Digitized by Google

BIBLIOTECA NAZ.
Vittorio Emanuele III
XV
D
11
NAPOLI

Digitized by Google

XV.
2.
11.

Digitized by Google

DECISIONES
R. P. D.
IO. MOHEDANI
Sac. Rotæ Rom. olim Audit.

CVM VTILISSIMIS ADDITIONIBVS
Io. Pauli Bonſioli I. V. D. Bononieñ.

VNA CVM DECISIONIBVS, QVAE IN VLTIMA æditione non erant ſub titulis diſpoſitæ, nunc ſub congruis titulis iuxta ordinem iuris canonici collocatis.

CVM INDICE COPIOSISSIMO MATERIARVM Deciſionum, & Additionum, & altero Deciſionum per ordinem numerorum diſpoſitarum,

VT FACILIVS LECTOR POSSIT EAS PER numerum allegatas, ſicut antea fuerant bis impreſſa inuenire.

ANTEHAC NVNQVAM IMPRESSAE.

CVM PRIVILEGIO.

ROMAE, M. DCIV.
Sumptibus Paulini Arnolphini Lucenſis.
Ex Typographia Cameræ Apoſtolicæ.
SVPERIORVM PERMISSV.

BIBLIOTECA NAPOLI

Digitized by Google

ALOYSIO CAPONIO ABBATI.

PAVLINVS ARNOLPHINVS. F.

QVÆ virtus humanitas ſit, & quam nobis propria ab ipſo ſatis nomine declaratur. Ideo enim dicta humanitas eſt, quaſi hæc vna præcipuè homines faciat, & qui ea excellent, ſint homines ſupra cæteros homines. Ac quemadmodum id quiſq; diligit magis, quod eſt naturæ ſuæ magis germanum, vt ideo videamus volatu aues, curſu leues feras delectari, ita nos nihil magis in hominibus humanitate amamus, ita vt nulla virtus ad conciliandos animos plus valeat, nulla omnium preconio æquè celebretur. Sed vt iſtius initia laudes & quaſi ſemina habemus à Natura omnium benigna matre, ſic & aliunde petuntur incrementa. Itaq; vt quiſq; natus, & inſtitutus eſt, ita etiam ea præditum videmus. Valet igitur ad hoc plurimum generis nobilitas, atq; ſplendor, liberalis educatio, bonarum artium, literarumq; cultus, earum præſertim, quæ ideo nomen ab humanitate duxerunt. Cernitur id in plurimis, ſed in te potiſsimum elucet, enitetq; Iuuenum decus Aloyſi: ortus enim es primum ex ea familia, cuius in præſentia laudes quaſi aperti Cœli ſtellas, vel clariſsimas oſtendere, vel innumeras recenſere, illud ſuperuacaneum eſſet, hoc autem ἐκ τῶν ἀδυνάτων; deinde verò Florentiæ hoc eſt in ea Ciuitate, quæ vna ex omnibus ita colit ea, de quibus dicimus ornamenta, vt ipſa mænia, ipſum ſolum præſeferre, ac redolere vrbanitatem videantur. De inſtitutione verò tua, quid dicam? eo quo es ingenio dediſti operam maturè ingenuis artibus, humanio-

Digitized by Google

res literas, Ius Ciuile æquè egregiè didiciſti non labori parcens, nec quicquam de aſsidua animi intentione remittens, verum vſus rebus ijs, quas à fortuna habes, ampliſſimas, non quod feciſſet aliquis, quò negligenter, ignauiterq; incederes, ſed quò velocius properares, breui temporis ſpatio magnum confeciſti curſum, Quæ cum ita ſe habeant non aliam quero cauſam comitatis iſtius, humanitatisq; tuæ, quæ ex ipſius oris, totiusq; corporis elegantia produnt ſe, & omnium animos primo ſtatim aſpectu ad ſe rapiunt, ſibiq; deuinciunt. His ego rebus in tui admirationem, & obſeruantiam ita feror, vt nihil ſupra; ſed quod præterea efficit, vt non poſſim te non amare, tibiq; me totum debere, illud eſt, quod ab hac tuorũ morum facilitate ne meam quidem excludis tenuitatem, nec contentus effectibus ſæpe eſſe comprobatam tuam mihi bene faciendi voluntatem, vis quoq; iſtius benignitatis mihi ipſum patere fontem, quo ego vno ita me felicem appello, vt nec aliquid minus velim amittere dum poſſideo, nec aliquid prius adipiſci ſi non haberem. Quoniam verò qua ego re tibi ſim gratus nulla mihi reliqua eſt niſi vnum erga te obſequium, ſtudiumq; perpetuum, huius nunc, quod valeo, pignus offero Deciſiones Mobedani, quæ denuò typis mandatæ, auctæ, caſtigatæq; erunt Iuris Ciuilis ſtudioſis, foriq; ſectatoribus nec inutiles, nec iniucundæ. Erit autem illius tuæ humanitatis in rei exiguitate tribuentis perpendere voluntatem, quod ſi facies, immo quia facies, in tenui, leuiq; munuſculo, ingentia quæq; tibi me dediſſe fateberis. Vale.

INDEX TITVLORVM,

Sub quibus ſunt collocatæ Deciſiones Mohedani: numerus poſt vocem Dec. indicat quot Deciſiones ſint ſub illo titulo.

APpellationibus fol. 222. deciſ. 10.
Cauſa poſſeſſionis, & proprietatis fol. 95. dec. 18.
Conceſsione præbendæ fol. 280. dec. 16.
Confeſſis fol. 167. dec. 2.
Confirmatione vtili, vel inutili, fol. 233 dec. 1.
Conſtitutionibus fol. 15. dec. 5.
Conſuetudine fol. 12. dec. 6.
Decimis fol. 356. dec. 5.
Dolo & contumacia, fol. 141. deciſ. 3.
Donationibus fol. 346. dec. 1.
Emptione & venditione, fol. 304. dec. 4.
Exceptionibus fol. 198. dec. 7.
Ferijs fol. 94. dec. 1.
Feudis fol. 330. dec. 8.
Fide inſtrumentorum, fol. 188. dec. 8.
Fideiuſſoribus fol. 340. dec. 2.
Foro competenti fol. 90. dec. 2.
Furtis fol. 395. dec. 1.
Iuramento calumniæ fol. 94. deciſ. 1.
Iurepatronatus fol. 360. dec. 12.
Iudicijs fol. 85. dec. 7.
Locato & conducto, fol. 308. deciſ. 17.
Officio delegati fol. 67. dec. 3.
Officio Vicarij fol. 62. dec. 8.
Pactis fol. 72. dec. 1.
Pignoribus & hypotheeis fol. 339. dec. 1.
Pœnis fol. 417. dec. 1.
Præbendis fol. 234. dec. 35.
Præſcriptionibus fol. 206. dec. 7.
Præſumptionibus, fol. 195. deciſ. 3.
Priuilegijs & indultis, fol. 403. dec. 13.
Probationibus fol. 170. dec. 9.
Procuratoribus fol. 76. dec. 8.
Qui filij ſint legitimi fol. 381. deciſ. 4.
Rebus eccleſiæ non alienandis, fol. 303. dec. 1.
Regularibus fol. 377. dec. 3.
Renuntiatione fol. 15. dec. 36.
Reſcriptis fol. 4. dec. 8.
Reſtitutione in integrum fol. 84. dec. 2.
Reſtitutione ſpoliatorum fol. 116. dec. 22.
Sententia & reiudicata, fol. 212. dec. 12.
Sententia excommunicationis, fol. 418. dec. 3.
Sequeſtratione poſſeſſionis & fructuum fol. 165. dec.
Simonia fol. 387. dec. 5.
Solutionibus fol. 341. dec. 3.
Teſtamentis fol. 348. dec. 6.
Teſtibus fol. 179. dec. 7.
Tranſactionibus fol. 72. dec. 4.
Vſuris fol. 397. dec. 4.
Vt lite pendente, fol. 144. deciſ. 14.

Numerus Deciſionum per extenſum, qui reſpondet numero Deciſionum ſub titulo poſitum.

1 eſt 12. ſub tit. de priuileg.
2 eſt 1. de renunc.
3 eſt 13. de priuileg.
4 eſt 17. de loca. & conduct.
5 eſt 1. de tranſact.
6 eſt prima de conſtit.
7 eſt 7. de præben.
8 eſt 1. de confirm. vtili, vel inutili.
9 eſt 1. de confeſſ.
10 eſt 2. de renunc.
11 eſt 1. de præſcript.
12 eſt 1. de ſent. & re iud.
13 eſt 1. de reſtit. in integr.
14 eſt 1. de appell.
15 eſt 1. de reſtit. ſpol.
16 eſt 1. de cauſa poſſeſſ. & propriet.
17 eſt 1. de empt. & vendit.
18 eſt 1. de proc.
19 eſt 1. qui filij ſint legitimi.
20 eſt 1. de reſcript.
21 eſt 2. de conſtit.
22 eſt 1. de præben.
23 eſt 34. de præben.
24 eſt 1. de priuileg.
25 eſt 2. de cauſa poſſeſſ. & propriet.
26 eſt 1. de loca. & conduct.
27 eſt 33. de renunc.
28 eſt 3. de conſtit.
29 eſt 1. de decim.
30 eſt 2. de reſcript.
31 eſt 1. de except.
32 eſt 3. de renunc.
33 eſt 1. de fide inſtr.
34 eſt 2. de priuileg.
35 eſt 2. de ſent. & re iud.
36 eſt 3. de ſent. & re iud.
37 eſt 2. de reſtit. ſpol.
38 eſt 1. de feud.
39 eſt 4. de ſent. & re iud.
40 eſt 3. de reſtit. ſpol.
41 eſt 1. de iudic.
42 eſt 3. de cauſa poſſeſſ. & propriet.
43 eſt 5. de ſent. & re iud.
44 eſt 2. de iudic.

45 eſt

45 eſt 6 de ſent. & re iudic.
46 eſt 1. de conſuet.
47 eſt 5. de conſtit.
48 eſt 1. de ferijs.
49 eſt 1. de teſti.
50 eſt 1. de pign. & hyppoth.
51 eſt 2. de præben.
52 eſt 2. de tranſact.
53 eſt 2. de teſti.
54 eſt 1. de conceſſ. præben.
55 eſt 1. de pœn.
56 eſt 2. de conceſſ. præben.
57 eſt 2. de proc.
58 eſt 4. de cauſa poſſ. & propr.
59 eſt 4. de renunc.
60 eſt 5. de renunc.
61 eſt 6 de renunc.
62 eſt 7. de renunc.
63 eſt 8. de renunc.
64 eſt 3. de proc.
65 eſt 9 de renunc.
66 eſt 10 de renunc.
67 eſt 5. de cauſ. poſſ. & propr.
68 eſt 2. de decim.
69 eſt 3. de decim.
70 eſt 3. de conceſſ. præben.
71 eſt 10. de conceſſ. præben.
72 eſt 11. de renunc.
73 eſt 4. de conceſſ. præben.
74 eſt 1. de præſumpt.
75 eſt 1. vt lit pend.
76 eſt 5. de conceſſ. præben.
77 eſt 1. de probat.
78 eſt 2. de appell.
79 eſt 2. de except.
80 eſt 3. de except.
81 eſt 3. de iudic.
82 eſt 6. de conceſſ. præben.
83 eſt 2. de loca. & cond.
84 eſt 4. de proc.
85 eſt 12. de renunc.
86 eſt 4 de reſtit ſpol.
87 eſt 5 de reſtit. ſpol.
88 eſt 6. de reſtit. ſpol.
89 eſt 3. de appell.
90 eſt 2 de probat.
91 eſt 6. de cauſ. poſſ & propr.
92 eſt 3, de præben.
93 eſt 6. de conceſſ. præben.
94 eſt 1. de offic. vicar.
95 eſt 3. de loca. & conduct.
96 eſt 13 de renunc.
97 eſt 7 de reſtit ſpol.
98 eſt 4 de except.
99 eſt 4 de præb.
100 eſt 4. de iudic.
101 eſt 5 de proc.
102 eſt 1. de vſur.
103 eſt 2. de vſur.
104 eſt 7. de cauſa poſſ. & propr.
105 eſt 8. eo. tit.
106 eſt 19 de cauſa poſſ. & propr.
107 eſt 5. de præben.
108 eſt 3 de priuileg.
109 eſt 6. de præben.
110 eſt 14. de renunc.
111 eſt 7 de præben.
112 eſt 15. de renunc.
113 eſt 16. de renunc.
114 eſt 2. de empt. & vend.
115 eſt 2. qui filij ſint legitimi.
116 eſt 17. de renunc.
117 eſt 1. de ſolut.
118 eſt 2. de ſolut.
119 eſt 18. de renunc.
120 eſt 19. de renunc.
121 eſt 20 de renunc.
122 eſt 8. de præben.
123 eſt 4 de appell.
124 eſt 1. de iurepatr.
125 eſt 1 de furt.
126 eſt 6. de proc.
127 eſt 8. de reſtit. ſpol.
128 eſt 21 de renunc.
129 eſt 9. de præb.
130 eſt 9. de probat.
131 eſt 4 de priuileg.
132 eſt 5. eod. tit.
133 eſt 5. de appell.
134 eſt 10. de præb.
135 eſt 22 de renunc.
136 eſt 9. de reſtit. ſpol.
137 eſt 7. de conceſſ. præben.
138 eſt 6. de priuileg.
139 eſt 10. de reſtit. ſpol.
140 eſt 11. de reſtit. ſpol.
141 eſt 3 de probat.
142 eſt 2. vt lit. pend.
143 eſt 23. de renunc.
144 eſt 1 de fideiuſſ.
145 eſt 7. de priuileg.
146 eſt 1. de dolo & contum.
147 eſt 1. de ſent. excom.
148 eſt 3. de teſti.
149 eſt 12. de reſtit ſpol.
150 eſt 11 de præb.
151 eſt 2. de præſcript.
152 eſt 4 de decim.
153 eſt 22. de reſtit. ſpol.
154 eſt 12. de præb.
155 eſt 1. de offi. deleg.
156 eſt 24. de renunc.
157 eſt 3. de empt. & vend.
158 eſt 9. de cauſa poſſ. & propr.
159 eſt
160 eſt 4. de probat.
161 eſt 8 de conceſſ. præben.
162 eſt 6. de appell.
163 eſt 13. de præben.
164 eſt 1. de foro comp.
165 eſt 2. de dolo & contum.
166 eſt 35. de præben.
167 eſt 1. de ſimo.
168 eſt 2. de ſimo.
169 eſt 10. de cauſa poſſ. & propr.
170 eſt 4. de teſti
171 eſt 14. de præben.
172 eſt 7 de appell.
173 eſt 4. de conſtit.
174 eſt 11. de cauſa poſſ. & propr.
175 eſt 9. de conceſſ. præben.
176 eſt 15. de præb.
177 eſt 2. de reſtit. in integr.
178 eſt 5. de teſti.
179 eſt 8. de priuileg.
180 eſt 3. vt lit. pend.
181 eſt 3 qui filij ſint legitimi
182 eſt 26. de præben.
183 eſt 25. de renunc.
184 eſt 13. de reſtit. ſpol.
185 eſt 7. de ſent. & re iud.
186 eſt 26. de renunc.
187 eſt 27. de renunc.
188 eſt 1. de donat.
189 eſt 28. de renunc.
190 eſt 8. de appell.
191 eſt 12. de cauſa poſſ. & propr.
192 eſt 1. de regula.
193 eſt 2. de ſent. excom.
194 eſt 2. de regula.
195 eſt 3. de regula.
196 eſt 3. de ſent. excom.
197 eſt 9. de priuileg.
198 eſt 14 de reſtit. ſpol.
199 eſt 5. de probat.
200 eſt 3. de præſumpt.
201 eſt 5. de except.
202 eſt 2. de confeſſ.
203 eſt 3. de reſcript.
204 eſt 7. de proc.
205 eſt 4. vt lit. penden.
206 eſt 5. eod. tit.
207 eſt 13. de cauſa poſſ. & propr.
208 eſt 3 de vſur.
209 eſt 2. de conſuet.
210 eſt 17. de præben.
211 eſt 1. de iuram. calum.
212 eſt 18. de præben.
213 eſt 19. eod. tit.
214 eſt 19 de reſtit. ſpol.
215 eſt 29. de renunc.

216 eſt

Digitized by Google

216.eſt 30.eod.tit.
217 eſt 4.de ſent. & re iud.
218 eſt 1.de pact.
219 eſt 31.de renunc.
220 eſt 5.de decim.
221 eſt 20. de præben.
222 eſt 21.de præben.
223 eſt 2.de fideiuſ.
224 eſt 3.de ſimo.
225 eſt 22.de præben.
226 eſt 4.de præſcript.
227 eſt 5.de præſcript.
228 eſt 6. eod. tit.
229 eſt 5.de iudic.
230 eſt 4.de reſcript.
231 eſt 1.de teſtam.
232 eſt 2.eod.tit.
233 eſt 23.de præben.
234 eſt 4.de loca.& cond.
235 eſt 3.de teſtam.
236 eſt 5.de loca.& cond.
237 eſt 6.de loca & cond.
238 eſt 20.de reſtit.ſpol.
239 eſt 6.vt lit.pend.
240 eſt 14.de cauſa poſſ. & pro-
priet.
241 eſt 15.eod.tit.
242 eſt 2. de for.compet.
243 eſt 1. de reb.eccl.non alien.
244 eſt 7.de præſcript.
245 eſt 4.de ſimo.
246 eſt 4.qui filij ſint legitimi.
247 eſt 16.de cauſa poſſ. & pro-
priet.
248 eſt 7.de loca.& cond.
249 eſt 8. eod. tit.
250 eſt 9.eod.tit.
251 eſt 10.eod.tit.
252 eſt 10.de conceſſ.pręben.
253 eſt 2.de iurepatr.
254 eſt 3. eod. tit.
255 eſt 11. de conceſſ.præben.
256 eſt 12.eod.tit.
257 eſt 15.de reſtit. ſpol.
258 eſt 4.de iurepatr.
259 eſt 11.de loca.& cond.
260 eſt 24.de præben.
261 eſt 6.de probat.
262 eſt 25.de præb.
263 eſt 5.de reſcript.
264 eſt 7.vt lit.pend.
265 eſt 2. de off. deleg.
266 eſt 3.eod.tit.
267 eſt 5.de iurepatr.
268 eſt 6.eod.tit.
269 eſt 7. eod. tit.
270 eſt 12.de loca.& cond.
271 eſt 7.de probat.
272 eſt 16. de ſent. & re iud.
273 eſt 2.de fide inſtr.
274 eſt 8.vt lit.pend.
275 eſt 9.de ſent. & re iud.
276 eſt 3.de conſuet.
277 eſt 2.de feud.
278 eſt 3.eod.tit.
279 eſt 4.eod.tit.
280 eſt 3.de fide inſtr.
281 eſt 5.de feud.
282 eſt 6.eod.tit.
283 eſt 2. de præſumpt. & 8. de
feud.eſt Dec.dupplicata.
284 eſt 7.de feud.
285 eſt 6.de except.
286 eſt 4.de empt.& vend.
287 eſt 6.de iudic.
288 eſt 8.de proc.
289 eſt 13. de loca.& cond.
290 eſt 6.de teſti.
291 eſt 3.de ſolut.
292 eſt 9.vt lit.pend.
293 eſt 9.de appell.
294 eſt 26.de præben.
295 eſt 14.de loca. & cond.
296 eſt 4.de conſuet.
297 eſt 27. de præben.
298 eſt 6.de reſcript.
299 eſt 7.de except.
300 eſt 17.de cauſa poſſ.& pro-
priet.
301 eſt 32.de renunc.
302 eſt 4.de teſtam.
303 eſt 34.de renunc.
304 eſt 35.eod. tit.
305 eſt 8.de probat.
306 eſt 4.de fide inſtr.
307 eſt 15.de loca.& cond.
308 eſt 28.de præben.
309 eſt 5.de fide inſtr.
310 eſt 29.de præben.
311 eſt 17. de reſtit.ſpol.
312 eſt 7.de iudic.
313 eſt 10. de ſent. & re iud.
314 eſt 10. vt lit.penden.
315 eſt 3.de tranſact.
316 eſt 30.de præben.
317 eſt 13.de conceſſ.præb.
318 eſt 31.de præben.
319 eſt 11.de ſent.& re iud.
320 eſt 12.de ſent.& re iud.
321 eſt 10.de appell.
322 eſt 4.de vſur.
323 eſt 2.de off.Vic.
324 eſt 16.de loca. & cond.
325 eſt 21.de reſtit.ſpol.
326 eſt 8.de iu.patr.
327 eſt 11.vt lit.penden.
328 eſt 9.de iu.patr.
329 eſt 1.de ſequeſtr. poſſeſſ.
330 eſt 12.vt lit. penden.
331 eſt 13.eod.tit.
332 eſt 5.de ſimo.
333 eſt 2.de ſequeſtr. poſſeſſ.
334 eſt 8.de fide inſtr.
335 eſt 7.de reſcript.
336 eſt 8.eod.tit.
337 eſt 3.de off.Vica.
338 eſt 10.de priuileg.
339 eſt 7.de teſti.
340 eſt 10.de iu.patr.
341 eſt 36.de renunc.
342 eſt 18.de reſtit. ſpol.
343 eſt 18. de cauſa poſſeſſ.
344 eſt 5.de teſtam.
345 eſt 4.de tranſact.
346 eſt 14. vt lit.penden.
347 eſt 6.de fide inſtr.
348 eſt 32.de præben.
349 eſt 3.de præſumpt.
350 eſt 11. de iu.patr.
351 eſt 33.de præben.
352 eſt 12.de iu.patr.
353 eſt 3. de dolo & cont.
354 eſt 14.de conceſſ.præb.
355 eſt 7.de fide inſtr.
356 eſt 4.de off.Vica.
357 eſt 11. de priuileg.
358 eſt 6.de teſtam.

Digitized by Google

CLEMENS PP. VIII. *Ad futuram rei memoriam.*

CVM ſicut accepimus, dilectus filius Paulinus Arnolfinus ſummo ſtudio & diligentia infraſcripta opera, v3 Deciſiones Marchiæ dilecto filio noſtro Petro S. Nicolai in Carcere Diacono Cardinali Aldobrandino nũcupato noſtro ſecundùm carnem ex fratre germano Nepoti directas, Deciſiones Mohedani cùm multa correctione, & additione, Ac etiam opus vulgariter nuncupatum lo Sbrozzio de offitio Vicarij Epiſcopi, cum additione & correctione Authoris ad publicam omnium vtilitatem typis cudere intendat vereaturq́; , ne poſtquàm in lucem prodierit, alij, qui ex alieno labore lucrum quærunt, hæc ipſa opera typis cudi facere curent in ipſius Paulini dãnum, & pręiudicium. Nos eiuſdem Paulini indemnitati, ne ex impreſſione hmõi nimium diſpẽdium patiatur, prouidere, ipſumq́; ſpecialibus fauoribus, & gratijs proſequi volẽtes, & à quibuſuis excõis, ſuſpenſionis, & interdicti, alijsq́; Eccleſiaſticis ſnĩjs, ceñ, & pęnis, à Iure, vel ab homine, quauis occaſione, vel cauſa latis, ſi quibus q̃uolibet innodatus exiſtit, ad effectum pñtium dumtaxat conſequeñ, harum ſerie abſoluentes, & abſolutum fore cenſentes; Supplicationibus eius nomine nobis ſuper hoc humiliter porrectis inclinati; eidẽ Paulino, vt Decennio proximo à primęua dictorum operum, dummodo anteà à Magiſtro Sacri Palatij approbata ſint, impreſſione computãdo durante, nemo tàm in Vrbe, quàm in vniuerſo ſtatu noſtro Eccleſiaſtico mediatè, vel immediatè nobis ſubiecto opera ptã ſine ſpãli dicti Paulini, aut eius hęredũ, & ſucceſſorum, vel ab eo, & eis cãm hñtium licentia imprimere, aut ab alio, vel alijs vbicũq; locorum ſine hmõi licentia impreſſa vendere, aut venalia hr̃e, ſeù proponere poſſit auctoritate apoſt. tenore pñtium concedimus, & indulgemus. Inhibẽtes ꝓpea vniuerſis vtriuſq; ſexus Chriſtifidelibus, præſertim librorum Impreſſoribus, & Bibliopolis, ſub quingentorum ducat. auri de Camera, & amiſſionis Librorum, & Typorum oĩum pro vna Cam. Apoſt. ac pro alia eidem Paulino, ſeù illius hęredibus, & ſucceſſoribus, aut ab eo, vel eis cauſam hñtibus, ac pro reliqua tertijs partibus Accuſatori, & Iudici exequenti irremiſſibiliter applicañ, & eo ipſo abſq; vlla declaratione incurreñ pęnis, ne dtõ durante Decennio opera ꝑtã, aut quamlibet eorum partem, tã in magno, quàm in paruo folio, ẽt prętextu declarationum, ſiuè additionum, tàm in Vrbe, quàm in reliquo ſtatu Eccleſiaſtico ptĩs ſine hmõi licentia imprimere, aut ab alijs impreſſa vendere, aut venalia hr̃e, ſeù proponere quoquo modo audeãt, ſeù præſumant. Mandantes dilectis filijs noſtris, & Apoſtolicæ Sedis de latere Legatis, ſeù eorum Vicelegatis, aut Præſidentibus, Gubernatoribus, Prętoribus, & alijs Iuſtitiæ Miniſtris, Prouinciarum, Ciuitatum, Terrarum, & locorũ ſtatus noſtri Eccleſiaſtici ptĩ, quatenus eidẽ Paulino, eiusq́; hęredibus, & ſucceſſoribus, ſeù ab eis cãm hñtibus hmõi, in pręmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes q̃ncumq; ab eodem Paulino, ſeù alijs ptĩs fuerint requiſiti pęnas ptãs contra quoſcũq; inobediẽtes irremiſſibiliter exequantur. Non obſtañ conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, & quibuſuis ſtatutis, & conſuetudinibus, ẽt iur̃o, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, priuilegijs quoq; indultis, & literis apoſtolicis in contrarium pręmiſſorum q̃uolibet cõceſſis, confirmatis, & approbatis, cęterisq́; contrarijs quibuſcumq;. Volumus aũt, vt pñtium tranſumptis, ẽt in ipſis operibus impreſſis, eadẽ prorſus fides adhibeatur, quę ipſis pñtibus adhiberetur, ſi forent exhibitę, vel oſtẽſę. Dat. Romę, apud S. Petrum ſub Annulo Piſcatoris, die x. Iun. 1604. Pontificatus Noſtri Anno Decimotertio.

M. Veſtrius Barbianus.

Digitized by Google

DECISIONES
R. P. D. IOANNIS MOHEDANI SACRAE ROTAE AVDITORIS.

De Conſtitutionibus.

EPITOME.

Allegans Extrauagantem Pauli ſuper alienatione bonorum, tenetur probare, quòd ſit moribus vtentium recepta.

DECISIO I. aliàs 6.

Fuit determinatum per Dominos, quòd [a] Extrauagans Pauli prohibens alienationem [b] bonorum Eccleſiaſticorum, non ſufficit, quod allegetur, ſed eſt neceſſarium probare, quòd ſit in communi [c] obſeruantia, & ſit recepta moribus vtentiũ, per not. per gloſ.& Doct.in c.1.de treug.& pace. Bald. in l. rem non nouam. C. de iud. idem in rubric. de conſuet. col. 5.

ADDITIO.

a Facit ius commune, Cæſ.de Graſ.deciſ.133 in fine, & præſumitur in viridi obſeruantia propter Bullam Pauli IIII. confirmatoriam illius Extrauag. ita iudicatum teſtatur, Borgn. deciſ. 43. ñ. 71. par. 1. Quando ei non ſit locus, Borgn. deciſ. 29. nu. 28. par. 2.

b De alienatione bonorum eccleſiaſticorũ ex profeſſo, Borgn. deciſ. 30 per tot. par. 2.

c Extrauagantes Summorum Pontificum niſi fuerint vſu receptæ, quis eas ſeruare non tenetur, Ioſeph. Ludouic. concl. 54. ampl. & lim. vt per eũ, & præcipuè ignorantes, Put. deciſ. 281. lib. 1. nu. 5. Et eſt probabilis ignorãtia extrauagantis nõ notæ, extrauagans & conſuetudo non notoria eſt allegenda & proban. in termino Caſſad. deciſ. 12. ſuper reg. Cancell. n. 12 Si eſt nota non eſt neceſſaria productio, Caſſad. deciſ. 2. de penſ. nu. 7. præcipuè ſi non ſit publicata. Et quid dicen. ſi habeat decretum irritans an afficiat ignorantes, Put. d. deciſ. 281. nu. 1. & 2.

EPITOME.

Suppreſsiones canonicatus & præbendæ, pro Theologo & Canoniſta à Clemente VII. Capitulo conceſſæ, ſunt veræ, & continentur ſub regula reuocatoria vnionum.

SVMMARIVM.

1 *Regula reuocatoria vnionum habet locum in præbendis, & canonicatibus ad nutum amouibilibus.*

DECISIO II. aliàs 21.

In vna Abuleñ Canonicatus, & præbendæ coram me 29. Februa-

bruarij 1540. fuit dubitatum, cũ in eadem Eccleſia Abuleñ. ſint factæ ſuppreſſiones canonicat. & præben. Theolog. & canon. Doctorũ, & incorporati ſint fructus menſæ capitulari per Clementem VII. vt capitulũ prouideret perſonis qualificatis, & prouiſio per Pontificẽ facienda ceſſerat, derogato Priuilegio Sixti, an dictæ ſuppreſſiones ſint veræ, & contineantur ſub re-
1 gula † reuocatoria [a] vnionum: Et concluſum fuit, quòd ſint veræ extinctiones & ſuppreſſiones non obſtante electione canonicatus, & præbendæ per capitulũ, quia erãt canonicatus ad nutũ amouibiles, quibus adaptantur verba ſuppreſſionis, ergo eius diſpoſitio adaptari debet. l. iiij. §.toties. ff. de dam. infect.

ADDITIO.

a Intellige vt non habeat locum, quãdo vniones eſſent factæ in augmentum cultus diuini, nàm tunc non compræhenduntur ſub regula generali reuocatoria, Rot. deciſ. 1543. par.3.lib.3. Diuerſ. & Reg. Reuocatoria vnionum non cõprçhendit erectionẽ certæ Eccleſiæ in collegiatã, Creſc. dec.1. de Paroch. ſi eſt reuocatoria vnionũ exceptis illis, quæ per ordinariũ fieri poſſunt, non reuocat vnionem factam dignitati in illius erectionem, Creſc. dec.3. de Paroch. Quando habeatur pro expreſſa, etiãſi ſpecialiter nõ ſit expreſſa, Put. deciſ.515. lib.2.num.6. Quid operetur. Reg. Reuocatoria Adriani Sexti, Veral. deciſ.42.nu.1 & 3. par.3. Quid Reg. Clem. VII. Put. deciſ.49. num.1.lib.1. Quid Reg. Pauli Tertij reuocatoria vnionum, Veral. Deciſ.43. num.1. par.3. Put. deciſ.52.lib.1.in princ. Si eſt Reg. generalis reuocatoria facultatum, compræhendit etiam Illuſtriſſimos, & Reuerendiſſimos Cardinales, Rot. deciſ. 448. par. 3. lib.3. & 248. par.2. lib.1. Diuerſ. & comprçhendit reualidationem, & facultates à prædeceſſoribus conceſſas, Rot. deciſ.249. lib.1.par.2. Diuerſ. & annullat totam gratiam, Put. deciſ.255. lib.1. num.1. 3. & 5. Ad quid inuenta ſit reg. Reuocatoria, Put. deciſ. 50. num. 4. lib.1. Aliqua de vnione vide inf. deciſ.7. de priuil. & indult.

EPITOME.

Abſolutio, & habilitatio à Clemente VII. Ioanni de Oliuera militi Cæſariano conceſſa, vt poſſit vti quibuſuis gratijs, caſſatur in omnibus, excepta abſolutione in foro pœnitentiali.

DECISIO III. aliàs 28.

FVit cõcluſum per Dominos in vna Parochiali de Porteros Salamantiñ. quòd abſolutio, & habilitatio conceſſa per Clementem VII. in fauorem Ioannis de Oliuera militis Cæſarij exercitus, vt poſſit vti quibuſuis gratijs eidem cõceſſis ſuper quibus diſpẽſauit, fuit reuocata, & pro reuocata fuit tenta: quam reuocationẽ fecit idem Clemens in Conſiſtorio ſecreto de conſenſu Cardinalium, Viterbij, eo ipſo quòd liberatus eſt ab Arce S. Angeli, nõ obſtante quòd ex illa abſolutione non ſequebatur præiudicium tertio, licèt valeret quo ad abſolutionem in foro pœnitentiali.

ADDITIO.

Cũ iſta concord. dec.5. de priuil. & indul. inf.

EPI-

EPITOME.

Statutum Cæſenæ, quòd extantibus hæredibus non poſsit quis inueſtiri de bonis emphyteuticis deuolutis ad Eccleſiam, valet.

SVMMARIVM.

1 *Statutũ Cæſenæ de nõ inueſtiẽdo aliquo de rebus emphyteuticis, extãtibus hæredib. an ſit cõtra libertatẽ Eccleſiæ.*

DECISIO IIII. aliàs 173.

QVædam mulier, nomine Geneura, habuit inueſtituram certarum terrarum ab Epiſcopo Cæſenateñ. ipſa autem mortua, hærede relicto Bernardino, præfatarum terrarum poſſeſſionem habuit idem Bernardinus, & eã continuauit, poſtea quidam Leonardus, & Franciſcus obtinuerunt inueſtituram dictarum terrarum ab Epiſcopo Cæſenateñ. ad quẽ Emphyteuſis præfata erat deuoluta ob lineam finitã, & ſic Franciſcus, & Leonardus præfati prętendebãt bonum ius habere; ex parte autẽ Bernardini fuit dictum inueſtituram in eorum fauorem eſſe nullã propter ſtatutum Cæſenateñ. à Papa confirmatum, in quo cauebatur, ꝙ nemo iuriſdictioni Cæſenateñ. ſubiectus, poſſit inueſtiri de aliqua re emphyteutica finita linea per mortem, ſeu propter canonem non ſolutum, vel aliàs quouis modo deuoluta ſtantibus hæredibus extraneis. Fuit dubium in Rota propoſitum 16. Martij 1544. R.P. D. Proſpero cauſam proponente, an ſtatutum quod diſponit, ꝙ de bonis emphyteuticis, nemo ſe faciat inueſtiri, vt latius in eo, confirmatum [a] per ſedem Apoſtolicam, obſtet inueſtituræ factæ per dictũ Epiſcopũ Leonardo, & Franciſco. Fuit tentum ꝙ eſt bonum ſtatutũ, & obſtat. Nam licèt ſit ſtatutum laicorum, & Bernardinus ſit clericus, cum tamen ſtatutum ſit factũ à communitate pro eius conſeruatione, nec verba eius dirigantur in ſpecie contra clericos, compręhendit etiam eos, & dicitur tale ſtatutum iuſtum, & honeſtum, & iuri canonico non contrarium, nec contra [b] libertatem eccleſiaſticam, ita tenẽt Feder. conſ. 85. & Alex. cõſ. 22. vol. 6. allegantes plures rationes. idẽ tenet Fely. in c. Eccleſiã S. Mariæ, col. 35. nu. 114. de conſt.

ADDITIO.

a Non poſſunt laici facere ſtatutum compræhendens vel ligans Clericos, DD. in l. omnes populi. ff. de iuſt. & iur. Lap. alleg. 100. num. 3. & 4. quòd quando habeat locum alleg. 101. de qua re vid. Ioſeph. Ludouic. deciſ. Luc. 39. num. 2. 4. & 5. vbi teſtans de communi ait, quòd eſt validum ſtatutum reſpiciens ordinatoria, non deciſoria ad compræhenden. clericos, Put. deciſ. 99. num. 2. lib. 3. Tamen ſi ſtatutum cum de ſe non valet ſit confirmatum à Papa, tunc valebit, Rot. deciſ. 492. par. 3. lib. 3. Diuerſ. Aduertas tamen, quòd licèt clerici non ligẽtur ſtatutis laicorum. Niſi prout ſupra, tamen ſi clericus conueniatur in foro ſæculari, & taceat ſe fore talem, ſi ſuccumbat cõtra executionem ſententiæ, & poſtea de clericatu opponat, tenetur actori ad expenſas, Aegid. Bellamer. concl. 226. & in materia ſtatuti laicorum, pulchrè Couar. in relect. c. ſequenti 2. par. §. 4. num. 8.

b Differunt libertas eccleſiaſtica, & immuni-

tas, nàm prima reſpicit perſonas ſecunda bona eccleſiaſtica, Couar. Variar. Reſol. lib.2. cap.20.num.1.

EPITOME.

Ægidiana nõ procedit extra terras Eccleſiæ.

SVMMARIVM.

1 *Appellatur à ſententia lata in ſpolio de iur. can. per Aegidianam.*

DECISIO V. aliàs 47.

1 QVamuis à ſententia lata ſuper ſpolio poſſit appellari, vt not.per Doct.in c.cum ad ſedē, de reſtit.ſpol. ſtante tamen decreto & cõſtitutione per ſedem Apoſtolicam confirmata, quòd in cauſa ſeu cauſis talibus ſuper ſpolio non appelletur, ſed vnica ſufficiat ſententia: quod quidem decretũ fuit ordinatum per Cardinalem Aegidium Legatum Marchiæ, & poſtea confirmatum à Papa: dubitarũt Domini in vna Luceñ. Parochialis coram R. P.D. Sylueſtro de menſe Aprilis 1540. An illud decretum, & confirmatio haberẽt locum in hac cauſa Luceñ.& alijs cauſis extra Terras Eccleſiæ. Et concluſum eſt, quòd habeant locum in Terris Eccleſiæ tantùm, argum.c.fin.de cõſtit.in 6. & l.fin. ff. de iuriſd. omn. iud.not.Bart.in expreſſis terminis, in l.cunctos populos.C.de ſum.trin.& fid.cath.& ſic [a] extra Terras Eccleſiæ illud decretum non procedit.

ADDITIO.

a Aegidiana, cum non ſit ſtatutum Vrbis, nõ extenditur ad loca mediatè ſubiecta Eccleſiæ Romanæ, Rot. deciſ. 185. num.2.lib.2. & 185. num. 5. lib. 3. non procedit in 2. inſtantia, vel in cauſa appellationis, deciſ. 113. nu.1. lib. 1. non impedit appellationem, vbi non eſt promulgata, deciſ. 181. num. 4. lib. 2. Non habet locum, vbi manifeſtè conſtat de non iure agentis, deciſ. 1040. num. 1. lib.3. An poſsit extendi ad iura ordinariorũ, itaut illorum vim reddat nullam, deciſ. 187. nu.1. Vetat fieri appellationem in omni poſſeſſorio, niſi notoriè ſententia lata fuerit iniqua, deciſ. 19.nu.1. lib.2.deciſ.662. nu.3.lib.3. par.3. Diuerſ. Non habet locum vbi ſunt ſtatuta particularia, Rot. deciſ. 330. nu.3. par.2. Diuerſ. comprãhendit fiſcum, Veral. deciſ. 223. num. 3. par. 1. Item ciuitatem Aunionen. per rationem quia Sixt. iv. illam ampliauit ad omnes terras Eccleſiæ, dec.226. num.4. eod. Item habet locum in feudis, nec requiritur alia probatio tituli dummodo ſit habilis ad Feudum, deciſ. 223. num.6. & 7. eod. vbi ſub num. 2. reducit nos ad terminos iuris ciuilis, & tollit obſtaculum iuris Canonici.

De reſcriptis.

EPITOME.

Clauſula derogatoria priuilegiorum, indultorum, quorum mentio pro expreſs. ac ſi de verbo ad verbum habeatur, quid importet.

SVMMARIA.

1 *Priuilegiorum à Principe facta derogatio cum clauſula, non obſtantibus priuilegÿs, quorum tenores &c. derogat omnibus priuilegÿs habentibus clauſulas derogatorias, non aliter ac ſi illa fuiſſent ad verbum expreſſa.*

2 Clau-

2 *Clauſula, latiſſimè extenden. in ſupplicatione poſita, derogat omnibus impedimẽtis, & ſe extendit ad litigioſa.*

DECISIO I. aliàs 20.

FVit concluſum per omnes Dominos de menſe Martij 1540. coram me in cauſa Abuleñ. canonicatus, & præbeñ. in fauorẽ Martini Romani contra Epiſcopum Nucerinum, quòd per clauſulas derogatorias ſupplicationis prægnantes. ſ. priuilegiorum, & indultorum, quorum tenores [a] pro expreſs. ac ſi de verbo ad verbum habeantur, cenſetur derogatum indulto eccleſiarum Hiſpaniæ conceſſo per Sixtum, qui concedebat duos canonicatus pro Theologo, & canoniſta: Fundamentũ
1 eſt, quia quando Princeps † derogat priuilegijs, quæ pro expreſſis habere vult, videtur derogare omnibus priuilegijs habentibus clauſulas derogatorias, ac ſi de verbo ad verbum eſſent inſerta, ita Ant. de Butr. in conſil. 2. in fin. Fely. in c. nonnulli, col. 19. de reſcript. & eſt communis ſtylus. Et licèt concedatur, quòd per Breue expediri poſſit, poterit tamen expediri per Bullam: cum per clauſulam
2 latiſſimè extendeñ. † quæ conſueuit poni in ſupplicationibus, derogetur omnibus impedimentis, & ſe extendat ad litigioſa: & concluſum fuit etiam, quòd Papa Sixtus conceſſerit priuilegium Hiſpaniarum per viam priuilegij per regulas generales cenſetur eſſe derogatum.

ADDITIO.

a Iſta clauſula ſecundum ſtylum communem Rotæ operatur, quòd intelligatur, & ſit derogatum omnibus, etiam habentibus clauſulas derogatorias, Rot. deciſ. 491. par. 3. lib. 3. Diuerſ.

EPITOME.

Expeditio literarum ſuper regreſsis decreta in fauorem familiarium Cardinalium habet locum in familiaribus veris Cardinalium, non fictis.

SVMMARIA.

1 *Familiaris non probatur legitimè per ſchedulam Cardinalis.*
2 *Conſtitutio Alexandri irritantis expeditiones ſub titulo familiarium, non præiudicat familiaribus veris.*

DECISIO II. aliàs 30.

IOannes Lopez de Meſa in vna Tarraconeñ. canonicatus, & præben. petebat canonizari regreſſum, quem habebat ad canonicatum ob non ſolutionem pẽſionis, ex parte Petri Ramirez fuit oppoſitum, quòd literarum expeditio penſionis fuit facta tanquam à familiari [a] S. R. E. Cardinalis Columnæ Vicecancell. cum in veritate non fuerit: Fuit concluſum per Dominos, non habere locum re-
1 greſſum, quia familiaritas † non fuit probata: Et licèt fuerit probata per ſcripturam [b] Cardinalis ſua manu ſcriptam, fuit concluſum, quòd nõ fuit legitima proba-

 tio:

tio: fundamentum fuit conſtitu-
2 tio, vel regula Alexandri, † quæ irritat omnes expeditiones ſub titulo familiarium ſi fictè, & nō verè ſint familiares.

ADDITIO.

a Aſſerens ſe familiarem falſo alicuius Cardinalis, vt gratioſè impetret expeditionem excommunicatus eſt, & gratia eſt ſubreptitia ex conſtitut. Alex. VI. & Leon. X. Rot. deciſ. 172. par. 3. lib. 3. Diuerſ. Qui intelligātur familiares ad effectum d. Reg. Gomeſ. ſuper Reg. de impetr. benef. vac. per obitum &c. in ordine 8. q. 13. Quomodo probetur familiaritas, Put. deciſ. 134. lib. 3. & 411. lib. 1. nu. 8. Rot. deciſ. 145. par. 3. lib. 3. & 416. eod. Diuerſ. Probatur per teſtes, Rot. deciſ. 54. num. 1. & ex quibus deciſ. 1097. nu. 1. par. 3. lib. 3. Diuerſ. Eſt probañ familiaritas Papę narrata in literis expeditis taxatis, ſecus in gratioſis, Rot. deciſ. 811. num. 1. lib. 3. par. 3. Diuerſ. & ſufficit ſaltem ſemiplenè probari ad effectū validitatis gratię, ſecus ſi ageretur de reſeruatione benefitij vacātis per obitum familiaris, Rot. deciſ. 832. nu. 1. lib. 3. par. 3. Diuerſ. Et poſſunt expedire gratis, Rot. deciſ. 849. numero 1. eod. Diuerſ. & ſuos familiares Papa indiſtinctè excipit, Rot. deciſ. 2071. num. 1. dd. lib. & par. Dum dicitur de familiari intellige de vero, non de ficto, & ſic per priuilegium, vel ſimilem modum. Rot. deciſ. 303. par. 3. lib. 1. Diuerſ. Put. deciſ. 85. num. 3. lib. 2. familiaris Auditoris Rotę euntis cum Cardinali Legato, non dicitur familiaris Cardinalis, licèt comedat cum eius familiaribus, Creſc. deciſ. 5. de præben.

Familiaris impeditus in Tinello comedere dicitur commenſalis, etiam ſi nunquam in eo comedit ſi probatur ad ſui beneplacitum potuiſſe in Tinello quando fiebat comedere, Creſc. deciſ. 16. de reſcrip.

Probatur continuò familiaritas ex pluribus prǽſumptionibus de quibus Creſc. dec. 18 de probat.

b Rot. deciſ. 170. par. 3. lib. 2. Diuerſ. Achil. de Graſſ. deciſ. 4. de probat. Vid. Gomeſ. ſuper Reg. Cancel. de compend. vtriuſq; ſign. vbi ponit decem priuilegia quę competunt Cardinalibus.

EPITOME.

Epiſcopus non poteſt de beneficio prouidere literis non expeditis vigore alternatiuæ.

SVMMARIA.

1 *Gratia licèt dicatur facta ſinè expeditione literarum, non tamen ſinè literis poteſt in exercitium deduci.*

2 *Supplicatio ſola extra curiam nullius eſt effectus, niſi addatur quòd ſupplicatio ſola ſufficiat.*

DECISIO III. aliàs 203.

Alternatiua fuit conceſſa Epiſcopo Seguntiñ. & ſuper hoc ſupplicatio fuit ſignata per Papã, literæ tamen non fuerunt expeditæ, & Epiſcopus fecit collationē præſtimonij de Vtandæ. Dicebatur ex parte D. Ludouici de Torres, Apoſtolici prouiſi, contra Antoniū Pacecco ab ordinario prouiſum, collationem eſſe nullam, fuit dubium 25. Iunij 1546. R. P. D. Epiſcopo Rauelleñ. cauſam proponente, vtrum literis alternatiuis non expeditis, potuerit Epiſcopus prouidere. fuit tentū per omnes, quòd Epiſcopus non poſſit [a] prouidere vigore alternatiuæ literis nō expeditis: Primò propter verba poſita

poſita in alternatiua ſupplicatione, ac ſuper præſentibus conficiẽdas literas, per quæ apparet, quòd Papa non vult, quòd potuerit vti ſupplicatione, ſed quòd debeat expedire literas. Secundò, quia ex quo debet procedi ad exercitium, non ſufficit ſupplicatio: quia licèt reſpectu gratiæ, ſeu priuilegij ſinè expeditione dicatur gratia facta,
1 † quando tamen deducuntur priuilegia, & facultates in exercitiũ, eſt neceſſaria expeditio. vtrũq; tenet Gemi. & Io. And. in procem. 6. ad c. fin. de conceſſ. præben. & ita eſt deciſio communis in Rota. Dictum eſt etiam per Dominos, ꝙ alternatiua non eſt ſimplex ſublatio obſtaculorum; immò dantur duo mẽſes ex menſibus Papæ, vel potius cõmutantur cum alijs duobus menſibus ordinarij, & in expeditione adiũgitur, ꝙ ordinarius nõ vtatur regula Cancellariæ quatuor menſium ex ſtylo, qua ratione requiritur expeditio. Conſideratum fuit per Dominos, ꝙ ſupplicatio
2 † ſola nullius eſt effectus extra curiam, niſi adiungatur, ꝙ ſola ſupplicatio ſufficiat. Ita fuit cõcluſum, licèt videbatur, ꝙ ad petendam abſolutoriam, & oſtendendum nullum ius habere aduerſarium, ſufficeret [b] ſupplicatio adnotat. per Card. & Dec. in c. 2. de re iud. & ita fuit concluſum.

ADDITIO.

a Rota hoc idem deciſ. 251. par. 3. lib. 2. Diuerſ.

b Rota deciſ. 194. par. 3. lib. 2. Diuerſ. non requiritur literarum expeditio quoad poſſeſſionem ſupplicatoriam, Put. deciſ. 219. lib. 2. num. 2.

EPITOME.

Commiſſione impetrata per aſſertum procuratorem, non poteſt procedere altera pars.

DECISIO IV. aliàs 230.

Domini de Gozadinis Bonorieñ. per procuratorem aſſertum commiſſionem obtinuerũt in cauſa Bonoñ. Caſtri Liani inter ipſos de Gozadinis ex vna, & communitatem Bononieñ. partibus ex altera, Bononieñ. Communitate vtente commiſſione impetrata ab aduerſarijs per dictum procuratorem aſſertum, per compulſoriales, iudex datus in eadem commiſſione iura extraxit. Fuit dubiũ 19. Iunij 1542. R. P. D. Io. Paulo cauſam proponente, An Communitas vtẽdo commiſſione impetrata per aſſertum procuratorem Dominorum de Gozadinis validè vigore compulſorialium iura extraxerit. Super hoc dubio maior pars Dominorum Rotæ tenuerunt, ꝙ non potuit Communitas vti commiſſione, & non valuit iurium extractio [a] per deciſionem Aegidij 583. & fuit excluſa deciſio 61. de appellat. in nou. Ex eo, ꝙ deciſio Aegid. videtur habere meliorem rationem, & rationes adductæ in d. deciſ. 61. pro parte negatiua magis concludunt, quàm adductę

pro parte affirmatiua. Et dixerunt in veritate, vel non eſſe veras, vel non concludere. Et ratio inter alias, quia ad conualidandā [b] cōmiſsionem nomine meo impetratam per meum procuratorem. Et ad hoc vt proceſſus factus valeat in præiudicium impetrantis, non ſufficit, quòd aduerſarius vtatur commiſsione: ſed requiritur, quòd ille cuius nomine fuit impetrata, approbationem fecerit. Fely. in c. nulli. §. ſunt & alij. n. 49. de reſcrip.

ADDITIO.

a Extractio iurium quō ſit facieñ, Rot. deciſ. 1435. num. 1. par. 3. lib. 3. Diuerſ. Quando fuerit pro bona iurium extractione tētum, Veral. deciſ. 168. num. 3. par. 1. Si ſunt iura extracta Prothonotarij, qui de illis non fuit rogatus abſque partis citatione, non dicuntur eſſe in forma probanti, Veral. deciſ. 124. num. 1. par. 2. Quando iura tranſumpta ſint in forma probanti, Veral. deciſ. 322. num. 2. par. 3. Extractio iurium ex defectu citationis annihilatur, Put. deciſ. 152. num. 2. lib. 3.

b Commiſſio quando propriè dicatur perſonalis, vel tranſeat in ſucceſſorem, Dec. abundè in cap. quoniam abbas, num. 41. cum alijs pluribus, ex de off. deleg.

EPITOME.

1. Clauſula, ſine præiudicio præſentium dignitates obtinentium, in fine ſupplicationis ſuper erectione, ſeu creatione dignitatis ſimpliciter poſita non generaliter, ſed iuxtà tenorem in Bulla creationis præinſertum interpretanda eſt.

DECISIO V. aliàs 263.

Erectionis Archidiaconatus Palentiñ ſupplicatio fuit ſignata, & in calce ſupplicationis fuit additum, ſine præiudicio præſentium dignitates obtinentium: deinde ſuper eadē ſupplicatione fuit facta reformatio, & fuit additum, ſine præiudicio tantùm. Procurator Dignitatum in Rota contra D. Didacum de Caſtillo aduerſariū dicebat, quòd verba illa, [a] ſine pręiudicio, ſimpliciter prolata, erant intelligenda generaliter, id eſt, ſine præiudicio dignitatum, & eas obtinentium, tàm tunc tēporis, quàm in poſterum. Et cùm in Bullæ expeditione eſſet apposita clauſula, ſine pręiudicio dignitates obtinentium, vltimum locum Archidiaconatus, cedētibus, vel decedētibus, vel quocunque modo amittentibus, dignitates obtinentibus, tunc ſecundum locum poſt Epiſcopum habeat: petebatur, vt bulla corrigeretur, & remitteretur in Cancellariam ad corrigendum. præfatus autē Didacus de Caſtillo pręrendens ſecundum locum, dixit, ꝙ verba illa, ſine præiudicio, in reformatione poſita, erant intelligenda prout erāt expreſſa in ſupplicatione pręinſerta, & quòd non erat remittenda ad corrigendum: ſuper hoc fuit dictum per Dominos, ꝙ verba, ſine præiudicio, poſita in reformatione non reſtringunt verba, ſine præiudicio dignitates obtinētium, poſita in ſupplicatione: ſed debent intelligi prout in pręinſerta; nec minus erat bulla corrigenda, licèt eſſet poſita in bulla ad

ad perpetuam rei memoriam: quod quidem non erat in ſupplicatione, quia in perpetuis ſic eſt ſtylus loquendi in literis Apoſtolicis ad c. ex literis de conſtit.

ADDITIO.

a Iſta clauſula eſt præſeruatiua, Rot. dec. 785. par. 1. lib. 1. Diuerſ. Quid importet, Veral. deciſ. 119. nu. 1. par. 1. & quando eſt poſita iſta clauſula, requirit cauſæ cognitionem prout clauſula vocatis vocandis, Veral. deciſ. 248. num. 4. par. 2. & dicitur conditionalis, deciſ. 320. par. 1. lib. 1. & ſemper clauſula ſaluo iure alterius intelligitur in conceſſione Principis, Gram. deciſ. 103. num. 236. l. 2. §. ſi quis à Principe ff. ne quid in loc. pub. Bald. in l. ex facto. ff. de vulg. gloſſ. in cap. 1. vt lit. penden. Quomodo intelligatur clauſula, ſine præiudicio, ſimile gratias proſequeñ, Put. deciſ. 386. lib. 3. num. 2. Et quid clauſula ſine præiuditio regreſſus, Put. dec. 197. numer. 21. & 23. lib. 1. Dum dicitur, quòd intelligitur clauſula ſine præiuditio, intellige niſi contrarium appareat in reſcripto Principis, cap. quamuis de reſcrip. in 6.

Clauſula in calce, ſeù in fine poſita, refertur ad omnia præced. Rot. deciſ. 227. par. 1. 243. & 334. nu. 2. par. 2. Diuerſ. & hoc de ſui natura, Rot. deciſ. 58. de conceſſ. præb. in nou. Mag. deciſ. Flor. 47. nu. 11. & deciſ. 58. num. 56. Iaſ. in l. ſi idem cum eodem, num. 4. de iuriſd. om. iud. Non refertur ad præced. diſpoſitionem in qua eſt perfecta determinatio, Veral. deciſ. 140 nu. 3. par. 2. & quando referatur, deciſ. 23. num. 3. & deciſ. 297. nu. 4. par. 2. Et ſi ponatur poſt ſpecificata clauſula generalis in fine, comprehendit omnes caſus requirentes ſpecialem mentionem, Rot. deciſ. 368. par. 1. Diuerſ. Non refertur ad præced. quando militat diuerſa ratio, Veral. deciſ. 92. num. 5. & deciſ. 209. num. 1. par. 1. Quando in fine eſt poſita clauſula, ſine periuditio, an ſit ad omnia referenda, Rot. deciſ. 661. num. 4. par. 3. lib. 3. Diuerſ.

EPITOME.

Commiſsio ſuper iactationibus, & moleſtationibus comprahendit petitorium, & poſſeſſorium.

SVMMARIVM.

1 *Proceditur ſummariè etiam in cauſa propbana, ſi commiſſum eſt vt procedatur prout in beneficialibus.*

DECISIO VI. aliàs 298.

FVit reſolutũ per Dominos de Rota 2. Maij 1544. in cauſa Oueteñ. prioratus de Valuerde, inter Abbatem & Conuentum S. Facundi ex vna, & adminiſtratores & capellanos hoſpitalis B. Mariæ de Beneuento ex altera, ꝙ ſententia per R. P. D. Fabium in fauorem hoſpitalis canonizatoria vnionis præfati prioratus fuit legitimè lata, licèt commiſſio impetrata per hoſpitalem, virtute cuius fuit proceſſum ad ſententias, diceret, ſuper [a] moleſtationibus, & iactationibus, in quo videbatur cauſa commiſſa ſuper poſſeſſione tantum: quia conſiderata commiſſione fuit concluſum commiſſam fuiſſe cauſam ne dum ſuper poſſeſſione, de qua eſt facta mentio, ſed etiam ſuper petitorio, ex eo, ꝙ erat poſitum verbum, ꝙ ſuper hoſpitali à nemine poſſet moleſtari. Inſuper propter clauſulam, [b] quã

& quas,

& quas, rebusq́; alijs &c. Inſuper fuit reſolutum, ꝙ cum in commiſſione fuerunt poſita hæc verba, videlicet ꝙ procederetur, † prout
1 in beneficialibus, [c] importent, ꝙ procedatur ſummariè, [d] licèt hæc cauſa eſſet prophana, vel ad minus non eſſet beneficialis.

ADDITIO.

a Quomodo formetur commiſſio ſuper iactationibus, & moleſtationibus, Mandoſ. Reg. Cancel. 27. q. 14. num. 2. vbi plura ad materiam, & compræhendit petitoriũ, & poſſeſſorium, ibi num. 5.

b Clauſula quàm & quas cõpræhendit equè principaliter negotium principale, Rot. deciſ. 23. de reſcrip. in nou. Operatur vt iudex poſſit procedere, etiam non conſtito de appellatione, dummodo appellatio ſit à grauamine, Achil. de Graſ. deciſ. 30. & 248 Cæſar. de Graſ. deciſ. 24. Quid in ſimplici ſpolio, Rot. deciſ. 684. nu. 3. lib. 3. par. 3. Diuerſ. Quando non operetur, Veral. deciſ. 125. num. 2. par. 3.

c Quòd intellige, ſi eſt controuerſia ſuper poſſeſſione aut titulo beneficij, tunc proceditur ſummariè. Secus ſi ſuper proprietate v. g. quòd ordinarius prætendat aliquam Eccleſiam ſibi ſubditam tunc præceditur ordinariè, Bald. in l. cum ſeruum §. item ſi ageretur. C. de ſeru. fugit. Abb. in c. contingit colum. 3. in fin. ex̃ de dolo, & contum.

d Iuditium aliud ſummarium aliud ordinarium latè Marant. de ordin. iudic. par. 4. diſtinct. 9. de iure Canonico proceditur ſummariè in cauſis benefic. Decim. Matrim. & Vſur. Clem. diſpendioſam de re iudic. Quantum ad clauſulam ſummariè eius eſt virtutis & efficaciæ, quòd poſſit feri ſententia, etiam non in totum conformis libello, Pariſ. cõſ. 113. in p°. Et poteſt iudicari ex̃ petita dummodo, vt dixi ſententia ſit aliqualiter conformis libello & petitioni licèt non in totum, Gram. deciſ. 19. nu. 5. 6. & 7. Soc. conſ. 160. num. 21. lib. 2. Marſil. ſing. 102. Rom. conſ. 519. & ſing. 792. vbi allegat duas deciſ. Rot. & ibi add. quæ plurales auctoritates adducit. Et per iſtam omnes ſolemnitates iuris ciuilis intelliguntur ſublatæ præter citationem quæ cum ſit de iure naturali ommitti non poteſt, Soccin. d. conſ. 160. Rom. conſil. 248. num. 3. Dec. conſ. 603. nu. 12. Neque neceſſariæ probationes quæ præteriri nequeunt cum ſint iuris diuini c. nouit. de iudic. Felin. in c. dilecti ex̃ de iudic. Rom. conſ. 133. vbi ſi iudex in cauſa in qua poteſt procedere ſummariè inceperit ordinariè poſſet pars in cuius gratiam loquitur illa clauſula contradicere iudici, & facere procedi ſummariè ſecus ſi procedat de partium conſenſu, & inceptum iudicium ordinarium, quia non poteſt tunc mutari: per electionem ordinarij iudicij an intelligatur renunciatum ſummario iudicio, & è contra. Rom. d. conſ. 133. & 248. per clauſulam illam ſummariè intelligitur iudex delegatus, Iaſ. in l. 1. §. poſt operis, numer. 3. ff. de oper. nou. nunc. vbi alios effectus ponit.

EPITOME.

Gratia vitiatur ſi taceantur quæ ius mandat exprimi, aliàs non. Et ideò licèt non exprimatur qualitas, quòd quis erat filius non hæretici, ſed de hęreſi accuſati diſpenſatio tenet nec eſt ſubreptitia.

DECISIO VII. aliàs 335.

Diſpenſatio fuit conceſſa per Alexandrum Papam VI. in fauorem cuiuſdam filij cõdemnati, & relaxati Curiæ ſeculari, vt poſſet obtinere beneficia, & omnia alia &c. Coram R. P. D. Epiſcopo Marſicano in Iſpaleñ. portionis inter D. Ioannẽ de Morillas ex vna, & Ioan-

& Ioannem Martinez ex altera, 10. Martij 1542. Dictum fuit per Ioannem illam eſſe [a] ſubreptitiã, quia non fuit expreſſa qualitas, ꝙ erat filius non hæretici, ſed de hæreſi accuſati: fuit tamen per Dominos de Rota tentum, ꝙ diſpenſatio fuerit bona, & non ſubreptitia, maximè per deciſ. Aegid. 333. aliàs 105. nec impedimentum dedit, quòd Papa non ita faciliter [b] conceſſiſſet diſpenſationem filio de hæreſi accuſati, ſi hoc intellexiſſet: quia fuit reſponſum, quòd non omnia debent [c] exprimi, etiã ꝙ difficiliorem redderent, ſed ea tantùm quæ ſunt expreſſa in iure, quæ exprimi debent, vt tenet Fel. in c. ſuper literis de reſcript. & ita fuit concluſum poſt aliqualem cõtradictionem, & diſputationem.

ADDITIO.

a Gratia per ſubreptionem, vel obreptionẽ obtenta ipſo iure eſt vitioſa, cap. ſi dignitatem ex de præb. Clem. dudum de priuil. Quid ſit ſubreptio, & obreptio, Iaſ. in l. more maiorum, num. 36. ff. de iuriſd. om. iud. Dicitur ſubreptitia, & nulla, quando falſum exprimitur. Put. deciſ. 424. in princ. lib. 1. quòd quando ſit verum deciſ. 187. nu. 1. eod. Etiam quòd Papa conceſſiſſet ſinè tali expreſſione, Veral. deciſio 254. nu. 4. par. 2. Rot. deciſ. 1. de reſcrip. in nou. nu. 8. etiam quòd non teneretur aliquo modo exprimere, Rot. deciſ. 10. de reſcript. in nou. dummodo conceſſio ſit facta falſis relationibus & informationibus, Rot. deciſ. 130. par. 3. lib. 2. num. 6. Diuerſ.

b Si eſt falſitas in gratia quæ tamen non mouiſſet Papam non dicitur ſubreptitia, Cæſ. de Graſ. deciſ. 119. Et ſi eſt ſubreptio in vno non vitiat in alio, Cæſ. de Graſ. deciſ. 114.

c Non dicitur gratia ſubreptitia non facta mentione de qualitate non conſiderata in iure, Veral. deciſ. 46. num. 2. par. 2. illa enim ſubreptio reddit gratiam nullam in qua expreſſa non ſunt ea quę de iure exprimi debent, Veral. deciſ. 310. num. 3. par. 1. & 224. nu. 1. par. 3.

EPITOME.

Expreſſio ætatis falſa, diſpenſationis gratiam vitiat, & dicitur ſubreptitia.

DECISIO VIII. aliàs 336.

In eadem diſpenſatione, de qua ſupra, fuit expreſſum Papæ, ꝙ filius condemnati, aliàs cui fuit diſpenſatio conceſſa tempore cõdẽnationis paternæ, erat quinque annorũ, cùm in veritate eſſet duodecim, cùm falſum eſſet expreſſũ coram R. P. D. Epiſcopo Marſicano 2. Octobr. 1542. Fuit dubiũ, an talis diſpẽſatio eſſet ſubreptitia. fuit tentum per maiorem partem, aliquibus contradicentibus, quòd falſa expreſſio ætatis quinque annorum, licèt non fuerit neceſſaria, & Papa aliàs conceſſiſſet, & licèt non ſit fundata gratia in dicta [a] ætate, vitiet gratiam diſpẽſationis, & ſit talis diſpenſatio ſubreptitia: quia in gratioſis & in facto proprio præſumitur [b] dolus, qui vitiat gratiam, & hoc per doctrinam Innoc. & aliorum, maximè Felyn. in cap. ſuper literis, de reſcript. tenet Collecta.

cta. in cap. de Eccleſia, de ſortilegijs.

ADDITIO.

a Aetas eſt quodã eſſe ſubſtãtiale hominis, dicitur in eius perſona ſecũdùm quam quis prædicatur ſcire, & alia facere l. ſi infanti C. de iur. delib. Luc. de Pen. in l. 1. col. 5. in fin. de priuileg. eorum lib. 12. Et eſt multiplicis gradus DD. in d. l. ſi infanti, & in Rub. ex de delic. puer. Luc. de Pen. in l. 1. col. 2. C. qui ętat. lib. 10. Caſſan. in conſuetud. Burg. in tit. des infans, rub. 6. §. 4. num. 15. & ſeq. Rebuf. in l. pueri appellatio in fine. ff. de verb. ſignif.

Si ætas expreſſa nõ iuſtificatur, gratia eſt nulla, Cæſ. de Graſ. deciſ. 66. num. 4. ad effectum gratiæ probatur ex conicturis, Put. deciſ. 302. in princ. lib. 1. & in reſignatione quis teneatur ętatem probare reſignatarius, an ſupplicans, Put. deciſ. 300. nu. 1. & 3. lib. 1.

b Expreſsio vel ommiſsio tacendę, vel exprimendæ qualitatis, vel circunſtantiæ, in impetrationibus præſumitur in dubio fieri doloſè, Rot. deciſ. 4. in antiq. de reſcript. num. 5. licèt alias non præſumatur dolus, Rot. deciſ. 3. num. 4. eod. Allegãsq; dolum debet illum probare, Rot. deciſ. 1. de don. num. 2. in nou. Expreſsio falſa non doloſa Principem ad concedeñ non inducens, non vitiat gratiam, Aegid. Bellam. concl. 4.

De Conſuetudine.

EPITOME.

Conſuetudo optandi prębendam inducitur ſpatio decem annorum.

DECISIO I. aliàs 46.

VOluit Palatiũ in vna Mediolaneñ. Optionis de menſe Martij 1544. coram R. P. D. Epiſcopo Rauelleñ. quod ad inducendã conſuetudinem optandi præbẽdas ſufficit ſpatium decem [a] annorũ: quoniam tales præbendæ ſunt diſtinctæ inter ſe, & non annexæ canonicatibus. ad not. in c. fin. de cõſtit. in 6. Ratio, quia non eſt contra ius, quia non optantur canonicatus, ſed præbendæ, nec extinguitur antiquus titulus, nec nouus acquiritur, iuxta deciſ. Caſſad. 17. de præbendis. nu. 1.

ADDITIO.

a Vbi ſunt præbendæ diſtinctæ, Rot. deciſ. 6. de conſuetud. in nou. & per Mohed. deciſ. 4. inf. eod. Et talis conſuetudo tollitur per clauſulas derogatorias in literis Apoſtolicis poſitas, Rot. deciſ. 5. in nou. hoc tit. Quomodo probetur conſuetudo, inf. eod. deciſ. 4. Nõ habet locũ optio in beneficijs reſeruatis, Motuproprio, Put. deciſ. 4. in princ. lib. 2. limitſtam deciſ. vt non habeat locum in Eccleſijs in quibus ſunt diſtincti tituli, & corporum præbendę, quia requiritur cõſuetudo 40. ann. aliàs 10. anni ſufficiũt, Aegid. concl. 1. Et eſt bona talis conſuetudo, quòd quis pluries optet præbendas, Aegid. concl. 229. Quæ conſuetudo optandi, vel ſtatutum dans facultatẽ optandi tollitur per mandatum de prouidendo, Motuproprio conceſſũ, cum clauſula non obſtante, Creſc. deciſ. 9. de conceſſ. præben.

EPITOME.

Doctori atteſtanti de conſuetudine non eſt credendum, nec ſufficit probare recentem conſuetudinem, ſed requiritur, quòd probetur immemorabilis.

SVM-

SVMMARIVM.

1 *Filia, ingrediens religionem, non debet minus conſequi pro dote, quàm ſi nuberet.*

DECIS. II. aliàs 209.

BArchinoneñ. hæreditatis cauſa inter Franciſcum Iungent, & Ioannem Iungent, coram R. P. D. Epiſcopo Marſicano 13. Iunij 1536. fuit dubium an ſit credendum Doctoribus conſuetudinem atteſtantibus, maximè quòd nūc eſt probata conſuetudo in iſta ciuitate recens. fuit tentum per oēs, ꝙ Doctori [a] atteſtanti aliquam cōſuetudinem, non eſt credendum, ſed opus eſt talem cōſuetudinem realiter probare: & non ſufficit in caſu hoc probatio recens occurrens cum atteſtatione Doctorum: quia atteſtatio Doctorum non ſufficit, vt dictum eſt; & recens probatio non ſufficit, quia eſt contraius, & requiritur immemorabilis: ita tenet Iaſ. in l. de quibus, col. fi. ff. de legi. Dec. conſ. 141. nu. 5. & conſil. 165. nu. 3. vol. 1. & conſil. 185. nu. 172. & hanc dicit communem opinionem Roch. de Cur. in repet. c. fin. de conſuet. in verſ. quæro an Doctori atteſtanti. Item conſuetudo introducta, ꝙ minus habeat filia ingrediens [b] quàm illa quæ nubit, fuit recens: & communis opinio Doctorum eſt in cōtrarium, quòd filia ingrediens religionem non minus conſequi debeat, quàm ſi nuberet. tenet Fely. in c. in pręſentia, de prob. & ſic fuit excluſa opinio, Bart. in l. de quib⁹ ff. de leg. tenentis in fauorem Doctoris, quod eſt credendum, quam tenet, Deci. conſil. 420. vol. 2.

ADDITIO.

a Creditur Doctori atteſtanti de conſuetudine in illa curia in qua eſt verſatus. Vel ille eſt famoſus Doctor, & de vniformi conſuetudine atteſtatur aliàs non, Gabr. concl. 4. tit. de probat. lib. 1. nu. 2. & 3. illum ſequitur, & refert Ioſeph. Ludouic. concl. 14. illat. 45. verſ. an autem credatur Doctori aliqua, Alc. conſ. 25. num. 5. lib. 5. An credatur Doctori atteſtanti de communi. Iacob. Ben. de priuileg. Doctorum priuileg. 81. num. 2. par. 3. & quid de ſententia priuileg. 30. Benin. deciſ. Bonon. 95. num. 1. vbi quòd transfert onus probandi in aduerſarium, quia ex tali aſſertione oritur præſumptio, quæ illud operatur. Vid. deciſ. proximam ſeq.

b Immò quòd plus ſi relinquatur filiæ ſi nupſerit 100. ſi religionem intret 50. tamen vtroque caſu conſequetur 100. Matheſ. ſing. 52. & ibi add. vbi de communi. Et quòd conditio de nubeñ habeat locum ſi intret religionē, Capic. deciſ. 203. in fine.

EPITOME.

Doctori aſſerenti de conſuetudine, non creditur, niſi verè, & legitimè conſuetudo probetur.

SVMMARIA.

1 *Conſuetudo eſt variabilis, & quod tunc fuit, poteſt non eſſe hodie.*

2 *Feudo ligio non ſuccedunt fœminæ. Et quæ ſit natura feudi ligij.*

DE-

DECISIO III. aliàs 276.

LIcèt Bart. in l. de quibus col. x. & ibi Paul. ff. de leg. teneant, vt refert Deci. allegans alios conſil. 540. ꝙ Doctori aſſerēti aliquid eſſe de conſuetudine, credatur. Domini de Rota nemine diſcrepante 20. Iunij 1539. in vna Parmeñ. Vallium inter Dominos de Corrigio ex vna, & Comitem S. Vitalis ex altera, tenuerunt, ꝙ Doctori aſſerenti aliquid eſſe de conſuetudine, non credatur, niſi verè, & legitimè probetur: quia illud conſiſtit in facto, quod poteſt ignorari per alium doctorem, cui non eſt data facultas aſſerēdi ea, quæ ſunt facti, ſed interpretandi iura: & nemini eſt credēdum ſine iuramēto; quia cōſuetudo eſt variabilis, & quod tunc fuit, poteſt non eſſe
1 hodie †. Ita tenet Alex. Aret. Curt. & Iaſ. in d. l. de quibus refert, & ſequitur Dec. conſ. 432. vbi dicit eſſe veriorē opinionem, & fuit dictum in hac cauſa, ꝙ in feudo
2 † ligio, [a] quod eſt quando pecunia acquiritur, non ſuccedant fœminæ, niſi probetur conſuetudo. ad not. per Spec. tit. de feud. §. quoniam, verſ. 21. & ibi Ioan. Andr. in addit.

ADDITIO.

a Eſt huius naturę hoc feudum, quod cum iurat vaſallus fidelitatem nullius fidelitate reſeruata, facit non ſolum feudalia, ſed etiam alia bona non feudalia eſſe ſub poteſtate Domini, Soccin. Iun. conſ. 77 num. 22. in 1. Curt. Iun. conſ. 140. nu. 7. Alex. conſ. 30. num. 3. in 1. Cot. in memorab. in verbo Feudum ligium, Modern. Pariſienſ. in conſuetud. Pariſ. §. 1. gloſſ. 5. num. 5. Neuiz. poſt multos per eum relatos, conſ. 13, num. 4. & 5. Clar. de feud. q. 2. Vide deciſ. 6. de Feud. inf.

EPITOME.

Conſuetudo optandi præbendas quomodo probetur, Et inducitur decennio.

SVMMARIVM.

1 *Locatio præbendæ non probato effectu locationis non probat optandi conſuetudinem.*

DECISIO IV. aliàs 296.

MEdiolaneñ optionis præbendæ, cauſa fuit in Rota, inter Bartholomeum Placentiñ. ex vna, & Franciſcum Cuſanum ex altera, ſuper cōſuetudine optandi prębendam in eccleſia præfata: & ad hanc conſuetudinem probandam, Franciſcus optans præbendā præſentauit plurima inſtrumenta optionum iam quondam factarum, vnum inſtrumentū de anno 1427. die 28. Ianuar. aliud de ann. 1436 die 27. Aprilis, aliud de anno 1447. die 16. Nouembris, & alia quatuor inſtrumenta optionum diuerſorum annorum: Ex parte tamen Bartholomæi fuit allegatū conſuetudinem optandi non eſſe probatā, quia non conſtabat prę- fatas optiones effectum habuiſſe:
1 † & licèt fuerint locationes, & [a] arrendamēta facta, per optantes facta

cta præſentata, & virtute optionū arrendamenta fecerint rerum pertinentium ad præbendam optatã, dictum fuit, φ non erant ſufficientia prædicta arrendamenta, quia non probant poſſeſſionem: nec cõfeſſiones optionum factarum erãt ſufficientes, quia erant relationes notariorum partibus abſentibus, etiam ſi eſſent antiqui optantes, in quibus præſumebantur omnia eſſe legitimè acta, ad not. per Alex. in l. ſciendum. ff. de verb. oblig. cũ vulgaribus allegationibus: fuit tamen probatum, quòd in 77. annis citra, nulla fuit optio facta, taliter quod conſuetudo potuit tolli per vſum contrariũ. ſuper hoc 2. Aprilis 1547. R. P. D. Epiſcopo Rauellen. cauſam proponente fuit dubium, vtrum optiones cum arrendamentis, de quibus in actis ſufficiant ad cõſuetudinem, & ius optandi. Domini de Rota ſuper hoc fuerunt diuiſi, nam vna pars ex Dominis tenuit, quòd ex quo nõ apparet, quòd optiones habuerint effectum, nec arrendamenta virtute earum facta, etiam ſtante antiquitate ſunt in conſideratione, nec probant [b] conſuetudinem optandi: alia verò pars tenuit contrarium, quòd eſt probata conſuetudo optandi, & ſatis dicatur optiones habuiſſe effectum, ex quo proceſſum eſt ad locationem: Omnes tamen Domini concordarunt in hoc, quòd ſi appareat, quòd cõtrauẽtum ſit optioni, ideſt poſt ſtatutum occurrente occaſione vacationis prębendarum non eſſe optatum, nõ ſit in eccleſia præfata optandi conſuetudo.

ADDITIO.

a Arrendamentum excuſat à pœna, reg. de verò valore, ſi eſt verum arrendamentum, Veral. deciſ. 78. num. 3. par. 2. & deciſ. 49. num. 2. par. 3. Tuetur ex ſolita conſuetudine malam expreſsionem valoris beneficij in ſupplicationibus factam, Rot. deciſ. 577. num. 1. lib. 3. par. 3. Diuerſ. Quando mutetur arrendatio in poſſeſsionem, Put. deciſ. 170. lib. 1. num. 7. & 11.

b Quomodo probetur conſuetudo, Put. deciſ. 364. nu. 3. lib. 1. Quæ ſit ſubſtantia conſuetudinis, Guid. Pap. deciſ. 91. num. 2.

De Renunciatione.

EPITOME.

Reſignans non eſt obligatus ad penſionem, quia reſignatio abdicat à ſe poſſeſsionem tàm ciuilem, quàm naturalem, non autem detentationem.

DECISIO I. aliàs 2.

FVit facta reſolutio per Dominos ſine contradictione, quòd per reſignationẽ beneficij, reſignans abdicat à ſe tam poſſeſſionem ciuilem, quàm naturalem; non autem [a] detentationẽ, niſi reſignans ſit abſens à loco beneficij, tunc enim non videtur habere poſſeſſionem, nec detentationem; ex quo ſequitur, quòd reſignans non eſt obligatus ad pẽſionem: quod tentum fuit in vna Ter-

Terdoneñ. penſionis coram me 11. Februarij 1538. & idem tentum eſt in alia Oxomeñ. pẽſionis. de qua infra deciſ. 6. de locato, aliàs 237.

ADDITIO.

a Rot. deciſ. 14. nu. 4. lib. 2. 97. lib. 1. nu. 5. par. 3. Diuerſ. per authorem deciſ. ſeq. 6. & 14. de locato.
Niſi reſignatio eſſet liberè facta in manibus ordinarij, quia tunc omne ius reſignans amittit Cæſ. de Graſ. deciſ. 125. num. 5. Veral. deciſ. 81. par. 3. num. 1. Amittit etiam omne ius. reſignãs, etiam quòd non reſignaret ſecundum formam aliàs requiſitam quando omnino tenetur reſignare, & ſine reſignatione etiã eſt priuatus, prout eſt in eo, qui plura habet beneficia, Concil. Trid. ſeſſ. 24. c. 17. & ſeſſ. 25. c. 7.

EPITOME.

Reſignans tenetur ſoluere penſionem quouſque conſtet reſignatarium acceptaſſe.

SVMMARIVM.

1 *Reſignatio conditionalis iure proprio reſignantem non priuat, atque ideò cenſurarum manet obnoxius.*

DECISIO II. aliàs 10.

IN cauſa Terdoneñ. pẽſionis inter Federicum Panigarolæ, & Ioannem Franciſcum Barengum 17. Martij 1539. coram me, fuit dubium propoſitum in Rota. Federicus reſignauit certa beneficia in fauorem duorum nepotũ eius, ſuper quibus erat penſio impoſita in fauorem præfati Ioannis Franciſci, quæ reſignatio fuit cũ clauſula, non aliàs, aliter, vel alio modo. poſt reſignationem fuit capta poſſeſſio nomine nepotum Federici ſine mandato: Ob non ſolutionem penſionis fuit excommunicatus Federicus, fuit dubium an cẽſuræ eſſent validæ, attẽta reſignatione, & omnes Domini tenuerũt quòd ſic, quia cum reſignatio fuerit facta ad fauorem nepotum cũ clauſula, nec aliter, nec aliàs,
1 nec alio modo, † non ſtante ratificatione fuit [a] conditionalis, & ius remanſit in Federico, ad not. per Doctor. maximè Abb. in c. cum pridem, de pact. & per gloſ. in c. cũ inter R. ſeniorem de elect. quia ante ratificatam reſignationem, ſeu ceſſionem non eſt abdicata à Federico reſignante poſſeſſio, maximè quia in illis partibus vbi erant beneficia quãdo reſignatio fiebat, & poſſeſſio capiebatur, Notarius ad ſonum campanæ reſignationẽ publicabat, & populo legebat.

ADDITIO.

a Veral. deciſ. 86. num. 4. par. 3. an amittat ius beneficij non ſequentibus illis conditionibus, quibus reſignat, Put. deciſ. 377. num. 1. lib. 2. & reſignatarius non impleta cõditione habetur pro intruſo, Put. deciſ. 199. nu. 1. lib. 3. Non dicitur reſignans abdicare à ſe ius, quando reſignatarius nõ acceptauit reſignationem, Veral. deciſ. 90. par. 3. Concord. cum iſta deciſ. prox. antecedens deciſ.

EPI-

EPITOME.

Renunciatio, metu facta, eſt nulla.

SVMMARIA.

1 *Proteſtatio preuia, quando reddit actum nullum.*

2 *Renunciationis ceſſio, ſeu reſignatio propter metum eſt inualida, prauia tamen de metu proteſtatione.*

DECISIO III. aliàs 32.

IN cauſa Cracouień. Canonicatus, & præbendę coram R.P.D. Ioanne Mohedano de menſe April. 1538. inter Michaelem ex vna, & Benedictum Vicecancellarij Regis Poloniæ familiarē, ex altera. Factum tale eſt, Michael commiſit cauſam contra Felicem intruſum, & oẽs alios ſua intereſſe putantes, lite pendente mortuus eſt Fęlix, ſucceſſit in Canonicatu, & præbend. præfatus Benedictus, ex prouiſione ordinaria, cõtra quē fuit res iudicata, & executoriales decretæ, & Benedicto intimatæ, poſtea verò ſub prętextu, quòd Michael fuerit ſtatutorum & priuilegiorum libertatū Regni transgreſſor, vt compareret ad Curiam regiam fuit citatus, deinde omnia bona, & fructus beneficiorum fuerant ſequeſtrata, & ex regno bānitus, qui ſic timore ductus, & coactus ceſſit iuri, & cauſæ in fauorem Benedicti, vt in priſtinum ſtatum reſtitueretur, & omnia cõ-
1 tra ipſum acta annullarētur, †prauia tamen [a] proteſtatione, ceſsionem metu fieri, & eademmet die fuit poſt ceſſionem facta proteſtatio; poſt multum autem tempus Cancellario Regis Poloniæ mortuo, prædicti Benedicti patrono, ceſſantibus oppreſſione metu & timore, petijt admitti ad proſecutionem executorialium, non obſtāte ceſſione iuris, & litis, Per oẽs Dominos nemine diſcrepante fuit tentum, & deciſum Michaelē poſſe proſequi ius ſuum, & cauſam, ex eo ꝙ renunciatio ſeu ceſſio, vel
2 reſignatio † propter metū eſt [b] inualida, vt eſt tex. in c. in præſentia, de renūc. & in c. abbas, quòd met. cauſ. per deciſ. 374. in nou. Innoc. in c. ſuper eo, eod. tit. de renūciat. tex. in c. ſolicitę, de reſtit. ſpoliat.

ADDITIO.

a Quandò non ſit neceſſaria, Veral. deciſ. 13. num. 5. & 179. num. 6. par. 2. Quid operetur proteſtatio repetens omnes proteſtationes, Put. deciſ. 433. nu. 2. lib. 2.

b Renunciatio propter metum tenet, ſed venit reſcindeń officio Iudicis, Rot. dec. 5. de renunc. in nou. etiam quòd eſſemus in metu reuerentiali, nàm reſcinditur officio Iudicis abſque alia proteſtatione minarū præcedentiū, ſtante enormiſſima lęſione, Rot. deciſ. 102. par. 2. Diuerſ. Idem dicas ſi metus iſte reuerentialis paternus interuenit in profeſſione, eſt reſcindeń, niſi purgetur remāſione diuturna in monaſterio, Put. deciſ. 262. nu. 2. lib. 3.

☞ Deciſ. 374. in nou. eſt 5. hoc titulo.

EPITOME.

Reſignatio ſtante regreſſu pro tertio facta

B reſer-

reſeruatis fructibus eſt nulla, tamen ſi habens regreſſum conſentiat, etiam poſt quã reſignans commiſerat cauſam contra reſignatarium, reſignatio conualidatur.

DECISIO IV. aliàs 59.

IN ſacro Rotæ Auditorio, 10. menſis Martij 1539. fuit magna diuiſio inter Dominos in cauſa Tolet. parochialis de Xetaphe inter Cardinalem Sanctorũ Quatuor ex vna, & Ioannem de Salmeron partibus ex altera, factum eſt tale. Gomeſius de Salmeron mandatum dedit ad reſignandum dictam parochialem cum reſeruatione fructuum, & regreſſus per ceſſum, vel deceſſum in fauorem dicti Ioannis, vigore mandatorũ Gomeſij, & Ioannis fuit facta reſignatio, & conſenſus pręſtitus hinc inde tàm ſuper reſignatione, quã ſuper reſeruatione fructuum, & regreſſus. repertum eſt poſt, quòd reſeruatio fructuum, & regreſſus nulla extitit, cum eſſet antea reſeruatus regreſſus Reuerendiſſimo Cardinali Farneſio, dum eſſet in minoribus, nunc Sanctiſſimus D.N. qui tempore coronationis cõtulit omnes regreſſus, quos habebat in fauorem Cardinalis SS. Quatuor, ex quo iure agebat, Gomeſius hoc ſentiens, monitorium à R. Auditore Cameræ, mediante eius procuratore, habuit, quo prædictis ſtãtibus mãdabatur, vt mitteretur in poſſeſſionem parochialis præfatæ, quàm tenebat Ioannes, & commiſit cauſam. fuit monitorium prædictum intimatum Io. à quo appellauit, & commiſit etiam cauſam, quibus ſtantibus dicebatur Gomeſium mutaſſe voluntatem, & noluiſſe reſignare aliquo modo in fauorẽ præfati Ioannis, etiam quòd reſignatio prima eſſe reualidata, quia Dominus noſter ante coronationem conſenſerat reſeruationi fructuum, & regreſſus prędictorum: dubitabatur an cenſeatur mutata voluntas Gomeſij per monitorium impetratum à procuratore Gomeſij, & per intimationem factam, & litis proſecutionem in commiſſione cauſæ contra Io. ſuper moleſtationibus. Poſt diuerſas opiniones, ſex ex Dominis, quatuor exceptis, tenuerunt, quòd per monitorium impetratum à procuratore Gomeſij, & per intimationem factam, & litis proſecutionem fuit mutata voluntas Gomeſij, qui non vult amplius reſignare, cum eſſet reſeruatus aliàs alteri regreſſus, & ex defectu conditionis, quia ſi eſſet reſignatio facta per eundem Gomeſium non valeret, adnot. in c. cum pridem de pact. Alij Domini contrarium dicebãt, quòd non erat voluntas mutata, quia ſtat bene, quòd Gomeſius cõtradicat prouiſioni, & inde ſecutis, & ſtet in prima voluntate, ſi fructuum reſeruatio, & regreſſus eſſent validi, & eſſet contentus reſignare in fauorem Io. cum requirantur ad mutationem voluntatis conten-

contenta in clem. vnic. de renunciat. ſed maioris partis opinio obtinuit.

ADDITIO.

Concord. deciſ. 12. inf. eod.

EPITOME.

Conſenſus qui præſtatur per porrectionem ſupplicationis dicitur formalis, non obſtante clauſula de extendendo infra quindecim dies.

SVMMARIA.

1 *Conſenſus formalis dans valorem gratiæ inducitur per porrectionem ſupplicationis factam per Dominum, vel procuratorem.*

2 *Regula de extendendis conſenſibus loquitur de conſenſu præſtito in Cancellaria, non de conſenſu perficiente reſignationem.*

DECISIO V. aliàs 60.

IN eadem parochiali de Xetaphe poſt litem motã inter Gomeſium, & Io. vt dictũ eſt in ſuperiori deciſione, attento quòd regreſſus primus non fuit caſſatus, alius imponi non poterat, & licèt S. D. N. Papa conſenſerit reſignationi regreſſus, qui ſibi erat reſeruatus dum erat in minoribus: dicebatur ex parte Io. Salmeron, quòd per ſupplicationem porrectam per procuratorem dicti Gomeſij, quæ fuit ſignata confirmabatur primus regreſſus ſub data Coronationis, & reſeruationem primam cum reſeruatione regreſſus eſſe validã, ſtante confirmatione; Ex parte autem Cardinalis SS. Quatuor contrarium, quia conſenſus reſultans ex ſupplicatione non erat ſufficiẽs ad validitatem gratiæ, ſed erat neceſſarius alius conſenſus extendeñ in Cancellaria, ſeu in Camera, atq; extẽdi debebat infra 15. dies poſt datam ſupplicationem, ſtante regula de conſenſibus extendendis. Dubium fuit 16. Martij, an conſenſus reſultãs ex porrectione ſupplicationis confirmationis, inducat conſenſum formalem reſignationi, ſtante regula, quòd reſignationes debeant extendi infra 15. dies, & per omnes Dominos de Rota fuit reſolutum duobus tamen exceptis, quòd per porrectionem ſupplicationis factã per dominũ, vel per procuratorem inducitur
1 conſenſus formalis † dans valorem gratiæ, iuxta dictum bonæ memoriæ, Caſſad. ſub tit. de renunt. deciſ. 1. Licèt fuerit probatũ, quòd per procuratorem erat porrecta ſupplicatio, & quòd ad expeditionem literarum non erat opus alio conſenſu, ſed ſufficit primus conſenſus præſtitus ſuper gratia prima nulla, quia ſic practicatur, quòd quandocunq; interueniat conſenſus ſufficiat, ad not. per Bart. & Iaſ. in l. ſi quis mihi bona. §. iuſſum. ff. de acquir. hæred. per cap. cum de iurepatronatus, &c. cũ vos ext. de his quæ fiunt à prælat. & hęc eſt practica, ſignata ſupplicatione, de qua

qua requiritur conſenſus præſtitus in Cancellaria, ſeu Camera, & ſi in aliquo eſt defectus, pp quem actus ipſo iure eſt nullus, tunc fit reformatio ad primam ſupplicationem, vel noua prouiſio, tollens defectum, & pro expeditione ſufficit primus conſenſus. Nec obſtat regula de [b] extendendis cõſenſibus, quia loquitur de conſenſu, qui pręſtatur in Camera, ſeu Cancellaria
2 † pro expeditione literarum, non de conſenſu perficiente reſignationem, & cum conſenſus pro expeditione ſit præſtitus, iterum non eſt præſtandus, quia eſſet quid non neceſſarium, & ſuperfluum.

ADDITIO.

a Non poteſt conſenſus formalis per modũ tacitum impleri, & donec ſit extenſus in libris Camerę licita eſt pęnitentia, Rot. deciſ. 471. nu. 1. & 4. par. 1. Diuerſ. Conſenſus formalis nunquàm ſufficit, quando de pręiuditio agitur, Put. dec. 100. nu. 5. lib. 2.

b Iſta Reg. vult, quòd in conſenſibus apponatur dies, quo ſupplicatio ad regiſtrum mittitur, Rot. deciſ. 988. lib. 3. par. 3. Diuerſ.

EPITOME.

Signatura per fiat, pręfertur ſignaturæ per conceſſum, niſi illa ſit generalis, hæc ſpecialis de certo tempore.

SVMMARIVM.

1 *Regula Cancellariæ quòd prouiſio Motu proprio, vel per fiat, præferatur prouiſioni ad inſtantiam declaratur.*
2 *Generi per ſpeciem derogatur.*
3 *Generalis clauſula ſpecialia non comprehendit.*

DECISIO VI. aliàs 61.

SAnctiſs. D. N. Papa Paulus III. habebat regreſſum dum erat in minoribus per deceſsũ vltimi poſſeſſoris ad parochialem de Xetaphe Toletañ diœceſ. Gomeſius de Salmeroñ poſſeſſor reſignauit in fauorem Io. de Salmeroñ, cum reſeruatione fructuum & regreſſus, ſed quia reſignatio, & reſeruatio erant inualidæ, ſtante regreſſu prędicto, Gomeſius reſignans egit cõtra reſignatarium Io. ad poſſeſſionem præfatæ parochialis recuperand. lite pendente, S. D. N. Paulus aſſumptus eſt ad apicem Pontificalem, qui conceſſit Cardinali Sanctorũ Quatuor gratiam ad oẽs regreſſus, quos habebat per ſignaturam Motu proprio. Io. autem de Salmeroñ petijt confirmationem reſignationis, & reſeruationis, quã obtinuit ad eius inſtantiam. Fuit dubium in Rota propoſitum de menſe Ianuar. 1539. an regreſſus videatur prius tranſlatus in fauorem Cardinalis SS. Quatuor, ex quo eſt Motu proprio, qui fuit non in ſpecie, licèt antequàm eſſet conceſſa reualidatio Gomeſio de Salmeroñ reſignanti, & reualidatio fuit conceſſa ad inſtantiam. Dictum eſt gratiam Gomeſij, ſeu Ioannis eſſe meliorem. Et ad regulam
1 † Cãcellariæ, quæ dicit, quòd prouiſio motu proprio, vel p [a] fiat, præferatur prouiſioni ad inſtantiã, reſpondetur, ꝙ intelligitur quando

Digitized by Google

do vtraque prouiſio eſt in ſpecie, ſecus quando prima eſt generalis, alia ad inſtantiam in ſpecie, quia
2 † generi per ſpeciẽ [b] derogatur, l. ſi chorus. de leg. 1. Et quia gene-
3 ralis clauſula † non comprehendit ſpecialia, l. doli clauſula. ff. de verb. oblig. l. alimenta §. baſilicæ libertæ. ff. de alim. & cib. leg.

ADDITIO.

a Iſta præfertur in genere ſignaturæ per conceſſum in ſpecie, Rot. deciſ. 28. de reſcript. in nou. Duo ſunt genera ſignaturæ, alterum Iuſtitiæ, alterum Gratiæ, de vtraque Veſtr. in prax. Rom. Cur. lib. 1. cap. 3. Gomeſ. de compendio vtriuſque ſign. Quandò ſignatura ſola perficiat gratiam, Put. deciſ. 375. num. 2. lib. 3. De ſignatura per fiat, & per cõceſſ. Mandoſ. Reg. cancel. 33.
b Lim. vt per Damaſ. Reg. 13. Dyn. in c. generi, de reg. iur. in 6. Medic. Reg. 1.

EPITOME.

Regreſſus ſecundus non valet ſtante primo, etiam per deceſſum tantum.

SVMMARIA.

1 Regreſſus nouus, ſtante altero regreſſu non datur ſine ſuſpenſione prioris, aut de conſenſu illum habentis.
2 Regreſſus à principio nullus in pendenti eſſe non dicitur, quia quod nullum eſt, pendere non poteſt.

DECISIO VII. aliàs 62.

IN. parochiali de Xeraphe erat regreſſus impoſitus per deceſſum vltimi poſſeſſoris in fauorẽ S. D. N. Papæ Pauli dũ erat in minoribus. Gomeſius de Salmeron poſſeſſor dictæ parochialis reſignationem fecit cum reſeruatione fructuum, & regreſſus in fauorem Io. de Salmeron eius nepotis, procurator vtriuſq; vigore mandatorum hinc inde cõſenſus pręſtitit neceſſarios, dicebatur quòd erat inualida reſignatio cum reſeruatione prædicta, ſtante primo regreſſu, maximè quia per teſtes legitimè examinatos probabatur Papam nunquam concedere regreſſum, altero ſtante, fuit dubium in Rota 27. Ianuarij 1539. an regreſſus per ceſſum, vel deceſſum, fuerit validè reſeruatus, ſtante alio regreſſu, & practica non concedendi alium regreſſum, ſtante primo, & Domini fuerunt diuiſi: nam quatuor Domini ex vna parte tenuerunt, quòd regreſſus ſecũdus erat validus, quia cum primus regreſſus eſſet per obitum vltimi poſſeſſoris, ſecundus autem regreſſus erat per ceſſum, vel deceſſum ſolummodo, regreſſus primus, & ſecundus tantum concurrebant in vacato per obitũ, reſpectu autem ceſſionis, non erat niſi vnus regreſſus, & iſte erat validus, quia in hoc modo vacationis nullus alius reperitur regreſſus, & ſic reſignatio valuit, & etiam regreſſus per ceſſum, quia nemini fit iniuria, nec præiudicium, ſi tamen habens primũ regreſſum mortuus fuerit, intrabit ſecundus, & erit validus, ſicut dicimus de gratia ad primum beneficium vacaturum,

quia ſi prima vacatio non eſt libera,quia reſignatio erat facta in fauorem certæ perſonæ, & illa perſona conſequatur beneficium illud ex illa prima vacatione ſi poſtmodum moritur, gratia ad primũ vacaturum capiet illud beneficium, quòd iam ſemel vacauerit, ſic dicendum erit in regreſſu, quòd iſte ſecundus regreſſus eſt validus, licèt impeditus in prima vacatione per obitum, ſi reperitur regreſſus in rerum natura, nec eſt ſubreptitius ſecundus,licèt non faciat mẽtionem de primo, arg. c. mandatum, de reſcript. vbi ſi eſt conceſſum mandatum in aliqua diœceſi, & datur ſecundum mandatum,tacito primo, ſecundum valet. Nec obſtat ſi dicatur,quòd ſicut ſtante prima penſione non poteſt imponi ſecunda penſio, niſi fiat mentio de prima,vt tenet Caſſad. deciſ. 2. de penſion. quia reſpõdetur eſſe multum diſcriminis inter vnum,& alterum, nàm in penſione grauatur beneficium tempore quo reſignatur, ideò gratia eſt ſubreptitia, ſi non fit mentio de prima penſione, ſed in reſeruatione regreſſus per vltimi poſſeſſoris obitum non ſic; quia nullum infertur grauamen beneficio, ſed prouidetur in euentum futuræ vacationis. Quinque autem ex Dominis, & ſic maior
1 pars tenuerunt, quòd † ſecundus regreſſus erat [a] inualidus, ſtãte primo, quia nunquam Papa conſueuit dare ſecundum regreſum, & ſic fuit probatum,quia ex communi ſtylo, ſignatura nunquam dat nouum regreſſum,ſtante altero, niſi cum ſuſpenſione alterius regreſſus, aut de conſenſu illum habentis, & ſic ſtylus declarat mentem Pontificis,quòd ſit gratia ſubreptitia,ad not.per Lap.alleg.89.col.5. nec Papa prouideret, ſi eſſet expreſſum, ad not. in c. ſuper eo, de off. deleg. Item quia de habente ius ad rẽ eſt facienda mentio,quomodocunque quęſitum eſt ius,deciſ.16. de præbend. in nou. Aegid. deciſ. 137. Fely.in c. in noſtra 28. corellar. de reſcript. & in c.ad aures col. antepen. eod. tit. c.fin. de præbend. in 6. c. fin. de conceſſ. præbend. eod.lib. & ibi Peruſi.dicit, quòd per collationẽ beneficij datur ius ad rem.Idem in regreſſu per clauſulam, quòd vim habeat validę, & efficacis collationis abſque alia prouiſione. Nec obſtat
2 ſi diceretur,quòd regreſſus † ſit in pendenti: quia cum ſit nullus à principio, non poteſt eſſe in pendenti, & quod nullum eſt, non reuiuiſcit,l. qui res,§. aream.ff.de ſolut. l.inter ſtipulantem, §. ſacram. ff. de verb. oblig.

ADDITIO.

Concord. deciſ. 10. inf. eod.

a Eſt nullus ſecundus regreſſus,ſtante primo valido,propter defectum intẽtionis, Rot. deciſ. 199. & 818. nu.1. lib.3. par. 3. Diuerſ.

EPI-

EPITOME.

Supplicatio præſumitur porrecta nomine amborum principalium, etiam quòd vnus tantùm ſit orator in ea, ex quò negotium ambos tangit, & porrigens erat procurator vtriuſque.

DECISIO VIII. aliàs 63.

ALphonſus de Auila procurator Gomeſij de Salmeron Rectoris Eccleſiæ parochialis de Xetaphe Toletan. diœceſis, reſignantis cum reſeruatione fructuũ, & regreſſus in fauorem Io. de Salmeron, & etiam eiuſdem Io. reſignatarij ad conſentiendũ reſignationi fructuum, poſt reſignationẽ, & reſeruationem, & conſenſus nomine vtriuſque in forma præſtitos, fuit repertũ forſan omnia eſſe inualida, ex eo quòd alter regreſſus erat in eadem parochiali impoſitus in fauorem S.D.N. Pauli dum erat in minoribus, & ad conualidã dum omnia in fauorem Gomeſij, & Ioannis, aliam ſupplicationem porrexit nomine Ioannis oratoris, vt S. D. N. omnia acta reualidare dignaretur, & fecit mentionẽ tàm Ioannis reſignatarij, quàm Gomeſij reſignantis, coram R.P.D. Epiſcopo Aquen. lis agebatur, fuit dubium 20. Iunij 1536. an porrectio ſupplicationis propoſita fuerit, & facta nomine Gomeſij, attento ꝙ porrigẽs ſupplicationem erat procurator, & in ſupplicatione [a] orator erat Io. dumtaxat. Domini fuerunt diuiſi: nàm quinque ex ipſis, quatuor contradicentibus, tenuerunt, quòd ſupplicatio cenſetur data, tàm nomine Io. quàm Gomeſij, licèt Io. ſolus eſſet orator, cùm Alphonſus eſſet vtriuſq; procurator, & negotiũ vtriuſq; cõtineretur in ſupplicatione, & geſſerit negotiũ vtile vtrique, & erat coniunctum, quia cum vellet validare negotiũ Io. non poterat fieri niſi negotiũ Gomeſij valere, & quòd Io. ſolus eſſet orator non conſideratur, ſed illud ad quos negotium pertinet, & quis conſentiat, ratio eſt, quia oportuit actum valere, l. quoties. ff. de reb. dub. l. quoties. ff. de verb. oblig. quia ſine actu Gomeſij, actꝰ Io. valere nõ poterat, & cum contineat vtilitatem vtriuſque, l. quæ vtiliter, & l. cùm pecuniã. ff. de neg. geſt. & cum pertineat ad vtrunq; videtur eſſe geſtũ nomine vtriuſq; l. ſi pupilli, in princip. ff. eod. tit.

ADDITIO.

a Supplicatio præſumitur expedita nomine compræhenſi in reſcripto, quandò requiritur expenſa pro expeditione literarum, Veral. deciſ. 190. num. 4. par. 1. Et nomine illius, cuius fauorẽ reſpicit, Oldr. conſ. 136. col. 2. Specul. in tit. de appell. §. nunc breuiter, verſ. quid ſi appareat; præſertim ſtante expenſa conſiderabili, Bart. in l. ex ea & in l. cum ſeruus. ff. de verb. oblig. Quandò præſumatur de mandato principalis expedita, & quando non, Put. deciſ. 268. num. 4. 299. nu. 1. lib. 3.
Et relatio eſt facien. cõtra ſupplicantẽ c. inter dilectos ex̃ de fid. inſtrum. Bal. in l. 3. de ſeru. & acq. Fely. in c. quia in Eccleſiarũ col. 13. ex̃ de conſt. Rip. reſp. 13. nu. 2.

Digitized by Google

de reſcrip. Med. reg. 18. eſt licitum ſupplicare quinquies, & decies. C. de præcib. imperat. offer. Auth. quæ ſupplicatio eodem, & per hoc differunt ſupplicatio, & appellatio, quia appellare non licet tertiò, ſed tantùm bis, l. 1. C. ne lic. in vna, & eadem cau. niſi eſſemus in criminalibus, in quibus non habet locum diſpoſitio dicti tituli, & Clem. 1. de re iud. Auguſt. ad Ang. de malefic. verſ. fama publica nu. 9. Vant. de nullit. c. quoties, & intra quòd tempus num. 3. & ſeq. vbi limitat d. Clem. habere locum in vno, eodemque articulo, ſecus ſi ſuper diuerſo, Frãc. in cap. dilecto ex̃ de appellat. Ang. in d. l. 1. C. ne lic. tertio prouoc. Dec. in cap. tuę nobis nu. 13. ex̃ de appell. vbi ampliat, & limitat pluribus modis, Pariſ. conſ. 109. num. 15. lib. 4. Rom. ſing. 291. ſunt aliæ differentiæ inter appellationem, & ſupplicationem de quibus cõſulas, Cyn. Iaſ. & But. in d. Auth. quæ ſupplicatio, gloſ. in c. ex literis ex̃ de in integ. reſtit. Archid. 1. quæſt. 6. c. anterioris. Maran. de ord. iudic. tit. de appellat. num. 16. & 241. Olden. in tract. de ſent. & re iudic. num. 15.

EPITOME.

Reſignatio, virtute mandati ad reſignandum, reſeruatis fructibus, & regreſſu facta valet, etiam ſtante primo regreſſu, de quo reſignans habebat notitiã, in tantùm quòd poteſt ratificari.

DECISIO IX. aliàs 65.

SAnctiſs. D.N. PP. Paulus dum erat in minoribus, regreſſum p deceſſum vltimi poſſeſſoris habuit ad parochialẽ de Xetaphe Toletã. dioec. de conſenſu Gomeſij Salmeron poſſeſſoris, Gomeſius verò ad reſignandum eandem parochialẽ cum reſeruatione [a] fructuũ, & regreſſus per [b] ceſſum, vel deceſſum in fauorem Io. eius nepotis procuratorem conſtituit, fuit facta reſignatio cum reſeruatione prædicta virtute mandatorum, & conſenſus hinc inde præſtiti. Reuerẽdiſſimus Cardinalis SS. Quatuor, cui fuit gratia omnium regreſſuum cõceſſa à S. D. N. Papa Paulo, dicebat ſtante regreſſu primo, & non caſſato reſignationem fuiſſe nullam, & per conſequens ſubintrare primũ regreſſum. fuit dubium propoſitũ in Rota 29. Ianuar. 1538. an reſignatio facta per Gomeſium Salmeron in fauorem Io. eius nepotis teneat, vel ſit nulla ipſo iure? fuit cõcluſum reſignationem valuiſſe, quia reſignatio fuit facta ſecundũ voluntatem Gomeſij reſignantis, prout in mandato continebatur, licèt Gomeſi⁹ procurauerit reſignationis cũ reſeruatione caſſationẽ, cum ipſe tempore mãdati nõ ignoraret regreſſum primum eius conſenſu impoſitum, & hoc nõ obſtante dederit mandatum ad reſignandum cum reſeruatione iam dicta, vnde ſatis bene declarauit ſuam volũtatem, velle regreſſum eo modo, quo melius concedi poterat, in euentum videlicet, quòd S.D.N. moreretur, aut regreſſus effectum non haberet, vel reſignatarius decederet, cum ſecundus regreſſus eſſet per ceſſum, vel deceſſum, & primus tantùm per deceſſum vltimi poſſeſſoris, & ratio principalis, quia forma, & conditio mandati fue-

fuerunt obſeruata in reſignatione per tex. in l.Mæuius. ff.de condit. & demonſtr.

ADDITIO.

a Datur mandatũ de manutenendo reſignãti reſeruatis fructibus, Rota deciſ.1. de reſign. num. 15. in nouis.
Cum reſeruantur regreſſus, & fructus, ſoluitur in Dataria medietas fructuum expreſſorum, Cæſ. de Graſ. deciſ. 53. num. 3.
b Debet fieri regreſſus per ceſſum in manibus ſuperioris purè, & non in alterius fauorem, vt valeat, Put. deciſ. 314. num. 1. lib. 1. huic ſit locus in caſu regulæ de infirmis reſignantibus, Put. deciſ. 297. in prin. lib. 3. quando regreſſus ſit nullus, Put. deciſ. 197. lib. 1.

EPITOME.

Regreſſus ſecundus ſtante primo eſt inualidus, licèt ſit aſſecutor per deceſſum tantùm; niſi de conſenſu.

SVMMARIVM.

1 *Regreſſus ſecundus ſtante primo, ex coniecturata voluntate Papæ dicitur ſubreptitius.*

DECISIO X. aliàs 66.

DE menſe Decembris, die 2. anni 1538. corã R.P.D. Epiſcopo Aqueñ. in cauſa Toletañ. parochialis de Xetaphe fuit dubium multoties propoſitum in Rota, an reſignatio cum reſeruatione fructuum, & regreſſus per ceſſum, vel deceſſum, per Gomeſium de Salmeron facta in fauorẽ Ioan. de Salmeron eſſet valida, attento ꝙ in eadẽ parochiali erat regreſſus per ceſſum vltimi poſſeſſoris in fauorem Reuerendiſs. Cardinalis de Farneſio, nũc S.D.N. Papa Paulo III. quod ius regreſſus generaliter, & ſub genere omnium aliorũ regreſſuum quos tenebat, dum eſſet in minoribus, conceſſit Cardinali SS. Quatuor. poſt plures diſputationes inter Dominos quatuor, ex his tenuerunt, ꝙ reſignatio cum reſeruatione, & regreſſu eſſet valida, & nulla eſſet ſubreptio inualidans, aut annullãs prouiſionem Io. de Salmeron: quia diceba tur, ꝙ ita fuit tentum per tres ſen tentias in vna Placentina Archidiaconatus de Frugillo, & ꝙ ſatis dicebatur Papam habere notitiã primi regreſſus, ſaltem in genere per clauſulam poſitam in ſupplicatione, videlicet citra tamen acceſſus, & regreſſus, & de conſenſu coauditoris: ſed quinque ex Dominis, & ſic maior pars tenuerunt cõtrarium, quia ſi fuiſſet narratum
1 Papæ, † ꝙ aderat alius regreſſus, non conceſſiſſet ſecundum, & ꝙ nõ ſufficiebat ſcientia Papæ in genere, & pro tunc Domini remanſerunt in diuerſis opinionibus: ſed poſtea 20. Decembris 1583. fuit iterum propoſitum in Rota, & fuit dictum per omnes Dños, ꝙ conſtito, ꝙ Papa nunquam ſolet dare vnum regreſſum ſtante altero, ſecũdus regreſſus fuit ſubreptitius, & inualidus, per not. per Fely. in c. ad aures. col. ante x. ver. nona conclu-

cluſio, de reſcrip. & in c. ſuper literis, col. 2. ver. limita primo, & in c. poſtulaſti col. 3. verſ. declara etiã notabiliter. de reſcrip. & quia ſemper eſt facienda mentio de iure, quomodocũq; ſit quæſitum, deci. 26. tit. de præbẽ. in no. Aegi. deciſ. 167. Fely. in c. in noſtra, col. 16. verſ. 28. corellario, & in c. cũ Bertholdus, col. 1. in prin. de ſenten. & re iudic.

ADDITIO.

In materia regreſſus vide ſupra, deciſ. 7. prox. anteced. & ſeq. ad iſtam.

EPITOME.

Regreſſum habens cum ampliſsima reſeruatione iuris & regreſſus ad omnes fructus diſtributiones & locum mortuo reſignatario qui reſidebat in loco inferiori, debet reſidere in ſuo primo loco antiquo.

SVMMARIA.

1 *Reſignanti, cum ampliſſima reſeruatione, competit ius eligendi, & alia.*

2 *Verba illa, in omnibus & per omnia in aſſignatione regreſſus poſita, inducunt pleniſſimam reſtitutionem.*

3 *Iura & ſtatuta loquentia de acquiſitione poſſeſsionis, vt detur nouus & vltimus locus, non habent locum in retentione.*

4 *Regreſſus propriè datur ad ius, quo quis regreſſus eſt.*

DECISIO XI. aliàs 72.

CHriſtophorus Suares Canonicatum & præbendam Legionen. in fauorem Nicolai eius nepotis reſignauit, reſeruatis ſibi fructibus, diſtributionibus, regreſſu, ſtallo, loco in choro, voce in Capitulo, ac reſidentia, omnibus conceſſis, etiam reſidentia alternatiuè reſeruato conſenſu Capituli reſignanti, & reſignatario, Capitulũ contradixit alternatiuę reſidentiæ, & pro bono pacis reſignans conſenſit, ſolum reſignatarium reſidere, mortuus eſt reſignatarius, Chriſtophorus reſignans, virtute regreſſus petijt eundem locum antiquum, tàm in Choro, quã in Capitulo, quem habebat ante reſignationem, coram R.P.D. Maceraten. 12. Februarij 1543. fuit dubium propoſitum, an Chriſtophor⁹, vigore regreſſus, debeat eadem præheminentia gaudere, qua gaudebat ante reſignationem, deciſum eſt per maiorem partẽ Dominorum, quòd ſtante ampliſſima reſeruatione iuris, & omnium fructuum, diſtributionum, & regreſſus, in omnibus, & per omnia ac ſi non reſignaſſet, debet habere priuilegium antiquum, non iure regreſſus tantùm, ſed etiam iure reſeruationis, & retentionis, & ratio eſt: quia Papa reſeruauit reſignanti ius, & poſſeſſionem, quòd apparet ex dictis verbis, & quo ad ius non eſt difficultas, quia verba decantant, quo ad vero poſſeſſionem ſatis etiam apparet, cum reſeruet omnes fructus, & diſtributiones, ac ſi minimè reſignaſſet, appa-

apparet etiam quòd iſte ſemper fuit poſſeſſor, Nam cum locus cõpetat ratione poſſeſsionis,dicendũ eſt quòd ſemper tenuit poſſeſsionẽ etiam quo ad locum, & ſic excluſa reſignatione, reſignans habebit ſuum locum non tàm iure nouæ adẽptionis, quàm iure retentionis. Nec obſtat ſi dicatur, quòd quo ad locum & reſidentiam Papa non aliàs reſeruauit, quàm de conſenſu capituli, & alternatiuam reſidentiam non conceſsit Capitulum, ſed quòd reſignatarius tantùm reſideret,& reſignans conſentiens viſus eſt dimittere poſſeſsionem,quo ad locum, & ſic non poteſt dici retinuiſſe, nèc poterit recuperare: arg. not. per Butr. in c. fin.de cau.poſſ. & propr. vbi quòd Canonico non debetur niſi vnum ſtallum, vnus locus, & vna vox. Idẽ tenet Imo.in c.in literis col.3. de reſtit.ſpol. maximè ſtante renũciatione expreſſa, vt reſignatarius reſideret, quæ nihil aliud eſt, q̃ iuris proprij ſpontanea refutatio, Hoſtien. in ſum. de renun. etiam ad c. Apoſtolicam. de reg. & in c. ex ore. de his quæ fi. à præl. Nam in hoc dixerunt Domini, quòd eſt aduertendum, quòd poſſeſsio ita reſeruata,ſicut ei erat,tantùm impedita erat,quo ad illum effectum reſidẽdi;qui eſt vnus effectus poſſeſsionis, & licèt non reſideat, nihilominus poſsidet, quo ad alios effectus poſſeſsionis, vt putà circa poſſeſsionem fructuum,& alios ef-

1 fectus,vt exemplum poteſt eſſe,† ſi illi Canonicatui cõpeteret ius patronatus, vel ius eligendi, poſſet ſine dubio omnes illos actus exercere,ratione poſſeſſionis ſibi reſeruatæ, & licèt quo ad illum effectũ reſidendi ſit impeditus,poſſidet tamen quo ad alios effectus,ſicut dicimus in pluribus patronis exiſtentibus in quaſi poſſeſsione præſentandi,ſi pacis cauſa de præſentando concordent.iux. Clem.j.de iure patron. licèt in turno vnus debeat præſentare, non dicitur alter priuatus quaſi poſſeſsione, ſed impeditus, & ceſſante & finito tempore pacti, ille poteſt vti ſua quaſi poſſeſsione,iure retentionis, ſic in caſu noſtro, excluſo reſignatario, reſignans qui fuit ſemper poſſeſſor, continuat ſuam poſſeſsionem, etiam quo ad locum, quo non dicitur fuiſſe priuatus, ſed impeditus ſtantibus verbis regreſſus ampliſsimis, in omnibus & per [b] omnia,ac ſi non reſignaſſet, quæ verba videntur inducere pleniſsimã

2 † reſtitutionem,l.quòd ſi minor.§. reſtitutio. ff.de min.c.ſi beneficia. de præben. lib. 6. Alex. conſ. 83. col.2.vol.2.Signor.conſ.252.in fi. dicens,quòd iura & ſtatuta loquẽtia de acquiſitione penſionis, vt detur nouus & vltimus locus, non

3 habent † locum in retinente, & arguunt verba præfata in omnib. & per omnia, l.per omnia. & ibi not. ff. de lega. licèt Domini iure regreſſus tantùm non tenebãt,quòd debe-

deberetur primus locus; quia regreſſus propriè datur ad ius, quo
4 † quis regreſſus eſt, & ſic per regreſſum non poſſet dici, quòd debeat recuperare poſſeſſionem, quæ conſiſtit in facto, ſed ius tantùm; quando autem regreſſus eſſet reſeruatus, & cauſa reſignationis, & eſſet facienda reſeruatio omnium, tàm poſſeſſionis quàm iuris, in hoc caſu Domini tenuerunt, licèt aliqui contra, quòd iure regreſſus, & iure retentionis, & reſeruationis inſimul, reſignans habeat ſuũ primum locum, quem per regreſſum ſolum non haberet.

ADDITIO.

a Clauſula reſeruatiua firmat ius in alijs, Rot. deciſ. 186. num. 4. par. 1. primo verſ. Si eſt reſeruatio generalis nõ compræhendit beneficia iurispatronatus laicorum ex fundatione, Rot. deciſ. 304. nu. 1. ſecus ſi ex priuilegio, num. 3. par. 2. Diuerſ. hoc caput eſſe differens, quia loquitur in caſu, quando eſſent reſeruata beneficia collationi cum pacto Papæ, ſeu ſedis Apoſtolicæ, Rot. deciſ. 28. num. 1. de præb. in antiq. & iſta eſt huius naturæ, vt liget poteſtatem inferiorum circa beneficia reſeruata, Rot. deciſ. 32. nu. 2. de pręben. in antiq. & iſta eſt odioſa, & reſtringibilis, Rot. deciſ. 1. nu. 6. de præben. Billig. & generaliter clauſula intelligitur ad tẽpus octo menſium à reſeruatione inductum, Put. deciſ. 472. num. 6. lib. 2.

Eſt huius naturæ reſeruatio, vt ius competens conſeruet non ampliet, vel de nouo det, Rot. deciſ. 70. par. 2. nu. 18. Diuerſ.

b In omnibus, & per omnia appoſita in mãdato operatur, vt compræhendantur ea, quæ aliàs non compręhenduntur, Rot. deciſ. 8. par. 2. num. 7. Diuerſ.

EPITOME.

Renuntiatio nulla, quia conſenſus erat alteri reſeruatus, non conualidatur, etiam quòd habens regreſſum approbet illam re integra.

SVMMARIA.

1 *Renuntiatio à principio nulla, non confirmatur ratihabitione illius, qui obſtaculi cauſa fuerat, etiam re integra.*

2 *Nullum à principio tractu temporis conualeſcit.*

3 *Conſenſus ſi formalis non eſt, ſufficit quandocunque adhiberi.*

4 *Renunciatio dicitur ſubreptitia, ſi reſignationis tempore de regreſſu altero mentio non fiat.*

5 *Actus à principio nullus, non conualidatur per conſenſum ſubſecutum.*

DECISIO XII. aliàs 85.

DVm in minoribus eſſet Sanctiſſimus D.N. PP. Paulus iij. habebat regreſſum ad parochialẽ de Xetaphe per deceſſum vltimi poſſeſſoris, Gomeſius de Salmeron poſſeſſor parochialis reſignauit in fauorem Ioan. de Salmeron eius nepotis, cum reſeruatione fructuum & regreſſus, & ſic fuit facta expeditio. Sed quia poſtea eſt inuentum quòd erat alius regreſſus, procuratum eſt, vt Sanctiſſimus D. N. tunc Cardinalis reſignationem factam ratam haberet, qui il-
1 lam ratam habuit, & † vltima die ſuæ Coronationis per ſupplicationem ſignatam cõfirmauit reſignationem à principio factam, cum reſer-

reſeruatione regreſſus, & fructuũ: dicebatur ex parte Cardinalis Sãctorum Quatuor, qui prætendebat ius ad parochialem, conſenſum præſtitum eſſe inualidum, & eſſe neceſſarium aliũ conſenſum, quia à principio inualida fuit reſignatio, & quia erat à principio nulla non poterat poſtea [a] validari, l. ꝙ
2 ab initio. ff. de reg. iur. † Ex parte autem aduerſa dicebatur contrarium, ſufficere, interueniſſe poſtea, quia vbi ſumus in materia conſenſus, poteſt talis conſenſus præcedere, & ſubſequi, vel poſtea interuenire, in tex. c. cum in de iure patron. c. cum vos, de his quæ fiunt à prælat. cap. quamuis, de electio. lib. 6. & quia quando conſenſus non eſt pro forma, ſufficit quandocunque
3 interuenire. † Doctor. in cap. cùm vos, & in c. cum conſuetudinis, de conſue. Bar. in l. ſi quis mihi bona. §. iuſſum. ff. de acquir. hæred. Item quando conſenſus debet interuenire cum certa ſolennitate à principio, non ſufficit ꝙ poſt interueniat. tex. in c. auditis. de elect. vbi ad hoc vt valeat electio, requiritur vt ſit facta à maiori parte capituli cum hac ſolennitate, vt capitulariter congregẽtur, vnde ſi poſt omnes conſentiant priuatim, non valet conſenſus, nec ex tunc, vt ex nunc, quia deficit ſolennitas, videlicet congregatio capitularis, vbi oportebat conſenſum præſtari. In caſu autem noſtro, cùm non requiratur ſolennitas in conſenſu ſufficit quòd interueniat poſt factum, vel interueniat poſt reſignationẽ, cùm ſufficiat ſimplex conſenſus, quandocunque potuerit, interuenire, l. per fundum. ff. de ſerui. ruſti. præd. in hac tamen dubitatione 14. Martij, 1539. R. P. D. Epiſcopo Aqueñ cauſam proponente, fuit dubium, an conſenſus S. D. N. Papæ, dum erat in minoribus, ſuper reſignatione Gomeſij ſic pręſtitus, validet reſignationem ſine nouo conſenſu ipſius, vel eius procuratoris. Fuit reſolutum, quod requiritur nouus conſenſus, quia prima reſignatio cùm fuerit ſubreptitia, non potuit validari, requiritur ergo noua prouiſio; & hac ratione neceſſe eſt, alium conſenſum interuenire ſuper noua prouiſione, cui prouiſioni nouæ primus conſenſus tanquam nouę gratiæ, non poteſt deſeruire, ratio quę mouit dominos fuit, quia ſuperueniente cõſenſu, reſignatio ſubreptitia, in qua non fuit facta mentio quòd aderat alius regreſſus, † non poteſt validari, quia quo ad ſubreptionem 4
attenditur tempus datę, per c. ſi eo tempore. de reſcr. lib. vj. Io. And. & Abb. in c. ſi ad aures. eo. tit. dũ loquuntur in tacente in gratia dignitatem, quam habet tempore datæ, & licet poſtea illam dimiſerit, non ſuffragatur pro validitate gratię, quia ab initio fuit nulla. Fely. in c. eã te pen. col. verſ. tempus datę, de reſcr. item conſenſus ſubſequutus nõ validat actum nullum

† Bart.

5 † Bar. in l. 1. & ibi Doct. C. qui. admit. tex. in c. auditis de elect. & ibi Doct. exclamant, quòd quando actus eſt nullus; conſenſus poſtea veniens nihil operatur, niſi de nouo, habita noua prouiſione, cõſentiat, l. 1. §. ſi quis ſimpliciter. verſ. cum adijcit. & l. ſi ſtipuler. §. ſi locanda. ff. de verb. oblig. maximè quia conſenſus ſuperuenit tempore non congruo, poſt reſignationẽ factam, ad not. per Deci. in l. ſemper, qui non prohibet. ff. de regul. iur.

ADDITIO.

• Quandoque reconualeſcit nullum à principio, §. ſed & ſi quis inſt. de milit. teſtã. §. non tamen inſt. quibus mod. teſtã. infirm. Nullitas renũciationis requirit altiorem indaginem, Rot. deciſ. 57. par. 2. num. 5. Diuerſ. & ea, quæ requirũt altiorem indaginẽ reſeruantur in iudicio petitorio, Afflict. deciſ. 14. nu. 4. 63. nu. 14. Benin. deciſ. Bonon. 7. Non ſolent admitti in iudicio ſummario, Rot. deciſ. 503. nu. 3. par. 1. Diuerſ. Relinquitur arbitrio Iudicis, an requirat altiorem indaginem necnè, Rot. d. deciſ. 57. num. 3.

EPITOME.

Supplicationes duæ eiuſdem datæ, altera de reſeruatione regreſſus in caſu non ſolutæ penſionis, altera de regreſſu per ceſſum, vel deceſſum ſi concurrũt. Supplicatio ceſſus vel deceſſus ſignata ante illam, quæ habet regreſſum ob non ſolutam penſionẽ, alterius renunciationem inducit, ſi verò ante illam ſignata eſt, dicitur ſubreptitia.

SVMMARIA.

1 *Regreſſus validitas non requirit conſenſum alicuius.*

2 *Gratia poteſt pro parte vna valida eſſe, & pro alia eſſe inualida.*

3 *Gratia regreſſus poteſt acquiri, etiam abſenti.*

4 *Regreſſus dicitur indulgentia, vt patet ex tenore, liceat tibi, &c. & indulgemus.*

DECISIO XIII. aliàs 96.

Reperiebantur in cauſa Monaſterieñ canonicatus, & præb. duæ ſupplicationes eiuſdem datę, in vna erat ceſſio facta per Henricum Raffeit actorem, in fauorem Arnaldi ceſſionarij, cum reſeruatione penſionis ſoluendæ cedenti Henrico per certum tempus ſuper fructibus certi Monaſterij, cum regreſſu, ob non ſolutionem penſionis, in alia autẽ ſupplicatione erat reſeruatio regreſſus per ceſſum vel deceſſum Arnaldi ceſsionarij, ſuper prima ſupplicatione, quæ dabat regreſſum ob non ſolutionem penſionis, fuit præſtitus conſenſus, alia autem ſupplicatio, quæ dabat de regreſſu per ceſſum, vel deceſsũ, Arnaldi ceſsionarij, manſit in filza Datarij per plures annos, donec vixit ceſsionarius, & poſt mortem eius fuit miſſa ad regiſtrum, contra Henricum Monſter. poſſeſſorẽ, agebat Henricus Raffelt actor dicens canonicatum & prębeñ. eſſe reſeruatam, & regreſſum habuiſſe effectum. Reus autem excipiebat gratiam regreſſus eſſe ſubreptitiã ex defectu intentionis Papæ. Fuit hęc cauſa propoſita in Rota ſemel, bis, & ter, & nunquam fuit reſo-

reſoluta,& paria erant Dominorũ vota. Aliqui dicebãt,quòd regreſſus erat validus, quia ad validitatem regreſſus, neque de iure, vel per regulas Cancellariæ,neque de ſtylo,requiritur cõſenſus alterius, & licèt per regulas reuocatorias non reuocetur regreſſus de conſenſu,vel ex cauſa onerosa,propter alternatiuam,tamen arguitur valere regreſſum ex cauſa onerosa abſq; conſenſu. Dicebatur amplius, ꝙ licèt eſſent duæ ſupplicationes, cẽſebatur vna reformatiua alterius, & conſenſus præſtitus in vna ſupplicatione poteſt referri ad aliam. Et inſuper,quòd ſicut pẽſionis reſignatio erat valida,licèt ad id nõ interueneriт conſenſus,ita erat validus regreſſus ſine conſenſu, nec erat fraus in ſecunda ſupplicatione regreſſus per ceſſum, vel deceſſum ex parte cedẽtis, quia cùm ſimus in materia,quæ de ſe non habet delictum,& poteſt coniecturari in bonam,& malam partem, potius eſt tenendum illud,quod non denotat delictum, l. merito. ff. pro ſocio. Bar. in l. non ſolum, §. vt probari. ff. de nou. oper. nunc. ideo nos dicemus, quòd fuit facta ſupplicatio ſecunda ad differendum ſolutionem compoſitionis, ideo quòd licèt regreſſus eſſet inualidus pro parte vna, ſcilicet per ceſſũ, poterat eſſe validus pro alia parte,videlicet per deceſſum, & non erat inconueniẽs quod vna gratia pro vna parte eſſet valida,

2 & pro altera † inualida, ad c. ſi eo tempore, de reſcrip. lib. 6. Aegid. in dec. 115. vbi dicit,quòd ſi quis petit ſubrogari in lite & iure, exprimens falſam cauſam in lite, licèt non valeat ſubrogatio in lite, valebit in iure,& licèt non eſſet datum mandatum ad reſignandum cũ reſeruatione regreſſus, ſed ſimpliciter,nihil obſtabit:quia procurator potuit facere conditionem domini meliorem, §. præterea. inſtit.de actionib.§.is qui exequitur, inſtit.manda. & abſenti poteſt ac-
3 quiri † gratia regreſſus,c.accedẽs. de pręben.& eſt tex.in c.ſi tibi abſenti. de præb. lib.6.& quandocũque veniret ratihabitio ſufficiebat, adnot. per Dec.in l.ſẽper,qui non prohibet.ff.de reg.iur.Inſuper dicebatur ad fundandum regreſſum, non eſſe ſubreptitium,quia regreſ-
4 ſus dicitur indulgentia, † patet ex tenore regreſſus: Liceat tibi &c. indulgemus, &c. & erat regreſſus reſtitutio ad primum ius,& in reſtitutione ad primum ius, non eſt neceſſarius nuncius vel procurator. Bart.in l.fin.col.11. verſ.quid ſi filius. C. ſenten.paſ. Alexan. in addit. ad Bar. in l.abſenti. ff.de don. Poſt multas diſputationes fuerunt vota ſemel,& bis diuiſa. Tandem 11. Februarij 1538. R.P.D. Neocaſtreñ.cauſam proponẽte,fuit reſoluta cauſa, & ſecundũ hanc ſententiam, tanquam maioris partis cauſa fuit expedita, quòd regreſſus per ceſſum, vel deceſſum fuerit nullus,

Digitized by Google

nullus ex defectu intentionis Pontificis, quia cum in mandato nihil ſit expreſſum, de regreſſu per ceſſum, vel deceſſum, Papa non videtur intellexiſſe, ſuper quo [b] ſupplicabatur, nec dediſſet ſi intellexiſſet: Licèt alij dicerent, quòd ad regreſſum non requiritur conſenſus, & ex cauſa reſignationis poteſt dari regreſſus per ceſſum, vel deceſſū, nec fuit ſubreptio, nec defectus intentionis; quia Papa ſemper daret talem regreſſum. Ratio, quia videbatur fraus in cedente, cùm in prima ſupplicatione fuerit reſeruatio penſionis, & regreſſus ob non ſolutionem, & in ea fuit præſtitus conſenſus, & in ſecunda fuit reſeruatus regreſsus per ceſsū, vel deceſſum, & durante vita ceſsionarij, fuit penes datarium, & præſumebatur fraus, & quòd ceſsionarius nūquam conſenſit, & non poterat eſſe ſecunda ſupplicatio reformatio, quia de more reformationis (vt docet experientia) eſt, quòd diuerſæ ſint datæ, ſupplicatio reformationis, & reformatio, & in reformatione oportet, quòd inſeratur tenor primæ ſupplicationis. Faciebat alia ratio, aut ſupplicatio de regreſsu per ceſſum, vel deceſſum, fuit ſignata ante ſupplicationem, quæ habet regreſſum ob non ſolutionem penſionis, tunc per iſtam quæ habet regreſsum ob non ſolutionem, eſt renūtiatum priori, aut ſupplicatio per ceſsum, vel deceſſum, fuit ſignata poſt aliam de regreſsu ob non ſolutionem, tunc eſt ſubreptitia; quia ſi Papa intellexiſſet, quòd prius erat ſignata alia, in qua erat ſolus regreſsus ob non ſolutionem penſionis, non dediſſet regreſsum per ceſsum, vel deceſsū; quia eſt in prçiudicium ceſsionarij, aut difficilius conſenſiſſet, attēto quòd vterque ſupplicabat, & ſic videtur ceſsionarium non habuiſſe notitiam regreſſus, quæ deciſio fuit diſputata cum magno ſtrepitu aduocatorum, & tandem fuit concluſum, vt ſupra.

ADDITIO.

a Secus in ſententia, quæ eſt indiuiſibilis, Rot. deciſ. 205. Niſi contineret diuerſa capitula, deciſ. 33. nu 18. & 315. par. 2. Diuerſ.

Et ideò non pōt pro parte valere, & pro parte non, l. etiam ff. de min. 25. an. Niſi ex cauſa, l. denuo. ff. de re iud. Az. Rub. 26.

b Supplicatio regiſtrata facit fidem contra reſcriptum, in quo non continentur illa, quę fuerūt in ſupplicatione expreſſa, Butr. conſ. 49. Debet eſſe inſerta ſupplicatio in monitorio, vt ſit valida poſſeſſio, eius vigore capta, Achil. de Graſs. deciſ. 3. de conſt. num. 1.

Differunt ſupplicatio, & libellus, vt optimè Cęp. conſ. ciuil. 64. nu. 11. lite pendente regulariter non eſt licitū ſupplicare Principi, Guid. Pap. Sing. 603. & quando ſupplicatio non eſt impedita, an tunc debeat intra decem dies (prout appellare) quis ſupplicare, gl. & DD. in c. ex literis eῦ de reſt. in integr.

EPITOME.

Mandatum ſi detur, vt conſentiatur regreſſui, ſi alter cedat iuri & liti, regreſſus valet

let, licet cedens ius non habeat, neque ſit lis valida cum eo.

DECISIO IV. aliàs 110.

VTrum conſenſus præſtitus ſuper regreſſu, ex cauſa ceſsionis ſit validus, ex quo fuit præſtitus per procuratorem cõſtitutum ad conſentiendum in euentum, in quem Sebaſtianus cederet iuri, liti, & cauſæ, cum in veritate nulla eſſet lis, & de nullo iure appareat, in vna Tiraſoneñ. beneficij de Oluega coram R.P.D. Epiſcopo Rauelleñ. 21. Octobris, 1539. dubitabatur, pro cuius reſolutione præſupponitur, quòd quidam nomine Sebaſtianus commiſit cauſam ſuper dicto beneficio contra Ferdinandum poſſeſſorem, quem fecit citari ante literarum expeditionẽ, præfatus Ferdinandus poſt citationem, procuratores conſtituit in Romana Curia, quibus dedit poteſtatem in euentum in quem dictus Sebaſtianus omni iuri, quod habebat in prædicto beneficio, vel ſperabat habere, cederet, etiam liti & cauſæ, in fauorem Sebaſtiani, conſentirent regreſſui, ſiue acceſſui per ceſſum, vel deceſsũ Ferdinandi: ita tamen, quòd in euentum in quem dicti acceſſus, & regreſſus ſuum ſortiantur effectum, dictus Sebaſtianus conſentiret pẽſioni 24. ducatorum auri de Camera in fauorem Martini Garſiæ, ſignata ſupplicatione ſuper ceſsione, & regreſſu, fuit præſtitus conſenſus per Sebaſtianũ, & per procuratorem Ferdinandi, Dicebatur conſenſum eſſe nullum, quia erat conditionale mandatum, & non erat obſeruata [a] forma mandati, quia tenebatur Sebaſtianus cedere iuri, & nullum ius conſtabat habere ex actis, & inſuper tenebatur cedere liti, & nulla erat lis, quia licèt commiſiſſet cauſam, & citari feciſſet, ex confeſsione conſtabat citari feciſſe literis non expeditis & iuriſdictio nulla, & nihil erat factum ſtante regula Cancellariæ: & quia [a] ceſsio litis ſemper intelligitur de valida, ad l.4.§.condemnatũ. ff.de re iud. Fuit ſuper hoc deciſum, & tẽtum per Dominos, quòd regreſsus erat bonus, & quòd ſatis erat, quòd Sebaſtianus ceſsit iuri, & liti, quantum in eo fuit, & cum Papa intellexit litem, & ius quomodocunque erat ſatisfactum literis, & vltra hoc, lis etiam erat bona, ex quo cauſa erat commiſsa, quæ non poterat inualidari, niſi per regulam, de qua non erat datum, maximè quia ex facto conſtitit de commiſsione, citatione, & de terminis obſeruatis, & quia in Bulla regreſsus voluit Papa concedere regreſsum, etiam ſi nullum ius competeret Sebaſtiano in dicto beneficio.

ADDITIO.

a Mandati forma conſtituta ad certum finẽ poteſt per ęquipollens adimpleri, Rot.deciſ.35.par.2.nu.4. Diuerſ. & deciſ. 269. num.6. par.1. eod. Et dicitur indiuidua,

Rot. deciſ. 471. par.1. nu. 9. Diuerſ. Videturque receſsũ per particularem formã mandati à generali forma, à lege tradita, Put. deciſ. 255.nu.2. lib. 2. lim. quòd dixi ſuperius, vt non vẽdicet ſibi locum in forma data à iure, quia non ſufficit illam per æquipollens adimpleri, gloſ. in Clem. 1. de vit. & honeſt. Cleric. Bald. Angel. & Moderni in l. 1. & 2. ff. de vulg. Butr. & Abb.in c.ex tuæ de Cleric.non reſid. Aug. conſ.146. Niſi adeſſet aliqua publica vtilitas, vel neceſſitas, nàm tunc etiam forma iuris poteſt per æquipollẽs adimpleri, Bal. in l.1.C.vt quæ deſunt aduoc. Alex.in l.1. ff. de lib. & poſthu.

In aliquibus actibus quædam ſunt de forma, quædam præter formam, quædam, quæ ſequuntur formam, Bald. in l. 1. col. 13. verſ. extra quæritur, C.qui Admit. Fely. in c. cum dilecta col. 20. verſ. demum de reſcript. Ioan. Andr. in c. quamquam in nouel. de vſur. in 6.

b Ceſſio litis, cauſæ & iurium non venit ratione mixturæ appellatione ceſſionis rei, vel plurium rerũ ſimpliciter factæ, vel factarum, vt euitetur litium protelatio, & quarumcunque fraudum, quæ circa reſignationes poſſent adhiberi, Rot.deciſ.215 nu.1.& 6.par.1.Diuerſ.Et ſi non conſtat, quo tit.ſit facta ceſſio præſumitur ſimulata, Rot. deciſ.219. nu.1. eod. Ceſſio litis, & cauſæ extinguit litem, etiam ſi ſit facta ſine admiſſione Auditoris, & parte abſente, Put. deciſ.498. per tot. lib. 2. contrarium ipſe dicit, deciſ. 80. nu.2. lib.3.

EPITOME.

Si prima ſupplicatio eſt ſimplex, ſecunda reformatoria cum regreſſu, in conſenſu debet fieri mentio reformationis.

DECISIO XV. aliàs 112.

IN eadem cauſa Tiraſoneñ de qua in deciſio. proxima ſuperiori erat Bulla expedita, in qua narrabatur, qualiter Sebaſtianus ceſſit iuri, & liti, & cauſæ, & Ferdinandus, in cuius fauorem fuit facta ceſſio, conſenſit regreſſui, dicebatur, quòd ſtante ſtylo, & practica communi, quòd Bulla non expeditur, niſi preſtito cõſenſu à tergo Bullæ, regreſſus erat inualidus, tanquam præſtitus ante reformationem, in qua erat reſeruata penſio, ex eo, quòd Bulla ceſſionis, & regreſſus erat expedita tẽpore Papæ Clementis, & Bulla reformationis tempore Papæ Pauli, ex quo clarè conſtat præſtitum eſſe conſenſum ante reformationem, quo ſtante probabatur regreſſus inualiditas, quia tempore regreſſus non erat reſeruata penſio, & ſic conditio, & forma mandati non erat adimpleta, cum regreſſus erat reſeruandus, ſi cederetur [a] iuri, & liti, & inſuper cum reſeruaretur penſio annua 24. ducatorum in fauorem Martini, & res non erat integra. Dicebatur regreſſum eſſe validum attento, quòd per inſtrumentum Notarij, vltima Iulij 1539. probatur conſenſum præſtitum fuiſſe iuxta formã ſupplicationis, & reformationis. Fuit dubium 24. Octobris 1539. an penſio de conſenſu Sebaſtiani reſeruata per reformationem, in qua ſunt verba, attento quòd eſt res integra, ſit valida ad effectũ validitatis regreſſus ſiue acceſſus. Fuit tentum per Dominos, quòd ſtetur notario aſſeran-

ſerenti conſenſum eſſe præſtitum, iuxta formam [b] ſupplicationis, & reformationis; & ſic quòd res ſit integra, quamuis in literis dicatur, quòd procurator conſenſit, quia conſenſus præſtatur quandocunque, etiam poſt expeditionem, & regiſtrationem, & trahitur retro ad datam Bullæ, & ſic eſt practica, quę habetur pro lege, ad c. ex literis. de conſtit.

ADDITIO.

a Conſentiens ceſſioni iuris, & litis, & cauſæ, cenſetur etiam conſentire reſeruationi in ſupplicatione cõtente, Rot. deciſ. 1159. num. 1. lib. 3. par. 3. Diuerſ.
Vide, deciſ. 13. vbi de duabus ſupplicationibus, ſup. & deciſ. prox. ſeq.
b Conſenſus, an poſſit præſtari ante datam ſupplicationis, Rot. deciſ. 4. num. 17. de renunc. in nou.

EPITOME.

Signatis duabus ſupplicationibus reſignationis, vna cum regreſſu, & altera ſine eo, in dubio conſenſus reſignantis refertur ad eam, quæ eſt ſine regreſſu.

DECISIO XVI. aliàs 113.

AMbroſius de Peſta habebat clericatum Sancti Petri de Vrbe, & Iacobus Bruſco Prioratũ Sancti Spiritus, tempore Leonis fuit ſignata vna ſupplicatio, in qua dictus Ambroſius reſignauit clericatum Sancti Petri in fauorẽ Iacobi, & idem Iacobus reſignauit prioratum in fauorẽ Ambroſij, cum reſeruatione annuæ penſionis 24. ducatorum, fuit præſtitus ſuper hoc conſenſus ab vtroq; poſtmodum idem Iacobus poſt primam ſupplicationem ſignari fecit alteram ſupplicationem ceſſionis, in qua idem Ambroſius cedebat dictum clericatum, & Iacobus prędictum prioratum, cũ reſeruatione penſionis iam dictæ, hoc tamẽ addito in dicta ſecunda ſupplicatione, quòd per ceſſum, vel deceſſum dicti Ambroſij, eidem Iacobò reſeruabatur regreſſus per ceſſum, vel deceſſum, literæ fuerunt expeditæ ſecundum formam primę ſupplicationis: Poſt plurimos annos idem Ambroſius mortuus eſt, & fuit facta prouiſio prioratus per mortem Ambroſij vacantis. Deinde Iacobus (virtute regreſſus expediti poſt mortem Ambroſij, & tempore Clementis vigore ſecundæ ſupplicationis,) poſſeſſionem accepit prioratus, agitur ex inualiditate regreſſus, ex eo quod Ambroſius non præſtitit conſenſum ſuper regreſſu à principio, & ignorauit talem regreſſum, qui videbatur piſcatorius. Fuit dubiũ in Rota 12. Decembris 1541. R.P. D. Epiſcopo Rauelleñ cauſam proponente, an regreſſus talis eſſet validus, omnes Domini tenuerunt, quòd regreſſus fuerit nullus, quia ex quo dicitur, quòd vtraque pars ſupplicat, & hoc non eſt verificatum, regreſſus eſt ſubreptitius, & fraudulẽtus, & licèt Rota teneat, quòd

clauſula attento, ꝙ vtraque pars ſupplicat, verificatur diſtributiuè, & non requiritur, quod verificetur copulatiuè, id eſt, quòd ſufficit quòd vnus quiſque ſupplicet pro his quæ ad ipſum ſpectant, licèt non ſupplicet pro ſpectātibus ad aliam partem, in caſu tamen, de quo agitur, Ambroſius non ſupplicauit pro ſpectantibus ad ipſum, quia ſuper hac ſupplicatione non eſt præſtitus conſenſus, vnde licet in ea continerentur prouiſiones, & penſion. reſeruationes, in fauorem Ambroſij, cum tamen conſenſus non fuerit præſtitus ſuper ipſa ſupplicatione, ſed ſuper alia, in qua nō erat regreſſus, ſubreptitius dicitur iſte regreſſus, & fraudulentus, & piſcatorius. Nec ad rem confert ſcientia Ambroſij, cum non interuenerit tempore reſeruationis, ſed poſtea, quia non poteſt ratificari regreſſus à principio nullus. Aliud quidem eſſet, ſi tēpore reſeruationis ſciret, quia tunc ceſſaret dolus, & fraus, quæ non infertur ſcienti, cùm ſcienti non fiat [a] iniuria, nec dolus: ratio eſt, quia cum Ambroſius non conſenſit in ſupplicatione continente regreſſum, ſed in alia carente regreſſu, fuit limitata cauſa, & ſic limitatum produxit effectum ad l. cancellauerat, ff. de his quæ inteſta. delen. & ad l. in agris. ff. de acqui. rer. domi. & conſenſus præſtitus in prima ſupplicatione declarat ſecundam ſupplicationem non fuiſſe approbatam ad conſ. Fulgo. 23. Gomeſ. conſ. 15. Gemi. conſil. 35. colum. penul. & conſenſus [b] poſtea præſtitus non validat regreſſum ab initio nullum, ad c. ſi eo tempore de reſcri. lib. 6. ad not. per Abb. in cap. cum olim, 5. col. num. 19. de re iud. Iaſ. in l. pacta quæ contra. C. de pact.

ADDITIO.

a Lim. 3. mod. Dec. in l. nemo ff. de reg. iur.

b Conſenſus vbi requiritur ſufficit, quòd interueniat ex poſt facto, & tamen ſi actus ex poſt facto eſſet nullus non ſufficeret, Rot. deciſ. 3. de confeſſ. nu. 4. in nou. Conſenſus in Curia aliquando præcedit aliquando ſequitur ſupplicationē ſignatam c. cura extra de iur. patron. Rot. deciſ. 5. de rerum permut. in nou. quòd non contingit ex̃ cutiam vt ibi.

Concord. deciſ. Creſc. 113.

EPITOME.

Reuocationem procuratoris ad reſignādum, in reſignatione ſimplici non ſufficit intimare principali, in cuius fauorem reſignatio erat facienda, ſed debet intimari procuratori in permutatione cumpermutāti.

DECISIO XVII. aliàs 116.

Circa intellectum Cle. vni. de renuntia. fuit dubium in Salmantiñ Abbatiæ Sancti Saturnini 20. Iunij, 1539. coram R. P. D. Io. Paulo Thol. inter Martinū Gomez reſignatarium, & Franciſcum Nugnez ex altera, an intimatio reuocationis mandati ad reſignandum facta reſignatario tantum, & non

& non [a] procuratori, impediat, quominus procurator ad reſignãdum conſtitutus, reſignationi con ſentire potuerit, attento, quòd mã datum ad reſignandum erat in fauorem illius, cui eſt facta intimatio reuocationis, Omnes Domini vno excepto tenuerunt, quod in reſignatione ſimplici non ſufficit intimare reuocationem mandati principali, in cuius fauorem reſignatio erat facienda, ſed debet intimari procuratori, per d. Cle. nec obſtat, quòd in permutatione ſufficit, quòd intimatio fiat compermutanti, vt dicit Gemi. latè Abbas, in c. fin. de procur. lib. 6. quia hoc obiectum tollitur per ea, quæ dicit Felyn. in c. ex parte decani, colum. 1. de reſcript.

ADDITIO.

a Quando & quomodo procuratori ſit intimanda reuocatio, Rot. deciſ. 2. num. 2. de procur. in nou. Put. deciſ. 467. num. 6. lib. 2. Et ſi eſt reuocatio generalis procuratorum tacita, non niſi ad ſpecies expreſſi ſimiles extenditur, Rot. deciſ. 18. nu. 1. de procur. in nou.
Concord. Achil. de Graſ. deciſ. 312.

EPITOME.

Ius regrediendi non amittitur per ſolam negligentiam.

DECISIO XVIII. aliàs 119.

IN cauſa Vrbeuetana Archipresbyteratus, Reuerendiſſimus Cardinalis Farneſius, nunc S.D.N. Papa Paulus, habebat regreſſum ad dictum Archipresbyteratum per ceſſum, vel deceſſum, vel aliam dimiſſionem Bernardini poſſeſſoris, regreſſus ſortitus eſt effectum: quia Bernardinus habuit beneficium incõpatibile cum Archipresbyteratu, fuit negligens in petendo prædictum Archipresbyteratum, ratione regreſſus. Fuit dubium R.P.D. Io. Paulo cauſam proponente, an data ſcientia vacationis propter negligentiam amittatur ius regrediendi, & veniendi ad beneficium ratione regreſſus, fuit reſolutum 24. Nouemb. 1539. per omnes, quòd per ſolam [a] negligentiam non amittatur ius quæſitũ ex regreſſu, per text. in arg. in c. ſi tibi abſenti, de præbend. lib. 6. & per doctrinam Innocen. in cap. extirpandæ. §. quia verò, de præbend. gloſ. in c. ad Apoſtolic. de re iud. lib. 6. ad fin. vbi dicitur, quòd per negligentiam nunquam perditur ius, niſi prius interueniat mõnitio. Nec obſtat Clemen. ſi de beneficio. de præben. & c. nulla. de conceſſio. præbend. vbi ex negligentia ius perditur, & transfertur ad alium: quia reſpondetur, quòd ibi agitur de iure ad aliquid faciendum, puta ad eligendum, prouidendum, præſentandum, quod perditur negligentia.

ADDITIO.

a Negligentia ſua cuique nocet l. ſi quæ ſecũdo fuerit, de mens. l. vlt. C. de poſ. l. ſi

 plu-

plures, C. de cond. inſert.cum ſim. Non omnis negligentia punitur,ſed ita demum ſi negligentia ſit culpabilis, & eam puniat natura contractus aliàs nō,l. ſi ſeruus in princ. ff. de verb. oblig. Az. Rub.25. & 63. & erit arbitrarium, videre quæ ſit negligentia notabilis, Rot.deciſ.21. nu.4. de conceſſ. præbend.in antiq.de negligentia vid. Gomeſ. ſuper Reg. Cancel. de Trien. qui ponit. 214. caſus in quibus nō cet negligentia, & 20. in quibus non nocet, item 31. caſus in quibus quid iuuet, & noceat diligentia.

EPITOME.

Succeſſor poſſeſſoris excludet regreſſum, ſi habens regreſſum ſciat alium poſſidere triennio duo beneficia incompatibilia.

SVMMARIA.

1 *Poſſeſſio triennalis tollit ſucceſſori neceſſitatem iuſtificandi titulum prædeceſſoris.*

2 *Reſcriptum perditur ex non vſu reſcripti per annum.*

DECISIO XIX. aliàs 120.

IN eadem Vrbeuetana Archipresbyterat⁹ Bernardinus poſſeſſor, in quo erat regreſſus per ceſſum, vel deceſſum, ſeu aliam amiſſionem, ſeu dimiſſionem, in fauorem Reuerendiſſimi Cardinalis Farneſij, nunc Sanctiſs. D. N. Pauli adeptus eſt poſſeſſionem alterius incompatibilis cum Archipresbyteratu, ex quo vacabat Archipresbyteratus, per amiſſionē,& erat locus regreſſui, S.D.N. ſciuit vacationem,& diſſimulauit, & prædictus Bernardinus poſſedit prędictum Archipresbyteratū per triennium. Fuit dubium 28. Nouembris 1539. R. P. D. Io. Paulo cauſam proponente, ſi poſt ſcientiam Papæ, quòd fuerit locus regreſſui, Papa qui vltra triennium tacuit, videatur neglexiſſe ius ſuū, & illud nolle, vel ſaltem iuxta allegationem Lapi: in Bernardinum ius tranſtuliſſe videatur. Omnes Domini inclinabant, & videbantur tenere, excepto Epiſcopo Sarneñ quòd licet S. D. N. cùm erat in minoribus nunquam viſus fuerit amittere ius ſuū propter negligentiam,vt ante in hac fuit reſolutum, quod habeat in hoc caſu locum allegatio Lapi,cum Bernardinus,poſtquàm S.D.N.dum erat in minoribus habuit notitiam, quòd fuerat factus locus regreſſui eo quia d. Bernardinus ſtetit in poſſeſſione pacifica per triennium, & in eadem deceſsit, itaut præſumatur, quòd fuerit ceſſum omne ius: & ſic allegatio Lapi habeat locum nedum in retroceſsione,prout ipſe loquitur; ſed in ceſsione. Itaque præſumendum eſt, quod Bernardinus quæſiuit ius habentis regreſſum, vel aliud quod eſt melius, & fortius in mundo, & hoc propter potentiam poſſeſsionis triennalis pacificæ, in qua quis decedit,quæ propter titulum,& ius præſumptū tollit ſucceſſori neceſsitatem iuſtificandi titulum prædeceſſoris, qui deceſsit in poſſeſsione triēnali pacifica, vt dictum eſt. Sed D.Epiſcopus

ſcopus Sarneñ dicebat,quòd cum allegatio Lapi ſit exorbitans, & loquatur de triennali poſſeſsione, & in retroceſsione, quamuis per regulam de triennali ſit extenſa ad poſſeſsionem triennalem, non debet amplius extendi de retroceſſione ad ceſsionem: ad quòd fuit reſponſum, quòd cùm eadem ſit ratio in retroceſsione quæ & in ceſsione, cum præſumptio tituli in dicta allegatione, & materia cauſetur ex poſſeſsione triennali pacifica, propter eius potentiam, quæ ratio ita militat in ceſsione, ſicut in retroceſsione, & non fuit diſputatum in materia niſi ſemel, & ita dixerunt Domini, & hęc ſententia poteſt confirmari ex c. clericis, de præbend. in 6. vbi gratia propter negligētiam extinguitur, & ex cap. ſi autem, & c. plerumq; de reſcript. vbi ex non vſu [a] reſcripti per annum, ratione negligentiæ perditur reſcriptum,ad no. per Alex. in l. ſi de eo. §. ſi forte. ff.de acqui. poſſeſsio. Facit etiam talis ratio, quòd taciturnitas habentis regreſſum ſcientis illi locum fuiſſe tacendo per triennium, & permittēdo alium poſsidere,videtur nolle vti regreſſu, & cedente, vel decedente illo triennali poſſeſſore, eſt locus allegationi Lapi, quòd ſucceſſor non tenetur iuſtificare titulum defuncti. In iſtis terminis fuit aliàs deciſū in Rota cōtra bo: mem: Card. S. Crucis ſuper Canonicatu & pręb.Eccleſię Caurię.

ADDITIO PAPAZZONI.

QVid autem data ignorantia? Domini inclinarunt idem eſſe die 30. Octobris 1553. in cauſa Augubina prioratus inter Cardinalem S.Crucis,& Cardinalem de Saluiatis, coram Guidobono, & eadem die intellexerunt, ꝙ Cardin. de Saluiatis obierat Rauennæ, & ſic cauſa amplius non fuit poſita. Sed aduerte, quia omnino puto ſecus eſſe data ignorantia, ſicut etiam data impotentia agendi, vt in caſu quando haberē regreſſum per deceſsū vltimi poſſeſſoris, licèt tunc beneficium tranſiret per decem manus, non poſſet quis dare, de allegat. Lap. cum non poſsit mihi imputari cur non ęgerim,prout imputari non poteſt illi qui ignorabat ius ſibi competere,nec eſt bona ratio, quòd etiam, ſi ego habuerim bonum ius,& patiar alium non habentem poſsidere, quòd tunc habeat locum allegatio Lapi, etiam quòd ordinarius viſitando ignorauerit meum ius: quia tunc imputatur mihi negligentia, ergo, &c.

ADDITIO.

a Concord. Achil.de Graſ. Deciſ.178. 183. 184. & 382. Vetal. deciſ.25. & 26.par. 1. Non tollitur reſcriptum communem dicit, Dec. in c.cum acceſſiſſent nu.65.extra de conſt. Put. deciſ.379. nu. 4. lib.2.
Eſt verum quòd ſi impetrans nō vtatur reſcripto illud non tribuit, vel non acquirit ius aliquod communiter hoc tenent, DD.

in c. ex conqueſtione de reſt. ſpol. Decian. conſ. 83. nu. 9. lib. 2. & ſi eſt ſubreptitium parte non opponente, vel excipiente, tribuit iuriſdictionem, Put. deciſ. 240. nu. 9. lib. 2.

EPITOME.

Regreſſum habens quomodolibet, ſi ſciuit fuiſſe locum illi per aſſecutionem alterius incompatibilis, non poteſt dimittere regreſſum, & expectare, quod ſit ipſi locus per deceſſum.

DECISIO XX. aliàs 121.

SAnctiſsimus D.N. Papa Paulus, dum eſſet in minoribus ceſſit Archipresbyteratum Vrbeuetan. in fauorem Bernardini de Aquapendente, reſeruato ſibi regreſſu per ceſſum, vel deceſſum, ſeu quamuis aliam dimiſsionem, vel amiſsionem prædicti Bernardini. Deinde Bernardinus aſſecutus eſt aliud incompatibile beneficiũ, & fuit locus iuri regrediendi per priuationem, quòd quidem Cardinalis ſciuit, & non fuit proſequutus ius regrediẽdi, Imò dictus Bernardinus ſemper permanſit in poſſeſsione, antequam mortuus eſſet Bernardinus, Sanctiſsimus D. N. tranſtulit huiuſmodi regreſſum in Cardinalem Sanctorum Quatuor & Cardinalis prædictus in Sebaſtianum Valtero, Deinde mortuus eſt Bernardinus, & fuit facta prouiſio in Epiſcopũ Vrbeuetan. vel in Ludouicum, ex parte Sebaſtiani contra prouiſum per mortẽ Bernardini, dicitur quòd fuit locus regrediendi per obitum Bernardini, ex quo regreſſus erat, etiam per obitum, quia ex quo erat ius regrediendi in tres euentus, potuit vni ex illis propria auctoritate ſine licentia ſuperioris remittere, vt dicitur in penſione, per Alex. in c. agat, 64. diſt. & quòd ita practicatur communiter, puta in feudo: vt priuatus feudo propter feloniam, intelligatur ſi dominus [a] voluerit, adnot. per Bald. in l. fi. C. de reuocan. dona. Item cum eſſet regreſſus ex tribus capitibus, potuit eligere, ex capite illo, quod voluiſſet, & eſſet melius, ad l. illud, aut illud. ff. de conſtitu. pecu. l. vbi autem non apparet. §. qui illud. ff. de verbo. obliga. propter has rationes, fuit dubium 5. Decembris, 1539. R.P. D. Io. Paulo cauſam proponente, an cũ Papa habeat regreſſum per ceſſum, vel deceſſum, vel aliam quamcunque amiſsionem, ſi ſciuit fuiſſe locum regreſſui per aſſecutionem alterius incompatibilis, an poſsit in illa vacatione dimittere regreſſum, & expectare, quòd ſit locus iterũ regreſſui per deceſſum, hoc dubium fuit difficile, & fuit bis propoſitum in Rota, & omnes Domini vno excepto dixerunt, quòd regreſſus fuerit verificatus in primo [b] euentu, per doctrinam Bald. in l. inuitus. C. de procurato. in fin. quam ſequitur Iaſ. in l. diuortio. §. quod in anno. ff. ſol. matrim. Fely. in c. 2. de treu. & pac. facit tex. in l. boues, §. hoc ſermone. ff. de verbor. ſign. c. non

poteſt,

poteſt, de præben. Item quia poſtquã Bernardinus ſemel amiſit beneficium, per aſſecutionẽ alterius, non potuit amplius vacare beneficium per obitum, ſaltem illud ius, quod ante habebat, quia in prima vacatione conſumptus eſt primus regreſſus, c. mandato, & quod not. Gemi. & Philip. de præbeñ lib. 6.

ADDITIO.

a Non eſt priuatus ipſo iure, ſed requiritur ſententia ita communiter tenent, Rom. conſ. 70 Fulg. conſ. 4. & Alex. conſ. 30. li. 6. Exceptis nonnullis caſibus de quibus, Bal. in cap. 1. in fin. princ. in tit. de prohib. feud. al. en. Ang. in l. eorum. ff. de dam. infect.

b Intellige de actu, qui vno actu conſumitur, perficitur, & finitur, itaut amplius locum nõ habeat implementũ, Iaſ. in l. duobus §. ſi eo quo, ff. de iureiur. l. fructus §. q anno. ff. ſol. matr. Et in omni diſpoſitione dicunt habere locum, Alex. conſ. 16. in caſu præmiſſo, num. 9. lib. 4. Curt. Iun. conſ. 132. Et in omni materia, Iaſ. conſ. 36. in cauſa mota, lib. 3. Ad iſtam reg. accommodat 33. limit. Tiraq. in tract. ceſ. cauſa num. 70.

EPITOME.

Reſignantem non viuere, dicens tempore reſignationis, vel præſtiti conſenſus, tenetur probare.

SVMMARIA.

1 *Reſignantis in vita intentionem ſuam fundans, reſignantem viuere debet probare.*

2 *Sigillo Epiſcopi recognito, creditur in literis, quas fecit in non ſubditos, ad ordinandum non ſubditum.*

3 *Ad probandum, quòd aliquis ſit clericus, ſufficit communis reputatio.*

DECISIO XXI. aliàs 128.

Per obitum Cardinalis Sancti Viti, vacauit parochialis Eccleſia Valentiñ. de Pego. Cardinalis Leodien. Archiepiſcopus Valentin. ſeu eius Vicarius ad hoc ſpeciale mandatum habens, contulit Martino de Blanda Illerdẽſ. diœceſ. qui omni iuri ſibi competenti ceſſit, ſiue reſignauit, in fauorem Martini de Calahorra. Ioannes autem Baptiſta de Baldaſinis, qui prętendebat ius ad prędictam parochialem, lite pendente inter eos, allegauit Martinum de Blanda non eſſe clericum, & cum reſignaſſet ipſe in fauorẽ Martini de Calahorra, erat obligatus Martinus ad probandum, quòd erat viuus reſignans, tempore reſignationis. Ex parte contraria dicebatur, quòd Martinus de Blanda erat promotus, & ad hæc fuerunt præſentatæ literæ promotionis, in quibus continebatur, quòd Ludouicus Epiſcopus Aurieñ, de licentia Epiſcopi Illerdeñ eum promouerat, & inſuper cum conſtet de reſignatione, non erat aliud probandum, quia quilibet pręſumitur viuere, & ſi pars aduerſa volebat probare contrarium, ſibi incumbebat. Fuit dubium decimatertia Ianuarij 1539. R.P.D. Io. Paulo cauſam proponente, an Martinus de Calahorra teneatur probare Martinum Blanda reſignantẽ viuere. Rota fuit varia, & diuiſa, & pars

pars vna proceſsit in contrario voto, altera in fauorē Martini, quòd non teneatur probare vitam propter hanc dubitationem. Iterum vigeſimaquarta Nouēbris 1539. fuit cauſa propoſita, & tentum fuit, quòd Martinus non tenetur probare vitam, quia non fundat
1 intentionem ſuam in vita reſignātis ad not. per Bart. in l. ſi quidem. ff. ſolut. matrim. Secundum dubium eadem die decimatertia Ianuarij 1539. propoſitum. An literis Epiſcopi ſolo [a] ſigillo recognito credatur, quas fecit in non ſubditos, ad ordinandum non ſubditum Martinum, de licentia ſui ordinarij: & omnes tenuerunt
2 quòd [b] credatur, † cum agatur de modico præiudicio, exceptis R. P. D. Marſicano, & Rauelleñ tenentibus contrarium propter deciſionem primam, de probat. in nou. quæ videtur dicere, quòd ſigillum Epiſcopi non faciat fidem inter nō ſubditos, & ratio Dominorū aliorum fuit, quòd cùm in literis diceretur, quod ordinatio fuit facta de licentia ſui Epiſcopi, & tempore actus potuit interuenire, præſumitur interueniſſe. ad not. per Card. & Felyn. in cap. Albericus. de teſtibus. Idem Felyn. in cap. ſicut. 14. col. de re iudica. & quia ad probandum, quòd aliquis ſit [c] clericus, ſufficit communis repu-
3 tatio, † Innoc. in c. innotuit. ext. de eo, qui ordin. furt. recep. & ad probandum promotionem ſufficit vnus teſtis. Bald. in c. licèt. de teſtibus, & ſolo ſigillo Epiſcopi probantur ordines. gl. in c. inter quatuor. de cleric. peregr.

ADDITIO.

a Ita & ſigillum Cardinalis Legati ſolum ſufficit ad probañ Accolitatum contra eundemmet Cardinalem, qui illum conceſſerat, Veral. deciſ. 161. par. 3.

Si non adſit ſigillum præſumitur ordinatus Clericus ab alieno Epiſcopo in publica audientia de licentia proprij Epiſcopi, Cęſ. de Graſ. deciſ. 87.

Si ſine dimiſſorijs Epiſcopi ſit Clericatus datus non ſufficit, accipienti, ad obtinendam penſionē, Rot. deciſ. 63. par. 3. li. 3. Diuerſ.

b Creditur literis Epiſcopi ſuo ſigillo ſigillatis ſine notarij, & teſtium ſubſcriptione in his, quæ ad ſuum ſpectant officium, Rot. deciſ. 1. de probat. in nou. Cæſ. de Graſ. deciſ. 168. nu. 3. & 6. ſed non contra Apoſtolicos impetrantes, Aegid. deciſ. 321. Quid de literis Abb. deciſ. 326. & hoc vlt. caſu non facit mentionem de ſigillo prout in primo, & quandò hoc ſit verum, Veral. deciſ. 87. num. 2. par. 3. de probatione ſigilli, & quas qualitates debeat habere ad effectum probandi, Veſtr. Prax. Rom. cur. lib. 6. cap. 1. nu. 9. Franc. Marc. deciſ. 190. & in nonnullis ſeq. Regulariter non creditur literis ordinarij, et quod eſſet legatus ſine teſtium ſubſcriptione, & quòd eſſent nominati in eo teſtes, & quòd eſſet ſigillum ipſius ordinarij, ſi Secretarius non eſſet Notarius, vel teſtes non ſint ſubſcripti, Achil. de Graſ. deciſ. 7 & 8. de probat.

c Probatur ex poſſeſſione clericatus, Rot. deciſ. 7. de teſtam. in antiq. deciſ. 13. de probat. eod. Put. deciſ. 77. nu. 1. lib. 3. & reputatur ex habitu, & tonſura, vt ibi num. 3. & maximè ſi diù ſtetit in poſſeſſione, & ſine literis Epiſcopi, vel per teſtes non

proba-

probatur, Rot. deciſ.8. de cau. propr. in antiquis.

Item ex quaſi poſſeſſione, deciſ. 12.96. par.3. lib.3. Diuerſ. E conuerſo clericatus illegitimi probantur per famam aliquibus coniecturis coadiuuatam, Rot. deciſ. 1. de fil. presbyter. in nou. num. 11. & 14. deciſ. 780. par. 3. lib. 3. Non ex ſimplici fama, Put. deciſ. 359. in princ. lib. 1.

Item probatur ex fama, & communi reputatione, Rot. deciſ.63. & 124. par.3. lib.3. Diuerſ.

EPITOME.

Per clauſulas generales capitur, quòd eſt reſignatū, in manibus non habentis facultatem admittendi, etiam ſi coram Notario, & teſtibus: tamen D. de Rota in hoc dubio fuerunt varij & diuiſi.

SVMMARIA.

1 *Reſignantis ius non abdicatur quouſque reſignatio ſit admiſſa.*

2 *Reſignans ſi non mutauit voluntatem, Papa potuit admittere, & prouidere.*

DECISIO XXII. aliàs 135.

BIs fuit propoſitum in Rota, videlicet 23. Ianuarij 1540. & etiam 27. eiuſdem menſis & anni, in cauſa Aſtoricen integræ portionis, inter Garſiam Fernãdez ex vna, & Ioannem Nunnes, ex altera. Tale fuit factum, in manibus Nuncij Apoſtolici in Hiſpania reſidentis, non habentis facultatem recipiendi beneficia per reſignationem fuit facta reſignatio eiuſdem portionis. Deinde de eadem fuit facta prouiſio Apoſtolica in fauorem Garſiæ, qui prætendebat capere virtute clauſularum generalium, ſiue quouis modo, etiam coram Notario, &c. Fuit dubium an prouiſio portionis, de qua agitur in fauorem Garſiæ Fernandez per clauſulas generales reſignatione facta de eadem portione in manibus ad id poteſtatem non habentis per procuratorem capiat beneficia. Rota fuit ſemper diuiſa: tentum eſt per aliquos, quòd prouiſio Papę capiat beneficium renunciatum in manibus Nuncij non habentis facultatem: quia licèt ius non abdicetur à reſignante, quouſque reſignatio ſit [a] admiſſa, & facta priuatio per ordinarium, vel alium habentem [b] facultatem priuandi, Papa admittens, antequam reſignans mutauerit voluntatem, poteſt illam admittere, & prouidere, neque prouiſio ipſius ſubiacet vitio ſubreptionis, quaſi non faciat mentionẽ de iure remanente penes reſignantem. Nam tenuit Rota, quod per illam implicatiuã, etiam, cum Papa prouidens dicẽs in prouiſione, etiam coram Notario & teſtibus, videtur dicere, ꝙ admittit reſignationem factam coram quocunque non habente poteſtatem, etiam coram Notario, & teſtibus, quo ſtante iam Papa intellexit, quod ius remanſerit penes reſignantem, & ſic ceſſat ſubreptio. Nec obſtat, quòd debet præcedere ſententia priuatoria, lata iuris ordine ſeruato, vt dicit Innoc. in cap. quod in dubijs de renunc.

nunc. quia fuit reſponſum, quòd ſi reſignans,† non mutauit voluntatem, Papa potuit admittere, & prouidere, & prouidendo videtur ſolemniter, & legitimè priuare, vt tenet deciſ. 1. de renunc. in deciſ. Biſign. Et licet Papa dicat in prouiſione, quòd vacat, cum intellexerit, quòd ius remanſit in reſignante, vult dicere, quòd beneficium vacat propter reſignationẽ factam, & hanc opinionẽ tenuerũt R.P.D.Io.Paulus, & Epiſcop. Rauelleñ, & Epiſcopus Aqueñ, contrariã tamen partẽ tenuerunt R.P. D.Epiſcopi Sarneñ & Macerat.ac Iacobus Puteus, quorũ ratio fuit, quia Papa prouidit de beneficio vacante, & in veritate non vacat quando ius remanet in reſignãte, vt dictum eſt, cui rationi fuit reſponſum per ſuperiora, R. P. D. Marcusantonius non habuit votum, quia proponebat cauſam. Ratio primæ opinionis fuit ex deciſ.1.& 4.ſub tit.de renũ.Biſign.

ADDITIO.

a Reſignatio quando naturaliter & ciuiliter in reſignatarium tranſeat, Put. deciſ.337. num.2. lib.3.
Concord. deciſ. 2. ſupra eod. & lim. vt deciſ.1. ſupra eod.

b Qui poſsit admittere reſignationem, Put. deciſ.76. num. 1. lib. 3.

EPITOME.

Regula de publicandis reſignationibus comprehendit etiam Cardinales.

DECISIO XXIII. aliàs 143.

CVm magna deliberatione, & ſtudio, & inſuper diſputatione, fuit reſolutũ in cauſa Concheñ Archidiaconatus de Alarcon, coram R.P.D. Epiſcopo Marſicano, inter D. Ludouicum de Torres ex vna, & Marcum de Parada, ex altera, in fauorem prędicti D. Ludouici de Torres, quòd R.Domini [a] Cardinales ſubiaceãt, & teneantur ad obſeruationem regulæ [b] de publican. reſignation. & principaliter ita tentũ eſt, propter auctoritatẽ, Felyn.in c. ad aures, de reſcri. col.7. verſ. octaua concluſio, & Caſſad. ſuper regulis deciſ.38. & D. Sarneñ in regula de publicañ q. 12. & idem tenet Fely. in c. ſuper his, col.3. de fide inſtr. & in rub.de maiorit.& obed. Dec.in l.1.C.de mandat.prin. Idẽ in c. n. lect.2. de conſtitutio. Phil. Probus.in additio.ad Io.Monach. in c.fi.de reſcrip.lib.6.Hieron.Bel. tract. de charita. ſubſi. char.92.& quia ſub conſtitution. odioſis cõprehenduntur Cardinales. Domi. in cap. 1.col.1.de ſchiſm.in 6. Archid. Io. And. & alij in c. ſi nemo deinceps, de electio.eod.lib.Secũdo facit regula volens, quòd Cardinales non cõprehenduntur ſub regulis Cancellariæ editis poſt primam editionem, à contrario ſub editis ante primam editionem cõprehenduntur, & in eiſdem regulis primæ editionis eſt poſita clauſula

ſula de publican. reſignation. & ſic Rota non tenuit conſ. Ancha. dicentis cōtrarium, conſ. 297. nec conſiliū Rom. 498. nec doctr. Fely. in c. cū in iure periti, col. 2. verſic. ſecundo limita de offi. delega.

ADDITIO.

a Vtrum ſubiaceant reg. de public. Put. deciſ. 105. in princ. lib. 1. & quid in alijs reg. poſt primam editionem, Put. deciſ. 195. num. 4. & 6. lib. 1.

Aliàs de illis neceſſaria eſt ſpecialis mentio, Rot. deciſ. 131. 142. & 171. par. 3. lib. 3. Diuerſ.

b Obijciens regulam de publicandis tenetur probare mortem reſignantis in poſſeſſione, præſertim cū alter ſe aſſequutum poſſeſsionem oſtendat, Rot. deciſ. 1391. par. 3 lib. 3. Diuerſ.

Non habet locum in permutatione, Rot. deciſ. 4. de renunc. nu. 6. in nou. nec olim ſi cōſenſus prǣſtabatur poſt mortē ibi n. 10.

Quando illi dicatur ſatisfactum, Achil. de Graſ. deciſ. 390. eſt inducta ad tollen̄ fraudes, & nè inuoluerentur omnia mundi beneficia, Achil. de Graſ. deciſ. 391. Reg. Paul. 3. declaratoria reg. de public. vt tempora curant à die reſignationis, non à die prǣſtiti conſenſus, non habet locum in reſignatione, in qua præſtatur conſenſus poſt obitum reſignantis, Rot. deciſ. 73. par. 3. lib. 2. Diuerſ. Quomodo ſit accipien̄, Put. deciſ. 175. in princ. lib. 3. Quis ſit ſcopus huius reg. Put. deciſ. 255. num. 4. lib. 2. Quando huic reg. ſit locus, Put. deciſ. 250. in princ. lib. 2.

EPITOME.

Per clauſulam, ad habendum, alienandum, & c. in diuiſione facta inter fratres, videtur eſſe renuntiatum fidei commiſſo.

SVMMARIA.

1 Fideicommiſſo videtur renuntiatum per clauſulam ad habendum, alienandum, & c. in diuiſione bonorum à fratribus appoſitam.

DECISIO XXIV. aliàs 156.

Bonorum diuiſio erat facta inter D. Antonium Valeriū de Valle, ex vna, & D. Fauſtinam de Valle ex altera, & tempore diuiſionis fuit ſtipulatus contractus prædictæ diuiſionis, & poſita fuerunt in eo hæc verba, dicti fratres, [a] & quilibet ipſorum, pro ſe, ſuiſque hæredibus & ſucceſſoribus, promiſerunt ſtare perpetuò partibus diuiſis, & fecerunt refutationem generalem, & refutarunt omnia iura, & actiones, quæ cuilibet eorum competerent in parte alterius, & ſe obligarunt, pro ſuis hæredibus, & ſucceſſoribus obſeruare, nec aliquid petere ratione cuiuſcunque iuris, quod dici, vel excogitari poſſit, & dederunt facultatem ad habendum, tenendum, & alienandum. Fuit dubium in Rota, ſi per hæc verba, renunciarunt fideicommiſſo, quòd erat in illis bonis: Fuit reſolutum per maiorē partem Dominorum, ꝙ diuiſione facta cenſetur renunciatū per doctrin. Io. Andr. in addit. ad Spe. tit. de teſt. §. in primis, verſ. item ſi duobus in addit. incip. filium naturalem, vbi dicit, quòd ſi fratres ſcientes fideicommiſſum, promiſe-

miſerint ſtare diuiſioni, nec de rebus diuiſis in perpetuum alter ab altero aliquid petere, aliqua ratione, iure vel cauſa, quæ dici vel excogitari poſsit de iure vel de facto, quòd cenſetur renunciatum
1 fideicommiſſo, † & ita tenuerunt Domini, vt dictum eſt hanc concluſ. tenet Bal. in l. qui cum Tutoribus. ff. de tranſact. Alex. in l. qui Romę. §. duo fratres, col. 2. ff. de verb. obli. Dec. conſ. 11. col. 5. & conſ. 86. colum. 6. Alex. in conſ. 208. vol. 6. Cur. Iun. conſ. 49. Socci. conſ. 43. col. 3. lib. 4. & Dec. conſ. 43. col. 3. vol. 4. & licèt Dec. conſ. 495. dicat, quòd opinio Io. And. non eſt communis, ipſe tamen neminem allegat reprobantem Io. And. opi. etiã Pau. de Caſt. d. §. duo fratres, reprobat, vide rationem per eum.

ADDITIO.

a De clauſulis poſitis in diuiſione fideicom. & quando intelligatur illi renunciatum, latiſsimè Borgn. deciſ. 36. par. 1.

Quantum ad illud, quòd clauſula poſsit inducere fideicom. renunciationem, eſt intelligendum dũmodo diuidentes habuerint notitiam fideicom. veriſimiliter, Rot. deciſ. 1005. par. 3. lib. 3. Diuerſ.

EPITOME.

Reſignatio cum reſeruatione penſionis liberæ, & exemptæ non valet, niſi reſeruetur, & conſentiatur cum eadem qualitate.

DECISIO XXV. aliàs 183.

VIncentiñ parochialis de Longares, Ambroſius de Auria poſſeſſor reſignauit in manibus Papæ Clementis in fauorẽ Hieronymi cum reſeruatione penſionis vigintiquatuor ducatorum liberę, & exẽptæ, & conſenſit procurator prædicti Hieronymi, & fuit ſoluta prædicta penſio per ſex annos, præfatus autẽ Hieronymus cum in [a] mandato ad conſentiendum penſioni non eſſet poſitum, quòd conſentiebat prædictæ penſioni liberæ, & exemptę, ſed tantum penſioni, egit Hieronymus coram Auditore Cameræ, vt Bulla [b] corrigeretur: pręfatus Ambroſius videns Bullæ correctionẽ, cauſam committi fecit in Rota, attento, quòd ipſe non reſignauit, niſi cum penſione libera, & exempta, & non aliàs, egit ſuper ſpolio prædictæ parochialis contra prædictũ Hieronymum, & ſententiam obtinuit ſuper ſpolio, à qua fuit appellatum per prędictum Hieronymũ, & cauſa commiſſa, & ad excludendum ſpolium prædictus Hieronymus, dicit ſe reſignaſſe in fauorem Iacobi Morelli, & quòd ipſe erat poſſeſſor, & quòd ipſe nõ habebat facultatem reſtituendi, hoc tamen non obſtante fuit lata ſecundã ſententia, à quã etiam fuit appellatũ, & commiſſa cauſa, coram Iudice, inſtatum pro remiſſoria ad probãdum reſignaſſe in fauorem prædicti Iacobi, & ipſum poſſidere. Ex parte autem Ambroſij fuit dictum remiſſoriam non eſſe concedendã tanquàm non releuantem, quia ex reſi-

reſignatione facta per Hieronymũ in fauorem Iacobi, conſtat fructus eſſe reſeruatos, & poſſidebat, & vti fructuarius erat cõdemnandus ad reſtitutionem penſionis, quia & ſi in petitorio potuiſſet dominũ nominare, non autem in poſſeſſorio, & cũ dolo deſierit poſſidere, erat pro [c] poſſeſſore habendus, ad l. ſi autem actio. §. ſed is qui. ff. de rei vendic. regula. Pro poſſeſſore de reg. iur. in 6. De menſe Nouembris 1542. R.P.D. Epiſcopo Maceratẽ cauſam proponente, fuit dubium, an [c] remiſſoria ſit releuans, & concedenda, fuit reſolutũ, quòd quo ad titulum beneficij materia ſit releuãs, quia Hieronymus non habet facultatem reſtituendi, cum beneficium pręfatum ab alio poſſideatur, nec ſit res ęſtimabilis, vt teneatur ad intereſſe. Quo ad fructus fuit dictum per Dominos, quòd materia non ſit releuans, quia aut fructus ſunt penes ipſum Hieronymum, & poteſt ipſos reſtituere, & tenetur, ſi autem ſunt penes Iacobum eius reſignatarium, nihilominus ipſe tenetur, quòd cũ dolo deſierit poſſidere, vel quia per eum ſteterit, vel ipſe fecerit, quo minus poſſideret, ipſe tenetur ſaltem ad intereſſe, cũ fructus ſint æſtimabiles, vt d. reg. pro poſſeſſore, & inſuper cum fecerit reformari penſionem, vt non eſſet libera, ſtatim debuit intelligere reſignationem non tenuiſſe, cum prędictus Ambroſius non aliter reſignaſſet, niſi penſio eſſet libera, vt potuit videre in ſupplicatione, & hac cauſa non potuit in alium reſignare, nec transferre poſſeſſionem, ſed beneficium, & eius poſſeſſionem D. Ambroſio tenebatur reſtituere, ex quo ſequitur, quòd cum in aliũ tranſtulerit, ipſe fecit, quominus poſſet reſtituere, quibus rationibus fuit denegata remiſſoria.

ADDITIO.

a Quomodò intelligatur mandatum ad conſentiendum reſeruationi penſionis, Put. deciſ. 524. in princ. lib. 2.

b Quomodo habeatur pro valida, & quare Bulla antiquiſsima, Put. deciſ. 210. nu. 1. 8. & 9. lib. 2. Non corrigit, quando non diſcrepat à ſupplicatione, Veral. deciſ. 75. num. 1. par. 1.

c Hanc reg. pulchrè lim. Dyn. in d. reg. pro poſſeſſore de reg. iur. in 6.

d Materiam remiſſoriarum, vide ad deciſ. 1. & 3. inf. de off. deleg.

EPITOME.

Mandatum procuræ, ad reſignandum cum reſeruatione penſionis, ſi reuocetur, ſufficit quod fiat intimatio illi, in cuius fauorem erat facienda reſignatio.

SVMMARIA.

1 *Reuocatio, & reſignatio intimata in partibus, an debeat intimari in Curia etiam Procuratori.*

2 *Clem. 1. de renun. quomodo procedat.*

3 *Permutatio vt nõ valeat, ſufficit, quòd reuocatio intimetur permutanti, licèt non procuratori, vel ſuperiori.*

DE-

DECISIO XXVI. aliàs 186.

Circa declarationem Clem. vnicæ de renuncia. in cauſa Burgeñ. Capellaniæ inter Martinum Durana, & Io. Medieta, ex vna,& Ioã. Ordognez partibus ex altera,coram R.P.D.Epiſcopo Sarneñ vltima Februarij, 1543. fuit multum ventilatum in Rota an reuocatio facta, & reſignatario in partibus intimata, debuerit etiam intimari in Curia [a] Procuratori cõſtituto ad reſignãdum, aut ſaltem in Curia in Cãcellaria,vel Camera Apoſtolica, & pro dubij intelligentia dicitur,quòd Lupus de Tamais poſſeſſor conſtituit ſuum Procuratorem ad reſignandum Capellaniam præfatam in fauorem Ioã. Ordognez, deinde dictũ mandatũ in partibus reuocauit,& dicto Ioãni Ordognez,fuit intimata,fuit tẽtum per maiorem partem,quòd in hoc caſu ſufficit reuocationem intimatam fuiſſe reſignatario tantũ, quia cum reſignatio deberet fieri reſeruata penſione,de conſenſu reſignatarij,ſine qua reſeruatione penſionis reſignatio non tenebat, ſtante regula de conſenſu præſtando,neceſſario dicendũ eſt reſignatarium eſſe partem in negotio, & eius conſiderationem habendam eſſe, quo caſu ſufficit reuocationẽ ſibi factam, per ea quæ not. Fel. de rer. permut. c.ex parte decani, 10.colum.§.dicta clem.de renunc. verſ. ex hoc inferri poteſt,& ſic li-
2 mitatur † clem.1. de renunc. quia procedit, & habet locum quando nulla eſt pars de qua aliqua ſit cõſideratio facienda: quia tunc Procuratori, vel Superiori de neceſſitate intimatio eſt facienda, & etiã quando reſignatio eſſet ſimplex, quia tunc non habetur in conſideratione reſignatarius,& licèt ſuperior ſibi prouideat, eſt per accidens: quia ita ſibi placuit, & ita dicit Fely.ibi,ſecus in caſu noſtro, vbi reſignatio non poterat vires habere ſinefacto reſignatarij:quia tunc eſt certa perſona cuius intereſt. Pro quo facit quod dicitur de compermutante, quòd ſufficit intimatio reuocationis facta cõpermutanti, vt valeat permutatio ſic facta, licèt non intimetur procuratori,vel ſuperiori. Domin.c.fin.de procurat. lib. 6. & ibi Doct. & ratio eſt, quia dolus compermutãtis eſt, ſi permutat poſt reuocationẽ, & idem dolus in reſignatario,in cuius fauorem datur mandatum ad reſignãdum, & eſt penitus idẽtitas rationis in vno caſu, & in alio ad l. Titio. ff. de verb. oblig. c. conſtitutionem, de regulari. in 6. poſtea verò dicebatur cum inſtantia,quòd iſte caſus erat diſſimilis à caſu permutationum, quia in mandato ad reſignandum nõ erat neceſſaria pſona Io. Ordognez ad reſeruationem penſionis, nec eius conſenſus, quia in mandato erant hæc verba,ad reſignandum in manibus S. D. N. in fauorem Io.Ordognez

dognez cum hoc, quod Sanctitas ſua reſeruet in fauorem dicti conſtituentis quoad vixerit ſuper dictis fructibus capellaniæ 16. ducat. penſionis. 14. Februarij, 1543. fuit tentum per omnes, quòd ſuffi cit intimatio facta reſignatario tãtum, vt fuit iam deciſum vltima Ianuarij. Nec obſtat, quòd penſio debebat reſeruari per ſolum Papã abſque conſenſu, quia erat neceſſarius conſenſus propter regulã, & licet regula concernat tantum expeditionem, & non validitatem gratiæ, ſatis eſt, quòd non poſſunt expediri literæ ſine cõſenſu, cum ſaltem quo ad ſucceſſores neceſſaria ſit expeditio; nec dicitur plenè reſeruata penſio, niſi adſit conſenſus, maximè quia ad canonizationem gratiæ penſionis, opus eſt expeditione literarum, & ſic ſemper eſt neceſſarius conſenſus. Secundo, fuit dictum, quòd cùm iſta reſignatio ſit in fauorem certæ perſonæ, etiam quòd non eſſet reſeruanda penſio, ſufficit intimatio ſibi tantum facta, & hoc tenuerunt omnes Domini, quia cùm reſignatio non aliàs teneat, quàm ſi prouiſio ſibi facta fuerit, eius perſona eſt conſiderabilis, & reputatur pars, & viget ratio Fely. in d. c. ex parte decani, de qua permutante eſt dictũ, & ita fuit cõcluſum, licèt fuerit dictum per aduocatos magnam eſſe differentiam inter permutantem, & reſignantẽ ſub ſpe penſionis: nam permutatio eſt fauorabilis, quæ in manibus Epiſcopi fieri poteſt, ad c. 1. de rer. perm. lib. 6. quod ſecus eſt in reſignatione ſub conditione penſionis, quæ coram alio quàm coram Papa nulla penitus exiſtit, ad not. in cap. ex parte el 1. de offic. deleg.

ADDITIO.

a Procurator poteſt procedere non intimata reuocatione, Achil. de Graſ. deciſ. 312. num. 1. Et quando non deciſ. 70. num. 4. Concord. deciſ. 17. ſupra eod. & deciſ. prox. ſeq. ad iſtam.

EPITOME.

Reuocatio mandati facta per reſignantem ſufficit intimari reſignatario, licèt non intimetur procuratori, ſicut etiã dicitur de reuocatione facta permutationis, quæ ſatis eſt vt intimetur permutanti licèt non procuratori vel ſuperiori, nec refert an permutatio ſit ſimplex, vel cum penſione.

DECISIO XXVII. aliàs 187.

Licèt ſupra in dec. 17. in cauſa Salamant. Abbatiæ S. Saturnini, 20. Iunij, 1539. coram R.P.D. Io. Paulo, inter Martinum Gomez reſignatarium, & fratrem Alphonſum Ximenez, fuit dubiũ an intimatio reuocationis mandati ad reſignandũ facta reſignatario tantùm & non procuratori, impediat quòd procurator ad reſignandum cõſtitutus reſignatio-

ni conſentire non potuerit, attento quòd mandatum ad reſignandum, in fauorem illius cui reſignatio erat facienda, fuit reuocatum, & intimatum, & omnes, vno excepto, tũc temporis tenuerint, quòd in reſignatione ſimplici non ſufficit intimare reuocationem mandati principali, in cuius fauorem reſignatio erat facienda, ſed debet intimari procuratori, per clem. 1. de renuncia. Tamen poſtea 12. Nouembr. 1543. poſt tres ſententias latas in fauorem reſignatarij, fuit idem dubium poſitum in Rota per R. P. D. Epiſcopum Rauellen. in eadem cauſa Salamantin. Abbatiæ, & omnes tenuerunt deciſionem modernam, factam de menſe Februarij eiuſdem anni, quæ eſt deciſ. ſuperior in cauſa Burgen. Capellaniæ, videlicet reuocationem mandati ſufficere intimari reſignatario tantum, licèt non intimetur procuratori, ſicut dicitur de intimatione facta compermutanti, quæ eſt valida, vt videre poteris in deciſ. ſuperiori, & vltra fundamenta Fely. in c. ex parte decani, qui loquitur in reſignatione ſimplici, non expreſſa aliqua perſona, ſi tamen reſignatio fit in fauorẽ certę perſonę, ſufficit quòd ipſi perſonæ intimetur. Sicut dicitur de intimatione facta compermutanti, vt poſt reuocationem permutatio non valeat, quia nominati habentur pro partibus, prout ſunt perſonæ, cum quibus eſt permutandum, ita etiã tenet in proprijs terminis Io. de Sylua tractat. de Benefic. q. 16. vbi facit mentionem Fely. Idem tenet Phil. Probus ſuper lectura Io. Monachi ſuper c. 1. de renuncia. lib. 6. in fin. & dicit ſic vidiſſe ſeruari in Senatu Pariſiẽſi in add. quia effectus permutationis ita pendet à voluntate ordinarij, vt c. quæſitum, de rer. permut. prout admiſſio reſignationis, & eandem ſpem habent huiuſmodi nominati, quam habent compermutantes; quia ſicut alijs quàm compermutantibus conferri non poteſt, ita nec etiam alijs quàm nominatis in mandatis, & ſic Papa conſueuit facere, quod pro facto, & cõſueto debet haberi, vt not. in l. apud Iulianum. §. conſtat, de leg. 1. Paulus. l. in omnimodo. §. imputari, C. de inoffic. teſta. cum ſint [a] æquiparati, & quod dicitur in permutante, dictum cenſetur, & in reſignatario.

ADDITIO.

a Reg. eſt, quòd diſpoſitum in vno ex æquiparatis, habet locum, & in alio §. 1. inſtit. de leg. l. 1. & 2. C. com. de leg.

Intellige ſtãte æquiparatione facta per modum reg. aliàs procedit in caſibus æquiparatis tantùm, Dec. in c. translato in prima lect. col. 2. eũ de conſt. DD. in l. 1. ff. de leg. 1.

Ad iſtam confert, deciſ. prox. antecedens.

EPITOME.

Procurator ad transferendum cenſetur reuocatus, ſi principalis primo tranſtulit, licet nulliter, quia videtur volũtas mutata.

SVM-

SVMMARIVM.

1 *Procurator licèt conſtituatur ad cedendum. etiam cum iuramento de non reuocando, valet tamen reuocatio: & hic eſt ſtylus Curiæ.*

2 *Cedentis, mutatio voluntatis, declaratur per actum nullum.*

3 *Gratia dicitur informis, & imperfecta literis non expeditis, etiam ſupplicatione ſignata.*

DECISIO XXVIII. aliàs 189.

Dvbium fuit poſitum in Rota, de menſe Februarij, 1544 R.P. D. Epiſcopo Aquen. cauſam proponente, præſuppoſito ſtylo probato, quòd porrecta ſupplicatione, & redempta per principalẽ, poſſit mutare ipſe voluntatem, an per actum nullũ ſecundę tranſlationis cenſeatur voluntas mutata, quòd procurator nõ poſſit pręſtare conſenſum ſuper prima trãſlatione. Pro dubij declaratione, factum fuit tale: Ioan. Ortunius ſenior penſionem ſibi reſeruatam ſuper canonicatu & pręb. Abulen. in manibus Papę in fauorẽ Io. Ortuni iunioris transferre volens, procuratorem conſtituit ad transferendum, & conſenſum præſtandum: procurator autem poſt obitum Io. Senioris conſenſit, ex parte Franciſci, qui pretendebatur eſſe obligatus ad ſolutionem penſionis, agitur de nullitate, quia conſenſus fuit præſtitus poſt mortem. Fuit contra hoc dictum corã R.P. D. Epiſcopo Rauellen. quòd ſupplicatio fuit porrecta & ſignata ante mortem, & inſuper, quòd fuit redẽpta, & hoc ſufficiebat pro conſenſu, & poterat præſtari poſt mortem, & ita fuit reſolutum aliàs in Rota, & ex hac reſolutione Io. iunior duas ſententias in ſuum fauorem habuit, in tertia inſtantia, pro parte Franciſci aduerſarij fuit allegatum, quòd Io. Ortunius ſenior mutauit voluntatem, quia proximus morti eandem penſionẽ in partibus, coram Notario, & teſtibus, in fauorem Franciſci de S. Romano tranſtulit. Ex parte altera fuit allegatum, quòd ſecunda translatio non poterat impedimẽtum præſtare primę, quia fuit nulla, ex quo literæ iuriſdictionis non fuerunt exhibitę coram Iudice, ad no. in deciſ. 282. fuit dubium præfatum poſitum, & eadem die fuit tentum per omnes, quòd per actum nullum videtur immutata voluntas, ita quòd procurator non potuit amplius conſentire in vim primæ diſpoſitionis: quia quod dicitur, quòd poſt mortẽ poteſt pręſtari conſenſus per procuratorem, fuit practicatũ, & practicatur principali in eadem voluntate permanente, qui præſumitur in eadem perdurare, ad c. maiores. de baptiſ. niſi probetur contrarium, vt conſtat ex facto. Nam licèt porrigens ſupplicationem poſſit cogi ad cedendum, vt c. quidam. de renunc. in hac tamen Curia contrarium practicatur, & eſt ſtylus, qui habe-

tur pro iurē. ad c.ex literis de con ſtit.cum alijs,nam licèt conſtituatur procurator ad cedendum, cũ iuramento de non reuocando, va-
1 let tamen reuocatio.† Gloſ.in c. fi. de procur.li.6. adno. per Doct. in l.in bonæ fidei. ff.de eo quod certo loc. & Alexandri conſtitutio, vigore cuius præſtatur conſenſus poſt mortem, practicatur in eadē voluntate,cedente permanente,& ex actu [a] nullo declaratur muta-
2 tio voluntatis, † l.fin. & ibi Bald. ff.de reb.eor.Bar.in l.in teſtamēto. ff.de fideicom.liberta.& in l.gerit. col.4.ff.de acq.hæred. inſuper voluntatis mutatio fuit declarata ex facto, maximè quod poſt præfatæ tranſlationis ſupplicationem vſq; ad obitum reſignantis,exegit reſignans penſiones tranſlatas tanquam ſuas, & non tranſlatas, & inſuper in fine tranſtulit in alium, & ſic facto fuit voluntas declarata, ad l.Paulus.ff.rem rat.hab.maximè quoniam ſignata ſupplicatione literis non expeditis, gratia
3 eſt [b] informis & imperfecta. † deciſ.454. in nouis.

ADDITIO.

a Voluntas demonſtratur, & declaratur ex actu nullo l.fundum, §.fin.ff. de fund. inſtru. l. legatum, §. fin.ff.de adim. leg. Put. Deciſ. 343 num.3. lib. 3. & 92. lib. 2. Et non ſufficit voluntas ſecunda tacita ad reuocationem primæ, niſi ſit expreſſa, Put. deciſ.267. nu.2. & 3.lib.2.

b Rot. deciſ.273.nu.3. par.3. lib.3. Diuerſ. Cæſ. de Graſſ. deciſ.47. nu. 5. Contrariũ tenuit Rota deciſ.418.nu.3.par.1.Diuerſ. per declarationē ibi poſitam ad iſtã deciſ. Deciſ.454. voluit allegare 458. in nou. quæ eſt deciſ.20. de conceſſ. præbend.

EPITOME.

Reſignatio facta in manibus Vicarij generalis Epiſcopi, ipſo Epiſcopo mortuo per 16. dies ante reſignationem valet,non cõſtito quòd obitus Epiſcopi peruenerit ad Vicarij notitiam, licèt ad eius notitiam peruenire potuerit.

SVMMARIA.

1 Geſta per Vicarium reuocatum in publico Conſiſtorio, poſt reuocationem valent,antequam certioretur.

2 Vicarij officium expirat poſt obitum Epiſcopi.

3 Certioratio non eſt neceſſaria in reuocatione, qua per mortem contingit.

DECISIO XXIX. aliàs 215.

FVit dubitatum in Iacen. Canonicatus & præb. coram R.P.D.Auguſtino inter Beltrandũ de Villa Campos ex vna, & Martinum de Sanna ex altera, de menſe Ianuarij 1546. an reſignatio facta in manibus Vicarij generalis Epiſcopi,ipſo mortuo per 16. dies ante reſignationem, valeat, non cõſtito quòd obitus Epiſcopi, peruenerit ad notitiam dicti Vicarij generalis, licèt ad eius notitiã peruenire potuerit. Fuit concluſum, quòd reſignatio ſubſiſtat, & ſit valida propter communem errorem, & publicam vtilitatem, ad l.Barbarius. ff.de offi. præt. [a] quia geſta

geſta etiam per legatum reuocatum in publico Conſiſtorio poſt [b] reuocationem valent antequam
1 certioretur, † ad c. audita. de reſtit. ſpol. Calde. conſ. 4. de offi. deleg. licèt videbatur contrarium dicendum, attento, quòd officium Vicarij poſt obitum [c] Epiſcopi ex-
2 pirat, † ad c. fi. de procur. Abb. in c. pen. de offi. Vic. & in hac reuocatione, quæ fit per mortem, non eſt
3 neceſſaria certificatio, † ad not. per gloſ. poſt. Inno. in c. de vna, de renun. Fel. in c. ex parte decani, colum. 11. de reſcrip. verſ. fallit octauo in reuocatione, quę fit per mortem, & ita fuit concluſum per omnes.

ADDITIO.

a l. 1. C. de teſtam. cum ſim. Ampl. in 9. caſibus, & lim. in 20. Port. lib. 2. com. concl. reg. 11.

b Nuntio reuocato, ſunt reuocatæ, & facultates ei conceſſæ l. ſemper §. negociatores vbi Bart. Bal. Saly. & Caſtr. & l. ſertianus. C. de teſtam. milit. Vicario item, ſed tenet prouiſio facta ab eo, ſi non eſt certus de reuocatione, Put. dec. 570. nu. 1. lib. 2. & 94. nu. 1. & 2. lib. 1.

c Etiam quòd officium Vicarij expiret poſt Epiſcopi obitum tamen poteſt conferre ante notitiam, Rot. deciſ. 1. num. 4. de off. Vic. in nou. deciſ. 159. li. 2. par. 3. Diuerſ. videtur ſentire contrarium, vt ſcilicet non expiret poſt obitum Epiſcopi. Rebuf. in prax. benef. tit. de form. Vic. num. 216. DD. in cap. quoniam Abb. ex de off. deleg. c. ad abolendum de hęret. c. quia de iud. Maran. de ordin. iudic. par. 4. quęſt. 19 nu. 38.

EPITOME.

Reſignatio licèt ſit nulla, tamen ſi reſignatarius poſsidet, excuſatur reſignans a ſolutione penſionis.

SVMMARIVM.

1 *Reſignans non tenetur ad ſolutionem penſionis, ſi reſignatarius poſsidet.*

DECISIO XXX. aliàs 216.

PEnſio decem ducatorum petebatur ab Andrea Garillo ſuper certo beneficio Hiſpalenſe, ipſe allegauit non teneri ad ſolutionem, quia reſignauerat, & reſignatarius poſſidens tenebatur ad penſionem, in eius fauorem fuit lata ſententia, in ſecunda tamen inſtantia petebatur confirmatio impugnabatur ab Alberto Antonioto, & dicebatur, quòd Andreas præfatus erat obligatus ad ſolutionem penſionis, ex eo quòd in reſignatione reſignauerat cum reſeruatione alterius penſionis, & non aliàs, aliter, nec alio modo, & cum nulla fuerit facta mentio primæ penſionis, reſignatio [a] fuit nulla, quo ſtãte, ipſe tenebatur ad ſolutionem penſionis. Fuit dubium 10. Ianuarij 1542. an Andreas teneatur ad penſionem decem ducatorum, & ſententia in eius fauorem lata veniat confirmanda, fuit tentum per omnes, duobus exceptis, quòd licèt reſignatio Andreæ fuerit inualida, quòd ipſe amplius non tenetur ad penſionem, cum conſtet,

 quòd

quod reſignatarius poſſediſſet, & perciperet fructus: quia qui percipit fructus tenetur ad penſioné,
1 † ad not. per Bald. in l. quæro. ff. de vſufr. leg. Bar. in l. 1. C. de annõ. & trib. lib. 10. Paul. de Caſt. coſ. 350 Moder. in c. ad audiẽtiam, de reſcrip. omnia enim impoſita beneficio per poſſeſſorem ſolui debent, nec Andreas deſiens poſſidere habetur pro poſſeſſore, quia nullam fraudem egit reſignans illicito iure, licèt habuerit ſcientiam alterius penſionis, & aliam reſeruauerit, quia ſufficit, quòd alius percipiat fructus.

ADDITIO.

a Veral. Deciſ. 301. & 311. par. 2.
b Intelliguntur fructus deductis oneribus perpetuis, Veral. deciſ. 328. par. 3. num. 2. Non temporalibus, Put. deciſ. 292. nu. 2. lib. 3. Iuxta mercedem laboris in eis colligendis, & alijs expenſis neceſſarijs, Couar. lib. 1. var. reſol. c. 3. num. 3.
Conſ. Caſtren. 350. quòd hic allegatur eſt, conſ. 444. in fin. lib. 1. in impreſſis Venetijs ſub Aquila renouata 1581

EPITOME.

Valet conſenſus præſtitus per procuratorem poſt quadrienniũ à die obitus conſtituentis, ſignata ſupplicatione ante mortem.

SVMMARIA.

1 *Mandatum præſumitur reuocatum poſt quatuor annos, & quomodo, num. 2.*
2 *Conſenſus præſtitus poſt quatuor annos à Procuratore valet, niſi vltra lapſum temporis appareat de mutata voluntate conſtituentis.*
3 *Voluntas ſemper cenſetur durare, dum contrarium non apparet.*

DECISIO XXXI. aliàs 219.

1 PEnſionem habens Ioãnes Ortuno ſenior ſuper Canonicatu, & præbeñ Abuleñ Eccleſiæ cũ clauſula transferendi, mandatum dedit ad transferendum penſioñẽ in fauorem Ioãnis Ortuno iunioris, & fuit ſignata ſupplicatio, deinde mortuus eſt Ioannes Ortuno ſenior, qui conſtituerat procuratorem, poſteà verò elapſis quatuor annis, procurator conſtitutus conſenſit tranſlationi penſionis dicebatur ex parte Franciſci Velaſquez poſſeſſoris, canonicatus & præben. non valuiſſe conſenſum præſtitum per procuratorem iam tot annis elapſis, poſt conſtitutum procuratorem, vt tenet Pau. de Caſt. conſ. 12. col. 2. vol. 1. vbi tenet, quòd per lapſum quatuor annorum reſultat præſumptio, quòd mandatum ſit reuocatum, propter longitudinis interuallum, arg. tex. l. in confirmanda, ff. de confir. tut. Fuit dubium 21. Nouẽbris 1541. R.P.D. Proſpero de Sancta Cruce cauſam proponente, an mandatũ Georgij ſibi factum per Ioannem, Seniorem fuerit [a] extinctum per
2 lapſum quadriennij, † & fuit concluſum, quòd conſenſus præſtitus poſt quatuor annos valet, & quòd dictum Pau. de Caſt. conſ. 12. non ſit verum, quia contra omnes regulas,

gulas, & principia iuris, & text. quem allegat, in l. confirmanda, ff. de confirma. tuto. nihil facit, quia loquitur, quando vltra lapsũ temporis mutata eſt conditio tutoris, & pro hac deci. facit deciſ. Caſſa. de renunc. deciſ. 1. & quia voluntas cenſetur ſemper durare, quouſque de mutatione nõ appa-
3 reat, † c. maiores, de baptiſ. tex. in l. eum qui, ff. de proba. & l. Lucius. in fi. ff. de leg. 2. l. ſancimus. C. de teſta. vbi dicitur, quòd per lapſum decem annorum, non dicitur mutata [b] voluntas, niſi aliter probetur, Bar. in l. ſicut, Cornelius. ff. de ſolut. vbi tunc mutatur voluntas conſtituentis, quando procurator eſt effectus improbus.

ADDITIO.

a Non expirat mandatum longitudine temporis, ſed benè, ſi ſententia fecit tranſitum in iudicatum, Rot. deciſ. 797. par. 3. lib. 3. Diuerſ. quam obtinuit procurator virtute mandati, Vel ſi renunciet tacitè, poſſeſſioni aſſecutę per procuratorem, de qua controuertitur, Rot. deciſ. 318. par. 1. num. 3. Diuerſ.

b Neque per ſpatium 21. ann. & vſque ad extremum vitæ præſumitur durare, Alex. conſ. 189. nu. 19. lib. 7. 81. & 146. lib. 5. Corn. conſ. 26. lib. 2. Alciat. de præſump. reg. 4. præſump. 16. & ſemper ſolet allegari l. ſtatius florus in princ. de iure fiſci, Put. deciſ. 444. nu. 4. lib. 2. & quando ſufficienter mutata dicatur, vt conſenſus poſt obitum principalis non poſſit mutari. Put. deciſ. 267. nu. 1. lib. 2.

Quando reuocetur, & quando finiatur mãdatum Papien. in form. lib. reſp. in act. hypothec. gloſſ. mandatum num. 1. & 2.

EPITOME.

Caſſatis facultatibus, caſſantur etiam reſignationes, earum vigore factæ.

DECISIO XXXII. aliàs 301.

PRiuilegium ſeu facultas reſignandi beneficia, & poſt reſignationem conferendi eadem Cõclauiſtis fuit conceſſum propter fraudes quæ in reſignatione fiebant Clemens vij. fœ. re. per Regulam Cãcellariæ reuocauit, caſſauit, & irritauit facultatem eiſdẽ Conclauiſtis cõceſſam, & omnia, & ſingula earundem facultatum prætextu hactenus geſta, & inde ſequuta quæcunque nulla, & inualida, nulliuſq.[a] roboris vel momẽti fuiſſe. fuit dubium 10. Martij, 1539. R. P. D. Sarnenſe proponente in cauſa Abulen. beneficiorum inter Antonium de Palenſuela ex vna, & Alphonſum Carillo, & Io. Lopez ex altera, an reſignationes factæ ante editionem regulæ, ſint nullius momenti, & hoc dubium fuit hoc modo poſitum in Rota, vtrum Regula Clementis principaliter intendat declarare reſignationem à principio fuiſſe nullam, an verò hoc agitur principaliter, vt ſi ceſſent facultates, ceſſent etiã reſignationes factæ, ſuper hoc fuit reſolutum per Dominos, & deciſum, quòd Regula Clementis principaliter declaret reſignationes retro fuiſſe nullas: quia ſicut principaliter caſſat facultates conceſſas,

caſſat etiam reſignationes factas, cum Regula caſſet omnia, quæ verba non poſſunt referri niſi ad reſignationes, quas cõſtat factas prætextu facultatum, & non eſt inconueniens, quòd ius quæſitum per regulam caſſetur, quia lex poteſt facere reſignationes eſſe nullas, ac ſi minimè factæ fuiſſent, ad no. per Bart. in l. ſi maritus. §. legis Iuliæ. ff. ad leg. Iul. de adulter. Inſuper eſt dictum, quòd quo ad regulam, paria ſunt, aliquid caſſari, vel per viã decreti, vel per viam declarationis ita fuit concluſum, licèt vnus ex dominis dixerit, quòd declaratio Regulæ non fuit principaliter, ſed per conſequentiam, ex quo infertur, quòd per Regulam non tollitur ius quæſitum. Contrarium tamen fuit deciſum.

ADDITIO.

a Rota in materia reſignationis de qua per Clem. vij. tenuit quod non afficiat illum, qui reſignauit ante d. Bullam deciſ. 496. 776. & 794. circa medium par. 3. lib. 3. Diuerſ. Et pro hoc eſt illa trita ad reg. ceſſ. cauſa, vel priuilegio ceſſat effectus, limitatio, quod non habet locum in his, quæ ſuum finem conſecuta ſunt l. ſi poſt mortem §. 1. & l. non putauit §. ſed ſi poſt mortem. ff. de bon. poſſeſſ. contra tab. l. cum vxori. C. quando dies leg. ced. c. ab eo de elect. in 6. Clem. conſtitutionem eod. tit. Ioan. Andr. in c. decet. de reg. iur. in 6. Soc. conſ. 81. non eſt dubium lib. 3. Balb. in tract. præſcrip. 3. par. princ. queſt. 9. in fin. Grat. conſ. 63. viſis elegantiſsimis nu. 37. lib. 2. Tiraq. in tract. ceſſante cauſa in 1. par. nu. 59. Quod videtur habere difficultatem, cũ ſimus in priuilegio, in quo ceſſante cauſa ceſſat omne ius etiam conſumatum, Bald. in l. ſi pro ea 8. q. C. mand. quòd dictum dicit notandum, Franc. in c. cum ceſſante verſ. 2. concl. ex de appellat. per rationem quia tollitur facilius ius ſpeciale, quàm ius commune l. eius militis §. 1. ff. de milit. teſtam. vbi gl. Bart. Bald. & Ang. hoc not. l. antiquæ C. ad Vel. l. ſi quando in princ. C. de inoff. teſtamen. Niſi dicamus quod Rota intellexit de pœna euitañ, & ideo non afficiat illum, qui reſignauit ante, ſecus quo ad reuocationem, vel quod lim. ſupra deducta procedat quo ad diſpoſitionem iuris communis, non ſpecialis.

EPITOME.

Non eſt locus regreſſui, licèt reſignatarius conducens fructus à reſignante non ſoluat penſiones, ad certam diem conuentam, ſi reſignauit cum reſeruatione regreſſus, in caſum in quem impediretur in perceptione fructuum.

SVMMARIA.

1 *Reſignatarius moroſus circa legem conductionis, non facit locum regreſſui.*

2 *Fructuum perceptionem impedire non dicitur, qui ex lege conductionis ad diem penſionem non ſoluit.*

DECISIO XXXIII. aliàs 27.

In eadem Rom. locationis fructuum Canonicatus S. Laurentij in Damaſo inter Georgium Raphaelis conductorem, & Valeriũ de Conſtarijs fuit dubium, an Valerius, qui habebat omnes fructus dictorum Canonicatus, & præben. reſeruatos, cum facultate arrẽdandi, & in euentum quòd Georgius cede-

cederet, vel decederet, dimitteret, vel amitteret Canonicatum, vel impediret quominus Valerianus perciperet fructus, eſſet locus regreſſui, Qui Valerius eidem Georgio locauit fructus, pro certa quãtitate ſoluẽda certis terminis, quibus fuit moroſus, d. Georgius in ſolutione, an eſſet locus regreſſui & Domini fuerunt varij, & vota diuiſa, tandem poſt plures diſputationes, fuit concluſum non eſſe
1 † locum regreſſui a: quia Georgius ſtante locatione ſibi facta ob dilationem ſolutionis fructuum locatorum non impediebat directè, nec impediebat fructus, ſed penſionem locationis: quia facta locatione per Valerium, iam non erant
2 † fructus, & regreſſus fuit reſeruatus tantum in caſu, in quo facto, vel fraude Georgij, d. Valerius nõ poſſet percipere fructus, & diſtributiones: & reſeruatio regreſſus in dictis caſibus non extenditur ad caſum, in quo Georgius ceſſaret in ſolutione penſionis.

ADDITIO.

a Quid ſit regreſſus, & quòd hodie à Roman. Cur. exulat. Mandoſ. ad Reg. Cancell. 31. queſt. 32. num. 13.
Ad materiam iſtius deciſ. facit deciſ. ſeq. quæ cum iſta concordat.

EPITOME.

Non eſt locus regreſſui, licèt reſignatarius conducens fructus à reſignante non ſoluat penſiones, ſi reſignauit cum reſeruatione regreſſus, in caſu in quo impediretur in perceptione fructuum.

DECISIO XXXIV. aliàs 303.

ROmana Canonicatus & præben. Sancti Laurentij in Damaſo, cauſa fuit ventilata, inter Georgium Raphael. ex vna, & Valerium de Conſtarijs ex altera, præfatus Valerius habuit reſeruatos fructus Canonicatus & præb. prædictorum, cum regreſſu, per ceſſum, vel deceſſum, vel ſi impediretur, quominus haberet fructus cum facultate locandi prædictos fructus, quos locauit prædicto Raphaeli, qui moroſus fuit in ſolutione, qua de cauſa, cauſam ſuper Canonicatu & præbenda committi fecit, ex eo, quòd erat locus regreſſui, quia non ſoluit fructus, ex parte tamen Georgij fuit allegatum, regreſſum non ſortitum fuiſſe ſuũ effectum: quia locum habebat in tribus caſibus per ceſſum, vel deceſſum, vel per impedimentum non habendi fructus, & in hoc caſu non ſoluendi ob locationem, non erat locus regreſſui: quia erat caſus diuerſus, & in ſupplicatione non continebatur. 20. Iunij, 1536. & etiam 9. Iulij eiuſdem anni, cauſa poſita per R.P. D. Epiſcopum Rauellen. omnes dixerunt, quòd non fuerit factus locus regreſſui: quia regreſſus fuit reſeruatus tantum in caſu, in quo facto, vel fraude Georgij, D. Valerius non poſſet percipere fructus, & diſtributiones,

Digitized by Google

tiones; facta locatione fructuum non ſunt amplius fructus, ſed penſio, ex quo ſequitur, quod regreſſus reſeruatus in dicto caſu, non debet extendi ad caſum, in quo Georgius ceſſaret in ſolutione penſionis ratione locationis. Tres tamen ex Dominis tenuerũt, quòd ſit locus regreſſui: quia cum Papa dederit facultatem locandi, idem voluit de penſione, & eius caſſatione, quòd voluit de impedimento circa fructus, ſed contractum, & obligationem in fauorem Georgij reſcinderunt: quia non obligauit illum ad text. & not. per Doctor. in l. ſi quis maior. C. de tranſact.

ADDITIO.

Deciſ. anteced. & præſens continent eandem materiam, licèt hic magis copioſè.

EPITOME.

Narrata omnia in Bullis, habent vim conditionis, & ſunt verificanda.

SVMMARIVM.

1 *Concordia dicitur licita, interueniente clauſula, ſaluo beneplacito Sedis Apoſtolicæ.*

DECISIO XXXV. aliàs 304.

TOletan. penſionis 500. ducatorũ; lis fuit in Rota deciſa inter Reuerendiſſimum Cardinalem, vulgariter de Mendoza nuncupatum, & D. Io. de Quinnones partibus ex altera ſuper inualiditate prædictæ penſionis, in qua tale fuit factum. In fauorem quondam Reuerendiſſimi Cardinalis Sanctæ Crucis, 28. Februarij. 1533. fuit reſeruata penſio 4600. ducat. ſuper fructibus Archidiaconatus Tolet. quem poſſidebat prædictus Cardinalis de Mendoza, ex eo, quòd Cardinalis Sanctæ Crucis in eius fauorem Epiſcopatum Caurien. reſignauit, & ſuper hac reſignatione, prima Martij, 1533. fuit inter eos inita concordia, in qua inter alia continebatur, quòd Cardinalis Sanctæ Crucis poſſit nominare vnam, vel plures perſonas in 600. ducat. prędictæ penſionis; ſaluo tamen in omnibus Sedis Apoſtolicæ beneplacito deinde verò quarta Martij eiuſdem anni, de conſenſu procuratoris Cardinalis, tunc Epiſcopi Caurien. ex penſione prędicta, in fauorem Alphonſi de Quinnones fuerunt 500. duc. annuæ penſionis reſeruati, poſt multum temporis, 6. Nouembris 1536. de conſenſu præfati Alphonſi de Quinnones fuerunt præfati 500. ducat. penſionis caſſati, & præfato Io. de Quinnones collitiganti reſeruati, cum derogatione regulæ [a] de pręſtandis conſenſibus, & hoc fuit narratum in Bulla reſeruationis Ioannis, & vltra fuit expreſſum Cardinalem Sanctæ Crucis virtute concordiæ, ius habuiſſe, ſeu facultatem nominandi perſonam,

in

in qua erant reſeruandi præfati 500. ducat. penſionis, & quando nominauit Alphonſum de Quiñones,& etiam Cardinalem prædictum, tunc Epiſcopum Caurien. in mandato conſentiendi pẽſion. in fauorem Alphonſi erraſſe, cum debuiſſet conſentire in fauorem Io. ſuper hac facti contingentia, ex parte Cardinalis de Mendoza fuit allegatum inualidam fuiſſe penſionem: quia narrata in Bulla reſeruationis non erant vera, & q̄ omnia prædicta per prædictũ verificanda ſunt ipſo opponẽte, aliàs gratia reſeruationis erat nulla, vt tenent Io. Andr.& Fely. & cõmuniter Doct.in c.conſtitutus, de reſcrip. & quod in Bulla ſemper intelligitur clauſula, ſi ita eſt, ad not. per DD. in c.2. eod. tit. & q̄ licèt Cardinalis S.Crucis, habuerit facultatem nominandi perſonam virtute concordiæ, fuit tamẽ cum clauſula, ſaluo Sedis Apoſtolicæ beneplacito, & nunquam potuit tale beneplacitum impetrari: nam & verba illa vt poſſit nominari talis perſona, in ſupplicatione fuerunt caſſata, & ſic conſtitit ex facto, ex quo erat clarum ius talem nominationem, in concordiam cõceſſam, fuiſſe ſub conditione, ſi Papa voluiſſet, & ipſo nolente, conditio fuit reſoluta, ac ſi non fuiſſet data talis nominatio, ad not. in c.ſuper eo, de condit.appo. maximè quia omnia narrata in Bullis, habent vim conditionis, & ſunt verificãda, ad not.per Fel. in c.q̄ ſuper his, col.2. de fid.inſtr. & in c.fi.col.2. verſ. & hoc examinat de præſum.& narratis non verificatis, deficit cõditio, & per eas diſpoſitio omnia enim narrata, ſiue in vim conditionis, ſiue modi ſunt verificanda, ad not. in c.quia circa de conſang. & affi. Caſſa.de reſcr. deciſ.10. num. 7. Ex parte tamen Io. fuit allegatum, quòd narrata in Bullis, quòd Card. S. Crucis habuit facultatem nominandi, nõ fecerunt gratiam reſeruationis cõditionalem, ſed tamen erat conditio, quæ quidem fuit adimpleta, cum prędictus Alphonſus, cui per errorem, & contra concordiam fuit aſſignata prædicta pẽſio in cõſenſit caſſationi penſionis, & aſſignationi eiuſdem penſionis in fauorem Io. & inſuper dixit omnia neceſſaria fuiſſe verificata. Fuit dubium de menſe Februarij, 1544. R. P. D. Epiſcopo Rauellen. cauſam proponente, an ex quo Ioan. narrauit inter Cardinalem, & Epiſcopum fuiſſe tractatum, & cõcordatum, quòd Cardinalis potuiſſet extinguere vſque ad ſummam 600. duc. penſionis in fauorem perſonæ, per eum nominandæ, & quòd extinxit, & nominauit dictũ Ioannem, & non Alphonſum, iuxta dictam concordiam, & quòd Epiſcopus errans contra dictam concordiam, dedit mandatum ad conſentiendum nouæ reſeruationi, & in fauorem Alphonſi, vt fuit

ei

Digitized by Google

ei reſeruata de tali conſenſu, ex quo apud acta conſtat de concordia prædicta, & de extinctione, & nominatione Cardinalis reſeruatione Alphonſi, de cõſenſu d. Epiſcopi, & de caſſatione d. Alphonſi in fauorem Io. præmiſſa fuerint verificata, fuit tentum per omnes Dominos, vno tamen excepto, quod narratiua penſionis non ſit verificata per prædicta in prædicto dubio: cùm enim fuerit narrata concordia inter Epiſcopum & Cardinalem, quòd ſcilicet Cardinalis poſſit nominare, Papa intellexit de [d] concordia vera, & hac ratione derogauit regulæ de præſtãdis conſenſibus, non autem intellexit de illa, quæ de facto fuit facta inter partes ex quo ſequitur, quòd cum in ſupplicatione concordiæ fuerit caſſata facultas nominandi, concordia narrata non dicitur verificata de iure, & ſecundum ius, prout debet verificari, imò nec de facto probatur: quia Cardinalis, & Epiſcopus ita demũ concordarunt, ſi accederet beneplacitum Sedis Apoſtolicæ, quod non ſuperuenit, Imò fuit voluntas Papæ, nolle concedere facultatem nominãdi, cum fuerint verba iam dicta caſſata, concordia etiam de facto corruit, neque eſt habenda in conſideratione concordia præfata, & ſic reſultat narratiuam penſionis non eſſe verificatam. Inſuper in eadem Bulla narratur error Epiſcopi, in conſentiendo, in fauorem Alphonſi, cùm debeat conſentire in fauorem Ioã. & hoc minimè fuit verificatum, cum omnia ſint verificanda, & non ſint verificata. Fuit reſolutum quòd interim non procedatur ad executionem literarum, cùm ex verbis ipſarum appareat de conditione, quæ eſt verificanda ante executionem literarum, & ſic fuit deciſum, cum hoc additamẽto, quòd ſecus eſſet, ſi aliunde allegaretur, vel impediretur executio: quia tũc propter auctoritatem literarũ debent exequi, & vltra ſupradicta tenet Io. And. in c. 1. de lit. conte. lib. 6. quòd per impetrantem omnia cõtenta, & per eum narrata ſunt verificanda. Nec obſtat deciſ. Aegid. 116. vbi dicitur ſufficere ad verificationem, concordiam fuiſſe de facto factam: quia fuit reſponſum, quòd concordia fuit licita, interueniente ſaluo beneplacito Sedis Apoſtolicæ, ad not. in c. queſitum, de rer. permut. ſed illius concordiæ reſolutio proceſſit propter denegationem beneplaciti, nec partes voluerunt concedere prædictã facultatem nominandi, niſi conditionaliter, ſi Papæ placeret, & Aegid. in d. deciſ. ſi benè conſideretur, facit pro hac reſolutione. & quando reſeruatio fuit facta in fauorem Alphonſi, non fuit virtute nominationis Cardinalis, quia Papa negauit, ſed propter mandatum Epiſcopi datum ad conſentiendum in fauorem Alphonſi.

A D-

ADDITIO.

a Iſta reg. dicitur exorbitans à iure commu ni,& non procedit in caſu mixto,Rot.deciſ.396. par.1. & intendit Papa extenſionem denegare poſt quindecim dies à tempore miſſæ ſupplicationis ad regiſtrum, propter fraudes quæ admitti ſolent, Rot. deciſ.415. par.3. lib.3. Diuerſ.

b Cum narrata ſint pars gratiæ, ſunt proban. Rot.deciſ.655.par.3.lib.3.176.412. & 534. par.1. Diuerſ.maximè quando co pulatiuè ſint narrata, Veral. deciſ. 271. par. 1. præcipuè in gratioſis, Put. deciſ. 245. num.1. lib. 1. Et ſi ex tali narratione Papa fuit motus, ad concedẽ, omnia omnino ſunt probañ Veral. deciſ. 128. par. 1. Narratiua doloſè facta vitiat totam gratiam,Put.deciſ.268. num.5. lib.3.

c Vt probet Bulla in iuditio integrè illius verba ſunt refereñ, Rot. deciſ. 88. lib. 1. par. 3. num.2. Diuerſ.

d Quando eſt facta concordia ſub beneplacito Sedis Apoſtolicæ operatur vt denegata ab vno Pontifice ab alio poſſint con cedi, Rot. deciſ.249. par.3. lib.3. Diuerſ. Et dicitur legitima, & in effectum deducenda,Rot. deciſ. 270. ead. Et ſi expreſsè non innuat conſenſum Sedis Apoſtolicæ, tacitè illum interueniſſe præſupponitur, vertente negocio inter Illuſtriſſimas perſonas,Rot.deciſ.202. lib.2.par.3.Diuerſ. Si ſimus in beneficialibus, etiam quòd ſit actum, vt pontificia confirmatione roboretur non valet concordia, Achil. de Graſſ. deciſ.59. num.1. & 2.

EPITOME.

Per reſignationem à principio nullam, non abdicatur ius à reſignante.

DECISIO XXXVI. aliàs 341.

Licèt regreſſus ſit impoſitus per ceſſum alicuius, non habet effectum in reſignatione facta coram Papa in fauorẽ certæ perſonæ, etiam ſi reſignatarius acceperit poſſeſſionem de voluntate reſignantis; ita de menſe Aprilis, 1542. in parochiali Conſonateñ. Sancti Domitij pendente coram R. P. D.Epiſcopo Sarnenſe, inter Bartholomæum Bõſauino ex vna, & Blaſium de Ceſena ex altera, fuit tentum per omnes. & ratio fuit quia reſignans in fauorem certæ perſonæ hoc agit,quòd ſcilicet, quæratur beneficium reſignatario, & aliter non intendit ius à ſe abdicare, etiam ſi non dicat reſignans hæc verba, nõ aliàs aliter, nec alio modo, ſed ſolummodo reſignet in fauorem certæ perſonæ: quia quando reſignans prætendit acquiri beneficium reſignatario, talis reſignatio habet conditionẽ tacitam, quæ requirit quòd purificetur,ad not.in l.qui pecuniam.ff. ſi cert. pet. & l. qui blancum, & l. qui potior. ff. qui potio. in pigno. habe. & nõ eſt locus regreſſui per reſignationem,ita quòd quæratur habenti regreſſum, ſi deficit conditio reſignationis,quę eſt quòd acquiratur reſignatario: vnde nec poteſt dici purificata reſignatio, & ſic ius remanet penes reſignantem, & ita aliàs fuit tentum in hoc caſu, & alijs quando non quęritur ius reſignatario,ſicut in ſimili fuit tentum coram R.P.D.Rauellen. quòd ſi quis reſignet beneficium, quod eſt de iure patronatus laico-

laicorum, in fauorem certæ perſonæ ſine conſenſu patronorum, & ſine legitima derogatione iuris patronatus, ius remanet penes reſignantem, cùm reſignatio non tenuerit, ſic in noſtro caſu eſt dicendum, & licèt reſignatarius accepe rit poſſeſſionem, volente reſignante, non nocet: quia ſi in veritate non quæritur beneficium reſignatario, ius non eſt abdicatum à reſignante, ſic poſſeſſio capta ſine [a] titulo non valet. Nec obſtat quòd prouiſio mediante reſignatione à principio valuit, ex eo, quòd regreſſus pendet à futuro euentu, ideſt, ſi habens regreſſum voluerit ad l. 2. C. de iure emphy. & ad not. per Deci. conſ. 160. col. 3. in emphyteuta alienante cum conditione ſi non placuerit, &c. & ſic videtur, quòd prouiſio tenuerit & ſit pura, licèt veniat reſoluenda in euentum conditionis, ideſt ſi regreſſarius voluerit, quòd ſit locus regreſſui, vt in c. ſi tibi abſenti, de præben. lib. 6. quia dictũ eſt, quòd etiam ſi à principio teneat reſignatio, & quæratur etiam ius reſignatario, cum tamen veniat reſoluen. & non debeat durare, habetur ac ſi non eſſet quęſitum, hac ratione: quia non eſt ſatisfactum voluntati reſignantis, qui hoc egit vt perpetuo quæreretur beneficium reſignatario; vnde ſi non durat non cenſetur aliquid eſſe factum, vt in l. ſi pro parte. §. verſum. ff. de in rem verſo, & ibi gloſſ. ex quo fuit concluſum & reſolutum, quòd ad hoc vt habeat locũ regreſſus per ceſſum, requiritur quòd fiat in manibus Ordinarij, & idem in reſignatione ſimpliciter facta coram Papa, & non in fauorē certæ perſonæ, ex quo fuit dictum, quòd ad hoc vt vnuſquiſque ſit cautus in regreſſu per ceſſum, opus eſt quòd ponatur per ceſſum, etiam in fauorem certæ perſonæ, quod eſt notandum.

ADDITIO.

a Regreſſus non ſuſtinetur non dato aliquo titulo bono, vel malo, Rot. decif. 983. par. 3. lib. 3. Diuerſ. Non dicitur regreſſus ex cauſa oneroſa, Gomeſ. ſuper Reg. de non iudic. iux. form. ſup. queſt. 4. lit. D. Quando non valet remanet ius in reſignante, ſuper quo, qui ſe fundat, tanquam de iure tertij tenetur docere, Rot. deciſ. 858. par. 3. lib. 3. Diuerſ. Achil. de Graſſ. deciſ. 41. & hic dicitur; & qui impugnat regreſſum, tenetur optimè probare ſuam intentionem, Veral. deciſ. 256. par. 3.

De Officio Vicarij.

EPITOME.

FAcultas veniendi, data Vicario, non comprehendit operarias.

SVMMARIA.

1 *Operaria dicitur eſſe, quid diſtinctum ab Eccleſia, ideoque appellatione Eccleſiarum, ſeu beneficiorum, non comprehenditur operaria.*

2 *Mandata ſtrictè ſunt interpretanda.*

3 *Nominatio in vim vnionis inualida, nec ſuſtinetur tanquam deputatio.*

DE-

DECISIO I. aliàs 94.

Vicarius Lucan. habebat mandatũ ab Epiſcopo ad vniones faciendas quarumcunque Eccleſiarum per prædeceſſores Epiſcopos ſolitas de iure, vel conſuetudine fieri, virtute dicti mandati vniuit operariã Eccleſiæ Sancti Petri, in fauorem Hieronymi Rectoris, ſiue fructus ſpectantes ad [a] operariam applicauit præfato Hieronymo Rectori ad vitam eius. Fuit dubium in Rota 5. Martij, 1539. R.P.D. Epiſcopo Rauellen. cauſam proponẽte, an talis vnio facta per Vicariũ ſit valida: fuit tentum per omnes, quòd Vicarius virtute mãdati nõ potuit facere talem vnionem; quia mandatum Vicarij non ſe extendebat ad vniendam dictam operariam. Ratio fuit quia appellatione Eccleſiarum, ſeu beneficiorum non continetur operaria Eccleſiæ,
1 quia eſt quid diſtinctum † ab Eccleſia, Pauin. tract. de poteſtat. capituli parte 2. col. 1. & 2. vbi dicit, quòd diſpoſitiò, quæ loquitur de beneficijs non habet locum in eleemoſinarijs, fabricis, & operarijs; & vltra quod mandata ſunt
2 ſtricto [b] modo interpretanda. † l. diligenter. ff. manda. & vniones ad vitam non poſſunt fieri de iure. Gemi. conſ. 38. col. 3. ſed adhuc dicebatur, quòd licèt vnio facta non habeat vim vnionis, ſaltem videbatur habere vim deputationis, fuit ſuper hoc dubitatum, & 14. Martij, 1539. fuit tentum, & concluſum per omnes, quòd ſicut nominatio prædicti Rectoris, vt eſſet operarius non valuit in vim vnionis, ita etiam non valuit in
3 vim deputationis: † quia de iure Epiſcopus ad vitam vnionem facere non poteſt, vt dictum eſt, nec facultas Vicarij ád hoc ſe extendebat, nec Vicarius voluit agere deputationem, ſed vnionem; & cum vnio non tenuerit tanquam vnio, & deputationem noluerit facere, intrauit. c. cum ſuper Abbatia, de officio deleg. quod potuit noluit, & quod voluit adimplere [c] nequiuit, &c.

ADDITIO.

a Non poteſt in titulum obtineri, niſi obtinens ſit Canonicus regularis, Veral. deciſ. 81. par. 1. nam operarius effectus titularis Canonicusq; non dicitur habere duplicatam portionem, Put. deciſ. 425. per tot. lib. 3.

b Veral. deciſ. 335. par. 2. Rot. deciſ. 13. de procur. in nou. Niſi ſit mandatum Rei, quia tunc latè interpretandũ, Rot. dec. 32. eod. Non reſtringitur mandatum quando in eo adeſt aliquod verbum aptum cõprehendere id de quo agitur, Rot. deciſ. 8. par. 2. lib. 3. Diuerſ. Neque ob cauſam impulſiuam, vt ibi, neque in dependentibus, & pertinentijs, Put. deciſ. 62. nu. 8. 376. nu. 11. lib. 1. & 21. nu. 2. li. 3.

c Simile de Brocard. quod ago ſi non valet, vt ago, neque vt valere poteſt, de quo latè Azo. Rub. 6. Reg. quòd potuit noluit quando procedat, Put. deciſ. 344. n. 6. li. 2.

EPI-

EPITOME.

Mandato dato ad prouidendum, & conferendum cum omnimoda poteſtate, ac plena & libera & generali adminiſtratione cenſetur data facultas admittendi reſignationem, maximè cum adminiculo teſtium.

SVMMARIVM.

1 *Mandatum datum Vicario generali ad prouidendum quæcunq; beneficia, continet reſignationes faciendas, vt hic.*

2 *Mandatum cum libera, & mandatum in ſpecie æquiparantur.*

DECISIO II. aliàs 323.

1 EPiſcopus Sibien. conſtituit Vicarium generalem † cum poteſtate adminiſtrãdi in ſpiritualibus, & in temporalibus, & cum ſtipendijs, honoribus, & præeminẽtijs datis alijs Vicarijs, & cum plena & omnimoda poteſtate de omnibus cauſis cognoſcendi, necnon beneficia quæcunque in dicto Epiſcopatu vacantia, & vacatura, conferendi, collationes, inſtitutiones & prouiſiones faciendi, coram prædicto Vicario fuit facta reſignatio parochialis de Bibaci, quã contulit cuidam Claudio, contra quem fuit oppoſita exceptio, collationem non valuiſſe, ex defectu mandati ad reſignationes [a] recipiendas. 22. Maij, 1538. R. P. D. Io. Paulo cauſam proponente, fuit dubium, an per mandatum prædictum poſſit reſignationem recipere, & conferre. Fuit reſolutum, quòd mandatum ſupradictũ propter omnimodam poteſtatem in eo commiſſam, iunctis teſtibus, qui pleniſſimè deponunt, iſtum Vicarium, & Vicarium prædeceſſorem eius, per ſimilia mandata prouidiſſe de beneficijs per reſignationem, & prouiſiones ſortitas fuiſſe effectum, quòd d. mãdatum ſufficiat, & quòd prouiſio facta per eũ, ex cauſa reſignationis fuerit bona, & ſic fuit pronuntiatũ, & hoc per not. per Bar. in l. procurator. ff. de procur. & per Gemi. in cap. qui ad agendum, col. 1. eod. titulo, lib. 6. & per Iaſ. in l. ſi procurator, col. 2. C. eo. & quia habere mandatum cum libera, & habere mandatum in ſpecie æquiparãtur,
2 [b] † text. in l. iuſiurandum quod ex cõuentione. §. fin. ff. de iureiur. Iaſ. in l. præſes, colum. fin. C. de tranſ.

ADDITIO.

a Poteſt Vicarius admittere reſignationem, tanquam præparatorium ad collationẽ, ſicut conferre poteſt, Rot. deciſ. 986. par. 3. lib. 3. Diuerſ. Cum habet Vicarius poteſtatem conferendi beneficia, poteſt etiã conferre dignitates, Rot. deciſ. 7. de offic. Vic. in antiquis, & deciſ. 2. eod. tit. Biſign.

b Mandatum cum libera, & mandatum in ſpecie æquiparantur, Borgn. deciſ. 21. numer. 46. par. 1. Niſi eſſemus in prohibitis fieri, quia tunc requiritur ſpeciale mandatum, Borgn. deciſ. 13. par. 1. Et quando verè æquiparata ſint, Ioſeph. Ludouic. com. concl. 30. qui ex profeſſo.

EPI-

EPITOME.

Vicarius generalis poteſt vnire ſine ſpeciali facultate, & Eccleſia cui vnita eſt, rectè agit ſpolio, ſi fuit in poſſeſſione, ſicut prouiſus à Vicario agere poteſt.

DECISIO III. aliàs 337.

VIcarius Calaguritan. vniuit vnam Eccleſiam Eccleſiæ Collegiatæ de Victoria, quæ eſt Ciuitas in Hiſpania, virtute mandati generalis, in quo nõ fuit cõceſſa poteſtas ab Epiſcopo vniẽdi, fuit tamen facta vnio de conſenſu Capituli, ad cle. 2. de reb. Eccl. nõ alien. Qua Eccleſia vnita, fuit ſpoliatum capitulum d. Eccleſiæ Collegiatæ de Victoria, cui fuit vnita, & egit ſuper ſpolio, & ad colorandum titulum, præſentauit præfatam vnionem per Vicarium factam; contra quam fuit allegatum, quòd non erat ſufficiens ex defectu poteſtatis Vicarij. 27. Decembris, 1539. R.P. D. Marſicano cauſam proponente, Fuit dubium, an vnio facta per Vicarium generalem Epiſcopi ſit titulus coloratus ad interdictum recuperandæ poſſeſſionis, attento quòd non cõſtat de facultate Vicarij ad vniẽdum, ſuper hoc dubio maior pars Tenuit, titulũ vnionis Vicarij eſſe titulum coloratum; quia Vicarius habet poteſtatem vniendi, cũ omnia poſſit facere, quæ non ſunt prohibita, arg. c. 2. & 3. de offic. Vic. in 6. Nec obſt. dictũ Innoc. in c. ad hæc, de offic. Archid. vbi prohibetur vnio: quia loquitur Innoc. in [a] Archidiacono, qui non poteſt de iure vnionem facere; ſecus tamẽ eſt in Vicario Epiſcopi, qui poteſt facere ea, quæ Epiſcopus facit, niſi in prohibitis, vt dictum eſt, & cum poſſit Vicarius vti iuriſdictione contentioſa, poteſt vnire: quia vnire pertinet ad iuriſdictionem contentioſam, ad not. in c. ſicut vnire, de exceſſ. prę lat. Et etiã exercet iuriſdictionem volũtariam, ad not. per Fely. in c. ex parte, col. 4. verſ. Non obſtat de conſtit. & Rota conſueuit prouiſum à Vicario ſpoliatum reſtituere, non docto de poteſtate conferendi, vt habetur ſupra.

ADDITIO.

a Vicarius Epiſcopi eſt maior Archidiacono, & ipſi præfertur, Rot. dec. 200. par. 1. Et dicitur habere delegatam, vel demandatam iuriſdictionem, ſiue deputatus ad vnã cauſam, ſiue ad diuerſas cauſas, Rot. deciſ. 297. par. 2. Diuerſ. Archidiaconus, & ipſe dicitur habere iuriſdictionem, Put. deciſ. 303. nu. 6. lib. 1. Non poteſt appellare pro ſua Eccleſia, niſi ob negligentiã Epiſcopi, vel Capituli, niſi ꝙ ſua interſit, & tũc ſolus proſequitur, niſi quis adeſerit infra decem dies, Aegid. deciſ. 238.

EPITOME.

Epiſcopus non cogitur tenere Vicarium, neque ſoluere ſalarium Vicario prædeceſſoris, ſed Vicario ſuo cogitur.

SVMMARIVM.

1 *Epiſcopus de neceſſitate non tenetur habere Vicarium, quia ipſe debet eſſe præditus literis & ſcientiis.*

E DE-

DECISIO IV. aliàs 356.

IN Hiſpania quidam nomine Gundiſaluus de Monte, geſſit officiũ Vicarij in Eccleſia Zamoreñ per ſpatium 18. annorum pro D. Antonio de Acuna Epiſcopo: poſt mortẽ Antonij ſucceſſit Franciſcus de Mendoza Epiſcopus: deinde Franciſco mortuo, ſucceſſit alius Don Manuel Epiſcopus, à quo Epiſcopo mediato d. Gundiſaluus petijt ſalarium, ex eo ꝙ inſeruierat Eccleſiæ, & dignitati Pontificali, & ſucceſſor eſt obligatus ſoluere debita prædeceſſoris, ad c. 1. de ſolut. Fuit dubium 27. Aprilis, 1543. R.P.D. Iacobo Puteo cauſam ponente, an Vicarius Epiſcopi prædeceſſoris, poſſit petere ab Epiſcopo mediato ſucceſſore ſalarium, pro ſeruitijs præſtitis eidem D. Antonio Epiſcopo prædeceſſori, ratione Vicariatus, vbi non conſtat de conuentione ſalarij, Fuit reſolutum, quòd licèt ſalarium debeatur officio Iudicis, vt l. 1. §. honorarijs, ff. de var. & extraordi. cogni. tenet Bal. in l. 1. C. manda. in hoc tamen dubio, & caſu, ſalarium non debetur à ſucceſſore D. Antonij in Epiſcopatu præfato: quia fuit hoc voluntarium, & non neceſſarium, & ſeruitium factum à Gundiſaluo, fuit magis in vtilitatem D. Antonij, quàm in ſeruitijs Eccleſiæ, & dignitat. & ratio, etiam fuit, quia Epiſcopus de neceſſitate nõ tene-
1 tur habere [a] Vicarium; † ad not. per Ioan. Andr. in c. cum ab omni, de vit. & honeſt. cler. & per Ancha. conſ. 218. col. fin. cũ ipſe Epiſcopus debeat eſſe preditus literis & ſcientia, vt in c. cum in cũctis, de elect. & in ſuper, quia licèt ſucceſſor eſſet obligatus, debuit tamen eſſe ſucceſſor immediatus, putà Franciſcus Epiſcopus, & non mediatus, putà alius ſucceſſor, D. Franciſci, in eodem Epiſcopatu, & Fuit concluſum per omnes Dominos, quòd non erat danda talis introductio iniqua, cum enim debeatur, & petatur ſalarium non [b] conuentum, ex æquitate & officio Iudicis, hæc æquitas ceſſat, quando Vicarius eſſet negligens in recuperando ab immediato: quia ſemper de primo ſucceſſore eſt intelligendum, ad plura cumulata per Fely. in c. innouamus, de treug. & pac. Sermo enim ſimpliciter prolatus, intelligitur de primo, l. Boues. §. hoc ſermone. ff. de ver. ſignifi.

ADDITIO.

a Epiſcopus non tenetur de neceſſitate conſtituere Vicarium, Rot. deciſ. 227. Eſt. n. hoc in eius mera facultate, prout eidem tribuere facultatem amplam, vel coarctatam, Rot. deciſ. 297. par. 2. Diuerſ. Vicarium vel officialẽ, Put. deciſ. 43. nũ. 2. lib. 2

b Non debetur ſalarium non conuentum, etiamſi prędeceſſores ſoluere eſſent ſoliti, Put. deciſ. 43. in princ. lib. 1. & deciſ. 1. nu. 1. lib. 1. de iure communi non debetur ſalarium niſi conuentum, Rot. deciſ. 559. num. 1. & 679. num. 10. par. 1. Diuerſ.

De

De Officio delegati.

EPITOME.

Iudex poteſt recuſari in partibus, non obſtante, quòd ſit data remiſſoria, & procurator conſenſerit in Curia.

DECISIO I. aliàs 155.

IVit reſolutum in Rota, 17. Maij 1538. in cauſa Compoſtellana parochialis S. Cypriani, inter Franciſcum de Raſazos ex vna, & Aegid. Falcon partibus ex altera, quòd licèt data ſit [a] remiſſoria ad partes, & procurator conſenſerit in Curia in Iudices, & approbauerit perſonas eorum, qui tunc erant abſentes, & cauſas ſuſpicionis concurrentes in partibus in tales Iudices idem procurator ignoraret, his non obſtantibus, poſſunt dicti Iudices recuſari per partes, ſicut ſi cauſa [b] ſuſpicionis ſuperueniret de nouo, ad c. inſinuante de offi. deleg. & c. vt circa, de elect. lib. 6.

ADDITIO.

a Denegatur remiſſoria quando eſt timor ſubornationis teſtium examinandorum ſuper articulis antiquis, Veral. deciſ. 50. num. 4. par. 3. Et tunc quo pacto ſit danda, deciſ. 90. nu. 1. par. 3. Item non conceditur poſt rem iudicatã, Veral. deciſ. 51. num. 1. par. 3. Item in cauſa nimiæ negligentiæ ad illam expediendam, Veral. deciſ. 65. nu. 2. par. 3. Item non datur ad probandã ſimoniam conuentionalem ſine fumo, Veral. deciſ. 62. num. 1. par. 3. de hoc vide, Rot. deciſ. 687. par. 3. num. 2. lib. 3. Diuerſ. Item ad probandum delictum, ibi nu. 2. & deciſ. 63. nu. 3. an poſſit dari ad probañ delictum per inquiſitionem, Rot. deciſ. 773. par. 1. nu. 5. Diuerſ. Item nõ conceditur in prima inſtantia ſine fumo, etiam cum obligatione de ſtãdo vnicæ ſententiæ, ad probandã expreſſionem mali valoris fructuum in gratia, Veral. deciſ. 60. nu. 1. par. 3. Maximè quãdo calumnioſè petitur, Rot. deciſ. 128. nu. 1. par. 3. & 322. nu 1. d. par. 3. & lib. 1. Diuerſ. ex quibus arguatur remiſſoriam peti calumnioſè, Rot. deciſ. 567. n. 5. eod. Item ad probañ obiectus, non datur ſine fumo, ibi nu. 2. Item quando materia non eſt releuans, Veral. deciſ. 66. n. 1. par. 3. & deciſ. 32. nu. 3. par. 2. Rot. deciſ. 647. nu. 5. vbi de ratione, lib. 3. par. 3. Diuerſ. Item non datur illi, qui potuit teſtes examinare lite pendente in partibus, Veral. deciſ. 63. nu. 1. par. 3. Item non datur ſpoliatori ad conferendum ſe in ſpolio, quod eſt benè probatum, ibidem nu. 2. Item non datur attentanti ad probañ ſpolium, niſi refectis expenſis, Veral. deciſ. 52. num. 1. par. 2. Item ad iuſtificandam ex nouiter deducendis ſententiam excommunicationis, nullam vel iniuſtam, Veral. deciſ. 129. num. 2. par. 3. Item non datur intruſo, Niſi conſentiat ſequeſtro, Rot. deciſ. 919. lib. 3. nu. 1. par. 3. Diuerſ. Item non eſt danda ei, qui per aliquot tempus ſtando in profeſſione, vult ſe ab ea abſolui, Rot. deciſ. 1041. num. 1. par. 3. lib. 3. Diuerſ. Item non datur ad probandã obtinenti diſpenſationem ſuper profeſſione religionis, Rot. deciſ. 1039. num. 1. par. 3. lib. 3. Diuerſ. Item minoribus attentantibus eſt denegañ, niſi prius purgato vitio ſpolij, Rot. deciſ. 1081. nu. 1. par. 3. lib. 3. Diuerſ. Item non datur ad probañ dilatoriam exceptionem; ſed ad probañ peremptoriam, Veral. deciſ. 53. num. 4. par. 2. Item non datur cum de lite non conſtat,

Rot.deciſ.1150. n.1.par.3. lib.3. Diuerſ. Item nō facilè datur à iudice, in caſu quo agitur de præiuditio irreparabili, incidenti in re alicuius mulieris, vel pupilli, Rot.deciſ.240.lib.3.n.4.par.3. Diuerſ. Item non eſt danda in prima inſtantia cum retardatione expeditionis cauſæ, vbi ſummaria probatio requiritur, Rot. deciſ. 4. lib. 3. nu.1. par. 3. Diuerſ. Et de his oībus vide Veſtr. in prax. Rom. cur. lib.6. c.vlt. vbi ponit alios modos ex profeſſo, & ibi add. Quando remiſſoria ſit concedenda, vide ad deciſ. 3. hoc tit.

b Materiam recuſationis propter ſuſpicionē latè ponit Pap. in form. lib. declin. iuriſdic.gloſſ.iudicem ſuſpectum cum duabus ſeq. & ibi add. in nouis impreſſ.

EPITOME.

Clauſulæ ceſſionis capiunt impetrationem per obitum alterius.

SVMMARIA.

1 *Legati, & priuilegiati etiam ſinè teſtibus, de iure poſſunt prouiſionem facere, licèt Rota non conſueuit eis ſtare in concurſu Apoſtolicæ prouiſionis.*

2 *Clauſula quouis modo non ſe extendit ad vacationem ex alterius perſona, niſi ad verbum quouis modo, addatur verbum vacet, quia tunc ſe extendit.*

3 *Volūtas declaratur, etiam per actum nullum.*

DECISIO II. aliàs 265.

TVdertin. parochialis de Pozo in Rota ventilabatur inter Pompeium de Tallis ex vna, & Bernardinum Agatonum ex altera, in qua præſupponitur, quòd quondam Petrus Angelus prædictam parochialem poſſidens in manibus Ordinarij reſignauit, & idē Ordinarius reſignatione admiſſa prædictam Eccleſiam ſic vacantem Io.Petro tunc minori 25. annis contulit ſub die 2. Martij, 1542. & illam poſſidēs prædictus Ioannes Petrus mortuus eſt, Legatus tunc Peruſinus prædictam Eccleſiam ſic vacantem, vel ad eum [a] deuolutam, præfato Bernardino Agatono contulit, 3. Februarij, 1544. ſed quia literæ prouiſionis carebant teſtibus, habuit Bernardinus præfatus aliam prouiſionē ſub eadem data, in qua Legatus confert dictam Eccleſiam per obitum quondam Io.Petri, ſiue alio quouis [b] modo, & [c] quomodocunque, & qualitercunque, & [d] omni meliori modo, &c. Poſtmodum Sanctiſſimus D.N. eandem Eccleſiam, 7. Februarij eiuſdem anni contulit præfato Pompeio, à quo allegatum fuit, prouiſionē Apoſtolicam fuiſſe validiorem, & meliorem ex eo, quòd præfata parochialis vacauit non per mortem Ioannis Petri, quia tempore quo fuit ei collata, talis collatio fuit nulla, quia erat minor 25. annis, ad c.licèt canon, de elect. lib.6. ſed erat vacans per primā reſignationem, quondā Petri Angeli, & Legatus ſolūmodo fecit collationē per mortē habentis parochialem, licèt expreſſerit quouis modo, & quomodocunque & qualitercunque, quæ intelligenda erant ex vacatione eiuſdē perſonæ. Ex parte vero prędicti Bernardini fuit in cōtrarium

trarium replicatum de d. ſecunda prouiſione, in qua fuit prouiſũ eidẽ de eadẽ parochiali, quouis modo vacan. & qualitercunque, & quõcumque, & omni meliori modo quo potuit, quibus verbis generalibus ſtãtibus, vt aliquid operentur, debent extẽdi etiam ad vacationẽ per reſignationem primam quondã Petri Angeli, ex quo ſequitur, ꝙ prouiſio Legati capiebat hãc vacationem per reſignationẽ, & licèt à principio fuerit inualida collatio facta minori, potuit Legatus prouidere tanquam de beneficio deuoluto, fuit dubium R.P.D. Epiſcopo Rauelleñ cauſam proponente, ſuppoſito, ꝙ beneficium de quo agitur vacet ex perſona reſignantis, an ſecunda prouiſio Legati capiat huiuſmodi vacationẽ. 29. Ianuarij, 1546. Fuit tentum, quòd ſecunda prouiſio capiat vacationem, etiam ex reſignatione prima; & aliqui ex Dominis fundarunt hanc reſolutionem ex verbis, quocunque modo, & qualitercunque, vt aliquid importent illa verba ad l. quoties. ff. de reb. dub. Sed omnibus alijs Dominis placuit, quòd virtute ſecundæ prouiſionis comprehendatur d. vacatio: quia illa verba quouis modo, & qualitercunque, & quomodocunque declarantur per aliã prouiſionem ſub eadem data, quæ licèt non habeat teſtes, & hac ratio ne præſumatur antidata in cõcurſu Apoſtolici, in ea tñ erant verba, ẽt ex alterius cuiuſcunq; perſonæ, quę declarant verba quomodocunque, & qualitercunque poſita in alia prouiſione, ꝙ intelligantur ẽt ex alterius perſona, maximè quia priuilegiati, & legati ẽt ſine teſtibus de iure poſſunt prouiſionẽ facere, licèt Rot. non conſueuerit eis ſtare in concurſu Apo-

1 ſtolici, † propter præſumptionem antedatationis, quæ præſumptio tollitur propter aliã prouiſionem eiuſdẽ diei, quæ habet teſtes, qua præſũptione ſublata vtraque prouiſio eſt bona, & pro corroboratione huius deciſionis eſt ratio, ꝙ licèt regula quouis modo non ſe extẽdat ad vacationẽ ex alterius perſona, vt tenet Rot. deciſ. 28. in nou. & in antiq. deciſ. 483. & 272. hoc tñ non procedit, quando ad verbũ, quouis modo addatur

2 verbum vacet: † quia tunc cõprehenditur modus vacãdi etiam ex alterius perſona, vt Fely. in c. in noſtra. col. 37. de reſcript. Io. de Sylua tractat. de benefi. fol. 169. col. 11. q. 12. in 3. par. facit quod dicit Caſſa. deciſ. 5. ad fin. de præb. ꝙ autem ex ſecunda prouiſione valida declaretur voluntas poſita in prima prouiſione inualida eſt, l. fi. ff. de reb. eo. Doctr. Bar. in l. gerit, col. 5. verſ. circa ſecundum principale. ff. de acquiren. hære. & in l. fin. C. fami. erciſ. vbi dicitur, ꝙ per actum nullum poteſt declarari vo-

3 luntas, † & ſic fuit declarata per primam prouiſionem etiam nullã.

ADDITIO.

a Legatus poteſt conferre beneficia deuoluta, ſed non reſeruata, Rot. deciſ.3. de offic. leg. in nou. Et in illis concurrit cum Papa Rot. deciſ.1. de ſuppl. neglig. prælat. num. 10. eod.

b An iſta clauſula quouis modo extendatur ad beneficia vacantia in curia per obitum non facta mentione eiuſdem in ſpecie cõtra reg. generalem reſeruationum, Rot. deciſ.266.lib.2. par.3. Diuerſ.

c De clauſula quomodocumque, & qualitercumque, Guid. pap. deciſ.229.num.2. Quid operetur, Put. deciſ.169. num. 3. lib. 2. Quando non intelligatur conceſſa à Papa, Put. deciſ. 280. num.2.lib.2.

Operatur iſta clauſula, & ſimiles apponi ſolitæ in acceptatione beneficij vacantis per obitũ, tunc demum in commodum acceptãtis, cum vacat beneficium non in mẽſibus reſeruatis, ſed Ordinarij, Rot. deciſ. 475. lib.3. num.7. par.3. Diuerſ.

d Iſta clauſula non poteſt ſuſtinere actum in quo verba ſunt clara pro nullitate, Rot. deciſ.366. nu.8. par.1. Diuerſor. Oſtenditque claram mentem diſponentis, quòd ſaltem in genere cogitauit de validitate actus, ibid. num.11. Quando huic clauſulę eſt adiecta copula, & alias, ſtat ampliat. Rot. deciſ.329. nu.3. par.1. Diuerſ. Si eſt appoſita in contractu donationis, nihil operatur in alio modo recedente ab expreſſo, Rot. deciſ.137. num.5. & 106. num.5. par.1. eod.

☞ Deciſ.28. in nou. eſt deciſ.1. de reſcr. Deciſ.483. & 272. in antiq. ſunt prima eſt 39. de re iudic. ſecunda eſt de reſcrip. 43. alias 273.

EPITOME.

Legatus prouidet de deuolutis, non obſtante negligentia ſua.

SVMMARIVM.

1 *An remiſſoria ſit concedenda, quando legatus non prouidit in tempore.*

DECISIO III. aliàs 226.

IN eadem Tudertina parochialis, fuit allegatum ex parte Apoſtolici, collationem ſecundã fuiſſe nullius momẽti, ex eo, quòd Legatus Peruſinus prouiſionẽ in tempore non fecit, & in prouidendo fuit negligens; & ad probandũ hoc, petebat remiſſoriam; ex parte autem prouiſi à Legato allegatũ fuit, & dictum quòd licèt prouiſio à Legato Peruſino non fuiſſet facta in tempore, etiam data negligentia, poterat prouiſionem facere de beneficijs deuolutis ad Papam, & ſic non erat danda remiſſoria tanquam non releuans, Fuit tamen dubium 27. Aprilis, 1545. R. P. D. Epiſcopo Rauellen. cauſam proponente, an remiſſoria eſſet [a] concedenda, quia Legatus
1 non prouidit in tempore, † Fuit reſolutum per omnes, quòd Legatus poteſt conferre tanquam Ordinarius, & concurrit [b] cum Ordinario, c.2. de offic. deleg. in 6. & etiam data negligentia, Itaque ſi prouiſio deuoluatur ad Papam, ſemper poteſt prouidere Legatus: quia prouidet auctoritate Apoſtolica, vbi autem prouiſio eſſet deuoluta ad Metropolitanum, cum quo Legatus non concurrit, ſi legatio non comprehendit prouinciam

Digitized by Google

etiam talis Metropolitan. tunc Legatus non poteſt prouidere: quia nihil habet cũ tali Metropolitan. in beneficijs ad eum deuolutis, data verò negligentia ipſius Metropolitan. & deuolutione de ipſo ad Papam, tunc Legatus etiam poteſt prouidere, quia prouidet auctoritate Apoſtolica, ita tenet Abb. in c.venerabilis,de præb. tenet Car. poſt Lap. in cle. ſi beneficio,col.3. de præb. tenet latè Io. de Syl.tract. de benefi.q.3.part.2. prope fin. tenet Villadieg. tracta. de lega.9.q.in 2. & 3. col. & dicit hanc eſſe opinionem cõmunem, licèt alleget in contrarium deciſ. 313. & licèt Bonif. Vitalini teneat contrarium; opinionem tamen Cardinalis tenuerunt Domini in hac deciſione.

ADDITIO.

a Datur remiſſoria ei qui probauit de fumo poſſeſſionis ſui auctoris, Rot. deciſ. 183. par. 1. num. 1. Diuerſ. In profanis non ſolet denegari, etiam ſine fumo, Rot. deciſ. 101. par.1. nu.1. Diuerſ. deciſ. 1279. par.3. lib. 3, nu. 1. Diuerſ. dummodo ſit releuans, Veral. deciſ.68. num. 1. par 3. Item ad probañ paupertatem, petita à parte eam aſſerente Rotale Tribunal facilè concedere ſolet poſito, quòd reſtitutio poſſeſſionis fiat parti aduerſæ, Rota deciſ.226. lib.3. par.3.num.2. Diuerſ. Item propter damnum irreparabile debet eo modo concedi illaque forma, vt omnem penitus nociuam diluat ſuſpicionem, Rota deciſ.236. lib.3. num.4. par. 3. eod. Item dari poteſt in prima inſtantia ſine retardatione in his, quæ requirunt ſubitã expeditionem, Rot. deciſ. 1105. lib.3. n.1. par.3. & deciſ. 718. nu.1. eod. cum obligatione de ſtando primæ ſententiæ ſuper remiſſoria releuante, Veral. deciſ. 57. n.1. par.3. Item dari poteſt ad probañ iuſpatroñ, Rot. deciſ. 1433. lib.3. nu. 1. par.3. Diuerſ. Et quid agendũ tunc, deciſ. 873. lib.3. num.1. eod. Item datur quandoq; ad probationem clariorem productorũ in iudicio faciendam, & vt iura proferantur pariter in forma probanti, Rot. deciſ. 58. lib.3. nu.3. par.3. Item quandoq; ſpoliatori ad excuſañ ſpolium, Rot. deciſ. 1013. lib.3. num. 2. par.3. Diuerſ. Item ad probañ immemorabilitatem, Veral. deciſ.227. nu. 4. par. 1. Item aliquando ad probandum cõcubinatum notorium, Veral. deciſ 67. nu.1. par.3. Item in cauſa matrimoniali, Et quid ſi timetur de potẽtia ſecularis Domini, Veral. deciſ. 53. num. 1. & 2. par. 3. Item ad defendendã ſententiam, contra quam oppoſitum fuit de nullitate Veral. deciſ. 59. num. 5. par.3. Item ad probañ conſuetudinem, quòd res eccleſiæ datæ in emphyteuſim debent finita locat. relocari proximioribus emphyteutæ defuncti, & hæc conſuetudo eſt damnoſa Eccleſiæ, Veral. deciſ. 61. nu. 1. & 2. par. 3. Item ad probañ ſigna, & ſigilla notariorum, Veral. deciſ. 59. num. 2. par.3. Item ad probañ ſcientiam mandati, vt legitimetur appellatio, ibi n.3. Item non ſolet denegari, quando non eſt calũnioſa, Veral. deciſ. 59. & non poteſt denegari de iuris rigore, Veral. deciſ. 65. nu. 1. par. 3. Et in illius cõceſſione ſufficit talis qualis probatio, Veral. deciſ. 32. n.2. par.2 Quando denegetur, vide ſupra deciſ. 1. hoc tit.

b In conferẽ beneficia vacantia ad collationem Epiſcopi iure proprio ſpectãtia, Rot. deciſ. 1. de ſuppl. negl. prælat. Et inter illos habet locum præuentio, Veral. deciſ. 387. par. 1. & 144. par 2. Immò poteſt reſeruare certum beneficium, etiam in preiudicium Ordinarij, Veral. deciſ. 74

par.3. Eſtque maior Ordinario in prouintia ſibi decreta, Rot. deciſ. 1. de offic. leg. in nou. Formam reſeruationis ponit ſpec. in tit. de leg. §. nunc tractemus quinto num. 4.

De pactis.

E P I T O M E.

Non eſt in culpa vel mora quis, ſi alter non ſeruat pro parte ſua.

DECISIO I. aliàs 218.

Romana, ſeu Sabineñ Caſtrorum, cauſa fuit agitata in Rota inter D. Octauium Vrſinum ex vna, & D. Gabr. commendatarium Vrſinum ex altera, ex eo, quòd Gabriel promiſerat fratres eius ratificaturos certam ceſſionem, & idemmet Octauius promiſerat etiam ſub certa pęna infra octo dies eius fratres ratificaturos; ex parte Gabrielis petebatur pœna, quia promiſſum non erat adimpletum; ex parte etiam Octauij dicebatur, ꝙ imò præfatus Gabriel inciderat in pęnam, quia non adimpleuerat pactum, vt tenebatur ex eo, quia nõ erat obligatus ad faciendum ratificationẽ niſi poſt octo dies, poſtquam pręfatus Gabriel ex ſua parte ratificationem feciſſet, fuit dubium ter poſitum in Rota propter eius difficultatem, 3. & 17. Iunij, 1541. & poſtea fuit etiam poſitũ 16. Nouembris, 1541. & erat tale dubium quo ad ratificationem promiſſam, quis prius in [a] mora fuit, an qui habet octo dies ad ratificandum, vel qui ſimpliciter promiſit, & octo dies incipiant currere à die quo alius fecerit ratificare, tentum Fuit per omnes, quòd terminus octo dierum datus D. Octauio nõ currit niſi poſt adimplementum [b] partis aduerſæ, id eſt, poſtquam aduerſarius ratificari fecerit, per conſ. Corn. 245. volu. 4. & conſ. 445. eo. vol. & per doctr. Bar. in l. ſi cui legetur, ff. de leg. 1.

A D D I T I O.

a Mora debet concludenter probari, & vt dicatur quis conſtitutus in mora plura requiruntur, Rot. deciſ. 539. n. 1. & 2. par. 1. Diuerſ.

b Iſtud eſt, quia iſte contractus eſt correſpectiuus in quibus contractibus correſpectiuis mutua cadit obligatio, l. labeo §. contractuũ, ff. de verb. oblig. §. 1. inſt. de aut. tut. & ideò vterque tenetur pro ſua parte & non adimplens moroſus efficitur l. curabit, C. de act. emp. & vend. & l. Iulianus §. ex vendito, ff. eod. vnde ſequitur quod hic deciſum eſt.

De Tranſactionibus.

E P I T O M E.

Tranſactio eſt valida, licèt cauſa ſuper qua facta eſt tranſactio non ſit deducta in iudicium, ſi adhuc habeat materiam dubiam.

S V M M A R I V M.

1 *Tranſactio de re dubia licita eſt, & valida, etiam ſi in iudicium res non ſit deducta.*

DE-

DECISIO I. aliàs 5.

Item in eadem cauſa, 14. Iunij, 1538. per eoſdem Dominos fuit reſolutũ, quòd tranſactio eſt valida, licèt cauſa ſuper qua eſt facta non ſit
1 deducta in iudicium, † ſi habet materiam dubiam, vel ſperatur deduci, per not. per doct. in l. 2. C. de tranſact. [a] ideò cõcluſum fuit, quòd exiſtente re dubia, ſi Extrauagans Pauli ſecũdi eſſet in [b] obſeruantia, vt res Eccleſiaſticæ non poſſint alienari, tranſactio facta ſuper hoc ritè potuerit fieri.

ADDITIO.

a Concord. l. 1. ff. eod. & c. ſuper eo ex eod. Rot. deciſ. 63. nu. 2. par. 1. Sumitur verbũ tranſactio duos modis, Rot. deciſ. 119. n. 13. par. 2. Diuerſ. DD. in Rub. de trãſac. Per tranſactionem cenſetur facta nouatio prioris obligationis, Ang. cõſ. 30. aliàs 31. Aret. conſ. 148. Dec. conſ. 137. nu. 4. & conſ. 46. nu. 12. & tollit omnes obligationes, & in iudicio non deductas tranſactio generalis, Bart. in l. cum Aquilana, ff. de tranſact. Butr. poſt Abb. in cap. 1. ex eod. Ang. in l. tres fratres, ff. de pact. Bal. in l. pactum, quod dotali, C. de coll.
b Vide quæ dixi ad deciſ. 1. de conſtit. ſup.

EPITOME.

Solemnitas in ſcriptura antiquiſsima præſumitur.

SVMMARIVM.

1 *Immemorabile tempus tranſactionis ſolemnia præſumi facit, nec illi præiudicat Clementis Septimi indultũ, irritans contractus, tranſactionesq; omnes factas abſque conſenſu.*

DECISIO II. aliàs 52.

Tranſactio fuit facta inter Epiſcopum & Capitulum Portugaleñ ex vna, & Præceptorem Præceptoriæ de Leca ſubiectæ Magno Magiſtro de Rodes partibus ex altera, & huiuſmodi tranſactio erat antiquiſſima, opponebatur ex parte Magni Magiſtri, quòd erat nulla ex eo, quòd non interuenerat in tranſactione auctoritas, & conſenſus [a] ſuperioris, ſtante indulto Clementis vij. irritante omnes contractus, & trãſactiones abſque conſenſu; ex parte altera dicebatur eſſe validam, quia erant antiquiſſimo tempore facta, & ex diuturnitate temporis præſumebatur talis conſenſus interueniſſe, & per tanti temporis ſpatium, omne vitium erat ſublatum. Domini tamen in eadem cauſa coram R. P. D. Tho. de Tanis, 23. Octobris, 1542. dubitarunt an tranſactio ex diuturnitate temporis immemorabilis præſumatur ſolemnis, & approbata auctoritate, & conſenſu ſuperioris, & adeo q̃
1 indulto Clemẽtis † nõ cenſeatur derogatum. Fuit determinatũ per maiorẽ partem Dominorũ, talem tranſactionem eſſe validã, & q̃ ex tempore diuturno præſumebatur oĩs auctoritas, & conſenſus interueniſſe, maximè quia talis tranſactio

factio erat in obſeruantia; ratio fuit, quia conſenſus erat [b] ſolemnitas, quę ex tempore præſumitur interueniſſe, Alex. in l. ſciendum, col. 4. & ibi Iaſ. ff. de verb. oblig. Fely. in c. ſicut, de re iudi. & in c. Albericus, de teſti. Anchar. conſil. 136. & 474. Canoniſ. in cap. illud, de præſump. Bar. in l. ſi quis mihi bona §. iuſſum, ff. de acq. hære. & fuit excluſa opi. Fely. in d. c. ſicut, col. 18. verſ. bene facit, quia in contrarium ſe habet communis opinio, voluerunt tamen Domini, quòd dicta opi. Fely. intelligatur in facto 10. annorum, ſecus in antiquiſſimo, vt eſt caſus noſter.

ADDITIO.

a In quibus caſibus requiratur conſenſus tacitus, vel expreſſus, & ſufficiat, ponit Anto. Rube. in l. non ſolum §. morte, num. 43. ff. de op. nou. nunc. Et ex quibus conſenſus eliciatur, Rota deciſ. 1450. lib. 3. nu. 1. par. 3. Diuerſ.

b Dic, quòd ſolénitates ſunt, vel intrinſecæ, vel extrinſecæ, intrinſecæ regulariter præſumuntur, l. ſciendũ ff. de verb. oblig. §. ſi. inſt. de fideiuſſ. §. ſi ſcriptum de inutil. ſtipul. in inſt. Et iſta præſumptio transfert onus probandi in negantem, d. l. ſcieñ vbi. DD. l. 1. vbi gloſſ. C. de vſur. conc. l. 2. ff. de contrah. ſtipul. & l. 1. C. de contrah. ſtipul. Extrinſecæ nõ præſumuntur regulariter, ſed debent probari, l. quæcunq; §. ſi. ff. de public. gl. in d. l. ſcien. Fely. in c. ſicut, de re iudic. Et ad iſtam reg. vide Soc. reg. 452. & 462.

EPITOME.

Tranſactione omnia acta cenſentur extincta, ideò non valet executio priorum actorum, ſed pars de nouo eſt citanda, & proceſſus inchoandus.

DECISIO III. aliàs 315.

CHriſtophorus de Medina Abuleñ Decanus, fuit debitor in 300. ſcutis Andreę Carillo virtute certarum literarum cambij, & ſuper hoc fuit conuentus Decanus coram R. P. D. Sarneñ Rotæ Auditore, virtute commiſſionis, lite pendente inter prædictos, fuit facta concordia, & fuit iurata, poſt aliquot annos, prædictus Andreas proſecutus fuit litem, & condemnatus Decanus, & decretæ fuerunt [a] executoriales, & petijt declarari prædictum Decanũ ob non paritionem executorialiũ. Ex parte procuratoris Decani, fuit oppoſita exceptio, minimè potuiſſe condemnari ſtante [b] concordia, per quã de iure lis, proceſſus, & omnia fuerunt extincta de mẽſe Decembris, 1541. R. P. D. Ioanne Paulo cauſam proponẽte, Fuit dubium, an concordia tollat executionem rei iudicatæ obtentę, coram R. P. D. Epiſcopo Sarneñ Auditore Fuit deciſum, quòd ſi concordia eſt valida, & impleta per partem ipſam allegantem, impedit exequutionem: quia cum fuerit facta pendente lite, inſtrumenta, iura, & actus iudiciales, & probationes, & omnia fuerunt ipſo iure extincta, imò actio & inſtantia, vt eſt tex. in c. 1. de tranſac. & in c. 1. de lit. conte. lib. 6. tenent Iaſ.

& Dec.

& Dec. in l.fratres, C.de tranſact. & quidquid poſtea fuit ſecutum; fuit nullum, & licèt requireretur, quòd oppoſita eſſet exceptio concordiæ ad proceſſum, vt not. Bar. in l. cum quærebatur, in fi.ff.iudi. ſol. & refert Dec. in d. l. fratres; erat neceſſarium, quòd de nouo citaretur Decanus, contra quem proceſſum fuit, cum enim ipſe fuit tutus per concordiam, oportuit, quòd ſi Andreas aduerſarius voluit reſtaurare litem, citaret de nouo, vt poſſet opponere de concordia, aliàs proceſſus ſine tali citatione non valet. Et fuit dictum, quòd non ſufficit, quòd proceſſũ fuerit cum procuratore, quia ſemper requiritur noua citatio partis perſonaliter, ſicut ad litem introducendam; vnus tamen ex Dominis voluit tenere, quòd credebat, ſi eſſet citatus procurator, & procurator acceptaſſet cauſam, tunc ſufficeret, quòd lis poſſet introduci per procuratorem, vt eſt ſtylus Rotæ, & eſt doctrina Barto. in l.4. §. prætor ait, ff.de procur. & licèt poſt rem iudicatã nulla exceptio ſit proponenda, vt l.peremptorias, C.ſenten. reſcin. non poſſ. & tex. per argumen. à ſpeciali in l.prima, C.de iur. & fac. ignor. tamen procedit, quando eſt res iudicata carens vitio nullitatis, ſecus tamen eſt in caſu noſtro, vbi ſententia, [c] eſt nulla, quia tunc poteſt opponi poſt rem [d] iudicatam, vt dicit Gloſ. in d.l.prima, C.de iur. & fac. ignor. maximè quòd exceptio cõcordiæ orta eſt ex lite, quia tunc opponitur: ſi tamen eſſet orta ante rem iudicatam, poſt rem iudicatam non poſſet opponi, ita tenet Paul. in d.l. prima, in vltima gloſ. in verſicul. ex prædictis, & ita fuit concluſum.

ADDITIO.

a Quæ eliciuntur, nihil conſtito productũ eſſe à reo ad ſui defenſionẽ in actis, Rot. deciſ.491. lib.3. par. 3. num. 2. Diuerſ. Et ſunt intimandæ iuxta formam iuris, vt poſſit ad declaratoriam perueniri, Vetal.deciſ.334.num.1.par.1. Formam executorialium ponit, Veſtr. in prax. Rom. Cur.lib.8. c.vlt.n.16.vbi per tot. ex profeſſo de materia executorialium.

b Quæ quandoque accipitur pro diffinitione negotij, Guid. Pap. ſing. 492. Dicitur concordia à coniunctione cordis, & concordare idem eſt, quod conuenire, idest vnius cordis fieri, Archid. in c. indemnitatibus, de elect. in 6. Bald. in q. de ſchiſmate poſita ante, Rubr. C.ſi quis aliqu. teſt. num. 27. Iaſ. in l. de fideicom. num. 5. C. de tranſac. De concordia aliqua, vide ſup. deciſ. 35. de renunc.

c Exceptio nullitatis impedit executionem ſententiæ, l.4.§. condemnatum, & l.ſi cũ nulla, ff. de re iudic. l. ſi feriatis, ff.de fer. Bar. in l.1. circa finem, ff.nihil. innou. appel.pend. Innoc. in c.cum iure, de off. deleg. DD. in c. de cætero ex de re iudic. Spec. in tit. de lit. conteſt. §. quando autem, Et ante omnia decidenda, Rot. deciſ.1301. lib.3. nu.1. par.3. Diuerſ. Quod procedit, quando nullitas ſententiæ poteſt incontinenti probari, & non requirit altiorem indaginem, Capyc. deciſ. 167. Corad. in rep. l. vnicæ, C.de momen. poſ. Bart. in l.1. C. de ord. cogn. l. ſatis aperte, C. ad l. cornel. de falſ. l.3. §. ibidem, ff. de exhib.

exhib. rei. Diaz reg. 254. & 256. vide Soc. reg. 163. vbi ampl. 12. mod. & ſublim. 7. mod. Et eſt probanda habito termino antequam ad vlteriorem executionem in cauſa procedatur, Rot. deciſ. 108. lib. 2. num. 2. par. 3. Diuerſ.

d Et nullitas non poteſt ſuſtineri etiam ex nouiter deductis, Rot. deciſ. 221. par. 2. nu. 3. Diuerſ. Exceptio rei iudicatæ iuramenti, & tranſactionis dicitur litis finitæ, Borel. de compromiſ. gloſſ. 1. §. 2. n. 280. & 281. Et impedit litis ingreſſum ibidem num. 286.

EPITOME.

Priuationis pœna appoſita in euentum non ſolutionis pecuniæ, non ex eo incurritur, quòd non integrè pecunia ſoluta eſt, quia poteſt agi ad ſupplementum.

DECISIO IV. aliàs 345.

CONcordia fuit facta inter fratrem Georgium Lamaſco ex vna, & Epiſcopũ Nouarieñ ſuper Mediolaneñ regreſſ. & Epiſcopus ſe obligauit de ſoluendis certis pecunijs, puta duc. 100. Cameræ ſub certis pœnis priuationis beneficiorum, in euentum non ſolutionis, qui quidem Epiſcopus depoſitauit pecunias in ſcutis non tamen ducatis de Camera; Fuit reſolutum 27. Februarij, 1538. per omnes, quòd cum ad excuſandã, [a] priuationem, & pœnã quælibet cauſa, etiam [b] beſtialis ſufficiat, vt eſt gloſſ. in c. cum venerabilis, de conſuet. text. in l. igitur. §. põt, ff. de libe. cau. quòd ex quo Epiſcopus depoſitauit, licèt non totum, quòd reficiendo vſque ad verum valorem ſolutionis fiendæ excuſetur, & non incidat in pœnam aliquam.

ADDITIO.

a In cauſa priuationis requiritur citatio, & ſcientia certa, Achil. de Graſſ. deciſ. 417. num. 2.

b l. plagijs de plag. gloſſ. in l. non ſatis de in. ius voc. in l. nemo poteſt de reg. iur. Dec. conſ. 170. viſo tenore.

a Tamen illa cauſa fatua, vel iniuſta nunquam in delinquentem præſumitur, niſi vehementibus coniecturis, & præſumptionibus comprobetur, Bart. in l. inter omnes §. recte de furt. Ang. in l. ſed & ſi ſcire, de petit. hæred. Aret. conſ. 80. ſicut decet verſ. 1.

De Procuratoribus.

EPITOME.

Mandatum productum, & deperditum antequam pars opponeret, præſumitur bonum, & ſubſtitutio facta vigore eiuſdem mandati, valet.

DECISIO I. aliàs 18.

CORam R. P. D. Mareſcotto 17. Martij, 1539. in vna Ciuitaten. canon. & præ ben. Fuit concluſũ per omnes, vno excepto, quòd mandatum procurationis legitimè dicitur probatum, licèt non appareat, nec inueniatur, cùm cõſtet de productione coram notario, & de ſubſtitutione, & de proceſſu partis, & Iudicis: quia præſumendum eſt [a] mandatum præceſſiſſe

ceſſiſſe[b] ſubſtitutioni, per doctr. Bar. & Iaſ. in l. licèt, C. de procur. vbi dicitur, quòd quando conſtat de productione, & pars non contradixit, & fiunt acta, præſumitur approbare, & amplius de defectu mandati non poteſt opponere, & fundamentum fuit, quòd not. Felyn. in hoc propoſito in c. quoniam contra, de probat. col. fin.

ADDITIO.

a Vtcunque non appareat mandatum in actis, ſi tamen aliunde conſtat, ſufficit ad cauſæ tractationem, & quæ fiunt ratificari poſſunt, Rot. deciſ. 206. par. 3. lib. 3. Diuerſ.
Nam præſumitur mandatum aliquibus concurrentibus cõiecturis, Cæſ. de Graſſ. deciſ. 135. nu. 5. & 6. Rot. deciſ. 8. nu. 8. par. 2. Diuerſ. & deciſ. 32. num. 2. eod.

b Non poteſt Procurator ante acceptum mandatum ſubſtituere, Rot. deciſ. 7. de procur. in nou. Et quando ſubſtituens, per reaſſumptionem cauſæ, videatur ſubſtitutum reuocare, Rot. deciſ. 14. de procur. in nou.

EPITOME.

Mandatis diuerſis eodem die, & loco, & teſtibus factis, neutrum tenet.

DECISIO II. alias 57.

Dvo[a] erant mandata eodem anno, menſe, die, loco, teſtibus, & Notario; vnum ad permutandũ cum reſeruatione pẽſionis, & regreſſus; alterũ verò ad reſignandum ſimpliciter, reſignatio fuit facta ſimpliciter, fuit dubium in Archipresbyteratu Montis regalis, coram R. P. D. Epiſcopo Marſican. 13. Ianuarij, 1549. an extantibus duobus mandatis, valeret reſignatio, Fuit deciſum, talem reſignationem eſſe inualidam: quia vtrunque mandatum erat nullius momenti, propter incertitudinem, vel ad minus mãdatum permutationis cum reſeruatione penſionis, & regreſſus, tãquam minus nociuum erat validum; per doct. Bald. in l. falſus, colum. 11. verſic. ſcias tamen, C. de furt. & ibi addit. & ratio quæ mouit dominos ad tenendum nullum valere, fundatur in not. per Bart. in l. 4. §. nunc autem, ff. de bon. poſſeſ. ſecundum tab. & per DD. in c. imputari, de fide inſtr. per Iaſ. in l. fin. C. de edi. D. Adria. toll. Bal. in l. 1. num. 9. C. quando prou. non eſt ne. Alex. in l. 1. §. ſtipulãti, ff. de verb. oblig. ad not. in l. duo ſunt Titij, ff. de teſta. tute. ſed quia adhuc inſtabatur, quòd vnum ex illis mandatis ſaltem minus nociuũ eſſet bonum, Ideo fuit iterum cauſa propoſita die 27. eiuſdem menſis Ianuarij, Et oẽs tenuerunt vtrunque mandatũ inualidum fuiſſe, attento, quòd non fuit facta intimatio, ſecundum cle. 1. de renunt. duo ex Dominis tenuerunt reſignationẽ primo factã ſimpliciter valuiſſe, ſed oẽs alij contrarium Tenuerunt, videlicèt propter incertitudinem, nullum mandatũ valuiſſe, & hæc tanquã maior pars obtinuit.

A D-

ADDITIO.

a Factis duabus mandatis, quando per ſecūdū intelligatur reuocatum primū, Achil. de Graſſ. deciſ. 74.
b Per quam vitiatur actus, l. ita ſtipulatus, ff. de verb. oblig. l. cum poſt, §. gener, ff. de iur. dot. & vtrobique DD.

EPITOME.

Procurator datus ad reſignan. cum certis conditionibus, non cenſetur reuocatus, etiam ſi dominus prætendens reſignationē non valuiſſe, agat contra reſignatariū.

DECISIO III. aliàs 64.

CVm ſit iuris explorati, allegauti voluntatem cuiuslibet quid agentis, eſſe mutatam, incūbere onus probationis, vt l. Lucius Titius, in fi. ff. de leg. 2. & l. 3. §. eū qui, ff. de prob. l. matrē, C. eo. Fuit per omnes concluſum 17. Martij, 1539. in cauſa Toletana de Xeraphe, quòd Procurator datus ad reſignandum cum reſeruatiōne fructuum, & regreſſus, in fauorem Io. & non aliàs, [a] aliter & alio modo, non cenſetur tacitè, nec expreſsè [b] reuocatus, licèt concedens tale mandatum ad reſignandum, dubitans non valere reſignationem, quia alter regreſſus erat impoſitus, monitorium obtinuerat ad dimittendum poſſeſſionem contra reſignatariū, qui vigore reſignationis, Bullis expeditis adeptus fuerat poſſeſſionem, & ſuper hoc cauſam commiſerit, ex eo quòd reſignatio, & reſeruatio inualidæ fuerint, tanquam conditionales, cum reſeruatio eſſet inualida, ſtante altero regreſſu.

ADDITIO.

a Iſta clauſula importat conditionem ſuſpēſiuam, & facit vt nihil videatur actum, Veral. deciſ. 82. num. 3. & 4. par. 3. Eſtque limitatiua, & preſeruatiua voluntatis, Veral. deciſ. 84. par. 3. Rot. deciſ. 965. par. 3. lib. 3. Diuerſ. Et deciſ. 146. lib. 2. par. 3. Et generaliter quid operetur, Rot. deciſ. 146. num. 3. Et 153. num. 2. lib. 2. par. 3. Diuerſ.
b Procurator non cenſetur reuocatus per comparitionem Domini in iudicio neceſſario, Rot. deciſ. 22. de procur. in antiq. deciſ. 32. eod. & 4. eod. tit. in nou.

EPITOME.

Procurator non poteſt reuocari, poſtquā eſt effectus dominus litis, & tenetur dominū defendere, etiam in cauſa reſtitutionis.

SVMMARIVM.

1 *Procurator, poſtquam eſt effectus dominus litis, reuocari non poteſt. Quinimo in cauſa reſtitutionis principalem ſuum tenetur defendere.*
2 *Procurator, etiam volens, ſine conſenſu partis aduerſæ, reuocari non poteſt.*

DECISIO IV. aliàs 84.

TRibus ſententijs latis in cauſa Salamantinen. Abbatiæ Sancti Saturnini in loco de Medina del Campo, in fauorem Martini Gomeſ. & contra fratrem Alphonſum Humez, Alphonſus obtinuit

tinuit commiſſionem reſtitutoriã contra tres ſententias, conſtito de bono iure, citatus fuit Io. de Lodeſma procurator Gometij, qui prædictas tres conformes obtinuerat, & contra d. citationes dixit, nihil fieri, quia erat reuocatus, & præſentauit mandatum reuocationis ipſimet Ioanni procuratori factæ. Ex parte altera dicebatur reuocationem non poſſe fieri, niſi ipſo conſentiente. Fuit dubium propoſitum in Rota 16. Nouembris, 1543. R.P. D. Epiſcopo Rauelleñ. cauſam proponente, attẽto quòd poſt tres conformes, in fauorem rei latas, ipſe reus reuocauit mandatũ, ſeu Procuratorem acceptãtem: an mandatum reuocationis, in actis per ipſum procuratorem præſentatum, ſit recipiendum vel non; Et ſi dicta reuocatio teneat, an teneatur actor de nouo citare reum? Omnes Domini tenuerunt, quòd Procurator non poteſt reuocari per eum: quia Procurator eſt effectus dominus [a] litis, & tenetur
1 de iure in cauſa reſtitutionis † defendere ſuum principalem, per text. in l. qui proprio, §. item quæritur, ff. de procur. [b] & ſic approbauerunt deciſ. Aegid. idem tenentem deciſ. 283. imò & aliud tenuerunt, & ſingulariter, quòd etiam
2 procuratore volente, † non poteſt reuocari ſine conſenſu partis aduerſæ, ad not. per gloſſ. in l. mutari, de procur. in gloſſ. volente, Ange. in l. poſt litem, ff. eod. Fely. in c. ex parte decani, col. pen. de reſcript.

ADDITIO.

a Procurator, Dominus litis effectus, nõ poteſt reuocari tacitè, nec expreſsè ſine cauſa, Rot. deciſ. 20. num. 1. de procur. in non. Neq; per mortem, Rot. deciſ. 1046. par. 3. lib. 3. Diuerſ.
Intellige in prima inſtantia, nam in ſecunda per conſtitutionem alterius procuratoris cenſetur reuocatus primus, etiam Dominus litis, Rot. deciſ. 2. de procur. in nou. Et quantum ad incepta Bouer. ſing. 26. num. 35.
Dum dicitur, quod ſit Dominus litis, intellige ſit Dominus inſtantiæ non cauſæ, Rot. d. deciſ. 20. de procur. nu. 3. in nou. Et tunc quando eſt Dominus, an contra eum agi poſſit, Rot. deciſ. 225. lib. 3. par. 3. Diuerſ.

b Rot. deciſ. 9. de procur. in nou. nu. 6.

EPITOME.

Nulliter ſubſtitutus, ſi agat vt talis, licèt habeat bonum mandatum, nihil agit, Idem ſi ſubſtitutus ſubſtituit vigore mandati nulli, cum bonum haberet.

SVMMARIVM.

1 *Exercens aliquem actum virtute facultatis ſibi competentis, debet eſſe certus de illa facultate, ne actus pereat.*

DECISIO V. aliàs 101.

Fratres Ordinis S. Benedicti de Caſſino litem agebant cõtra Fratres eiuſdem Ordinis Alemanos ſuper vnionibus certorum Monaſteriorum, per fel. rec. Papam

pam Six. factis; Fratres Alemani conſtituerant Procuratores Ioan. & Franciſcum de Firmo, quidam tamen nomine Dauid nullum habens mandatum, licèt Procurator [a] reputaretur, mandatum acceptauit ad effectum ſubſtituẽdi,& prędictum Frãciſcum de Firmo ſubſtituit, & ad inſtantiam Franciſci fuit obtẽtum, Fratres in cenſuras incidiſſe declarari, dicebatur ſententiam declarationis eſſe inualidam: quia procuratorio non erat vſus Franciſcus,& ſubſtitutio in eum facta erat inualida, ex alia parte dicebatur, quòd licèt factũ per Procuratorem non eſſet validum, vti factum virtute ſubſtitutionis tanquam inualidæ, valet tamen virtute dicti mandati Procurationis validæ,etiam ſi illud mãdatum Franciſcus nunquam acceptaſſet.Fuit dubium 2.Iunij.1541 coram R. P. D. Epiſcopo Sarneñ cauſam proponente, nũquid Procurator faciens actum, ex quo videtur induci acceptatio mandati, videatur in dubio illum feciſſe tãquam ſubſtitutus, de cuius ſubſtitutione, licèt inualida, conſtabat in actis: àn verò tamquam conſtitutus vigore mãdati procuræ,quæ erat tempore actus geſti in rerum natura, licèt producta non fuerit, niſi poſt actum geſtum,& præſuppoſito,quòd comparuerit tamquã ſubſtitutus, an ſubſtitutio ſit valida, cum non conſtet de mandato ſubſtituentis.Eodem die fuit reſolutũ, quòd actus videatur potius geſtus virtute ſubſtitutionis, quãuis inualidæ,quàm virtute mãdati boni: quia de ſubſtitutione habuit notitiam,de bono autem mãdato non, & ideo non poteſt dici geſſiſſe actum virtute mandati, de quo non habuit notitiam: quia quando eſt factum aliquid per aliquem,virtute facultatis ſibi competentis, debet eſſe certus de illa facultate,

1 † argum. gloſſ. in l. is qui poteſt, ff. de acquir. hæred. & ibi Bart.vbi dicit,quòd qui vt hæres aliquid facit, debet ſibi conſtare ius adeundi ſibi competere, & delatam fuiſſe hæreditatem, vnde cum eorum procurator non eſſet certus de mandato, ſatis conſtabat de ignorantia, per regulam, l. verius, ff.de probat. & non potuit actum gerere vti conſtitutus, ſed potuit tamquam ſubſtitutus: quia hoc ſibi conſtabat, & erat apud acta,& ſic res erat notoria, c.cùm olim,de verb.ſignific.c.cùm olim, de cauſa poſſeſ. & propr. & ibi Abb. & cum elegerit viam ſubſtitutionis,& illa via non valet, non poteſt eligere viam cõſtitutionis, Iaſ.in l.exigendi, verſ. ſexto limita, C. de Procur.

ADDITIO.

a Sic de procuratore ſubſtituto procedente in cauſa poſt reaſſumptionem cauſæ, non facit actus nullos, vtcũque poſſint ratificari,ſecus ſi certè & expreſsè illum carere mandato conſtet, Rot. deciſ.14. de procur. in nou.

EPI-

EPITOME.

Procurator, qui eſt datus ad primam tantum inſtantiam, licèt appellet, & præfigatur ei terminus ad proſequendum, non arctat principalem.

SVMMARIA.

1 *Procuratori, ad primam tantùm inſtantiam conſtituto, præfixio termini, aſſignata per Iudicem ad proſequendum appellationem, principalem ſuum non arctat.*

2 *Procurator in vna cauſa conſtitutus, eo ipſo quòd eſt lata ſententia, deſinit eſſe Procurator.*

3 *Actus factus contra abſentem non citatum, eſt inualidus.*

DECISIO VI. aliàs 126.

FVit dubitatum in vna Bononień parochialis de Monte maiori, coram R.P.D. Marco Antonio Mareſcotto, præſuppoſito, quòd procurator conſtitutus ad primã inſtantiam tantum, non potuerit committere cauſam appellationis, an præfixio termini facta per iudicem à quo, ad committendum, & proſequendum appellationem tenuerit, ita quòd elapſo dicto termino, & cauſa appellationis non commiſſa per principalẽ, ſententia tranſiuerit in rem iudicatam, 16. Iunij, 1542. per maiorem partem, licèt aliquibus contradicentibus, Fuit tentum, quòd illa præfixio termini facta per iudicẽ Procuratori primæ tantum [a] inſtãtiæ, non arctauerit principalem,
1 † quaſi talis præfixio ſit actus ſecundæ inſtantiæ, ad quam procurator non habebat mandatũ: quia procurator conſtitutus in vna cauſa, eo ipſo, quòd eſt lata ſententia, deſinit eſſe [b] procurator, ita quòd non remanet amplius procurator,
2 † l. inuitus, & ibi gl. C. de procur. l. ſi actor, C. eo. quia proſecutio appellationis non eſt de appendītijs primæ inſtantiæ, Iaſ. in d. l. inuitus, deinde cum non ſit procurator, actus factus contra abſentem
3 non citatum [c] eſt inualidus, † tex. in l. de vnoquoque, ff. de re iudic. Nec obſt. c. cum ſit Romana, de appel. quia intelligitur, quando talis præfixio termini fit appellanti, habenti legitimam perſonam ad proſequendum appellationẽ, vt not. per DD. in l. ſi procuratorem, §. ſi ignorantes, ff. mand.

ADDITIO.

a Ceſſat inſtantia lata ſententia, Rot. deciſ. 854. par. 3. lib. 3. Diuerſ.

b Simile de procuratore dato ad litem tantum, qui deſinit eſſe procurator lata ſententia, & ideo non poteſt recipere ſolutionẽ, vtcumque illa videatur eſſe de eadẽ cauſa, & cum ea vna, & eadem res, l. non ſolum, ff. ſol. matr. l. 2. C. eod. l. ſed ſi, ff. de pact. l. & hoc iure, ff. de ſolut.

c Citañ eſt de honeſtate, & de more ad ſingulos actus de nouo, ſed non de neceſſitate, Rot. deciſ. 10. de re iudic. n. 1. in nou. Et eſt publicæ vtilitatis illũ à quocumq; defendi, Rot. deciſ. 24. in nou. & 35. de procur. eod. Et ius nouum ſuperueniens illi eſt intimañ, Rot. deciſ. 13. de dol. & contumac. in nou.

EPITOME.

Sententia non ſuſtinetur, quando procurator produxit mandatum inſufficiens, cum tamen haberet aliud ſufficiens, quod poſt ſententiam produxit. Idem ſi nulliter ſubſtitutus agat vt talis: quia licèt habeat bonum mandatum, nihil agit.

DECISIO VII. aliàs 204.

Coram D. A. C. agebatur contra Petrũ Saiz de Villauerde ad priuationem, & ad canonizationem regreſſus ob nõ ſolutionem penſionis Cappellaniæ maioris Cæſarauguſtan. & Petrus Seuil procurator Petri Saiz habebat duplex mandatum, vnũ ſufficiens, alterum inſufficiens, virtute inſufficientis mandati fuit facta ſubſtitutio, & procurator ſubſtitutus litigauit, & ſententiam in ſuũ fauorem habuit, à qua fuit appellatũ, & cauſa commiſſa in Rota, & ibidẽ dicebatur ſententiam nullam, quia nullum, aut inſufficiens erat mãdatum, Fuit dubium de menſe Februarij, 1546. R.P.D. Epiſcopo Rauel. cauſam proponente, an ex quo procurator produxit mandatum inſufficiẽs, cum haberet aliud ſufficiens, quod produxit poſt ſententiam, an ſentẽtia ſuſtineatur, omnes domini tenuerunt, ꝙ ſententia non poſſit ſuſtineri, quia cum in ſubſtitutione appareat, ꝙ procurator ſe reſtrinxit ad mandatum inſufficiens ſubſtituendo eius vigore, viſus eſt vti velle eo, & nõ altero, ꝙ erat ſufficiens, ita Rom. conſ. 446. & conſ. 496. Iaſ. in l. exigendi, col. 2. C. de procur. licèt forſan eſſet ſecus, ſi non appareret, ꝙ ſe reſtrinxit ad inſufficiens, proſequẽdo ſimpliciter cauſam in vim ipſius: quia tunc, vt actus valeãt, forſan dici poſſet, procuratorem proſequutum eſſe cauſam virtute ſufficientis mãdati, licèt nõ producti, facit deciſ. 145. in nou. & ſic fuit intellecta dec. 19. de procur. in antiq. aliàs 248. quæ loquitur, quando procurator nullum produxit mandatum, quo caſu non poteſt dari reſtrictio ad aliquod inſufficiens, ſi erat in rerum natura ſufficiens mandatum, & ſi non productum, ſuſtinet proceſſum, & omnia acta, vt non pereant.

ADDITIO.

Concord. deciſ. 5. ſup. eod. Achil. de Graſſ. deciſ. 67. n. 1. & 2. & adde, ꝙ procurator habens duo mandata, ſimpliciter procedẽs ad vlteriora, ſi non apparet cuius vigore, intelligitur vigore validioris, Achil. de Graſſ. deciſ. 74. num. 3.

Deciſ. 145. in nou. eſt 7. de procur.

EPITOME.

Ratificans geſta nomine ſuo per alium, ſi ille ſe obligauit in forma Cameræ, cenſetur ſe eodem modo obligaſſe, & poterit procedi executiuè.

SVMMARIVM.

1 *Effectum, quem operatur mandatum à principio factum, operatur ratificatio ſuperueniens.*

DECISIO VIII. aliàs 288.

Romana pecudũ inter Laurentiũ Chiſium ex vna, & Antonium de Maximis ex altera in Rota ventilata fuit, cuiuſmodi

erat

erat factum.D.Philippus de Senis Cam. Apoſt. & Clericorũ Decanus tamquã tutor hæredum Auguſtini Chiſij locauit,& titulo locationis dedit D. Hieronymo de Venturis Senenſi præſenti,& Antonio de Maximis abſẽti,& Petro de Maximis eius patri præſenti,& pro dicto filio ſtipulanti maſſarias omnium pecudũ,quas habebãt dicti hæredes ſub certis capitulis, & conditionibus, & pro omnibus cõtentis in dictis capitulis D.Philippus nomine d.hæredum,& Petrus de Maximis nomine Antonij eius filij, & Hieronymi de Vẽturis pro ſe, in ampliori forma Cameræ ſe obligarunt de obſeruandis capitulis, & ſoluendis penſionibus pro locatione,& omnibus exceptionibus renuntiarunt, & iurarunt, petita fuit executio obligationis in forma Cameræ contra Antonium de Maximis per Laurẽtium hæredẽ d.Auguſtini Chiſij; Antonius allegauit obligationẽ per eius patrem ſtipulatã in forma Cameræ, contra ipſum non eſſe executioni mandandã:quia nunquã ipſe Antonius ſe obligauit, & licèt ratificatio per ipſum eſſet facta,executiuo tamẽ modo contra Antoniũ non eſſe agẽdum,ne actus operaretur vltra intentionẽ agentium, ad l.non oĩs,in prin. ff.ſi cert. pet. maximè quia obligatio non trãſit de perſona in perſonã,ſed perſonę cohæret,& oſſibus obligati, l.ſi qs ergo,& l.ſi quis Sticho,ff.de pecu. l.3.ff. pro ſoc. in hac cauſa,coram R.P.D.Epiſcopo Rauel. ventilata 18.Febr. 1538. fuit reſolutum, ꝙ obligatio in forma Cam. cõcepta per Petrum nomine Antonij filij ſui, ſubſecuta ratihabitione Antonij,prout ſubſequuta eſt,& de hoc conſtitit,tranſit in eundem Antoniũ, cum qualitate executiua, videlicèt in forma Cameræ, ratio fuit:quia ꝙ eſt geſtum nomine alicuius, per ipſum poteſt ratificari text. in l. deceſſiſſe, ff. de vi. & vi arm. c.cum quis, de ſent. excom. Item effectum quem operatur mãdatum à principio factũ, operatur
1 [a] ratificatio ſuperueniẽs,† gloſſ.in reg. ratihabitionem,cum alijs, de reg.iur. lib.6.Bal.in l.mater, C.de re. vendic. Vnde ſi Antonius à principio conſtituiſſet procuratorem ad ſe obligandum in forma [b] Camerę, eſſet obligatus; ita eſt dicendũ,vbi pater ſe obligauit nomine filij Antonij, & poſtea Antonius ratũ habuit,& ſic fuit decisũ.

ADDITIO.

a Dummodo ſit facta ratificatio iuxta obligationem primam, aliàs eſſet inualida, Rot. deciſ.493.par.3. nu.1.lib.3. Diuerſ. Alia de ratificatione, vide ſupra ad deciſ. 12. de renunc.

b De obligatione in forma Cameræ, Veſtr. prax. Rom. Cur. lib.2. c.4. nu.2. & 5. ex profeſſo Galeſ. de oblig.Cam.

Habet duplex iuramentum, Rot. deciſ. 800. num.4. lib.3. par.3. Diuerſ. Quando nõ mereatur proceſſum executiuum, Veral. deciſ.274. nu.1. par.2. non poteſt executiua via procedi vigore obligationis

cameralis niſi pro his, quæ expreſſa ſunt in inſtrumento, Rot. deciſ. 741. par. 1. nu.2. & 131. par. 2. nu. 11. Diuerſ.

De reſtitutione in integrum.

E P I T O M E.

Contra præſcriptionem ex capite ignorantiæ datur reſtitutio.

S V M M A R I V M.

1 *Ignorantia probabilis reſtitutionis beneficio gaudet contra præſcriptionẽ.*

DECISIO I. aliàs 13.

IN vna Romana vineę inter Societatem Sãcti Ambroſij ex vna & Bernard. de Bubalis ex altera Fuit concluſum, quòd præfatus Bernardinus erat reſtituendus contra præſcriptionem competentem Societati præfatæ, ratione [a] ignorantię pro-
1 babilis,† quę deciſio fuit facta, 16 Decemb. 1538. fundamentũ fuit ꝙ not. Bar. per tex. in l. 1. §. ſi quis autẽ, ff. de itin. actuq; priu. Fely. latè in c. vigilanti, ext. de præſcrip. faciunt ẽt quæ largo modo not. Iaſ. §. ſi quis in fraudẽ, inſt. de act.

A D D I T I O.

a Copioſè Odd. de reſt. in integr. q. 8. art. 9. 10. & 11.

Et in hærede, etiam poſt 40. ann. tenuit. Rot. deciſ. 42. par. 3. lib. 1. Diuerſ. deciſ. 39. lib. 2. par. 3. poſt 100. ann. in Eccleſia. Probata ignorantia plenè, Rot. deciſ. 387. par. 1. Diuerſ.

E P I T O M E.

Reſtitutio in integrum impedit executionem.

DECISIO II. aliàs 177.

IN cauſa Segobieñ portionis de Aldenſoga inter Alphonſũ Diaz ex vna, & Ioannem Gomeſium de Auila partibus ex altera coram R. P. D. Ioan. Paulo, 12. Martij, 1544. Fuit reſol. per omnes, quòd reſtitutio in integrum impediat [a] executionem iux. doct. Alex. in l. 4. §. condemnatum, ff. de re iudic. quam dicit communem opinio. tàm Legiſtarum, quàm Canoniſtarum, & ita ſæpe tentum eſt in Rota, tenent ẽt DD. in c. ſuſcitata, de in integr. reſtit. maximè, quia in hac cauſa dicebatur, quòd certa portio fructuum Eccleſiæ de Aldenſoga prædictæ erat annexa, & perpetuò vnita Eccleſiæ parochiali S. Andreæ Segobieñ, & agebatur de maximo damno Eccleſiæ, & petebatur, quòd executio non fieret, vt notant Domini in nou. deciſ. 2. de exceſ. præl. & inſuper Rector agebat nomine Eccleſiæ propter eius præiudicium, quod poterat facere, vt not. Abb. in c. literæ, colum. 2. de dilat. quæ omnia dixerunt eſſe vera, quando ceſſat præſumptio calumniæ, vt tenet Caſſad. deciſ. 1. de in integr. reſtitut.

De

ADDITIO.

a Rota deciſ. 100. par. 3. lib. 3. Odd. de reſt. in integr. q. 42. art. 7. & quæſt. 3. art. 1.

De Iudicijs.

EPITOME.

Inſtantia incæpta per prædeceſſorem, tranſit in ſingularem ſucceſſorem.

DECISIO I. aliàs 41.

Poſt non paucam aduocatorum diſputationẽ in cauſa Placẽ. Caſtri Sarmati, Tentum fuit per Dominos, vno tantum excepto, quòd inſtantia incæpta per prædeceſſorem, tranſeat in ſingularem [a] ſucceſſorem, per doctrinã Bar. in l. Lucius, §. rogatus, ff. ad Treb. tex. in l. in iudicio, ff. fam. hercisc. & ſic fuit concluſũ, 24. Nouemb. 1544. Idem tenet Bart. in l. ſi cum hominem, ff. de fideiuſſ. & ibi Ang. & Pau. reprobatã doct. Innoc. in c. quia, de iudic. quia actum fuit actione in rem ſcripta, ad not. per Bar. in l. ſi tertius, §. ſi prius, ff. de aqua plu. arcen.

ADDITIO.

a Rota deciſ. 908. lib. 3. n. 1. par. 3. Diuerſ. Pariſ. conſ. 108. nu. 2. vol. 1. Pap. in form. lib. exec. ſent. diffinit. gl. 1. n. 28. & cum inſtantia tranſit contra ſucceſſorem, tunc debent repeti acta, Rebuff. in tit. de ſent. artic. vlt. gloſſ. vnic. num. 20.

EPITOME.

Proteſtatio requiritur in quolibet actu iudiciali, licèt in extraiudiciali ſufficiat, ſemel proteſtari.

DECISIO II. aliàs 44.

FVit determinatum per Dominos de Rota, 26. Iun. 1545. in cauſa Placent. Caſtri Sarmati, coram R. P. D. Ioan. Mohed. quòd licèt in extraiudicialibus, ad conſeruandum ius cuiuſlibet, ſufficit vna proteſtatio, vt tenet Bart. in l. de pupillo, §. ſi quis ipſi prætori, ff. de nou. oper. nunc. in iudicialibus tamen in quolibet actu [a] requiritur proteſtatio, aliàs non proteſtans videtur ſibi nocere, & renuntiare iuri ſuo, per doctrinam Alex. quam tenuerunt pro communi, in l. non ſolum. §. morte, ff. de oper. nou. nunc. verſ. dici põt, tenet Inn. in c. Cumana, de elect.

ADDITIO.

a Niſi eſſemus in proteſtatione facta ex cauſa, quia durat ſemper durante cauſa, & cẽſetur repetita, Achil. de Graſſ. 423. nu. 3. Dummodo ille non faciat actum directẽ contrarium proteſtationi, quia cenſetur proteſtationi renũciare, etiam quod proteſtatio eſſet generalis, vel ſpecialis, tacita, vel expreſſa, Rot. deciſ. 6. de cau. prop. & poſſ. & melius 15. de off. deleg. circa finem in nou.

EPITOME.

Tertio venienti pro intereſſe, præiudicant acta facta, & teſtes examinati inter partes, ante tempus quo fuit admiſſus.

DECISIO III. aliàs 81.

IN partibus in cauſa Valentin. Beneficij Sancti Michaelis litigabatur inter Io. Caſſanũ, & Ludouicum Caſtellini, & tit. Io. fuit canonizatus, & Ludouico perpetuum ſilentium impoſitum; Thomas Fort impetrauit beneficium, & in cauſa commiſſa per Hieronymum Beltran. pro ſuo intereſſe ex ſpeciali commiſſione petijt eius tit. canonizari, Thomas excluditur à Io. quia beneficium eſt iuris patronatus laicorum, & tempore impetrationis iam erat ius ſibi acquiſitum per præſentationem, & ad hoc probandum, præſentabatur proceſſus de partibus, inter Io. ex vna, & Ludouicũ ex altera factus, Thomas dicit d. proceſſum ſibi non nocere, quia acta inter alios, agitata, & facta, &c. 20. Februarij, 1538. cum cauſa proponeretur per R.P.D. Rimaldum, Fuit tentum per maiorem partem, aliquibus Dominis contradicentibus, quòd ex quo Thomas venit ad cauſam pro intereſſe ſuo, viſus eſt approbare, & velle communicari ſibi omnia contenta in actis, tam iura, quàm teſtes, vt in c. 1. vt lit. pend. lib. 6. & hoc non per Bull. Innoc. quæ fuit præſentata, quæ loquitur tantum de iuriſdictionibus, ſed iure communi, vt in d. c. Nec obſt. quòd teſtes non ſint examinati cum Thoma: quia poſtquam reperiebantur in actis quando ipſe venit ad cauſam, etiam voluit illos ſibi communicari, ſicut alia facta, & Fuit ſic deciſum.

ADDITIO.

Ad iſtam deciſ. Adde. Rot. deciſ. 2. de reſcrip. n. 46. in nou. Damaſ. reg. 24. & 25.

EPITOME.

Commiſſa cauſa ſuper beneficio vel ſpolio cũ incidentijs &c. procedi poteſt in cauſa attẽtatorũ ſinè alia citatione, & cõmiſſione.

DECISIO IV. aliàs 100.

COmmiſſio erat impetrata in cauſa Monaſteriorum Congregationis Caſſinẽ. Ordinis S. Benedicti contra certos Alemanos: cauſa commiſſa ſuper ſpolio cum omnibus incidentibus, dependentibus, & emergen. fuerunt citati Alemani ad inſtantiam Congregationis: lite pendente fuit attentatũ per prædictos Alemanos virtute commiſſionis impetratæ, coram eodem Iudice; fuit actum ſuper attentatis, & ſententia contra Alemanos pronunciata, agebatur de nullitate ſententiæ, quòd Iudex datus ſuper ſpolio non poterat cognoſcere de attentatis lite pendente, niſi de nouo citatis Alemanis in partibus, 8. Iunij, 1541. R. P. D. Epiſcopo Sarneñ cauſam proponente, Fuit dubium propoſitum, an ex quo proceſſum fuit per Congreg. Caſſineñ vigore commiſſionis cauſæ ſuper ſpolio vltimo attentato, non citatis de nouo Ale-

Alemanis in partibus, ſentētia ſit nulla, ex defectu citationis, Fuit eadem die reſolutum per maiorē partem, quòd ſi lite pendente per actorem vel reū fuerit aliquid attentatum, tale attentatum tanquam emergens, venit in prima commiſſione cauſæ taliter, quòd virtute primæ commiſſionis cauſæ poteſt procedi contra attentātem ſuper attentantis, ſinè noua citatione partis principalis, quæ attentauit: imò per primam citationem cauſæ deuolutiuam dicitur introducta lis, & deuoluta nedum cauſa principalis, ſuper qua emanauit commiſſio prima, ſed etiam iſta attentatorum, quæ poſtea emerſit, & dicitur data iuriſdictio etiam ſuper attentantis virtute primæ commiſſionis, ex quo ſequitur, quòd poterit procedere ſuper attentatis cum procuratore attētantis, ſinè alia citatione principalis: quia cùm cauſa attentatorum ſit emergens, † vt dictum
1 eſt, de iure venit in prima cōmiſſione cauſæ principalis, & tanto magis, quòd expreſsè continetur in commiſſione ſuper emergentibus, quod etiam procedit, ſi ſuper attentatis fiat commiſſio, quia propterea non deſinit eſſe emergens negotium attentatorum, & commiſſio ſuper eis facta dicitur depēdens, Et citatus vigore commiſſiōnis tenetur mittere procuratorem ſufficienter inſtructum in cauſa, etiam ad omnia quæ poſſunt prouenire, & impetrari contra ipſum lite pendente, & hac ratione non eſt neceſſe citare principalem in emergenti, Rot. in nou. deciſ. 115 & Iudex appellationis datus per commiſſionem, ſinè alia commiſſione cognoſcit an appellatio ſit deſerta, quia iſtud eſt emergens, deciſ. 154. in nou. & ſic dantur commiſſiones in Curia, ſequitur Felyn. in c. ex parte, col. 6. verſ. addatis multa, de reſcrip. Franc. in c. ex ratione, col. 19. de appel. Rom. conſ. 343. col. pen. verſ. Quo ad tertium, &c. Paul. in l. ſi quis hæres, la prima. ff. de acq. hæred. Facit quòd procurator cōſtitutus ad cauſam, eſt cōſtitutus ad emer-
2 gentia, † Biſign. de procur. deciſ. 2. & Paul. conſ. 26. viſo puncto, Felyn, in c. cum olim, col. 4. verſ. fallit quarto, de offic. deleg. & in c. tranſlato, col. 3. de conſtit. Nec obſtat, quòd commiſſio ſit impetrata per aduerſarium: quia commiſſiones poſt impetrationem,
3 ſunt communes, † Rot. in nou. deciſ. 402.

ADDITIO.

a Rot. deciſ. 40. de procur. circa medium in nou. & tàm actori, quàm reo, deciſ. 17. de dol. & contum. in nou.

Deciſ. 115. eſt 15. de reſcrip. 154. eſt 12. de teſtibus 402. eſt 17. de dol. & cōtum.

EPITOME.

Petens ſe admitti ad cauſam pro intereſſe, in eo ſtatu, in quo reperitur, eſt reus, & non actor.

SVMMARIA.

1 *Animus cuiuſque ex actis illius oſtenditur.*

2 *Clauſula, quam & quas, poſita in commiſſione, non mutat iudicium inceptum.*

3 *Ex modo procedendi cognoſcitur, an quis ſit arbiter, vel arbitrator.*

DECISIO V. alias 229.

IN vna beneficiorum Cartagineñ Ioannes de Valdes commiſit cauſam contra intruſos omnes, & ſingulos ſua intereſſe putantes, virtute commiſſionis, Idē Ioannes de Valdes obtinuit decretum citationis contra omnes intereſſe putantes, lite pendente, præfatus Ioannes ceſſit in fauorem Alphonſi Diaz, per quem fuerūt ſeruati termini ſubſtantiales, & cauſa inſtructa, poſtea quidam nomine Ioannes de Porres obtinuit commiſſionem, vt docto de iure ſuo admitteretur ad cauſam; & ſic fuit admiſſus, Nunc prædictus Alphonſus Diaz prętēdebat, quòd in cauſa eſſet reus, attento quòd prædictus Ioānes Porres petijt ſe admitti ad cauſam, & commiſit cauſam, & cauſas, quam & quas, &c. Fuit dubium 2. Octob. 1542. R. P. D. Epiſcopo Aqueñ cauſam proponente, an Alphonſus eſſet reus, Fuit tentum per omnes, quòd Io. Porres fuerit reus, & non Alphonſus: quia eſt inſpicienda originalis natura rei, & originaliter Alphonſus ſubrogatus in locum Io. de Valdes, qui impetrauit primam commiſſionem contra intereſſe putantes, & indutus eſt originaliter Ioannes perſona actoris; Ratio, quia cum Ioannes de Valdes, virtute commiſſionis contra intereſſe putantes, fecerit citationem fieri, Ioannes de Porres pro ſuo intereſſe erat admittendus ad cauſā in eo ſtatu, in quo erat cauſa, vt c. 2. vt lit. penden. lib. 6. Felyn. in c. cum ſup. col. 3. verſ. etiā ſi principalis, de re iud. & in c. veniens, el 2. col. 3. de teſtib. Nec obſtat quod Ioannes de Porres fecerit citare primum mouentem cauſam: Quia ſemper dicitur facere ſe defendendo, l. Libertus à patrono, cum gloſſ. ff. de in iuſ. voc. not. Felyn. in c. intelleximus, col. 3. verſ. eo ipſo, quòd quis, de Iudic. Nec obſt. quòd Ioannes de Porres venerit ad cauſam in vim commiſſionis, cum potuerit venire ſine ea: quia paria ſunt venire cum commiſſione, vel ſinè ea, cum veniat inuitus, & in eodem ſtatu eſt admittendus, vt ſupra d. c. 2. vt lit. pend. lib. 6. & Alphonſus non poterat petere pronūtiari ſe reum, cum contrarium non eſſet poſtulaturus, illius quod petijt, l. pen. C. de ſolut. nec obſt. clauſula poſita in commiſſione Ioannis de Porres, quam & quas, &c. virtute cuius videbatur eſſe actor: quia fuit reſponſum, quòd dum petijt admitti ad cauſam in eo ſtatu, in quo erat, viſus eſt eligere

gere viam illam, licèt in commiſſione contineretur commiſſio cauſæ, & cauſarũ &c. & ex actis fuit oſtenſus [a] animus, quòd volebat
1 eſſe reus, & non actor, † facit decif.343. & decif. 493. in nou. vbi dicitur, quòd licèt in commiſſione ſit clauſula [b] quã & quas &c. non mutat iudicium incep-
2 tum, quod competit, † & inſuper ex modo procedendi cognoſcitur an quis ſit [c] arbiter, vel ar-
3 bitrator, † vt dicit Bart. in l. ſi ſocietatem, §. arbitrorũ, ff. pro ſoc. not. Fely. in c. cum ex officij, de præſcrip. ſic ex modo agendi quo egit Ioannes de Porres fuit cognitum, quòd erat reus, cum petierit admitti ad cauſam in eo ſtatu in quo erat. Inſuper clauſula quã & quas, nõ obſt. quia fuit poſita p p alios conuentos ab eodẽ Alphonſo, inter quos Ioannes nõ poterat eſſe niſi virtute dictæ clauſulæ, ad decif. 103. in no. & 512. in antiq.

ADDITIO.

a Rot. decif. 121. n. 16. par. 1. Diuerſ.
b De clauſula quam, & quas, vide ſup. decif. 6. de reſcrip.
c Ceſ. de Graſſ. decif. 57. n. 1. 2. 3. 6. & 7. l. ſi ſocietatem §. arbitrorum, ff. pro ſoc. vbi D D. Hug. in trac. clauſ. nu. 181. vbi etiam ponit differentiam inter arbitrum, & arbitratorem, Maran. de ord. iudic. par. 4. diſtinc. 14. nu. 2. & 3.
Deciſ. 343. 493. 103 in nou. & 512. in antiq. ſunt 11. de off. deleg. 34. de reſcrip. 12. de reſcrip. in nou. 512. eſt de reſcr. in antiq. 1.

EPITOME.

Citatio valet; licèt totus tenor citationis non ſit perlectus, ſed tantum eius ſubſtantialia.

DECISIO VI. aliàs 287.

FVit reſolutum 24. Nouemb. 1539. in cauſa penſionis Segobien. coram R. P. D. Rauellen. inter Frãciſcum de Saldo ex vna, & Gabrielem de Salinis, ex altera, quòd [a] citatio executa in partibus erat bona, & legitima, & de æquitate obſeruãda, licèt totus tenor citationis non ſit perlectus, ex quo in executione citationis cõtinetur, quod fuit intimata per Notarium, ſaltem omnis ſubſtantia citationis, videlicet nomẽ Auditoris & Notarij, forma citationis, & data ipſius, nomen actoris, & effectus ad quẽ citatur reus, & quod citatio erat ſcripta in charta pergamena, cũ cordulis, cum ſigillo, in capſa lignea, ſecundũ ſtylum Curiæ, & fuit denũtiatus, & intimatus terminus, in quo debet cõparere, corã Auditore, vnde cum omnis ſubſtantia citationis ſit intimata, non erat aliud neceſſarium fieri.

ADDITIO.

a Debet plenam cõtinere inſtructionem, & ſpecialem totius rei cũ ſuis qualitatibus, Rot. decif. 1. par. 2. Diuerſ. Et ſi eſt vaga, & nimis generalis, & incerta non valet, nec arctat citatum, Rot. decif. 151. par. 2. Diuerſ. vbi ſub n. 2. requiritur exacta ſpecificatio.

EPITOME.

Procurator acceptans et citandus, vel non valet proceſſus per contradictas.

DE-

DECISIO VII. aliàs 312.

DE menſe Octob. 1539. in cauſa vertente, coram R. P. D. Epiſcopo Rauell. Taruiſin. parochialium, inter Auguſtinum de Vico ex vna, & Petrum Zeemzeti Scriptorem Apoſtolicum ex altera, Fuit reſolutum, quòd ſententia lata per [a] contradictas in fauorem Petri eſt nulla, ex eo, ꝙ non fuit citatus procurator conſtitutus per prædictum Augu. & Fuit tentum per Dominos, quòd ex eo quòd conſtitit per acta Notarij, quòd procurator cõſtitutus acceptauit mandatum, & prædictus Pet. Zeemzeti habuit notitiã conſtitutionis procuratoris factæ per aduerſariũ, debuit citari procurator in cauſa de qua agitur; quia per conſtitutionem procuratoris & acceptationem, procurator habetur tamquam dominus, & ſic debuit citari etiam procurator, qui eſt certus cõtradictor per eius acceptationem, & per ſcientiam aduerſarij, & citatio quæ fit in contradict. eſt generalis, quæ non ſufficit, quando eſt certa perſona, cuius intereſt, vt c. fi. de elec. lib. 6. & cum procurator repræſentet perſonam domini. tex. in l. ſed & hoc, §. 3. ff. de procur. cum ſimil. ideò ipſe debuit citari.

ADDITIO.

a Officium contradictarum cur ſic appelletur, deque eius audientia, ac literarum expeditione, Veſtr. in prax. Rom. Cur. lib. 1. c. 5.

De foro competenti.

EPITOME.

Archidiaconus, vel Decanus, & Capitulum poſſunt punire leuia delicta Clericorum, & quæ dicantur leuia, vel grauia delicta.

SVMMARIA.

1 *Delictorum qualificatorum cognitio ſpectat ad Epiſcopum.*

2 *Delictum dicitur graue vel atrox ratione circunſtantiæ.*

3 *Delictum coram multitudine cõmiſſum dicitur notorium, grauitatisq; idcirco naturam induit.*

4 *Perſonæ graues dicuntur illæ, quæ aliquam habent iuriſdictionem tẽporalem, vel Eccleſiaſticam, in loco perpetrati delicti.*

5 *Archidiaconus, & Decanus habent iuriſdictionem, vel ſaltem præminentiam quampiam in Eccleſia.*

6 *Locus in quo celebratur Capitulum, non dicitur Capitulum, ſed locus capitularis.*

7 *Factum in loco capitulari, abſentibus Canonicis, non dicitur factum in Capitulo, quemadmodum neque delictum dicitur in Choro commiſſum, quod Canonicis nullis adſtantibus, in Choro commiſſum eſt.*

DECISIO I. aliàs 164.

SEgobiẽſis Epiſcopus ex vna, & Decanus, & Capitulum ex altera conuenerunt inter ſe, tàm per ſententiam arbitrariam ſuper hoc latam, quàm per declarationem factam olim in Rota, quòd delicta leuia commiſſa ab omnibus

bus Eccleſię Cathedralis Clericis tàm in dignitatibus conſtitutis, & Canonicis, quàm portionarijs, & Clericis inferioribus, per Decanũ, & Capitulum punirentur; delicta autem grauia per Epiſcopum. Sed quia multoties commiſſum erat delictum, quod de ſui natura erat leue, ex circunſtantia [a] tamen delicti erat graue, aut tale dicebatur, ſuper declaratione hac erat lis in Rota ſatis diſcuſſa inter eos, Fuit tamẽ dubium, prima Februarij, 1542. R.P. D. Marco Antonio cauſam proponente, an delicta leuia, quorum cognitio attributa eſt Capitulo, fuerint grauata, vel qualificata ratione facti, vt putà ſi cum aliquo inſtrumento turpi aliquis verberaretur, aut ratione temporis ſi in diebus Feſtiuis, vel ſolemnibus; ſeu dum diuina celebrarentur, eſſent commiſſa; vel ratione loci, in [b] Eccleſia; vel locis publicis, vbi multitudo populi ſeu graues perſonæ intereſſent; ſeu reſpectu perſonę, ſi inferior ſuperiorem, aut conſtitutum in dignitate percuteret, aut iniuriaret, an delicta talia alterentur, aut grauarentur, itaut excedant terminos leuium, & grauia reputentur, & cognitio ad Epiſcopũ pertineat, poſt diſputatam materiam eo die Fuit tentum per omnes, quòd cognitio delictorum qualificatorum
1 ſpectat [c] ad Epiſcopum: † quia eo ipſo, quòd delictum eſt qualificatũ, deſinit eſſe leue, ex quo ſequitur, quòd cum Epiſcopus ſit priuatus cognitione in leuibus, cognitio qualificatorum delictorum ſpectat ad Epiſcopum, ad not. per Bart. in l. non ſolum, §. ait prætor, cum, §. ſeq. ff. de iniur. maximè, quia iniuria facta contra Clericũ eſt contra ius publicum, Bald. & Pau. in l. 1. §. huiuſmodi, col. pen.
2 ff. de iuſti. & iur. & † quia delictũ dicitur graue, aut atrox ratione circumſtantiæ, §. atrox, inſtit. de iniur. Et idem dixerunt Domini in delicto commiſſo in Eccleſia, dum diuina officia celebrarentur, & etiam ſi ſuperior percuteretur ab inferiore eodem loco, & tempore, & in eadem cauſa, 24. Martij, 1542. Fuit tentũ per omnes, quòd ad grauandum delictum commiſſum, coram multitudine, ſufficit, quòd ſint decẽ homines, & ratio eſt, quia tale delictum dicitur no-
3 torium, † per gl. in c. manifeſta, 2. q. quam tenent Archi. & Domi. ibidem, & ſpec. tit. de noto. crim. & Bal. in auth. quod locum, ante fi. C. de collat. & Moder. in c. cũ oporteat, col. 9. de accuſ. Item in eadem cauſa, 24. Aprilis, 1542. reſpectu delicti commiſſi, coram perſonis grauibus in dubio propoſito Tenuerunt, quòd illæ dicũtur perſonæ graues, quæ habent iuriſdictionem Eccleſiaſticam, vel temporalem, de iure, vel de conſuetu-
4 dine in loco delicti cõmiſſi, † arg. §. atrox, iam allega. & idem dixerunt ſi eſſent præſentes Decanus,

vel

vel Archidiaconus, vel aliæ ſimiles perſonæ,& ratio eſt,quòd cum hic agatur de diminuendo iure communi,ſecundum quod in grauibus Capitulum erat conſulendum ab Epiſcopo, vt eſt tex. in c. mouit, de his quæ fiunt à præla. c.irrefragabili,de offic.ord. oportet dicere,quòd prædictæ perſonę ſunt graues, licèt in alia materia perſonæ graues dicantur illæ, de quibus,per gloſ. in c.licèt ex quadam,de teſtib. & in c. cum in tua, de ſponſali. & inſuper fuit aliud motiuum,quia Archidiaconus, & Decanus habent [d] iuriſdictioně,
5 vel ſaltem præeminentiam † in Eccleſia, Spec. tit. de offic.ord. §. 1. verſ. præterea niſi, Hoſtien. in ſum. de offi. Archid. Fuit etiam tentum 5.Martij, 1542. quòd in delicto commiſſo ab inferiore in ſuperiorē,vt putà, à dimidio portionario in integrum portionariū, & à portionario in Canonicum, & à Canonico in aliquam dignitatem, non eſt conſiderandum in propoſito,vt ſit circūmſtātia quæ aggrauet delictum, quia §. atrox, de iniur. cum ſimil. non conſiderat niſi ſuperioritatem iuriſdictionis; Item fuit deciſum quoad qualitatem,an delictum ſit commiſſū in Capitulo,quòd non dicitur Capitulum, nec conſideratur delictū factum in Capitulo, niſi perſonæ capitulares fuerint in eo capitulariter congregatæ,quia muri,ligna, & ſedilia non debent eſſe in conſideratione, & quia laudum olim factum inter Capitulū, & Epiſcopum Abuleñ, dans cognitionem delictorum in Capitulo commiſſorum,intelligitur de delicto commiſſo in Capitulo capitulariter cōgregato, tex. in c.relatum,& c.dilecto,de præben. c. quia diuerſitatem,de conceſ.præben.c.1.& fi.de his,quæ fi. à maio. par. c.cum inter canonicos,& c. cum in cauſis, de electio. & in rub.de his quæ fi. à præla. ſinè conſ.Capit. locus n. in quo Capitulum celebratur, nō
6 dicitur Capitulum,† ſed locus capitularis, nec reperitur in iure, quòd factum in loco Capituli abſentibus Canonicis, dicatur factū
7 in Capitulo,† & idem dicimus de choro, nam factum aut commiſſū delictum in choro dicitur, quando eſt commiſſum aut factum in loco, in quo ipſi Canonici,& alij de Eccleſia, ſedent ad diuina peragenda, iuxta c.relatum, & c.dilecto, de præben.

ADDITIO.

a Loci, rei, & perſonæ, Pegu. q. crim. 24. num. 21.

b Dicitur grauius delictum, & punieñ maiori pęna, quàm aliud, alibi commiſſum, Ang. de malef. de inquiſ. num. 40.

c Qui habet iuriſdictionem de iure communi tàm in ciuilibus,quàm in criminalibus contra Abb.& correctionem in irregulares, Rot. deciſ.98. par.1. Diuerſ. exerceñ ſuam iuriſdictionem contra quoſcumque etiā inuitos, Rot.deciſ.306.par.1.Diuerſ. Sed non poteſt de iure communi cauſas crimi-

criminales ſinè capitulo cognoſcere, Veral. deciſ. 202. par. 2.

d Non habet iuriſdictionem ratione conſuetudinis; tamen ratione nominis ſonat in dignitatem, & eſt immediatus Prælatus poſt Epiſcopum in Eccleſia Cathedrali; & eſt oculus Epiſcopi in multiſquè illius vices gerit, Rot. deciſ. 9. de præb. in nou. De iure cōi habet curam, Rot. deciſ. 13. num. 2. de præb. Biſign. bene pôteſt illi competere de conſuetudine ius inſtituendi, Rot. deciſ. 21. de præb. Habet curam animarum in foro contentioſo, Rot. deciſ. 52. par. 2. Diuerſ. Et circa ſacramenta, Veral. deciſ. 357. nu. 7. par. 2.

EPITOME.

Epiſcopus tenetur habere conſenſum Capituli; ad cognoſcendum, & condemnandum vnum de Capitulo.

SVMMARIVM.

1 *Capitulum in cauſa criminali vnius de Capitulo, cenſetur Iudex competens; Et propter delictum vnius de Capitulo non poteſt dici Capitulum ſuſpectum.*

DECISIO II. aliàs 242.

DVbium fuit in Rota, 26. Octob. 1538. in cauſa Legioneñ. Archidiaconatus de Salauna inter Reuerendiſſimum de Trani ex vna; & Didacum Ruiz ex altera, an quando agitur contra vnum de Capitulo ratione delicti, Epiſcopus teneatur habere cōſenſum a Capituli ad cognoſcendum, & condemnandum? Et omnes Domini tenuerūt, quòd quando Epiſcopus procedit contra aliquem de Capitulo, quāuis non teneatur conſilium petere ab eo contra quem procedit, licèt ſit ipſe pars Capituli, Capitulum tamen conſulere tenetur, & pro hoc facit quod not. Anchar. in c. irrefragabili, not. 7. de offic. ordin. vbi dicit, quòd Capitulum in cauſa criminali vnius de Capitulo cenſetur Iudex competens; & dicit vlterius, quòd in facto commiſſo ab vno ex capitularibus, nō poteſt dici Capitulum ſuſpectum, ex quo ſequitur, quòd licèt delinquens non ſit conſulendus, Capitulum tamen conſulitur, Ita tenet Butr. in c. nouit colum. 5. de his quæ fiunt à prælat. & Hoſtieñ. ibi, vbi dicunt, quòd omiſſo conſilio Canonici inquiſiti, vel habentis conſanguineum contra quem inquiritur, requirendum eſt aliorū conſilium, not. Dec. in c. irrefragabili, §. exceſſus, per gloſſ. ibi de offic. ordin. vbi dicitur, quòd quā do agitur contra vnum de Capitulo, & propter negligentiam Capituli iuriſdictio reducitur ad ius commune, non obſtante conſuetudine, per quam tota iuriſdictio tribuebatur Capitulo, licèt deuoluatur ad Epiſcopum ius puniendi, non tamen procedendum eſt contra perſonam capitularem, niſi de conſenſu Capituli.

ADDITIO.

a Quando Epiſcopus non poſſit ſinè capitulo, & è conuerſo gloſ. in c. cum acceſſiſſent

ſent ex de conſt. Abb. in c. cum conſuetudinis, ex de cōſuetud. Arch. in c. 1. in 5. quæſt. nonę q. prin. de conſt. Cardin. in Clem. ne Romani, in princ. q. 6. de elect.

De Iuramento calumnię.

EPITOME.

Dans poſitiones tenetur iurare de veritate, quo ad exiſtentes in facto proprio, quo ad alios de calumnia.

DECISIO I. aliàs 211.

IN cauſa Hiſpalen. Archidiaconatus de Carmona poſiti fuerant articuli de veritate dicenda, & inſtatum, vt Epiſcopus Marrochitanus Solis ſuper illis reſpōderet, Qui Epiſcopus nolebat reſpondere, & petebat dilationes, Fuit dubium R.P.D. Aquen. cauſam proponente, an cogatur dictus Epiſcopus Solis iurare materias ſimpliciter per iuramentum veritatis, Fuit tentum de menſe Maij, 1545. per oēs, quòd quoad materias conſiſtentes in facto proprio debet iurare de veritate, quoad conſiſtentes in facto alieno debet iurare iuxta ſcientiam ſuam, vel conſcientiam, quam habere poteſt, text. in c. præſentium, ibi recepto iuramento de veritate dicenda, de teſtib. lib. 6. & hoc iuramentum præſtatur in cauſis ſpiritualibus, vt per gloſ. in c. ex literis, de iure iur. Fely. in d. c. præſentium 4. notab.

ADDITIO.

Iuramentum calumnię eſt credulitatis non veritatis, Papien. in form. lib. act. real. glo. per ſacramentum nu. 9. Et de iuramento veritatis, dic vt per eum, in form. lib. iurā. quod præſt. à parte parti, gl. 1. nu. 1. De iuramento calumniæ vide aliqua per Veſtr. prax. Rom. Cur. lib. 5. c. 1. nu. 11. vſque ad 16. Quando non præſtañ de neceſſitate iuramentum calumnię, Balb. deciſ. 38 nu. 2. cent. 1.

De Ferijs.

EPITOME.

EXecutio citationis facta in Cancellaria, & campo Florę eſt bona, ac ſi facta eſſet in Baſilica Sancti Petri, & valuis Palatij, & audientia contradictarum.

DECISIO I. aliàs 48.

IN vna parochialis de Oſſera, coram R. P. D. Epiſcopo Rauel. 6. Iun. 1544. Ob non tutum [a] acceſſum fuerat per cōtradictas proceſſum; deinde ferijs ſtantibus, erat citatio exequenda in eadem audientia [b] contradictarum, & in Baſilica Sancti Petri, & Palatio Apoſtolico; ſed quia ob cauſam vacantiarum non poterat in dictis locis fieri, fuit [c] executa in Cancellaria Apoſtolica, & in Campo Florę, fuit dubium, an executio citationis eſſet legitimè facta: & omnes nemine diſcrepante, tenuerunt, quod fuit legitimè facta & executa, attento quòd Cancellaria [d] Apoſtolica, & Campus de Florę erant loca magis publica.

A D-

ADDITIO.

a Veſtr. in prax. Rom.Cur. lib.4. & 2. n.3. & ibi add. & c. 3. eod.
b Rota deciſ. vnica num.4. de Ferijs in nou. vide ſup. deciſ.vlt. de iudic.
c Executio citationis in Valuis Eccleſię tempore diuinorũ non valet, niſi dicat, quòd multi intrabant, & exibant eo tempore, Cre c. deciſ.5. de dolo & contum.
d Sarn. Reg. Cancel.de public.reſign.q.13. lit. c,

De cauſa poſſeſsionis, & proprietatis.

EPITOME.

Committens cauſam, nec faciens exequi citationem, non impedit, quin poſſeſſor fiat triennalis, ſed ſi ipſe erat poſſeſſor, non vtitur regula.

SVMMARIA.

1 *Commiſſionis impetratio beneficium quo ad ſe facit litigioſum, poſſeſſoriſque pacifici nomen inficit.*
2 *Citatio operatur litis exordium.*
3 *Litis verbum à lege prolatum, intelligitur de lite vera per litis conteſtationem.*

DECISIO I. aliàs 16.

CAuſa in vna Valentina de Pago, inter Io.Baptiſtam de Baldaſinis, & Martinum de Calahorra agebatur. Fuit dub. an dicatur trien. poſſeſſor, qui facit cauſam committi, & obtinuit decretum citationis, non tamen proceſſit ad intimationem; & Fuit concluſum, quòd non eſt triennalis: quia impetrans talem commiſſionem facit quoad ſe beneficium litigioſũ,
1 † nec dicitur pacificus, & hoc ſecundum practicam, quam Rota tenet & obſeruat, vt in antiq. deciſ.4. & in no.deciſ.6. vt lit. pend. a licèt de iuris rigore non eſſet lis,
2 † ex quo non erat citatus reus, nec lis conteſtata, vt in c.ex parte, de verbo. ſign. cle.ſi. vt lite pend. & quando verbum lis profertur à le-
3 ge; intelligitur de lite b vera † per conteſtationem litis, Bart.in l.amplius, ff. rem rat. hab.

ADDITIO.

a Rota deciſ.11.de dol.& contumac. & 25. de ſent. & re iudic. in antiq. Rot. deciſ. 1533. lib.3. par.3. Diuerſ.
b Pro hoc eſt reg. vulg. quòd verbum habens duas ſignificationes propriam, & minus propriam, ſi proferatur ſimpliciter intelligitur in propria, l.1.§. qui in perpetuum, ff. ſi ager vectig. per l. ſi in cauſa §. 1.ff. de rei vendic. l.hoc legatum, vbi Bar. ff. de leg.3.l.legatis, ff. de leg.2.

EPITOME.

Subrogatus in iure alterius non poteſt opponere exceptionem de triennali, quia eſt exceptio perſonalis.

SVMMARIA.

1 *Exceptio de triennali dicitur perſonalis, & idcirco perſonam ſequitur, & extinguitur cum eadem.*
2 *Subrogatus non poteſt vti iure competenti illi, in cuius locum eſt ſubrogatus, ſi in eo deficit qualitas, quæ erat in eo, in cuius locũ fuit ſubrogatus.*

DE-

DECISIO II. aliàs 25.

Circa regul. de trien. in vna Zamoreñ beneficiorum, coram D. Marſicano inter Alphonſum Alzero, & Aluarum de Oriere, Fuit dubium an Alphõſus ſubrogatus Antonij Lopez, qui exceptioné de triennali oppoſuit, quo ad ius dicti Antonij, etiã ad poſſeſſionem, poſſit opponere exceptionem de triennali, iam in iudicio deductam, & poſt lõgam diſputationem inter Dominos, & poſtquam pluries fuit propoſita in Rota, Fuit concluſum quòd non, quia hæc exceptio eſt perſonalis,
1 † non obſt. deciſ. Aegidij 351. quia loquitur quo ad hoc, vt quãdo eſt quis ſubrogatus in omni iure, & ad omne ius: ad hoc vt ſit ſubrogatus, quo ad poſſeſſionem, requiratur quòd expreſsè fiat mẽtio de poſſeſſione, & tunc erit ſubrogatus, quo ad poſſeſſionem, non tamen loquitur quo ad hoc, vt poſſit opponere exceptionem de triennali, Et fuit dictum, in tantũ id procedere, vt non poſſit opponere, etiam ſi ſit ſubrogatus quo ad litem, & actus, & merita cauſæ, in quibus erat datum de triennali, hoc enim non ſufficeret, niſi expreſsè Papa ſubrogaret, etiam quo ad exceptionem de triennali, fundamentum eſt, quia ſubrogatus non poteſt vti iure compe-
2 tenti illi † in cuius locũ ſubrogatur, ſi in ſubrogato deficit [a] qualitas, quæ erat in eo, in cuius locum ſubrogatur, Bal. in l. parabolani, C. de Epiſ. & cler. Bar. in l. 1. C. de præpo. agen. in reb. lib. 12.

ADDITIO.

a Soc. reg. 383. Don. fin. lib. 5. reg.

EPITOME.

Pacificus poſſeſſor dicitur reſignatarius, etiã quòd reſignans non obſtante lite ingreſſus ſit poſſeſſionem, & poſt eũ reſignatarius.

DECISIO III. aliàs 42.

In vna Salamantineñ portionis, coram R. P. D. Fabio de menſe Nouemb. 1544. Didacus commiſerat cauſam ſuper prædicta portione, contra Thomam, tẽpore quo præfatus Didacus reſignationem fecerat portionis, in fauorem Petri, qui quidem Petrus virtute reſignationis, accepit pacificè poſſeſſionem, deinde Petrus reſignauit in fauorem Alphonſi, dubitatur an Alphonſus dicatur pacificus poſſeſſor, vt poſſit vti alleg. Lapi 89. allegando poſſeſſionem ſui prædeceſſoris pacificam; Ratio dub. fuit, quòd non eſſet pacifica, quia prædeceſſor commiſerat cauſam; & Fuit reſol. poſſe
1 vti alleg. [a] Lapi, quia tempore quo accepit poſſeſſionem, non erat poſſeſſio litigioſa, cum adhuc Didacus prædeceſſor non mouiſſet litem, & erat pacificus poſſeſſor, qua de cauſa non erat iuſtificandum

candum ius eius; & licèt commiſerit cauſam ſuper poſſeſſorio [b] & petitorio, & Thomas quidem venit ſuper poſſeſſorio, & alius nomine Beltrandus ſuper proprietate, non tamen erat beneficium litigioſum reſpectu Petri, qui nunquam venerat ad cauſam, ſed reſpectu aliorum collitigantium, nec ſucceſſit Petrus in poſſeſſione litigioſa, pro hoc eſt tex. in c. Romana, §. in alium, de appel. in 6. gloſ. in l. creditor, ff. mand. deciſ. 10. vt lit. pend. in no. vbi probatur, quòd vitiũ litigioſi non afficit niſi partes litigantes, ad not. in c. 1. de confir. vti. vel inut. & quia reg. de trien. & alleg. Lapi loquuntur de poſſeſſoribus pacificis, conſiderantes perſonas poſſidentium, non realitatem beneficij, cum ſint ſcriptæ in perſonam, & non in rem, ſufficit igitur, quòd perſona pacificè poſſederit, prout Petrus poſſidebat, qui nunquam fuit in lite, & habeat titulum ante litem, iux. tex. & not. in l. hæc verba, ff. de adult.

ADDITIO.

a Ad alleg. Lap. loquẽ ſuper reg. de trien. Achil. de Graſ. deciſ. 178. 183. 184. & 382. Veral. deciſ. 25. & 26. par. 1.

b An poſſint in eod. libello intentari, Pap. in form. lib. in cauſ. ſpol. poſſeſ. gl. pleno iure, n. 1. Et qñ ſimul iunguntur, quid agẽ, in form. libel. pro turb. poſſeſ. gloſ. ad ceſſandum, n. 5. cum pluribus ſeq. vbi plura de poſſeſſorio, & petitorio.

EPITOME.

Excluſus propter regulam, non poteſt acquirendo ius tertij, cui regula non obſtat vtrumque ius accumulare.

DECISIO IV. aliàs 58.

Lis erat inter Petrum Cochæ ex vna, & Petrum della Penna ex altera ſuper Abbatia S. Vincentij Tolet. Petrus della Penna trien. poſſeſſor pacificus opponebat contra aduerſariũ Petrum Cochæ de except. trien. Petrus Cochæ dicebat, ꝙ non obſtante exceptione erat audiendus ratione iuris ſibi ceſſi ab Epiſcopo Solis, qui ſi eſſet in iudicio poſſet experiri, non obſtante reg. de triẽ. quia reſpectu Epiſcopi nõ erat pacificus, ita ipſe Petrus ſuccedẽs in ius Epiſcopi ratione ceſſionis, Dub. Fuit 13. Ian. 1539. an Petrus Cochæ, cui obſtat reg. de triẽ. ex quo habuit poſtea ceſſionẽ ab Epiſc. Solis, qui agere poterat, intentare poſſet non tantum ius ceſſum Epiſcopi, ſed etiam ius ſuum, ꝙ habebat ante ceſſionẽ, quod non poterat propter reg. omnes Dñi vnanimiter Tenuerunt, quòd Petrus Cochæ nõ poſſit agere, cum ſibi obſtet [a] reg. de trien. nec poteſt iuuari iure tertij ſibi ceſſi, quia ſemper eſt verum dicere, ꝙ ex perſona ſua agit, & moleſtat, ꝙ tamen regula non permittit, nec potuit cedens in Petrum plus iuris transferre, quàm ipſe habebat [b], quia ius Epiſcopi in ſua perſona erat inefficax,

eodem modo eſt inefficax in perſona ceſſionarij, nec obſt. ſi dicatur, quòd ius Petri Cochæ, & ius Epiſcopi Solis inefficax, eſt confuſum, & facta vna eſſentia inſeparabilis, & ideo poteſt agere ratione vtriuſque iuris, ad not. in l. Stichum, §. additio, ff. de ſolut. in l. Vranius, ff. de fideiuſ. Bar. in l. ſi is, qui pro emptore, 6. q. prin. ff. de vſuca. quo ſtante ſumus etiã in iure indiuiſibili, vbi cõcurrit cauſa, quæ nocet præſcriptioni trien. & cauſa quæ prodeſt, ſcilicet efficacia, & validitas iuris Epiſcopi, ꝙ eſt acquiſitum per ſucceſſionem, quo caſu eſt conſideranda cauſa quæ [c] prodeſſet, Bart. in l. ſi vir, ff. de vſucap. pro do. quia reſpond. quòd hæc conſolidatio vtriuſque iuris procederet, qñ dubitaretur, an poſſit agere propter debilitatẽ iuris ſui tituli, tunc. n. propter ſuperuiuentiam & conſolidationem iuris poſſet agi, ſed in noſtro caſu Petrus Cochæ excluditur non propter defectum iuris, ſed propter negligentiam, & propter pacificam poſſeſsionem triennalem.

ADDITIO.

a Diſponit iſta regula de trien. quòd poſſidens pacificè per triẽnium beneficium, non poſſit moleſtari, Gomeſ. reg. de trien. poſſ. reg. 10. in ordine fol. 178.

b l. nemo poteſt, & c. nemo poteſt, de reg. iur. iſta, in ff. hoc, in 6, Fal. vt per Dec. in d. l. nemo poteſt, & Dyn. in d. c. nemo poteſt, & per Damaſ. reg. 130.

c Quandoq; contra Bart. in l. 3. §. fin. ff. ad Syl. & in l. tutor, in princ. ff. de Stipul. Seru. Bald. in l. ſi Ruffinus, C. de Milit. teſtam.

EPITOME.

Regula de trien. tuetur illum poſſeſſorem, qui non expreſſit verum valorem, etiam ſi in euentum nullitatis penſionis eſſet reſeruatus regreſſus, etiamſi d. poſſeſſor non percepiſſet fructus, quia alteri erant reſeruati.

SVMMARIA.

1 *Regula de triennali excludit tantùm ſimoniacè ingreſſum, de beneficio in Curia vacante prouiſum.*

2 *Exceptio vnius alterius eſt incluſio.*

DECISIO V. aliàs 67.

Quærebatur in vna Conſentina parochialis S. Petri de menſe Iun. 1540. coram R.P.D. Raynaldo, an reg. de trien. defendat poſſeſſorem habentem beneficium, in cuius prouiſione non fuit expreſſus verus valor beneficij, & alteri ſit reſeruatus regreſſus, cum poteſtate percipiendi fructus propria auctoritate: & fuit cõcluſum per omnes, ꝙ regula præfata tuetur poſſeſſorem, etiã ſi non ſit expreſſus verus valor; & etiam ſi in euentum nullitatis pẽſionis eſſet reſeruatus regreſſus, etiam ſi poſſeſſor non percepiſſet fructus: quia erant alteri reſeruati: quia ſufficit, quòd poſseſsor [a] poſsideat Eccleſiã, & plures actus poſseſsionis fecerit, etiã ſi fructus non [b] percepiſſet; cũ perceptio taliũ fructuum eſset impedita propter reſeruationem, & ratio inter alias

1 alias fuit, cum regula † non excludat niſi ſimoniacè ingreſsum, de beneficio in Curia [d] vacante pro-
2 uiſum, cum exceptio firmet † regulam in non [e] exceptuatis, l. nam quod liquidè, §. fi. ff. de penu. Leg. cum vulg. faciunt no. per Caſsad. reg. de trien. q. 14.

ADDITIO.

a Intellige poſſideat ēt cum mala fide, Rot. decif. 765. n. 4. lib. 3. par. 3. Diuerſ. & cum tit. Veral. decif. 349. num. 3. par. 3. Aliàs ſi tit. careat, non poteſt, ſe iuuare reg. Rot. decif. 814. lib. 3. nu. 2. par. 3. Diuerſ.

b Controuerſia fructuū non impedit reg. de trië. Rot. dec. 1235. n. 1. par. 3. li. 3. Diuer.

c Reg. de trien. excipiens aliquos caſus, habet locum in caſibus non exceptuatis, Veral. deciſ. 44. num. 2. par. 3.

d Reg. de trien. non habet locū in beneficio vacante in curia regulariter, & quomodo in curia vacare dicatur, Veral. deciſ. 48. num. 1. par. 3. Et quando ei ſit locus, Veral. deciſ. 46. nu. 1. & 47. nu. 1. par. 3.

e Soc. conſ. 167. lib. 2.
Vide ea quæ dixi ad deciſ. 3. ſup. eod.

EPITOME.

Impetrans monitorium pro aliquo contra alium, poteſt, non obſtante dicta impetratione, vti executoriali contra illū, pro quo monitorium impetrauit, & eius poſſeſsionem approbauit.

SVMMARIVM.

1 *In beneficialibus, nulla approbatione, vel auctoritate Apoſtolica interueniente, licitè quis poteſt retrocedere, & pœnitere.*

DECISIO VI. aliàs 91.

Petrus quidam de Valero literas executoriales ſuper Vicaria S. Aegidij Cęſaraguſtan. habuit, quas intimauit, & intimari fecit Gaſpari de Taracona, per quē dicebatur, quòd literæ executoriales non poterant ipſi intimari, quia voluntate ſua, & de eius conſenſu erat in poſseſsione Vicariæ, & quia inſuper Petrus defendens Gaſparem in poſseſsione impetrauerat monitorium in fauorem Gaſparis, & ad eius inſtantiam tanquam Vicarij S. Aegidij, contra alium, qui Gaſparem moleſtabat, quo ſtante non poterat modo contra eum adiuuari executorialibus ad impugnandam poſseſsionem, quam approbauerat, coram R. P. D. Epiſcopo Rauellen. 20. Octob. 1542. Fuit tentum, quòd licèt per impetrationem monitorij, per Petrum nomine Gaſparis, viſus fuerit approbare poſseſsionē Gaſparis, tamen cū ſimus in beneficialibus, & nō interuenerit auctoritas, vel confirmatio Apoſtolica, ſemper potuit Petrus retrocedere, & pœnitere, prout fecit intimando [a] executoriales, & ſic licitè agit, pro uocanda poſseſsione, tamquam attentata, & vitioſa, per not. per DD. in c. ſuper eo, de condi. appoſ.

ADDITIO.

a Sunt intimandæ executoriales iuxta formā iuris, vt ad declaratoriam poſſit perueniri, Veral. deciſ. 334. par. 1. nu. 1.

EPITOME.

Lis non dicitur pendere per extraiudicialem appellationem, ſi cauſa non ſit commiſſa,

miſſa, ſi verò eſt commiſſa, licèt poſtea deſeratur, eſt interrupta poſſeſſio triennalis.

SVMMARIA.

1 *Lis an ſit per appellationē extraiudicialem, & per ſolam cōmiſſionem?*

2 *Appellatio extraiudicialis legitimè intimata, ſubſequuta cōmiſſione, impedit curſum triennalem, ita ut beneficio regulæ quis vti non poſſit.*

DECISIO VII. aliàs 104.

IN cauſa Hiſpaleñ Cantoriæ ſtante appellatione extraiudiciali facta ſecundum formam clē. cauſam, de elect. per Franciſcum de Pennaloſa, qui prętendebat ius ad Cantoriam, de anno 1524. contra Ioannem Roderici de Baeza, deinde de anno 1525. ſubſequuta cōmiſſione, poſtea de anno 1537. Didacus Vaſquez commiſit cauſam contra prædictum Ioannem Roderici, qui dicebatur eſſe poſſeſſor triennalis, quia per appellationem [a] extraiudicialem, & ſolā

1 commiſſionem non erat lis. † Dubitabatur 4. Octobris, 1538. per R. P. D. Raynaldum an poſſit Ioannes Roderici vti priuilegio triennalis. Fuit reſolutum per omnes eadem die, quòd appellatio extraiudicialis, legitimè [b] intimata, ſub ſequuta cōmiſſione, impedit curſum triennalis, & non poteſt gau-

2 dere beneficio regulæ, † etiamſi appellatio poſtea deſeratur, quia illa lis ſemper reliquit reliquias, & veſtigia perturbationis, quæ impedit pacificam poſſeſſionem, maximè quia in Rota non finitur lis, niſi per ſententiam, vt in deciſ. 10. vt lit. pend. Nec obſt. deciſ. 1. de appel. in no. quæ videtur contraria, quia loquitur quo ad reuocationem [c] attētatorum, ſecus quoad impediendum curſum pacificum; Nec obſt. deciſ. 69. de appellat. in antiq. Caſſa. deciſ. 1. eod. tit. ad fi. vbi dicitur, quòd appellatio extraiudicialis non facit litem, quia debet intelligi ante cōmiſſionem cauſæ talis appellationis, ſed poſt, bene inducitur lis, per ſupradicta; & quòd per talem appellationem inducatur lis, tenet Aegid. deciſ. 748.

ADDITIO.

a Quæ habet vim citationis, Achil. de Graſ. deciſ. 240. iux. clem. cauſam: Quæ habet vim citationis, & deuoluit, deciſ. 231. vbi nu. 2. limit. vide eundem, deciſ. 260. n. 2. vbi declarat.

b Ipſi appellato, Rot. deciſ. 3. de appell. in antiq. deciſ. 486. nu. 3. par. 1. Diuerſ. vbi quot requirantur.

c Faſtol. Dub. Rot. 19. cau. 5.

☞ Deciſ. 10. vt lit. penden. eſt in nou.

EPITOME.

Lis per appellationem extraiudicialem legitimè intimatam, cauſamque deuoluentem non perimitur: ſi tamen deſeratur, poſſeſſore in poſſeſſione per triennium commorante, perimitur.

SVMMARIA.

1 *Lis finitur per rem iudicatam ſuper negotio principali, & non per interloquutionem.*

2 *Fatalium præfinitio non in appellantis, ſed in appellati fauorem eſt inducta, ideoq; poteſt illi renuntiare.*
3 *Lis dicitur eſſe per appellationem extraiudicialem legitimè intimatam, & cauſam deuolutam, putà per commiſſionem poſtea ſubſequutam.*

DECISIO VIII. aliàs 105.

Poſtea verò in eadem cauſa 8. Nouemb. 1538. Fuit dub. R. P. D. Raynal. cauſam propon. dato quòd per appellationem extraiudicialem, ſequuta commiſſione ſit lis, an ex quo poſt deſertionem effluxit aliud triennium, & longè plus, ſinè alia moleſtia iuuetur reg. de trien. inter Dominos fuit diſputatum dub. & propter eius difficultatem vota fuerunt paria, quidam ex Dominis dicebant, quòd non erat finita lis; quia lis non finitur niſi per rem [a] iudicatã ſuper negotio principali, & non
1 per interlocutoriam, † qualis eſt pronuntiatio ſuper deſertionẽ, quæ dicitur interlocutoria, & poteſt reuocari per eundem iudicẽ, & appellatus poteſt appellationẽ proſequi appellantis. Alij autem Domini tenebant contrarium, quòd lis eſſet finita per deſertio-
2 nem, † quia præfinitio fatalium [b] eſt in odium appellantis, & in fauorem appellati, vnde appellatus renuntiare poteſt huic præfinitioni introductæ in eius fauorem, & dicere; Ego volo, quòd ſit finita lis per fatalium lapſum, & ſic ſit pacificus, ad quod alij Domini replicabant, quòd non eſt omnino in eius facultate dicere, quia ſemper eſt perturbatus, & moleſtatus, donec per ſententiam finiatur moleſtia; Vnde cum hæc diuerſitas reperiretur inter Dominos, fuit iterum informatum propter difficultatem materiæ. Tandem. 9. Decembr. 1538. Fuit reſol. & tentũ per maiorem partem, aliquibus ex Dominis contradicentibus, quòd per appellationem extraiudicialẽ legitimè intimatã, & cauſam deuolutam, putà per commiſſionem poſtea ſubſequẽtem ſit lis, & ſimiliter Fuit reſol. per maiorem partem, aliquibus etiam contradicen
3 tibus, † quod licèt per appellationem extraiudicialem deuoluẽtem cauſam, vt ſupra, ſit lis; ſi tamen deſeratur, & poſt deſertionem poſſeſſor maneat in poſſeſſione per triennium, quòd non ſit amplius lis, & ſic appellatus poſſeſſor triennalis, poſſit vti reg. de trien. quãuis materia in vtroq; capite fuerit valde difficilis, & pro tali reputata propter difficultatem in iure, & propter contrarietatem deciſionum Rotæ, quæ reperiuntur in hac materia.

ADDITIO.

a Rot. deciſ. 768. vbi ſub n. 6. inter alias doctrinas allegat hanc deciſ. par. 1. Diuerſ. Non currunt fatalia, quando effluxerunt ex cauſa appellati, Veral. deciſ. 13. nu. 2. par. 2. Neque in cauſa nullitatis ex defe-

ctu iuriſdictionis Capel. Tholoſ. q. 113. vbi add. Item non currunt ob impedimentum non expeditæ remiſſoriæ, quod prouenit ex facto mixto, & ex facto appellati, Veral. deciſ. 11. num. 1. par. 2. Item impedito facto principis, vel partis Veral. deciſ. 13. nu. 1. par. 2.

EPITOME.

Tranſlatarius exiſtens in poſſeſsione non tenetur verificare literas transferentis, neque habilitates ſuas.

SVMMARIA.

1 *Tranſlatarius an teneatur ad verificanda narrata in Bulla gratioſa transferentis?*

2 *In poſſeſſorio non eſt neceſſe probare narratiuam, ſed ſufficit oſtendere literas expeditas, & tranſlationem.*

3 *Habilitates non tractantur in poſſeſſorio, quia ſunt altioris indaginis.*

DECISIO IX. aliàs 158.

Clem. 7. ſuper fructibus menſæ Epiſcopalis Licien. reſeruauit penſionem in fauorem Cardinalis de Spinola, cum poteſtate transferendi, extincta dicta penſione, fuit tranſlata alia ſimilis, in fauorem Cardinalis de Cortona cum eadem clauſula transferendi; & idem Cardinalis de Cortona, tranſtulit penſionem in fauorem Iacobi, cum eadem facultate trãſferendi in alium; & idem Iacobus tranſtulit in fauorem Marciantonij, & in literis [a] trãſlationis Marciantonij dicebatur, quòd Iacobus habebat facultatem transferendi habendo relationem ad literas, & ſupplicationes, per verba hæc, prout aliàs in literis, &c. diçebatur cõtra Marcumantonium prædictum eſſe obligatum ad verificandum [b] omnia narrata in Bul.
1 gratioſa, † ad no. per DD. in c. fi. de præſump. & c. conſtitutus, de reſcrip. maximè quia erat probatum per fidem Notariorum, & per regiſtrum Cameræ, & Cancellariç de diligentijs factis literas tales narratas non inueniri, per hæc probatur negatiua, taliter quòd onus probandi transfertur in aduerſarium, vt tenent Bar. & DD. in l. Is poteſt, ff. de acq. hære. Fuit dub. 18 Ian. 1542. R. P. D. Iacobo Puteo cauſam proponẽte ſtante pacifica poſſeſſione Marciantonij, & clauſula ſine [c] retardatione penſionis, aut ſolutionis, an Marcusantonius agens ad ſolutionem penſionis, teneatur verificare narrata in literis reſeruationis Iacobi conſentiẽtis trãſlationi in perſonam dicti Marciantonij, & an habilitates Iacobi conſentientis tranſlationi Iudicis transferentis, & Marciãtonij trãſlatarij ſint probandæ, In hoc du-
2 bio tenuerũt omnes, † quòd cum ſimus tantum in poſſeſſorio, non eſt neceſſe probare narratiuam, ſed ſufficit oſtendere literas expeditas, & tranſlationem, & quaſi poſſeſſionem percipiendi, & idem dixerunt, quo ad probationem habilitatum, quòd ſcilicet non ſit neceſſe illas probari in hoc iudicio, quia

quia cum non conſtet de contrario, ideſt, quod Marcusantonius non ſit inhabilis, pręſumitur habilitas in hoc iudicio, licèt ſecus eſſet ſi de inhabilitate conſtaret per confeſſionẽ, prout dicimus in execrabilitate, quæ probata impedit reſtitutionem in ſpolio, vt ſolet tenere Rota; & idem in illegitimitate, quæ probata, putà per confeſſionem impediret reſtitutionem, vt no. DD. in c. conſtitutus, de fil. præsb. Ratio, quia Papa narrat factum in Bulla, & ſuper eo ſe fundat, ad not. in cle. 1. de prob. Anto. poſt alios in c. fi. de ſucceſ. ab inteſta. & in c. cum à nobis, de teſti. & poſſedit per plures annos pẽſionem, & tãquam ſpoliatus agit poſſeſſorio, Ideo præſumitur habilitas, & quia hoc concernit petitorium, ad not. in c. item cum quis, c. ſolite & in c. ad ſedem, de reſtit. ſpol. maximè, quia cum hæc habilitates requirant altiorẽ
3 indaginem, in hoc poſſeſſorio † nõ debent diſcuti, vt not. Bald. in l. 2. & fin. C. de edic. d. Adria. tol. Saly. in l. fi. C. de ordin. iud. Ang. conſ. 131. Item cum per plures annos ſoluerit penſionem, approbauit pẽſionarium, ad not. per Ang. in l. ſi proponas, §. hæreditatem, ff. de inoffic. teſt. ad reg. quod ſemel, de reg. iur. in 6.

ADDITIO.

a Dicitur translatio odioſiſſima, quia prorogatur ſeruitus beneficij, Veral. deciſ. 303. par. 2. & deciſ. 100. nu. 6. par. 3. Tranſlatione generali veniunt etiã omnia ignorata, iux. l. cum te, C. de tranſac. Rot. deciſ. 1169. lib. 3. nu. 1. par. 3. Diuerſ. Poteſt fieri translatio penſionis per milites ſancti Petri, coram Notario ſinè oſtenſione priuilegij, Rot. deciſ. 1320. lib. 3. num. 1. par. 3. Diuerſ. & quando eſt translatio pẽſionis requirit ſpecialem notitiam, Veral. deciſ. 303. par. 2.

b Narratiua in noua prouiſione ſatis eſt, vt verificetur de facto ad obtinẽ nouam prouiſionem, Rot. deciſ. 691. lib. 3. nu. 1. par. 3. Diuerſ. Et ſi ratificata non fuerit in gratia, prout de iure requiritur, gratia nequaquam venit canonizanda, Rot. deciſ. 793. par. 1. 297. lib. 2. num. 3. par. 3. Diuerſ. Cæſ. de Graſ. deciſ. 66. num. 7. & 8.

c Iſta clauſula, quam vim habeat, quoſque producat effectus, Rot. deciſ. 349. nu. 1. p. 1. 182. nu. 3. lib. 2. par. 3. Diuerſ. Quid operetur in literis ex quibus oritur exceptio nullitatis, Rot. deciſ. 310. nu. 3. par. 1. eod.

EPITOME.

Præceptoriæ & Prioratus Ordinis Hieroſolymitani, ſunt ad nutum Magni Magiſtri amouibiles.

SVMMARIA.

1 *Regula de annali & triennali, non habet locum in Præceptorijs ad nutum amouibilibus.*

2 *Religioſi Ordinis Sancti Ioannis Hieroſolymitani ſunt veri Religioſi, & emittunt tria vota.*

3 *Religioſi Sancti Ioannis proprium nihil habent, & ſunt feudi incapaces.*

DECISIO X. aliàs 169.

PRęceptoria ſeu Prioratus Cęſarauguſtan. de Halambra

 Liga-

litigabatur in Rota inter Alphonſum de Cardona ex vna, & Petrũ Ferdinandez de Heredia partibus ex altera, coram R.P.D.Marcoantonio, & Fuit dub. 13. Decemb. 1542. eodem cauſam propon. an Præceptoria de qua agitur, ſit beneficium ad nutum Magni Magiſtri, & conuentus amouibile; & dato, quòd ſit amouibile, an in eo locum habeat regula de [a] annali
1 & triennali, † Fuit tẽtum per omnes, quòd [b] Præceptoriæ Ordinis S.Ioãnis Hieroſolymitani ſint beneficia manualia, & quòd Religioſi [c] prædicti Ordinis emittunt, & profitentur [d] tria vota, & ſunt veri
2 Religioſi, † ſe ſuaque dedicant Deo, ex quo ſequitur, quòd tenẽtur ſtare obedientiæ, & diſpoſitioni ſuperioris, & non poſſunt tenere proprium, vt in auth. ingreſſi, C. de Sacroſanct. Eccleſ. & ſic poſsũt amoueri à Præceptorijs ad nutum Magni Magiſtri, nec ſibi quicquam concedi poteſt in perpetuum, c.cum ad Monaſterium, §.tales, & ibidem DD.de ſtat. reg. & DD.in c.cum deputati, de iud. Glo. in cle. ver. obedientiam, de relig. domi. & iſti non habent velle, nec nolle, quia totum depẽdet à voluntate Magni Magiſtri, ad c. ſi Religioſus, de elect. in 6. & Bal. conſil. 170. incipien. ad euidentiam, &c. lib.2. dicit, † quòd iſti non ſunt feudi capaces, & nihil habere poſſunt.

ADDITIO.

a Eſt facta in odium illorum qui moleſtant annales poſſeſſores, Veral.deciſ.19.par.3. Præcipuè in odium impetrantium eſt inducta, Rot. deciſ.632. lib.3. nu.3. par.3. Diuerſ. Non ſeruata, vtrum præiudicet parti in cauſa beneficiali conſtito, quòd aſſerta attentata fuerint calumnioſa, Rot. deciſ.66. lib.2. nu.1. par.3. Diuerſ. Cum tit. præcedente conſeruat poſſeſſorem, Rot.deciſ.1022. lib.3. n.1. par.3. Diuerſ. Non habet locum in beneficijs iuriſpatron. ſi accedat conſenſus patronorum, Rot.deciſ.796. lib.3. nu.1. par.3. Diuerſ. Procedit, & annullat geſta, illa non ſeruata, etiam ſi non feratur ſententia, Rot.deciſ. 835. lib. 3. nu.1. par.3. Diuerſ. Non currit tempus iſtius reg. quando quis eſt impeditus facto aduerſarij, Rot.deciſ.98. lib.1. nu.1 par.3. Diuerſ. Habet Symbolum cum illa, de impetrando certo modo, Veral. deciſ.24. par.3. An extinguat litem, Veral. deciſ.26. par.2. nu.2. Quidque requirat, Veral.deciſ.20. nu.1. & 21. num.1. & 2. par.3.

b Non ſunt electiua, nec curata, ſed regularia, Achil. de Graſ. deciſ. 272. Et non compræhenduntur ſub generali reſeruatione, vt ibi num.4.

c Et gaudent priuilegio à ſede Apoſtolica, Rot. deciſ.107. lib.3. par.3. Diuerſ.

d Rot. deciſ.436. lib.3. par.3. Diuerſ.

EPITOME.

Exceptio rei iudicatæ in poſſeſſorio retinen. non obſtat agenti poſſeſſorio recuperan. & poſſunt hęc duo iudicia eodem tempore intentari.

SVMMARIA.

1 *Exceptio rei iudicatæ ſuper poſſeſſorio retinendæ non impedit intentionem agentis interdicto recuperandæ.*

2 *Ex-*

a *Exceptio rei iudicatæ non obſtat, quando agitur variato iudicio.*

DECISIO XI. aliàs 174.

IN eadem cauſa Terrarum Cęſenateñ de qua in ſuperiori deciſ. inter præfatum Bernardinũ ex vna, & Leonardum & Franciſcum ex altera, ſuper poſſeſſione dictarum Terrarum emphyteuticarum, fuit intentatum interdictum retinendę, cum vtraque pars diceret ſe potiorem habere poſſeſſionem, & ſententia fuit lata ſuper poſſeſſione intentata in fauorem Bernardini. Poſtea verò prædicti Leonardus & Franciſcus agebant interdicto [a] recuperandæ ſuper dictis Terris, fuit oppoſita exceptio [b] rei iudicatæ per Bernardinum. Fuit dub. 19. Nouemb. 1543. R.P. D.Proſpero cauſam propon. an ſententia lata pro Bernardino, in qua dicitur ipſum eſſe potiorẽ in poſſeſſione, de qua agitur, & propterea manutenend. impediat iudicium recuperandæ, ex aduerſo intentatum; Fuit tentũ, † quòd
1 ſententia in interdicto retinendæ non impediat agi ſucceſſiuè interdicto recuperandæ, quia licèt eodem tempore poſſet induci repugnantia, ſucceſſiuè tamen abſque dubio ceſſat, maximè quia ſimul & ſucceſſiuè poſſet agi; nec diceretur repugnare deductis diuerſis poſſeſſionibus, ideſt, ciuili in interdicto retinendæ, & naturali, vel vtraque in interdicto recuperandæ, iux. gloſ. in c. paſtoralis, de cau. poſſeſſ. & propr. & cum variato iudicio agatur, non
2 obſt. exceptio rei iudicatæ, † tex. in l.cum quæritur, ff.de excep.rei iudic. faciunt not. per Abb. in c. aduerſario, de excep. tex. in l. 3. & l.ſi mater, §. eandem, ff. de excep. rei iudic.

ADDITIO.

a Iſtud interdictum recuperandæ, vel adipiſcendę poſſeſſionis cum petitorio, ſecũdum communem opinionem, inteтari poteſt, l. fundi, ff. de vi, & vi arm. gloſ. & DD. in l. incerti, C. de interdic. Fal. duobus modis, Soc. reg.236. Datur pro qualibet poſſeſſione, quam obtinet ille, in cuius locum quis ſubrogatur, etiamſi fuiſſet detentatio, Veral. deciſ.346. nu.1. par.2. Et quãdo conſtat de tit. Veral. deciſ. 107. num.1.par.2. Non admittitur in interdicto adipiſcendæ exceptio dominij, niſi incontinenti probetur, Rot.deciſ.674 n.8. lib.3. par.3. Diuerſ. Regulatur iſtud interdictum, etiam ſi ſummariſſimum, iiſdem rebus, quibus interdictum retinendæ, Rot.deciſ.27. par.1. num.5. Diuerſ. Competit filio in bonis per patrem detentis in eius vita, Rot. deciſ.613. par.1.nu. 6. eod.

b De iſta exceptione plura ſcripſit, Pap. in form. lib. reſp. re. conuent. gloſſ. reique iudicatæ.

EPITOME.

Regulæ de Annali quo ad primam partem, cenſetur ſatisfactum per citationem principalis, vel ipſius Procuratoris legitimè factam.

SVM-

SVMMARIA.

1 *Iudicium non dicitur inchoatum, niſi realiter per actorẽ reus fuerit citatus.*
2 *Sola productio mandati procuratoris, etiã cum proteſtatione nihil fieri, niſi ipſo citato, non deuoluit cauſam.*

DECISIO XII. aliàs 191.

DVb. poſitum Fuit per R. P. D. Io. Paulũ in quadam cauſa Valentin. parochialis, inter Io. de Gais ex vna, & Vincent. de Baſſa, partibus ex altera, de menſe Nouẽb. 1544. an dicatur ſatiſfactum primæ parti, ſecũdæ partis reg. de Ann. vc3, de vocando poſſeſſore infra ſex menſes, à die quo Ioan. habuit notitiam, quòd debebat citari, vel à die quo Ioan. conſtituit procuratorem, vel à die, quo eius procurator comparuit, vel quo fuit citatus, & quo tempore incipit currere tempus ſecundę partis regulæ, vc3 de expedieñ cauſam infra annum à die citationis. Tentum eſt quo ad primam partem dubij, per maiorem partẽ, aliquibus contradicentibus, quòd tunc ſit ſatisfactum regulæ, quando procurator vel principalis fuerit citatus, & quòd ſola productio mandati facta poſt decretum citationis, & ſi ſit ſpecialiter ad hanc cauſam, non inducat inchoationẽ
1 iudicij; Ratio principalis fuit, † qa ad hoc vt dicatur inchoatum iudicium, & quòd procedi poſſit requiritur, quòd realiter fuerit citatus actos per reum, vt c. cauſam quę de dol. & contum. vel actor reum [a] citauerit, vel eius procuratorem acceptantem, vt continetur per plura iura & rationes deciſ. 402. in nou. in prima opin. & hanc opin. amplexia eſt Rota antiqua, vt tenet Aegid. deciſ. 456. & deciſ. 462. quæ omnino ſunt conſideranda; concluſum tamen eſt, quod ſufficiens eſt quæcumque executio citationis nulla de facto, tamen facta, iux. clem. cauſam, de elec. & iterum, 24. Nouemb. 1544. Fuit poſita cauſa, & Fuit tentum per maiorem partem, aliquibus contradicentibus, quòd ſola productio mandati procuratoris non deuoluat cauſam ad effectum, quòd principalis habeatur
2 pro citato, † & actor videatur ſatisfeciſſe reg. de annali, quo ad vocationem poſſeſſoris, maximè q in caſu iſto productio fuit cũ proteſtatione, nihil fieri niſi ipſo citato, & ſic non comparuit procurator tanquã citatus eſſet dominus, ſed vt citaretur; & hoc dixerunt Domini etiam, ſi procurator eſſet conſtitutus poſt commiſſionẽ cauſæ, & eſſet decretum citationis, ſecus autem dixerunt, ſi præceſſit aliqua etiam illegitima executio citationis, & ita intellexerunt deciſ. 402. & tenuerunt deciſ. Aegid. iam alleg.

ADDITIO.

a Quando reus ſit citañ, & quando actor, Pap. in form. lib. act. real. gloſ. 1. & in form.

form. reſpon. rei conuen. gl. in termino num. 2. Aduertas, quòd ille, qui citañ eſt, debet citari per diem ante, aliàs non valeret petitio, ſi eadem die citaretur, l. de vnaquaque, ff. de re. iudic. c. inter quatuor, ex de maior. & obed. l. ea quæ, C. quomod. & qñ iud. vtcumque contrariũ videatur tenere, Bart. in l. leuia, ff. de act. & oblig. primum obſeruatur in praxi. Deciſ. 402. in nou. eſt 17. de dol. & contumac.

EPITOME.

Beneficium ſemel litigioſum, quo ad vitium afficit rem, & ſequitur poſſeſſorem.

SVMMARIVM.

1 *Regula de triennali vti non poteſt ille, qui non eſt pacificus poſſeſſor.*

DECISIO XIII. aliàs 207.

IN prima inſtantia, coram R.P. D. Rauelleñ in Salamantiñ & Abuleñ de Rabe. Fuit dub. 13. Iun. 1544. an Lucas de Garuina poſſit ſe iuuare reg. de trien. contra Ioan. Ximenez, factum eſt poſitum in deciſione ſuperiori, Fuit concluſum, exceptis duobus ex octo, per omnes, quòd non ſit locus regulæ: quia ex quo beneficium ſemel fuit litigioſum, tale vitium afficit rẽ, & ſequitur poſſeſſorem, vt S. furtiuæ quoque res, Inſtit. de vſucap. vnde niſi purgetur dictum vitium per ſententiã vel aliàs, de iure ſemper dicitur vitioſus poſſeſſor, id eſt vitio litigioſi infectus, & inuolutus, & ſic non poteſt dici pacificus poſſeſſor, & conſequenter, nec vti regula, quæ requirit pacificam poſſeſſionem;

1 † & ad verba regulæ in fine, antiquas lites &c. dictum fuit, quod dicit Sarneñ. Sed Dominus Epiſcopus Rauelleñ dixit, quòd quãdiu fuit in Rota, numquam fuit habita conſideratio ad illa verba, ſed ex quo beneficium eſt litigioſum, poſſeſſor non poteſt vti regula, quia nõ eſt pacificus poſſeſſor, & fundamentum aliorum Dominorum erat ſuper dictis verbis, antiquas lites &c. & inſuper quòd regula non diſponit, quòd poſſeſſor ſit pacificus, ſed quòd poſſeſſor pacificè poſſedit, quaſi quòd & ſi fuerit lis inter alios, ſi tamen poſſeſſor non fuerit in lite dicatur pacificè poſſidere, quod quidem in veritate viſum fuit abſurdum; quòd beneficium litigioſum, etiã ſi inter alios litigioſum ſit, ſi tamẽ ſit litigioſum, repugnat quòd poſſit poſſidere pacificè, vt d. S. furtiuæ, non fuit tamen ſumpta ſolita reſolutio; quia aduocati parum dixerunt, & hac de cauſa proponens tranſiuit ad aliam viam, id eſt, ad ſpolium, vt ſi poſſet, cauſa per illam viam expediretur. Poſteà vero in eadem cauſa, coram R.P.D. Proſpero in ſecunda inſtãtia de mẽſe Febr. 1545. Fuit dub. numquid Lucas prouiſus ab Ordinario de beneficio vacãte per obitum Franciſci Maron, qui rem iudicatam in ſui fauorem, & executoriales obtinuerat, poſſit gaudere

reg.

reg. de trien. Fuit concl. per omnes,quòd non gaudet reg. de triē. ratio quia cum Lucas obtinuerit poſſeſſionem, quam habebat ille, qui ſpoliauerat Franciſcum, contra quē Franciſcus obtinuerat rē iudicatam, dicitur obtinuiſſe poſſeſſionem violentam, vel ſpoliatiuam,& vitio furti, & ſpolij infe-ctam, & ſic non poteſt dici pacificus poſſeſſor, prout requiritur in regula,& licèt pro iſta reſolutione fuerit deducta alia ratio, ſcilicet, quòd obſtabat Lucæ vitium litis non finitæ, quia Franciſcus numquam obtinuit realem executionē ſuæ rei iudicatæ, cum non acceſiſſet poſſeſſionem, iſta ratio,licèt in vna propoſitione per me facta ex octo, vel nouem votis,per omnes Dominos, duobus, vel tribus exceptis, tenta fuit, ſed cauſa non fuit expedita per hanc rationem, ſed per aliam, & eſt, quia ſpoliatus poteſt agere contra omnes capientes pręfatam poſſeſſionem ante purgationem ſpolij, tenentes, quòd ſi agatur ſpolio, non habet locum reg. de trien. Sarnen.q. 11. & ſic potuit agere Ioan. ſubrogatus, etiam quo ad ſpolium ſubrogatus. Item reg. de trien. non habet locum durante litigio, & hoc non extinguitur etiam poſt rem iudicatam, & poſt executoriales, niſi poſt executionem, vel ſi fuerit ſententiatū in fauorem poſſeſſoris, Ioan.Fab.in l.2. C.de litigi. Sarneñ reg.de triénn. q. 44. Nec obſt.quòd Lucas fuit ſubrogatus, etiam quo ad ſpolium, quia ſubrogatio Ioannis fuit melior,& anterior, & poſt plenum ius tranſlatum in Ioan. nihil potuit capere Lucas, Nec obſt. reg. de trien. ibi lites antiquas? quia regula non habet locū in poſſeſſione ſpoliantis contra agentem ſpolio, nec regula prodeſt prouiſo de beneficio litigioſo cum anteceſſore,Sarnen. reg. de trien. q.61.

ADDITIO.

Concord. deciſ. 3. & ea ibi dixi, & deciſ. 15. hoc tit. & deciſ. 5. ſup. vt lite penden.

EPITOME.

Qui non eſt pacificus poſſeſſor, non gaudet beneficio regulæ de Annali exceptione.

SVMMARIA.

1 *Lis non finitur per mortem, ſed per ſententiam executioni demandatā.*
2 *Poſidens beneficium litigioſum per annum cum prædeceſſore, licèt ipſe numquam ſit citatus, neque ſubrogatus gratioſè, non poteſt dare de regula de Annali.*

DECISIO XIV. aliàs 240.

IO. Fœlix Abbas in cauſa nullius Abbatiæ, coram R. P. D. Io. Paulo contra Petrum Aureliū Corrigia, ſe defendebat reg. de Annali,Petrus autem Aurelius allegauit hæc minimè fieri poſſe, ex eo,quod cum lis fuerit cū prædeceſ-

deceſſore, Io.Fœlix non erat paci ficus poſſeſſor, quia lis non finitur per mortem, ſed per [a] ſententiam
1 executioni demãdatam, † ad not. per Caſſad. ſuper reg. deciſ. 14. num. 11. Io. autem Fœlix replicabat, quòd ipſe erat pacificus poſſeſſor, licèt lis eſſet inter alios, quia ipſe nunquam fuit in lite, ad c. Romana, §. in alium de appel. lib. 6. & DD. in l. fin. C. de litig. fuit poſita cauſa in Rota per R. P. D. Io. Paulum, & Dub. an reg. de annali ſuffragetur pacifico poſſeſſori, licèt cum ſuo prædeceſſore fuerit lis, aut inter alios, non tamen cum poſſeſſore annali; & per omnes Dominos fuit reſol. 28. Nouemb. 1539. quòd reg. de annali non ſuffragetur, annali poſſeſſori, qui nunquam fuit citatus; Dum tamen beneficium fuerit litigioſũ, quando ipſe fuit ingreſſus poſſeſſionem, vt putà quia antea fuerat
2 litigioſum cum prędeceſſore, † vel erat lis, quæ nec per ſententiam, vel mortem vtriuſque, nec per Papam fuit extincta, quia cum ſemper lis duret, beneficium dicitur infectum ad quemcumque vadat, quod ſecus eſſet, ſi aliquo poſſidente, moueretur lis inter alios, quia ſi poſſeſſor non fuiſſet citatus, efficeretur annalis, & gauderet beneficio regulæ; In triennali verò, prædicta non haberent locum; quia in caſu ſupradicto gauderet poſſeſſor triennalis reg. de trien. ſi ipſe nunquam fuiſſet in lite, licèt eſſet lis inter alios, quando ipſe incepit poſſidere, quia regula extinguit lites antiquas.

ADDITIO.

a Rot. deciſ. 10. vt lit. pend. n. 3. in no. Creſc. deciſ. 9. de iudic.
De reg. de annali dixi ad deciſ. 10. š hoc tit.

EPITOME.

Allegatio Lapi 89. poteſt allegari ad excludendum ius aduerſarij per primum & vlteriorem ſucceſſorem, hoc eſt primum, ſecundum vel 3. ſucceſſorem.

SVMMARIA.

1 *Reſeruatio vacationis in vno de octo menſibus reſeruatis tollit poſſeſſionem, & detentationem, vt non poſſit agi ſpolio.*
2 *Triennalis pacificus poſſeſſor facit, quòd præſumatur habere quodcumque ius melius in mundo.*
3 *Diſpoſitio in dubio intelligitur de primo actu.*
4 *Allegatio Lapi quomodo differat à regula de triennali.*

DECISIO XV. aliàs 241.

Circa intellectum alleg. Lapi 89. in cauſa Hiſpalen. Canonicatus & præben. inter Petrũ de Sentillana, ex vna, & Didacum de Veſega ex altera, 17. Martij, 1538. dubitabatur an alleg. Lap. 89. poſſit allegari ad excludendũ ius aduerſarij per primum & vlteriorem, hoc eſt primum, ſecundũ, vel tertium ſucceſſorem; pro cuius intelligentia fuit factum tale. Quidam

Quidā nomine Emanuel mortuus eſt, & per eius obitum auctoritate ordinaria fuit facta collatio, ſeu prouiſio Canonicatus, & præbeñ præfatorum, in fauorem Garſiæ de Mondragon, per cuius obitum impetrauit quidā nomine Gomeſius, qui ceſſit in fauorem Petri de Sentillana, qui ad excludendum aduerſarium prætendentem habere ius in prædictis Canonicatu, & præbeñ dicebat, ſuum prædeceſſorem Garſiam de Mōdragon fuiſſe poſſeſſorem [a] pacificum quinquēnalem, & communiter fuiſſe reputatum pro Canonico, quæ communis reputatio, & poſſeſſio pacifica erat ſufficiens, ſecundum alleg. Lap. ad excludendum ius aduerſarij, venientes ex iure aliorum, qui fuerunt negligentes in conueniendo prædeceſſorem, qui fuit effectus triennalis, ex altera parte fuit allegatum, quòd alleg. Lap. poterat iuuare Gomeſium immediatè ſucceſſorē prædicti Garſiæ, non autem Petrum de Sentillana ſecundum ſucceſſorem; maximè quòd prouiſio à principio prædeceſſoris Garſię fuit de beneficio reſeruato, & ſic titulus erat infectus propter vacationē in vno ex octo menſibus reſeruatis, quæ reſeruatio tollit poſſeſſionem & detentionem, vt non poſſit agi ſuper ſpolio,

1 † ad no. per deciſ. 2. de reſtit. ſpoliat. in antiq. & deciſ. 3. eo. tit. in nou. & per Caſſa. deciſ. 1. eod. tit. propter decreta exorbitantia in reſeruatione, & ceſſante poſſeſſione, ceſſant omnes concluſiones Lap. Super hoc dubio eadem die Fuit reſol. per omnes Dominos, quòd alleg. Lap. poteſt allegari per primum, & vlteriorem ſucceſſorem, quia eadem eſt ratio. Inſuper quia ſi titulus talis triennalis poſſeſſoris ſit infectus, & ſimiliter poſſeſio, nihilominus talis poſſeſſio operatur effectum ſuum ſecundum alleg. Lap. & quia ſi deceſſit in triennali poſſeſſione pacificus, hæc poſſeſſio eſt tantæ potentiæ, quòd facit præſumi, quòd talis poſſeſor habuerit, quodcūque ius, quod eſset melius in mundo,

2 † & ita iuſtificatur ius, & poſſeſſio talis poſseſsoris, & ad *illud*, quod fuit dictum de poſseſſione infecta ratione reſeruationis, fuit reſponſum, quòd procederet in materia ſpolij, ſecus autem in alleg. Lap. & quia propter deceſsū in poſseſsione triennali, præſumitur purgatū vitium tituli, & quæſitum bonum ius, & ſic amplius non eſt conſiderandum vitium tituli, neque vitium poſseſsionis, & ad illud, quòd erat paritas rationis in alleg. Lap. Dum dicebatur per aduocatos, quòd non erat paritas rationis, & quòd ceſsabat ratio alleg. Lapi, volentis non debere procedi in infinitum in iuſtificatione plurium titulorum, quia diſpoſitio in dubio intelligitur de

3 primo, [a] actu † c. mandato, c. ſi clericus, de præben. lib. 6. Moder. in c. 1.

in c. 1. de tregu. & pac. Fuit reſpon ſum, quòd ſatis eſt non procedi vltra, quando non proceditur vltra titulum eius, qui deceſſit in triennali poſſeſſione, licèt habeat iuſtificare titulos ſucceſſorũ, nec obſt. quòd ſicut reg. de trien. non extẽditur ad alium, quàm ad primum poſſeſſorem, ita videretur dicendum in alleg. Lap. quia fuit reſpõſum eſſe differentiam inter vnum & aliud, quia reg. de trien. defendit ſolum poſſeſſorem, ſed alleg. Lap. iuuat non poſſeſſorem, ſed ſucceſſorem triẽnalis poſſeſſoris;
4 † inſuper per Aduocatos fuit dictum, quòd alleg. Lap. procedit, & quòd præſumit titulum poſſidẽtis per triennium, ratione viſitationis ordinariæ ſingulis annis faciẽdæ, quia tunc Ordinarius viſitans videt titulos, & cũ dimittat poſſeſſorem, præſumitur titulus bonus, ſtante etiam reputatione, & hoc tenet Fely. in c. illud, col. 3. de præſcrip. Idem Fely. in c. ſicut, col. 16. de re iud. Et quòd tunc temporis, vt cõnſtat ex facto, fuit facta [c] viſitatio in Ciuitate Hiſpalen. & idem ſentit Caſſa. deciſ. 8. ſuper Reg. de trien. dum concludit ibi regulam procedere ex præſumpto titulo per illud tempus, quia viſitãs Epiſcopus titulos inquirit, Nam fuit reſponſum per vnum ex Dominis, videlicet per D. Epiſcopum Rauel. quòd licèt ſit verum, quòd reputatio communis Lapi procedat, quia concurrit cum ea Ordinarij viſitatio, vt ſentit Io. Andr. in c. illud, de præſump. & in locis alleg. per Felyn. In hoc tamen caſu poſſet dici, 9 cum hodie viſitatores ſolis titulis ſinè alio examine, & diſcuſſione contententur, & Archiepiſcopus Hiſpalenſ. minimè tolleraſſet prædictum Garſiam Mondragon in Canonicatu per triennium, & Canonici, ad quos ſpectat dare poſſeſſionem Canonicatus & præb. non dediſſent, niſi præſentatus eſſet titulus verus, & hæc præſentatio tituli cum communi reputatione, eſt tãti effectus, ſicut viſitatio, & communis reputatio, quod quidem eſt notandum ad alios Canonicatus, & ad ſimiles cauſas, quæ deinceps poſſent oriri.

ADDITIO.

a Pacificus poſſeſſor nõ eſt ille, qui nõ vult parere, Put. deciſ. 311. nu. 2. lib. 2. Neque ille qui commiſit cauſam, vnam tãquam intruſum, licèt errauerit in nomine, Rot. deciſ. 89. n. 1. lib. 1. par. 3. Diuerſ. Demonſtratur ex ſolo curſu temporis pacificus, Veral. deciſ. 246. nu. 1. p. 3.

b Copioſè, Felyn. in c. 2. ex de tregu. & pac. lim. 7. mod. & ampl. in pluribus, Felyn. in d. c. 2. n. 3. lim. in 4. Soc. reg. 13. in multis, Iaſ. in l. duobus, §. ei qui, nu. 2. & 19. ff. de iuriſd. omn. iud. & in l. diuortio, §. qui in anno, nu. 12. ff. ſol. matrim. Ampl. in 4. & lim. in 14. Porc. lib. 3. com. cõcluſ. reg. 21. Fal. vt per Diaz. reg. 614.

c Viſitatio dependet à iuriſdictione Ordinaria, Rot. deciſ. 166. num. 2. p. 2. Diuerſ. Viſitationis materiam, vide per Roch. in tract. viſit. ſuper Bul. Greg. 13. Cupientes, edita 25. April. anno Domini 1583.

EPITOME.

Regula de triennali habet locum etiam in commenda, quia ceſſante commenda beneficium vacat vt prius.

SVMMARIA.

1 *Beneficium commendatum vacans in Curia non comprehenditur ſub reuocatione c. 2. de præb. in 6.*

2 *Verbum vacare intelligitur de vacatione de iure, non autem de facto.*

DECISIO XVI. aliàs 247.

Monaſterium quodam diœceſ. Vrgelleñ Præmonſtrateñ vacauit in Rom. Curia de menſe Iun. 1527. D. Balthaſar de Caſtilione Nuntius Apoſtolicus in Hiſpania, cum poteſtate Legati de latere, & conferendi quæcũque beneficia etiam regularia, cõmendandi, exceptis beneficijs vacantibus apud Sedem, præfatum Monaſterium R.P. D. Io. de Cordoua, Epiſcopo Barchinoneñ commendauit, quod poſſedit per biennium pacificè, Bernardinus quidã Ortez prætendens ius in eo, ab eodem Epiſcopo fuit excluſus exceptione reg. trien. Bernardinus allegauit regulam non impedire, quia non habet locum in beneficio commendato, Fuit dub. de menſe Nouemb. 1539. an reg. de trien. habeat locum in commenda, Fuit reſol. per omnes nemine diſcrepante, quòd reg. prædicta habet locum in commenda, per plura fundamẽta poſita per Sam. in reg. de trien. q. 5. & inſuper in eadem cauſa die eadem Fuit reſol. per Dominos, quòd quando commenda ceſſat in Curia, & moritur [a] commendatarius in Curia, beneficium vacans commendatũ non comprehenditur ſub reſeruatione, † c. 2. de præb. lib. 6. Ratio, quia beneficium vacat eadem vacatione, qua prius vacauerat, antequam commendaretur, ita tenet Colle. in c. ſi conſtiterit, de accuſ. Sarn. reg. de veriſim. not. obitus q. 4. Dec. conſ. 149. col. 4. Aegyd. deciſ. 596. Feder. conſ. 360. col. 2. Dom. in c. nemo deinceps, col. 4. de electio. & ibi Fran. col. 1. ſiue 2. dicentes, quòd ſi habens beneficium in titulum, moritur *extra* Curiam, & commendatarius, cui per obitum illius fuit facta commenda, obierit in Curia, non dicitur beneficiũ vacare apud Sedẽ, tenet Moder. Lambert. tracta. de iur. patron. art. 14. q. 6. prin. par. prima lib. 2. fol. 12. Verbum enim
2 vacare † poſitum in c. 2. de præb. lib. 6. intelligitur de vacatione de iure, & non de facto, tenet Bellenzi. tracta. de caritatiuo ſubſidio. q. 122. & per hoc eſt determinatum dubium, quod relinquit indeciſum Sarnen. d. reg. quæſt. 5. num. 20. ad fin. an commendatarius moriens in Curia comprehendatur ſub reſeruatione c. 2. de præb. lib. 6.

AD-

A. D. D. I. T. I. O.

a Non poſſidet, nec dicitur habere tit. ad effectum reg. de trien. Rot. deciſ. 765. p. 3. lib. 3. Diuerſ. Vbi etiam hoc declarat ſub nu. 22. Et manualia videntur, vt ibi, Commendatio Papę de manuali nō alterat, im mo prǽſumitur, contuliſſe ſecundū naturam, & ſtatū, in quibus erat prius, Achil. de Graſ. deciſ. 2. 72. num. 7. Quid ſit commendare, Gomeſ. reg. de annali q. 26. lit. F, & A, Commenda non tribuit tit. Rot. deciſ. 61. p. 1. Diuerſ. Differt à tit. c. dudum, ex de elec. & c. qui plures, 3. q. 1. Declara, vt per Gomeſ. reg. de infirm. q. 13. fol. 87. lit. F, dicit quòd Commendæ, vel ſunt temporales, vel perpetuę, & quomodo differant.

E P I T O M E.

Non ſatisfit primæ parti regulæ exprimendo, quòd poſſedit per plures annos, ſed debent anni ſpecificari.

S V M M A R I A.

1 *Omiſſio formæ etiam in minima qualitate vitiat actum.*

2 *Impetratio facta intra decendiū, quod datur ad appellandum, eſt nulla.*

3 *Impetrator mendax impetrationis commodo carere debet.*

DECISIO XVII, aliàs 300.

Expedita fuit Bulla impetrationis Barchinonen. Canonicatus, & beneficiorum, in ea non fuit expreſſio facta primæ partis reg. de annali, videlicet nominis, cognominis, gradus & dignitatis poſſeſſoris, &c. deinde fuit facta noua prouiſio perinde valere, fuit expreſſio facta nominis &c. non tamen fuit ſpecifica mentio facta acium.

annorum poſſeſsionis, vtꝫ quinque, vel ſex annorū, ſed ſolum fuit expreſsū, quòd plures annos poſſederit, dicebatur, quòd hæc Bulla erat ſubreptitia, & petebatur ꝙ reduceretur ad correctionem, & ſuper hoc Fuit dub. 2. Febr. 1541. R. P. D. Epiſcopo Rauel. cauſam propon. An per verba poſita per plures annos ſit ſatisfactū reg. de annali, bis fuit hęc cauſa poſita in Rota, & omnes Domini tenuerūt, quòd hæc gratia perinde valere, ſubiaceat reg. de annali in prima parte; quia non exprimitur in ea quot annis reus poſſederit beneficia impetrata, & ꝙ expreſsio per plures annos non ſatisfacit reg. quia reg. requirit expreſsionem, indiuiduam numeri annorum ſub verbo quot annis, cui non eſt ſatisfactum, quia reg. illa dat formā ſubſtantialem, quæ omnino erat obſeruanda, ad not. per Moder. in c. cū dilecta, de reſcrip. & omiſ- c
ſio formę in qualibet minima qua-
1 litate vitiat actum, ad not. per Aretin. in c. literis, de teſti, Sarnē. in reg. de an. q. 6. & ſolum fuit expreſsio annorum per verba indefinita per plures annos, ꝙ non ſatisfacit, quia licèt ſit leuis ſolēnitas, eſt tamen data pro forma ſubſtantiali, quę omnino eſt ſeruanda, Iacob. & Pau. in l. 1. ff. de liber. & poſth. Fely. in d. c. cum dilecta, & ſicut nec expreſsio poſſeſſoris per æquipollens valet, Sarn. reg. eadē q. 29. col. 2. nu. 5. & q. 65. n. 2. & 3.

& ſic non fuit tentum id, ꝙ tenet idem Sarnen. q. 38. in eadem reg. videlicet, quòd ſufficit exprimere tempus indefinitè, quia concluſũ eſt, ꝙ non ſufficit, Inſuper in hac cauſa ex parte impetrantis, cõtra quem fuit oppoſita exceptio reg. de annali, quo ad primã[b] partem fuit allegatum, impetrationẽ prædictorum beneficiorũ valuiſſe, ex eo, ꝙ quo ad primam partem erat derogatũ reg. de annali, & ſic exſtiterat probatum, contrà ꝙ tamen fuit replicatum, ꝙ derogatio erat nullius momẽti, hac ratione, quia tempore impetrationis declarauit impetrator beneficia vacare per priuationẽ virtute ſententiæ latæ ab A. C. quæ tranſiuit in rem iudicatam, ꝙ tamen nõ erat verum, quia impetratio fuit obtenta infra decẽdium datum ad appellandũ, intra ꝙ poterat appellari, & cũ im-
2 petratio ſit nulla, † ad not. in c. poſtulaſti, cũm alijs de reſcrip. derogatio, ẽt tanquam acceſſoria fuit nullius momenti, ad not. per DD. maximè Fel. in c. ſedes de reſcrip. & deſtructo principali acceſſoria corruũt, ad glo. in l. ſi patronus, §. Patronum, in verba Fauiana, ff. ſi quis in frau. patro. Iaſ. in l. ſi conditio, §. ſi nummos, col. ante pen. ff. ſi cert. pet. Domini dixerunt eodẽ menſe, & anno, ꝙ erant omnia nulla; etiã impetratio, cũ enim gratia impetrationis fuerit nulla; quia impetratã per priuationem intra decendium ad appellandũ; decreta omnia in ipſa contenta, cum derogatione erant nulla, & impetrans tanquam mendax impetrator carere debet commodo[c] impetratio-
3 nis, † vt in iuribus vulg.

ADDITIO.

a Vbi certa forma deſideratur, illa prætermiſſa, nihil agitur, pulchrè, Damaſ. reg. 12 qui lim. pluribus mod. Declara ẽt, quòd deficiat in minimo, Bald. in c. cum adeo, col. 2. ex de reſcrip. l. hęredes, §. idem, ff. famil. hęreiſ. Medic. reg. 5. Nec valet, vt valere poteſt, Damaſ. d. reg. 12. ampl. in 12. & lim. in 9. Felyn. in c. cum dilecti, nu. 36. ex de reſcrip.

b Deciſ. 12. ſup. eod. Quando dicatur ſatiſfactum ſecundę par. Veral. deciſ. 22. p. 3.

c §. fin. inſt. de excuſ. tut. l. 1. C. ſi ex falſ. alleg. l. diuerſi, ff. de re iudic. l. quia agnitis, de excep. & tot. tit. C. ſi ex falſ. inſtrum. Cæterũ; mẽdax precator omni cõmodo, quo ad impetrata, nõ quo ad impetrãda, Rot. deciſ. 541. nu. 12. lib. 3. p. 3. Diuerſ.

EPITOME.

Regula de triennali non habet locum in Hoſpitali, quia non dicitur beneficium, licet hoſpitale habeat Eccleſiam atque campanam, & ibi Miſſa celebretur.

SVMMARIVM.

1 Diſpoſitio omnis in dubio interpretãda eſt, vt potius cõcordet cum iure communi, quàm ſit contra ius cõmunẽ.

DECISIO XVIII. aliàs 343.

FVit reſol. 13. Febr. 1542. in cauſa Mutinẽ. Hoſpitalis inter Antoniũ Iacouellum ex vna, & Antonium Sarterium ex altera, quòd reg. de trien. non habet locũ in hoſpitali, quia non dicitur beneficium,

ficium, licèt hoſpitale habeat Eccleſiam, campanam, & Miſſa ibi celebretur, & qui dicit Hoſpitale eſſe beneficium, tenetur probare; ratio quia omnis diſpoſitio in dubio debet interpretari, vt potius concordet cum iure cõmuni, quàm, ꝙ ſit contra ius cõmune. [a] † tex. in c. cum dilectus, de conſuet. & c. cauſam quæ, de præſcrip. ſed iure cõmuni appellatione beneficij nõ venit [b] hoſpitale, clem. per literas, de præb. ergo nec reg. hæc loquens ſimpliciter de beneficio, debet interpretari de hoſpitali, mouet quæſtionem Sarnen. in reg. de trien. q. 7. licèt ſuo tempore non fuerit reſoluta in Rota, ſaltem ante impreſſionem declarationis regulæ per eum compoſitæ.

ADDITIO.

a Salyc. in l. ſi ſerui veſtri, C. de noxal. Diaz. reg. 694.

b Quia hoſpitalia non ſunt beneficia Eccleſiaſtica, ſed religioſa, & pia, Rot. deciſ. 725. p. 1. Diuerſ. An veniant appellatione beneficiorum, Mandoſ. reg. Cancel. 1. q. 9. nu. 2. & reg. 26. q. 5. n. 2. lim. niſi eſſet iniunctum Eccleſiæ, nam tũc cenſeri debet beneficium, Rot. deciſ. 114. p. 2. Diuerſ. vbi ſub n. 5. ex quibus ſignis cognoſcatur, an ſit laicale, vel Eccleſiaſticum, & deciſ. 122. p. 2. eo. l. Dicitur hoſpitale, vel prophanũ, vel laicale, vel religioſum, d. deciſ. 114. Diciturq; locus pius, Borel. de compromiſ. gloſ. 3. 6. 6. n. 1. Gaudetq; priuil. Eccleſiæ. Fely. in c. 4. ex de preſcrip. Anch. conſ. 253. n. 5. Bertrand. conſ. 244. n. 3. in 1. Benintend. deciſ. Bonoñ. 13. n. 4.

EPITOME.

Regula de Annali habet locum etiam in impetratione ſubrogationis.

DECISIO XIX. aliàs 106.

FVit reſol. in vna Hiſpaleñ. Cantoriæ inter Io. Roderici de Baezza ex vna, & Didacũ Vaſquez ex altera, quod reg. de an. habeat locũ etiam in impetratione ſubrogationis, & fuit facta hæc reſol. 12. Febr. 1539. Ratio autem fuit, quia pluries ſic fuit reſol. & minimè ſunt mutanda, ea, quæ certam interpretationem habuerunt, l. minimè, ff. de legib. & ex ratione regulæ, l. fin. de hæred. inſtit. ſcilicet vt improbi lites exquirentiũ motus &c. & quia regula principaliter conſiderat odium impetrantis beneficium, ante impetrationem per annũ pacificè poſſeſſum, & hæc ratio militat in beneficijs, ſiue per obitũ, ſiue alio quouis modo vacent, & ideo in quacũque vacatione ꝑ rationis identitatem regula debet intelligi, ad l. cum Pater, §. dulciſſimis, de leg. 2. item valet argumentum à ratione expreſſa etiam in materia pœnali, Alex. in l. cum mulier, 5. not. ff. ſol. matr. & vltra hæc, reg. de an. loquitur de impetrante beneficia, quæ certo modo vacare per impetrantem prætenduntur, Vnde cum hæc verba ſint generalia, comprehendũt quemuis modũ vacandi, vt in c. ſuſceptum, de reſcrip. in 6. deciſ. 2. & 17. de reſcrip. in nou. & tenet Caſſad. deciſ. 15. in deciſ. ad reg. Cancel. & 16. Sarn. q. 56. & 57. huius reg. qui refert hanc deciſioné.

Digitized by Google

ADDITIO.

De reg. de annali dixi ad deciſ. 10. & 17. ſup. eod.

Deciſ. 2. de reſcrip. reſt. 1. ibonit. dixi ad de deciſ. 14. 43. & 59. de reſcr. in antiq. Card. conſ. 30. n. 12. Pract. Cancel. fol. 80.

De reſtitutione ſpoliatorum.

E P I T O M E.

Epiſcopus trãſlatus amittit ius & poſſeſſionẽ aliorũ beneficiorum, & non reſtituitur, niſi probet, quòd incubuerit poſtea poſſeſsioni.

S V M M A R I A.

1 *Translatus Epiſcopus beneficia amittit priſtina.*

2 *Translatus non poteſt agere ſpolio, niſi probet, quòd per ſe vel alium poſſeſſionis actum exercendo, beneficio incubuerit.*

DECISIO I. alias 19.

FVit dub. propoſitum in Rota 5. Iun. 1538. in vna Cracouien. decanatus, an Epiſcop. Premuſtien. qui tranſlatus eſt ad Epiſcopatum Pacen. habens Decanatũ, qui per tranſlationem † ad Epiſcopatũ vacauit, poſſit agere ſpolio ſuper Decanatu, tanquam ſpoliatus, vel ſi vacet beneficium per tranſlationem quo ad ius, & poſſeſſionem ciuilẽ, & naturalem etiam detentionem, ceſſet ſpolium. Fuit concluſum per Dominos, coram me, quòd quando vacat beneficium per tranſlationem, vel aſſenſionem, quòd trãſlatus amiſerit ius beneficij, & poſſeſſionem ciuilem & naturalem, etiam detentionẽ, niſi probetur, quòd tranſlatus per ſe, vel per aliũ retinuerit incumbendo † beneficio, vel percipiendo fructus, alias quòd nõ poſſit agi ſuper ſpolio, Nec deciſ. 1. de renunc. in nou. obſt. quia loquitur, quando renuntians incubuit poſſeſsioni, per ſe, vel per alium, vel de facto poſſidet, tunc enim poteſt agere ſpolio, & ſic loquitur Caſſador deciſ. 4. de reſtit. ſpol.

ADDITIO.

a Quia nõ dicitur ſpoliatus, q continuat ſuã poſſeſſionem, Rot. deciſ. 1. in fi. de reſt. ſpol. in nou. Bene eſt reſtituendus poſt renunciationem, ſi probet, quòd poſt illam remãſit in poſſeſſione, Rot. deciſ. 1. de renunc. in nou. de qua re vide, deciſ. 16. nu. 3. de ret. permut. in antiq. Declara, & intellige, vt deciſ. 6. n. 2. de renũc. in antiq. Concord. cum iſta, deciſ. 7. de prob. in nou. Contra deciſ. 2. de renunc. in antiq. & deciſ. 2. de ret. permut. in nou.

E P I T O M E.

Spolium non probatur per confeſsionem obſcuram, factam in commiſsione ſpoliatoris aſſerti.

DECISIO II. alias 37.

TEnuerunt pro conſtanti, & certo, Dñi de Rota in cauſa Aurien. Monaſt. de Oſſera, coram R. P. D. Ioan. Paulo, quòd ſpoliator, qui prætẽdebat per confeſſionem factam in commiſsione

per

per eum impetrata, in qua aſſerit, & dicit ſpoliatum eſſe poſſeſſorē, pacificū, non eſſe ſufficienter probatum ſpolium, ratio fuit, vt confeſſio ſaluetur, & minus lædat, & quia videtur [a] obſcura, & non certa, & per hanc confeſſionem non eſt legitimè probatum, per deciſ. Aegid. loquentem in hac materia, deciſ. 691. in 5. fallen. & deciſ. 125.

ADDITIO.

a Debet enim confeſſio eſſe clara, vt probet contra confitentem, Rot. deciſ. 121. n. 18. p. 1. Diuerſ. Aliàs ad eius fauorem interpretatur, Rot. deciſ. 462. n. 1. 287. n. 4. & 441. n. 9. p. 1. Diuerſ. vide Franc. hercul. in tract. de negatiua n. 196. vbi ponit 46. caſus, in quibus confeſſio non nocet, Generaliter confeſſio debet eſſe certa, Rot. deciſ. 685. n. 4. par. 1. Diuerſ.

EPITOME.

Singularis ſucceſſor poteſt agere ſpolio.

SVMMARIA.

1 Actiones in rem ſcripta tranſeunt in ſingularem ſucceſſorem.
2 Remedium canonis reintegranda competit ſucceſſori.

DECISIO III. aliàs 40.

Poſt multas alleg. Aduocatorum vtriuſque partis in cauſa Placeñ Caſtri Sumatis, 7. Nouemb. 1544. Fuit deciſum per Dominos de Rota, vno tamen excepto, veram & communē eſſe doct. Bar. in l. ſi tertius, §. ſi prius, ff. de aqua plu. arcen. quam ſequuntur Ang. Rom. & Pau. ibi & Iaſ. in l. prętor ait, §. hoc interdictum, ff. de nou. oper. nunc. quòd actiones [a] in
1 rem ſcriptæ tranſeant † in ſingularem, vel particularem [b] ſucceſſorem, & ſic quòd remediū Canon. [c] reintegranda tamquam actio in
2 rem ſcripta competat † ſucceſſori, & tranſeat ad ſucceſſorem ſingularem; Approbauerunt, & tenuerunt pro firma doctr. Caſſad. deciſ. 7. de reſtit. ſpol. tenuit etiam Soc. in l. rem quę nobis, col. 7. ver. vltimo poteſt dubitari, ff. de acq. poſſ.

ADDITIO.

a Quę ſint, Iaſ. in Rub. ff. ſi cert. pet. in princ.
b Qui intelligitur ēt reſpectu poſſeſſionis, Rot. deciſ. 189. p. 2. Diuerſ. Eſt in multiplici differentia Succeſſor ſingularis, Vaſq. de ſucceſ. creat. & progre. §. 17. n. 110. Succeſſor particularis pōt allegare continuationem poſſeſſionis defuncti, vel auctoris ſui vſquè ad obitum, Rot. deciſ. 80. p. 2. Diuerſ.
c De remedio huius Canon. plura, Pap. in form. libel. in cauſ. ſpol. poſſeſ. gl. 1. & ibi add. ſub n. 9. aliqua, Dec. conſ. 302. Alex. cōſ. 103. n. 6. lib. 7. plura ex profeſſo, add. ad Veſtr. in prax. Rom. Cur. lib. 7. cap. 3. n. 40. & 41.

EPITOME.

Expulſus vigore Breuis, ſinè vitio ſpolij non agit ſpolio, quia eſt priuatus à Papa poſſeſſione naturali, & ciuili, & ingrediens capit vtramque, licèt fundetur Breue in priuatione, de qua non conſtat, niſi per narrationem Motu proprio.

SVMMARIA.

1 *Papa an poſsit aliquem ſinè citatione priuare beneficio, & num. 8.*
2 *Papa in beneficialibus eſt dominus abſolutus, & poteſt ſinè cauſa priuare.*
3 *Poſſeſsionem ciuilē, quæ ſtat in animo, an tollat Papa.*
4 *Papa non creditur in criminalibus, ſecus ſuper facto proprio.*
5 *Poſſeſsione priuatus auctoritate iudicis, non poteſt propria auctoritate illam recuperare.*
6 *Papa ſi concedit rem ad alium pertinentem de plenitudine poteſtatis, transfert poſſeſsionem in accipientem.*
7 *Spolij vitium purgatur à principio ex certa ſcientia.*

DECISIO IV. aliàs 86.

S D. N. Papa Iul. per literas conceſſit Galeotto de Pichis Motu proprio, & ex certa ſcientia facultatem capiendi Præceptorias Ferrarieñ & Parmeñ, quas poſſidebat Alphonſus Trotus ſinè vitio ſpolij, & ſi illas occuparet Alphōſus, eum eijciendi; quia fuit rebellis Sedis Apoſtolicæ, & tamquam rebellem priuauit illum, & virtute d. literarum Alphōſus fuit expulſus, poſtea vero Cardinalis de Carpo habuit poſſeſſionem Præceptoriarum, Alphonſus autem dicens habuiſſe animum poſſidendi, & poſſeſſionem ciuilem ſemper tenuiſſe, propria auctoritate accepit poſſeſſionem, & aſſerebat ſe legiti-
1 mè poſſidere, † quia Papa non potuit ſinè citatione ipſum priuare, & repellebat Cardinalem petentē ſe reſtitui, quatenus de facto fuit ſpoliatus ab Alphonſo, ipſo dicente ſemper habuiſſe poſſeſſionem ciuilem & per conſequens, neminem ſpoliaſſe. Fuit dub. propoſ. in Rota 18. Apr. 1539. R.P. D. Epiſcopo Marſic. cauſā propon. vtrū cum quis accepit poſſeſſionem ex priuilegio Papæ ſinè vitio ſpolij expulſus, dicatur amiſiſſe vtramq; poſſeſſionem etiam ciuilem, ſicut quando de mandato iudicis expellitur, adeo quòd nō poſſit amplius propria auctoritate illam recuperare. Omnes Domini duobus exceptis tenuerunt, quòd per literas Iul. fuit abdicata poſſeſſio ciuilis, & naturalis ab Alphōſo, ita quòd non potuerit, nec auctoritate propria, nec iudiciali recuperare poſſeſſionem: quia in [a] beneficialibus
2 † Papa eſt Dominus abſolutus, & poteſt ſinè cauſa [b] priuare aliquē ſuo beneficio de iure, quando hoc facit ex certa ſcientia maximè, ac de plenitudine poteſtatis. Et ſicut Iudex mittens aliquem in poſſeſſionem priuat alium ibi exiſtentē, ita Papa per eius reſcripta; maximè quia in caſu noſtro ſunt verba, & clauſulæ multum exuberantes, ſed D. Syluester dicebat, quòd
3 cum poſſeſſio † ciuilis ſtet in animo, Papa non poteſt tollere illum animum, vt dicunt DD. in l. §. 1. ſi vir, ff. de acquir. poſſeſs. ad quod dicebatur, quòd ſi actus voluntatis poſſidere volentis tolli nō poſſit per Papam, cum tamen retine-

re

re in animo poſſeſſionem ciuilem, hoc ſit ex diſpoſitione, & artificio iuris ciuilis, hoc poteſt tolli per Papam, vt dicitur per oẽs, in d. §. ſi vir, & ꝑ Bar. in l. maritus, §. Legis Iuliæ, ff. de adult. Sed d. Io. Paulus contradicebat, quòd licèt Papa literis ſuis voluerit priuare Alphonſum poſſeſſione, Illud erat, quia Papa aſſerebat illum fuiſſe rebellem, de qua tamen rebellione non cõſtabat alio modo, quàm
4 per aſſertionem Papæ, † cui non creditur in criminalibus, vt dicũt DD. in clem. 1. de prob. tex. in cle. paſtoralis, de re iud. ſed alij dixerunt, quòd non ſolum dixit eſſe rebellem, ſed priuari poſſeſſione, quia aſſeruit declaraſſe eum eſſe rebellem, & cum loquatur ſuper facto [c] proprio, ſtandum eſt ei, maximè quia voluit ex cauſa tollere poſſeſſionem ciuilem, quæ deciſio cum ſit notabilis probatur, quia auctoritas Iudicis eſt tantæ potentiæ, vt eius auctoritate, ingreſſus poſſeſſionem naturalem, & ciuilẽ acquirat, & vtraque priuet præcedentem poſſeſſorem, l. qui vniuerſas, §. item cum prætor, l. iuſtè poſſidet, ff. de acquir. poſſeſ. Iaſ. in l. clam poſſidere, §. qui ad nũdinas, eod. tit. col. 4. num. 20. ergo longè fortius eſt in ingrediente auctoritate Principis, qui cum ſit ſupra ius, poteſt lite pendente ſubrogare in poſſeſſionem ſinè vitio attentatorum, Aegyd. deciſ. 749. Item
5 priuatus † poſſeſsione auctoritate Superioris, non poteſt propria auctoritate recuperare illam, Ang. in l. à Diuo Pio, §. ſi poſt addictum, ff. de re iudic. licèt dubitent Imo. & Alex. ſequitur Soc. poſt Bar. in l. iuſtè poſsidet, circa med. & in l. peregre, §. quibus, ff. de acquir. poſſeſ. Item idem operatur priuilegium Principis etiam parte non citata conceſſum, quod Iudicis citatio operatur, præſertim in cauſa beneficiali, ad not. per Abb. in c. cum inter, col. 3. de except. Felyn. in c. cum olim, col. 10. verſ. tertia declaratio, de re iudic. facit gloſſ. in c. per principalem, 9. q. 3. Abb. in c. conſtitutus, de religio. do. Fely. in c. quę in Eccleſiarum, de conſtit. 14. col. Soc. conſ. 156. incip. pro fundamento deciſionis, verſ. ſanè cum priuat Papa beneficiatum, etiam facit quod not. Inno. in c. bonæ, el 2. de poſtul. prælat. vbi dicit, quòd ſi Papa
6 † concedit rem ad alium pertinentẽ de plenitudine poteſtatis, transfert in accipientem poſſeſsionem, taliter quòd poteſt præſcribere, ergo tranſtulit ciuilem, quæ cauſat præſcriptionem, gl. in c. cauſam quæ, de præſcript. Confirmatur, quia ſi quis bona fide poſsideat, & ſi non poſsideat, ſed detineat, aduerſarius non poteſt auctoritate propria eum expellere, gloſ. in l. 1. §. neceſſario, & ibi Bar. ff. ſi muli. vent. nomi. ſolum enim conceditur expulſo propria auctoritate qua vis infertur, l. 2. §. cum igitur,

ff.de vi.& vi.arm. Item cum Prin
7 ceps † poſſit vitium ſpolij purgare, etiam quod perpetratum eſt, ſi facit ex certa ſcientia,vt tenet Domi.in c.eũ qui,de prę̨b.in 6.ſequitur Fel.in c.poſtulaſti,col.pē.verſ. & iſta limitatio,de reſcript.multò magis poteſt, quòd non ſit ſpoliũ à principio, arg.l.patre furioſo, ff. de his qui ſunt ſui,&c. Sed quia opinio Angel. videbatur dubitabilis per ea quæ ſcribunt Imo. & Alex. ibi & per ea quæ tenẽt Inno. Io. And. & Hoſti. & Doctor. in c.quoniam frequenter, §. quòd ſi ſuper,vt lit. non conteſt. vbi dicunt, quòd ſi colonus conuenitur ratione rei,quam detinet,& ſuper executione rei iudicatæ actor immittitur in poſſeſſionem, dominus non priuatur ſua poſſeſſione,quia non fuit citatus,tenẽt Iacob. Are. Cyn.Bar.& Bal. C.vbi in rẽ actio. Bart.& Bal.in l.quæ officium,ff.de rei vend. Et ſic erat dubiũ in hoc maximè, quia decretum inualidũ ratione omiſſæ citationis non excuſat intrantem poſſeſsionem, à pœna, l. meminerint, C. vnde vi Bald. in diſputa. incip. accuſatus de vi turbatiua, col.10. ſequitur Soccin. conſ.158.col.5.Aret.cõſ. 22.Iterum 21.Aprilis, 1539. fuit dubiũ propoſitum, & Fuit tẽtum per Dominos idem,quod eſt dictũ ſuperius, quòd Alphonſus per literas Apoſtol. fuit priuatus poſſeſsione ciuili, ita quòd nec auctoritate propria,nec iudiciali potuit recuperare poſſeſsionem naturalem: quia Papa non ſolum priuauit Alphõſum poſſeſsione propter rebellionem, ſed etiam declarauit rebellem,licèt diceretur, quòd Pa
8 pa † etiam in beneficialibus parte non citata non potuit priuare aliquem eius beneficio,vt dicit Fely. in c.quæ in Eccleſiarum, col.5.de conſt. Nec Papæ erat credendum dicenti Alphonſum eſſe rebellem, vt tenet Gemi.in conſ. 53. col. 4. ad fi. quia conſilium Geminia. in hoc fuit excluſum & tenuit Fely. contrarium in d. c. quæ in Eccleſiarum, col.13. verſ. & in iſtis.

ADDITIO.

a Rot.deciſ.240.p.1.Diuerſ.

b Nõ pręſumit priuatio, ſed debet exprimi, Rot.deciſ.39.n.5.de præb.in antiq. deciſ. 8.de conceſ.pręb.Biſign. Etiam declarando aliquod dubium, Rot.deciſ.187.lib.2. p.3. Diuerſ.

c Veral.deciſ.31. & melius, deciſ.236. p.1. Atteſtanti ſe feciſſe gratiam ad partis inſtantiam, eſt credendum vti de facto proprio,Rot.deciſ.175. p.1.n.4. Diuerſ.

EPITOME.

Priuilegium reſtitutionis plenariæ, cum reuocatione literarum priuationis, operatur, vt quis videatur reſtitutus ad poſſeſſionem captam per alios,itaut illa ſpoliati non poſsint agere ſpolio con. reſtitutũ.

SVMMARIA.

1 *Reſtitutio nunquam extenditur ad ea quæ ſunt facti, putà ad poſſeſsionem: niſi alius actus poſſeſſionis ſubſequatur.*

a Poſt

2 *Poſt liminij reuerſio operatur, vt reſtituatur quis in priſtinum ſtatum, ac ſi nihil amiſiſſet.*
3 *Literæ priuationis reuocatoriæ non ſe extendunt ad poſſeſsionem alteri quæſitam.*
4 *Clauſula illa, ſint caſſa & annullata omnia quæ ex tali priuatione ſequuta fuerunt, in literis reuocatorijs appoſita, iuri tertio quæſito non præiudicat.*
5 *Verba, omnia & ſingula ſint caſſa & irrita, in reuocatorijs literis appoſita, pleniſsimè ſunt accipienda, etiam quo ad poſſeſsionem.*
6 *Poſſeſsio ſinè traditione transfertur in multis caſibus.*

DECISIO V. aliàs 87.

POſtquam fœl.rec. Iul.2. literas conceſſerat Galeoto de Pichis de capiendo ſinè aliquo vitio ſpolij poſſeſſionem Ferrarien. & Parmen. Præceptoriarum, quas poſſidebat Alphonſus de Trotis, quia erat rebellis, & adhærens rebellioni Ducis de Ferraria, & fœl. recor. Leo X. literas illas reuocauit, & annullauit, & Ducem ducatu priuatum, & omnes, illi adhærentes, reſtituit ad omne ius quo erant priuati, etiam quo ad poſſeſsionem, habens pro caſsis, irritis, nullis, & infectis quicquid erat factum, Alphonſus ſtantibus literis reuocatorijs, accepit Pręceptoriarum poſſeſſionem, Cardinalis de Carpo qui tũc poſsidebat, agit hunc ſuper ſpolio dictarum Præceptoriarũ. Fuit dub. propoſ. in Rota. R.P. D.Epiſcopo Marſic. cauſam propon.21.Maij, 1539. an Alphõſus ſit reſtitutus ad Præceptorias per reuocationem literarum Papæ Iul. & etiam ad poſſeſsionẽ, & ſic quòd ceſſaret ſpolium intentatum per Cardinalem, & videbatur, quòd nõ ſit reſtitutus ad poſſeſsionẽ per literas reuocatorias; quia reſtitutio nunquam extenditur ad ea, quæ ſunt facti: putà ad
1 poſſeſsionẽ, † niſi alius actus poſſeſsionis capiatur, per l.cum hæredes, §.1. ff.de acquiren. poſſeſ. Itẽ quia licèt ex cõſtitutione legis reuerſus, iure poſt liminij reſtituatur
2 in priſtinum ſtatũ, † ac ſi nihil amiſiſſet, l.poſtliminij, & l.retro, ff.de capti. & poſtli.reuerſ. ad poſſeſsionem tamen nunquam cenſetur reſtitutus, l.ſciendum, & l.denique, ff.ex quib.cauſ.maior. l.in bello, §. facta, ff.de capti. & poſt. Bart.in l. ſi is qui pro emptore, col.20.n.79. ff. de vſucap. maximè, quia literæ reuocatoriæ non poterant tollere
3 poſſeſsionem alteri quęſitam, † ad reg. de iur. quæſ. non toll. nec literæ debent extendi ad alienata in tertium, quando gratia non eſt facta ad effectum pacis componẽdæ, ad not. per Bart.in l.quæcumque, C.de fid. inſtrum. Bal. in extrauagan.de pace cõſtan. ver.poſſeſsionis, Et illa verba poſita in li-
4 teris, videlicet ſint † caſſata, & annullata omnia, quæ ex tali priuatione fuerunt ſequuta, non tollũt ius alteri quæſitum, Iaſ. in l.Gallus, §.quæſitum, n.65. & omnes ibi repe-

repetum. ff.de liber.& poſth. Domini tamen eadẽ die duobus exceptis dixerunt, quòd non erat cõcedenda reſtitutio: quia per literas Leo. reuocatorias literarum Iul. Alphonſus erat reſtitutus ad Præceptorias, quibus Alphonſus fuerat priuatus nedum per literas generales Iul. verum etiam ſpeciales, & tam propter mentem Leo. quem conſtat voluiſſe pleniſsimè reſtituere Ducem, & omnes adhærentes, & complices, quàm ex hoc, quòd cum reſtituerit Ducem, qui fuit principalis, nõ eſt veriſimile, quòd omiſerit ſuos ſequaces, & adhærentes, qualis fuit Alphonſus, & maximè, quia in ſuis literis, Leo ſæpe repetit verbum vniuerſale, ſcilicet quaſcumque literas, q verbum comprehendit etiam ſpeciales, maximè cum in literis Leo. ſint inſertæ literæ generales Iul. quia ſub verbis generalibus facta eſt mentio literarũ Iul. & hoc ſufficit ad not. per DD. in l. generaliter, §. cum autem, C. de inſtit. & ſubſtit. & in l. ex facto, §. ſi quis rogatus, ad Trebel. & l. Lucius, la 2. ff. de hæred. inſtit. & erant inſertæ de verbo ad verbum, & deinde dicit, quòd reuocat quaſcumque literas, Ideo de neceſsitate eſt intelligendum, quòd intellexerit de ſpecialibus, & cum Leo caſſauerit omnia, & ſingula, illaque habuerit pro infectis, cenſetur etiam ad

5 poſſeſsionem † reſtituiſſe gloſ. in clem. 1. de immun. Eccleſ. Alex. in l. Gallus, §. & quid ſi tantum, ff. de liber. & poſth. Et ſic nimirum hoc caſu, quòd poſseſsio transferatur ſinè traditione, cum multi ſint caſus quibus transfertur, l. raptores, C. de Epiſc. & cler. c. 2. de conſue. & quia ſicut ex generali priuatione Alphonſus amiſit verã poſſeſsionem, ita ex reſtitutione adeptus eſt veram, quia cõtrariorum eadem eſt diſciplina, & generalis expreſsio operatur tantum, quantum ſpecialis, l. ſi chorus, ff. de leg. 3. Item quia verba geminata & generaliſsima erant poſita in Bul. Leo. ad not. per Iaſ. in l. hoc edicto, §. nuntiatio, ff. de damn. infec. Bart. in l. generaliter, §. vxori, ff. de vſufru. leg. vltimo Fuit dictum, quòd licèt diſpoſitio legis, vel ſtatuti concepta verbis vniuerſalibus reſtringatur ad habilitatẽ, & non comprehendat, niſi caſus nominatim expreſsos, ſecus tamẽ eſt, quãdo vltra terminum vniuerſalem addantur verba geminata; nam tunc verba nõ reſtringuntur, ſic in caſu Alphonſi verba Leo. extenduntur ad Alphonſum, facit deciſ. 64. in nou. vbi licèt ſubrogatio in iuribus defuncti non trãſeat ad poſſeſsionem, fal. niſi ponantur verba generalia.

ADDITIO.

a Quando reſtituatur ille, qui amiſit poſſeſſionem, Odd. de reſt. in integr. q. 94. artic. 3. nu. 6.

b DD. communiter, in §. ſi ab hoſtibus, inſt.

inſt. quib. mod. ius patr. poteſt. ſolu. Deciſ.64.in nou.eſt 5.vt lit.pend.

E P I T O M E.

Literę Leo. reuocatorię literarum Iul. operantur pleniſſimam reſtitutionem, etiam quo ad poſſeſsionem quæſitam tertio.

S V M M A R I A.

1 *Reſtitutio, quæ fit ob bonum pacis, & proximi, extenditur etiam ad alienata in tertium.*

2 *Reſtitutio per verbum prægnans, extenditur ad alienata.*

3 *Princeps poteſt tertio præiudicare nō ſolum in ijs, quæ ſunt iuris: ſed etiam in ijs, quæ ſunt facti.*

4 *Bulla Leo. reſtitutoria comprehendit, etiam caſum, quando per priuationem præcedentem tertio eſſet prouiſum, & talis prouiſus ingreſſus fuerit poſſeſsionem.*

DECISIO VI. aliàs 88.

IN eadem cauſa Ferrarieñ & Parmeñ Præceptoriarum inſtabatur pro parte Cardinalis de Carpo contra Alphonſum de Trotis, quòd per literas Leo. reuocatorias literarum Iul. non ſit reſtitutus Alphonſus ad poſſeſsionem quæſitam Cardinali, & quòd propterea non potuit propria auctoritate Alphonſus occupare poſſeſſionē. Fuit poſita cauſa 12. Maij, 1539. & omnes tenuerunt exceptis, R. P. D. Neocaſtreñ & Raynal. quòd per literas Leo. Alphonſus ſit reſtitutus pleniſsimè ad omnia, quibus fuit priuatus, etiam quo ad poſſeſsionem Cardinali quæſitam; ita quòd retēto animo poſſidendi, prout in effectu retinuit, Alphonſus potuit propria auctoritate capere poſſeſsionem, quæſitam per Cardinalem, tum quia apparet ex literis, quòd Papa voluit tertio præiudicare in iure quæſito per literas Papæ Iul. tum etiā quia retento animo poſſidendi, & ſublato impedimento literarum Iul. Alphonſus retinuit ciuilem, cum qua potuit recuperare naturalē propria auctoritate, per §. qui ad nundinas, l. clam poſſidere, ff. de acquir. poſſeſ. Et quia Leo habuit declarationem & priuationem quā fecit Iul. pro infectis, quod fieri poteſt, pro vt Bart. in l. ſi maritus, la 2, §. legis Iuliæ, ff. de adulter. & quia in literis Leo. cauebatur, ꝙ literæ Iul. Papæ haberentur, ac ſi nunquam fuiſſent in rerum natura, & quòd nullam fidem facerent; quo ſtante Cardinalis non poteſt aperire os, vt aliquid fundetur in iurę aut in facto in literis Papæ Iul. & ſic non poteſt dici, quòd Alphonſus fuerit declaratus, nec priuatus poſſeſſione, nec aliud quidquam, Nec obſtat, quòd cum amiſerit poſſeſſionem, ſinè nouo facto nō poteſt ipſam acquirere, vt l. denique, & l. ſciendum, ff. ex quib. cau. maior. & per conſequens, nec propria auctoritate capere naturalem: quia primo reſpōdebant Domini, quòd Alphonſus erat conſiderandus, ac ſi nun-

ſi nunquam amiſiſſet poſſeſſionē per verba Leonis. Secundo quòd Alphonſus per priuationem amiſerit poſſeſſionē ciuilem, ideſt effectum iuris ciuilis, quo quis retinet poſſeſſionem ciuilem animo, ſed non amiſit animo illud factum volendi retinere eam in animo, cum quo, ſublato impedimento Iulij per Leonem, ipſe reperitur in poſſeſſione ciuili, animo retenta, cum qua poteſt intrare naturalem, penes quemlibet exiſtentem, Ad l. denique, & l. ſciendum, ff. ex quibus cau. maio. Tertio reſponderunt Domini, quòd ibi pręſumitur præſumptione iuris, & de iure, quòd ille amiſerit animum poſſidendi, & ideo requiritur nouum factum, ſed in caſu noſtro apparet per teſtes, quòd ſemper voluit Alphonſus poſſidere, vel quòd Papa ita voluit in beneficialibus, de quibus agitur, & ſicut Iulius vtrãque poſſeſſionem auferre potuit, ſic potuit Leo reſtituere, & deciſ. Dominorum fundatur, quòd reſtitutio, quæ fit ob bonum publicũ, & pacis, extenditur ad alienata

1 † in tertium, iux. not. in l. Gallus, §. & quid ſi tantum, ff. de liber. & poſthum. Deinde Leo poſuit clauſulas infectiuas ad gloſ. in clem. 1. de immuni. Eccle. Tenet Abb. & ibi addi. in c. quæ in Eccleſiarum, 4. not. de conſt. Fely. in c. inter quatuor, col. 3. de maiorit. & obed. Item quia quando reſtitutio fit cum verbis prægnan-

2 tibus † extenditur ad alienata. Cardi. in c. quia diligenti, de elec. Deci. in c. fin. de conſt. col. 3. & Princeps non ſolum in his, quæ ſunt iuris, ſed etiam in his, quæ ſunt facti, præiudicare poteſt tertio,

3 † Bal. cōſ. 397. Deci. conſ. 191. col. pen. etiam ſinè facto & actu corporali Iudex, nedum Papa poteſt facere, quòd acquiratur poſſeſſio cui acquirenda eſt, Sed adhuc ſecunda Iunij, 1539. fuit propoſita cauſa, & dubium erat an Bulla Leonis reſtitutoria comprehendat caſum, etiam quando per priuationem præcedentem tertio

4 eſſet prouiſum, † & talis prouiſus poſſeſſionem cæperit: & etiam fuit propoſitum, an literæ Leonis reſtitutoriæ Ducis Ferrariæ, & ſuorum adhærentium tollant nedum literas Iulij priuatorias Ducis Ferrariæ, cum ſuis adhærentibus, de quibus mentionem facit de verbo ad verbum, ſed etiam literas particulares priuationis Alphōſi Troti, & pariter collatorias Galeoto de Pichis de beneficio de quo agitur, & per omnes, duobus tantum exceptis, iterum Concluſum eſt in fauorem Alphonſi.

ADDITIO.

a Circa hoc aduerte, quia ſi actus pōt valere alio modo, & princeps deberet vti plenitudine poteſtatis, non cenſetur illa vti, ne inferatur tertio pręiudiciũ, Cęſ. de Graſ. deciſ. 46. num. 25. Quantum ad illud an poſsit tertio pręiudicare, Bellon. conſ. 2. & 38.

b Licèt

b Licet aliàs nō preſumatur Papa velle preiudicare tertio, precipuè in iure queſito, Rot.deciſ.187.num.2.p.3.n.3. Diuerſ.

c Papa poteſt facere, vt res habeatur pro infectis, etiam quo ad effectus preteritos, Rot.deciſ.149.p.2.n.3. Diuerſ. Et poſſeſsionem aliàs legitimā per ſuum decretum inficere, Rot.deciſ.633 lib.3.num.8.p.3. Diuerſ.

d Quid operetur iſta clauſula, Ceſ.de Graſ. deciſ.165. num.9.

e DD.& precipuè, Aldob.Pater S.D.N.Clemen.viij. in §. 1. inſt. quib. mod. ius pat. pot ſolu.pulchrè, Aret.conſ.19.num.11.

EPITOME.

Spoliatus in vim literarum, Apoſtolicarum Motu proprio conceſſarum, & etiam cum clauſula, quod poſsit ingredi propria auctoritate, eiecto illo quocumque detentore, debet reſtitui.

SVMMARIA.

1 *Spoliatus auctoritate propria, in vim clauſulæ Motu proprio, poteſt agere remedio reſtitutorio contra talem ſpoliatorem.*

2 *Motus proprius Principis non poteſt facere, quòd quis minus legitimè excludatur à poſſeſsione.*

3 *Citatio eſt de iure diuino & naturali, ideoque per Principem tolli non poteſt.*

4 *Papa non intendit per gratiam Motus proprij iuri tertij nocere.*

5 *Clauſula, amoto quolibet detentore, intelligitur iuris ordine ſeruato.*

6 *Clauſula, non obſtante collatione alteri facta, intelligitur de inualida.*

7 *Principis ſuprema poteſtas non poteſt tertio præiudicare, in re ab eo alteri conceſſa.*

DECISIO VII. aliàs 97.

MOtu proprio Marcus Antonius fuit creatus cuſtos pontis & portæ Salariæ Vrbis per S.D.N.Papam Paulum ad eius vitam, & quod poſt mortem ſuccederet domus & familia quon. Prudentij de Turchis. & vigore prouiſionis accepit poſſeſsionem. deinde fuit creatus Ioan. Paulus de Sealpis cuſtos eiuſdem pontis, & portæ, cum clauſula, vt propria auctoritate poſſet capere poſſeſsionem, remoto exinde quocumque alio cuſtode & detentore, & non obſt.conſtitutionibus,& quacunque alia conceſsione & deputatione per nos, ſeu predeceſſores, &c. Io.Paul.accepit poſſeſsionem pontis & portæ, & etiam expulit Marcum Antonium, & eius cuſtodes: agit ſuper ſpolio Marcus Anto. ex aduerſo dicitur potuiſſe legitimè ſine aliquo vitio vigore Motus proprij capere poſſeſsionē. Fuit dubium propoſitum in Rota per R. P. D.Epiſcopum Rauennē licet ipſe & vnus ex Cōſeruatoribus eſſent Iudices, an Marcus Antonius eſſet reſtituendus. Fuit reſolutum in Rota eſſe locum remedio reſtitutorio † ex quo per vltimam gratiam factam Io.Pau non apparet de mente Pauli Papæ, 2 voluerit priuare Marcum Anton. iure ſuo. Ratio fuit, quia ſine ordine iuris fuit capta poſſeſsio, & ſpoliato facta, ad not. in l.11.ff.quod

vi aut

vi aut clam. & in l.extat, ff. quod
met. cauſ.ad not.in c.ex tranſmiſ-
ſa, de reſti. ſpol. Nec Motus pro-
prius Principis, potuit præiudica-
2 re, quòd legitimè excluderetur † à
poſſeſsione, ad l.meminerint, C.vn
de vi. Nec etiam Princeps poſſeſ-
ſionem non vacantem ſinè maxi-
mà cauſa potuit mutare cap. ad
l.2. cum gloſ. ff. ex quib. cau. ſer.
nec potuit facere ſinè citatione,
3 nec eã potuit [a] tollere, † cũ ſit de
iure [b] diuino & naturali, ad not.
in c. 1. de cau.poſſ. & propr.Fely.
in c. quæ in Eccleſiarum, de con-
ſtitut. 21. col.vbi dicit, quòd ſi pri
uat aliquem ſua poſſeſsione tene-
tur dare recambium. Nec obſtat,
quòd in literis Io.Paulo detur po-
teſtas capiendi poſſeſsionem pro-
pria auctoritate: quia intelligitur
niſi poſſeſsio eſſet plena: quia non
poteſt tolli, Alex. conſ. 83. col.2.
vol.2. Dec. conſ.95. & 96. prima
par. col.3. Nec etiam virtute clau-
ſulæ [c] Motus proprij, & de pleni-
tudine poteſtatis, potuit Marcus
Antonius priuari iure ſuo, Innoc.
in c. innotuit, de elect. & ibi Abb.
Bal. in l.fi.col.2. C.de quadr. præ-
ſcrip. Abb. in c. cum noſtris, de
conceſ.præb.col.5. vbi dicit, quòd
ſecunda gratia non præiudicat pri
mæ, quando prima non tollitur;
4 Nec † per gratiam Motus proprij
Papa intendit lædere ius tertij,
deciſ.445. in antiq. Nec virtute
gratiæ ex certa ſcientia, hoc po-
tuit fieri, quia nõ expreſsit, ad not.
per Alex. conſ.95.col.3. vol.4. &
in conſ.23.vol.5. Bal. in l.fi.col.2.
C. ſenten. reſcin. non poſſe.
Nec etiam clauſula, amoto [d] quo-
5 libet detentore, † illud poteſt ope
rari: quia intelligitur, iuris ordine
ſeruato, Bald. in rubric. de offic.
deleg. Fely. in c.de cætero, col.3.
de re iudic. Nec etiam obſtat clau
ſula, Non obſtante collatione al-
6 teri facta: nam intelligitur † de
inualida, Innoc. in c.cauſam quę,
de reſcrip. Deci. conſ.191. col. 2.
Nec clauſula, non obſtante, & Mo
tu proprio, præiudicat tertio, niſi
expreſsè dicat, non obſtante con-
ceſsione facta tali, vt tenet Bart. in
l. prædia, C. de loc. præd. lib. 10.
Bald. in authen. hoc inter liberos,
colum.1. verſ. de clauſula autem,
C.de teſtam. & obſtat regula de
iure quæſito non tollen. & ſic fuit
concluſum. Non obſtat doctrina
Ang. in l. Antiochenſium, ff. de
priuileg. credit. Et Felyn. in c.
quę in Eccleſiarum, 18. colum.de
conſtitut. & quòd ex ſuprema po-
teſtate Principis non poteſt tertio
7 præiudicare in re ab eo † conceſ-
ſa, cum clauſula non obſtante:
quia dicebatur, quòd clauſula
non obſtante, æquiparabatur clau
ſulæ, ex certa ſcientia. Aretin.
conſ.15. colum.4.

ADDITIO.

a Citatio ex cauſa tolli poteſt, Bald. in l.cum
ceſſante, in prin. C.quomod. & quan. iud.
& in Auth. ſi quis in aliquo, C. de edict.

Alex.

Alex.conſ.41.in 2. Dec.conſ.527.num.8. Etiam contra ius diuinum diſpenſando ex cauſa, Innoc. in c.poſt tranſlationem, in fi.ex de renunc. Dec. conſ.112. col.2. & conſ 476. col 4.

b Per id quod habetur. de Adam , qui poſt tranſgreſſionem precepti Dei, de non comedẽdo de ligno vitæ, Deus Omnipotens illum vocauit, & de Caim, qui poſt occiſum à ſe fratrẽ ab Altiſſimo vocatus fuit, de illo in cap. 3. de iſto in cap.4. in Sacra Geneſi.

c Qui non prodeſt niſi illis, qui ſunt in eo nominati, Rot. deciſ.883. nu. 1. p.3. Diuerſ. Et tollit ius concurrentis, deciſ.278. num. 1. eod.

d Rot. deciſ.6. de preb. in nou. 6. de prob. & 33. de preb. in antiq. Immò in qualibet Papę diſpoſitione intelligitur clauſula ſinè tertij præiudicio, atq; illius iure ſaluo, Dec. in c. ſuper eo., in 1. not. ex de off. deleg. Alc. de pręſump. reg.3. pręſump.2. nu.3. Crauet. de antiq. temp. p.1. verſ.1. num.30. Ceph.conſ.133.nu.101. vbi ſub nu.109. & 108. firmat conceſſionem ad tertij pręiudicium etiã expreſſam, de modico, non graui pręiudicio eſſe intelligendam, communem dicit, Bellon. conſ.28. nu.2. Et non firmat priuilegium contra ius alterius, Rot. deciſ.451.p.1.nu.4. Diuerſ. Et nihil operatur in eius pręiudiciũ, ſicut nec in diſpenſatione, vt non dicatur odioſa, Rot. deciſ.240. num.3. p.1. eod. Benè reddit diſpoſitionem fauorabilem, etiam ſi cum eo concurrat cauſa, publicam vtilitatem reſpiciens, vt ibi num. 14. & 15. Tollit impetrationem, & omnes eius effectus, & facit ceſſare oppoſitionẽ de nullitate, Rot.deciſ.175. num.10.p.1. Diuerſ.

e Clauſula amoto quouis intruſo detẽtatore quando habeat locum, Veral. deciſ.108. num.5. par.3.

(Deciſ.445. in antiq. eſt 71. de reſcrip.
(Conſ.Aret.15.eſt 72.num.40.

EPITOME.

Spoliatus reſtituitur ad ſtatum percipiendi alimenta, etiam quo ad bona feudalia, & emphyteutica.

SVMMARIA.

1 *Reſtitutio debet fieri ad ſtatum, in quo quis erat tempore ſpolij.*
2 *Probationes factæ in petitorio non faciunt fidem in poſſeſſorio.*
3 *Alimenta etiam præterita debentur quoties non officio Iudicis, ſed iure actionis petuntur.*

DECISIO VIII. aliàs 127.

BOnonien. ſpolij bohorum, litigabatur inter D. Iſabellam 1
de Gonzaga ex vna, & DD. Comites de Pepulis ex altera, & petebat D. Iſabella reſtitui ad alimenta, quæ percipiebat ex bonis ſibi relictis à marito, tribus ſententijs la-
tis in fauorem Iſabellæ petebat re 2
ſtitui ad bona feudalia, & emphyteutica, & reſtitutioni ſubiecta. Ex parte altera allegabatur, quòd non poterat ad hæc bona reſtitutio fieri: quia in feudis ſuccedunt filij, & nepotes, licèt teſtator aliud mandet ad c. 1. de ſucc. feu. & non poterat de feudo teſtari. c. 1. de prohibit. alie.feu. per Lothari. & c. 1. de prohi. alie. feu. per Frider. Nec ſuper bonis poterat imponi aliqua ſeruitus, l.fin. C.de reb. alien. vel non, & idem in emphyteuſi Eccleſiaſtica, quæ non tranſit ad extraneos, DD. in l. etiam, ff. ſolut. matr. Alex. in l.

quod

quod dicitur, ff. de verb. oblig. Idem de bonis ſubiectis reſtitutioni, l. fi. §. fin autem, C. commun. de legat. Fuit dubium 15. Nouēbris, 1538. R. P. D. Epiſcopo Sarneñ. cauſam proponente, an alimēta ad quæ vigore ſententiarū fuit reſtituta D. Iſabella, percipi debeant, & poſſint eſſe ſuper bonis emphyteuticis, vel fideicommiſſo ſubiectis. Fuit tentum & reſolutū per omnes, quòd reſtitutio debet fieri ad [b] ſtatū, in quo erat tempore ſpolij, quo tempore poſſidebat
1 † bona feudalia & emphyteutica, & ſic quòd reſtituitur ad hæc bona, quæ poſſidebat, quando fuit ſpoliata; cum ſit ſuſpenſum petitorium, & dictum fuit, quòd etiam tunc non conſtabat, quòd illa bona eſſent feudalia, ſeu emphyteutica, quia iura ſuper hoc producta
2 concernunt petitorium, † & ſic nō probāt in [c] poſſeſſorio, imò nec in hoc iudicio pōt conſtare, per candem rationē, pro hoc eſt text. in c. finali de reſtitut. ſpol. not. Deci. conſ. 467. col. 2. vbi, ſi fœminæ agunt ſimplici poſſeſſorio acquirendæ poſſeſſionis, non poſſunt impediri ſub colore, quòd bona ſint feudalia, quia tangit petitorium, & in eadē cauſa 17. Martij, 1538.
3 Fuit cōcluſum, † quòd hæc alimēta debent dari etiam in præteritū, & ſic, quòd alimenta præterita ſint præſtanda; cum hic non fuerit actum Iudicis officio, ſed iure
4 actionis; † ad nob. per DD. in l. de alimentis, C. de tranſactionib. & quia hic agebatur ſuper ſpoliatione alimentorum, erat neceſſarium, quòd omnia alimenta prædicta reſtituerentur, & vera eſſet reſtitutio.

ADDITIO.

a Pro vtraq; eſt communis opinio, Illuſtriſ. & Reuerendiſs. Card. Mantic. de coniect. vltim. volunt. lib. 7. tit. 9. nu. 7.

b Inde reſtitutio dicitur repoſitio in priſtinum ſtatū, l. ſed & partus, ibi omnem cauſam, ff. quod met. cau. l. 3. C. vnde vi, l. reſtituere, ff. de verb. ſignif. l. videamus, §. in fauiam, ff. de vſur. Boer. deciſ. 52. num. 1. Et reſtituēdū cum omni qualitate & integritate, Fely. poſt Abb. in c. venerabili, num. 1. ex. de offic. deleg. Ruin. conſ. 392. num. 5. lib. 3.

c Niſi in probationibus poſſeſſorij fuiſſet plenè cognitum de dominio, quia tunc in petitorio præiudicant, & tunc probant, Rip. in l. naturaliter, §. nihil commune, num. 120. ff. de acquir. poſſeſ. Vbi etiam ſub num. 104. oſtendit, quando acta, vel probationes factæ in iudicio ſummario præiudicent iudicio plenario.

EPITOME.

Prouiſus ab Archidiacono taliter qualiter, qui eſt in quaſi poſſeſſione conferendi, habet titulum coloratum.

DECISIO LX. alias 136.

FErdinandus de Mendoza fuit prouiſus de beneficio Sancti Laurentij Ciuitatis Toletanæ vacante de menſe Iunij per Archidiaconum Toletañ. ſeu eius Vicarium, ſpeciale mandatum ad hoc haben-

habentem, qui prætẽdebat ius col lationis habere ius in beneficijs vacantibus in toto ſuo Archidiaconatu. De menſe prædicti Iunij. de eodem beneficio fuit facta prouiſio Melchiori de Anguello per Archiepiſcopum Toletañ. Agitur ſuper ſpolio ex parte d. Ferdinandi, fuit probatum, & ad colorandum titulum poſſeſſionis probatũ per teſtes aliqualiter, licèt non plenè, Archidiaconum Toletañ. eſſe in [a] quaſi poſſeſſione conferendi beneficia vacãtia in menſe Iunij, in ſuo Archidiaconatu. Ex parte alterius dicebatur eſſe nullius momenti quaſi poſſeſſionem: cum ius commune ſibi [b] reſiſteret, ad c. ad decimas, de reſtit. ſpol. lib. 6. & c. 1. de præſcrip. eo. lib. ad deciſ. 4. in nou. ad fi. maximè quia Epiſcopus habet fundatam intẽtionem ſuam de iure communi circa collationem, 10. q. 1. c. regenda c. decretum. c. omnes Baſilicæ. 16. q. 7. iux. deciſ. 448. in no. & quòd ideo erat neceſſaria concludens probatio, ad c. pen. de præſcrip. ad not. in c. in perſonæ, §. quòd ſi tales, de priuil. lib. 6. die 12. April. 1540. in cauſa prædicta coram R. P. D. Aqueñ. Fuit tentum per oẽs, excepto D. Marcoantonio, ꝙ ex quo apparet de ſpolio fiat reſtitutio, & ſi ad titulũ reſiſtat ius commune, cum titulus ſit conceſſus ab Archidiacono pro colore dictum fuit, quòd ſufficit, quòd ſit probatum Archidiaconum eſſe in quaſi poſſeſſione conferendi in menſe Iunij, & hoc taliter qualiter, licèt non plenè.

ADDITIO.

a Quę non prodeſt illi qui habet contra ſe ius commune, quia tunc requirit tit. Veral. deciſ. 266. num. 4. par. 1. Et quando quaſi poſſeſſio habeatur pro tit. Rot. deciſ. 243. nu. 3. p. 1. Diuerſ.

b Reg. eſt, quòd quando lex reſiſtit actui à principio nullus inde naſcitur actus, & effectus, §. 1. inſt. quib. ex cau. man. non lic. §. ſi aduerſus ea, inſt. de nup. l. non dubium, C. de l. cum ſim.

Deciſ. 4. & 448. in nou. ſunt 1. de reſtit. ſpol. & 27. de pręb.

EPITOME.

Prouiſio per reſignationem illius, qui fuit prouiſus à Vicario, qui facultatem non habet, eſt titulus coloratus.

DECISIO X. aliàs 139.

Agebatur ſuper ſpolio in cauſa Imoleñ parochialis de Manchicollo per quendam nomine Marcum Carbonium, qui dicebat ſe fuiſſe ſpoliatum, & ad colorandum titulum productæ fuerũt literæ prouiſionis per obitum Cæſaris vltimi poſſeſſoris in fauorem Bernardini, qui quidem Bernardinus præfatam parochialẽ reſignauit in manibus Vicarij generalis Imol. & contulit cuidam nomine Tholomeo, & prædictus Tholomæus in manibus Papæ reſignauit in fauorem prædicti Marci, & fuit facta prouiſio, & habuit Bullã ſuper prouiſione, ex parte autẽ Ra

phaelis de Curte prætendentis habere ius ad prædictam parochialẽ Fuit dictum non ſufficere ad colorandum titulum: quia Bernardinus, & Tholomæus à quibus dicebat ius habere Marcus prædictus, nullum ius habuerũt in beneficio: quia Vicarius Imol. mandatum a ſpeciale non habuit ad reſignationem recipiendam, & ad conferendum, vt conſtitit ex facto: quo ſtante erat res clara, ſpoliatũ nullum ius habere, & hac ratione (non erat reſtituẽdus, ad deciſ. 17 (in no. & deciſ. 46. in antiq. & tit. coloratus non poteſt dici, quando habetur ab eo, qui non habet auctoritatem dãdi illum, Lap. alleg. 16. & 103. Calder. conſ. 13. de verbo. ſignifica. Dec. in l. fi. C. de edic. diu. Adria. tol. Staphil. tract. de lit. fol. 178. & in hac dubitatione fuit dubium propoſitum in Rota 16. Ian. 1542. & omnes Domini Tenuerũt, quòd prouiſio Apoſtolica facta per reſignationẽ Tholomæi in manibus Papæ in fauorem Marci ſufficit pro titulo colorato, licèt contra ius Tholomæi detur de defectu facultatis Vicarij, qui prouidit ſibi & Bernardino prædicto eius auctori, ſeu prædeceſſori, quia concernit petitorium, & hoc in odium ſpoliantis, ad l. meminerint, C. vnde vi, & c. in literis, de reſtit. ſpol.

ADDITIO.

a Requiritur mandatũ ſpeciale ad hoc, vt Vicarius cõferre poſſit, Dec. cõſ. 121. col. 2. c. fin. de offic. vic. in 6. Biſign. deciſ. 5. de conceſ. prębe. Rot. deciſ. 5. de offic. vic. in nou. 1. & 3. eod. tit. in antiq. Plures caſus in quibus requiritur mandatum ſpeciale, contigerit Ioſeph. Ludouic. com concluſ. 30. vbi ex profeſsò, aliqui ponuntur per Spec. tit. de procur. §. ratione ſui, Arer. in §. 1. inſt. per quas perſon. agi poſ. Alex. conſ. 189. lib. 7. Dec. conſ. 20. Rot. deciſ. 27. circa med. de procur. in nou.

Deciſ. 17. in nou. & 46. in antiq. ſunt, 1. de conceſ. pręben. & 1. de ordin. cogn.

EPITOME.

In ſpolio ſufficit coloratus titulus ad poſſeſsionis retẽtionem, putà ſuperioris mandatum de diſpenſando, abſque eo quòd probentur narrata in titulo.

SVMMARIA.

1 *Mandatum de diſpenſando ſufficit ad colorandum poſſeſſionem in ſpolio.*
2 *Poſſeſſione ſua inauditus, nemo debet priuari.*
3 *Auctoritas ſuperioris, mandantis diſpenſari, ſufficit pro colore poſſeſſoris.*

DECISIO XI. aliàs 140.

In eadem cauſa dicebatur, & omnino inſtabatur, quòd Marcus non erat reſtituendus, quia in literis prouiſionis Apoſtolicæ ex ſua confeſſione cõſtabat, quòd patiebatur defectum natalium, & licèt in eadem prouiſione diceretur, quòd ſecum erat diſpenſatũ, tamen reſpondebatur, quòd de diſpenſatione non conſtabat, licèt produxerit mandatum de diſpenſando per ſacram pœnitentiariã: & quòd obſtabat defectus notorius

rius proprietatis, quo ſtante erat deneganda reſtitutio, ad c. conſtitution. de filijs presb. cle. vnic. de cau. poſſeſ. & propric. Caſſad. deciſ. 3. de reſtit. ſpol. ſicut dicitur, quòd ſi quis petat reſtitutionem, & opponitur de incapacitate ad duo beneficia, etiam ſi doceat de titulo colorato, niſi doceat de diſpenſatione, non reſtituitur, Rot. deciſ. 371. in antiq. Fuit dubium 3. Febr. 1543. R. P. D. Epiſcopo Rauel. cauſam propon. an is, quē conſtat pati defectum natalium per eius confeſſionem, ſit reſtituēdus ad parochialem, de qua agitur: qui etiam aſſerit cum eo fuiſſe diſpenſatum; & an in caſu iſto mandatum pœnitentiariæ de diſpenſando det colorem poſſeſſionis, Fuit tentum per omnes Dominos, quòd in ſpolio ad colorandū poſſeſſionem ſufficit mandatum de diſpenſando; † & quòd ad prędictum effectum mandatum [a] de diſpenſatione habet vim diſpenſationis, quia nemo debet priuari ſua poſſeſſione, niſi prius audiatur
1
† ad c. licèt Epiſcopus, de præben in 6. ad not. per Abba. in c. in literis, col. 2. de reſtit. ſpol. DD. in cap. quo iure, 8. diſtin. facit quod dicit Caſſad. deciſ. 1. de reſtit. ſpoliat. [c]. & quòd pro colore poſſeſsionis ſufficiat auctoritas ſuperiorum mandantium diſpenſari, † abſque eo, quòd probentur narrata in tit. deciſ. 393. ad finem in nou. Pau. conſ. 253. conſum. 2. Guid. Papæ in q. parlamen. q. 33.

2

3

ADDITIO.

a Non admittitur quis ad receptionem plurium benficiorum, Concil. Trid. ſeſſ. 7. de reform. c. 2. Capel. Tholoſ. deciſ. 464.
b Iſtud mandatū habet vim diſpenſationis, contrarium tenuit, Rot. deciſ. 2. de fil. prebyt. n. 10. in nou.
c Niſi prius audiatur, Achil. de Graſ. deciſ. 258. num. 4.
Deciſ. 371. in antiq. & 393. in nou. ſunt, 15. de reſtit. ſpol. & 16. eod. tit.

EPITOME.

Concurſu poſſeſsionis extante vno eodemque tempore à diuerſis acceptæ, ille debet præferri, qui per celebrationem Miſſæ in inſtrumento contentam, poſſeſsionis continuationem magis legitimè probauit.

SVMMARIA.

1 *Poſſeſſionis continuatio probatur legitimè per celebrationem Miſſæ in inſtrumento poſſeſsionis contentam.*
2 *Hora appoſitio in inſtrumento poſſeſſorio contenta probat anterioritatem, ſiue antiquitatem poſſeſsionis.*

DECISIO XII. aliàs 149.

Dominus Gaſpar de Muga virtute ſuæ gratiæ expectatiuæ acceptauit parochialem Oxomeñ. de Gormaz, & poſſeſſionem accepit 12. Iulij, 1533. poſt meridiem inter tertiam, & quartā horam; & etiam alius Petrus Arricar virtute eius gratiæ eandem acceptauit parochialem eadem die inter tertiam & quartam horam, fo-

ribus tamen clauſis habuit poſseſſionem, & altera die ſequenti continuando poſseſſionem nomine eius fecit Miſsam celebrari, Idem d.Gaſpar etiam poſseſſionem continuans, eadem die Miſsam fecit celebrari, Continuatio Petri probata fuit per inſtrumẽtum poſseſſionis, continuatio autem Gaſparis per vnum teſtem, agebatur de confirmatione ſententiarũ in cauſa ſpolij in fauorem Petri; cauſa fuit poſita in Rota 14.Iun. 1538. R. P. D. Epiſcopo Rauelleñ cauſam propon. Fuit tentum, ꝙ ſententiæ fuerunt benè latæ in fauorem Petri & confirmandæ, & licèt detur concurſus poſseſſionum, meliori tamen modo cõtinuatio poſſeſſionis Petri, vc3 celebratio Miſſæ eſt legitimè probata per [a] inſtrumentũ poſseſſionis, & conti-

1 nuationis; † quia continuatio d. Gaſparis ſolum fuit probata per vnum teſtẽ, & cum Petrus continuauerit poſseſsionem, & melius probauerit, præſumitur eius poſſeſſio fuiſse anterior, an autem ſit danda remiſsoria ad probandum continuationẽ, poſtquam materia erat ita dubia, fuit dictum, ꝙ poſtea oporteret videre, & hoc Fuit deciſum, licèt videretur, ꝙ poſseſſio Gaſparis eſset anterior; quia

2 poſita erat hora, † vt tenet Bal. in l.de rebus, C. de don. ante nupt. Iaſ. in l.1. ff. ſol. matrim. Et non obſt. quòd in hac cauſa diceretur reſtitutionem ſuper ſpolio non eſſe faciendam, attento quòd Petrus virtute eius gratiæ expectatiuæ non poterat capere parochialẽ; Fuit reſolutum per maiorẽ partem, ꝙ gratia Petri potuit capere parochialẽ, propter clauſulã [b] Motuproprio in ea poſitã, ad not. per Fely. in c.ad aures, col.6. verſ.ſecundus caſus, de reſcrip. quia erat ſpolium, quamuis in petitorio forſan tenendum eſset contrarium.

ADDITIO.

a Non probatur poſſeſſio cõtinuata per inſtrumentũ, Achil.de Graſſ.deciſ.389.n.3. Cõtinuatio poſſeſſionis tollitur per tit.recognitionẽ, Rot.deciſ.681.p.1.n.3. Diuerſ. Et præſumitur cõtinuatio non cõſtito de poſſeſsione alterius, deciſ.62.n.6.p.2.eod. Et qualiter probetur poſſeſsio continua, Pap. in form. cau. vend. gloſ. continua, Porc.com. concluſ.29.lib.1. Quibus medijs probetur, adipiſcatur, & ſequeſtretur, Rot. deciſ. 1370. par. 3. lib.3. Diuerſ.

b De iſta clauſula ſup. ad deciſ.7. hoc tit.

EPITOME.

Mandatũ de prouidendo beneficia vacãtia ad tempus, putà infra annum: non dat titulum coloratum ad ea, quæ poſtea vacant.

SVMMARIA.

1 *Expectatiua reuocata dat titulum coloratum.*

2 *Decretum irritans appoſitũ ſuper certo beneficio, & in reſeruatione in corpore iuris clauſa, inficit poſſeſsionẽ.*

DECISIO XIII. aliàs 184.

IN vna Aſtoriceñ beneficiorũ, coram R.P.D.Thanis inter Alphonſum Diaz ex vna, & Didacum de Vega partibus ex altera agen-

agẽtem ſuper ſpolio. 15.Ianuarij, 1543. Fuit tentum per omnes, ꝙ mandatum de prouidendo ad certum tempus in eodẽ mandato prę fixum, & limitatum non dat titulum in ſpolio, poſt tempus in mandato præfixum; quia dum mandatum præfixit ſibi tẽpus, inualidat id quod, poſt tẽpus virtute ipſius mandati factum fuerit, ex quo ſequitur, quòd ipſummet mãdatum diſcolorat titulum poſt tempus. Nec obſt. quòd expectatiua reuo-
1 cata dat titulum [a] coloratum, † vt aliàs tenuit Rota; quia fuit reſponſum, quòd reuocatio expectatiuæ eſt inducta per regulam, & ſic ab extra, & poſſet aliquid dici contra reuocationem, quod non poteſt contra inualiditatem inductã per idem mandatum, & inſuper, quòd illa deciſio de expectatiua reuocata, in veritate multum ſtrictè, etiã aliquibus contradicentibus proceſſit, & licèt forſan non poſſit dari realis differentia inter iſtum caſum, & illum, caſus tamen ille non debet extẽdi amplius, ſi illud fuit tentum in illo caſu ſatis ſufficit, ꝙ in hoc caſu, ita tenendum eſt, vt non ſit titulus coloratus, potuit tamẽ eſſe ratio notorij defectus proprietatis, ad c. conſtitutus, de fil. presbyt. not. DD. & ibi gloſſ. in clem. vnica, de cau. poſſeſsio. & propriet. & inſuper, quòd in eadẽ cauſa Cartagineñ. beneficiorum, coram R. P. D. Veral. Domini tenuerunt poſt multas informationes, quòd decretum irritans appoſitũ ſuper certo beneficio, & in re-
2 ſeruatione in corpore iuris † clauſa inficeret [b] poſſeſsionem taliter, quòd non ſit reſtituibilis; & hoc propter certitudinem, & notorietatem decreti, adeo quòd reſtitutio in ſpolio impeditur, ex defectu tituli colorati, vel poſſeſsionis infectæ, quod quidem in hoc caſu dici non poteſt.

ADDITIO.

a Rota Deciſ. 137. par. 3. lib. 3. Diuerſ. Contrarium tenuit, Rot. etiam in ſæpius reuocata, Et etiam in priuilegio, vt non cauſet titulum coloratum, Achil. de Graſ. Deciſ. 109. De tit. colorato, ſupra Deciſ. 9. 10. 11. & 12. hoc tit.

b c. Epiſcopo il 1. & 2. & c. pleriq. 8. q. 1. Rot. deciſ. 578. par. 1. deciſ. 24. 149. & 189. par. 2. Diuerſ. & 75. lib. 1. par. 3. Diuerſ.

Contrarium deciſ. 122. lib. 2. par. 3. Diuerſ.

EPITOME.

Suſpenſio petitorij non admittitur, quando apparet calumnioſè fieri.

SVMMARIA.

1 *Petitorij ſuſpenſio non admittitur, vbi calumnioſè petitur.*

2 *Per ſequeſtrationem perſonæ Monialis in alio Monaſterio, non interrumpitur poſſeſſio.*

DECISIO XIV. aliàs 198.

IN cauſa Valent. nullitatis poſſeſsionis, Ex parte Monialium petebatur ſuſpenſio petitorij, &

agi ſuper poſſeſſorio Beatricis Monialis: & Fuit dubium, an in hoc caſu petitorium potuerit nunc ſuſpendi, & dictum fuit, quòd non
1 ſit admittenda ſuſpenſio † [a] petitorij, quia videtur fieri [b] calumnioſè, quo caſu non eſt admittenda, vt dicit tex. in c. paſtoralis, verſ. verum, de cauſ. poſ. & pro. maximè, quia prædicta D. Beatrix erat auctoritate Apoſtolica amota à Monaſterio S. Catherinæ de Senis, & ſequeſtrata apud aliud Monaſterium, vt c. cum locum, de ſponſal. quo ſequeſtro ſtante, nulla eſt interrupta poſſeſſio, ſi quam habuiſſent Moniales,
2 † Bar. Paul. & DD. in l. intereſſe, ff. de acquir. poſſeſ. c. examinata, de iudic. nec Moniales poſſunt dici ſpoliatæ, ad c. conſultationibus, de offic. deleg.

ADDITIO.

a Præiudicat ſuſpenſio petitorij in eod. iudicio, & inter eaſdem perſonas non inter diuerſas, Cæſ. de Graſ. deciſ. 100. Quibus ex cauſis ſuſpendi poſſit, Rot. deciſ. 1117. par. 3. lib. 3. Diuerſ.

b Rot. deciſ. 1118. p. 3. lib. 3. Diuerſ.

EPITOME.

Epiſcopus non dicitur ſpoliatus iure viſitandi, ſi probatur prandium ei datum, cum ipſe perſonaliter viſitauit, & pecuniam ſolutam, viſitante Vicario.

SVMMARIVM.

1 Confeſſio facta per errorem poteſt reuocari, etiam ſi facta ſit in commiſſione per procuratorem.

DECISIO XV. aliàs 257.

COlumbrieñ. Epiſcopus prætendebat ſe fuiſſe ſpoliatum iure viſitationis Eccleſiæ parochialis de Viſil, quæ erat vnita perpetuo Monaſterio de Torba, Procurator Abbatiſſæ, & Monialium prædictarum allegauit nullũ fuiſſe ſpolium; quia Epiſcopus, ſeu eius Vicarius ſemper viſitauit illã Eccleſiam, & ad hoc probandum produxit teſtes p quos extitit probatum, quòd Epiſcopo viſitanti fuit ſolutum tempore viſitationis prandium pro eo, & pro eius familia; Vicario autem eius viſitanti, fuit ſoluta pecunia ſolita ſolui in prædicta viſitatione. Fuit per Dominos reſolutum, quòd ad excuſandum ſpolium ſufficit probare, quòd Epiſcopo fuit ſolutum prandium, & etiam pecunia; prandium quidem quando Epiſcopus præfatus perſonaliter viſitauit, pecunia autem quando eius Vicarius viſitationem fecit, & huic reſolutioni impedimentum non fuit dicere, quòd Procurator Abbatiſſæ in cõmiſſione quadam expreſſit coram Papa, quòd Abbatiſſa, & Moniales non fuerunt paſſæ Epiſcopum præfatum viſitare; quia talis confeſſio facta per errorem fuit reuo-
1 cata, & potuit [a] reuocari, † ad not. per Pau. in l. cum falſo, C. de iur. & fac. ignor. eſt tex. & ibi DD. in c. fin. de confeſſ. cum alijs.

A D-

ADDITIO.

a Soc. reg.91.vbi Ampl.4.mod. & reg.110. vbi lim.7. mod. Et quandò non admittatur reuocatio, Veſtr. in prax. Rom. cur. lib.6. c.1. nu.5.

EPITOME.

Alexandrinæ exceptio, de vulnerante collitigantem, impedit reſtitutionem ſinè declaratoria, exceptio verò rebellionis requirit declaratoriam.

SVMMARIVM.

1 *Papæ quando credatur, & num.*2.

DECISIO XVI. aliàs 272.

Agebatur ſpolio in cauſa Vrbeuetañ. Caſtri Caſtillionis per Io.Fräciſcum de Sabellis, fuit oppoſitum nullatenus poſſe agere ſuper ſpolio; quia fuit rebellis Sedis Apoſtolicæ, & omnia eius bona fuerunt confiſcata, quia venerat contra mandatum Apoſtolicum, prohibens ne aliquis vim inferet, vel moleſtiam in Ciuitate Viterbieñ. ſub pœna confiſcationis bonorum ipſo facto, & inciderat in Bull. Alexandrinam, idẽmet prohibentem ſub pœna ipſo facto confiſcationis bonorum, & perditionis poſſeſſionis, & proprietatis bonorum, contra quę omnia venerat prædictus Io.Franciſcus, ex parte autem eius allegatũ extitit, quòd benè poterat agere, quia nunquam interuenit ſententia declaratoria, quòd incidiſſet in pœnam amiſſionis bonorum, & confeſſatorum criminum, quę quidem ſententia erat neceſſaria. Fuit dub. 18. Martij, 1541. an materia confiſcationis bonorum Io. Franciſci, & Bul. Alexandrinæ, ſuper quibus nulla eſt facta declaratio excludat Io.Franciſcum ab agendo ſuper ſpolio. Fuit reſolutum per omnes Dominos, quo ad confiſcationem bonorũ, quòd ex quo non fuerat facta declaratoria tempore facti ſpolij, non potuit dici Ioan.Fräciſcum, excluſum, neque aliquem ſpoliare; quia requirebatur ſententia declaratoria, & licèt de declaratoria conſtaret, & conſtet per aſſertionem Papæ, delictũ tamen non probatur, quia non apparet, aliàs quam per aſſertionem
1 Papæ † cui nõ creditur. Paul.cõſ. 46. Anchar.conſ.393.col.fi. Aret. conſ.65. col.3. Dec. conſ.357. & in c. quæ in Eccleſiarum, col.12. de conſt. Quo verò ad Bull. [b] Alexandrinam fuit dictum, quòd cũ homicidium fuerit perpetratum lite pendente, & poſt ſpolium, impedit ſpolium, etiam quòd pręceſſerit declaratio; quia hodie poteſt fieri declaratio, ideſt, in ſententia abſolutoria ſpolij poteſt declarari Ioan.Franciſ. incidiſſe in pœnam Bul. Alexandrinæ imponentis ipſo facto priuationem bonorum tã in proprietate, quàm in poſſeſſione, ſed dictum eſt, quòd conſideretur an eſſemus in Alexandrina, id eſt, an homicidium quod prætenditur

ditur perpetratum comprehendatur ſub Alexand. Ideo in hac cauſa. 18. Iunij, 1541. Fuit iterum dictum, quòd nõ verificantur rebelliones, & confiſcationes aliàs quã per Breue, & per aſſertionem Papæ in ipſo factam, & ideo appræhenſio poſſeſſionis fuerit nulla, quia Papæ loquenti de facto alieno, non Motu proprio, etiã ſi fun-
2 det intentionem ſuã,† nullatenus creditur, vt aliàs fuit reſolutum ſupra hoc tit. deciſ.4. Poſtea vero per eoſdẽ Dominos viſi ſunt tres teſtes examinati, deponentes de rebellione, ideſt, de inuaſione Caſtri, nomine Canapina, prope Viterbium exiſten. & erant teſtes de viſu, & inſuper de confiſcatione adfuerunt teſtes de auditu & de fama, & quòd aliqui viderunt Cõmiſſarios ad ſequeſtranda bona prædicti Ioan. Franciſci. Fuit tunc dictum, quòd hoc ſufficeret ad verificandam aſſertiuam Breuis pro excuſatione poſſeſſionis annullatæ, dum inuaſio Caſtri induceret rebellionem, vt quia eſſet de terris contentis in Bul. Leo. & ſic non fuit reſtitutus.

ADDITIO.

a Vide ſ hoc tit. deciſ.4. n.4. & ĩ ibi dixi.
b Quæ diſponit, vt ille, qui vulnerat colligantem, cadat à iure ſuo, Rot. deciſ. 868 par.3. lib.3. Diuerſ.

EPITOME.

Condemnatus ſuper ſpolio, ſeu attentatis, ſufficit quòd faciat depoſitum in euẽtum liquidationis fructuum, ad hoc vt poſſit procedi in negotio principali petitorij.

DECISIO XVII. aliàs 321.

INter Cruciferos Fratres Bononieñ. cauſa ex vna, & Nicolaũ de Aſtulphis ex alia, ſuper ſpolio, ſeu attẽtatis in Rota, in qua ſuper attentatis fuerunt condemnati fratres, qui paruerunt ſententię, & petierunt, quòd ageretur ſuper negotio principali, contra quòd fuit allegatum non poſſe fieri, donec fructus [a] liquidarentur, & eſſent ſoluti, quia opportebat parere iudicato, fuit replicatum, quòd prædicti fecerunt depoſitum de ſoluendo in euentum liquidationis, & hoc ſufficiebat. Fuit ſuper hoc dub. R. P. D. Marſicano cauſam pro-
pon. an ſtante depoſito de ſoluendo in euentum liquidationis, ſit agendum in petitorio, Fuit tentũ, quòd etiam in ſpolio ſufficit depoſuiſſe in euentum liquidationis, vt poſſit procedi in negotio principali petitorij, Ratio eſt, quia non ſtat per condemnatum, quominus ſoluat, ſed hac ratione non ſoluit, quia fructus non ſunt liquidati, & nihil commune proprietas habet cum poſſeſſione, maximè, quia ſuper fructibus ſoluendis, vbi non eſt facta liquidatio, ſufficit oblatio verbalis de ſoluendo, vt exinde procedatur ſuper meritis petitorij, tenet Bald. in l. vnica C. quando non lic. tertio prouoc. col. 2. & ibi Salic.

AD-

ADDITIO.

a Liquidatio fructuum, petita à parte, ante omnia facieñ eſt, vt de attentatis dicitur, Rot. deciſ.352. par.1. nu.3. Diuerſ. Vbi ſunt ſententiæ latæ in iudicio vniuerſali, in executione requiritur liquidatio, Rot. deciſ.110.num.2. Et debet eſſe ſummaria hoc caſu, ibi num.16. eod. lib. & par. Quomodo conſideranda liquidatio fructuum, Rot. deciſ.245.par.2.n.1. Diuerſ. Cum tractatur de fructibus percipiendis à quo requiratur, vt percipiantur, an quos potuit poſſeſſor, vel petitor percipere, Pap. in form. lib. act. real. gloſ. & qui percipit, num.1. Cagn. in l. generaliter cum de fraude, nu.5. ff. de reg. iur. Aret. conſ.17. Boer. deciſ.268. num.2.

EPITOME.

Remedium Canonis reintegranda, eſt impræſcriptibile, & perpetuum, ita vt nulla longiſsimi temporis præſcriptione, etiam mille annorum poſsit præſcribi.

DECISIO XVIII. aliàs 342.

SAepius fuit diſputatum in Rota, & fuit magna dubietas apud Dominos an remediũ Can. reintegranda, eſſet perpetuum, quòd nulla longiſſimi tẽporis pręſcriptione etiam mille annorum poſſet præſcribi, & hæc diſputatio fuit in cauſa Parmeñ. Caſtrorum, coram R.P. D. Io. Paulo Tholom. inter Cardinalem de Sancta Flora ex vna, & Comites de Rubeis ex altera partibus, & fuit viſa periculoſa deciſio; quia dabatur cauſa, & aperiebatur porta litibus, ſi non admittitur pręſcriptio, & multa bona per alios poſſeſſa etiam cũ longiſſima poſſeſſione peterentur, maximè ꝙ intentio agentis poterat de facili probari per probationes periculoſas, putà per teſtes de auditu, & fama, cum ſit materia antiqua, taliter quòd videbatur Dominis quęſtionem eſſe dignam conſultatione Pontificia, tandem 29. Apr. 1541. Fuit reſol. per ſex ex Dominis, quòd remediũ Can. reintegranda, ſit [a] impræſcriptibile, licèt quatuor ex Dominis contradicerent, & fundamentum, fuit gloſ. in c. ſollicitè, de reſt. ſpol. vbi dicit, quòd remedium c. reintegranda, eſt perpetuum, & ibi Hoſti. Ant. & Imo. Alex. conſ. 6. vol.3. & volu.2. conſ.117. col.2. & dicit quòd eſt communis opin. Idem conſ.76. vol.3. tenet Iaſ. in l. ſtipulationum aliæ, in princ. ff. de verb. oblig. qui allegat Rom. & Abb. idem tenentes, & fuit inuentum de manu Simonetæ Auditoris hanc reſolutionem tenuiſſe Rotam in cauſa Florentin. licèt ipſe Simoneta tenuerit contrarium, ꝙ erat præſcriptibile remedium per quadraginta annos; & inſuper fuit inuentum ſcriptum manu propria Lud. Rom. Auditoris Rotæ idem tenuiſſe antiquis temporibus; Idẽ tenuit Caſſad. Rotæ Auditor, deciſ.6. de reſtitut. ſpol. & Sarn. reg. de trien. q.2. ad fin. & ſic per plures Auditores fuit reſoluta hæc difficultas, quòd ſit impræſcriptibile tale remedium, & fuit excluſa opinio tenentium contrarium, videli-

delicet Pau.conſ.105.col.penult. vol. 1. Lanfran. in rub. de cauſa poſſeſ.& prop.col.4. Soc. in l.rem quæ nobis, q. 8. ff. de acq. poſ. Dec. conſ.302. col.fi. Balb. tract. de præſcriptio. 4.par. prin. q.24. Marſil. ſing.600.

ADDITIO.

a Gabr. comm. concl. tit. de reſtit. ſpoliat. concl. 5.

EPITOME.

Veniens pro intereſſe impedit executionem in ſpolio, etiam poſt tres ſententias conformes, quando executio trium ſententiarum non poteſt fieri ſinè ſcandalo, idque incontinenti, vel ex eiſdem actis appareat.

SVMMARIA.

1 *Patronus tenetur defendere Monaſterium ne dilapidetur, vel ne perſona inhoneſta Monaſterio præſit.*
2 *Tertius comparens in petitorio admittitur in lite agitata inter alios ſuper poſſeſſorio.*
3 *Illegitimus ſpoliatus venit reſtituendus contra ſpoliantem, non quoad tertium non ſpoliantem.*
4 *Exceptio criminis oppoſita à ſpoliatore, non impedit executionem, ſecus ſi à tertio non ſpoliatore opponatur.*

DECISIO XIX. aliàs 214.

COlumbrien. ſpolij de Lornam,cauſa in Rota fuit agitata inter Philippam Deccam Monialem ex vna, & Annam Continam etiam Monialem ex altera, ſuper Abbatiſſatu prædicti Monaſterij, in qua tres ſententiæ, in fauorem prædictæ Philippę fuerunt latæ,& petebatur executio ſententiarum cum reſtitutione prædictæ Philippæ ad Abbatiſſatũ quo erat ſpoliata; Sereniſſimus Rex Portugalliæ cõparuit pro intereſſe ſuo, impediens executionem propter ius patronatus ſibi competens, & ex eo quòd illa non erat idonea, ſed illegitima,& alios defectus patiebatur, pudicitiæ & caſtitatis,& inſuper, quòd ex reſtitutione magnum ſequeretur ſcãdalum,& periculum, & ad hoc probandum præſentauit articulos, ſuper quibus petebat teſtes examinari. 4. Nouembris 1545. R.P.D.Io.Paulo cauſam propon. Fuit dub. an Rex veniens ad cauſam pro intereſſe, impediat executionẽ in ſpolio; & an articuli ſint admittendi, vel procedendum ad vlteriorem executionem. Tenuit Rota in hoc dubio, quòd ſi incontinenti, id eſt, ex actis, vel ex probatione in Curia faciẽda appareat, quòd reſtitutio, & executio trium ſententiarum, non poſſit fieri ſinè ſcandalo, quòd impediatur reſtitutio & executio,& ſic Philippa ſpoliata non reſtituatur,& ad hanc probationem faciendam admittantur articuli, iuxta doctrinas oẽs quas Rota tãquam communes tenuit: quia patronus tenetur [a] defendere, ne Monaſterium dilapidetur, vel quòd perſona inhoneſta in Monaſterio

1 naſterio nõ præſit,† Fed. conſ.95.
Roch.tract.de iure patron.in verſ.
oneroſum,q.1. & per Moder.Lam
ber. tracta. de iure patr. in 2. art.
2. q. par.3. lib. col.2. num.3. fol.
386. & c.filijs, 16.q.vlt. c.ex par-
te, de teſtib. & dicebatur quòd
erat inconueniens, ne totũ Mona
ſterium [b] inficeret,ad c.fin. de ſta.
regul. Abb. in c.ad Apoſtolicam,
col. 2. de regul. Item quòd ter-
tius [c] comparens in petitorio ad-
mittitur in lite agitata inter alios
2 ſuper poſſeſſorio,† Rot.deciſ.149.
& deciſ.438.in nou.tenet Fely.in
c.veniens,el 2. col.4. verſ. quar-
ta concluſio de teſti. & quòd ſint
admittendi articuli proprietatem
concernentes,etiam ad impedien-
dum reſtitutionem in ſpolio, pro-
bat, l.bona fides, ff. de bon. poſſ.
Corſet. in tracta. ſuper regula,
quòd ſpoliatus ſit ante omnia re-
ſtituendus, colum.4. verſ. lim.38.
Alex.in præal. §.nihil commune,
col.2. verſ. 15. fal.ff. de acq.poſſ.
Rot.d.deci.149.ĩ nou.& licèt ille-
gitimus ſpoliatus ſit reſtituẽdus,
ad not. per Sarnen. reg. de annal.
q.58. in fin. hoc procedit quo ad
ſpoliantem, non quo ad tertium
3 non ſpoliantem, † Nec obſt. l.is à
quo, ff.de rei vendi. & quod not.
Felyn. in c.cum ſuper,de re iudic.
col.3. quia in hoc caſu cautio, de
qua in illa lege non eſt interponẽ-
da propter præiudicium irrepara-
bile, & periculum ex infectione
inhoneſtæ mulieris,ad not.per In-
no. in rub. de ſponſ. duor. & per
Alex. conſ. 17. incip. requiſitus,
vol.1. Fely. in d.c.cum ſuper,verſ.
lim.2. Iaſ. in l.à diuo pio, §. ſi ſu-
per rebus, ff. de re iud. col.fi. Nec
obſt. quòd exceptio criminis non
impedit executionem, ad not. per
Abb. in c.ad petitionem, & in c.ſi
conſtiterit,de accuſ. quia intelligi
tur de ſpoliatore opponente cri-
men, ſecus de tertio non ſpolia-
4 tore,† qui propter ſcandalum ad
periculum euitandum impedire
põt executionem,ſecundum Abb.
& Innoc. in d.rub. de ſponſ.duor.
Fely.in c. nihil col.2. de præſcrip.

ADDITIO.

a Dec. in c.de monachis,ex̃ de præb. Lot.in rep. l.ſi qñ,n.195.verſ.addo ego,C.vñ vi.

b Iuxta illud; Morbida facta pecus totum corrumpit ouile.

c Tertius ad cauſam veniens non citatus, & petens abſolutionem, reus voluntarius dicitur, Rot.deciſ.138.n.1.lib.3.p.3. Diuerſ. Prætendens de intereſſe ſuo, licèt non ſit nominatus in commiſsione, dicitur tamẽ eſſe in litem, Rot.deciſ.71.lib.2.p.3. n.1. Diuerſ.

Deciſ. 149. & 438. in nou. ſunt, 3. de cau.poſſeſ. & propr. & 20. de reſt.ſpol.

EPITOME.

Poſſeſſio non dicitur vacans, licèt quis ſine titulo poſsideat.

DECISIO XX. aliàs 238.

QVidam Io.Bapt.poſſedit beneficium S.Sabini Imolen. Deinde Raphael de Cur

te

te illius poſſeſſionē accepit, prius tamen quidam Marcus Cerbonio illud poſſedit,qui dicit ſe ſpoliatū fuiſſe à d.Raphaele,& agit vnde vi, & ſic poſſeſſorio,ex parte autē Raphaelis excluditur Marcus, & dicitur nullum adfuiſſe ſpolium, quia nunquam ipſe poſſedit, nec potuit Marcus poſſediſſe, cum eo tempore Ioan. Bapt. poſſideret,& impoſſibile erat Marcum aliquam accepiſſe poſſeſſionem, cum apud duos eodem tempore poſſeſſio nō poſſit eſſe, Fuit dub. 13. Ian. 1542. Me cauſam propon. an poſſeſſio Marci fuerit vacans tempore quo ipſam accepit. Fuit tentum, quòd licèt Ioan.Baptiſta poſſideret ſinè titulo, dicitur tamen ſatis plena poſſeſſio ad hunc effectum,vt dicatur Raphaelem nō reperiſſe poſſeſſionem [a] vacantem, & ſufficit alium eſſe in poſſeſſione, vt ipſe non poſſit poſſidere; quia impoſſibile eſt, quòd vno & eodem tempore poſſeſſio ſit apud plures, eſt l.3. §. ex contrario, ff. de acquir. poſſeſ. & licèt petens reſtitutionē debeat habere titulum ſuæ poſſeſſionis,vt aliàs tamen non poſſit dici poſſeſſio,ſatis eſt,quòd quando intrat poſſeſſionem alius poſſideat etiā ſinè titulo, ſed quia apparuit ex facto,quòd Ioan.Bapt. ceſſerat beneficio, quando Marcus prædictus ingreſſus fuit poſſeſſionem, dictum eſt poſſeſſionē eſſe vacantem: quia per ceſſionem abdicauit à ſe poſſeſſionem [b] ciuilem, & [c] naturalem, & licèt poſſit remanere in detentatione cum ſit facti, oportet tamen quòd Raphael qui hoc dicit, illud probet, videlicet, quòd eo tempore quo Marcus cœpit poſsidere Io.Bapt. incumberet detentationi, & de facto inſiſteret beneficio, aliàs dicitur vacua poſſeſsio ciuilis, & naturalis, & detentatio, & ſic Fuit per Dominos deciſum.

ADDITIO.

a Nam tūc non dicitur vacans, Bar. in l.Celſus, & ibi Balb.in 2.p.repet.ff.de vſucap.
b Poſſeſsio ciuilis quos producat effectus, Guid. Pap. q.356. nu.1.
c An transferatur, ſi fiat contractus intra rem propriam, Guid.Pap. q.629. n.1.

EPITOME.

Subrogatus lite pendente non poteſt agere ſpolio, ſed tantùm intentat interdictum adipiſcendæ.

DECISIO XXI. aliàs 325.

In cauſa Gerundeñ. beneficij de Steria inter Sebaſtianum Stephani, ex vna, & Antonium Caſtello ex altera, 29. Martij, 1539. Fuit dub. tale, Petrus poſſeſſor lite pendente reſignauit in fauorem Antonij, qui quidem per Papam mandatur ſubrogari etiam quo ad poſſeſsionem, quā tamen non accepit; poſtea Sebaſtianus accepit poſſeſsionem, vtrū Antonio,qui adhuc nō eſt ſubrogatus,aliàs quàm in proceſſu [a] fulminato,

minato, debeat dari poſſeſſio tan- quã ſpoliato. Fuit per omnes Dominos tentum,& reſol.quòd Antonio non competit ſpolium; quia ipſe nunquam poſſedit, cum hoc conſtet ex dubio, & non potuit agere, quia oportet probare primum extremum, videlicet poſſediſſe, ad not. in c. conſultationibus, de offi. deleg. & in c. cum ad ſedem,de reſtit.ſpol. & ſic ex perſona Petri ſui authoris non poteſt ſibi competere ex ſubrogatione, niſi tãtum interdictum adipiſcen. & ſiue ſit ſubrogatus, ſiue ſubrogandus,requiritur quòd poſſeſſionem habuerit, & erat neceſſarium factum ad eam capiendam, ad l. cũ hæredes facti ſumus, ff. de acq. poſſeſ.

ADDITIO.

a De Proceſſu fulminatorio aliqua ponit, Veſtr. prax. Rom.cur. lib.2. c.4. Rot.deciſ.7. lib.1.num.2.& deciſ.63.nu.2.lib.2. 851.nu.1.lib.3.par.3. Diuerſ.

b Curt. Sen. conſ. 70. ſuper controuerſia, col.2. verſ. ſed præmiſſis, Dec. conſ. 57. col.2. conſ.62. in princ. & 252. col.2.

EPITOME.

Spoliatus perceptione penſionis agit, & recuperat vigore canonis reintegran.etiam nihil probato de proprietate.

DECISIO XXII. aliàs 153.

LIcèt in deciſ.11.in antiq.habeatur, quòd poſſeſſorium non poſſit ſeparari à petitorio,qñ agitur ſpolio ſuper recuperanda poſſeſſione,qua quis eſt ſpoliatus, in cauſa tamen Roman. ſpolij penſionis Canonicorum, & capituli S. Petri de Vrbe contra filios Domini Galeatij Romani,Tenuerunt Domini de Rota contrarium,videlicet, quòd in penſionibus diſtinctio ſit inter poſſeſſorium, & petitorium, vt tenent Innoc. & Abb. per tex.ibi in c.querelam,de elec. Io.Fabr. in §.præiudiciales,col.9. Inſtit.de action. & in §.retinendæ, col.5. verſ.item quæri poteſt,Inſt. de interdict. deciſ. Toloſ.59. add. ad Abb. in d.c. querelam,& Abb. ibi in 3.not. vbi dicunt,quòd penſione nouiter ſubtracta ſolita tamẽ præſtari,poteſt agi iudicio poſſeſſorio ad ipſius reſtitutionem, & probata ſolita penſionis præſtatione,debet reſtitui in eum ſtatum in quo erat, licèt nihil probetur de proprietate, Idem tenet Dec.conſil.136. vbi multa cumulauit in hac materia.

ADDITIO.

Ad materiam Archid. in c. ſeruitutem 18. q.7. Guid.Pap. in eius practic. ſuper ſtatuto verb. ſi quis per literas.

☞ Deciſ. 11. eſt 3. hoc tit.

De dolo & contumacia.

EPITOME.

Reũs, contra quem per actorem fuit cauſa commiſſa, & impetrata citatio, poteſt indiſtinctè contra ipſum actorem abſentem proce-

Digitized by Google

procedere per contradictas, & hoc maximè poſt latam ſententiam pro illius validitate dici debet.

SVMMARIA.

1 *Reus non citatus, poſtea veniens terminis ſeruatis, ab actoris petitione poteſt abſolui cum diſtinctione, de qua hic.*

2 *Tempore Aegidij tenebatur vnum, & tempore nouarum deciſionum tentum eſt aliud.*

DECISIO I. aliàs 146.

IN nou. ſub tit. de dol. & contum. deciſ. 402. dicitur, quòd actor obtinuit cauſam beneficialem in palatio Apoſtolico cõmitti, & quòd reus non citatus poſtea veniens poteſt, terminis ſeruatis, ab ipſius actoris petitione abſolui, cum diſtinctione ad fin. deciſ. videlicet, quòd ſi reus ſtatim poſt receſſum actoris veniret, ſuperſederetur in cauſa, ſi autem longè poſt diſceſſum, recipiatur iuramentum à procuratore rei an ſciat, vel credat dominũ ſuum eſſe citatum, vel ne, ſi iuret eſſe citatum, detur abſolutoria ab impetitione actoris, alioquin ab inſtantia iudicij: Qua deci. ſtante in cauſa Valentin. parochialis de Pego. Ioan. Baptiſta de Baldaſinis aduerſarius Martini de Calahorra commiſit cauſam, & habuit decretum citationis contra intruſum quendam in parochiali, & contra intereſſe putantes, Martinus venit ad cauſam pro ſuo intereſſe corã eodem Iudice, cum commiſſiones ſint communes, per audientiam contradictarum habuit ſententiã contra prædictum Ioan. Baptiſtã qui cauſam commiſerat, poſtea verò venit Ioan. Baptiſta ad cauſam, & dicit ſententiam nullam ex defectu [a] citationis, Martinus autem dicebat validam iuxta prędictam deciſ. pars altera dixit, q̃ erat neceſſaria citatio contra ſe, per deciſ. Aegid. 456. & 462. Fuit dubium R. P. D. Iacobo Puteo cauſam proponente 24. Iunij, 1543. an ſententia lata in fauorem Martini, ſit nulla, ex defectu citatio-
1 nis † Fuit tentum quaſi per oẽs, 2 quòd ſeruaretur deciſio prædicta, abſque diſtinctione in fine deciſ. poſita, de comparitione ſtatim, vel ex interuallo, & etiam ſinè iuramento, ſed indiſtinctè; quia ita ſinè diſtinctione ſeruatur; & deciſiones Aegidij loquũtur in alio caſu, videlicet quando is qui commiſit cauſam atteſtabatur ſe nolle illam ſequi, nec intimare citationem reo; At in caſu, de quo agitur, & in caſu dictæ deciſ. 402. in nou. executa fuit citatio, & committens etiam conſtituit procuratorem in actis, ex quo apparet voluiſſe litigare, & cauſam proſequi, in cauſa tamẽ præſenti planè proceſſum fuit per Rotam, ſed quia agebatur de retractatione eiuſdẽ ſententiæ Reuerendiſſimi Marſicani, ne retractaretur, vt aliqui dicebant, ita tenuerunt, ſi autem eſſemus

mus ante latam ſententiam, credo quòd aliter diceretur, & in caſu de quo agitur aliud eſſet de iure: ſed fuit dictum per aliquos ex Dominis, quòd iſte caſus eſt longè diuerſus à caſibus deciſionum; nam ibi is qui fuit nominatus in commiſſione, veniebat ad cauſam, & cum committens cauſam intenderet tela & arma ſua contra illum, nimirum ſi poſſet citatus procedere contra eum abſque noua citatione; at hic is qui venit ad cauſam non erat nominatus in commiſſione, ſed erat de intereſſe putantibus, Ideo videtur, quòd ſine noua citatione non deberet procedi contra eum, maximè, quia ſicut ipſe non poſſet procedere contra iſtum venientem tãquam ſua intereſse putantem ſinè noua citatione; ita nec iſte deberet procedere contra actorem ſinè noua citatione, & cum iſte caſus ſit diuerſus à caſibus dictarum deciſionũ ita ſtrictè proceſserunt. Nam tempore Aegidij tenebatur vnum, & tempore nouarum deciſionum tẽtum eſt aliud, vt apparet in d. deciſ. de dol. & contum. per fundamenta poſita. Tandem Rota concluſit cũ illis deciſionibus Aegid. de quibus in fine iſtius: & viſum fuit, quòd in hoc caſu, qui diuerſus eſt, & habet diuerſam rationẽ, vt ſupra poſset teneri cum deciſione Aegidij, Neque cõſtitutio procuratorum facta per Io. Baptiſtam debet cõſiderari; quia erat neceſſaria reſpectu nominati in cõmiſſione, qui potuiſſet venire ad cauſam, & ſic tenuerunt deciſ. Aegidij in hoc caſu. 1

ADDITIO.

a Sententia redditur nulla propter defectũ citationis, mandati, vel iuriſdict. Rot. deciſ. 779. nu. 2. par. 1. & 179. n. 1. lib. 3. p. 3. Diuerſ. Quando ex defectu citationis ſit nulla, vide Rot. diſtinguentem deciſ. 1144. n. 1. eod. Nullus iudicij defectus eſt potentior defectu citationis, qui non poteſt ſuppleri per Principem, Felyn. in c. ex parte, il 2. de off. deleg. Dec. conſ. 63. viſo pũcto, Afflict. deciſ. 307. eſt cõmunis, Boer. deciſ. 247. nu. 7. Felyn. & Dec. in c. quæ in eccleſiarum, extra de conſt. ille. n. 26. & 66. iſtæ, n. 23. Soc. conſ. 120. lib. 3. Curt. conſ. 170. n. 17. Vant. de null. ex defectu citat. in prin. Crau. de antiq. temp. num. 39. plura de citatione, Veſtr. prax. Rom. Cur. lib. 5. c. 13.

EPITOME.

Citatio procuratoris facta domi, poſtquam perſonaliter citatus fuerat, valet.

SVMMARIVM.

1 *Citationis perſonalis diligentia ſufficit ſemel adimpleri in introductione cauſæ.*

DECISIO II. alias 165.

FVit dub. propoſitum in cauſa Eluen. Præpoſituræ, inter Ioan. de Salaria ex vna, & Monferratũ Iuallar ex altera. 20. Maij, 1541. R. P. D. Thoma de Tanis cauſam propon. vtrũ citatio procura-

curatoris facta domi, poſtquam perſonaliter citatus fuerat, valeat, præſertim ſtante conſuetudine probata per decem annos, quòd tales citationes ſic executæ teneant. Fuit tentum, & reſolutum per omnes, quòd ex quo lis & cauſa fuit introducta cum procuratore, habente ad hoc ſufficiens mandatum, quòd poteſt fieri talis citatio ad [a] domum, ita tenet Marian. Soc. in tract. de citat. nu. 5. q. 4. & poſtquam procurator comparuit perſonaliter in iudicio, poſtea potuit legitimè citari ad domum, ita tenet Bar. in l. 4. §. pretor ait, col. 2. ff. de dam. infec. quem ſequuntur communiter DD. & hæc citatio poteſt fieri ſinè diligentia de perquirendo, quia diligentia illa requiritur in prima citatione intro-
1 ductionis cauſæ, † quæ in hoc differt à citatione, quæ fit poſtea, vt per Bart. in d. §. prætor ait, idem tenet Bart. in l. poſt edictum, ff. de iudic. & ibi Alex. Anto. in c. cauſam quæ, de dol. & contum.

ADDITIO.

a l. ſcire oportet, §. qui autem, ff. de excuſ. tut. aliqua de citatione ad domum, Veral. deciſ. 117. par. 1. Odd. ad Veſtr. prax. Rom. Cur. lib. 5. c. 13. nu. 9. & 11. vbi de communi, quòd præſens non eſt citan.

EPITOME.

Vbi agitur de cenſuris, pœnis, & priuatione, requiritur citatio, intimatio, & ſcientia vera.

SVMMARIVM.

1 *Intimatio ſolemnis facienda eſt ad incurrendam pœnam.*

DECISIO III. aliàs 353.

FVit reſol. in cauſa Vrbinateñ 7. Apr. 1543. quòd intimatio Breuis Apoſtolici continẽs graues pœnas non arctet exiſtentes foris Ciuitatem Vrbini, licèt cõtenta in Breui venerint ad eius notitiam, Ratio, quia ad incurrendam pœnam eſt neceſſaria intimatio ſolemnis, & non ſufficit alia [a] ſcientia, ita tenet Fely. in c. cum contingat, de reſcrip. tenet Bald. in c. 1. ſi vaſal. ab alijs *interpel.* fue.

ADDITIO.

a Nam pęna priuationis nõ habet locũ, niſi exprimatur ſpecificè, gloſ. in c. fin. de iur. patron. gloſ. pen. in Clem. 2. in verbo ſuſpenſus, de vit. & honeſt. cler. text. in l. ſi quis, §. diuerſ. ff. de relig. & ſump. fun. Et niſi in caſibus expreſſis in iure, Veral. deciſ. 216. n. 6 p. 2. 98. n. 3. p. 3. Quo caſu de iure non reperiatur impoſita pęna priuationis, Veral. deciſ. 81. n. 9 p. 2.

Vt lite pendente.

EPITOME.

Attentatus non eſt proceſſus factus in partibus poſt inhibitionem de Curia emanatam, virtute commiſsionis habentis clauſulam, quatenus cauſa non ſit inſtructa, ſi tempore intimationis inhibition. cauſa in partibus inſtructa reperiebatur.

D E-

DECISIO I. aliàs 75.

Conſueuit in commiſſione Aduocationis cauſę quæ litigatur extra Curiam poni clauſula, quatenus cauſa non ſit inſtructa; in vna tamen cauſa Vercelleñ bonorum, coram R. P. D. Epiſcopo Rauel. Io. de Aduocatis habuit cōmiſſionem aduocationis contra Thomam, & poſt præſentationem commiſſionis habuit citationem, & inhibitionem ad partes, inhibitio fuit intimata Thomæ 1. Septēbris 1528. ſententia fuit lata in fauorem Thomæ, 5. die eiuſdem menſis, & anni: dicebatur ſententiam inualidam, & reuocandam, tanquam lite [a] pendente attentatum, vltima April. 1540. per omnes Dominos, Fuit tentum, & deciſum, quòd ſi cauſa pendens extra Curiam aduocatur ad Curiā cum clauſula, quatenus cauſa non ſit [b] inſtructa in partibus, & decernatur inhibitio ad partes iuxta formam commiſſionis, ſi tempore quo intimatur [c] inhibitio cauſa erat inſtructa, Iudex ſinè alia commiſſione poteſt procedere in cauſa ſinè vitio attentatorū; quia inhibitio habet conditionē, quatenus cauſa non ſit inſtructa, prout in commiſſione, & ita concluſum eſt per omnes Dominos.

ADDITIO.

a Facta poſt inhibitionem, ſunt attentata, Veral. deciſ. 92. & 93. p. 2. num. 3. & 158. n. 4. & 5. p. 3. Rot. deciſ. 641. p. 1. Diuerſ. De attentatis plura ex profeſſò, Veſtr. prax. Rom. Cur. lib. 8. c. 4.

b Qñ dicatur cauſa inſtructa, Veſtr. prax. Rom. Cur. lib. 3. c. 9. nu. 9.

c Quę ſiue iuſta ſiue non, timenda eſt, Veſtr. in prax. Rom. Cur. lib. 8. cap. 4. n. 10. Et hoc de Stylo Rotę, quicquid ſit de iure, Cęſ. de Graſ. deciſ. 109. nu. 9.

EPITOME.

Subrogatio gratioſa ſuſtinet litem.

SVMMARIA.

1 *Lite ſemel per abſolutoriam ſententiam extincta, contra ius radicatū per contradictorias non poteſt procedi, ſed neceſſaria eſt perſonalis citatio noua.*

2 *Lis an dicatur eſſe finita, antequam ad executionem, & brachium ſeculare ſit deuentum.*

3 *Iuriſdictionis citationiſque defectus acta omnia inualida ac nulla efficit.*

DECISIO II. aliàs 142.

Lite aliàs per Cardinalem Seneñ tunc actorem contra quendam Martinum reum, & poſſeſſorem, coram R. P. D. Epiſcopo Aqueñ de & ſuper Canonicatu, & præbeñ Leodieñ Traiecteñ mota, & cauſa iam inſtructa Cardinalis mortuus eſt, in cuius ius fuit Martinus ſubrogatus, poſt mortē Cardinalis docto de morte, decreto proceſſu per audientiam [a] contradictarum contra intereſſe putantes, Martinus ſententiam abſolutoriam, quæ in rem

tranſiuit iudicatam, reportauit, Deinde quidam Ioan. ſub prætextu ſubrogationis in ius & litem Cardinalis Senen, quæ quidem ſubrogatio fuit facta poſt mortem vtriuſque, & docto de morte Martini, coram R.P.D. Io.Paulo tanquam ſubrogato Aquen in vim cōmiſſionis, licèt iuriſdictio R. P. D. Aquen videbatur finita, quia functus erat officio ſuo, iudicando per audientiam contradictarum contra intereſſe putantes, abſque eo, quòd Ioan. ſe feciſſet in ius & locum Cardinalis ſubrogari in litem, & ad proſecutionem admitti, in ſuum fauorem ſententiam reportauit, executorialibus intimatis Bernardino de Meroa ſucceſſori prædicti Martini, & poſſeſſori, à quibus omnibus prædictus Bernardinus appellauit, Ioan. autem petens executionem ſententię, & declaratione; Bernardinus obtinuit commiſſionem ſuper nullitatibus prædictæ ſententiæ, & inſtabatur, quòd omnia facta per d. Io. Paulum declararentur nulla ex defectu iuriſdictionis; quia tempore quo Ioan. fuit ſubrogatus ad litē lis inter Cardinalem, & Martinū erat finita per ſententiam abſolutoriam latam in fauorem Martini, in cuius ius ſucceſſit Bernardinus; & inſuper, quia ſubrogatio non erat gratioſa, & quia nunquā ſubſtinuit litem, ad not. per Caſſad. deciſ. 1. vt lit. pend. & deciſ. 2. & quia per ſententiam abſolutoriam lis erat finita, ad not. per eundem Caſſad. vt lit. pend. deciſ. 6. quia lite extincta, ius Martini remanebat ſolidum, firmum, & radicatum, & non poterat per contradictas procedi, ſed erat neceſſaria
1 citatio perſonalis † ad c. fin. de elect. in 6. & c. fin. qui matr. accuſa. poſſ. & inſuper, quia videbatur, quòd lis non eſſet finita, donec eſſet deuentum ad executionem, &
2 ad brachiū ſeculare, † ad deciſ. 6. de cau. poſſeſ. & propriet. per Caſſad. num. 10. Fuit dubium propoſitum 27. Octobris, 1542. ſuper quo Fuit tentum per omnes, quòd lis fuerit finita per rem iudicatā, latam in fauorem rei poſſeſſoris, non ſolum quia eſt ſimplex abſolutoria, ſed etiam ſi fuiſſet abſolutoria, & adiudicatoria; quia nihil remanet exequen niſi expenſæ, quæ non ſuſtinent litem reſpectu beneficij; ſecus tamen eſſet, ſi ſentētia fuiſſet lata in fauorem actoris; quia tunc non eſt finita lis, cū reſtet aliquid exequendum, & ſic loquuntur tenentes contrarium, Item Fuit tentum, ꝙ lis fuit finita per mortem Cardinalis, & Martini, qui erant collitigantes, neque mandatū de ſubrogando ſuſtineat litem; quia licèt ſubrogatio gratioſa potuiſſet ſubſtinere mandatum, tamen ſubrogando non ſubſtinet; quia quando præſentatur Auditori, iam non eſt lis, ſed eſt finita per mortem vtriuſque collitigātium, & non adeſt ſubiectum litis, ad ꝙ Audi-

Auditor poſſit prorogare, deinde Ioan. debuit appellare à ſententia D.Aquen. ſaltem à die notitiæ, ꝙ cum non fecerit,nec de appellatio ne appareat, ſententia tranſiuit in rem iudicatam,& ſublata lite ſubrogatio fuit nulla, & Iudex ideſt, D. Io. Paulus ſubrogatus non habuit iuriſdictionem; Si tamen prę dictus Ioan. volebat redire ad cau ſam, debebat cõmittere de nouo, & citare de nouo poſſeſſorem, & nouum iudicium introducere, ꝙ cum non fecerit,quidquid factum fuit per D.Io.Paulum fuit nullum
3 ex defectu iuriſdictionis, † & cita tionis,& ſic Fuit concluſum; quia cum ſententia ſit lata à D.Aquẽſ. contraria a D. Io.Paulo eius ſubrogato non potuit pronuntiari,ad c. inter Monaſterium, de re iudic. & ibi Felyn. col. 7.

ADDITIO.

a Sentẽtia lata per audientiam contradictarum,quando executioni mandáda,Achil. de Graſ. deciſ.221. De audientia contradictarum,eiusque literarum expeditione, Veſtr. prax. Rom.Cur. lib. 1. c. 5.

b Rom. conſ.454. n.13. Iaſ.in l. properañ, §. & ſi quidem, nu.7. C.de iudic. Cęſ. de Graſ. deciſ.104. nu. 2. qui loquuntur de ſententia ſinè citatione,& iuriſdictione, Clem.appellationem de appel.Guid.Pap. conſ.10. nu.5. & conſ.30. Franc. in c. ex ratione, col.2. de appel. Veral. deciſ.47. n.5.p.3. de quibus vide ĩ deciſ.1. de dolo & contum. & ibi dixi.

EPITOME.

Per ſententiam in fauorem actoris, etiam quòd tranſiuerit in rem iudicatam, non dicitur lis finita, & de tali beneficio non poteſt Ordinarius prouidere.

SVMMARIA.

1 *Actor qui habuit rem iudicatam, & executoriales, ſi intrat cum ipſis in poſſeſſionem contradicente poſſeſſore, attentat.*

2 *Gratia facta tertio collitiganti non dicitur propriè ſubrogatio, nec in ea habet locum Regula de ſubrogan.*

3 *Lis non dicitur finita, niſi per ſententiam executioni demandatam, quan do actor illam obtinuit.*

DECISIO III. aliàs 180.

VAcans Heremitorium S. Adriani Calaguritañ. diœceſ. Ferdinandus de Ripa impetra uit Hæremitorium prædictum à R. P. D. Baldaſſare de Caſtellioneo Nũtio Apoſtolico, qui ei prouidit, licèt facultatem prouidendi non haberet, & prætendens ius, prædictus Ferdinandus de Ripa, cõmiſit cauſam contra Ferdinandum Lupi poſſeſſorem, & citatione decreta,& omnibus neceſſarijs obſeruatis, ſententiam habuit in ſuum fauorem,& contra prædictũ Ferdinandum Lupi, quæ tranſiuit in rem iudicatam;Poſtea verò idẽ Ferdinãdus de Ripa omni iuri ſibi competenti in præfato Hæremitorio ceſſit in manibus Io. Pogij Nuntij Apoſtolici, qui ceſſione admiſſa,prædictũ ius contulit cuidam nomine Petro Abbati, deinde prædictus Petrus Abbas iuri ſibi competenti ceſſit in manibus Ordinarij; & inſuper prædictus Ferdinandus de Ripa non obſtan

te,quòd ceſſerat iam ſemel in manibus Nuntij, iterum ceſſit in manibus Sanctiſſimi D. N. in fauorē Alphonſi, qui fuit ſubrogatus ad proſecutionem dictæ ſententiæ,& rei iudicatæ,& commiſſionē obtinuit, vt decernerētur executoriales, Petrus de Medina poſſeſſor per obitum Ferdinandi Lupi fuit citatus pro eius intereſſe, Inſtat Alphonſus ſubrogatus pro executorialibus,& quòd per ſententiam in rem iudicatam lis non fuit finita,vt Ioan. Poggius Nuntius poſſet prouidere, ex eo quia non poterāt admittere reſeruationes beneficiorum litigioſorum; quo ſtante ſecunda reſignatio in manibus Papæ erat valida in eius fauorem; Pro parte vero Petri de Medina, dicitur, quòd Nūtius Apoſtolicus potuit admittere dictam reſignationem Ferdinandi; quia iam lis erat finita, ad gloſ.in clem. fin. vt lit. pend. Domin. conſ. 120. Fuit dubium, 16.Octobris,1545. R.P. D. Epiſcopo Aqueñ cauſam proponēte, an lis ſit extincta ad hoc, vt nō ſit locus ſubrogationi. Fuit tentum per omnes duobus tātum exceptis, ꝙ lis duret tam reſpectu actoris, quàm etiam rei, ita ꝙ Ordinarius non poſſit prouidere, donec res iudicata habuerit effectū per adeptionē poſſeſſionis. Primo quia interim ſemper durant reliquiæ litis,vt dicit Fab.in l.2.C.de litigio. iunct.c.ſi ij qui, vt lit.penden.in 6. Secundò quia videmus,

quòd ſi actor qui habuit rem iudicatam,& executoriales intret cum ipſis in poſſeſſionem contradicēte
1 poſſeſſore [a] attentat, † Felyn.in c. ad probandum, de re iud. Sarneñ reg. de an. q.44. & de trieñ q.61. ad fi. & ſic Fuit deciſum in vna Abuleñ parochialis de Rabe,corā me anno 1542. & in caſu huius cauſæ eſt dictū,quo ad ſubrogationem factā per Nuntium,in qua cadit dubitatio,an tenuerit,ita ꝙ Ordinarius non potuerit prouidere propter litem, quæ durabat [b] etiā poſt habitas executoriales,quę nō habuerunt effectum; quia durauit lis taliter, ꝙ Ordinarius non potuit prouidere,& conſequenter, ꝙ ſubrogatio tenuit,ſi habuit ad hoc facultatē,quo vero ad ſubrogationē per Papam factam,Fuit dictum non eſſe opus diſputare, an fuerit lis, vel ne, quia eſto, quòd fuerit lis, vel non,ſi Papa intellexerit ſtatū cauſæ,ita quòd ſubrogatio non ſit ſubreptitia, valet; quia cum ſit in fauorē tertij, qui non fuit in li-
2 te, † non dicitur propriè ſubrogatio,neq; cadit ſub reg.[c] de ſubrog. ſed eſt quædā prouiſio merè gratioſa cū facultate proſequendi rē iudicatam,& executoriales,& hac ratione videtur non benè dixiſſe Sarn. in d.reg.de ſubrog.q.14.vbi dicit, ꝙ quando ſubrogatio facta eſt tertio,qui nō fuit in lite, an habeat locū illa regula,pendet à reſolutione, an poſtquàm actor [c] obtinuit rē iudicatā, & executoriales,

quæ

quæ tamen non habuerunt effectũ duret lis,vel ne; quia etiam quòd duret lis, valet ſubrogatio ſi Papa intellexit ſtatum cauſæ, & ſic non fuit ſubreptitia: quia eſt quædam prouiſio merè gratioſa cum facultate proſequendi rem iudicatam, vt dictum eſt,& ad rationem DD. tenentium, quòd lis fuerit finita per rem iudicatam in fauorẽ actoris, etiam ſi non habuerit effectũ, vt dicit Sarneñ in d. reg. de ſubrog.q.14. Fuit reſponſum per maiorem partem, quòd præfatus Sarneñ non dicit ſic fuiſſe deciſum in Rota, nec aliquid allegat,quod ſit conſiderabile;& ad aliud quod dicebatur,quòd ex quo duratio litis fuit introducta in odium rei,nolentis rem reſtituere,nõ debet hoc redundare in odium actoris, vel Ordinarij; putà ſi actor velit cedere in manibus Ordinarij, & ꝙ Ordinarius non poſſit admittere reſignationem,& prouiſionem facere,apparet damnũ vtriuſq; Fuit dictũ & reſponſum, quòd non debent dari collitigantes poſſeſſoribus,vt d.c. ſi ij contra quos,vt lit. pend. in 6. & hoc in fauorem Eccleſiarum, ne lites fiant immortales, & Rota ita interpretata eſt antiquitus hanc materiam, quòd lis non ſit finita, niſi per ſententiam executioni traditam, quãdo actor
3 obtinuit.Nec obſt.deciſ.10.vt lit. pend. quæ dicit, † quòd per ſolã ſententiam finitur lis, nam intelligitur per ſententiam executioni mandatam, vt Fuit ſic declaratum per Rotam, per doctrinam Fabr. in l.2. C.de litig.

ADDITIO.

a Multo plus ſi ſinè executorialibus intret poſſeſſionem, dicitur attentare, Rot. deciſ. 33. p. 3. lib. 3. Diuerſ.

b Idem dic cum eſt decretum brachium ſeculare, & nondum executum, durat lis, Veral. deciſ.168. n.1. p.2. Et quando dicatur lis finita, deciſ. 171. eod. Rot. deciſ.76. & 110. p.3. lib.2. Diuerſ.

c Iſta reg. reſpicit etiam effectum æquipollentem ſubrogationi, & etiam effectum, & conatum, Rot. deciſ.42. par.2. num.7. Diuerſ. Eſt fauorabilis, & latè interpretanda, ibid. num.8. Procedit in impetrationibus beneficiorum per priuationem, ex quibuſuis nominibus, & exceſſibus, ibid. num.18. Non intendit punire collitigantiam, ſed impetrationem beneficij viuentis, ibid. num.29. Compræhendit, etiam caſum mixtum, ibidem, nu.30. Et habet decretum irritans nu.33. Habet locum in gratia ſi neutri, non ſolum obtenta ſimul cum gratia ſubrogationis, ſed ẽt principaliter, & de per ſe, Rot. deciſ.24. par.2. n.7. Diuerſ. Quando iſta reg. non procedat, Veral. deciſ.228.n.3. par.3. Et duplex eſt ſubrogatio, vt ꝑ Gomeſ. Reg. de ſubrogañ, Reg. 6. in ordine fol. 95. Mandoſ. Reg. Cancel. 29.

d Rota deciſ.768. par.1. Diuerſ.

Deciſ. 10. vt lit. penden. adde in nou.

EPITOME.

Tertius, qui non eſt in lite, ſi capiat poſſeſſionem vacantem, non dicitur attentare; & licèt beneficium dicatur litigioſum reſpectu Ordinarij, qui non poteſt de illo prouidere, tamen illa lis non nocet tertio, quin poſsit ſe iuuare regula de triennali, niſi tertius eſſet inuaſor, aut violentus poſſeſſor.

SVMMARIA.

1 *Tertius in lite non exiſtens, poſſeſſionem vacantem capiens, non dicitur attentare.*

2 *Facta cum tertio, ſunt vt attentata reuocanda, quando eſſet fraus inter litigantem, & tertium.*

DECISIO IV. aliàs 205.

CAuſa Salamantiñ portionis de menſe Nouemb. 1544. fuit propoſita in Rota in qua fuit facta reſolutio, in fauorē Alphonſi, quòd poſſet ſe iuuare allegatione Lapi. Iterum de menſe Martij, 1546. Fuit dubium R. P. D. Fabio cauſam proponente, Pręſuppoſita lite inter Didacum, & Thomã de Beltrand. tam ſuper poſſeſſorio, quàm petitorio, an allegatio Lapi ſuffragetur Alphõſo ſucceſſori Petri, qui Petrus poſt litem motã vigore reſignationis factæ per Didacum ante litem, ingreſſus eſt poſſeſſionem, & pacificè poſſedit per octo annos, & factum tale proponitur, vt clarius reſolutio Dominorum cõſideretur. Didacus quidam ſuper præfata portione cõmiſerat cauſam contra Thomam de Beltrand. & poſt commiſſionem prædictus Didacus reſignationē fecerat in fauorem Petri, qui Petrus virtute reſignationis poſſeſſionem pacificè accepit, & reſignauit in fauorem Alphonſi, & Petrus fuit in poſſeſſione per octo annos nunc intrat prædictũm dubium, in quo per Dominos vno excepto, Fuit tentum, quòd alleg. Lapi ſuffragetur Alphonſo; Ratio fundamentalis fuit, quòd eſto, ꝙ fuerit lis ſuper poſſeſſorio, & petitorio, cum illa fuerit inter Thomã & Didacum Beltrand. non autem cum Petro auctore Alphonſi, dicitur, quòd Petrus poſſederit pacificè, vt ſaltem poſſit iuuari reg. de trien. & alleg. Lapi; quia tertius qui nõ eſt in lite, ſi capiat poſſeſſionem vacantē, prout Petrus accepit, non attentat, † vt eſt deciſ. Agyd. 102. & 749. licèt aliàs in Rota in alijs cauſis fuerit diſputatum, an tale beneficium dicatur litigioſum, quo ad tertium, qui non fuit in lite, cum ſuper tali beneficio fuerit lis inter alios, quæ adhuc non eſt extincta, & fuerit dictum, quòd ſit beneficium litigioſum: quia reſpõſum fuit, quòd intelligitur verum quo ad hoc, vt Ordinarius non poſſit de illo prouidere tamquam de litigioſo, c. ſi ij, vt lit. penden. lib. 6. non autem vt noceat tertio, vt non poſſit ſe iuuari reg. neque alleg. Lapi, niſi quando ſuccederet in beneficio cum vitio inuaſionis, vel violētiæ, putà ſpoliando alium, vel ſuccedēdo in ſpoliatoris poſſeſſione: quia tunc etiam, quòd vitium litigioſi non noceret, impediret tamen vitium ſpolij, vt eſt dictum, & tentum in vna Abuleñ vel Salamantiñ parochialis de Rabe. coram R.P. D. Rauel. in prima, & coram D. Proſpero, in ſecunda inſtantia, & licèt

& licèt aliàs, etiam in diſputando inter Dominos in illa cauſa plures inclinaret, quòd lis etiam inter alios impediret, etiã quo ad reg. & alleg. Lapi, in hac tamen cauſa præcedẽtibus duplicatis informationibus Aduocatorum, & ſæpe diſputato articulo, tentum eſt, vt ſupra; hoc reſoluto, quòd quando caſus occurreret,ita debe ret iudicari, etiam quamuis in hac cauſa Petrus ſucceſsor in beneficio ſucceſserit, ex reſignatione ſibi facta per Didacum, ante quàm lis introduceretur, vel moueretur, & aliquì ex dominis in prima poſitione conſiderabãt hic aliud debere dici, ſi ius Didaci peruenisſet ad Petrum poſt litem motam, in vltima tamen reſolutione concluſum eſt,illud non debere conſiderari;quia dicitur litigioſum,vel pacificum ad effectum tantum reg. & alleg. Lapi reſpectu poſſeſſionis,non iuris,& verba reg. minimè fundantur, ex c. Romana,§.in alium, de appell. lib.6. & not. per Sarneñ reg. de trien. q.41. vbi dicit reg.de trien.ſuffragari prouiſo de beneficio litigioſo per Ordinarium non obſtante lite inter alios habita;& quòd dictum fuerit per Aduocatos, quòd quan do tertius non exiſtens in lite vnà cum exiſtente in lite innouat, dici tur attentare, Rot. deciſ.4. de appel. Biſign. Fely. in c. cum ſuper, col.pen.de re iudic.& quando tertius ab aliquo ex collitigantibus cauſam habet dicitur attentare; gloſ. in c. non ſolum, in gloſ. magna, de appel. lib.6. quia fuit dictum, quòd tertius Didacus qui erat in lite,ratione poſſeſſionis captæ à Petro,non attentauit,& contrarium loquitur, quo ad innouata per litigantem vnà cum tertio, & quando litigans ingeſſit ſe cum tertio attentando, & ſic loquitur gloſ. in d.c. non ſolum,& Aegyd. d. deciſ. nec Petrus habuit poſſeſſionẽ à Didaco, quia erat vacans, & Didacus abſens,nec in inſtrumẽto poſſeſſionis fuit facta mentio de Didaco, ſed fuit capta poſſeſſio virtute literarum prouiſionis Pe-
2 tri, & tunc † facta cũ tertio ſunt reuocanda, vt attentata, quando eſſet fraus inter litigantem, & tertium, quod non fuit hic, & ſic loquitur deciſ. Aegydij, quia reſignatione facta, Petrus nõ poterat impediri per Didacum,quin caperet poſſeſſionem; quia ante litem Petrus habuit titulum, & potuit capere poſſeſſionem, & geſta per Didacum, non citato Petro, non potuerunt impedire apprehenſionem poſſeſsionis,etiam ſi litigaret Didacus, ad reg. nõ debet,de reg. iur.lib.6.& licèt poſſeſsio ſemel attentata,per tertium ſit reſtituenda propter vitium ſpoliationis, afficiens poſſeſsionem,vt dicit Innoc. in c. ex parte,de reſtit.Moder.Peru. in c.bonæ, de appel. non propterea ſequitur, quòd tertius non ſit pacificus, ſicut dicitur de poſ-

ſidente beneficium collatum, licèt ſuper eo erat lis, vt dicit Sarn. ſuprà. Ita fuit concluſum non obſtãte, quòd erat ſtylus Rotæ, quòd ex quo reg. de trien. & alleg. Lapi requirant pro principali extremo poſſeſſionem pacificè poſſeſſam, lis inter duos collitigantes tã ſuper poſſeſſorio, quàm petitorio, faciat etiam quo ad alios non pacificam poſſeſſionem, vt eſt deciſ. 10. vt lit.pend.in no. & not. Sarn. reg.de trien. q.22. col.2. verſ. ſed iſtis non obſtantibus.

ADDITIO.

Concord. Rot. deciſ.77.de appel.in antiq. Ad materiam attentatorum vide, add. ad deciſ. Rot.1. in nou. de appell. & ego aliqua adduxi, ſup. ad deciſ.1. hoc tit.

EPITOME.

Si duo ſunt ſubrogati in eodem iure ad poſſeſſionem, vel proſecutionem rei iudicatæ, inter eos proceditur ordinariè non executiue, & an per rem iudicatam dicatur finita lis.

SVMMARIA.

1 *Lis durat, etiam mortuo eo, qui habuit executoriales, antequam ſit facta executio in poſſeſſione beneficij, niſi res iudicata eſſet in fauorem poſſeſſoris.*

2 *Subrogato non datur effectus executorialium, niſi prius canonizetur titulus, & hic eſt ſtylus ſignaturæ.*

3 *Paria ſunt ſpoliare, vel in ſpolij vitium ſuccedere.*

4 *Vitium rei furtiuæ, vel violentiæ, vel ſpolij ſemper tranſit ad quemcumque ſucceſſorem, & obſtat, vt non poſſit dari de regula.*

DECISIO V. aliàs 206.

Diu fuit diſputata cauſa Abulẽſ. vel Salamantiñ de Rabe inter Io. Ximenez, & Lucam de Garuica, in qua erat factum tale. Quidam Franciſcus Marron egit ſuper ſpolio beneficij præfati de Rabe, & ſententiam obtinuit in ſui fauorem, & rem iudicatam; decretæ fuerunt executoriales cõtra intruſum; poſtea idem Franciſcus extra Curiam mortuus eſt, per cuius obitum Lucas de Garuica ab Ordinario prouiſus eſt, etiã per Sedem Apoſtolicam, & in ius & locum defuncti ſubrogatus eſt, & præfatum beneficiũ per ſeptennium pacificè obtinuit; Io. Ximenez, etiam ſubrogatus eſt in ius & locum præfati Frãciſci, & petebat decretas executoriales Franciſci mortui effectuari cõtra præfatum Lucam, cum ipſe Ioannes in eius locum ſit ſubrogatus, pro parte Lucæ fuit allegatum minimè fieri ex eo, quòd ipſemet Lucas similiter ſubrogatus eſt in ius Franciſci, & cum ex eodem iure ambæ partes prætendãt ius, debet cognoſci ordinario modo, & nõ executiuo, quis eorum ſit potior in iure, & vnus titul⁹ debet canonizari. Fuit dub.28.Martij,1544. R.P.D.Epiſcopo Rauel. cauſam propon. an Io. Ximenez, ſubrogatus ad proſecutionem executorialium Franciſci, debeat iuſtificare ſuum titulum, antequàm vtatur executoriali-

rialibus contra Lucam, & an per obitum Franciſci ante effectum executorialium fuerit lis finita taliter, ꝙ Ordinarius potuerit prouidere Lucæ. Fuit dictum, quòd durat lis etiam mortuo eo, qui habuit executoriales ante effectum earum, & antequàm ſit facta executio in poſſeſſionem beneficij, niſi res iudicata eſſet in fauorem poſſeſſoris, quo caſu verè dicitur
1 lis [a] finita. † Et quo ad aliud dubium dictū eſt, quòd ex quo vtraque ſubrogatio eſt in ius eiuſdem, & vterque venit ex eodem fonte, ſaltem ſummariè debet cognoſci de iure vtriuſque, iux. doctr. Bar. in l.fin. C. de edic. Di. Adria. tol. & quia de ſtylo [b] ſignaturæ eſt, ꝙ ſubrogato nō datur effectus [c] executorialiū, niſi prius canonizetur
2 eius titulus, † Staph. de liter. grat. fol. 163. cum ſeq. & in hac cauſa 16. Martij 1544. Fuit dubium attento, quòd Ioan. ſubrogatus ad proſecutionem ſpolij ſuper quo Franciſcus Marron habuerat ſententiam, & executoriales, & Lucas habet ſimilem ſubrogationē, ſi ſit procedendum ad executionē literarum executorialium, an agēdum ſit iudicio ordinario, licèt poſſeſſorium ſit priuilegiatum, & ſubrogatio, quo ad ſpolium ſit acceſſoria ad ſubrogationem in ius, nec concederetur ſubrogatio ad ſpolium, ſinè ſubrogatione ad ius, videndum eſt de ſubrogatione iuris, & eius proprietate, & potioritate primò & principaliter, & cū vterque ſit ſubrogatus in ius eiuſdem procedendum eſt ordinariè, iuxta doct. Bart. in d.l.fi. C. de edic. Di. Adri. tol. & iſta fuit potiſſima ratio, licèt minor pars diceret, quòd ſtante, quòd defunctus in cuius locū vterque eſt ſubrogatus habuit rem iudicatam ſuper petitorio, & poſſeſſorio, & cū petitoriū abſorbeat [a] poſſeſſoriū, vt c.cum dilectus, de cau. poſſeſ. & propr. de poſſeſſorio non eſt amplius habenda ratio, ſed de petitorio, & ſic ſolum eſt agendum, quis iſtorum ſubrogatorum in iure ſit potior. & Fuit dictum, quòd non obſtat, quòd defunctus poſſit proſequi poſſeſſorium ſuſpenſo, petitorio, etiam poſt rem iudicatam; quia licèt poſſit fieri contra tertium, non tamen poteſt vnus ſubrogatus cōtra aliūm proſequi, qui ſimiliter repræſentat perſonā defuncti, ſicut ipſe, ne dicatur, quòd vnus & idem agat cōtra ſeipſum, Sed cum reſiſteretur per Aduocatos, iterūm Fuit poſita cauſa 28. Aprilis 1544. an deberet procedi executiuè: tenuerunt Domini, ꝙ non debet procedi contra Lucam executiuè, ſed ordinariè, id eſt, ſeruata tela iudicij, tamquam in iudicio ordinario, & per tres inſtantias. Idem aliàs eſt tentum in quadā Calaguritana Archidiaconatus coram D. Thoma de Tanis, & ratio eſt, cum Ioā. & Lucas veniant ex eodē fonte ex iure Franciſci,

ciſci,& etiam ſi Lucas non poſſide ret, ſed quilibet procederet adipiſcend. poſſeſſ. procedendũ eſt via ordinaria,per d.doct. Bart.in l.fin. & tanto magis, hoc eſt agendum Luca poſſidente, & licet Ioan. ſit ſubrogatus, etiam ad proſecutionem executorialium, & videatur dicendum,quòd debet habere executionem contra Lucam propter gratiam Principis concedẽtis, intelligendo dictum Bart. de iure communi; Dictum eſt per dominos, quòd ſubrogatio quo ad proſecutionem executorialium eſt, quoddam acceſſorium ad ſubrogationem in ius; & cum propter cõcurſum ſubrogationũ in iure eiuſdẽ debeat procedi via ordinaria, hoc non debet alterari propter acceſſoriam ſubrogationem ad executoriales;& ita concluſerunt omnes nemine diſcrepante, licèt durũ viſum eſt, quòd ſubrogatio ad executoriales, nullum operaretur effectum,& ſi ſubrogatio Ioan.eſſet potẽtior, quàm ſubrogatio Lucæ, ita tamen eſt reſolutum. Et quamuis reſolutio ſuperior eſſet facta,in eadẽ cauſa 16.Iun. 1544. Fuit dubium eodem R. P. D.Epiſcopo Rauel.proponente,Præſuppoſito, quòd etiam quo ad ſpoliũ videndum ſit de potioritate ſubrogationum, an potuerit modo Ioã. Ximenez proſequi ſpolium, ad ꝙ eſt ſubrogatus nõ obſtante reg. de trien. Tentum eſt per Dominos,ꝙ cum per deciſ.5. Caſſad. de reſtit. ſpol. paria ſint, vel quis ſpoliauerit, vel ſucceſſerit in vitium, † ita nec tempus, nec multitudo plurimorum ſucceſſorum dat legitimã exceptionem, nec alleg. Lapi,nec reg. de trien. nec negligentia, vt d. deciſ. quo ad hoc, vt ſpoliatus non poſſit proſequi ſuum ſpolium contra ſpoliatorẽ, Ideo Ioan. ſubrogatus poteſt virtute ſuæ ſubrogationis agere, & licèt ſecundum aliquos vitium litigioſi non obſtaret, cũ Lucas nunquam fuerit in lite maximè ſtantibus verbis reg.antiquas lites penitus,&c. Vitium tamen rei furtiuæ,vel vitium violentiæ, vel ſpolij ſemper tranſit ad quemcunque, & obſtat, vt non poſſit dari de regula, † vt §. furtiuæ, inſtit. de vſucap. [e] Ioan. itaq; Ximenez poteſt agere ſi vult virtute ſuę ſubrogationis in ius ad petitorium, ordinariè tamen, per doctr. Bart. in d.l. fin. C. de edic. Di. Adr. tol. vel poterit proſequi ſpolium ad quod etiam eſt ſubrogatus,& hoc executiuè,ſicut poſſet Frãciſcus in cuius locum ſubrogatus fuit,qui cum habeat executoriales in fauorem ſuper ſpolio,potuiſſet vtique proſequi executionem ſuper ſpolio,& ſic Ioan. in eius locum ſubrogatus poteſt, & licèt aliàs in iſtamet cauſa fuerit reſolutum, quòd nõ poſſit proſequi ſpoliũ executiuè, illud fuit, quia dicebatur, quòd ſubrogatio ad ſpolium erat tanquam acceſſoria ad ſubrogationẽ in ius, & hac ratio-

(Marginal numbers: 3 beside "rit, vel ſucceſſerit in vitium"; 4 beside "non poſſit dari de regula".)

ratione videndum erat de potioritate ſubrogationũ Lucæ, & Ioã. in ius, & cum iam ſit concluſum & certum, quòd ſubrogatio Ioan. in iure eſt potior, concluditur ét, quòd ſubrogatio ipſius in ſpolio, quæ eſt acceſſoria, eſt bona, & nihil eſt, quod impediat effectum ipſius, & ideo Ioan. poterit proſequi ſpolium executiuè, prout potuiſſet Franciſcus, & ſicut Caſſad. loquitur in ſpoliato, vt poſſit proſequi poſt quodcumque tempus contra quoſcumque, Idem etiam dicitur in ſubrogato, vt hic eſt deciſum, tenet Sarneñ reg. de trien. quæſt. 2.

ADDITIO.

a Concord. deciſ. 3. T eod. Nõ dicitur finita per hęc verba nolo vlterius litem proſequi, Creſcen. deciſ. 9. de iudic.

b Quid obſeruet Signatura, circa executoriales, quę petuntur ratione ſententię habitę in fauorem, Veſtr. prax. Rom. Cur. lib. 8. c. vlt. n. 9. verſ. ſed hodie, compilator form. var. commiſ. 15. fol. 15. col. 1. & fol. 21. col. 2.

c Aliqua dixi ꝟ. ad deciſ. 3. de tranſac.

d Rot. deciſ. 269. p. 2. nu. 5. Diuerſ. Et ſemper illud ad ſe trahit, non è contra, Rot. deciſ. 1. & 2. de cauſ. propr. Biſign. Et quando habeat locum, pulchrè, Rot. diſtinguens, deciſ. 713. lib. 3. p. 3. Diuerſ.

e Balb. de preſcrip. 2. p. 3. p. princip. q. 12. Rot. deciſ. 97. lib. 1. & 14. lib. 2. par. 3. Diuerſ.

EPITOME.

Subrogatio gratioſa ſuſtinet litem.

SVMMARIVM.

1 *Subrogatus poteſt eligere viam ſubrogationis gratioſæ, vel viam mandati de ſubrogando: ſucceſſor tamen ſubrogati non poteſt, quia ſucceſſor non poteſt declarare voluntatem prædeceſſoris.*

DECISIO VI. aliàs 239.

SVper Salamantiñ canonicatus, & præbeñ litigabatur inter Io. Lopez, ex vna, & Garſiam Roderici poſſeſſorem ex alia: lite pendente prædictus Ioan. Lopez obijt, per cuius obitum D. Ludouicus de Torres habuit gratiam eius beneficiorum, cum clauſula, quòd ſi talia beneficia, vel aliquod ex eis in Romana curia, vel extra litigioſa ſint, tunc literæ per viam ſubrogationis, nouæ prouiſionis, ſi neutri, ſi nulli, expediri poſſint, Garſias autem prædictus docuit de morte Io. Lopez, & per audientiam contradictarum citatis ſua intereſſe putantibus, ſententiam, & rem iudicatam habuit, & 1 permanſit in poſſeſsione per triennium: poſtea vero d. Ludouicus, literis non confectis, ceſsit in fauorem Franciſci de Guniel, & Franciſcus præfatus, literis non confectis, ceſsit in fauorem Andreæ Lopez, & idem Andræas, literis non confectis, ceſsit in fauorem Alphõſi Diaz, qui Alphonſus expedire fecit literas ſubrogationis D. Ludouici de Torres, in forma gratioſæ ſubrogationis, per quas prætende-

tendebat litem non eſſe extinctã, & ſic petebat eoſdẽ canonicatus, & præbeñ ex iure Io. Lopez mortui. Ad hoc impediendum pro parte Garſiæ Roderici fuit obtenta commiſsio, quòd cõſtito auditori, quòd dicta ſubrogatio gratioſa fuerit expedita poſt ceſsionem D. Ludouici de Torres, reiecta ſubrogatione gratioſa cauſam expediret. & Fuit dubium 12. Decembris 1539. R. P. D. Epiſcopo Aqueñ cauſam proponente, an attenta cõmiſsione reiectiua ſubrogationis in forma gratioſa, ex quo literæ ſubrogationis fuerunt expeditæ poſt reſignationẽ D. Ludouici, lis cenſeatur extincta per ſententiam tranſactam in rem iudicatam. Fuit tentum, quòd quãuis D. Ludouicus ſubrogatus potuiſſet eligere viam ſubrogationis gratioſæ, vel viã mandati de ſubrogando, Alphonſus tamen Diaz ſucceſſor non poteſt: quia ſucceſſor non poteſt declarare voluntatem
1 prædeceſſoris, † vt not. Bart. in l. idem Pomponius ſcribit, §. fi. de rei vend. Bart. Pau. Imo. & Iaſ. in l. inter ſtipulantem, §. ſtichum, ff. de verb. oblig. Bart. in l. cum ſtipulatus fuerim, ff. eod. & cum omnes ceſsiones, & ſubrogationes, de quibus in hac fuerint factæ literis non confectis, vt apparuit ex facto, clarè conſtitit, quòd literæ, quæ modo patẽt expeditæ in perſona Ludouici, ſunt expeditę nũc, & conſequenter, quòd Alphonſus declarauit voluntatem d. Ludouici, quod non potuit, vt dictũ eſt, aliàs ſi poſset declarare, ſubrogatio gratioſa litem ſuſtineret, vt not. Caſſad. deciſ. 1. vt lite pẽd. facit quod not. Sarn. q. 70. de an. in fi. licèt non ita clarè.

ADDITIO.

Vide deciſ. 2. nu. 2. & deciſ. 3. n. 3. in hoc tit. Rot. deciſ. 399. n. 1. p. 3. lib. 3. Diuerſ.

EPITOME.

Intimatio literarum executorialium à ſubrogante facta, prodeſt ſubrogato ad effectum, quòd abſque alia intimatione (intimata tamen ſubrogatione procuratori intruſi) poſſit proſequi cauſam; quia ex quo intruſus habuit notitiam executorialium, intimatio per defunctum facta, eſt valida, & ſufficiens, & tenet, ac ſi per ſubrogatum eſſet facta.

SVMMARIVM.

1 *Executorialium intimatio non ſufficit fieri procuratori, ſed requiritur ſpecialis intimatio, quando agitur de incurſu pœnarum, & cenſurarum.*

DECISIO VII. aliàs 264.

INter d. Antonium de Guzinas ex vna, & Marcum de Parada ex altera, in cauſa Salamantiñ portionis, dubium Fuit poſitum in Rot. R. P. D. Epiſcopo Aqueñ cauſam proponente 11. Octob. 1544. vtrum ſit neceſſarium, quòd literę ſubrogationis intimẽtur perſonaliter parti, ad effectum, quòd ſubrogatus, quo ad proſecutionem exc-

executorialium decretarum,& intimatarum ad inſtantiam prædeceſſoris poſſit procedere ad executionem, ſuper quo dubio fuit tale factum. Erat lis inter Ioan.de Paz cum Michaele de Formoſis, qui obijt lite pendente, deinde citatis ſua intereſſe putantibus, docto de obitu Michaelis, Ioan. habuit ſententiam canonizatoriam ſui tituli,& ſubrogationis,& executorialium,quas intimari fecit perſonaliter D. Antonio de Guzinas, poſtea mortuus eſt Ioan. Paz in curia, per cuius obitum prædictus Marcus de Parada ſubrogatus eſt Ioan. in eodem ſtatu & termin. & inſtabat pro declaratoria contra Antonium de Guzinas,ob non paritionem executorialium.ex parte autem Antonij de Guzinas fuit dictum,nullatenus declaratoriam dandam eſſe, nec minus pronunciandum incurriſſe; quia eidem non fuerunt perſonaliter intimatæ ad inſtantiam Marci,& licèt eſſent intimatæ procuratori Antonij prædicti in curia, talis intimatio non erat ſufficiens ad declaratoriam; quia ex quo agitur de incurſu pœnarum, & cenſurarum, requiritur ſpecialis [d] intimatio,
1 † vt tenet Innoc. in cap. ſi aduerſarius, de eo qui mit. in poſſeſ. cauſ. rei ſeru. Rot. deciſ. 11. de dol.& cont. aliàs 272.& licèt eſſet ſubrogatus prædictus ad proſecutionem executorialium, & per conſequens ad intimationem, tamen propter mutationem perſonę ſubrogatio erat intimanda Antonio, vt tenet Caſſad. deciſ. 1. de dila. nu. 4. & inſuper fuit allegatum, quòd licèt ſubrogatus in ius defuncti poſſit proſequi litem cũ procuratore, & ſit danda dilatio ad conſulendum principalem iux. deciſ. 11. vt lit. pend. hoc tamen procederet in proſecutione negotij principalis, ſed in proſecutione declarationis excommunicationis eſſet neceſſaria vera intimatio perſonalis. ad not. per Staph. tract. de liter. grat. & iuſtit. fol. 152. verſ. nam ſi quis ſubrogatus. Sed omnibus his rationibus excluſis eadẽ die Fuit tentum per omnes, quòd ſubrogatus abſq; alia intimatione executorialium, intimata tamen ſubrogatione procuratori intruſi, poſſit proſequi cauſam; quia propter verba ſubrogationis videlicet in eodẽ ſtatu, & terminis &c. intimatio executorialium facta per defunctum eſt valida, ac ſufficiens,& tenuit,ac ſi eſſet facta per ſubrogatum, ex quo intruſus habuit notitiam executorialium, & de eis fuit certificatus,vt euitetur circuitus; & ne in ſua intruſione maneat contra rem iudicatam, non eſt neceſſaria intimatio principali, ſed ſufficit procuratori, vt deciſ. 13. de dol. & contum. in no. maximè,cum procuratori petenti dilationes,eſſent dandæ,iuxta eãdem deciſ. nihil enim intereſt, an intimatio fieret principali,vel eius

procu-

procuratori. Nec obſt.quòd quando agitur de incurrendis cẽſuris, ſemper requiritur intimatio perſonalis, ſicut practicatur in intimatione executorialium; quia non agitur de incurrendis cenſuris, ex eo, quòd lapſo termino executorialium intimatarum per defunctum, ſtatim intruſus tanquã contumax incidit in cenſuras in eis contentas. Item in ſubrogatione quæ erat intimãda, vt dicebat Antonius, non ſunt cenſuræ incurrendæ, licèt facienda ſit declaratio, quod quidem non fuit habitum in cõſideratione, & ſatis eſt, quòd in ſubrogatione, quæ erat intimanda, non ſunt cenſuræ, & declaratoria, quæ petebatur decerni nihil continet de nouo, ſed ſolum, declarat intruſum incurriſſe cenſuras, & qui declarat, nihil de nouo agit c. nouit, de appel. & idẽ aliàs Rota tenuit, vt refert Sarn. in cõpendio ſignat. cart. penult. Et Staph. ſupra allegat. loquitur in alio caſu diſiuncto ab iſta deciſione, hoc eſt in iure nouiter impetrato, ꝙ debet intimari parti, ſi nõ eſt procurator, nec præſupponit literas executoriales fuiſſe intimatas ad inſtãtiam defuncti, nec quòd ſubrogatus poſſit proſequi literas executoriales, ac ſi pro eo decretæ fuiſſent, & ſic Fuit deciſum & reſolutum.

ADDITIO.

a Idem deciſ. 3. ſup. de dol. & contum. ibiq; dixi.

Deciſ. 11. de dol. & contum. & 12. vt lit. pend. adde tu in nou.

EPITOME.

Beneficium dicitur litigioſum quoad alios, quãdo apparet de poſſeſsione alicuius ex collitigantibus, & tali caſu non poterit prouideri per Ordinarium, nec poteſt acceptare expectans. Secus ſi nullus ex collitigantibus fuerit poſſeſſor.

SVMMARIA.

1 *Beneficium, quando dicatur litigioſum etiam quoad expectantes.*

2 *Lis etiam ante ſententiam, quando dicatur finita, quoad Ordinarium.*

DECISIO VIII. aliàs 274.

MArcus Volter fuit in poſſeſſione Illerdeñ: *Archi*diaconatus de Ripa Curte per decem annos, nec in beneficio ſucceſſit alicui litiganti, lis tamẽ erat ſuper eodem inter quẽdam Munnoz ex vna, & Ioan. Main ex altera, nondum inter hos lite finita, Marcus prędictus mortuus eſt, vir tute expectatiuæ ſuæ Vincentius Baſſa acceptauit beneficium prædictum, Ioan. autem Main prætendens ius ad prædictum Archidiaconatum allegauit non valuiſſe acceptationem factam à Vincentio. Fuit dictum 5. Maij 1544. R. P. D. Peregrino Fabio cauſam proponente, vtrum ex quo Marcus Volter fuit in poſſeſſione pacifica per decem annos, nec conſtat quòd ſucceſſerit alicui collitiganti, expectatiua capiat beneficium de

de quo agitur: ſuper hoc Tenuit Rota, quòd ſi appareat de poſſeſſione alicuius ex collitigantibus, beneficium dicatur [a] litigioſum,
1 etiam quo ad alios, ita † quòd nõ poterit prouideri per Ordinarium nec acceptari, per expectatiuam, quia lis ſuper poſſeſſione afficit beneficium, ſed ſi nullus ex collitigantibus fuit poſſeſſor, ſed alius qui non erat in lite, putà prædictus Marcus, beneficium non dicitur litigioſum, & poſt obitum Marci poteſt beneficium acceptari & prouideri; Ratio eſt, quia poſt obitum prædicti Marci, ius tantũ ſuum eſt, quod acceptatur, vel impetratur, & prouidetur, non vero ius alicuius ex collitigantibus, ſed ius Marci prędicti nõ erat litigioſum, cum ipſe non eſſet litigans, potuit ergo impetrari & acceptari ex quo firma & certa remanet cõcluſio, quòd iura tantum collitigãtium ſint litigioſa, & quo ad eos tãtum beneficium dicitur litigioſum, & eorum iura nõ poſſunt acceptari, neque prouideri, ius autẽ Marci non eſt litigioſum, & hac ratione prouideri & acceptari potuit; ratio eſt, quia licèt lis non dicatur finita, † niſi per ſentẽtiam quo ad collitigantes, quo ad Ordinarium lis eſt finita, ſi non proſequitur, ita Mil. verſ. lite pendente, facit tex. in c. Romana, §. in alium, de appel. lib. 6. & c. ſi hi contra quos, vt lit. pend. lib. 6. loquens de iure vacante per mortẽ vnius ex collitigantibus, quod non procedit in iure ex alterius perſona vacante, ita tenet Oldr. conſ. 299. & ſic in hoc caſu tenuit Rota.

ADDITIO.

a Quando, & ex quibus dicatur litigioſum, Rot. deciſ. 1092. par. 3. lib. 3. Diuerſ. Et ſolus Papa poteſt conferre beneficium litigioſum, Rot. deciſ. 1898. eod. Plura de beneficio litigioſo, Mandoſ. ad Reg. Cancel. 14. q. 87. & 88. Rot. deciſ. 12. n. 1. lib. 2. & 409. nu. 3. par. 3. lib. 3. Diuerſ. Litigioſi vitiũ qualiter cõtrahatur, Guid. Pap. deciſ. 337. n. 6. Et an duret perempta inſtantia, ibi nu. 4.

EPITOME.

Subrogatus gratioſè, non attentat, ingrediendo poſſeſſionem etiam ſinè literis.

SVMMARIVM.

1 *Gratia Papæ, valet ſtatim ſinè ſcriptura.*

DECISIO IX. aliàs 292.

FVit dubium 7. Febr. 1541. R. P. D. Raynald. Petrucio cauſam proponente, an ſola ſupplicatio apud acta excuſet poſſeſſorem ab intruſione, lite pendente, tale fuit factum. Erat lis inter quendam Philippum ex vna, & Bernardinum de Ordas ex altera, ſuper Legionenſ prioratu de Sala. Mortuo præfato Philippo Laupertus de Quinnones fuit ſubrogatus etiam quoad poſſeſſionem, virtute cu-

te cuius ſubrogationis intrauit in poſſeſſionem prędicti prioratus, vt ſubrogatus ſinè expeditione literarum ſubrogationis; Ex parte autem præfati Bernardini fuit dictum, quòd erat attentatum, & ante omnia erat reuocāda poſſeſſio, ex eo, quia intrauit in poſſeſſionem ſola ſupplicatione ſinè expeditione literarum, & quòd erat intruſus; Ex parte altera fuit dictum potuiſſe id facere, cum intraſſet auctoritate Papę, ſuper quo dubio fuit tentum, quòd cum Lupertus gratioſè fuerit ſubrogatus, & auctoritas Papæ tollat vitium, vt clem. 1. ad fin. vt lit. pend. licèt literæ ſubrogationis non fuerint expeditæ, potuit intrare poſſeſſionem; quia ſupplicatio non venit canonizāda, cum ſolummodo per Lupertum præſentetur, & oſtendatur ad effectum probandi, quòd licèt intrauerit in poſſeſſionem lite pendente, hoc fecit auctoritate Papæ, & ſic non eſt neceſſaria expeditio. Fuit tentum, quòd condemnatus per tres ſententias poſſit dicere de nullitate contra ſententias, etiam ſi intrauerit in poſſeſſionē lite pendente; Ratio quia in ſpiritualibus per ſolam verbalē collationem ius acquiritur ſinè traditione, c. fin. de conceſſ. præb. lib. 6. c. ſi tibi abſenti, de præbeñ eod. lib. & eo ipſo, quòd Papa gratiam conceſſit, valet ſtatim ſi-
1 nè ſcriptura,† ad not. per Archid. Io. And. & Gemin. in proœ. 6. Inn. in c. cōſtitutus, de reſcript. & Abb. in c. cum in noſtra, eo. tit.[a] & inſuper pro poſſeſſione ſola ſupplicatio iuris proprij, vel tertij valet ad obtinendum abſolutionem, Caſſa. deciſ. 2. de re iudic.

ADDITIO.

a Sylu. de benef. q. 22. n. 6. p. 3. Rot. deciſ. 418. nu. 3. p. 1. Diuerſ.

EPITOME.

Tertius, qui non eſt in lite, capiens poſſeſſionem vacantem, etiam pendente lite inter alios, non attentat.

DECISIO X. aliàs 314.

Lite pendente ſuper *Hiſpaleñ* cantoria, inter Ioan. Roderici ex vna, & Ioan. Cortes poſſeſſorem ex altera, Cardinalis Sanctæ Crucis habens regreſſum ad prędictam cantoriam ex conſenſu Ioan. Cortes, qui fuit mortuus lite pendente, poſſeſſionem eius adeptus eſt, & reſignauit in fauorem præfati Ioan. Roderici, Deinde poſt multos annos Didacus Vaſquez ſubrogatus gratioſè ad ius, & in ius poſſeſſionis præfati Ioan. Cortes agit in præſenti iudicio, vt poſſeſſio capta per Cardinalem reuocetur, quia lite pendente eſt attentata, ex eo, quòd ſicut ſi Ioan. Cortes ſi viueret poſſet agere de attentata poſſeſſione contra Ioan. Roderici, ſic Didacus Vaſquez prædictus ſubrogatus, ad not. in c. eccle-

ſia ſanctæ Mariæ, vt lite pendeñ & in l. ſi eum. §. qui iniuriarum, ff. ſi quis caut. not. Rot. deciſ. 411. in nou. Caſſa. deciſ. 1. vt lite pendeñ. Et 10. Decemb. 1543. Fuit dubium, an ſtante lite inter Ioan. Roderici ex vna, & Ioan. Cortes ex alia Didacus Vaſquez ad ius Ioan. Cortes gratioſè ſubrogatus, poſſit petere, vt poſſeſſio Cardinalis poſt obitum Ioan. Roderici rei & poſſeſſoris apprehenſa, reuocetur vti attentata, ſeu ſaltem vti vitioſa; & eadem die Fuit tentum per omnes R. P. D. Iacobo Puteo cauſam proponente, quòd Cardinalis non attentauerit, quia tertius, qui nō eſt in lite capiens poſſeſſionem vacantem, etiā pendente lite inter alios non attentat, vt Rot. deciſ. 10. vt lit. pend. in nou. ad fi. & idem eſt ſi capiat de manu tertij. Ratio huius eſt; quia nihil intereſt collitigātium, nec ſibi in aliquo præiudicatur, quod principaliter attenditur in hac materia, vt deciſ. 102. in nou. & deciſ. 749. per Aegidium.

ADDITIO.

Concord. deciſ. 4. n. 1. ī eod. Rot. deciſ. 1. hoc tit. Biſign.

Deciſ. 411. in nou. eſt 10. hoc tit. & quę allegatur 102. eſt 15. de appel. in nou.

EPITOME.

Circa regulam de ſubrogand. in forma rigoroſa, vel gratioſè facta ſubrogatio in prima non datur poſſeſſio, ſecus in ſecunda.

SVMMARIA.

1 *Subrogatus gratioſè poteſt intrare poſſeſſionem propria auctoritate, etiam lite pendente ſine vitio attentatorum.*

2 *Licèt poſſeſſio defuncti non tranſeat in hæredem, ex decreto tamen iudicis, ſeu ex ſtatuto poteſt fieri, quòd poſſeſſio continuetur in hæredem.*

DECISIO XI. aliàs 327.

FVit reſolutum magnam eſſe differentiam inter ſubrogationem rigoroſam, & mandatum de ſubrogando datū Andreæ vt ſubrogari faciat, etiam quo ad poſſeſſionem: & ſubrogationem datā in formā gratioſā, nam in prima, quæ eſt rigoroſa non eſt danda poſſeſſio, niſi prius diſcuſſo iure auctoris, in quo alius eſt ſubrogatus, & ita de mēſe Februarij 1539. coram R.P. D. Epiſcopo Rauel. in vna Gerundeñ beneficij de Steria, in quo Antonius de Caſtillo fuit ſubrogatus in ius Petri de Caſtillo, Fuit reſol. quòd non eſt danda poſſeſſio, niſi prius diſcuſſo iure Petri auctoris Antonij, vt in deciſ. 10. in nou. vt lit. pendeñ col. penult. ex eo, quod Auditor non poteſt tradere poſſeſſionem niſi illi, cui de iure competit, ideſt habēti ius bonorum in beneficio, ad cuius reſolutionem opus eſt audire partes, & diſcutere eorum iura; quia contra ſubrogādum poſſunt opponi plures exceptiones, vt tenet Car. in cle. 1. de ſequeſt. 1

L poſſeſſ.

poſſeſſ. & fruct. maximè exceptio defectus iuris, Idē Card.cōſ.145. col. 2. & contra mandatum de ſubrogãdo poteſt opponi de ſubreptione, & ius non patitur in beneficialibus dari vitioſum ingreſſum, c.1. de eo qui mit. in poſſeſ. cauſ. rei ſeru. In ſecunda autem ſubrogatione in forma gratioſa non eſt facienda diſcuſſio; quia ſubrogatus gratioſè poteſt intrare poſſeſſionem propria [a] auctoritate, etiam lite pendente ſinè vitio

1 attentatorum, † & ita fuit deciſum corã R.P. D. Epiſcopo Aquē. in vna Luceñ parochialis de villa Rubin. inter Ludouicum Valcarte ex vna & Ferdinandũ Arias ex altera 29. Octob. 1540. quia quando Papa gratioſè ſubrogat, etiam quo ad poſſeſſionem, tunc ſtatim ſinè alia diſputatione de iure auctoris eſt danda poſſeſſio ſubrogato; quia ita Papa mandat, cui eſt obtemperandum, & ita menſibus decurſis Fuit obſeruatũ in Rota, quòd ſubrogatus poteſt intrare poſſeſſionem etiam propria auctoritate; & ratio eſt: quia licèt poſſeſſio defuncti non tranſeat in [b] hæredem, vt eſt tex. in l. cum hæredes, ff. de acquiren. poſſeſ. ex decreto tamen iudicis, ſeu ex ſtatuto poteſt fieri, quòd poſſeſſio con-

2 tinuetur in hæredem, † & tenet Alex. in d.l. & in l. ſi actori, & ibi Iaſ. C. de iure delibe. ſic per ſubrogationem gratioſam poteſt Papa transferre poſſeſſionem, & continuare de vno in alterum, facit l. raptores, C. de epiſc. & cler. in argumentum.

ADDITIO.

a Gemin. conſ. 75. in cauſa magiſtri.
b Secus de hęrede in hęredē, Rot. deciſ. 1309. lib. 3. p. 3. Diuerſ. Circa reg. de ſubrog. vide deciſ. 3. ĩ hoc tit. Quid ſit ſubrogatio, & quotuplex, Mãdoſ. reg. d̄ ſubrog. q. ii.

EPITOME.

Non dicitur venire ad cauſam, neque collitigans procurator conſtitutus apud acta lite pendente. Sed id demum videtur agere, vt ſi aliquando ad cauſam legitimè venerit, illi conſtituti apud acta, ſint eius procuratores.

DECISIO XII. aliàs 330.

FVit dubium in vna Caſulana Capellaniæ ſancti Georgij, corã R.P.D. Epiſcopo Rauel. cauſam proponente inter Donatum ex vna, & Bernardinum de Iulio ex altera, an ſola conſtitutio procuratoris apud acta, pendente cauſa facta per eum, de cuius citatione atque admiſſione aliàs non cōſtat, faciat eum [a] collitigantem, vt eo defuncto poſſit alius ſubrogari, qui erat in lite, & citatis ſua intereſſe putantibus habere ſententiam 9. Martij 1541. Fuit tentum per omnes, quòd ille, qui cōſtituit procuratores apud acta ad causã pendentem, per hoc non dicitur venire ad cauſam, neque dicitur collitigans, ſed hoc tantum videtur agere, quòd ſi quando veniret legitimè ad cauſam, illi conſtituti

apud

apud acta ſint eius procuratores ad proſecutionẽ illius cauſæ; quia cum non adſit cõmiſſio, cuius virtute fuerit admiſſus ad proſecutionem illius cauſæ, nec ipſe egerit, licèt veniat virtute clauſulæ, omnes & ſingulos, non poteſt adhuc dici, quòd venerit ad cauſam, neque quòd ſit collitigans, facit ꝙ dicit Sarn. in reg. de ſubrog. q. 12.

ADDITIO.

a Inducitur collitigantia per citationis executionem, Sarnenſ. de impetr. benef. vlnen. q. 12. Per comparitionem, & debet citari collitigans, Veral. deciſ. 261. n. 2. & 3. p. 2. Mortuis duobus collitigantibus, lis extingitur, & beneficium fit liberum, Puc. deciſ. 354. n. 2. lib. 3. Mandoſ. ad reg. Cancel. de ſubrog. collitig.

EPITOME.

Subrogati duo, quando inueniuntur in eodem iure ad poſſeſsionem vel proſecutionem rei iudicatæ, inter eos proceditur ordinariè non executiuè.

DECISIO XIII. aliàs 331.

Reſol. fuit per Dominos decimaſexta Aprilis 1542. in cauſa Calaguritan. Archidiaconatus inter Martinũ Ximenez, qui ſubrogatus fuit ad ius, & ad poſſeſsionem Ioan. de Agniano mortui ex vna, & Franciſcũ de Miranda, qui etiã ſubrogatus fuit ad idem ius, & etiã ad poſſeſsionem pręfati Ioan. de Agniano partibus ex altera, petente poſſeſsionẽ Archidiaconatus præfati executiuè cõtra Martinum, ipſo tñ Martino replicante prius oportere diſcuti de iure vtriuſque, & ſi commiſsio fuit præſentata in fauorem Franciſci, ꝙ procederetur in poſſeſſorio prout de iure. ſuper quo Fuit dubium R. P. D. Thoma de Thanis proponente, an virtute commiſſionum ſucceſsiuè præſentatarum poſsit procedi executiuè. & Fuit tentum, quòd ex quo Martinus, & Franciſcus habent ſubrogationes in ius eiuſdem, & vterque concurrit cum ſimili gratia, quòd nullus debet admitti ad poſſeſsionẽ præfati Archidiaconatus, non diſcuſsis prius eorum iuribus, & ſic, quòd non eſt procedendum executiuè, ſed ordinariè, & licèt in remedio adipiſcendæ, per eos intentato eſſet procedendum executiuè, quia literæ Apoſtolicæ habent executionem paratã propter earum a auctoritatem, prout teſtamentum, quod habet executionem paratam, vt l. fin. C. de edict. Di. Adria. tol. illud tamen eſt verum, quando non venit alius concurrens habens ſimilem gratiam; ſecus tamen eſt, quando eſt concurſus ſimilium gratiarum, & teſtamentorum: quia tunc non procedetur executiuè, ſed ordinariè, ita tenẽt omnes DD. maximè Moder. in d. l. fi. & Fuit dictum, quod idem Fuit reſolutum hoc anno in vna Salamantineñ parochialis de Azeron, in qua duo concurrerunt cum ſimilibus ſubrogationibus.

Digitized by Google

ADDITIO.

a Quę auctoritas quando diminuta dicatur per literas nepotis Papæ ſuperintendentis, Cęſ. de Graſ. deciſ. 112. n. 1. & 2. Literę miſſiuę Cardinalis nepotis Papæ, ſuperintendentis loquentes de omnibus beneficijs extenduntur ad canonicatus in collegiata, & quare, & quando derogent Breui Papæ, Cęſ. de Graſ. d. deciſ. 112. n. 1. & 2. Literę ſcriptę per Cardinalem nepotem Papæ habentem latiſsimam ſuperintendentiam cenſentur ſcriptę ex Pontificis mandato viuę vocis oraculo ei facto, Cęſ. de Graſ. d. deciſ. 112. n. 10.

EPITOME.

Executio citationis, poſt beneficij ceſsionem facta, non efficit beneficium ipſum litigioſum, nam ex ipſo ceſsionis actu videtur quis tacitè reuocare procuratorem, & videtur declarare animum cedentis nolle litigare.

DECISIO XIV. aliàs 346.

DVbium fuit poſitum in Rota per R.P.D. Iacobũ Pureũ, 15. Martij 1541. an executio citationis ſub die 6. Septẽb. 1533. poſt ceſſionem iuris litis, & cauſæ per Ioan. in fauorẽ Petri habentis ſub die vltima Auguſti eiuſdem anni facta, canonicatum faciat litigioſ. tale fuit factũ. Ioan. de Oron præfatus prætendens ius habere ad canonicatũ & præb. Oſcen. obtinuit cauſam cõmitti contra præfatum Petrum Gomez de anno 1533. & fuit decreta citatio ad inſtantiam Io. poſtmodum idem Ioan. vltima Auguſti 1533. in fauorẽ Petri ceſſit liti, iuri, & cauſæ in manibus Papæ & extincta fuit lis, poſt pręfatã ceſſionem 6. die Septemb. eiuſdem anni, præfatus Petrus ad inſtantiã dicti Ioan. fuit citatus, & in cauſa dixit Petrus, quòd poſſeſſor erat [a] triennalis, contra quẽ ex parte cuiuſdam Antonij Calaſanz prætendẽ habere ius in dictis canonicatu & prębẽ opponitur de citatione poſt ceſſionem facta, quæ videbatur impedire pacificũ poſſeſſorem, & ſic intrat dubiũ ſuper quo Fuit per Dominos de Rota reſolutũ, quòd executio citationis poſt ceſſionem non fecit litigioſum canonicatum; nã eo ipſo, quod Ioan. ceſſit ante executionẽ citationis, viſus eſt tacitè reuocare procuratorẽ, qui executus eſt citationem, & declaratur animus cedentis nolle litigare, vt in cle. fin. de procur. Caſſa. deciſ. 2. de appel. & idẽ Io. quo ad ſe cedens liti, egit actũ purum, & perfectũ, licèt reuocabilẽ, in euentum, quòd Petrus nõ eſſet contentus, ex quo ſequitur, quòd quidquid interim factũ eſt ad inſtantiam eiuſdem Ioan. in præiudicium ceſſionis, eſt nullum, vt in c. ſi tibi abſenti, de præb. lib. 6. pro quo facit ẽt, quia citatio fuit nulla, quæ nihil [b] operatur, ad gl. in l. ſi pater, C. ne de ſta. defunc. Abb. & DD. in c. illud. de præſcrip. Nec obſt. quòd ex quo Ioan. ceſsit in fauorem Petri, videtur ceſsiſſe cõditionaliter, ſi Petrus voluerit acceptare ceſsionẽ, & interim quòd non declaratur, voluntas eſt in pẽdenti, & ceſsio nihil operatur. ad not. per Bart. in l. ſi ego, & ibi Pau.

ff. de

ff. de neg.geſt. & per eundem in l.ſi ſponſus, §. ſi vxor, ff. de don. inter vir. & vx. quia fuit reſponſum, quòd licèt ceſſio penderet ex voluntate Petri, nihilominus declaratur animus cedentis, & nihil interim debet innouari, prout dicitur de conferente beneficium abſenti, ad not. per Franc. in c.ſi tibi abſenti, col.2. de præb. lib.6.

ADDITIO.

a Ceſsio non extinguit litem, niſi ſequuta poſſeſſione, etiam ad impedieñ curſum trien. Achil. de Graſ. deciſ. 150. num.2. Aliàs ceſsio litis & cauſę obſt. volenti agere ad beneficium, non tamen ad fructus, Rot. deciſ.3. num.6. de renunc. in nou. Et quando non poſſit cedens litem ſuſcitare, Veral. deciſ.205. num.6. par.1. Et poſſit præiudicare ceſſionario poſt ceſſionem, Veral. deciſ.259. nu.2. par.1.

b Citatio inualida nihil operatur, Afflic.deciſ.182. num.4. & in c. 1. quæ ſit 1. cau. in vſibus feud. & plenius, deciſ.366.n.15. & 16. & deciſ.2. nu. 6. & 8. Quod intellige vt ibi, n.7. quando citatus non comparuit, ſecus vero eſt, ſi eius præſentiæ copioſá fecerit, non tunc efficitur valida citatio nulla, Fely. in c.illud col.4. extra de præſcript. Abb. conſ.38.lib.1. Gram.deciſ.61. nu.6. 8. & 9. Felyn. in c.cum contingat, col.6. verſ.& pro iſta, de reſcrip. & in c. ex tenore, col.3. verſ.reg. non præſt. eod. Dec.conſ.181. & 449. & eſt communis, Balb. de præſcrip. 2.par.6. par. princip. q.1. Boer. deciſ. 235. Item ſi citatio ad notitiam aduerſarij peruenerit, nam tunc conualidatur, Rom.conſ.410. Marſ. in Rub. de prob.n.371. Gomeſ. in reg.de non iudic. iux. for. ſupplic. q. 16. nu.68. Ruyn. conſ.62. n.3. & cõſ.117.n.5.lib.5. Quomodo probetur hæc notitia, Aegid. concl. 539. Boer. d. deciſ.235. Vant. de null. ſent. quib. mod. ſent. nul. defend. nu.122. & 123. Ratio eſt quia citationis vitium purgatur, ſi citatus comparuit, cũ citatio ob aliud non fiat, niſi vt quis compareat, & ideo præſentia ſinè citatione ſufficit, de communi Tiraq. de vtroque retrac. §. 9. gl.2. nu.17. Citatio nulla citatum non afficit, etiam vt teneatur venire ad allegañ priuilegium, gloſ. magna in fin. in c.placita, 15. q.4. Archid. in c.non ita, poſt princ.2. q.6.

De ſequeſtratione poſſeſsionis & fructuum.

EPITOME.

Violans ſequeſtrum poſitum ex officio, putà propter attentata, non amittit ius ſuum, quia non eſt locus cle. vnicæ. de ſequeſt. poſſeſsio. & fruct.

SVMMARIA.

1 *Beneficium perditur per ſequeſtri violationem.*

2 *Sequeſtri violatio facit perdi beneficium, quando ſequeſtrum factum eſt poſt ſententiam definitiuam, vel in petitorio, vel in poſſeſſorio, non quando punitur propter iudicis offenſam, vt in poſſeſſione capta lite pendente.*

3 *Poſſeſſio capta lite pendente non legem, ſed iudicem offendit.*

4 *Pœna de vno caſu ad alium extendi non debet.*

5 *Clem. 1. de ſequeſt. poſſ. eſt pœnalis, & ſolùm intelligitur in ſequeſtro facto propter præſumptionem ſententiæ in petitorio, vel in poſſeſſorio.*

6 *Veritas, non verba eſt attendenda.*

DECISIO I. aliàs 329.

Pendente lite ſuper Gerunden̄ beneficio de Steria inter Antonium de Caſtillo ex vna, & Sebaſtianum Stephani ex altera, ex eo, quòd lite pendente Sebaſtianus attentauit, fuit lata ſententia ſuper attentatis contra Sebaſtianum, & ſequeſtrum fuit factum per Auditorem, non obſtante ſequeſtro præfatus Sebaſtianus recuperauit fructus, ex parte Antonij fuit dictum, quòd Sebaſtianus amiſit ius, quod habebat ad bene-
1 ficium † ratione violationis [a] ſequeſtri, vt in clem. 1. de ſequeſt. poſſeſ. & fruct. 10. tamen Ianuarij 1539. R.P.D. Epiſcopo Rauel. cauſam proponente, Fuit dubiū,
2 an ſequeſtrum † fuerit violatum. Fuit reſolutum per omnes, ſequeſtrum non fuiſſe violatum, quoad pœnam [b] cle. ad compeſcendum, de ſequeſt. poſſ. quia ille tex. loquitur in ſequeſtro appoſito propter præſumptionem reſultantem ex ſententia diffinitiua, lata in petitorio, vel poſſeſſorio, non autem,
3 quando ſequeſtrum † fuit poſitū propter offenſam iudicis: quia lite pendente accepit poſſeſſionem, quod ſequeſtrum ponitur ex officio iudicis, ad deciſ. Aegidij 54.
4 & cum præfata cle. ſit † pœnalis, non debet [c] extendi de vno caſu ad alium, & licèt Auditor in ſententia dixerit, quòd pronunciauit diffinitiuè, qui poſuit ſequeſtrum,
5 & ſic videbatur, quòd † eſſemus in caſu cle. Fuit tamen dictum per Dominos, quòd non ſunt attendenda illa verba, quæ ſunt verba procuratorum ordinantium ſententias, vt fit in curia, ſed at-
6 tendenda † res, & veritas, hoc eſt, quòd ſententia non fuit diffinitiua, ſed tantùm fuit reuocatoria attentatorum, quo caſu non loquitur prædicta cle. & ſic Fuit reſolutum, vt dictum eſt.

ADDITIO.

a Etiam quod eſſet violatio ſequeſtri nullius valoris, & hoc propter contemptum iudicis, eſt punibilis, Achil. de Graſ. deciſ. 375.

b Ad iſtam Clem. Veral. deciſ. 159. n. 2. p. 3.

c l. Patr. Seuerinam, vbi Bart. ff. de cond. & demonſtr. Bal. in l. cum proponas, C. de hęred. inſt. gl. communiter approbata, in Clem. vt hi qui, in verbo diſtributione, & in Clem. 2. in verb. eiſdem, de ętat. & qualit. & pro hoc eſt reg. vulg. quòd odia, & pœnę reſtringendæ, c. odia, & c. in pœnis, de reg. iur. in 6. cū ſimilibus.

EPITOME.

Beneficium, vacans per violationem ſequeſtri, poteſt impetrari per quemcumque, & comprehenditur ſub clauſulis generalibus, quouis modo vacet.

SVMMARIVM.

1 Beneficium, vacans per violationem ſequeſtri, per quemcumque impetrari poteſt.

2 Clauſula, quouis modo vacet, ſi neutri, & ſi nulli, includit beneficium vacan[s]

Digitized by Google

eans per violationem ſequeſtri.

3 *Gratia, ſi neutri, & ſi nulli, omnem vacationis modum, etiam per priuationem capit.*

4 *Sequeſtri violatio, iudicis non litigantis perſonam reſpicit.*

5 *Beneficium, violato ſequeſtro, ſtatim conferri poteſt.*

DECISIO II. aliàs 333.

DVbium fuit in cauſa Vrgelleñ beneficiorum, an gratia Cardinalis de Grimaldis, capiat vacationem beneficij per violationem ſequeſtri ex clauſulis generalibus, & factũ fuit tale; Ioan. quidam de Adonet violauit ſequeſtrum, & poſtea reſignauit in fauorem Cardinalis præfati, cui fuit facta gratia, ſuper quo intrat dubium. Fuit tentum per omnes,
1 quod beneficiũ † vacans per violationem ſequeſtri poſſit impetrari [a] per quemcumque, & quòd cõprehẽdatur ſub clauſulis generali-
2 bus, † quouis modo vacet. ad not. per Lap. alleg. 6. in fin. & gratia facta cum hac clauſula, quouis
3 [b] modo vacet, & gratia, † ſi neutri, ſi nulli, capit [c] omnem vacationẽ, etiam per priuationem, Rot. deciſ. 28. in nou. tenet Lap. alleg. 78. q. 4. in fine. maximè quia
4 violatio † ſequeſtri non eſt introducta in fauorem litigantis; ſed [d] iudicis ponentis ſequeſtrum, vt eius mandatum ſeruetur, ita Car. in clem. 1. §. ſi quis autem. verſ. nono quæro, de ſeq. poſſ. & fruct.
5 & ſtatim violato † ſequeſtro poteſt conferri, c. licèt Epiſcopus, & ibi DD. de præb. lib. 6.

ADDITIO.

a Excepto aduerſario, cui non quæritur ius ammiſſum per violatorem ſequeſtri, Rot. deciſ. 2. de reſcrip. nu. 7. in nou.

b Iſta clauſula eſt latiſsimè interpretanda, Rot. deciſ. 1. de ſequeſt. poſſeſ. & fruct. n. 3. & deciſ. 1. de reſcrip. in nou. Rot. deciſ. 12. nu. 6. de prębend. Biſsign. de iſta clauſula dixi ad deciſ. 5. inf. de præb. Quid operetur clauſula, ſiue præmiſſo, ſiue alio quouis modo, Veral. deciſ. 40. nu. 4. p. 2. & deciſ. 83. n. 2. p. 3.

c Excipe beneficiũ vacans tẽpore datæ gratiæ, Rot. deciſ. 824. n. 1. p. 3. lib. 3. Diuerſ.

d Facit deciſ. 1. n. 2. ĩ eod. & ibi dixi.

☞ Deciſ. 28. aliàs 27. in nou. eſt 1. de ſequeſt. poſſeſ. num. 2.

De Confeſsis.

EPITOME.

Confeſsio prælati, quòd receperit mille aureos mutuo pro eccleſia, prout in contractu fit mentio, eſt legitima, & abſoluta.

SVMMARIVM.

1 *Confeſſio prælati prout in inſtrumento legitima eſt, & ualet, & non dicitur ad aliud referri.*

DECISIO I. aliàs 9.

PRælatus in inſtrumento concordiæ, ſeu tranſactionis cum altero facta, confeſſus eſt ab ipſo altero eius prædeceſſore recepiſſe

piſſe multam quantitatẽ pecuniarum, putà mille ducatorum pro
1 fabrica eccleſiæ, an talis † [a] confeſſio ſit bona,& perfecta & abſoluta, licèt in cõfeſſione dicat prędictus prælatus, prout in contractu fit mentio, ita vt ex ea condẽnetur, & non dicatur relata ad aliud, & Fuit deciſum per Dominos 17. Maij 1538. quòd valuit talis confeſſio, & fuit legitima, & abſoluta.

ADDITIO.

a Confeſsio prçlati adminiculata nocet Eccleſię, Rot.deciſ.159.p.2.num.5. Diuerſ. Habens aſsiſtentiam ſiue pręſumptionem iuris communis pro ſe, pręiudicat Eccleſię,& ſucceſſori, Rot.deciſ.141.eod. Pręlatus ſolus poteſt hęreditatem, & legatum repudiare, & Eccleſię in acquirẽn pręiudicare, Put. deciſ.210.nu.5. lib.3.& melius deciſ.519. in princip. lib. 2. Quis dicatur Pręlatus, Mandoſ. reg. 26. Cancel. q.6. n.2. 5. & 6. Quod dicitur de confeſſione, intellige ſi eſt clara, aliàs ſi ſit dubia pro Eccleſia interpretañ, Veral.deciſ.189. num.2. par.1.

EPITOME.

Confeſsio in fauorem coniugis facta, licèt non teneat, quia præſumitur ficta; valet tamen ſi ex coniecturis apparet, quòd res in veritate ita ſe habet, & tunc ſtatur tali confeſsioni.

SVMMARIA.

1 Confeſſio facta à marito conſtante matrimonio, pecuniæ numeratione non probata, donatio inter virum, & vxorem præſumitur.

2 Confeſſio mariti in fauorem coniugis facta tunc tenet, quando ex coniecturis dotis veritas apparere poteſt.

3 Confeſſio mariti ſibi, hæredibus, & creditoribus nocet, niſi ipſi probent negatiuam.

4 Verbis contractus, quandiu fraus non probetur, ſtandum eſt.

5 Confeſſio, per maritum conſtante matrimonio facta, futuris creditoribus nocet.

6 Coniecturæ quadam mariti confeſſionis veritatem adiuuantes notantur.

7 Dos præſumitur vera ex confeſſione mariti, quæ ex veris coniecturis apparet.

DECISIO II. aliàs 202.

Annibal maritus dominæ Iuliæ Cathaneæ in quodam contractu confeſſus eſt vltra dotem recepiſſe à domina Iulia quatuor mille libras, d. Antonius Cãpegius, & eius litis conſortes creditores d. Annibalis dicebant [a] cõ
1 feſſionem † à marito factam eſſe nullam, & ſimulatam; quia nunquã receperat tales libras,& poſtquam non probatur numeratio, erat donatio, quæ non valebat inter virum, & vxorem, ad not. per Bart. l. qui teſtamento,ff.de prob. & l. ſi fortè, ff. de caſtreñ pecu. Soc. conſ.65. vol.1. Fuit tamen dubiũ 20.Martij 1541. R.P.D.Iacobo Puteo cauſam proponente, an confeſſio per Annibalem, de quatuor millibus librarum facta, ex quo conſtante matrimonio facta eſt, valeat, & creditoribus Annibalis

nibalis poſt dictam confeſſionem factam noceat. Fuit tentum, quòd
2 † licèt confeſſio in fauorem coniugis facta non teneat, quaſi ſit ex cauſa ficta ſi tamen ex coniecturis apparet, quòd res in veritate ita ſe habeat, ſicut continetur in confeſſione, ſtatur confeſſioni; quia cum non ſimus in contractu,
3 † [b] mutui, non poteſt opponi exceptio [c] non numeratæ pecuniæ, nec per maritum, nec per hęredes, nec per creditores, DD. in l. in contractibus, in prin. C. de non num. pecu. niſi ipſi probarent negatiuam hanc non numeratæ pecuniæ. Et tenet Bal. in d. l. in contractibus, §. 1. q. 2. quòd eſt ſtandum verbis contractus,
4 † niſi probetur fraus, & idem tenent Saly. & Bald. in auct. ſed iam neceſſe, C. de dona. ante nup. vbi dicunt,
5 quòd confeſſio † per maritum facta conſtante matrimonio, præiudicat futuris creditoribus, Bart. in l. 1. col. fin. C. de iure haſ. fiſcal. lib. 10. nu. 35. Pau. in l. fin. ff. ſol. matr. niſi fraus probaretur per cre
6 ditores, & in hoc caſu † in facto conſtitit de ſucceſſione dominæ Iuliæ in bonis fratris ſui, & de diuiſione poſſeſſionis, de qua agebatur, & de venditione illius, contemplatione mariti, & de receptione dictarum librarum, Deci. conſ. 207. col. 3. in fi. & in c. fin. de prob. col. fin. & in q. 96. colum. 3. vol. 1. vbi dicit valere tales confeſſiones maritorum, concurrentibus coniecturis, Alex. conſ. 18. col. 1. vol. 3. tenet Spec. in tit. de dote poſt diuorti. reſtit. §. 1. verſ. centum, & verſic. & hic. & not. Bal. in l. 1. col. 3. C. de priui. doti.
7 vbi dicit † ſtandum eſſe confeſſioni mariti, quę apparet ex coniecturis, Nec obſt. quod dicunt Bart. & DD. in l. ſi donatio, ff. de verb. obligat. & per Soc. conſ. 66. col. 4. volum. 1. & Aret. in §. fuerat, 9. col. Inſtit. de action. quia loquuntur, quando non ſunt coniecturæ apparentes, & in hoc caſu aderant veræ, & eſt notabilis deciſio.

ADDITIO.

a Et pręiudicet creditoribus, Pap. in form. lib. quo vxor agit ad dot. gloſ. dedit, & art. didit num. 1. Ioſeph. Ludouic. com. concl. 16. vbi tenet, quòd prȩiudicet, quādo iſtud verum, Rot. deciſ. 196. num. 1. p. 1. Diuerſ.

b Dic verum de iure ciuili, ſecus de iure canonico, Moz. de contract. verſ. qui poſſint mutuare, num. 9. col. 1. vlt. ordin.

c Confeſſio dotis percepte pręſumitur facta ſpe futurę numerationis, & competit exceptio non numeratę dotis, l. fin. & Authent. ibi poſita C. de dot. cau. non num. fal. 2. caſibus, Soc. in l. 1. n. 75. ff. ſol. matr. Ampl. 3. mod. Felyn. in c. ſi cautio, n. 59. ex de fid. inſtrum. Et debet talis confeſſio cōſtare notoriè, Rot. deciſ. 485. n. 2. lib. 3. p. 2. Diuerſ. Etiam quòd iuramento ſit firmata, d. l. fin. Soc. in d. l. 1. nu. 81. de confeſſione dotis, vide Rot. deciſ. 685. n. 1. num. 5. p. 1. deciſ. 155. num. 1. 5. & 8. & 316. par. 2. Diuerſ.

De

De probationibus.

EPITOME.

Mortem defuncti, per cuius obitum vacauit beneficium, ſufficit probare per famam.

SVMMARIA.

1 *Beneficij vacatio, & obitus poſſidentis probatur per teſtes deponentes de fama.*

2 *Præiuditium paruum eſt collitiganti, & rectori abſenti, probari eius obitum, & ſic beneficij vacationem, & quod dicatur eſſe paruum præiuditium.*

DECISIO I. aliàs 77.

TRactabatur in cauſa Maioricen. beneficij de Mel coram R. P. D. Epiſcopo Rauel. de probanda morte Auguſtini in bello Caſtri noui in Græcia, per mortem cuius d. Iacobus Rotæ auditor acceptauerat beneficium: Fuit dubium propoſitum 23. Iunij 1542. an publica voce, & fama poſſit probari obitus Auguſtini; Omnes tenuerunt, quòd
1 beneficij † vacatio, & obitus poſſidentis probatur per teſtes deponentes de [a] fama; quia vltra hoc,
2 quòd † non eſt magni præiudicij reſpectu collitigantis, ſi ille tamen, per cuius mortem beneficiũ videtur vacare, viuit, poterit beneficium recipere, cum venerit, & ſic Fuit concluſum, quòd erat [b] paruum præiudicium.

ADDITIO.

a Rota, deciſ. 46. par. 1. n. 15. Diuerſ. Probata dicitur mors, licèt duo teſtes deponant de menſe, & non de anno, & duo de anno, & non de menſe, Creſc. deciſ. 3. de probat.

b Quod dicatur paruum, & magnum præiudicium, & quos pariat effectus, Rot. deciſ. 451. par. 1. nu 6. Diuerſ. & quòd dicatur præiuditium non conſiderabile, Mand. Reg. Cancel. 32. n. 9. quæſt. 30. & reg. 17. quæſt. 9. nu. 2.

EPITOME.

Bulla cubiculariorum præſumitur eſſe in viridi obſeruantia, quoad veros cubicularios, non quoad cubicularios extra muros.

SVMMARIA.

1 *Regula de reſeruatione cubiculariorum, non de fictis, ſed de cubicularijs veris intelligenda eſt.*

2 *Verba ſemper verè, & non fictè ſunt intelligenda.*

3 *Regula de reſeruatione cubiculariorum dicitur odioſa, ideo ſtrictè intelligenda eſt.*

4 *Bullam cubiculariorum in vſu eſſe neganti, incumbit onus probandi.*

5 *Cubicularij Papæ continui commenſales, vltra cuſtodiam, veſtis rubeæ, & caputij portationem, & ad rotulum ſcripti eſſe debent.*

6 *Probatio dubia non releuat.*

7 *Reſeruatio non ex nominatione, & reputatione cum quaſi poſſeſſione probatur, ſed ex veritate rei.*

DECISIO II. aliàs 90.

LVcenſis Archidiaconatus de Sarra vacauit per obitum Gome-

Gometij, qui prætendebatur cubicularius extra muros, Enecus de Villalobos dicebat Archidiaconatum eſſe reſeruatum per reg. reſeruātem beneficia cubiculariorum, Gometius Vaſquez ex altera parte dicebat, quòd Gometius non erat verè cubicularius, nec de numero cubiculariorũ, & quòd reg.
1 † de reſeruatione cubiculariorum ſit intelligenda de cubicularijs veris, & non [a] fictis, nec de cubicularijs, qui dicuntur extra muros, per tex. in l. fin. C. de his qui veniæta. & verba ſemper † verè, & non
2 fictè ſunt intelligenda, l. 3. §. hæc autem verba, ff. de neg. geſt. & cum reg. ſit odioſa, eſt intelligenda ſtricto † modo, Gemin. cõſ. 136.
3 & cum verba reg. verificentur in cubiculo Papæ, non ſunt extendenda ad cubicularios extra muros; Inſuper dicebatur, quòd bulla de cubicularijs veris nõ erat in vſu, Quod ſic deberet intelligi, Fuit dubium R. P. D. Marco Antonio cauſam proponenti 25. Aprilis 1540. an præſuppoſito, quòd defunctus eſſet cubicularius extra muros, archidiaconatus per reg. reſeruantem beneficia cubiculariorum reſeruatus exiſtat. Fuit tentum, quòd dicenti bullam cubiculariorum non eſſe in vſu, in-
4 cumbit [b] onus † probandi, & per bullam aſſerentem alios fuiſſe cubicularios vltra numerum, nihil probatur; quia aſſertioni bullæ non ſtatur, ſunt enim verba par-
5 tis, nec etiam † per rotulum probatur, quia plures ſunt ſcripti, qui non ſunt familiares, ſed tantùm ſcribuntur pro expeditione facienda gratis, & quòd teſtes dicentes, quòd faciebat cuſtodiam, & guardiam, & portabat veſtem rubeam, & caputium, non probant; quia dicunt, quòd Gometius non erat cõtinuus commenſalis, & quia eſt
6 † [c] dubia probatio, ad no. in l. non hoc, C. vnde cogn. & in l. neque natales, C. de prob. & in c. in præſentia, eod. maximè quia ſunt, &
7 tunc temporis erant † camerarij extra muros, qui talẽ veſtem portabant, & portant, & tamen non ſunt cubicularij, ſed camerarij, & quia in materia reſeruationis, quòd cubicularius aliquis fuerit ex nominatione, & reputatione etiam coniuncta cum quaſi poſſeſſione, non probatur, iux. deciſ. Aegi. 612.

ADDITIO.

a Simile de voce filiorum, vt illorum appellatione, veniant naturales, non adoptiui, & ſic ficti, Duen. reg. 361. Bart. conſ. 1. vol. primo circa prin. ſic de voce morte, vt illius appellatione mors naturalis non ficta veniat, Medic. in tract. mors omnia ſ l. par. 2. præmiſ. 3. & ſic de ſimilib.

b Negatiua enim probãi eſt ab eo, qui in illa ſe fundat, Bart. in l. nulla ſtipulatione, ff. de verb. oblig. Vbi Iaſ. lim. 5 mod. & eſt communis ſecundum, Alex. in d. l. Iaſ. in l. 4. §. condemnatum, ff. de re iudic. Niſi eſſet negatiua directa, & contra intentionem agentis, quia tunc non eſt probañ, Rot. deciſ. 14. in ſi. de prob. in no.

c Ob-

c Obſcura, & dubia probatio non releuat, Veral. deciſ. 12. num. 6. par. 1. Et contra probantem eſt interpretañ, c. in præſentia, extra de probat. Rot. deciſ. 38. par. 2. nu. 1. Diuerſ.

EPITOME.

Fides reſcribendarij, & ſociorum, vel ſummiſtæ, & aliorum officialium probat expeditionem literarum factam in tempore, maximè ad effectum transferendi onus probandi in aduerſarium.

SUMMARIA.

1 *Literarum expeditio præſumitur facta ante terminum, ſi probetur menſis appoſitus in margine literarum, recognitio manuum officialium, & partitæ libri ſummiſtæ.*

2 *Bulla expeditio, quando præſumatur.*

DECISIO III. aliàs 141.

DVbitabatur in cauſa Ciuitateñ Canonicatus, & præbeñ coram R. P. D. Epiſcopo Rauel. cum commiſſio iuriſdictionis eſſet conceſſa, dummodo ante obſeruationem termini ad articulandum literæ ſint expeditæ, & terminus ad articulãdum fuit ſeruatus 18. Decembris 1531. quomodo
1 eſſet probandum † expeditionem eſſe factam ante terminum ad articulandum, an ſufficeret probare, quòd de menſe Maij 1531. per ſcriptores apoſtolicos fuerint electi reſcribẽdarius, & computator, qui teſtificati ſunt de menſe illo appoſuiſſe manum ad bullam, & per depoſitionẽ ſcriptoris, qui illam ſcripſit, & [a] ſummiſtam, qui miſit illam ad plumbũ, & per omnes Dominos 5. Iulij 1538. Fuit
2 tentum, quòd ſufficit † ad probandum expeditionem, ante terminũ ad articulandum factam fuiſſe, menſis appoſitus in margine literarum expeditarum, cum recognitione manuum officialium, & cum partita libri ſummiſtę producta,
3 cum recognitione † manus Cardinalis tenentis plumbum, & eiuſdẽ ſummiſtæ, maximè ad transferendum onus probandi in aduerſarium, & ſecundùm hanc reſolutionem cauſa fuit expedita.

ADDITIO.

a Literas rectè eſſe expeditas, & rectè fidem facere iudici, ſunt ſoliti ſummiſtæ, Rot. deciſ. 541. lib. 3. n. 7. par. 3. Diuerſ. Et datur fides literis, & illarũ expeditionibus, niſi probetur contrarium, Rot. deciſ. 379. eod. De literarũ expeditione per Cancel. & per Cameram Apoſtol. & per Secretariam Apoſtolicam, Veſtr. prax. Rom. Cur. lib. 1. c. 4. 6. & 7.

EPITOME.

Scientiæ probatio, quando agitur de iure quæſito amittendo, debet eſſe plena, & non ſufficiunt coniecturæ, aut fama. 2.

SUMMARIA.

1 *Quando agitur de perden. iure quæſito, ſola notitia non ſufficit, ſed probanda eſt cauſa legitimè & clarè propter quem ille debet priuari.*

2 *Notitia ſola non ſufficit quando quis tenetur aliquid facere ſub certa pœna*

pœna, ſed requiritur, vt ei ſit facta intimatio.

3 *Ius quæſitum non perditur ex præſumpta probatione, ſecus ius quærendum.*

DECISIO IV. aliàs 160.

FVit reſolutū in Rota 16. Martij 1541. in cauſa Gerundeñ
1 canonicatus, & præbeñ quòd † quū agitur de perdendo iure quæſito propter notitiam alicuius, puta quòd perdatur beneficium, ſi ad notitiam eius peruenit beneficium fuiſſe reſeruatū, non ſufficit, quòd probetur hoc per famam, & coniecturas, & præſumptiones, ſed debet probari notitia legitimè, & clarè. Bal. in c. cum contingat de reſcrip. Bart. in l. 2. §. ſi dubitetur. ff. quem ad teſt. aper. Rot. deciſ. 771 in antiq. Fely. in d. c. cum contingat. facit gloſ. in clem. cauſam. verſic. plena, & certa de elect. vbi
2 dicitur, quod † quando quis tenetur aliquid facere ſub certa pęna, non ſufficit ſola notitia, ſed requiritur intimatio ei facta, tenet idem Bart. in l. denunciaſſe, ff. de adult. & Rot. deciſ. 21. in antiq. Nec obſt. quod no. in c. fin. qui mat. accu. poſſ. & no. per Bart. in l. is poteſt, ff. de acq. hære. quia loquuntur in alijs caſibus diſtinctis, non autem in hoc caſu noſtro, vbi agitur de priuatione, in quo eſt neceſſaria vera probatio, Nec obſt. deciſ. vnic. de conceſſ. pręben̄ quia
3 ibi agitur de amittēdo iure † quęrendo, ſecus tamen de iure quæſito, Card. in d. cle. vnic. q. 3. cum ſeq.

ADDITIO.

Concord. deciſ. vlt. de dol. & contum. & 7. ſup. vt lit. pend.

Deciſ. 21. in antiq. eſt 3. de re iudic. ſed non probat deciſ. vnica de conceſ. pręb. eſt error quia plures deciſ. ſunt, tam in nou. quā in antiq. & antiquioribus ſub eo tit.

EPITOME.

Remiſſoria in cauſis matrimonialibus ſpiritualibus, & corporalibus, tanquam in grauibus cauſis datur in prima inſtantia.

SVMMARIA.

1 *Remiſſoria in cauſis grauibus, vti in matrimonialibus, ſpiritualibus, & corporalibus in prima inſtantia dari ſolet.*

2 *Moniales ad profeſſionem admittentes infra annum probationis incurrunt in ſuſpenſionem.*

3 *Remiſſoria calumniātibus denegatur.*

4 *C. non ſolum de reg. in 6. loquitur tantùm in mendicantibus.*

5 *Remiſſoria non releuans denegatur.*

6 *Profitens ante annum probationis efficitur inhabilis ad ingrediendum in eodem ordine.*

DECISIO V. aliàs 199.

LIcèt fuerit dictum pro parte monialium in cauſa Valentiñ nullitatis profeſsionis, quòd
1 † in cauſis matrimonialibus, ſpiritualibus, & corporalibus in [a] prima inſtantia, tanquā in cauſis grauibus, conſueuerit dari remiſſoria, in

in hac tamẽ cauſa fuit denegata, Ideo fuit datum dubium prima Aprilis 1541. R.P. D.Ioan.Paulo cauſam proponente, an ſit danda
2 remiſſoria, & an moniales † habeant legitimam excuſationem, quòd admiſerint Beatricẽ ad profeſsionem [b] infra annũ probationis, vt non incurrerint ſuſpenſionem, de qua in c. non ſolùm, de regul. & tranſeunt. ad relig. lib. 6. Fuit tentum per omnes, quòd in hac prima inſtantia non detur re-
3 miſſoria; quia † calumnioſè petitur, & ratio fuit hæc, quia moniales ſemper prætenderent, vt modò articulantur, quòd nec ſunt de ordine prędicatorum, nec mendicantium, & ex hoc ſequitur, quòd nũquam incurrerent cenſuras, de quibus in d. c. non ſolum, quia
4 † ille tex. tantum obtinet in mendicantibus, ex quo patet, quòd ipſæ, quæ ſe reputauerunt pro non mendicantibus, nunquã ſe habuerint pro ſuſpenſis, ergo nunquam potuerunt cogitare de abſolutione, nec eam petere, nec prælati potuerunt hoc agere, vt vellent eas abſoluere, prout nec abſolutionẽ dederunt, vnde cum petãt remiſſoriam ad probandum ſe abſolutas eſſe à ſuſpenſione, conſtat de contradictione ipſarum, & de manifeſta calumnia; quia cum materia non ſit [c] releuans, remiſſoria
5 denegatur, † Bald. in c. cum contingat, poſt prin. de offic. deleg. l. ad probationem, C. de prob. Innoc. in c. poſt electionem, de conceſſ. præb. Item quia licèt fuiſſet probatum moniales fuiſſe abſolutas, nihil releuat; quia Beatrix, ex quo fecit [d] profeſsionem ante annum, contraxit inhabilitatem, & non potuit ingredi in eodem or-
6 dine, † vt dicit Lap. alleg. 4.

ADDITIO.

a Non datur remiſſoria in prima inſtantia cum retardatione expeditionis cauſę, vbi ſummaria probatio requiritur, Rot. deciſ. 1101. & 1111. lib. 3. par. 3. Diuerſ.

b Quando excuſent ſe admittendo infra annum, Rot. deciſ. 1119. lib. 3. p. 3. Diuerſ.

c Denegatur remiſſoria, Cęſ. de Graſ. deciſ. 26. n. 1. 27. n. 5. & 35. n. 8. & 11. Plura de remiſſoria vide, ad deci. 1. & fin. ĩ de off. deleg. vbi dixi.

d Profeſſionis modi ſunt quinque Lap. alleg. 129. nu. 15.

EPITOME.

Alleganti bullam diſcordare, incumbit onus producendi ſupplicationem integram, ideſt, reformantem, & præinſertam.

SVMMARIA.

1 Allegans bullam à ſupplicatione diſcordare, tenetur producere ſupplicationem integram, & probare.

2 Producens reformationem tenetur producere præinſertam.

3 Legens principium ſinè fine, non ſatiſfacit.

DECISIO VI. aliàs 261.

FVit dubium in cauſa præcedentiæ, ſeu pręeminentiarum archidiaconatus Palentin. inter d. Didacum de Caſtilla ex vna, & alias

alias dignitates eccleſię Palentinę ex altera, cui incumbat onus producendi [a] ſupplicationem, ſuper qua bul. producta fuit expedita, an petenti bul. remitti ad corrigendum, vel potius parti bul. producenti, per R.P. D. Epiſcopum Rauel. Fuit dubium propoſitum 14. April. 1539. Et Fuit dictum
1 per oẽs, † quòd ille, qui dicit literas diſcordare à ſupplicatione, tenetur producere ſupplicationem integram, ideſt, reformantem, & præinſertam, & alleganti bul. diſcordare incumbit onus probādi, ad l. actor, C. de prob. nam produ
2 cens † reformationē, tenetur producere etiam præinſertā, pro hoc facit, l. in ciuile, C. de ll. l. ſi quis ex argentarijs, §. ſi initium, ff. de eden. & ibi Bald. vbi dicitur, quòd non ſufficit legere principium ſinè fine, neç finem ſinè principio, quia reformatio eſt finis, & præinſerta eſt principium, & non ſufficit producere vnum ſinè alio, & ita eſt concluſum per Dominos nemine diſcrepante.

ADDITIO.

a Ad effectum, quòd ſi literæ diſcordant, corrigantur, aliàs ſecus, Caſ. de Graſ. deciſ. 7. nu. 1. Veſtr. lib. 1. prax. Rom. Cur. c. 4. nu. 5. Niſi eſſet diſcordantia in hoc, quòd eſſet minus in bulla, vel literis, ac in ſupplicatione, quia tunc non ſunt corrigendæ, vt ibi nu. 2.

EPITOME.

Rebellio non probatur per narratiuam Papæ, etiam ſi fundet intentionem in dicta aſſeueratione: nam quando agitur de graui præiudicio, non ſtatur aſſertioni Papæ.

SVMMARIA.

1 *Papa aſſertio rebellionem non probat.*
2 *Delictum ex Papa aſſertione, & quòd fundet intentionem ſuam ſuper tali aſſertione non probatur.*
3 *Aſſertioni Papa, vbi de graui præiudicio agitur, non ſtatur.*
4 *Papa loquenti de facto alieno, non tamen motu proprio, etiam ſi fundet intentionem ſuam in tali aſſertione, non creditur.*

DECISIO VII. aliàs 271.

IOannem Franciſcum de Sabellis per breue fel. record. Clemen. conſtitit incidiſſe in rebellionem, & plura homicidia ab eo eſſe perpetrata in ciuitate Viterbij, & alijs locis vicinis, & in pęnam confiſcationis omnium bonorum incidiſſe, ex eo quòd venit contra mandatum fel. rec. Papæ Leonis imponentis prędictam pœnam, ne moleſtaret, nec vim inferret Viterbienſibus, quod non obſeruauit, imò contrarium fecit, agebat tunc ſuper ſpolio ſuorum bonorũ, maximè Viterbieñ caſtri Caſtellionis, & tenutæ Ceruariæ contra poſſidentes: qui eum excludebāt, dicentes bona fide emiſſe omnia à Gentili, & Bernardo eorum auctoribus, quibus prædicta bona, tāquam confiſcata Camerę Apoſtolicæ per Camerarium Annellinum fuerunt vendita, & hac ratione nō erat ſpolium, cum prædictus

ctus fuerit rebellis, ad probandum crimen rebellionis commiſſum fuiſſe ab eodem Fuit dubiũ 2. Martij 1541. R.P. D. Epiſcopo Rauelleñ cauſam proponẽte, an per narratiuam Papæ probetur rebellio. Fuit tentum per omnes, quòd re-
1 bellio † non probatur per aſſertionem Papæ, nec dicitur probata, cum alio modo non fuerit probata. Quia reſponſum fuit, quòd aſ-
2 ſertioni Papæ aliquem † commiſiſſe delictum, etiam ſi fundet intentionem in dicta aſſertione, non creditur, ita tenet Abb. in clem. 1. de prob. & idem Abb. in c. quæ in eccleſiarum, col. pen. & ibi Fely. col. 23. de conſti. Gemin. conſ. 53. col. 4. Dec. conſ. 544. & conſ. 445. col. antepen. Aret. conſ. 86. col. 5. vol. 3. & Bal. conſ. 359. lib. 1. licèt contrarium teneat Soc. conſ. 266. col. 12. Quod fuit reprobatum per Dominos, & tenuerunt primam partem tanquam veriorem, & iuſtiorem, & magis communem: nã
3 † quando agitur de graui alterius præiudicio, non ſtatur aſſertioni [a] Papæ, Paul. conſ. 48. col. fin. vol. 2. & Anchar. 348. col. fin. & Dec. in c. quæ in eccleſiarum, col. 12. de conſtit. & in ſermone, quem fecit de concil. col. 4. Staph. tract. lit. grat. char. 155. Poſtea verò 27. Maij, 1544. tenuit Rota, quòd quando Papa loquitur de facto alieno, non tamen motu proprio, etiam ſi fundet intentionem ſuam in tali aſſertione, non creditur,
4 † per conſ. Alex. 112. vol. 7. & tenuerunt, quòd erat communis opinio, Iaſ. conſ. 65. vol. 3.

ADDITIO.

a De aſſertione Papæ, deciſ. 4. de reſt. ſpol. num. 4. Adde ſecundum diſtinc. gloſ. & DD. in Clem. 1. de prob. Creſcen. deciſ. 6. de reſcrip. Gabr. concl. 2. de probat.

Concord. Creſcen. deciſ. 6. hoc tit.

EPITOME.

Probare non ſufficit obligationem factam de ſoluendo annatam, ad hoc quòd probetur literarum expeditio, licèt teſtes dicãt, quòd communiter, quando fit obligatio de annata, literæ ſunt iam expeditæ.

SVMMARIA.

1 *Lis pendere non dicitur, quando cauſa eſt commiſſa literis non expeditis, & ſi poſſeſſio rapta eſſet.*
2 *Literarum expeditio non per obligationem de ſoluendo, ſed alio legitimo modo probatur.*
3 *Probatio legitima non eſt, quæ continet rem, quæ aliter, & in alijs eſſe poteſt.*
4 *Teſtes non probant, quando neceſſario ita eſſe non concludunt.*

DECISIO VIII. aliàs 305.

IN Salamantina parochiali del Drego agebatur ſpolio inter Epiſcopum Solis ex vna, & Didacum de Teledo ex altero, ex parte vnius fuit oppoſitum prędictum Epiſcopum eſſe expellendũ à cauſa ſpolij, quia poſſeſſionem acceperat lite pendente ſuper eadem paro-

parochiali, & tãquam innouatum erat retractandum, prædictus Epiſcopus replicauit negans, & etiã quòd lite pendente eſſet habita il-
1 la poſſeſſio, non poterat † [a] dici lis ex eo, quòd cauſa eſſet commiſſa literis nõ expeditis ad deciſ. vulg. Dominus Didacus ad probãdum expeditionem literarum præſentauit obligationem, quam fecit idẽ Epiſcopus de ſoluendo annatam, Fuit dubium 5. Aprilis 1538. R.P. D. Epiſcopo Aqueñ cauſam proponente, an per obligationem in forma cameræ de ſoluẽdo [b] annatam, probetur expeditio. Fuit reſolutum per Dominos, quòd per obligationem de ſoluendo anna-
2 tam non probatur expeditio † literarum, quia eſt neceſſarium, quòd
3 aliàs, & alio modo legitimo † probetur expeditio, & ſic fuit deciſũ, licèt per plures teſtes præſertim notarios Cameræ fuerit probatũ, quòd cõmuniter, quando fit obligatio pro annata, iam ſunt literæ
4 expeditæ, ratio quia teſtes † non concludunt, ad l. neque tales, C. de prob. l. non hoc, C. vnde leg. c. in præſentia, de prob.

ADDITIO.

a Quandoque etiam literis non expeditis lis dicitur, Rot. deciſ. 1533. p. 3. lib. 3. Diuerſ. & regulariter non facit beneficium litigioſum reſpectu illius contra quem committitur, Rot. deciſ. 18. lib. 2. p. 3. Diuerſ. quia non eſt lis, Veral. deciſ. 92. n. 1. p. 1.

b Annata quibus ſit ſoluenda, Veſtr. prax. Rom. Cur. lib. 1. c. 4. n. 4. Et quis illam recipiat, c. 6. n. 3. eodem de Annat. vlt. & ratione Galeſ. in ſuo opuſculo de Annat. poſito poſt eius libell. de oblig. Camer.

EPITOME.

Actori allegandi conſumptionem gratiæ expectatiuæ rei fuiſſe ſuper certo beneficio, non ſufficit probare acceptationem illius factam per reũ, ſed debet probare, quòd illud beneficiũ cadebat ſuper gratia rei.

SVMMARIA.

1 *Actor tenetur probare acceptationem gratiæ aduerſarij, ſi ſuper ea ſe fundat.*

2 *Reo allegandi conſumptionem gratiæ expectatiuæ actoris fuiſſe in alio beneficio, ſufficit probatio acceptationis illius facta per actorem, Qui ſi vult, debet probare, quòd cadebat ſub ſua gratia.*

DECISIO IX. aliàs 130.

1 SAepe ac ſæpius fuit diſputatum per Dominos de Rota in vna Valentiñ. Parochialis de Pego, Io. Baptiſta de Baldaſinis poſſeſſor d. Parochialis acceptauerat virtute ſuæ gratiæ expectatiuæ certũ beneficium, & ẽt acceptauit Parochialem de Pego, Martinus aũt de Calahorra actor, qui prætendebat ius ad d. parochialem, dicebat d. parochialis acceptationem nõ valuiſſe, quia iã antea acceptauerat aliã, & gratia eius erat cõſumpta, ſed Io. Baptiſta negabat, quia prima acceptatio non valuit, quia beneficium acceptatum non cadebat ſub illa gratia. Fuit igitur dub.

M R. P.

R. P. D. Iacobo Puteo cauſam propon. cui incūbebat onus probandi, An beneficium caderet ſub gratia vel non, & 3. Febr. 1542. Domini fuerunt diuiſi, nam quatuor ex Dominis dixerunt in fauorē Io. Baptiſtæ, Alij vero quatuor in fauorem Martini: in fauorem autem Io. Baptiſtæ, quòd non teneatur probare, quòd beneficium non cadat ſub gratia, fuerunt Epiſcopi Aqueñ. Rauel. Marcus Antonius, & Io. Paulus, tenētes, quòd non tenetur probare, quod beneficium cadat ſub gratia, ſed Martinus, & eorum ratio fuit, quia cum Io. Baptiſta ſit poſſeſſor, & Reus, & Martinus actor, qui vult vincere, & expellere poſſeſſorem, debet probare intentionē ſuam per probationes concludentes, ad not. in c. in præſentia, de prob. & in l. non hoc, C. vnde legi. cum alijs, & dū Martinus dicit Reo poſſeſſori, gratia tua eſt conſumpta, & vult probare, quòd per [a] acceptationem fuit conſumpta, non concludit; quia poteſt eſſe, quòd beneficium non vacaret, vel non caderet ſub gratia, putà, quia vacauit in menſe Ordinarij, vel quia acceptatio non fuit facta in tempore. Vndè cum probatio non cōcludat, Reus eſt abſoluendus. Secundò quia dicere, quòd gratia tua eſt conſumpta, eſt dare obiectum, & obiectuſ debet clarè probari, & nō per præſumptiones, Aegid. deciſ. 528. & ita inuentum eſt notatum per bone, Reuerendiſſimum Cardinalē Simonetam, qui fuit Auditor, & magnus practicus in d. deciſ. vbi hæc verba aderant eius manu ſcripta, limitatur hæc deci. quod ille, qui acceptauit, præſumitur quòd infra tempus acceptauerit, vt non procedat, quando per viam obiectus datur de conſumptione gratiæ, quòd acceptauerit, quod nota multum, & ita limitatur, deciſ. 13. de conceſ. præb. in antiq. Idem dicit deciſ. 3. de conceſ. præb. in nou. Sed R.P. D. Epiſcopi Sarneñ Marſic. Macerat. & Thomas, tenuerunt contrarium, ꝙ Io. Baptiſta debeat probare, quia Martinus iam probauerat conſumptionem, per deciſ. 8. de cauſ. poſſ. & propr. in antiq. & per deciſ. 13. de conceſ. præb. in antiq. & per deciſ. 13. eo. tit. in no. & per conſ. Gem. 103. & inſuper qui dicit, ꝙ cadat ſub gratia, eſt fundamentum ſuæ intentionis, quod per allegantes eſt probandum, per gloſ. in clem. fin. de reſcrip. l. cum qui, ff. de prob. cū reus ſit actor in ſua exceptione, l. 1. de except. Item acceptanti beneficium, & dicenti nō cadere ſub gratia, incumbit onus probandi, Io. And. & DD. in c. cū in multis, de reſcript. lib. 6. Caſſad. deciſ. fin. de conceſ. præb. n. 5. Sed Domini qui tenebant partem Io. Baptiſtæ dixerūt, diſtinguēdo, & ſic omnia
1 concordabant, aut † Actor dicit Reo, (prout in caſu noſtro) gratia eſt cōſumpta, & tunc vera eſt opi.

Aegid.

Aegid. propter rationes iã dictas; quia ita tenuit Rota, & practicauit prout inuentum eſt ſcriptum de manu Cardinalis Simonetæ, aut
2 † reus dicit Actori, gratia tua eſt conſumpta, & probat per ſolam acceptationem, & tunc obtinet reus, & omnia ſupradicta præſumuntur ſic eſſe, & ſic loquuntur dict. deciſ. & DD. in locis alleg. quia per hoc eliditur probatio actoris, Vnde dicitur non plenè fundare intentionem per ſolam acceptationem ſic eliſam, & eneruatam.

ADDITIO.

a Quomodo fiat gratię expectatiuę conſumptio, Vetal. deciſ. 231. n. 1. p. 1 Cenſetur cõſumpta per acceptationẽ beneficij alterius cadentis ſub gratia, Faſtol. dub. Rot. 54. n. 1. cauſ. 28. Acceptatio ſola coram amicis, an ſit ſufficiens cõſumere gratiam, Rot. deciſ. 6. lib. 2. & 813. n. 1. lib. 3. p. 3. Diuerſ. Si nulla conſumit gratiam, Put. deciſ. 257. n. 1. lib. 1. & deciſ. 367. per tot. lib. 2. vbi licet probetur acceptatio non per hoc ſequitur cõſumptio gratiæ; quod eſt contra; dic primo caſu ſcienter ſecundo caſu ignoranter.

b Obiectus, ad hoc vt proſint, clarè debent probari, Rot. deciſ. 526. num. 5. p. 3. lib. 3. Diuerſ. Maximè cum ſunt contra intentionem partis fundatam, deciſ. 189. n. 1. p. 1. eod. Obiectus debent loca, menſem, & annum, non autem horam, & diem, expreſsè habere, Niſi eſſent de ſubſtantia materiæ in articulis deductæ, Rot. deciſ. 18 de teſt. in nou. Sunt odioſi, deciſ. 1. de libel. obl. eod. Magis quàm actio iniuriarum ciuiliter intentata, Rot. deciſ. 1. n. 2. de iniur. & dand. dat. in antiq. In criminalibus debent obiectus luce meridiana eſſe clariores, deciſ. 2. n. 1. de prob. Biſsign. An poſsint declarari, Faſtol. Dub. Rot. 33. nu. 1. cauſ. 13.

De teſtibus.

EPITOME.

Sufficit probare ſcientiam per teſtes, etiam ad incurrendum periurium.

SVMMARIA.

1 *Pœnas bullæ incurrit ille, ad quem teſtes deponunt notitiam bullæ publicationis perueniſſe.*
2 *Teſtis dictum, vt probet refertur ad id, quod certũ eſt, & de quo petitur.*
3 *Certus certiorari amplius non debet, & ignorans eſſe ceſſat.*
4 *Certus ille dicitur eſſe, qui ibi degit, vbi publicatio bullæ fit.*

DECISIO I. aliàs 49.

FVit dubium in vna Vrbeuetana caſtri, coram R. P. D. Epiſcopo Rauel. 6. April. 1543. expedita bul. felic. record. Leo. Papæ X. in qua mandatur Ioan. Frãciſco, ne quid faceret vel innouaret in certa cauſa, ſub certis pœnis; quæ quidem bul. nunquam fuit publicata; poſtea verò fuit emanatum breue ab eodem Pontifice directum eidem, & alijs ſub eiſdem pœnis cum intimatione breuis, ad probandam notitiam
1 Io. Franci. incurriſſe † pœnas contentas in bul. vel in breui, nihil aliud probabatur, niſi teſtes deponen-

ponentes ſimpliciter ad notitiam eiuſdem Franc. perueniſſe [a] publicationem literarum Leo. Dubitarunt
2 Domini, an teſtes † ſimpliciter deponentes publicationem literarum Leo. ſint referendi ad publicationem breuis, & tenuerunt, quòd ad publicationẽ breuis ſint referendi, quia erat certa publicatio, & quãuis breue erat intimandum, ſufficiebat certificata probatio per teſtes; quia qui certus eſt,
3 amplius [a] certiorari non † debet, & ceſſat ignorantia, ad no. per Fely. in c. cognoſcentes, de conſt. verſ. tertia concl. maximè cum
4 † publicatio fuerit facta in loco, vbi Ioan. Franc. degebat, per tex. in c. fi. qui matr. accuſ. poſſ.

ADDITIO.

a Quæ publicatio, cum ſit notabile factum, præſumi facit ſcientia, Veral. deciſ. 360. par. 2. n. 5. publicatio eſt, facti, Creſc. deciſ. 18. de reſcrip n. 7. & ibi nu. 4. publicè facta præſumuntur cognita. Quare introducta publicatio, Achil. de Graſ. deciſ. 389. num. 5.

b Veral. deciſ. 100. num. 2. par. 1. & deciſ. 389. nu. 2. par. 2.

EPITOME.

Teſtis, qui ceſſit beneficium, non eſt teſtis idoneus pro ceſſionario, licèt poſsit examinari, & poni ad partem.

SVMMARIVM.

1 *Teſtis, cedens in fauorem ceſſionarij eſſe non poteſt, licèt admitti poſſit, et examinetur ad partes, & ad partem ſinè præiudicio partis ponatur.*

DECISIO II. aliàs 53.

IN cauſa canonicatus, & præbẽ ſancti Petri de Vrbe coram R.P. D. Io. Paulo, inter Corradum de Graſſis, & Alex. de Guidicionibus. 27. Nouembr. 1538. Fuit concluſum Antonium de Fodratis qui ceſſit omni iuri, quod habebat ad canonicatum in fauorem Alex. [a] nullam fidem facere ex eius teſtificatione in fauorem Alex. & omnes tenuerunt, quòd
1 teſtis † qui ceſſit, nullam fidem faciat in fauorem ceſſionarij, per not. per DD. in c. inſuper de teſtib. Bal. Ang. & Alex. in l. & hæredi, §. nos autem, ff. de pac. ſed quia inſtabatur, quòd admitteretur in teſtem, voluit maior pars, quòd admitteretur, & poneretur ad partem, prout eſt mos in Rota, quia poſſunt poſtea teſtes pro nihilo haberi, & nullum præiudicium parabit aduerſario.

ADDITIO.

a Cedens an poſſit teſtificari pro ceſſionario, Nel. Tract. de Teſt. nu. 34. Auſt. nu. 65. Alberic. nu. 46. de teſtibus. Concord. deciſ. ſeq. num. 4.

EPITOME.

Cedens pro ceſsionario non eſt idoneus teſtis, ſed debet poni ad partem.

SVM-

SVMMARIA.

1 *Rota non ſtat ſententijs extra Rotam latis, non viſis proceſſibus, & ſententijs ſimul conſideratis.*

2 *Teſtis minus incapacis depoſitio, ſimul cum alio teſte legali non ſufficit ad probationem, quando agitur de tollenda ſubreptione, licèt alioqui inhabilitas vnius ſuppleatur per capacitatem alterius.*

3 *Infamatus repellitur à teſtimonio.*

4 *Cedenti rem, ſuper qua deponit, aſſeréti ad ſe ſpectaſſe, nulla fides datur.*

5 *Teſtis legalis licèt vnus ſuppleat alterius inhabilitatem, tamen hoc non eſt verum, quando inhabilis penitus eſt reprobatus.*

6 *Subreptio per vnius teſtis dictum tolli non ſolet, etiam cum alio reprobato, fallit, niſi ſimus in materia quæ à iuris præſumptione adiuuatur, & in valore beneficij, & num. 7.*

DECISIO III. aliàs 148.

Auguſtinus Fiarinus prætendebat ſe acceptaſſe parochialem Cęſenateñ montis Cucuracij, alter verò acceptauit eandem, & prætendebat acceptationẽ ſuam eſſe validam ex eo, quòd Auguſtinus non potuit acceptare; quia tempore acceptationis erat condemnatus vt homicida, & ad hoc probandum fuit præſentata ſententia condemnationis homicidij cõtra Auguſtinum prædictum latam per Curiam Florentinam, inſuper dicebatur, quòd per teſtes non erat probata acceptatio, quia vnus ex teſtibus erat ipſemet Auguſtinus, qui teſtificatus eſt acceptaſſe, & erat in fauorem ceſſionarij, & ſupererat alter teſtis tantũ, qui erat vnicus excluſo Auguſtino, qui erat inhabilis ad teſtificandum de ſuo facto proprio. Dubiũ fuit 16. Iun. 1539. R.P.D.Epiſcopo Rauel. cauſam proponente, an acceptatio, & prouiſio vigore gratiæ expectatiuę per Auguſtinũ Fiarinum probetur in præiuditiũ alterius acceptantis. Fuit tentum per omnes, quòd ex quo de proceſſu non apparet, ſuper quo eſt lata ſententia, non datur fides ſententiæ, vt Auguſtinus cenſeatur inhabilis tãquã homicida; quia Ro-
1 ta † non ſtat ſententijs extra Rotam latis, non [a] viſis proceſſibus, & inſuper reſolutum, quòd iſte
2 Auguſtinus † nõ ſit integer teſtis ad probandum acceptationem, & prouiſionem ſibi factam, quia ipſe ceſſit, & videtur illud factum in fraudem, vt poſſet teſtificari, & etiam, quia eſt infamatus de homicidio, & ratio eſt, quia [b] infama-
3 tus † nõ poteſt teſtificari, ad c. teſtimonium, de teſti. cum vulg. Itẽ
4 cedenti † aſſerenti rem ceſſam ad ipſum ſpectaſſe, non eſt danda fides, Lanfran. in c. quoniam contra falſam, de prob. verſ. teſtium, & Rom. cõnſ. 362. Poſtea fuit inſtatum iterum in eadem cauſa, quòd probatio vnius teſtis incapacis, videlicet Auguſtini cedentis inſimul cum alio teſte legali eſſet
5 ſufficiẽs; † quia vnus teſtis [c] legalis ſupplet inhabilitatem alterius

teſtis, ad not. per Bal. in l. 1. col. 3. C. de teſtam. Rom. in conſ. 290. in fin. Soc. conſ. 130. vol. 1. maximè, quia hic agitur de tollenda ſubreptione. Fuit dubiũ 27. Iun. 1539.
6 an ad tollendum † ſubreptionem gratiæ nouæ prouiſionis ſufficiat probare acceptationem, & prouiſionem coarctatam per vnum teſtem. Fuit dictũ per omnes, quòd non ſufficit probatio acceptationis, & prouiſionis facta per vnum teſtem, etiam cum alio reprobato ad euitandum ſubreptionem, Nec obſt. deci. Aegid. 683. ex qua videtur probari contrarium; quia
7 fuit † intellecta in materia, quæ de iure præſumitur, putà in probatione valoris expreſſi in gratia, qui de iure præſumitur, niſi probetur exceſſus, vt ſentit eadem deciſ. & ſic ſecundum hanc reſolutionem fuit cauſa expedita.

ADDITIO.

a Niſi iuſtificata ſint omnia in proceſſu Curiali, Rot. deciſ. 498. nu. 3. lib. 3. par. 3. Diuerſ.

b Infamis an admittatur ad teſtificañ, & quis Dicatur infamis, Nep. Tract. de teſtib. n. 15. 16. 24. 32. & 35. ꝙ quomodo intelligatur, nu. 29. Butrig. nu. 6. Alex. n. 14. Rebuf. nu. 53. Crot. nu. 8. Rebuf. n. 5. & 6. & nunquid canones in totum repellañt, ibid. num. 18. Quot modis quis dicatur infamis, Nep. dd. nu. 16. 17. & 24. Aufr. num. 54. de Teſtib. Aduerte etiam quòd quis ſit infamis, ſi tamen pro tali non habetur, non repellitur à teſtimonio, Alberic. Tract. de teſt. n. 73.

c Teſtes legaliſſimi admittuntur ad probañ, etiã ſtante ſtatuto prohibente probationẽ per teſtes, Crot. Tract. de teſt. n. 191. in add.

EPITOME.

Teſtium examine commiſſo notario, teſtis etiam iuramenti receptio cenſetur commiſſum.

SVMMARIA.

1 *Teſtis examine commiſſo, & iuramenti commiſſa videtur eſſe receptio.*

2 *Notarius vrgente negociorum multitudine, poteſt teſtes recipere non ſolum ſinè partium conſenſu, verum etiam ipſis contradicentibus.*

3 *Citatio pro ſingulis diebus, & horis, emanata eſt nulla, tamquã incerta.*

4 *Commiſſio receptionis teſtium in dubio præſumitur facta ex cauſa.*

DECISIO IV. aliàs 170.

INter Dominos Comites de Corregio ex vna, & D. Comitem Hieronymum de Sala ex altera, ſuper Parmeñ vallium, & caſtrorum Fuit dubium poſitum in Rota 6. Febr. 1542. R.P. D. Iacobo Puteo cauſam proponente, an ex commiſſione examinis notario facta in præſentia partium, potuerit idem notarius iuramenta teſtiũ recipere, & teſtes præſumãtur examinati in loco deputato, & an monitio pro ſingulis diebus, & horis, in caſu noſtro valeat. Fuit tentũ, quòd per commiſſionem examinis teſtium, videatur etiam commiſſa
1 receptio a iuramenti, † tamquam præambulum, per l. 2. ff. de iuriſd. omn. iudi. & ibi Alex. & per Anto. in c. conſtitutus, in 4. not. de appel.

pel. quem refert,& ſequitur,Fely.
in c.2.de teſti.col. 3. Fuit etiam di
ctum,quòd notarius eſt habilis,&
capax de iure ciuili, vt poſſit [b] te-
ſtes recipere ; etiam ſinè conſenſu
partium,& contradicentibus par-
2 tibus,& hoc ex cauſa, † quæ cau-
ſa eſt multitudo negotioru, vt di-
cit, Alex. in l.hac conſultiſſima,§.
ſi quis autem, C. de teſtam. Item
fuit dictum,quòd citatio pro [c] ſin
gulis diebus,& horis facta ſit nul-
3 la , † tamquam incerta, per conſ.
Bald. 268. incip. factum tale eſt ,
vol. 1. quod conſilium Rota aliàs
ſemper ſequuta eſt, & ſic firmatū,
excluſa opinione, Bart.in d.l.2. li-
mit.4. & poſt. Iaſ. vbi dicit, quòd
commiſſa cauſa,nō cenſetur com-
miſſum iuramentum, quia eſt ma-
4 ius expreſſo, & reg. illius † non
procedit , niſi præambulum eſſet
maius;& cum opinione Alex. cir-
ca capacitatem notarij , tenet Fe-
lyn. in c. cum cauſam , de teſtib.
col. pen. verſ. fal. 2. & commiſſio
receptionis teſtium in dubio præ-
5 ſumitur facta ex cauſa , † ſecun-
dùm Salyc. in auct. ſed iudex ,
quam legit cum l.nec honore, C.
de epiſc. & cler.

ADDITIO.

a Et hoc , quia tenentur teſtes deponere cū iuramento, l.iurſiiurandi , & l. ſolum, C. de teſt. Rot. decil.268. par.2. nu.1. 593. p.1.n. 1. Diuerſ. Antor. Trig. ſign. 37. n.5. Nep. Tract. de teſt.n.52. & 58. Immo ſi nō appareat præſumitur præceſsiſſe iuramentum, Nel. Tract. de teſt.n.72. Alber. n.57. Fal. vt per Cāpeg. de teſt. reg.70. Et debent iurare tactis ſcripturis , Alberic. ſing. 231. Commiſſo examine teſtium, videtur etiam data poteſtas , ſeu per dependentibus ab ea , Dec. in c. in nomine domini , nu.42. extra de probat.

b Boſ. Tract. de teſt. n.26. & 27. Rot. deciſ. 3. de teſt. in nou.

c Citatio partis pro ſingulis diebus,& horis eſt nulla, Bart. in tract. de teſt. n.37.

EPITOME.

Teſtes inter alios, etiam in antiquis probant ſemiplenè, licèt fama in antiquis probet plenè, & illi teſtes in antiquis non probant primum extremum.

SVMMARIA.

1 *Teſtium præmortuorum productio an faciat ſemiplenam probationem in antiquis? non tale quale præiudicium.*
2 *Antiqui teſtes dicuntur ij , qui mortui ſunt , & alij de ea re examinari non poſſunt.*
3 *Teſtes de antiquo concludunt , quando per certam ſcientiam,ſcilicet de viſu deponunt.*
4 *Semiplenæ probationis, in præmortuis teſtibus circa antiqua facta, qualiter interpretatio procedat.*
5 *Teſtes inter alios examinati , etiam in materia antiqua non plenam , ſed ſemiplenam tantùm probationem faciunt.*
6 *Fama probata per teſtes examinatos parte citata in antiquis facit plenā fidem ; licèt regulariter ſemiplenam tantum probationem faciant, teſtes de re antiqua examinati.*
7 *Examen teſtium , parte non citata , eſt ipſo iure nullum.*

M 4 DE-

DECISIO V. aliàs 178.

INter Communitatem Parmæ ex vna, & Communitatem Placentię ex altera lis vertebatur, & erat ſuper ſpolio certæ iuriſdictionis, cõmunitas Parmæ ad probandum primum extremum ſpolij, videlicet poſſeſſionem, adduxit teſtes examinatos iam mortuos, inter prædictam communitatem Parmeñ & alias perſonas, in alio iudicio, dicebatur pro parte communitatis Placeñ nihil probare; quia erant inter alias perſonas producti, & examinati, ex parte Parmeñ replicabatur, quòd cum eſſet examinatio teſtium facta, &
1 eſſet de factis antiquis, teſtes † [a] ſemiplenam probationẽ faciebãt, ad not. per Bart. in l. admonendi, col. 10. verſ. quid ſi dicta teſtium, ff. de iur. iur. Abb. & Felyn. in c. quamuis, de re iud. communitas autẽ Placeñ dicebat, quòd ſolùm faciebant tale quale prę iudicium; ad not. per Areti. in c. cauſam quæ, de teſtib. & in conſ. 164. In hac tamen controuerſia 14. Nouemb. 1543. R. P. D. Ioan. Paulo cauſam proponente, Fuit dubiũ, an teſtes examinati inter communitatem Parmæ, & homines terrę Peregrini, de anno 1424. præſuppoſito, quòd fuerint formaliter examinati, & concludant primum extremum pro communitate Parmæ, an nunc, ex quo ſumus in antiquis, faciant ſemiplenam probationem, & probent concludenter primum extremum contra cõmunitatem Placeñ, dixerunt Domini eadem die, quòd licèt multi DD. dicentes, quòd eſt communis opinio, teneant dictum Bart. & alij teneant contrarium, vt tenet Cur. conſ. 72. & Ripa in d. l. admonendi, pen. col. Domini de Rota inhærentes menti DD. tenuerunt dictum, & opinionem Bart. cum ſequentibus declarationibus; Primò, quòd intelligatur in antiquis,
2 id eſt: quando teſtes † ſunt antiquitus examinati, quo caſu nedũ non poſſent examinari, quia mortui ſunt, ſed etiam propter antiquitatem per alios veriſimiliter probari non poteſt; Secunda declaratio, vt intelligatur, quando teſtes
3 † inter alios examinati, concluderent in dictis ſuis ad certam ſcientiam, vt quia deponerent de viſu, ſecus ſi non concluderent, tunc. n. non facerent ſemiplenam probationem, nec contra tertium non citatum facerent maiorem probationem, quàm contra quem ſunt examinati; Tertia declaratio, 9
4 † illa ſemiplena probatio non excedat terminos, & menſuram ſemiplenæ probationis, id eſt, quòd licèt in antiquis ſemiplena probatio, & [b] fama faciant plenam, & integram probationem, hæc tamẽ ſemiplena probatio, quæ ex teſtibus inter alios examinatis oritur, non facit plenam, nec ſufficiẽtem probationẽ, pro quibus declarationibus

tionibus Rota conſiderauit, quòd dictum Bart. eſt nimis exorbitans à iure communi, & hac ratione reſtringendum; Sed quia tunc tẽporis ſuper hac vltima probatione erat maior difficultas, fuit mandatum, quòd principaliter ſuper ea informaretur, & iterum 21. Nouemb. 1543. Fuit dubium eodem R.P.D. cauſam proponente, præſuppoſito, quòd teſtes examinati de anno 1424. faciant ſemiplenã probationem pro communitate Parmæ contra communitatem Placentiæ, an ex quo ſumus in antiquis, talis ſemiplena probatio probet concludenter primum extremum pro communitate Parmæ. Fuit tentum, & deciſum per omnes Dominos, quòd teſtes inter alios examinati etiam in materia antiqua non faciunt plenam, ſed tantùm ſemiplenam probatio-
6 nem, † & licèt fama, quæ regulariter facit ſemiplenam probationem, faciat plenam in antiquis; Caſſad. de probat. deciſ. 2. Innoc. in c. veniens, de verb. ſignif. Alex. & Iaſ. in l. cum aliquis, C. de iur. delib. illud tamen eſt verum, quando fama probaretur per teſtes exa-
7 minatos, citata parte, † quæ proptereà maiorem habet prærogatiuam, quàm habeat hæc probatio teſtium examinatorum parte [c] nõ citata, contra quam modo producuntur eorum dicta, item quia ſi faceret plenam probationem in antiquis, ſequerentur plura ſpecialia, videlicet, quòd valeat exa-
8 men teſtium parte non citata, † quod eſt contra ius, Item quòd faciat non tantum indicium, ſed etiam ſemiplenam probationem propter antiquitatẽ, Et inſuper, quòd hæc ſemiplena probatio propter antiquitatẽ habeat vim ſemipleņ, & intelligendo Bart. prout DD. & Rota intelligunt; ſolùm in antiquis; quæ ſemiplena probatio non debet habere vim plenæ, quia tũc extenderetur dictum Bart. quia loquendo in antiquis, prout intelligunt DD. ſolùm dixit Bart. quòd facerent tales teſtes ſemiplenam, & non plenam: & ita tenet Dec. in c. veniens, el. 2. num. 11. de teſti. & conſ. 48. vol. 4. & ita concluſum eſt.

ADDITIO.

a Rot. deciſ. 490. num. 4. & 594. par. 1. Diuerſ.

b Fama in antiquis facit plenam fidẽ, Crot. Tract. de teſt. n. 16. 152. 156. Cãpeg. de teſt. reg. 45. Dec. in c. in nomine Domini, n. 18. & 27. vbi de communi ex̃ de teſt.

c Bol. in tract. de teſt. n. 34. c. 2. ex̃ de teſt. Bart. in l. ſi maritus, ff. de quæſt. Corn. conſ. 34 n. 3. vol. 4. Veral. deciſ. 100. par. 3. Nec tale examẽ facit inditium, quod lim. 31. mod. Marant. de ord. iudic. p. 6. mẽb. 1. verſ. citatio, Et niſi eſſemus in arbitratoribus, & teſtes veriſimilia deponerent, Veral. deciſ. 206. p. 3.

EPITOME.

Commiſsio facta ad examinandum teſtes, dat iuriſdictionem commiſſario, tam reſpectu teſtium tunc nominatorum, quàm nominandorum.

SVM-

Digitized by Google

SVMMARIA.

1 *Commiſſio teſtium examinandorum dat facultatem, tàm nominatos quàm non nominatos examinandi.*

2 *Sententia iniuſta eſt, quæ lata eſt in probationibus factis coram perſonis non qualificatis.*

3 *Sententia, referens ſe ad teſtes nulliter examinatos, eſt nulla, ſi non ſe referat eſt iniuſta.*

DECISIO VI. aliàs 290.

FVit reſol. per maiorem partem Dominorum in cauſa Abulen̄ iniuriarum inter Franciſcum de Auila ex vna, & quoſdã milites de Caceres in Hiſpania ex altera, quòd commiſſio † ad [a] examinandum teſtes facta, dat iuriſdictionem commiſſario tam reſpectu teſtium tūc nominatorum, quàm etiam nominandorum, ſed

2 † quia commiſſio fuit facta perſonis non qualificatis, examen teſtium fuit nullum, ex quo Fuit reſolutum etiam ſententiam latam in partibus per illas probationes fuiſſe [b] iniuſtam, & non nullam,

3 quia iudices † non ſe retulerunt ad probationes in actis factas, & ſic fuit ſatisfactum, Felyn. alleg. plures DD. in c. inter cæteras, de iud. col. 2. verſ. primo etiam, & verſ. ſecunda declaratio, col. 3. qui loquitur, quando fuit facta relatio ad probationes factas per modum cauſæ, deficientibus probationibus, quia tunc ſententia eſt nulla, quod in hoc caſu non fuit factum, quia non fuit facta relatio ad probationes, quæ non erant bonæ, nec benè receptæ per habentem ad hoc poteſtatem.

ADDITIO.

a Lim. vt deciſ. ſeq. n. 1. Et quid dicen̄ ſi facta ſit commiſ. in Territorio alieno, Bal. Tract. de teſt. par. 2. n. 5. & ſi tunc depoſuit falſum à quo punien̄, Pap. in form. iur. teſt. gloſ. falſitate, num. 6.

b Vtile eſt videre nunquid ſit iniuſta ſententia, an nulla, ſi iniuſta venit reuocan̄, Afflic. deciſ. 47. Rot. deciſ. 315. par. 2. Diuerſ. ſi nulla reuocatione non eget, Rom. ſing. 215. Ampl. etiam quòd eſſet notoriè iniuſta, quia venit ex eiſdē actis reuocan̄, Veral. deciſ. 120. par. 3. Eſt tamen vtile ſcire, & videre nunquid ſit iniuſta notoriè, an vero iniuſta ſimpliciter, Nam primo caſu nunquam tranſit in iudicatū, Rot. deciſ. 311. p. 2. Diuerſ. neque lapſus quadriennij illi iuuat, Cæſ. de Graſ. deciſ. 126. n. 8. Dato quod in commiſsione eſſet clauſula appellatione remota, Cæſ. de Graſ. deciſ. 147. nu. 7. & 8. & deciſ. 134. n. 3. ſecundo caſu tranſit in iudicatum, iſdem de Graſ. deciſ. 107. nu. 6.

EPITOME.

Examinatio teſtium virtute cōmiſsionis coram iudice incompetente facta, inualida eſt, & nullius momenti: ex æquitate tamen examen illorum, qui iterum non poſſunt examinari, prout ſunt mortui, vel qui abſunt peregrè, vel in longinquo, ſuſtinetur.

SVMMARIA.

1 *Commiſſio teſtes examinandi ad nominatos reſtricta, non eſt extendenda ad alios, & maximè ad eos, quos aduer-*

aduerſarius vult examinari.

2 *Auditores Rotæ, etſi Ordinarij iudices ſint in procedendo, ſunt tamen delegati in iudicando, vnde ſinè neceſſitate data, & cauſa non commiſſa, iuriſdictionem non habent, & num. 6.*

3 *Teſtium demortuorum examen ab auditoribus facta, licèt iudice incompetente, ex æquitate, non de iure tenet.*

4 *Examen teſtium, qui non poſſunt amplius examinari, valet.*

5 *Iudex debet in examinandis teſtibus obſeruare commiſſionis formam.*

7 *Cauſa coram vno iudice Ordinario pendente, alius Ordinarius in ea intromittere ſe non debet.*

DECISIO VII. aliàs 339.

Fauentina decimarum, cauſa coram R.P.D.Rauel. pendebat inter R.P.D.Io.Paulũ ex vna, & Franciſcum Emaldum ex altera, in qua ex parte D. Io. Pauli fuit impetrata commiſſio [a] ad examinandum teſtes per eum præſentatos: virtute tamen eiuſdem cõmiſſionis fuerunt examinati teſtes præfati Franciſci, quæ examinatio fuit facta coram R.P.D.Fabio: contra hoc tamen examen dictũ fuit ex parte d.Io.Pauli fuiſſe nullum, quia coram iudice incompetente, dubium Fuit, an valeret talis examinatio facta, ſiue virtutẽ d. ſuæ commiſſionis, ſiue tãquam examinatio facta coram iudice Ordinario. Fuit tentum, quòd per commiſſionem d. Io. Pauli, aduerſarius non potuit facere examinare teſtes per eũ præſentatos, quia

1 cum fuerit † commiſſio reſtricta ad teſtes commiſſionem impetrantis, non potuit aduerſarius, vti ea commiſſione, & hoc Tenuit maior pars, licèt aliqui ex dominis dixerint contra, per tex. in c. 1. de mut. petit. Item Fuit reſolutum, quòd d. Fabius Auditor tãquam Ordinarius non potuerit facere examinari teſtes præfatos; quia

2 licèt Auditores † ſint [b] Ordinarij in procedendo; ad not. in clem. auditor, de reſcrip. ſinè tamen neceſſitate data præſentiæ iudicis, & commoditatis Auditoris, cui erat diſtributa, & cõmiſſa cauſa, alius non potuit exercere iuriſdictionẽ; ſed potuiſſet reſpectu teſtium abfuturorum, ad c. quoniam frequẽter, vt lit. non conſt. Et tenuerunt

3 quaſi omnes, quòd examen † illorum, qui poſſunt iterum examinari, non tenuerit coram d. Fabio tãquam iudice incompetente; ſed quòd ex quadam æquitate teneat, & ſuſtineatur examẽ illorum, qui

4 † non poſſunt iterum examinari, putà, quia mortui, vel in longinquo abſentes, ad deciſ. 3. de teſtib. in no. & ratio fuit: quia teſtium examinatio aduerſarij fuit

5 inualida, ex quo iudex † debuit obſeruare formam commiſſionis, tex. in c. cum dilecta, de reſcript.

6 & licèt † Auditores Rotæ ſint iudices ordinarij in procedendo, & delegati in iudicãdo, ad deciſ. 341 in nouis, nõ tamen potuit Auditor, cui cauſa non erat commiſſa hoc face-

7 facere: quia cauſa † pendente corã vno iudice Ordinario, alter Ordinarius non poteſt ſe intromittere, vt in l. vbi cœptum, ff. de iudic.

ADDITIO.

a Adde quòd teſtes nulliter examinati de cõſenſu partium, & ex æquitate ne partes grauentur ſuperfluis expenſis ad iterũ examinandũ, probant, Creſcen. deciſ. 4. de Teſtib. Nunquid poſsit examen teſtium per iudicem delegari, Lanfran. Tract. de teſt. n. 16. Commiſsio recipiendi teſtes in cauſa principali facit, vt non poſsint recipi teſtes ſuper reprobatione teſtium alicuius partis, Dec. in c. licèt cauſam, de probat. num. 49. Commiſsio recipiendi teſtes, & inſtrumenta non extenditur ad confeſsionem, Dec. in Rub. extra de probat. nu. 89. Et quando eſt electus examinator, ille non poteſt alteri delegare, ibid.

b Rotæ Auditores habent ordinariam iuriſdictionem in cognoſceñ, & delegatam in ſententiando, Veral. deciſ. 388. num. 3. par. 2. 72. n. 3. par. 3.

Deciſ. 111. eſt 3. de teſt. 341. eſt 16. de re iudic.

De fide Inſtrumentorum.

EPITOME.

Copia reperta in actis facit fidem, probata amiſsione.

SVMMARIA.

1 *Executorialiũ intimatio neceſſaria eſt ad cenſurarũ incurſus declarationẽ.*

2 *Intimationis copia in actis reperta, iuncta atteſtatione notarij de amiſsione regiſtri, eſt ſufficiens cauſa ad cenſurarum declarationem, & probatio.*

DECISIO I. alias 33.

IN cauſa Cracouieñ canonicatus & præbeñ coram me fuit petita declaratio cenſurarum in fauorem Michaelis, contra Bene-
1 dictum intruſum, & † cum ad declarationem de ſtylo eſſet neceſſaria executorialium [a] intimatio, de quarum intimatione ſolùm con-
2 ſtabat † per copiam intimationis [b] originalis in actis cauſæ repertã, & non per intimationem originalem, & etiam per notarij teſtificationem, quem fecit examinari, ſuper amiſſione regeſtri conſtabat, quòd non fuit repertum: Dubitarunt Domini, an hæc eſſet probatio ſufficiens ad declarationem incurſus cenſurarum. Et omnes vnanimiter determinarunt, quòd ſic: quo ſtante 15. Iulij 1538. Fuit per me cauſa expedita, & declaratio facta cenſurarum contra Benedictum intruſum.

ADDITIO.

a Deciſ. 7. vt lit. pend. & Veral. deciſ. 334. par. 1.

b Capyc. deciſ. 40. n. 2. & 4. Et ſtand. eſt copiæ, quando originale eſt penes aduerſarium recuſantem oſtendere, vel non permittentem exhibi formiter, Rot. deciſ. 49. lib. 1. & deciſ. 160. lib. 2. par. 3. Diuerſ. Et an copia copiæ faciat fidem, quando eſt confecta à pluribus notarijs, Veral. deciſ. 234. par. 1.

EPITOME.

Iura extracta in vim literarum compulſorialium inter alios, non arctant Epiſcopum, qui tunc temporis non erat in lite.

SVM-

SVMMARIA.

1 *Compulſoriales eos, qui non ſunt in cauſa, non arctant.*

2 *Decretum non arctat eos, qui non ſunt de iuriſdictione, vel non ſunt in cauſa.*

3 *Decretum, ſiue commiſsio vt liget, tempus datæ, non commiſsionis inſpicitur.*

DECISIO II. aliàs 273.

APrilis 17. 1543. R.P. D.Io. Paulo cauſam proponente, Fuit dubium, an iura extracta contra Epiſcopum ſint in forma probanti, attento quòd tempore decretarũ compulſorialium, Epiſcopus non erat adhuc in lite, tunc pendente inter Priorem, & Conuentum de Truſillo Placentin. diœceſ. ex vna, & capellanos Placentin. ex altera, ſuper quo dubio fuit tale factum, Inter Priorem, & conuentum de Truſillo, & capellanos Placentin. erat lis, & inter hos fuerunt decretæ certæ [a] compulſoriales ad iura extrahenda, quæ fuerunt extracta, Epiſcopo tamen Placentin. prætendente ius ad prædictas capellanias minimè litigante, Prior, & conuentus dicebant iura extracta facere fidem contra Epiſcopum, & eſſe in forma probanti, ſuper quo dubio. Fuit tentum per maiorem partem, quòd iura extracta in vim compulſorialium decretarum inter alios non arctẽt Epiſcopum; quia decretum cõtra Epiſcopum,

1 qui tunc † non erat in cauſa, fuit nullum, cùm nullam haberet iuriſdictionem cõtra ipſum Epiſcopum; nec poſtea hæc nullitas potuit ratificari, & licèt contra intruſos lite pendente procedatur, etiam ſi non fuerint in cauſa, tamen fuit dictum, quòd hoc eſt ex forma executorialium, quod quidem fit in odium taliter intruſorum, & tunc ſupponitur, quòd totus proceſſus, ſententia, & decretum executorialium ſint valida: Sed in hoc caſu decretum contra prædictum Epiſcopum fuit nullũ, & hac ratione non arctauit eum, & non conſtitit, quòd Epiſcopus eſſet intruſus lite pendente, niſi

2 per hæc iura in vim decreti † compulſorialium extracta, quæ non præiudicarunt Epiſcopo ob defectum [b] iuriſdictionis, & Epiſcopus nunquam fuit nominatus in dicta commiſſione, ad not. in c. ſedes, de reſcrip. & per Abb. in c. ſi autem, col. 2. eod. tit. Nec erat in cauſa, & licèt poſtea fuerit commiſſionis tempore, non erat tamẽ

3 † tempore datæ, quæ data eſt conſideranda, ad c. ſi eo tempore, de reſcr. lib. 6. Abb. in c. dilectus, il 2. col. 3. verſ. venio ad ſecundum principale, de præb.

ADDITIO.

a Vt ligent quid agẽ, Rot. deciſ. 931. par. 3. lib. 3. Diuerſ. Quarum duæ ſunt ſpecies, generalis, & ſpecialis, Vide ſtr. prat. Rom. Cur. lib. 6. c. 1. nu. 12. vbi ſub n. 13. ponit

ponit formulam, Quomodo in illorum executionem ſit proceden̄ ibi n. 14.

b Propter cuius defectum, omnia geſta ſunt nulla penitus, Rot. deciſ. 566. lib. 3. par. 3. Diuerſ.

c Quod non ſemper attenditur, Rot. deciſ. 10. n. 1. de conceſſ. præb. in antiq.

EPITOME.

Clem. 1. de prob. loquens in Papa, habet etiam locum in Imperatore.

SVMMARIA.

1 *Inueſtitura inſerta in confirmatione facta per Imperatorem probat, prout & ipſa confirmatio.*

2 *Statur aſſertioni Imperatoris, ſaltem ad effectum transferendi onus probandi in aduerſarium.*

3 *Conſtitutio loquens de Papa, extenditur ad Imperatorem.*

4 *Imperatori eſt credendum.*

5 *Reſeruatio iuris ſuperioritatis facta per Imperatorem, in infeudatione Ducatus Mediolani facit, vt Imperator non impediatur concedere alteri in feudum bona in d. ducatu exiſtentia.*

DECISIO III. aliàs 280.

FEdericus Imperator inueſtiuit, ſeu inueſtituram fecit in fauorem domini Gerardi de Corriggio, & eius ſucceſſorum feudorum vallium Parmeñ Deinde Imperator Maximilianus eandem inueſtituram confirmauit, & in inueſtituræ confirmatione fuit inſerta inueſtitura Federici, an per d. inueſtituram Federici probaretur feudum. & ſuper hoc 24. Martij 1539. R. P. D. Epiſcopo Aqueñ cauſam proponente, fuit tale dubium poſitum in Rota, an inueſti-

1 tura Federici † inſerta in confirmatione Maximiliani ſit in forma probanti. Fuit tentum quòd probat, quia idem Imperator Maximilianus poterat facere, & ideo

2 ſtatur † eius [a] aſſertioni, ſaltem ad transferendum onus in aduerſarium, & ſic tenuit maior pars, per not. per Bal. in c. 1. qui feu. dar. poſſ. dicentem, quod conſtitutio

3 † loquens de Papa extenditur ad

4 Imperatorem, & † Imperatori eſt credendum, vt eſt gloſ. in c. ſi Romanorum, 19. diſtin. licèt duo ex Dominis dixerint, quòd *in præiudicium* tertij non erat fides adhibenda etiam Imperatori, ad no. per Abb. in cle. 1. de probat. Docto. in c. cum à nobis, de teſti. Dec. conſ. 576. colum. fi. & conſ. 606. & licèt fuerit dictum, quòd infeu-

5 datio † vallium non erat valida, quia erat in diſtrictu Ducis Mediol. cui fuerat cōceſſum feudum totius Ducatus, fuit reſponſum, quòd in feudo conceſſo Duci, ſemper fuit reſeruatum ius ſuperioritatis Imperatori, ratione cuius potuit feudum cōcedere vallium præfatorum, ad not. per Campeg. conſ. 11. col. 8. & per Brun. conſ. 1. col. 6. & conſ. 157. col. 3. verſ. præmiſſis tamen.

A D-

ADDITIO.

a Maximè in eius fauorem, Dec. in c. nouit, num. 57. ex de iudic. Prout de Papa teſtante de facto proprio, cui creditur, ſecus ſi in facto alieno, in quo vertitur præiudiium, deciſ. 7. § de probat. Quando principi ſit credeñ, Gram. deciſ. 105.

EPITOME.

Decretum non inficit poſſeſſionem, niſi literæ ſint expeditæ, licèt expediri poſsint.

SVMMARIA.

1 *Defectus notoriæ proprietatis excludit agentem ſpolio.*

2 *Sola ſupplicatio, literis non expeditis, non facit conſtare de iure proprietatis, & ſecundum tenorem talis ſupplicationis non eſt iudicandum.*

3 *Clauſulæ, quæ annullant prouiſiones factas, & faciendas, intelligi debent de prouiſionibus inualidis.*

DECISIO IV. aliàs 306.

Epiſcopus Solis agebat ſpolio ſuper parochiali del Gro. Salamantiñ. & ad probandum colorem tituli preſentauit impetrationem Apoſtolicam ſub Kalen. Auguſti 1537. Didacus de Toledo aduerſarius excludere prætendebat eum ſub † prætextu [a] defectus
1 notoriæ proprietatis, ad deciſ. 2. & 3. de reſtit. ſpol. in nou. Ex eo quòd eadem die, & ſub eadem data, eadem parochialis eccleſia fuit commendata Epiſcopo Salamantin. cum aduocatione, & irritatione aliarum prouiſionum factarũ, & faciendarum, quam tamen exceptionem excludere prętendebat Epiſcopus, ex eo quòd non erant
2 [b] præſentatæ † literæ, expeditæ ſuper hoc, ſed ſolùm ſupplicatio, & ex eo, quòd ſecundum tenorem eius non erat iudicandum ad reg. vulg. de non iudic. & c. & inſuper, licèt eſſet præſentata minuta præfatæ ſupplicationis cum ſubſcriptione quatuor Abbreuiatorum, dicentium bul. poſſe expediri cum clauſulis, & reuocatione aliarum prouiſionum, & ſinè clauſula, dummodo ius alteri non ſit acquiſitum, Idem tamen Epiſcopus reſpondebat, quòd eidem minutæ non erat fides adhibenda, quia non erat expedita bulla, nec etiam erat concedenda dilatio ad expediendum, cum lis durauerit per octo annos, & nunquam fuerit expedita, & materia litis ſuper ſpolio erat odioſa contra d. Didacum ſpoliatorem, & licèt poſſet expediri, nil poterat nocere, quia erant plures clauſulæ poſitæ in illa ſupplicatione, cõtinentes ſubreptiones, quæ tangebant iudiciũ petitorium, & erant examinandæ
3 in illo iudicio, & clauſulæ, † quæ annullant omnes prouiſiones factas, & faciendas, intelligi debebant de prouiſionibus inualidis, vt late not. Felyn. in c. cauſam, quæ, de reſcrip. verſic. non obſtante collatione, Vnde in hac cauſa 10. Maij 1538. Fuit tentum, quòd literæ debeant expediri, non obſtante

ſtante voto Abbreuiatorum, dicentium non eſſe neceſſariam expeditionem literarum; quia non
4 eſt † danda dilatio in ſpolio. Ratio Dominorum fuit, quia ſupplicatio præſentata, ſuper qua literæ erant expediendæ, tollit ius & prouiſionem actorum ſpoliati, & licèt prædictæ literæ fuiſſent expeditæ, in eis tamen ſunt multa, quæ poſſent contra eos proponi, quæ requirunt apicem iuris, & altiorem indaginem, quod abhorret poſſeſſorium: & ſic fuit expedita cauſa in fauorem Epiſcopi.

ADDITIO.

a Rot. deciſ. 2. de teſt. ſpol. deciſ. 10. & 11. de cauſ. prop. in antiq. Aufr. ad Capel. Tholoſ. deciſ. 15.

b Nam cum expeditione literarum perficitur ſupplicatio; Cæſ. de Graſ. deciſ. 47. nu. 6. & ſola ſupplicatio non probat concluſiuè gratiam formalem, & in mūdum redactam ibi nu. 3. Niſi ſignata & expedita ſupplicatione, Veral. deciſ. 267. n. 3. par. 1. tamen dicitur perfecta gratia ex ſola ſignatura, Veral. deciſ. 188. n. 2. par. 3.

EPITOME.

Liber Pontificalis eſt authenticus, & approbatus, propter communem vſum & auctoritatem tacitè datam per Papā, & per alios prælatos inferiores, qui eo vtuntur.

SVMMARIA.

1 *Officium D. N. licèt non obliget de iure, obligat tamen ex generali conſuetudine.*

2 *Conſuetudo inducit legem.*

DECISIO V. aliàs 309.

Archiepiſcopus Hidruntinus coegit Epiſcopum Licieñ. eius ſuffraganeum: vt idem Epiſcopus eidem Archiepiſcopo volenti ingredi in diœceſim ſuam obuiaret etiam proceſſionaliter, prout continetur in libro Pontificali, dante ordinem & formam ad Epiſcopum recipieñ. Ex parte tamen Epiſcopi fuit allegatum librum Pontificalem non eſſe authenticum; & licèt eſſet authenticus, in illo tamen non erat mandatum aut præceptum, quòd compelleretur Epiſcopus ad illud faciendum, ſed tãtum erat poſitum in eius poteſtate ſi vellet. Et ſuper hoc 17. Maij 1538. cauſa pendeñ te corã R. P. D. Epiſcopo Sarneñ fuit deciſum & retentum, quòd liber Pontificalis ſit authenticus & approbatus, per [a] communē vſum & auctoritatem tacitè datam per Papam, & per alios prælatos inferiores, qui vtuntur eo ſicut dicimus de Breuiario, & de alijs libris, quibus vtitur eccleſia in cæremonijs, & ordine ſacramentorum, & diuinorum officiorum. Ratio, quia Eccleſia Romana Pōtificalem prædictum ſeruatum habet in archiuio publico librorum, ex quo extractum & copiatum facit fidem, ad no. in c. ad audientiam, de præſcr. & quòd ſit authenticum tenent Io. And. & DD. in clc. 1. de iureiur. & licèt in Pōtificali,

cali, non ſit verbum, Archiepiſcopus, ſufficit quòd ſit verbum Prælatus, quod comprehendit omnia, Card. in cle. 1. q. 34. de reb. eccl. non alien. & per tot. tit. de ſuppl. negl. præl. & inſuper 2. Maij 1548. Fuit reſolutum, quòd liber Pontificalis obliget, ex conſuetudine generali; quia ſuppoſito id, quod liber ille ſupponit, videlicet ibi cõtenta eſſe in conſuetudine, conſuetudo generalis obligat, ſicut dicitur de officio D.N. quod licèt non obliget de iure, obligat tamẽ
1 ex generali conſuetudine, † Abb. in c. 1. de celebr. miſſ. & [b] conſue-
2 tudo inducit l. † ad not. in l. de quibus, ff. de ll. tex. in c. de his 10. diſt. & cum liber ille Pontificalis det formam, talis forma eſt obſeruanda, ad not. per Fely. in c. cum dilecta, de reſcr. col. 4. & l. certa forma, C. de iur. Fiſc. lib. 10.

ADDITIO.

a Sic dicimus de libro Decretorum compilato per Gratianum, qui liber ex generali conſuetudine obligat, ad not. per DD. & præcipuè per Dec. in l. 1. in 1. lect. n. 20. & 21. & in 2. lect. n. 16. ff. ſi cert. pet.

b Excipe niſi ſit contra ſubſtantiam actus, quia tunc non valet, Rot. deciſ. 6. n. 3. de conſuet. in antiq. Vel contra ius naturale, vt ibi quia illud tollere non poteſt in totum, licèt in parte ſecus, Rot. deciſ. 2. de conſuet. in antiq. Vel contra libertatem Eccleſiæ, deciſ. 3. n. 4. de conſuet. in antiq.

EPITOME.

Principalis notarius, ſuſpicione falſitatis ceſſante, inconuenientiq. omni procul reiecto, poteſt ſignare inſtrumentum, de quo vnus ſubſtitutus rogatus eſt, non aliter ac ſi ipſemet fuiſſet rogatus.

DECISIO VI. aliàs 347.

Oppoſita fuit exceptio falſitatis contra acceptationem factam per Rodericum della Camera in cauſa Toletan. parochialis S. Ioannis de Occena ex parte Franciſci Ortez, ex eo quòd in libro, ſeu prothocollo notarij corã quo fuit facta acceptatio à prædicto Roderico della Camera, & in quo erat hæc acceptatio, erant cõtinuatæ à die 2. Iulij 1533. vſque 10. Ianuarij 1534. nullo die intermiſſo acceptationes, & factæ, & ſcriptæ vna manu, non tamen manu notarij rogati, & eiſdem teſtibus præſentibus, quod videbatur difficile: ſuper hoc tamen Fuit tentum per omnes Dominos, quòd etiam quòd vnus ſubſtitutus fuerit rogat⁹ de actu, notarius [a] principalis poteſt ſignare inſtrumentum, quia ita practicatur in curia. Item Fuit tentum, quòd etiam ſi in centum acceptationibus apponantur per notarium ijdem teſtes, nullum eſt inconueniens, nec eſt ſuſpicio falſitatis; quia inter notarios Rotæ, & aliorum tribunalium practicatur, quòd pro teſtibus [c] in actis apponuntur præſentes ſocij, ex quo ſequitur, quòd ſi ijdem ſunt ſocij, poſſunt ijdem nominatim pro teſtibus apponi in actibus plurimorum dierum: & ſic Fuit reſolutum.

N   AD-

ADDITIO.

a Alex. ſtiatic. in tract. artis Tabel. q. 19. num. 20.

EPITOME.

Protocollum poteſt corrigi, ſtantibus alijs gratiis, etiam poſt vacationem beneficij, ſi de errore legitime conſtat.

DECISIO VII. aliàs 355.

ERror fuit in gratia expectatiua, & pro diœceſi Fauentiñ fuit poſita diœceſis Auellañ, & in cauſa canonicatus & præbendæ Fauentiñ. inter Carolum Trauerſarium ex vna & Dionyſium Malorium ex altera, R.P.D. Thoma de Thanis cauſam ponente 6. Octobris 1540. Fuit dubium, an debeat [a] corrigi protocollum poſt vacationẽ beneficij ſtantibus alijs gratijs, Fuit tentum per omnes, vno tantum excepto, quòd ſi legitimè conſtet de errore, etiam poſt vacationẽ beneficij ſtantibus alijs gratijs poſſit corrigi per text. & not. per DD. in l. errore, C. de teſta. & per Bar. & Dec. in l. ſi librarius, ff. de reg. iur.

ADDITIO.

a An ſufficiat adducere prothocollum in correctione inſtrumenti extenſi, in quo generales clauſulæ non supponuntur extenſæ, Rot. deciſ. 68. lib. 3. p. 3. Diuerſ. n. 8. Quando eſt cancellatum prothocollum vel originale, ab eo ſumptum non facit fidem, Veral. deciſ. 74. num. 4. par. 1. Et redditur ſuſpectum propter diuerſitatem manuum, Oſaſc. deciſ. 36. n. 2. Si diſcordat exemplum, ſiue inſtrumentum authenticum à prothocollo, non probabit, ſed ſtabitur originali, ſiuè prothocollo, Alex. ſtiat. de art. Tabel. q. 26. nu. 35. debet produci parte petente, aliàs copia non probat, Purp. conſ. 62. num. 12. & 221. n. 2. vol. 2. Sim. de Præt. conſ. 196. n. 29. vol. 1. Grauet. de antiq. temp. p. 1. circa prin.

EPITOME.

Extractio inſtrumenti ſententiæ, citatione tantum per edictum interueniente, eſt inualida; quia is de cuius intereſſe, vel præiudicio agitur, debet perſonaliter, vel ad locum domicilii, in quo habitat legitimè citari.

DECISIO VIII. aliàs 354.

FVit extractum in [a] partibus per compulſoriales in curia decretas, inſtrumentum quoddã ſententiæ in cauſa Hiſpalen. portionis inter Ioã. Martinez ex vna, & Ioan. de Morillas ex altera, & ad extrahendum tale inſtrumentũ fuit citatus ille de cuius intereſſe agebatur in loco de Valladolid in Hiſpania, in quo non erat domicilium per edictum, & per diligentiam de reperiendo, cum domicilium eſſet in ciuitate Hiſpalen. Et 29. Octobris 1543. R. P. D. Fabio cauſam proponente, Fuit dubiũ, an inſtrumentũ ſententiæ, de quo agitur, ſit malè extractum ob defectum citationis, Fuit reſolutum per Dominos, ꝙ citatio per edictum nihil valuit, ex eo quòd ille

de

de cuius intereſſe agebatur, non fuit etiam citatus perſonaliter, vel ad locum domicilij, & per conſequens extractio inſtrumenti fuit inualida, ratio eſt, quia quando pars, quæ lædi poteſt, eſt certa, tūc nominatim & ſpecificè debet fieri citatio, text. in c. fin. & ibi Gemin. de elec. lib. 6. & citatio per edictum, quando perſona ſciuit, vel ſciri poteſt, non valet, Caſ. conſ. 154. Felyn. in c. gratum, col. pen. de off. deleg. & ad extractionem inſtrumenti in vim compulſorialiū requiritur ſpecialis citatio, Fely. in c. fi. col. 2. de fid. inſtrum. Rot. deciſ. 390. in antiq. Nec obſt. huic deciſ. c. fin. de dila. & c. fi. de dol. & contum. vbi ſufficit citatio generalis facta diligentia de perquirendo, quia loquuntur quando iudicium eſt introductum, & pars ſe abſentauit, vel quādo reus ſubeſt illi iudici ratione domicilij, qui citationem facit, ſecus autem eſt, quando iudicium non eſt inchoatum, nec pars eſt citata, & non habet domicilium, vbi iudex cognoſcit, quia tunc citatio debet decerni ad locū domicilij, vel habitationis, & tunc ſi nō fuerit repertus citandus, debet fieri citatio ad domum, vel in Eccleſia Cathedrali, vel in loco vbi beneficium de quo agitur eſt ſitum, vt dicunt c. fin. de dilat. & c. fin. de dol. & contum. & clem. cauſam, de elec. & eſt deciſ. Rot. in no. 228. vbi dicitur, quòd quando committitur ad partes cauſa cū poteſtate citādi, debet fieri citatio, & diligentia in loco domicilij, & non reperta parte edictū poni in Eccleſia Cathed. ſequitur Mil. in ver. citatio.

ADDITIO.

a Inſtrumenta extracta in partibus etiam in vim compulſoriarum decretarum per alium notariū quam per principaliter rogatum parte non vocata nō faciunt fidē, Rot. deciſ. 4. n. 1. de fide inſtrum. in antiq. Et ſi extracta in partibus in vim cōpulſoris decret. parte citata faciunt fidē in iud. Rot. deciſ. 43. 1. de probat. in antiq. ſi ſunt extracta in partibus in vim cōpulſoriæ per alium notariū parte non citata, cum nō faciant fidē, ſi pars ad dicen. contra citata, nihil dicat, ſed producat illa in quantū faciunt pro ſe an proſint, Rot. deciſ. 2. de fide inſtrum. in nou.

Deciſ. 43. n. 1. de prob. in antiq. & deciſ. 2. de fide inſtrum. nou. vbi videtur tentum contrarium, Lim. hanc deciſ. vt per Rot. deciſ. 10. de appell. in nou.

Deciſ. 390. in antiq. eſt 4. de fide inſtrum. 228. eſt 22. de Reſcrip.

De præſumptionibus.

EPITOME.

Habitum S. Antonij extra monaſterium deferens, non infert, illum eſſe regularem, a etiam quòd fuerit nominatus, & ipſe nominauerit, & geſſerit ſe pro priore, ſeu pro commendatario.

DECISIO I. aliàs 74.

IN cauſa Callaritan̄ Canonic. & præben̄ inter Iacobū de Aragal ex vna, & Antonium Ferret ex altera, contra quem opponebatur incapacitas

pacitas habendi [a] beneficium ſeculare, quia profeſſus fuerat ordinem S. Antonij, & portabat, & portauit per multa tempora habitum S. Anto. & habebatur pro commẽdatore: Fuit dubitatũ an delatio ſigni S. Antonij iũcta nominatione commendatoris probet profeſſionẽ, & per omnes Dominos 13. Martij 1542. Fuit tentum & deciſum, quòd delatio [b] habitus extra monaſterium, etiã cum nominatione non inducat, nec probet profeſſionem, per not. per Abb. & DD. in c. ex parte, de regul. & in c. vt clerici, eod. tit. Nec obſ. quòd fuit probatum, q. Antonius multoties confeſſus eſt ſe commendatorem eſſe, & ſic nominatus eſt; quia fuit reſpõſum, quòd confeſſio tituli, vel iuris competẽtis, vel non competentis non tollit, nec confert titulum, cum dependeat à poteſtate Papæ, aut ab inſtitutione c. 1. de regul. in 6. c. ex frequentibus, de inſtit. facit deciſ. 408. & deciſ. 421. in nou.

ADDITIO.

a Regularia regularibus, & ſecularia ſecularibus, Rot. deciſ. 762. n. 5. p. 1. Diuerſ. Regulares ex monaſteria degẽtes indiſtinctè ſubijciũtur Ordinario, deciſ. 702. n. 5. eod.

b Habitus geſtatio non probat profeſſionẽ, dum is qui geſtat ſit ex monaſteriũ, Rot. deciſ. 50. n. 2. p. 1. Diuerſ. Profeſſio probatur, vt per Rot. deciſ. 216. n. 17. p. 2. Diuerſ. qñ dicatur profeſſio nulla, deciſ. 129 n. 1. eod. Non geſtare habitum, & coopertum geſtare paria ſunt, Achil. de Graſ. deciſ. 346. nu. 13.

Deciſ. 408. eſt deciſ. 17. de reſt. ſpol. 421. eſt 19. de reſt. ſpol. Adde deciſ. 8. de cauſ. poſ. & prop. in antiq.

EPITOME.

Inueſtituræ antiquæ præſumuntur idem continere, quod continent recentiores, quando conſtat de recentioribus inueſtituris referentibus antiquas, & non conſtat de antiquis.

DECISIO II. aliàs 283.

Domini de Corrigio agẽtes contra Comitem de Sancto Vitale, ac petentes Valles Parmeñ dicebant omnium valliũ vnicam fuiſſe factam inueſtituram, & non plures, & hoc dictum fuit ad fundãdum, quòd feuda eſſent magna, ex eo quòd per Imperatorem vna fuit facta inueſtitura, Comite autẽ de S. Vitale contrarium dicẽte, Fuit dubiũ 1. Decemb. 1539. R. P. D. Aqueñ cauſam proponente, an præſumantur bona de quibus in inueſtitura, conceſſa per vnã inueſtituram, vel per plures: Fuit tentum per omnes Dominos de Rota, excepto D. Ioan. Paulo; quòd ex quo illi de Corrigio oſtẽderunt confirmationem & inueſtituram Imp. omnium horũ bonorum petitorum, quòd ſit vnica cõceſſio & inueſtitura, & nõ plures; quia ſicut omnia hæc bona apparent eſſe conceſſa vnica cõceſſione, ita præſumuntur [a] conceſſa in præteritum, ſcilicet per alios Imp. quia ex præſenti præſumitur in præteritũ, vt eſt Gloſ. in l. ex perſona, C. de prob. & licèt inueſtitura ſe

ra ſe referat ad alias inueſtituras per hæc verba, prout progenitores noſtri conceſſerunt, Tamen cum non appareat de alijs, & cum hæc inueſtitura fuerit facta ab eo qui potuit facere de nouo, valet ſinè [b] oſtenſione aliarũ, & ſic fuit aliàs reſolutum in Rota, quòd verba, prout progenitores noſtri, ſtent diſpoſitiuè, ad not. per Alex. conſ. 26. vol. 5. Fely. in c. quoniam Abbas, col. fi. verſ. confirmo hoc, de offic. deleg. Cur. Iun. conſ. 97. & ſic Fuit deciſum, quòd omnia hęc bona ſemel fuerint conceſſa, & non pluries, & ſic vnum & non plura feuda debent dici, & nominari.

ADDITIO.

a Inueſtitura, quando recipiat interpretationem paſsiuam à iure communi, Rot. deciſ. 198. nu. 3. vbi ſub n. 1. Inueſtitura facta à domino in aliam perſonã pendente approbatione inter eum, & vaſallum, dicitur attentata, quod lim. vt nu. 7. & deciſ. 187. par. 2. Diuerſ.

b Alex. conſ. 15. vol. 5. Tiraq. in conſuetud. Pict. in tit. retract. §. 32. n. 91. cum ſeq.

EPITOME.

Ratificatio non præſumitur, quoties in ſupplicatione interuenit modica impenſa; fallit tamen attento fauore, & acceptatione perſonæ, cui beneficiorum plurimorum inuſitata commendatio facta eſt, vt in cauſa præſenti.

DECISIO III. aliàs 349.

AN in dubio præſumatur ratam fuiſſe commendam parochialis Salamantinæ de Palatios Ruuios. Fuit dubium 18. Octob. 1540. R. P. D. Epiſcopo Marſic. cauſam proponente, in actis enim non conſtabat de ratificatione facta per Epiſcopum, hac ratione dubium Fuit poſitum, & per omnos Dominos reſolutum, quòd licèt regulariter Rota conſueuerit iudicare, quòd nunquam præſumatur ratificatio, ſi interuenit modica expenſa in ſupplicatione, ad not. per Dec. in c. 1. de iud. & tenet Card. conſ. 25. col. 2. & Gemin. conſ. 33. de quo per Sarn. in reg. de an. q. 32. & in reg. de impetr. benefic. viuen. q. 5. in caſu tamen Epiſcopi Fuit tẽtum, quòd in dubio præſumitur ratificatiò, Ratio fuit ex pluribus [a] coniecturis; quia commenda facta Epiſcopo præfato fuit plurimorum beneficiorum, & valoris magni, quæ Papa non conſueuit concedere ſinè precibus, & inſtantijs, & quia Epiſcopus tempore conceſſionis fuit in caſtello S. Angeli vbi Papa Clemẽs aderat, & ipſe Epiſcopus fuit acceptiſſimus Pont. maximè cum conceſſio eſſet in commendam Epiſcopi, quod eſt tenendum pro certo ratum habuiſſe, vt l. qui patitur, ff. mand. l. ſi mandaſſem, eo. l. Pomponius ſcribit ſi vtiliter, & ibi glõ. ff. de neg. geſt. Dec. in l. ſemper qui nõ prohibet, ff. de reg. iur.

ADDITIO.

a Ratificatio tacita ex quibus colligatur cõiecturis, Rot. deciſ. 502. nu. 2. par. 1. colligi

ligi poteſt ex veriſimilibus, & communiter accidentibus, Rot. deciſ.89. n.23.p.2. Diuerſ. Et quando ratificatio actus cenſeatur à domino perſonaliter cum omnibus qualitatibus facta, Put. deciſ. 397. num. 1. lib. 2.

De exceptionibus.

EPITOME.

Excipiens de non numerata pecunia contra obligationem in forma Cameræ, tenetur id probare, quãdo in d.obligatione adeſt confeſſio omnia, & ſingula eſſe vera.

SVMMARIVM.

1 *Excipienti incumbit onus probandi ſuam Exceptionem.*

DECISIO I. aliàs 31.

Coram R. P. D. Epiſcopo Aqueñ 20.Decemb. 1538. per maiorem partem Dominorum Fuit concluſum, & per eundem pronuntiatum, quòd ſtãte obligatione in forma Cameræ per Io. de Macerata de ſoluẽdis certis pecunijs Gundiſaluo de Salazar ſcriptori Apoſtolico, in qua interuenit iuramentum & confeſſio, omnia contenta in contractu obligationis eſſe vera, & ſe recepiſſe pecunias, non obſtante abſolutione à iuramento in fauorem Io. facta, non poſſe opponi exceptionem non numeratæ pecuniæ ad transferendum probationẽ in Gundiſaluũ, ſed ipſum Io. teneri ad pro-
1 bationem † ſuæ exceptionis, ad ꝙ fuerunt inducti teſtes ad not. per Bart. in l.fin. C.de non num. pec. per Alex. & Iaſ. in l.nemo poteſt, ff.de leg. 1. Ex doctr. Bald. in eadem l. cum d. exceptio iſto caſu non veniat oppoſita contra non ſolutionem, ſed contra veritatem, cùm Io.confeſſus fuerit omnia in contractu eſſe vera, & licèt in cõmiſſione prædicti Io. diceretur, ꝙ Gũdiſaluus probaret numerationem, Fuit nihilominus ita tentum impediente reg. de iur. quæſ. non tol. quòd ius iam erat acquiſitum Gundiſaluo ex præfata obligatione.

ADDITIO.

Concordat deciſ.7. inf.eod. Ceſ. de Graſſ. Deciſ. 48. & 145. nu. 1.

EPITOME.

Iuramenti relaxatione non obſtante, debet procedi ad vlteriorem executionem obligationis in forma Cameræ.

DECISIO II. aliàs 79.

Epiſcopus Columna impetrauit abſolutionem, ſeu relaxationem iuramenti ad effectum agẽ. à ſacra Pœnitentiaria, à iuramento interpoſito in obligatione in forma Cameræ, per eum facta in fauorem Comitiſſæ Conſtantiæ de Mainerijs, & facta relaxatione prædicta oppoſuit contra d. obligationem exceptionem nõ numeratæ pecuniæ, ad effectum

vt

vt obligatio non mandaretur executioni. Fuit dubitatum coram R. P. D. Io. Paulo cauſam proponente, an ſtante d.abſolutione, & oppoſita d.exceptione, debeat executio ſuſpendi, maximè ſtante cōceſſione obtenta à Pœnitentiaria derogationis priuilegij cōceſſi Auditori Cam. quod quidem priuilegium habet in ſpecie, quòd non obſtante quacumque iuramēti relaxatione, fiat executio. Fuit 24. *Martij* 1536. per ſeptem ex Dominis deciſum, quòd [a] abſolutio nō operatur, nec impedit quominus fiat executio, nec per [b] relaxationem iuramenti ſuſpenditur executio, ſed tantum operatur, quòd audiatur via ordinaria, & fiat executio; & ſi poſtea repertum fuerit Epiſcopum fouere bonum ius, retractabitur executio, quia quamuis ſit derogatum priuilegio Auditori Cam. in ea parte, qua caſſantur abſolutiones, nihilominus diſponit, quòd procedatur ad executionem obligationis, & in hac parte dicto priuilegio non derogatur per Pœnitentiariam, Quinimò in confirmationē prędictorum dicebat R.P.D.Epiſc.Sarn. qui erat tunc Regens Pœnitentiarię, & Auditor Rotæ, quòd ipſe non permitteret, quòd in relaxatione iuramēti derogaretur expreſsè dicto priuilegio, quatenus diſponit, quòd obligationes in forma Camerę habeant executionem paratam, ratio autem principalis, quare Rota ita interpretaretur relaxationem iuramēti, quòd fiat abſolutio ſinè præiudicio executionis fuit, quia ſi tolleretur executio, tolleretur effectus obligationis in forma Cameræ, & conuentionis curialium, nec eſſet amplius modus contrahēdi, cum omnes obligationes reducerentur ad viam ordinariam, & ad tres ſententias, quod abhorrent obligatio in forma Cameræ, & intentio taliter contrahentium: Et hoc etiam habet confeſſio, quę etiam habet executionem paratā, Tres tamen ex Dominis, tenebant totum contrarium, quòd executio deberet ſuſpendi, per rationes aliquas, quæ cum eſſent debiles, ſic Fuit concluſum.

ADDITIO.

a Non operatur, nec impedit quominus fiat executio, Rot. deciſ. 787. & 799. p.3. lib.3. Diuerſ. Abſolutio à iuramento requirit citationem partis, & ſi quis iurauit ſe non impetraturum abſolutionem a iuramento, an ſit abſolutus ſi impetrauerit, Pap. in form. iuram. quod præſtat. gloſ. iuramentum veritatis, num.4. & 5. & in form. libel. in cau. vend. gl. & ſub eius iuramento, nu. 5.

b Relaxatio iuramenti requirit citationem partis, de communi, Conar. var. reſol. lib.1. nu.5. c. 4. Niſi procederetur extra iudicialiter, Gabriel. com. concl. tit. de citat. concl.1. nu.20.

EPITOME.

Exceptio non numeratæ pecunię, facta prius relaxatione iuramenti, obſtat obligationi in forma cameræ, & ſimulationi, licèt eli-

datur per facultatem Auditori Cam. qua cauetur vt non obſtante aliqua relaxatione, procedat ad executionem.

SVMMARIA.

1 *Iuramento per relaxationem ad effectum agendi ſublato, obligatio in forma Cameræ non habet executionem.*

2 *Exceptio non numeratæ pecuniæ, an contra inſtrumenta guarentigiæ, quæ de iure executionem habent paratam, poſſit opponi.*

DECISIO III. aliàs 80.

IOan. Melendes obligauit ſe in forma Camerę,& habebat relaxationem à iuramento, & oppoſuit contra obligationẽ exceptionem non nume.pecuniæ. Alphonſus Vigil,in cuius fauorem erat facta obligatio in forma Cameræ, petebat obligationis executionẽ, Cauſa fuit propoſita per R. P. D. Marcum Ant. 27. Nouẽbr. 1538. Fuit deciſum per omnes,quòd de iure communi ſublato iuramẽto, & relaxato ad effectum agendi obligatio in forma cameræ non
1 habet exec.† paratam,imò poteſt opponi exceptio non nume. pecuniæ & ſimulationis; Ratio, quia præſuppoſita abſolutione à iuramento, ſublata videtur obligatio in forma Cameræ, quæ principaliter fundatur in iuramento,c.debitores, de iureiur. & quòd in inſtrumentis [a] guarentigiæ habentibus paratam executionem, poſſit opponi exceptio non numera-
2 tæ pecuniæ infra biennium,† not. Bal.in l.in contractibus,in fi.C.de non num.pec. Iaſ. latè in l.qui pecuniam,col. 1.ff.ſi cer.pet. DD.in l.nemo poteſt,ff.de leg.1.& in l.fi. de non num. pec. Sed reſpectu facultatis Auditoris, quæ tollit relaxationem iuramenti, & illam caſſat, & habet eam pro non facta, [b] obligatio in forma Cameræ habet executionem paratam: quia inter alia Auditor Cam. habet in facultate, quòd etiam ſi ſit relaxatum iuramentum, obligatio mandetur executioni, ſed quia prædictus Io. Melendes inſtabat ne obligatio mandaretur executioni,ſtãtibus except.non numeratæ pecuniç & ſimulationis. Iterum 29. Nouemb. 1538. Fuit cauſa propoſita, & omnes Domini tenuerunt eandem deciſionem, quòd licèt de iure deberet admitti talis exceptio, tamen propter facultatem Auditoris Cam. nõ eſt admittenda,quia ſublata eſt difficultas in hac materia,cum d.facultas Auditoris Cam. tollat omnẽ relaxationem, & caſſet, ita vt relaxatio habeatur pro non facta. Sed quia RR. PP. DD. Paulus Capizucchius, & Nicolaus de Aragonia non erant pręſentes,nec dederunt ſua vota, fuit dictum quòd informarentur prædicti, & poſt informationem Fuit concluſum vt dictum eſt per omnes.

A D-

ADDITIO.

a Inſtrumenta guarentigiata habent executionem paratã, Marſ. ſing. 452. n. 1. Theſ. deciſ. Pedem. 26. n. 5. & 12. Ad materiã guarentigiæ, Benedic. de Barziſ. de Guarentig. vbi ex profeſsò per 22. quæſt. qui libell. de Guarentig. ponitur cum libell. de oblig. Camer.

b Iſta obligatio habet executionem paratã Theſ. d. deciſ. 26. n. 11. & an mereatur proceſſum executiuum, Veral. deciſ. 274. p. 2. de obligatione Camerali Veſtr. prax. Rom. Cur. lib. 2. c. 4. n. 2. & 5. & Galeſ. in ſuo libello ad Formulam Cam. oblig. cum ita deciſ. concordat, deciſ. prox. antecedẽs.

EPITOME.

Tertius veniens ad cauſam pro intereſſe, impedit executionem, Si dum exceptio petitur, poſſeſsio reperitur vacans, & quid quando vacauit poſt rem iudicatam, & quando ante, & quãdo locus ſit l. is à quo.

SVMMARIA.

1 *Tertius ſuperueniens & opponens de iure ſuo, an impediat executionem rei iudicatæ.*

2 *Poſſeſſio an per ſolam ceſsionem vacans eſſe dicatur?*

3 *Poſſeſsionis vacatio ad impediendum executionem tertio opponente, non conſideratur tempore prouiſionis & acquiſitionis, ſed tempore quo executio petitur.*

4 *Poſſeſsio per renunciationem ſolam dicitur vacare, ne dum reſpectu poſſeſsionis ciuilis, verum & naturalis.*

DECISIO IV. aliàs 98.

IN cauſa Concheñ parochialis de la Motilla, lis agebatur inter Franciſcum de Peſquera ex vna, & Ioan. de Lerma ex altera: quia Franciſcus prętendebat ius ad illam ob non ſolutam penſionem, Lite pendente Io. mortuus eſt, Petrus Fernandez de Valentiela fuit prouiſus de dicta parochiali, & in ius dicti Ioã. fuit ſubrogatus, cum derogatione reg. de ſubrog. Poſtmodum Frãciſcus de Peſquera intellecto obitu Ioã. fuit ſubrogatus poſt ſubrogationẽ Petri, & citatione facta contra ſua intereſſe putantes, ſententiam, & executoriales obtinuit: prædictus autem Petrus literis ſuæ prouiſionis expeditis, contra Franciſcum cauſam committi fecit, Franciſcus dicebat, quòd executio dictæ ſententiæ non debebat impediri, ex altera dicebatur, quòd d. ſententia non debebat executioni demandari, ex quo contra ipſum ſententia non eſſet lata, & veniebat pro intereſſe ſuo. Fuit dubium, an [a] tertius ſuperueniens, & opponens de iure ſuo [b] impediat executionem
1 rei iudicatę, † ſed quia ex vna parte dicebatur, quòd poſſeſſio non erat vacans tempore prouiſionis, & hac ratione poterat impediri executio, altera verò dicente, quòd ſufficiebat, quòd eſſet vacans tempore executionis. Fuit dubium nunquid quo ad hoc, vt tertius poſſit impedire executionem, requiratur, quòd poſſeſſio eſſet vacans tempore prouiſionis, an verò ſufficiat, quòd ſit vacans poſt rem iudicatam, Sed quia poſſeſſio tẽpore executionis erat plena

plena apud R. D. Ludouicum de Torres, & ipſe ceſſit poſſeſſioni, Fuit dubium an poſſeſſio poterit dici vacans per ſolam ceſſionem
2 † D. Ludouici de Torres in actis factam, Domini de Rota 1. Martij 1543. dixerunt, quòd materia erat difficilis, & aliqui ex eis dicebant, quòd videatur negotium principale,& interim ſequeſtretur poſſeſſio apud Rot. maior pars autem tenuit, quòd tertius non impediat executionem, ex quo poſſeſſio non erat vacans tempore quo petita fuit executio, ſed poſtea poſſeſſor metu executorialiũ, & parendo rei iudicatæ ceſſit poſſeſſioni, quaſi quòd illa ceſſio facta fuerit tantũ in fauorem habentis rem iudicatam, quo caſu non dicitur poſſeſſio vacans, vt tertius potuerit impedire executionem, Nec in hoc caſu habet locum dictum Innoc. in c. veniens, el 2. de teſtib.& per hoc eſt reſponſum ad omnia. Sed R. P. D. Rauel. & D. Raynaldus dicebant, quòd ex quo tẽpore quo tertius venit, reperijt poſſeſſionem vacantem, ſatis eſt pro eo, & pro dicto Inn. & pro eius ratione cum interſit ſua, quòd poſſeſſio ſit vacans; ſed maior pars obtinuit; quia vt teneat vacatio poſſeſſionis ad impediendam executionem tertio opponen
3 te † non conſideratur tẽpus prouiſionis, & acquiſitionis,ſed tempus quo executio petitur, Innoc. in d.c.veniens, el 2. de teſtib. vbi notat ſententiam eſſe executioni mandandam, niſi tertius contradicat, & id intelligit, quando petitur res vacans, ſi autem peteretur res ab alio poſſeſſa,non obſtãte contradictione tertij ſit executio, & idem Innoc. ibidem not. 9 quando petitur executio ſuper rebus adiudicatis poſſeſſis per condemnatum, non impeditur executio dando cautionem, de qua in l. is à quo, ff.de rei vendic. quod eſt intelligendum procedere, ſi tertius comparuit in cauſa ante rem iudicatam; quia ſi comparet poſt rem iudicatam, res iudicata mandanda eſt executioni, nulla præſtita cautione,Iaſ.poſt Imol.& Bald. in l.à Diuo Pio, §. ſi ſuper rebus, ff. de re iud. col. fi. verſ. ſecundo add. Fely. in d. c. veniens, el 2. col. 3. de teſtib. & cum doctr. Inno. tenet Bar. in d. §. ſuper rebus, & Abb. in d.c.veniens, Et pro tertio dubio Fuit dictum, quòd ſufficit, quòd quando petita fuit executio & obtenta ſententia, poſſeſſio eſſet plena, tum quia erat ceſſio facta ad effectum paritionis ſententiæ pro ſententia lata, & in eius fauorem, & ad euitandum proceſſum vlterioris executionis; tum etiam quia per reſignationẽ amittitur ciuilis, & naturalis, ſecus verò quo ad poſſeſſionem facti, & quo ad detentionem vt d. deciſ. 1. in nou. de renun. Et hoc procedit in reſignante poſſidente per alios: nam quãdo alieno corpore

pore poſſidetur, poſſeſſio non perditur, etiam quòd quis animo deſinat poſſidere, quod procedit etiã in ceſſione libera non coacta, ſecundum communes reſolut. contra Alex. vt per Iaſo. in l.3.§.in ammittenda, de acquir. poſſeſ. col. fin. not. in l.peregrè, §. quibus, ff. eo. Et ex his videtur, quòd per ceſſionem ſiue ſpontaneã, ſiue coactam, poſſeſſio non ſit vacans, & ſic Fuit concluſum, non obſt. ꝙ videretur, quòd Innoc. in d.c. veniens, & ibi Fely. de teſtib. dicerent, quòd tertius ſe opponens impedit executionem, ſi poſſeſſio eſt vacans, non habita differentia, ꝙ fuerit vacans ante vel poſt. Item videbatur; quòd per ſolam renuntiationem poſſeſſio diceretur vacans, per not. per Abb. in c. ſollicitè, de reſt. ſpol. per tex. in l.3. §. in amittenda, & l. ſi quis vi, §. differentia, ff. de acq. poſſeſ. vbi Alex. not. procedere nedũ reſpectu poſſeſſionis ciuilis, verum etiam natu-
4 ralis,† Rot. in no.16.& 62.& 352
Nec obſt. quod not. Innoc. in c. ſuper hoc, de renunc. & Calder. conſ.4. Rot. in no.158. incip. licèt reus & poſſeſſor, quia intelligũtur, quando poſt renuntiationẽ longo tempore, vel per triennium renuntians remãſit in poſſeſſione, vt tenet Caſſa. deciſ.4. de reſt. ſpoliat. Alex. in c.1. col.14. quæſt.1. Item cum tertius ſe opponit ne fiat executio in poſſeſſione vacante, debet impedire ratione ſui intereſſe, ne ſibi durior aduerſarius conſtituatur, Bart. in d.§. ſi ſuper rebus, & in l.1. ff. de pet. hæred. Angel. de Aret. in l. à ſententia, col.3. de appell.

ADDITIO.

a Tertius non impedit executionem, quando poſſeſsio tempore petitæ executionis non erat vacua, Rot. deciſ. 2. de reſcrip. n.48. in nou. Secus ſi vacua, Cæſ. de Graſ. deciſ.195. num. 4.

b Dic quod impedit executionem, Rot. deciſ. 320. par.1. Diuerſ.

Deciſ.16. eſt 3. de reſt. ſpol. 62. eſt 2. de rerum permut. 352. eſt 4. de renunc. 158. eſt 1. de renunc.

EPITOME.

Exceptio dolo facis, poteſt opponi in quacumque inſtantia.

DECISIO V. aliàs 201.

FVit dubium in Rota 19. Nouemb. 1543. in cauſa caſtri Montis Fortini inter d. Hieronymum de Columna ex vna, & DD. Martinum, & Fabium Columna partibus ex altera, an in tertia inſtantia poſſit opponi [a] exceptio dolo facis, & ſi non poteſt, an reſtitutio ſit concedenda aduerſus allegationem omiſſam in prima inſtantia, Tenuerunt omnes, quòd exceptio dolo facis, &c. poſſit opponi in ſecunda inſtantia, & ſimiliter in tertia, per reg. l. per hanc, C. de temp. appel. videlicet non allegata allegabo, & non probata

pro-

probabo, reprobata doct. Bal. contrarium tenetis, quam reprobat Saly. ibi. & quo ad ſecundam partem dubij nihil fuit deciſum, licèt videatur reſtitutionem concedi debere, per l. minor viginti quinque annis, omiſſam allegationem, ff. de min. & ibi. Bar. & idem Bar. in l. nam poſtea, §. minor, in fi. ff. de iureiur.

ADDITIO.

a Iſta exceptio quando locum habeat, & quibus obſtet, & quid de exceptione dominij, Afflic. deciſ. 403. n. 19. aliqua de iſta clauſula, Rot. deciſ. 324. n. 1. par. 3. lib. 3. Diuerſ. Duen. Reg. 209.

EPITOME.

Abſolutio à iuramento ad effectum agendi, & excipiendi, non tollit effectum executiuum obligationis in forma Cameræ.

SVMMARIA.

1 *Exceptio non numeratæ pecuniæ non admittitur aduerſus confeſſionem cum renuntiatione iurata.*

2 *Exceptio non admittitur contra inſtrumenta guarentigiata, habentia ex forma ſtatuti vim rei iudicatæ.*

DECISIO VI. aliàs 285.

LIcèt in deciſ. 79. incip. Epiſcopus columna circa materiam iuramenti fuerit facta deciſ. 24. Martij 1539. In eadem cauſa iterum, & inter eoſdem 8. Martij 1540. R.P.D. Io. Paulo cauſam proponente, Fuit dubium, videlicet, ſuppoſito quòd teſtes probent tempore celebrati contractus pecunias non interueniſſe, an R. P. D. Epiſcopus poſſit ſe tueri exceptione non numeratæ pecuniæ, etiã quòd in contractu exceptioni renuntiauerit. Fuit tentum per omnes quòd abſolutio à iuramento ad effectum agendi, & excipiendi, nõ tollit effectum executiuum [a] obligationis in forma Cameræ, ſed Epiſcopus tenetur ſoluere, & poſtea repetere; ſed fuit dictum, quòd ex quo D. Epiſcopus depoſitum fecit pecuniarum in cõtractu debitarum, depoſitum habetur loco ſolutionis, ſecundum ſtylum Auditoris Cameræ, qui ſtylus eſt probatus in Rota, hac ratione, Epiſcopus fuit admiſſus ad probandum pecuniam non numeratam, & ſolum erit videndum de viribus probationis, an ſufficienter probet, quòd pecunia non ſit numerata; & ratio principalis deciſ. fuit quia ſecundum ius [b] exceptio non numeratæ pecuniæ non admittitur aduerſus confeſſionem
1 cum renuntiatione iurata, † Bart. & DD. in l. fin. C. de nõ num. pec. Angel. in l. in cõtractu, eod. tit. Fely. in c. ſi cautio, col. 12. de fide inſtr. & in c. ſi diligenti, col. 8. de for. comp. Itẽ quia ſic eſt de ſtylo introductũ, vt talis obligatio executioni mandetur, nõ obſtante quacũq; exceptione, quia per [c] ſtatutũ poteſt tolli exceptio quæcumq; vt tenet Bal. in l. ex cautione, ad fi.

C. de

C. de non num. pec. Ang. in §. fi. col. 21. inſtit. de excep. ſic per ſtylum idem poteſt introduci ad c. ex literis, de conſt. Soc. in l. 1. colum. 14. ff. ſol. matr. vbi dicit, quòd contra inſtrumenta guarentigiata habentia ex forma ſtatutorum vim [c] rei iudicatæ, non eſt admittenda exceptio, † & ſic Fuit per Dominos deciſum.

2

ADDITIO.

a Deciſ. 2. ſ hoc tit.

b Executio obligationis Cameralis, poteſt impediri per tertios ex bono eod. iure & claro, Rot. deciſ. 641. nu. 16. p. 1. Diuerſ.

c Iſta exceptio quo caſu ſit opponeñ, Put. deciſ. 428. lib. 2. in princ. De iſta exceptione Duen. Reg. 261. Medic. reg. 2. Ian. reg. 89.

d Statutum tollens exceptiones intelligitur non ſolum de friuolis, ſed etiam de legitimis, DD. in c. ex parte, extra de oſt. deleg. vbi Felyn. lim. 20. mod. aliqua in propoſito, Soc. Reg. 172. Don. fin. Reg. lib. 3.

e Exceptio, etiam quòd ſit nullitatis, requirens altiorem indaginem, & prolixiorem non impedit executionem iudicati, lim. vt per Soc. reg. 121. ampl. & lim. vt per Rip. in l. ſi ſe non obtulit, §. condemnatum, nu. 10. & Concord. deciſ. 2. & 3. ſ eod.

EPITOME.

Excipienti contra eum, qui habet fundatam ſuam intentionem, incumbit onus probandi ſuam exceptionem.

DECISIO VII. aliàs 299.

IN cauſa Oueteñ Prioratus de Valuerde ex parte fratrum S. Facundi fuit allegatum non valere vnionem, quia fuit facta ſub conditione, quòd onera prædicti prioratus ſuſtentarentur per Hoſpitale Beatæ MARIAE ſēper Virginis de Beneuēto, & ſub conditione, quòd eſſēt ibi duo monachi ſalariati pro officijs diuinis recitandis, & quòd cū eſſet pars gratię, hoſpitale eſſet obligatū probare, quòd hoc ageretur: ex parte autem hoſpitalis fuit allegatum hæc onera fieri, & adimpleri per d. hoſpitale, & quòd monaſterium Sancti Facundi tenebatur contrarium probare. Fuit dubium 16. Maij 1544. R. P. D. Rauel. cauſam proponente, cui incumbebat onus probandi, quòd in prioratu, de quo agitur deſeruiatur, vel non deſeruiatur: Fuit reſolutū per Dominos, quòd Monaſterium tenetur probare: quia licèt ſeruitium videatur pars gratiæ, & ſic videbatur, quòd hoſpitale teneatur probare, ad deciſ. 10 de probat. in no. maximè cum peteretur confirmatio Canonizatoria, non tamen eſt verum, quòd ſit pars gratiæ, quia gratia vnionis eſt perfecta & ſimplex, licèt reſolubilis in euentū conditionis ad l. 1. ff. de iud. & c. ſi tibi abſenti, de præb. lib. 6. & Seruitium non eſt conditio, ſed modus ad not. in c. verum, de cond. appo. & in l. quibus diebus, §. quidam. de condit. & demonſtr. ex quo ſequitur, quòd hoſpitale fundatam habet intentionem ſuam in vnione perfecta, & ideo monaſterium ipſam vnionem impugnans, & dicens, non eſſe

eſſe ſeruitium, hoc tenetur probare, quia opponit de his quæ non ſunt de iure ipſius monaſterij opponentis, ſed de his quæ ſunt agenda in fauorem alterius, not. Iaſ. in arg. in l. 2. num. 133. C. de iure emphyt. Sarn. reg. de trien. q. 3.

ADDITIO.

Excipiens debet probare ſuam exceptionē, Ceſ. de Graſ. deciſ. 145. num. 2. & debet reus exceptionē probare, ac ſi eſſet actor, iſdem de Graſ. deciſ. 48. nu. 10.

De præſcriptionibus.

EPITOME.

Mala fides ad impediendam præſcriptionem poteſt probari per famam.

SVMMARIA.

1 *Fama probatur per legitimos teſtes.*
2 *Sciri præſumuntur, quæ publica ſunt.*

DECISIO I. aliàs 2.

IN vna Romana Vineæ inter ſocietatem S. Ambroſij ex vna, & Bernardinū de Bubalis ex altera, partibus, die 20. Decemb. anni 1538. Fuit per Dominos deciſum, quòd mala fides ad impediendam præſcriptionem poſſit probari per famam, & ſic ex quo in illa cauſa probatum
1 extitit per [a] teſtes, † quòd lis ſuper vinea de qua agebatur, fuit & erat notoria, & publica vox & fama, ex hoc fuit [b] impedita præſcriptio: fundamentum fuit, quod not. Bart. in l. Celſus, verſ. qualiter probetur mala fides, ff. de vſucap. Alex. conſ. 187. vol. 2. col. 5. Fely. in c. ſi diligenti, de præſcrip. col. 3. quia ea quæ ſunt publica,
2 ius præſumit ſciri, † l. regula, §. & facti, ff. de iur. & fact. ignor. c. Quoniam, de præſump. [c]

ADDITIO.

a Ex quibus, & quot teſtibus dicatur probari fama, Rot. deciſ. 731. lib. 3. p. 3. Diuerſ. Alex. conſ. 70. lib. 3. num. 6. Fama quotuplex ſit, quid ſit, quos pariat effectus, quot homines illam faciant, & qui homines, Pap. in form. libel. inquiſ. verſ. fama per tot.

b Niſi eſſet longiſſima præſcriptio, nam tūc excludit allegationem malæ fidei, quando eſt perfecta, Veral. deciſ. 66. num. 1. p. 2.

c Nam paria ſunt ſcire, ſcire debere, vel ſcire poſſe, Veral. deciſ. 107. num. 4. p. 3.

EPITOME.

Ius petendi ſupplementum legitimæ præſcribitur Annis 30.

SVMMARIA.

1 *Ius agendi ad ſupplementum an præſcribatur ſpatio 30. annorum.*
2 *Actio omnis perſonalis, & omne ius, ſpatio annorum 30. extinguitur.*
3 *Mala fides non conſideratur in præſcriptione, iuris quærendi etiam de iure canonico.*

DECISIO II. aliàs 151.

FVit dubium in Rota 28. Martij 1544. in cauſa Seneñ hæreditatis

reditatis & honorum inter Dominos de Picolominibus corã R. P. D. Epiſcopo Aqueñ & Thom. de Thanis, quæ inſimul cauſa erat commiſſa proponentibus, an ſpatio 30. annorum fuerit pręſcriptũ ius petendi ſupplementum legitimæ, & ſi non ſufficiant 30. anni, quot requirãtur: & Tenuit Rota, quòd ius agendi ad [a] ſupplementum præſcribatur ſpatio 30. anno-
1 rum; † & non minori, ita tenent Iaſ. & DD. reprobata opinio. Bar. ibi. in l. ſi quis filium, C. de inoff. teſtam. tenet Paul. conſ. 109. incip. dubia in quibus, lib. 1. quia tanto tẽpore tollitur [b] omnis actio
2 perſonalis, & omne ius, † l. ſicut, l. omnes, l. cũ notiſſimi, C. de præſcrip. 30. vel 40. ann. l. 1. §. ad hæc, C. de anna. except. l. licet, C. de iure delib. tenet Dec. conſ. 303. non fuit conſiderata mala, vel bona fides ad præſcribendum, niſi poſtquam declarauit ille, cui competat actio ſe velle agere: hoc tenet idem Dec. conſ. 304. nec cõſideratur mala, vel bona fides ad præſcribendum, niſi poſtquam declarauit ille, cui competebat actio ſe velle agere, hoc tenet idẽ Dec. conſ. 304. verſ. vlterius conſiderandum, vbi dicit, quòd antequàm filiæ agnoſcant ſupplementum legitimæ, quia poſſunt non agnoſcere, & recuſare, eſt ius quęrendum & non quæſitum, & in præſcriptione iuris quærendi non conſideratur mala fides, etiam de
3 iure Canonico, † Bart. in l. 1. col. 2. ff. de condit. ex lege Moder. Balb. tract. præſcrip. 4. par. 5. par. prin. q. 3. quæro. de vtili, & quotidiana quæſtione, facit etiam ratio alia, quia hæres antequam legatarius præſcribat ſpatio 30. annorum, & legatarius accipiat legatum, excluditur, Anch. in reper. reg. ſine poſſeſſione, de reg. iur. in 6. col. 9. refert & ſequitur Soc. conſ. 63. col. 2. Idem tenet Pariſ. Car. conſ. 17. col. fin. vol. 1.

ADDITIO.

a Quod non poteſt prohiberi à ſtatuto ne petatur, Rot. deciſ. 964. n. 1. lib. 3. p. 3. Diuerſ. & quo tempore ſupplementum debeatur, & quo valore, Cæſ. de Graſ. deciſ. 156. n. 1. & 9. Et ſi eſt prohibita ſupplementi petitio, an legitimatus grauatus ex fideicommiſſo capiat legitimã, & Trebellianicam iſdem de Graſ. deciſ. 177. n. 7.
b Balb. de præſcrip. 4. p. 4. princ. q. 8. Veral. deciſ. 332. nu. 5. par. 2.

EPITOME.

Præſcriptio non currit ad excludendam debiti compenſationem.

SVMMARIA.

1 *Compenſatio impedit initium, & curſum præſcriptionis.*
2 *Compenſatio fit ipſo iure ad impediendam præſcriptionem.*

DECISIO III. aliàs 200.

FVlginatenſis cauſa pecuniaria agebatur in Rota inter Petrum

trum Marinum, & litis conſortes ex vna, & Franciſcum, & Fratres partibus ex altera, Franciſcus, & fratres petierunt certum debitum à Marino, & litis conſortibus, & hi oppoſuerunt compenſationem alterius debiti, ex parte autem Franciſci, & aliorum fuit dictum, quòd [a] compenſatio non procedebat, nec habebat locum; quia debitum in quo opponebatur compenſatio erat iam præſcriptum, & hæc compenſatio non poterat opponi 11. Febr. 1539. R.P. D.Epiſcopo Marſic. cauſam proponente, Fuit dubiũ, an dato quòd præſcriptio adeſſet, illa non obſt.poſſit opponi compenſatio; Fuit tentum per maiorem partem, quòd non currit præſcriptio ad excludendum compenſationem, etiam ſi non fuerit oppoſita, & hoc per conſ. Anch.5.in ordine,quem ſequitur Fely. in c. ex tranſmiſſa, ad fi. de præſcrip. & Alex.in addi. ad Bart. in l. Senatuſc. in verbo Reſpond. ad primum, ff. de offic. præſi. facit l.quæcũque,cum gloſ. iũcta l.etiam,ff.de compenſ. Balb. in tract. præſcrip. 1. par. vlt. par. princip. 22. caſu verſ. ampl. 2. & 5. Martij 1543. Fuit reſolutum per oẽs, tribus dominis exceptis,
1 q † compenſatio impediat initiũ, & curſum præſcriptionis, & hoc per rationes,Ancha.in d.conſ.5.& ſic ſequitur,quòd contra compenſationem non curat præſcriptio;
2 † quia ipſo iure fit compenſatio.

ADDITIO.

a Quando eſt præſcripta obligatio nõ prodeſt ad compenſañ,Vaſq.controuerſ. Illuſ.c.53. nu.16. Et quibus ſignis cognoſcatur, voluntas & animus compenſandi, Afflic. deciſ.44. num.16. & 28. Quid ſit compenſatio, qualiter fiat, & quotuplex ſit,Tynd. de compenſ. n.1.5.10.& 60.

EPITOME.

Præſcriptio ſtatutaria ſufficit ad præſcribendum ſolutionem omnium annorum.

SVMMARIVM.

1 Præſcriptio ſtatutaria præfinitiua certi temporis, non habet locum in legatis ſub conditione,& contractibus conditionalibus præſtationis annuæ.

DECISIO IV. aliàs 226.

ROmana dotis & fructuum, cauſa ventilabatur in Rota inter Dominos Martinum & Fabium de Capocijs ex vna, & dominium Io. Baptiſtam, & fratres de Theolis ex altera: petebantur fructus, & intereſſe ratione dotis non ſolutæ, allegabatur præſcriptio ſtante ſtatuto Romæ excludẽte creditorem negligẽtem per 16. annos, dicebatur, quòd non obſt. ſtatuto, lapſo termino, 16. annorum, erat ſolutio facienda, quia cum ſingulis annis debitum eſſet ſoluendũ,oportebat probare plures præſcriptiones,& non ſufficiebat vna præſcriptio. Fuit dubium 6. Febr. 1542. R. P. D. Epiſcopo Mar-

Marſic. cauſam proponente, an a præſcriptio ſtatutaria ſufficiat ad præſcribendum ſolutionem omnium annorum, vel quælibet b annua præſtatio requirat ad præſcriptionem tempus 16. annorum à ſtatuto præfixum, cum in hac dubitatione eſſet magna contentio inter vltramontanos & citramontanos. Rota tenuit, quòd ſufficit vna præſcriptio, & ſic tenuit opinionem Bart. in l. cum notiſſimi, §. in his, C. de præſcrip. 30. vel 40.an. & ibi Bald. Angel. Paul. & Alex. in l. de pupillo, §. ſi pluribus, ff. de no.ope. nunt. & ibi Iaſ. tenet hanc opinionem, tenet Balb. in tract. de præſcrip. par. 4. par. princip. q. 8. reiecta opinione vltramontanorum. In caſu tamen de quo agitur, & dubium eſt poſitum, tenuerunt Domini, quòd requiruntur tot præſcriptiones, quot ſunt anni; quia obligatio hæc fuit conditionalis, ſi debitor fuerit in mora ſoluendi ſortem, vel dotem, vt notant DD. in l. vbi autem, §. ſi fortè, ff. de verb. oblig. quo caſu non eſt commiſſa ſtipulatio, nec nata obligatio niſi pro anno, quo fuit in mora, vt inquit Bart. in l. de pupillo, §. ſi in plures, de nou. oper. nunc. & idem dixerunt in legatis annuis in quibus requirun tur plures præſcriptiones, quia non poteſt agi niſi pro primo anno, vt dicunt DD. in loco allegato, & tenet Iaſ. in l. 1. C. de fidei com. quia licèt ſit nata obligatio pro omnibus præſtationibus in futurum, & poſſit agi à principio pro omnibus, non tamen poteſt fieri exactio, niſi pro primo anno, & id quod tenēt DD. in legatis præſcribendis, vt ſint neceſſariæ plures præſcriptiones, illud idē procedit in contractibus conditiona-
1 libus præſtationis annuæ, † Ratio, quia in hac obligatione erat obligatio facta pro quolibet anno, & tantum pro centenario, ex quo ſequitur, quòd propter diſtributionem temporis ſint plures ſtipulationes, Ange. in l. Stychum, §. ſtipulatio, ff. de verb. oblig. Alex. in l. de pupillo, §. ſi pluribus, ff. de nou. oper. nunt. Balb. in tract. de præſcrip. 4. par. prin. q. 3. nu. 15.

ADDITIO.

a Requirit bonam fidem, Sim. de Præt. conſil. 3. num. 31. Non currit contra filiumfam. conſ. 45. num. 22. Neque contra impeditum, vel minorem, Alex. conſ. 101. nu. 27. & 28. lib. 7. & requirit iuramentum, Magon. deciſ. Luc. 62. nu. 27. Quando dicatur obſtare agenti virtute inſtrumenti, Rot. deciſ. 726. num. 1. lib. 3. p. 3. Diuerſ. facilius interrūpitur, quàm præſcriptio iuris communis, & ſemel interrupta non reuiuiſcit, Rot. deciſ. 86. par. 1. num. 2. Contra creditores extenditur etiā ad eos, qui habent ius hypothecæ, deciſ. 727. nu. 1. lim. vt nu. 5. par. 1. Diuerſ. Vide deciſ. proximam ſequentem, & ibi Add.

b An vnica præſcriptio ſufficiat contra annuas præſtationes, Boer. deciſ. 336. n. 1. 2. 3. & 4. Balb. qui allegatur eſt 4. q. princip. 4. principalis. Adde quòd de iure canonico

O

nonico in annuis præſtationibus, ſeu penſionibus non cadit præſcriptio, q. 5, cod. n. 2.

E P I T O M E.

Statutum de non petendo debitum, quando ſunt elapſi 16. anni poſt diem moræ, habet etiam locum in inſtrumento iurato.

S V M M A R I A.

1 *Inſtrumento annullato, iuramentum etiam cenſetur eſſe ſublatum.*

2 *Iuramentum habet vim litis conteſtationis.*

3 *Dilatio, conceſſa à Principe debitori, non extenditur ad debitum iuratũ.*

DECISIO V. aliàs 227.

IN eadem cauſa Fuit dubium 29. April. 1546. An ſtatutum Romanum de non petendo debitum, ſi fuerint elapſi 16. anni poſt diem moræ, habeat locum in inſtrumento iurato: Fuit tentum, quòd comprehendat a inſtrumentum iuratum, & ratio eſt, quia ſtatutum eſt, quòd inſtrumentum poſt 16. annos non probet, ex quo ſequitur, quòd nec apparet de debito, nec de iuramento, inſuper ſicut inſtrumentum eſt ſublatum, ita ſublatum eſt iuramentum,
1 † ad not. per gloſ. in c. ſi diligenti, de for. compet. & per gloſ. in c. inter dilectum, de fide inſtr. in addit. & ita concluſum eſt: licèt videretur dubitabile, ex eo, quia iuramentum habet vim litis con-
2 teſtationis, † & ſic videbatur omnis præſcriptio interrupta, Bald. & Iaſ. in l. nam poſtea, §. ſi his, ff. de iureiur. Fely. in c. fin. col. 4. de præſcrip. Hippoly. in ſing. 141. b Item dilatio conceſſa à Principe debitori, non extenditur ad de-
3 bitum iuratum, † Dec. conſ. 633. in antiq. Rom. in ſing. 7. tex. cum gloſ. in c. cum non deceat, de elect. lib. 6. & not. in c. cum aliquibus, de reſcrip. lib. 6.

A D D I T I O.

a Rot. deciſ. 726. num. 1. in proſit præſcribenti, deciſ. 504. num. 1, lib. 3. par. 3. Diuerſ. Non dicitur ſubrogata in locum præſcriptionis 30. ann. niſi id expreſſè à ſtatuto ſit cautum, vt ibi.

b Rot. deciſ. 88. par. 3. lib. 3. Diuerſ.

c Staphil. de lit. grat. & iuſt. fol. 99. col. 2. Fely. in c. conſtitutus, extra de reſcrip. lit. vt ibi per eum, & per Dec.

Ad ſtatutum Vrbis loquẽs de præſcriptione debiti poſt 16. annos, Rot. deciſ. 504. nu. 3. lib. 3. par. 3. deciſ. 602. nu. 1. par. 1. Diuerſ.

E P I T O M E.

Communis reputatio, & publica vox, & fama, quòd quis adminiſtrauit vt tutor, non probat tutelam.

DECISIO VI. aliàs 228.

FVit dubium in cauſa Romana releuationis indemnitatis inter Nicolaum Caſulanũ ex vna, & Laurentium Chiſium ex altera 2. Martij 1545. R.P.D. Epiſcopo Aquẽ cauſam proponente, an ex a communi reputatione, & publica

blica voce, & fama, quòd Laurentius Chiſius adminiſtrauerit vt tutor ſufficiat, ſinè productione tutelæ. tentum eſt per maiorem partem, quòd ſola reputatio cũ alijs poſitis in dubio ſinè alijs adminiculis, de quibus in conſ. Soc. 153. lib. 2. col. 2. non probauit tutelam, facit quòd not. Iaſ. in l. Barbarius, col. 9. verſ. contraria opin. ff. de offic. præt. facit l. ſi is, ff. de eo qui pro tuto. ſe geſſit, & ibi Bald.

ADDITIO.

1 Quid operetur communis reputatio, Rot. deciſ. 789. par. 1. Diuerſ. Eſt ſufficiens ad probañ clericatum, Rot. deciſ. 1126. p. 3. lib. 3. Diuerſ. Et ad obtineñ beneficia, deciſ. 1163. eod. Et facit ius, Veral. deciſ. 210. n. 2. 3. & 4. par. 2. & 323. nu. 4. p. 3.

EPITOME.

In materia præſcriptionis non fit extenſio de vno caſu ad alium, etiam eiuſdem ſpeciei, & nullo alio poſsidente, vbi ius commune reſiſtit.

SVMMARIVM.

1 *Præſcriptio non extenditur de caſu ad caſum in ijs, in quibus ius commune reſiſtit.*

DECISIO VII. aliàs 244.

EPiſcopus Legioneñ præſcripſit poteſtatem puniendi canonicos ſinè conſenſu capituli, ſed quia hæc præſcriptio dicebatur, quòd erat reſpectu certi delicti, & nõ reſpectu aliorum, in cauſa Archidiaconatus de Saldana? Fuit dubium an præſcriptio extendatur de vno caſu ad alium, vbi reſiſtit ius commune, & Fuit tentum, 1. Martij 1540. per omnes, exceptis Dominis Rauel. Sarneñ & Aqueñ tribus tantum, quòd nõ fiat extenſio in præſcriptione de vno caſu ad alium, etiam eiuſdem ſpeciei, & etiam nullo alio poſſidente, vbi reſiſtit ius commune, & in caſu de quo agitur, quia de iure communi iuriſdictio ſpectat ad Epiſcopum, & capitulum, & hanc concluſionem tenuerunt Domini, per not. per Inn. & Abb. & alios in c. 1. de relig. domi. & in c. dilectus, de cappel. monach. quam concluſionem dixerunt non habere contradictorem, Idem tenent Inn. in c. dilectus, in finalibus verbis. de cappel. monach. Rot. in deciſ. 416. circa med. & deciſ. 398. in nou. Rom. conſ. 368. col. fin. Idem Innoc. in c. dilecto, col. 3 verſ. Item facilius fit extenſio, de offic. Archid. Abb. conſ. 72. vol. 2. licèt Fely. in c. auditis, col. 6. de præſcrip. & Moder. Balb. in tract. de præſcrip. 2. par. prin. 2. q. col. penul. num. 21. & 27. & col. pen. Limitant doctr. Bar. in l. 1. §. ſi qs hoc interdictum, ff. de itin. actuq. priu. vt præſcriptio iuriſdictionis non extendatur in caſu, qui ſit contra ius commune, & alius eſt in poſſeſſione, & ratio aliorum Dominorum tenentium cõtra reſolutionem prædictam fuit, quòd

cum ſit communis opinio, quòd nullo alio exiſtente in poſſeſſione ſit extenſio de caſu ad caſum, Ad not. per DD. in c. auditis, de preſcrip. & in l. Imperium, ff. de iuriſd. omn. iud. non eſt credendum, quòd DD. intelligant dum tamen ius commune non reſiſtat; quia præſcriptio ſemper fit reſiſtente iure communi, vt idem Fely, in d. c. auditis, vbi ponit regulam, quòd præſcriptio non extendatur de caſu ad caſum, & exemplificat per plura exempla in caſibus in quibus ius reſiſtit, † poſtea verò in ſecunda declaratione dicit, quòd prædicta omnia reſtringuntur ad illam declarationẽ, ſcilicet quando alius non reperitur in poſſeſſione, quo caſu dicit, quòd ſit extenſio, ex quo ſequitur, quòd intelligit etiam ſi ius commune reſiſtat; ſed hoc non obſtante Fuit reſolutum, vt dictum eſt.

1

ADDITIO.

Concord. deciſ. 5. & 13. de Renũc. in antiq. Deciſ. 416. eſt 2. de præſcrip. 398. eſt 6. de Renunc.

De ſenten. & re iudicata.

EPITOME.

Brachium ſeculare poteſt exequi contra ſucceſſorem mediatum, vel immediatum.

SVMMARIA.

1 *Litigioſa res, quæ non poteſt alienari abſque nouo iudicio, poteſt exequi contra tertium poſſeſſorem.*

2 *Litigioſi vitium eſt perſonale.*

DECISIO I. alias 12.

IN cauſa ead. Rom. vineę de qua ſupra tit. prox. deciſ. 1. eodem tempore & anno Fuit dubium propoſitũ, an executoriales decretæ, vel brachium ſeculare obtentum contra prædeceſſorem, cum quo eſt ſuper vinea litigatum, poſſit exequi contra ſucceſſorem in eadem vinea lite pendente immediatũ vel mediatum; quia fuerunt plures ſucceſſores, & vltimus fuit ſocietas S. Ambroſij; & fuit deciſum, quòd poſſit exequi brachium ſeculare contra ſucceſſorem mediatum, vel immediatum, Principale fundamentum fuit doctr. Bart. in l. creditoris, C. de pign. col. 7. & 8. qui loquitur ſimpliciter de habente cauſam à litigante, & non diſtinguit an mediatè vel immediatè, & per tex. in c. Eccleſia Sanctæ Mariæ, el 1. vt lit. pend. loquens ſimpliciter, quia quando res eſt litigioſa, quæ nõ poteſt alienari abſque nouo † iudicio, poteſt contra tertium poſſeſſorem exequi, Abb. in c. fin. de alien. iud. mut. cauſ. fac. & in d. c. Eccleſia, el 1. col. pen. vt lit. pend. Nec obſ. quòd vitium † litigioſi eſt perſonale, l. 1. C. de liti. quia loquitur in tertio nõ habente aliquam cauſam à collitigantibus, & ſic loquitur, d. l. 1. C. eod. titu. & DD. ibi in l. Pomponius, §. cum quis, ff. de acquir. poſſeſ.

1

2

A D-

ADDITIO.

a Iſtud vitium non afficit niſi partem, Rot. deciſ.3. vt lit. pend. nu.1. in nou. Veral. deciſ.285. nu.2. par.1. Qualiter contrahatur, & an duret perempta inſtantia, Guid. Pap. q.337. num.4. 6. Mag. deciſ. Flor.128. n.5. & deciſ. Luc.81. n.11.

EPITOME.

Executoriales intimatæ per prędeceſſorem, quo ad illas ſubrogato ſuffragantur.

DECISIO II. aliàs 35.

Fuerunt decretæ executoriales aduerſus Sebaſt. in cauſa Aurieñ monaſt. de Oſſera, ad inſtãtiam Angeli in cuius fauorem fuit res iudic. ipſo Angelo mortuo, fuit ſubrogatus Bernardinus, qui etiam cauſam agens, fuit mortuus, deinde Card. Farneſius fuit ſubrogatus ad cauſam, & ad ius etiam ad a proſecutionem executorialium; Fuit dubium propoſitum per R. P. D. Io. Paulum Tholomeum, an intimatio perſonalis facta Sebaſtiano ad inſtantiam Angeli iam mortui ſit valida, & ſufficiens vt ad inſtantiam Cardinalis ſubroga. decernatur declaratoria cenſurarum, & omnes concluſerunt, quòd ſufficeret, & ſic fuit decreta declaratoria aduerſus Sebaſtianum.

ADDITIO.

a Executorialibus à Rota decretis, & condemnatione intimata nõ poteſt declaratoria coram Aud. Cam. ferri, niſi præcedat monitorium, quod coram eo compareat ad videñ ſe declarari &c. Put. deciſ. 44. per tot. lib.3. Formulã executorialium ponit, Veſtr. in prax. Rom. Cur. lib. 8. c. vlt. executorialibus ad inſtantiam defuncti intimatis, poteſt ad ſubrogati inſtã tiam deueniri ad declaratoriã, Creſc. deciſ.23. de ſent. & re iud. intimatio executorialium facta domi latitantis, ne citetur valet, ac ſi perſonaliter facta eſſet, Creſc. deciſ. 18. de ſent. & re iud.

EPITOME.

Iudex, & auditor à quo, deſerta appellatione, procedit ad executionem.

SVMMARIVM.

1 *Iudex à quo, poteſt ſi fatalia ſunt lapſa, executioni mandare ſuam ſententiam, abſq; eo quòd iudex ad quem pronuntiet ſuper deſertione, vel confirmet primam ſententiam.*

DECISIO III. aliàs 36.

Auditor Rotæ tulit ſentẽtiam contra fictum cõtumacem, quæ tranſiuit in rem iudic. obtentaque commiſſione, decretæ fuerunt executoriales contra fictum contumacem, qui infra decendiũ à die notitiæ, & intimationis appellauit, cauſamque appellationis commiſit, appellationiſque fatalia fuerunt elapſa. Fuit propoſitũ dubium. 1. Apr. 1538. in cauſa Aurieñ monaſterij de Oſſera, R.P. D. Io. Paulo Tholomeo cauſam proponente, an iudex à quo poſſit procedere ad vlteriora cum eiſdẽ

executorialibus, vel an iudex ad quem poſſit declarare appellantē incidiſſe in cenſuras ob non paritionem rei iudicatæ. Concluſerūt Domini, aliquibus tamen contradicētibus, quòd a iudex à quo debet procedere ad vlteriora, & ratio principalis fuit, † quia iudex à quo poteſt executioni mandare ſententiam ſuam, quando lapſa b ſunt fatalia, abſq; eo, quòd iudex ad quem pronuntiet ſuper deſertione, vel confirmet primam ſententiam, ita tenet Bart. in l. tale pactum, §. qui prouocauit, ff. de pact. & eſt deciſ. 141. de appel, in no. Ang. in l. ſi expreſſum, in pen. col. ff. de appell. Ancha. in clem. ſicut, eod. tit. Non obſt. quod alij Domini dicerent prædicta loqui in iudice Ordinario, ſecus in delegato, vt in noſtro caſu, & etiam dicerent, quòd articulus deſertionis appellationis eſt diuerſus ab articulo principali, & ita deberet Bart. ſic intelligi, quia ſic tenebat Bal. in l. eos, C. de appel. in princ. & Fely. latè in c. ex parte, 2. in 1. ſol. de reſcript. & in c. ex ratione, ver. iuxta ſeptimam de appel. hāc diſtinctionem facientes: ſed obtinuit maior pars, & ſic fuit tentum, vt dictum eſt.

ADDITIO.

a Rot. deciſ. 14. 25. & 29. de appel. nu. 5. in nou.

b Appellatio deſeritur per lapſum fatalium poſt concluſionem in cauſa, Rot. deciſ. 1. n. 1. de appel. Biſign. & deciſ. 17. de appel. in nou. plura de deſertione appellationis, & quot modis dicatur, vel efficiatur deſerta, Grauat. ad Veſtr. in prax. Rō. Cur. lib. 3. c. 6. n. 17. & 18. & lib. 7. c. fi. n. 6. & 26. eod. & licet appellatio ſit deſerta, poteſt iudex confirmare primam ſententiam, vel appellationem pronunciare deſertā, Rot. deciſ. 41. n. 1. de appel. in antiq.

EPITOME.

Renuntiare quis videtur rei iudicatæ, patiendo, quòd procedatur ſuper meritis, & eadem cauſa inſtruatur.

SVMMARIA.

1 *Res iudicata annullatur per actum vlteriorem, in præiudicium ſententiæ, geſtum de conſenſu illius, in cuius fauorem ſententia lata fuit.*

2 *Sententia in rem iudicatam tranſacta, amplius ſuper cauſa meritis probationes recipi non debent.*

3 *Renuntiare quis rei iudicatæ videtur, patiendo fieri actus ſententiæ ſuæ præiudiciales.*

DECISIO IV. alias 39.

Dubitarunt Domini de Rota in cauſa Placent. Caſtri Sarmati. R. P. D. Io. Paulo cauſam proponente, an ſententia quæ trāſiuit in rem iudicatam in fauorē vnius ex partibus litigantibus, obſtet & noceat alteri parti aſſerenti & allegāti talem ſententiam eſſe inualidam, & nullius momenti, quia de conſenſu illius in cuius fauorem fuit lata, fuerunt teſtes examinati & alij actus facti in præiu-
1 dicium dictæ ſententiæ, † nulla ſtante

ſtante proteſtatione, maximè quia Dux Mediolani, ſub cuius iuriſdictione erat caſtrum, dixit eſſe nullam, & omnes Domini, nemine diſcrepante, concluſerunt rem iudicatam eſſe nullã, & nullius momenti: & ratio, quia licèt poſt ſententiam quæ tranſiuit in rem iudicatam, probationes amplius ſuper meritis cauſæ admitti non

2 † debeant, ſi tamen pars de facto aliquas probationes induxerit, putà teſtes, vel inſtrumenta parte nõ opponente, viſus eſt renuntiare

3 rei † iudicatæ, Innoc. in c. cum Bertholdus, de re iudica. Iaſ. in l. patre furioſo, ff. de his qui ſunt ſui. num. 22. [a] maximè quia Dux dixit rem iudicatam eſſe inualidam, quod potuit, per ea quæ dicit, Bart. & gloſ. ibi in l. fin. C. ſenten. reſcin. non poſ.

ADDITIO.

a Rot. deciſ. 114. n. 1. lib. 1. par. 3. Diuerſ. Veral. deciſ. 323. n. 4. p. 1. & 279. nu. 2. p. 2.

EPITOME.

Ius quæſitum ex ſententia tolli poteſt per ſuperiorem principem, non tamen dominium.

SVMMARIA.

1 *Princeps non recognoſcens ſuperiorem, poteſt tollere ius ratione ſententiæ parti quæſitum.*

2 *Dominia rerum ſunt de iure naturali gentium, ideoque per ſupremum principem tolli non poſſunt.*

DECISIO V. aliàs 43.

Poſt multas allegationes in cauſa Placeñ Caſtri Sarmati Fuit deciſum, 26. Ian. 1545.

1 quòd † Princeps nõ recognoſcens ſuperiorem, [a] poteſt tollere rem iudicatam, & ſententiam latam in fauorem alicuius, ex qua acquiritur ius, ſed non poterit tollere

2 dominium, Ratio huius eſt, † quia ius proueniens ex ſententia, venit de iure ciuili, dominium autem [b] de iure naturali gentium, arg. not. per DD. maximè Iaſ. in l. fin. C. ſi cont. ius. Dec. in c. quæ in eccleſiarum, de conſtit. Et doct. Bald. in l. fin. C. ſenten. reſcind. non poſſ. fuit approbata reſpectu ſententię: reſpectu autem dominij fuit reprobata, videlicet Principem poſſe tollere rem iudicatam, non autem [c] dominium acquiſitum ex iure gentium.

ADDITIO.

a Rot. deciſ. 368. p. 1. Diuerſ. intellige de rigore non de æquitate, Dec. in c. quæ in Eccleſiarum, n. 126. extra de conſt. Niſi ſit ius quæſitum ex contractu, quia non poteſt etiam de plenitudine poteſtatis, Rot. deciſ. 16. n. 7. par. 2. Diuerſ. vbi ſub n. 8. lim. Cæſ. de Graſ. deciſ. 46. nu. 19.

b DD. communiter in l. ex hoc iure, ff. de iuſ. & iur. in §. ius autem gentium inſt. de iur. natur. & in Rub. de rerum diuiſ. & acquir. rer. dom.

c Niſi ſubſiſtente cauſa, Dec. in d. c. quæ in eccleſiarum nu. 107. & 108. & conſ. 141. 173. in princ. & 224. col. fin.

EPITOME.

Dux Mediolani ſupremus Princeps dicitur.

SVMMARIVM.

1 *Dux Mediolan. poteſt, & quæ ſupremus Princeps, & nu.2.*

DECISIO VI. aliàs 45.

ANno 1545. de menſe Nouembr. in cauſa Placent. Caſtri Sarmati, propoſitum fuit, an [a] Dux Mediolan. poſſit, vt Princeps non recognoſcens ſuperiorem, [b] tollere rem iudicatam, & ſic agere, quæ Princeps ſupremus, nemini ſubiectus poteſt gerere,
1 † aliquibus videbatur, quòd ſic per not. per Abb. & Fely. in c. cum à nobis, de teſtib. per Bald. Angel. Alex. & Soc. quos refert Card. Pariſ. 1. vol. conſ. 1. col. 4. & Iaſ. conſ. 101. vol. 4. & apparebant facta plura decreta Ducis tamquam ſupremi, & neminem recognoſcentis. Alij autem contrarium multis allegationibus dicebant, maximè quia notoriè conſtabat, Ducem recognoſcere Imperatorem, & habere ab eo inueſtituram. Fuit autem deciſum & reſolutum, quòd Dux eſt in quaſi poſſeſſione faciendi illa decreta, & talia obſeruabantur, & poterat
2 agere † quę poteſt ſupremus Princeps, ſtante [c] communi reputatione arg. not. per DD. in l. Barbarius, ff. de offic. præt. & c. conſultationibus, de iure patron. de patrono qui eſt in quaſi poſſeſſione præſentandi. c. querelam, de elec. & c. cũ olim, de cau. poſſ. & propr.

ADDITIO.

a Dux Mediolani poteſt omnia, quæ poteſt Imperator, Dec. in c. paſtoralis, n. 18. de appell. per conſ. Caſtr. 225. ſuper 1. dubio in fine per ipſum alleg.

b Princeps ſolus poteſt ius quæſitum ex ſententia per ſuum reſcriptum auferre, Mag. deciſ. Flor. 26. 60. & 73. n. 1. 15. & n. 1.

c Vide deciſ. 6. ſ de pręſcrip. & quæ ibi dixi, & adde Damaſ. Reg. 115.

EPITOME.

Peruerſio ordinis adhibita per executorem, non inducit nullitatem, ſed tantum iniuſtitiam.

SVMMARIA.

1 *Peruerſio ordinis, adhibita per executorem, non inducit nullitatem, ſed iniuſtitiam.*

2 *Executio, vt primo fiat ſuper mobilibus, deinde ſuper immobilibus, non eſt ſubſtantialis, ſed pro vtilitate partis.*

DECISIO VII. aliàs 185.

CAſtri Tiburtini nullitatis executionis cauſa agebatur inter Dominum Iacobum, & Zambrinum de Paſſamótibus ex vna, & D. Robertum de Paſſamótibus partibus ex altera, Papa mandauerat motu proprio, quòd caſtrũ Tiburtinum venderetur ſi aliunde ſatisfieri non poſſit, vel ſatisfiat, cui executio commiſſa fuit. Executor vero abſque eo, quòd inquireret an adeſſent alia bona, executionem fecit, & fuit venditum caſtrum prædictum, vel ſaltem certa pars

pars eius, Dicebatur in Rota venditionem dicti Caſtri fuiſſe nullã ex eo, quòd non fuit obſeruata forma iuris, vt primo mobilia deinde immobilia bona, poſtea nomina debitorum venderentur, inſuper, quòd non fuit obſeruatus motus proprius, in quo dicebatur alternatiuè, quod adiudicaret Caſtrũ pro rata debiti, quando aliun de non poſſet ſatisfieri, ſeu non ſatisfaceret. Fuit dubiũ 23. Octob. 1543. R. P. D. Io. Paulo cauſam proponente, ſi executio non eſſet facta iuxta motum proprium, an dicatur laborare vitio nullitatis, vel iniuſtitiæ, & an propter alternatiuam motus proprij, videlicet, ſi aliundè ſatisfieri non poſſet, vel ſatisfiat, executio facta ſit valida, pluries hæc cauſa fuit propoſita in Rota, & diſputata, & reſolutis multis dubijs ſolum in hoc fuit difficultas, an executio eſſet nulla, aut veniret retractanda, vt ex tunc, aut iniuſta eſſet, vt ex nunc, & Rota tenuit, vt non eſſet nulla, nec potuerit retractari, quia pars contra quam fuit facta executio, debuit appellare, & cum non appellauerit, executio & inde ſecuta tranſierunt in rem iudicatam. Poſt plurimam diſputationem, maior pars Rotæ Tenuit hoc, &

1 ratio, † quia [a] peruerſio ordinis adhibita per executorem non inducit nullitatẽ, ſed tantum iniuſtitiam, ſecundũ DD. in l. à Diuo Pio, §. in vẽditione, ff. de re iudic. quam opinionem Rota tenuit eſſe communem, & ab ea non recedendum Soc. tenet conſ. 158. licèt aliqui ex Dominis facerent differentiam inter peruerſionem iudicis, vt in hoc procedebat opinio Bar. & peruerſionẽ executoris, & nuntij, & hæc inducat nullitatem, allegabant Alex. conſ. 5. vol. 2. & Afflict. deciſ. 358. maior tamen pars reprobauit hanc diſtinctionẽ hac ratione, quia Alex. non firmat, & Afflic. nihil allegat, & inſuper quia Bart. & alij DD. dicũt, quòd ordo datus in executione,

2 vt primo in mobilibus, † deinde in immobilibus, non eſt ordo ſubſtantialis ad proceſſum, ſed eſt pro vtilitate partis, & cùm de eius vtilitate tractetur, vel incõmodo debuit appellare, ſi tamen non appellat ſibi imputet: & ſic fuit reſponſum ad multa allegata per aduocatos, quia dictũ fuit, quòd hæc non erat forma, nec cõditio, ſed ordo concernens vtilitatem partis, & hanc concluſionem vltra Bart. in d. §. in venditione tenet Bald. in auth. ſed hodie, col. 2. verſ. quæro nunquid, C. de act. & oblig. Abb. in c. quoad conſultationem, de re iudic. & ſic fuit deciſum.

ADDITIO.

a In precedenti peruerſio ordinis non cauſat nullitatem, ſed grauat partem, ideò appellandũ eſt, Veral. deciſ. 60. n. 5. par. 1. in

in proceſſu requiritur ordo, qui non preſumitur, Dec. in repet. c. de quo vult Deo, in 2. lect. n. 17. ex de iudic. de perverſione ordinis, Med. reg. 7. Euerard. in loco ab ordine, Matan. de ord. iudic. in prohæm. num. 12. Azo Rub. 104. Iad. reg. 214.

EPITOME.

Sententia lata inter quoſdam, non facit ius quo ad alios, niſi ipſi fuerint citati, vel habuerint ſcientiam litis, quia tunc fortaſſe ſecus eſſet dicendum.

DECISIO VIII. aliàs 217.

SEntentia fuit lata in partibus in cauſa iuris patronatus monaſterij S. Bartholomæi Nauetenſi R. D. Cardinalis Pariſius prætendebat ius in illo monaſterio, oppoſita fuit exceptio ſententiæ, & ꝙ præiudicabat Cardinali, ipſe autem dicebat minimè præiudicare, tamquam res inter alios acta, vt C. res inter alios acta, per tot. & C. quib. res iudi. non noc. Fuit dubium 10. Decemb. 1543. R. P. D. Fab. cauſam proponente, an proceſſus & ſententia, præſuppoſita validitate, noceant Cardinali. Fuit tentum per omnes, quòd ſententia [a] lata contra alium non preiudicet Card. Pariſio, nec faciat ius quo ad eum, cuius principalis ratio fuit, quia ad hoc vt ſententia ſuper ſtatu faciat ius quo ad alios, requiritur, quòd fuerit citatus is, cuius principaliter intereſt, vt tradunt DD. in l. ingenuum, ff. de ſtat. hom. & cum principale intereſſe in huiuſmodi cauſa cõcernat Epiſcopum, ad quem ſpectat ius conferendi liberè beneficia, ſententia ſuper ſeruitute beneficij, ipſo non citato, non facit ius quo ad omnes, & hoc Fuit tentum in caſu quo Epiſcopus non habuiſſet ſcientiã litis inter alios, ſi enim habuiſſet, aliud forſan eſſet dicendum. Item licèt ſententia lata ſuper ſtatu, faciat fidem in quocumq; iudicio, vt tenet Abb. & Fely. in c. ſuper eo, de teſt. ibi per l. ingenuum, iam alleg. verum eſt, quando eſt ſuper ingenuitate, ſecus in declaratione ſeruitutis, vt dicit gloſ. in l. ingenuum.

ADDITIO.

a Sententia inter alios lata non facit ius, niſi ſit intruſus lite pẽdente, Rot. deciſ. 545. Et niſi ſit lata ſuper legitimatione, nàm tunc facit ius inter alios, deciſ. 108. lib. 3. par. 3. Diuerſ.

EPITOME.

Titulus Canonizatus in cauſa commendæ, cum impoſitione perpetui ſilentij ex aduerſo litiganti, paritionis ſententiæ tantum operatur effectum, ad ceſsionem vero iuris, aduerſarium nequit compellere.

DECISIO IX. aliàs 275.

CArdinalis Farneſius litem habuit aduerſus Cardinalẽ de Mantua, ſuper monaſterio Beatæ MARIAE de Lucedio Caſalẽ dioeceſ. & ſententia fuit lata in fauorem Card. Farneſ. in qua

fuit

fuit [a] canonizatus titulus eius cōmendæ, cum impoſitione perpetui ſilentij Cardinali de Mantua, habita re iudicata, & decretis executorialibus & intimatis, inſtabatur ex parte Cardinalis Farneſij pro [b] declaratoria, quouſque Cardinalis Mantuanus cederet iuri ſuo, quod tenebatur facere, vt dicebatur, & ſi non appellaſſet à ſententia, cum plurima poſſet eſſe remedia, oportebat cedere, vt his omnibus remedijs eſſet priuatus. Ex altera parte fuit allegatum, quòd non fuit condemnatus ad cedendum, ipſe autem non poſſidens ad aliud nō erat obligatus, niſi ad obtemperandum ſententiæ, cui iam conſenſerat, ſuper hoc 13. Iun. 1538. Fuit tentum per Dominos, quòd Cardinalis de Mantua non poteſt declarari, nec tenetur cedere, nec de diſcedendo à moleſtationibus promittere, ſed ſufficit parere rei iudicatæ, & ſic Fuit deciſum, vt ſimile decidatur in ſimilibus dubijs.

ADDITIO.

a Titulū quis oſtendere non tenetur, quando eiuſdem tituli canonizatio nō petitur, Veral. deciſ. 394. nu. 3. p. 2. Si pars petat canonizari alium titulum, & alium inſtantiam recedentem ab inſtantia cauſæ, & appellationis ſecundi iudicis, feceris tamquā mutationem iudicij inducens expenſas refundere tenetur, Rot. deciſ. 246. n. 2. p. 3. lib. 3. Diuerſ.

b An poſſit relaxari declaratoria ob non paritionem executorialium, Rot. deciſ. 77. lib. 2. aliqua deciſ. 29. eod. & deciſ. 1. lib. 3. par. 3. Diuerſ.

EPITOME.

Laudum non eſt exequendum pro parte, ſed in totum exequi debet.

SVMMARIVM.

1 Sententia arbitraria æquiparatur tranſactioni, & prout tranſactio eſt regulanda.

DECISIO X. aliàs 313.

IN cauſa Elueñ teſtamenti, inter Philippum de Seſſa, & Cōmunitatem presbyterorum Vallis de Inſula, Fuit in partibus factum compromiſſum, cuius vigore fuit [a] ſententia arbitraria lata per Iudices [b] arbitrarios, in qua prædicta Communitas fuit condemnata ad reſtitutionem certorum domus & horti, Philippus autem cōdemnatus ad præſtandum conſenſum ſuper extinctione certæ cappellaniæ maioris, quam ipſe poſſidebat. In curia autem ex parte eiuſdem Philippi fuit petitum, vt executioni mandaretur talis arbitraria ſententia contra Communitatem, vt reſtitueret domū & hortum, Communitas autem, petijt vt conſenſus preſtaretur ad extinctionē prædictæ capellaniæ. Fuit dub. 10. Maij 1542. R.P. D. Epiſcopo Rauel. cauſam proponente, an ſententia arbitraria ſit exequibilis pro parte, Fuit tentum eadē die, quòd ſententia arbitraria nō debet exequi pro parte faciente in fauorem vnius ex compromittentibus, 1

tentibus, ideſt pro parte Philippi, & non pro parte faciente pro Cõmunitate; Ratio, quia cum arbitramentum ſit contractus, omnia capitula cenſentur eſſe correſpectiua, & vna pars intelligitur conſenſiſſe & emologaſſe facientia cõtra ſe, vt altera etiam emologaret facientia in ipſius fauorem, iux. no. per Fely. in c. paſtoralis, de reſcr. licèt de rigore poſſet dubitari, per no. per text. & gloſ. in c. cum tempore, de arbitr. & cauſa etiam
1 deciſ. prædictæ fuit † quia ſentẽtia talis arbitraria æquiparatur tranſactioni, & debet regulari vt tranſactio, vt no. Bart. in l. non vtique, §. fi. ff. de eo quod cer. loc. & in auth. ſi vero, C. de iud. & tranſactio non poteſt pro vna parte valere, & pro alia non; quia contractus eſt vltro citroque obligatorius, ad not. in l. 1. C. de tranſact. cum vulg.

ADDITIO.

a Sententia arbitraria hoc eſt laudum non habet paratam exequutionem, Theſ. deciſ. Pedem. 26. nu. 4. non valet laudũ, vbi vnus ex arbitris condemnat in plus quã alter, Rot. deciſ. 1. n. 1. de arbit. Biſign. Obijciẽs de iniquitate laudi docere debet, Put. deciſ. 113. n. 5. par. 1. Si eſt latum in præiudicium Eccleſiæ, & beneficiatorum, non tenetur ſucceſſor ſtare, Put. d. deciſ. num. 4.

b Qui poſſunt fere ſententiam ſinè ſcriptis, DD. in c. quintaualli s, de iureiur. Rom. in Repet. l. 1. nu. 38. de arbitr. gloſ. in c. vlt. de ſent. & re. iudic. in 6. Autent. ſi tibi, de mand. princ. Et parte non citata Bald. in l. certum col. 2. C. vnde legitim. Alex. in l. de vnoquoque, nu. 60. de re iud. & conſ. 217. n. 8. lib. 2. Soc. ſen. conſ. 90. n. 17. lib. 4.

EPITOME.

Sententiæ latæ extra curiam non probant, neque executioni demandantur ſinè proceſſu.

SVMMARIVM.

1 *Pro ſententia, & proceſſu eſt præſumen. ampl. vt n. 2.*

3 *Rota ſententias extra curiam latas exequi non ſolet, proceſſibus earum non viſis.*

DECISIO XI. aliàs 319.

1 Licèt † pro a ſententia ſit ſerm per præſumendum, & pro proceſſu, vt tenet Abb. Fely. & Dec. in c. quoniã contra, de prob. & eſt communis opinio, & eſt de-
2 ciſ. Rotæ 9. in nou. † maximè ſi eſt lata partibus præſentibus, vt tenet Corn. conſ. 245. col. 5. vol. 2. in cauſa tamen Toletañ parochialis de la Eſtrella inter Epiſcopum Solis ex vna, & D. Martinum de Cordoua ex altera, dubio propoſito per R. P. D. Marſic. 24. Martij 1539. An ſententia de partibus ſinè proceſſu, etiam procuratore partis præſente ſufficiat, & fidem faciat, & in hoc dubio Fuit tentũ per maiorem partem, aliquibus tamen contradicentibus, quòd non ſtetur ſententiæ, neque fides adhibeatur, niſi appareat de proceſſu,

ceſſu, quia ſi ſtaretur, eſſet quædã
1 indirecta executio, & Rota † nunquam conſueuit ſententias latas extra[b] Rotam exequi, proceſſibus non viſis, & Communem opinionem iam dictam, intellexerunt Domini in ſententijs latis extra Rotam, quæ exequuntur in partibus.

ADDITIO.

a DD. in l. qui Romæ §. duo fratres, ff. de verb. oblig. Et ſemper pro non deſertione ſententiæ eſt tenen. Caſſad. deciſ. 4. in fin. de appel. per doctrinam Caſtren. in l. 1. ff. ſi quis caut.

b Rota ſententijs latis in partibus non multum tribuere ſolet, niſi in proceſſu curiali iuſtificentur, Rot. deciſ. 498. n. 1. p. 3. lib. 3. Diuerſ. Ex ſola ſententia, ſine productione proceſſus non probat in Rota, quando eſt lata ſententia in partibus, deciſ. 1146. nu. 1. eod. Vide ſ. deciſ. 3. de teſtib.

Deciſ. 9. eſt 3. de teſt. in integ.

EPITOME.

Proceſſus factus in partibus, lite pendente in curia, eſt nullus.

SVMMARIA.

1 *Quando cauſa eſt deuoluta ad curiã, non poteſt extrahi de curia, niſi de certa ſcientia Papæ.*

2 *Quando Papa cœpit cognoſcere, alius ſe intromittere non poteſt.*

DECISIO XII. aliàs 320.

IN eadẽ cauſa inter prædictos R. P. D. Epiſcopum Solis ex vna, & D. Martinum de Cordoua ex altera, Epiſcopus petijt ſententias latas in Rota ſuper poſſeſſione in eadẽ parochiali de la Eſtrella confirmari in fauorem Epiſco-
1 pi, D. Martino tamen impediente ex eo, quòd in partibus prius contra eundem D. Epiſcopum, & in fauorem D. Martini fuit lata ſententia ſuper poſſeſſione, & habuit rem iudicatam, Epiſcopus autem allegauit fuiſſe nullam talem ſententiam, quia tunc temporis lis pẽ-
1 debat in Romana curia, & † quando cauſa eſt [a] deuoluta ad curiã, non poteſt extrahi de curia, niſi de certa ſcientia Papæ, ad deciſ. 47. de reſcrip. in antiq. alias nu. 387. & tenet Fely. in c. ad audientiam, el 2. col. 15. in ver. literæ ad
a lites, fal. 6. de reſcr. tenet Iaſ. in l. more, col. penul. ff. de iur. om. iud. Die tamen 9. Iun. 1540. eodem R. P. D. Epiſcopo Marſic. cauſam proponente, Fuit dubium, an proceſſus, & ſentẽtia de partibus ſubſiſtant contra duas cõformes ſententias latas in Rota in fauorem Epiſcopi, & impediant illarum confirmationem. Fuit tentum per omnes, quòd proceſſus & ſententia ſint nulla propter pendentiam
2 cauſæ in curia, Cum † enim Papa incœpit cognoſcere, alius non poteſt ſe intromittere, ad no. per DD. maximè Franc. in c. vt noſtrum, de appel.

AD-

ADDITIO.

a Cauſa deuoluitur per ſolam citationem, quæ elicitur ex eo, quia conſtituit procuratorẽ ad proſequen illam cauſam, licèt citatio non ſit legitima, Veral. deciſ. 252. nu. 1. & 3. vbi dat intellectum p. 1. Et quã ſit deuoluta, deciſ. 100. n. 1. 254. n. 1. eod. Et ad ſedem Apoſtolicam, Rot. deciſ. 27. num. 2. de reſcrip. in antiq. & 35. num. 3. de appel. eod. Quando ſemel cauſa eſt deuoluta ad curiam ibi ſemper remanet tractanda, Rot. deciſ. 43. de appel. 23. de reſcrip. & 1. de off. deleg. in nou. Dicitur auocata cum Papa incepit cognoſcere, Veral. deciſ. 282. n. 5. p. 3. & an operetur nullitatem poſtea geſtorum per iudicem ipſius auocationis inſcium, Benin. deciſ. Bonon. 41. n. 1.

De appellationibus.

EPITOME.

Litis conſors non eſt is, qui venit ex diuerſo iure.

SVMMARIVM.

1 *Beneficium appellationis vnius non prodeſt collitiganti, qui venit ex diuerſo iure, & ideo non eſt propriè conſors collitigantis.*

DECISIO I. aliàs 14.

IN eadẽ cauſa Societatis Sancti Ambroſij 27. Febr. 1538. coram me fuit in Rota propoſitũ dubium, Bernardinus de Bubalis obtinuit executoriales cõtra Annibalem de Vrſinis & alios, ratione ſententiæ latę contra eos in rem iudicatam tranſactæ, & etiam reportauit ſententiam contra Societatem S. Ambroſij, nationis Mediolaneñ poſſeſſorem vineæ, à qua ſententia pro parte ſocietatis, fuit appellatum, non tamen ex parte

1 † Annibalis, voluit prædictus Annibal adhęrere appellationi interpoſitæ per Societatem, & ſibi prodeſſe tamquam ſocio litis. Fuit deciſum per Dominos, quòd Annibal non fuit conſors eiuſdem litis cum Societate, vt poſſit vti appellatione interpoſita per So-

1 cietatem, fundamẽtum erat, quia cauſa Societatis erat diſtincta à cauſa Annibalis, & nõ erat idemmet negotium, Abb. in c. vna ſententia, de appel. & Prępoſ. ibidem.

ADDITIO.

a Clauſula litis conſortis quando non proſit, Cęſ. de Graſ. deciſ. 8. n. 11. de litis conſortibus, Pap. in form. lib. in cau. vend. gl. cui cohæret.

b Etiam quoad alios executio citationis inducat collitigantiam, Rot. deciſ. 42. n. 12. par. 2. Diuerſ. & inducatur per comparitionem, Veral. deciſ. 261. n. 2. p. 2.

EPITOME.

Appellare non poteſt ille, qui quando fuit citatus ad curiam erat infirmus, præſertim ſi conſtituit procuratorem, qui permiſit ſententiam tranſire in rem iudicatã. Reſtituitur tamen ſi docet de bono iure, etiam quòd procurator dolo omiſerit appellare.

SVMMARIVM.

1 *Impeditus, contra quem eſt lata ſententia, debet allegare impedimentum*

aliàs

aliàs ſententia mero iure tenet.

2 *Reſtituen. eſt ille, contra quem eſt lata ſententia, quia dolo procuratoris non fuit defenſus, & de eius bono iure conſtat.*

DECISIO II. aliàs 78.

NIcolaus de Toledo, in cauſa Nanateñ canonicatus & præbeñ coram R. P. D. Epiſcopo Rauel. fuit citatus ſuper prædictis canon. & præbeñ ad inſtantiam Yuonis Baui, tempore tamen citationis erat [a] infirmus, comparuit per procuratorem, & ſententia fuit lata contra eum, quæ in rem tranſiuit iudicatam, prætendebat poſſe appellare, quia tempore citationis erat infirmus, & caſu quo non poſſit appellare, petebat reſtitutionem aduerſus ſententiam, & interim executionem ſuſpendi 4. Martij 1541. cauſa fuit propoſita. Fuit dubium, an Nicolaus in infirmitate citatus, potuerit appellare, Et an per reſtitutionem in integrum [b] petitam, debeat impediri executio rei iudicatæ; quoad primam partem dubij fuit deciſum, quòd Nicolaus non poterat

1 appellare; † quia licèt fuerit impeditus, debuit allegare impedimentum; aliàs ſententia mero iure tenuit, ad not. per Spec. in tit. de cita. §. 1. verſ. item quòd erat infirmus, Bart. in l. 2. §. ſi quis in iudicio, ff. ſi quis caut. Pau. Alex. & Iaſ. in l. quæſitum, ff. de re iud. Abb. in c. querelam, de procur. Quo ad ſecundam partem reſtitu-

2 tionis, dixerunt Domini, † quòd ſi appareat Nicolai procuratorem per dolum omiſiſſe cauſam defendere, & appellare, conſtito de bono iure reſtituatur, aliàs pareat rei iudicatæ, ad not. per deciſ. 87. in nou. deinde 6. Apr. 1541. dicebatur ex parte Yuonis, nullo modo Nicolaum reſtituendum. Fuit per omnes tentum, vno tantum excepto, quod cauſa videatur & inſtruatur in negotio principali, ſi Yuo non doceat de bono iure, Nicolaus reſtituatur, & nulla executio interim fiat, poſtea cauſa fuit concordata.

ADDITIO.

a Infirmitas facit recedere à iure communi, l. ſi ouis, §. tamen, ff. ex quibus cau. maior. l. ſi quis in graui, ff. ad Syllan. Rip. in tract. de priuileg. contr. temp. peſt. n. 6. Intellige in infirmitate graui, Med. reg. 5.

b Sententia lata contra infirmum mero iure tenet, ſed datur reſtitutio in integ. quando eſt lata à iudice ignorante infirmitatem, aliàs eſſet ipſo iure nulla, quia eſſet lata contra abſentem non contumacem, Iaſ. in l. non exigimus, §. ſi quis iudicio, nu. 5. ff. ſi quis caut. declara, vt per Maran. de ord. iud. cap. 53. nu. 107. vbi docet cautelam pro infirmo, Lanfr. concl. 16. Gemin. conſ. 144. Cald. conſ. 8. tit. de ſent. & re iud. Vant. de nul. ex defectu iuriſd. ordin. nu. 161. & 167. de reſt. in integr. competēte infirmo copioſè, Odd. de reſt. in integ. quæſt. 11. artic. 6. 7. & 8. par. 1. Concordat Aegid. concl. 5. de reſcrip. & 33. de appel.

☞ Deciſ. 87. eſt 5. de reſt. in integ.

EPITOME.

Procurator non poteſt renunciare appellationi interpoſitæ à ſententia Iudicis delegati, nec oppoſitioni litis pendentiæ, nec præuentioni, niſi cum ſpeciali mandato.

SVMMARIA.

1 *Procurator non poteſt prorogare iuriſdictionem, niſi cum ſpeciali mandato.*

2 *Procurator non poteſt renuntiare appellatione, etiam ab ipſo interponitur niſi cum ſpeciali mandato ampl. vt num. 3.*

DECISIO III. aliàs 89.

COntra Capitulum & ſingulos Capituli Aſtoriceñ Eccleſiæ in forma conſueta fuerunt promulgatæ cenſuræ per R. P. D. Aud. Cam. à promulgatione, & intimatione cenſurarum, appellauit Capitulum ad S. D. N. Pap. Paul. Franciſcus capituli procurator, cum proteſtatione [a] ſi & inquantum comparuit coram Aud, Cam. & declinans eius forũ prætendebat coram alio iudice litigare, Ioan. de Miorga aduerſarius Capituli dicebat iuriſdictionem Aud. Cam. eſſe prorogatam, & eius iudicium non poſſe ſubterfugere, ex parte capituli dicebatur non potuiſſe fieri prorogationem, quia ad hoc non aderat mandatũ ſpeciale, & corã me 2. Maij 1539. Fuit dubium, præſuppoſita validitate mandati procuratoris capituli, an ipſe procurator potuerit prorogare iuriſdictionem A. C. attento, ꝙ ipſe Auditor eſt vnus ex delegatis, ſeu executoribus in literis nominatis ſicut alij, & alius præuenit fulminando proceſſum :
1 & cõcluſum eſt per Dominos, † ꝙ procurator non potuit prorogare iuriſdictionem, cũ ex hoc videatur renuntiare appellationi, ad ꝙ requiritur ſpeciale [b] mandatum, vt not. in c. cum olim Abbas, de
2 offic. deleg. † prout requiritur etiã ad renuntiandum appellationi à capitulo interpoſitæ, & etiam ſi à procuratore eſſet interpoſita, ita Ang. in l. bonorũ, ff. rem rat. hab. & in l. 1. §. 1. ff. quib. appel. non lic. & in l. ab executione, §. fin. ff. de appel. & in l. fi. §. 1. C. de temp.
3 appel. † Nec potuit etiam oppoſitioni litis pend. & præuention. renuntiare, Bart. in l. ſi delegauerit, ff. de nouat.

ADDITIO.

a Quid operetur iſta clauſula, Oſaſc. deciſ. 131. refertur ad iuriſ. diſpoſitionem, Rom. conſ. 501. adeo quod ſi appellatio admitteñ eſt, cenſeatur admiſſa, aliàs non, Felyn. in c. cum contingat, col. pen. de off. deleg. Bart. in l. ambitioſa, col. pen. de decret. ab ordin. fac. Bald. in l. edita, col. 17. C. de edeñ Marc. deciſ. Delph. 271. Soc. Iun. conſ. 18. viſ. nu. 14. & 15. lib. 1. Et iudices per d. clauſulam à ſe iuriſdictionẽ abdicare cẽſetur, adeò quòd proceſſus coram eo factus alicuius non eſt momenti de communi, Rom. d. conſ. 501. colum. 2. Hic non immerito aduertas, quòd ſi ſimpliciter iudex non admittat appellationẽ, ſed illam reijciat appellans debet à tali re-

iectio-

iectione appellare aliàs reiectio, & ſententia transirent in iudicatum, Zab. in clem.1. col.4. verſ. ex hac, gloſ. de dol. & contum.

b Prout in approbatione appellationis, Rot. deciſ. 5. de conſuetud. in antiq. non poteſt poſt interpoſitam appellationẽ præiudicare domino renunciaſi appellationi per ſe interpoſitæ, Veral. deciſ. 29. nu. 2. p. 1.

EPITOME.

Hæreditate per hæredem ſemel adita, nulla contra vniuerſalem vſufructuarium creditoribus, & legatariis competit actio.

SVMMARIA.

1 *Legatarij non poſſunt agere contra vſumfructuarium omnium bonorũ.*
2 *Hæres per additionem hæreditatis, quaſi contrahere videtur cum creditoribus, & legatarijs.*
3 *Actiones omnes actiuæ, & paſſiuæ tranſeunt in hæredem.*

DECISIO IV. aliàs 123.

Victoria quædã Placeñ fuit ab eius marito relicta vſufructuaria omnium bonorum ſuorũ, Creditores & legatarij actiones contra eam intentarunt, & in partibus fuit condemnata ad ſolutionem omnium petitorum, appellauit prædicta, & cauſa fuit commiſſa in Rota prima Febr. 1539. Et per R.P.D. Roſſan. Fuit reſolutum, quòd ſententia contra vſumfructuariam lata, vt ſolueret legatarijs & creditoribus non valuit, licèt condemnatio vſufructuariæ poſſit ſtare, vt teneatur pati, quòd de facultatibus hæreditarijs ſatiſfaciat creditoribus, & legatarijs per venditionem bonorum, hoc tamen debet eſſe ad inſtantiam hæredis, legatarij autem non poſſunt agere contra [a] vſumfructuariam
1 omnium † bonorum, prout fuit actum, & etiam reſolutum quòd vſufructuaria fuit indebitè condẽ
2 nata in expenſis, Ratio eſt, † quia hæres adiens hæreditatem, quaſi contrahit cum creditoribus & legatarijs, l. apud Iulianum, §. fin. ff. de bon. auct. iudi. poſſ. l. ex maleficijs, §. hæres, ff. de act. & oblig.
3 † [b] & omnes actiones actiuæ, & paſſiuæ tranſeunt in hæredem, l. quoties, §. hæres, ff. de hæred. inſtit. & contra vſumfructuariam non eſt actio, l. in vſufructu, ff. ad leg. Falc. Et bene Matthesil. ſing. 4

ADDITIO.

a Sed quid ẽ cõuerſo, an vſufructuarius omnium bonorum concurrat in vſufr. earum rerum, quæ alijs legatę ſunt, Card. de coniect. vlt. volunt. lib. 9. tit. 6. n. 22.

b Tex. ad litteram in §. hæres, inſt. de oblig. quæ ex quaſi contr. Card. de coniect. vlt. volunt. lib. 7. nu. 35. tit. 1.

EPITOME.

A Vicario Archiepiſcopi conſtituto ad futuras appellationes certorum locorum benè appellatur ad ipſum Archiepiſcopum, ſeu eius Vicarium generalem, & ſufficit quaſi poſſeſsio decennalis, ad deputandũ iudices in diœceſi ſuffraganei, quo ad tertios, licèt non contra ipſum ſuffraganeũ.

SVMMARIA.

1 *Appellari non poteſt à Vicario Archiepiſcopi, ad eundem Archiepiſcopum.*
2 *Appellari poteſt ad Metropolitanum, à ſententia Vicarij conſtituti ad cognoſcen-*

gnoſcendum de appellationibus, in Epiſcopatu ſuffraganei.

3 *Vicarius ſi eſt conſtitutus ad unam partem prouinciæ, non facit unum conſiſtorium cum Archiepiſcopo.*

4 *Inter tertios ſufficit quaſi poſſeſſio.*

5 *Quaſi poſſeſſio ad validan. proceſſum ſufficit.*

6 *l. Barbarius, ff. de officio prat. quando ius reſiſtit non habet locum.*

7 *Conſuetudo non poteſt eſſe ſine quaſi poſſeſſione.*

8 *Cognitio inter partes, eſt actus quaſi poſſeſſionis.*

9 *Præſentatio facta ab eo, qui eſt in quaſi poſſeſſione præſentandi valet.*

DECISIO V. aliàs 133.

CAuſa matrimonialis coram Vicario Archiepiſcopi Abulẽſ agitabatur inter Petrum de Auila ex vna, & Agnetem Pantoia, partibus ex altera, ſuper reſtitutione dictæ Agnetis eius vxoris, à prædicto vicario Abulẽſ fuit appellatum ob certũ grauamen ad Archiepiſcopum Compoſtellanum. Metropolitanum, & appellationem coram vicario generali Archiepiſcopi Cõpoſtellan. in ciuitate Salamantineñ exiſtenti appellans præſentauit, ipſe autem vicarius auditis hinc inde partibus, ſententiam in fauorẽ Petri, & contra prædictam Agnetẽ promulgauit, à qua per Agnetem ad eundem Archiepiſcopum extitit appellatum, & idem Archiepiſcopus eandem cõmiſit cauſam cuidam licentiato Montaluo, qui ſententiam vicarij generalis Archiepiſcopi Compoſtellani reuocauit, à qua ad ſedem Apoſtolicam fuit appellatum, & cauſa tunc coram R. P. D. Epiſcopo Sarn. commiſſa dicebatur ſententiam in fauorem Agnetis eſſe inualidam; quia à vicario generali Archiepiſcopi ad eundem Archiepiſcopum, non po

1 terat † appellari, quia idẽ eſt conſiſtorium & tribunal, Ex parte autem Agnetis fuit dictum, appellationem legitimè fuiſſe interpoſitam, quia vicarius prædictus non erat vicarius generalis, ſed [a] foraneus poſitus in Epiſcopatu ſuffraganei, ad cognoſcendum de appellationibus quinque Epiſcopatuũ, aut ſex ſuffraganeorum, & vicarius generalis erat in ciuitate Cõpoſtellana, & quòd erat conſuetudo conſtituẽdi iudices ad futuras appellationes: Fuit dubiũ 2. Febr. 1542. R. P. D. Epiſcopo Sarn. cauſam proponente, an à iudice appellationum Archiepiſcopi Compoſtellani in ciuitate Salamantin. commorante, poſſit appellari ad eundem Archiepiſcopum, & ſuppoſito quòd poſſit, an in caſu de quo agitur, ſufficiat Archiepiſcopum Compoſtellanũ eſſe in quaſi poſſeſſione decennali conſtituẽdi iudices ad futuras appellationes, maximè in diœceſi ſui ſuffraganei. Fuit tentum & reſolutum per omnes, quòd à vicario prædicto

2 † poſſit appellari ad Archiepiſcopum; quia cũm ſit deputatus ad certam partem prouinciæ Metropoli-

politanæ tantum, ideſt ad cognoſcendum de appellationibus certorum Epiſcopatuū ſuffraganeorum, & ad actus futuros, ideſt ad appellationes interponendas, & cum ipſe non ſit vicarius generalis diœceſis Compoſtellanæ, imò
3 adeſt alius, qui † eſt vicarius generalis diœceſis, & prouinciæ Metropolitanæ, reſidens in ciuitate Compoſtellana, vbi eſt ſedes, Vicarius Salamantin. habetur pro foraneo: & ſic non facit vnum
b conſiſtorium cum Archiepiſcopo, per not. per gloſ. Card. & Bonif. in clem. 2. de reſcrip. Domin. in c. Romana, de offic. ord. lib. 6. Cald. conſ. 2. de appel. Federic. conſ. 302. Nec obſt. quòd appelletur generalis Vicarius, quia licèt appelletur ſic, tamen in veritate non eſt. Quo ad ſecundam partem dubij, an ſcilicet ad ſuſtinendum proceſſum factum inter duos collitigantes coram dicto vicario ſufficiat quaſi poſſeſſio Archiepiſcopi tenendi illos vicarios in diœceſi Salamantin. & ſic in diœceſi ſui ſuffraganei, & ad futuras appellationes, tenuerunt Domini, quòd licèt hoc ſit contrarius ius, vt d. c. Romana, hoc tamen eſt verum quando ageretur inter Epiſcopum, & Archiepiſcopum; quia non poſſet Archiepiſcopus ſe tueri minori tempore, quàm 40.
4 annis † Inter tertios autem, vt in caſu noſtro, ſufficit quaſi poſſeſſio; quia ſufficit bona fides, ad c. conſultationibus, de iur. patron. & ille iudex cōiter reputatur pro iudice competenti, l. Barbarius, & ibi Iaſ. ad fin. ff. de offic. præt. ſtante ſcientia maximè, & patientia Epiſcopi, vt probatum eſt. Poſtea 24. Martij 1542. Fuit iterum propoſitum, & diſputatum hoc ſecundum dubium, & reſolutum eſt vt
5 primo, † quòd pro validitate proceſſus, ſufficit quaſi poſſeſſio habēdi iudices in diœceſi ſuffraganei, vt proceſſus facti teneant, c. querelam, de elect. & d. l. Barbarius,
6 † Nec obſt. quod dicebatur, quòd d. l. Barbarius, non habet locum quando ius reſiſtit, quia fuit dictū quòd in hoc caſu ius non reſiſte-
7 bat; ſed aſſiſtebat; † quia cum eſſet conſuetudo, non potuit eſſe ſinè quaſi poſſeſſione, vnde ſequitur, 9 hæc quaſi poſſeſſio eſt approbata à iure, qua ſtante pōt vti poſſeſſione, & vti fructibus, quæ
8 eſt vera poſſeſſio, † & cùm cognitio inter partes ſit act⁹ quaſi poſſeſſionis, de neceſſitate eſt dicendum, quòd proceſſus facti durante poſſeſſione, & ante finitam præſcriptionem ſunt boni, licèt ſi Epiſcopus ſuffraganeus contradiceret, ante finitam præſcriptionē expelleretur Archiepiſcopus, † ſicut di-
9 cimus in præſentato ab eo, qui eſt in quaſi poſſeſſione præſentandi, cum in veritate non ſit verus patronus; quia valet præſentatio, vt in c. conſultationibus, & in c. querelam, alleg. quamuis ſi age-

retur contra patronum, veniret expellendus à quaſi poſſeſſione præſentandi, Ratio eſt, quia ius quod prohibet ſedē Archiepiſcopalem eſſe in Epiſcopatu ſuffrag. loquitur in vicario generali ad totam diœceſim, ſecus in conſtituto in certa parte diœceſis, vel ad certos Epiſcopatus, vt erat hic, ad not. in cle. 2. de reſcrip. Franc. in d.c. Romana, & in c. non putamus, verſ. officiali, de conſuet. lib. 6.

ADDITIO.

a Quicquid agit Vicarius Foraneus præſumitur eius ſuperior ſcire, Rot. deciſ. 166. n. 3. par. 1. Diuerſ.

b Secus ſi eſſet generalis, Rot. deciſ. 11. nu. 22. p. 2. Diuerſ. lim. vt ibi nu. 23. Et vnſi tribunal in his in quibus habet mandatū, Achil. de Graſ. deciſ. 50. nu. 2. Vicarius habet iuriſdictionem ordinariam in his quæ veniunt in generali conceſſione, Creſc. deciſ. 1. de off. Vic. n. 15. vbi n. 2. quando, & an de Epiſcopi licentia facere præſumatur, & ſub n. 14. quando ordinaria, vel delegata auctoritate facere cenſeatur.

EPITOME.

Commiſsio appellationis tribuit iuriſdictionem, vt poſsit pronuntiari tanquam in prima inſtantia, omiſſa appellatione, quando habet clauſulam, & totius negocij principalis.

SVMMARIA.

1 *Clauſula, & totius negotij principalis, petita in cōmiſsione quid operetur.*

2 *Iudex lata ſententia diffinitiua officio ſuo functus, & ideo iudex deſinit eſſe.*

DECISIO VI. aliàs 162.

DVbitabatur 2. Martij 1545. in cauſa Concheñ diuiſionis fructuum, coram R. P. D. Pereg. pendente, vtrum commiſſio tribuat iuriſdictionem, vt poſſit pronuntiari tāquam in prima inſtantia, omiſſa appellatione, præſuppoſito in facto, q cantor Concheñ obtinuerit in ſuum fauorem ſententiam ſuper certa parte fructuum contra arrendatarios fructuum, Et Antonius Flores eius aduerſarius, rector parochialis ſuper cuius parochialis fructib⁹ agebatur, prætendēs eius prædeceſſorē appellaſſe à dicta ſentētia, pro intereſſe ſuo cōmiſit cauſam appellationis, & totius negotij principalis R.P.D. Epiſcopo Rauel. q pronuntiauit in negotio principali prout in prima, omiſſo negotio appellationis, ſuper hoc facto: Fuit dubium propoſitum in Rota, Fuit tentum, q ſentētia valeat, tamquā in prima, pp verbum poſitum in cōmiſſione, vc3, & totius negotij principalis, p deciſ. Aegid. 48. Sed quia allegabatur alia deciſ. 207. dictum fuit, q deciſio illa contraria poſſet habere locū qñ eſſet appellatum ab interlocutoria; & rō differentiæ eſt, quia qñ appellatur ab interlocutoria, cū iudex à quo adhuc remaneat iudex, nō præſumitur Papa velle ab eo auocare cauſam, ſecus eſt qñ eſt appellatum à diffinitiua, quo caſu ius defert, & iu-

& iudex eſt functus [a] officio ſuo, vt dicitur in d. deciſ. contraria.

ADDITIO.

a Borgn. deciſ. 24. n. 7. lib. 1. & quando dicitur functus officio ſuo, Capr. Reg. 26.

EPITOME.

Commiſsio dans facultatem prorogandi, ſi referri poteſt ad plures actus, tunc refertur ad primum actũ, quando primus actus conſumit effectum, aliàs ſecundum intentionem loquentis, intelligitur de vlteriori.

SVMMARIA.

1 *Verbum quòd poteſt referri ad plures actus refertur ad primum, quando primus actus conſumit effectum, aliàs ſecus.*

2 *Mandantis intentio, de facienda prorogatione, intelligitur de ſecunda, ſi prima non habuit effectum.*

DECISIO VII. aliàs 172.

IN cauſa Salernitan. attentatorum coram R. P. D. Epiſcopo Marſic. inter Thomam del Iudice, ex vna, & Alphonſum ſer Lucæ partibus ex altera, Fuit dubitatum, an commiſſio dans facultatem prorogandi, intelligatur [a] toties quoties. Dictum Fuit, quòd
1 † verbum, quod poteſt referri ad plures actus, tunc refertur ad primum, quando primus actus conſumit effectum, aliàs ſecundum intentionem loquentis, intelligitur etiam de [b] vlteriori actu, tex. in l. hæc conditio, ff. de condit. & de-
2 monſt. & ſic † ſi prima prorogatio non habet effectum, intentio mandantis intelligitur de ſecunda, Bal. in l. inuitus, C. de procur. in fin. verbis, quem refert & ſequitur Iaſ. in l. diuortio, §. quod in anno, ad fin. ff. ſol. matrim. tenet Dec. conſ. 512.

ADDITIO.

a De iſta clauſula, Rot. deciſ. 15. n. 3. par. 1. Diuerſ. Operatur, vt pœna pluries committatur, & peti poſſit, deciſ. 209. n. 3. eod.

b Simile de ſtatuto diſponente fieri compromiſſũ inter conſanguineos ſi ſemel, & inualidè fuit factum, recurrẽ eſt ad ſecũdum, non ad vlterius, Afflic. deciſ. 46. in fi. Sed hoc vltimum, quòd ſcilicet non ſit recurrẽ ad tertiũ, & ad vlteriorem non videtur tutum cum contrarium teneant, Med. reg. 2. Cæſ. de Graſ. deciſ. 57. nu. 15. Borel. de cõpromiſ. gl. 3. §. 2. n. 10. & 13.

EPITOME.

Iacente hæreditate, non currunt tempora, neque inſtantiæ, donec detur ſibi curator, nec poteſt eſſe iudicium, neque proceſſus. Appellans a ſententia contra ſe lata tenetur prorogare fatalia.

SVMMARIA.

1 *Iacente hæreditate, nec tempora, nec inſtantiæ currunt donec detur curator.*

2 *Durante compromiſſo, non currunt fatalia, quæ etiam non currunt, quando ex facto iudicis procedi non põt.*

3 *Actio & paſſio in eodem ſubiecto ſimul eſſe non poſſunt.*

4 *Appellans, à ſententia contrà ſe lata in beneficialibus tenetur prorogare*

fatalia, non obſtante, quòd eius colitigans, pro quo erat pronuntiatum, deceſſerit infra biennium, nullo alio gratioſè ſubrogato.

5 *Lis non finitur per obitum, vnius ex collitigantibus, & nu. 6.*

DECISIO VIII. aliàs 190.

LIte pendente inter Georgiũ quendam ex vna, & Matthæum Ioffre ex altera, ſuper Legioneñ canonic. & præbeñ ſententia fuit lata contra Matthæum,& currentibus fatalibus appellationis, Georgius mortuus eſt, in cuius locum ſucceſſit D. Franciſcus de Toledo, qui dicebat ſententiã latam contra Matthæum tranſitũ feciſſe in rem iudicatã, Matthæus autem contrarium dicebat pluribus rationibus, Videlicet quòd per mortem Georgij lis erat finita, nec oportebat fatalia prorogari, donec ſubrogatus eſſet in lite, nec currebant fatalia, cum nullus eſſet cũ quo litigaretur, & inſtan-
1 tia erat in pendenti,† ſicut iacente hæreditate, nec tempora, nec inſtantiæ currunt, donec detur ſibi curator, nec poteſt eſſe iudiciũ, nec proceſſus, vt not. Ang. Alex. & Imo. in l. ad idem, ff. de verb. oblig. Alex. in l.4. §. prætor ait, col.5. ff.de dam. infec. ſic in hoc caſu iure iacente antequam appareat ſucceſſor ſubrogatus, lis videtur reputata mortua, Caſſad. deciſ.1. vt lit. pend. num. 5. ſicut
2 dicitur † quòd durante compromiſſo non currunt fatalia, clem. quandiu, de appel. vel quando procedi non poteſt ex facto [a] iudicis: auth. vt ſponſal. largi. §. hoc quoque, collat. 9. attento quòd Mattheus erat Reus,ad deciſ. 165 Belleme. maximè quia præfatus Matthæus infra bienniũ erat ſubrogatus in omne ius dicti Georgij,quę ſubrogatio induxit vtriuſque iuris confuſionem, & ſic lis
3 ceſſauerat, quia † actio, & paſſio in eodem ſubiecto inſimul ſtare non poterant, vt dicitur de creditore ſuccedente debitori, vel è cõtra, l.licèt, C.ad l. Falc. l.debitori, C. de pact. propter has rationes de menſe Nouẽb. 1544. R.P. D. Fab. cauſam proponente, Fuit dubium an appellans, à ſententia contra ſe lata, teneatur prorogare fatalia,non obſtante,quòd eius collitigans pro quo erat pronuntiatum, deceſſiſſet infra bienniũ,
4 nullo alio gratioſè ſubrogato, † vel ad litem admiſſo. Fuit tentum quòd tenetur prorogare: quia
5 † per obitum vnius ex collitigantibus non [b] finitur lis, c. ſi ij contra quos,vt lit.pend.vnde lis ſemper durauit, & inſtantia, Appellans ergo vt non labantur fatalia, debuit prorogare,vel proſequi appellationem, & ſi dicatur cũ quo, dicitur quòd debuit proſequi citatis intereſſe putantibus, Nec obſt. ſi dicatur,ꝗ ex quo habuit ſubrogationem,ſtatim habuit ius defuncti, & ſic ius, & perſonam actoris,

& rei,

&rei, vnde non aderat cum quo poſſet proſequi litem, nec proroga re fatalia; quia reſpondetur, quod licèt repræſentet vtriuſque perſonam, & habeat ius vtriuſque, nihi lominus viuit lis & per conſeques opus eſt, vel ipſam proſequi, vel prorogare fatalia, ſaltē citatis intereſſe putantibus, vt poſſit com-
6 parere ille cuius intereſt, † quòd autem altero decedente ſit lis, eſt tex. in c. 1. & 2. vt lit. pend. lib. 6. dicit Bald. in l. ſi pater, C. ſi pend. appel. mors interuen. vbi dicit, q licèt per mortem extinguantur fatalia, id tamen non procedit in beneficialibus, quinimo etiā vno mortuo durat in illis ſemper lis, & ideo tunc debet procedi per audientiam cōtradictarum, deciſ. 8. vt lite pend. & eſt proſecutio conſiderabilis, etiam ſi nullus ſit ſubrogatus reſpectu ordinariorum, ſeu collatorum, quorum intereſt, ad c. 1. & 2. vt lit. pend. lib. 6.

ADDITIO.

a Vel Principis Veral. deciſ. 13. nu. 1. par. 2. Vel quando effluxerunt ex cauſa appellati, vt ibi nu. 2. de temporibus ac fatalibus appellationum, & illorum curſu, & prorogatione, Veſtr. prax. Rom. Cur. c. vlt. lib. 7.

b Lis dicitur finita mortuo actore, Cæſ. de Graſ. deciſ. 381. n. 6. niſi Reus proſequatur, deciſ. 157. n. 1. & 2. Et dicitur extincta mortuo actore, Veral. deciſ. 168. n. 1. & 345. nu. 2. par. 2.

Dum allegatur, deciſ. 8. vt lit. pend. tu adde in nou.

EPITOME.

Appellatione deſerta, iudex appellationis ſententiam confirmare poteſt, nō infirmare: iudicare tamen poteſt appellationem eſſe deſertam.

SVMMARIA.

1 Deſertione ſtante eſt finita iuriſdictio & iudex à quo nō poteſt adiri tamquam iudex appellationis intellige, vt nu. 2. & 3.

4 Felyn. in c. inter monaſterium lim. 8. extra de re iud. intellect.

DECISIO IX. aliàs 293.

IN cauſa Legionen prioratus de Scala inter Lupertum de Quignones ex vna; & Gomeſium de Ordas ex altera 29. Apr. 1541. coram R. P. D. Epiſcopo Rauel. pendente, dubitabatur, an Epiſcopus Sarn. Rotæ auditor [a] cui commiſſa erat d. cauſa appellationis, ſtante [b] appellationis deſertione, ſententia per eum lata ſit valida, & dubio in Rota ſuper hoc moto, Fuit eadem die poſitum ſuper eiſdem de iuriſdictione D. Sarnen An deciſ. Aegyd. 438. cum limit. Fely. 1. & 8. in c. inter, de re iudic. tam approbando, quàm infirmando primam ſententiam, habeat locum. Et ſæpe ſæpius hæc cauſa Fuit poſita in Rota, & optimè diſcuſſa, per omnes. Fuit tentum D. Epiſcopum Sarn. Rotæ Audit. non habuiſſe iuriſdictionē appel-
1 latione deſerta, † quia ſtante [c] deſertione eſt finita iuriſdictio, &

amplius non poteſt adiri tamquã iudex appellationis, ita tenet Philip. Franc. poſt Abba. in c. ſæpe, de appel. & in c. ex ratione, 16. col. verſ. circa tertium artic. eo. tit. Georg. Nat. in repet. Cle. ſæpe, col. 28. verſ. ſed iuxta prædicta, de verb. ſignific. † quod Fuit per omnes declaratum & intellectũ, vt talis [d] iudex poſſit ſententiam iam latam confirmare: nam ad cõfirmandum, benè poteſt adiri talis iudex per partem appellatam, vel vt pronuntiet appellationem deſertam, vt tenet Aegyd. deciſ. 348. & deciſ. 14. de appella. in nõ. Et tenent Philip. & alij in locis iã alleg. Et Felyn. in d. c. inter monaſterium, de re iudic. in 1. & 8. limit. † debet intelligi, non quòd iudex appellationis poſſit illud facere tamquam iudex appellationis, quia tunc non poteſt, cùm nulla ſit appellatio, ſed poteſt adiri alia via apta, ſi poſſet eſſe idoneus cognitor, & ita † eſt intelligendus, Felyn. in d. c. inter lim. 8. & ita eſt deciſ. eadem die & anno.

(margin numbers: 2, 3, 4)

ADDITIO.

a Datis reuerẽtialibus cauſa committeñ eſt intra 10. dies, Cæſ. de Graſ. deciſ. 134. nu. 1. & 8. Quod procedit quando nihil facit appellans intra tempus anni non curañ cauſam committi, Rot. deciſ. 290. li. 2. p. 3. Diuerſ. & deciſ. 7. de appel. in no.

b Quando non dicatur deſerta appellatio Cæſ. de Graſ. deciſ. 25. num. 6. Et deſerta appellatione pro non appoſita habetur, Veral. deciſ. 177. nu. 1. & 2. par. 3. & illa non proſecuta, manet firmum, quòd fuit per ſententiam diffinitum, Rot. deciſ. 200. lib. 2. n. 2. par. 3. Diuerſ. & deciſ. 25. de appel. in nou. & non eſt neceſſe quòd pronuntietur appellatio deſerta, Rot. deciſ. 2. de appel. in nou. & ideo poteſt iudex à quo abſque alia iudicis ad quem pronunciatione ſententiam exequi, Franc. in c. ex ratione, col. 23. verſ. circa nouum, de appel. Bald. conſ. 390. lib. 3. Ang. conſ. 140. Marant. de ord. iudic. 6. par. verſ. appellatiõ nu. 190. An habeat locum deſertio in curia, Rot. deciſ. 25. n. 2 de appel. in antiq.

c Si de eius deſertione excipiatur poteſt adiri, vt cognoſcat ſinè noua cõmiſſione, Rot. deciſ. 24. de appel. in nou. Hic non immerito ſcieñ eſt, quòd in pronunciañ appellationem deſertam: Si iudex ad quẽ numquam aditus fuerit, & appellatio ex non proſequutione deſerta ſit, iudex à quo ſuam poterit exequi ſententiam, nec eſt neceſſaria pronunciatio ſuper deſertione, ne appellandi materia præbeatur, Franc. in c. ex ratione, col. 23. verſ. circa nouum, de appel. & ſi ſuper deſertione pronunciare velit, poterit appellantẽ condemnare in expenſis, Abb. in c. ſæpe, col. 3. de appel. Si vult iudex ad quem aditus fuerit, & coram eo appellatio introducta ipſe pronunciabit, Franc. in d. c. colum. 19. verſ. circa ſeptimũ Alex. & alijs in d. l. preſes, ff. de re iud. & Felyn. in c. ex parte, il 2. col. 6. extra de reſcrip.

d Rot. deciſ. 14. & 41. de appel. in nou. & 2. de appel. in antiq.

EPITOME.

Per appellationis delationem factam per iudicem ſubdelegatum, eſt abdicata tota iuriſdictio a delegato, & remiſſa ad Papam, taliter quòd proceſſus, poſtea factus per iudicem delegatum, eſt nullus.

SVMMARIA.

1 *Subdelegatus deferens appellationi iuriſdictio deuoluitur ad ſuperiorem, & nulla remanet in delegato, & num. 2.*

DECISIO X. aliàs 321.

IN cauſa Bracharen parochialis S. MARIAE ſemper Virginis del Pudioſo inter Emanuelem Falcon ex vna, & Rodericum Anes ex altera, cognitio dictę cauſę, fuit delegata Archidiacono Trident, qui ſubdelegauit vices ſuas Gometio Correa, canonico Triden. donec duxiſſet aſſumere aut reuocare, Qui cognoſcens in cauſa forſan grauamen intulit Emanueli de Falcon, qui à prædicto grauamine appellauit ad ſedē Apoſtolicam, & iudex ſubdelegatus appellationi detulit. Pars autem altera videlicet Rodericus, ab iſta delatione appellationis appellauit ad ſubdelegantem Archidiaconum prædictum, qui protulit ſententiam; inſtabatur in Rota pro nullitate talis ſententiæ, hac

1 ratione, quòd eo tempore † quo appellatum extitit à ſubdelegato, & ipſe detulit appellationi eius a iuriſdictio fuit deuoluta ſuperiori, & nulla remanſit in delegato, 1. Martij 1549. coram R.P.D. Epiſcopo Rauel. cauſam proponente Fuit reſolutum per omnes Dominos, quòd per delationem appellationis factam per iudicē ſubdelegatū, ſit abdicata tota iuriſdictio à delegato, & transfuſa & remiſſa

2 ad Papam; † taliter quòd iudex delegatus non poſſit amplius procedere, & ſi proceditur, proceſſus ſit nullus, iux. tex. in c. cum appellationibus, de appel. lib. 6. & eſt deciſ. 8. & 49. de appella. in nou. aliàs num. 70. & num. 363. Nec obſt. deciſ. 20. vel 16. de offic. delega. aliàs num. 383. quia eſt caſus diſtinctus ab iſto, & fuit contingentia facti; & propter facti contingentiā fuit illud ibi deciſū.

ADDITIO.

a Ferè ſimilem deciſ. habes deciſ. 21. de appel. Biſign. deuolutio cauſæ fit pluribus modis ob negligentiam, Rot. deciſ. 1. de ſuppl. negl. prælat. in nou. vbi plura de deuolutione. Ad materiam de delegato deferente appellationi, an vno ex pluribus deferente, cauſa ſit deuoluta, Rot. deciſ. 20. nu. 1. & 55. num. 1. de appel. in antiq. & 9. nu. 1. eod. Biſign.

Deciſ. 20. de off. deleg. non reperitur, neque in nou. neque in antiq. neque in antiquioribus, Deciſ. 16. non probat intentionem.

De confirmatione vtili, vel inutili.

EPITOME.

Confirmatio obtenta aliquo tacito, quo expreſſo, ſic etiam conceſſa fuiſſet, valet.

SVMMARIA.

1 *Subreptione caret confirmatio facta a Papa, etiam aliquo tacito, ſi nihilominus conceſſiſſet ſi expreſſū eſſet.*

2 Com-

2 *Compenſatio non fit de non liquido ad liquidum.*
3 *Compenſatio non fit ipſo iure, ſed ope exceptione.*
4 *Poſſeſſionis commodum conſiſtit in perceptione fructuum.*
5 *Papa non ignorat ius.*

DECISIO I. alias 8.

Die 13. Maij 1538. in cauſa Lamacen. Camerariæ coram R. P. D. Marſic. in qua locatio bonorũ d. camerariæ facta per Epiſcopum in fauorem Ioan. Aluarez creditoris 1000. ducatorum, fuit facta ad vitas tres, poſtea verò illa locatio fuit redacta ad vnam vitam tantum, & Epiſcopus narrauit Papæ, locaſſe ad vitas tres, & quod fuit facta reductio ad vnam vitam tantum, & petijt confirmationem: dubitabatur an valeret [a] confirmatio, quia nulla fuit facta mentio perceptionis fructuum primæ vitæ: & quia non fuit narratum, quòd debitum primum mille ducatorum, erat per perceptionem fructuum extenuatum, Fuit tentum per Dominos valere confirmationem; quia non reperiebatur læſio aliqua; & quia Papa intellexit, quòd Ioan. Aluarez poſſederat, & quòd Epiſcopus ſupplicauit pro confirmatione, ad quem ſpectabant fructus, & quia licèt prædicta fuiſſent omnia
1 expreſſa, † nihilominus Papa conceſſiſſet, & ſic confirmatio carebat omni ſubreptione, ad not. per DD. in c. ſuper literis, & in c. poſtulaſti, de reſcrip. & perceptio fructuum cum quantitate ducatorum non poterat compenſari;
2 quia [b] de non liquido † ad liquidum non fit compenſatio, l. fin. de
3 compenſ. & quia † compenſatio nõ fit ipſo iure, ſed ope exceptionis, Gloſ. in l. ſed ſi quod, ff. de
4 compenſ. Et cum † commodum poſſeſſionis conſiſtat in perceptione fructuum, §. commodum, inſt.
5 de interd. † intellexit Papa Ioan. percepiſſe fructus, cum non ignoret ius, c. 1. de conſtit. in 6.

ADDITIO.

a Confirmatio duplex vinculum habet, Rot. deciſ. 457. nu. 9. quid ſit confirmatio, & quid approbatio, deciſ. 702. nu. 7. Confirmatio generalis, & in forma communi duas habet limitationes, deciſ. 515. nu. 4. par. 1. Diuerſ.

b Ceſ. de Graſ. deciſ. 147. nu. 3. Veral. deciſ. 50. n. 2. p. 2. Prout nec fit de liquido ad illiquidum, Matheſ. ſing. 3. nu. 5. Ceſ. de Graſ. deciſ. 105. n. 1. Borgn. deciſ. 35. nu. 14. p. 1. Fal. vt per Soc. reg. 61. & 86.

De præbendis.

EPITOME.

Oppoſitio ad canonicatus doctorales, & receptio capituli non tribuit ius conſiderabile, vt de eo debeat fieri mentio in impetratione.

SVMMARIA.

1 *Oppoſitio & receptio ad canonicatum doctoralem, non tribuit ius conſiderabile*

rabile ad rem, vt de eo neceſſaria ſit mentio.

8 *Præſentatio plurium, per patronum laicum facta, nulli ius acquirit.*

DECISIO I. aliàs 22.

DVodecima Decemb. 1539 Fuit reſolutum per omnes, quòd per oppoſitionem factam per opponentes ſe ad canonicatus doctorales Hiſpaniç, & per receptionem per capitulum factam, non acquiritur ius ad rem conſiderabile, quòd impetrans canonicatum teneatur facere mentionem † in impetratione de oppoſitione, vt gratia dicatur ſubreptitia, Fundamentum fuit deciſ.

1

2 Caſſa. 18. de præb. ſicut † dicitur de patronis laicis, plures [a] præſentantibus, quibus nullum ius acquiritur ad rem, vt not. in c. cum autem, de iure patro. clem. plures, eod. tit.

ADDITIO.

a Si præſentatio duabus vicibus ſit facta in beneficio vacante an tribuat ius, Rot. deciſ. 174. n. 1. p. 3. lib. 3. Diuerſ. Regulariter modicum iuris confert, Rot. deciſ. 4. de cau. poſ. & prop. in nou. quod intellige, vt deciſ. 7. de iur. patron. in antiq. Præſentatio facta ab vno ex pluribus cõpatronis, etiam quòd effectum ſortita ſit, non priuat alios compatronos quaſi poſſeſſione præſentandi, Veral. deciſ. 366. n. 2. par. 2. quando valeat facta per duos ex tribus patronis ſtãte fundatione, quòd omnes de familia præſentent, Veral. deciſ. 364. num. 1. par. 2.

EPITOME.

Mentio licèt facienda ſit de priori diſpenſatione, non tamen de vnione, ſeu habente beneficium.

SVMMARIA.

1 *Diſpenſatus ad plura beneficia incompatibilia, ſi diſpenſationem ſimilem impetret ad alia incompatibilia habenda, nulla de prima diſpenſatione mentione facta, ſecunda gratia ſiue diſpenſatio dicitur ſubreptitia:*

2 *Vniones ad vitam & commendæ habentur pro palliatis diſpenſationibus.*

3 *Exprimen. ſunt illa quæ difficiliorem redderent principem.*

4 *In diſpenſatione retinendi beneficium incompatibile, non eſt neceſſaria mentio vnionis ad vitam.*

5 *Diuerſitas nominis, diuerſitatem rerum arguit.*

6 *Practica, & ſtylus inducunt iuris diſpenſationem.*

7 *Diſpoſitio Lateranenſis Concilij loquēs de diſpenſationibus, non extendit ſuam vim ad vniones.*

8 *Reg. de Trien. defendit pacificum poſſeſſorem.*

DECISIO II. aliàs 51.

1 ETſi verum ſit, † quòd habens diſpenſationem ad retinenda plura beneficia incõpatibilia, impetrans ſimilem diſpenſationẽ ad habenda alia beneficia etiam incompatibilia, teneatur in ſecunda diſpenſatione facere mentionẽ de [a] prima, aliàs eſt ſubreptitia, vt tenet late Fely. in c. veniens, de præſcrip. & ibi Abb. num. 14. & eſt tex. in c. fi. de fil. presbyt. lib. 6. dubi-

dubitarunt tamen Domini, an idē ſit in habente vnita beneficia incompatibilia ad vitam, impetrante diſpenſationem ad habendam aliam parochialem, quòd teneatur in diſpenſatione facere mentionem vnionis, aliàs diſpenſatio
2 ſit nulla; † attento quòd vniones ad vitam, & commendæ habentur pro palliatis diſpenſationibus, vt not. Caſſa. de vnio. deciſ. 2. &
3 † quia ſi princeps ſciret, quòd haberet beneficia incompatibilia parochialia ad vitam vnita, difficilior redderetur ad diſpenſandum ſuper alia, vt in c. ſuper literis, de reſcript. c. dudum. el 2. de elect. Omnes tamen Domini nemine diſcrepante coram R.P. D. Epiſcopo Sarn. in vna Portugal. parochialis, 18. Iun. 1542. concluſerūt
4 † non eſſe neceſſarium, facere mentionem vnionis ad vitam in diſpēſatione retinendi beneficium incōpatibile, vel parochialem; quia inſpiciēdum eſt, quòd principaliter agitur in vnione ad vitā, quæ eſt propria vnio, & non diſpenſatio, & habent diuerſa nomina &
5 ſunt res, † diuerſæ. l. ſi idem, C. de codicil. & quia illa vnio ad vitam dicitur perpetua reſpectu obtinentis, & ſicut non ſit mentio de commenda ad vitam, quæ eſt eiuſdem qualitatis in diſpenſationibus, ſic eodem modo erit dicendum in
6 vnione ad vitam, † maximè quia hic eſt ſtylus notorius, & practica, quæ inducit iuris [b] diſpenſationē, c. ex literis, de conſt. & per hunc modum Garſias de Gitraleon, & Petrus Regis, & alij multi curiales habuerūt plura beneficia vnita ad vitam, & iterum eadem cauſa poſita 6. Febr. 1542. poſt plures diſputationes idem tenuerunt Domini, propter rationes ſupra poſitas, & plures alias, quæ breuitatis cauſa omittuntur, & non obſtante Concilio Lateranē loquente in [a] diſpenſationibus: quia dixerunt Domini minimè obſtare, quidem fuit allegatum, & in regiſtro de verbo ad verbum productum, quia Concil. loquebatur in diſpenſationibus, hic ſumus in
7 vnionibus, † quæ ſunt res diuerſæ, & diſtinctæ, maximè, quia poſt conceſſionem vnionis iam erant elapſi octo anni, & amplius, & erat pacificus poſſeſſor, & poterat adiuuari reg. de trien. † quæ 8
defendit pacificum poſſeſſorem, etiam contra Concil. vt putà non promotum infra annum, c. licèt canon, de elect. lib. 6. & atteſtatur D. Sarnen. reg. de trien. q. 10. ſic fuiſſe aliàs per Dominos reſolutum.

ADDITIO.

a Aliàs eſt ſubreptitia, Rot. deciſ. 47. nu. 1. par. 3. lib. 3. Diuerſ. Et tunc nullam vim habet deciſ. 120. lib. 1. eod. intellige, vt in ſecunda nō debeat fieri mentio de prima niſi tendat ad diuerſum finem, Rot. deciſ. 2. nu. 3. & deciſ. 3. de fil. presbyter. in nou.

b Et veram ll. intelligentiam, l. ſi de interpreta-

pretatione. C. de ll. Bald. in c. 1. de feud. ſinè culp. Maran. de ord. iudic. p. 4. n. 74. Et de vſu idē dicit, Syluest. Aldobr. pater S. D. N. Clem. viij. quem Deus Omnipotens diu incolumem ſeruet, in §. fin. in 1. not. inſt. de Atil. tut.

c Illarũ materia eſt odioſa, Veral. deciſ. 145. nu. 4. 272. n. 3. p. 1. deciſ. 305. n. 6. p. 2. & 100. n. 2. p. 3. Et dicitur prouiſio cõtra reg. iuris ideo narratiua verificanda eſt, deciſ. 274. n. 6. p. 1. Et in eá non valet argumentum à pari vel maiori ratione, d. deciſ. 274 num. 5. Non trahuntur in conſequentiam Neque valet in illis argumentum de maiori ad minus, Iſdem deciſ. 8. n. 6. p. 1.

EPITOME.

Beneficia exiſtentia in legatione Auinion. quorum collatio pertinet ad Abbates monaſteriorum exiſtentium in Francia, comprehenduntur ſub concordatis Franciæ.

SVMMARIA.

1 *Beneficia Delphinatus, & comitatus vacantia nõ impetrantur in curia, propter concordata Francia.*

2 *Locus vbi beneficium eſt ſitum attendendus non eſt, ſed perſona potius eſt conſideranda, ad quam collatio pertinet, & locus cui eſt ſubiectum beneficium.*

3 *Capella exiſtens Florentiæ, ſubiecta Epiſcopo Feſulano non dicitur eſſe in Florentia, nec eſt diœceſi in Florentina.*

4 *Rom. conſ. 361. verſ. præterea, approbatur dum vult, quòd in materia collationis non locus beneficij, ſed beneficium ipſum attendendum eſt, & dimetiendum ratione perſonæ, ad cuius collationem pertinet.*

DECISIO III. aliàs 92.

VAſſoneñ ſacriſtia exiſtens in Epiſcopatu Vaſſoneñ extra Delphinatum & Comitatũ Franciæ, ſubiecta tamen, & ſolita conferri ex conſuetudine per priorem quendam S. Spiritus reſidentem in prioratu Franciæ vacauit, Durantus de Durantibus dicebat ad ſe ſpectare ex legitima impetratione, Ex parte tamen Ioan. de Petra eam poſſidentis opponebatur ad d. Priorem & ad eius collationem pertinere, & non ad aliũ

1 † ratione cõcordatorum inter Papam Leo. & Regem Franciæ, quibus cauebatur, vt beneficia Delphinatus, & Comitatus vacantia in curia non impetrarentur, replicabatur ex parte Durantis, quòd ſacriſtia non erat in Francia, nec continebatur ſub concordatis: quia erat in epiſcopatu altero diſtincto à Francia, licèt eccleſia eſſet ſubiecta exiſtenti priori S. Spiritus in Francia. Fuit propoſitum dubium in Rota 21. Maij 1539. per R. P. D. Io. Paulum Thol. fuit tentum per omnes, vno tantum excepto, quòd ſacriſtia, & ſi alibi exiſtens extra Frãciam, cadat ſub

2 concordatis; † quia non eſt attendendus locus, vbi ſitum eſt beneficium, ſed perſona eſt conſideranda, & [a] locus cui ſubiectum eſt beneficiũ, Ratio fuit ex doct. & opi. Archi. in c. ſi propter, de reſcrip. in 6. qui dicit hanc opinionem, quòd beneficium exemptum non dicitur eſſe in loco, in quo eſt beneficium ſitum, & ita ſeruari in curia, Barb. in c. Abbatem, col. ſi.

de

de reſcrip. Anch. in d. c. ſi pro-
3 pter tua, vbi ſentit, quòd † capel-
la exiſtens Florentiæ, ſubiecta Epi
ſcopo Feſulano, nõ dicitur eſſe in
Florentia, nec eſt diœceſis Florẽ-
tinæ, facit cle. 1. de ſuppl. negli.
præl. vbi in ſupplendis negligen-
tijs inferiorum, ſuperior ſupplet
auctoritate Apoſtolica in benefi-
cijs exemptis, patet ergo, quòd nõ
eſt in diœceſi cum ſuppleatur hoc
4 modo, & † fuit excluſa opinio
Rom. conſ. 361. verſ. præterea, vbi
5 dicit quòd ad materiam † colla-
tionis attenditur locus vbi ſitum
eſt beneficium, & non locus vbi
eſt perſona ad quam expectat col
latio beneficij.

ADDITIO.

a Et ideo dicitur de illa diœceſi in qua eſt beneficium ſitum (licet ipſe ſit alterius) quo ad collationem, Veral. deciſ. 178. nu. 1. par. 1.

EPITOME.

Ceſſante commenda beneficium vacat, vt prius.

SVMMARIVM.

1 *Beneficium, quando datur in commendam non in titulũ, ſi ſtante commenda vacat, dicitur vacare vt prius.*

DECISIO IV. aliàs 99.

IN curia vacauerat Naneteñ prioratus S. Mariae ſemper Virginis de omni gaudio, qui erat commendatus, & ſic [a] ceſſauit cõ-
menda, dicebatur prioratum re-
ſeruatum ex reſeruatione clauſa
in corpore iuris; quia vacauerat
apud ſedem, pro alia parte diceba
tur, ſtante commenda, & nũc ceſ-
ſante, prioratus vacet eo modo,
quo a principio vacauit, & ſic nõ
dicatur reſeruatũ R. P. D. Io. Pau-
lo cauſam proponente, 14. Iun.
1538. Fuit reſol. per Dominos de
Rota, quòd per ceſſationem com-
mendæ, & per mortem habentis
beneficium commendatum, & mo
rientis in curia, nõ dicatur vacaſ-
ſe apud ſedem, ſed vacat eo mo-
do, quo [b] prius vacauerat, & ita
dictum fuit, tentum fuiſſe in vna
Vrgelleñ monaſterij coram R. P.
1 D. Neocaſtr. & ratio fuit, † quia
quando beneficium datur in com
mendam, & non in titulum, ſi
ſtante commenda vacat, dicitur
vacare beneficium vt prius, Col-
lec. in c. ſi conſtiterit, de accuſ. Ge
min. conſ. 8. col. fin. Fede. de Sen.
in tract. permut. verſ. 15. Rom.
conſ. 350. verſ. huius opinionis
fuit Federicus.

ADDITIO.

a Ceſſante commenda ceſſat affectio, Achil. de Graſ. deciſ. 272. nu. 6.

b Veral. deciſ. 144. nu. 1. p. 1. Et quomodo cognoſcatur beneficium commendatum vel in titulum datum, Veral. deciſ. 145. num. 1. par. 1.

EPI-

EPITOME.

Clauſula ceſsionis vel reſignationis, extendit ſuam vim, etiam ad beneficium vacans per mortem.

DECISIO V. aliàs 107.

Diu fuit litigatum in Hiſpaleñ cantoriæ inter Io. Roderici de Baezza ex vna,& Alphonſum Enriquez ex altera,poſt duas abſolutorias in fauorem Ioan.Alphonſus ceſſit iuri, liti, & cauſæ, Ioan. verò virtute clauſulę ceſſionis vel reſignationis Alphonſi,videlicet, ſiue præmiſſo,[a] ſiue alio quouis modo, aut ex alterius cuiuſcumq; perſona &c. prætendebat capere ius ad cantoriam prædictam,quòd vacauerat per mortem Franciſci de Pennaloſa,quod ius S. D. N. conceſſerat Didaco Vaſquez. Fuit dubium propoſitum, R.P.D.Raynal. cauſam propon. 10. Martij 1539. an gratia Ioan. capiat beneficiũ vacans per mortem, Domini Abbreuiatores dicebant,quòd per ceſſionem,ſeu reſignationem Alphonſi beneficium vacans per mortem comprehenderetur.Domini tamen nemine diſcrepante, tenuerunt, quòd per clauſulam prædictam, gratia capiat beneficium vacãs per mortem, ad not. per DD. in c. ſuſceptum, de reſcrip. lib.6.

ADDITIO.

a Iſta clauſula latiſſimè eſt interpretanda in præiuditium concedentis, Rot. deciſ. 12. num.6. de præben. Biſign. Quid operetur in literis Apoſtolicis, decil. 1. n.3. de ſeq. poſ. in nou. Et in bullis deciſ.52.n.1. de conceſ. præben. in antiq. In prouiſione Ordinarij, deciſ. 1. nu. 14. de reſcrip. in nou.In reſignatione facta in menſibus Ordinarij nõ habentis facultatẽ ibi n.15. Quid expreſſo modo per aſſecutionem, Rot. deciſ.17. de reſcrip. num.1. in nou. Omnes vacationis modos, non modorũ qualitates concernit, & perſonam dumtaxat expreſſam, deciſ. 1. de reſcrip. n.2. in nou. num. 1. de reſcrip. in antiq. & 43. nu.1. eod. Achil. de Graſ. deciſ.264.n.2. An extendatur ad beneficia vacãtia in curia per obitum, non facta mentione eiuſdem in ſpecie contra regulam generalem reſeruationum, Rot. deciſ.266. num.1. & 341. par.3. lib.3. Diuerſ. Quid operetur appoſita in acceptatione beneficij per obitum, deciſ.475. num.7. eod.

EPITOME.

In condemnatione fructuum veniunt diſtributiones quotidianæ, quæ licèt in impetratione beneficiorum in valore fructuũ non comprehendantur, ſub fructibus tamen comprehenduntur.

SVMMARIA.

1 *Fructuum appellatione veniunt quotidianæ diſtributiones, in condemnatione.*

2 *Verbum cum fructibus perceptis, in cauſis beneficialibus ſuper beneficijs capitularibus in condemnatione poſitum, comprehendit etiam quotidianas diſtributiones.*

4 *Diſtributiones quotidianæ licèt in impetratione beneficij in valore fructuum non computentur tamen comprehenduntur ſub fructibus, & num. 4.*

D E-

DECISIO VI. aliàs 109.

CApitulum Eccleſiæ Foroliuieñ noluit admittere ad poſſeſſionem canonicatus, & præbeñ quendam nomine ſanctum Paulum literis Apoſtolicis ad id præſentatis, qua de cauſa egit contra capitulum prædictum, & per tres ſententias capitulum fuit condemnatum ad fructus canonicatus, & præbeñ reſtituendos. Fuit dubium 13. Ian. 1542. R.P.D. Iacobo Puteo cauſam propon. an condemnatio fructuum in ſententia, de qua agitur, comprehendat diſtributiones quotidianas: fuit reſol. & tentum per omnes, nemine
1 diſcrepante, † quòd in condemna
tione fructuum veniunt [a] diſtribu
tiones quotidianæ: quia ſic eſt ſty
lus, & communis practica Rotæ,
quòd in cauſis beneficialibus ſu
per beneficijs capitularibus non
fit alia condemnatio, niſi cum fru
2 ctibus perceptis, & † ſub [b] verbo
fructibus, ſemper comprehendun
tur diſtributiones quotidianæ, &
3 ratio fuit, quia † licèt in impetra
tione beneficiorum in valore fru
ctuum non computentur diſtribu
tiones quotidianæ, vt per Rot. in
deciſ. 766. in antiq. diſtributio
nes tamen quotidianæ cõprehen
4 duntur ſub fructibus, † quia aliud
eſt dicere, ꝙ diſtributiones quotidianæ comprehenduntur ſub valore fructuum, & non comprehenduntur, & aliud quòd ſint de fructibus, & ſunt, quia tales diſtributiones quotidianæ dantur reſidentibus canonicis, & ſi iſte qui præſentauit literas apoſtolicas non eſſet impeditus haberet illas; ratio ergo poſtulat, & æquitas ſuggerit, vt ſub nomine fructuum comprehendantur, maximè quia iſte præſentans literas proteſtatus eſt quòd ſi non admitteretur, & non conſignaretur locus, & ſtaret per capitulum, voluit lucrari diſtributiones quotidianas, ac ſi reſideret in eccleſia.

ADDITIO.

a Veniunt diſtributiones quotidianæ, Rot. deciſ. 618. n. 1. p. 1. Diuerſ.

b Achil. de Graſ. deciſ. 120. nu. 2. Cæſ. de Graſ. deciſ. 116. vbi quòd verè dicuntur fructus: Contra ipſe tenet d. deciſ. 116. Intellige & ſolue, vt per Veral. deciſ. 29. nu. 3. 4. & 5. par. 2. An dicantur diſtributiones quotidianæ, ſi nihil dietim ſoluitur, ſed poſt longum tempus, Achil. de Graſ. deciſ. 274. n. 1. Cæſ. de Graſ. d. deciſ. 116. num. 9. Quando contineantur ſub aſſignata penſione, Cæſ. de Graſ. deciſ. 49. nu. 18. Non computantur in fructibus, Veral. deciſ. 65. num. 3. p. 1. Sed potius datur ratione certi miniſterij perſonalis, & intereſſentiæ, Rot. deciſ. 336. n. 2. & deciſ. 402. p. 1. Diuerſ.

Deciſ. 766. in antiq. eſt 39. de præben.

EPITOME.

Per ſubrogationis gratiam, expectatiuę gratia non extinguitur, quia ab expectatiuæ gratia diſtincta omnino, atque ſeparata eſt.

SVM-

SVMMARIA.

1 *Expectatiua gratia per ſubrogationis gratiam non extinguitur, ob illarum ſeparationem, & naturam diſiunctam.*
2 *Acceptatione exiſtente inualida, variare permittitur.*
3 *Eligens malè poterit iterum eligere.*
4 *Gratia quando dicatur conſumpta.*
5 *Cauſa mediata potius occaſio quàm cauſa dici debet.*
6 *Inducta in fauorem non debent operari contrarium.*
7 *Inducta in augmentum, non debent operari diminutionem.*
8 *Deciſ. 428. in nou. intellectus.*

DECISIO VII. aliàs 3.

DEſiderius quidam nomine poſſidens Tulleñ parochialem de Vrouilla reſignauit in fauorem Theobaldi, Quidam autẽ Io. Guidonis habens expectatiuã, acceptauit in genere, poſtea vero cõmiſit cauſam ſuper d. parochiali contra intruſum, & ad fundandum ius ſuum apud acta produxit expectatiuam cũ acceptatione, & prouiſione, lite pendente Theobaldus poſſeſſor mortuus eſt, cuius obitu d. Io. obtinuit ſubrogari ad prædictam parochialem, poſtea vero virtute ſuæ gratiæ expectatiuæ acceptauit Tulleñ canonicatũ, & præbendam de Romericomentis, quam & eius ius ratione acceptationis reſignauit in fauorem Ioan. Fabri, contra quẽ datur per aduerſarium poſſeſſorem dictorũ canonicatus & præbẽdæ de extinctione gratiæ Deſiderij cedentis, quia per acceptationem, prouiſionem, & ſubrogationẽ d. parochialis commodum ex expectatiua reportauerat, & hac ratione gratia erat conſumpta & extincta. Fuit dub. R. P. D. Io. Paulo cauſã propon. 10. Octob. 1539. an gratia expectatiuæ per ſubrogationẽ fuerit extincta, & conſumpta, & oẽs Tenuerũt excepto vno, ꝙ propter ſubrogationẽ non dicitur gratia
1 cõſumpta, † quia hæc gratia ſubrogationis eſt omnino diſtincta, & ſeparata à gratia [a] expectatiua, quæ quandocumque datur & conceditur non exiſtenti in lite, Ratio Dominorum fuit, quia Io. non potuit prædictã parochialẽ acceptare, quia erat iam reſignata, vt conſtitit, & qñ † acceptatio eſt [b] inualida, licet variare, potuit ergo aliã acceptare, vt per Arch. & DD. in c. ne captandæ, de conceſ. præb. eſt
3 deciſ. 142. in antiq. & † eligẽs malè, poterit iterũ eligere, l. optio legata, ff. de opt. leg. l. 1. §. qui aũt, ff. quor. legato. & ad id, ꝙ dicebatur ex parte aduerſa, vc3, quòd ſatis eſt, ꝙ Ioan. habuerit recompẽſam
4 ex cauſa ſuæ expectatiuæ, † licèt nullum ius habuerit, ꝙ propter illud cenſetur ſuam gratiã conſumpſiſſe per deciſ. 428. in no. reſpondetur, quòd illa deciſio loquitur, qñ quis retinet beneficiũ virtute ſuæ expectatiuæ, & ex eo ſolo ſibi debitũ, nam tunc cõſumit gratiã, & ſibi imputatur, ſi illud intendit retinere, ſecus tñ in hoc caſu

Q diuer-

diuerſo, quia Ioã.non habuit, nec
retinuit beneficiũ,virtutæ ſuæ ex-
pectatiuæ,ꝙ capi non potuit,quia
erat reſignatũ,ſed habuit pp ſub-
rogationem,quæ fuit canonizata,
& ſic propter nouam gratiã ſubro
gationis,propter litẽ,quę ſubroga
tio pariter fuiſſet,ſiue eſſet in lite,
ſiue non,ſiue eſſet gratia expecta-
tiua,ſiue non,& ſic nõ habuit be-
neficium per expectatiuã, ſed per
ſubrogationẽ, & licèt pp expecta
tiuã lis eſſet introducta, non pro-
pterea poteſt dici,ꝙ ex cauſa expe
ctatiuæ Ioan.habuit beneficiũ,ſed
expectatiua fuit cauſa litis,ad quã
litem fuit introducta ſubrogatio ;
5 & † cum fuerit cauſa mediata ; &
non immediata,dicitur potius oc
caſio,quàm cauſa, Imol. in l. 1. §.
fin.ff.de don.Item ſubrogatio fuit
obtenta ex gratia ſpeciali , potius
quàm ex gratia expectatiuæ , Iſto
6 † ergo fauor ſpecialis non debet
obeſſe, & prodeſſe, contra l.quod
7 fauore, C. de leg. & † inducta in
augmentum non debent operari
diminutionem, legata inutiliter ,
ff.de adim.leg. Deinde Ioan.obti-
nuit beneficium ex nouo iure pro
ueniente ex noua perſona colliti-
gante,non aũt ex iure prouenien-
te per obitum illius primi poſſeſ-
ſoris, ad ꝙ ius conſequẽ vſus eſt
expectatiua,ꝙ ius erat impeditũ ;
8 propter reſignationẽ.Nec † ob. d.
deciſ.428.quia ibi retinuit benefi-
cium virtute primę gratiæ , & pp
primam vacationem, & ſic conſe-
quenter cõmodum ex expectati-
ua , non autem ex ſubrogatione ,
quæ venit ex noua gratia,& ex no
ua vacatione , & ad illud ꝙ dice-
batur per R.P.D.Marſic.qui con-
tra dicebat,dicitur quòd illa cau-
ſa dependẽs in prima gratia reſpi-
cit eaſdem cauſas vacationis , &
eaſdem perſonas , ſed ſubrogatio
eſt diuerſa , & omnino ſeparata
gratia ab expectatiuæ gratia.

ADDITIO.

a Expectatiuę non capiunt beneficia affecta, vel reſeruata, Rot. deciſ.1068. nu.1. par.3. lib.3. Diuerſ. Si ſunt generales capiunt, etiam beneficium vacans per reſignationem in manibus Ordinarij in menſe Apoſtolico factam , Rot. deciſ. 1132. num. 1. par. 3. lib. 3. Diuerſ. Gratia expectatiua ad vnum curatum , & ad vnum ſimplex , quando dicatur conſumpta , Veral. deciſ. 59. nu. 1. par. 2.

b Secus ſi valida, quia non poteſt tolli, & in priſtinum deduci, Rot. deciſ. 170. nu. 10. & 14. p. 1. & adhoc vt ſuſtineatur gratia , Rot. ſemper æquitatem amplectitur , deciſ. 9. nu. 9. par. 2. Diuerſ.

Deciſ. 142. eſt 5. de conceſſ. præben. 428. eſt 13. de conceſ. præben. in nou.

EPITOME.

Prouiſus ab Ordinario, ſi poſtea capit poſſeſſionẽ, præfertur prouiſo à Papa eodẽ die, & præſumitur in data anteriori prouiſus.

SVMMARIVM.

1 *Prioritas poſſeſſionis arguit prioritatem tituli.*

DECISIO VIII. alias 122.

DVo erant prouiſi de Aquilan. Archidiaconatu eodẽ die,

die, vnus à Papa, alter vero ab Ordinario, prouiſus ab Ordinario poſt ſeptimum diem poſt prouiſionem accepit poſſeſſionẽ, fuit dub. R. P. D. Raynal. cauſam propon. quis ſit alteri præferẽdus, vel prouiſus à Papa, vel prouiſus ab Ordinario, Fuit tentum quaſi per oẽs, quòd ſolũ [a] inſpiciatur poſſeſſio, etiam ſi ſit capta poſt plures dies
1 prouiſionis Ordinarij, quia † cum prioratus poſſeſſionis arguat prioritatẽ tituli, & prouiſionis, quandocumque capiatur poſſeſſio manifeſtat prioritatẽ tituli, & prouiſionis, quamuis interim non appareat, quis tit. fuerit prior, & hanc partem ſentit Calderi. conſ. 7. de præb. Steph. Bertran. conſ. 86. in 1. par. Apoſtolicus tamen dicebat ſe debere præferri ſtantibus motu proprio & [b] decreto irritanti, Nihil tamen ſuper hoc Fuit deciſũ.

ADDITIO.

a Poſſeſſio capta vigor breuis, vbi alius nõ reperitur poſſidere eſt manuteñ, Rot. deciſ. 390. n. 1. 802. n. 1. p. 1. 696. n. 1. p. 3. lib. 3. Diuerſ. vbi videtur tentum contrarium, Intellige dummodo ſit probata poſſeſsio iudicialiter, deciſ. 1287. num. 1. eod. Item hoc verum etiam quòd poſſeſsio eſſet anterior per horam ante vel in puncto, deciſ. 19. nu. 2. & 3. p. 2. Diuerſ. & ſecundà pręſumitur clandeſtina, vt ibi. Prouiſus ab Ordinario ſi ſit poſſeſſor & expectans Apoſtolicus, actor tenetur plenè probare beneficium in menſe Apoſtolico vacaſſe ſic, vt de neceſsitate concludat, Put. deciſ. 296. nu. 2. lib. 3. Si vero prouiſio eſſet facta poſtquàm Papa appoſuit manum, qui acceptauerat prius, vel poſtea acceptauit non valet, Rot. deciſ. 25. num. 1. de conceſ. pręb. in antiq. De prouiſione Papę & Ordinarij, quę pręferatur, & qualiter, & de Papa & legato, Mandoſ. reg. Cancel. 16. q. 10. nu. 3. 4. 5. 6. 8. & 10.

b Cuius vigore inficiantur tit. & poſſeſſio, Rot. deciſ. 61. nu. 2. p. 3. lib. 3. Diuerſ. Et an ſit reſtituibilis poſſeſſio ex decreto irritan. promanans, deciſ. 535. num. 6. eod. Appoſitum decretum irritans in regreſſu quando non operetur, Achil. de Graſ. deciſ. 286. nu. 1. Si in gratia contineatur, diſcolorat titulum alterius, deciſ. 282. Irritans regularum, an ſit ſimile diſpoſitioni c. 2. de præb. in 6. Iiſdem de Graſ. deciſ. 118. num. 1.

Vide Mandoſ. Reg. Cancel. 33. n. 7. q. 13.

EPITOME.

Commenda ceſſante, beneficium affectum per commendã non poteſt expectans capere, & illud impetrans tenetur facere mẽtionem de affectione, vel reſeruatione.

SVMMARIA.

1 *Expectans non poteſt capere beneficium affectum per commendam, ceſſante commenda.*

2 *Differunt beneficium eſſe reſeruatum, & eſſe affectum.*

3 *Reſeruatio dicitur odioſa, expectatiua autem fauorabilis.*

4 *Beneficium affectum vel reſeruatum impetrans, tenetur facere mentionem de reſeruatione, ſeu affectione.*

5 *Beneficium commendatum dicitur affectum, ampl. & intellige vt n. 6.*

7 *Commenda durante, antiqua vacatio durat.*

8 *Reſeruatum beneficium, quando vult Papa vt comprehendatur hoc in literis exprimit.*

DECISIO IX. aliàs 129.

PArochialis Valentin. de Pego erat commendata Cardi-

nali de Vict. ceſſauit commenda per mortem Cardinalis, Io. Baptiſta de Baldaſinis virtute ſuæ gratiæ, acceptauit prædictam eccleſiã parochialem, Martinus de Calahorra, qui prætendebat ius ad illam, dixit non potuiſſe acceptari: quia erat affecta, & beneficium vacans per commendam minimè poterat capi per expectatiuam. Fuit dub. propoſitum 16. Iun. 1539. R.P.D. Io. Paulo cauſam propon. vtrum expectans poſſit acceptare beneficia vacãtia per cõmendam, aut affecta per cõmendam, adeo quòd illa dicãtur affecta ex generali reſeruatione, Fuit dictum per omnes, ꝙ expectans non poſſit acceptare beneficiũ affectum: nã per appoſitionẽ manus Papę in omnẽ euentum, ſiue ſit cõmenda perpetua, ſiue temporalis, beneficium eſt affectum, & noluerunt tenere conſ. Soc. 32. ꝙ expectans poſſit habere beneficium cõmendatum, ceſſante commenda, ꝙ conſ. Aen. de Falc. in tract. reſeru. intellexit in commenda perpetua, & ꝙ voluit Gaſpar de Peruſio in tract. de reſeru. ꝙ expectans non poſſit capere, intellexit idẽ Aen. in commẽda temporali, & cum eſſet hæc diuerſitas, & hęc dubitatio iterum 29. Octob. 1539. Fuit propoſita in Rota, oẽs tenuerũt, exceptis duobus R.P.D. Marſic. & Rauel. ꝙ expectans nõ poſſit capere beneficiũ affectum per commendam, [a] ceſ-
1 ſante commenda † per rationem communem, quòd expectans non poteſt acceptare beneficium reſeruatum. Duo tamen Domini prædicti dicebãt, quòd verum erat in
2 reſeruato, ſecus in affecto; † quia aliud eſt beneficium reſeruatum, aliud eſt affectum; quia in reſeruato expreſſa diſpoſitio Papæ reſeruat, quod non eſt in affecto, eo ma
3 ximè, quia † reſeruatio eſt odioſa, expectatiuæ autem [c] fauorabiles, & in odioſis commenda nihil inducit, vt dicitur, quòd non cauſat execrabilitatem, ſecũdum practicã Rotæ, Item quia regulæ Cancel. tantum diſponunt, quòd expectans non acceptet beneficium reſeruatum, vel affectum ex generali reſeruatione, & quòd *affectio* ex commenda non eſt in generali reſeruatione, & ita tenuit Rom. conſ. 325. & Soz. conſ. 32. tamen præualuit maior pars, quæ funda-
4 tur ex hoc, † quia impetrans beneficium reſeruatum vel affectum, tenetur facere mentionem de reſeruatione, ſeu affectione, Felyn. in c. in noſtra, de reſcrip. & beneficia commendata dicuntur affecta, quòd inferior non poſſit ſe intromittere in eis, cap. vt noſtrum, de appel. tenet Collect. *in* c. cum nobis olim, de elect. gloſ. 1. in c. is qui, de elect. lib. 6. Alexandrin. in c. Catinenſis, 61. diſtinct.
5 vbi dicit, † ꝙ per appoſitionẽ manus Papæ beneficium commendatum dicitur affectum, vt inferior nihil in eo poſſit attentare donec

Papa

Papa per collationem plenè prouiderit, vt dicit Dec. in d.c. vt noſtrum, Rom. conſ. 350. Mil. in repert. verb. vacans, reſeruatum in fin. Idem Rom. conſ. 333. & Papa apponens manus demonſtrat, quòd ipſe vult prouidere, ſed per commendam non dicitur proui-
7 dere; † quia durante commenda, durat antiqua vacatio, Rot.
8 deciſ. 536. in antiq. & † quando Papa vult, quòd ſuis literis includatur beneficium reſeruatum, hoc exprimit, Calder. conſ. 9. Phil. in c. 2. de præb. lib. 6. & ita Fuit deciſum.

ADDITIO.

a Rot. deciſ. 1127. nu. 1. lim. vt deciſ. 808. num. 1. par. 3. lib. 3. Diuerſ.

b Alia dicitur generalis, alia ſpecialis de prima, Veral. deciſ. 75. n. 3. par. 3. de ſecũda ibi nu. 4. & 5. Reſeruatio generalis produci poteſt in poſſeſſorio ſuſpenſo petitorio in cauſa beneficiali contra Ordinarium, Aegid. concl. 536. Reſeruatio generalis habet vim conſtitutionis & legis, Sarnenſ. Reg. Cancel. de Annal. poſſeſ. q. 23. lit. c, Expectans non capit generaliter reſeruata, Mandoſ. reg. Cancel. 32. q. 3. num. 12. Quot ſint reſeruationes in corpore iuris clauſę, Sarn. Reg. Cancel. de Trien. poſſeſſ. 31. lit. a, & quibus priuilegijs ornetur litera f,

c Sed ambitioſæ, etiam ideo reſtringendæ, Veral. deciſ. 3. n. 2. par. 1.

d Per rationẽ, quia expectatiua non capit beneficia affecta, vel reſeruata, vt ſupra deciſ. 7. eod. Rot. deciſ. 1215. num. 1. par. 3. lib. 3. Diuerſ. Beneficia commendata dicuntur affecta, vt d. deciſ. 1215. nu. 1. & taliter affecta, quòd inferior non poteſt ſe intromittere in eis, Rot. deciſ. 1127. nu. 3. differunt affectatum, & reſeruatum, d. deciſ. 1127. Quare non ad Ordinariũ, ſed ad Papam deuoluatur, Rot. deciſ. 774 nu. 8. Et an dicatur reſeruatum, poſito quòd Papa cõferens tollat litigium, Rot. deciſ. 409. num. 3. lib. 3. par. 3. Diuerſ. Commendatum beneficium Epiſcopo, & per eum teneñ, donec duxerit illud cõferre alicui alteri, ſubiacebit reg. de infirmis, quia commenda eſt perpetua, & non temporalis, Rot. deciſ. 100. nu. 1. lib. 1. par. 3. Diuerſ. quę Reg. de infirmis habet etiam locum in beneficijs regularibus, Rot. deciſ. 739. n. 1. par. 1. Diuerſ. Prælatus, concedens beneficium commendatum familiari, præſumitur commendam ſibi de eo factam ceſſiſſe, Rot. deciſ. 361. n. 1. p. 3. lib. 3. Diuerſ.

Deciſ. 536. eſt 25. de conceſ. prębẽ.

EPITOME.

Expectatiua capit beneficium vacans per reſignationem in manibus Nuntij in menſe Apoſtolico factam, & omnem modum vacationis, exceptis caſibus in ea contentis.

SVMMARIA.

1 *Exceptio firmat regulam in contrarium.*

2 *Expectatiuæ facultas, de beneficio vacante per vacationem ſimpliciter, comprehendit omnem modum vacandi.*

DECISIO X. aliàs 134.

FVit reſol. per omnes Dominos in cauſa canonic. & præbeñ Columbrieñ 27. Febr. 1542. quòd expectatiua capit beneficiũ vacans per reſignationem in manibus Ordinarij in menſe Apoſtolico factam, & fuit ratio quæ mo-

uit Dominos, quia expectatiua capit omnem modum vacationis, exceptis caſibus in ipſa con-
1 tentis, & † illi caſus excepti firmant regulam in contrarium, l. quæſitum, §.denique, ff.de fund. inſtr. l. nam quod liquidè, de penul. leg. c. 2. de coniug. leproſ. Hanc opin. tenet Aen. de Falc. in tract. reſeru. 3. q. princ. in fin. &
2 a eſt deciſ. 196.in nou.† Item cum expectatiua dat beneficium vacans per vacationem ſimpliciter, comprehenditur omnis modus vacandi, gloſ.in c.cupientes,in prin. de elect. in 6. facit c.ex parte Eli, de offic. deleg. Franc. & DD. in c.ſuſceptum, de reſer. lib.6.

ADDITIO.

a Rot. deciſ. 132. num.1. par. 3. lib.3. Diuerſ. Non capit beneficia exempta, Fel. in c. graue, 1. col. de off. ordin. Nec beneficium per ceſſionem commẽdã, Sarnenſ. Reg. Cancel. de imp. benef. per ob. fam. Card. q. 6. ſub lit. A,

Deciſ. 196. eſt 11. de pręben. Adde deciſ. 23. eod. tit. 7. & 14. de conceſ. prębeñ in nou.

EPITOME.

Collatio per priuationem facta infra tempus ad appellandum ſi potuit appellari, licet poſtea non appellet, eſt nulla, & pro uiſus non exiſtens in lite poteſt beneficium impetrare.

SVMMARIA.

1 *Collatio facta per priuationem ante tranſitum ſententiæ in rem iudicatam eſt nulla tamquam ſubreptitia.*
2 *Exprimen. ſunt eo quæ poſſunt reddere Papam difficiliorem.*
3 *Facta poſt appellationem, vel intra decennium ad appellandum præſcriptum, reuocantur tamquam attentata.*
4 *Attentare non dicitur ille, qui in lite non exiſtit.*
5 *Collationis actus non dicitur præiudicialis, & ideo conferri poteſt beneficium poſſeſſione non citato, non tamen amoueri.*

DECISIO XI. aliàs 150.

Papa contulit canonicatum, & præben. Barchinonen. & alia etiam beneficia, ad priuationem quorumdam nomine Antonij, & Io. poſſeſſorum per R. Aud. Cam. ob non paritionem ad certum monitorium eis intimatum, ſententialiter factam, & tamquam vacantia, cum in veritate ſententia priuationis non eſſet tranſacta in rem iudicatam, Fuit dub. 29. Octob. 1540. R. P. D. Epiſcopo Marſic. cauſam propon. an collatio facta per priuationem ante tranſitum ſententię priuationis in rem iudicatam, ſit nulla, ita vt nec poſtea reualidetur per non appellantem Fuit tentum quaſi per omnes, quòd prouiſio fuerit nulla
1 tamquam ſubreptitia, † Quia in prouiſione continetur, quòd ſententia tranſierat in rem iudicatã, quod non erat verum, cum non eſſent elapſi 10. dies ad appellandum, & Papa prouidet de beneficio vacante, & non erat in verita-

te va-

te vacans, cùm priuationis senten
tia non transiuiſſet in rem iudica-
tam, quia Papa ſe fundat in facto
iudicis, & quia prouidet [a] per pri
uationem, quo caſu opus eſt, vt
ſententia eſſet tranſacta in rem
iudicatam, tamen ſi prouiſio eſſet
facta non fundando ſe in facto iu
dicis, vt quia diceretur beneficiũ
aliàs vacare, tũc prouiſio eſſet bo-
na; quia cum prouiſus non ſit in li
te, poteſt beneficium impetrare, &
non dicitur attẽtare, niſi procede-
ret ad poſſeſſionem; ratio primę re
2 ſolutionis eſt, quia † ſi Papę fuiſ-
ſet expreſſum, ꝙ ſententia condem
nationis beneficiorũ non erat trã-
ſacta in rẽ iudicatã, non concesſiſ-
ſet gratiam beneficiorũ, & ſe red-
didiſſet difficiliorẽ ad cõcedendũ,
c. ex literis, de reſcrip. cum ſua ma
3 teria, & quia † ꝙ fit poſt appella-
tionem, vel infra 10. dies ad appel
lãdum reuocatur tamquã attenta
tũ, c. non ſolũ, de appel. in 6. [b] &
ſicut poſt appellationẽ non cõce-
deretur beneficium, ſic infra 10.
dies datos ad appellandũ, & licèt
poſtmodũ non fuerit appellatum,
non tñ conualeſcit. Lap. alleg. 1.
& ratio ſecundæ reſolutionis fuit,
4 † quia non exiſtens in lite nõ at-
tentat, c. Romana eccleſia, de ap-
5 pel. in 6. [c] Itẽ quia † actus, colla-
tionis non dicitur pręiudicialis, cũ
in nihilo pręiudicet, & ideò benefi
cium põt conferi etiam poſſeſſore
non citato, licèt non poſſit amoue
ri, c. licèt Epiſcopus, de præb. in 6.

ADDITIO.

a Collatio facta per ſententiam priuatoriã ante terminũ ad appellañ an valeat, Rot. decis. 149. nu. 1. Si eſt facta intra terminũ ad appellañ eſt nulla, etiam quòd poſtea non fuerit appellatum, Rot. deciſ. 834. nu. 1. par. 3. lib. 3. Diuerſ.

b l. Appellatione, C. eod. & tot. tit. nil innou. appel. pend. quod intellige ſi appellatio fuiſſet legitima, ſecus ſi minus legitima declaretur, quia non reuocarentur attentata, Aegid. concl. 239. Item quando eſt deſerta appellatio, concl. 420. Fal. 7. mod. Soc. Reg. 21. Corſ. ſing. in verbo appellatio, Rom. ſing. 161. Cot. in memor. in verbo appellatione, Duen. reg. 42. vbi lim. 23. mod. Et alijs modis Maran. in prax. 6. par. verſ. appellatio, num. 163. Intellige, quòd cum non reuocantur per viam attentatorũ, tamen via Ordinaria bene reuocantur, Franc. in c. conſuluit, il 2. & c. ſæpe, col. 10. de appel. Sarnen. ad Reg. Cancel. de Trien. q. 54. Et iudicis officio, Aegid. concl. 623. Item hæc vera ſi appel latio notificata fuit iudici, & aduerſario, tunc reuocantur attentata, ſecus ſi non verificata, quia non reuocantur, Butr. & Imol, in c. vlt. col. fin. & ibi Franc. de appel. Quod ſibi vendicat locum in appellatione iudiciali nõ extraiudiciali, in qua attentata reuocantur, etiamſi appellatio non fuerit verificata; Franc. in c. bonæ, col. 13. concl. 9. eod. Mar. vbi ſ n. 392. Et reuocantur attentata in appellatione extraiudiciali ſi ſunt contra appellationẽ. Secus poſt appellationem iudicialẽ, quia reuocãtur ſimpliciter de communi, Dec. in d. c. bonæ, nu. 15. in 12. differentia, de appel. Eſt adeo priuilegiatum attentatorum remedium, quòd contra agentem ad reuocationem attentatorum non poteſt opponi excõmunicationis exceptio; Dec. conſ. 200. col. vlt. Maran. vbi ſup. n. 393. Nec exceptio proprietatis, Card. in d. c. bonæ, col. 3. Nec exceptio ſpolij, Afflic,

 deciſ. 98.

deciſ.98.n.4.Alia priuilegia ponit, Franc. in d.c.bonæ, vbi ait, quòd non poſſunt reuocari attētata, niſi parte citata, hoc idem Dec.d.conſ.200.

c Rot.deciſ.576.nu.7.p.3.lib.3. Diuerſ.

EPITOME.

Collatio Papæ non valet, ſtante indulto, & prouiſione Cardinalis.

SVMMARIA.

1 *Regula Cancellariæ, de reſeruatione omnium beneficiorum, ad quorumcumque collationem, ſeu præſentationem pertinentia, non ſe extendit ad indulta Cardinalium.*

2 *Regula Cancellariæ de reſeruatione beneficiorum Cardinalium, indulta modificat, quoad collationes inferiorum.*

DECISIO XII. aliàs 154.

BVrgeñ beneficium de Quictana de Burneba vacauit, & quidem fuit prouiſum ſecundum conſtitutiones ſynodales in fauorem Alphonſi de Rochas, per Cardinalē Burgeñ tam virtute indulti Apoſtolici, quàm auctoritate ordinaria, Quidam Alphonſus de Ouan impetrauit illud in curia, tamquam vacans in menſibus reſeruatis, & dicebat eius collationem Apoſtolicam eſſe validiorē, ſtante reg. Cancel. reſeruante omnia beneficia ad quorumcumque collationem, ſeu præſentationem pertinentia, Ex parte altera defendebatur collatio ordinaria, quia indultum concedebat facultatem

1 conferendi etiam reſeruata † & inſuper, quòd reg. Cancel. non ſe extendebat ad [a] indulta Cardinalium, ſed ad beneficia, quæ in diœceſibus Cardinalium ad collationem, ſeu præſentationem inferiorum ſpectārent, & vltra quòd potuit Cardinalis prædictus iux. conſtitutiones ſynodales conferre, iux. deciſ.3. Caſſad. de priuil. Fuit dub. poſitū 24.Octob.1544. R.P.D. Sebaſtiano Pighino cauſā propon. an indultum Card. obſtet prouiſioni Apoſtolicæ in beneficio patrimoniali de quo agitur: Fuit tentum per omnes, quòd reg. non noceat indulto Cardinalium

2 quia † tantum modificat indultū propter inferiores collatores, & propter patronos, quibus nō vult præiudicari per indultum, & in hoc caſu non agitur de alicuius præiudicio, quia ad Cardinalem ſpectauit omnimoda diſpoſitio, cū hoc, quòd prouideat de beneficijs [b] patrimonialibus, præcedentibus oppoſitione & examine: vnde indultum remanet illæſum, ac ſi regula non emanaſſet, & licèt Card. teneatur prouidere patrimonialibus filijs, præcedente examine, & oppoſitione, ac ſi non eſſet indultum conceſſum, & cum indultum non augeat, ſed preſeruet tantum ordinariam iuriſdict. in caſu tamen de quo agitur, cum Apoſtolicus fuerit prouiſus durante tempore Card. prouiſio Apoſtolica eſt nulla, propter [c] decretum irritans

tans contentum in indulto, irritãs collationem Papæ, Propterea ſatis eſt prouiſio per Cardinalem, qui eſt reus, & poſſeſſor ad excludeñ prouiſionem agentis, & ſic concluſum eſt.

ADDITIO.

a Quædam competunt iure proprio, vt Ordinarijs Cardinalibus, quædam iure alieno tamquam indulta, quę ex liberalitate ſua illi concedit Papa, qui per Reg. reuocatoriam adimit indulta relicta ijs, qui iure proprio habent, Rot. deciſ. 317. nu. 2. lib. 3. par. 3. Diuerſ. Quibus indultis non gaudent Cardinales, quã nunque fuere in curia, Rot. deciſ. 1953. num. 1. eod. Et ſi iam habent, tenentur reſidere in Vrbe ſub pœna priuationis indultorum, niſi abſint cum licentia expreſſa Papę, vel niſi reſideant in Eccleſijs ſuis, Veral. deciſ. 86. n. 2. p. 2. Quomodo poſſint abeſſe à Curia, Veral. deciſ. 93. n. 3. p. 1. Habentes indulta iure proprio, ſeruare debent omnia, quę ſeruant Ordinarij, Veral. deciſ. 66. nu. 3. 201. n. 5. p. 1. De aliquibus priuilegijs Cardinalium, Sarn. Reg. de non iud. iux. form. ſupplic. & Reg. de impetr. benefic. vac. per obit. fam. Card. Mandoſ. reg. 3. & 7. Quomodo cenſeatur derogatum indulto Cardinalis, Put. deciſ. 500. in princ. lib. 2. Quando indultum Cardinalis non obſtet prouiſioni Papę conferẽtis illam prębendã, quę Cardinali in indulto cõceſſa eſt, Put. deciſ. 198. n. 2. lib. 2.

b Cardinales ſuccedunt loco Ordinariorũ in collatione beneficiorum patrimonialium, Veral. deciſ. 89. num. 4. p. 2. Indultum Cardinalis annullat prouiſionẽ Apoſtolicam de beneficio patrimoniali impetratam, Put. deciſ. 162. in princ. lib. 2.

c Reg. habens decretum irritans, inficiatur titulum & poſſeſſionem, Rot. deciſ. 779. nu. 3. p. 3. lib. 3. Diuerſ. Veral. deciſ. 307. n. 4. par. 3. Item ſi appoſitum ſit in Reg. de valore, Veral. deciſ. 84. n. 4. eod. Appoſitum à Papa in prouiſione ligat etiam ignorantes, ſecus ſi appoſitum à legato de latere, quia tantum ſcientes, Veral. deciſ. 1. par. 2. Aliqua de decreto irritanti, Veral. deciſ. 73. 249. num. 3. p. 1. & 345. n. 2. p. 3. & dixi ſ̃ ad deciſ. 8. hoc tit. Concord. Rot. deciſ. 95. n. 2. & deciſ. 1003. num. 1. lib. 3. Diuerſ.

EPITOME.

Clauſula poſita in alternatiua, dummodo non ſint generaliter reſeruata, non refertur ad regulam octo menſium.

SVMMARIA.

1 *Mens conſideranda non verba.*

2 *Generalitas reſtringitur, propter euitandam abſurdam contrarietatem.*

3 *Priuilegij verba ita interpretanda ſunt, vt priuilegiato non noceant.*

4 *Clauſula generalis non refertur ad ſpecificata.*

DECISIO XIII. aliàs 163.

FVit dub. 12. Iun. 1541. R. P. D. Iacobo Puteo cauſam proponente, an clauſula, dummodo non ſit generaliter reſeruata, in alternatiua Epiſcopi Zamoreñ poſita, intelligatur de reſeruatione, per [a] reg. reſeruatiuam octo menſium: Fuit tentum quaſi per omnes, quòd clauſula alternatiuæ, dũ tamen beneficia generali [b] reſeruatione reſeruata non ſint, non intelligitur de reſeruatione regulæ, ſed de alia reſeruatione, quia ita videtur ex mente Papæ, & ex veriſimili mente contrahentium, nè Ordinarius habens alternatiuam,

uam, quem conſtat Papa voluiſſe durante alternatiua eſſe cæteris magis prærogatiuum, ſit deterio-
1 ris conditionis, quia † mens & nõ verba ſunt conſideranda, ad c. intelligentia, cum alijs, de verb. ſi-
2 gnific. & etiam ᶜ generalitas † reſtringitur ad euitandam abſurdã contrarietatem, l. quoties, ff. de
3 reg. iur. & † quia verba non ſunt interpretanda taliter, quòd priuilegium non poſſit eſſe priuilegiato nociuum, arg. l. Diuus, ff. de milit. teſtam. Dec. conſ. 452. facit l. doli clauſula, cum vulg. ff. de verb.
4 oblig. vbi † clauſula generalis non refertur ad ſpecificata.

ADDITIO.

a Tollitur iſta reg. per reg. expectatiuam, ſtante eo prius, quod ſint fulminati proceſſus, Rot. deciſ. 63. An habeat locum tẽpore expectatiuarum vbi nulli fuerint expectantes, deciſ. 833. num. 1. p. 3. lib. 3. Diuerſ. Et ad quem finem in expectatiuis facta ſit, deciſ. 272. nu. 1. & 2. lib. 2. eod. An habeat locum contra Papale priuilegium conceſſum de præſentañ in vim patroni, deciſ. 415. num. 1. lib. 3. eod. Non obſeruata facilè quilibet compoſitis ſupplicationibus ex alicuius reſignatione, qui nullum ius habebat, & per generales clauſulas beneficia vacantia per obitum piſcarentur, non ſinè fraudè, quod eſſe non debet, deciſ. 475. n. 2. eod. Expirat mortuo Papa, Veral. deciſ. 214. nu. 4. p. 2.

b Reſeruatio alia generalis alia ſpecialis, & quando æquiparatæ ſint, Mandoſ. in prohẽm. Reg. Cancel. q. 4. nu. 1. & 2. Reſeruatio generalis non tollit ſpecialia priuilegia, Mandoſ. Reg. Cancel. 2. q. 3. num. 5.

c Secundum ſubiectam materiam, & ratio-nem finalem, Rot. deciſ. 591. num. 11. par. 1. Diuerſ. Medic. Reg. 1.

EPITOME.

Impetratio non faciens mentionem de alio canonicatu, vel de alio beneficio incompatibili, eſt valida, ſed vacat primum.

SVMMARIA.

1 *Impetrans tenetur facere mentionem omnium beneficiorum, quæ obtinet.*

2 *Beneficiorum in impetratione taciturnitas non efficit nouam gratiam ſubreptitiã quoad impetrationem, ſecus quo ad retentionem.*

3 *Beneficium primum vacat per aſſecutionem ſecundi.*

DECISIO XIV. aliàs 171.

AN gratia canonic. & præbend. in eccleſia Herbipoleñ Ambroſio conceſſa non facta mentione de alio canonic. & prębeñ quæ in eadem eccleſ. obtinebat, ſit nulla, Fuit dub. propoſ. in Rota 24. Apr. 1542. R. P. D. Iacobo Puteo cauſã propoñ. & pro dubij reſolutione præſupponitur, quòd Ambroſius litigabat cũ Io. ſuper cano. & præbeñ in eadem eccleſia, lite pendente Ioan. mortuus eſt, & quidam alius Ferdinãdus obtinuit canonic. & præbeñ & poſſeſſionem eorum, & contra Ambroſium prædictum oppoſuit habere ſubrogationẽ in iure Ioan. mortui, & gratiam ab eo impetratãm eſſe nullam, quia Ambroſius in gratia non fecit mentionem, quòd in ſpecie habebat alium canonicatum, & præbeñ in eadem eccle-

eccleſia, ex parte Ambroſij fuit
1 allegatũ, quòd † licèt [a] impetrans teneatur facere mẽtionem beneficiorum quæ obtinet, vt c. poſtulaſti, de reſcrip. cum alijs, tamen [b] ſufficiebat mentio generalis, vt ſolet fieri, quòd beneficia habeantur pro expreſſis per reg. generalem, necnon omnia & ſingula beneficia cum cura, & ſinè cura, etiam ex diſpenſationibus quæcumque, & quotcumque, &c. & ſic intrat dubium prædictum. Fuit tentum per omnes, quòd taciturnitas in impetratione beneficiorũ, ꝙ ſcilicet impetrans habet aliud beneficium ſimile in eadem eccleſia, & ſub eodem tecto non inducit ſubreptionem, neque annullat
2 impetrationem, † licèt in caſu, [c] quo vellet retentionem, opus eſſet facere mentionem de altero beneficio ſub eodem tecto exiſtente, quando autẽ impetrat ſinè retentione, nullo iure cauetur, ꝙ debeat fieri talis mentio in impetratione beneficij ab eo, qui habet aliud beneficium ſimile ſub eodem tecto;
3 † quia cum per aſſecutionem ſecundi vacet primum, per c. literas, de conceſ. præb. cum alijs, nulla eſt incompatibilitas, nec eſt ratio quę mouerit principem ad concedendum expreſſio alterius beneficij; ex quo ſequitur, quòd expreſſis alijs beneficijs, & alijs omnibus, quę tacitè poſſent inducere ſubreptionem, gratia erit valida, etiam ſi prędictã qualitatẽ taceat.

ADDITIO.

a Tenetur impetrans exprimere certas qualitates, & quæ ſint, Veral. deciſ. 43. nu. 2. par. 2. & verificare eius narratiuam, Veral. deciſ. 27. nu. 3. par. 1. & 39. n. 1. p. 2. Et pro parte ſua prius adimplere, deciſ. 108. nu. 5. p. 2. Et exprimere omnes qualitates, quæ redderent Papam difficiliorẽ ad concedẽ, Veral. deciſ. 7. n. 5. par. 1. Et ſolum qualitates adhærentes de facto non de iure, Veral. deciſ. 100. n. 12. p. 3. Et facere mentionem de iure aduerſarij, vel tertij, Veral. deciſ. 215. nu. 13. par. 1. Si beneficium vacat in curia tenetur exprimere diem, menſem, & annum vacationis, deciſ. 57. nu. 2. par. 2.

b An ſit faciẽ mentio de gratia conditionali habente aliquam ſpem de præterito, vel præſenti, Veral. deciſ. 219. n. 1. p. 2. vbi ſub nu. 2. quod dicatur ius conſiderabile: An faciẽ ſit mentio de alia gratia ſi neutri in gratia, Veral. deciſ. 217. nu. 1. p. 2. vbi nu. 3. quid de prima gratia nulla, vel elidibili, & quid de iure quæſito in ſpe, n. 3. An faciẽ ſit mentio de priuilegio, etiam limitato, Veral. deciſ. 218. num. 1. eod. Eſt faciẽ in impetratione de iure conſiderabili ad rem, Veral. deciſ. 137. num. 1. par. 2.

c Aegid. conel. 755.

EPITOME.

Canonicatus cum portione ſub eodem tecto, non ſunt incompatibiles.

SVMMARIVM.

1 Incompatibilitas circa beneficia diſſimilia, etiam ſub eodem tecto non datur; niſi quatenus de iure extat expreſſum.

DECISIO XV. aliàs 176.

FVit reſol. dubium in cauſa portion. Cartagineñ de mẽſe Mar-

Martij 1543. R.P.D.Iacobo Puteo cauſam propon. an per aſſecutionem dimidię portionis in eccleſia Cartaginẽ in qua eſt certus numerus portionum, vacauerint canonic. & præbẽ quæ prius quidam nomine Albertus in eadẽ eccleſia obtinebat, & Fuit tentum per omnes, vno tamen Domino excepto, videlicet D. Epiſcopo Rauel.quòd portio de qua agitur, non inducat incompatibilitatem ad canonicatum,quia ſunt benefi-
1 cia diſſimilia, † & [d] non datur incompatibilitas, niſi in iure reperiatur expreſſa,vt tenet Card.conſil.3. per tex. in c.literas, de conceſ. præb. qui reſtringitur ad canonicatus, ſecundum Abb. ibi in d.c. in 3.notabili.

ADDITIO.

a Incompatibilitas debet concludenter probari, Rot. deciſ. 1094. plura poſſidens beneficia incompatibilia non familiaris, ſed execrabilis dicitur, & articulatio contra talem facta, tamquam indignum ad gratiam ſi neutri eſt releuatoria, & probat contra eundem, Rot. deciſ. 176. num. 1. lib. 3. par. 3. Diuerſ. Demonſtrat clarè defectum intentionis, deciſ. 525. n. 7. p. 1. Diuerſ. & eſt triplex incompatibilitas ꝫ, deciſ. 483. nu. 1. eod. Non inducitur per acceptationem beneficij incompatibilis, quando quis habet diſpenſationem ad vnum, Veral. deciſ. 81. num. 2. par. 2.

EPITOME.

Regula de valore non habet locum in fructibus qui dantur exiſtentibus neceſſario in ciuitate per decem menſes, etiam ſi nunquam intrent eccleſiam, ſed in his quæ in portatis liberè habentur.

SVMMARIA.

1 *Conſuetudo de percipiendis numulis, ſinè reſidentia canonicatus Barchinonen.*

2 *Regula de vero valore exprimendo dicitur odioſa, & vt talis eſt reſtringenda, & non extenden. ad gratias motu proprio.*

3 *Valor de iure exprimi non debet.*

DECISIO XVI. aliàs 182.

DE [a] reg. de ver. val.exprim. in impetratione opponebatur cõtra Michaelem de Cordellas in cauſa Barchinon. canonic. & præbend. qui ſucceſſerat in ius Alphonſi,qui non expreſſerat,niſi valorẽ 24.duc. tantum,& quòd valor erat maior hoc, opponebatur per Guglielmum Gener. prætendentem ius ad pręfatos canon. & præben. Ex parte autem Michaelis dicebatur valorem verum fuiſſe expreſſũ,& licèt fuiſſet probatum, quòd poſſidens canon. & præben. Barchinon.habebat ſemper duc. 50. etiam ſi non reſideret, tamen excludebatur hoc ea ratione, quòd tales 50. duc. non erant in portatis, nec acquirebantur in abſentia, quia ſecundum conſuetudinẽ eccleſiæ opus erat, quòd talis canonicus eſſet præsẽs in vrbe Barchinoneſi licèt non re-
1 ſideret in eccleſia, † ex eo quia erat conſuetudo ibi,quòd reſidẽti inci-

in ciuitate darentur tres ducati
ſingulis menſibus pro portione
quæ dicebatur la padria,& ſex du
cati pro portione quæ dicebatur
la barba, & duodecim & dimidiũ
pro parte. Fuit tamen dub. 5. Iun.
1546. Epiſcopo Rauel. cauſam
propon. præſuppoſito, quòd Al-
phonſus expediuit in 24. & quòd
eſt datum de reg. de exprim. vero
valore, & quòd teſtes dicunt fru-
ctus canonicatus valere 50. duca-
tos ſingulis annis, dummodo reſi-
deat in ciuitate, licèt nõ ingredia-
tur eccleſiam, & quòd abſentes à
ciuitate gaudent, dum tamen ab-
ſentia non duret vltra duos men-
ſes,& quòd vltra fructus adſint di
ſtributiones quotidianæ, quæ ſin-
gulis horis lucrantur,& ſoluuntur
intereſſentibus tantum, & de iſtis
nihil datur abſentibus, etiã quòd
in ciuitate reſideant: an ſit locus
reg. hæc cauſa bis,& ter fuit poſi-
ta in Rota, & ſemper omnes Do-
mini nemine diſcrepante tenue-
runt, quòd non ſit locus reg. in
caſu de quo agitur: & ratio eſt,
cum [b] reg. ſit exorbitans, & pœ-
nalis, eſt odioſa, & ideo reſtringẽ-
da ad terminos de quibus loqui-
tur, ideſt, ad fructus, qui propriè
dicuntur fructus, ideſt, ad eos qui
in portatis,& liberè,& in abſentia
percipiuntur, vt dicit Gloſator re
gularum, refert Sarn. in eadem
reg. q. 8. num. 3. Staph. in trac. de
lit. grat. fol. 29. ex quo ſequitur,
quòd cum iſti 50. duc. canonica-
tus præfati, de quo agitur, requi-
rant reſidentiam in ciuitate ſaltẽ
per 10. menſes non dicuntur fru-
ctus liberi, nec acquiruntur in
abſentia,& hac ratione non dicũ-
tur fructus, & non eſt locus regu-
læ:& licèt iſti fructus non ſint di-
ſtributiones quotidianæ, ſatis eſt
quòd nõ ſint fructus, vt tenet Old.
conſ. 118. Et quòd hæc reg. ſit
2 odioſa † tenet Caſſad. deciſ. 20.
ſuper reg. cancel. & Staph. d. trac.
fol. 90. verſ. 2. infertur, vbi dicit, ꝙ
hæc reg. tamquam odioſa non de-
bet extendi ad gratias motu pro-
prio, quia eſt contra ius, ſecun-
3 dùm quod † valor non eſt expri-
mendus, gloſ. in clem. 1. de præb.

ADDITIO.

a Diſponit iſta reg. quòd in quibuſuis gratijs exprimatur verus valor ſecũdum monetam æſtimatione communi currentẽ. Aliàs ſinè tali expreſsione gratia eſt nulla niſi ſit in ea clauſula motu proprio, Gomeſ. ad reg. de valore fol. 243. Mandoſ. reg. 22. q. 4. & 11. nu. 3 copiosè. Gomeſ. ad iſtam reg. q. 1. in princ. Et inuenta eſt propter annatas, Rot. deciſ. 182. par. 1. nu. 3, loquitur in beneficijs eccleſiaſticis non in capellanijs, deciſ. 264. n. 1. par. 2. Diuerſ. Et quando ſumus in reg. exorbit. & odioſa, caſus mixtus non comprehenditur in ſimplici, deciſ. 340. nu. 2. par. 3. lib. 3. Diuerſ.

EPITOME.

Reſtrictiua in calce ſupplicationis poſita, Detur deuolutio diſpoſitiuè, debet probari de deuolutione, licèt in literis non fuerit facta mentio de deuolutione.

SVM-

SVMMARIVM.

1 *Literæ ſæpe declarantur, & intelliguntur per ſupplicationem.*

DECISIO XVII. aliàs 210.

IMpetratio fuit facta parochialis Valētiñ de Xibea, & S. Crucis à Vincentio Baſſa certo modo vacantis, aſſerens illas detineri occupatas per Ioan. de Gais, & collationem earum ad ſedem eſſe deuolutā, & ita petebat illas, ex parte autem Ioan. ad cauſam citati, fuit dictum, quòd Vincentius tenebatur [a] probare deuolutionem eſſe factam, quia ſignatura conceſſit gratiā ſub his verbis, & detur deuolutio diſpoſitiuè, quæ verba debebant intelligi, quòd ſi collatio non ſit deuoluta ad ſedem Apoſtolicam Papa non intendit prouidere, 5. Iul. 1542. fuit hæc materia multum conſiderata, & diſputata, & Fuit tentum per omñes, excepto D. Thoma de Thanis, quòd ſtante reſtrictiua ſignaturæ in calce ſupplicationis, ideſt, & deuolutio detur diſpoſitiuè, quæ ſolet apponi etiam, quòd in narratiua dicatur beneficium vacare certo modo, ſiuè per obitum, ſiuè per execrabilitatem, ſiuè per deuolutionem, etiam cum clauſula generali, ſiuè alio quouis modo, ſemper debet probari deuolutio, & Papa non intelligit prouidere alio modo, quàm per deuolutionem; quia illa clauſula in fine ſupplicationis appoſita, ſcilicet, & deuolutio detur diſpoſitiuè, reſtringit omnia ſupradicta: quòd ſi non probetur deuolutio, Papa nō intendit prouidere iux. deciſ. Caſſad. 5. de reſti. ſpol. & vidi practicari in Rota meo tempore in vna Salaman. contra Antonium de Palenzuela: Et ratio quæ ſolebat allegari per antiquos erat, quòd quando impetratur beneficiū vacans aliquo ex prædictis modis, ita quòd Papa videt beneficium certè ſpectare ad eius prouiſionē, nō ita faciliter prouidet impetranti, quia ante vel potius vult cōferre illud eius familiari, ſed quando impetratur per deuolutionē; quia Papa credit, quòd ante, quàm fuerit deuolutum ad ipſum, iam Epiſcopus, vel Archiepiſcopus, vel Patriarcha prouiderit, facilius dat per deuolutionem. D. Thomas de Thanis dicebat contrarium, quia ita reperijt ſcriptum in quibuſdā recollectis bon. mem. Cardinalis SS. quatuor ſenioris maximi curialis, & practici. Sed potius eſt ſtādum reſolutioni Rotæ, & rationi iam dictæ, & intelligentię ſignaturæ, quæ intelligit dictam reſtrictiuam, Alij Domini conſiderabant literas expeditas, in quibus non ſunt illa verba, videlicet, & deuolutio detur diſpoſitiuè, & licèt literæ miſſæ fuerint ad corrigeñ ad cancellariam Domini, [b] Abbreuiatores tamē remiſerunt ſinè iſta reſtrictiua. Sed inſuper eſt dictū, quòd

quòd vltra, quòd literę ſæpe declarantur, & intelliguntur per ſupplicationem, literæ virtualiter continent iſtam intelligentiã, quia in narratiua eſt inſertum, qualiter beneficium vacauit certo modo, vel per execrabilitatem, &c. & tanto tẽpore vacauerit, &c. & ſic narrat deuolutionem copulatiuè, & Papa prouidet ſub iſta narratiua, ex quo ſequitur, quòd cum iſta deuolutio narretur copulatiuè ad quemlibet modũ vacandi expreſſum, neceſſe eſt, quòd verificetur, quia de natura copulatiuæ eſt, ꝙ vtraque pars ſit vera, & licèt in literis diſpoſitiuè Papa dicat prouidere, etiam per execrabilitatẽ, in qua inducitur reſeruatio, & ceſſat deuolutio, nihilominus debet intelligi conditio deuolutionis, ideſt, quòd tanto tempore vacauerit.

ADDITIO.

a Quando ſit proban per impetrantem, vt ſatisfiat clauſulæ de qua hic, vt ſcilicet detur diſpoſitio deuolutiua, Veral. deciſ. 265. par. 1. vbi deciſ. 252. & 254. aliqua de deuolutione.

b Duo ſunt genera abbreuiatorum maioris & minoris parci de quorum offic. Veſtr. prax. Rom. Cur. lib. 1. c. 4. n. 2. Et in his quæ concernũt expeditionem bullarum, & ſimilium quæ per Cancel. tranſeunt ſtatur interdum relationi expedientium, Veral. deciſ. 72. num. 3. par. 1. Et non raro à Rota conſuluntur Abbreuiatores tamquam periti in negotijs ſupplicationum, Rot. deciſ. 592. n. 5. par. 3. lib. 3. Diuerſ.

EPITOME.

Habens ius ceſſum, ſi compareat, & proteſtetur, nihil fieri niſi ipſo citato, non videtur ex hoc acceptare ceſſionẽ, & impetratio alternatiuę præſumitur facta nomine cõprehenſi in impetratione, ſi expenſa non fuit modica, & non eſt neceſſaria alia acceptatio, vel vſus.

SVMMARIA.

1 *Alternatiua expedita cum impenſa 40. ducatorum, præſumitur impetrata de mandato domini.*

2 *Proteſtans nihil fieri niſi ipſo citato, operatur, vt interim habeat tempus ad deliberandum.*

DECISIO XVIII. aliàs 212.

IN cauſa Hiſpalẽ Archidiaconatus de Carmona Epiſcopus Solis ius quod habebat in dicto Archidiaconatu ceſſit in fauorem Adriani de Morales, poſteà 20. Apr. 1545. corã notario præfatus Adrianus prætendens ius in Archidiaconatu præfato virtute d. ceſſionis, proteſtatus eſt nihil fieri niſi ipſo citato, & inſuper dubitabatur, an certa alternatiua impetrata in fauorem Archiepiſcopi Hiſpalenſ. eſſet valida, ex eo quòd non conſtabat de acceptatione. Fuit dub. 27. Apr. 1545. R.P.D. Epiſcopo Aquẽ cauſam propon. vtrum per primam comparitionẽ, & proteſtationem ceſſionarius videatur acceptaſſe prætenſum ius ceſſum, & alternatiua militet, vt videatur acceptata etiam ſi non conſtet de vſu: Tentũ eſt per omnes

nes, quòd per d. comparitionem & proteſtationem, non videatur acceptaſſe ceſſionem, quia potuit proteſtari animo deliberandi. Itē fuit tentum per omnes, quòd ex quo taxa alternatiuę facta fuit 40 ducatorum, & ſic [a] expenſa fuit notabilis, præſumitur impetratio alternatiuæ facta de mandato Ar
1 chiepiſcopi, † & ita Fuit tent. per omnes, & ſimiliter Tenuerunt q; non ſit neceſſaria alia acceptatio vel vſus;nam ex quo fuit impetrata de mandato, ibi adeſt acceptatio,& præſumitur durare eadem voluntas: & ratio primi dubij eſt, nā licèt prædictus Adrianus proteſtatus fuerit nihil fieri,&c. illud non inducit acceptationē: prouiſus enim etiam ante acceptationē dicitur habere intereſſe, quia non poteſt,illud beneficium alteri conferri, & eſt affectum, & non liberum,donec prefixo termino acceptauerit, vel refutauerit, c. ſi tibi
2 abſenti, de præb. lib. 6. & † ſic [b] proteſtatio nihil fieri, niſi ipſo citato operatur, vt interim habeat tempus ad deliberandum, vt d.c. ſi tibi abſenti, per argumentum.

ADDITIO.

a Prȩſumitur expeditio facta nomine illius cuius fuit facta expenſa, Veral.deciſ.190. n.4. p.1.

b Proteſtatio nihil fieri niſi ipſo citato facta à procuratore in prouiſione mādati (quȩ quotidie eſt in vſu) quid operetur, Veral. deciſ.169. n.2.p.2.

EPITOME.

Habens duas gratias ad canonicatum & prȩbendam,intelligitur habere vnam tantum gratiam quo ad effectum, licèt ſint duæ numero.

SVMMARIA.

1 *Gratijs diuerſis quis vti poteſt ad adipiſcen. poſſeſſionem.*

2 *Gratias duas habens ſi vtatur ſecunda, & ſuccumbat poteſt vti prima.*

DECISIO XIX. aliàs 213.

EPiſcopus Solis habuit duas gratias ad canonic. & præben. Hiſpalen. ſub diuerſis tamen datis. Fuit dub, an ſint duæ gratiȩ vel vna tantum:de menſe Nouēb. 1544. Fuit tent.per omnes Dominos,quòd ſint [a] duæ gratiæ numero, ratione diuerſitatis datarum, Sed tamen quòd ſit vna tantum quo ad effectū,ideſt, quòd ſi fuerit vna reuocata, vel vni fuerit renuntiatum,poſſit gratiatus vti altera, cum in veritate ſint duo numero,ſed quòd potuit capere vnū tātum beneficium, virtute vtriuſque,quia apparet,quòd Papa noluit grauare Ordinarium,niſi quo ad vnum beneficium tantū, quod apparet, quia ratione *ceſſionis* vnius non videtur, quòd Papa voluerit dare duos canonicatus in eadem eccleſia, quia † ad adipiſcen.poſſeſſionem poteſt vti diuerſis gratijs, Cald. conſ.7. de elect. & c. vt quis duos, de elect. in 6. Felyn. in c. in noſtra, col.2. verſ. titu-

titulus multiplicat. de reſcript. & Rot. deciſ. 37. & 59. & 63. in antiq. coadiuuant, vbi † quis habet 2 duas gratias, & vſus eſt ſecunda, & ſuccumbat, poteſt vti prima.

ADDITIO.

a Gratia duplex ſuper vno & eodem beneficio eodem temporis tractu cadere non poteſt ad effectum, vt vtraq; valeat, ſed præualet illa, quæ eſt magis valida, Rot. deciſ. 369. nu. 2. 3. lib. 3. Diuerſ. Si vna eſt pinguior altera, quæ ſit attendeñ, Rot. deciſ. 358. nu. 2. p. 3. eod. Non præſumitur Papa concedere gratias multum pingues niſi deceptus, deciſ. 169. n. 1. lib. 2. & 160. n. 2. lib. 3. Si cum eſt obtenta ſecunda gratia non fuit facta mentio de prima, an de ſubreptione ob id notari poſſit, & inualidari effectus cēſeri, deciſ. 144. n. 1. lib. 2. Si in eodē libello continētur duę gratię mutationis vna extenſionis altera, non per hoc mixta dicitur vtraque gratia, ſed ſimplex, & idem eſt in pluribus gratijs in eadem ſupplicatione obtentis, deciſ. 265. nu. 3. p. 3. lib. 2. Diuerſ.

Deciſ. 37. 59. & 63. ſunt 5. de præb. 2. de teſti. & 5. de procur.

EPITOME.

Qui dicit beneficium, quod cadit ſub indulto excedere 24. & debere expediri nouam prouiſionem, tenetur probare.

SVMMARIA.

1 *Actor debet probare taxas beneficij de quo agitur per legitimas, & veras probationes, & ſic tenetur probare verum valorem.*

2 *Opponens tenetur probare illud, quod opponit.*

DECISIO XIX. aliàs 213.

SAnctiſsimus D. N. Papa Paul. indultum conceſſit R. Cardinali Farneſio, & Epiſcopo Abuleñ quòd poſſint conferre beneficia vacātia in ciuitate & diœceſi Abuleñ etiā ſi eſſent reſeruata cum clauſula, ſi beneficia eſſent reſeruata, noua prouiſio infra ſex menſes impetraretur, & bullas expediret, ſi excederent 24. duc. &c. Vacauit beneficium de Villa Toro, de menſe Augusti per mortem Petri Lopez Protonotarij Apoſtolici, & ſic reſeruatum, Epiſcopus Abuleñ illius prouiſionem fecit in fauorem Franciſci de Caruaſal, qui non obtinuit nouam prouiſionem: Deinde Rodericus Rallon impetrauit à Papa præfatum beneficium ſex mēſibus elapſis, ex cuius parte dicebatur cōtra Franciſcum de Caruaſal, eius prouiſionem ordinariam eſſe nullam; quia non fuit impetrata noua prouiſio. Ex parte autem Franciſci dicebatur, quòd nō erat obligatus impetrare nouam prouiſionem, quia non excedebat valorem 24. duc. Fuit dub. in Rota 5. Maij 1544 R. P. D. Proſpero de S. Cruce cauſam propon. præſuppoſito, quòd pro parte Roderici Rallon probetur ex a publica voce, & fama, quòd beneficium excedit ſummam 24. duc. cui incumbat onus probandi plenè, Fuit reſol. quòd Rodericus, qui eſt actor, b tenetur probare, & vltra hoc, quòd eſt actor cui incū-

R bit

bit onus probationis, venit per obiectum, & reus Franciſcus de Caruaſal tantum petiſt abſolutoriam; & actor debet probare taxam per legitimas & veras probationes, † Ita
1 eſt deciſ. Aegid. 447. & non obſt. deciſ. 10. in nou. de prob. quia loquitur in prouiſo, qui tenetur probare verum valorē beneficij, quando eſt actor, vel aliter ibi in d. deciſ. agebatur de validitate, vel inualiditate gratiæ prouiſionis propter exceſſiuam taxam, ad quam non ſe extendebat facultas executoris, & cum taxa in illo caſu ſit pars gratiæ, vt dicit illa deciſ. meritò producens prouiſionem tenetur probare, quòd beneficium ſit infra taxā, cum ſit pars gratiæ, qui executor habebat facultatem ad prouidendum de beneficio reſeruato cuiuſcumque valoris, & gratia ſtatim eſt valida, ſed in caſu noſtro, ſi beneficium excedit certam taxam prouiſionis, obligatur ad habendū nouam prouiſionem, alias gratia reſoluitur: Et agitur de reſolutione gratiæ perfectæ & validæ, quo caſu taxa nō eſt pars prouiſionis, ſed quid extraneum, & qui dicit gratiam eſſe reſolutam, debet hoc probare. Ratio eſt, quia opponens, illud quod opponit tenetur probare
2 † Bald. & Felyn. in c. ad aures, de reſcrip. verſ. de expreſſione valoris, & actore non probante, i.

ADDITIO.

a Taxa vbi eſt expreſſa in impetratione beneficij ſufficit probatio taxę per famam & communem reputationē, Aegid. concl. 675. Taxarū libri ante editionem reg. de val. duo erant, quorū inuentor fuit Io. 22. Qua ratione impoſitę taxę, & quo pacto creuerint, Gomeſ. reg. de val. lit. B. & C. in princ. taxa illa attenditur, quæ erat tēpore vacationis non datæ tempore, Rot. deciſ. 10. de cōceſ. preb. in princ. in antiq. Et dicitur pars gratię, deciſ. 10. de prob. in nou. circa med. Eſt inducta cauſa diminutionis non augmenti, deciſ. 60. n. 6. de reſcrip. in antiq.

b Intellige ſi apponatur prout hic, Aegid. concl. 302. Opponens de mala expreſſione debet plenè probare exceſſum, Veral. deciſ. 280. nu. 1. p. 2.

EPITOME.

Gratia conceſſa, cum clauſula ex nūc prout ex tunc, retrotrahitur ad tempus datæ, quo tempore videtur ius quæſitū, & præualet prouiſio Papæ ex defectu acceptationis illius qui habebat gratiam prouiſionis de vacaturo.

SVMMARIA.

1 *Decretum irritans ligat manus Papæ.*
2 *Electio alternatiua non eſt impetrantis.*
3 *Principi, etiam quòd concedat amplè, tamen remanet ſemper maior poteſtas.*
4 *Clauſulæ ex nunc prout ex tunc, quando ſint vtiles, & quid operetur n. 7.*
5 *Clauſula acceptandi facit gratiam conditionalem.*
6 *Retrotractio non poteſt fieri ſtante altera prouiſione.*

DECISIO XXI. alias 222.

FVit facta prouiſio Hiſpalen̄ Archidiaconatus de Carmona per S. D. N. Pap. Paul. in fauorem

rem cuiuſdam nomine Aluari, qui
ius ſuum legitimè ceſſit in fauorē
Epiſcopi Marochitañ. contra quē
agebat Epiſcopus Balneoregień di
cens prædictum Archidiaconatum
ad ipſum ſpectare & pertinere vir-
tute ſuæ gratię conceſſę motu pro-
prio, in qua ex nunc prout ex tunc
mandabatur conferri & prouideri,
cum decreto, decernentes irritum,
& inane quicquid ſecus in præmiſ-
ſis omnibus, etiam per nos & ſedē
Apoſtolicam ſcienter vel ignoran-
ter contigerit attentari, & ſic di-
cens, quòd omnes gratiæ & proui-
ſiones intermediæ erant nullæ,per-
inde, ac ſi tempore datæ plenè ius
eſſet quæſitum, propter retrotra-
ctionem verborum, ex nunc,prout
ex tunc, vt dicit deciſ. 12. de con-
ceſſ.præb.& deciſ.2.& 33.in nou.
& eſt text. in clem.1. §. ſecus, de
conceſſ. præb. & inſuper dicens, ꝙ
tale dictum ligat Papā propter ver
ba, noſtræ & ſedis Apoſtolicæ,&c.
1 & quia † [a] decretum ligat manus
Papæ, ad not. in c. cum aliquibus,
de reſcrip. lib.6. & c. ſi pro te, eod.
tit. c.quidem,de præb.eo.lib. & ibi
tenent Franc. Anch.& Lap. Ex par
te autem Marochitan. fuit allega-
tum,quòd gratia Epiſcopi Balneo-
regień ſolum fuit conceſſa ad ca-
nonicatum,& præbeń aut dignita-
tem eccleſiæ Hiſpaleń cum prius
illas per deceſſum vacare continge
rit, vel quos Epiſcopus ipſe ſi ma-
luerit, per ſe vel procuratorem le-
gitimum poſt notitiam vacationis
illorum aut illius duxerit acceptan
dum, & quòd per hæc verba non
fuit data ſibi facultas eligendi pri-
mam, vel ſecundam vacationem
canonicatus & præb. aut dignita-
tem. Non enim poteſt ſi vacauerit
cano. & præb. primò, & poſtea va-
cauerit dignitas, eligere dignita-
tem ſecundo loco vacantem,omiſ-
ſis canon. & præb.ſecundo loco va
2 can. quia electio † alternatiua non
eſt in electione impetrantis, ſed in
prima vacatione, per tex. in c.man
dato, & ibi gloſ. & DD. de præb.
Fuit ſuper hoc dub. 13. Decemb.
1542. R. P. D. Epiſcopo Macera-
teń cauſam propon. an prouiſio Al
uari ſit valida ad excludēdum ac-
ceptationem Epiſcopi Balneore-
gień & Tentum, & reſol. fuit per
omnes, quòd ſi in mandato Epi-
ſcopi Balneoregień adſit decretum
irritans ad prouiſiones Papæ, pro-
uiſio Aluari ſit inualida, ſi verò nō
adeſt decretum, valeat prouiſio
3 prædicti Aluari: quia † non obſtan
te conceſſione mandati, penes Pa-
pam remanſit maior poteſtas, vt
in c.dudum, de præbeń lib.6. & eſt
deciſ.16. de præb. in nou. Nec ob-
ſtant dictiones, [b] ex nunc prout ex
tunc, contentæ in mandato, quia
4 illæ tunc temporis eſſent † vtiles,
quando adeſſet decretum irritans
prouiſiones faciendas per Papam,
& tunc videretur gratiam eſſe fa-
ctam, & ius quæſitum à die datæ,
Sed in hoc caſu non obſtante de-
5 creto, gratia hæc fuit † conditio-

 nalis

nalis propter clauſulas acceptandi, & non ligant decreta, niſi purificata conditione, hoc eſt, acceptatione, quia inſpicitur tempus impletæ conditionis, & tenet Caſſad. deciſ. 3. de præb. deficiente autem conditione, & ſtante gratia Aluari in medio, non poteſt fieri di
6 cta [c] retrotractio † obſtante muro, hoc eſt prouiſione Aluari, ad l. Paulus, ff. rem ratam habe. quia neceſſarium erat, quòd adimpleretur conditio, quæ erat acceptatio, ad not. per Old. in conſ. 129. col. 2 & per Caſſad. deciſ. 1. & 2. de decret. reſcrip. quia ante purificatam conditionem præfato Aluaro erat ius quæſitum in re, vt eſt text. in clem. 1. §. ſecus, de conceſſ. præbend. & ibi Imol. Card. & Anchar. facit c. ſi pro te, de reſcrip. lib. 6. Idem fuit deciſ. in cauſa Tiraſoneñ
7 Archiepiſcopat⁹, vbi † erat clauſula, ex nunc, prout ex tunc, & è contra, vbi voluerunt Domini præualuiſſe prouiſionem Apoſtolicam ex defectu acceptationis illius qui habebat gratiam prouiſionis de vacaturo, tenet Caſſad. deciſ. 25. ad fin. ſuper reg. Cancell.

ADDITIO.

a Ex falſa cauſa emanatum non afficit beneficium, Rot. deciſ. 12. n. 1, de conceſ. præb. in nou. Et omne decretum habet in ſe tacitam conditionem ſi ille in cuius fauorẽ inductum eſt vti voluerit deciſ. 21. de conceſſ. præb. eod. De decreto irritante dixi ad deciſ. 8. & 12. hoc tit.

b Quid importet iſta clauſula, Rot. deciſ. 932. nu. 1. p. 3. lib. 3. Diuerſ. Guid. Pap. deciſ. 588. num. 2.

c Non poteſt fieri retrotractio in beneficio in preiudiciũ iuris (medio tp̃e) alteri quæſiti, Rot. deciſ. 633. n. 6. p. 3. lib. 2. Diuerſ. nõ fit niſi adſit æquitas, deciſ. 28. p. 2. n. 9. Diuerſ. & maximè æquitas in qua fundatur, deciſ. 728. p. 1. n. 6. eod. Non fit niſi per trãslationẽ, Veral. deciſ. 298. p. 2. Benin. deciſ. Bonon. 37. n. 21. vbi ſub n. 31. dicit nõ habere locũ in vltimis volũtatib. Conſ. Oldr. 129. eſt 242. Deciſ. 2. & 33. ſunt 1. de reſt. in integ. & 2. de reſcrip. ſed non probant.

EPITOME.

Quaſi poſſeſsio acquiritur, et conſeruatur, et preſumitur, ſi fuit facta collatio per aſſertum Vicarium, et lapſi ſunt 30. anni, et prouiſus fuit toleratus.

SVMMARIA.

1 *Actus poſſeſſionis de vna re extenditur ad aliam.*

2 *Quaſi poſſeſſio, prouidendi per reſignationem, quando extendatur ad quaſi poſſeſſionem prouidendi per obitum.*

3 *Quaſi poſſeſſio vnius actus iuriſdictionis, ad caſum alium iuriſdictionis non extenditur, ſi per præſcriptionem fuit acquiſita.*

4 *Mandatum per lapſum 30. annorum præſumitur interueniſſe, tam Vicarij ad conferendum, quàm procuratoris ad reſignandum.*

5 *Ratificatio præſumitur ex geſtione actus nomine alterius, cui non contradicitur.*

DECISIO XXII. aliàs 225.

Eluen̄ prioratus S. Iacobi collatio & prouiſio fuit facta cuidam nomine Guillermo, per Vica-

Vicarium quendã Abbatis Eluen. S. Michaelis, ad quem prætendebatur illius prouiſionem pertinere, qui prioratus vacauit per reſignationem, & præfatum prioratũ poſſedit Gulliermus per 30. annos, & non conſtabat de mandato Vicarij ad prouidendum, nec de mandato procuratoris ad reſignandum. 2. Maij 1544. R. P. D. Epiſcopo Rauel. cauſam propon. Fuit dub. an per prouiſionem factam iam ſunt 30. anni, Guillermo per aſſertum Vicarium Abbatis, de cuius mandato, ſeu Vicariatu nõ conſtat per reſignationem aſſerti procuratoris, de cuius mandato etiam non conſtat, probetur quaſi poſſeſſio dicti Abbatis conferendi per obitũ; & ratio dubij erat, quia agebatur de alia prouiſione facta per Abbatem S. Michaelis, & dicebatur valida, quia erat in quaſi poſſeſſione conferendi per reſignationem, & per conſequens conferendi per obitũ, ex eo quia actus

1 poſſeſſionis in vna re [a] extenditur ad aliam, vt dicit Abb. in c. 1. de relig. domi. ſuper hoc Fuit dictũ, quòd ſi prioratus, de quo agitur, non habeat dependẽtiam ab Abbate S. Michaelis, qui nunc nouiter prouidit, ipſe Abbas per prouiſionem aliàs factam per aſſertum Vicarium non eſt conſtitutus in quaſi poſſeſſione, cum non appareat de Vicariatu, & quia ad Abbatem non ſpectat prouidere: non poteſt dici inducta ratificatio: nũc aũt non poteſt fieri extẽſio de prouiſione per reſignationem ad prouiſionem per obitum; quia ſicut non dicitur Abbas conſtitutus in quaſi poſſeſſione conferendi per reſignationem, ſic nec per obitũ: Si vero prioratus habeat dependentiam, vt quia ſpectat ad Monaſterium S. Michaelis, vel eſt intra idem monaſterium prioratus, tũc propter lapſum temporis, & ſcientiam & patientiam Abbatis & cõuentus, qui paſſi ſunt illum prouiſum, per aſſertum Vicarium, dicitur inducta ratificatio, & licèt illa prouiſio fuerit facta per reſignationem, cum tamen nullus alius ſit in quaſi poſſeſſione prouidendi

2 per obitũ, [b] quaſi poſſeſſio † prouidendi per reſignationem extenditur ad quaſi poſſeſſionem prouidendi per obitum, & ideo quia beneficia ordinis S. Benedicti, cuius erat prioratus, ſunt exempta (vt notorium eſt) ab Ordinario, & non pertinent ad collationem Epiſcopi, vt tenet Abb. in c. conquerente, §. non tibi, de offic. ord. & inſuper quandoq; poſſidentur ea, quæ ſpectant ad homines certi ordinis, cuius ordinis eſt ille, qui poſſidet, per poſſeſſionẽ vnius actus, quæritur quaſi poſſeſſio aliorum actuũ iuriſdictionis, Innoc. in c. dilectus, in fi. verſ. reſpõdeo ideo, de cappel. monac. tenet Abb. in c. 1. num. 3. de relig. domi. Inſuper quando ius commune non fundat intentionem alterius,

 & ſic

& ſic non reſiſtit poſſidenti, tunc
per quaſi poſſeſſionẽ [c] vnius actus
iuriſdictionis, queritur quaſi poſ-
ſeſſio aliorum actuum iuriſdictio-
nis, Abb. in d.c.1.n.4. de religioſ.
domib. facit quod tradit. Roch.
de Cur. in tract. de iure patron.
ver. competens alicui, 14. q. Fe-
lyn. in c. auditis, col.8. num.10.
de præſcript. verſic. ſecunda decla-
ratio, Si tñ quaſi poſſeſſio vnius
actus iuriſdictionis eſſet acquiſita
per præſcriptionem non extende-
3 retur ad alium actũ † iuriſdictio-
nis, quia tantum præſcriptũ, quan-
tum poſſeſſum, c. cum contingat,
cum alijs, de decim. Felyn. in d.c.
auditis, col.5. nu.17. de præſcript.
Et ad fundandam aliam partem
deciſionis, quòd [d] præſumantur
mandata interueniſſe, tam Vicarij
ad conferendum, quàm procura-
toris ad reſignandum, per lapſum
4 30. annorum, † Notant Hoſt. &
Abb. in c. illud, de præſump. & ibi
Ant. text. in l. ſi quis aliena, §. ſed
ſi nõ adierit, ff. de acquirend. hæ-
red. l. ſi filius familias, C. de pet.
hæred. Fely. in c. Albericus, de te-
ſtib. & in c. ſicut, de re iudic. & ra-
tificatio præſumitur facta per lap-
ſum tẽporis, Bald. in l. 2. C. de le-
gitim. hæred. maximè quia ex ſo-
la ſcientia, quòd quis gerat actum
nomine alterius, ſi non contradi-
5 catur, inducitur ratificatio, † Bal.
in l. cum oportet in princip. col. 2.
num.7. C. de bon. quæ libe. Abb.
in c. accedens, de præb.

ADDITIO.

a Actus vnus poſſeſſorius ſufficit ad acqui-
rẽdã poſſeſſionem quo ad alia, Rot. deciſ.
221. nu.7. par.1. Diuerſ. licèt probetur
poſſeſſio ex actibus poſſeſſorijs, non ta-
men ob id ſequitur, quòd ſit probatum
quo nomine capta aut habita ſit poſſeſsio
Rot. deciſ.310. nu.3. par.3. lib.3. Diuerſ.
Actus poſſeſſorij facti à parte non præiu-
dicant parti aduerſæ, itaut priuent eam
ſua poſſeſſione, Rot. deciſ.10. nu.4. lib.2.
eod. Eſt ſufficiens actus poſſeſſorius per
30. ann. ad iuſtificationem mandati de
manutenẽ, Rot. deciſ.421. nu.3. par.1.
Diuerſ.

b Quaſi poſſeſſio vnius actus inducit quaſi
poſſeſsionem quoad alios, ſub eadem ſpe
cie comprehenſos, Rot. deciſ.17. num.4.
par.2. Diuerſ. Non prodeſt illi qui habet
contra ſe ius commune; ſed requiritur ti-
tulus, Veraſ. deciſ. 296. num.4. par. 1.
Quando ſit habita pro titulo, Veral. de-
ciſ. 243. nu.3. eod. Sufficit quaſi poſſeſsio
exigendi penſionẽ ad obtinẽ, deciſ. 161.
num.4. par.1. An probetur ex partitis li-
brorum mercatorum, deciſ.135. num.4.
par. 2. quid de quaſi poſſeſsione iuriſpa-
tron. deciſ. 132. n.2. 337. nu.6. 417. cum
tribus ſeq. eod. Quid de quaſi poſſeſsio-
ne exigendi cenſus, ex quibus fuerit pro-
bata, deciſ. 343. par.2. Veral.

c Poſſeſsio ſine tit. in iuriſdictionalibus nõ
operatur maximè in volentibus præſcribe
re in aliena diœceſi, quia ius reſiſtit, Ve-
ral. deciſ.304. nu.2. & 3. par.3.

d Non præſumitur mandatũ ſpatio 30. ann.
niſi enuncietur. Put. deciſ.53. n.3. lib.3.
neque per ſpatium 100. ann. neque eius
conditio ſub qua committitur, Borgn.
deciſ.46. n.237. par.1. neque per mille an-
nos, Afflic. deciſ.368. n.9. Balb. in l.2. C.
ſi ex falſ. inſtrum. l.1. vbi Salic. C. de reb.
alien. Alex. in l. ſcieñ col.4. ff. de verb. obli-
ga. Veral. deciſ.350. nu.2. par.2. lim.3.
mod. Bart. Romul. in d. l. ſciendum n.9.
lim.10.

lim. 10. mod. Felyn. in c. ſiue extra de re iudic. Ampl. in 4. caſibus, Viu. com. concl. verſ. mandatum Ampl. in 3. & lim. in 20. Port. lib. 4. com. concl. reg. 29. Quando præſumatur, Afflict. deciſ. 345. & ex quibus præſumatur, Cæſ. de Graſ. deciſ. 52. n. 6. & 7. & deciſ. 133. nu. 44. 5. & 6. Et colligatur eius præſũptio, Put. deciſ. 272. in princ. lib. 1. Intellige, quòd cum præſumeretur mandatum id procederet inter contrahentes non autem quo ad præiudicium tertij nõ interuenientis in illo actu, Borgn. deciſ. 13. n. 9. & deciſ. 45. nu. 11. & 12. par. 1. Et ſemper poteſt opponi de defectu mandati, & perſonæ ſecundum magis communem opinionem, Borgn. d. deciſ. 13. n. 8. & deciſ. 45. nu. 9. Ioſeph. Ludouic. com. concl. 46. col. 2. lim. vt per Dec. conſ. 197. n. 3. Rip. reſponſ. 1. n. 7. & 10. vol. 2. de iurepatron. Ampl. vt per Borgn. d. deciſ. 45. num. 12. Caſſad. deciſ. 4. n. 4. de procur. Burſ. conſ. 160. nu. 47. lib. 2. lim. vt per Port. conſ. 134. num. 6. & 7. Caſſad. deciſ. 3. de procur. Decian. conſ. 21. lib. 1.

EPITOME.

Extrauagans ad regimen, fuit in Rota pluries interpretata de beneficiis familiarium, qui in familiaritate deceſſerunt, non de illorum beneficiis, qui tempore obitus familiares eſſe deſierunt, & caſſando Papa circa illud oſtendit nole diſponere.

SVMMARIA.

1 *Qualitas, adiecta verbo, intelligitur ſecundum tempus verbi.*
2 *Caſus, qui fuit ſcriptus, & reperitur caſſatus, non comprehenditur ſub verbis remanentibus quantumcumque generalibus.*
3 *Deletio declarat mentem delentis, vt non veniant ea, quæ ſunt deleta.*
4 *Papa non ſolet derogare concordatis, neque primis precibus.*

DECISIO XXIII. aliàs 233.

IMperatori, ſeu Regi Romanorum poſt aſſumptionem ad apicem Pontificatus D. N. Pap. Paul. fuerunt facultates conceſſæ, quæ primariæ preces dicuntur, vt poſſint in eorũ Regnis præſentare vnum in qualibet eccleſia regnorum ad primum beneficium vacans, etiam ſi talia beneficia eſſent reſeruata, dummodo non caderẽt ſub reſeruatione [a] extrauag. ad regimen, Papæ Benedicti, in qua vltra alia ſunt reſeruata beneficia vacãtia per mortem familiarium Pontificis, quæ quidem extrauag. fuit in Rota pluries interpretata, & intellecta de beneficijs familiarium, qui in familiaritate deceſſerunt, non de illorum beneficijs, qui tempore obitus familia-
1 res eſſe deſierunt; quia † qualitas adiecta verbo, intelligitur ſecundum tempus verbi, ad l. in delictis, §. extraneis, ff. de nox. l. Titius, ff. de teſtam. mili. [b] poſtmodum, vacauit parochialis Meteñ de Lomeſo, ad quam virtute facultatis antedictæ fuit præſentatus Ioan. Roferz, & deinde inſtitutus & prouiſus de eadem, Matthæus autem Ricardi præfatam parochialem reſeruatam per mortem familiaris vacantem impetrauit, & petijt ſibi adiudicari tamquam beneficium reſeruatum, & contentum ſub extrauag. præfata, ex parte Ioan. Roferz fuit dictum

non comprehendi præfatam paro
chialem ſub d. extrauag. quia fa-
miliaris per mortē cuius vacauit
d. parochialis, iam deſierat eſſe
familiaris, ex altera tamen parte
replicatū eſt S.D.N. Pap. Pauli iij.
tempore publicationis reg. cācell.
voluiſſe præcedere reſeruationes
extrauag. prædictę, etiam in bene
ficijs familiarium, qui deſierunt
eſſe familiares mortis tempore,
quo ſtante ius ad illam ob eius im
petrationem habere dicebat: fuit
tamen ex parte prędicti Ioan. pręſentati
& inſtituti virtute facultatis
Regię dictum, quòd declaratio
Pauli & eius reg. & innouatio d.
extrauag. erat intelligenda exceptis
concordatis, & primarijs
precibus, Imperatori ſeu Regi Romanorum
conceſſis, & ſic reg. non
præiudicat facultati iam dictæ, quod
fuit probatum, quia tempore quo
Papa voluit innouare prædictam
extrauag. fuit ſcriptum, quod concordata,
& primariæ preces comprehenderentur
ſub reg. quæ tamen
clauſula quoad concordata
fuit caſſata & deleta, ex qua caſſatione
fuit comprehenſa clarè mēs
Pontificis nolle præiudicare concordatis,
nec primis precibus Imperatoris,
ſeu Regis Romanorum,
& licèt ex alijs verbis generalibus,
quæ nō erant caſſata, potuiſſet
comprehendi, quòd facultas
præfata eſſet reuocata, ſeu excluſa,
Tamen fuit dictum per aduocatos,
quòd ſufficiebat, quòd ex
prima caſſatione conſtaret de mēte
Pontificis, & inſuper, quòd per
reg. nihil erat innouatum, nec de
nouo declaratum, nec potuit damnum
aliquod inferri primis precibus,
hac ratione, quia verba cōſtitutionis
generaliter loquentis nō
poterant verificari in materijs deletis,
quia per cancellationem verborum
Papa declarat voluiſſe diſponere
in caſſatis, ad l. 1. ff. de his
quæ in teſta. delent. in hac diuerſitate
Fuit dub. propoſ. 1. Decēb.
1542. R. P. D. Epiſcopo Maceratēn
cauſam propon. an ſtante caſſatione
verborum regulæ, ſit aliquid
de nouo inductum, Fuit tentum
quaſi per omnes, quòd caſus
de quo eſt quæſtio, Cum fuerit
ſcriptus, & reperiatur caſſatus,
non comprehendatur ſub verbis
remanentibus quantūcumq; ge-
2 neralibus, † per doct. Bart. in l. ſi
quis priore, ff. ad Trebel. vbi dicit,
quòd confirmatio generalis non
porrigitur ad illud quod ſpecialiter
caſſatum eſt, text. in l. doli clauſula,
ff. de verb. oblig. Bart. in l. cū
propter, ff. de legat. præſt. & ad illud
fundamentum allegatū, quòd
caſſatio nihil operaretur, quia cū
in vna parte fuerit caſſatum in altera
non caſſatum, illud fuit factū
propter ſuperfluitatem, & ſic nihil
debebat operari, ad hoc Domini
non attenderunt, ſed fuit dictū
& reſponſum, quòd deletio declarat
mentem Papæ, vt non veniant
3 ea, quæ ſunt deleta, † ſub gene-

ralibus

ralibus verbis, cum cōſtet Papam nolle cōcedere illud, quod eſt delerum, & non ſolent fieri deletiones poſtquam gratiæ, vel conceſſiones ſortiuntur ſuum executionis curſum, Inſuper extrauag. loquēs de beneficijs vacantibus per obitum familiarium decedentium neceſſario requirit qualitatem familiaritatis, & non loquitur de illis, qui iam deſierunt eſſe familiares, nec illa declaratio potuit nocere, quia iam erat ius quæſitum Imperatori, vel Regi Romanorum, ad not. per Pau. de Caſt. in l. hæredes palam, §. ſi quis poſt, ff. de teſta. Ancli. conſ. 393. Dec. in c. ſi de conſtit. col. 6. maximè quia

4 † Pontifices non ſolent derogare concordatis, nec primis precibus, propter cuiuſdā pacti naturā, quæ eſt in ſimilibus concordatis, quòd nō poteſt tolli, ad c. ex multiplici, de decim. not. DD. in c. 1. de prob.

ADDITIO.

a Put. deciſ. 190. n. 6. lib. 3. reſeruat beneficia abbreuiatorum, Put. deciſ. 240. nu. 1. & 5. lib. 1. Falcon. in tract. de reſeruat. benef. effec. 16. fol. 377. Et quid dicen. de reg. innouatoria extrauag. an habeat tale decretum itaut inficiet titulum, & poſſeſſionem, Put. deciſ. 191. nu. 1. lib. 3. Mandoſ. ſuper reg. Cancel. reg. 1. in princ.

b Ampl. 5. mod. & lim. 5. Nouel. Reg. 103.

c Concordata, vt ſunt fauorabilia latè ſunt interpretanda ita indulta, Put. deciſ. 108. n. 1. lib. 2. Illis poteſt Papa per viam extenſionis derogare, Put. deciſ. 47. nu. 21. lib. 1. Eſt verum quòd per verba generalia illis non cenſetur derogatum, & ſemper excepta cenſentur, ibi nu. 3. Comprehendunt coadiutorias non reſeruationes, Rot. deciſ. 26. n. 2. lib. 3. par. 3. Diuerſ. & ſicut tollunt coadiutorias ita indulta, Put. d. deciſ. 108. in princ. Concordata Germaniæ habent locum in beneficio iuriſpatron. Veral. deciſ. 178. nu. 1. p. 1. ampl. vt ibi. De cōcordatis Germ. Nicol. v. Bul. 1. Calend. April. 1447. edita Clem. vij. Bul. 46. Calend. Iul. 1534. & declaratio Greg. xiij. Bul. 42. Calend. Noueb. 1576. edita, qui declarat.

d Caſſatura denegationem inducit, Veral. deciſ. 75. n. 7. & 9. p. 3. Si reperitur caſſatura vnius partitæ in libro mercatorum præſumitur reputata, Veral. deciſ. 102. n. 4. par. 2. Si eſt caſſatura gratiæ, ſeu indulti ſemper præſupponit ſignaturam factam à Sanctiſſimo præceſſiſſe, Rot. deciſ. 302. nu. 1. par. 3. lib. 3. Diuerſ. In reſignationibus iiſdē reg. procedit ur, quibus reſignatio beneficij cum reſeruatione, Rot. deciſ. 471. n. 5. par. 1. Diuerſ.

EPITOME.

Erectio Archidiaconatus eſt in augmentum cultus diuini, & decoris, & authoritatis eccleſiæ, & erecta noua dignitas in eccleſia decinet vltimum locum, & taciturnitas eorum, quæ diſponit de ſtylo ſuper gratias nō addit gratiam ſubreptitiam.

SVMMARIA.

1 *Taciturnitas rei, quæ ignoratur, cum quis non eſt obligatus ſcire, non inducit ſubreptionem.*

2 *Præſumitur impetratio ad inſtantiam Regis, quando ita dicitur in literis.*

3 *Narratiuæ Papæ eſt credendum, & ſtandum.*

DECISIO XXIV. aliàs 260.

Erectio noua Archidiaçonatus Palentin. per fœ. re. Pap. Innoc. viij. fuit facta in eccleſia Palentin. & ei fuit aſſignatus ſecundus

cundus ſtallus in choro à parte Epiſcopi Palentin. ſinè tamen præiudicio præſentium, tunc in illa dignitates obtinentium, & ſinè præiudicio Decani d. eccleſię Palentin. qui iuriſdictionẽ habebat, ita tamen, vt Santius de Aronez in cuius fauorem fuit facta Archidiaconatus præfati erectio, poſt alios obtinentes ad præſens dignitates in eadem eccleſia vltimum locum, & illis omnibus cedentibus, vel decedentibus, ſeu dignitates quas ad præſens obtinẽt, aliàs quomodolibet dimittentibus, ſtallum ſecundum habent in choro, prædictus Santius, vigore d. erectionis poſſeſſionem præfati Archidiaconatus fuit aſſecutus, & in vltimo loco fuerunt ipſe, & eius ſucceſſores, poſtea vero D. Didacus de Caſtillo petijt primum locum in choro ſecundum formam erectionis à principio factæ, ex eo quòd omnes habentes dignitates, tunc iam erant mortui, & ſuper hoc cauſam committi fecit, contra quem per alios ibidem aliàs dignitates habentes, fuit oppoſita exceptio, quòd erectio fuit ſubreptitia, cum non eſſet augmentum cultus diuini; quia nulla erat differentia reſpectu cultus diuini, ꝙ vnus reſideret canonicus, ex cuius fructibus fuit erectio creata, vel dignitas, quod quidem videlicet in augmentum cultus diuini fuit expreſſum, ſuper hoc Domini de Rota 24. Martij 1539. tenuerunt, quòd erectio prædicta Archidiaconatus erat, & fuit in augmentum cultus diuini, & decoris, & auctoritatis eccleſiæ, & etiam ſeruitij eccleſiæ: quia Archidiaconatus prædictus poteſt vti iuriſdictione & præeminentijs, de quibus in tit. de offic. Archid. & huiuſmodi redundant clarè in augmentum eccleſię, Inſuper fuit oppoſita alia ſubreptio cõtra prędictam erectionem, videlicet Innoc. viij. voluiſſe in Bulla erectionis decanatum eiuſdem eccleſiæ habentis iuriſdictionem præferri Archidiaconatui, & dare antelationem decanatui, quod etiam ſimiliter feciſſet de quatuor Archidiaconatibus d. eccleſiæ, ſi hoc fuiſſet expreſſum, videlicet, de Archid. de Carion. & Archid. de Campos, & Archid. de Alarcon, & Archid. de Zariato, habentis viſitationem, & ius viſitationis in diſtrictu, vniuſcuiuſcumque Archid. Super hoc fuit reſol. per Dominos, quòd non eſt par ratio de decanatu ad alios Archidiaconatus Forenſes, quibus licèt prætulerit decanatum, non tamen prætuliſſet alios Archidiaconatus forenſes Archidiaconatui eccleſiæ Cathedralis Palentinæ, & licèt fuerit expreſſum, quòd erant 4. dignitates, & 55. Canonicatus, non tamẽ fuit expreſſum in Bul. quòd erant 24. Portionarij, & 40. Capellani de numero, ita nuncupati, cum quibus ſatis benè cultus diuinus eſt,

eſt, & erat augmentatus, & honoratus, quod ſi eſſet dictum, non eſſet conceſſa erectio noua Archidiaconatus, ſuper hoc fuit per Dominos reſol. quòd ſatis eſt dixiſſe, quòd erant plures dignitates, & quoad portionarios, & capellanos, nihil ad propoſitum, quia licèt præfati ſint ad ſeruitium eccleſiæ reſpectu numeri perſonarũ, non tamen ſunt ita qualificati ſicut eſt dignitas, Fuit etiam dictũ, quòd fuit ſubreptio, ex eo, quòd fuit tacitum, quòd de ſtylo ſignaturæ eſt, & ſemper fuit conſuetũ, quòd quando aliqua noua dignitas erigitur in aliqua eccleſia, eidem nouæ dignitati non datur locus, niſi poſt dignitates iam antea erectas, quod quidem in hac erectione non fuit obſeruatum: Sed ad hoc fuit reſpõſum, & reſol. per Dominos, quòd hæc taciturnitas nihil facit, quia non omnes ſciunt
1 ſtylum ſignaturę, & † taciturnitas rei quæ ignoratur, cum quis non eſt obligatus ſcire, non inducit ſubreptionem, Vltra ſupradicta fuit oppoſita alia ſubreptio cõtra erectionem præfatam, videlicet fuiſſe expreſſum erectionem fuiſſe factam ad inſtantiam Regũ Caſtellæ, & Legionis, & Epiſcopi Palentin. de quo non conſtabat, nec hoc fuit verificatũ; ſuper hoc tamen 21. April. 1559. Fuit tent. per oẽs, quòd ex quo gratia erectionis habuit effectum, quo ad Archidiaconatum, quo ad ſedẽ, ſtallum, & locum, non debet nocere narratiua, videlicet factam fuiſſe ad inſtantiam ſupradictorũ
2 Regum, & Epiſcopi; [a] quia † pręſumitur interueniſſe ſaltem per [b] literas priuatas exhibitas Papæ, ab oratore reſidente in curia, vel per inſtructionem, ſeu mandatum eidem oratori commiſſum; ſi hoc tamen aliquid importaſſet à principio fuiſſet oppoſitũ, maximè quia
3 [c] narratiuæ † Papæ eſt credẽdum & ſtãdum, glo. in clem. 1. de prob. Lap. alleg. 7. DD. maximè Felyn. in c. cum à nobis, de teſtib. & quo ad inſtantiam, ſeu conſenſum Epiſcopi ſatis dicitur interueniſſe ſaltem tacitè ex quo nunquam Epiſcopus, qui erat tunc temporis, nec eius ſucceſſores contradixerint.

ADDITIO.

a Ex quibus elicitur aliquẽ conſenſiſſe actui Rot. deciſ. 450. nu. 1. lib. 3. par. 3. Diuerſ. Prȩſumitur ad inſtantiam ſupplicãtis expedita niſi eſſet modica expenſa, & ageretur de odio, Put. deciſ. 27. nu. 11. lib. 1.

b Literę miſſę procuratori à ſuo principali, an poſſint eſſe tales, vt ex illis poſſit elici mãdatum ad petendam remiſſoriã, Rot. deciſ. 247. num. 1. lib. 3. p. 3. Diuerſ. Si atteſtetur aliquid eſſe factum cum conſenſu alterius probant mandatum & licentiam, Put. deciſ. 159. n. 1. lib. 1. Literę limitatę tranſmiſſę procuratori ad conſentiendum renunciationi beneficiorum an ſufficiant pro extenſione conſenſus, Achil. de Graſ. deciſ. 39. nu. 1.

c Narratiuæ Papæ de facto alieno motuproprio ſtatur donec contrarium probetur

Put.

Put. deciſ. 101. per tot. lib. 3. Contrarium tenet deciſ. 338. num. 1. lib. 3. Sed quòd transfert onus probandi in aduerſarium, Put. deciſ. 323. nu. 1. lib. 2. In facto proprio probat; in facto alieno ſecus, Put. d. deciſ. 338. nu. 3. Veral. deciſ. 239. nu. 1. par. 2. & 337. n. 2. 3. & 5. par. 3. Quando narratiuæ ſit ſtan. & quando iuſtifican. Veral. deciſ. 303. n. 1. & 2. p. 3. Vide ſ deciſ. 7. de probat.

Erectio Eccleſię collegiatę præſumitur pręceſſiſſe ſupreſsionem, & vnionem beneficij ei factam, Creſc. deciſ. 6. de pręſump.

EPITOME.

Clauſula Bullæ de inſtallatione, aſsignationeq; loci in creatione nouæ dignitatis, procedit etiam in dignitatibus, quæ in curia vacant.

SVMMARIA.

1 *Verba generalia, vacationis dignitatum per ceſſum, vel deceſſum non intelligũtur de vacatione apud ſedē.*

2 *Primo receptus præfertur ſecundo recepto.*

DECISIO XXV. alias 262.

IN eadem cauſa præeminentiarum Archidiaconatus Paulentin. inter dictos dominos Didacum de Caſtilla ex vna, & dignitates alias eiuſdem eccleſiæ ex altera, fuit dictum per eaſdem dignitates, & earum procuratorem, quòd ſtante clauſula Bullæ creationis Archidiaconatus prædicti, quòd haberet vltimum locũ poſt dignitates omnes, tunc tempore erectionis, deinde illas omnibus cedentibus vel decedentibus, ſeu eas quocunque modo dimittentibus [a] ſecundum ſtallum in choro à parte Epiſcopi pro tempore exiſtentis &c. Quòd d. clauſula erat verificanda, quia erat conditio, & aliquæ ex dictis dignitatibus vacauerunt in [b] curia, quo ſtãte conditio non erat verificata, ex eo, quòd † verba generalia vacationis dignitatum per ceſſum, vel deceſſum non intelliguntur de vacatione apud ſedem, vt c. fin. §. in præben. de conſue. lib. 6. tenet Frãc. in c. 2. not. vlt. de pręb. lib. 6. Fuit dub. 17. Martij 1539. R. P. D. Epiſcopo Rauel. cauſam propon. an attento, quòd aliquæ dignitates vacauerint in curia, ſit locus Bullæ. Fuit tent. per omnes nemine diſcrepante, quòd etiam ꝙ dignitates vacauerint in curia procedit Bulla, & erectio Archidiaconatus prædicti, quia vacatio in curia conſideratur reſpectu prouiſionis, non vero reſpectu eorum, quę ſequuntur poſt prouiſionem, putà in ſtallo, in choro, & loco in capitulo; quia hæc non ſunt neceſſaria ad prouiſionem, quæ fit in curia, ſed remanent in diſpoſitione iuris communis, vt † primo receptus præferatur ſecundo recepto, vt c. ſtatuimus, de maio. & obed. gloſ. in c. fin. verſ. antiquiores, de conſuet. lib. 6.

1 (margin, at "ex eo, quòd † verba generalia")
2 (margin, at "iuris communis, vt † primo")

ADDITIO.

a Quando quis dicatur habere ſtallum in choro, Rot. deciſ. 326. p. 2. n. 6. Diuerſ.

b Indu-

b Inducitur vacatio in curia ſi beneficium vacat per ſententiam priuationis latam in curia contra præſentem, ſecus ſi contra abſentem, vel non verum contumacem, Veral. deciſ. 327. n. 1. & 2. p. 3. Quando vacatio cenſeatur eſſe extra curiam, Put. deciſ. 356. nu. 4. lib. 2. Probatur vacatio per famam, Cæſ. de Graſ. deciſ. 125. n. 2.

EPITOME.

Acceptatione facta in genere, ſequens prouiſio eſt inualida, ſi poſt conſumptam gratiam, ſpecialis acceptatio ex archiuio extracta eſt, & acceptatio de qua non potuit haberi notitia, non valet quia præſumitur in fraudē facta, niſi appareret non eſſe alia acceptationem.

SVMMARIA.

1 *Fraudibus non eſt via aperienda.*
2 *Acceptatio, de qua non potuit haberi notitia, non tenet, quia præſumitur facta in fraudem.*

DECISIO XXVI. aliàs 294.

Coram R. P. D. Marcel. nunc Cardinali Reuerēdiſſimo de Creſcentijs cauſa ventilabatur inter Bartholomæum Viara ex vna, & Antonium Caſalanz ex altera, ſuper Illerden. parochiali de Alcaraz, ex parte Bartholomæi contra Antonium dabatur de cōſumptione gratiæ expectatiuæ, ex eo, quòd habuerat iam parochialem de Cādaſnos de anno 1530. in qua habuit rem iudicatā ſuper ea, & poſſeſſionem, contra quod fuit replicatum poſſe Antonium vtramque habere, quia eius gratia erat ad duo curata, & inſuper de menſe Iun. tēpore vacationis acceptauit parochialem de Alcaraz, in Curia in genere, & obtinuit nouā prouiſionem, & deinde prędictam acceptationem in genere reduxerat ad ſpeciem, antequam ius eſſet acquiſitum præfato Bartholomæo, hæc tamen ratio ex parte Bartholomæi fuit excluſa hoc modo, videlicet, quòd licèt acceptatio eſſet facta in genere, prouiſio tamen inde ſecuta, non fuit valida; quia extractio ab archiuio facta, fuit nullius momenti; quia fuit poſt gratiam conſumptam propter plenariā aſſecutionem alterius parochialis, & cū non valuerit antecedens, quia gratia erat conſumpta, non valuit conſequenter acceptatio, & prouiſio, ad l. ſed ſi vnus, §. pen. ff. de iniu. not. Bald. in l. homo mortuus, ff. de verb. oblig. Fuit dub. 17. & 24. Nouemb. 1539. an non obſtante, quòd Antonius habuerit aliam parochialem, poſſit capere iſtam de qua agitur. Fuit deciſum contra Antonium, quòd non poterat capere ex eo, quòd per acceptationē & nouam prouiſionem nihil fuit quæſitum Antonio, quia acceptatio ſola non dat ius, nec noua prouiſio facta eodem menſe Iun. valuit non verificata ſimplici narrata acceptatione, vt deciſ. 24. de præbeñ in nou. & inſuper antequam fuit ab archiuio extracta ſpecialis acceptatio, noua prouiſio facta remanſit in aere, & eius validitas dependet à facto aduerſarij ſi deduxerit

xerit acceptationem ad ſpeciem, vel non, & ſic potuit renunciare facultati extrahendi, & nouæ prouiſioni, deducendo prius aliam parochialem inducentem conſumptionem gratiæ, ad cle. gratiæ, de reſcript. & inſuper extractio acceptationis ex archiuio, vt prouiſio reduceretur ad ſpeciem, non potuit fieri in prçiudicium alterius, quia gratia iam erat cõſumpta, aliàs ſi hoc eſſet permiſſum, aperiretur [a] via fraudibus, quod ius abhorret, & licèt fuerit allegatum, & probatum ex parte Antonij, quòd acceptatio in ſpecie erat facta in partibus ad parochialem de Alcaraz de qua agebatur, Fuit dictum, & deciſum per Dominos, quòd acceptatio ſt ſpecifica facta in partibus nõ † fuit
2 valida: quia ſtante ſecunda acceptatione, cum acquiſitione beneficij ſecundi, puta de Candaſnos, parochialis prima præſumitur facta in fraudẽ, vt ſcilicet ſi vacet aliud beneficium, poſſit acceptari: neque prima [b] acceptatio obſtat: quia cum ſit ſecreta in partibus facta, non potuit haberi notitia, an acceptauerit, & ſic nullus poterit ſibi dicere, quòd gratia ſua eſt conſumpta, & ob iſtam fraudem non valuit acceptatio: ſi autem non apparet alia [c] ſecunda acceptatio, tunc prima etiam in partibus facta & ſecreta erit bona ceſſante tunc præſumptione fraudis, & ita Fuit per omnes Dominos reſolutum.

ADDITIO.

a Quæ euitañ ſunt, §. 1. inſt. quibus ex cau. man. non lic. Fal. vt per Damaſ. Reg. 94. Don. fin. lib. 5. Reg. dicuntur prohibitæ de iure naturali, Veral. deciſ. 15. n. 9. p. 2. & 215. n. 2. par. 3. Non præſumitur præcipuè in facto notorio, Veral. deciſ. 163. n. 3. eod. Et ideo eſt plenè probañ, deciſ. 280. num. 2. par. 2. In quibus caſibus præſumatur, Luc. de Pen. in l. quemadmodum, C. de agric. & cenſ. lib. 11. vbi ponit 223. caſus, in quibus fraus præſumitur, arguitur ex mendacijs, & veroſimilitudinibus, Borgn. deciſ. 46. nu. 16. p. 1.

b Modi acceptandi beneficia ponuntur per Rot. deciſ. 15. circa finem, de conceſ. pręben. in nou.

c Acceptatio ſecunda, quando non eſt bona, quis redire poteſt ad primam, Veral. deciſ. 339. n. 3. p. 1. & deciſ. 59. n. 2. p. 2. non impedit acceptatio præbendæ nullæ, quin non poſſit alia acceptari, Achil. de Graſ. deciſ. 289. n. 3. & 4.

EPITOME.

Optioni obſtat regula octo menſium, etiam quod ſit facta à Cardinali.

SVMMARIA.

1 *Optio non cadit in beneficijs reſeruatis ſiue ſint generaliter reſeruata, ſiue ſpecialiter motu proprio.*

2 *Collatio, ſeu electio canonicatus in collegiata eccleſia ſpectat ad capitulum, inſtitutio ad Epiſcopum.*

DECISIO XXVII. aliàs 297.

IN eadem cauſa Fuit dub. an [a] reg. reſeru. octo menſ. obſtet optioni, Fuit conc luſ. per omnes Dominos, quòd reg. prædicta obſtet

ſtet optioni, videlicet quòd in vacantibus in menſibus prædictis nõ
1 ſit locus optioni. Ratio eſt, † quòd in beneficijs reſeruatis, ſiuè ſint generaliter reſeruata, ſiuè ſpecialiter motu proprio, non cadit optio, Dñ, in c. fin. §. in præb. de conſue. lib. 6. & ibi Fran. Caſſa. deciſ. 4. de conceſ. præb. Gemin. conſ. 80. col. 1. Card. conſ. 16. [b] & licèt fuerit allegatum, quòd reg. non haberet locũ in eccleſia Mediolanẽ quia Cardin. de Ferrara erat Archiepiſcopus, & ſub regulis Cancellariæ nõ comprehẽduntur Cardinales propter eorum magnam præeminentiam. Tamen fuit dictum per Dominos, quòd exceptio Cardinaliũ non obſtat quominus reg. reſeru. octo menſium procedat in caſu poſito propter aliam [c] reg. modificantem indulta Cardinalium, videlicet, quòd ſub indulto Cardinaliũ non comprehenduntur beneficia, quæ ſpectant ad ſolam inſtitutionẽ Cardinalium, vt hic erat, quia agebatur ſuper canonicatu eccleſię collegiatæ inferioris cathedrali, in
2 qua † collatio, ſeu electio ſpectat ad capitulum ipſius eccleſiæ collegiatæ, & ſola inſtitutio ad Epiſcopum, vt tenet Abb. poſt multas opinio. in c. cum eccleſia, col. 3. verſ. quo ad ſecundum, de elect. & tenet Caſſad. deciſ. 22. de præb. & eſt communis opin. ſecundum Io. de Sylu. in tract. de benefi. 2. par. in 21. q. verſ. quintus caſus.

ADDITIO.

a An iſta reg. habeat locũ contra Papale priuilegiũ conceſſum de præſentando in vim patroni, Rot. deciſ. 415. n. 1. par. lib. 3. Diuerſ. An habeat locum tempore expectatiuarũ, vbi nulli fuerant expectantes, quæ in hunc finem eſt facta, vt per eam donec generalis expeditio expectatiuarũ fieri poſſit à Sanctiſſimo pauperibus, & benemeritis prouideatur, Rot. deciſ. 272. lib. 2. n. 1. & 2. p. 3. Diuerſ. & deciſ. 127. n. 1. lib. 1. eod. De iſta Reg. dixi ſ ad deciſ. 12. eod. Achil. de Graſ. deciſ. 405.

b Put. deciſ. 4. in prin. lib. 2. Rot. deciſ. 1. n. 6. de reri permut. in nou. & 5. de conſuetud. in nou. debet fieri optio intra 20. dies, & tempus incipit currere à die ſcientiæ, d. deciſ. 1. Aliqua de optione dixi ad deciſ. 1. ſ de conſuetud.

c Quid operetur reg. modificatoria indultorum, Rot. deciſ. 930. nu. 1. p. 3. lib. 3. Diuerſ. comprehendit Illuſtriſsimos, & Reuerendiſſimos Cardinales, Put. deciſ. 436. lib. 1. Achil. de Graſ. deciſ. 409. Quomodo intelligen reg. modificatoria indultorum Cardinalium, abſentiũ ad menſes ſex, Put. deciſ. 86. per tot. lib. 3. Et quomodo intelligenda Reg. modificatoria indultorum Cardinalium, quoad præſentationem collatorum, Put. deciſ. 140. per tot. lib. 3. de iſta reg. modificatoria indultorum Cardinalium, Achil. de Graſ. deciſ. 406. 408. 409. & 410.

EPITOME.

Acceptatio in genere non poteſt deduci ad ſpeciem poſt mutationem collationis.

SVMMARIVM.

1 *Acceptatio in genere peti poteſt coram notario Archiuij reduci ad ſpeciem ſim. vt num. 2.*

DE-

DECISIO XXVIII. aliàs 308.

QVidam ſcriptor Apoſtolicus nomine Alphonſus habuit expectatiuam ad Compoſtellan. & Oueteñ & acceptauit in curia in genere, vt ſolet fieri, poſtea verò mutauit collationẽ Oueteñ in Segobieñ & ante mutationẽ vacauit parochialis Oueteñ de Spi
1 noſa, & tunc ipſe Alphonſus † acceptationem in [a] genere petijt à notario archiuij, quòd reduceretur ad ſpeciẽ, ad not. per Caſſad. deciſ. 3. de conceſſ. præb. & fuit reducta ad ſpeciem, & egit contra Petrum de Pauio poſſeſſorem prædictę parochialis, dicens ad ſe pertinere, Ex parte Petri fuit allegatum acceptationem fuiſſe nullius momenti ſtante mutatione, Fuit dub. 22. Octob. 1543. R. P. D. Ioan. Paulo cauſam proponente, an acceptatio potuerit deduci ad ſpeciẽ poſt mutationem. Fuit tent. & deciſum per omnes Dominos, ꝙ reductio ad ſpeciem non poteſt fieri poſt mutationem, & quòd ita aliàs deciſum Fuit in cauſa Pareñ Archipresbyteratus coram R. P. D. Epiſcopo Rauel. & ratio, quia poſtquã mutauit Alphõſus Oueteñ in Segobieñ extincta fuit gratia Oueteñ & omnia, quæ ab illa pendebant, & per conſequens acceptatio in genere non potuit trahi ad [b] ſpeciem, ad not. per Bal. in l. ſi homo mortuus, per
2 illũ tex. ff. de verb. oblig. & † quia eo ipſo, quòd mutauit collationẽ, viſus eſt renunciare gratiæ Oueteñ ad tex. & not. per DD. in clem. gratiæ, de reſcrip. & ſic aliàs Fuit iudicatum in cauſa Illerdeñ corã R. P. D. Creſc. nunc Cardinali, vbi Fuit concluſum, quòd ex generalibus acceptationibus non poſſunt fieri extractiones ſpeciales ſuper aliquo beneficio, ſi ante extractionem aliquod beneficium fuerit acceptatũ, per quod gratia ſit conſumpta, vel non poſſit haberi cum primo.

ADDITIO.

a Acceptatio in genere, & in ſpecie ſimul an coram eiſdem notario, & teſtibus de vacatijs eodem die fieri poſſint, Rot. deciſ. 300. num. 2. lib. 3. Acceptatio facta in præſentia notarij Archiuiani, licèt fiat ex ſolita conſuetudine non tamen tollit omnino fraudis latentis ſuſpicionem, Rot. deciſ. 196. num. 2. lib. 2. Et cum eſt regiſtrata apud notarium Archiuij omnibus patet, publica eſt, illiuſque copia petentibus datur, modo aliquod intereſſe prætendant, Rot. deciſ. 228. num. 3. lib. 2. par. 3. Diuerſ.

b Acceptatio beneficiorum vacantium ex conſuetudine curiæ ſolet fieri in genere non expreſſis, nec diœceſi, nec nominibus beneficiorum, quę poſtmodum, etiã poſt decem annorum decurſum deduci poſſunt ad ſpeciem, & notarij dant etiam inſtrumentum in ſpecie, Rot. deciſ. 184. nu. 6. lib. 2. par. 3. Diuerſ.

EPITOME.

Sede Epiſcopali vacante, expectantes in quatuor menſibus, qui dantur Ordinariis, acceptare non poſſunt.

SVM-

SVMMARIVM.

1 *Regula Cancellariæ quæ dat quatuor menſes Ordinarijs, eſt realis, & non perſonalis.*

2 *Pauin. de ſed. vac. par. 1. quæſt. 9. reprobatur.*

DECISIO XXIX. aliàs 310.

Reg. Cancell. in fauorē ª Ordinariorum eſt nota, videlicet, Item vt prælati, & aliæ perſonę eccleſiaſticæ gratias reportaſſe dignoſcuntur, ipſe D.N. Prælatis, & perſonis prædictis, vt de quibuſcūque beneficijs in quatuor mēſibus vacantibus, perinde ac ſi à Sede Apoſtolica expectatiuæ non emanaſſent, liberè diſponere poſſint, cōceſſit &c. Vacauit parochialis Cartagin. de Sax, de menſe Nouemb. de qua auctoritate Apoſtolica fuit prouiſus Epiſcopus Squilaceñ, ſeu fuit ſibi commendata, Chriſtophorus autem de Morales virtute ſuæ expectatiuę illam acceptauit, & de ea ſibi fecit prouideri, ſuper qua eſt lis inter Epiſcopum prouiſum ex vna, dicentem, non potuiſſe pręfatum Chriſtophorum ſede vacante acceptare præfatam parochialē, alter tamen cōtrarium aſſeruit, cū vacaret Epiſcopatus Carthagin. & non erat qui prouideret, ſicut Papa potuit conferre, ipſe autem potuit acceptare, cum ſit etiam ipſe Chriſtophorus expectans à Papa prouiſus, Super hoc 20. Octobr. 1544. R.P.D. Epiſcopo Rauel. cauſam propon. Fuit dub. an expectantes poſſint acceptare beneficia vacante Epiſcopali ſede: & hoc dub. fuit aliquantulum difficile, Fuit reſol. per omnes, quòd expectantes non poſſint acceptare beneficia vacante ſede Epiſcopali; quia prædicta reg. Cancel. quæ dat quatuor menſes Ordinarijs, eſt realis, non
1 perſonalis, † quia loquitur expreſſo nomine Ordinariorum, & nomine dignitatum, ad c. quoniam abbas, de offi. deleg. & etiam propter decretum poſitum in regula inficiens, & annullans quicquid cōtra
2 reg. factū fuerit, & fuit † reprobata opi. Io. de Pauin. in tract. de ſed. vac. 1. par. q. 9. 10. vel 19. col. 7. dicens expectantes poſſe acceptare beneficia vacantia in menſibus Ordinariorum. Nam in eod. tract. q. 8. col. 3. tenuit contrarium, & inſuper quia collatio beneficiorum eſt fructuum, ad no. in c. cum olim, de maio. & obed. & debent reſeruari futuro ſucceſſori, c. quia ſæpe, de elect. lib. 6. & pro hoc facit, quòd not. Felyn. in c. cum ex officij, de præſcrip. col. pen. vbi dicit, quòd non valet acceptatio expectan. de beneficio vacante in menſe alternatiuo Epiſcopi, licèt de illo infra ſex menſes Epiſcopus nō diſponat propter decretum irritans, ſolitum poni in alternatiuis, & propter idem decretum licèt Papa prouideat, expectans non poteſt acceptare, & hoc idem Fuit deciſum coram R. P. D. Nicol. de Aragonia in cauſa Abul. paroch. S. Ioan. in fauorem Pe. Lupi de Auila prouiſi per Papam

ſede vac. contra Petrum de Varrionueuo expectantem.

ADDITIO.

a Reg. de menſibus Ordinariorum remouet tantum reſeruationes, & expectatiuas aliorum Ordinariorũ diſpoſitionem impedientes, Put. deciſ. 226. num. 2. lib. 3. Quos pariat effectus, Rot. deciſ. 21. nu. 6. lib. 2. par. 3. Diuerſ. Expectans Ordinario defuncto acceptare non poteſt cum clauſula expectatiua ſi realis ſecus ſi perſonalis, Put. deciſ. 156. nu. 12. lib. 1. Vacante ſede Epiſcopali quid dicen. Put. deciſ. 406. n. 1. lib. 1. & 156. in prin. & nu. 9. lib. 2.

EPITOME.

Regula de veriſimili notitia, non habet locum in præſentatione.

SVMMARIA.

1 *Regula exorbitans ſtrictè interpretanda eſt.*
2 *Prouiſio beneficij, ſub hac conditione, ſi vacat, eſt valida.*
3 *Non docto de tempore vacationis, præſumitur acceptatio, & prouiſio facta poſt vacationem.*

DECISIO XXX. aliàs 316.

FVit deciſum 10. Febr. 1542. R. P. D. Epiſcopo Maceraten. ponente dubium: an [a] reg. de veriſ. not. habeat locum in præſentatione, & hæc deciſio fuit in S. Andreę canonicatu, & pręben. de Strabort, in Regno Scotiæ, & Fuit reſol. q̃ reg. de veriſimili notitia nõ habeat locum in præſentatione; ratio, quia prædicta reg. eſt exorbitans à iure, cum prouiſio de beneficio vacante valeat, etiam ſi prouidens non ſit certus de vacatione tempore prouiſionis; nec obſt. quod fuit dictũ, quòd reg. habet locum in Ordinarijs, ſecundum magis communem opinionem, vt refert & tenet Sarn. d. reg. q. 1. quia fuit reſponſum, q̃ omiſſo quòd hæc opinio communis poſſit forſan rationibus alijs cõfutari, ex eo, quòd nulla ratio concludit in Ordinario, licèt aſſignentur plures rationes, non tamen eſt certum quòd fuerit ratio finalis regulæ: in dubio tamen non eſt extendenda reg. de caſu ad caſum, cum
1 reg. prædicta ſit exorbitans † ad not. per Gloſ. Innoc. & in clem. vt hi qui diuinis, de æta. & qualita. & per Alex. l. ſi conſtante, col. 6. ff. ſol. matrim. & per Moder. in authen. quas actiones, C. de ſacroſan. eccl. & maximè, quia cauſa principalis huius regulæ eſt euitatio peccati, & nullum tamen eſt peccatum, nec etiam de iure eſt prohibitum conferre beneficia vacantia ante illorum notitiam, ad c. nulla, de con ceſſ. præb. Nam valet prouiſio ſub
2 conditione ſi † vacat, vt eſt Gloſ. & DD. in c. 2. de elect. lib. 6. Dominic. & Franc. in c. ne captandæ, de conceſ. præb. eod. lib. & regula hęc, quę loquitur in impetrationibus & gratijs, non debet extendi ad patronorum præſentationẽ: ita Dec. conſ. 124. de vno caſu ad alium, cum quotidiana ſit practica, valere acceptationes & prouiſiones factas

ctas

ctas per executores vigore gratiarum Apoſtolicarum, etiam ante notitiam vacationis, & non docto de tempore vacationis, præſumitur
3 poſt [b] vacationẽ, † vt tenet Aegid. deciſ. 573. & tamen reg. de veriſimili non vendicat ſibi locum in his, & ſic communiter obſeruatur, & ita aliàs fuit deciſum in vna Meſſaneñ parochialis per Dominos.

ADDITIO.

a An procedat in Ordinario, & in præſentatione, Put. deciſ. 244. nu. 1. & 252. n. 1. lib. 1. Non eſt extendeñ ad cauſam ignotum aut non expreſſum, Put. deciſ. 88. n. 3. eod. An habeat locum in gratia ſubrogationis, cum gratia ſi neutri impetrata, Put. deciſ. 280. per tot. lib. 2. Et ibi quare inuenta Ad iſtam reg. Gomeſ. in ordine reg. 7. Mandoſ. Reg. 30. Caſſad. deciſ. 29. 30. & 31. ſuper Reg. Cancel.

b Aegid. concl. 349. Præſumitur acceptatio facta intra tempus debitum, & ex cauſa magis vtili, Rot. deciſ. 185. nu. 6. par. 2. Diuerſ. & inducitur ex probatione notitiæ, deciſ. 287. num. 2. par. 1. eod. Aegid. concl. 574. Put. deciſ. 464. 461. in princ. lib. 1. quando præſumatur in tempore facta, Put. deciſ. 161. nu. 4. 161. num. 4. & 5. lib. 1. contra reum poſſeſſorem præſumitur pro actore in tempore eſſe facta, deciſ. 268. n. 5. eod. Ex quibus coniecturis, & adminiculis poſſit acceptatio probari, Rot. deciſ. 690. n. 1. p. 3. lib. 3. Diuerſ.

EPITOME.

Prouiſio Nũtij, in qua eſt facta mentio præſentationis, dicitur noua prouiſio, & non eſt ſubreptitia, licèt non fuerit expreſſum de noua prouiſione.

SVMMARIVM.

1 In prouiſione Nuntij, & ante aſsiſtentem edictum eſt ponendum.

2 In dubio pro validitate actus eſt præſumendum.

DECISIO XXXI. aliàs 318.

IN Regno Scotiæ vacauit canonic. & præbeñ S. Andreæ, quorũ præſentatio ad patronos laicos ſpectabat. Fuit deinde inſtitutio facta in fauorem Georgij, poſtea verò duo familiares & de conſilio Regio coram D. Syluestro Rotę Auditore, Nũtio Apoſtolico comparuerunt, & declararunt de prędictis canonic. & præbeñ ad prętentationẽ fuiſſe prouiſum in fauorem prædicti Georgij poſſeſſione ſubſecuta, & ad maiorem firmitatem petierũt à prædicto domino Nuntio iuxta facultatem Apoſtolicam prouiſionem, quam idem Nuntius conceſſit, & hoc conſtitit per inſtrumentum authenticum, in quo per eoſdem de conſilio fuit petitũ à Nuntio, & reſpondit quòd erat contentus, & prouiſionem fecit: Quidam tamen nomine Dauid canonicatũ, & præbend. præfatam à Sede Apoſtolica impetrauit, & agit contra Georgiũ, & dicit non valuiſſe prouiſionem factam à Nuntio, ex eo, quòd non fecit [a] nouam prouiſionem, nec fuit conceſſa ad inſtantiã Georgij, nec de eius mandato conſtabat, & inſuper nec de mandato Regio, & non erat facta mentio in

1 [b] prouiſione Nuntij, quòd † tempore præſentationis in fauorem Georgij,& ante inſtitutionem non fuerat edictum poſitum ad not. in c.fin. de elect. lib.6. 19.Iun.1542. R. P. D.Epiſcopo Maceratẽ cauſam propon. Fuit dub. an gratia D.Syluestri ſit noua prouiſio, & ſi ſit noua prouiſio, an ſit ſubreptitia ex defectu edicti, aut quia Nuntius non dixit, quòd nouiter prouidebat,ſed tantum quòd prouiſionem fecit. Fuit reſol. per maiorem partem Dominorum, quòd prouiſio domini Syluestri habuerit vim nouæ prouiſionis,imò quòd fuerit noua prouiſio, cum conſtet,per inſtrumentum publicum fuiſſe narratũ Nuntio, qualiter præceſſerat alia prouiſio Ordinarij, & ex hoc ſequitur, quòd prouiſio Nuntij dicatur noua prouiſio, & licèt in ſupplicatione non fuerit aliquid dictũ de noua, neque de præcedente prouiſione,ſatis conſtat de hoc per inſtrumentum,& habetur ac ſi in ſupplicatione eſſet dictum, per partem & per Nuntium: & licèt narratiua inſtrumenti fuerit facta per Regem tantum & non per Georgium prouiſum,Tamen cum Georgius acceptauerit prouiſionem Nuntij,videtur eam acceptaſſe cum ſuis qualitatibus, ideſt, cum narratiua facta per Regem contenta in inſtrumento,& Fuit etiam reſol. quòd prædicta prouiſio non fuit ſubreptitia, ex eo quòd non fuit facta mẽtio de defectu edicti, quia cum dictum fuerit in narratiua,quòd petebatur Georgio prouideri propter firmiorem firmitatem, vt continetur in d.inſtrumento,tantum eſt, ac ſi diceret,ꝗ dubitabat de viribus prouiſionis Ordinarij,quibus verbis apparuit,& apparet prouiſionem Ordinarij non valere, & quando hoc narratur in noua prouiſione, prouiſio non eſt ſubreptitia,vt tenet ſtylus curiæ,&

2 † in dubio pro validitate actus eſt [c] præſumẽ ad l. quoties, ff.de verb.oblig. cũ ſimilibus.

ADDITIO.

a Prouiſio noua prodeſt, & conualidatur ex conceſſione, Pontif. vbi vergit tertij præiudicium, Rot.deciſ.293. nu.7. lib.3. Sufficit etiam ad titulum coloratum, & licèt impetrata ſit etiã poſteaquam prouiſus abOrdinario amittit poſſeſſionẽ,Rot. deciſ.633.n.2.lib.3.p.3.Diuerſ.Verũ gratiam conſumat facta antea acceptatione de benefic. ceſſo in alterius fauorẽ, deciſ. 252. n.1.lib.2.eod.Habens datam poſteriorem nõ nocet ob id antea prouiſo, deciſ. 193. n.8. lib.3.eod. Operatur in futurum non in præteritũ,deciſ.633. n.7.eod. Prouiſio noua ſupplet diligentijs requiſitis per reg.in acceptationibus vigore gratiarũ expectatiuarum,Caſſad.deciſ.2.n.1. ſuper Reg. Cancel. & æquipollet publicationis eiuſque defectum ſupplet, Cæſ. de Graſ.deciſ.126.n.1. & ſupplet oẽs diligentias quo ad oẽs partes reg. poſt acceptationẽ & prouiſionẽ,Caſſad. deciſ.22.n.2. & 6.& deciſ.23.n.1.eod. Quæ ſint clauſulæ prægnãtes nouæ prouiſionis,Achil. de Graſ. deciſ.325. n.4. Quando poſſint ex clauſulis nouæ prouiſionis omnia extẽdi, Achil.de Graſ.deciſ.270. nu.3. Superueniens noua prouiſio poſt ſpolium affert titulum coloratum ad obtinẽ reſtitutionem,iſdem de Graſ.deciſ.107. num.1.

b Pro-

b Prouiſio Nuntij de beneficio 24. ducatorum eſt valida, Rot. deciſ. 743. nu. 1. lib. 3. Non poteſt conferre canonicatum in Cathedrali vacantem per obitum licèt poſſit per reſignationem, Rot. deciſ. 805. n. 1. lib. 3. In materia collationis per Nuntiũ, Rot. deciſ. 163. num. 1. lib. 2. & deciſ. 73. lib. 3. par. Diuerſ. Si Nuntius habeat facultatem conferendi beneficia ad certum valorem tenetur prouiſus, probare collationem eſſe intra illum valorem, Put. deciſ. 322. nu. 3. lib. 3. Nuntius Venetiarum habet facultatem legati de latere, Cęſ. de Graſ. deciſ. 112. num. 8. Nuntij prouiſio non dat titulum coloratũ in ſpolio, quando non conſtat de facultatibus illius in cuius manibus poteſt fieri reſignatio ſimpliciter beneficij, Veral. deciſ. 242. nu. 2. & 307. nu. 2. p. 3.

c Ampl. 5. & lim. 5. mod Iaſ. in d. l. quoties à n. 5. vſque ad 6. lim. 6. mod. Dec. in l. in cõtrahẽ, à nu. 4. vſque ad finé, ff. de reg. iur.

EPITOME.

Tempus commendæ ad annum à die pacificę poſſeſsionis non currit, neque ipſo iure inducitur vacatio ſtante tertio poſſeſſore, licèt enim commendatarius, in poſſeſſore moleſtando, diligentiam nullam fecerit: ſi ad diligentiam faciendam non fuit terminus præfixus.

SVMMARIA.

1 *Negligens in faciendo, niſi præfigatur terminus à iure, vel ab homine ad illud faciendum, non incurrit pœnam priuationis.*

2 *Pro poſſeſſore habetur ille, quando per aliquem ſtat quominus pro poſſeſſore habeatur.*

3 *Quando per aliquem dicatur ſtare.*

DECISIO XXXII. aliàs 348.

Vacauit parochialis Salamãtin. de Palatios Ruuios extra curiã, & per Clem. vij. fuit cõmendatum beneficium R.P.D. Frãciſco de Bobadilla Epiſcopo Salamantin. ad annũ à die habitæ poſſeſſionis pacificæ, In eodem beneficio fuit intruſus Ioan. de Percira quouſq; Epiſcopus prædictus mortuus eſt, & in actis non erat doctũ, quòd Epiſcopus feciſſet aliquam diligentiam de habenda poſſeſſione, nec commiſit cauſam contra intruſum, Propter hanc [a] negligentiam Petrus Martinez qui impetrauit poſt annum à die commendæ, prætendens ius, excludebat Ioan. Solanum habentem ius Epiſcopi. Fuit dub. poſitum 15. Octob. 1540 R. P. D. Epiſcopo Marſic. cauſam propon. nunquid tempus commẽdæ ad annum à die pacificæ poſſeſſionis currat, & inducatur vacatio ipſo iure ſtante tertio poſſeſſore, licèt [b] commendatarius contra poſſeſſorem nullam diligentiam fecerit, & non moleſtauerit poſſeſſorem, præſuppoſito, quòd non fuit præfixus terminus ad diligentiam faciendam, & dub. Fuit reſol. per omnes Dominos, quòd licèt Epiſcopus nullam fecerit diligentiam in procuranda poſſeſſione, non perdidit ius ſuum, maximè ſtante poſſeſſione occupata; ratio eſt, quia de iure quando quis eſt negligens in faciendo, niſi præfigatur terminus à iure, vel ab homine, ad illud faciendum, non incurrit pœnam
1 priuationis, † ita Innoc. & Abb. in c. extirpandæ, in §. quia verò, de

præb. tenet Felyn. in c.ſi autem, col.2. de reſcrip. Domi. & melius Philipp.in c.ad apoſtolicæ,in gloſ.
2 fin.de re iudi.lib.6. & † licèt quando per aliquẽ ſtat, quominus poſſeſſionem obtineat, habeatur pro poſſeſſore, vt in c.cõmiſſa,de elect. lib. 6. & in c. licèt Epiſcopus, de
3 præb. eo.lib. † Tamen fuit dictum quòd non dicitur per aliquem ſtare niſi poſtquam fuerit monitus,vt in d.glo.in c.ad Apoſtolicæ, iam allegata, Nec obſt. reg. imputari, de reg.iur. lib.6. & tex. in c. 1. de eo qui mit. in poſſeſ. cauſa rei ſeruan.nam fuit dictum,quòd ibi erat præfixus terminus, & hac ratione tenetur facere, quod in ſe eſt, hic autem nullus terminus erat præfixus: & hanc quæſtionem,vt eſt deciſum mouet Alber. in l. poſt tres, col.10. & 11.ff.ſi quis caut.vbi dicit,quòd licèt non capiatur poſſeſſio per commendatarium, tamen amittitur eius ius.

ADDITIO.

a Quando amittatur ius per negligentiam, & quando nõ,vide ſ decis.18.de renunc.

b Commendatarius non capiens poſſeſſionem commendæ intra annum tamquam negligens non amittit ius ſuum, Rot. deciſ.827. n.1. par.3. lib.3. Diuerſ. lim. niſi præcedat præfixio termini, vt ibi, commenda an currat ad annum à die habitæ pacificæ poſſeſſionis, Put. deciſ. 22. in princ. lib.1. Quid ſit commendare, deciſ.25. num.2.eod.

EPITOME.

Gratia ſi neutri nihil capit, ſi poſt acceptationem acceptans incidit in regulam de publicandis acceptationibus.

SVMMARIA.

1 *Poſt acceptationem, & prouiſionem eſt ius purum quæſitum.*
2 *Conſ.Gemin.79. & Rom.433. reprob.*
3 *Gratia ſi neutri, non habet locum in beneficio vacaturo, ſed in vacante tantummodo.*

DECISIO XXXIII. aliàs 351.

FVit dub. in cauſa Aretin. parochialis de Puzano 3. Febr. 1540. R. P. D. Io.Paulo cauſam propon. an [a] gratia, ſi neutri, capiat beneficium acceptatũ per expectantem, ſi poſtea expectans incidat in reg.de public. acceptationibus: & per omnes Dominos Fuit reſol. quòd gratia,ſi neutri, nihil ca
1 piat:quia † poſt acceptationem, & prouiſionem eſt ius purum quæſitum, vt in c.pen. de præb. lib.6. & in c. fin. de conceſ. præb. eo. lib. nec dependet à conditione ſi publicabit,licèt ſit verũ reſolui ius quæſitum in euentum, in quem non publicabit, & interim minimè poteſt impetrari,vt in c. ſi tibi abſenti, de præb. lib.6. & ſic fuit exclu-
2 ſum, & † reprobatũ conſ. Gemin. 79.contra tenentem,& conſ.Rom. 433. non eſt verũ quatenus tenet, quòd ius quod quæritur per acceptationem,& prouiſionem ſit conditionale: quia eſt purum, vt dictũ eſt,

2 eſt,& inſuper gratia, ſi neutri, † nõ capit beneficium vacaturum, ſed vacans, & impetrans gratiam, tenetur facere mentionem de vacatione,& de modo vacandi, ita Felyn. in c.in noſtra,corell. 15.& 37. de reſcript.

ADDITIO.

a Habet duplicem conditionem ſi beneficiũ vacet, & neutri ius competat, Put. deciſ. 48.n.4. lib.1. Non præſupponit, & tempore vitæ impetrari poteſt,Put.deciſ.280 nu.12.lib.2. Quando intret & habeat locum, Cæſ.de Graſ.deciſ.91. n.6. Eſt materia ordinaria, Put. deciſ.27. nu.7. lib.1. dicitur noua gratia, deciſ. 48. nu.6. eod. Gomeſ. ad reg.de annal.poſſeſſ.q.28. littera A, Nõ præſupponit titulum præced. ſed tantum committitur auditori in euentum in quem, Put.deciſ.371.in prin.lib.1. Ex ſui natura reſpicit futura, Gomeſ. ad Reg. de public. reſign. q.17. lit. C, Non eſt ſubreptitia ſi de aliquo titulo aduerſitius non doceat, ſed ſuffragatur producenti, Put.deciſ.271. n.1. lib.2. Quando non dicatur ſubreptitia, Achil. de Graſ. deciſ.277. n.1. Impetrata ab vnó ex colligantibus per alium non eſt fraudolenta nec ambitioſa, Put. deciſ.280.n.5.lib.2. Non dat titulum coloratum, & quare Veral.deciſ.36. n.1. & 2. p.2. purificatur quando conſtat neutri litigantium ius cõpetere, Veral. deciſ.42. n.3.p.2. Non verificatur, quando fundatur in præbenda in qua non eſt lis, ſed tantũ lite exiſtente, deciſ.34. n. 1. & 2. eod. Gomeſ. de ann. poſſeſſ. q.28. lit.B, An ſit conditionalis, & quid importet, Veral. deciſ.302. nu.2. p.3. Achil.de Graſ. deciſ.279. nu. 14. & deciſ. 270. vbi quòd continet impropriã conditionem, & quare ſi eſt gratia ſi neutri ſecundo conceſſa, eſt conditionalis, Achil.de Graſ.deciſ.278.n.3. capit beneficium vacans ex perſona impetrantis, & quomodo, Veral.deciſ.43. n.1.p.2. Non capit beneficium vacans tempore datæ gratiæ, Rot.deciſ.824.n.1.lib.3.p.3. Diuerſ. Omnes gratiæ concurrunt, & vna non tollit aliam, & prima verificata obtinebit, Veral.deciſ.16.n.1.p.2. Operatur quòd materia obiectiua, quæ aliàs eſſet repellenda admittatur, Rot. deciſ.18.nu.1. de excep. in antiq. Aliqua in materia ſi neutri, Rot. deciſ.24. de reſcrip. in nou. & deciſ.1.de ſeq.poſſeſ. & fruc. in nou. in add. deciſ.168. n. 1. 179. n.1. lib.2. 158. nu.1. 803. nu.1. 856. nu. 1. lib.3. par.3. Diuerſ.

EPITOME.

Impetrans non tenetur facere mentionem de iure quæſito, per receptionem factam à capitulo,non obſtan. oppoſitione facta, quòd non deberet recipi.

DECISIO XXXIV. aliàs 23.

POſtea verò 19. eiuſdem in eadem cauſa Canon. & præb. Fuit dub. dato caſu, quòd per oppoſitionem non acquiratur ius, An in impetrationibus faciendis eſſet neceſſarium fieri mẽtionem huius iuris, & Fuit reſol. quòd non erat facienda mentio de tali iure, licèt duo ex Dominis dixerint, debuiſſe fieri mentionem de illa ſpe aliàs de illò in ſpecie.

ADDITIO.

Iſta eſt eadem ferè cum deciſ. 1. ſ eod.

EPITOME.

Penſio aſsignata ex cauſa iuris ceſsi, eſt bona, etiam non verificato iure ceſſo.

DECISIO XXXV. aliàs 166.

AEneas de Villalobos Archidiaconus de Zeres prætendens habere ius ad Parochialem S.Ioannis loci de Caſtillo de Garrimor Concheñ Diœc. ceſſit iuri, ſibi competenti in præfata Parochiali in fauorem Franciſci cum reſeruatione penſionis 10.duc.pro Petro, & 16. pro Garſia Gallego ſuper fructibus prędictæ parochialis,poſſeſſione habita, fuerunt ſolutæ penſiones per plures annos, tã per Franciſcum,quàm per Alphõſum ſucceſſorem in parochiali præfata, Franciſcus,& Alphonſus cõmiſerunt cauſam contra Petrum & Garſiam ſub prætextu,quòd dictus Aeneas cedens,nullum ius haberet in d.parochiali, ex parte autem illorum dicebatur,[a] penſiones eſſe validas, quia ex quo ceſſionarius ſe contentauit, & remanſit ſatisfactus in iure ceſſo, tenebatur experiri cum illo iure, quod ſi non fecit,ſibi imputandũ eſt; Fuit dub. propoſitum 20.Iun. 1541. R.P.D. Epiſcopo Rauel. cauſam propon. An penſio ex cauſa ceſſionis ſit bona, non verificato iure ceſſo, aliter quàm ex actis appareat. Fuit tentũ per omnes,quòd ex quo Frãciſcus, & Alphonſus,qui conſenſerunt, & ſoluerunt penſiones ex cauſa iuris ſibi ceſſi,ſe contentauerunt cum iure ſibi ceſſo, & ex tali ceſſione fuerunt ſatisfacti, & voluerunt conſentire penſioni, & nõ fuerunt experti in iudicio ius ſibi ceſſum,contra illum, qui prætendebat melius ius habere, quòd penſiones erant bonæ,& ad illas tenebantur, maximè quia dicebatur de colluſione facta à Ceſſionarijs.

ADDITIO.

a Penſio priusquàm [quàm] eſt ſoluenda ſuper ea cognoſcatur, etiamſi dominus non ſit in quaſi poſſeſſione exigendi,dummodo literæ ſint expeditæ, etiam quòd oriatur exceptio nullitatis ex ventre literarum, Rot. deciſ. 301. num. 1.2. & 3. par. 1. Ad materiam præſentis deciſ. Adde, Rot.deciſ.342. & 343. par. 1. Diuerſ. An ſit ſoluen ſi illius fructus erant in totum, vel pro parte percepti, hæredibus penſionarij defuncti ante tempus deſtinatæ ſolutionis ſaltem pro rata fructuum perceptorum, Gig. de Penſ. q.52. nu.3.

De conceſsione præbendæ.

EPITOME.

Clauſula, non obſtantibus priuilegiis, facultatibus,et indultis,ſuſpendit effectum alternatiuæ.

SVMMARIA.

1 *Clauſulæ gratiarum omnium reuocatoria in gratiæ conceſſionis poſita, an extendat ſuam vim contra alternatiuam Epiſcopi.*

2 *Limitata cauſa limitatum producit effectum.*

3 *Per conceſſionem gratiæ alternatiuæ ſit reductio, et confirmatio iuris communis.*

4 *Priuilegiorum derogatio, venit ad ius com-*

commune, non autem, vt ius commune confirmet.
5 *Verbum etiam implicat.*
6 *Gratia dicitur fauor, & ideo non retorquen. in odium.*
7 *Alternatiua comprehenditur ſub verbis generalibus.*
8 *In generali ſermone non comprehenduntur ea, quæ quis veriſimiliter non eſſet conceſſurus.*
9 *Iure communi violato, ſi priuilegium ad ius commune reuertitur ſublatio impedimenti dicitur priuilegiū. Papa eſt Ordinarius totius mundi, habens facultatem conferendi omnia beneficia.*

DECISIO I. aliàs 54.

EPiſcopus Zamoreñ alternatiuam ſex menſium habebat, Alphonſus de Villanoua habebat gratiam, vt in Eccleſia Zamoreñ prouideretur de canonicatu, & præbenda. Fuit dub. inter Alphonſum ex vna, & Io. de Hortolo ex altera, qui prouiſionē ordinariam habebat virtute alternatiuæ, an per verba poſita in gratia Alphonſi [a] reuocantia omnes gratias, videlicet, quarumcumque gratiarum, facultatum, priuilegiorum & indultorum Apoſtolicorū,
1 cenſeatur ſuſpēſa alternatiua † prędicti Epiſcopi. In quo dub. 11. Octob. 1540. quando Fuit propoſ. in Rota per R. P. D. Iacobum de Puteo Domini fuerunt varij, & vota Dominorum fuerūt paria. Nam pro vna parte dicebatur, quòd alternatiua non eſſet reuocata: quia hoc aut ſimile dub. Fuit in vna Luneñ Sarzaneñ coram R. P. D. Panigarola de menſe Nouemb. 1529 an reg. Clem. reuocatoria expectatiuarum, cōceſſionum, priuilegiorum & indultorum Apoſtolicorū, comprehendat alternatiuam, ſex menſium conceſſam Epiſcopo præfato, & tunc temporis per Dominos Fuit cōcluſum ſub illis verbis, non [b] reuocari alternatiuam; quia alternatiua eſt fauorabilis, Anch. conſ. 131. & reg. reuoc. eſt odioſa Cal. conſ. 22. ſub tit. de præb. Rom. conſ. 498. & conſ. 436. Item quia Ordinarius quando facit prouiſionem virtute alternatiuæ, potius facit iure ordinario: quia nihil ſibi fuit conceſſum de nouo, ſed ſublatum obſtaculum, & impedimentū Gemin. & Franc. in c. cū aliquibus, de reſcrip. lib. 6. & res venit ad principium, c. ab exordio, 35. diſt. & prohibitio, facta Ordinario videtur facta, ne virtute priuilegiorum prouiſionem faciat, non tamen nè
2 poteſtate eius ordinaria, & † limitata cauſa limitatum producit effectum, l. age, C. de tranſact. deinde
3 † per conceſſionem gratiæ alternatiuæ fit reductio, & confirmatio iuris cōmunis, Anch. in d. conſ. DD.
4 in d. c. cum aliquibus, Item † derogatio priuilegiorum, venit ad ius commune, non autem ius commune confirmat, gloſ. in cle. dudum, de ſepultu. ver. pacta, & in c. cum non deceat, de elect. lib. 6. neceſſe eſt ergo facere reuocationem ſpecialem, & non ſufficit generalis: maximè

maximè quia de cõſuetudine Papa, quando vult derogare alternatiuis hoc exprimit, tàm in regulis Cancellariæ, quàm in alijs diſpoſitionibus: Alijs autem Dominis videbatur contrarium, quòd per verba poſita in gratia Alphonſi ſit ſuſpenſum priuilegium Epiſcopi, cũ inhibeatur Ordinario, nec cõferat in præiudicium Alphonſi, etiam prætextu quarumcumque literarũ facultatum, priuilegiorum, indultorum, ſub quibuſcumque tenoribus, quæ impedit effectum gratiæ
5 hũodi præcipuè, ponderato † verbo etiam, ꝙ implicat, gl. in cle. vnic. in verſ. etiam de ſequeſtr. poſſeſ. & fruct. Item quia conceſſio alternatiuæ eſt priuilegium, cum ordinaria facultas eſſet impedita, augetur
6 quia gratia † eſt fauor, quæ eſt contra, vel extra ius commune, neque retorquenda in odiũ, gloſ. in l. nulla iuris ratio, ff. de legi. & in caſu Alphonſi videbatur reuocata alternatiua, propter verba multum prægnantia gratiæ Alphonſi, & per illos qui hanc partem tenebãt ad reſolutionem olim factam, alternatiuam nõ eſſe reuocatam per literas reuocatorias priuilegiorum, dictũ fuit, quòd ibi agebatur de reuocatione alternatiuæ in totum, & ideo non comprehẽditur ſub reuocatione generali, niſi fiat mentio ſpecialis. In hoc autem caſu Alphonſi actum eſt de ſuſpenſione vnius beneficij, nimirum ſi comprehenda-
7 tur † alternatiua ſub generalibus verbis, arg. l. quoties, cũ ibi not. per DD. C. de prec. imper. offer. & talis gratia loquebatur cum Ordinarijs, nimirum ſi comprehendatur alternatiua ſub generalitate, in reuocatoria autem per reg. Cancel. reuocatorias gratiarũ loquitur generaliter in perſonis quibuſcumq; quibus priuilegia, & indulta ſunt conceſſa, & propter hanc rationem non comprehenditur Ordinarius, arg. tex. in c. fi. de offic. ordin. lib. 6.
8 quia in † generali ſermone non [c] comprehenditur illud, quod quis veriſimiliter non eſſet conceſſurus: Fuit cauſa iterũ propoſita, & Fuit per maiorem partem tentum, quòd per illa verba de quibus in dubio, eſt derogatum alternatiuæ, quia alternatiua, & ſi ſit ſublatio obſtaculorum, nihilominus eſt gratia, & per rationes has & ex doct. Bal. in c. cum dilectus, col. 2. de conſuet.
9 vbi dicitur, quòd † quando ius cõmune eſt violatum, ſi per priuilegium reuertitur ad ius commune, ſublatio impedimenti dicitur priuilegiũ, gloſ. in c. 1. de reſcrip. verb. labore, verſ. poteſt ergo, Item in alternatiua nedum tolluntur impedimenta, ſed etiã conceditur aliquid, quod de iure communi nõ competebat, quia Papa eſt Ordinarius totius mundi, habens poteſtatem cõferendi omnia beneficia, gloſ. in c. filius, §. fin. de pęn. lib. 6. & per alternatiuã coarctatur, ita quòd gratiæ conceſſæ à Papa ſunt nullę, ſtante [d] decreto irritanti ſuper alternatiuis

tiuis conceſſis, ergo eſt gratia, quæ tollitur per clauſulas generales, derogantes indultis, & priuilegijs.

ADDITIO.

a Reg. reuocatoria indultorum Ordinarijs conceſſorum triplici membro diſtinguitur, limitat. & coarctat facultates Ordinariorum, etiam Cardinalium, Rot. deciſ. 484. n. 5. lib. 3. p. 3. Diuerſ.

b Sub reg. Reuocatoria non venit Alternatiua, Put. deciſ. 215. nu. 4. lib. 1. per quę verba illi cenſeatur derogatum, deciſ. 47. in princ. lib. 1. & 221. n. 2. eod. quid operetur alternatiua, deciſ. 492. n. 2. lib. 2. In derogatione eſt facieñ de illa ſpecialis mẽtio, Veral. deciſ. 364. num. 2. & 3. par. 2. Quomodo intelligeñ alternatiua Epiſcopi ad quem pertinet inſtit. Put. deciſ. 472. lib. 2. poteſt Epiſcopus acceptare alternatiuam in præiudicium menſium tributorum Ordinarijs collatoribus, etiam capitulo inſtituto, Achil. de Graſ. deciſ. 266. nu. 3. de alternatiua Ordinarij, Mandoſ. Reg. 11. q. 9. per tot.

c Perſona ad quam verba diriguntur, Put. deciſ. 44. nu. 1. lib. 1. Neque perſona loquentis, l. inquiſitio, C. de ſolut. tex. cum gl. in l. ſi mercedem, §. fin. ff. de act. emp. & vend. lim. vt per Diaz, Reg. 408. Neque, & quæ veriſimiliter non cogitauit loquens, l. obligatione, vbi Bart. & Bald. ff. de pign. & ibi Alex. in add. ad Bart. Neque in caſu non veriſimiliter præuiſo, l. ſi libertus, ff. de oper. libert. Bart. in l. ſi ſocietatem, §. arbitrorum, ff. pro ſoc. Neque impoſſibile, l. Lutius, §. imperatorũ, ff. ad municip. c. à nobis, de ſent. excom. l. impoſſibilium, & c. nemo poteſt de reg. iur. Neque turpe, §. illud quoque, inſt. mend. etiam quod iuramentum ſit adiectum, c. non eſt obligatorium, de reg. iur. in 6.

d Vide ĩ deciſ. 21. de præben.

Quid operetur appoſita clauſula nõ obſt. Rot. deciſ. 5. de conſuetud. & 1. de præb. in nou. Quando venit neceſſario poneñ in literis, deciſ. 18. n. 3. de reſcrip. in antiq. Non obſt. conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis quid operetur, Veral. deciſ. 122. n. 1. p. 1. Virtutem clauſulæ non obſt. ponit, Veral. deciſ. 337. num. 6. eod.

EPITOME.

Regula reuocatoria omnium gratiarum non comprehendit beneficia, quæ ante eam vacabant, neque prouiſiones ante eam factas.

SVMMARIVM.

1 *Prouiſio perficit rem.*

DECISIO II. aliàs 56.

IN vna Segobieñ parochialis de Chaue coram R.P.D. Ioan. Paulo inter Blaſium Mẽnos ex vna & Franciſcum de Miranda ex altera 20. Octob. 1539. Fuit tent. per Dominos vnanimiter, quòd reg. D.N. Pauli reuocatoria omnium gratiarum non comprehendat beneficia vacantia ante editionem, & promulgationem regulæ, & quòd prouiſiones factæ ante promulgationem regulæ ſunt validæ, conſideratis verbis reuocatorijs, videlicet etiam adhoc vt ſua Sanctitas, & alij Pontifices occurrentibus vacationibus beneficiorum eccleſiaſticorum &c. voluit per verba hæc prouidere caſibus futuris poſt editionem, per not. per gloſ. in c. 1. de poſtul. præl. lib. 6. ver. de cætero, & per

& per Fely.in c.fin.de conſtit.col.8 & ſic Fuit deciſum in fauorem Blaſij Mennos,cui erat prouiſio facta, vel eius auctori longo tempore ante promulgationem d. reg.& etiam
1 quia † per prouiſionem [a] res erat perfecta, per tex.in c.fi. de conceſ. præb. lib.6.

ADDITIO.

a Reg.reuocatoria facultatis expreſſæ inficit factas collationes, Rot. deciſ.75. num.4. p.3. lib. 1. Diuerſ. Reuocatio facta per viam l. cum clauſula derogatoria non tollit præcedentes diſpoſitiones, habentes clauſulas derogatorias, niſi adſit clauſula, etiamſi de illis eſſet facieñ expreſſa mentio, vel clauſula quorum tenores, Rot.deciſ.137. p.1.n.5.& 6. Diuerſ.

EPITOME.

Acceptatio facta in partibus per procuratorem, etiam exiſtente principali in eodem loco, tenet.

DECISIO III. aliàs 70.

Coram R. P. D.Epiſcopo Rauel.in cauſa canonic. & præbeñ Legion.inter Franciſcum de Villaroch. ex vna, & Martium de Calmenares ex altera, Alphonſus della puente habuit mandatum de prouidẽdo à fœl.record.Clem.vij. ad collationem Epiſcopi Legioneñ Illius vigore per eius procuratorẽ fuit prouiſus de canonicatu & pręben. Poſtmodum aduerſarius Martius de Calmenares dicebat canonicatum & præb. ad ſe ſpectare, & prouiſionem factam d. Alphonſo eſſe inualidam,quia facta in perſonam [a] procuratoris,eodem Alphõſo exiſtẽte in ciuitate Legion. Fuit dub. propoſ. 16. April.1543. an acceptatio per procuratorem facta in partibus præſente parte principali ſit valida.Omnes Domini tenuerunt, quòd acceptatio poteſt fieri per procuratorem, etiam præſente principali, vt tenet Caſſa. deciſ.3. num. 7. de conceſ. præb.

ADDITIO.

a Acceptatio facta eodem tempore per diuerſos procuratores nomine vnius de diuerſis beneficijs ſortiri debet effectum in meliori beneficio, Rot.deciſ.12. nu.1.de procur.in antiq. Conſtitutus procurator ad acceptañ beneficia vigore expectatiuarum, & capieñ poſſeſſionem eorumdẽ non poteſt capere poſſeſſionem, niſi beneficiorum comprehenſorum, ſub d. expectatiua, Rot. deciſ.116. num.5. par.1. Diuerſ. Pariter ad acceptañ beneficium cum gratia, & capieñ poſſeſſionem, ſpolium non nocet domino, niſi ratificauerit, vel non contradixerit ſciens, nec eſt ſufficiens contradictio, ſeu reuocatio verbalis,ſed requiritur realis, Aegid.cõcl.551

EPITOME.

Mentio de menſe neceſſario facienda eſt in noua prouiſione ſi nõ fuit facta in prima.

SVMMARIA.

1 *Menſis omiſſio in noua prouiſione gratiam nullam efficit.*
2 *Regula Pauli iij de menſibus reſeruatis, expreſſionem menſis requirit pro forma, ideo obſeruanda eſt.*

3 Men-

3 *Mentio facienda eſt illius actus,cuius defectus gratiam inficit.*
4 *Deciſ. Aegid.636. & deciſ.274.in nou. intellectus.*

DECISIO IV. aliàs 73.

CVm reg. S. D. N. Pap. Paul. iij. de menſibus reſeruatis cãueatur, quòd in cõceſſionibus,quæ fiunt de beneficijs vacantibus,etiã motu proprio,[a] mentio menſis quo vacauerit fieri debeat,alioquin gra
1 tiæ ſint nullæ, † In cauſa S.Andreę vicariæ de Fargundi, pendente coram R.P.D. Marſic. 9.menſis Iun. 1539. dub. Fuit propoſ. an noua prouiſio Apoſtolica requirat menſis expreſſionem, Domini de Rota fuerunt diuiſi,nam quinque ex Dominis tenuerunt attentis verbis regulæ claris,quòd ſit facienda mentio de menſe in noua prouiſione, quatuor autem ex Dominis dixerunt contrarium attenta regulę ratione,quòd Papa de beneficijs vacantibus in mẽſibus reſeruatis vult prouidere curialibus pauperibus, & nouæ prouiſiones paſſim,& indiſtinctè dantur de beneficijs reſeruatis, & nemini denegatur noua prouiſio:& idem dub. Fuit propoſ.13. Iun. eiuſdem anni,& omnes Domini quinque tenuerunt vt dictum eſt, quòd facienda eſt mentio menſis, & ita fuit deciſum, licèt quatuor, vt eſt dictum tenuerint contrarium, & in hanc opinionem inclinabat d.Marſic. proponens cauſam,& ratio principalis,quę mouit Dominos ad deciſionem hanc,fuit quia cũ regula requirat menſis ex-
2 preſſionem pro forma † obſeruari debet, ad not. per Alex. in l. 1. in prin.ff.de lib.& poſthu.maximè ſtãte decreto irritanti, quod inducit etiam formam,ad not.per Felyn.in c.cum dilecta, 7.col. & in c. ad aures,verſ.nona concluſio,de reſcrip. tenet Gemin.conſ.128.& ratio regulæ,videlicet quòd vult prouidere pauperibus, ceſſat in noua prouiſione facta de beneficio reſeruato primo collato ab Ordinario,quę ratio mouit ad tenendum contrariũ,
3 Nam cum collatio ſit † nulla,oportet, quòd in [b] noua prouiſione fiat mentio menſis quo vacauit bene-
4 ficiũ,Nec obſt.† Aegid.deciſ.636. Et Rot. in nou.deciſ.274.nam vltra reſponſionem Fely. in d.c.In noſtra,col.13.verſ.16.coroll.de reſcr. reſpondetur, quòd deciſiones præfatæ loquuntur,quando prima gratia eſt per eumdem conceſſa, & in prima fuit facta mentio, vnde non eſt neceſſaria mentio in noua prouiſione:ſecus in caſu noſtro, quia in prima collatione nulla fuit facta mentio menſis, ideo erat facienda mentio menſis in noua prouiſione.

ADDITIO.

a In prouiſione, an ſit neceſſaria ſi per obitum Ordinarij vacauerit beneficium in menſe reſeruato, Put.deciſ.25.n.1.lib.3. vbi circa medium ad quid inuenta menſis

ſis mentio, An ſit exprimeñ menſis ordinarius coram Papa, Put.deciſ.53.n.1.& 4.lib.2. Menſis qui ad peteñ ſubrogationem datur qñ incipiat, Put. deciſ.141.& 144.lib.3. Appoſitio menſis in expectatiuis, vel reſeruationibus operatur, vt interim factæ prouiſiones nõ teneant, Caſſad. deciſ.1.de decr. in reſeru. nu.2. quot dies contineat menſis acceptationis, Put. deciſ.442. in princ. lib.2. Si fiat mentio ſimpliciter, & abſolutè menſis intelligitur mẽſis pro 30.diebus, vt ibi n.5.lim.vt per Dec. in l. vbi lex, ff. de reg. iur. Soc. reg.260. Borgn. deciſ.6.nu.12.par.1. vbi facit differentiam à menſe appellationis, & in menſe aliarum cauſarum nam primus 31.& ſecundus 30. dies continet.

b Menſis in noua prouiſione per reſignationem eſt exprimeñ, Put. deciſ.169.lib.2. in princ. Quando hoc ſit verum, Veral. deciſ.215.n.1.par.2.Item quod reſignans inf.20.dies obijt, Put. d.deciſ.169. Dicitur noua prouiſio, vel gratia quando aliquid eſt additum, vel mutatũ in loco ſubſtantiali aliàs ſecus, Veral. deciſ.60.n.1. p.2. Non debet exprimi menſis in beneficijs reſeruatis, Rot.deciſ.121.nu.1.lib.1. p.3. Diuerſ. exprimi debet, tàm in vacatione iuris quàm facti, quod lim. & intellige, vt deciſ.102.n.1.& 2.eod.

☞ Deciſ.274. eſt 18. de præbend.

EPITOME.

Gratia ad beneficia vacatura, capit à tẽpore datæ vacantiæ, ſi non ſint collata etiam quòd vacauerint ante datam gratiæ.

DECISIO V. aliàs 76.

Dominus Iacobus de Puteo Rotæ auditor habebat gratiam expectatiuã, poſtea vero ſub data 9. Auguſti habuit extenſionẽ ſuæ gratię ad tertiam collationem, in qua cõtinentur verba hęc, quod d. gratia valeat ad [a] beneficia vacatura tempore datæ extenſionis, 7. Auguſti 1539. vacabat beneficiũ Maioriceñ. Fuit dub. propoſ. per R.P.D.Epiſcopum Rauel. 19.Iun. 1542.an acceptatio Domini Iacobi Putei ſit benè facta de beneficio quod vacabat tẽpore datæ, & Fuit deciſum per omnes valuiſſe acceptationem beneficij de quo agebatur virtute gratiæ extenſionis: quia licèt gratia ſit ad beneficia vacatura comprehendit nihilominus beneficium, quod vacauit ante datã gratiæ, ſi tunc temporis vacabat, quia eſt verum hoc dicere, videlicet, quòd tunc beneficium vacat, & poſtea vacabit donec fuerit acceptatum, & ſic Rot. in ſimilibus gratijs conſueuit hanc interpretationem facere.

ADDITIO.

a Gratia ad beneficia vacatura intelligitur de vacatione, tàm in menſibus reſeruatis contingente, quàm in ſpectantibus ad Ordinariorum collationem, Rot.deciſ.840. n.2.p.3.lib.3. Diuerſ. Non expirat per mortem Papæ, licèt ſucceſſor gratias per prædeceſſores ad vacaturas conceſſas in genere reuocauerit, Rot.deciſ.9. de elect. in antiq. de benef. vacaturo per contractum matrimonij non expreſſo alio modo, ſi illud ante acceptationem in manibus Vicecancellarij, vel alterius poteſtatem habẽtis fuerit reſignatum, valet, Rot. deciſ.22.de præben.in nou. De primo vacaturo ad collationem, ſeu aliam prouiſionem certi Abbatis an extendatur ad illum, qui vnicum beneficium habet cõferre

re, vel vnum præſentare, Faſt. Dub. Rot. 55. cau. 29. n. 1. Iſta gratia ad vacatura eſt odioſa, & à reg. iur. exorbitans, Mandoſ. ad Reg. 32. q. 2. n. 6. An nulla, vacantia cõprehendat, Reg. 26. n. 2. in præfat.

EPITOME.

Ius quæſitum capitulo de habẽdis fructibus anni, quo vacant beneficia, tollitur per Papam conferentem beneficium, cum derogatione priuilegiorum capituli, & fabricæ, reſeruata tertio penſione ſuper illius fructibus.

SVMMARIVM.

1 *Legitimatio facta poſt mortem aufert ius quæſitum.*

DECISIO VI. aliàs 82.

DEcanus & Capitulum Eccleſiæ Burgeñ ex priuileg. Apoſtolicis, & ex conſuetudine immemorabili eſt in quaſi poſſeſſione percipiendi fructus omnium beneficiorum vacantium in ciuitate, & diœceſi per annum & dimidium, Abbatia de Salas, quæ eſt dignitatis in eadem eccleſia vacauit, de qua fuit prouiſus Enecus de Villalabos, cum clauſula, quòd à tẽpore vacationis perciperet fructus, abſque eo quòd fabrica Burgeñ aliquid de dictis fructibus defalcaret, cum derogatione ſtatutorũ, & priuilegiorum & conſuetudinum, In eadem prouiſionis ſupplicatione fuit reſeruata penſio 500. ducat. pro Card. de Grimaldis per Enecum, & ſucceſſores ſoluendam, Cardinalis prædictus agit contra capitulum corã Aud. Cam. vt fiat ſibi ſatisfactio prędictorum ducat. Fuit dub. propoſ. 7. Nouemb. 1539 per R. P. D. Epiſcopũ Aqueñ vtrũ capitulum teneatur ſoluere pẽſionem reſeruatam Cardinali poſt vacationem Abbatiæ, attento quòd per derogationẽ tollitur [a] ius quæſitum. Fuit concluſum per omnes Dominos, quòd per bullam prouiſionis in fauorem Cardinalis tollitur ius quæſitum capitulo per eius priuilegia: quia eodem momento quo vacauit Abbatia, fuit ius quęſitum capitulo ſuper fructibus, ex quo ſequitur quòd gratia penſionis ſuperueniens abſtulit ius quęſi-
1 tum capitulo ad illos fructus † ſicut dicimus de legitimatione facta poſt mortem teſtatoris, ad not. per DD. in l. Gallus, §. & quid ſi tantum, ff. de lib. & poſth. & in c. ſi propter tua debita, de reſcrip.

ADDITIO.

a Quod dicatur ius quęſitum, Veral. deciſ. 154. n. 3. p. 3. Illud tollere Papa non dicitur reuocando clauſulas iniuſtas, quas antea conceſſerat, Veral. deciſ. 31. nu. 3. p. 3. Tolli poteſt ius quæſitum ab impetrante inter prouiſionem, & reformationem, Rot. deciſ. 2014. num. 1. lib. 3. p. 3. Diuerſ. Via iudicaria, & ciuili facilè tolli poteſt, deciſ. 639. n. 3. eod. Vbi eſt mere ſpetiale non habet locum, Reg. de non tol. iure quęſ. deciſ. 492. n. 9. eod. Semper intelligitur cum ſua cauſa, deciſ. 475. n. 8. par. 1. Diuerſ. Non dicitur tolli per ſupplicationem, ſeu reſignationem non regiſtratam, deciſ. 791. n. 15. eod. Qñ ſit reuocabile cum non eſt radicatum, Put. deciſ.

deciſ.265. n.5. lib.2. Aliqua de iure quæſito Med. reg.2. facilius tollitur ius quærẽ quam quæſitum, Pinel. in Auth. niſi tricennalis, n.60. verſic. multo tutius, C. de bon. matr. Pariſ. conſ.49. n.34. & 35. vol.2. Alex. conſ.69. nu.11. & 12. vol.5. Ad reg. de iur. quæſito non tol. Gomeſ. reg. Cancel. 1. in ordine ipſius, Mandoſ. Reg. Cancel. 17.

EPITOME.

Collatio Papæ, non valet de beneficio Sacerdotali facta, in perſonam non habentem ætatem legitimam, nec etiam permutatio valet.

SVMMARIA.

1 *Statutum in fundatione beneficij ſacerdotalis collatarij legitimam ætatem requirens, habet locum non ſolum in beneficio vacante per mortem, ſed etiam in vacante per permutationem.*

2 *Prouiſio contra formam ſtatuti eſt nulla.*

3 *Beneficij collatio per Papam facta legitimam ætatem non habenti, eſt inualida.*

4 *Collator non poteſt alterare collationis formam à principio fundatam.*

DECISIO VII. aliàs 137.

STatutum erat obſeruatũ ſinè contradictione in fundatione beneficij del Conchon Gerundeñ diœceſis, quòd tale beneficium daretur habenti legitimam ætatẽ, contingit, quòd Hieronymus de Vera ex cauſa [a] permutationis per Ordinarium fuit de tali beneficio prouiſus legitimã non habens ætatem ſecundum ſtatutum in fundatione factum, Gerardus de Atroſſat, qui prætendebat ius ad tale beneficium, dicebat collationem in prædictum Hieronymum factam inualidam eſſe: quia non habebat ætatem legitimam, replicabatur, quòd tale ſtatutum erat intelligendum de beneficio vacãte per mortem, ſeu alium modum, non autem per permutationẽ, & ſic quòd ſtatutum non extẽdebatur ad permu-
1 tationem. † Fuit dub. 13. Octob. 1542. R. P. D. Io. Paulo cauſam propon. an conſtitutio requirens certam ætatem in eo, cui confertur, habeat etiam locum, vbi ex cauſa permutationis cõfertur, Fuit tentum, & reſol. quòd [b] prouiſio fa-
2 cta contra [c] ſtatutum eſt nulla, † & quòd dictum ſtatutum procedit ẽt in beneficio ex cauſa permutationis, & pro hoc fuit alleg. deciſ. Caſſad. de prob. 2. & deciſ. Aegid. 754. & hoc tenet Anch. conſ. 20. & Iterum ſecundo loco fuit propoſita hæc cauſa 17. Octobris eiuſdẽ anni, & poſt diſputationem: Fuit idem concluſum, per c. ſi eo tempore, de reſcrip. lib. 6. & c. ei cui, de præb. eod. lib. vbi tenet Domi. num.2.5. & 8. quòd nec executor,
3 nec etiam Papa conferens † beneficium ſacerdotale perſonæ non habenti [d] ætatem legitimam, confert validè: Imò collatio eſt nulla, Barba. conſ.33. incip. ſcripſit Pſalmiſta, col.13. lib.2. Roch. tract. de iur. patron. verſ. honorificè, q.4. in verſ.

Qui

Qui autem dicatur indignus, Itē
4 quia † collator non poteſt altera-
re formam collationis à principio
fundatam, etſi aliter confertur, eſt nulla collatio, Fely. poſt Cald. & Abba. in c. cum acceſſiſſent, colum. 7. de conſtitu.

ADDITIO.

a Permutatione nulla exiſtente ex defectu vnius ex permutantibus, vel amborum, is non poteſt habere regreſſum ad beneficium, quod dimiſit, & quare, Achil. de Graſſ. deciſ. 403. nu. 4. Statutum requirens certam ætatem ad obtinen̄ beneficium extenditur ad permutationem, Rot. deciſ. 1135. nu. 1. par. 3. lib. 3. Diuerſ.

b Quid ſit prouiſio, Sylu. de benef. q. 1. nu. 17. par. 3.

c An debeat præciſè obſeruari ſtatutum dās formam actui, Rot. deciſ. 474. n. 1. lib. 3. par. 3. Diuerſ.

d De ætate plura, Odd. de reſt. in integr. q. 2. p. 1. per tot. Defectum ætatis patiens an poſſit acceptare beneficium eccleſiaſticum, vel præbendam ſacerdotalem, Rot. deciſ. 1. nu. 3. de præben. in nou. Et maximè ſi tempore acceptationis non ſit legitimæ ætatis, deciſ. 1. eod. in nou. Quomodo ætas probari poſſit, Veral. deciſ. 314. num. 2. par. 1. quid de proban̄ ætate per aſpectum, deciſ. 131. & 312. eod. & 57. p. 3. nu. 2. Collator Ordinarius non poteſt fundationis terminos ammouere, idque ſi fiat nihil agitur, Put. deciſ. 338. n. 5. p. 1. Quando incipiat currere tēpus collatori ad conferen̄, Rot. deciſ. 7. n. 3. de præben̄. Biſign. Dicitur de illa diœceſi in qua eſt ſitum beneficium, licèt ipſe ſit alterius, Veral. deciſ. 178. n. 1. p. 1. Quantum ad collationem Papæ ſi conferat ei, qui eadem die in partibus hora ſecunda noctis factus fuerat clericus, valet, Creſcen. deciſ. 3. de præſump.

EPITOME.

Semeſtre tempus ad penſionem impetrandam, literas expediendas, & iura cameræ perſoluenda, in decreto mandati de prouidendo comprehenſum, à die poſſeſſionis pacificè currit.

SVMMARIA.

1 *Poſſeſſio pacifica, vel non pacifica an ſit attēdēda in materia expeditionis.*

2 *Poſſidere non dicitur, qui parum pacificè poſſidet.*

3 *Verba in dubio in potiori ſignificatu ſunt accipienda.*

4 *Poſſeſſionis mentio intelligitur de pacifica.*

DECISIO VIII. aliàs 161.

Mandatum de prouidendo fuit conceſſum cuidam nomine Sebaſtiano Bret, virtute cuius acceptauit canonicatum, & præben̄. Eccleſiæ Gerunden̄ & inſuper poſſeſſionem habuit: in mandato autem prædicto erat decretum, quòd prædictus Sebaſtianus infra ſex menſes à die habitæ poſſeſſionis computandos, teneatur nouam prouiſionem impetrare, & literas expedire, & iura Cameræ Apoſtolicę debita ſoluere, alioqui lapſo ſemeſtri beneficia vacare cēſeantur, decernens, &c. Sebaſtianus poſt tres menſes poſſeſſione adepta, fuit eadē ſpoliatus. Deinde Antonius Cordellas cauſam commiſit contra eum, & citari fecit, & in iudicio dicebat meli⁹ ius habere ad prædictum canonicatū & præb. virtute ſuæ prouiſionis, ſi

neutri, ex eo quòd prædictus Sebaſtianus expeditionem non fecerat, vt tenebatur, ſecundum formã decreti in literis mandati de prouidendo. Fuit dub. 4. April. 1541. R. P. D. Rayn. cauſam proponente, an ſtante lite, dictus Sebaſtianus poſſeſſor teneatur expedire literas, & ſoluere iura Cameræ infra ſex menſes à die poſſeſſionis pacificæ: Fuit poſita hæc cauſa 2. Mart. 1541. & fuit multum diſputatũ, & propter difficultatem materiæ, nulla fuit facta reſolutio, ſed fuit mandatum, vt iterum ſuper eiſdem informaretur. tandem cũ iterum fuit propoſita, Fuit tẽtum per dominos, quòd ſi Sebaſtianus fuit ſpoliatus intra dictos tres mẽſes, non currant dicti ſex menſes, niſi à die pacificæ poſſeſſionis: & hoc tenuerunt Domini ex æquitate: quia eſt nimis rigor, quòd ſpoliatus teneatur expedire: ſi verò poſſedit per ſex menſes, licèt non pacificè, Domini fuerunt diſcordes, quia maior pars Tenuit idẽ, quòd non teneatur expedire propter eandem æquitatem, quia ſumus in pœnalibus, & in amiſſione iuris quæſiti, & iura conſiderãtia poſſeſſionem, ſemper conſiderant pacificam poſſeſſionẽ, Alij tenuerunt contrarium, quia in materia expeditionis numquam conſideratur [a] an pacificè poſſideatur, vel
1 non, † quia ſi lite pendente, quis velit expedire gratiam aliquam ſubrogationis, vel ſi neutri, vel perinde valere, & velit expedire gratis, eo quòd non poſſidet pacificè, parum ſibi expediret, & hac ratione non debet cõſiderari hoc, quòd non poſſideat pacificè, ſed oportet expedire, & iura Cameræ ſoluere, ſtante decreto in mandato de prouidendo: Sed ratio maioris partis in hac deciſ. Fuit, quia non eſt intentionis Papæ, quòd nõ habens poſſeſſionem expediat lite
2 ras, & † non dicitur poſſidere, qui non poſſidet pacificè, vt eſt gl. in cle. 1. verbo, neutro, in fi. vt lit. pẽd. dum voluit nõ iudicari pro poſſeſſoribus qui pacificè nõ poſſident, & ibi tenet Card. & inſuper quia
3 † verba in dubio, in potiori ſignificatu ſunt accipienda, l. 1. §. qui in perpetuum, ff. ſi ager vectig. vel emphyt. & ſic de poſſeſſione pacifica eſt intelligendũ. facit pro hoc gloſ. in c. licèt canon, de elect. in 6. & ita dicit Aret. in rub. de acquir.
4 poſſ. vbi dicit, quòd † vbi fit mentio de poſſeſſione, ſemper intelligitur de pacifica poſſeſſione.

ADDITIO.

a Si quis probauerit poſſeſſionem pacificã inſufficienter, ex hoc infertur ad fructuũ perceptionem, Rot. deciſ. 15. de præbẽn. in nou. Impeditur poſſeſſio pacifica per ſolam moleſtiam facti, & prætenſionem, Rot. deciſ. 1. de reſcrip. nu. 10. in nou. In dubio tamq̃ ſignificata intelligitur, Put. deciſ. 110. n. 2. lib. 2. Pacificantur non habere poſſeſſionem pacificam, vel quòd alius ſit in cauſa quominus eam habeat, Put. deciſ. 22. n. 1. lib. 1. Pacificus demon-

ſtratur

ſtratur ex ſolo curſu temporis, Veral. deciſ.246. n.1. par.3. Non eſt poſſeſſor pacificus ille, qui non vult parere, Put. deciſ. 311. n.5. lib.2. Non poteſt dici pacificus ille, qui commiſit cauſam contra vnū tanquam intruſum, qui nō erat, licèt errauerit in cominatione perſonæ, quia error nō dicitur ſibi ſuffragari, ex quo habebat animum committendi quoad ipſum, Rot. deciſ.89. n.1. lib.1. par.3. Diuerſ.

EPITOME.

Expectatiuam habens ad duas vel tres collationes in forma, poteſt duo illa vel tria in eadem diœceſi acceptare Ordinario nō contradicente, etiā ſi ſint alii expectantes.

SVMMARIA.

1 *Expectatiuam habens ad duo vel tria beneficia, poteſt acceptare ſecundū, vel tertium beneficium in eadem diœceſi, non contradicente Ordinario, & num.3.*

2 *Præiudicium dilationis non eſt conſiderabile.*

DECISIO IX. aliàs 175.

FVit dub. in Rota vltimo die Ian. 1543. in vna Vrgellen. Canon. & præben. R.P.D. Marco antonio cauſam propon. an Dominus Bernardinus de Cruce nō contradicente Ordinario, vigore ſuæ expectatiuæ ad tres collationes, & tria beneficia conceſſa, potuerit acceptare duo beneficia in diœceſi Vrgellen. vbi ſunt alij expectantes in ipſorum præiudiciū? Fuit tentum & reſol. per omnes, quòd non contradicente Ordinario habens expectatiuam ad duas vel tres collationes, in forma, de qua in hac cauſa erat, ſecundum deciſ. Caſſad. 1. & 2. de conceſ. pręb. poſſit acceptare duo, vel tria beneficia in eadem diœceſi iux. d. deciſ. etiā ſi ſint [a] alij expectan-

1 tes, Ratio eſt; quia † ſolū conſideratur præiudicium Ordinarij, qui grauatur, vt in c. mandatum, de reſcrip. ex quo ſi Ordinarius non contradicit, nemini præiudicatur, nec præiudicium expectatiuum eſt conſiderabile, quia ſolum differtur effectus gratiarum ſuarum, cum maneant eorum gratiæ efficaces ad alia beneficia, quæ contige-

2 rint vacare, & præiudiciū † dilationis non eſt conſiderabile, vt Rot. deciſ.16. quæ incip. ſicut de more in no. licèt videbatur, quòd cum beneficia vacauerint in menſe reſeruato per clauſulam habentem decretum, quòd Ordinarius non poſſit contradicere, ex quo videbatur etiam quòd eius conſenſus, vel contradictio, non deberet haberi in conſideratione, propter rationem & præiudicium [b] aliorū expectantium; & ſic Fuit tentum ſolam Ordinarij contradictionem habendam in cōſideratione: quia Ordinarij ſemper intereſt contradicere, quo contradicente conceditur expectanti, & ſic citius implentur, & conſumuntur omnes gratiæ expectatiuæ, quibus impletis, & conſumptis, ceſſat reſeruatio menſis, & decretum regulæ, & remanet Ordinario libera prouiſio, quæ ſibi competit de iu-

re communi, Nam regula & eius decretum ſolum faciunt, & operatur ad vtilitatem expectantium, ſi autem vnus poſtquam acceptauit vnum beneficium, velit acceptare aliud, in eadem diœceſi Ordinario non contradicente, & alij expectantes idem beneficium acceptent, inter eos veniendum eſt ad prærogatiuas, & qualitates, Ratio eſt, quia nullum eſt impedimentum ex verbis expectatiuæ, quominus poſſit acceptare, ſed impedimentum eſt ex parte Ordinarij,
3 & ſi Ordinarius † non impedit, ceſſat impedimentum ſecundum communem opinionem, d. c. mandatum, & ibi Car. 19. q. & 20. q. Felyn. in c. capitulum S. Crucis, col. 3. eod. tit.

ADDITIO.

a Put. deciſ. 425. in princ. lib. 1. Habens expectatiuam ad duas collationes ſi primo vacans beneficium acceptatum reſignet, non poteſt ſecundo vacans (eiuſdem expectatiuæ) vigore in eadem Eccleſia acceptare, etiam non contradicente Ordinario, Put. deciſ. 147. nu. 1. lib. 3.

b Præiuditium tertij reſpectu iuris quæſiti non eſt conſiderabile, Rot. deciſ. 63. n. 27. p. 2. Diuerſ. Item eſt conſiderabile præiuditium futurum in remiſſione bonorũ ſtabilium pupilli, deciſ. 65. num. 5. eod. Præiuditiũ tertij indiſtinctè annullat gratiam, deciſ. 525. nu. 8. p. 1. & intelligitur præiuditium tertij, quando ab eo aufertur lucrum debitum vel quaſi, deciſ. 240. ñ. 29. eod. Præiuditium leue, & magnum quod dicatur, quoſque pariat effectus, deciſ. 451. nu. 6. d. par. 1. Diuerſ.

Deciſ. 16. eſt ſecundum numerum 5. de reſt. ſpol. quæ non probat, ſed bene, Deciſ. 12. de re iudic. nu. 1. eod.

EPITOME.

1 Mandatum de prouidendo quæcumque beneficia, ſi quæ vacent ad præſens, aut quandocumque vacauerint, quæ per ipſum vel ſuum procuratorem quis duxerit acceptanda, cum clauſula irritante, dicitur conditionale, atque idcirco cæterarum gratiarum, quæ in aliorum fauorem poſtea conceſſæ ſunt, factum effectumque legitimum, ante acceptationem impedire non debet.

SVMMARIA.

1 *Prouiſio facta ante acceptationem eſt valida.*
2 *Prouiſiones ſecuta acceptatione irritantur, & num. 4.*
3 *Mandatũ de prouidendo eſt conditionale ſi acceptauerit; ampl. vt n. 10.*
5 *Inhibitio non auget gratiam.*
6 *Gratia dicitur nulla non facta mentione mandati de prouiden.*
7 *Gratia præcedens, quando afficiat beneficium.*
8 *Ius non competit in gratia incerta.*
9 *Gratia conditionalis non operatur ante purificatam conditionem.*

DECISIO X. aliàs 252.

Tiraſoneñ Archipresbyteratus cauſa inter Petrũ *Duennas* ex vna, & Garſiã Cortes partibus ex altera, diu fuit litigata in Rota, in qua fuit tale factum, Motu proprio Papa conceſſit, cuidam nomine Ian. Martinez, mandatum de prouidendo, in cuius ius ſucceſſit prædictus Petrus, ad

quæ-

quæcumque beneficia, ſi quæ vacant ad præſens, aut quandocumq; vacauerint, etiam dignitates obtinen. maiores poſt Pontificales, generaliter vel ſpecialiter reſeruata, quæ per ipſum vel eius procuratorem duxerit acceptanda, cum decreto irritanti, ex nunc prout ex tunc, vel è contra, omnes prouiſiones factas ſeu faciendas, etiam per ipſum Pōtificem ante acceptationem, & cum clauſula hac, videlicet, ex nūc tibi in dictis beneficijs plenum ius quæſitum eſſe, & etiam quaſcumque acceptationes, collationes, prouiſiones, cuicumque alteri perſonæ quàm tibi, & etiā per nos & ſedem Apoſtolicam, nullius prorſus valoris, vel momenti fore & eſſe: Deinde vacauit Archidiaconatus præfatus, & Papa contulit Cardinali Simonetę in cuius ius ſucceſſit prędictus Garſias Cortes, nulla tamen in prouiſione, ſeu collatione mentione de mandato de prouidendo prædicto facta, Petrus Duennas prædictus prætendebat prouiſionem Apoſtolicam in fauorem Cardinalis eſſe nullam, ſtante mandato de prouidendo cum clauſulis & inhibitionibus iam dictis. Ex parte autem Garſię fuit allegatum quòd mandatum, ſeu gratia prædicta prædicto Ioāni Martinez facta erat conditionalis, & quòd non poterat habere effectum, niſi poſt acceptationem, Cum tamen
1 † prouiſio facta Cardinali fuerit ante acceptationem: & ideo legitima debeat reputari, ad not. per tex. in cle. 1. de conceſſ. præb. c. 1. eo. tit. lib. 6. & clauſulæ, & decreta ſuper d. gratia, erant limitanda, quando gratia haberet effectum; cum eſſent acceſſoria ad gratiam; ad not. in l. non dubium, C. de legib. & in c. inter dilectos, de fid. in-
2 ſtrum. † maximè quòd decretum irritans non erat poſitum in prouiſione, ſed in inhibitione, & tunc non augetur gratia, cle. 1. de præb. Fuit dub. 16. Ian. 1542. R. P. D. Epiſcopo Rauel. cauſam propon. an prouiſio Cardinalis, & Garſiæ capiat beneficium de quo agitur, & per Dominos poſt duplicatam poſitionem cauſæ, & congruam informationem hinc inde, & poſt diſputatam cauſam, & materia intellecta, Fuit reſol. & tentum, ſuppoſito quòd habens [a] mandatum de prouidendo nō acceptauerit, quòd gratia conceſſa in fauorem Domini Cardinalis Simonetæ infra menſem per obitum fuerit bona: Ratio
3 fuit, quia † mandatum eſt conditionale: ſcilicet, ſi habens mandatū tale acceptet, quo ſtante omnia decreta, & clauſulæ in illo contentæ, & per Petrum de Duennas conſideratæ, regulantur ab ipſa conditione, ita quòd ius ex nunc dicitur eſſe quæſitum, & eſt locus reg. de trien. & de non tol. iur. quæſ. & omnes prouiſiones interim factæ per
4 † quoſcumque etiam per Papam irritantur, ſi ſecuta fuerit acceptatio per gratiatum, cle. 1. de conceſ.

præb. & licèt clauſulæ, vel decretū, etiam ante acceptationem contentum in mandato fecerint aliquam difficultatem aliquibus ex Dominis, vt prouiſio ante acceptationē non eſſet valida, vt decretum aliquid operaretur, ex quo tamen inhibitio, & clauſula non eſt in decreto irritanti prouiſiones, ſed in inhibitione quæ fit inferioribus, tenuerunt omnes Domini nihil importare, imò quod ex illis verbis magis apparebat Papam voluiſſe præſeruare ſuas prouiſiones interim faciendas, niſi ille qui habuiſſet man
5 datū acceptaſſet: & † inſuper: quia inhibitio nō auget gratiam, vt clē. 1. de præb. Imò etiam quòd eſſet poſita clauſula in decreto prouiſionis, maior pars inclinabat in idem, quia licèt prouiſiones interim faciēdæ ſatis eſſent inualidæ propter decretum irritans, Papa tamen ad maiorem declarationem, & demonſtrationem animi ſui voluit, quòd nedum eſſent irritę prouiſiones factæ interim, id eſt, intra menſem, quando eſſent factę poſt acceptationem, qui erat caſus minus dubitabilis, ſed etiam quòd fieret ante menſem, ſequuta poſtea acceptatione, quod apparet, quia dixit ante acceptationem, & ſic ſupponit acceptationem, ſed in caſu non ſequutæ acceptationis, non dixiſſet, antę acceptationem, ſed dixit infra menſem, & hoc Fuit reſol. quo ad decreta, & clauſulas: ſed quia di-
6 cebatur nulla † prouiſio Cardinalis, quia non fuit mentio facta de mandato: & hoc ex not. per Phil. Franc. poſt Anchar. in c. ſi poſtquam, de præb. lib. 6. fuit reſponſum, quòd intelligatur quòd tunc
7 gratia † præcedens afficit beneficium, quādo decretum eſſet ſuper certo beneficio, ſecus tamen eſt in caſu, de quo agitur, quando præcedens gratia eſſet generalis, & incerta in beneficio acceptando: tunc enim valet particularis prouiſio ſuper beneficio poſtea vacante, iux. deciſ. licèt de more, 16. in nou. de pręb. & ita tenet Franc. in d. c. ſi poſtquam, col. 2. verſ. hoc tamen limita primo, eod. tit. de præb. lib. 6 facit c. dudum, de præb. lib. 6. vbi dicitur, quòd de gratia generali, & decretis appoſitis tamquam incertis non eſt facienda mētio, quia in gratia certa anteriori eſt quæſitum
8 ius, ſed † in incerta gratia nullū ius competit, Car. in cle. 1. §. ſecus, in prima oppoſitione de conceſ. pręb. & pro fundamento deciſ. huius, eſt conſ. Old. 229. vbi dicit, gratia
9 [b] conditionalis non ligat ante puri
10 ficatam conditionem, & † omnes clauſulæ, & omnia decreta habent expreſſam, & tacitam conditionē, vt operentur ſi gratiatus acceptauerit, latè Caſſad. deciſ. 3. col. 4. & 6. de præb. quia non eſt veriſimile Papam, nolente aduerſario acceptare, & nolente vti gratia, velle omnes prouiſiones ſinè aliquo cōmodo generaliter annullare, & iſte animus Principis ſatis colligitur

ex

ex verbis illis ibi, quod duxerit acceptandum, & in omnibus decretis, & inhibitionibus habetur relatio ad beneficia acceptanda.

ADDITIO.

a Mandatum de prouiden̄ non tollitur per clauſulas generales, Rot. deciſ. 17. de præben. in nou. factum alicui de aliquo beneficio in certa eccleſia non extenditur ad vnien̄ beneficium exiſtens in d. eccleſia, deciſ. 13. de præb. nu. 1. eod. per tale mandatum non ligantur manus habentis poteſtatem conferendi, deciſ. 25. n. 3. de conceſ. præben. in antiq. Conceſſo mandato de prouiden̄ an beneficium acceptari poſſit literis non expeditis, deciſ. 63. nu. 1. lib. 2. par. 3. Diuerſ. etiam cum clauſula ex nunc prout ex tunc, ſiuè benè, ſiuè male omnino eſt exequen̄, deciſ. 825. n. 1. lib. 3. eod. Differunt mandatum de prouiden̄, & gratioſa prouiſio, deciſ. 140. n. 4. lib. 2. eod. Eſt pinguius expectatiua, deciſ. 6. nu. 3. lib. 1. 59. nu. 3. lib. 2. par. 3. eod. Mandata duo de prouiden̄ inter ſe paria ſi reperiuntur ratione mandati, qui adhibuit maiorem diligentiam præfertur, Rot. deciſ. 852. num. 1. lib. 3. par. 3. eod. Mandata de prouidendo ſi expedita fuerunt ante vacationem beneficiorum, quorum controuerſia eſt, vtrum transferant onus probandi in aduerſariū, deciſ. 186. nu. 1. eod. Ad certum tempus conceſſum poſt temporis effluxum non præſtat titulum coloratum, Put. deciſ. 416 num. 1. lib. 1. Mandatum de prouiden̄ cum clauſula, prout nos ex tunc, & è contra conferimus, & decreto irritan̄ omnes alios collationes factas, & facien̄ præfertur ſecundæ gratię factæ, ante executionem, & collationem cum ſuſpenſione omnium aliarum gratiarum ſpiritualium, & generalium, & non facta mētione primarum literarum, Creſc. deciſ. 7. de conceſ. præben. Mandatum de prouiden̄ ſinè clauſula acceptandi, cum clauſula, quòd Papa ex nunc prout ex tunc, & è contra à die vacationis prouidet, impedit quòd alteri conferri non poſſit, Creſc. deciſ. 10. de conceſ. pręben.

b Gratia eſt, vel pura, vel conditionalis, Rot. deciſ. 635. nu. 2. lib. 3. p. 3. Diuerſ. Gratia cōditionalis habens aliquam ſpē, vel reſpectum de præterito, vel præſenti inducit quodam ius ad rem, & quare, & an de illo iure ſit facien̄ mentio, Veral. deciſ. 55. nu. 3. par. 2. Duæ gratiæ conditionaliter factæ cum clauſula, & de conſenſu Conſeruatorum de beneficio in Vrbe, quomodo, & an requirant cōſenſum & operentur, Veral. deciſ. 54. num. 1. p. 2. Dicitur conditionalis gratia ſi neutri, & non ponit nihil ineſſe, Veral. deciſ. 302. p. 3. n. 2. Si ſit interpoſitum decretum irritans qualiter officiat beneficiato, qui nō paruit conditionibus gratię inſertis, Rot. deciſ. 632. n. 5. par. 3. lib. 3. Diuerſ.

EPITOME.

Clauſulæ in mandato de prouidendo contentæ, ante prouiſionem executorum nullum pariunt effectum: atque ideo gratię poſtea emanatę, effectum legitimè exequenti, tales, ſupradicti mandati vel decreti clauſulæ impedimento eſſe non ſolent.

SVMMARIA.

1 *Clauſulæ, & decreta nihil operantur niſi ſequuta prouiſione.*
2 *Decretum nihil operatur, niſi ſequuta prouiſione.*
3 *Gratia facta, eſt nulla non facta mentione mandati de prouidendo.*

DECISIO XI. aliàs 255.

Domino Raynaldo de Petrucijs Rotę Auditori, fuit conceſſum

ceſſum mandatum de prouidendo motu proprio, & ex certa ſcientia, per S.D.N. Paul. Pap.iij. ſecundo anno Pōtificatus, & procuratores, & Nuntij fuerunt conſtituti, vt eidem Raynaldo conferrent quæcūque beneficia ſecularia, & regularia, commendarent vacantia, ſeu vacatura etiam reſeruata, quorum fructus ſummam mille ducat. non excederent in Dominio Florentino in forma ampliſſima, & cum clauſula, quòd dicta beneficia vacantia ad eum ex nunc, prout ex tunc, & è contra de iure ſpectarēt, & pertinerent, & plenum ius verè penitus, & omnino acquiſitum haberet, ſolum perceptionem fructuum, & actualem poſſeſſionem expectaret, Inſuper cum clauſula, quòd quaſcumque acceptationes prouiſiones, &c. de beneficijs vacaturis, ſeu actu vacantibus cuicū que alteri perſonæ, quàm ſibi etiā per nos, & ſedem Apoſtolicam etiam ante, &c. nullius roboris, vel momenti eſſe decreuit, cum decretis, & prohibitionibus opportunis, vacauit Lucan. canonic. & præb. ſeu parochialis S. Andreæ de S. Cruce, poſt vacationem per Nūtios Apoſtolicos Domini Raynaldi nihil fuit actum, nec fuit ad executionem deuentum, poſtea verò Papa prouiſionem prædictorum canonicatus, ſeu beneficij in fauorem cuiuſdam nomine Vincētij fecit, inter quem ex vna, & alium nomine Antonium, qui ius in dictis beneficijs prætendebat habere, lis vertebatur quis ex illis melius ius, & pinguius haberet, ex parte Vincentij ad excludendum ius aduerſarij allegatum fuit ius tertij, videlicet Domini Raynaldi ratione ſui mandati de prouidendo, & quia præfatus D. Raynaldus habebat ius, quo ſtante nullum ius Antonius poterat habere, ſuper quo 16. Ian. 1542. R.P.D. Epiſcopo Rauel. cauſam propon. Fuit dub. an ſtante gratia Raynaldi, gratia Vincentij ſubſiſtat: ſuper hoc fuit dictum per omnes, quòd gratia Domini Raynaldi requirit factū, id eſt prouiſionem executorū, & ideo cum ipſorum factum non fuerit ſequutum, id eſt, cum nulla prouiſio fuerit facta, decreta † & clauſulæ non
1 poterant aliquid operari: quia ſunt acceſſoria, & operantur ſequuta prouiſione, & non aliàs per clē. 1 de conceſ. præb. ex quo ſequitur, quòd prouiſio per obitum interim facta in fauorem Vincentij non potuit inualidari per decreta, & clauſulas: quia fuerunt appoſita acceſſoriè ad vtilitatē Domini Raynaldi ad prouiſionem faciendam per executores, prouiſione ergo non ſequuta, & nulla vtilitate D. Raynaldo reſultante, decreta non potuerunt inualidare prouiſionem Vincentio factam per obitum, Ad fundandū hanc deciſ. vltra d. clē. 1 de conceſ. præb. facit doct. Innoc. & DD. in c. præterea, de appel. vbi dicitur quòd decretum nihil operatur,

ratur, niſi ſequuta ª prouiſione, 2 facit deciſ.incip. licèt de more, de præb.num.16. in nou. & quòd decreta, nihil operentur niſi ſequuta acceptatione tenet Caſſad.deciſ. 1. & 2. de decret. reſeruat. Idem eſt in hoc caſu, cum etiam in gratia de qua agitur, requiratur præcedens prouiſio, Sed inſuper fuit dictum per partem alteram, quòd gratia Vincentij erat ſubreptitia, ex eo, ꝙ non fuit facta mentio mandati de prouidēdo Domini Raynaldi prius conceſſi, maximè cum gratia Raynaldi ad prima beneficia vacatura etiam in hoc canonicatu, ſeu beneficio videbatur purificata, & cōſumpta ſaltem in valore canonica-
3 tus, † quo caſu gratia interim facta non facta mentione mandati Raynaldi videtur, quòd ſit nulla, ad c.ſi clericus, de præb. lib. 6. & ad not. per DD. in c. ſi poſtquam, eod. tit. & lib. Ad hoc fuit dictum per Dominos, quòd informaretur de nouo, an gratia & mandatum D.Raynaldi eſſet generalis, vel an eſſet ſpecialis; quia ſi fuit generalis, non fuit opus, quòd in prouiſione Vincentij eſſet facta mentio, ſi verò ſpecialis, ſecus.

ADDITIO.

a Rot. deciſ. 1. de conceſſ. præben. in nou. Put. deciſ. 8. nū. 2. lib. 2. & 236. num. 4. lib. 1. Intellige, vt per Veral. deciſ. 249. num. 2. par. 1.

EPITOME.

Gratia ad beneficia vacatura licèt dicatur generalis, tamen quando ſe reſtringit ad primum vacaturum, tunc dicitur ſpecialis, ideoq. non eſt neceſſaria optio, ſeu acceptatio.

SVMMARIA.

1 *Gratia ad beneficium primo vacaturum dicitur ſpecialis, quia in vno verificatur.*

2 *Gratia, quæ non habet clauſulam acceptandi, dicitur ſpecialis; quia intelligitur reſtricta ad primum vacaturum.*

DECISIO XII. aliàs 256.

POſtea verò in hacmet cauſa de qua in deciſ. ſuper. 8.Febr. 1542. R.P.D. Epiſcopo Rauel. cauſam propon. Fuit dub. an gratia D.Raynaldi ſit ſpecialis, vel generalis, quæ licèt prima facie videretur generalis, cum ſe extenderet ad beneficia vacantia, ſeu vacatura in Dominio Florētino, vſque ad ſummam mille duc. & cum hæc gratia comprehenderet plures ſpecies, cū eſſet gratia ad beneficia quæcumque ſecularia, & regularia, videbatur generalis, ad not. per Abb. poſt gloſ. & alios, in c. ex parte, il 1. de offic. deleg. Idem tenet Abbas in c. paſtoralis, §. quoniam, col. 2. de reſcrip. & licèt eſſet ad vacatura, videtur generalis; quia eſt incertū, quòd beneficium debeat capi, ad gloſ. in c. dudum, verſ. incerto, de præb. lib. 6. his tamen rationibus exclu-

excluſis, Fuit tentum per Dominos, quòd prædicta gratia D. Raynaldi ſit ſpecialis: quia intelligitur de primo vacaturo, per text. in c. mandato, & c. ſi clericus, de præb. lib. 6. in qua gratia cum non ſit neceſſaria optio, ſeu acceptatio, ideo reſtringitur prædicta gratia ad primam vacaturam, vſque ad illam ſummam, vt not. DD. in c. dilectus, de præb. & in c. cum dilectus, de iure patron. Io. And. & Franc. in c. executor, de conceſſ. præb. lib. 6. Nec obſt. quòd requiritur prouiſio executorũ, & acceptatio prouiſionis D. Raynaldi, quia illud etiam intelligitur in beneficijs primis vacaturis, nec de alijs poſſet fieri prouiſio, & acceptatio, ex quo tenuerũt Domini clarius, quòd hæc gratia D. Raynaldi ſit ſpecialis, licèt verba ſint generalia, vt dictum eſt, Nam cum illa generalitas reducatur ad ſpecialitatẽ, ideſt ad primo vacatura, gratia dicitur [a] ſpecialis,
1 cum in vno verificetur, † ita tenet Abb. in c. ex parte, de offic. deleg. Innoc. ſuprà alleg. & ibi Felyn. Bartol. & Imo. in l. ſi domino, ff. de l. 1. & ibi dicit Imo. quòd ſi legetur ſeruus vnus in genere, ex quo non poteſt verificari, niſi in vno, dicitur legatum ſpeciale, & non generale, ex quo tenuerunt Dñi pro deciſione vera, ꝙ gratia, quę nõ habet clauſulam acceptandi, [b] dicitur ſpecialis; quia intelligitur reſtricta ad pri-
2 mum vacaturum, † & ſic fuit deciſum per omnes Dominos de Rota.

ADDITIO.

a Gratia prima ſi eſt ſpecialis, & ſecunda generalis non requiritur in ſecunda mentio ſecus è conuerſo, Put. deciſ. 432. n. 1. & 2. lib. 1. & quando dicatur generalis, & incerta ibi, eſt ſpecialis cum datur ad certũ corpus beneficij, Put. deciſ. 35. n. 8. lib. 2. & quæ dicatur ſpecialis, & generalis, Put. deciſ. 260. in princ. & nu. 3. lib. 1. & quando mentionẽ gratiæ, ſiuè ſpecialis, ſiuè generalis feciſſe oporteat, d. deciſ. 432. n. 5 ſi concurrunt gratiæ ſpeciales, & generales, ſpeciales derogãt generalibus, Put. deciſ. 35. n. 7. lib. 3. & pro hoc eſt reg. vulg. quòd generi per ſpeciẽ derogatur, l. in toto, & c. generi, de reg. iur. c. ſtuduiſſe, ex de off. deleg. cum ſimilibus, concurrente ſpeciali, & communi, quæ ſit præferenda, Aegid. concl. 77. & 464.

b Gratia verificanda eſt ſpecialis, & quare, Put. deciſ. 260. n. 2. lib. 1.

EPITOME.

Regula reuocatoria facultatum Nuntiorũ, non tollit, quin Nuntius diſponere poſſit de beneficijs iuris patronatus, non comprehenſis ſub expectatiuis, vt prius.

SVMMARIA.

1 *Beneficia iuriſpatron. non veniunt in generali reſeruatione.*

2 *Non omnia tacita vitiant, ſed ſolum ea de quibus reperitur expreſſum, vel in iure eſt expreſſum, quod eis expreſſis gratiam nullatenus conceſſiſſet.*

DECISIO XIII. aliàs 317.

FVit dub. in cauſa S. Andreæ canonicat. & præben. in eccleſia de Strabot, in Regno Scotiæ, an facultas conferendi cõceſſa Nuntio

tio ad illas partes deſtinato; ſit re-
uocata per [a] regulas Cancell.expe-
ctatiuarum conceſſ.reuocantes fa-
cultates, & priuilegia conceſſa de
diſponendo de beneficijs vacanti-
bus in octo menſibus, ad effectum
vt noua prouiſio facta per Nuntiũ
ſit inualida, attento quòd canon.
& præben. prædicti ſpectabant ad
præſentationem laicorum nobiliũ
9. Iun. 1542. Fuit reſol.quòd facul
tas Nuntij quoad beneficia de iure
patron. laicorum non fuerit reuo-
cata per prędictas regulas reuoca-
torias, tum quia Papa hac ratione
fecit d. regulas, vt prouideret pau-
peribus clericis & alijs, vt patet ex
verbis dictarum regularum, cum
etiam quia de beneficijs iuris pa-
tronatus, non ſolet per Legatum
vel Ordinarium prouideri, & pro-
pter hanc rationem Papa non in-
tendit reuocare [b] facultatem Nun-
1 tij ad talia beneficia, & † in genera
li reſeruatione non veniunt benefi
cia iuris patronatus, vt eſt gloſ. in
c. 2. de præb. lib. 6. & ideo regula
reſeruationis nõ includit huiuſmo-
di beneficia, & per conſequens nõ
reuocat facultatem Nuntij, nec ẽt
prouiſio facta per Nũtium fuit in-
ualida ex eo, quòd non fuit facta
mentio in ea, quòd tempore præ-
ſentationis non fuit factum edictũ,
2 ad c. fin. de elect. lib. 6. quia † non
omnia tacita vitiant prouiſionem,
ſed ſolum ea, de quibus reperitur
expreſſum, vel in iure eſt cautum,
quòd eis expreſſis eam gratiã nul-
latenus conceſſiſſet, ad deciſ. 32.
circa fin. de reſcript. in nou.

ADDITIO.

a Cenſentur reg. Cancellariæ quodam impedimentum contra ius commune, quod tollitur per indultum, vel alternatiuã Ordinarijs conceſſam, Veral. deciſ. 214. n. 7. par. 2. Reg. eſt in Cancellaria quæ prohibet reſignationes expediri, niſi prius expreſſus fuerit conſenſus præſtitus in Cancellaria, Rot. deciſ. 458. n. 3. lib. 3. par. 3. Diuerſ. Reg. Cancellarię de non iudicãdo iux. formam ſupplicationis, ſed ſecundum literarum expeditionem nõ habet locum circa probationẽ literarum, ſed circa gratiæ canonizationem, Rot. deciſ. 1161. n. 6. eod. Si fiat derogatio Reg. Cancellariæ Apoſtolicę, ea vt ad ſpeciem, & etiam indiuidua producatur eſt neceſſe, Rot. deciſ. 27. n. 1. lib. 2. eod. Reg. Cancellariæ 24. quibus caſibus nõ procedat, Rot. deciſ. 791. n. 1. 4. 7. 12. & 14. par. 1. Diuerſ. In ſpecie, Reg. Cancellariæ eſt derogãn niſi ſpecialis derogatio præceſſerit, Put. deciſ. 515. nu. 2. lib. 2. Ad Reg. Cancellariæ ediderunt Commen. Sarn. & generalius Mandoſ. Aliqua Caſſad. inter ſuas, Deciſ. vbi ponit particularem tit. reſpicientem Reg. Cancellariæ.

b Reg. reuocatoria facultatum conceſſarum Nuntijs Apoſtolicis habens verba generalia quid operetur, Rot. deciſ. 448. n. 1. p. 3. lib. 3. Diuerſ. Ad quid inuenta, Reg. Reuocatoria facultatum, Put. deciſ. 50. nu. 4. lib. 1. Reuocatoria facultatum nominandi, an quoque reuocet ius præſentandi ex priuilegio conceſſum, Put. deciſ. 322. nu. 1. lib. 1.

EPITOME.

Gratia expectatiua conſumitur per ſolam acceptationem, abſque prouiſione, niſi plenioris alterius gratiæ priuilegio impedi-

pediretur: Quia tunc demum acceptatio gratiam conſumit, quando à principio validè ſortiri potuit effectum.

SVMMARIA.

1 *Gratia eſt conſumpta per ſolam acceptationem, & n. 2. declara vt n. 3.*

DECISIO XIV. aliàs 354.

Forolivien canonic.& præben. in cauſa inter Fräciſcum Tornello ex vna,& Antonium de Elio
1 ex altera fuit allegatum † gratiam expectatiuam Franciſci eſſe [a] conſumptam per ſolam acceptationẽ abſque prouiſione,& hoc per conſ. Old.229. vbi dicit quòd ſola acceptatio ſufficit, ad l. apud Auphidium, ff. de opt. lega. Ex parte tamen Franciſci fuit dictum eius gratiam non eſſe conſumptam ſtante alia gratia in fauorem Bernardini cum decreto ſuſpendente gratias expectatiuas, & omnes acceptationes, ſuper hoc 23. Ian. 1542. R. P. D. Io.Paulo cauſam propon. Fuit dub. an gratia Bernardini ſequuta illius acceptatione operetur,quòd gratia Franciſci non fuerit cõſumpta in canonicatu Forolivien ſuppoſito,quòd Franciſcus illam acceptauerit, Fuit tent. quòd
2 † gratia d.Fräciſci, per ſolam [b] acceptationem abſque prouiſione fuerit conſumpta, iux. d.conſ.Old. ſed ſtante in medio gratia Bernardini prædicti,quæ fuit magis priuilegiata, & acceptatione Bernardini, cuius gratia tollit gratiam Franciſci, prædictus Franciſcus potuit iterum acceptare, cum in gratia Bernardini contineretur decretum irritans ad omnes alias gratias, &
3 licèt ſola † acceptatio cõſumat gratiam, eſt verum, quando acceptatio eſt valida, & poteſt ſortiri ſuũ effectum,ita tenet Rom. conſ.329. col. 1. maximè, quia acceptatio fuit cum proteſtatione, ad not. per glo. in c.cum in multis,de reſcrip. lib.6. Domi. conſ. 78. col.2. Rot. deciſ.142. in antiq.

ADDITIO.

a Acceptatione prima valida videtur cõſumpta gratia expectatiua, Creſcen.deciſ.19. de præben. nu.1. & 3.

b Videtur contrariũ tenere,deciſ.11. eod. dum ibi dicitur, quòd requiritur prouiſio. Sed poteſt dici, quòd non ſint contrariæ, quia illa in decreto, iſta in expectatiua gratia, in qua ſatis eſt quòd acceptet tacitè, Rot.deciſ.15.nu.4. de conceſ. præben. in nou. & deciſ.7. ibid. vbi quòd eſt declaratio voluntatis,& tendit ad executionem gratiæ iam factæ, Rot. deciſ.9. n.2.de conceſ. præb. in antiq. Decretum verò de prouiden non habet gratiam factam,ſed ita cum prouidebitur cum reſpiciat tempus futurum, arg. eorum quę dicuntur de ſtip.l.1.& tot. tit. ff. & inſt. de verb.oblig.de cõditione.l.meuius,& l. qui hæredi, ff. de cond. & demonſt. & de literarũ obligatione, vt inſt. de liter. oblig. Deciſ.142. eſt 5. hoc tit.

EPITOME.

Habens gratiam ad duas collationes poteſt acceptare duo in vna earum, Ordinario non cõtradicente & tunc gratia eſt ſubreptitia ſi eſt expreſſum ſe nullum commodum

dum ex mutatione collationis reportare, et tamen reuera reportauit, ſed hoc non procedit, quando quis habens ad duas, putà Carthagineñ, et Valentiñ mutauit in Vrgelleñ. Quia in Carthagineñ non potérit acceptare loco Vrgellen.

SVMMARIA.

1 *Mutatio acceptationis quando ſit ſubreptitia.*

2 *Mutatione ſtrictè conceſſa ad beneficium certæ diœceſis, non poteſt capi in alia.*

DECISIO XV. aliàs 71.

IN cauſa Carthagineñ Parochialis de Seix, inter Chriſtophorum Morales ex vna, & bo. me. Ludouicum Gomez Epiſcopum Sarneñ partibus ex altera, Fuit dub. poſt eius mortem, An ſententia lata prout in Cedula eſſet ſubſcribenda in fauorem Chriſtophori de Morales, & omnes Domini 28. Octob. 1543. tenuerunt quòd gratia mutationis collationis d. Epiſcopi Sarn. de Valentin. ad Carthagineñ fuerit ſubreptitia, quia expreſſit nullum commodum reportaſſe ex Valentin. cum tamen virtute ipſius habuiſſet vnũ beneficium in Carthagineñ & licèt habuerit duo in Carthagineñ ex eo quòd Epiſcopus nõ contradixit, Tamen verum eſt dicere, quòd vnum habuit virtute gratiæ ad Valentiñ, & ita intellexerunt Domini, & hac ratione Tenuerũt,
1 a quòd mutatio † in qua fuit expreſſum nil habuiſſe, fuit ſubreptitia, ſi in virtute ipſius accepit alterum in Carthagineñ. Item tenuerunt omnes Domini, quòd virtute gratiæ mutationis ad Vrgellẽ. eſto quòd non fuiſſet ſubreptitia, non potuiſſet conſequi beneficium in
2 Carthagineñ, quia mutatio † eſt ſtrictè conceſſa ad Vrgelleñ, & ideo non poteſt egredi terminos, vt poſſit capere beneficium in alia diœc. nec obſt. deciſ. 2. Caſſad. de conceſſ. præb. vbi dicit, quòd conceſſa gratia ad duo beneficia in diœc. duabus, poſſunt acceptari duo beneficia in eadem diœc. quia illud eſt, quia verba illa in duabus diœc. ſtant collectiuè, id eſt vnum in qualibet, vel duo in eadem, & hoc dicta verba patiuntur, ſed in mutando, verba hæc non patiuntur, quia per dicta verba datur tantùm mutatio ad vnum beneficium in diœc. ad quam ſit mutatio, & ideo in illa, & non in alia debet acceptari, cum ſimus in materia reſtringenda, & ſic fuit ſententia ſubſcripta in fauorem Chriſtophori.

ADDITIO.

a Mutatione collationis facta præcedens acceptatio generalis non poteſt deduci ad ſpeciem in collatione mutata, Put. deciſ. 11. lib. 2. mutatio voluntatis in reſignante debet intimari. aliàs conſenſus præſtitus poſt mortem reſignantis tenet, Veral. deciſ. 224. nu. 1. par. 1. Si fiat mutatio ſimul, & ſemel in eadem ſupplicatione cum extenſione, vtrum ſit locus Reg. de fraudibus obuiandis, Rot. deciſ. 265. n. 1. lib. 2. par. 3. Diuerſ.

EPI-

EPITOME.

Acceptatio generalis, mutationem collationis poſtea factam, ſinè mentione d. acceptationis, imò cum expreſſione, quòd ex ea nullum commodum habuit nèc ſperat habere, non eſt ſubreptitia, & non facit acceptatio generalis ſubreptitiam ſuperuenientem mutationem.

SVMMARIA.

1 *Mutatio collationis ſinè mentione acceptationis generalis non eſt ſubreptitia, & num. 4.*

2 *Acceptatio generalis eſt nullius effectus, & nihiloperatur, & nu. 6.*

3 *Per mutationem non videtur renuntiari iuri, & facultati gratiæ.*

5 *Validum factum non retractatur, licèt ſuperueniat caſus, à quo incipere non poteſt.*

7 *Acceptatione generali non obſtante licet variare.*

DECISIO XVI. aliàs 93.

FVit dubitatum per Dominos de Rota, in cauſa Paceñ Archidiaconatus della Parma; coram R. P. D. Epiſcopo Rauel. 13. Febr. 1543. An acceptatio generalis, facta ante mutationem reddat mutationem ſubreptitiam, & pro dubij reſolutione factum eſt tale, Franciſcus de Tamayo habebat gratiam expectatiuam ad Paceñ, & Salamantiñ poſtea habuit extenſionem ad Segobieñ ad vnum dumtaxat, & acceptauit in genere plures, poſtea verò aſſerens nullũ commodum reportaſſe, nec ſperare ex gratia, mutationem gratiæ, adeptus eſt ad Paceñ poſt mutationem impetratam, & acceptationem, quam fecerat in genere, reduxit illam ſpeciẽ ad parochialem S. Iacobi de la Puebla Segobieñ diœc. & obtinuit nouã prouiſionem d. parochialis, in qua narrauit, quòd virtute d. ſuæ gratiæ acceptauerat d. parochialem, & de illa prouideri obtinuerat, & inſuper reſignauit prædictam parochialem in fauorem Bartholomæi de Eſcobedo cum reſeruatione 40. duc. penſionis, quos percepit per trienniũ reſignatario Bartholomæo ſtante in poſſeſſione d. Parochialis, Poſtmodum verò iam tempore plurimo elapſo vacauit Paceñ Archidiaconatus de la Parma, ſuper quo agitur, & acceptauit virtute ſuæ gratiæ mutationis, & reſignauit illum in fauorẽ Andreæ de Segura, Gregorius autem Valaguer vigore eius expectatiuæ acceptauit Archidiaconatũ præfatum, & coram R. P. D. Epiſcopo Sarneñ dixit mutationem Franciſci ad Paceñ eſſe nullam, & ſubreptitiam, quia expreſſerat nullum commodum reportaſſe ex Segobieñ cum contrarium conſtaret ex gratia expectatiua, & ex acceptatione, prouiſione, & ceſſione, penſioniſque reſeruatione, ſententiamq. obtinuit in ſuum fauorem, & contra Andream in ſecunda inſtantia datur de omnibus his. Fuit dub. à principio poſitum, & tentum per omnes Dominos nemine diſcrepãte, quòd † per acce-
1 ptatio-

peationem generalē, mutatio collationis poſtea facta ſinè mentione dictæ acceptationis, imò cum expreſſione, quòd ex ea non habuit, nec reportare ſperat vllum commodum, non ſit ſubreptitia gratia: & eſt ratio quia † acceptatio generalis nullum habet effectum, neq. eſt vllius conſiderationis, & licèt poſſet habere commodum deducendo talē acceptationem ad ſpeciem, & hoc reſpectu poſſet dici, quòd mutatio videatur ſubreptitia, in hoc tamen caſu
3 ceſſat, quia per hanc † mutationē non videtur renunciare iuri, & facultati gratiæ, ex quo ſequitur, ꝙ amplius non poteſt deduci ad ſpeciem talis acceptatio: & ſi talem acceptationem deduceret ad ſpeciem, poſſet ſibi dari de mutatione, & quòd prima gratia, licèt mutata, propter d. mutationem cum inde ſequutis ideſt cum acceptatione in genere, ſit annullata, propter d. mutationem. Et inſuper dixerunt Domini quoad dubiū propoſitum conſiderandum, quòd Franciſcus extraxit ex Archiuio acceptationem generalem ad ſpecialem, & nouam prouiſionem, & reſignationē ſuper parochiali Segobieñ, quæ cum fuerint facta poſt mutationem, non ſunt ad propoſitum dubij, ſed fuerunt relicta poſtea videnda: ſolum fuit conſi-
4 deratum, an acceptatio † in genere ſuperuenientem mutationem faciat ſubreptitiā, & dicitur quòd
5 non, quia † factum validum non retractatur, licèt ſuperueniat caſus à quo incipere non potuit reg. factum legitimè de reg. iur. in 6.
6 & inſuper † acceptatio generalis in genere nil operatur, quia incerta, Inno. in c. cum ordinem, col. fin. verſ. vltim. aduerte, de reſcrip. Felyn. in c. 1. col. 3. verſ. reſtringe, eo. tit. de reſcrip. & non obſtan.
7 † acceptatione generali poteſt [a] variare, Io. Andr. in c. executor, de conceſ. præb. in 6. Franc. in c. ne captandæ 4. & 5. not. eod. tit. & lib. Caſſad. deciſ. 3. de cōceſ. pręb. & cum nullum cōmodum proueniat ex acceptatione generali, niſi in ſpe, potuit dimittere, l. ſpem, C. de don. & tenet etiam Caſſad. deciſ. 10. de præb. vbi dicit, quòd acceptatio in genere eſt incerta.

ADDITIO.

a Variatio eſt licita quando non eſt reſtricta petitio in proſecutione litis, Rot. deciſ. 251. & 257. par. 1. Diuerſ. & licitum eſt variare, qñ prima electio fuit nulla, niſi quis ab initio ſciuerit nullitatē, Rot. deciſ. 504. n. 1. eod. Variare non poteſt ille, qui ſemel elegit vtiliter, DD. communiter in c. quòd ſemel, & in c. mutare, de reg. iur. in 6. Med. reg. 3. DD. in l. de rebus, ff. rer. amot. l. ſerui electione, ff. de leg. 1. Az. Rub. 104.

Similes ſunt iſta & proxima antecedens.

De rebus Eccleſiæ non alienandis.

EPITOME.

Nominatio ſpecialis omnium capitulorum non eſt neceſſaria, niſi in alienatione bonorum, & rebus arduis.

SVM-

SVMMARIVM.

1 *Nomina ſunt exprimen. cum agitur de translatione iuriſdictionis de capitulo in Epiſcopum.*

DECISIO I. aliàs 243.

LAudum, ſeu arbitramentum, & ſeu concordia fuit facta inter Decanum, & Capitulum Legion. & alios in laudo, Notarius narrauit, quòd Decanus, & Capitulum acceptauerant laudum, ſeu concordiam, tamen nomina in ſpecie capitularium non fuerunt expreſſa per notarium, Dub. Fuit in cauſa Archid. de Saldona R.P.D. Io. Paulo cauſam propon. an laudum in quo Notarius narrat, quòd Decanus & Capitulũ illud acceptauerat, ſuffragetur cum in acceptatione nõ exprimantur nomina canonicorum. Fuit tentum quaſi per omnes, quòd non ſit neceſſaria nominatio omnium capitularium, per not. per Abb. in c. de feud. & per Dec. in c. cum omnes, in 1. lect. de conſti. in fin. niſi in alienatione bonorum, & in rebus arduis, vt tenet Old. conſ. 100 ad fin. Io. And. in add. ad Spec. tit. de ſyndic. ſed ex parte aduocatorum fuit dictum, quòd iſtud nego-
1 tium erat arduum, quia † agebatur de translatione iuriſdictionis de capitulo in Epiſcopum, & ſic nomina de neceſſitate debuerant ſpecificari, vt tenet, gloſ. fin. in c. fin. de procur. Bald. in l. 1. circa fi. ff. de magiſtr. cõuenien. Sed per Dominos Fuit tentum, quòd cum per proteſtationem tàm Epiſcopi, quàm capituli fuerit dictũ, quòd illa concordia, [a] & laudum non inferret præiudiciũ partibus, nec litis pendentiæ in petitorio, nec in poſſeſſorio, & cum fuerit modico tempore duratura, id eſt, quouſq; finiretur lis in curia pendens, concluſum eſt, non eſſe negotium [b] arduum, vt nomina eſſent in ſpecie exprimenda de neceſſitate; nec minus proteſtatio, licèt fuerit bona, & valida, impedimentum dedit concordiæ factæ.

ADDITIO.

a De laudo plura, Ioſeph. Ludouic. deciſ. Luc. 27. ferè per tot. & 30. n. 1. & 4. cum quinque ſeq. Veral. deciſ. 165. par. 1.

b Corn. conſ. 181. lib. 2. Quæ dicatur ardua cauſa, Theſ. deciſ. 65. nu. 2. & 3. Odd. copioſè de Reſt. in integ. q. 30. artic. 17. ferè per tot. & ibi, quid dicatur arduum negotium.

De empt. & Venditione.

EPITOME.

Statuæ etiam perpetuæ, poſitæ non ad vſum ſed ad ornatum, non veniunt in venditione domus.

SVMMARIVM.

1 *l. cætera, §. hoc Senatus, ff. de leg. 3. & l. fundi, ff. de act. empt. intellectus.*

DE-

DECISIO I. aliàs 17.

IN vna Romana Statuarum domus Cardinalis de Valle, Fuit dub. an in venditione domus venirent ſtatuæ perpetuæ, quia erant poſitæ gratia ornatus, & concluſum fuit quòd non, per tex. in l. pen. ff. de verb. ſignific. Nec † obſt. l. Cætera, §. hoc ſenatus, ff. de leg. 3. & l. fundi, ff. de act. emp. quia intelligitur quando ſtatuæ, de quibus in illis legibus, erant ad vſum, non tamen ad ornatum.

1

ADDITIO.

a Vide pulcram diſtinctionem, Rot. deciſ. 822. par. 3. lib. 3. Diuerſ. tenet cum iſta deciſ. generaliter, quid de alijs rebus domibus affixis, Ioſeph. Ludouic. com. cõcl. 48. à verſ. incipiente columnæ, vſque ad verſ. fructus pendentes.

EPITOME.

In venditione domus non veniunt ſtatuæ parietibus affixæ, quæ etiam ſi ad decorem ſint poſitæ, aliò tamen ſine deſtructione, vel deformatione domus commodè transferri non poſſunt.

SVMMARIA.

1 *Statua in venditione domus, non veniunt, quæ aliò commodè transferri non poſſunt, ſed ibi debent remanere, & cadunt ſub prohibitione venditionis ex S. C.*

2 *Ius patronatus licèt non poſſit vendi tamẽ acceſſoriè tranſit in vẽditione.*

3 *Statua poſita ad voluptatem non veniunt in venditione.*

DECISIO II. aliàs 114.

ROman. ſtatuarum cauſa coram R. P. D. Iacobo Puteo inter Dominos de Ruſticis ex vna & Dominam Fauſtinam vxorem quon. Camilli de Capranica ex altera, dubitabatur, an in venditione domus, quæ fuit vendita Dominis de Ruſticis, veniant ſtatuæ in domo exiſtentes. Maior pars Dominorum, alijs contradicentibus tenuit, quòd in venditione domus non veniant ſtatuæ, per tex. in l. pen. ff. de verb. ſignif. & quia illæ ſtatuæ, de quibus agebatur, poterãt auferri ſine deſtructione, vel a deformatione domus, & licèt ſit verum, quòd ſtatuæ non poſſint vendi, ſed debeant remanere
1 domi † & cadunt ſub prohibitione venditionis ex S.C. de quo in l. Cætera, §. hoc Senatus conſultum, ff. de leg. 1. & ibi DD. & in l. Senatus, ff. de contrah. emp. & in l. nemini, C. de ædifi. priu. illæ tamen leges intelliguntur, quando ſtatuæ ſunt affixæ ad ornatum, & decorem Ciuitatis, & non poſſunt auferri ſine deformatione domus, quæ bene tranſeunt in venditio-
2 ne, † ſicut dicimus de iure patronatus, quod licèt prohibeatur vendi, acceſſoriè tamen tranſit in venditione, ad l. modicis, ff. de cõtrah. emp. l. quidam, ff. de acquir. rer. dom. c. ex literis, de iur. patro. hæ tamẽ ſtatuæ de quibus agebatur, poterant auferri ſinè deformatio-

ne domus, quo caſu non cadunt ſub prohibitione, Imol. in d.l. cætera, §. ſed ſi in ea, Soc. in tract. fal. reg. 273. & ita intelligitur, l. fin. §. Labeo, ff. de act. emp. & vend. &
3 l. venditor, de pigno. † Item ſtatuæ quæ ſunt poſitæ ad voluptatem non veniunt in venditione, & iudicantur vt nuda cera, ad l. in vendendo, & ibi gloſ. de contr. empt. l. fundi, ff. de verb. ſignif.

ADDITIO.

a Argumento §. cum in ſuo, inſt. de rerum diuiſ. l. tigni, ff. ad exhiben. l. temporis, & l. fundi, vbi Alex. ff. de verb. ſignif. Cætera conſenentia ad propoſitum iſtius deciſionis, vide ad deciſ. proximam anteced.

EPITOME.

Emptio certorum bonorum cum pacto de retrouendendo poſt triennium à die celebrati contractus, contractum talem vſurarium non efficit, niſi alia concurrant adminicula, veluti quia emptor eſſet ſolitus fœnerari.

SVMMARIA.

1 *Pactum de retrouendendo licèt trahat ſecum præſumptionem emptorem velle lucrari fructus, tamen non per hoc cõtractus dicitur vſurarius.*
2 *Ignorantia in muliere præſumitur.*

DECISIO III. aliàs 157.

PEcuniaria cauſa Fauen̄ erat in Rota ſuper emptione certorum bonorum facta à Flametta de Thoſinghis, cum [a] pacto de retrouendendo, dummodo retrouenditio non fieret intra trienniũ, Quidam Andreas de Bernardino aduerſarius, dicebat, contractum eſſe vſurarium, cũ libera facultas non dimitteretur venditori, niſi elapſo triennio. Fuit dub. an talis contractus eſſet vſurarius; Fuit reſ. tum per maiorem partem Dominorum, aliquibus contradicentibus, quòd contractus non ſit vſu-
1 rarius; Ratio, † quia licèt pactum retrouendendi poſt certum tẽpus trahat ſecum præſumptionem, emptorẽ voluiſſe lucrari fructus, hęc tamen ſola præſumptio nõ eſt ſufficiens, ad not. per Cæp. in tract. ſimul. verſ. decima præſumptio, Iaſ. conſ. 153. vol. 4. col. 2. Moder. Bonõ. in repet. l. 2. C. de pact. inter empt. & vend. fol. 10. 30. q. DD. in c. illo vos, de pign. & in c.
2 ad noſtrã, de empt. & vend. † maximè quia hæc erat mulier, in qua [b] præſumitur ignorantia, ad not. per Iaſ. in l. ſi quis id quod, ff. de iur. om. iud. quia eſſet neceſſaria alia præſumptio, quòd hæc mulier eſſet [c] ſolita fœnerari.

ADDITIO.

a Pactum de retrouenden̄ eodem pretio nõ facit contractum illicitum ex argumento vel diminutione rei venditæ, Rot. deciſ. 763. nu. 11. p. 1. Diuerſ. Operatur iſtud pactum, vt ſimpliciter deponens non dicatur liberatus, & de ratione, Rot. deciſ. 652. n. 1. eod. Ex quibus illud, vel ius offerendi ex dicto pacto proueniens impręſcriptibile reddatur, deciſ. 264. num. 1. eod. infra certum temporis appoſitum eo

elapſo

elapſo remanet ſinè effectu, & pro non appoſito habetur, deciſ.272. nu. 1. eod. Quomodo fiat iſtud pactum, & nunquid ſinè præfinitione fieri poſſit, Moz. de empt. & vend. de accid. emp. & vend. num. 5. 6. & 7.

b Ias. Reg. 121. qñ hoc verũ, Med. Reg. 7.

c DD. in d. c. ad noſtram, & in d. l. 2. C. de pact. inter empt. Pap. in form. libel. in cauſ. vend. gl. coram num. 3.

E P I T O M E.

Simulationis exceptio opponi poteſt, ſtante læſione enormi narrata in bulla pænitentiariæ, ſimul & conceſſa ibidem facultate ad dicendum de ſimulatione contractus, non obſtante iuramento.

S V M M A R I A.

1 *Abſolutio obtenta à iuramento per pænitentiariam non tollit virtutem iuramenti, ſed tantum concedit vt ſine ſcrupulo agi poſſit.*
2 *Agi non poteſt ſtante iuramento.*
3 *Iuramentum iniquitatis vinculum eſſe non debet.*
4 *Iuramentum non obſtat ſimulationi contractus.*

DECISIO IV. aliàs 286.

IOan. Baptiſta Smeraldus, pater Octauiani, emit à Bonifacio de Aldigerijs Parmeñ quaſdã terras, ſeu poſſeſſiones in Parmeñ diſtrictu, & ſtatim eaſdem locauit venditori ad trienniũ certo inter eos conuento pretio, elapſo triennio fuerunt prædictæ terræ, ſeu poſſeſſiones petitæ, Bonifacius cõductor denegauit, & dixit nullam fuiſſe venditionem, & etiam locationem, & cauſam ſuper iactationibus & moleſtationibus commiſit, Octauianus autem ſuſpenſo petitorio ſuper iactationibus intẽtauit remedium, l. ſi quis conductionis, C. loc. & ſuper hoc in fauorem Octauiani duæ fuerunt latæ ſentẽtiæ; in tertia autem inſtantia pro parte Bonifacij opponitur [a] exceptio ſimulationis contractus, videlicet venditionem non fuiſſe verã, ſed ſimulatã, & præſentauit facultatem per pęnitentiariam conceſſam ad dicendum contractum à principio factum eſſe ſimulatum, non obſtante [b] iuramento in eodẽ appoſito, quòd narrata omnia eſſent vera in contractu, ex parte autem Octauiani fuit dictũ non poſſe opponi ſimilem ſimulationis exceptionem, iux. doct. Imo. in l. nemo poteſt, ff. de leg. 1. tenet Iaſ. ibi col. 8. & Alex. col. 5. Curt. iun. conſ. 110. col. 8. Et inſuper, quòd
1 † licet eſſet obtenta abſolutio à iuramento per pęnitentiariam, non ideo fuit ſublata virtus iuramenti, ſed tantum conceſſum fuit, vt poſſit agere ſine ſcrupulo periurij, vt tenet Felyn. in c. 1. q. 8. nu. 48. de
2 iure iur. Quia † ſtante cõtradictione iuramenti non poterat agi, ad l. ſi quis maior, C. de tranſact. ſuper hoc tamen 31. Maij 1538. R. P. D. Aqueñ cauſam propon. Fuit reſol. quòd ſtante enormi læſione, vt fuit narratum in bul. pœnitentiariæ, & quòd bul. continebat facultatem, etiam ad dicendum de ſimulatione, non obſtante iuramẽ-

to potuit agi, & excipi contra contractũ de ſimulatione; quia Papa in cõceſſione abſolutionis vult ſtãte enormi læſione, quòd iuramen-
3 tum † non ſit vinculum iniquitatis, ita tenet Imo. in l. nemo poteſt, & ibi Iaſ. de l. 1. vbi concludunt iu-
4 ramentum † non obſtare [b] ſimulationi contractus, & ita fuit deciſũ.

ADDITIO.

a Ex quibus dicatur contractus ſimulatus, Pap. in form. libel. oppon. cõtra inſtrum. gl. tum quia differunt aliquid eſſe factum in fraudem eſſe ſimulatum, fictum, vel imaginarium, Alciat. lib. 3. parerg. cap. 11. de venditione ſimulata, Pap. in form. libel. in cau. vend. gloſ. coram n. 2. & ſeq.

b Quid operetur iuramentum ſuper contractu reprobato ratione publicæ vtilitatis, Pap. in form. libel. ſuper reſt. in integ. gloſ. tunc iurauit, nu. 9. 12. 14. & 15. & quid in contractu ſimulato num. 2.

De Locato, & Conducto.

Penſionem non ſoluens cadit à cõmodo contractus, ſi in contractu fuerit iuratum, & ceſſat purgatio moræ, ſecus ſi non ſit iuratum.

SVMMARIA.

1 *Conductor, promiſſam ſolutionem ad præſtitum diem non adimplens, locationem inualidam efficit, iuſque ſuum amittit.*

2 *Locationis contractus, ſub conditione illa factus, vt non moleſtetur ſi ſoluerit, omnem purgationem moræ excludit.*

DECISIO I. aliàs 26.

In vna Romana locationis fructuum canonicatus S. Laurentij in Damaſo inter Georgium de Raphaelis conductorem, & Valerianum de Contrarijs. 27. Iun. 1539. Fuit cõcluſum [a] locationem eſſe inualidã, ex eo quòd Georgius cum iurauerit certis terminis ſoluere & non ſoluerit, cecidit à iure ſuo, quod
1 † habebat virtute contractus locationis, Fundamentum principale fuit, l. ſi quis maior, C. de tranſact. & quod ibi not. per DD. nec admiſſa fuit purgatio moræ, quia contractus locationis fuit factus
2 † ſub conditione, quòd ſi ſolueret conductor, non moleſtaretur, quo caſu non habet locum [b] moræ purgatio, l. Thais, §. intra, ff. de fideicommiſ. liber. Alex. in l. ſi inſulam, colum. 7. num. 24. verſic. tertia fallentia. ff. de verbor. oblig.

ADDITIO.

a Quando pacta non obſeruantur, locatio annullari poteſt, Moz. Tract. loc. col. 7. vltim. ord. n. 7. & 10. Non tenetur ſtare locationi locator, quando conductor nõ ſoluit debitis temporibus, Magon. deciſ. Luc. 15. nu. 1. quid in ſucceſſore locatoris, Borgn. deciſ. 45. num. 69. 71. & 72. par. 1. & in Repertorio ſuarum Deciſionum in verbo locator.

b Admittitur moræ purgatio in contractibus bonæ fidei, vbi ĩ promiſſione dies, & pœna certa eſt expreſſa, ſecus in contracti-

bus

bus ſtricti iuris Moz. de Diuiſ. contract. artic.4. num.40. fol.5. Quando admittatur moræ purgatio, Az. Rub.77. Nō admittitur purgatio moræ in terminis d.l. ſi quis maior, Fal. in 3. caſibus, vt ibi per Bologn. nu.93.

c Non admittitur moræ purgatio in conditionibus, lim. duobus mod. Iaſ. in l.1. C. de inſt.& ſubſt. Quid de purgatione morá in iudicijs, Pap. in form. reſponſ. rei conuen.gl.in termino, n.1.& 2. Soc.Reg. 331. Quid ſi pœna eſt commiſſa, in form. libel. quo agitur, vt pact. ſeru. gloſ. tranſactionis, num.9. Si mora eſt geminata non poteſt purgari, Medic. reg. 2. Si eſt interpoſitum iuramentum non datur purgatio moræ, DD. in alleg. l. ſi inſulam, vbi plura de mora, lim. Crot. ibi in 2. caſibus num.49. in 3. Ripa num.90. in vno Magon. deciſ. Flor.61.n.27. vbi de cōmuni, vt ſcilicet admittatur cum celeri ſatiſfactione, lim. non procedere de iure canon. Rot. deciſ.277. nu.2. par.2. Diuerſ. etiam, quòd adſit dolus, vt ibi.

EPITOME.

Penſione caſſata ad effectum, vt alia ſibi reſeruetur, ſi non fuit validè aſsignata alia, prima non cenſetur caſſata, & idem eſt in penſionibus, quòd in beneficiis.

SVMMARIA.

1 *Extinctum non reuiuiſcit.*
2 *Penſionis caſſatio non valet, niſi caſſationis conditio adimpleatur.*
3 *Conditiones adimplendæ, & ſunt indiuiduæ, & n.4.*

DECISIO II. aliàs 83.

Corradus de Graſsis extinxit penſionem 130.duc. quæ ſibi debebatur ſuper fructibus Eccleſiæ S.Stephani Bononień vt ſibi reſeruaretur alia pēſio ſimilis ſuper fructibus Abbatię S.Mariae ſemper Virginis della ſtrada, ad quā Cardinalis Traneń habebat regreſſum, & ita fuit conuentum inter prædictum Corradū, & Epiſcopū ciuitatis Caſtelli, & d. Abbatiā S.Mariae poſſidentē, Cardinalis de Trano noluit conſentire,& licèt per plures annos fuerit Corrado prædicto ſoluta penſio, nihilominus petebat ipſe reintegrari ad primam penſionem S.Stephani, attento quòd conditiones ſub quibus [a] penſionem extinxerat, non fuerant adimpletæ, cum Cardinalis nō conſenſerit: ex aduerſo autem dicebatur non poſſe
1 reintegrari, cum iā † penſio eſſet extincta, & ſemel extincta non reuiuiſcit, ad not.per gloſ.in clem. gratiæ, de reſcrip. [b] Fuit dub. an deberet reintegrari, Et 4. Febr. 1540. R.P. D.Iacobo Puteo cauſam propon. per omnes Dominos Fuit tentum, quòd ex quo cōſtat, quòd Corradus noluit [c] caſſare ſuam penſionem, niſi reſeruatis penſionibus eiuſdem quantitatis,
2 & qualitatis † ſup alijs beneficijs, niſi penſiones reſeruentur non videtur caſſata penſio prima, iux. not. per Abb. c. cum pridem, de pact.& licèt altera penſio fuerit re
3 ſeruata, non tamen ſufficit † quia requiritur conditiones adimpleri, quæ ſunt indiuiduæ, l. ſi hæredi plures, ff. de hæred. inſt. & hæc deciſio eſt notabilis, quia oporte-

bat, quòd tranſiret ad ſucceſſorẽ, & Cardinalis conſentiret, & licèt in reſignatione beneficij ſæpè fuerit tentum in Rota, quòd non abdicatur ius à reſignante, niſi impleta conditione iux. doct. præalleg. Abba. quia reſignans dicit non aliàs aliter, nèc alio modo, nèc Papa aliter concedit, & ſinè auctoritate Papæ non poteſt obtineri, In penſione autem caſſata ſub conditione non erat deciſum, nèc videbatur eſſe idẽ in reſignatione beneficij, quod & in penſionis caſſatione, quia reſignatio ſinè Papa non poteſt fieri, caſſatio tamen penſionis ſic, Idem tamen quod in primo, tenuerunt Domini, & in ſecundo, quia caſſatio nõ poteſt fieri ſinè conſenſu caſſantis, & cum non intendat caſſare,
4 niſi impleta † conditione, non valet caſſatio ea conditione non impleta.

ADDITIO.

a Penſione extincta, vel annullata an pars, quæ recepit ſolutionem teneatur ad reſtitutionem illius, Rot. deciſ. 277. nu. 1. p. 3. lib. 2. Diuerſ. Penſio ſi ex mente reſignãtis non ſit rite reſeruata, an ſit nulla, vel annullañ, Put. deciſ. 97. nu. 5. lib. 2.

b Iaſ. in l. qui res, §. aream, ff. de ſolut.

c Penſionarius, qui non ſoluit partẽ penſionis nõ caſſatę, facit, vt detur locus regreſſui, Veral. deciſ. 9. n. 1. p. 3. Penſio quæ conſtituitur loco alterius caſſatæ valet, quamuis in ea non ſint expreſſa ea, quæ in prima conſtitutione expreſſa ſunt, Creſc. deciſ. 1. de reb. eccl. alien. vel non.

EPITOME.

Locatio bonorum Eccleſię per inſtitutum facta non valet in præiudicium aliarum, etiam in vtilitatem Eccleſiæ.

SVMMARIA.

1 *Poſſeſsionis verum ſignum eſt, decennalis fructuum perceptio.*
2 *Pro poſsidente eſt ſemper magna præſumptio.*
3 *Intruſus, cum propter malam fidem, tum quia titulo vero caret, adminiſtrationis omnis eſt ſemper incapax.*
4 *Vnio ad vitam non poteſt fieri.*
5 *Clauſula illa, huiuſmodi ſupplicationibus inclinati, in conceſsione breuis appoſita, diſpoſitionis præcedentia cum ſuis qualitatibus declarat.*
6 *Quaſi poſſeſsio non ſufficit in his, quæ per viam contractus, & extraiudicialiter fiunt.*
7 *Intruſus non poteſt alienare.*

DECISIO III. aliàs 95.

IN fauorem Hieronymi rectoris parochialis eccleſiæ S. Petri loci de Caraſina Lucan. diœceſis, Vicarius generalis non habens mandatum ad vniendũ operarias eccleſiarum, operariam illius eccleſiæ S. Petri ad vitã Hieronymi vniuit, poſtea vero idem Hieronymus mandatum fecit ad reſignandum parochialem prædictam in fauorem Laurentij Puccij, & procurator reſignauit, & conſenſum præſtitit, & omnia neceſſaria ad reſignationem fecit, & literis expeditis, accepit poſſeſſionem clandeſtinè, nullum alium

actum

actum poſſeſſionis faciens, remanente Hieronymo in poſſeſſione per 10. annos poſt reſignationē, homines dicti loci dicentes vnionem ad vitam eſſe diſſolutam, operarios pro fabrica Eccleſiæ fecerunt, illosq. Vicario Lucan. præſentarunt, qui eos per biennium confirmauit, Hieronymus poſſeſſor certas terras Eccleſiæ ad emphyteuſim conceſſit, ſolemnitate requiſita præcedente in vtilitatē Eccleſiæ, Operarij autem eaſdem terras locarunt de conſenſu Vicarij, poſt deinde d. Vicarius per breue S. D. N. Pauli omnia facta per Hieronymum mandauit cōfirmari, cum autem prætenderetur locationem factam per Hieronymū eſſe inualidam; Fuit dub. propoſ. in Rota 16. Martij 1539. R.P.D. Epiſcopo Rauel. cauſam propon. an Hieronymus qui fecit locationem, potuiſſet adminiſtrare operariam, attento quòd remanſit in eius poſſeſſione per plures annos, & eſto quòd Hieronymus locator non eſſet operarius, an locatio per eum in euidentem vtilitatem facta veniat confirmanda, ſtantibus literis Papæ, quòd Hieronymus erat poſſeſſor, Quod videbatur, Quia cum Hieronymus remanſerit in poſſeſſione [a] fructus percipiendo per decem annos, id erat
1 verum [b] ſignum poſſeſſionis, † ad l. bonæ fidei, ff. de acq. rer. domi. deciſ. 2. de reſtit. ſpol. in nou. & cum poſſideret, videtur quòd potuerit locare ad c. conſultationibus, de iure patron. c. querelam, de elect. & ſic debebat valere locatio ratione poſſeſſionis, ad not. per Dec. conſ. 127. & conſ. 134.
2 maximè quia † eſt magna præſūptio pro [c] poſſidente, ad not. per DD. in c. ſi iudex, §. fin. de ſent. excom. lib. 6. Dec. in l. ſi certis annis, C. de pact. col. 4. Lap. alleg. 79. col. pen. quia videtur facta retroceſſio. Domini tamen, exceptis tribus tenuerunt, quòd Hieronymus non potuerit adminiſtrare propter malam fidem, quam habebat cum eſſet [a] intruſus, & ca-
3 reret titulo, † & ideò in conceſſione breuis, quamuis Papa intellexiſſet reſignationem & poſſeſſionem, non tamen intellexit de intruſione, Imò intellexit quòd eſſet canonicè ingreſſus in operariam, vt fuit ſibi expreſſum, & q; ſi hoc intellexiſſet, non dediſſet breue, vel difficilius dediſſet, & propterea breue eſt ſubreptitium, Ratio aliorum Dominorū fuit, quòd ex quo Papa intellexit reſignationem, intellexit ipſum eſſe intruſum, & eſſe in mala fide, & ideo etiam ſi intellexiſſet, quòd à principio nō erat canonicè ingreſſus, eodem modo daretur breue, & ratio quæ mouit maiorem partem
4 fuit, quia vnio † ad vitam non potuit fieri, Gemi. conſ. 38. col. 3. & ſic ſemper fuit in mala fide, quia expreſſit, quòd erat canonicè vnita, quòd non erat verum, & licèt

breuè fundaſſet ſe ſuper poſſeſſione parochialis, erat tamen cũ qualitate poſſeſſionis operariæ, quia
5 breue dicit, huiuſmodi † ſupplicationibus inclinati, & verbum, huiuſmodi, diſpoſitionem ad præcedentia cum ſuis qualitatibus declarat, Felyn. in c. cum Apoſtolicæ, de
6 excep. & non † obſtitit quaſi poſſeſſio, quia in his quæ fiunt per viã contractus, & extraiudicialiter nõ ſufficit, Bald. in l. Barbarius, col. 6. verſic. quid dicemus, ff. de offic.
7 præt. & cum eſſet † intruſus, non poterat alienare, gloſ. in c. alienationes, 12. q. 11. Abb. in c. nihil, 6. col. de elect. & in c. 2. not. 3. de integr. reſtit.

ADDITIO.

a Perceptio fructuum regulariter probat poſſeſſionem, Fal. niſi conſtet re ipſa, ꝙ alter poſſidet, Rot. deciſ. 506. num. 4. par. 1. Non poteſt eſſe locus perceptioni fructuum, niſi corpora bonorum ex quibus percipiuntur ſint certa, Rot. deciſ. 58. n. 5. p. 2. Diuerſ. Percipiens fructus prædia elocans, & ſimiles actus poſſeſſorios exercens in beneficio parochiali, non ex hoc veram poteſt probare poſſeſſionem, quæ potius ex actibus continuatis ſolet probari qualis eſt curæ exercitium, Rot. deciſ. 374. n. 2. p. 3. lib. 3. Diuerſ. quomodo probetur poſſeſſio continua, Pap. in form. capit. act. gloſ. continue num. 1.

b Probatur ex ſeminatione, Rot. deciſ. 130. par. 2. num. 1. Diuerſ. quot modis poſſit probari poſſeſſio, Pap. in form. lib. pro turb. poſſeſ. gloſ. hodie, num. 7. vbi plura alia de poſſeſſione.

c Poſſeſſio de iure præſumitur iuſta & legitima, & non vitioſa, Rot. deciſ. 802. n. 4. par. 1. Diuerſ. Præſumitur poſſeſſio præſens ex poſſeſsione preterita, Rot. deciſ. 4. vbi de communi nu. 12. p. 2. eod. Et præſumitur poſsidens bona fide poſsidere, deciſ. 345. n. 1. p. 1. eod. Niſi mala probetur, vt ibi & deciſ. 552. nu. 3. eod.

d Intruſus dicitur quis ſex modis, Sylu. de benefic. q. 11. par. 3. n. 5. Poſſeſſio capta ex ceſſione intruſi alicuius in beneficio dicitur attentata, Rot. deciſ. 456. n. 5. par. 3. lib. 3. Diuerſ. intruſus eſt condemnañ in fructibus à die intruſionis, Rot. deciſ. 792 num. 1. eod. Nedum ad perceptos, ſed ad percipiendos, & eos qui percipi potuerunt, deciſ. 1170. num. 1. eod. Dicitur poſſeſſio intruſa, quando alter reperitur poſſidere, deciſ. 423. nu. 4. par. 1. Diuerſ.

EPITOME.

Penſionarius non debet participare de impræſtitis à dominis temporalibus impoſitis, ſi alias talia impræſtita ſolent à dominis reſtitui, cum ſint onera extraordinaria, penſionarius tenetur contribuere.

SVMMARIA.

1 *Habens partem fructuum tenetur pro rata ad onera.*
2 *Coloni clericorum, ſi cogantur per communitatem ſoluere gabellam, pro rata dominorum poſſunt retinere fructus, pro eorum indemnitate.*
3 *Penſionarij non debent participare de impraſtitis Dominij Venetorum, quãdo dd. impraſtita ſolent reſtitui.*
4 *Penſionarius tenetur contribuere pro rata onerum extraordinariorum.*
5 *Petrus de Vbald. in tract. de duobus fratr. 6. par. q. 13. intellectus.*
6 *Collecta, gabella, & ſalarium, ſunt onera extraordinaria.*
7 *Penſionarius dicitur vſufructuarius.*

DECISIO IV. aliàs 234.

CArdinalis Rodulphus Epiſcopus Vicentinus erat obligatus

tus ſingulis annis ſoluere penſionē mille ducat. Frãciſco de Sederinis Clerico Cameræ Apoſtolicæ reſeruatam ſuper fructibus Epiſcopatus præfati, Dominij Venetorum ſub cuius poteſtate eſt ciuitas Vicentina, impoſuit impræſtita, ſeu gabellam ſuper fructibus Epiſcopatus præfati plurimarũ pecuniarum, ne fructus venderentur omnes ſolueñ, tamen hæc mutua infra certum tẽpus ab eodem Domino, prædictus Dominus Franciſcus petebat ſuam annuam penſionem, ex parte autem Cardinalis excludebatur, quia ipſe tamquam penſionarius tenebatur pro eius portione & rata penſionis expectare, donec eſſet Cardinali ſatisfactum, quia
1 hæ † impoſitiones erant onera ad quæ tenebatur, vt habens partem in fructibus, ad not. per Pau. in cõſ. 105. col. 2. & inſuper, vt vſufructuarius, ad not. in clem. 1. §. eadẽ, de ſuppl. neglig. præl. Caccialup. in tract. de penſ. q. 17. & Pau. Rom. in tract. de penſ. q. vlt. & inſuper pro Cardinali fuit allegata doct. Bald. in l. cum duobus, §. ſi haben-
2 da, ff. pro ſoc. vbi dicit, † quòd ſi [a] coloni clericorum coguntur per aliquam communitatem ad ſoluendum gabellam, pro portione dominorum, poſſunt ſe conſeruare indẽnes per retentionem, licèt compellantur de facto, & hanc doct. ſequitur Petr. de Vbald. in tract. de duobus fratr. in 6. par. q. 13. & Bertacchin. in tract. de gabel. 8. par. q. 7. verſ. & nota, quòd ſi colonus, dubium tamen Fuit propoſ. 28. Apri 1540. R. P. D. Epiſcopo Rauel. cau
3 ſam propon. an penſionarius † debeat participare de [b] impræſtitis à Dominio Venetorũ impoſitis, Fuit tentum quaſi per omnes, quòd cũ de natura impræſtitorum ſit, quòd Dominium Venetorum remanſit obligatum ad reſtitutionem, ſicut in mutuo, cum huiuſmodi impræſtita ſint mutua, & Cardinalis habet actionem ad petendum, penſionarius non tenetur ad cõtributionem, niſi eſſet probatum, quòd talia non ſolent reſtitui, tunc enim cum ſint [c] onera extraordinaria ſuper fructibus impoſita, penſiona-
4 rius † teneretur contribuere cum propter ipſa minuantur fructus, & hoc caſu voluerunt domini, quòd habeat locum dictum Bald. in d. l. ſi duobus, §. ſi habenda, ff. pro ſoc.
5 & ſic fuit intellecta † doct. Petri de Vbal. in tract. de quo ſup. quia loquitur in gabel. hic autem agitur de impræſtitis reſtituendis, maximè, quia ex facto conſtat, quòd Dominium Venetorum conſueuit clericis, & beneficiatis exiſtentibus ſub eorum Dominio, à quibus ob vrgentes neceſſitates recipiunt pecunias mutuatas, & mutuãdas, ſoluere quinque, aut ſex pro centenario ſingulis annis donec fuerit reſtituta ſors principalis, Et in eadẽ cauſa 13. Febr. 1546. Fuit dub. an penſionarius teneatur contribuere pro [a] collectis, quæ fuerunt impo-

ſitæ

ſitæ à Dominio Venetorum,& pro
ſalario arcis Brixiæ, & alijs oneri-
bus antiquis, quæ fuerunt ſoluta
per Epiſcopum, Fuit tentum per
6 Dominos, quòd collectæ, † [c] ga-
bellæ,& ſalariũ ſunt onera extraor
dinaria,& hac ratione pẽſionarius
tenetur contribuere, quia vſufru-
ctuarius tenetur ad collectas, l.fin.
de vſufruct.leg. l. hactenus,l.ſi pẽ-
dentes, §.ſi quid, ff.de vſufruct. &
7 talis † penſionarius dicitur [f] vſu-
fructuarius,Card.in clem.1. §. ea,
q.4. de ſupplẽ neglig. præl. Cac-
cialup.in tract.de penſ.q.17.& per
Pau.de Rom.eo.tract.q.vlt.& Gig.
tract.de penſ.q.38. & q.58. & 90.
& licèt hæc penſio eſſet exempta
ab oneribus ordinarijs, Fuit dictũ,
quòd hæc onera impoſita per Ve-
netos non habentes poteſtatem im
ponendi, maximè quia erant im-
poſita contra ius,dicuntur extraor
dinaria, & contra prohibitionem
ſummi Pontificis factam omni an-
no in Cœna Domini, & licèt eſſent
impoſita à 50. annis citra, & im-
poni ſolita, cum tamen imponeren
tur indebitè per Dominiũ imò ty-
rannicè, & contra eos quolibet an-
no edatur Bulla in Cœna Domini,
non poteſt dici Papam in reſerua-
tione penſionis habuiſſe rationem
talium onerum, imò ſi ſciret aliqua
eſſe impoſita, crederetur Duci, &
Dominio reſcripſiſſe, vt deberent
abſtinère in futurum à tali impoſi-
tione, & hac ratione, & ſi ſemper
fuerint impoſita,dicendum eſt hoc
eſſe extraordinarium, & ſic pen-
ſionarium teneri ad contributio-
nem.

ADDITIO.

a Coloni clericorum, non ſunt immunes à collectis, & pro rata fructuum tenentur, Theſ. deciſ.116. nu.8. & 10.

b Penſionarius nunquid pro rata ſuæ penſionis ad impræſtita contribuere teneatur, Put. deciſ.5. nu. 1. & 5. lib. 1.

c Penſionarius qui habet penſionem liberá an teneatur contribuere ad onera de facto impoſita, Put.deciſ.386.per tot.lib.2. non tenetur, quando fuit libera ab omni onere, Rot. deciſ.164. p. 2. n. 2. Diuerſ. regulariter non tenetur, vt ibi nu. 3.

d Collecta regulariter imponitur pro rebus, Theſ. deciſ.116. nu.3.& ratione fructuũ, ibid. num.5. eius exactio fit ſummariè, & habet paratam executionem, Theſ. deciſ. 164. nu.2. & illam imponere poteſt vniuerſitas, Theſ. deciſ.257. nu. 1. & 4. Et dicitur munus extraordinarium, Gail. pract. obſeru. lib. 2. obſeru. 52. nu. 10.

e Quis poſsit imponere gabellam, & plura alia de gabellis, Capel. Tholoſ. deciſ.457. & ibi Aufr.

f Per rationem, quia æquiparati ſunt, Rot. deciſ.401. n.4. p.1. Diuerſ.

EPITOME.

Caſus inſolitus cenſetur eſſe exeluſus, niſi fiat mentio in ſpẽ non eſt locus priuationi, vel regreſſui ob non ſolutam penſionem propter caſum inſolitum.

SVMMARIA.

1 Exceptio inſoliti caſus excuſat, quòd non ſit locus priuationi, vel regreſſui ob non ſolutionem penſionis, etiã exemptæ ex quacumque vrgentiſſima cauſa.

a Obli-

1 *Obligatus de caſu fortuito,intelligitur de ſolito, & non de inſolito, & inconſueto.*

3 *Caſus de quo non eſt veriſimile partes cogitaſſe, per quaſcumque clauſulas nullo pacto venire dicitur.*

DECISIO V. aliàs 236.

IN cauſa Taurineñ penſionis inter Stephanum Creſcentium actorem,& Dominum Raymundũ de Catinara reum, contra quem agebatur ad priuationem ob non ſolutionem penſionis, dicentem ipſum non eſſe obligatum ad penſionis ſolutionem propter bellum inſolitũ in illis partibus, vbi erat beneficiũ ſuper fructibus, cuius erat penſio reſeruata,quia fructus nulli erant collecti, non obſtante quòd eſſet reſeruata cum clauſula, etiam ſtantibus damnis,& impedimentis etiam ratione bellorum, depopulationis agrorum, & cuiuslibet alterius naturalis,aut accidentalis ſterilitatis,& non obſtante,quòd eſſet exempta à decimis,& oneribus ordinarijs, & extraordinarijs iuſtis, vel iniuſtis, à quocumque, vel ex quacumque, quantumuis vrgentiſſima cauſa impoſitis, Fuit dub. 28. Nouemb. 1539. R. P. D. Epiſcopo Aqueñ cauſam propon. an exceptio.[a] inſoliti caſus excuſet, q nõ ſit locus priuationi, vel regreſſui, attentis dictis verbis Bullæ,

1 † Fuit tentum,quòd bellum inſolitum numquam venit, niſi ſpecificè dicatur,& hoc per not. per Bart. in l. 2. §. quæſitũ,in fi. ff. ſi quis cautioni. vbi ponit doctrinã magiſtralem,quòd † vbicumque quis tene-

2 tur de [b] caſu fortuito, intelligitur de ſolito, & non de inſolito, & inconſueto, & non veriſimili caſu, per l. fiſtulas, §. frumenta, ff. de contrah. emp. tenet, Iaſ. latè per 4. col. in d. §. quæſitum, Alex. in cõſ. 28. vol. 1. col. 4. vbi dicit, hanc eſſe communem opin. Soc. in cõſ. 123.

3 vol. 4. vbi dicit † per quaſcumque clauſulas nullo pacto venire caſũ, de quo nõ eſt veriſimile partes cogitaſſe, Et Iaſ. in d. §. quæſitum, qui reſpondet ad doct. Bar. in l. Seio, §. medio, ff. de annu. lega. quæ videbatur aliquid facere contra ſupradicta, & ſic Fuit reſol. quòd exceptio inſoliti caſus excuſet, quòd nõ ſit loc⁹ priuationi vel regreſſui.

ADDITIO.

a Caſus inſolitus dicitur contingere, præter omnem cogitationem, & veræſimilitudinem, Rot. deciſ. 725. n. 11. p. 1. Inſolita ad effectum ſupprimendi relinquuntur arbitrio iudicis, Rot. deciſ. 229. nu. 5. p. 2. Diuerſ.

b Caſus fortuitus, qui potuit præuideri, & non fuit præuiſus culpæ aſcribitur, Rot. deciſ. 745. nu. 4. Et non dicitur inſolitus, caſus fortuitus, deciſ. 723. num. 10. p. 1. Diuerſ. Caſus fortuitus non comprehenditur ſub generali diſpoſitione, niſi de illis fiat mentio ſpecialis, Bart. in l. Cæſar nu. 4. ff. de public. & vectig. DD. communiter in l. quæ fortuitis, C. de pignor. act. Dec. conſ. 473. n. 7. & conſ. 523. n. 3. Ceph. conſ. 29. num. 12. Medic. Reg. 1. Magon. Deciſ. Flor. 67. n. 14 Non continetur

netur appellatione periculi, gl. in l.ſed & ſi quis, §. quorum, ff. ſi quis caut. Ampl. in vno caſu, & lim. in 4. Rip. in tract. de peſte in princ. & de priuileg. contr. cauſ. peſtis num.70. Non præſtantur in bonæ fidei iudicijs, d. l. quæ fortuitis, l. contractus, ff. de reg. iur. lim. in l.ſubtracto, C. de furt. non habere locum in odium furis, vel raptoris quos nullis caſus fortuitis excipere debent, l. 1. C. quod met. cau. l. 1. §. rectiſſime, ff. de vi & vi arm. 2. in l. fi. C. de cond. inſt. ratione libertatis, quæ eſt ineſtimabilis, l. libertas, ff. de reg. iur. §. fi. inſt. quib. ex cauſ. man. non lic. Aliqua de caſu fortuito Don. fin. lib. 5. reg. dicitur caſus fortuitus ille, qui communi opera numquam fuit viſus, & quomodo probetur, Veral. deciſ. 96. par. 1. n. 1. qualiter conſideretur caſus fortuitus, Magon. deciſ. Luc. 2. nu. 12.

EPITOME.

Verbum, obtinere, poſitum in obligatione verificatur in detentatione, nec reſignans, nec fideiuſſor liberatur per reſignationẽ, cum poſſit manere in detentatione, niſi appareret reſignantem fuiſſe abſentem.

SVMMARIVM.

1 *Reſignans abdicat à ſe ciuilem, & naturalem poſſeſſionem.*

DECISIO VI. aliàs 237.

OXomenſ. penſionis cauſa litigabatur inter Sebaſtianũ Ponte ex vna, & D. Malateſtam de Medicis partibus ex altera. Prædictus Sebaſtianus ſe obligauit quandiu D. Alphonſus Henriquez Archidiaconatum obtineret de ſoluenda penſione, ſuper quo Archidiaconatu fuit reſeruata d. pẽſio, poſtea D. Alphonſus Henriquez reſignauit prædictum Archidiaconatũ in fauorem Alphõſi de Laron, qui literas expediuit, & virtute illarum poſſeſſionem accepit, ex parte prædicti Sebaſtiani allegabatur non teneri ad ſolu-
1 tionem penſionis propter † d. reſignationem, cuius virtute abdicauit à ſe poſſeſſionem ciuilem, & naturalem, ad deciſ. 2. de renunt. in antiq.[a] & quòd tempus fideiuſſionis iam expirauerat, ad l. Iulius, §. Paulus, ff. de admi. tuto. ex parte autem altera fuit dictum, quòd & ſi reſignaſſet, & abdicaſſet poſſeſſionem, vtique potuit nihilominus de facto remanere in beneficio, & illud tenere, quod ſufficiebat, cum obligatio Sebaſtiani eſſet facta, quãdiu illud obtineret. Fuit dub. an Sebaſtianus eſſet obligatus ad ſolutionem penſionis, Fuit reſol. quòd [b] verbum, obtinere, poſitum in obligatione verificatur in detentatione, & quòd per reſignationẽ non liberatur principalis, nèc fideiuſſor, cum poſſit manere in detentatione, niſi appareret fuiſſe abſentem d. Alphonſum à beneficio: quia tunc ſufficeret reſignatio: ſed quia petens penſionem dicebat, quòd ad minus fideiuſſor tenebatur ad ſolutionem penſionis S. Ioã. illius anni quo fuit accepta poſſeſſio, hac ratione quia prædictus Alphonſus Laron, accepit pẽſionem 18. Iun. & 24. eiuſdem mẽſis Iun. erat ſolutio facienda, Fuit dictum,

dictum, quòd ſi fructus ſunt talis qualitatis, quòd lucrentur quotidie, licèt ſolutio fiat certis diebus anni, quòd penſio debeatur pro rata, ſecus ſi lucratur certis diebus, quia tunc ille, qui lucraretur illos, haberet penſionem ſoluere. Super hoc nihil fuit allegatum in informationibus, nec in reſolutione Rotæ.

ADDITIO.

a Adde deciſ. 21 de rerum permut. in nou.

b Significat plenè, & cum poſſeſſione, Rot. deciſ. 2089. n. 1. p. 3. lib. 3. Diuerſ. ſignificat, etiam retinere, Rot. deciſ. 233. n. 29. par. 1. Diuerſ.

EPITOME.

Decimæ locari poſſunt ad vitam, licèt prohibitum ſit perpetuò alienari.

SVMMARIA.

1 *Locatio decimarum Laico facta ad vitam eſt nulla, tanquàm contra Concilium.*

2 *Diſpoſitiones contra Concilium non valent non habita derogatione Concilij.*

3 *Laico poſſunt concedi decima ad vitã, non autem in perpetuum, cum perpetuæ locationes, non illæ, quæ ad vitam fiunt, improbentur, & nu. 4.*

DECISIO VII. aliàs 248.

EPiſcopus Lamaceñ nomine Ioan. locauit ad vitam quatuor perſonarum cameras, ſeu terras ſpectantes ad menſam Epiſcopalem cum decimarum fructibus, iuribus, & pertinētijs, Ioan. Aluarez de Perera Nobili viro, ſed quia conquerebatur Epiſcopus ſucceſſor locationem non fuiſſe factam in vtilitatem eccleſiæ, alteram fecit locationem ad vitam eiuſdem Domini Ioan. & Papa hanc ſecundam locationem ex certa ſcientia auctoritate Apoſtolica confirmauit, Epiſcopus prædictus dicebat
1 locationem † ſecundam, & ad vitã vnam eſſe nullam: quia erat con-
2 tra † Cōcil. generale, c. 2. §. ſane, de decim. lib. 6. cui non erat in confirmatione expreſsè derogatũ, quod quidem erat neceſſarium, vt not. in c. nonnulli, de reſcrip. & in c. ex parte, de capel. monach. d Fuit dub. 5. Iul. 1538. R. P. D. Epiſcopo Marſic. cauſam propon. an a laico ad vitam poſſint decimæ cõcedi, ſeu potuerint. Fuit tentum
3 per omnes, † quòd concil. generale quamuis improbet b locationes perpetuas, non tamen improbat locationem ad vitam, per gloſ. in c. quamuis, & ibi Abb. de deci. Idẽ Abb. in c. ad hæc, eo. tit. Hoſtieñ in d. c. quamuis, & ibi Anch. circa fin. & Ant. de But. Tenet Federi. conſ. 52. & † quòd Concil. intel-
4 ligatur de infeudatione perpetua, non tamen de locatione ad vitam, tenet Io. Andr. in d. c. 2. §. ſane, iam alleg. Domi. Philip. & Anch. in c. cum Apoſtolica, 8. not. de his quę fiunt à præl. & ibi Car. col. 3. reprobata opinione Claudij contrarium

tium tenentis in Spec. feud. fol. vlt. col. fin. verſ. dubium eſt, an locatio ad vitam.

ADDITIO.

a Decimæ ſunt ſpirituales, & fructus ipſarũ ſunt dependentia, quæ eodem re poſſunt in laicum, & præſcribi, Rot. deciſ. 2. de iud. n. 1. in nou. Poſſunt decimæ à Laico præſcribi non ius decimandi, Rot. deciſ. 2. nu. 3. de decim. in antiq. & d. deciſ. 2. de iudic. Capel. Tholoſ. deciſ. 439. & ibi eod. Veral. deciſ. 241. n. 1. & 242. n. 1. p. 1. decimarum ſunt plures ſpecies, & differentiæ, Rot. deciſ. 165. num. 4. par. 2. Diuerſ. Decima dicitur de decem partibus vna, quando dicatur integra, deciſ. 165. nu. 3. eod. An ſit ſoluen. in fructibus, vel pecunia numerata, & vtrum de illis fiat tranſactio, Rot. deciſ. 381. n. 2. lib. 3. p. 3. Diuerſ.

b Locatio alia perpetua alia tẽporalis, Moz. tract. loc. n. 5. Locatio in perpetuum fieri poteſt pro minori penſione ſextæ partis veræ penſionis locationis ad tempus, non tamen rerum eccleſiaſticarũ, Borgn. deciſ. 46. num. 24. & 41. par. 1. Locatio perpetua dicitur ſi per 30. annos ſingulis annis conductores ſoluerint penſionem, Moz. tract. loc. in ordin. diuiſ. n. 10. Locatio facta in perpetuum cum pacto renouandi de 29. in 29. ann. an dicatur vna locatio, vel plures, Mag. deciſ. Flor. n. 33.

EPITOME.

Sumatur vt ſup. deciſ. prox.

SVMMARIA.

1 *Tranſactio fieri poteſt ſuper re iam in litem deducta, & dubia.*

2 *Paulina prohibens locationes neceſſe eſt vt probetur, quòd ſit in obſeruantia.*

3 *Res ſolita locari poſſunt locari ſine ſolemnitatibus.*

4 *Res quæ eſt locata per 10. annos, dicitur ſolita locari.*

DECISIO VIII. aliàs 249.

NObili viro Ioan. Aluarez de Perera fuerunt locatæ ad plures vitas terræ ſeu cameræ Epiſcopales, per Epiſcopum Lamace. Ioan. nomine Epiſcopus eius ſucceſſor Ferdinandus, dixit locationem fuiſſe factam in damnum Eccleſiæ, & lite ſuper hoc orta, fuit facta tranſactio inter Epiſcopum ſucceſſorem, & prædictum Ioan. & virtute tranſactionis illa locatio facta ad quatuor vitas, fuit reducta ad tempus vitæ prędicti Io. Aluarez, Poſteà verò Epiſcopus adhuc non contentus cum reductione ad vitam vnam, dixit tranſactionem eſſe nullam, & locationem ſecundo modo factam fuiſſe inualidam. Fuit dub. ſuper hoc 14. Iun. 1538. an præfata tranſactio facta inter Epiſcopum & Ioã. eſſet valida. Fuit reſol. tranſactio-

1 nem inter eos factam † valuiſſe, ratio fuit, quia lis erat orta, & res erat dubia, an Epiſcopus teneretur verificare nullitatem locationis primæ, & forſan non probabatur, inſuper quia oportebat probari læſionem locationis, ad c. 1. de in integ. reſti. Iaſ. conſ. 63. & etiam erat dubium, & b Paulina

2 † quæ faciebat in fauorem Epiſcopi, licèt prohibeat locationes ſimiles, oportebat tamẽ probari, quòd eſſet

eſſet in obſeruantia, ad Glo. in c. 1. de treug. & pac. Bald. in l. rem nō
3 nouam, C. de iudi. & hæres † ſolitæ locari, poterant alienari ad vitam, & in eis ceſſabant omnes ſolemnitates de iure requiſitæ, per not. per DD. in c. 2. de feud. Abb. in c. vt ſupra, de reb. eccl. non alie. Alex. conſ. 175. col. 4. vol. 2. quia
4 res, † quæ eſt locata per 10. annos, dicitur eſſe ſolita locari, ita tenet Clau. in tract. feu. 1. tit. qui feu. da. poſſ. col. 16. verſ. ſecundo procedunt ſupraſcripta, licèt Dec. videatur aliter ſentire, in auth. quirem, col. 8. C. de ſacr. ſanct. eccleſ.

ADDITIO.

a Tranſactio, quando ſit nulla, Put. deciſ. 340. n. 4. lib. 1.

b Locatio bonorum eccleſiaſticorum facta de triennio in triennium de quinquennio in quinquennium, & de nouennio in nouennium non valet, ſinè cauſa aut euidenti vtilitate, & ſolemnitatibus quia dicitur facta contra Paulinam, Iaſ. conſ. 94. vol. 1. Neuiz. conſ. 90. n. 26. Rec. conſ. 92. nu. 11. & 12. nec etiam valet pro triennio quia hoc caſu vtile per inutile vitiatur, Lap. alleg. 80. Couar. variar. reſol. c. 16. ſub n. 5. verſ. ſecundo licèt. & alij relati à Borgn. in repertorio ſuarum deciſ. in verbo locatio bonorum eccleſiaſticorum & deciſ. 43. n. 6. 7. & 9. p. 1. Non valet locatio vltra 10. ann. in bonis eccleſiaſticis ſinè cauſa euidenti vtilitate, & ſolemnitatibus, Borgn. d. deciſ. 43. deciſ. 45. n. 4. 36. & 53. & deciſ. 46. n. 3. & 4. Alex. conſ. 17. n. 5. & 6. in 4. Neuiz. conſ. 90. n. 36.

c Locatio ad decennium, an videatur alienatio ex qua debentur Laudemia, Boſſ. deciſ. 234. n. 1. 4. & 5.

EPITOME.

Locatio ad vitam facta per Prælatum valet, non obſtante iuramento ſolito præſtari per Prælatum de non alienando.

SVMMARIA.

1 *Epiſcopus iurat in receptione Epiſcopatus de non alienan. res ſpectantes ad menſam Epiſcopalem.*

2 *Epiſcopus non poteſt venire contra factum ſuum.*

3 *Confeſſio facta à prælato valet in eius præiudicium vita eius durante, & ſimiliter tranſactio. nu. 4.*

5 *Laici dicuntur eſſe decimarum incapaces.*

DECISIO IX. aliàs 150.

IN eadem cauſa locationis camerarum, ſeu tranſactionis inter Epiſcopum Lamacen. ex vna, & Ioan. Aluarez de Ferera ex altera, Epiſcopus venit contra tranſactionem & locationem factam hac ratione, quòd Epiſcopus nullatenus potuerit locare ad vitam cameras, ſeu terras Epiſcopales, ſtan-
1 te iuramento † in receptione ad Epiſcopatum facto, de non alienando res ſpectantes ad menſas Epiſcopales, vt notatur in c. intellecto, de iureiur. & per glo. in c. licèt, de iure iur. lib. 6. Ex altera autem parte contrarium fuit dictum, quòd tranſactio erat iurata, & ideo debebat obſeruari. Fuit dub. poſitum in Rota 27. Maij. 1538. an ſtante primo iuramento ſolito per prælatos præſtari, poſſit per Epi-

ſcopum

ſcopum alienatio, ſeu locatio prędicta retractari, Fuit reſol. quòd non obſt. primo iuramento ſolito præſtari, alienatio ſeu locatio ad vitam, ſiuè ſit iurata, ſiuè non, ſiuè ſit de reb. ſeparabilibus, putà Epiſcopi, vel inſeparabilibus, videlicet Epiſcopi, & Eccleſiæ ſimul, vel Capituli, non poteſt retractari per Prælatum, iuxta conſ. Aret. 114. cũ durante vita prælati locantis, de neceſſitate ſit valida, & nõ poteſt
2 Epiſcopus † venire contra factum ſuum, ita tenet Abb. & Inno. in c. cum veniſſent, de inſtitut. & con-
3 feſſio † facta à prelato in eius [c] prę iudicium, eius vita durante valet, Domi. in c. Conſtantinopolitana, 22. diſt. Felyn. in c. fin. de præſcrip.
4 & idem † dicitur in [d] tranſactione durante vita prælati tranſigentis, tex. & ibi Abb. & DD. in c. veniẽs, de tranſact. Rom. conſ. 369. Sed quia adhuc fuit contradictum ex parte aduocatorum Epiſcopi, dicentium nõn valuiſſe locationem, nec tranſactionem, quia rerum ſpiritualium erat locatio, puta deci-
5 marum, quarum † laici ſunt [e] incapaces, ad c. cauſam quæ de præſcr. & hac cauſa poſſe Epiſcopum venire contra factum ſuum, Fuit cauſa iterum poſita, Iun. 1538. & fuerunt vota Dominorum paria, ſed non obſt. hoc, 5. Iulij eiuſdem anni cauſa fuit expedita in fauorem d. Ioan. Aluarez de Perera, & contra Epiſcopum, ex eo quòd Fuit reſol. per Dominos prædictum Ioan. de Perera iuſtitiam habere circa locationem, ad vitam per eum factam.

ADDITIO.

a Locatio facta ad vitam, an habeat naturã perpetuæ locationis Moz. de loc. in ordin. Diuiſ. n. 9. facta locatio per prælatũ ad modicum tempus per mortem ſtatim extinguitur, & ſucceſſor in beneficio non tenetur ſtare locationi, & poteſt propria authoritate conductorem expellere, quomodo, quando, & quid ſi conductor nollet perſeuerare, & ſucceſſor vellet, Rim. Iun. conſ. 257. n. 39. & 40. vol. 3. copioſè Borgn. in repertorio ſuarum decil. in verbo locator p. 5.

b Prælatus iurans non alienare res Eccleſiæ ſi illas locat ad longum tempus non incurrit pœnam periurij, Rot. deciſ. 26. n. 2. par. 2. Diuerſ.

c Quãdo prælatus poſſit ſolus Eccleſiæ prę iudicare, vt non habeat locum Paulina, Put. deciſ. 519. in princ. & num. 2. lib. 2. Medic. Reg. 5.

d Prælatus an poſſit tranſigere ſuper rebus Eccleſiæ, Fed. de Sen. conſ. 94. Rom. conſ. 348. Caccialup. de tranſact. q. 8. nu. 9.

e Quod intellige, vt deciſ. 7. ſup. eod.

EPITOME.

Confirmatio locationis valet, non facta mentione de mala perceptione fructuum, quando fuit facta ad ſupplicationem Prælati ad quem fructus ſpectabant.

SVMMARIVM.

1 *Tranſactio non poteſt eſſe in re clara.*

DECISIO X. aliàs 251.

IOan. Epiſcopus Lamacenſ. locauit cameras Epiſcopales cũ omni-

omnibus acceſſorijs & pertinentijs & cum fructibus decimalibus Ioan. Aluarez de Perera ad quatuor vitas pro pretio 2000. duc. ſingulis annis,& pro ingreſſu locationis ad reparationes Eccleſiæ cathedralis,dedit mille ducat.poſtea verò per plures annos Ferdinandus Epiſcopus ſucceſſor dixit, locationem factam ab eius prædeceſſore fuiſſe inualidam ob [a] enormen læſionem eccleſiæ occaſione locationis prædictę: ob timorem tamen nè lites inter dictum Epiſcopum Ferdinandum & Ioan. Aluarez orirentur ex mandato Regis Portugalliæ, cuius erant naturales & vaſſalli, tranſactionem fecerunt ambo, & locatio prima ad quatuor vitas fuit reducta ad vitam vnam tãtum, & per Pap.Leo. ad inſtantiam Epiſcopi fuit confirmata,Epiſcopus autem inſtabat in Rota,etiam ſecundam locationem non valuiſſe, nec confirmationem fuiſſe bonam, quia fuit expreſſum litem inter præfatos ſperare oriri,
1 & † in re tàm clara locata ſinè ſolemnitate non poterat eſſe tranſactio, vt not. in l.2. C. de tranſact. Inſuper, quia in confirmatione nõ fuit expreſſum,ꝙ virtute primæ locationis præfatus Ioan. Aluarez habuerat fructus duodecim annorum ex prædictis cameris,quos tenebatur reſtituere,nullo iure ſtante, nèc adiuuante, quòd poſſet recipere illos fructus & habere,ad l. iubemus, §. ſanè, C.de ſacroſanc. eccleſ. quod quidem ſi expreſſum fuiſſet,nullo modo confirmatio cõceſſa fuiſſet. Tamen per Dominos 13.Maij,1538. Fuit tentum,quòd confirmatio ſit bona circumſcripta læſione, quia cum Papa intellexerit,quòd Ioan. Aluarez de Perera poſſideret cameras prædictas & fructus, licèt eſſent iniuſtè percepti à Ioan. & tales fructus ſpectarent ad Epiſcopum, cum tamẽ ipſe ſupplicauerit pro cõfirmatione, etiam quòd Papæ omnia expreſſa fuiſſent, nihilominus confirmationem conceſſiſſet, & ſic Fuit reſolutum.

ADDITIO.

a Quæ dicatur læſio enormis, vel magna, maxima, ſiuè enormiſſima, quæ modica, & minima, Odd.de Reſt.in integr.art.13. p. 1. q. 4. Et eſt cauſa reſtitutionis læſio enormis non obſt. iuramento ibi n.100. quid de minima, & de modica num.102. & 105. De læſione enormi,& enormiſſima, Soc. conſ. 266. in cauſa lib.2. Dec. conſ.45.186.& 380. Pariſ.conſ.12.n.80. lib.1.Caſſad. deciſ.1.de empt. & vend.

EPITOME.

Penſio ſecunda eſt nulla non facta mentione de prima, quæ erat ſoluenda tantum poſt mortem poſſeſſoris, etiam ſi ambæ non excedant medietatem fructuum, niſi appoſita ſit clauſula, dummodo hæc & aliæ medietatem fructuum non excedant.

SVMMARIA.

1 Secunda penſio impoſita ſuper beneficio non facta mentione de prima eſt nulla, & quid ſi prima penſio impoſita ſit ſub conditione.

2 *Clauſula, dummodo penſio, vel penſiones medietatem fructuum non excedant, nunquam ſubintelligitur, niſi in commiſſione apponatur.*

DECISIO XI. aliàs 259.

DOminus Ottobonus de Fliſco Commendatarius monaſterij Beatiſſimæ Deiparæ ſemper Virginis MARIAE de Ripalta ordinis Ciſtercieñ Terdoneñ diœceſis, facultatem habuit ſuo interueniente conſenſu coram Ordinario quocumque, ſeu in dignitate conſtituto reſeruandi 200. ducat. penſion. in fauorem cuiuſcumque perſonæ ipſe velit, in totum vel in partem, virtute cuius facultatis in fauorem Leonardi de Alexio clerici Mediol. 35. ducat. penſionis fuerunt reſeruati, poſt tamen d. Octoboni mortem ſoluendi, Deinde verò alia penſio fuit impoſita ſuper fructibus prædicti monaſterij, non tamen fuit in reſeruatione ſecundæ penſionis facta mẽtio de reſeruatione primæ, quæ quidem penſio fuit reſeruata in fauorem Bernardini Titiani, contra quem per Epiſcopum Veroneñ præfatæ Abbatiæ tunc commendatarium, fuit oppoſita exceptio de inualiditate penſionis, ex eo quòd in reſeruatione ſecundæ penſionis non fuit facta mentio de prima penſione: ex parte tamen aduocatorum Bernardini prędicti allegatum extitit, quòd licèt ſit notorium ſecũdam penſionem grauantem beneficium, fuiſſe nullã non facta men
1 tione de [a] prima, † ne duplici onere ſit grauata Eccleſia, ad c. mandatum, de reſcrip. Caſſad. deciſ. 3. de penſio. in hoc tamen caſu dicebant ipſi aduocati, quòd non poterat procedere dęciſ. præfata, quia hæc penſio erat ſoluenda poſt mortem Ottoboni, & ſic ſub die incerto, & interim poterat penſionarius ab hac vita decedere, & perinde eſt, ac ſi dictum eſſet, quòd penſio debeatur, ſi penſionarius Ottobono prædicto ſuperuixiſſet, ad l. 1. §. ſin autem, C. de cadu. tol. & ante mortem Ottoboni non poterat dici, quòd penſio grauet eccleſiam, cum conditio nihil ponat ineſſe, tex. in l. cedere diem, ff. de verb. ſignifi. Inſuper cum prima, & ſecunda penſiones non excederent medietatem fructuum, penſio ſecũda impoſita erat valida, per clauſulã, quæ communiter ſolet poni, dummodo non excedat medietatẽ fructuum, quę licèt hic non fuerit appoſita, cenſetur nihilominus de ſtylo poſita, arg. tex. in c. accepimus, & ibi Butr. de fid. inſtru. c. cũ M. Ferrarienſis, & ibi Abb. & DD. de conſtit. Fuit tamen dub. 4. Apr. 1541. R. P. D. Epiſcopo *Rauel.* cauſam propon. an fuerit neceſſe fieri mentionem de penſione antiqua poſt obitum Ottoboni reſeruata, & an debeat ſubintelligi clauſula, dummodo iſta, & aliæ medietatem fructuum non excedãt. Fuit reſol. per Dominos, quòd debuerat

rat fieri mentio, cùm tempore reſeruationis vltimæ penſionis iam eſſet mortuus Ottobonus, vt conſtat per teſtes, & licèt à principio eſſet reſeruata penſio prima ſub cõditione mortis Ottoboni, cum tamen tempore ſecundæ penſionis iam eſſet purificata conditio, neceſſe erat facere mentionem antiquæ penſionis; quoad ſecundam partem dubij, de clauſula [b] dũmodo, &c. ſubintelligenda tanquã ſolita poni, viſum eſt Dominis eſſe
1 truffam,† & inanẽ ſimilem intelligentiam, & ſic Fuit concluſũ per oẽs Dominos nemine diſcrepante.

ADDITIO.

a Penſio noua dicitur nulliter reſeruata, ſi non fecit mentionem de prima valida, Veral. deciſ.212.nu.1. & 2.301. nu. 1. & 311. n.4.par.2. Quod intellige procedere ſi prima eſt valida, aliàs ſi inualida non refert num fiat mẽtio de illa, Veral. d.deciſ.301. nu. 2. Quando intelligatur facta mentio primarum penſionum, Veral.deciſ.295. nu.1. par. 2. Et quando ſecunda penſio ſit valida, deciſ.328. n.3. p.3. per clauſulam præſens, & alijs &c. intelligitur facta mentio primę, Veral.deciſ.295. num. 1. par. 2.

b Iſta clauſula cõditionalem diſpoſitionem inducit, Rot. deciſ. 1160. num.2. par.3. lib.3. Diuerſ.

EPITOME.

Locatio fructuum monaſterij ad longum tempus, non facta mentione eccleſiæ, non ligat ſucceſſores.

SVMMARIA.

1 *Locatio facta in vtilitatem prælati nõ obligat ſucceſſorem, ſecus ſi in vtilitatem eccleſiæ, ſeruata debita ſolemnitate iuris.*

2 *Succeſſor non tenetur ſtare locationi factæ per prædeceſſorem.*

3 *Locatio excedens decem annos, dicitur alienatio.*

4 *Paulina prohibet locationes rerum eccleſ. fieri vltra triennium.*

5 *Locator non poteſt locare niſi ius, quod habet in præiudicium alterius.*

6 *Papa nũquã intendit tollere ius tertij.*

DECISIO XII. aliàs 270.

Locatio ad 18. annos fructuũ monaſterij Bononien. S. Stephani fuit celebrata ꝑ Card. Iuliũ Cæſarem Rangonũ Abbatiæ commendatarium in fauorẽ Franciſci Tuſignani, Card. tamen de Trano ad prædictum monaſterium habebat regreſſum, mortuo Card. Iulio locatore, Card. de Trano cauſam nullitatis locationis commiſit contra Albertum Tuſignanum ſucceſſorem conductoris, dicens locationẽ eſſe nullam, & ꝙ minus eſt obligatus ſtare locationi factę per eius prædeceſſorem, ẽt ſi ſit per Papã confirmata, quia non fuit in euidẽtem vtilitatem eccleſiæ, & monaſterij, prædictus Albertus, qui prætendebat ius in locatione, contrarium dicebat, ſucceſſorem obligatum eſſe ſtare locationi factæ per prædeceſſorem, ad not. in c. fin. ne præl. vic. ſuas, & in c. 1. de ſolut. Fuit dub. 19. Ian. 1543. R.P.D. Iacobo Puteo cauſam propon. an locatio facta per Card. Iulium Cæſarem Rangonum, Franciſco de

Tuſignano ad 18.annos, præiudicet Cardinali Traneñ regreſſum habenti ante locationem, nulla facta mentione d. Cardinalis inſcij, & nõ citati, poſito, quòd in forma ſi in euidentem confirmata fuerit. Fuit tentum per omnes R.P.D. Rauel. excepto, quòd nec locatio tanquam contra ius, nec confirmatio tanquam ſubreptitia tenuerint,
1 Ratio, quia locatio † in vtilitatem prælati non obligat ſucceſſorem, ad not.in d.c.fin.nè præl. vic. ſuas. Alc.6.vol.conf.160.Dec.conſ.34. vol.3. Rot.in no.deciſ.232. ſecus in vtilitatem eccleſiæ, ſeruata debita ſolemnitate iuris, vt d.deciſ.& ſic loquitur, c.1.de ſolut. ad quod facit c.veniens & c. de cætero, de
2 tranſact. vbi † ſucceſſor non tenetur ſtare trãſactioni factæ per præ-
3 deceſſorẽ, maximè quia † locatio excedens 10. annos dicitur alienatio, Bart.in l.codicillis, §.inſtituto, ff.de leg.2.Ioan. And. & Innoc.in c. 1. de reb. eccleſ. non alien. Iaſ. conſ.29. vol. 1. ſtante etiam Paulina prohibente locationem vltra
4 triennium, † & Papa minimè confirmaſſet, ſi expreſſum fuiſſet ſibi, quòd aderat regreſſus, ad c.poſtulaſti, & ibi Abb. de reſcr. nec loca-
5 tor † potuit à principio locare, niſi iùs, quod habebat ad eius vitam, non tamen potuit locare in præiudicium alterius, c. nuper de don.
6 inter vir.& vxor.nec vnquam † voluit Papa tollere ius tertij, c.ſuper eo, de offi.deleg.cum vulg.Sarn.ſu per reg.de iure quæſ.q.8.ad rationem D.Rauel.videlicet, quòd locatio erat bona, quia cum confirmatio fuerit, ſi in euidentem, ſupponitur in hoc vtilitas eccleſiæ, quæ debet magis conſiderari, & mouere Papam, quàm intereſſe Card. cum ſimus in obreptione, in qua ſolum conſideratur, quòd poſſet mouere Papam, & quòd motus Papæ fuit vtilitas eccleſię, maximè quia in confirmatione erat clauſula, etiam quoad ſucceſſores, & nihil intereſt, quòd ſuccedat Cardinalis virtute regreſſus, vel alius per obitum, ad hoc fuit reſponſum per Dominos, quòd hæ rationes haberent locum, ſi locatio fuiſſet facta nomine eccleſiæ, ſed cum fuerit facta nomine Abbatis, non procedunt, & ſic Fuit reſol. in fauorem Cardinalis de Trano.

ADDITIO.

Ad iſtam conferunt ea quę dixi ad deciſ.8. & 9. ſup. eod. & adde quantum ad locationem rei Eccleſiæ, quòd non requirũtur ſolemniates, quando res eſt ſolita locari, vel alienari, Rot.deciſ.360. num.17. par. 1. Diuerſ.

Et an Paulina inducat ſpecialem modum confirmationis locationis, etiam ſtante euidenti vtilitate eccleſiæ, Rot.deciſ.262. n.6.p.3. lib.3. Diuerſ. de forma Paulinę, Rot. deciſ.160. n.7. p.2. Diuerſ.

Deciſ. 232. eſt 332. & prima de loc. & conduc.

EPITOME.

Habitans domum communem non patientem commodam diuiſionem, non tenetur ad penſionem ſoluendam ſocio, quia vtitur iure proprio.

SVM-

SVMMARIA.

1 *Penſio domus ſolita locari ſoluen. eſt, niſi ſit Domus communis non patien tis commodam diuiſionem.*

2 *Habitans domum communem, non tenetur penſionem ſoluere, quia vtitur iure proprio.*

DECISIO XIII. aliàs 289.

IN cauſa Romana penſionis domus inter Petrum Matthæũ actorem & Iacobum Ercareũ 17. Nouemb. 1539. R.P.D. Epiſcopo Rauel. causã propon. fuerunt duo dubia, primum an ſocius teneatur ſoluere penſionem domus cõmunis, quæ non recipit commodam diuiſionem; ſecundum, an ſocius teneatur ſoluere penſionem domus, quæ ante emptionem fuerat per ſocium inhabitantem conducta, & non patitur commodam diuiſionem: ſuper his dubijs fuit tale factum, Prædictus Iacobus conduxit domum, ſuper cuius penſione fuit actum, Poſtea emit eandẽ domũ proprijs expenſis pro ſe ſolo, & poſſeſſionem domus emptæ adeptus eſt, deinde præfatus Petrus Matthæus de Fulgino emit medietatẽ domus prædictæ à præfato Iacobo, & ſic contraxit ſocietatem domus: poſtmodum vero Iacobus prædictus permanſit in habitatione d. domus communis per multos annos, à quo per Matthæum petitur penſio medietatis d. domus: excluditur Matthæus per rationem hanc, videlicet, Iacobum habuiſſe domum communẽ, de qua non tenetur [a] ſoluere penſionem: Altera tamen pars contrarium allegauit ex eo, quòd hæc

1 † domus erat ſolita locari, ad no. per Io. And. in add. Spec. tit. de loc. §. poſtquam, verſ. porro. Fuit reſol. per maiorem partem, quòd nec ratione indiuiſibilitatis domus, quæ nõ poterat habitari per vtrumque ſocium, nec etiam quia domus eſt [b] ſolita locari, Iacobus prædictus tamquam ſocius teneatur ſoluere penſionem: quia licèt ſit indiuiſibilis, id eſt, quòd per duos non poteſt habitari, poteſt tamen habitari, per Matthæum, & imputetur ipſi, ſi nõ habitauit partem ſuam. Item eſt deciſum per eoſdem Dominos, quòd quamuis Iacobus conduxerit domum, antequam eſſet dominus prædictæ domus, non propter hoc dicitur ſolita locari, eo modo quò loquuntur DD. maximè Ioan. And. in d. loco: ſed tunc dicitur ſolita locari, quando vnus ex ſocijs conduxiſſet, quod non eſt in præſenti

2 caſu, Ratio eſt, quia † habitans domum communem non tenetur pẽſionem ſoluere, quia vtitur iure proprio, tenent Bald. Ang. Imo. Paul. in l. ſi duo fratres, ff. de acqui. hære. Rom. conſ. 168. Cæp. conſ. ciuil. 4. col. 5. facit gloſ. in l. Sabinus, ff. commu. diu. & quod notant, Alex. Iaſ. & melius Soc. in l. ſerui elect. §. labeo, ff. de l. 1.

ADDITIO.

a Socius poteſt habitare totam domum cõmunem abſque ſolutione penſionis, ſi tamen locationis debetur penſio alteri fratri, vel ſocio, Corn. conſ. 222. nu. 4. lib. 2. de communi, Menoch. conſ. 12. nu. 103. verſ. & recepta eſt lib. 2. Ioſeph. Ludouic. illos referens concl. com. 53. fol. 122. verſ. ſimiliter poteſt, & quid agen cum res indiuiſibilis ibid. verſ. ſi ſocij diſcordant, & ſi ſunt plures, qui omnes velint habitare vnuſquiſq; debet habere claues, vt ibi verſ. ſocij plures.

b Tunc poteſt locari, etiam inuito ſocio, Ioſeph. Ludouic. ſ verſ. & quid eſt plus. Iſta vox domus ſumitur in iure pluribus mod. Corn. conſ. 55. in 1. Alex. conſ. 48. col. fin. lib. 7.

EPITOME.

Reſignans non tenetur ad ſolutionem penſionis, nec ad cautionem bancariam promiſſam, quando conſtat reſignatarium acceptaſſe, tenetur tamen ſoluere, donec oſtendat acceptationem.

DECISIO XIV. aliàs 295.

Gronopolitan. cauſa penſionis, ſeu obligationis caſſationis pẽdebat inter D. Aurelium de Syluestris. S. D. N. Camerariũ ex vna, & Iacobum Chabaudum ex altera, Iacobus præfatus obligationem Bancariam fecerat de ſoluenda penſione certa ſuper beneficijs per eum acceptis: poſtea vero Iacobus prædictus prædicta beneficia reſignauit, & S. D. N. contulit cuidã nomine Philippo, prætendebat Iacobus ſtante reſignatione facta, non eſſe obligatũ ad ſolutionem penſionis, quin potius D. Aurelius erat obligatus ad caſſandum obligationem factã ſuper ſolutione penſionis, fuit tamẽ ex parte D. Aurelij allegatum, quòd reſignatio fuit fraudulenta ad effectum excludendi ipſam acceptationem penſionis, & inſuper quòd non cõſtabat, an reſignatarius acceptauerit poſſeſſionem, ſuper hoc Fuerũt dub. poſita in Rota. 2. Iun. 1539. R. P. D. Epiſcopo Rauel. cauſam propon. an Iacobus teneatur ad penſiones, & ad obligationem bancariam promiſſam de triennio in triennio in forma cameræ, attento quòd reſignauit beneficia in eum, qui non acceptauit. Secundum dubium, an Iacobus teneatur docere, Philippum prouiſum de beneficijs, acceptaſſe beneficia reſignata per eundem Iacobum, hęc cauſa & dubia fuerunt pluries in Rota poſita, & Fuit per oẽs Dominos deciſũ, quòd niſi appareat, quòd reſignatarius [a] acceptauerit, non eſt habenda conſideratio reſignationis factæ per prædictum Iacobũ, Imò ſemper tenetur [b] ſoluere penſionem, donec oſtendat acceptationem beneficiorum per reſignatarium factam, ea ratione, quia reſignatio videtur aliàs fraudulenta, ſi tamen oſtenſum fuerit acceptationem factam fuiſſe, tunc poſſidens beneficia teneretur ſoluere penſionem, cum ſit poſita penſio ſuper fructibus beneficiorum, & tunc temporis Iacobus

præ-

prædictus non eſſet obligatus, nèc ad penſionem, nèc ad cautionem, quia ceſſarent omnis fraus & dolus.

ADDITIO.

a Acceptatio beneficij ex quibus coniecturis, & adminiculis probetur, Rot. deciſ. 690. n. 1. p. 3. lib. 3. Diuerſ. & nuda reſignatio ſine acceptatione reſignatarij, vel acceptatione poſſeſſionis nō abdicat ius à reſignante, Rot. deciſ. 699. n. 4. p. 1. Diuerſ. ſi vero eſſet acceptatio, etiam quòd non ſit publicata poſſeſſio, valet, & aufert ius à reſignante, Put. deciſ. 250. num. 2. lib. 2.

b Penſio ſolui debet ab eo, qui poſſeſſionem rei, vel beneficij habet, Rot. d. deciſ. 699. nu. 1. Niſi fuiſſet penſio liberè reſeruata ab omni onere, Rot. deciſ. 160. num. 2. par. 2. Diuerſ.

EPITOME.

Penſionem qui tenetur ſoluere certo loco, non incurrit pęnam priuationis, ſi in loco deſtinato non reperit aliquem recipientem, nec tenetur ibi facere depoſitum de neceſſitate, ſed ad cautelam.

SVMMARIA.

1 Creditor debet eſſe paratus ad recipiendam pecuniam in loco ſolutioni deſtinato, ad hoc vt debitor pœnam incurrat.

2 Bart. in l. ſi reus paratus, ff. de periur. intellectus, & num. 5.

3 Ius præſumit debitorem, velle ſoluere.

4 Debitor excuſatur à mora, etiam ſi non acceſſerit ad locum ſolutioni deſtinatum, nec fuerit ſolutioni paratus, quando in loco tali nemo eſt, cui ſoluat.

DECISIO XV. aliàs 307.

Contra D. Io. Pimentel fuit actum in Rota, ad priuationem præſtimonij Aſtoricenſ. de Villarin, ob non ſolutionem penſionis Alphonſo de Villarea, in ciuitate Barchinonenſ, vbi erat deſtinata penſionis ſolutio: Ex parte autem prædicti D. Pimentel fuit allegatum in pęnam priuationis præſtimonij non incurriſſe, & ſi in d. loco non eſſet ſoluta penſio, nec ipſe, vel eius procurator eſſet præſens ad ſoluendum hac ratione; quia idem Alphonſus vel eius procurator non fuerūt præſentes Barchinonæ ad penſionem recipiendum, vbi tenebatur Alphōſus mittere ad proteſtandum, quòd erat paratus ſolutionem penſionis recipere, ſuper hoc 2. Febr. 1540. R. P. D. Io. Paulo cauſam propon. Fuit dub. an Io. incurrerit pœnam priuationis ob non ſolutionem factā die debita: Fuit tentum per oēs, quòd ex quo Alphonſus creditor non fuit præſens in loco deſtinatæ ſolutionis, nèc habuit procuratorem ad recipiendam, debitor in non ſoluendo [a] nullam moram incurrit, & quòd nec fuit obligatus ad depoſitum faciendum, niſi ad cautelam, nèc aliquam pęnā incurrit, licèt depoſitum non fecerit, & hoc per doctr. Bart. l. item illa, ff. de conſti. pecu. quæ communiter approbatur per DD. vt dicit Alex. in l. ſi filius, §. fi. ff. de

verb. oblig. vbi dicitur creditorē eſſe obligatum in loco ſolutionis deſtinatæ, proteſtari paratum eſſe ad recipiēdum debitum, aliàs debitor non incurrit pœnam, [a] Idem tenet, Alex.conſ.210.vol.6. Neq;
2 † obſt. quod dicit Bart.in l.ſi reus paratus,ff.de procur.quem ſequitur Felyn. in c.cum te, col.2.verſ. vbi, de re iud. vbi dicitur in loco [b] deſtinatæ ſolutionis teneri depoſitum facere pecuniæ debitæ,aliàs non faciens incurrit pœnam:quia fuit reſponſum, Bart. loqui in caſibus, vbi ius expreſsè vult talem conſignationem fieri: vt putà ad impediendum curſum vſurarum, vt l.creditricem,C.de vſur. nèc ēt eſt neceſſaria proteſtatio debito-
3 ris,quia † ius preſumit debitorem velle ſoluere,Bart.in l.ſi creditori, ad fin.ff.de leg.1.Alex. & Iaſ. in l. ad diem, ff.de verb.oblig. Dec. in conſ.566. & Pau. in d.l.item illa, dicit, quòd non nocet [c] debitoris mora, ſi non ſit qui recipiat, ſiuè acceſſerit debitor ad locum deſti-
4 natum,ſiuè non, † ſiuè ſit paratus ſoluere, ſiuè non, facit tex. benè conſideratus & clarus in l.ſi fundus, §.fi.ff.de le.commiſ. & fuit dictū per Dominos, quòd aliàs hoc fuit iudicatum in Rota in eiſdem terminis de anno 1529. in vna Cremoneñ., coram bonæ memor. Chriſtophoro Panigarola, & ita retulit Dominus Epiſcopus Sarn. Auditor, & præſentauit in Rota informationes ſuper hoc factas, quæ idem dicebant. Et idem fuit tentum de anno 1535. in alia Romana emphyteuſis in materia deuolutionis ob non ſolutionem canonis: & ita retulit d. Epiſcopus
5 Aqueñ Auditor, & ſic † intellexerunt doct. Bart. in d.l.ſi reus,videlicet ad cautelam,non tamen de neceſſitate.

ADDITIO.

a Alex.conſ.172.col.2.lib.2.42.lib.4. & 90. lib.5. col. fin. Tiraq. in conſuetud. Pret. tit. retrac. §. 15. gl. 2. nu. 10. Dec. conſ. 466. Iaſ. in l. ad diem, ff. de verb. oblig. Purp. in l.vinum nu.24.ff. ſi cert.pet.

b Debitor non poteſt conueniri in loco deſtinatæ ſolutionis, niſi ibi reperiatur Canon. in c.Romana §.contrahentes.de foro compet. Ampl. in 5. caſibus & lim. in 11.Rip.in c.quo vult Deo ex̄ de iud.n 64 Regulariter actor tenetur ſequi forū rei Ampl.& lim.vt per Duen.reg.21.& Soc. Reg. 15. & regulariter reus, quando eſt diuerſi fori, non tenetur ire ad domum creditoris, l.item illa, ff.de conſt. pecun. Barb. in c. ſignificante ex̄ de pign.lim. vt per Ian. Reg. debitor quando eſt diuerſi loci qui lim. 7. mod.

c Quando poſſit purgare moram, Rom. conſ.52. & 427. Aret. conſ. 95. Iaſ. in l. non omnis n.7. ff. ſi cert. pet. & an difficultas excuſet à mora, vel pœna diſtingue, vt per eundem in l. nummus n.6. & 7. ff. de in lit. iur. conſtituitur debitor in mora ex loco,& die à contrahentibus appoſitis, Ampl. & lim. vt per Duen. Reg. 180.2.per interpellationem extraiudicialem,Ampl.& lim.vt per Duen. Reg.181.

EPITOME.

Decretum de non vendenda domo, niſi requiſito per inſtrumentum conductore in

lege

lege conductionis dictum, ſufficit verbaliter a̓ impleri, etiam abſque inſtrumento requiſito conductore.

DECISIO XVI. aliàs 324.

REuerendiſſimus Cardinalis Theatinus, domum habuit cōductam à quadam nomine Coſma cum decreto, quòd prædicta Coſma non poſſet vendere domū, niſi per inſtrumentum requireret Cardinalem, an vellet emere, qui quidem fuit [a] requiſitus ſine inſtrumento verbaliter, an vellet emere, & reſpondit nolle emere, poſtea vendita fuit domus,& D.Cardinalis egit ad inualiditatem venditionis, ſtante prædicto decreto, ſuper quo 24. Nouemb. 1539. R. P. D. Epiſcopo Marſic. cauſam propon. Fuit dub. an decretum volens requiſitionem debere fieri,intelligatur ad effectum ſciendi voluntatē inquilini,an velit, vel nolit emere, & per conſequens non in inquilino, qui iam declarauerat ſe nolle emere,& qui dederat licentiam domino liberè vendendi. Fuit reſol. per Dominos, quòd Reuerendiſſimus Cardinalis non debuit iterū moneri,poſtquam ad primam monitionem reſpondit, quòd nolebat domum, & quòd D.Coſma patrona domum venderet cui vellet, & ſic non ſolum declarauit ſe nolle tunc emere, ſed etiam in futurum, & hoc iux.doctr.DD. quæ eſt communis vt dicunt Felyn. & Dec. in c.conſuluit,de offic.deleg.& Alex. in l.contumacia, ff. de re iud.

ADDITIO.

a Requiritur vnica requiſitio inter partes non trina, Dec. in c. cum cauſam extra de offic. deleg. niſi in caſibus expreſſis, Rom. ſing. 424. & conſ. 227. Dec. in c. ex parte ex de appel.

EPITOME.

Decimæ poſſunt locari Laicis ad vitam.

SVMMARIVM.

1 *Fructus decimarum poſſunt concedi ex cauſa ad tempus vitæ ſuæ.*

DECISIO XVII. aliàs 4.

FVit dubium propoſitum in Rota, An Concil. Lateranen̄ maximè,c.quamuis de decim.prohibens Laicis concedi, & daridecimas,procedat in locatione decimarum ad vitam, Et poſt diſputationem Fuit concl. 5. Iul. 1538. in cauſa Lamacen̄ Camerarum, corā R.P.D.Marſic. quòd Concil.quāuis improbet locationes perpetuas non tamē improbat locationes ad vitam, fundamentum etiam fuit, gloſ. in c. quamuis, de decim. vbi
1 † dicitur, quòd fructus decimarū benè poſſunt concedi ex cauſa ad tempus vitæ ſuæ, Ita Abb. tenet, in c.ad hæc, el 2.de appel. Hoſtien̄ Anchar. & Ant. in d.c. quamuis, Feder.in conſ.52.incip. Idem Prelatus, Iaſ.conſ.73. col.4.vol.3. Itē fundatur,quia licèt Concil. prohibeat decimas Laicis infeudari, vt not. in c.2. §. ſanè, de decim. in 6.

Ad

Ad vitam tamen benè cōcedi poſſunt, ita in d.c. tenet Ioan. Andr. & Anchar. in c. cum Apoſtolica, & ibi not. de his quæ fiunt à Præl. & ibi Card. colum. 3. verſ. 4. quæro, Colleđ. in d.c. ad hæc, de decim. licèt contrarium tenuerit, Archid. in d. §. ſanè, de decim. lib. 6.

ADDITIO.

Concord. cum deciſ. 7. eod.

De Feudis.

EPITOME.

Nepos ſuccedit excluſo patruo in feudis.

SVMMARIA.

1 *Filius primogenitus ſubintrat in locum patris in feudo: excluſo patruo: & num. 2. reſpondet contrarijs.*

DECISIO I. aliàs 38.

IN cauſa Placeñ Caſtri Sarmati, in Rota de menſe Martij 1545. R. P. D. Io. Paulo cauſam propon. fuit tale dub. propoſ. Albertus habuit maioricatum, in quo maior filius ſuccederet, habuit filium Franciſcum primogenitum, & Bartholomæum ſecundo genitum, viuente Alberto patre, Franciſcus mortuus eſt, relicto Vlderico Filio legitimo & naturali, inter ſecundo genitum patruum, & Vldericum filium primo genitialis ſuper ſucceſſione agitur, Et Dubitatū fuit quis deberet ſuccedere, an patruus, an verò nepos: Domini nemine diſcrepante, & vnanimes in hac quæſtione difficillima tenuerunt pro nepote, & ſic quòd nepos ſuccedat [a] excluſo patruo, Inter alias rationes, fuit hæc, quia ſi filius primo genitus viueret

1 ſuccederet, ergo & filius † ex eo natus ſuccedere debet excluſo patruo, cum in locum primo geniti patris ſubintret, tenet Io. Fab. in §. cum filius, inſtitut. de hæred. quæ ab inteſta. defer. Bart. in l. is poteſt, nu. 8. ff. de acquir. hæred. & ibi Pau. de Caſtr. Idem Paul. in conſ. 199. vol. 2. & in l. maximum vitium, C. de liber. præter. Soc. latè in conſ. 252. lib. 2. Bart. in l. poſt fratres, C. de leg. hęred. Bal. in l. ex hoc iure, q. 6. ff. de iuſt. & iur. Bald. 2. vol. conſ. 386. Salyc. in l. ſi viua matre, C. de bon. matern. Old. conſ. 224. licèt contrarium voluerit conſ. 94. & hoc firmarunt pro Veritate, licèt plures ſint rationes in contrarium, quia poſſunt intelligi, quando agitur de dominica ſucceſſione in feudo, vel ſtatuto, vel conſuetudine, ſecus tamen ex ſucceſſione naturali, vt in noſtro caſu.

ADDITIO.

a Excluſus patruus ſemel à primogenito redire nequit ſuperſtitibus primogenito reliquijs, Iacob. Aua de primogen. nu. 60. Quid ſit ius primogen, Tiraq. latè de iur. pri mogen. q. 1. per tot. & q. 2. in princ.

Quid

Quid dicen̄ de filio primogeniti mortui viuente patre, an præferatur patruo Capel. Tholoſ. deciſ. 433. Et quādo patruus præferatur nepoti in iure primogenituræ, Rot. deciſ. 912. n. 1. lib. 3. p. 3. Diuerſ.

EPITOME.

Agnati, & ſi non ſint hæredes vltimi compræhenſi, ſufficit, quòd ſint hæredes primi inueſtiti, ad effectum vt ſuccedant in feudo antiquo, pro ſe & ſuis hæredibus, & ſucceſſoribus recepto.

SVMMARIA.

1 *Fœminæ non ſuccedunt in feudo antiquo.*

2 *Agnati in ſucceſſione feudi antiqui ſufficit, vt ſint hæredes primi recipientis feudum.*

DECISIO II. aliàs 277.

Controuerſia non mediocris fuit vētilata in Rota inter Illuſtr. de Corigio ex vna, & D. Hieronymum Comitem de S. Vitale ex altera, ſuper certis feudis Vallium Parmen̄. cuius fuit huiuſmodi factum, D. Gerardus de Corrigio habuit inueſtituram harū Vallium iam diu ab Imperatore pro ſe & ſuis hæredibus, & ſucceſſoribus, Manfredus nomine fuit hæres, iſte autem habuit duos filios Manfredum, & Nicolaum, Deinde ex linea Manfredi, orti ſunt Gibertus, & Borſius, ex Giberto, autem Hippolytus, & Hieronymus, ex Borſio Io. Franciſcus, & Manfredus, ex altera autem linea Nicolai ſucceſſoris primi inueſtiti, ortus eſt alius no mine Nicolaus, & ex hoc Nicolao natus eſt Io. Galeaz. qui inſtituit ſororē, ex cuius ſucceſſione venit. d. Comes Hieronymus de S. Vitale, contra quem alij Domini deſcē dentes ex linea Manfredi, & ſic ex linea maſculina, vendicabant feudorum partem, contra deſcendentem ex linea fœminina, ex eo,
1 quòd [a] fœminæ † in talibus feudis ſuccedere non poterant, ad deciſ. Neap. 385. Ex parte autem altera fuit allegatum hos deſcendentes ex linea maſculina non poſſe ſuccedere, ex eo, quòd tantum erant agnati, & non hæredes, & non erant admittēdi ad ſucceſſionem ſtantibus hæredibus fœminis, cum hoc feudum eſſet [b] hæreditarium. Fuit dub. 16. Ian. 1540. R.P. D. Epiſcopo Aquen̄ cauſam propon. præſuppoſito quòd feudum ſit hæreditarium, an admittat agnatos, abſque eo quòd ſint hæredes: Fuit reſol. per omnes Dominos, ꝙ Domini de Corrigio vendicantes hoc feudum, poſſint vendicare, & admitti ad ſucceſſionem tamquā agnati, & ſi nō ſint hæredes, & hoc per conſ. Brun. 18. in ordine, pen. col. & conſ. 25. verſ. fi. Afflict. deciſ. 385. col. 2. quos ſecuta eſt Rota, tenent etiam DD. in c. 1. an agnat. vel. fil. in vſibus feud. Dec.
2 conſ. 208. col. fin. quia † vt ſint hæredes Domini de Corrigio, vltimis iam mortuis, ſufficit fuiſſe [c] hæredes primi, videlicet Gerardi recipientis à principio feudum: ita

ita tenet etiam Cur. Iun. conſ. 1. vol. 1. Bal. in l. cum ſecundum, col. 2. ſub nu. 3. verſ. dicit Iacob. de Beluiſo, C. de fideicommiſ.

ADDITIO.

a Clar. q. 73. in princ. §. feudum, & quando Fœminæ non poſſint ſuccedere, nèc deſcendentes ab eis Theſ. deciſ. 146. nu. 2.

b Quotuplex ſit feudum hæreditarium, & qui ad illud admittantur Clar. §. feudum q. 9. in dubio præſumitur hæreditarium Oſaſc. deciſ. 162. nu. 5. & quando dicatur hæreditarium ex forma inueſtituræ, Oſaſc. deciſ. 161. nu. 16. Theſ. poſt eum deciſ. 99. nu. 1. Gail. Pract. obſeru. lib. 2. obſeru. 154. nu. 22.

c In feudo hæreditario conceſſo pro ſe, & hæredibus, & ſucceſſoribus ille, qui admittitur ſufficit eſſe hæres primi inueſtiti, Theſ. deciſ. 99. nu. 2. 24. & 25. Rot. deciſ. 464. nu. 6. p. 1. Diuerſ. Vt vltimo loco defuncti de cuius perſona tractatur, Giach. com. concl. verbo Feudum n. 40. nèc ſufficit, quòd ſit hæres ſanguinis, niſi ſit hæreditatis de communi ibi num. 42. etiam quòd ſit hæres vniuerſalis nu. 43.

☞ Deciſ. 385. Neapol. eſt Gram. 103. nu. 228. cum duobus ſeq.

EPITOME.

Imperatori, aſſerenti, inueſtituram per ipſum fuiſſe factam, non eſt credendum.

SVMMARIA.

1 *Imperator poteſt infeudare res contentas ſub feudo alteri facto, propter plenitudinem poteſtatis.*

2 *Clem. vnica de prob. loquens in Papa, non procedit in Imperatore, contra num. 5.*

4 *Imp. concedens alicui amplam poteſtatem ſemper retinet penes ſe maiorem poteſtatem.*

6 *Conſ. Caſtr. 159. col. fin. reprobatur.*

DECISIO III. aliàs 278.

IMperator Federicus inueſtituram fecit feudorum, de quibus in deciſ. ſupra dicta, & in inueſtitura declarauit animum ſuum, velle inueſtituram facere vallium Parmeñ & ad probandum inueſtituram per Dominos de Corrigio, petentes hæc feuda, Fuit præſentatum priuilegiũ Federici, ex parte autem D. Comitis de S. Vitale Fuit allegatũ per priuilegium non probari inueſtituram, ex eo, quòd Dux Mediolani qui fuerat antea inueſtitus de toto ducatu Mediolaneñ fuit inueſtitus de feudis his, de quibus erat lis, & per ipſum, & non per Imperatorem erat inueſti-
1 tura facienda, Quia erat † dominus immediatus, per doct. Mart. de Laud. in c. 1. de natu. feud. tenet Curt. in tract. feudorum verſ. 15. in 2. par. princip. vbi dicitur, quòd quando Imperator fecit inueſtituram feudorum exiſtentium ſub eius iuriſdictione, non potuit facere inueſtituram feudorum vallium exiſtentium in ducatu Mediolaneñ. Et dictum fuit, quòd Imperatori aſſerenti inueſtituram per ipſum fuiſſe factam non eſt creden-
2 dum, quia † clem. 2. de prob. non habet locum in Imperatore. Fuit dub. 14. April. 1539. R.P.D. Epiſcopo Aqueñ cauſam propon. an

inue-

inueſtitura Federici ſit in forma probanti, attenta doct. Martini de Lau.& clem. 1. de prob. Fuit ten tum per ſex ex Dominis, quatuor contradicentibus, quòd Imperator poſſit infeudare res contentas ſub feudo alteri facto propter plenitudinem poteſtatis, Quia [a] in-
3 feudatio † non eſt de iure gentiũ, ſed ciuili: Et quia per inueſtiturã transfertur ſolum [b] dominium vtile, quod non fuit cognitum de iure gentium, ſed non directum, Et quia ius, quod conceditur in inueſtitura, eſt de regalibus, quæ ſemper intelliguntur reſeruata Imperatori, maximè quia in inueſtitura, de qua agitur, expreſsè Imperator ſibi reſeruauit iura imperialia, quo caſu contractui per ipſum facto, nõ tenetur ſtare Imperator, & multo min⁹ eius ſucceſſor: quia etiam Imperator poteſt liberè diſponere, etiam in alterius graue præiudicium in his, in quibus ipſe fuit cauſa acquiſitionis alteri factæ, & inueſtitura facta duci Mediolan. non continebat feudum, de quo erat lis ſpecialiter, vel generaliter, maximè docto de anteriori poſſeſſione Dominorum de Corrigio, ad not. per Soc. in l. 1. ff. de acq. poſſeſſ. & hæc deciſio fuit fundata, per not. per Curt. iun. in conſ. 1. col. 6. & in conſ. 157. col. 3. Bald. in cap. 1. quis dicatur
4 Dux, & maior † poteſtas remanſit in Imperatore, ad c. dudum, de præb. lib. 6. & poteſtas data Duci Mediolan. fuit cumulatiua, & non priuatiua, Brun. conſ. 47. & in hãc opinionem viſus eſt inclinare Epiſcopus Aqueñ, qui cauſam propo-
5 ſuit, & omnes † prædicti DD. tenent, quòd clem. 1. [c] de prob. loquens in Papa, intelligatur etiam de Imperatore, tenent Dec. conſ. 588. & conſ. 544. in princ. & Gemin. conſ. 96. col. 4. ad fin. Quatuor tamen Domini tenentes contrarium, dixerunt, quòd Imperator non poteſt diſponere de re contenta ſub aliqua inueſtitura alteri infeudando, niſi vacante feudo facto de tali re contenta ſub d. alia inueſtitura alteri infeudata, quo caſu dixerunt eſſe verum, quòd Imperator concurrit cum inferiori, ſecùs autem non vacante: & dixerunt, quòd erat vera doct. Martin. de Laud. quia ſinè cauſa non poſſet Imperator priuare inueſtitũ toto feudo, neque aliqua eius parte, maior tamen pars obtinuit: & hæcmet difficultas fuit iterũ propoſita per R.P.D. Iacob. Puteum 9. Martij 1545. & Rota ita tenuit
6 ſicut primo, & fuit † excluſum conſ. Pau. 159. colum. fin. aſſerens quòd clem. 1. de prob. non procedit in Imperatore.

ADDITIO.

a Communem dicitur Clar. in §. feudũ q. 1.
b Intellige ſi eſt inueſtitura abuſiua, alias ſi propria & realis, tunc poſſeſſio transfertur, & dominium, Clar. q. 26. in princ. d. §. feudum, Rim. Iun. conſ. 396. n. 37.

444. &

444. & 461. in princ. Quotuplex ſit inueſtitura, Clar. d.q.26.

c De intellectu iſtius Clem. Afflic. deciſ. 305 Crauet. de antiq. temp. par. 1. & conſ. 104. Port. concl. 27. lib. 1.

EPITOME.

Præſcriptio, vel alienatio feudi antiqui, & hæreditarij non nocet agnatis, neque ſuper illis poteſt fieri fideicommiſſum.

SVMMARIA.

1 *Alienatio in feudo antiquo hæreditario non nocet hæredi regulariter contra, & num.3.*

2 *Præſcriptio dicitur alienatio.*

DECISIO IV. aliàs 279.

Domini de Corrigio petebãt feuda Parmeñ vallium, quæ poſſidebat Comes S. Vitalis, qui allegauit præſcriptionem contra petentes prædicta feuda, illi autẽ de Corrigio dixerunt præſcriptionem nihil valuiſſe contra ipſos, licèt forſan valuiſſet contra alios, qui poterant habere ius in feudis: hac ratione Fuit dub. 7. Iun. 1540 R. P. D. Epiſcopo Aqueñ cauſam propon. an præſuppoſita præſcriptione ſine præiudicio, noceat agnatis, in iſto feudo. Item [a] an fideicommiſſum noceat ipſis, Fuit tentum per omnes, quòd præſcriptio non noceat ſequẽtibus agnatis, per conſ. Dec. 495. Nec obſt.
1 quòd † in feudo hæreditario, quale eſt iſtud, de quo agitur, [b] alienatio noceat hæredi; quia hoc nõ eſt verum in feudo [c] antiquo, quale eſt hoc, de quo agitur, ẽt ſi hæreditariũ, ita tenet Iaſ. cõſ. 56. vol. 5. licèt Afflic. deciſ. Neapol. 240. videatur contrarium tenere etiam quo ad fideicommiſſum, Ratio principalis eſt, quòd non noceat
2 præſcriptio; quia † præſcriptio dicitur alienatio, vt l. alienationis verbo, ff. de verb. ſignific. & ſicut
3 † alienatio non præiudicat agnatis, ita nec preſcriptio, vt tenet Iaſ. in conſ. 56. col. 6. verſ. 3. aliàs 5.

ADDITIO.

a Fideicom. an poſſit fieri de bonis feudalibus, Gail. pract. obſeru. lib. 2. obſeru. 135. num. 12. ſi alienatur, poſſunt agnati vendicare, Oſaſc. deciſ. 68. nu. 15.

b Feudum non poteſt alienari, niſi quatuor concurrentibus qualitatibus, prima Principis conſenſus, Oſaſc. deciſ. 166. ſecunda neceſſitas alienandi, propter dotium reſtitutionem, vel conſtitutionem, idem deciſ. 167. Tertia quod non extant bona allodialia, idem deciſ. 174. Quarta, quòd fiat obligatio agnatis vaſſalli, deciſ. 175. has omnes qualitates refert, & ſequitur, Theſ. deciſ. Pedem. 99. nu. 9. & 13. Nec irrequiſito domino, Ampl. in 4. caſibus, & lim. in 10. Duen. Reg. 40. lim. in 6. Soc. Reg. 434. in 9. Felyn. in c. quæ in eccleſiarum, nu. 116. extra de conſtit. Neque dominus inuitis vaſſallis, Ampl. & lim. vt per Duen. Reg. 215. & Soc. Reg. 37. Nec poteſt obligari, Duen. Reg. 307. vide in proximè.

c Quando alienatio feudi teneat in præiudicium agnatorum copioſè, Clar. q. 3. n. 2. & 42. ferè per tot. iure proprio pertinet ad agnatos Gail. Pract. obſeru. lib. 2. obſeru. 154. nu. 2. & non poteſt in eo fieri

illis

illis præiudicium obſeru.49. num.7.eod. Sed benè ipſis conſentientibus ibi nu.6.

EPITOME.

Fœminæ non ſuccedunt, etiam in feudo franco, in quo nullum eſt ſeruitium exhibendum.

SVMMARIA.

1 *Feudi franci natura eſt, vt nullum præſtetur ſeruitium, & in eo Fœmina non ſuccedunt ampl. vt n. 2.*
3 *Bald. in l.quoties col.1.C.de ſuis & leg. hæred. reprobatur.*
4 *Feudi franci natura eſt, vt non præſtetur iuramentum.*
5 *Feudo conceſſo pro hæredibus vtriuſque ſexus ſuccedunt fœminæ.*

DECISIO V. aliàs 281.

IN eadem cauſa 2.Iunij 1539. Fuit dub.an ad feudum huiuſmodi admitterentur fęminæ,& ex parte Comitis S.Vitalis venientis ad hoc feudum per lineam fœmininam, fuit dictum, quòd poterāt fœminæ in feudo ſuccedere; quia feudum,de quo agebatur,erat frā
1 cum, & in feudo franco † in quo nullum erat exhibendum ſeruitiū, fœminæ ſuccedunt, vt tenet, Bal. in l.quoties,col.1.C.de ſuis & leg. hære. Rom. conſ. 367. col. penul.
2 Dec. conſ.32.maximè † cum eſſet feudum in Lombardia; vbi non erat, nèc eſt conſuetum à Domino exigi aliquod ſeruitium, vt tenet Cæpol.conſ.ciuil.22. col.pen. Fuit tamen per omnes tentum, quòd feudum,de quo agitur, non ſit francum, & quòd fœminæ non poſſint in eo ſuccedere, & quòd
3 † prædicta doct. Bal. non ſit vera, vt tenet Alex.in conſ.29. vol.1.& quia in conceſſione talis feudi nō fuit facta mentio, quòd erat francum,quod tamen erat neceſſariū, vt tenet Bal. in c.cum dilectus. de fid.inſtr, col.3. & Quia ex conceſſione conſtitit, quòd fuit præſtitū iuramentum, ex quo ſequitur, 9
4 non fuit francum; † ex natura. n. feudi franci eſt nullum præſtari iuramentum:tenet Dec.conſ.139.
5 & † licèt feudum fuerit hæreditarium,& tanquam in feudo hæreditario poſſint ſuccedere fœminæ: vt tenet Bal.in c.1.de nat.feud. & Dec. in conſ. 390. hoc tamen intelligitur verum, quando feudum fuit cōceſſum pro hęredib. vtriuſque ſexus, quia tunc poſſent ſuccedere fęminæ: ſecus autem eſt in feudo conceſſo pro accipiente, & hæredibus ſuis ſimpliciter, quia tunc non ſuccedunt fęminæ.

ADDITIO.

a Feudum francum, quod dicatur Clar. in §. feudum qu. 12. varie à DD. ſumitur Oſaſc. deciſ.163. n.1. q.10.& 11.non dicitur francum, quando in eo ſeruitium præſtatur. Oſaſc. deciſ.27. num.6. Non continetur in iuramento fidelitatis, & eſt duplex, Rot.deciſ.41. nu. 2. & 6. par.1. Diuerſ.

b Fœminæ regulariter ſunt incapaces feudi, Marſ. ſing.611. & eſt communis opinio, Dec. conſ.139. lim.in 7. caſibus, Georg.

Nat.

Nat. in Repet. cap. quamuis pactum, de pact. in 6. lim. 10. mod. Duen. Reg. 309. multiſq; modis, Dec. in l. fœminæ, n. 14. ff. de reg. iur.

EPITOME.

Feudum ligium eſt, quando Princeps eximit ab omni iuriſdictione; & feudatarius ſibi immediatè ſubijcitur; & promittitur ſibi fidelitas.

SVMMARIA.

1 *Feudi ligij natura quæ ſit.*

2 *Conceſſio noua; vel antiqua, quando intelligatur.*

3 *Clauſula prout per genitores, &c. in feudo ligio quid importet.*

DECISIO VI. aliàs 282.

AN feudum vallium Parmeñ eſſet ligium 13. Iun. 1559. Fuit dub. & fuit tentum per oẽs, quòd feudum ſit [a] ligium, ex eo, ꝙ Imperator eximit Corrigienſes à iuriſdictione omnium perſonarũ, ita quòd ſoli ſibi reſeruatur & pro
1 mittitur fidelitas, quod † quidem eſt de natura feudorum ligiorum, & ita tenet Gloſ. in cle. paſtoralis, verſ. ligis, de re iud. nec fuit neceſſarium, quòd expreſsè diceretur, ꝙ erat ligium, vt tenet Bald. in c. inter dilectos, col. 6. de fid. inſtr. Iaſ. in prælu. feud. num. 108. & Fuit deciſum in eadem cauſa, quòd huiuſmodi feudum non erat nouum, ex eo, quòd inueſtitura feudalis emanauit ſub commemoratione antiquarum inueſtiturarũ, & hac
2 ratione, non † noua conceſſio, ſed paterna vel antiqua erat iudicanda; Aret. conſ. pen. colum. 2. Dec. conſ. 153. aliàs 13. Brun. conſ. 78. & 79. An eſſet antiquum vel paternum, non Fuit reſol. licèt videbatur, quòd erat [b] antiquum, ex
3 eo, quòd † inueſtituræ erant factæ prout per genitores &c. quæ verba ſunt prolata cauſatiuè & diſpoſitiuè, ad not. per Old. conſ. 121. & Ioan. And. in add. Spec. tit. de feud. verſ. ſic confecto, &c.

ADDITIO.

a Feud. ligium quid ſit, Clar. §. feudum, q. 11. dixi † ad deciſ. 3. de conſuet.

b Feudum antiquum ſi renouatur vaſſallo, non deſinit eſſe antiquum c. 1. de vaſſal. decrep. ætatis in vſibus feud. Bart. & DD. in l. ſi mihi, & Titio, ff. de verb. oblig. Alber. Brun. conſ. 79. nu. 4. Rom. 315. n. 1. Dec. 53. n. 3. lim. 3. mod. & declarat duobus modis illas tres limit. Duen. reg. 313. inter quas, vna eſt ad propoſitum.

Cum iſta concordat doct. Alex. conſ. 30. nu. 3. lib. 1. Iac. de Feud. nu. 4.

EPITOME.

In ſucceſſione feudi antiqui ſufficit, quem fuiſſe hæredem primi inueſtiti.

SVMMARIVM.

1 *Agnati in ſucceſſione feudi antiqui veniunt ordine ſucceſſiuo gradatim vnus poſt aliũ tãquã vocati à primo acquiſitore, ex prima inueſtitura.*

DECISIO VII. aliàs 284.

FVit dub. in cauſa eadem valliũ Parmeñ inter Corrigienſes,

ſes, videlicet D. Hieronymum de Corrigio & alios agnatos ex vna, & Dominum Comitem de S. Vitale ex altera, an ſufficiat ꝙ Hieronymus & alij agnati ſint hæredes primi, ita quòd non ſit neceſſariũ eſſe hæredes vltimi, pręſertim cum non poſſideant: pro dubij reſolutione intrat factum, Quondam Gerardus de Corrigio inueſtituram harum vallium Parmeñ habuit ab Imperatore pro ſe & ſuis hæredibus & ſucceſſoribus, mortuus eſt Gerardus, & hæredem & ſucceſſorem inſtituit Manfredum, deinde Manfredus fecit ſuos hæredes filios Manfredi & Nicolaũ; ex Manfredo orti ſunt Gilbertus, & Borſius, & hæredes inſtituti fuerunt, ex Gilberto veniũt Hieronymus, & Hippolytus: ex Borſio autem Franciſcus, & Manfredus: iſti quatuor vltimi petunt feuda contra Comitem deſcendentem ex eodẽ primo inueſtito per lineam Nicolai, ex hoc Nicolao natus eſt alter Nicolaus, & ex hoc Io. Galeatius, qui deceſſit ſinè maſculis, relictis filiabus, & ex vna ex iſtis filiabus venit, & deſcendit Comes de S. Vitale poſſeſſor feudorum, qui excludit Hieronymũ, & alios agnatos, quòd non poſſunt ſuccedere, cum non ſint hæredes per hanc lineam, nec potuerunt eſſe: illi autem dixerunt, quòd ſufficiebat, quòd eſſent hæredes Primi inueſtiti, licèt non eſſent hæredes vltimi. Intrat igitur d. dubium, Et 27. Ian. 1540. Fuit reſol. per oẽs, ꝙ ſufficiebat eſſe hæredem primi, licèt non vltimi ad ſucceſſionem feudorum, & ſic Hieronymus, & alij agnati de Corrigio poterant ſuccedere in feudo hæreditario, licèt non poſſint eſſe hæredes vltimi vaſſalli, quia ſufficit quòd ſint hæredes [a] primi vaſſalli: ita tenetur per DD. communiter, vt dicit Alex. conſ. 26. vol. 5. & conſ. 10. vol. 3. & Brun. conſ. 18. quia hic non agitur de ſuccedẽdo vltimo, ſed primo acquiſitori, à quo agnati habent cauſam, & hæc feuda nõ deferebantur ex perſona agnati tranſuerſalis, ſed ex perſona primi acquiſitoris, cuius ſtipulationis natura, & origo eſt conſideranda, & ſic ſufficit fuiſſe hæredem primi inueſtiti. Brun. conſ. 25. col.
1 2. maximè † quia agnati veniunt ordine ſucceſſiuo gradatim, vnus poſt alium tanquam vocati à primo acquiſitore ex prima inueſtitura, Ang. conſ. 39. Are. & Alex. in l. Gallus, §. quidam rectè, ff. de lib. & poſth. Alex. conſ. 25. volum. 4. ſufficit enim agnatis adeſſe illam qualitatem, quæ inerat vltimo vaſſallo, videlicet ius agnationis, quæ fuit cauſa acquiſitionis feudi, Dec. conſ. 78. num. 5. col. 2.

ADDITIO.

a Put. deciſ. 179. lib. 2. ad deciſ. 2. ſup. eod. quæ cum iſta concordat, & Creſc. deciſ. 1. De Feud. vbi ad propoſitum.

EPITOME.

Præſumitur vnica conceſsio, & vnica inueſtitura, licèt conceſſa per nouam inueſtituram: Quia ita præſumitur retro fuiſſe conceſſa.

SVMMARIA.

1 *Bona cōceſſa vnica inueſtitura de præſenti præſumitur, etiā in præteritū.*

2 *Clauſula prout progenitores &c. ſtat diſpoſitiuè.*

DECISIO VIII. aliàs 283.

LEo de Corrigio agens contra comitem de S. Vitale prętendēs Valles Parmeñ iam dictas, dicebat omnium Vallium vnicam fuiſſe factam inueſtituram, & non plures, & hoc dictum fuit ad fundandum, quòd feuda eſſent magna, ex eo, quòd per Imperatorem vna fuit facta inueſtitura, comite autem de S. Vitale contrarium dicente, Fuit dub. 1. Decemb. 1539. Epiſcopo Aqueñ cauſam proponan præſumantur bona, de quibus in inueſtitura, conceſſa per vnam inueſtituram, vel per plures. Fuit tentum per omnes dominos de Rota excepto R. P. D. Io. Paulo, Quòd ex quo illi de Corrigio oſtēderunt confirmationem & inueſtituram Imperatoris omnium ſuorum bonorum petitorum, quòd ſit vnica conceſſio, & inueſtitura, &
2 non plures, Quia † ſicut omnia hæc bona apparent eſſe conceſſa vnica conceſſione, ita præſumuntur in præteritum, vt eſt gloſ. in l. ex perſona, C. de prob. Et licèt inueſtitura ſe referat ad alias inueſtituras per hęc verba,[a] prout progenitores noſtri conceſſerunt, &c. Tamen cum nō appareat de alijs, & hæc inueſtitura fuerit facta ab eo, qui potuit facere de nouo, valet ſinè oſtenſione aliarum, & ſic
2 fuit aliàs reſolut. in Rota, Quia † illa verba, prout [b] progenitores &c. ſtant diſpoſitiuè ad not. per Alex. in conſ. 26. lib. 5. Fely. in c. quoniā Abbas, colum. fin. verſ. Confirmo hæc, de off. leg. Curt. Iun. conſ. 97. col. 2. Et ſic Fuit deciſum, quòd omnia hæc bona ſemel fuerint conceſſa, & non pluries, & ſic vnum, & non plura feuda, debet dici, & nominari.

ADDITIO.

a Inueſtitura facta de aliqua re alicui ab aliquo per hæc verba concedimus ſecundū modū, & formam, qua tui anteceſſores habuerunt, & cōtingerit eos nihil habuiſſe, non valebit conceſſio, niſi debita forma fuerit interpoſita, Paul. de Caſtr. in l. admonendi col. 5. n. 15. ff. de iureiur. vbi Iaſ. in 1. lect. n. 37. & in 2. n. 33. Et in l. pen. C. de inſt. & ſubſt. Oldr. conſ. 121. Et an aſſumat naturam feudi antiqui, Pap. in form. libel. quo agitur ad reuoc. ſent. gl. nèc ſuperſtitibus, n. 35. Inueſtitura quæ habet: Prorogamus extendimus & ſimilia, an & qn̄ dicatur noua conceſſio, Veral. deciſ. 112. n. 1. 2. & 3. p. 2. Quomodo alijs innumeris probationibus præualeat, quoad probationē poſſeſſionis probatio inueſtituræ, Put. deciſ. 454. n. 3. lib. 2. Qn̄ inueſtitura recipiat interpretationē paſsiuam à iure cōmuni, Rot. deciſ. 198. p. 2. Diuerſ.

b Concord. deciſ. 6. nu. 3. ſup. eod.

De

De Pignoribus, & Hypothecis.

EPITOME.

Donatio propter nuptias à principio tenet, & propterea mulier eſt præferenda cæteris creditoribus.

SVMMARIA.

1 *Promiſsio augmenti dotis retrotrahitur quo ad dominium, & præiudicat creditoribus.*

2 *l. cum hic ſtatus, §. ſi maritus, ff. de don. inter vir. & vx. & l. ſi maritus, C. eod. intellectus.*

DECISIO I. aliàs 50.

Occurrit dub. in vna Auenion. pecuniaria, de menſe April. 1540. coram R. P. D. Hieronymo Veral. Gaufredus contraxit matrimonium de anno 1517. cum Maria de Coſta, & nomine dotis habuit 800. ſcut. & idem Gaufredus ob amorem & dilectionem Mariæ dedit, & donauit in [a] augmētum dotis, & donationis propter nuptias ſcut. 300. ſuper omnibus bonis ſuis, in caſum & euentū, in quem prꝗmoriatur antequā Maria, ſtantibus liberis, vel non ſtantibus, & eadem Maria dedit, & donauit d. Gaufredo eius ſponſo 150. ſcut. in eiſdem conditionibus: poſtea verò de anno 1533. idē Gaufredus contraxit plura debita, & obligauit bona ſua Philiberto, & Perino de Prato mercatoribus, deinde d. Gaufredus omnia eius bona mobilia & immobilia dedit vxori ſuæ in ſolutum dictę dotis, cōtra quam dicti mercatores agunt, & repetunt ſua credita, & dicunt, ꝙ ipſa Maria ſatisfaciat dictis creditoribus, vel reſtituat bona, & ipſi creditores ſunt contenti ſatisfacere de dote 800. ſcut. Dubitarunt Dñi de Rota, an promiſſio augmēti dotis 300. ſcut. retrotrahatur quo ad dominium, cum ſit collata [b] poſt mortem promittentis, ita ꝙ præiudicet creditoribus, & potior ſit eis. Omnes Domini, nemine diſcrepante, concluſerunt, quòd mulier præferatur omnibus creditoribus, quia promiſſio 300. ſcut. poſt mortem Gaufredi effectuanda, fuit [c] donatio propter nuptias, collata in tempus mortis, quæ à
1 principio tenuit, & quòd † implementum conditionis & obligatio, & hypotheca retrotrahantur, vt obligationes & hypothecæ creditorum interim factæ non præiudicent donationi, per tex. in l. qui balneum, ff. qui potio. in pig. hab. Nec
2 obſt. † l. cum hic ſtatus, §. ſi maritus, ff. de don. inter vir. & vx. & l. ſi maritus, C. eod. quia Domini intellexerunt prædictas leges in donatione inter virum & vxorem, ſecus in donatione ꝑꝑ nuptias, de qua hic; quia à principio valuit, & acquiſitum fuit dominium, in quo procedit retrotractio, de qua in d. l. qui balneū, cum alijs cōcor.

ADDITIO.

a Augmentum dotis dicitur dos, & gaudet priuilegio dotis, Magon. deciſ. Flor. 34. nu.4. Borgn.deciſ.42. n.5. p.1. Non poteſt eſſe ſine dote, Rot. deciſ. 316. nu.3. p.2. Diuerſ. & debetur augmentum pro rata dotis ſolutæ, Boer. deciſ.22.n.19. & 22. & redit tale augmentum ad hæredes mariti mortuo marito, Theſ.deciſ.46.n.7. quandoque tolleratur dotis, & augmenti inæqualitas, Guid. Pap. deciſ.368.n.1.2. & 3.regulariter nō Soc.Reg.106.& 143.

b Dotis promiſsio in primis tãtum nuptijs intelligitur, nec durat oblig.ſi ſecũdo nubat l.dotis promiſsio §.fin. l.licet & l. ſtipulatum,ff.de iur. dot. Med. reg.4. & habet in ſe tacitam cõditionem ſi nuptiæ ſequentur Ampl.& lim. vt per Ian.Reg.72. Dos promiſſa habet oẽs qualitates, quas legitima, & patitur imputationem corũ, quæ legitima patitur, Magon.deciſ. Flor. 13.num. 3. & gaudet priuilegio dotis, deciſ. 86. num. 2.

c An poſsit peti dote non ſoluta, Guid.Pap. deciſ.274. num. 5.

De fideiuſſoribus.

EPITOME.

Habens bona patrimonialia vendibilia, non admittitur ad beneficium c. peruenit.

SVMMARIA.

1 Bona alienabilia propter debita de iure ſunt vendenda.

DECISIO I. aliàs 144.

Vit reſol. per omnes Domìnos in cauſa parochialis Ciuitateñ de Aldeua de Alua, quòd Io. de Anduſar, qui petebat admitti ad c.peruenit,de fideiuſ. habens domum alienabilem, non admitteretur ad remedium illius tex.quia c.peruenit, loquitur [a] in fructibus beneficiorum, cum autẽ clericus condemnatus habeat domum,debet vendere, & de venditione ſoluere fructus & expenſas actori, ita Fuit concluſ. 9. April.

1 1540. cum † bona [b] alienabilia propter debita de iure ſint vendenda, ad not. in l. à Diuo Pio,ff. de re iudi. & in d. c. peruenit. & per tot. C.de exeq. rei iud.

ADDITIO.

a Quando fructus beneficiorũ debeant vendi iux.d.c.peruenit.Bart.in l.ſtipendia,C. de excep. rei iud. Imol. in cap. 1. de cler. ægrot.in fi.4.col. Specul.in tit.de ſent. excom. §. ſequitur verſ. ſed quid ſi debitor, Hoſt. Ioan.And. Imol. & cæteri in c. reprehenſibilis de appel.Archid.in c. ſtatutum §.acceſſorem de reſcrip.in 6.

b Rot.deciſ.1142.n.2. lib.3.p.3. Diuerſ.

EPITOME.

Fideiuſſor obligatus principaliter,& in ſolidum,non gaudet priuilegio fideiuſſorum, licèt pro minore, qui non tenetur, fideiuſſerit propter iuramentum appoſitum contractui.

SVMMARIA.

1 Iuramentum confirmat contractum.

2 Obligatio ſi non valet, vt agitur, valet, vt melius poteſt cum fideiuſſores accedunt obligationi vallata iuramento.

DE

DECISIO II. aliàs 223.

PLaceñ diœceſ. dotis, cauſa vertebatur in Rota, inter Comitem Gaſparem Mariam,& filios de Scotis de Placentia ex vna, & Comitem Vgutionem de Rangonibus de Mutina,& alios ciues Mutinẽſes principaliter obligatos par tibus ex altera : In qua dub. Fuit, R. P. D. Io.Paulo cauſam propon. an iſti,qui ſe,vt principales & in ſolidum obligarunt, poſſint gaudere [a] beneficio fideiuſſorum, ita quòd ſi minor, pro quo dicuntur ſe obligaſſe,non teneatur, ita nec ipſi teneãtur, licèt vti principales ſe obligauerint,Fuit reſol. contra Comitem Vgutionem, & alios obligatos, videlicet,quòd iſti fideiuſſores
1 [b] teneantur † tam propter iuramẽtum, quod [c] confirmat contractũ, iux.not. in l.ſi quis pro, ff.de fideiuſ. quàm ex eo, quòd iſti principales & fideiuſſores ſimul,& ſemel, in eodem inſtrumento ſe obligauerint, iux.cõſ. Alex.22. pen.colum. verſ. tertio principaliter, vol.4. ad
2 quod facit,quia † quando fideiuſſores accedunt obligationi iuramẽto vallatæ, ſi non valet obligatio, vt agitur,valet vt melius valere poteſt, l.cum pater, §. filijs matrem, ff.de leg.2. Hip. in rub. de fideiuſ. num. 4. Ang. in §. fideiuſſores, in fi. inſtit. de fideiuſ.

ADDITIO.

a Quod eſt, vt ſi plures obligati ſint, omnes teneantur, §.ſi plures inſt. de fideiuſ. l.ſi plures, & l.inter fideiuſſores, ff. de fideiuſ. Quo beneficio non gaudent fideiuſſores in 5. caſibus gloſ. & Bellon. in d. §. ſi plures, Duen. Reg.334. Anton. Nicel. in concord. gl. concord. 19. nu. 177. Mant.lib.9.obſer.85.obſeru.& in apophtheg. 89. in nou. Hippol. in Rub. de fideiuſ. n.24.27. & 28. ſecundùm eſt beneficium, vt regulariter non conueniantur ante principalem debitorem, Auth. præſente, C. de fideiuſ. Fal. in 23. caſibus Duen. Reg. 335. in 45. & ampl. in 25. Port. lib. 1. ſuarum concl. Reg.41. in alijs Dec.in l.fin. ff. ſi cert. pet. in 14. Marſil. in d. Rub.de fideiuſ. num.8.

b Tenentur propter iuramentũ, Capel.Tholoſ.deciſ. 130.& 196. & vtrobique Aufr. Cremeñ ſing.42.

c Imò ſi ſtatutum prohibeat aliquem contrahere,ſi adijciatur iuramentum contractui,valet,communem dicit, Iaſ. in Auth. ſacramenta puberum, n. 53. C. ſi aduerſ. vend. Ampl. & lim. in pluribus caſibus, Bap.Villalob.concl.com.123. lit.I, in 14 Franc. Cur. in d. Auth. n. 56.

De Solutionibus.

EPITOME.

Qui ſuccubuit per tres ſententias in ſpolio, non admittitur, ad c.Odoardus, & c.peruenit,vt agat petitorio,admittitur tamen ad ceſsionem bonorum ſolutis expenſis.

SVMMARIA.

1 *Spoliator non auditur, niſi ſatisfacto ſpolio.*
2 *Contra executoriales quis non admittitur ad beneficium, c. Odoardus de ſolut. nec ad cap peruenit. de fideiuſ.*
3 *Debitum neganti ſubterfugijs, & cauillationibus non competit beneficium, c. Odoardus.*
4 *Delictum cadit in proximo pubertati.*

DECISIO L. aliàs 117.

EPiſcopus Solis agebat con
tra D. Martinum de Cor-
doua ad executionem fru
ctuum, & expenſarum in cauſa
Tolleta: della Strella tribus iam
ſententijs latis ſuper ſpolio contra
eundem, ille autem allegabat pau-
pertatem, & cum non poſſet ſol-
uere, petebat admitti ad benefi-
cium, c. Odoardus, ſiuè ad c. per-
uenit, vt poſtea poſſet agere ſuper
petitorio, in quo prætendebat ha-
bere ius, Ex parte verò Epiſcopi
inſtabatur, quòd non eſſet admit-
1 tendus; quia † ſpoliator niſi ſatiſ-
facto ſpolio non auditur, vt deciſ.
15. de reſt. ſpol. in no. aliàs 319.
& ad not. per Abb. in c. accedens,
el 2. col. 2. verſ. not. ſpoliatum,
vt lit. non conteſt. [a] etiam ad vlti-
mum quadrantem, vt tenet Bald.
in c. conquerente, de reſt. ſpol. Co-
ram R.P.D. Io. Paulo cauſam pro-
pon. Fuit dub. præſuppoſito, quòd
Martinus probet paupertatem, an
debeat admitti ad c. Odoardus, ſi-
uè ad c. peruenit, & audiri in peti-
torio: Fuit tentum per maiorem
partem, quòd etiam ſi Martinus
eſſet minor infante tẽpore ſpolij,
& ſic omnino careret dolo, & etiã
quòd in partibus ſententia eſſet la
ta in ſuum fauorem, non debet ad-
mitti ad c. Odoardus, nec ad cap.
peruenit, ad effectum agendi in pe
titorio, quia ſaltem in proſecutio-
ne cauſæ vſq. ad tertiam ſententiã
dicitur fuiſſe in dolo, & ſententia
de partibus poteſt prodeſſe ad ex-
cuſationem fructuum, & expenſa-
rum ante illam ſententiam; quia
ſententia prima excuſaret, ſecus
autem ad hoc, vt poſſit agere ſu-
per [b] petitorio, quia quo ad hoc
2 nihil excuſat eum, Ratio † quia
contra executoriales non admit-
titur ad [c] beneficia, c. Odoardus,
& c. peruenit, Staph. de lit. grat.
fol. 170. & quia beneficium huiuſ-
modi eſt denegandum illi, qui tot
vijs & ſubterfugijs negauit debi-
3 tum, † ad not. per Bart. & Bal. in
l. 1. C. qui bon. cede. poſſ. Ang. &
Iaſ. in §. fin. col. pen. de act. & li-
cèt eſſet minor, erat tamen proxi-
4 † mus pubertati, in † qua ætate
cadit delictum ad glo. in l. ſi quis
in tantam, C. vnde vi, & per Aegi.
deciſ. 551. & per Old. conſ. 199.

ADDITIO.

a Rot. deciſ. 473. nu. 4. lib. 3. par. 3. Diuerſ. Veral. deciſ. 171. 185. & 186. p. 3. & ſi admittitur, debent liquidari fructus, & expenſæ, Rot. deciſ. 296. n. 1. d. lib. 3. & par. Quid agẽ, vt ſpolium verè purgatũ dicatur, Rot. deciſ. 334. nu. 4. & 5. par. 2. Diuerſ. factaque ſpolij purgatio ab vno ex ſocijs prodeſt alijs, Veral. deciſ. 384. nu. 3. par. 2.

b Quando audiẽ ſit ſpoliator ſuper petitorio, Put. deciſ. 56. nu. 1 a. lib. 1. Rot. deciſ. 22. nu. 1. de reſt. ſpol. in antiq.

c De benef. iſtius c. Couar. latè Var. Reſol. lib. 2. c. 1. num. 9. Aliqua, Put. deciſ. 56. num. 7. lib. 1.

Digitized by Google

EPITOME.

Admittitur ad ceſsionem bonorum ſolutis expenſis ille, qui ſuccubuit per tres ſententias in ſpolio, ad c. verò Odoardus, & c. peruenit, non admittitur.

SVMMARIA.

1 *Spoliator tunc demum beneficijs, cap. Odoardus, & c. peruenit, priuatur, ſi per dolum eſt commiſſum ſpolium.*

2 *Ceſsio bonorum liberationem omnimodam non operatur, ſed ab incarceratione liberat, & debitorem releuat, donec ad pinguiorem fortunam perueniat.*

3 *Ceſsionis bonorum beneficium doloſo non competit.*

DECISIO aliàs II. 118.

IN eadem cauſa Toletana della ſtrella, per D. Martinum de Cordoua inſtabatur, quòd omnino eſſet admittendus ad remedia, c. Odoardus, ſiuè c. peruenit, ſtantibus minori ætate, quando prætenditur factum ſpolium, & breue Papę Clem. prouidẽtis Martino prædicto de beneficio motu proprio, & ex certa ſcientia declarando auctoritate Apoſtolica nulli alij ius competere, irritando aliã collationem, mandando, vt Epiſcopus Solis à poſſeſſione amoueretur, & declarando nemini alteri intellexiſſe, velle prouidere, niſi ſoli Martino, & ſtante ſententia de partibus ſuper poſſeſſione data in fauorẽ Martini, Fuit dub. R.P. D. Io. Paulo Tolom. cauſam propon. 22. Iun. 1541. an minor ætas & Breue Clem. & ſententia de partibus præbuerint Martino probabilem cauſam, vt excuſaretur à dolo, & dato quod ſic, an iſta probabilis cauſa ſuffragetur Martino, poſt tres conformes in ſpolio, vt admittatur ad c. Odoardus, ſiuè ad c. peruenit, vel ſaltem vt audiatur in petitorio, nõ parito, quo ad fructus, & expenſas: Eadem die inclinabãt quaſi omnes, quòd cauſæ, de quibus in dubio, ſint legitimæ ad excludendum dolum, & quòd ſtãtibus cauſis iſtis, vel alijs excludentibus dolũ, quòd debeat ſpoliator etiam condemnatus per tres ſentẽtias admitti ad c. Odoardus, & ad c. peruenit, & quòd tunc demum ſpoliator debet priuari his beneficijs, quando ſpolium fuit cõ-
1 miſſum cum dolo, † prout ſæpe conſiderat, & repetit, deciſ. 22. de reſtit. ſpol. in antiq. [a] Poſtea vero 3. Febr. 1542. inſtabatur, vt admitteretur prædictus Martinus ad d. remedia, & audiretur in petitorio, & Fuit aliud dub. ad eundem finem tendens, videlicet, præſuppoſito, quòd Martinus excuſetur à dolo vſque ad primam ſententiã incluſiuè, & poſt primam ſententiam, fructus ſint in ſequeſtro, & Martin⁹ ſit paratus parere, quoad expenſas, ſecundæ, & tertiæ inſtantiæ, an Martinus ſit admittendus ad ceſſionem bonorum quoad fructus, & expenſas primæ inſtantiæ, vt audiatur in petitorio: poſt dub.

propoſ. Fuit reſol. per omnes, quòd ceſſio ſit admittenda ad excuſandum Martinum à fructibus, vſque ad primam ſententiam, ſolutis tamen expenſis, ante omnia. Ratio quia alias fuit reſol. quòd toto illo tempore Martinus caruit dolo, quo caſu non denegatur remed. c. Odoardus, ſiuè c. peruenit, vt Fuit reſol. ſed quia commiſſio c. peruenit, fuit conceſſa conſtito de paupertate, quam non potuit probare ſufficienter, obtinuit commiſſionẽ, quòd admittatur ad ceſſionem bonorum, prout de iure, & viſum eſt, quòd debeat admitti, ſecundum decisionem Rotæ, quia ſi non admitteretur, daretur inconueniens, quòd non poſſet ius ſuum in petitorio proſequi, & aduerſarius ſinè iure remaneret in beneficio. Nec obſt. l. 1. C. de ceſ. bon. quæ dicit, quòd tantum iuuat ceſſio, vt debitor non incarceretur, quia benè verum eſt, quòd ceſſio non opera-

2 tur [b] liberationem † cedentis, ita, quòd non ſoluat veniente [c] pinguiore fortuna, ſed extra hunc effectum, benè operatur alios effectus, vt ibi dicit gloſ. & ſuppoſito, quòd propter ceſſionem, non poſſet fieri executio contra Martinũ, immo quòd haberetur, ac ſi ſoluiſſet, nihil eſt quòd impediat quò minus poſſit audiri in petitorio, voluerunt tamen Domini, quòd detur Epiſcopo tempus quatuor mẽſium ad mittendum ad partes ad indagandum, an Martinus habeat alia bona, quàm ea, quæ hic declarauit, & quòd daretur, quo ad hũc effectum remiſſoria, & quòd, ſi reperiretur habere alia bona, non audiretur, niſi facta integra ſolutione fructuũ, quaſi adhibuerit dolum, qui redderet ipſum indi-

3 gnum commodo ceſſionis, † quæ deciſ. fundatur in deciſ. 31. de re iud. in antiq. vbi loquitur in ſpoliatore volente audiri in petitorio, & in deciſ. 22. de reſtit. ſpol. in antiq. & quia in omnibus caſibus, in quibus cedentes admittuntur ad ceſſionem bonorum, non poſſunt amplius moleſtari ſuper debitis, l. qui bonis. ff. de ceſ. bon.

ADDITIO.

a Concord. Veral. deciſ. 183. num. 1. & 2. par. 3.

b Vide Brun. de ceſ. bon. q. 19. princ. nu. 1. & 3. Soc. Reg. 20. & 46. vbi ponit regulam ceſſione bonorũ à debito liberari p l. 1. ff. & Cod. qui bon. ced. poſ. & lim. 8. mod. & Ampl. 3. Iſdem Reg. 65. vbi lim. 28. mod. Ben. Vad. in verbo cedens bonis inter Reg. Diuerſ. lim. 18. mod. per ceſſionem non detruditur, quis in carcerem, Brun. de ceſ. bon. q. 3. n. 1. & 7.

c Cedens bonis ſi ad pinguiorem fortunam reuertatur, conuenitur, tantũ in id, quòd facere poteſt pro eo, in quo debitor poſt ceſſionem remanſit, Brun. vbi ſup. q. 3. princip. num. 5. Niſi ceſſerit vituperosè vt puta in loco publico vadat nudus, vel poſteriora ter ad lapidem, vel columnam percutiat, Bald. conſ. 301. lib. 5. Nã tunc eſt liberatus à debito prorſus, Brun. d. q. 3 nu. 5. Quando dicatur fieri vituperosè 6. q. princ. per tot. vbi quod tunc fit infamis, ſecus ſi non vituperosè: In Vrbe cedens

bonis

bonis aſcendit Leonem marmoreum in ſcalis Capitolij poſitum, & ibi nates percutiens dicit cedo bonis, Cyn. in l. 1. C. de ceſ. bon. in ciuitate Bononiæ quando publicè fit, cedens oſtendit poſteriora in loco detto la Ringhiera, & ibi dicit cedo bonis. Quando non ſit admitten̄ ceſſio bonorum, Rot. deciſ. 113. n. 1. lib. 3. par. 3. Diuerſ. Boer. deciſ. 349. nu. 8. regulariter admittitur, l. 2. C. ne lic. poten. Fal. in 9. caſibus, Soc. Reg. 48. & in l. ſi vtrumque, C. eod. & Reg. 67. vbi lim. 9. mod. Diaz Reg. 24. Ceſſionis triplex eſt effectus, Rot. deciſ. 31. num. 4. circa principium numeri de ſent. & re iudic. in antiq. Dum dicitur, quod quis euadit detruſionem à carceribus, propter ceſſionem, aduertas, quod cum eſt detruden̄ in carceribus debent carceres eſſe publicæ non priuatæ l. ob æs & Auth. immo ibi poſita, C. de act. & oblig. l. 3. §. pen. & ibi Bart. & Bald. de ſuſp. tut. Aret. in §. fin. colum. 1. verſ. ſi vero eſt maior inſt. de act. & inde eſt, quòd valet ſtatutum, quòd quis in carcere publico detineatur, non autem in priuato Bal. in l. 1. col. 2. in prin. de ceſ. bon. & debet talis carcer ſolum eſſe quædam detentio in aperta, & libera cuſtodia l. nemo C. de exact. tribut. lib. 10. ex qua non poteſt ſequi crudelitas, nèc inhumanitas.

EPITOME.

Habens immobilia, tenetur vendere, nèc excuſatur, quòd ex eorum redditibus non poſsit ſatisfacere.

DECISIO III. aliàs 291.

IN cauſa Ariminen̄ parochialis S. Apollinaris de Montegallo inter Carolum Vanello ex vna, & Gabrielem della Loca ex altera, Fuit tentum, quòd Carolus cõdemnatus ad fructus, & expenſas ſuper præfata parochiali, licèt probet, quòd ſolùm habet in redditibus de bonis immobilibus, quæ poſſedit, 12. duc. quæ non ſufficiunt ad eius ſubſtentationem, cũ ſit Doctor, Carolus prædictus non dicitur [a] pauper, & quòd teneatur ſoluere fructus, & expenſas vẽdendo præfata bona immobilia, nihil fuit allegatum, ſed ſic reſol. per Dominos 7. Nouemb. 1539. inueni poſtea tex. in l. qui bonis, ff. de ceſ. bòn. Io. de Imo. tenet in l. maritus, ff. ſol. matrim.

ADDITIO.

a Non habet paupertas opus probatione, Put. deciſ. 87. n. 2. lib. 1. ille dicitur pauper, qui non habet quinquaginta aureos in bonis c. in primis 1. q. 1. DD. in §. ſed & propter paupertatem inſt. de excuſ. tut. Rip. in l. ſi conſtante nu. 28. ff. ſol. matr. Iaſ. in l. 2. §. ex his n. 16. ff. de verb. oblig. Conat. Anchon. lib. 2. c. 20. vbi quis dicatur pauper, & priuilegia pauperum, Iaſ. in l. 3. verſ. 5. qui pro rei col. 5. in fin. ff. qui ſatiſdict. cog. & in Auth. præterea n. 27. C. vnde vir & vxor, Alex. conſ. 15. lib. 3. Aym. conſ. 199. n. 5. Nouel. Tract. ad defenſ. c. 2. ferè per tot. 1. Paupertas nihil habet durius, quàm quod ridiculos facit homines, inde eſt, quòd Salomon Prouerb. 4. c. 19. ait diuites addunt amicos plurimos, à paupere auté & hi, quos habuit, ſeparantur, & Prouerb. 7. cod. fratres hominis pauperis oderunt eum, inſuper, & amici receſſerunt ab eo, & Prouerb. 20. c. 14. etiam proximo ſuo pauper odioſus erit, amici verò diuitum multi; Ad quod reſpiciens Deus omnipotens per Salom. commendat nobis pauperes ſub ſpe remunerationis Prouerb. 21. d. c.

14. qui

14. qui deſpicit proximum ſuum peccat, qui autem miſeretur pauperis, beatus erit & Prouerb.31.eod. qui calumniatur egẽtem exprobat factori eius, honorat autẽ eum, qui miſeretur pauperis, & Prouerb. 5.c.17.qui deſpicit pauperem, exprobrat factori ſuo, & Deus Dominus noſter Ieſus Chriſtus ore proprio, quòd vni ex mi nimis meis feciſtis mihi feciſtis, Math. c. 25. & quicunque dederit potum aquæ frigidæ vni ex meis minimis recipiet mercedem ſuam, Math. c.10. & 19. Hęc intelligas de paupere, qui differt ab illo, qui diuitijs terræ abundat illo namque ex prę dictis inferior videtur, Altera eſt paupertas, quæ ſuperat diuitias, quæ non conſiderat bona terrę, cum communis ſit diuiti & pauperi, de qua paupertate S.Ioan. Chriſoſt. ſup. S. Math. Homel. 15. poſt princ. verba habet; & de illa paupertate Deus & Dominus noſter Ieſus Chriſtus ait, Beati pauperes ſpiritu, quoniam ipſorum eſt Regnum Cęlorum, Beati mites corde, quoniam ipſi poſſidebunt terram, Math. c. 5. & hinc apud I. C. plerumque diues non tam patrimonio, quam fide & bonis moribus æſtimatur l. ſi quis ſtipulatus, §.fin.de verb. oblig. l.ſcire oportet §. fin. de tut. & cur. dat. §. fin. inſt de ſuſpect. tut. & è conuerſo pauper ille mo ribus pauper, & fidelitate, licèt diuitijs abundans d.§.fin. de ſuſpec. & Salomon. Prouerb. 7. c. 13. eſt quaſi diues, cum nihil habeat, & eſt quaſi pauper, cum in multis diuitijs ſit.

Concord.deciſ.1. ſup.de fideiuſ. quantum ad illud, quòd prius bona propria ſunt vendenda, quam fructus Eccleſiæ applicandi creditoribus.

De Donationibus.

EPITOME.

Donatio facta filio ſpurio non valet vltra legitimam, etiam ſi ſit iuramento confirmata, ſed benè facta concubinæ.

SVMMARIA.

1 *Concubina matri ſpurij, an donari poſſit.*
2 *Miles poteſt donare concubina intelligi, vt nu. 3.*
3 *Donatio abſenti facta, an ſit valida ratihabitione ſequuta.*
4 *In militibus quæ requirantur.*

DECISIO I. aliàs 188.

Capitaneus Maſius arcis S. Archãgeli Auximan. diœceſis nullis relictis filijs legitimis, excepto ſpurio filio & fratre, mortuus eſt, filius autem ſpurius nomine Baptiſta, omnia bona occupauit, frater Capitanei Maſei, agit contra Baptiſtam, dicens, quòd erat incapax ſucceſſionis, ille autem Baptiſta allegauit donationem factam om nium bonorum iuramento firmatam, in qua filio & Leonoræ concubinæ omnia donauit reſeruato ſibi vſufructu, & 500. ducat. ad teſtandum, qua donatione ſtante poterat bona patris retinere, & habere, non iure ſucceſſionis, ſed iure donationis factæ inter viuos: ex parte fratris allegatum extitit donationem nõ valere, quia fuit ſpurio incapaci facta. Fuit dub. in Rota R.P.D. Epiſcopo Rauel. cauſam propon. præſuppoſito, quòd Io.Baptiſta ſinè veri præiudicio ſit ſpurius, an donatio ſibi facta per patrem ſit valida. 19. Iun. 1543. Fuit tentum, quòd extra alimenta filij ſpurij, donatio non teneret

in

in perſona filij ſpurij, per l. ſi is qui ex bonis, ff. de vul. & pupil. l. 1. C. de natural. liber. etiam cum iuramento, Domin. in c. 1. col. fin. verſ. quid ſi Epiſcopus, de filijs presbyt. lib. 6. Feder. conſ. 275. Dec. conſ. 271. col. 4. & reſpectu alimentorum valida eſt, tex. in c. cum haberet, de eo qui dux. in matri. Sed dicebatur in eadem
1 cauſa, quòd † licèt donatio facta filio [a] ſpurio non valeret, matri tamen [b] concubinæ donatio eſſet valida, per l. affectionis, cum alijs ff. de donat. & ſic accreſcebat eidem matri altera pars, iure accreſcendi, vt no. Bar. & Alex. in l. ſi mihi, & Titio, ff. de verb. oblig. Et licèt
2 Maſius † eſſet miles, benè potuit donare concubinæ, ad no. in l. mi-
3 les, ff. de re iudi. quia † milites nō reſidentes in militia, prout non reſidebat Maſeus, non [c] gaudent priuilegijs militum, vt donatio facta concubinæ à milite irritetur. Fuit dub. 22. Iun. 1545. preſuppoſita incapacitate Baptiſtæ, an donatio ſubſiſtat in perſona matris, ita quòd habeat locum ius accreſcendi, præſuppoſita eius ratificatione: Fuit tentum per omnes, quod donatio fuit valida in perſona matris, data eius legitima ratificatione, nèc materia militis habet locū in militibus noſtri temporis: quia
4 † requiruntur poſita ſuper gl. in l. pen. ff. ex quib. cau. maio. & ratificatio poteſt hodie præſtari, cum nulli ſit ius quæſitum irreuocabile, c. ſi tibi abſenti, de præb. lib. 6.
5 quia † aliàs donatio facta abſenti non valet, niſi [d] cum ratihabitione, Paul. conſ. 197. 2. dubio. Goz. conſ. 14. col. 2. Dec. in l. contractus, ff. de reg. iur. in 5. colum. & conſ. 226. col. pen.

ADDITIO.

a Quis dicatur filius ſpurius, §. ſi aduerſus ea inſt. de nup. Rot. deciſ. 1168. nu. 3. lib. 3. par. 3. & deciſ. 547. num. 5. par. 1. Diuerſ. gloſ. magiſtralis in princ. tit. inſt. de adopt. Card. Paleot. de not. & ſpur. Eſt capax cuiuſcunque ſucceſſionis præterquam paternæ, Rot. deciſ. 617. nu. 1. p. 1. lim. vt ibi n. 2. & 3. deciſ. 170. nu. 4. & 505. nu. 5. par. 2. quid in ſucceſsione matris, deciſ. 808. n. 1. p. 1. Diuerſ. Videñ eſt Bulla Pij V. ſuper ſucceſſione naturalium, quę adeo prohibet illorum ſucceſſionem, vt poſſit dubitari nunquid habere poſſit locum diſpoſitio cap. cum haberet extra de eo qui dux. in matr. &c. circa cuius Bullæ intellectum, Rot. deciſ. 214. n. 2 par. 1. Diuerſ.

b Donatio facta concubinæ ad effectum nubendi valet, Rot. deciſ. 203. n. 2. p. 1. Diuerſ. facta concubinario non valet ſi concubina per fraudem inducta fuit, & ſi iurauit, relaxabitur, Aegid. concl. 224.

c Tex. ad litteram in §. ſed hactenus inſt. de milit. teſtam. l. ne quidam, C. de teſtam. milit.

d Donatio ſtipulata à Notario nomine abſentis debet per eum acceptari ad effectū acquiſitionis dominij, vel poſſeſſionis, Rot. deciſ. 683. n. 4. p. 1. Diuerſ. & interim reuocari nō poteſt, quod quis eſt ſtipulatus pro abſente ſiuè donator, vel notarius, Rot. deciſ. 489. num. 1. eod.

De

De Teſtamentis.

EPITOME.

Vxor ſecundi matrimonij poteſt habere tantum, quantum importat legitima cuiuslibet filii ex primo matrimonio.

SVMMARIA.

1 *l. hac edictali verſ. ita tamen, & §. optimè, C. de ſecund. nup. intellectus.*
2 *Vxor ſecundi matrimonij debet conſequi quantum filius, ſiuè filius agat ad ſupplementum, ſiuè non.*
3 *Legitima ſuppletio fit à lege.*

DECISIO L aliàs 231.

Fvlginaten̄ legati cauſa vertebatur in Rota inter D. Ludouicum de Comitibus ex vna, & D. Violantem Mauritiam partibus ex altera, Io. Franciſcus habuit primam vxorē, ex qua habuit quinque filios, videlicet præfatum Ludouicū, & quatuor fęminas, & omnibus reliquit plura bona, vni tamen ex eis reliquit ſummā 520. Floren. contraxit etiam matrimonium cum prædicta Violante ſecundò, & in eius teſtamento reliquit duò mille Floren. vltra eius dotem, ex parte Ludouici dicebatur legatum eſſe inualidum, & quantitatem eſſe exceſſiuam. Fuit dub. 16. Apr. 1543. R.P.D. Thoma de Thanis cauſam propon. an legatum 2000. floren. relictum per quondam Io. Franciſcum d. Violāti ſit validum, vt debeatur: Fuit deciſum per omnes, quòd coniux ſecundi matrimonij, poteſt habere tantum, quantum valet legitima cuiuslibet filij ex primo matrimonio, per text. in l. hac edictali, verſ. ita tamen, & §. optimè, C. de ſecun. nup. ſi tamen fuerit relictum vxori minus legitima, debet habere tantum, quantum legitima filij, cum ſemper legitima filij, habeatur pro relicta, quia lex ſupplet, & quod † ſic ſit intelligenda d.l. hac edictali, quia ſic dicit eſſe communem opinionē Dec. in l. humanitatis, C. de impu. ſubſt. & ibi Franc. de Aret. ſed fuit contra hanc deciſ. Rotæ informatum per partes, & iterum 27. Apr. 1542. fuit poſitum idem dub. & Fuit per omnes tentum, quòd l.[a] hac edictali, C. de ſecund. nupt. tribuens coniugi legatum, vſque ad quantitatem relictam filio, ex primo matrimonio, cui minus relictum eſt, habeat locum, dum tamē relictum fuerit vſque ad legitimā, nam cum Filius, cui minus eſt relictum, poſſit agere ad [b] ſupplementum, ideo videtur relicta legitima,
2 & per conſequens [c] coniux debet habere, quantum valet legitima filij, & hoc debet habere, ſiuè filius egerit ad ſupplementum, ſiuè
3 non, Dec. in conſ. 246. Quia † ſuppletio legitimæ à lege fit ipſo iure, vt tenent Bart. & Saly. in l. ſtichum, C. de inof. teſtam. & tenet Bertran. conſ. 56. & plus placuerunt rationes in fauorem Violantis, quā aliæ, & ſic Fuit concluſum.

A D-

ADDITIO.

a Bald. conſ. 22. p. 5. Dec. conſ. 19. Pap. in form. libel. quo vxor agit ad dotem, gl. dictæ dominæ ſub n. 1. vbi Add. copioſa Rom. conſ. 44. 447. & 448. Fulg. conſ. 97. Durand. de art. teſtam. tit. 6. Cautel. 65.
b Dicitur ſuppleri, qñ illud, quod deeſt additur, Rot. deciſ. 25. num. 4. p. 2. Diuerſ. Non poteſt ſupplementum legitimæ per ſtatutum prohiberi nè petatur, Rot. deciſ. 964. num. 1. lib. 3. par. 3. Diuerſ.
c Rot. Bonon. ſuper Auth. præterea C. vn. vir. & vx. q. 4. num. 20.

EPITOME.

Teſtamentum etiam ad pias cauſas ſtipulatum per alium notarium, quàm matriculatum in archiuio Rom. Curiæ, non valet propter bullam Iulij II. quæ non attenderetur, quando teſtamentum eſſet ſtipulatum in loco, vbi eo tempore eſſet magna peſtis.

SVMMARIVM.

1 *Bul. Iul. loquens de teſtamentis conferendis quomodo intellecta.*

DECISIO II. aliàs 232.

FVit ſtipulatum quoddam teſtamentum in curia, in quo fuit relictum legatum priori, & cõuentui monaſterij S. Praxedis de Tuderto, legatũ petebatur ex parte hæredum prætendentium venire ad bona defuncti ab inteſtato, & fuit allegatum teſtamentum eſſe nullum: quia non fuit ſtipulatũ corã vno ex notarijs archiuij Romanæ Curiæ, ſtante bul. Iul. ij. irritante omnia teſtamenta corã alijs notarijs, his tamen acceptis ſtipulata, Ex parte autem prioris probatum fuit teſtamentum tanquam factum [a] ad pias cauſas per notarium, & per vnum teſtem deponẽtem de ſtipulatione teſtamenti, qui circa tenorem teſtamẽti referebat ſe ad præfatum teſtamentum, & his probationibus prætẽdebat teſtamentum valere, de menſe Nouemb. 1544. R.P.D. Epiſcopo Rauel. cauſam propon. Fuit dub. an teſtis legitimè ſit teſtificatus modo ſupradicto, Inſuper an tale teſtamentum ad pias cauſas per notarium nõ matriculatum in archiuio Romanæ Curię ſit validum, maximè, quia dicebatur, quòd fuit factum tempore peſtis: Fuit tentũ per omnes Dominos, vno tamen excepto, quòd teſtis, qui in depoſitione ſua ſe refert ad teſtamentum nullum, non probat tenorem teſtamenti: quia hoc eſſet ſe referre ad notarium, & ſic notarius, & ipſe eſſent vnus teſtis, Item quòd ſtaret in poteſtate notarij, dare vnum teſtamentum eius tenoris, qui ſibi placuerit, quod non eſt dicendũ, maximè quia teſtis deponit, quòd non recordatur de tenore teſtamẽti, ſed quòd refert ſe ad teſtamentum, & quo ad Bull. Papæ Iul. ij. tentum eſt, quòd procedat etiam quo ad teſtamentum ad pias cauſas propter verba exuberantia in ipſa contenta, videlicet, quòd conſtituitur numerus notariorum in archiuio, qui habeant ſumere in notam omnia inſtrumenta, teſtamen-

menta, contractus, & publicas ſcripturas, tàm ſuper ſpiritualibus, quàm temporalibus, etiam profanas inter quaſcunque perſonas, & de quibuſcunque negotijs, & niſi notarij ſint deſcripti in archiuo & examinati, & approbati in alma Vrbe, eiuſque diſtrictu, de aliquibus contractibus rogari non poſſint; & ſi ſecus fecerint, vltra hoc, quòd pro falſarijs puniantur, corũ notis, & inſtrumentis nulla prorſus fides adhibeatur, Inſuper dictũ
1 eſt per omnes, † quòd d. bul. non comprehendat caſum, quando teſtamentum eſt ſtipulatum in loco, in quo eo tempore eſſet magna [b] peſtis, per not. per Ang. in l. ſi vacantia, C. de bo. vac. lib. 10. & per Iaſ. latè in l. fin. C. de teſta. vbi loquitur de teſtamento facto tempore peſtis, Pariſ. conſ. 32. num. 12. lib. 3. & hæc eſt bona deciſ. & exemplaris.

ADDITIO.

a Teſtamentum alias valet ad pias cauſas nu tu, Rot. deciſ. 74. nu. 19. p. 2. Diuerſ. & ibi quod ſufficit conſtare quibuſcunque indicijs n. 13. DD. in l. hac conſultiſsima §. ex imperfecto, C. de teſtam. quid ſi ſcriptum ſit manu teſtatoris nullis interuenientibus teſtibus an validum d. deciſ. n. 1. & per notas inuſitatas Illuſtriſ. & Reuerendiſs. Card. Mantic. de coniect. vltim. volunt. lib. 6. tit. 3. n. 3. vbi per tot. de teſtamentis ad pias cauſas.

b Teſtamentum tempore peſtis poteſt conſici cum minori numero ſeptem teſtium, Put. deciſ. 372. in princ. lib. 2. & quomodo valeat eo tempore, deciſ. 382. n. 1. eod. tunc cum minori num. teſtium fieri poteſt ex quo eo tempore, nèc teſtes, nèc notarius haberi poſſunt Nouel. Reg. 209. lim. 2. mod. Turz. com. concl. Reg. 9. lib. 2 De priuilegijs competentibus tempore peſtis, Ripa in Tract. de peſte.

EPITOME.

Grauatus reſtituere hæreditatem, aut eius partem, ſi non obtinuerit diſpenſationem ab ordine, putà ſubdiaconatus, vel alterius ordinis, non tenetur reſtituere, quia conditio hæc, ſiue ſit appoſita inſtitutioni, ſiuè fideicommiſſo eſt impoſsibilis de iure, & dependet à voluntate Papæ, an velit diſpenſare.

SVMMARIA.

1 *Conditio impoſſibilis à voluntate principis dependens, adiecta inſtitutioni, vitiatur, pura manente inſtitutione.*

2 *Teſtator non poteſt apponere conditionem contra ius.*

3 *Legata conditionalia per teſtatorem relicta, ad effectum impediendi vitam contemplatiuam, debentur in ſolidum talem vitam eligenti.*

DECISIO III. aliàs 235.

HAereditatis & bonorum Barchinoneñ cauſa litigabatur in Rota, quidam nomine N. habitator, & vicinus vrbis Barchinoneñ in Hiſpania filios ſuos Franciſcum & Io. hæredes inſtituit, Io. autem erat cõſtitutus in ordine ſubdiaconatus, hunc grauauit, vt diſpenſationem procuraret, & habilitaretur ad matrimonium contrahendum, aliàs reſtitueret dimidiã partem hæreditatis Franciſco, diſpen-

penſationem ad contrahendum matrimonium Io. non habuit, ideo Frãciſcus petijt in partibus dimidiam partem ob conditionem non adimpletam, & ob aliquod grauamen, ſeu aliàs cauſa ad Rom. Cur. deuoluta in Rota, Io. allegauit, q conditio appoſita inſtitutioni, ſeu grauamini fideicommiſſi erat impoſſibilis, & erat habenda pro non adiecta; quia pendebat à voluntate Principis. Fuit dub. de menſe Febr. 1544. R.P.D. Io. Paulo cauſam propon. an quia Io. non impetrauit diſpenſationem, teneatur reſtituere medietatē hæreditatis Frãciſco. Fuit tentum per Dominos, quòd ſiuè conditio præfata fuerit appoſita inſtitutioni, ſiuè fideicommiſſo, non tenetur reſtituere dimidiam hæreditatis partem, & nihil refert, an conditio ſit adiecta reſtitutioni, an verò inſtitutioni, licèt in verbis videatur eſſe diſcrimen, per doct. Bart. quæ communiter tenetur in l. 1. ff. de condi. inſtit. & quia hæc conditio eſt impoſſibilis [a] de iure, quia promoto eſt impoſſibile, vt poſſit [b] contrahere matrimonium, & Papa non diſpenſat cõtra ius ſinè cauſa, & non præſumitur in hoc caſu cauſa, vel quia eſt impoſſibilis de facto, cum dependeat à voluntate principis, & propter has rationes, vitiatur conditio, & remanet inſtitutio pura, † vt per Bart. in d. l. 1. Bald. in l. 1. C. de inſt. & ſubſt. Iaſ. & Alex. in l. Iulianus, §. conſtat, ff. de leg. 1. Nèc huic deciſ. impedimentum dedit, quòd cum conſtaret de voluntate teſtatoris, quòd non impleta conditione medietas reſtitueretur, ad not. per Dec. in conſ. 259. & ſeq. & in conſ. 419. & conſ. ſeq. & conſ. 414. quia fuit reſponſum, quòd
2 † teſtator non potuit talem conditionem apponere; quia erat contra ius, vt in auth. de ſanctiſ. Epiſc. colla. 9. tit. 15. & ita eſt communis concluſio, vt tenet Felyn. in c. in præſentia, de prob. & ibi Dec. col. 28. num. 227. verſ. poſtremo,
3 circa gloſ. vbi † vita contemplatiua non poteſt impediri, & ſi relinquantur mulieri 200. ſi nupſerit, & 100. ſi [c] ingrediatur monaſterium, reijcitur conditio, & dantur 200. ingredienti monaſterium, licèt contrarium diſpoſuerit teſtator, & item dicitur per Modern. in d. §. conſtat, l. Iulianus, ff. de l. 1.

ADDITIO.

a Conditio impoſſibilis, quàm poſſibilem credidit teſtator, vitiat diſpoſitionem, Card. de coniect. vltim. volunt. lib. 3. n. 7. tit. 10. aliàs non vitiat, ſed vitiatur lib. 7. tit. 1. n. 18. idem dic de conditione turpi lib. 11. n. 12. tit. 16. dicitur conditio impoſſibilis altero de tribus modis Natura, iure, & facto, Natura tangere cœlum digito, & ſimilia, quæ prorſus impoſſibilia ſunt; Iure, vt eodem tempore duas habere vxores, vel vxorem ſororem ducere, & ſimilia, quæ de iure fieri non poſſunt l. cõditiones contra edicta, ff. de cond. inſt. Facto, vt dare montem Aureum de his tribus gl. & DD. in §. impoſsibilis de hæred. inſt. & §. impoſsibilis inſt. de inut. ſtipul.

ſtipul. l. 1. ff. & C. de cond. inſt. Pap. in form. libel. excip. cont. poſit. gloſ. impoſſibile, Oldendus in tract. de act. loc. communi Rub. de poſit. nu. 37. Ioſeph. Ludouic. deciſ. Peruſ. 81. n. 5. de conditione iuris & facti, Card. de coniect. vlt. volunt. lib. 10. tit. 5. nu. 5. prima duo genera non vitiant, ſed vitiantur, tertium vitiat, vt per DD. ſup. citatos, & gl. in d. §. impoſsibilis. Conditio iterum eſt, vel poteſtatiua, vel cauſalis, vel mixta, l. vni. §. ſin autem aliquid, C. de caduc. toll. Bart. qui declarat in l. 1. per tot. de inſt. & ſubſt. vbi Bald. nu. 11. Salyc. & alij in l. ſi pater in princ. eod. tit.

b Simile dicitur per Put. deciſ. 87. n. 1. lib. 2. ſi adiecta conditio, quòd filius ſubdiaconus ſit hæres, ſi Papa infra annum diſpenſet, vt effectualiter matrimonium contrahere poſsit, habetur pro impoſsibili, & non vitiat, ſed vitiatur, quia eſt impoſſibilis conditio de iure.

c Conditio de nubeñ, an intelligatur de matrimonio ſpirituali, Card. coniect. vlt. volunt. lib. 11. tit. 18. nu. 26. An dicatur conditionale legatum factum filiabus de dote per parentes cum nupſerint, Capel. Tholoſ. q. 183. & ibi Aufr.

EPITOME.

Inſtitutus in re certa poteſt capere poſſeſſionem propria auctoritate, dummodo non ſit reſiſtentia ex parte poſsidentis.

SVMMARIA.

1 *Poſſeſsio continuata operatur iuris effectum, etiam quo ad interdictum recuperandæ, quod ex priuatione poſſeſsionis reſultat.*

2 *Teſtator non poteſt facere, quin in ſuo teſtamento leges locum non habeant & conſ. Bald. 234. declaratur.*

3 *Inſtitutus in re certa, ſinè vitio ſpoliationis capere poteſt poſſeſsionem, etiã ſi hæres vniuerſalis actualiter & corporaliter poſſeſsionem apprehendiſſet.*

4 *Creditor ex facultate debitoris poteſt ingredi poſſeſsionem rei pignoratæ, ſinè vitio ſpolij, etiam ſi alius ſit in plena poſſeſsione intellige vt n. 5.*

DECISIO IV. aliàs 302.

Lis non leuis fuit diſcuſſa inter Comitem Gaſparem, & eius fratres ex vna, & Comitem Iacobum ex altera ſuper Placentin. Caſtri Sarmati, in quod Iacobus ſua propria auctoritate fuerat ingreſſus, Comite Gaſpare & fratribus in plena poſſeſſione præfati Caſtri extantibus, ſuper ſpolio agebatur, & ad excludendum ſpolium ex parte Iacobi fuit allegatum, potuiſſe ingredi in poſſeſſionẽ propria auctoritate ex voluntate teſtatoris, quia [a] inſtitutus in re certa, ex voluntate teſtatoris poteſt capere poſſeſſionem propria auctoritate, vt not. Bart. & alij in l. ex facto, ff. de hęre. inſtit. tex. in l. quoties, C. eo. Ex parte autem Gaſparis, & fratrum fuit replicatum nõ potuiſſe ingredi in poſſeſſionem d. caſtri, ſtante decreto, & conſtitutione in eodem caſtro, ꝙ poſſeſſio caſtri prædicti poſt mortem poſſidentis continuetur ſinè aliqua apprehenſione in hæredes vniuerſales, quo ſtante competit interdictum vnde vi, ex d. continuatione virtute decreti, ad not. per Soc. in l. rem quæ nobis, q. 5. ff. de acqu. poſſ. Dec. in conſ. 84.

Iaſ.

Iaſ.in conſ.146. vol.4. quod confirmatur ex doct. Fabr. in §. ſin. autem, col.2. verſ. verius autem, inſtit. de hære. quali. & diffe. vbi
1 dicit quòd [b] poſſeſſio † continuata operatur iuris effectum, etiam quo ad [c] interdictum recuperan. quod ex priuatione poſſeſſionis reſultat, ad l. ſi quis ad ſe feudum, C. ad l. Iul. de vi. pub. & inſuper quod ſi Iacobus poſſeſſionem aliquam habuit, fuit iure familiaritatis, ad l. qui iure, ff. de acquir. poſſeſſ. Fuit ſuper hoc reſol. per quinque ex Dominis, tribus tamen ex eis contrariū tenentibus, de numero quorum trium fui ego, videlicet quòd Iacobus non poſſederit iure familiaritatis, ſed iure proprio propter inſtitutionem ſibi in d. caſtro factam, cum per inſtitutionem videatur ſibi data facultas poſſidendi propria auctoritate, & ſtante titulo inſtitutionis, ceſſat præſumptio poſſeſſionis iure familiaritatis, & licèt decretum transferat poſſeſſionem, quo ad omnem iuris effectū, & mortuo teſtatore, filij & hæredes poſſederint, nihilominus dicitur, quòd teſtator inſtituens in certa re, ideſt in caſtro Iacobum, dedit ei facultatem capiendi poſſeſſionem propria auctoritate, etiā quòd portiones hæredum, qui virtute decreti poſſidebant, & hoc Tenuit maiors pars, Sed alij Domini & ego, diximus, quòd propter decretum, cum quo teſtator præſunitur ſe voluiſſe conformare, non videtur dediſſe facultatem Iacobo intrandi poſſeſſionem, alios ſpoliando propria auctoritate, & ad excusādum delictum dicebamus, quòd videretur poſſediſſe pro portionibus aliorum iure familiaritatis, Imò ego vlterius proceſſi, q; eſt fortius, ſcilicet, quòd etiam ſi teſtator expreſsè dediſſet facultatem intrandi propria auctoritate, non potuiſſet intrare propter decretum habens vim legis, quòd ipſe
2 † teſtator non potuit facere, quin in ſuo teſtamento locum habeat, ad no. per tex. & DD. in l. nemo poteſt, ff. de leg. 1. nec potuit decreto derogari, ad not. per Iaſ. conſ.46. vol.4. Sed contrariū fuit deciſ. per d. l. quoties, C. de hære. inſtit. nec repugnauit decretum, vt tranſmiſſio poſſeſſionis fiat de patre in hæredes vniuerſales, & cō
3 tinuetur; quia † inſtitutus in re certa, licèt ſinè vitio ſpoliationis, capere poteſt poſſeſſionem, etiam ſi hæres vniuerſalis actualiter, & corporaliter poſſeſſionem apprehendiſſet, Iaſ. poſt alios in l. non dubium, C. de ll. & per not. per Bar. in
4 l. creditores, C. de pigno. vbi † creditor ex [d] facultate debitoris poteſt ingredi in poſſeſſionem rei pignoratę ſinè vitio, etiam ſi alius ſit
5 in poſſeſſione plena, Illud † tamen eſt intelligendum, dummodo non ſit reſiſtentia ex parte poſſidentis, quia tunc non poteſt ingredi, habens talem facultatē, & ſic eſt intelligendus, Bald. qui contrarium

dicebat,conſ.234. quod conſ. fuit alleg. per aduocatos Comitis Gaſparis, & eius fratrum.

ADDITIO.

a Inſtitutus in re certa, etiam ſi dicatur ſpoliaſſe cohæredes, dicitur ſine vitio ſpolij poſſidere, Rot.deciſ.904. nu.1. lib.3.p.3. Diuerſ. quando, & an habeatur loco hæredis, vel legatarij, vide diſtinctionē Rotæ deciſ.902. n.1.eod. Non dicitur neque hæres vniuerſalis, nèc legatarius, ſed tertia ſpecies de natura vtriuſque participās communem dicit, Rot.deciſ.712.n.5.p.1. Diuerſ. quandoque fit hæres vniuerſalis nullo exiſtente hærede vniuerſali, deciſ. 194. n.5. p.2. & tunc requiritur, ſi aliquis eſt ſcriptus hæres vniuerſalis, quod repudiet expreſsè de communi, Rot.deciſ.800. n.4.p.1. Diuerſ. facta mentione rei intelligitur vniuerſalis, Card. de coniect.vlt.volunt. lib.5. tit.7. n.23. aliqua lib.3. tit.10. num.9.

b Præſumitur poſſeſſio continuata, niſi probetur aliquis actus intermedius continēs priuationem poſſeſſionis, Rot. deciſ. 4. nu.14. par.2. vel non conſtans de poſſeſſione alterius, deciſ.62. nu.6.p.2. Diuerſ. Probatur per teſtes deponentes aliquem percepiſſe vinum vel oleum, deciſ.1818. n.1. p.3. lib.3. Diuerſ.

c Iſtud interdictum cum petitorio intentari poteſt communiter gl.& DD.in l.incerti, C.de interdict. l.fundi, ff.de vi & vi arm. lim. 2. mod. Soc. Reg.236. an illi noceat ſententia lata in interdicto vtī poſſidetis, DD. in c.veniens de præſcrip. Abb. in c. pen. n.1. ex de ſent. & re iudic.

d Alias ſine facultate non poteſt creditor propria authoritate occupare bona debitoris, etiam quod ſint ceſſa, Brun. de ceſſ. bon. q.18. nu. 1. in princ. nèc illum propria authoritate, etiā ex cauſa ſuſpicionis capere l. ſi ab arbitrio, ff. off. ſatiſd. cog. lim.4. mod. Ian. Reg. incipiente creditores regulariter lim.2. mod. Soc. Reg. 78. Ampl. in 5. Gomeſ. §. ſupereſt n.59. inſt. de act. Ampl.in 11.& lim.in 8. Rip. in c.1. nu.88. extra de iud. Ampl.in 6. & lim. in 3. Duen. Reg.175. In pluribus Benincaſ. in d. §. ſupereſt nu.412.

EPITOME.

Teſtamentum ſtipulatum coram notario publico legali, & fideli, eſt validum, & non ſubiacet decreto bullæ Iul. Papæ ij.

DECISIO V. aliàs 344.

FVit deciſ. & determinatum 16. Apr. 1542. in cauſa Romana domus inter Epiſcopum de Soderinis ex vna, & Claudium de Sabellis ex altera, quòd teſtamentum ſtipulatum coram notario publico, fideli, & legali, ſit validum, & nō ſubijciatur bul. Iul. Papæ ij. irritanti & declaranti nulla omnia teſtamenta, & contractus ſtipulatos per notarios quoſcunque factos, non valere, niſi per notarios archiuij, & hanc reſolutionem tenuerunt Domini tanquam æquiorem & meliorem, ne tot teſtamenta facta coram alijs notarijs,[a] ſint annullanda, & hoc Fuit ſic deciſū.

ADDITIO.

a Actus ſemper magis eſt interpretañ, vt valeat quàm quod pereat 5. ſeruus autē inſt. de hæred. inſt. l. cum hic ſtatus §. ſi ambo, ff. de don. inter vir. & vx. cum ſimil. Et præcipuè in teſtamento §. poſthumorum inſt. de exhæred. liber. §. plerumque inſt. de hæred. inſt. l. quoties, §. ſi duo vbi

copio-

copioſè Imol. ff. de hæred. inſt. & generaliter in omni caſu, niſi mens teſtatoris repugnat, Cagn. in l. fi. n. 247. C. de pact. Contrarium fuit tentũ ſup. deciſ. 2. hoc tit.

EPITOME.

Captatoria diſpoſitio ex eo ſolo nõ dicitur, quòd perſona eligenda alienæ ſit voluntati mancipata, modo inſtitutionis ſubſtantia ex alterius voluntatis arbitrio non dependeat.

SVMMARIVM.

Captatoria voluntas quæ dicatur, & quæ non nu. 2.

DECISIO VI. aliàs 358.

VEſpaſianus quidam Bonon. habens matrem Diamantẽ nomine, vxorem autem Leonorã, filium Dominicum in ætate pupillari conſtitutum, eundem inſtituit hæredem, ſi tamen in pupillari ętate decederet, aut ſinè liberis, ſubſtituit Diamantem eius matrem, cum hoc tamen, quòd d. eius mater poſſit, & debeat eligere de cognatione, vel agnatione, vel alibi, prout ipſi videbitur, vnum puerũ benè & honeſtè natum, & illum nominet de agnatione eius, & hęredem vniuerſalem bonorũ ſuorum faciat, quem puerum ex tunc ipſe teſtator inſtituit, & ſubſtituit hæredem, Deinde mortuus eſt Dominicus filius in pupillari ætate, Leonora eius mater prætendebat eſſe vniuerſalis hæres ab inteſtato ex S.C. Tertul. ex eo, quòd fuit allegatũ, quòd Diamanta, quę puerum benè natum eligit, non potuit
1 eligere puerum, quia † voluntas Veſpaſiani erat [a] captatoria, ad not. in l. captatoriæ, ff. de leg. 1. & in l. illa inſtitutio, ff. de hære. inſt. 23. tamen Ian. 1540. R.P.D. Epiſcopo Maceratẽ cauſam propon. Fuit dub. an validũ eſſet teſtamentum, & eſſet voluntas captatoria: Fuit reſol. per oẽs Dominos, excepto D. Iacobo Puteo, quòd non ſit diſpoſitio captatoria, & teſtamentum Veſpaſiani ſit validum, cum ſolũ fuerit collata electio, vel nominatio pueri in arbitriũ alterius, ad quam electionem adſtricta fuit Diamanta per teſtatorem, cũ poſſit cogi illam facere, & illa inſtitutio non fuit collata, aut poſita in voluntatem tertij, imo teſtator illam fecit abſolutè, inſtituendo nominandum per talem tertiũ, Quare non poteſt dici voluntas captatoria, q. a diſpoſitio teſtatoris dans poteſtatẽ Diamanti eius matri eligendi puerum, quem teſtator ex tunc inſtituit, non eſt captatoria, non. n. ſubſtantia inſtitutionis alterius voluntati committitur, ſed perſona eligenda ponitur in volũ-
2 tatem alterius, quo † caſu non dicitur volũtas captatoria, ita tenet Bart. in l. captatoriæ, ff. de leg. 1. & in l. illa inſtitutio, ff. de hæred. inſt. & tex. in l. vtrum, §. cum quidã, ff. de reb. dub. & ibi Pau. de Caſt. DD. in l. captatorias, C. de teſta. mili. DD. & ibi gloſ. in c. cum tibi, extra de teſtam.

Z 2 AD-

ADDITIO.

a Dicitur inſtitutio captatoria ex eo quòd eſt deceptoria, Rot. deciſ. 522. n. 3. p. 1. Diuerſ. Captatoria non cadit in donatione prout in teſtamento ibi n. 5. licèt non cadat in donatione inter viuos, cadit in donatione cauſa mortis ibi nu. 13. Quæ dicatur captatoria inſt. Rot. deciſ. 142. n. 1. eod. Quæ dicatur captatoria inſt. & quæ captatoria voluntas, Couar. in c. cũ tibi n. 1. & 2. ex de teſtam. vbi ſub n. 13. an permittatur captatoria voluntas cauſa pietatis, & an poſſit conſuetudine vel ſtatuto induci.

De Decimis.

EPITOME.

Decimæ ex zuccaro poſsũt ſolui in materia, & non in materiato, nempe zuccarum in canna, vti in oliua oleum, & in vua vinũ.

SVMMARIA.

1 *Decima ſoluenda ex materiato detrabitur prius expenſa.*

2 *c. quicunque 16. q. 7. intellectus.*

DECISIO I. aliàs 29.

IN vna Canarien decimarum ventilata inter capitulum & clerum, ex vna, & ex altera, agricultores: Fuit concluſ. quòd a decimæ cannarum, ſeu arundinum zuccari ſint dãdæ, & ſoluendæ ex cannis, & non ex confectione zuccari ex ipſis cãnis poſtea cõfecti manu induſtriali hominum: ratio fuit, quòd ſicut decima oliuarum datur ex oliua, & nõ ex oleo, & decima vini datur ex vua, & non ex vino, ita in hoc caſu eſt dicendũ, maximè ſtante concordia, q̃ ita ſolueretur decima,
1 † nam ſi poſt confectum zuccarũ, decima eſſet ſoluenda, eſſet detrahenda prius expenſa, c. paſtoralis, de decim. facit quòd not. Spec. in tit. de decim. ad fin. allegat, l. ideo §. cum quis, ff. de acquir. rer. dom. vbi dicit, q̃ decima eſt ſoluenda in ſpecie, quę colligitur ex terra, Nec
2 † obſt. c. quicunque, 16. q. 7. vbi videbatur, quòd decima de vino ſolueretur, quia ille tex. non dat ordinem in decimis ſoluendis, ſed mandat, quòd non fiat diminutio in decima ſoluenda vini vel tritici.

ADDITIO.

a Decima eſt onus reale & tributis comparatur in cauſa ſolutionis Feder. de Sen. conſ. 81. n. 2. vbi n. 3. petitur condictione ex lege ſeù canone, nunquid fructus decimarum præteritarum poſſint vendi, & de eis oriatur cauſa ſpiritualis, vel tẽporalis, conſ. 245. n. 2. qua actione & corã quo iudice petuntur ibi n. 3. An poſsint conſuetudine tolli vel minui quoque iure debeantur. Vaſq; controuerſ. Illuſtr. c. 89. n. 8. vbi per tot. c. de decimis differit quo iure debeantur. Ioan. Bologn. conſ. 29. n. 2. & 7. vbi per plures auctoritates probat veteri, & nouo teſtamento deberi.

EPITOME.

Decima eſt ſoluẽda in zuccaro non in cãnis.

SVMMARIA.

1 *Decima ſunt ſoluenda in eo ſtatu, quo res ſolent eam in cõi vſu hominum.*

2 *Fructus apium ſoluit in cera et melle.*

3 *Decima eſt ſoluen. ſtatim fructibus collectis intellige, vt nu. 4.*

DE-

DECISIO II. aliàs 68.

LIs erat inter decanum & capitulum Canarieñ ex vna, & dominos molendinorum, & agricultores zuccari ex altera, coram R.P.D. Io.Paulo Tholom. & dubitabatur, an decima zuccarorum eſſet ſoluenda ex zuccaro iam facto, an ex cãnis, ex quibus poſtea, expenſis & laboribus fiebat zuccarus, & hæc cauſa vltima die Maij. 1540. Fuit propoſita in Rota, & omnes Domini nemine diſcrepante tenuerunt, quòd decima eſt ſoluenda in zuccaro iam facto, & nõ in cannis, ratio principalis fuit,
1 quia † decimę ſunt ſoluendę in eo ſtatu, in quo res ſolent eſſe in communi vſu hominum, pro vt de grano, oleo, & vino, ad c.quicunque, 16.q.7.& in c.non eſt, de deci.pu-
2 ta de fructu apium † qui ſoluitur in cera & melle, vt dicunt Hoſt. Card. & Abb. in c. nuncios, de
3 deciſ. Nec † obſt. decimam ſoluendam eſſe, ſtatim [a] fructibus collectis, vt c. cum homines, de dec.
4 quia gloſ. dicit † ibi, in verſ. fructibus, Quàm citius & competentius ſolui poſſit, nèc per hoc tollitur, quin prius debeant reduci ad vſus cõmũnes per habentẽ ſoluere decimã, vt dicitur de grano & oleo.

ADDITIO.

[a] Videtur contrarium tentum ſup. proxima anteced. deciſ. Niſi dicamus, quod loquitur de decimis impoſitis ſuper cannis, ex quibus conficitur zuccarus; hic vero de decima ſolueñ de zuccaro: vel ibi erat caſus de illis, qui colligunt cãnas zuccaris, nõ autem ſeparent zuccarũ à cannis; hic aũt de illis, qui habent zuccarum ſeparatum à cannis, & hoc modo intelligẽdo non erit contrarietas, & hoc vidétur innuere illa deciſ. dum in princ. ſui dicit fuit concluſum quod decimæ cannarum, ſeù arundinum zuccari ſint dandæ, & ſoluendæ ex cannis: hic verò ait; an decimæ zuccarorũ; ſimile ſi ſolueñ eſt decima de vua, ſolueñ eſt de vua, quæ habet vinum, ſi ſolueñ decima de vino, ſeparatum debet eſſe vinum à matre vua: non dicitur vinum niſi ſit ſeparatum ab vua, ante ſeparationem dicitur vua, vt omnibus eſt notum.

a Solueñ etſi ſint decimæ ex fructibus nõ tamen augẽtur per augmentum fructuum ita nèc per diminutionem decreſcũt, Lap. alleg. 135. n. 2. & 8. quia perſoluuntur pro fructibus beneficiorum non pro tot ſed ſimpliciter pro fructibus d. Alleg. n. 1. Sunt portãdę vſque in horreum Eccleſiæ per debitorem, et non interpellatum, Alc. conſ. 22. n. 14. lib. 1. Et debentur de omnibus fructibus terrę arboribus, & herbis Ioan. Bologn. conſ. 29. n. 6. & ſequuntur poſſeſſorẽ fundi c. ſi quis Laicus 16. q. 1. c. cum non ſit de decim. Capyc. deciſ. 200 in fin. Abb. in c. de terris in 2. notab. extrà de Decim. gloſ. & Abb. in c. in aliquibus nu. 6. eod. Idem dicas in poſsidente rem emphyteuticam; nam tenetur ad cenſum, etiam pro tempore præterito; Idem in feudo vt teneatur nouus poſſeſſor, etiã ad ſeruitium præſtañ latè Affl. deciſ. 95 per tot. ratio eſt quod onus reſpiciens fructus quemcunque poſſeſſorem, & fructuum perceptorem ſequitur, prout in onere ſoluendi collectas, l. hi penes, C. de agric. & cenſ. lib. 11. l. fin. C. ſine cenſu, vel reliq. gloſ. & Bart. cum alias adductis à Sec. conſ. 217. nu. 1.

EPITOME.

Decima eſt ſoluenda de omnibus,& conſuetudo aliorum locorum eſt attendenda, quãdo deficit cõſuetudo in proprio loco, & ius ſuper ea contrarium non diſponit.

SVMMARIA.

1 *Conſuetudo Regni Valentiæ ſubiecti Regni Hiſpaniæ, extenditur ad inſulas Canariæ illi ſubiectas.*
2 *Conſuetudo aliorum locorum eſt ſequenda, niſi ſit contra ius.*
3 *Extenſio non ſit in conſuetudine iuri contraria.*

DECISIO III. aliàs 69.

IN eadem cauſa Canarieñ dicebatur decimam zuccari eſſe ſoluendam de prima decoctione zuccari, & cum diminutione,quia probabatur conſuetudinem eſſe in Hiſpania regno Valentiæ decimam zuccari eſſe ſolui ſolitam ex prima decoctione, & ſic ex dimi-
1 diato, hac ratione, quia † illa conſuetudo illius Regni Valentiæ ſubiecti Regni Hiſpaniæ, habet extendi ad inſulas Canariæ,cui d.inſulæ erant ſubiectæ, arg. c. ſuper eo de cenſi; hoc tamen dub. fuit in Rota propoſitum 4.Iunij.1540. Et Domini tenuerunt quòd decima debet ſolui de toto zuccaro ſinè aliqua diminutione, non obſtante [a] conſuetudine aliorum [b] locorum, ex eo, quia talis conſuetudo eſt contraria diſpoſitioni iuris,quòd decima ſoluatur cum in-
2 tegritate † & ratio eſt, quia conſuetudo aliorum locorum eſt ſequenda,niſi ſit contra ius, Iaſ.in l. de quibus colum. 2. ff. de ll. tenet Caſtr. in conſ.310. 1.vol.& conſ. 372. Nam quando ius nihil diſponit,tunc recurritur ad conſuetudinem aliorum locorum, ſecus vero vbi diſponit ius commune, Abb. in c.cum olim,col.pen.de conſuet.
3 & † in conſuetudine iuri cõtraria non [c] ſit extenſio de vno loco ad alium, tenet Aret. in conſ. 44. in princ.

ADDITIO.

a Solutio decimarum declaratur ex obſeruãtia ſubſecuta,Ioſeph. Ludouic. com.cõcl. 38. verſ. infertur 138. fol. 90. Decimalium prædiorum fructus mutari nõ poſſunt vigore alicuius conſuetudinis in fructus priuilegiatos in præiudicium Eccleſiæ,Ioan. Bologn. conſ. 29. nu. 33.
b Quando conſuetudo aliorum locorum in decimis perſolueñ attendatur, Put. deciſ. 176. lib.13. ferè per tot.
c Put. d. deciſ.176. nu.3.

EPITOME.

Zuccarus, qui decem cannis fabricatur quo ad decimas dicitur fructus naturalis, non induſtrialis.

SVMMARIVM.

1 *Fructus ſegetum, & arborum reſpectu Dei cenſentur, & dicuntur naturales, reſpectu hominum induſtriales.*

DE-

DECISIO IV. aliàs 152.

FVit dub. per Dominos de Rota in cauſa Canarieñ zuccarorum inter decanum & capitulū Canarieñ & agricolas decimatores zuccarorum, 4. Martij 1542. R.P.D. Britonieñ cauſam propon. an zuccarus, qui ex cannis fabricatur, prouenire dicatur ex negotiatione, vel naſci ex re elementata, Et reſol. & tentum quaſi per omnes, quòd quo ad decimas zuccarus dicatur fructus naturalis, nō autem induſtrialis, & ſic tenuerūt doct. Abb. in c. cum ſit, de decim. in primo not. & in c. non eſt, eod.
1 tit. vbi dicit, † quòd fructus ſegetum, & arborum reſpectu Dei cenſentur, & dicuntur [a] naturales fructus, licèt reſpectu hominum habeantur pro induſtrialibus, & ſic concordatur quod dicunt gloſ. & DD. in l. ex diuerſo, C. de rei vendiç. de frumento, & vino & ſimilibus, & in c. grauis, de reſtit. ſpol. quòd ſint induſtriales reſpectu hominū, licèt naturales reſpectu Dei.

ADDITIO.

1 Fructus alij naturales alij induſtriales, na[a]turales dicuntur illi, in quibus producendis, ac percipieñ magis operatur ipſa natura, quàm hominis induſtria veluti pratorum herba, glandes, caſtaneæ &c. Induſtriales vero illi, qui potius ex induſtria percipiuntur, quàm ex ipſa natura ſola, vt ſunt ſegetes l. fructus, ff. de vſur. gl. & DD. in l. ex diuerſo, ff. de rei vend. Item penſiones domorum, & finaliter relinquitur arbitrio iudicis quo magis naturales ac induſtriales ſint fructus, Coua. var. reſol. lib. 1, c. 3. nu. 6. Item fructus ſunt, vel ſpirituales, vel temporales, ſpiritualiū perceptio conſiſtit in adminiſtratione dignitatis, temporalium vero in reddituum annuorum perceptione verſatur, Rot. deciſ. 14. num. 2. lib. 2. p. 3. Diuerſ. Ratione fructuum temporalium compoſitio Datario ſolui ſolet, ſpiritualium in exercitatione officij conſiſtentium non Rot. deciſ. 83. n. 5. p. 3. lib. 3. Diuerſ.

EPITOME.

Decimæ debentur monaſterio, ſeu eccleſiæ, ad quam facta eſt vnio, non autem rectori ſeu Vicario perpetuo eccleſiæ vnitæ, ſed illi congrua tantum decimarum portio debetur.

SVMMARIA.

1 *Vicarius perpetuus non debet habere omnes fructus decimales, ſed ſolam congruam portionem.*
2 *Deciſ. 341. alias antiq. declaratur.*
3 *Vicarius perpetuus habet fundatam intentionem ſuam ſuper decimis aſſignatis ad eius ſubſtentationem.*

DECISIO V. aliàs 220.

BEllicen. decimarum cauſa in Rota pendebat inter conuentum & priorem monaſterij domus Petri Caſtri ordinis Cartuſiani ex vna, & Iacobum Maletti Vicariū, partibus ex altera, ſuper decimis parochialis eccleſię de Benter. Monaſterium allegabat, eius intētionem eſſe fundatam ſuper decimis omnibus parochialis de iure communi, Iacobus autē aſſerebat con-

 trarium,

trarium, quia ipſe erat Vicarius perpetuus, & quòd ideo ad ipſum ſpectabant, & quia, cum [a] adminiſtraret ſacramenta in d. parochiali, de iure communi ſuper decimis habebat fundatam intentionem ſuam, Ex parte autem monaſterij fuit replicatum, quòd præfata parochialis erat vnita in perpetuum, & monaſterium erat verus rector, Iacobus autem eius aduerſarius erat [b] Vicarius perpetuus, cui ſolū competebat certa portio de iure pro eius ſubſtentatione, Super hac dubitatione, R.P.D. Marco Antonio facto propōn. 21. Octob. 1538. omnes Domini tenuerunt, quòd cum rectoria & parochialis pertineat ad monaſteriū propter vnionem, & decimæ ſint patrimonium rectoriæ, monaſterium, & non Vicarius habet ſuper decimis fundatam intentionem, & ad ipſum ſpectant, per doctr. Car. in cle. 1. de deci. col. fi. & ibi Bonifa. de Vital. & idem Car. in cle. 1. de iur. patr. & ſic in fauorem monaſterij fuit cauſa expedita, congrua tamen pēſio debetur prædicto Iacobo tanquam Vicario, ad no. per Abb. in c. extirpandæ, §. qui vero, de prēb.
1 vbi dicit, † q Vicarius perpetuus non debet habere omnes fructus decimales, ſed ſolum congruam portionem, Idem tenet Abb. in c. de monachis, vlt. no. de præb. Et
2 non obſt. † deciſ. 341. in antiq. vbi dicitur † quòd Vicarius per-
3 petuus habet fundatam intentionem ſuam ſuper decimis, quia loquitur ſuper decimis aſſignatis ad congruam eius ſubſtentationem, Secus autem ſuper decimis alijs omnib. parochialis, quia in his verus rector fundat eius intentionē.

ADDITIO.

a An poſſint denegari decimæ Rectori Eccleſiæ vbi parochiani de prouiſione ſpirituali ū exigētibus recuſat prouidere, Lap. Alleg. 66. num. 7. & 8. debentur rectori decimæ de iure communi regulariter, Veral. deciſ. 353. n. 2. p. 2. & an debeat parochiali Eccleſiæ, Veral. deciſ. 306. n. 3. p. 3. debentur rectori non Epiſcopo, Rot. deciſ. 37. n. 5. p. 2. Diuerſ. quæ vero debeantur Epiſcopo ibi n. 4. & 5. non habet fundatam intentionem, niſi ſuper quarta decimarum funeralium, & legatorum, deciſ. 732. n. 4. eod.

b Decimas & primitias an poſſit petere Vicarius perpetuus, & in hoc ſit ipſius intentio fundata de iure communi, Capel. Tholoſ. deciſ. 109.

Concord. cum iſta, Creſc. deciſ. 2. de decim. Veral. deciſ. 309. p. 3.

Deciſ. 341. eſt 342. & 5. de off. Vic.

De Iure Patronatus.

EPITOME.

Epiſcopus vel eius officialis poteſt ex cauſa erigere in titulum beneficij, & conferre vni clerico, licèt teſtator leget bona, & mādet celebrari Miſſas in capella erecta.

SVMMARIA.

1 *Epiſcopus, ſeu Vicarius poteſt ex cauſa neceſſaria, vel vtili alterare voluntatem teſtatoris, & nu. 2.*

2 Or-

a *Ordinario licèt alterare teſtatoris voluntatem non mutare.*

DECISIO I. aliàs 124.

FErdinandus quidam terræ del Congeſto Aſtoricen̄ diœceſ. condidit teſtamentum, in quo mandauit (omnibus eius legatis ſolutis) reſiduum bonorum ſuorum dari capellæ S. Bartholomæi, vt celebrarentur omni hebdomada quatuor Miſſæ, & reliquit in patronos d. capellæ vniuerſitatem d. loci del Congeſto, & rectorem Eccleſię parochialis pro tempore exiſtentem, & quendam Aluarum Garſiam eius nepotem, Deinde cum bona d. capellæ diſſiparentur, vniuerſitas d. terræ, & rector Eccleſiæ, ſeu eorum procurator, præſentauerūt Vicario generali Aſtoricen̄ quendam nomine Garſiam, pro capellano, & citato Aluaro Garſia ſeruatis ſeruandis, d. capellania in titulum beneficij fuit erecta, & bona relicta d. capellaniæ applicata, & Vicarius ad d. capellaniam prędictum Garſiam inſtituit, à quibus omnibus ad Sedem Apoſtolicam fuit appellatum, Ex parte Aluari Garſiæ laici patroni dicebatur, quod erectio, & prouiſio in fauorem Garſiæ factæ erant inualidæ: quia non fuit obſeruata voluntas teſtatoris, Nec Vicarius potuit illam de iure mutare, nec alterare. Fuit igitur dub. an erectio capellaniæ fuerit rite facta, & Fuit reſol. per maiorē partem pluribus contradicẽtibus, quòd diſpoſitio Epiſcopi non fuit contra voluntatem teſtatoris, nèc mutauit eius voluntatem, quia

1 a Epiſcopus, † ſeu eius Vicarius, ex quo voluntas iuxta clauſulam teſtamenti non erat adimpleta, potuit in cauſam neceſſariam, vel vtilem, alterare voluntatē teſtatoris, Imo. in l. 1. col. 2. ff. de cond. inſti. refert. & ſequitur Fely. in c. ſuper his, de accuſ. col. 2. & licèt eſſent verba in teſtamento, quòd Miſſæ dicerentur per capellanos poſitos

2 per patronos: nō tamen † ideo mutatur volūtas, ſed alteratur, quod licet Ordinario, Bal. in l. ſi teſtamentum, C. de teſtam. maximè quia capellania erat dotata, cum eſſent pro ea relicta omnia bona teſtatoris, vt conſtabat ex facto, ad no. per Abb. in cap. 3. de eccl. ædif.

ADDITIO.

a Poteſt ſe intromittere de legatis pijs, de alijs non, Capel. Tholoſ. deciſ. 1. contrarium dicit, Alex. conſ. 239. n. 14. & 6. vbi de magis communi præcipuè recuſante hærede adimplere, & an deferatur Epiſcopo poteſtas exequendi de vltimas voluntates poſt annum, Capel. Tholoſ. deciſ. 78. quid ſi ſit prohibitio teſtatoris, vt non poſſit ſe Epiſcopus intromittere, deciſ. 112. Eſt executor indiſtinctè actuum piorum non ſolum morientium ſed etiam viuentium, Capel. Tholoſ. deciſ. 135.

EPI-

EPITOME.

Ad probandam fundationem iuris patronatus, non ſufficit præſentatio inſtrumenti conſtitutionis procuratoris ad præſentationem inſtituendi; quia id vel vſurpatione, vel præſcriptione contingere potuit.

SVMMARIVM.

1 *Iuspatron. in Thuſcia præſumit Rot. eſſe ex præſcriptione, vel ex vſurpatione ampl. & nu. 2.*

DECISIO II. aliàs 253.

PRouiſio beneficij Lucan. S. Andreæ de S. Cruce fuit facta in fauorem cuiuſdam Vincentij nomine, in qua mentio fuit facta, quòd erat de iure patronatus laicorũ, vt aſſerebatur; poſtea Antonius Ludouicus, qui prætendebat ius habere, dixit prouiſionem eſſe nullam, quia erat beneficium iuris patronatus laicorum [a] ex fundatione vel dotatione, & ad hoc probandum fuit præſentatum inſtrumentum conſtitutionis procuratoris ad [b] præſentandum quendam Stephanum nomine, qui fuit præſentatus & inſtitutus de anno 1455. Ex parte aduerſa fuit allegatum, quòd per hoc non probatur ius patronatus, prædictum eſſe ex fundatione vel dotatione, quia
1 † potuit eſſe ex præſcriptione, vel ex vſurpatione, maximè in Thuſcia, vbi Rota conſueuit præſumere huiuſmodi iuris patronatus eſſe tales, ad not. per Anto. in c. dilectus, de offi. lega. Fuit dub. de menſe Nouemb. 1541. R.P.D. Epiſcopo Rauel. cauſam propon. An beneficium præſentatiuum in dubio præſumatur ex fundatione vel dotatione? Fuit tentum per omnes, quòd non præſumatur ex fundatione vel dotatione, quia in impetratione fuit expreſſum, quòd erat ius patronatus laicorum, per verbum aſſertum, iux. deciſ. Caſſad. 7. de iur. patron. Secundo, quia quaſi poſſeſſio iuris patronatus erat penes vniuerſitatem in Italia: quæ
2 † præſumitur acquiſita ex [c] vſurpatione, ad not. per Anto. in d. c. dilectus.

ADDITIO.

a Ius patronatus familiæ potentis ex dotatione, vel fundatione eſſe an probetur per famam, Rot. deciſ. 1307. n. 1. lib. 3. par. 3. Diuerſ. non probatur ex publica voce, & fama, cũ non ſumus in antiquis, deciſ. 481. n. 1. eod. an præſumatur ortum in beneficialibus ex dotatione & fundatione, deciſ. 64. n. 1. lib. 2. eod. In dubio præſumitur ex dotatione, & fundatione, Rot. deciſ. 79. nu. 11. p. 1. Diuerſ.

b Ius præſentandi, quando & ex quibus probatum eſſe dicatur, Rot. deciſ. 717. nu. 1. lib. 3. par. 3. Diuerſ. & ex quibus iuſpatronatus, deciſ. 1372. n. 1. eod. 167. n. 1. p. 2. Diuerſ.

c Iuſpatronatus magnatum præſumitur ex vſurpatione Veral. deciſ. 128. n. 1. par. 2. Rot. deciſ. 1273. n. 1. lib. 3. par. 3. Diuerſ. ſecus ſi alicuius priuati Creſc. deciſ. 1. de iur. patron. præſumitur etiam ex vſurpatione, ſi eſt vniuerſitatis, vt ibi idem dicas in iurepatron. parochianorum, Put. deciſ. 57. n. 1. & 265. in princ. lib. 1. Et debet iuſpatrõ. cum eſt ex vſurpatione plene

nę, ſecus ſi fundatione, vel dotatione, Rot. deciſ. 331. num. 1. par. 2. Diuerſ. & iuſpatron. familię potentis eſt probañ ſecundum formam Concil. Trid. ſeſſ. 25. c. 9. Rot. deciſ. 199. n. 1. par. 1. Diuerſ. declara & lim. vt ibi nu. 3. & 5.

EPITOME.

Ius patronatus præſumitur eſſe ex fundatione vel dotatione, per probationem poſſeſsionis immemorabilis.

SVMMARIVM.

Immemorabile tempus plura ad ſui probationem requirit.

DECISIO III. aliàs 254.

FVit dub. in Lucan. cano. & prębend. 2. Decemb. 1541. eodem R.P.D. Rauel. cauſam propon. an ex quaſi poſſeſſione 85. annorum ius patronatus dicatur eſſe ex fundatione vel dotatione? Fuit tentum, quòd ſi probata eſſet [a] immemorabilis poſſeſſio, vt de iure debet probari, benè præſumeretur ius patronatus ex fundatione, vel ex dotatione: ſed quia in facto fuit probatum per tempus 85. annorum fuiſſe in quaſi poſſeſſione præſentandi: Et hæc probatio fuit facta per inſtrumenta: Fuit reſol. quòd non eſt probatum tēpus immemorabile: & ratio fuit,
1 † quia ad probandum immemorabile tempus requiruntur plura, per Gloſ. in c. 1. de præſcrip. lib. 6. ex quo infertur, quòd ſi per teſtes eſſet probatum cum alijs circumſtantijs, eſſet ſufficiens & legitima probatio immemorabilis.

ADDITIO.

a Immemorabile habet vim priuilegij ſed non eſt verum priuilegium, Rot. deciſ. 744. nu. 6. par. 1. Diuerſ. Immemorabilis ſola quaſi poſſeſſio percipiendi decimas non ſuffragatur laico de magis communi, Rot. deciſ. 215. nu. 1. 2. & 3. p. 2. eod. Immemorabilis præſcriptio requiritur ad id præſcribeñ cui ius reſiſtit, deciſ. 163. n. 2. eod. & ad conſtitueñ iuſpatron. eſt neceſſaria poſſeſſio immemorabilis, deciſ. 409. n. 2. par. 1. eod. Immemorabilis poſſeſſio probatur ex pluribus præſentationibus licèt non habuerint effectum, deciſ. 545. n. 2. eod. & in magnate an præſumatur immemorabilis ex vſurpatione, Put. deciſ. 58. nu. 2. lib. 1. Immemorabilis poſſeſſio, vt probetur per teſtes de viſu, & auditu debent deponere de tempore 60. ann. Put. deciſ. 348. n. 1. lib. 2.

EPITOME.

Nominatio ſi fuit Simoniaca, acceptatio, prouiſio, & præſentatio inde prouenientes dicuntur etiam ſimoniacæ.

SVMMARIA.

1 *Caſſato aliquo propter quod aliquid eſt, caſſatum dicitur etiam illud, quod eſt propter illud.*

2 *Reprobato vno, cenſetur reprobatum omne id, per quod ad illud peruenitur.*

3 *Præſentatio ſi eſt ſimoniaca, priuatur præſentatus beneficio per eum obtento.*

4 *Electio dicitur ſimoniaca, ſi quis habet vocem per ſimoniam, licèt illa vox non ſit neceſſaria.*

DE-

DECISIO IV. aliàs 258.

MAndatum de prouidendo ad canonicatum, & præb. Gerundeñ fuit conceſſum in fauorem Sebaſtiani Bret. cuius virtute canonicatum, & præbeñ vacantē acceptauit, & de eiſdem fuit facta prouiſio, & capta inſuper poſſeſſio, Antonius autē Cordellas prętendens habere ius ad eoſdem canonicatus, & præbeñ oppoſuit contra prædictum Sebaſtianum acceptationem, & prouiſionem fuiſſe nullas ex eo, quòd Antonius de Santez laicus parafrenarius S. D. N. Papæ nominauit eundem Sebaſtianum, cum ipſe Antonius non poſſit vti illa gratia, quod conſtitit per libros ſecretariæ, vbi continebatur, quòd Sebaſtianus Bret. non erat parafrenarius, ſed nominatus ab Antonio de Santez, Inſuper [a] nominationem fuiſſe nullam, & ſimoniacam: quia interuenerunt [b] pecuniæ, & hoc fuit probatum videlicet poſt nominationem factam ab Antonio Sebaſtianum dediſſe pecunias, Sebaſtianus autem hoc conſiderans, allegauit ſe ius habere ad d. canonicatum, & præbeñ non virtute mandati, ſed virtute breuis S.D.N. in quo eundem nominauit Sebaſtianum parafrenarium, & voluit, quòd probatio in contrarium ſuper hoc nō admitteretur, Inſuper voluit, quòd prouiſio, & acceptatio eſſent validæ ad effectū, vt Sebaſtianus nominatus haberet eoſdem canonicatum & præbeñ. Ex altera vero parte fuit replicatum, quòd cum nominatio à principio eſſet nulla, quia ſimoniaca, etiam breue nullum non poterat dare robur tanquam quid depēdens à prima nominatione. Fuit dub. vltima Martij. 1544. R.P.D. Ioan. Paulo cauſam propon. ſtante, quòd Sebaſtianus intendat ſe iuuare ex breue, non autem ex nominatione, an prætenſa ſimonia ſibi obſtet? Fuit tentum per omnes quòd ſuppoſito, quòd nominatio fuerit cauſa immediata ad mandatum, & ſine qua mandatum non haberet, & ꝙ nominatio fuerit ſimoniaca, Quòd acceptatio & prouiſio fuerint etiā ſimoniacæ, & licèt nominatio fuerit nulla, cum fuerit tamen cauſa conceſſionis mandati, & omnium inde ſequutorum, omnia dicuntur fuiſſe ſimoniaca, arg. c. 2. de ſimo.
1 & † ſicut nominatio fuit cauſa breuis, caſſata nominatione, eſt etiam caſſatum breue ab ea cauſatum, l. 2. §. fi. & ibi Bart. ff. de dona. &
2 † reprobata nominatione cēſetur etiam reprobatum id, per ꝙ peruenitur ad illud tex. in l. oratio, ff. de ſponſ. DD. in l. 2. ff. de iur. omn. iudi. facit quòd not. Io. de Ana. in c. 2. pen. not. eod. tit. Accedat ad
3 hoc, † quia ſi præſentatio eſt ſimoniaca, priuatur pręſentatus beneficio per eū obtento, c. veniens, el 1.
4 & ibi Abb. de teſti. Et † ſi quis vocem habet per ſimoniam, licèt illā

vox alias non ſit neceſſaria, quia fuerat talis electus à maiori parte, nihilominus talis electio eſt ſimoniaca, tex. in c. Matthæus, & ibi Abb. de ſimon. Et ſicut nominatio fuit inualida ad habendum ius in canonicatu, & præbeñ prædictis, ita & breue cõceſſum nihil firmitatis, aut roboris potuit habere.

ADDITIO.

a Nominatio multipliciter in materia prouidendi de beneficijs ſumitur. Primo modo pro electione c. cum olim de re iud. & ex tali nominatione acquiritur ius in nominato ſicut ex electione electo c. ſi tibi abſenti de præbeñ in 6. & illud ius acquiritur in habitu in actu autem ſolum per confirmationem c. tranſmiſſam de elect. c. auaritiæ eod. in 6. c. quamuis 61. diſtinct. Abb. in c. ſi poſtquam de elect. & in c. ſuper his de accuſ. Secunda eſt nominatio ſolemnis, quæ æquipollet poſtulationi, & fit quando duo vel tres nominātur Papæ, vt de vno illorum prouideat Eccleſiæ, & ex hac nominatione non acquiritur propriè ius nominato, ſed quodãmodo c. contra 16. q. vltim. ſed nominantes non poterunt variare ex quo illum nominatum præſentauerunt ſuperiori, ſicut dicitur in poſtulatione c. bonorũ de poſt. prælat. & de iſta nominatione c. bonæ in fin. eod. vbi Hoſt. licet aliter gl. ibi. Tertia eſt nominatio quæ fit ante ſcrutinium de aliquo eligeñ, quando aliqui proponuntur in Collegio tãquam boni viri, vt de eis fiat ſcrutinium cap. quod ſicut in princ. de elect. nec per illam quæritur ius nominato, & nominatores poſſunt tranſire ad eligeñ alium. Quarta eſt nominatio, quæ fit ad beneficia vacatura, quarũ quædam ſunt gratiæ expectatiuæ, quæ dicuntur nominationes c. 1. §. volens verſ. excepi de collat. in pragm. & tunc ſi expectans eſt acceptus in canonicum ſub expectatione præbendæ habet ad rem ius, non ius in re, c. pen. de præb. & dign. in 6. c. fin. de conceſ. præbeñ eod. Si verò nõ eſt receptus in canonicum, ſed dumtaxat habet gratiã ſub expectatione beneficij ſibi conferendi, tunc ſolum habet ius implorandi officiũ executoris, vt prouideat, vel faciat ſibi prouideri gl. in c. veniens de renunc. gloſ. & Innoc. in c. literis ex de reſcrip. Innoc. in c. conſtituens eod. Spec. tit. de præb. in prin. Abb. in c. capitulum ex de reſcrip. licet Hoſt. & Henric. aliæ dicant in d. c. literis: quod per literas executoriales acquiritur ius ad rem petendi beneficium, cum vacat c. conſtitutus de reſcrip. & c. accepimus de ſtat. & qualit. Ioan. And. in c. ſi ſolum de conceſ. præb. in 6. Aliæ ſunt nominationes, quæ fiũt ab vniuerſitatibus de ſuppoſitis graduatis de quibus tex. in c. 1. §. inſuper cum alijs ſeq. de collat. in pragm. nec per eas quæritur ius in re, vel ad rem ad beneficia, ſed conſequitur nominatus quoddam ius præparatorium ad beneficium cadens in turno nominatorum obtineñ ſicut præſentatus, tamen nõ omnino æquiparãtur nominatio, & præſentatio, cum per præſentationem acquiratur ius ad rem ad beneficiũ peteñ, & actio perſonalis contra ſubſtituentem c. cum autem, & c. paſtoralis de iure patron. Hoſtienſ. in c. quoniam de iurepatron. DD. in clem. 1. de ſupl. negl. prælat. gl. & DD. in c. dilectus de eff. leg. Henric. in c. cũ Bertoldus de re iudic. Ommitto alias nominationes, quæ fiunt in iudicio, & extra v. g. quis nominatur filius & eſt ſeruus, vel nominatur filius, & prodeſt ei ad legitimitatem extra iudicium, cum quis per nomen proprium, vel appellatiuum nominatur.

b Vide inf. ad tit. de lim. deciſ. 3.

EPITOME.

Prouiſio Papæ ad præſentationem patroni, ſeu de conſenſu patroni, ſubiacet regulæ de annali, ſi agitur pluraliter ad impetrationem, ſecus ſi ad inſtitutionem præcedente præſentatione.

SVMMARIA.

1 *Impetratio, ſeu prouiſio ſinè conſenſu patroni eſt nulla.*
2 *Reg. de annali eſt odioſa.*
3 *Impetratio iurispatron. cenſetur eſſe libera, & eſt illi derogatum.*
4 *Conſ. Rom. 465. approbatur.*

DECISIO V. aliàs 267.

AN prouiſio Papæ ad præſentationem patroni, ſeu de conſenſu patroni ſubiaceat [a] reg. de an. Fuit dub. de menſe Febr. 1539. in cauſa Hiſpaleñ Capellaniæ inter Petrum de Frias ex vna & Thomam de las Carſas ex altera, & in hac dubitatione videbatur dicendum reg. non habere locum in prouiſione beneficij iuris patronatus, cum nõ ſit vera impetratio, ſed prouiſio de cõſenſu patroni, ad not. per Dec. in conſ. 224.
1 maximè † quia talis impetratio, ſeu prouiſio ſine conſenſu patroni eſt nulla, ad c. decernimus, 16. q. 7
2 & † cum reg. de an. ſit odioſa, vt dicit Caſſa. in d. regula deciſ. 14. col. 2. in hoc caſu noſtro nõ debet locum habere: & quia hæc prouiſio non eſt libera cum ſit neceſſarius prædictus patroni conſenſus, His tamen non obſtantibus eadẽ die, quinque ex Dominis tribus contrarium tenentibus tenuerunt reg. de annali habere locum in prouiſione Papæ facta de conſenſu patroni, qualis eſt hæc, Nã fuit facta prouiſio, dummodo accedat conſenſus patroni, qui conſenſus acceſſit, & ratio principalis fuit, quia in hac prouiſione principaliter agitur ad impetrationem, quãuis Papa noluerit prouidere, niſi de conſenſu patroni, ex quo ſequitur, quòd cũ principaliter veniat prouiſio per impetrationem oratoris, & talis prouiſio & [b] impetratio ſubiaceat regulæ, viſum fuit tamen dicendum, quòd vbi orator impetraret inſtitutionem præcedẽte præſentatione patroni, quòd tunc talis impetratio non ſubiaceat regulæ, quia tunc talis non eſt impetratio libera, ſed ad præſentationem patroni, quæ quaſi dĩceretur neceſſaria, & in hoc caſu procederent motiua ſuperiora. Sed & in hoc caſu, id eſt, in impetratione de conſenſu patroni, non conſideranda eſt conditio appoſita, videlicet conceſſio, dummodo accedat conſenſus patroni, quia illa conditio appoſita fuit per Papam, quia principalis intẽtio oratoris tantum fuit impetrare ſimpliciter, & quòd † Papa derogaret 3
iuri patronatus, & hac ratione impetratio cenſetur libera, & ſubiacet regulæ de annali, ſed quia D. Sarneñ in eadem regula de annali q. 27. ponit hanc deciſionem, fun-

fundamenta poſſunt ibi videri, eſt
4 tamen † conſ. Rom. 465. ad confirmationẽ huius deciſionis, quod eſt notandum.

ADDITIO.

a De iſta reg. dixi ad deciſ. 12. ſup. de cau. poſſeſ. & propr. Addo nunc, quod non habet locum in prouiſione certo modo à legato vel ordinario impetrata, Put. deciſ. 302. n. 1. lib. 2. vbi quod non habet locum in impetrationibus factis ab inferiore Papæ.

b De impetratione beneficiorum copioſè Sylu. de benefic. q. 11. & 12. per tot. p. 3.

EPITOME.

Prouiſio de beneficio iuris patronatus facta ſinè conſenſu patroni eſt inualida, reſignatio tamen valet.

SVMMARIA.

1 *Beneficium, quod quiſque obtinet, reſignare liberè poteſt, ſiue ſit de iure patron. ſiue non.*

2 *Prouiſio iurispatronatus ſinè conſenſu patroni eſt nulla excluſa reſignatione.*

3 *Collatio Papæ facta de iurepatron. laici, quod per ipſum narratur, non valet.*

DECISIO VI. aliàs 268.

FVit reſolutum 2. Decembris 1538. in cauſa Hiſpaleñ Sanctæ Catherinæ inter Petrum de Frias, & Thomam delas Carſas, quòd licet prouiſio ſine conſenſu patroni non valeat, ſi patronus cõtradicit, vel alium infra terminũ præſentat, a reſignatio tamen ſine conſenſu patroni bene valet, & ratio
1 eſt, quia vnuſquiſque † poteſt libere reſignare beneficium, quod obtinet c. admonet, & c. quod in dubijs, de renuncia. ſine differentia an beneficium ſit de iure patronatus, vel non, ita tenet Cald. cõſil. 6. de renuncia. vbi dicit, quòd præſentatus à patrono, & inſtitutus per b ſuperiorẽ poteſt reſignare ſine conſenſu patroni, quod au-
2 tem † prouiſio ſine patroni conſenſu ſit inualida, ſecluſa tamen reſignatione eſt tex. in c. decernimus. 16. q. 7. Felyn. plura accumulans in tract. quando. lit. apoſt. noc. patro. & in c. cum inter. col. 3. de ex-
3 cep. vbi † dicit, quòd ſi Papa in prouiſione narrat beneficium fore iuris patronatus laici, talis collatio eſt nulla.

ADDITIO.

a Quomodo reſignatio dicatur valida, Veral. deciſ. 89. n. 1. p. 3.

b Qui poſſint admittere reſignationẽ, Put. deciſ. 76. n. 1. lib. 3. Quando reſignationis, & regreſſus mandatum dicatur ſimoniacum, Put. deciſ. 525. nu. 1. lib. 2.

EPITOME.

Quaſi poſſeſsionis ſtatum nõ acquiritur Ordinario contradicente ſi alteri prouidit, licèt præſentatus ſede Epiſcopali vacante fuerit confirmatus à capitulo, & ſic non quæritur quaſi poſſeſsio, ſi præſentationem admittat capitulum ſede vacante.

SVMMARIVM.

1 *c. ſi verò de iur. patron. intellectus.*

DECISIO VII. aliàs 269.

Erecta fuit capellania per Iul. Papam ij. iuxta teſtatoris fundantis voluntatem, qui fuit laicus, in fauorem Franciſci Oſorio ſcriptoris Apoſtolici, qui quidem prædictam capellaniam noui ter erectam in fauorem Petri Lopez de Lara reſignauit, qui eandẽ poſſedit per aliquos annos, poſtea mortuus eſt, & per obitũ eius Gerardus de Gratia tanquam patronus præſentauit Antoniũ del Coreo, qui fuit inſtitutus per vicariũ capituli ſede vacante, & inſuper poſſeſſionem aſſecutus. Deinde nouiter Archiepiſcopo Eccleſiæ Hiſpaleñ præmiſſa inſtitutione contradixit, & prædictam capellaniam tanquam liberam alteri cõ tulit. Poſtmodum vacauit dicta capellania, & Io. de Gratia, filius Gerardi de Gratia tanquam poſſeſſor iuris patronatus pręſentauit alium. Fuit dubium 9. Iun. 1539. R. P. D. Epiſcopo Rauelleñ cauſam propon. An [a] præſentatio facta per Gerardum in fauorem Antonij del Coreo admiſſa faciat ſtatum, vel quaſi poſſeſſionem iuris patronatus: concluſum eſt per omnes, quòd præſentatio Gerardi nõ fecerit ſtatum, attento quòd fuit contradicta per Archiepiſcopum, eo ipſo quòd fuit prouiſus, vt venit ad eccleſiã adminiſtrand. prouidendo Petro de prædicta capellania, tanquam de beneficio libero, & ſic non poteſt dici, quòd Io. de Gratia ſucceſſor Gerardi ſit in quaſi poſſeſſione præſentandi, nec

1 † c. ſi verò, de iur. patr. obſt. quia loquitur in vero patrono, qui habuit ſententiam & rem iudicatã; qui vno actu acquirit quaſi poſſeſſionẽ præſentandi, ſecus aũt eſt in hoc caſu, & ita fuit concluſum.

ADDITIO.

a Quid ſit præſentatio, eſt facieñ ſenſibus corporis, Sylu. de benef. q. 1. nu. 7. par. 3. An mulier poſſit pręſentare q. 5. n. 4. p. 2. Pupillus poteſt ibi n. 5. præſentatus vnus à tutore alter à pupillo quis pręfereñ q. 6. num. 7. par. 2. Attenditur præſentatus à pupillo, Rot. deciſ. 7. n. 1. de iurepatron. in antiq. In quo differat præſentatio ab electione Syl. vbi ſ q. 1. num. 8. par. 3. & quid à collatione, & inſtitutione n. 24. eod. quandoque pro conferre ſicut verbum eligere pro pręſentare ſumitur, Rot. deciſ. 27. de præb. n. 1. in nou. dat ius ad rem, deciſ. 7. n. 2. de iur. patron. in antiq. licet modicum, deciſ. 4. de cauſ. prop. & poſſ. in nou.

EPITOME.

Collatio facta contradicente patrono eſt ipſo iure nulla, & ſi eſt in fauorem nihil reſignatur.

SVMMARIA.

1 *Prouiſio iuriſpatronatus eſt inualida patrono ſpreto.*

2 *Ius*

2 *Ius non abdicatur à reſignante beneficium iurispatronatus in fauorem certæ perſonæ, ſi patroni non conſentiunt.*

3 *Mandati verba ſunt capien. cum effectu.*

4 *Contradicente patrono non valet reſignatio.*

DECISIO VIII. aliàs 326.

MAgna difficultas & diſceptatio fuit inter Dominos de Rota in Mediolanẽ canonicatus & præbẽ inter Marcum Antonium Simonetam ex vna,& Io.Iacobum de Sellanoua ex altera, & cauſa fuit plùries poſita in Rota, per R. P. D. Io.Paulum, quia erat exemplaris, videlicet, Reſignatio virtute mandati ad reſignandum fuit facta in fauorem certæ perſonæ,& non alias &c. & forſan Reſignatio nõ habuit [a] effectum, quia beneficium fuit de iurepatronatus laicorum contradicente patrono, & deinde moritur reſignans, ſi tale beneficium vacet per mortem: cum reſignatio non habuerit effectum,videtur,quòd ius remanſerit in reſignante, & ſuper hoc fuit dubium poſitum per D. Io. Paulum his verbis,videlicet,Prçſuppoſito, quòd patroni contradixerint in tempore prouiſionis factæ,an prouiſio cenſeatur nulla tempore factæ prouiſionis; an vero ſubſiſteret, vel eſſet in pendenti,& cenſeatur fieri nulla tempore, quo patroni contradixerunt, maxime attento, quòd ſumus in prouiſione per reſignationem, & hoc ad effectũ, vt cognoſcatur,an ius ſit abdicatum à reſignante, Fuit reſolutũ 15. Ianuarij 1543. quòd ſi reſignatione facta reſignatario non acquiritur ex reſignatione, vt q a patronus contradixerit, vel qualitercumque,& ex quacumque cauſa non quæratur ius ex reſignatione & prouiſione,vel ſi forſan quçratur,ſed reuocabiliter patrono petente & contradicente, vel quia patronus præſentauit alium poſt reſignationẽ, quòd in his caſibus ius non ſit abdicatum à reſignante,ſed in eo permanſit ius,non obſtante reſignatione inualida,ſi tamen moriatur, vacat beneficium, & poteſt impetrari de cõſenſu patroni, & ratio principalis eſt: quia reſignatio in fauorem [b] certæ perſonæ eſt conditionalis, id eſt, dum tamen reſignatario ius irreuocabiliter, & cum effectu quæratur, & hæc eſt mens reſignantis, & Papa ſub eadem cõditione admittit reſignationem, & ſub eadem prouidet,& reſignans dans mandatum ad reſignandum,idem intendit, & procurator ita reſignat, & eodem modo Papa admittit, & prouidet, ex quo ſequitur, quòd ſi non habet effectum reſignatio, omnia habentur pro non factis, & ius remãſit penes reſignantem, ac ſi nunquam reſignaſſet, quo ſtante fuit dictum, quòd non eſt neceſſarium quærere, an reſignatio valeat ſtatim, vel an ſi t nulla, vel annullã-

da, vel an ſit in pendenti, quia ſa-
tis eſt, quòd non habuit effectum
reſignatio, propter patroni [c] con-
tradictioné, & hoc per deciſ. 528.
in antiq. & per Aegyd. deciſ. 163.
1 vbi † dicitur prouiſionem iurispa-
tronatus eſſe inualidam patrono
ſpreto. Idem tenet Felyn. in c. cũ
Bertoldus colum. 3. de re iudic. &
Lambert. in tract. de iurepatro. 2.
art. 2. q. princ. in 3. par. & idem
Fuit reſolutum in vna Hiſpaleñ ca
pellaniæ S. Catherinę coram R. P.
D. Rauellen. 2. Decemb. 1538. &
idem Fuit reſolutum in vna Gerũ
deñ beneficij de ſteria, 26. Febr.
1539. coram eodem D. Rauelleñ
vbi fuit dubium an in reſignatio-
ne iurispatronatus laicorum, factá
virtute mandati ad reſignandum
in fauorem certæ perſonæ, & non
aliàs, abdicetur ius a reſignante
prouiſione exiſtente inualida pro-
pter iuspatronatus non derogatũ,
& contradictionem patroni, in
quo dubio fuit reſolutum per om-
2 nes, quòd † non fuerit ius abdica-
tum a reſignante, quia verba man
3 dati † ſunt capienda cum effectu,
videlicet quòd reſignatio in fauo-
rem talis habeat effectum, & Pa-
pa admittit reſignationem ſecun-
dum intentionem reſignãtis, qua-
tenus reſignatario prouideatur va
lide: nam aliàs forma mandati, vel
conditio reſignationis nõ eſſet ob-
ſeruata, ſi prouiſio non fieret in
fauorem nominati, quod quidem
eſt neceſſarium, & quòd valida ſit
prouiſio cum effectu, ad not. per
Iaſ. in l. ſi quis hæredem, C. de in-
ſtitu. & ſubſtitu. & in l. in ſubſtitu-
tione. ff. de vulga. & pupilla. con-
4 tradicente enim † patrono non va
let reſignatio Innoc. in c. 1. de re-
nunc. Abb. in c. ſi quis, de præb.
tex. in cap. decernimus. 16. q. 7.
Rocch. in tract. de iurepatro. ver.
honorificum. q. 1.

ADDITIO.

a Reſignatio nulla, vel non bona non abdi-
cat ius à reſignante ſęcus ſi bona, Rot. de-
ciſ. 418. nu. 2. & 3. par. 2. Diuerſ. Nulla
vel ſubreptitia, Veral. deciſ. 215. n. 3. p. 1.
idem ſi ſimoniaca, Veral. deciſ. 83. nu. 1.
p. 3. quando ſit abdicatum ius à reſignan
te, Veral. deciſ. 90. n. 1. & 2. p. 3.

b Reſignatio in fauorem certæ perſonę non
autem ſimpliciter eſt ſimoniaca, Rot. de-
ciſ. 921. nu. 1. lib. 3. & par. Diuerſ. vide
deciſ. 503. num. 1. eod. quæ videtur tenere
contrarium; debet enim fieri liberè in ma
nibus ordinarij, vel eius Vicarij, vt non
ſit ſimoniaca, Rot. deciſ. 90. nu. 2. eod.
& deciſ. 146. nu. 2. lib. 2. eod. Cum ſit re-
ſignatio in fauoré certæ perſonæ regreſ-
ſus propter ceſſum nunquam intrat, Rot.
deciſ. 402. n. 3. lib. 3. eod. quando dicatur
reſignatio in fauorem certę perſonæ, Put.
deciſ. 523. n. 2. lib. 3.

c Collatio beneficij, quod eſt de iurepatron.
eſt rata, & valida, poſito quòd patronus
prębeat ſuum conſenſum, Rot. deciſ. 366.
n. 5. lib. 3. par. 3. Diuerſ. & ſi fiat collatio
iurispatron. ab ordinario infra tẽpus ad
præſentañ ſuſtinetur, ſi patroni non con-
tradicunt inf. tempus debitum, Rot. de-
ciſ. 77. n. 4. p. 1. Diuerſ. Si Papa conferat
beneficium iurispatron. valet ſi patronus
non eſt in quaſi poſſeſsione præſentandi,
deciſ. 167. nu. 7. par. 2. eod. vbi ſub nu. 9.

Colla-

Collatio facta ab ordinario exiſtente in quaſi poſſeſſione liberè conferendi valet, & præfertur præſentationi patronorum in quaſi poſſeſſione non exiſtētium aliàs facta collatio iuriſpatron. non contradicente patrono eſt valida, Veral.deciſ.133 num.1. par.3.

d Reſignatio facta patrono ſpreto eſt nulla, etiamſi infra quadrimeſtre ab eo non cōtradicatur, Put. deciſ.412. nu.2. lib.1. & deciſ. 181. n. 2. lib.3. Reſignationes, & permutationes non valere ſine conſenſu patroni intelligitur illis reclamantibus, Rot. deciſ. 203. n. 5. lib.3. par.3. Diuerſ. Deciſ.528. eſt 10. de iurepatron.

ADDITIO.

Iuſpatronatus dicitur laicale, licet beneficium à clerico fundetur de bonis proprijs, ſi laici ſunt in quaſi poſſeſſione præſentandi.

SVMMARIA.

1 *Iuſpatron. factum à clerico præſumitur in dubio dotatum ex bonis Eccleſiæ lim. vt nu.2. & 5.*

3 *Laicis exiſtentibus in poſſeſſione iuriſpatroni qui dicit illud eſſe fundatum ex bonis Eccleſiæ, debet probare.*

1 *Iuſpatronatus tale præſumitur, qualis eſt perſona, quæ illud poſſidet, & præſentat n.6.*

DECISIO IX. aliàs 328.

GVlliermus Raymundus preſbyter beneficiatus in eccleſia Cathedrali Gerundeñ in Eccleſia Sancti Andreæ de ſteria Gerundeñ diœceſis, inſtituit capellam, & eam dotauit ex bonis immobilibus à ſe poſſeſſis, emptis proprijs pecunijs, & ordinauit ibidem præſentari perſonam idoneam de eius genere, & nominauit in patronos quoſdā laicos eius cōſanguineos, & talis erectio capellaniæ fuit approbata per Epiſcopū ordinariū, ſtante dicta fundatione, de qua cōſtitit per inſtrumentum 9. Decēb. 1538. fuit dubium R.P.D.Mohedano cauſam proponente, an iuſpatronatus iſtud, de quo in inſtrumento fundationis, cenſeatur [a] laicorum vel clericorum, quod quidem dubium fuit poſitum in Rota pluries, & videbatur, quòd eſſet iuſpatronatus clericorum, Quia
1 † in dubio præſumitur fundatum ex bonis eccleſiæ, ad not. per Abb. in c.3. de pecu. cleric. & in c. cum officijs, & in c. cum eſſe, de teſta. Bal. & Saly. in auth. licentiam. C. de Epiſco. & cleric. Socyn. tenet conſ. 116. vol.4. hoc tamen non obſtante per ſeptem ex Dominis fuit tentum iuſpatronatus præfatum eſſe laicorum, & nōn clericorum, & ratio fuit vltra alias, quòd
2 † laici erant in quaſi poſſeſſione præſentandi, & in fundatione tale iuſpatronatus fuit relictum laicis, de not. per Rochum in tracta. de iurepatro. in ver. ius. Lambertin. tract. de iurepatro. 8.q. principali. 1. par. & per not. ad c. conſultationibus de iurepatro. & cum eſ-
3 ſent † laici in quaſi poſſeſſione iuriſpatronatus, dicenti contrarium fuiſſe fundatum ex bonis eccleſiæ, incumbit onus probandi, ad not. per Barba. in c. 1. de pecu. cleric.

4 & inſuper † tale præſumitur eſſe iuſpatronatus, qualis eſt perſona, quæ illud poſſedit, tex. in c. 1. de
5 iurepatron. lib. 6. & cum † quaſi poſſideatur à laicis, præſumitur laicorum. Lamberti. in tracta. eodem 5. art. 14. primæ par. 1. libri. Nec obſtat, quòd iuſpatronatus dicatur clericorum, quia fuit fundatum ex dotatione presbyteri: quia fuit reſponſum, quòd talis dubitatio caderet, vbi clericus reperiretur in quaſi poſſeſſione præſentandi, quo caſu occurrit quæſtio, an de bonis Eccleſiæ, vel patrimonij iuſpatronatus acquiſitum cenſeatur, ſecus tamen eſt in hoc caſu, in quo agitur de laico præſen-
6 tante, quia † iuſpatronatus laicorum dicitur, vbi præſentat laicus, & iuſpatronatus clericorum, vbi præſentat clericus. ita tenet Rota deciſ. 8. in antiq.

ADDITIO.

a Iuſpatronatus confraternitatibus relictū dicitur laicale, etiam quod ſit ſub nomine alicuius Sancti, niſi ſit fundatum de bonis eccleſiaſticis, Rot. deciſ. 574. n. 7. par. 1. Diuerſ. vbi ſub n. 8. etiam procedit ſi in tali confraternitate ſint aliquæ perſonæ eccleſiaſticæ, dummodo non ſit contemplata perſona ipſorum. Aliud eſt iuſpatron. eccleſiaſticū aliud ſeculare, Rot. deciſ. 372. num. 1. lib. 3. par. 3. Diuerſ. Conceditur iuſpatron. laicis, vt inuitentur ad dotandas, & conſtruenĕ Eccleſias ex gratia, Veral. deciſ. 230. nu. 2. par. 1. Iuripatron. merè laico ſemper pro medietate derogat Papa: In mixto verò non admittit, nec pro parte clerici derogatio eſt neceſſaria, Put. deciſ. 157. n. 4. lib. 3. Iurispatron. laici ſimplex confeſsio omnem comprehendit patronatum, Put. deciſ. 36. n. 6. lib. 3. Iuſpatron. clerico competens ex fundatione, & dotatione an ſit laicale, vel eccleſiaſticum Put. deciſ. 228. lib. 2. fundatum à clerico an ſit laicale, vel eccleſiaſticum, Put. deciſ. 90. in princ. lib. 3.

Deciſ. 8. de iurepatron. eod. quæ eſt 332. & aliquo modo probat.

EPITOME.

Fama moderna 20. annorum dicens iuſpatronatus eſſe Regis Aragonum nō purgat malam fidem præſumptam ex vnico tantum actu præſentādi. Quia fama ſufficit, ſicut in acquirenda ſeruitute ad probandam bonam fidem, ſic etiam ad acquirendum iuſpatronatus.

SVMMARIA.

1 *Bona fides requiritur ad acquiren. quaſi poſſeſſionem ex vnico actu.*
2 *Eccleſia in dubio iurepatron. præſumitur libera.*
3 *Credulitas tituli ex fama vicinia ſufficit ad præſentandum.*
4 *Iuſpatronatus præſentandi in Rege Aragonum præſumitur potius ex vſurpatione, quàm ex dotatione, vel ædificatione.*
5 *Iuſpatron. Prioratus requirit vltra dotationem, & fundationem, priuilegium Apoſtolicum.*
6 *Priuilegium fundationis, de quo conſtat per legitimam famam, amittitur, & deperditur per non vſum.*
7 *Conſ. Dec. 149. colum. 4. reprobatur.*
8 *Conſ. Rom. 368. intellectus.*
9 *Patronus honoratur in eccleſia, & ei datur primus locus.*

D E-

DECISIO X. aliàs 340.

ELuenſis prioratus de Coruilliano cauſa fuit in Rota diſputata inter Thomam de Lapiano ex vna, & Balduinũ de Augullana ex altera, an præfatus prioratus eſſet ius patronatus Regis Aragonum ratione Comitatus de Ruiſſellion. ab eodem Rege poſſeſ. ex parte Balduini præfati fuit allegatũ non eſſe iuriſpatronatus Regis, cum tantũ eſſet probata quaſi poſſeſſio pręſentãdi ex vnico actu,
1 ex eo, quia † ad acquirẽdum quaſi poſſeſſionem ex vno actu, requiritur bona fides, ad not. per Cald. conſ. 12. & per Abb. in c. conſultationibus, de iu. patro. & in c. cum Eccleſia Sutrina, de cau. poſſeſ. &
2 propriet. col. 8. & in dubio † eccleſia præſumitur libera à iure patronatus, vt not. Roch. de Cur. in tract. de iur. patr. ver. conſtruxit. q. 20. Ex parte tamen Thomæ extitit probatum vltra quaſi poſſeſſionem per vnicum actum fuiſſe famam à viginti annis citra eſſe prioratum prædictum iuris patronatus Regis, & præſentauit duo inſtrumenta probantia Comitem Ruiſſellionis ędificaſſe capellam in prioratu de Cauilliano, & donaſſe bona eidem prioratui; quarta tamen Nouemb. 1545. R. P. D. Epiſcopo Rauelleñ cauſam proponente fuit dubium, an ex inſtrumentis productis, & ex depoſitionibus teſtium conſtet de quaſi poſſeſſione præſentandi: fuit tentum, quòd fama moderna viginti annorum dicẽs ius patronatus eſſe Regis Aragonum purgat malam fidem præſumptã ex vnico tantum actu præſentãdi, quia fama ſufficit, ad not. in c. conſultationibus. de iure patrona. ſicut in acquirenda ſeruitute ad probandum bonam fidem ſufficit fama, vt not. Abb. in c. ſi diligenti, col. 4. de præſcriptio. & in c. de quarta eo. tit. ſic in iure patronatus acquirendo videtur dicẽdum, maximè quia Rex ſucceſſit in iure patronatus Comitis de Ruiſſellon. & præſumitur eſſe in bona fide, ad not. in c. citra, de iure pa-
3 tro. maxime quia † credulitas tituli ex [a] fama viciniæ ſufficit ad pręſentandum; Abb. in c. paſtoralis, num. 6. de iure patro. Poſtea vero in eadem cauſa 13. Nouẽb. 1545. attenta allegatione partis dicentis non eſſe præſumendum ius patronatus acquiſitum ex fundatione, ſed potius ex vſurpatione, ad effectum, quòd potuerit tali iuri patronatus derogari, fuit dubium præſuppoſito, quòd probetur quaſi poſſeſſio præſentandi Comitis de Ruiſſelion. an præſumatur ex vſurpatione, ſeu conſuetudine, an vero præſumatur ex fundatione, & dotatione: ſuper quo fuit tentum
4 per omnes dominos, quòd † hoc ius patronatus præſumitur potius ex [b] vſurpatione, quàm ex dotatione, & ædificatione, per ea quæ no. Ant. de But. in c. dilectus de offi. le-

gat. & allegāti ius patronatus eſſe ex fundatione, vel dotatione incumbit onus probādi, & ita tenuit Rota in pluribus cauſis, in cauſa Oſcen. parochialis S. Vincentij. Inſuper fuit dictum ex parte præfati Balduini, Iuspatronatus dicti prioratus non ſpectare ad Regem tāquam ſucceſſorē Comitis Ruſſellionis, licet per publicam famā eſſet probatum prædicti prioratus iuspatronatus pertinere ad Comitem Ruſſellionis, & per famam antiquiſſimam priuilegij, ex eo ꝙ tale priuilegiū eſſet deperditum, cum conſtiterit per plures prouiſiones prouiſum fuiſſe de tali priuilegio tanquam de beneficio libero. Super hoc fuit dubium 29. Ianuarij 1546. R.P.D. Epiſcopo Rauellen. cauſam proponente, an poſito quòd conſtaret de fama priuilegij antiquiſſimi, ſeu de eius priuilegio antiquiſſimo, an illud cenſeatur eſſe perditum per nō vſum, maximè ſtantibus prouiſionibus, & alijs in actis deductis: fuit reſolutum per omnes vno tamen excepto, quòd priuilegiū fuerit amiſſum per non vſum, ex quo ſequitur, quòd probatis omnibus, de quibus in dubio, fama antiquiſſima fundationis, & priuilegij, actus præſentationis, ex quo ſequitur quaſi poſſeſſio Regis, præſumitur ex mala fide, qua de cauſa nō fuit, nec eſt in quaſi poſſeſſione præſentandi, vt præſentatus ab eo habeat prioratum præfatum, iuxta not. in c. conſultationibus, de iurepatro. Ratio eſt, quia priora-
5 tus † præfatus eſt beneficium conuentuale, in quo ad habēdum ius patronatus nō ſufficiunt dotatio, & fundatio, ſed requiritur etiam priuilegium Apoſtolicum, vt not. in c. cum nobis de iurepatrona. & licet per famam antiquiſſimā fuerit probata dotatio & priuilegiū, cum tamen poſtea, per non vſum
6 † fuerit amiſſum, & deperditū priuilegium iuriſpatronatus, ratione priuilegij, habetur ac ſi non eſſet, quo priuilegio excluſo remanet fundatio & dotatio, quæ quidem non ſufficiunt: quia prioratus fuit conuentualis, vt eſt dictum, & ſic non tollitur mala fides, nec remanet iuſtificata quaſi poſſeſſio præſentandi, & ſic fuit concluſum & deciſum. Fuit etiam reſolutum in hac cauſa 12. Octob. 1545. quòd quaſi poſſeſſio præſentandi ad beneficium vacans per reſignationē extenditur ad beneficium vacans per obitum, quod quidem ita fuit deciſum per maiorem partem, & per omnes tribus exceptis, per doctrinam Abb. in c. 1. de religio. domi. quam communem dixerunt,
7 & ſic reprobarūt † conſ. Dec. 149. col. 4. qui tenet contrarium, & li-
8 cèt † Ludo. Roma. cōſ. 368. teneat contrarium, loquitur tamen in ſcriptione, in qua tantum præſcriptum quantum poſſeſſum: ſed in hoc caſu eſt aliud, quia non agitur ſuper præſcriptione, ſed de quaſi poſſeſ-

poſſeſſione iurispatronatus, quod extenditur de vno caſu ad alium, ſic de iure probatur iuspatronatus non per quaſi poſſeſſionẽ præſentandi, ſed per aliud, videlicet q
9 patronus † honoratur in eccleſia, & datur ei primus locus vti patrono, vt tenet Roch. in tract. de iure patron. in ver. competens, q. 15. ſic in noſtro caſu per quaſi poſſeſſionem præſentandi ad beneficiũ vacans per reſignationem probatur quaſi poſſeſſio præſentandi ad beneficium vacans per obitum.

ADDITIO.

a Fama publica ſufficit ad probañ bonam fidem in præſentante, Rot. deciſ. 1240. nu. 1. lib. 3. par. 3. Diuerſ. Si eſt fama ſola in antiquis non probat iuſpatron. niſi cõcurrat lõgiſſima poſſeſſio, Rot. deciſ. 792. n. 1. p. 1. Diuerſ. Quando ſola fama in antiquis probet, Put. deciſ. 60. n. 7. lib. 1. Veral. deciſ. 49. n. 5. 337. n. 8. 347. n. 4. 374. n. 3. par. 3.

b Dixi ad deciſ. 2. ſup. eod. & nunc addo, quod fama ſola in antiquiſſimis non probat ſtante præſumptione vſurpationis in contrarium, & longiſſima poſſeſſione, Put. d. deciſ. 60. nu. 3. lib. 1.

EPITOME.

Priuilegium iurispatronatus à Clemente ſeptimo conceſſum Marchioni Aſtoricenſi Hiſpano non ſubiacet regulæ reuocatoriæ Pauli Secundi.

SVMMARIA.

1 Iurispatron. competentis ex priuilegio non eſt facien. mentio.

2 Diſpoſitio generalis non faciens mentionem iurispatronatus non comprehendit beneficia iurispatron. & n. 3.

DECISIO XI. alias 350.

Conceſſum fuit priuilegium per Clementẽ vij. Marchioni de Aſtorga in Hiſpania nominandi & præſentandi perſonas idoneas ad beneficia vacantia in eius dominio, & in eo conceſſit iuspatronatus, ac ſi eſſet ex fundatione, ſeu dotatione, deinde S. D. N. Papa Paulus ſecundo anno pontificatus 22. Auguſti reuocauit omnes facultates conceſſas, etiam ius [a] nominandi & præſentandi ad beneficia quibuſcunque perſonis et cuiuſcumque dignitatis, ſtatus, aut conditionis per regulam per eum publicari mandatam. In eadem tamen regula, nulla fuit facta mentio iurispatronatus, fuit dub. 9. Iunij 1542. in cauſa Aſtoricen. Canonicatus & præben. inter Alphonſum Aſtorio ex vna, & Alphonſum Diaz ex altera, an priuilegium nominandi, & præſentandi, conceſſum Marchioni per Clemẽtem Septimum ſit reuocatum per regulam Pauli, & videbatur quòd ſic, quia non erat neceſſe facere
1 mentionem † iurispatronatus cõpetentis ex priuilegio, ad not. per Federi. in conſ. 131. fuit tamen per Rotam reſolutum per regulam nõ fuiſſe reuocatum priuilegium. Ratio, quia licet in literis Apoſtolicis non ſit opus facere mentionẽ

iuriſpatronatus ex vſurpatione, vel conſuetudine, & ſic videbatur quando ex priuilegio: quando tamen priuilegium eſt conceſſum ex cauſa onoroſa, vel meritorum, vel ſeruitij, & ſoluitur compoſitio, neceſſarium eſt, q̃ fiat ſpecialis mentio, quæ quidem mentio non eſt in regula reuocatoria, & hoc quia
2 † diſpoſitio generalis non faciens mentionem iuriſpatronatus non cõprehendit beneficia iuriſpatronatus, ita tenet Lap. alleg. 96. Archi. Io. Andr. & Domi. in c. 2. de præben. lib. 6. tenet Abb. conſ. 18. in cauſa communis Caſtr. vol. 2. de quo per Caſſad. in deciſ. 4. de iure patro. col. 3. & dec. fin. eo. tit. Felyn. in tracta. quando liter. Apoſtol. noce. patron. 8. amplia. Nec obſtant clauſulę generales contentæ in eadem regula, quia, cum non faciant mentionem Iuris patronatus, nõ ſe extendunt ad illud Rot. deciſ. 366. in antiq. & in no. deciſ. 3. & licèt regula reuocatoria fuerit facta per viam legis, quę debuit continere non includenda, ad not. per Domin. in c. cum non deceat poſt glo. de electio. lib. 6. & per Felyn. in c. conſtitutus. col. 4. de reſcrip. tamen fuit reſponſum, quòd
3 † lex generalis non includit iuſpatronatus, niſi ſit expreſſum, vt tenet Felyn. in d. c. cum non deceat. & Dec. in d. c. conſtitutus, & ibi Imol. impugnantes contrariam opinionem tanquam non veram.

ADDITIO.

a Nominatio ſi fuerit facta reſpectu priuilegij tenetur nominatus verificare priuilegium, Put. deciſ. 322. num. 1. lib. 3. Et incumbit onus probandi collatorem habuiſſe facultatem nominandi, & ius conferendi vltra ſex beneficia ibi.

(Deciſ. 366. & 15. de probat.

(Deciſ. 3. eſt prima de præben.

EPITOME.

Ad legitimam probationem conſtitutionis iuris patronatus requiritur ætas maior quinquagenaria.

SVMMARIA.

1 *Immemorabile non probant teſtes quinquaginta annorum, ſed maior ætas requiritur.*

2 *Iuspatron. probatur per famam intellige, vt num. 3.*

DECISIO XII. aliàs 352.

FVit allegatum in cauſa Aretin. parochialis Puzano inter Donatum Riccardum ex vna, & Guerrinum ex altera parte, prædictam parochialem eſſe iuriſpatronatus: & ad hoc probandum fuerunt præſentati teſtes, ſuper quo 13. Feb. 1540. R. P. D. Io. Paulo cauſam proponente, tale fuit dubium, præſuppoſito quòd vnus teſtis 50. annorum, & alius 55. annorum dicant, quòd beneficium eſt de iurepatronatus: quia ita audierunt à maioribus publicè, nõ tamen dixerunt ex fundatione, & dotatione. Tertius vero teſtis 36. an-

36. annorum dicit ex fundatione, quia ita audiuit ab ineunte ætate, an [a] probetur iuſpatronatus. Fuit reſolutum, quòd per teſtes, de quibus in dubio, non probetur iuſpa-
1 tronatus, quia † immemorabile non probant teſtes quinquaginta annorũ, ſed requiritur maior ætas. iuxta not. per Fran. in c. 1. de præſcrip. lib. 6. & nullus teſtis deponit de viſu de tempore, quo recordatur, quod eſt neceſſarium vt ibi,
2 & quamuis † iuſpatronatus probetur per famam, vt not. Bald. in auth. quas actiones, C. de Sacroſanct. Eccle. ad fin. illud tamen
3 † eſt verum in iurepatronatus antiquo, vt tenet Caſſa. deciſ. 2. de proba. num. 4.

ADDITIO.

a Quomodo probetur iuſpatron. Rot. deciſ. 1372. nu. 1. & ex quibus teſtibus, deciſ. 1014. nu. 1. lib. 3. p. 3. Diuerſ. & dixi ſup. ad deciſ. 3. eod.

De Regularibus.

EPITOME.

Moniales ordinis mendicantium non poſſunt infra annum profeſſionem emittere, aliàs incurrunt pœnas contentas in c. non ſolum de regularibus in 6.

SVMMARIA.

1 *Confeſſio ordinis in pluribus inſtrumentis, etiam ſi per verba enunciatiua, probat contra producentem.*
2 *Moniales Ordinis S. Catherinæ de Senis dicũtur Ordinis Prædicatorũ.*
3 *Ordo propter ſtatuta diuerſificatur.*
4 *Inſtrumentum producens videtur cõfiteri omnia in eo contenta cõtra ſe.*

DECISIO I. aliàs 192.

Cauſa nullitatis profeſſionis D. Beatricis Margarit. cum monialibus monaſterij S. Catharinę de Senis Valentin. diu in Rota fuit agitata, & ventilata ex eo, q. præfata Beatrix dicebat prædictũ monaſterium eſſe ordinis Mendicantium, & ipſam feciſſe profeſſionem infra annum contra ca. nõ ſolum, de regulari. lib. 6. [a] quo ſtãte non ſolum [b] profeſſio erat nulla, ſed ipſa erat incapax, vt poſſet in eodem monaſterio profiteri, & moniales erant ſuſpenſæ, quia contra formam tex. profeſſionem admiſerunt, & ad probandum, quòd monaſterium prædictum erat ordinis Prædicatorum, qui eſt ordo mendicans, inducebat mandatum ab Abbatiſſa, & monialibus datũ, in quo dicebatur in pluribus locis eſſe ordinis prædicatorum, & inſuper in mandato ad litigandum, à Vicario generali ordinis prædicti dicebãtur hæc verba, ad litigãdum pro monaſterio, & conuentu, & monialibus Beatæ Catharinæ de Senis Valentin. ordinis Prædicatorum. inſuper ex multis bullis per ipſum monaſterium præſentatis, vbi nominabatur monaſterium ordinis prædicatorum, fuit dubiũ

16. Ian. 1540. R. P. D. Io. Paulo cauſam proponente, an ex ſcripturis prædictis conſtet, quòd dictæ Moniales ſint ordinis prædicatorum, Et omnes Domini tenuerũt, quòd per confeſſionem monialiũ emiſſã inſtrumentis productis per
1 eas, probetur intentio † d. Beatricis, id eſt, quòd prædictum monaſterium ſit ordinis Prædicatorum. Nam licèt confeſſio eliciatur ex verbis enunciatiuis, cum tamen inſtrumenta fuerint producta per moniales, bene potuit intẽtio Beatricis fundari, vt in deciſ. 282. in nou. maximè quia cum moniales ſint actrices ad deciſ. Aegyd. 290. ad minus præſumitur pro Beatrice ex dictis inſtrumentis, vt in deciſ. 272. in antiq. quæ præſumptio adiuuatur conſiderationibus plurimis: quarũ prima conſideratio eſt cura & adminiſtratio, quam habent prædicatores ſuper
2 eas, & ipſę dicuntur † ordinis prędicatorum, vt dicit Car. in clem. 1. de regular. Secunda, quòd ipſæ viuunt ſub conſtitutione ordinis
3 prædicatorum, & propter † ſtatuta diuerſificatur ordo. Federi. cõſil. 12. Abb. notabiliter in c. minus, de exceſſi. prælato. & hoc reſpectu dicunt DD. in d.c. non ſolum, quòd ille tex. habet locum in monialibus, maximè quia nullæ aliæ moniales reperiuntur ordinis prædicatorum, niſi quæ viuũt ſub cura, regimine, & inſtitutis prædicatorum. Item ſumus in fauorabilibus reſpectu religionis, & monaſteriorum, iuxta c. ad Apoſtolicam, de regular. His rationibus fuit ſic concluſum, maximè quia in inſtrumentis erant confeſſiones geminatæ, ad not. per Bartol. in l. cum ſcimus, C. de agric.
4 & cenſi. lib. 11. Item † producens inſtrumentum videtur confiteri omnia [c] contenta in eo contra ſe, Innoc. in c. cum venerabilis, de except. & in c. cum olim, ante finem, de cenſ. Bald. in l. poſt legatum, col. 3. ff. de his quib. vt indign.

ADDITIO.

a Circa hoc vide Put. deciſ. 108. num. 11. lib. 1.

b Profeſſio facta in manibus alicuius ſpecialiter adhoc deputati per Vicarium generalem Abbatis, cui Vicario etiam Abbas ad partem ſpecialiter cõmiſerat receptionem dictæ profeſſionis, Capel. Tholoſ. deciſ. 442. & ibi an requiratur conſilium capituli in profeſſione, & in add. Profeſſionem quando quis facere cenſeatur, Guid. Pap. q. 502. n. 1. profeſſio tacita, nec expreſſa dici poteſt, quæ legitimò modo non eſt facta, Rot. deciſ. 1121. nu. 1. lib. 3. p. 3. Diuerſ. Quis probare teneatur profeſſionẽ certi ordinis, deciſ. 1102. n. 1. & an poſsit probari per teſtes de auditu, de publica voce, & fama, deciſ. 1119 nu. 1. eod. Quando nulla dicatur profeſſio, deciſ. 129. nu. 1. par. 2. Diuerſ.

c Limit. vt per Fely. in d.c. venerabili verſ. 1. concluſio, & ibi, Pariſ. n. 57. Diaz. Reg. 342. Ian. Reg. 132. communis eſt opinio; quod producens inſtrumentum videtur omnia contenta in eo confiteri, Rot. deciſ. 4. par. 2. Diuerſ.

Deciſ.

(Deciſ. 282. in nou. eſt 3. de fide in-
(ſtrum. 272. eſt 9. de fide inſtrum. cui addde, Alex. conſ. 83. 4. col. & conſ. 136. lib. 1.

EPITOME.

Aliud eſt eſſe ſub ordine, aliud ſub gubernatione talis ordinis.

SVMMARIA.

1 *Moniales commiſſæ ſub gubernatione Franciſcanorum gaudent priuilegijs illorum ordini conceſſis.*

2 *Inſtituta diſtinguunt ordines.*

3 *Statutum in vno ordine mendicantiũ non extenditur ad alium ordinem mendicantium, niſi exprimatur.*

DECISIO II. aliàs 194.

IN eadem cauſa ad euitandam ſuſpenſionem incurſam, vt iã dictum eſt, dicebatur, quòd prædictum monaſterium S. Catharinæ non erat ordinis S. Dominici: quia aliud eſt eſſe ſub ordine, & aliud ſub gubernatione, & licèt eſſet [a] monaſterium ſub gubernatione, non ſequebatur quòd eſſet ſub ordine, & ad hoc probandum fuit præſentata quædam copia bullæ Innocentij IV. confirmata per Bonifacium VIII. vbi dicebatur, ꝙ
1 quæcunque † moniales commiſſæ fuiſſent gubernationi fratrum minorum, virtute indulti Apoſtolici, non propterea dicuntur eſſe ordinis prædictorum fratrum, ſed huiuſmodi commiſſio ad hoc extenditur, vt moniales ſic commiſſæ gaudeant priuilegijs conceſſis, & concedendis ordini minorum, & prælati exhibeant cõſtitutiones prædicti ordinis minorum. Sic in ſimili videbatur, quòd hoc monaſterium S. Catharinæ, licèt eſſet ſub cura, non tamen eſſet ordinis. Fuit dubium 30. Ianuarij 1540. R. P. D. Io. Paulo cauſam proponente, An ex partita compendij priuilegiorum fratrum minorum, & aliorum ordinum mendicantiũ, cuius copia datur, conſtet moniales, de quibus agitur, non eſſe ordinis prædicatorum. Fuit tentum per maiorem partem, quòd per illam partitam, de qua in dubio, nõ probatur, quòd monaſterium, de quo agitur, non ſit de ordine prędicatorum: quia partita loquitur de monialibus commiſſis gubernationi, Nos autem loquimur, id eſt noſter caſus eſt de cõmiſſis curæ, & regimini, & de viuentibus ſub conſtitutionibus fratrum præ-
2 dicatorum: vnde cum † inſtituta ſint, quæ diſtinguunt ordines, vt dicit Abb. in c. ad noſtram, el 1. de iure iur. & c. nimis, el 1. de exceſ. prælat. Feder. conſ. 12. Card. in clem. 1. de regular. ſequitur, ꝙ iſti caſus non ſint ſimiles: & etiam quòd loquatur illa partita de vno ordine, ſcilicet minorum, non ideo extenditur ad prædicatores, per c. conſtitutionem, de regul. lib. 6.
3 vbi dicitur, quòd ſtatutum † in vno [b] ordine mendicantium non extenditur ad alium ordinem mendicantium, niſi exprimatur.

A D-

ADDITIO.

a Monaſterium exemptum ex eo, quia erat monialium, licet efficiatur monachorum, vel canonicorum ſecularium, vel regularium non deſinit eſſe exemptũ, Rot. deciſ. 20. n. 2. de præben. Biſign. Moniales tertij ordinis Sancti Franciſci habent Regulam, & quendam modum uiuendi per Sedem Apoſtolicam approbatum, Rot. deciſ. 216. nu. 2. & num. 8. & 11. vbi de Monialibus par. 2. Diuerſ. Moniales admittentes ad profeſsionem, vel annum probationis, an & quando excuſent ſe à ſuſpenſione, Rot. deciſ. 1116. n. 1. lib. 3. p. 3. Diuerſ. Cum ſunt ſuſpenſæ, & abſolutæ, ſed nondum rehabilitatæ an poſsint admittere moniales ad tacitam profeſsionem, deciſ. 1112. n. 1. eod.

b Quid teneatur ſeruare ordo mendicantium, Rot. deciſ. 1106. n. 1. par. 3. lib. 3. Diuerſ.

EPITOME.

Qui dicit profeſsionem intra annum emiſſam eſſe nullam, aut monaſterium eſſe ordinis mendicantium, ad effectum inualidandi profeſsionem, id tenetur probare.

SVMMARIA.

1 *Profeſsionis probatio eſt facien. neceſſario, & concludenter non æquiuocè.*

2 *Confeſsio in inſtrumentis productis per partem aduerſam, etiam verbis enunciatiuis probat.*

DECISIO III. aliàs 195.

IN eadem cauſa nullitatis profeſſionis Valentin. Monaſteriũ S. Catharinæ vendicabat D. Beatricem tanquam profeſſam in ordine S. Catharinæ, illa autẽ dicebat profeſſionem eſſe nullam, tanquam factam infra annũ probationis in ordine mẽdicantium. dubitabatur quis teneretur probare, & dubium fuit 23. Ian. 1540. R.P.D. Ioan. Paulo cauſam proponẽte, an moniales teneantur probare, ſe non eſſe ordinis prædicatorum, an vero Beatrix ipſas eſſe ordinis prædicatorum: maior pars tenuit, quòd ſiue Beatrix ſit actrix, ſiue rea, ipſa tenetur probare, quod monaſterium ſit ordinis prædicatorum: quia ipſa opponit hoc ad inualidandam profeſſionem, & licet opponat in modum excipiẽdi, efficitur tamen actrix, & tenetur probare tanquam fundamentum ſuæ exceptionis. Sed dominus Rauellen dicebat, quòd cum in actis appareat, quòd hæc profeſſio fuit facta infra annum, monaſterium, quod tanquam actor vendicat ipſam Beatricem tanquam profeſſam, debet probare profeſſionem,
1 taliter quòd probatio † ipſius neceſſariò concludat, & non æquiuocè, vt in c. in præſentia de prob. Et quando probatur profeſſio ſimpliciter facta in ordine mendicantiũ, opus eſt, vt probetur, quòd ſit poſt annum. Sed contrà tenuerunt Domini, & omnes tenuerunt ſicut dictum eſt, excepto D. Aquen, quòd d. Beatrix, ſiue ſit actrix, ſiue rea, concludenter probauerit monaſterium eſſe ordinis prædicatorum per confeſſionẽ emiſſam in inſtrumentis productis per monaſteriũ, quæ

quæ licet ſit verbis enunciatiuis
2 probant, cum † inſtrumenta ſint
producta per aduerſarium, Rot.
deciſio.282. in no.

ADDITIO.

a Profeſſum ſe non eſſe allegans debet probare, Rot. deciſ.216. nu.18.p.2. Diuerſ. cum non conſtat de profeſſione an præſumatur ad transfereñ onus probandi cõtrarium in negante profeſsionem eſſe factam, Put. deciſ.408. num.1. lib.1. Aliqua de profeſſione, vide ſup. ad deciſ.1. hoc tit.

Deciſ.282. in no. eſt 3. de fid. inſtrum.

Qui filij ſunt legitimi.

EPITOME.

Filius ſemper præſumitur natus ex viro, niſi ex pluribus coniecturis aliud appareat.

SVMMARIA.

1 *Filius natus ex coniugata eſt illegitimus, concurrentibus illegitimitatis reputatione, educatione extra domum mulieris adulteræ, & confeſſione parentum.*
2 *Aſſimilationem filiorum & ex natura, & ex imaginatione conceptionis tempore matri repræſentata ſuboriri.*
3 *Iuris præſumptio tollitur vrgentium coniecturarum concurſu.*
4 *l. Miles §. defuncto, ff. de adulter. reſtringitur.*

DECISIO I. aliàs 19.

IN vna Placentina legati, coram R. P. D. Epiſcopo Sarneñ de menſe Martij 1538. Fuit tentum circa declarationem l. miles §. defuncto, ff. de adulter. quòd filius natus ex muliere coniugata eſt [a] illegitimus, concurrentibus reputatione illegitimitatis, & educatione extra domũ mulieris adulteræ, & tractatione, & fama vici-
1 niæ, & confeſſione † parentum, quòd erat illegitimus: quia tunc d. §. defuncto, ceſſat tot concurrentibus, concurrente etiam quòd filius aſſimiletur adultero, quia eſt argumentum naturæ, licet aſſimi-
2 latio † veniat ex imaginatione tempore conceptionis, maximè quia pater, qui adulter fuit propter indicium, & præſumptionem, quòd erat ſuus filius, reliquit ſibi legatum, pro quo faciunt conſil. Anch.225. ſecundo dubio, & Alexand. conſ.88. vol.7. & Barbat. cõſil.68. vol.4. vbi dicũt, quòd præ-
3 ſumptio iuris † tollitur per coniecturas, nominationes, tractationes, educationes, & vicinorum famam, non obſtante quòd præſum-
4 ptio d. §. defuncto, ſit iuris & † de iure, vt tenet Paul. de Caſt. conſ. 115. & Hyppol. in l.1. §. ad quæſtionem, col. fin. de quæſt.

ADDITIO.

a Non poteſt quis iudicari illegitimus ex fama cum vno teſte, Put. deciſ.77. n.13. lib.2. Eſt incapax bonorum, & dignitatum, Veral. deciſ.8. n.2. p.1. Bulla Pij V. de illegit. & natural. Neque ordines ſacros, vt ibi & Veral. deciſ.70. n.1. par.2.

Poteſt

Poteſt legari filio illegitimo nato tamen non ex damnato coitu, ſed meretricio, vtcumque extent legitimi, Put. deciſ. 188. in princ. lib. 1. Quando quis dicitur illegitimus cui incumbat probare, Rot. deciſ. 4. n. 2. de appel. in antiq.

EPITOME.

Præſumitur filius natus ex marito, niſi ex pluribus coniecturis aliud appareat: nam ſtantibus coniecturis contrarium præſumitur.

SVMMARIA.

1 *l. Miles, §. defuncto, ff. de adulter. declaratur.*
2 *Filiationis fama, & tractatus patris, & matris faciunt quem haberi pro filio.*
3 *Præſumptio vna tollit alteram.*
4 *Conſ. Aneh. 225. col. 2. declaratur.*

DECISIO II. aliàs 115.

1 AD † declarationem [a] l. miles. §. defuncto, ff. de adulter. fuit magna altercatio inter Dominos de Rota de menſe Maij. 1538 in cauſa Placen. legati corã R. P. D. Epiſcopo Sarneñ an Ioannes, qui habitus fuit à quodam Comite pro eius filio, licet natus ex coniugata, cum qua maritus habitabat, & communiter fuit nominatus & reputatus pro filio Comitis, & pro tali fuit baptizatus, & etiam nomen eius impoſitum, tempore baptiſmatis, & tanquam eius filius baptizatus, & legitimatus, vti filius proprius, & habebat ſimilitudinem cum patre in facie, & cui in teſtamento d. Comes reliquit legatum vti filio, ſequatur potius partem nociuam, quòd ſit ex adulterio genitus, vt conſequatur legatum, quàm partem vtilẽ, quòd ſit legitimus, & naturalis natus ex legitimè coniugatis. Fuit reſolutum eadem die (aliquibus ex dominis contradicentibus) in fauorem illegitimi, quòd ſit filius Comitis, vt conſequatur legatum maximè propter duo fundamenta: primum quòd probatur, quòd aſſimilatur patri Comiti, qui adulterium fecerat, & quòd eſt Argumentum naturæ fortiſſimum: licèt aliquando aſſimilatio veniat ex imaginatione tempore conceptionis, ſed quando concurrit veritas acceſſus, potius præſumitur pro veritate, quàm pro imaginatione. Secundum fuit, quòd eſto, quòd ille filius nõ fuiſſet genitus ex adulterio, ſatis eſt, quòd adulter voluit ſibi relinquere hæreditatem propter præſumptionem, & iudicium ſuum, & ſic fuit expedita cauſa, quæ deciſio fundata fuit ſuper conſ. Barba. 27. primo volu. vbi concludit, licet videatur con-
2 trarium prima facie, quòd † fama filiationis, [b] aſſertio, & tractatus patris, & matris tollunt præſumptionem. §. defuncto. d. l. miles, maximè, quia fuit in facto probata cohabitatio cum Comite, & licèt probata eſſet cohabitatio, etiam cum marito, & acceſſus tempore
3 conceptionis, tamen quia † illæ præ-

pręſũptiones tollebantur per alias præſumptiones, Ancha. conſ. 225. col. 2. verſ. ſuper alio dubio qui loquitur in muliere retenta in domo mariti, ad quam furtiuè propter timorem acceſſus habebatur, & ex conſil. Alex. 88. volum. 5. Corne. conſ. 1. col. 12. vol. 3. & ex not. per Moder. in l. Gallus, in fin. princ. ff. de lib. & poſthu.

ADDITIO.

a Dec. conſ. 657. Gozad. conſ. 13. Soc. Iun. conſ. 86. p. 2. Duen. Reg. 344. p. 1. Port. concl. 18. lib. 1. Alc. de præſump. Reg. 3. præſumpt. 37. num. 2. Cremen. ſing. 127. Et ad materiam iſtius deciſ. dic quòd filius præſumitur mariti, Rot. deciſ. 1331. n. 1. lib. 3. par. 3. Diuerſ. maximè cum eſt natus in domo Ampl. 6. mod. & lim. 3. Duen. d. Reg. 344.

b Filiatio ex ſola nominatione parentum, & ex ſolo tractatu de aliquo tanquam filio, quando probetur, Duen. Reg. 341. cum 3. ſeq. Filiationis quaſi poſſeſſio conſtituita, & quæſita eſſe dicitur ex præcedente tractatu filiationis probato, Rot. deciſ. 1. nu. 2. & 238. nu. 9. p. 1. Diuerſ. an habeat iſta quaſi poſſeſſio effectum cõtra matrem d. deciſ. 1. num. 4. Ex quibus tractatibus probata eſſe dicatur d. deciſ. 238. n. 6. & 7. & ex quibus verbis teſtatoris filiatio fœminina, deciſ. 60. n. 1. eod.

Sunt ſimiles iſta, & antecedens concord. Creſcen. deciſ. 1. hoc tit.

EPITOME.

Matrimonium ad effectũ legitimationis prolis ex contractu ſolemnizationis, etiam ſine inſtrumentis dotalibus probatur, & quo ad ſucceſsionem, ſiue in terris Eccleſiæ, ſiue Imperij, & probatur matrimonium ante contractum per confeſsionem coniugum.

SVMMARIA.

1 *Filij ante geniti legitimantur per ſubſequens matrimonium, etiam ſinè inſtrumentis dotalibus quo ad ſucceſſionem, ſiue in terris Eccleſiæ, ſiue Imperij.*

2 *Filij non poſſunt excludi à ſucceſſione, quando lex Canonica approbat matrimonium.*

3 *Confeſsio coniugum aſſerentium ſe coniuges eſſe matrimonium minimè probat, lim. vt nu. 4.*

DECISIO III. aliàs 181.

Coloniẽ Illegitimitatis cauſa in Rota agebatur inter nobilem quandam Catharinam ex vna, & filios nobilis Theodorici partibus ex altera, Catharina excludebat filios Theodorici tanquam illegitimos à ſucceſſione certorum caſtellorum: quia nati ex concubina, filij autem allegabant matrimonium fuiſſe contractum inter matrem & patrem eorũ poſt natiuitatem eorum, & ſic erant legitimi, vt cap. tanta, qui filij ſint legiti. Pars aduerſa replicauit non valuiſſe matrimonium: quia non interuenerunt inſtrumenta dotalia, quæ ſaltem erant neceſſaria in terris imperij, vt tenet Ang. latè conſ. 29. Inſuper replicauit, ꝙ matrimonium non erat probatum per verba facientia verum matrimonium, ſed tantum per ſolemnizationem matrimonij per inſtrumentum, in quo dicebatur, quòd publicè, & in eccleſia infra miſſarum

rum ſolemnia presbyter vos matrimonialiter, & in legitimum thorum copulauit. Fuit dub. 15. Nouemb. 1538. R.P.D.Raynaldo Petruccio cauſam proponente,an ex cõtractu ſolemnizationis reſultet matrimonium quo ad effectum,vt filij legitimẽtur, & ſuccedere poſſint: fuit tentum per omnes, quòd filij ante geniti legitimantur per ſubſequens matrimonium ſinè [a] inſtrumentis dotalibus, etiam quoad ſucceſſionem,ſiue in terris
1 Eccleſiæ, ſiue Imperij, † contra Ang.in d.conſ.29. Et pro concluſione Dominorum ex text. & ibi not. Abb. in c. tanta, qui filij ſint
2 legiti. & quando † lex Canonica approbat matrimonium, non poſſunt filij excludi per legem ciuilẽ, Ant. in d.c. tanta, Ancha. in c.1. col. 13. de conſtitut. Bal. in l. qui contra: in fi.de inceſt. nup. In eadem cauſa 2.Decemb. 1538.cum matrimonium probaretur per prædictam ſolemnizationem, fuit dubium, an ex tali ſolemnizatione probetur [b] matrimonium de præſenti, vel ſaltem probetur contractum: fuit tentum, quòd per actũ canonizationis, vel publicationis non probetur matrimonium tunc cõtractum, ſed bene probatur antea contractum, per c. 2. de clandeſt.deſponſ.tenent Anchar. Ant. & Abb. ibidem. Sed quia fuit ex
3 parte Catharinę dictũ,quòd † nominationes,& confeſſiones coniugum dicentium ſe coniuges, non probant matrimonium, vt dicunt DD.in c.illud,de pręſump.Alex. in conſ.150. col.3. vol.5.& tenet Dec. in conſ.310.col.fi. Ideo Fuit
4 reſponſum, quòd † prædicti DD. loquuntur, quando eſſet concurſus alterius matrimonij,vel ſi ageretur de matrimonio inter coniuges contracto, ſecus autem reſpectu illegitimitatis filiorum: quia tunc præſumitur probatum matrimonium vt per Felyn.in d.c.illud.

ADDITIO.

a Filij naturales, vt per ſubſequens matrimonium legitimentur,deſiderãtur de iure ciuili dotalia inſtrumenta, ſecus de iure canonico Marſi. ſing. 250. nu. 1. Rot. deciſ.60. n.2. lib.2. p.3. Diuerſ. legitimantur per ſubſequens matrimonium etiam ſine inſtrumentis dotalibus non extantibus legitimis,& quamuis de iure canonico non requirantur dotalia inſtrumenta etiam in terris Imperij, tamen quoad ſucceſſionem ſeruatur ius ciuile, Rot. deciſ. 65. n.1. p.3. lib.1. Diuerſ. & d. deciſ.60. Excluditur præſumptio illegitimitatis per matrimonium, Rot. deciſ.1353. n.1.p.3. lib.3. Diuerſ.

b Matrimonium præſumptũ inducitur ſpatio 10.ann. Rot. deciſ. 66. num.1. lib. 1. par.3. Diuerſ. & potius matrimoniũ quã concubinatus præſumitur, Rot. deciſ. 1163. num. 4. lib. 3. eod. de præſumpto matrimonio, Rot. deciſ.808. n.8. par.1. Diuerſ. probatur matrimonium per litterarum viri receptionem, & mulieris conſenſum, in quibus vir ſcribit, quod nunquam dimittet,& quòd erit ipſius,& mulieris honor, Creſc. deciſ.22. de probat.

Conſilio Alex. 150. adde conſ. 149. & 151. eod. primum eſt antecedens,ſecundum eſt ſequens add. conſ. 150.

EPITOME.

Legitimatio facta de baſtardo, patre conſentiente, ſtantibus filijs legitimis & naturalibus non valet, niſi legitimans habeat ad hoc ſpecialem facultatem, & tunc etiam neceſſaria eſt citatio filiorum legitimorũ, & narratis cauſis, quæ mouent legitimantem tenet legitimatio, etſi vna tantum probetur, & legitimanti in hoc creditur.

SVMMARIA.

1 *In legitimatione filiorum naturalium ſunt citati filij legitimi.*

2 *In legitimatione non eſt neceſſaria cauſa publica, ſed ſufficit cauſa particularis honeſta ad eius validationẽ, ſicut etiam diximus in adoptione, & in arrogatione.*

3 *Ad legitimationem à Principe vel habente vires Principis faciendam ſufficit volũtas & conſenſus patris.*

4 *Princeps non poteſt poteſtate ordinaria legitimare filios naturales, vbi adſunt legitimi, & naturales.*

5 *Legitimatio non corruit, licet per legitimantem narrentur quædam cauſæ, quæ non probentur, cum legitimãti vti publicæ perſonæ credatur: ſecus ſi cauſæ narrentur à legitimato, ſeu ab eius patre.*

6 *Legitimatio tenet, ſi narrentur principales cauſæ per legitimantem, & vna tantum probetur.*

7 *Exhæredatio valet aliqua de ſe ſufficienti cauſa vera exiſtente ex pluribus in legitimatione expreſſis.*

8 *Meritorum aſſertio in perſonis priuatis in genere non probatur, ſecus in perſonis publicis.*

DECISIO IV. aliàs 246.

Ravennatenſis hæreditatis cauſa inter Bartholomæum Donatum ex vna, & Vincentium Donatum ſpurium ex altera in Rota agebatur, in qua erat tale factum, Vincentius naturalis filius ad inſtantiã patris, ſtantibus alijs filijs naturalibus, & legitimis, per quendam Comitem Palatinum fuit [a] legitimatus, & filiorum legitimorum fuit facta mentio, vt inſimul cum legitimis, & naturalibus in bonis paternis ſuccedere poſſet: fuit dubium de menſe Ianuarij 1544. R.P.D. Epiſcopo Rauellẽñ cauſam proponente, an legitimatio facta de baſtardo, patre conſentiente, filijs legitimis, & naturalibus ſtantibus, teneat in eorum præiudicium. Fuit tentum per omnes, quòd non valeat legitimatio, niſi Comes ad hoc habeat ſpecialem facultatem, & quòd † erat ne-
1 ceſſaria [b] citatio filiorũ legitimorum, ita tenet Bald. in l. Ita Diuus ff. de adoption. in princ. Dec. in conſil. 393. colum. 3. verſ. quibus tamen non obſtantibus: idem Deci. in conſ. 308. col. penult. & cum in facultate Comitis ad legitimandum non eſſet appoſita clauſula, citatis, & non citatis illis, de quorum præiudicio agitur, eſt intelligenda facultas, quòd vtatur citatione, & fiat cauſa cognita, quòd vocatis his quorum intereſt. Deci. conſ. 425. col. 3. & in eadem cauſa de menſe Februarij 1544. Fuit aliud dubium, præſuppoſito, quòd probetur Vincentium fuiſſe, & eſſe iuuenem bonæ conditionis, & fa-

mæ, morigeratum, & non diſſipatorem bonorum; an ſit ſufficiens cauſa ad legitimandum eundem, ſtantibus filijs legitimis,& naturalibus: Fuit dictum, quòd cauſæ verificatæ,id eſt,illæ,quę continẽtur in dubio, ſufficiũt ad legitimationem,etiam quòd ſapiat diſpenſationem, per doctrinas allegatas, quas Rota ſecuta eſt, non obſtantibus alijs doctrinis in contrarium allegatis, & doctrinæ, ex quibus Domini fuerunt moti,ſunt Bart.in l.Gallus.§. & quid ſi tantum,ff.de lib. & poſthum. & ibi Iaſ. col. 22. num.78. adducendo ad propoſitũ ſuum.l.adoptio.ff.de adoptio. quę
2 probat clarè, quòd † ſicut in adoptione, vel in arrogatione ad eius validitatem conſideratur cauſa non publica, ſed priuata, & cauſa honeſta, quæ pupillo expedit, vt in §. cum autem impubes. inſt. de adop. ita in legitimatione non eſt neceſſaria cauſa publica, ſed ſufficit cauſa [e] particularis & honeſta. Hoc idẽ tenet, Anchar.conſ.241. incip. ex tenore priuilegij. col. 3. vbi inualidat diſpenſationem,& legitimationem propter cauſas honeſtas,quæ fuerunt expreſſæ in infante, ex quo ſentit, quòd ſi in iuuene fuiſſent expreſſę,valeret propter illas legitimatio, tenet Ant. Roſell. in tract. de legit. lib. 2. ſub rub.de cauſa formali. Alex.cõſ.60 incip. viſa legitimatione. vol. 2.
3 Item ad † legitimationem à [d] principe, vel ab habente vicem Principis faciendam, ſufficit voluntas & cõſenſus [e] patris, Corn. conſ. 1. col.2. num.7. & colum.17.vol.3. Doctrinæ tamen contrariæ fuerũt Pau. in d. §. & quid ſi tantum. & Alex. in conſ.60.col.5. vol.2. vbi
4 dicunt, quòd † quando adſunt filij legitimi,& naturales, etiã Princeps non poteſt ex poteſtate ordinaria legitimare. Poſteà vero 10. Martij 1544. ſuper hac cauſa fuit aliud dubium poſitum, an ſuppoſito quòd cauſæ probatæ ſufficiant, tamen,ex quo Comes palatinus in legitimatione conſiderauit,& narrauit alias cauſas,quę non probantur,an ex hoc corruat legitimatio: Fuit tentum per maiorem partem,
5 quòd ex † quo cauſæ narratæ non probatæ narrantur per Comitem palatinum legitimantem, eidem Comiti credendum tanquam perſonæ publicæ in legitimatione, & quòd ſufficiant illæ cauſæ,& quòd ſubſtineatur legitimatio, ſecus ſi cauſæ eſſent narratæ per legitimatum, vel per patrem, quia tunc videtur doloſa narratiua, & inualidaret legitimationem, per dictum Innoc. in c.ſuper literis. de reſcri. quod Rota ſolita eſt ſequi,reiectis deciſ. Caſſa. 10. de pręb. & *deciſ.* 28. & 29. & ratio,quæ mouit Do-
6 minos,potiſſima ea fuit,quòd † quã Comes Palatinus in legitimatione plures cauſas expreſſit,& quælibet earum per ſe eſt ſufficiens ad legitimationem, & vna probetur, altera vero non probatur,valet legitimatio,

matio, vt tenet Inno. in c. in præſentia, de renunc. Ant. & Abb. in c. per tuas. qui filij ſint legit. Alex. in l. ſi donatione. col. 7. verſ. in contrarium, C. de collat. Rota deciſ. 68. de reſcript. in no. Ancha. conſ. 289. Facit etiam in argumentum id, quod dicit Bal. in authen.
7 licet, C. de natu. libe. quòd † exhæredans exprimẽs plures cauſas, quarum vna eſt vera, altera falſa, valet exhæredatio, facit etiam gl. in l. & puto. ff. fam. erciſ. Itẽ quia
8 licèt † ſit verum, quòd in perſonis priuatis aſſertio meritorum in genere non probat, in perſonis tamẽ publicis, vt ſunt Comites, probat, tenet Iaſ. latè conſ. 227. vol. 2. & conſ. 3. col. 4. vol. 4. Deciſiones autem in antiq. 115. & 182. in no. inueni allegatas per aduocatos, & eas quæſiui, & non inueni.

ADDITIO.

a Legitimatio ſola dicitur eſſe ſufficiens probatio filiationis, Rot. deciſ. 238. nu. 10. par. 1. Diuerſ. tollit omnem maculam, & omnem obſtaculum iuris & facti, deciſ. 504. nu. 6. eod. quot modis quis legitimetur gloſ. in §. fin. inſt. de nupt. Pap. in form. libel. pro hæred. ab inſect. del. gl. nulliſq; nu. 14. Quando habeatur pro legitimo verè in form. libel. ex ſubſt. verſ. ex ſuo corpore, & ibi odd.

b Non requiritur citatio, quando legitimatio fit de conſenſu patris, Veral. deciſ. 74. nu. 7. par. 2. Put. deciſ. 89. in princ. lib. 2.

c Legitimatio, in qua vulneratur ius priuatũ patris, & filiorũ requirit neceſſitatẽ & vtilitatem priuatã, Put. deciſ. 111. n. 3. lib. 2.

d Legitimatus à ſupremo principe ex certa ſcientia, & de plenitudine poteſtatis ſuccedit in oĩbus bonis vndecunque, & qualitercũque venietibus, Rot. deciſ. 368. n. 16. p. 1. Diuerſ. & cum non eſt præiudicialis dicitur donum principis in corpore iuris clauſum & fauorabile deciſ. 504. n. 7. eod.

e Legitimatio facta præcedente conſenſu patris, vel poſt eius obitũ nullo præcedente conſenſu differũt, Rot. deciſ. 207. n. 5. p. 1. Diuerſ. nõ facta mentione de agnatis nõ tenet, deciſ. 614. n. 13. eod. de ratione quare legitimatio requirit tantum cõſenſum patris, Veral. deciſ. 74. n. 5. p. 2. Legitimari, an quis poſſit in Vrbe de conſenſu patris ſtãte bulla Archiuij de qua Veral. deciſ. 146. num. 1. par. 2.

Deciſ. 115. in antiq. eſt 2. de lit. cõteſt. non probat 182. eſt 7. de dolo & contum. non probat nec ipſas.

De Simonia.

EPITOME.

Pacta illicita ante renũciationem appoſita, atque conſumpta, renunciationem ipſam illicitam, ſimoniacamque conſtituunt.

SVMMARIA.

1 Permutatio eſt illicita propter pacta illicita.

2 Promiſſio pecuniæ ſingulis annis acceſſione permutationis dicitur illicita.

3 Pactio de renunciatorum beneficiorũ fructibus percipiendis vſque ad certam diem renunciationem ipſam præcedens illicitam eam, ſimoniacamq. conſtituit.

4 Pacta illicita præcedentia permutationem cenſentur illi correſpectiua ampl. vt nu. 5.

6 Clauſula, ſaluo beneplacito ſedis Apoſtolicæ in renunciatione poſita: nihil prodeſt quando non fuit procurata: maximè collationis modo alio in permutatione apparente.

7 Capitulis correſpectiuis in diſpoſitione exiſtentibus vnius labes diſpoſitionem

tionem totam inficit atque conuellit.
8 *Pacta perfecta faciunt homines ſimoniacos.*

DECISIO I. aliàs 167.

PErmutatio fuit facta in ciuitate Concheñ inter D. Petrum de Coſta prouiſorem, & vicarium generalem in Epiſcopatu ex vna, & Gometium Cuſter. canonicum, & ſcholaſticũ Concheñ partibus ex altera, & in concordia permutationis fuerunt pacta interpoſita, ſaluo ſemper beneplacito ſedis Apoſtolicæ. Deinde verò permutatio fuit facta coram Vicario Concheñ, & non fuit habitus Sedis Apoſtolicę conſenſus, & beneplacitus, & inter pacta præfata fuit vnum, ne Petrus de Coſta moleſtaret prædictum Gometium ſuper beneficio ſeruitorio Eccleſiæ S. Crucis Concheñ & talis permutatio fuit facta in partibus, an talis permutatio eſſet ſimoniaca 29. Octob. 1539. dubitabatur: & maior pars Dominorum tenuit, ꝙ talis permutatio ſit ſimoniaca, quia ante renunciationem interuenerunt pacta perfecta, & cõ
1 ſumata, & talia † pacta erant illicita, & ſic per conſequens permutatio: ad c. quæſitum, & ibi glo. de
2 rer. perm. & fuit † promiſſa certa ſumma ſingulis annis, quæ erat illicita ad c. dilecti el 2. de Simon.
3 Itẽ † quia fuit pactum, ꝙ vnus ex eis capiat fructus beneficiorũ renũciatorum vſq; ad feſtum Natalis Dñi Dei Noſtri Ieſu Chriſti, & ſic ſinè titulo, & licèt talia pacta non eſſent interpoſita in reſigna-
4 tione, Tamen † quando præcedũt talia pacta, cenſentur [a] correſpectiua ad permutationem, Innoc. in c. quæſitũ. de rer. permut. Anchar. in c. cum olim verſ. 2. no. eo. tit. Et
5 licèt † pacta interpoſita non ſortiretur effectũ, ſufficit nihilominus, ꝙ interuenerint ante renunciationem, ad c. vniuerſorum eo. tit. nec
6 † clauſula, [b] ſaluo beneplacito Sedis Apoſtol. aliquid profuit, quia nunquam fuit procurata, & permutatio fuit facta corã inferiore, Deinde ad inſtantiã partis fuit iterũ cauſa poſita in Rota, & fuit cõcluſum, ꝙ permutatio fuit ſimoniaca, quia vnũ de capitulis fuit iſtud, ꝙ permutatio fieret in manibus Or-
7 dinarij, & cum † quodlibet capitulum fuerit reſpectiuum ad aliud, propter labẽ vnius, tota cõuentio dicitur ſimoniaca, & licèt de per ſe eſſet bona, cum tñ fuerit deducta in conuentionem, non dicitur licita ſinè interuentu beneplaciti Sedis Apoſtolicæ, ꝙ tamen nunquam interuenit, quo non interueniente non poteſt dici beneplaci-
8 tum: maximè † quia pacta perfecta faciunt homines ſimoniacos. Cal. conſ. 1. de ſimon. Anchar. in rubr. de ſimo. col. 1.

ADDITIO.

a Simonia inducitur p p mandata correſpectiua eadem die facta de retroceſſione, & regreſſu, Rot. deciſ. 81. n. 1. p. 3. li. 1. Diuerſ.

Non

Non probatur ſimonia ex correſpectiuitate vt inducat priuationē ipſo iure, Rot. deciſ. 405. nu. 1. p. 1. Diuerſ. Annullato principali contractu annullatur pactum correſpectiuum, Rot. deciſ. 115. n. 5. & 6. eod. quo probetur ratione inſtrumentorū correſpectiuorū, Put. deciſ. 490. in pric.

b Pacta inſtrumento appoſita vtrum ſint illicita ex eo quod clauſula ſaluo beneplacito Sedis Apoſtolicæ cum id non interuenit, Rot. deciſ. 673. nu. 2. par. 3. lib. 3. Diuerſ. Conuentio ſiue cōcordia ad partibus in cauſa beneficiali inita & roborata clauſula beneplacito Sedis Apoſtolicæ legitima eſt, nec vllo modo de Simoniaco contractu argui poteſt, Rot. deciſ. 682. n. 1. eod. de renunc. beneficiorū ſimoniaca, Capel. Tholoſ. deciſ. 438. & ibi Aufr.

EPITOME.

Notarius rogatus de inſtrumento ſimoniaco non poteſt ſe iuuare eodem inſtrumento.

SVMMARIA.

1 *Notarius conficiens inſtrumentum illicitum, & à iure reprobatum, eſt infamis.*

2 *Notarius conficiens inſtrumentum illicitum eſt periurus.*

3 *Notarius in creatione iurat de non conficiendis inſtrumentis à iure reprobatis.*

4 *Periurus non habilitatur ad beneficia quærenda.*

5 *Mediator illiciti cōtractus repellitur.*

6 *Turpitudinem ſuam allegans non eſt audiendus.*

DECISIO II. aliàs 168.

FVit facta concordia inter Ferdinandum Remirez ex vna, & Franciſcum Maldonadi ex altera, ſuper parochiali Toleta, de Alpedrete, notario rogato Didaco Lopez, qui prætendens ius habere in prædicta parochiali excludebat prefatum Ferdinandum exceptione, quòd concordia erat ſimoniacè facta, & ipſo excluſo ſubintrabat gratia, ſi neutri, in fauorē prædicti Didaci: ex parte Ferdinandi Remirez dicebatur, quòd ipſe fuerat notarius, qui rogatus fuerat de inſtrumento reprobato, & quòd non poterat eo vti. Fuit dubium R.P. D. Proſpero cauſam proponente, an Didacus ad effectum gratiæ, ſi neutri, poſſet ſe iuuare inſtrumento [a] ſimoniaco, de quo ipſe fuerat notarius rogatus, 20. Nouemb. 1545. tentum eſt, quod non poſſit notarius vti inſtrumento ſimoniaco à iure reprobato, de quo ipſe fuit rogatus.

1 Ratio fuit, quia † notarius conficiens [b] inſtrumenta illicita, eſt infamis, maxime conficiens inſtrumenta à iure reprobata, Bal. in c. 1. §. calidis, nu. 7. in fine, de prohib. feu. aliena. per Frideri. & inſuper

2 † eſt periurus. Hoſtienſ. in ſum. de vſu. §. an aliquo caſu, verſic. quid de notarijs: &

3 quia † etiā in creatione talis notarij preſtatur iuramentum de non conficiendis inſtrumentis à iure improbatis, Abb. in c. ſicut, ne cleric. vel monach. Guid. Papa. deciſ. 433. Calde. conſ. 2. de præben. & cum notarius Didacus ſit infamis, gratia eius ſi neutri, eſt ſubreptitia. Item

4 quia † periurus non habilitatur ad

 bene-

beneficia quærenda. Abb. c. tua nobis, de iureiur. late Deci. in c. 2. de reſcrip. facit. c. ex literis de
5 tranſac. vbi † mediator illiciti contractus repellitur, meritò iſte erat repellendus: quia contractum reprobatum fecit, & † cum allegaret
6 ſuam turpitudinem, non erat [c] audiendus, c. inter dilectos, de donat, cum vulgar.

ADDITIO.

a Notarius rogatus de inſtrumento ſimoniaco non poteſt opponere de ſimonia, Rot. deciſ. 80. n. 1. par. 3. lib. 1. Diuerſ.

b Qua pœna plectẽ notarius conficiens inſtrumenta illicita, Alex. ſtratic. de art. Tabel. q. 7. nu. 18. & 22. & ibi de iuramento notarij nu. 1.

c Lim. 7. mod. Lan. Reg. 37.

EPITOME.

Diuerſitas actuum non proportionabilium vnius ad alium, etiam eodem die facti, non reddit eos ſimoniacos: ſecus ſi eſſent actus proportionabiles.

SVMMARIA.

1 *Contractus correſpectiui idem operantur, ac ſi ſimul & coniunctim eſſent facti.*

2 *Mandata ad ceden. & retroceden. reſeruatis fructibus, & regreſſu eadem die facta iudicantur ſimoniaca intellige, vt nu. 5.*

3 *Simoniacũ non eſſe contractum, ſed potius legitimũ debemus interpretari.*

4 *Probationes ad probandum delictum debent neceſſariò concludere.*

6 *Actus in dubio potius præſumitur legitimus, quàm ſimoniacus, & n. 9.*

7 *Aegid. deciſ. 12. de pact. in fine. et Sarn. reg. de trien. q. 12. col. 3. intellectus.*

8 *Donatio, quæ fit incontinenti tempore ingreſſus ad beneficia, non inducit præſumptionem ſimoniacam.*

DECISIO III. aliàs 224.

IN Hiſpaleñ canonicatus, & præb. collegiatæ Eccleſiæ ſancti Saluatoris, fuit dubium 7. Nouemb. 1544. R. P. D. Iacobo Puteo cauſam proponente, videlicet poſito, quòd Arrendamentum non fuerit exceſſiuum, An mandatum coadiutoriæ, & arrendamentum eadem die facta ſint correſpectiua, & ex hoc præſumatur mandatum coadiutoriæ illicitum: & pro dubij intelligentia eſt præſupponendum, quòd cum Franciſcus de Auila poſſideret præfatos canonicatus, & præbeñ, dedit mandatũ ad conſentiendum coadiutoriæ in fauorem Gometij de Quinta villa per ceſſum, vel deceſſum, & ea die coram eodem notario, & teſtibus poſt mandatum ſtipulatum, fuit factum arrendamentum canonicatus, & præbeñ præfatorum per triẽnium pro ſumma 300. ducatorũ, quos exburſauit prędictus Gometius, præfata coadiutoria fuit conceſſa per S. D. N. poſtea verò non obſtante conceſſione præfatæ coadiutoriæ, prædictus Franciſcus de Auila reſignauit in manibus ordinarij præfatos canonicatus, & præbendam, & reſignatione admiſſa, fuit prouiſus Melchior de Auila de præfatis canon. & præb. & poſſeſſionem eſt adeptus, qui contra prædictum Gometium opponens dicit coadiutoriam in eius fauorem conceſſam eſſe inualidã propter labem ſimoniæ, & quòd proba-

probatur hæc ſimonia ex inſtrumẽtis mandati,& arrendamenti eadẽ die confectis, quia ſunt cõtractus correſpectiui, & inſuper, quod licet arrendamentum non excedat valorem fructuum,ſtantibus tamẽ præfatis inſtrumentis eadem die coram eodem notario, & teſtibus
1 celebratis,ſunt † correſpectiui cõtractus, & idem operatur, ac ſi ſimul, & coniunctim eſſent facti, ad l. lecta. §. dicebam, & ibi Iaſ. 14. col. ff. ſi cer. pe. Bal. in l. pen. §. mulier. ff. ſol.matr. verſ. & prẹſũptio incontinenti. Fely.in c.paſtoralis, col.4. de reſcript. & Aegyd. deciſ. 12. de pact. in fin. Inſuper
2 † dicebatur, quòd in mandatis ad cedendum, & retrocedendum reſeruatis fructibus,& regreſſu eadẽ die factis Rota in vna Illerdeñ prioratus iudicauerat fuiſſe ſimoniaca, & idem in Gerundeñ coram R. P. D. Camillo,vt dicit Sarneñ in reg. de trien. q. 12. col.3. ſuper hoc autem dubio Fuit tentum per maiorem partem Dominorum de Rota, quòd non ſit probata ſimonia: quia mandatum coadiutoriæ fuit factum ſine relatione ad arrẽdamentum, & econtra arrendamẽtum potuit fieri ſine relatione ad mandatum coadiutoriæ, vt quia mandatum fuerit factum de mane, & fuerit factum (prout fieri potuit) ſine vlla cogitatione arrẽdamenti,& arrendamentum de ſero ex noua, & ſuperueniẽti vtriuſque perſonæ conuentione,quẹ omnia iſta cum licitè eadẽ die, & coram eiſdem notario, & teſtibus,& canonicè facta eſſent, non debemus capere interpretationem, & præſumptionem ſimoniacam ma-
3 gis,quàm legitimam. Imò † potius legitima, & licita interpretatio eſt facienda ad l. merito. ff. pro ſoc. Bar. & Doct.in l.non ſolum. §.ſed vt probari, ff.de no.ope.nun. DD.
4 in c.in præſentia,de prob.vbi † dicunt,quod probationes ad probãdum delictum,debent de neceſſitate concludere. Felyn. in c. ſuper his. num. 17. de accuſa. [a] vbi accumulat plura, maximè quia interpretatio ſimoniaca non poterat ſumi niſi prẹſumptiuè,ex eo quòd fuerit ſimul celebratum mandatũ, & arrendamentum eadem die, & coram eiſdem notario & teſtibus, quod non concludit neceſſario, quia potuit vterque actus canonicè, & abſque relatione ad alium, fieri, & in hoc caſu non debet prẹſumi actus illicitus potius quàm licitus,& licèt eſſent teſtes deponentes de ſimonia de auditu, erant tamen ſingulares, & non conteſtes, nec fama probata potuit coadiuuare in hoc delicto, ad not. per DD. in c. veniens, el primo de teſti.Nec obſtitit ſæpè fuiſſe tentum, & iudicatum in Rota, quòd propter ſimultaneitatem actuum præſumuntur actus ſimoniacos eſſe,& ſi aliàs ſecundum diſtinctionem temporum poſſit ſaluari & excuſari ſimonia, vt quia apparent [b] duo

mandata ad cedendum,& retroce dendum facta eadem die, & coram eiſdē notario & teſtibus: quæ etiam ſi potuerint fieri de mane,& de ſero,& ſine relatione mutua, nihilominus propter ſimultaneitatē ſemper iudicata ſunt correſpectiua, & hac ratione ſimoniaca. Nā
5 † ad hoc fuit reſponſum per Dominos, quòd in dictis caſibus iam iudicatis, vna materia erat proportionata, & coniuncta alteri, vt conſideratur in ceſſione & retroceſſione, maximè ſi in retroceſſióne aliquid ſeruaretur, puta penſio, vel regreſſus, quibus caſibus apparet, quòd vehementiſſima eſt præſumptio propter coniunctionē, & proportionem materiarum, & quòd vnum ſit correſpectiuum ad alterum, & ideo ſimoniacum: ſecus in caſu hoc, vbi arrendamentum eſt materia ſeparata à coadiutoria: veluti ſi apparet mandatum ad reſignandum beneficium in fauorē alicuius, puta Titij, & eadem die apparet, quòd Titius vendidit vnā domum reſignanti: certè hæc reſignatio non debet iudicari ſimoniaca, quia venditio domus non eſt materia coniuncta, nec proportionata ad reſignationem benefi-
6 cij; & hac ratione debet † præſumi [c] actus potius legitimus, quàm ſimoniacus, & ſic fuit concluſum per maiorem partem, vt dictū eſt,
7 Nec † obſtant deciſ. Aegyd. & Sarnenſ. ſupra alleg. quia loquuntur in diuerſis terminis, Nam loquuntur in promiſſione immediatè facta poſt collationem, ex quo facto non poteſt ſumi alia coniectura, quàm ſimonia, cum ſit promiſſio. In noſtro autem caſu eſt arrendamentum, quod eſt de ſe licitum,& quotidie fit per eccleſiaſticos, ma-
8 ximè quia † donatio, quæ fit incōtinenti tempore ingreſſus ad canonicatum. non inducit probationē ſimoniæ, glo. in c. tua nos. de
9 ſimon. & † cōtractus in dubio ſemper præſumitur licitus arguendo in vſum, Alex. cōſ. 121. col. 2. vol. 2. Iaſ. in l. 1. col. 5. C. de ſer. fugit.

ADDITIO.

a Obijciens delictum illud debet probare, Put. deciſ. 440. nu. 3. lib. 1.

b Reſignatio facta in vim mandatorum correſpectiuorum eadem die factorum dicitur ſimoniaca, Rot. deciſ. 82. n. 1. lib. 1. par. 3. Diuerſ. Vide inf. deciſ. ſeq. Quando committatur ſimonia, & quomodo in re ſpirituali, & plura alia de Sim. Sylu. de benef. q. 7. par. 1. in beneficialibus ſimoniam induunt actus reciproci, Veral. deciſ. 240. nu. 1. par. 3.

EPITOME.

Pactum factum in ipſa reſignatione, vel poſt breue tempus, inducit ſimoniam.

SVMMARIA.

1 *Ius in reſignante ſimoniaco remanet.*
2 *Legitimè factum non irritatur, licèt peruenerit ad caſum, à quo incipere nequeat.*

DECISIO IV. aliàs 245.

De anno 1541. Nicolaus de Raſprico Archidiaconus de Saldaña in Eccleſia Legion. reſignauit prædictum Archidiaconatum

tum

tum in fauorem cuiuſdam nomine Petri, de anno 1544. fuit præſtitus conſenſus, & eadem die præſtiti conſenſus d. Petrus dedit polizam, ſeu ſchedulam manu eius ſcriptam, ſeu ſubſcriptam ſub tenore hoc, quòd ob id, quòd Nicolaus reſignauerit Archidiaconatũ prædictum, ipſe fatebatur, quòd prædictum Archidiaconatum recepit in confidentiam cũ alijs beneficijs & bonis temporalibus, & inſuper promiſit reſignare dictum Archidiaconatum, & alia beneficia, cui Bartholomæus Raſprico voluerit, & idem facere promiſit, etiam ſi mortuus fuerit reſignans reſeruando ſibi 50. ducatos penſionis, ex quibus per Reuerendiſſimum Cardinalem de Trano, qui prætendebat ius ad dictum Archidiaconatum, fuit dictum reſignationem fuiſſe ſimoniacam, ad effectum, vt prouiſio Cardinalis capiat beneficia per obitum reſignãtis, ex quo † de iure remanet ius in reſignante ſimoniaco, vt deciſ. 7. tit. de renunc. in antiq. & latè per Præpoſit. in c. ordinationes, 1. quæſt. 1. & in c. niſi de pact. & in c. ex parte, de offi. deleg. Fuit dictum, quòd pactum factum in ipſa reſignatione, vel poſt breue tempus inducit ſimoniam. Agyd. deciſ. 12. de pactis. & licèt conſenſus poſſit retrotrahi ad diem datæ, cũ rigor tamen c. cum quidam, non ſeruetur in curia, quia reſignans ante conſenſum præſtitum poteſt retrocedere, Si poſt reſignationẽ pro præſtatione conſenſus detur, vel promittitur aliquid, reſignatio eſt ſimoniaca. Domini ſuper hoc tenuerunt, & fuit reſolutum, quòd cedula Petri ſit ſimoniaca, & per conſequẽs reſignatio laborat hoc crimine ſimoniæ; Deinde, & poſt hanc reſolutionem ex parte aduocatorum Petri fuit allegatum non fuiſſe ſimoniam in prædicta reſignatione, ex eo, quòd poſt reſignationem factam interuenit cedula, quæ non poterat facere reſignationem ſimoniacam à principio liberam, quia factum legitimè non

2 irritatur, licèt † caſus poſtea eueniat, à quo non potuit inchoari, vt in Reg. factum legitimè, de reg. iur. lib. 6. & pactum nullum fuit factũ ante reſignationẽ, ſed poſt, quando iam habuerat vim ſua reſignatio, Et inſuper dictum fuit, quòd fuerunt duæ reſignationes, & licèt in ſecunda interuenerit cedula, in prima tamen nulla interuenit pactio, & ſic fuit ſine labe ſimoniæ reſignatio prima. Super hoc iterum fuit poſita cauſa, & Fuit iterum tentum, quòd poliza fuerit ſimoniaca, non obſtante reſignatione prima diu ante facta, & vltimo producta, quia licet nullum fuerit interpoſitum pactum, cum tamen conſenſus reſignationis non fuerit extenſus in tempore, ipſe conſenſus, & reſignatio fuerunt nullius momenti, ex quo ſequitur, quòd ſolum manſit vltima reſi-

reſignatio de die quo eſt facta poliza ſeu cedula,& hac ratione concluditur fuiſſe reſignationem ſimoniacam, prout antea fuerat reſolutum.

ADDITIO.

a AzoRub. 10.
Ad materiam præſentis deciſ. adde quòd ſi reſignatarius eadem die, qua facta ſibi fuit reſignatio eodem loco, & loco loci coram eiſdem notario,& teſtibus conſtituit procuratores ad cõſentieñ recuſationi regreſſus,& penſionis facit mandatum correſpectiuum,Rot.deciſ.503.n.2.lib.3. par. 3. Diuerſ. Si vero reſignatio facta ſit lõgo ante tempore, quàm fiat reſeruatio, non præſupponit pacta, quæ ſimoniã inducant, deciſ.243. n.3. lib.2.cod. Et cum ſit reſignatio in confidentia, & conualeſcentia ſub ſpecie pactorum argui poteſt de Simonia,deciſ.263. nu.2. eod. reſignatio, & retroceſſio cum pactis intercedentibus eodem die & loco factis an arguant ſimoniacum contractum, deciſ.489. n.3. lib.3. eod. & quando quis recepit beneficia in confidentiam talis ſit incapax in futurum ab obtineñ alia beneficia, Veral. deciſ. 238. n.1. & 2. par.3.

EPITOME.

Conuentio in reſignatione conſtituenda reſpectu promiſſionis factæ de fructibus ſoluendis, dicitur ſimoniaca.

SVMMARIVM.

1 *Conuentio correſpectiua quæ dicatur.*

DECISIO V. aliàs 332.

CONcordia fuit facta inter quendam nomine Matthæũ ex vna, & alium nomine Georgiũ ex altera ſuper beneficio S. Andreæ in Scotia, videlicet vt Matthæus reſignaret omne ius ſuum dicti beneficij in fauorem Georgij, & promiſit Georgius dare pro fructibus, & expenſis litis certas pecunias, & vnum equum. Alius autem nomine Dauid prætendens ius ad dictum beneficium excludebat Georgium à iure beneficij hac ratione: quia commiſerat ſimoniã in reſignatione facta: quia lite nõ cępta non poterant eſſe expenſæ, & hac de cauſa non poterat eſſe pecunia ratione expenſarum, Fuit dubium 26. Octobris 1546. R. P. D.Iacobo Puteo cauſam proponête,an [a] cõuentio inter Matthęum, & Georgium reſpectu promiſſionis factæ de [b] fructibus ſoluendis, & expenſis ſit ſimoniaca: Fuit concluſum per omnes, quòd prædicta conuentio ſit ſimoniaca propter fructus & expenſas in conuentione deductas, per tex.in c.cum pridem,de pact.maximè quòd expenſæ non erant factæ, cum lis non eſſet cœpta, & fructus non debentur niſi à tempore litis motæ, & licèt pecuniæ darentur pro re temporali,putà pro fructibus & expẽſis, & ſpirituale pro ſpirituali, hoc eſt vnum beneficium pro alio, Tamen fuit dictum, quòd cum tota conuentio ſit indiuidua, totum,& quælibet res, quæ datur ex vna parte, intelligitur dari pro toto, quod ex altera parte datur: quia eſt

1 † eſt correſpectiuum, ad not. per Felyn. c. paſtoralis de reſcript.

ADDITIO.

a Conuentio quòd dicatur potius inualida, quam ſimoniaca, vt ad priuationem non ſufficiat, Veral. deciſ. 239. n. 4. & 5. par. 3. Soluta per Simoniam an poſſint repeti, & cui applicari Guid. Pap. deciſ. 581. n. 1. & 4. Præſumitur ſimonia, vſura, & hæreſis in dubio, quando quis non punitur pęna corporali fauore animæ, ſecus ſi pęna corporali puniretur per viã querelæ, Borgn. deciſ. 37. nu. 72. par. 1. non excuſatur à ſimonia quis propter ſimplicitatem, Put. deciſ. 163. per tot. lib. 2.

b Conuentio de ſoluen̄ expenſas, & fructus pro ceſſione iuris eſt illicita, Put. deciſ. 40. in princ. lib. 2.

De Furtis.

EPITOME.

Vniuerſitas non poteſt condemnari pro frumento, quod peruenit ad manus ſingulorum, niſi fuerit diſtributum communicato conſilio.

SVMMARIA.

1 *Libri partita aquæ poteſtatis de diſtributione frumenti atteſtantes an probent per communitatem fuiſſe frumentum aſportatum.*

2 *Communitas, ſiue vniuerſitas non poteſt condemnari de aliquo actu, aut delicto, niſi communicato id appareat geſtum fuiſſe conſilio.*

3 *Anchar. conſ. 148. Io. de Anan. in c. dilectus il 2. de ſim. & Card. in clem. 1. de pœn. intellectus.*

4 *Effectus durat in actibus ſucceſſiui.*

5 *Deciſ. Neapol. 376. declaratur.*

6 *Florian. in l. 1. ff. de incen. ru. & naufr. declaratur.*

7 *Bart. in l. nequis, ff. de incend. ruin. & naufr. declaratur.*

DECISIO I. aliàs 125.

IN portu Neptuni fuit onerata barcha frumento dominorum de Bonuiſis Ianuenſium, quæ vi ventorum fuit delata ad inſulam Gilij, & vi tempeſtatum paſſa, & naufragium, omnes homines, poteſtas, & maſſarij acceperunt præfatum frumentum, & fuit facta diſtributio per poteſtatem inter homines dictæ terrę, agebatur contra communitatem terrę Gilij, vt ſolueret frumentum, & omnia damna. fuit probata intentio, qualiter fuit facta diſtributio prædicti frumenti per poteſtatem, vt conſtitit ex quibuſdam partitis certi libri præſentati, & per atteſtationes teſtium, & per fideiuſſionē factam à poteſtate in tempore ſui receſſus, videlicet quòd ſolueret partem frumenti, quam ipſe acceperat, ſi aliquando eſſet petita. Fuit dubium R.P. D. Epiſcopo Rauellen̄ cauſam proponente 12. Ianuarij. 1540. an ex [a] partitis ex li-
1 bro poteſtatis extractis, † & per atteſtationem magiſtri nauis factam Neapoli inter alios, & per inſtrumentum fideiuſſionis hæredis poteſtatis, & per teſtes in curia examinatos, appareat granum, de quo agitur, receptum fuiſſe per communitatem, ad effectum, vt communitas poſſit condemnari? Fuit tentũ, quòd

quòd communitas non poſſit con
demnari, & quòd nec appareat, ꝙ
receperit granum: quia per nullũ
genus probationis conſtat, & om-
nibus etiam iunctis non apparet,
quòd communitas aliquid egerit:
Et bis, aut ter fuit propoſita cau-
ſa, & 23. Ianuar. eiuſdem anni,
2 Fuit tentum † quaſi per omnes, ꝙ
communitas non poteſt condem-
nari, quia non apparet de aliquo
actu geſto per communitatem cõ-
municato conſilio, vt requiritur ſe
cundum conſ. Oldr. 66. vel 65.
Fundatur hæc concluſio ex conſ.
Pau. 186. col. fi. volu. 1. & not. per
Bar. in l. aut facta, §. fin. col. fin. ff.
de pen. Iaſ. in l. ciuitas, ff. ſi cert.
pet. Abb. in c. dilectus, el 2. de ſi-
3 mo. Nec † obſtat quod not. An-
char. conſ. 148. & Io. de Ana. in
d. c. dilectus. Car. in clem. 1. de
pœn. quia loquuntur, quando vni
uerſitas eſſet facta ditior, quo ca-
ſu teneretur, abſque eo quòd eſſet
conſilium communicatum. Sed in
caſu noſtro nihil fuit probatum
deueniſſe ad vniuerſitatem, ſed ad
4 ſuos particulares. Nec † etiam ſu-
mus in actu ſucceſſiuo, in quo du-
rat effectus, vt puta guerra, vel re-
5 bellio, & ſic † loquitur deciſ. Nea-
6 polit. 376. Nec † obſtitit doctrina
Floria. in l. 1. ff. de incen. rui. nau-
fr. quia loquitur in robaria: ſed
hic fuit probatum, quòd miniſtri
frumenti dederunt licẽtiam aſpor
tandi frumentum iam deperditũ,
7 nec † etiam obſt. quòd not. Bart.
in l. ne quis, ff. de incend. ruin. nau-
frag. nam procedit, quando com-
munitas reſiſtere potuiſſet. Bartol.
in l. 1. §. occiſorum, ff. ad Syllan.
facit conſ. Oldr. 315.

ADDITIO.

a Libris mercatorum ratione partitarum, & extractorum quod adhibeatur fides, qualiter ſit intelligeñ, Rot. deciſ. 284. lib. 3. nu. 4. par. 3. Diuerſ. Liber rationum non probat in parte contra ſcribentes, & in parte poteſt derogare probationi, ſed aut omnino probat aut improbat in totum, Rot. deciſ. 276. nu. 4. lib. 2. eod. liber copiſtæ memoriæ cauſa iuuandæ cõſcriptus in iudicio non facit fidem, cum ſit ad ſcribeñ authẽticè, & effectualiter deputatus, deciſ. 35. n. 1. eod. Si liber eſt non deputati ad ſcribeñ, & memoriæ cauſa iuuandæ ſaltem in iudicio comparatus fidem nullatenus facit, deciſ. 14. n. 1. lib. 1. eod. Quomodo probet liber priuatus, & ſcriptura priuata reperta in Archiuio publico, Borgn. deciſ. 45. n. 95. p. 1. & in repertorio in verb. libri, & ſcriptura ſi liber eſt notarij, & ſit ſcriptus à diuerſis tñ apud eum aſſeruatus vtrum aliqua contra eum ex illa diuerſitate manuum oriatur fallitatis ſuſpicio, Rot. deciſ. 588. num. 2. lib. 3. par. 3. Diuerſ. libri annatarum, & præceptionum fructuum beneficiorum controuerſi narrantes in quantitate quomodo probent valorem beneficij, deciſ. 185. num. 3. eod. Liber tutoris, & adminiſtratoris, vel illius factoris non ſolemnis, nèc legalis facit fidem contra ſcribentem, & tutorem, Borgn. deciſ. 38. num. 39. par. 1. Crauet. conſ. 815. nu. 14. vol. 5. Menoch. conſ. 22. n. 5. & conſ. 25. nu. 6. lib. 1. liber Theſaurarij contra communitatem, & eccleſiam quomodo probet, Bald. conſ. 252 ordo rec. in 3. Feder. de Sen. conſ. 119. col. 2. quid diceñ de libris canonicorum, Rectoris, epiſcopatus, monaſterij, cõitatis,

tis, loci pij, & perſonarum publicarum Borgn. d. deciſ.45. num. 94. & 95. Nat. conſ.3. n.7. vol. 1. de libris æſtimi, & de alijs multis libris copioſè, & ex profeſſo Ioſeph. Ludouic. concl.59. aliqua concl. 29. verſ. ſi tamen,& verſ. ampl.4. & concl. 38. verſ. inf. 149.

Deciſ.376. Neapol. & Afflict.

De Vſuris.

E P I T O M E.

Damna & intereſſe mutuatæ pecuniæ, quæ, ob ceſsionem ſolutionis ad præſtitutam diem, in cauſam cambij, atque recambij incurſa ſunt, neceſſario debentur etiam ſi in obligatione promiſſa non fuerunt: ſi modo ex tali cauſa fuiſſe incurſa legitimè ſit probatum.

S V M M A R I A.

1 *Intereſſe & damna ab aſſerente ſe illa paſſum, legitimè ſunt probanda.*

2 *Mercator poteſt agere ad intereſſe lucri ceſſantis, & damni emergentis.*

3 *Cambia dicuntur intereſſe ampl. vt num.4.*

5 *Cambia ſolita, & vſitata non vſuræ vſurarum, ſed ſortis principalis intereſſe vocantur.*

6 *Obligatus ad certam diem ex ratione mutuatæ pecuniæ, ſi pacta non ſeruauit, tenetur ad reſtitutionem, ne dum ſortis principalis, ſed etiam vſurarum tanquam intereſſe.*

7 *Cambia nō requirunt interpellationē.*

DECISIO I. aliàs 102.

SIMON Centurio mutuauit, ſeu dedit pecunias Martino ſub intereſſe 16. floren. pro centenario, vt ſolet fieri in curia, & Martinus obligauit ſe de ſoluendis pecunijs infra quatuor mēſes, alias promiſit damna & intereſſe, Cum verò infra tempus conuentum pecuniæ non eſſent ſolutę, Simon Centurio cambiauit, & cum ſucceſſiuè, nec etiam poſt aliud tēpus d. pecuniæ eſſent ſolutæ, iterū d. Simon recambiauit, & tandem petebat omnia hæc damna à Martino, videlicet cambia, & recābia: ex parte autē Martini dicebatur, quòd non erant damna, ſed potius [a] vſuræ, & vſuræ vſurarum. Fuit dubium propoſitū in Rota 5. Maij. 1542. R.P.D. Ioan. Paulo Tholoſ. cauſam proponente, an Simoni cēturioni debeantur damna, & intereſſe in caſu, de quo agitur. Fuit dictum, quòd ex quo dāna, & intereſſe in caſu, de quo agitur expreſſe promiſſa ſunt in obligatione, neceſſario debentur, & idem eſſet, ſi non eſſent expreſſe promiſſa: & probaretur legitimè, quòd Simon
1 paſſus eſſet damnum † capiendo pecunias ad cambium aliunde ob non ſolutas pecunias à ſuis debitoribus ſibi debitas, iuxta doct. Innoc. & DD. in c.1. de vſur. Difficultas tamen ſtat in hoc, quòd damna, & [b] intereſſe in iſtis caſibus legitimè probentur, & ratio, quæ mouit Dominos, fuit quòd
2 † de iure mercator poteſt petere damnum, & intereſſe lucri ceſſantis, & damni emergentis, Bart. & DD. in l.3. §. fin. ff. de eo q certo loco, Alex. in conſ. 190. viſa ſcriptura

3 ptura priuata, 2. vol. & talia † cãbia dicuntur intereſſe, vt dicunt gloſ. & DD. in l. 3. C. de exercit. actio. Roma.conſ.94.viſis his quę narrantur, col.1. & conſ.238. vbi ſingulariter per eũ,& Alex.cõſ.61
4 vol.2. Idem † dicit de cãbijs, quæ dantur tantum Florentiæ,Roman. conſ.114. & conſ.101. incip.pro-
5 poſitæ conſultationis,& hæc † cãbia vocat Rom. intereſſe: & hæc non dicuntur vſuræ vſurarum, ſed ſortis principalis intereſſe, Bar. in l.vnic. C. de ſenten. quæ pro eo quod intereſt,col.fin.verſ.ego autem viſis omnibus, & tenet Inno. in c.1.
6 de vſur. vbi † dicunt,quòd ſi teneris mihi ſoluere ad certum diem, & quia non ſoluiſti,ab alio ſub vſuris accepi pecunias, teneris ad reſtitutionem, ne dum ſortis principalis,ſed etiam vſurarum, tanquã intereſſe,ſecundum tex. in c.peruenit, & in c.conſtitutus, de fideiuſ-
7 ſori,nec † ad cambia erat neceſſaria interpellatio, ad not. per DD. maximè per Iaſ. in l. ſi ex legati cauſa, col.4. ſub num. 12. verſ. confirmo, ff. de verb. oblig.

ADDITIO.

a Contractus ex quibus dicatur vſurarius, Borgn. deciſ.2.3.13. 14. & 32. par.2. de vſura circa mutuum,Peguar.q.crim.c.32. per tot. vbi ex profeſſo.

b Intereſſe taxatum non ratione fructuum ſed pretij vſura dicitur, Rot. deciſ. 340. n.7. p.1. Diuerſ. Intereſſe propter pactũ pacti, ſeu conuentionis debetur liquidãtur aliqua requiſita,deciſ.90.p.2.num.3. quæ ſi non concurrant, non debetur intereſſe, deciſ.371. p.1. n.1. Intereſſe pro tempore futuro certum ab initio taxari non poteſt,& ſi eſt taxatum in capite anni, vt efficiatur capitale eſt prohibitum, deciſ.315.p.2.n.7.& 8. Diuerſ. quando nõ eſt ſolutum intereſſe & damnum, Veral. deciſ.108. n.1. p.2. vbi ſub nu.2. intereſſe dupliciter dicitur, & quando poſſit fieri intereſſe & damnum emergẽs ab eo qui promiſit facere aliquid intra certũ tempus, & poſtea non fecit, Borgn. deciſ.26. n.8. 22. 34. 37. 41. 42. 52. & 62. p.2. quid ſit intereſſe, quotuplex, & eius effectus, & quando peti poſſit copiosè, Pap. in form. libel. act. real. gl. & in florenis.

EPITOME.

Intereſſe, & damna non ex eo legitime probantur,quòd mutuans articulato tempore accepit pecunias ad cambium: quia opportet, vt in indiuiduo probetur, quòd ob non ſolutum debitum pecunias ad cambium acceperit.

SUMMARIA.

1 *Probatio debet de neceſſitate concludere.*

2 *Pecunia ad cambium pro manutentione banchi poteſt capi, vtiliter pro manutentione, & non pro manutentione in damno.*

3 *Debitores tenentur ad damna, probato tantũ pecuniã creditorẽ ſub vſuris accepiſſe, quantũ ſibi debebatur.*

DECISIO II. aliàs 103.

SImon Centurio agebat cõtra Martinũ Perez ad damna, & intereſſe ob pecuniam non ſolutã ad diem quatuor menſium, & ſic ad diem cõſtitutum in obligatione,

ne, qua de cauſa paſſus eſt damnum: quia pecunias accepit ad cābium: & in articulis probat, quòd pro manutentione banchi, & pro ſuis negotijs accepit pecuniam ad [a] cambium, non tamen probauit, quòd ex eo, quòd Martinus non ſoluit pecunias, fuit adſtrictus ad capiendum pecuniā ad intereſſe. Fuit dubium 15. Maij 1542. R.P. D. Io.Paulo cauſam proponente, an probata ſint damna, & intereſſe. Fuit reſolutum & tētum, quòd Simon Centurio non benè, & ſufficienter probauerit damna, probando, quòd accepit pecunias ad cambium tempore articulato, id eſt, poſtquam venerat dies, in qua debuiſſet ſoluere, quia opportet, & eſt neceſſariū, quòd in indiuiduo probet, ꝙ ob non [b] ſolutum debitū à Martino ipſe accepit pecunias ad cambium, & conſequēter paſſus eſt damnum, nam eſto, ꝙ dicto tempore acceperit pecunias, non concluditur, quòd propter non ſolutum dubium Martini paſſus eſt damnum: quia forte paſſus eſt ob alias cauſas, putà propter ſubſtentationem banchi, & vt haberet pecunias ad dādum ad cambium, vt
1 lucraretur: ratio, quia † probatio debet concludere, ad not. in c. in præſentia, de prob. ad l. non hoc, C. vnde legit. Nam ſtare poteſt,
2 quòd † pro manutentione banchi fuerint captæ pecuniæ ad cambiū, & ex illis ſoluerint 15. pro centenario, & non fuerint in damno: quia potuit Simon cum ſocijs accipere pecunias vtiliter ad cābia pro manutentione in lucro, & nō in damno, glo. in §. de illa. & ibi DD. inſtit. de ſocieta. Item DD. in l. 1. de vſur. dicunt, quod eſt ne-
3 ceſſe probare, quòd † tantum ſub vſuris creditores receperint, quantū creditoribus debebatur, vt debitores ad damnum teneantur, ſed in caſu præſuppoſito pro manutētione negotiorum cambia ſunt recepta in maiori quantitate, & potuit eſſe receptum ad finem lucri.

ADDITIO.

a In negotio cambij, verba ſi reperiuntur ancipitis intellectus, an conſuli debeant periti mercatores, Rot. deciſ. 438. nu. 1. lib. 3. par. 3. Diuerſ. non præſumitur ſolutum in dubio nomine cambij, ſed pro credito, & ſorte principali, deciſ. 923. n. 2. eod. Cambia & recambia, quæ dicuntur realia, & adhoc vt quis ea conſequi poſſit quæ requirantur, Rot. deciſ. 315. nu. 6. par. 2. Diuerſ. Cambium proprijs pecunijs ſoluen̄ an ad ſoluentem an non ad cōmittentem damnum fallimenti ſpectet, Put. deciſ. 369. n. 1. lib. 3. Cambij literæ per debitores factæ, & à mandatario acceptatæ cum res integra non ſit reuocari nō poſſunt, Put. deciſ. 126. nu. 3. eod. Vnde probentur factæ literæ cambij, Put. deciſ. 121. nu. 3. & 4. eod. Cambij literæ ſi commiſſio, & partita adſit ſtatim à debito liberant, & delegationē inducunt, Put. deciſ. 124. nu. 1. eod. Ad materiam cambij quæ dicantur cambia ſicca, quæ realia, & licita, Borgn. deciſ. 1. & copioſè, deciſ. 2. par. 2.

b Ex profeſſo Peguen. q. crim. c. 33.

EPITOME.

Mercator volens probare lucrum ceſſans, & ſic cambia, & recambia, tria probare tenetur: primum quòd ſit ſolitus negotiari, ſecundum, quòd debitor pecuniæ mutuatæ fuerit in mora, tertium quòd habuerit merces præ manibus.

SVMMARIA.

1 *Mercator ſolitus negotiari petens lucrum ceſſans, tenetur probare ſe habuiſſe merces paratas ad emendum, & quod ob defectum pecuniarum ſibi debitarum omiſerit illas emere, & alia vt n. 2. & 4.*

3 *Caſtr. in l. 3. §. fin. ff. de eo quod cert. loco approbatur, & nu. 6.*

5 *Lucri ceſſantis intereſſe probatur ſufficienter probato mercatorem eſſe ſolitum mercari.*

7 *Lucrum ceſſans petens, non ſufficit quòd probet ſe retinere pecunias in continuo curſu cambiorum.*

DECISIO III. aliàs 208.

DVX Seſſæ orator Regis Caſtellæ, & Legionis plurimã quantitatem pecuniæ accepit ab Anſaldo de Grimaldis, & obligauit ſe in forma Cameræ dictam quantitatem pecuniæ ſoluere Hiſpaniæ infra certum tempus, & huic obligationi tanquam principales acceſſerũt D. Epiſcopus Gaetanus, tunc Caſtellanus, & D. Petrus Sarmiento, & D. Franciſcus de Carauaſſal. Et quia ſumma pecuniarum in tẽpore conuento non fuit ſoluta, dictus Anſaldus aſſerit feciſſe cambia, & recambia, & licèt fuerit ſoluta principalis ſumma, petit tamen cambia, & ſic lucrũ ceſſans ob non factam ſolutionem tempore cõuento, ex parte autem fideiuſſoris fuit dictum non teneri ad cambia, ſic nec ad intereſſe, quia licet probatum eſſet, ꝙ erat mercator, qui conſueuit exercere mercantias ſuis pecunijs, & quod ob non ſolutionem non exercuit, & ſic non habuit lucrum ceſſans, eſſet tamen neceſſarium probari, quòd illud lucrum eſſet certum, vt puta, quòd eſſet mercator ſolitus mercari, & quòd præ manibus habuerit mercantias, de quibus veriſimiliter eſſet lucratus, & propter non habitam pecuniam iſtam
1 ſibi debitam, illas † non emit, & lucrum prædictum amiſit, alioquin non poteſt tale intereſſe peti, ad l. quemadmodum. §. item Labeo ad fin. ff. ad leg. Aquil. l. naturalem. §. 2. ff. de acquir. rer. domi. & ita tenet. Pau. de Caſt. in l. 3. §. fin. ff. de eo quod certo loco, & ibi Iaſ. Abb. in c. cõqueſtus, de vſur. col. 2. & deciſ. Neapol. 20. Iaſ. l. 1. C. de ſum. Trini. & fi. catho. col. 2. Dec. c. cum venerabilis, de excep. col. 1. Idem conſ. 322. viſis, col. fi. opor-
2 tet † enim probare tria, primum videlicet ꝙ mercator ſit ſolitus negotiari, Secũdo quòd debitor pecuniæ numeratę ſit in mora, tertio quòd creditor habuerit præ manibus merces, & quòd ex eo quia nõ habuit pecunias numeratas non ſit negotiatum. Dubium fuit poſitum R. P. D. Epiſcopo Marſicano cau-

cauſam proponente, an mercator volens petere lucrum ceſſans, & propterea cambia, de quibus agitur, teneatur præciſè probare q apparuerunt volentes pecunias ad cambium, & quòd ex defectu pecuniarum, de quibus agitur, dicta cambia fuerint omiſſa. Et 16. Iu-
3 nij 1539. Fuit tentũ dictum † Pau. de Caſtr. in d.l.3. §.fin. ff.de eo q certo loco, & viſa eſt quaſi omnibus Dominis quædam exẽplaris, æqua, & rationabilis deciſio digna tribunali Rotæ, & Iterum hæcmet difficultas propoſita fuit 13. Ianuarij 1542. & eadem deciſio fuit tenta, in qua deciſione interuenerunt R.P.D.Puteus, & Thanis, qui tempore primę reſolutionis non erant Auditores, & dubiũ fuit poſitũ, An mercator ſolitus negotiari petens lucrum ceſſans teneatur deducere, & probare ſe habuiſſe merces paratas ad emendum, & quòd ob defectum pecuniarum
4 omiſerit illas emere; & fuit † ita concluſum, & licet per aduocatos Anſaldi fuerit diſputatum, quòd ſufficeret moram probare, & quod erat ſolitus emere, & dare ad cambia, & allegabant gloſ. in d.l.3.§. fin. iunct. tex. & quòd idem tenebant Bar. & Salyc. ibi & Abb. & Anchar. in c. Salubriter, de vſur. & Anchar. in conſ. 150. & quòd
5 † ad probandũ intereſſe lucri ceſſantis, ſatis erat probare mercatorem eſſe ſolitum lucrari, vt tenet Bar. Ang. & idem Pau. in l.continuus. §.cum ita, ff. de verb. oblig. Sed quia ſumma, quæ petebatur erat magna, & iterum parte inſtante, 29. Ian. 1546. fuit dubium, an iſti mercatores, vt poſſint petere intereſſe, ob non ſolutionem eis factam in tẽpore, teneantur probare ſe oẽs eorum pecunias ſemper tenuiſſe ad cambiũ, ita vt neceſſariò inferatur ſi iſtas de quibus agitur habuiſſet, ſe omnino illas daturũ fuiſſe ad cãbium prædictum, & an opinio Pau.de Caſtr.in l.3.ff.q certo loco ſit vera. R.P.D.Thoma de Thanis cauſam proponente, Tentum eſt per oẽs, quòd ſit neceſſaria probatio, de qua in prima par-
6 te dubij, & q † opinio Pau.de Caſtro ſit cõmunis, & ita fuit tentum in alia cauſa Benedicti Centurionis, & in hac eadem quæſtione idẽ tenent Bart.in l.1. C.de ſent. quæ pro eo q intereſt, prope fin. & Iaſ. in l.minus.ff.de in lit.iuran. tenentes opinio. Pauli de Caſtr. Poſtea vero de mẽſe Maij 1546. Fuit dubium in eadem cauſa per eundem D.Thomam poſitũ, præſuppoſito quòd Grimaldi probauerint, qualiter retinebant eorũ pecunias in
7 continuo curſu cambiorũ † & alia etiã probauerint in vltimis articulis contenta, an propterea habere debeant cãbia, de quibus agitur, vel potius ſentẽtia R.P.D.Io.Pauli ſit confirmanda. Fuit tentum per oẽs, quòd prima ſententia debeat confirmari, quia etiã probatis materijs, de quibus in dubio non ſa-

tiſfacit doctrinæ Pau. de Caſtr. in d.l.3. §.fin. ff. de eo ꝙ certo loco, quę cõiter tenetur per DD. vt fuit tentum, & etiam iudicatũ in hac, & in alijs cauſis in Rota, debet.n. probari, quòd occurrerit materia, id eſt, caſus mercantiæ, vel occurrerint perſonæ volentes ſumere pecunias ad cambium, & quia pecuniæ debitæ non fuerant ſolutæ, mercator non habuit pecunias, ex quibus potuerit mercari, vel dare pecunias ad cambium, quod non cõtinetur in dictis articulis, & hac de cauſa fuit tentum contra hęredes d. Anſaldi de Grimaldis.

ADDITIO.

a Lucrum ceſſans, & lucrum amittere differunt, Rot. deciſ. 270. par. 2. n. 4. Diuerſ. Lucrum ceſſans ex mercatorum ſtilo in actionibus ſtricti iuris non autem bonæ fidei debetur, Put. deciſ. 237. nu. 2. lib. 1. vbi ſub n. 1. quando habeatur ratio lucri ceſſantis in eo, qui ſolitus eſt negotiari, Magon. deciſ. Flor. 32. nu. 5. eſt difficile probare lucrum ceſſans, & intereſſe, Magon. vbi ſup. deciſ. 103. n. 9. non eſt neceſſe, vt ſit certum, ſed ſufficit eſſe veriſimile ibi n. 21.

EPITOME.

Vſura non committitur, ſi agens contra locatorem ad intereſſe damni emergẽtis propter impeditum ſibi factum, aliquid ratione damni paſsi à locatore exegit.

SVMMARIA.

1 *Intereſſe damni emergentis peti poteſt.*

2 *Intereſſe damni non paſſi non eſt ſoluen.*

DECISIO IV. aliàs 322.

Simon Centurio conduxit, ſeu arrendauit fructus Caurieñ Abbatiæ de Oſſera pro ſcut. mille, & ſeptuaginta annuis pro tribus annis, & quia impeditus fuit in perceptione fructuum, egit ad intereſſe contra monachos locatores ex eo, ꝙ accepit propter hoc impedimẽtum plures pecunias ad cambium. Fuit dubium an prædictus Simon intereſſe hac ratione poſſit petere, & fuit tẽtum per omnes, quòd Simon debet habere aliquid nomine intereſſe, quia ipſe paſſus eſt damnum ob impedimẽtum ſibi pręſtitum per monachos: quia accepit plures pecunias ad cambium pro hac neceſſitate, &
1 ſic † egit ad intereſſe damni emergentis, quod eſt licitum, ad not. in c. conqueſtus, cum alijs de vſur. & in c. cum dilecti, de foro compe. & licèt probauerit, quòd ſoluit ad rationem 12. pro cẽtenario, Rota voluit, quòd contentaretur ad rationem quinque pro centenario, & hoc de æquitate Rotæ, & quòd erat hoc conſiderandum pro annis, vel pro tempore, de quo fuit probatum accepiſſe pecunias ad cambium: quia tunc eſt verum dicere, quòd paſſus eſt damnum, pro tempore autem, pro quo non
2 accepit pecunias, & ſic † non eſt paſſus damnum, nihil eſt ſoluendum, ad not. in l. 1. & 2. ff. de eo quod cert. loc.

A D-

ADDITIO.

Vſura quid ſit, & an peti poſſit in contractu mutui, Moz. in tract. mutui col. r. vltim. ord. nu. 20. & 31. & col. 5. num. 9. eod. quæ dicatur vſura legitima iſdem in trac. depoſ. in ord. diu. n. 15. Couar. var. reſol. c. 4. n. 1. & 2. lib. 3. quid ſit vſura, & quo iure prohibita, Couar. c. 1. eod. Pap. in form. libel. act. hypothec. gl. ſine aliqua n. 1. cum 3. ſeq. ex profeſſo, & copioſè de vſura, & de pœna vſurariorum, Peguar. deciſ. crim. c. 30. 31. 33. 34. & 35. aliqua Med. Reg. 5. Non cadit vſura, niſi in mutuo vero, vel paliato, Rot. deciſ. 195. p. 2. n. 2. vſuræ taxatæ, & compenſatiuæ fructuum, etiam in foro conſcientiæ dicuntur deberi, deciſ. 340. n. 3. p. 1. Diuerſ.

De Priuilegijs & indultis.

EPITOME.

Indultum, quod porrigitur ad beneficia ſpectantia ad collationem Epiſcopi, & capituli communiter, & diuiſim, non habet locum ſi Epiſcopus habuit vnam vocem, vt canonicus, ſecus in mandato de prouidendo.

SVMMARIA.

1 *Epiſcopus habet vocem in capitulo tanquam canonicus.*

2 *Indultum conceſſum Cardinali de prouidendis beneficijs ad collationē ſui cap. pertinentibus non habet locum in beneficio ſpectante ad Epiſcopum tanquam ad canonicum.*

3 *Indultum de prouidendo, non vt canonico, ſed vt Epiſcopo Cardinali conceditur.*

DECISIO L. aliàs 24.

IN vna Tarraconeñ canonicatus, & præbeñ coram Io. Paulo, inter Franciſcū Robuſter ex vna, & Matthæum Porreres ex altera, 15. Iunij 1538. fuit concluſum, quòd mandatum de prouidendo directum Epiſcopo, & capitulo in collatione ſpectante ad eos communiter, vel diuiſim, procedat, & habeat locum etiam quãdo Epiſcopus habet vo-
1 cem † in capitulo tanquam canonicus, prout ſolet ad Epiſcopum pertinere, vt not. in c. à collatione, de appella. in 6. & in c. poſtulaſti, de conceſſio. præbeñ Principale fundamentum fuit, quòd no. Domin. & Philip. in d. c. à collatione, in indulto tamen de quo agitur per eoſdem Dominos fuit concluſum non procedere: ita quòd
2 † indultum conceſſum [a] Cardinali prouidendi omnia beneficia ſpectantia ad collationem ſui capituli communiter, vel diuiſim, non procedit in beneficio ſpectante ad Epiſcopum tanquam ad canonicum, & ad capitulum. Ratio eſt:
3 quia † indultum datur Cardinali, vti Epiſcopo & non vti canonico. Item quia per indultum præſeruatur illud tantum, quod haberet ſemotis reſeruationibus, vnde ſequitur, quòd cum etiam ſemotis reſeruationibus Epiſcopus non poſſet conferre, quia non habet niſi vnā tantum vocem in capitulo, nõ eſt

dicendum, quòd per indultũ prę-ſeruata fuerit ſibi illa vox: ſi tamẽ Epiſcopus haberet dimidiam vocem cum capitulo procederet indultum, cùm capitulum non poſſet prouidere ſinè Epiſcopo, & Epiſcopus poſſet cogere capitulum congregari ad prouiſionem faciendam: quia tunc indultum præſeruaret dimidiam competentem Epiſcopo.

ADDITIO.

a Indultum Cardinalis obſtat nouæ prouiſioni Papæ ob decretum irritans, Veral. deciſ. 82. nu. 1. p. 2. Indultum Cardinalis de conferen̄ vbique beneficia certæ Eccleſiæ operatur, etiam quòd Cardinalis eſſet abſens, dummodo de licentia Papæ, Veral. deciſ. 86. num. 1. par. 2. quando ſit derogan̄ indulto Cardinalis, vt Papæ prouiſio non ſit nulla d. deciſ. 82. n. 2. Indulta Cardinalium capiunt, etiam beneficia patrimonialia, deciſ. 89. n. 1. cod. plura de indultis Cardinalium; Put. deciſ. 141. in princ. 162. & princ. 198. n. 2. 523. in princ. lib. 2. 13. per tot. 190. n. 3. 500. in princ. lib. 3. Rot. deciſ. 116. nu. 1. 484. num. 1. & 537. num. 8. par. 3. lib. 3. Diuerſ.

EPITOME.

Nobilitas ex priuilegio inducta ſufficit, etiam ſi ex ſtatuto requiratur, quòd ſit verè, & natus nobilis.

SVMMARIVM.

1 *Ad confirmationem priuilegij nobilitatis ſufficit ſupplicationem tantum eſſe ſignatam.*

DECISIO II. alias 34.

FVIT propoſitum in Rota, in cauſa Craccouien̄ canon. & præb. an Michael plebeius non habitus pro [a] nobili ex vtroque parente, nec ex nobilitate deſcendens, ſed habuit priuilegium à Rege Poloniæ nobilitatis, & fuit creatus pro nobili, ac ſi ex vtriſque parentibus nobilibus eſſet natus; Quod [b] priuilegium fuit per Sedẽ Apoſtolicam confirmatum, ſola tamen ſignatura literis nõ expeditis poſſit habere canonicatum, & præb. in eadem eccleſia, ſtante ſtatuto ibidem, & per felicis recordationis memoriam Leo. X. cõfirmato diſponente nullũ admitti in eccleſia eadẽ ad canon. & pręb. niſi [c] verè ſit nobilis ex vtroque parẽte, & natus nobilis, & fuit in hoc per omnes Dominos deciſum, & concluſum prædictum Michaelẽ eſſe habilem, ſufficientem, & idoneum ad canonicatum, maximè quod extitit probatum, quòd erat, & cõmuniter reputabatur doctor. Neque obſtitit, quòd confirmatio priuilegij Regis nõ erat expedita,
1 ſed tantum ſignata † ſupplicatiò, nam dixerunt Domini, hoc eſſe ſufficiens, quia non agebatur de canonizanda ſupplicatione, & ita fuit concluſum. 1. Iulij 1538.

ADDITIO.

a Quid ſit nobilitas, Vaſq. cõtrouerſ. Illuſtr. c. 25. nu. 31. Nobilitas perſonæ, & familiaritas alicuius Cardinalis, quæ multum atten-

attenditur in gratijs, aliquando exprimitur in ſupplicatione hoc fine, vt gratis expeditio fiat, Rot. deciſ. 160. n. 4. p. 3. lib. 3. Diuerſ. probatur nobilitas per officia, quę quis habuit, & non dantur niſi nobilibus, vel per nobiles tantum exerceri ſolent, Rot. deciſ. 176. n. 7. p. 1. Diuerſ. Item ex fama, ſiue communi hominum æſtimatione eademq; arbitrio iudicis reponitur, deciſ. 29. nu. 2. & 3. p. 2. Diuerſ. Veral. deciſ. 277. n. 5. p. 1. Guid. Pap. deciſ. 387. n. 2. Ad effectum reg. præferentis nobiles quō probetur nobilitas, Put. deciſ. 297. per tot. lib. 1. Aſſumens per ſe ipſum nobilitatem qua pęna plectē Guid. Pap. deciſ. 79. n. 2. Nobiles dicuntur in dignitate conſtituti, cum nobilitas dicatur dignitas, Oſaſc. deciſ. 100. nu. 47. & refert maximè ſcire, an quis ſit nobilis, quia ſi nobilis, & veniret punieñ pęna pecuniaria grauius ac ignobilis, ſi corporali minus ac ignobilis, nec pęna ignominioſa eſt plecteñ prout plebeus, Couar. var. reſol. c. 9. nu. 3. & 4. lib. 2.

b Nobilitas de maiori genere, quæ datur militi per Papam, eſt ex priuilegio, Put. deciſ. 158. in princ. lib. 1. quo caſu priuentur nobiles priuilegio nobilitatis, Guid. Pap. deciſ. 196. n. 1. ſi eſt priuatus nobilis aliquo caſu, & poſtea reſtitutus an veniat in omnibus reſtitueñ Aegid. concl. 743. quanto tempore pereat priuilegium nobilitatis, Vaſq. cōtrouerſ. Illuſtr. c. 64. nu. 5. quod priuilegium poteſt tolli c. 11. n. 24. vbi nu. 14. nobilis aggreſſus non tenetur fugere.

c Nobilis à Principe factus eſſe nobilis intelligitur ex communi, & gaudet priuilegijs poſtea nobilitati concessis ex communi, Vaſq; de ſucceſ. creat §. 30. nu. 297. & 299. Nobilitas eſt triplex ſtirpe, virtute, & diuitijs, Bald. in l. nobiliores, C. de mer ca. preferen eſt nobilis ſciētia, Luc. de pen. in l. mulieres n. 5. C. de dignit. lib. 12. Aluar. in tit. qui dic. Diuerſ. vel March. in vſibus Feud. lim. 3. mod. Nouel. Reg. 98.

EPITOME.

Priuilegium de beneficijs vacantibus, & vacaturis à Clemente Papa cantoribus conceſſum: nō habet locum in antiquitus ante priuilegium vacantibus: ſed in præſentia, vel in poſterum vacaturis.

SVMMARIA.

1 *Verba vacantia, & vacatura in priuilegio conceſſionis quomodo intelligantur.*

2 *Præcedentia declarant ſubſequentia.*

DECISIO III. aliàs 108.

IN vna Hiſpaleñ cantoriæ dicebatur, quòd licet gratia Ioānis Roderici de Baezza comprehenderet beneficium vacans per mortem Franciſci de Pennaloſa, quia tamen erat cantor S. D. N. Papæ Leo. & Papa Clem. conceſſerat priuilegium, vt omnia beneficia cantorum, quæ obtinerent in titulum, vel in commendam, & in poſterum obtinebunt, in quibus, & ad quę ius eis quomodolibet cōpetit, & competet in futurum, nūc vacantia, & in antea vacatura, eſſent reſeruata, vt ad magiſtri capellæ præſentationem prouiderentur. Fuit dubium 28. Aprilis 1539. R. P. D. Raynaldo cauſam proponente, vtrum priuilegium cantorū conceſſum per Clem. vltimo loco productum capiat ius, quod vacauerat per obitum Pennaloſæ. Fuit reſolutum per omnes Dominos cōtra cantores, & in fauorē Ioannis, quòd eius gratia capiat ius Pen-

n aloſæ, quòd per plures annos ante priuilegium vacauerat: quia priuilegiũ loquitur de beneficijs, quæ cantores prædeceſſorum, vel Clem. obtinent, vel in poſterum obtinebunt, & in quibus, & ad quę ius competit, & competet in futurum, & ſic non debet extendi ad beneficia cãtorum, qui iam deceſſerant, ad c. fin. de conſtitutioni. Nec obſtant verba, videlicet, va-
1 cãtia, † & in antea vacatura, quia
2 reſpondetur, quòd † declarantur per verba [a] præcedentia, obtinent, & obtinebunt, vt in l. in delictis, §. extraneum, ff. de noxa.

ADDITIO.

a Præcedentia faciliter influere in ſequentia dicuntur, Rot. deciſ. 253. n. 10. p. 1. Diuerſ. reſtringunt & declarant ſequentia, Med. Reg. 1. an referantur ad ſequentia, Put. deciſ. 75. nu. 2. 7. & 9. lib. 2. Veral. deciſ. 148. n. 3. p. 1. Diſtingue aut præcedentia ſunt expreſſa, & determinata, ſequentia autem ſunt obſcura, & generalia, tunc præcedentia declarant ſequẽtia. Aut præcedentia ſunt obſcura & generalia, & ſequentia ſunt clara, & determinata, tunc ſequentia non declarantur per pręcedentia, immo ſequentia declarant præcedentia, Bald. poſt Cyn. in l. legatorum petitio §. fin. in fine, ff. de leg. 2. per illum tex. & per l. ſi cum fundan. ff. de verb. ſignif. & per hæc ita diſting. Rot. deciſ. 125. n. 38. par. 2. Diuerſ.

EPITOME.

Priuilegium ab vno Pontifice conceſſum paraphrenarijs confirmatum, & auctum ab alio Pontifice, etiam quod ſint in medio reg. reuocatoriæ, reualidatur & augetur.

SVMMARIA.

1 Gratia conceſſa paraphrenarijs per bullam, ſeu per breue Clemẽtis ſeptimi, cenſentur reſtituta per breue Pauli nedum reſpectu aliarum gratiarum poſtea conceſſarum, verum etiam reſpectu regulæ reuocatoriæ poſtea emanatæ.

2 Clauſula, motu proprio, tollit vitium ſubreptionis.

3 Gratiæ in dubio non ſunt reuocandæ.

4 Verba breuis ita interpretan. ſunt, vt aliquid operentur.

DECISIO IV. aliàs 131.

PAraphrenarijs fuit cõceſſum per breue à Clem. vij. volente fauorem præſtare eiſdem, quòd gratiæ eorum cõceſſę in eccleſijs, & diœceſ. in ſpecie ſpecificatis, ſuum ſortirentur effectum, non obſtantibus quibuſcũque reſeruationibus, & alijs gratijs, facultatibus, mandatis, indultis quibuſcunque factis perſonis S. R. E. Cardinalibus exceptis, ex quibuſcunque cauſis etiam oneroſis, & ſeruitijs, non obſtantibus conſtitutionibus, ordinationibus Apoſtolicis, ac Cãcellariæ regulis editis, & edendis, S. D. N. Papa Paulus confirmauit, & de nouo conceſſit, in omnibus, & per omnia, ſicut cõceſſerat Clemens vij. cum omnibus derogationibus, etiam quoad regulas Cancellariæ. Dubitatum fuit in vna Gebenneñ canonicatus, & pręben̄ quas petebat Henricus paraphrenarius PP. Pauli canoni-

nonizari, nunquid gratia, aut mandatum de prouidendo Henrico cẽſeatur reualidatum per breue Sanctiſſimi D.N.Papæ Pauli, non obſtante regula reuocatoria eiuſdem in medio exiſtente ſicut etiam reualidantur mãdata [a] paraphrenariorum Papæ Clem. Fuit tentum per maiorem partẽ, quòd per breue Pauli ſint reſtitutæ gratiæ ante conceſſæ per breue Clementis, nẽ dum reſpectu aliarum gratiarum poſtea conceſſarum, verum etiam reſpectu regulæ reuocatoriæ po-
1 ſtea emanatæ, † quia Papa per breue reſtituit primas gratias, & de nouo concedit; vnde cum in noua conceſſione nõ requiratur expreſſa derogatio regulæ, valet iſtud breue in vim nouæ conceſſionis. Fuit etiam tentum per maiorem partem, quòd vltimum iſtud breue cum ſit expeditũ in primis gratijs, & fuerint nominatæ diœceſ. non requiritur alia expeditio literarum: hoc tamen non obſtante quatuor ex Dominis tenuerunt, q non viderẽtur reſtitutæ primæ gratiæ propter regulam reuocatoriã, quia breue, vt apparet ex prœmio, tantum conſiderauit alias gratias poſtea conceſſas, non autem regulam; & ideo reſpectu regulæ non reſtituit primas gratias: & ad tollendam regulam opus eſſet, quòd ſibi tanquam legis ſpecificæ eſſet derogatum. Ratio maioris partis
2 fuit: quia † erat in breue poſita clauſula, [b] motu proprio, quæ tollit ſubreptionẽ, ad c. ſi motu pro-
3 prio, de præbeñ lib. 6. Nec † etiã gratiæ in dubio reuocari debent, ad not. per Bal. in l. conſtituitur, §. codicilli, ff. de iur. codi. Dec. in conſ. 271. col. 5. & in conſ. 373. col. 2. maximè quia reuocatoria erat per ipſum facta, Adeo quòd non ignorabat, imo bene illã ſciebat, & ſi illi non derogaſſet, gratiæ
4 fuiſſent aliàs fruſtratoriæ, & † verba breuis nihil operarentur: contra l. quoties. ff. de ver. oblig. & c. ſi Papa de priui. lib. 6. & ſic Fuit deciſum per maiorem partem, vt dictum eſt.

ADDITIO.

a Non tenentur paraphrenarij ad diligentias, Put. deciſ. 81. nu. 1. lib. 1. præcipuè cum Papa longè abſuturus eſt, Put. deciſ. 274. n. 3. lib. 1. abſente Papa habentes gratiam ad acceptañ non tenentur acceptare intrà certos dies, Put. d. deciſ. 81. n. 2.

b Gratia motuproprio parit ſuos effectus, Rot. deciſ. 175. n. 2. p. 1. Diuerſ. de iſta clauſula dixi ad deciſ. 7. ſup. de reſt. ſpol. & nunc adde, quod motusproprius non tollit ſubreptionem, quæ competit re ipſa, & procedit ex intentione, Aegid. cõcl. 475. neque tollit ea, quę reddunt gratiam nullam concl. 392.

EPITOME.

Gratię, & expectatiuę facultates à Clem. vij. dum eſſet in arce S. Angeli à Cæſarianis militibus detentus, quibuſcunque perſonis conceſſæ, tanquam ab inducto, inuitoque extortæ caſſæ ſunt, & irritæ.

SVMMARIA.

1 *Verba illa, importuna perſonarum ambitione inducti, ſeu verius coacti, in conſtitutione reuocatoria poſita, indicant; gratiam clauſulas inſolitas habentem, eſſe per inductionem factam.*

2 *Papæ aſſertio ſe aliquid feciſſe coactũ infringit diſpoſitionem, ne dum quoad clauſulas inſolitas, ſed etiam quoad totam gratiam.*

3 *Expreſſo continente includit ipſum continens, & in eo contentum.*

4 *Clauſula reuocantur omnia & ſingula quid operetur.*

DECISIO V. aliàs 132.

CONceſſerat fę. re. Clem. vij. dum eſſet in S. Angeli arce ab exercitu Cæſareo detentus, Matthæo de Piego gratiam ad parochialem S. Iacobi de Alarcon, Concheñ diœc. cum pluribus clauſulis ſolitis, & inſolitis, ad effectũ, vt eius gratia expectatiua ſortiretur effectum. Fräciſcus Lucas, qui prætendebat ius ad prædictam parochialem, dicebat gratiam Matthæi eſſe inualidam, & ad probandum præſentauit breue Clementis eiuſdem, in primo conſiſtorio habito Viterbij Calend. Ianu. anno V. de conſilio, & conſenſu S. R. E. Cardinalium, in quo motu proprio, & etiam ex plenitudine poteſtatis, reuocauit omnes gratias, facultates, & priuilegia conceſſ. quibuſcunque perſonis, dum eſſet in d. Arce S. Angeli tanquam inductus, imò verius coactus importuna perſonarum ambitione. Fuit dubium R.P.D. Io. Paulo cauſam proponente 3. Februarij 1542. an illa verba, de quibus in cõſtitutione reuocatoria, videlicet, importuna perſonarũ ambitione inducti,
1 ſeu verius coacti, † demonſtrent, quod iſta gratia, quæ habet clauſulas inſolitas, ſit per inductionẽ, & coactionem facta, ita vt in totũ, & non in parte clauſularum inſolitarum reuocata cenſeatur. Fuit tentum per maiorem partem aliquibus contradicentibus, quòd dicta gratia ne dum quoad inſolita, & exorbitãtia fuerit reuocata per regulam reuocatoriam, ſed etiam in totum, & ſic quòd tota gratia fuerit reuocata. Ratio fuit, quia cum Papa aſſerat, q quaſi coactus conceſſerit, hæc videtur cauſa, propter quam ne dum inſolita, ſed ẽt
2 totam gratiam † conceſſit cum ponatur cauſa reuocationis ad not. per Bart. in l. cum hi, in princ. & S. eam, ff. de tranſact. & in l. fin. ff. de hære. inſtitu. Item cum expreſſerit coactionem fuiſſe cauſam conceſſionis, non ſolum reuocauit clauſulas contentas in ipſis gratijs conceſſis per importunitatem, ſed etiam ipſas literas cõtinentes eaſ-
3 dem clauſulas inſolitas, quia † expreſſo continente, includit ipſum continens, & in eo contentum, ad c. per exemptionem, de priui. in 6.
4 & cum reuocarẽtur † omnia, & ſingula, literę, gratiæ, priuilegia, & indulta, hæc etiam verba inducunt

reuo-

reuocatoriā in totum, ad not. per gloſ. in c. vbi periculum in verſ. quoque Cardinales, & gl. in verſ. ſingulis, de electio. lib. 6. Felyn. in c. 2. col. 13. de reſcrip.

ADDITIO.

Similis eſt deciſ. 3. ſup. de conſt. licet hæc magis generalis. De aſſertione Papæ, deciſ. 4. & 16. de reſt. ſpol. & 7. de probat. ſup. & ibi dixi.

EPITOME.

Conceſsio vnionis portionum pro cantoribus à Leone X. capitulo Abulenſi aſſignata, per regulas cancellariæ eiuſcemodi vnionum reuocatorias poſtea conſtitutas, cenſetur derogata.

SVMMARIA.

1 *Papa contrahens vti priuatus tenetur obſeruare contractum, & obligatur de iure naturali.*

2 *Imperator leges omnes in priuilegium eccleſiæ factas reuocans priuilegiū in vim contractus initum nequit ſubuertere.*

DECISIO VI. aliàs 138.

Fœl. re. Leo. X. conceſſit vnionem, ſcilicet portionum in eccleſia Abuleñ, & eas vniuit menſę capitulari pro cātoribus eccleſiæ, & hoc per bullam: poſtea vero idē confirmauit per breue, & voluit, quòd ſemper valeret in vim contractus facti inter ſedem Apoſtolicam, & ipſum capitulum Abuleñ, vt ab eodem, nec ei nec ſucceſſoribus liceret reſilire, nec contraire, Vacauit portio in eadem eccleſia, & ante vacationem per regulas cancellariæ fuerunt reuocatæ omnes vniones, & applicationes quibuſcunque perſonis, ſeu capitulis conceſſæ, de qua portione fuit facta prouiſio Franciſco de Hurones. Agitur ſuper d. portione per Didacum de Caſtillo, qui dicit nullam fuiſſe vacationē ex eo, quòd portiones erant vnitæ, & extinctæ in menſa capitulari: ex parte autem cōtraria dicebatur, quòd illa vnio non habuit effectum, & quòd erat in diminutionē cultus diuini: Fuit tentum ſuper hoc vltima die Martij 1540. per omnes, quia ex quo non apparet, quòd ſit ſubſecuta poſſeſſio, vnio Papæ Leo. non habuit effectum: quia non cōſtat de vnione facta in menſam capitularem, obſtante regula Cancellariæ, & ſic quòd portio, de qua agitur, vacauit, & dicitur verè vacaſſe, & potuit tanquam vacans legitimè de ea prouideri, non obſtāte, quòd videretur contrarium:
1 quia qñ Papa † contrahit, vti priuatus tenetur ſeruare contractum, & obligatur lege naturali, tex. & ibi DD. in c. 1. de probat. Bal. in l. digna vox. C. de legib. Innoc. in c. nouit de iudic. [a] vbi dicit, quòd
2 ſi Imperator † reuocat omnes leges factas in priuilegium eccleſiæ: [b] priuilegium in vim contractus ſemper durat, & ſic Fuit reſolutum per omnes Dominos.

A D-

ADDITIO.

a Dec. conſ. 580. & 600. Alber. Brun. conſ. 12. & 116. Alciat. de præſumpt. reg. 3. præſump. 8. etiam cum ſubditis, Dec. in c. 1. de probat. nu. 1. & 5. vbi quod non poteſt contrauenire, neque de plenitudine poteſtatis, Dec. conſ. 78. col. 3. Abb. in c. quę in eccleſiarum, vbi Felyn. col. 21. verſ. lim. 2. extra de conſt.

b Papa non cenſetur velle derogare priuilegijs in vim contractus, etiam iurati conceſſis, vtcunque derogatio fuerit ampliſſima, Rot. deciſ. 119. n. 1. lib. 1. par. 3. Diuerſ. neque velle derogare exemptioni, quæ in contractum tranſiuit, Rot. deciſ. 161. nu. 4. par. 2. Diuerſ. neque conuentioni, deciſ. 614. n. 4. p. 1. eod.

EPITOME.

Vnio facta in augmentum cultus diuini non comprehēditur ſub regulis reuocatorijs.

SVMMARIA.

1 *Reuocatoria generalis non comprehendit concernentia diuini cultus augmentum.*

2 *Papa non præſumitur in generali reuocatione velle reuocare vnionem in augmentum cultus diuini.*

3 *Generalis ſermo non comprehendit factum ad piam cauſam.*

DECISIO VII. aliàs 145.

AN per regulam reuocatoriā Papæ Adriani eſſet reuocata vnio facta in augmentum cultus diuini, fuit dubium in vna Concheñ præſtimonij vnionis de Baraxas. & 13. Octob. 1542. Fuit tētum quaſi per omnes, quòd vnio facta in augmentum cultus diuini non comprehendatur ſub regulis reuocatorijs vnionis. Ratio principalis, quia in diſpoſitione generali reuocatoria, non eſt credendum, quòd diſponens voluerit cōprehendere ea, quæ concernunt
1 augmentum [a] cultus diuini, † & idem Fuit tentum in vna Malachitana, & idem tenuit Rota coram R. P. D. Epiſcopo Rauelleñ in vna Oxomeñ vnionis parochialis Sācti Andreæ prioratus de Logron. de anno 1533. & ad huc, & in fauorabilibus terminis, quia ibi vnio erat pro augmento neceſſario dotis eccleſiæ: & ratio fuit, quia eccleſia de Baraxas indigebat altero clerico ad ſeruiendum eccleſiæ, ad not. in c. vt quiſque, de vit. & honeſta. clerico. Item quia non
2 eſt veriſimile, quòd Papa † voluiſſet per reuocationem vnionum et perpetuarum reuocare vnionem factam ad cultum diuinū, ad not. in c. ex parte, de conſti. & in c. fin. de reſcript. lib. 6. Roma. in repet. auth. ſimiliter, C. ad legē Falcid. 12. ſpeciali. Regul. in generali, de regu. iur. in 6. & in generali ſer-
3 mone † non comprehenditur factum ad piam cauſam, Ant. & Inno. in c. relatum el primo. col. 2. de teſta. Fely. in c. eccleſia S. Mariæ, col. 3. de conſtitutioni.

ADDITIO.

a Dixi ad deciſ. 2. ſup. de conſt. Regulariter vniones reuocantur per reg. reuocatoriā vnionum, Put. deciſ. 218. lib. 2. Vnio

alia

alia eſt temporalis, alia perpetua, temporalis fit ad vtilitatem perſonæ, perpetua ad vtilitatem eccleſiæ, & in illa non fit mentio beneficij affecti, Put. deciſ. 246. n.8. lib.1. eſt verum, quod vnio ad vitam reſpectu illius, qui obtinuit dicitur perpetua, & ideo illius quoque non eſt facieñ mentio d. deciſ. n.10. Quomodo probetur vnio, Veral. deciſ. 344. & 347. nu. 1. par. 3. Vnio ad vitam facta à Papa inducit reſeruationem ita quòd ea diſſoluta ordinarius conferre non poteſt, Creſc. deciſ. 2. de Paroch.

EPITOME.

Indultum de conferendo beneficia, tantum comprehendit beneficia, in quorum prouidendi quaſi poſſeſsione ſunt ij, quibus talia indulta conceduntur.

SVMMARIVM.

1 Indultum de conferen. quando alter eſt in quaſi poſſeſſione cōferendi, non dat, quod ſine indulto habebat.

DECISIO VIII. aliàs 179.

Abbas Farfen. erat in quaſi poſſeſſione conferendi beneficiū de Farfona Aquilieñ diœceſ. ordinario fuit conceſſum priuilegium Apoſtolicum conferendi beneficia ſuæ diœceſ. Fuit dubiū, an ordinarius virtute indulti poſſit conferre beneficium prædictum, de menſe Nouembris 1541. R.P. D. Epiſcopo Marſicano cauſam proponente, fuit tentum per omnes, quòd indulta tantum comprehendunt beneficia, in quorum quaſi poſſeſſione prouidendi ſunt illi, quibus talia indulta conceduntur, quia indultum tollit obſtaculum tantum, & nihil de nouo dat, ex quo infertur, quòd ſi ſine indulto non poſſit Epiſcopus prouidere, quia † alius eſt in quaſi poſſeſſione conferendi, indultum non dat ſibi, quod ſine indulto non habebat, Calderi. in conſ. 23. de præbend. Biſignet. deciſ. 5. de præbend. facit quod not. DD. in cap. cum aliquibus, de reſcrip. in 6. Caſſad. deciſ. 3. de priuilegijs.

ADDITIO.

Concord. cum iſta, Rot. deciſ. 49. de reſcrip. 14. de iure patron. in antiq. & deciſ. 7. de iur. patron. in no. Dec. conſ. 126. 129. & 153. & ſi talis poſſeſſor ſit intruſus, an valeat collatio, Rot. deciſ. 4. de præben. Biſign.

EPITOME.

Priuilegium abſoluendi moniales à quibuſcunque exceſsibus, quibuſdam exceptis, habet locum in vtroque foro.

SVMMARIA.

1 Facultas priuilegij fratrum mendicantium habet locum non ſolum in foro pœnitentiali, verum etiam in foro contentioſo.
2 Caſus exceptus firmat regulam in contrarium.
3 Subrogatus ſapit naturam ſui principalis cū omnibus ipſius qualitatibus.
4 Priuilegia conceſſa motu proprio ſunt latioris interpretationis.
5 Beneficia Principis ſunt extendenda.
6 Ratio conceſſionis vbi eſt, & diſpoſitio eſſe debet.

DE-

DECISIO IX. aliàs 197.

IN Valentin. nullitatis profeſſionis dicebatur ex parte monialium ſanctæ Catharinæ de Senis, quòd licet incidiſſent in ſuſpẽſionem admittentes Beatricem ad profeſſionem ante annum probationis, erant tamen abſolutæ virtute priuilegiorum, in quibus concedebatur per Sedem Apoſtolicã facultas abſoluendi, & diſpenſandi indigentibus diſpenſatione in caſibus, in quibus exceſſerant, & incurrerant ſententias excommunicationis interdicti, vel ſuſpenſionis ſententias à iure vel ab homine latas, niſi graues, & enormes fuerint exceſſus: quia tunc ſit ad Sedem Apoſtolicam deſtinandum &c. Item in priuilegijs continebãtur hæc verba, volenti veſtro aggregari collegio, qui ſuſpenſionis, interdicti, vel excommunicationis ſententijs à iure, vel ab homine ſint ligati, beneficiũ abſolutionis impartiri, inſuper ne detur occaſio vagandi cum patientibus defectum natalium, & cum irregularibus poſſe diſpenſare, & abſoluere ab omnibus exceſſibus (hęreticis, ſchiſmaticis, & literas Apoſtolicas falſantibus exceptis.) Fuit dubiũ 14. Martij 1541. R.P.D.Io, Paulo cauſam proponente, an facultas fratrum capiat etiam forum contentioſum, vel ſit in foro pœnitentiali tantum: Fuit tentum per omnes, tribus tantum exceptis, quòd facultas fratrum capiat forum cõ-

1 tentioſum: † quia priuilegium loquitur generaliter, ad c. ſi Romanorum, 19. diſt. & c. ſolitæ, de ma-

2 ior. & obed. Item cum † excipiat graues exceſſus, firmat regulam in contrarium, ad l. quòd liquidè. ff. de pecu. lega. Nam cum fratres ſint exempti ab Ordinarijs, qui habent poteſtatem in vtroque foro, & ſubrogentur priores, & prouinciales loco Ordinariorum ſapiunt [a] naturam ſubrogatorum cum om-

3 nibus qualitatibus, † c. eccleſia S. Mariæ, cum alijs &c. vt lit. pendẽ. Et priuilegia cum ſint cõceſſa motu proprio, latè ſunt interpre-

4 tanda, † c. ſi motu proprio, de

5 præb. lib. 6. & eſt † beneficiũ principis, quod lato modo eſt extendẽdum. c. cum dilect. de dol. & contum, l. fin. ff. de conſtit. princip. DD. in l. 2. ff. de verb. oblig. Et

6 cum † ratio conceſſionis etiam ſit, vt tollatur materia vagandi, quæ quidem eſt in vtroque foro: ergo in vtroque foro eſt intelligenda, ad l. cum pater, §. dulciſſimis. ff. de leg. 2. cum vulg.

ADDITIO.

a Fal. iſta Reg. 2. mod. Soc. Reg. 383. & 475. in 6. Dor. Fin. lib. 5. Reg.

Qui dicantur fratres mendicantes, Lap. alleg. 4. n. 2. & 4. an poſſint eſſe teſtes in teſtamentis, & alijs cauſis, Pap. in form. libel. iur. teſt. gl. proteſtante n. 32. & ibi add. an poſſint eſſe executores in form. libel. pro rõne tutelæ gl. executores n. 3. vbi & poſſint eſſe arbitri vel arbitratores.

EPI.

EPITOME.

Indultis Cardinalium ſubiacet futura ſucceſsionis coadiutoria.

SVMMARIA.

1 *Indulta Cardinalium non obſtant regreſsui.*

2 *Coadiutoria cum conſenſu nō veniunt appellatione gratiæ expectatiuæ, & materiæ præuentiua de ſtylo curiæ.*

3 *Cedere beneficio videtur ille, qui conſentit beneficium ſuum alteri conferri.*

4 *Cardinales in derogatione generali, & cum materia illis præiudiciali comprehenduntur.*

5 *Reſignatio per conſenſum poſſeſsionis conſentientis coadiutoria videtur facta intellige vt num. 6.*

7 *Coadiutoriæ hodiernæ ſunt odioſæ, & à iure exorbitantes: quia coadiutoria ſecundum ius coadiutori egenti ad tempus impedimenti tantum datur, & illi eſt congrua ſuſtentatio tribuenda.*

DECISIO X. aliàs 338.

AN indultum Toletañ Cardinalis obſtaret coadiutoriæ cum futura ſucceſſione de menſe Februarij, 1544. in Toletan. Archipresbyteratus de Madrid, fuit poſitum in Rota R.P.D. Io. Paulo cauſam proponente, pro cuius intelligentia, quia deciſio eſt exemplaris, præſupponitur, quòd quondam Ioanni Diaz Archipresbyteratum præfatum poſſidenti fuerit deputatus coadiutor cum futura ſucceſſione. Fraciſcus de Vargas, mortuo Io. Diaz Archiepiſcopus Toletan. contulit eundem Archipresbyteratum Franciſco Maldonado, qui allegauit in Rota coadiutoriam prædictam cum futura ſucceſſione eſſe nullius momēti, quia in eadem non fuit facta mentio de indulto Cardinalis Toletani, nec ei derogatum. Ex parte autē prædicti Franciſci de Vargas fuit allegatum non obſtare indultum Cardinalis prædicti: quia præfatum indultum non tollit coadiutorias cum futura ſucceſſione, ſed ſolum tollit materias præuentiuas, & coadiutorias cum futura ſucceſſione non eſt materia præuentiua: cum habeat dependentiam, prout dicitur

1 † in regreſſu, cui non obſtant indulta Cardinalium, iuxta deciſ. Caſſa.4. de priuil. maximè, quòd

2 † de ſtylo curiæ, appellatione gratiæ expectatiuarum, & materiarū præuentiuarū, non veniunt coadiutoriæ cum conſenſu, & huiuſmodi ſtylus eſt habendus in conſideratione, & comprehendit mentem concedētis, qui voluit ſub illis materijs præuentiuis non comprehendi coadiutorias cum futura ſucceſſione, iuxta l. vniuerſorum, & ibi Bart. ff. de pigno. actio. quia coadiutoria ſtante conſenſu poſſeſſoris habet vim reſignationis;

3 nam eo ipſo quòd quis conſentit beneficium ſuum alicui conferri videtur cedere, ad gloſ. in c. beneficium. in ver. aſſenſu. de regula. lib. 6.

lib. 6. ad deciſ. 6. de rerum permuta. aliàs 32. & inſuper Cardinales in derogatione generali, & in materia eis præiudiciali comprehenduntur, tenet Domin. in c. nemo deinceps, de electio. lib. 6. Pauia. in extra. ad onus, ſub tit. de elect. Felyn. in c. ad aures, col. 7. de reſcrip. & in c. ſuper his, de fi. inſtru. colum. 3. refert Sameñ in prohęmio reg. Cancel. q. 4. col. 3. His tamen non obſtantibus Fuit tentũ per omnes, quòd generaliter futura ſucceſſio conceſſa in coadiutoria ſubiaceat indultis Cardinaliũ, & hoc per deciſio. Caſſad. vnic. de pact. quæ deciſio licèt loquatur in concordatis, Idem eſt etiam de indultis Cardinalium, vt tenet ipſemet Caſſa. deciſ. 4. de priuil. & quia non minus ſunt fauorabilia indulta, quàm concordata, & non minus prægnantibus clauſulis in indultis Cardinalium & in gratijs præuentiuis, inter quas non eſt dubium comprehendi hanc futuram ſucceſſionem, cum præueniat hãc

5 vacationẽ, Nec obſtat † quòd per conſenſum poſſeſſoris conſentiẽtis coadiutoriæ videtur facta reſignatio, vt eſt gloſ. in c. beneficium, de

6 regula, lib. 6. quia † procedit quãdo cõſenſus eſt, quòd prouideatur alteri de beneficio ſtatim ſimpliciter perfectè, & irreuocabiliter, hic autem qui cõſenſit futuræ ſucceſſioni, cõſenſit poſt mortem ipſius, non autem, eo viuente: & ſic talis conſenſus non poteſt inducere reſignationem, Nec etiam obſtat, quòd in gratijs ſemper ſolent præſeruari coadiutoriæ de conſenſu, & ſi eſſet dicendum, quòd in indultis, derogationibus, & gratijs pręuentiuis eſſet intelligendum exceptuandas fore coadiutorias, & futuras ſucceſſiones; quia procedit hoc in gratijs ad vacatura, quæ cũ ſint odioſæ reſtringuntur, & ſic ſolent in eis excipi coadiutoriæ, & regreſſus, quod quidem non eſt tenendum in indultis Cardinalium, quæ ſunt fauorabilia, & cum derogent gratijs præuentiuis ſunt intelligenda ſimpliciter, & non debent reſtringi per ſubauditum intellectum, & propterea fuit cõcluſum, quòd in genere coadiutoriæ ſubiaceant indultis Cardinalium, ſed in hac coadiutoria Archipresbyteratus præfati, de quo actum erat, ſi ſubiaceat indulto Cardinalis Toletan. cũ habeat clauſulas importantes, ex quibus videtur poſſe dici contrarium, fuit dictum per Dominos, quòd poſtea eſſet videndũ. Poſtea vero de mẽſe Octob. 1546. Corã R.P. D. Peregrino in coadiutoria Toletan. canonicatus inter Didacum de Ianera, qui venit ex collatione Cardinalis Toletan. ex vna, & Io. de Bario ex altera, qui venit ex coadiutoria: Fuit idem dubium, licet ſub diuerſis verbis, vtrum in gratia coadiutorię cum futura ſucceſſione requiratur derogatio indulti Cardinalis Tolet. poſt bis poſitam cauſam, & dubiũ, & ite-

& iterum diſputatam materiam maior pars Dominorum tenuit idem, quod iam diu fuit reſolutũ in prædicta cauſa Archipresbyteratus de Madrid, eiſdem rationibus, & fundamentis, & alia conſideratione, quòd indultis Cardinalium ſolum excipiuntur beneficia vacantia per reſignationem,& co-
7 adiutoriæ † hodiernæ in vtraque parte ſunt odioſæ,nam talis coadiutoria eſt exorbitans à iure, cum ſecundum ius ei debet dari, qui verè indiget coadiutore ad tempus impedimenti,& datur ſibi cõgrua ſubſtentatio,ad not. per Abb.in c. fin. de cleric.ægrotan. quorum nihil fit in hodiernis Apoſtolicis coadiutorijs, & in ſecunda parte eſt exorbitans & odioſa cum ſit de futuro, ad c. 1. de conceſſio. præben. & ca. nec captandæ, cum alijs de conceſ. præben. lib. 6.

ADDITIO.

1 Non debet coadiutor admitti ad coadiutoriam litigioſam, niſi primo viſis eius iuribus productis, an ſint releuantia ſtante ſuſpicione calumniæ, Rot.deciſ.241.n.1. par.3. lib. 3. Diuerſ. non poteſt exerceri coadiutoria, & non habet effectum, niſi coadiutore ingrediente poſſeſſionem,deciſ.285. n.1. lib. 2. eod. bene ſubſiſtit de præſenti ante ingreſſum coadiutoris in poſſeſſionem cum ſpes ſuperſit eum in futurum adipiſci poſſe ibid. n. 3. Quæ ætas & qualis coadiutoris requiratur, & cui incumbat onus probandi ætatem, deciſ. 297. n.1. lib. eod. Veral. deciſ.131.n. 1. par. 1. Conceden alicui ſi continet futuram ſucceſſionem per indultũ, an poſſit admittere derogationem indulti,Rot. deciſ.6.lib.3.p.3. Diuerſ. Non poteſt coadiutoria beneficiorũ propriè dici reſignatio licet formã reſignationis habeat, deciſ. 10. n.3. eod. Poſſunt coadiutores deputari ad exerceñ curam animarum, deciſ.309. n. 1. p. 2. Diuerſ. poteſt concedi ſuper archidiaconatu ſimplici clerico dũmodo maiori 25.ann. deciſ.127. num.1. par. 1. eod. Coadiutor habet adminiſtrationem in temporalibus, & ſpiritualibus, Sylu. de benefic. q 4. p. 2. nu. 3. vbi ſub n.4. quæ qualitates neceſſariæ ſunt coadiutori, datur coadiutoria propter infirmitatem, Veral. deciſ.130. nu.2. par.1. Item propter ingraueſcentem ætatẽ, quæ verificatur in 60. ann. propter ſenium in 70. ann. deciſ.129. n.1. eod. propter ingraueſcentem ætatem iunctis infirmitatibus verificatur in 55.ann. deciſ.130. n.1. eod. Plura de materia coadiutoris, Put. deciſ. 108. 245. 478. lib. 2. 226. & 377. lib. 3. Diebus noſtris in Ciuitate Bononiæ habuimus coadiutorem Illuſtriſ. & Reuerendiſs. Alphonſum Paleottum, tũc Corinthi Archiepiſcopum modo Bononiæ digniſſimum Archiepiſc. ſecundum.

EPITOME.

Habens regreſſum ab hoſpitale, tàm ex primo titulo, quàm vigore regreſſus, non tenetur docere de primo titulo: cum poſsit regredi vigore literarum regreſſus, quas Papa vult habere prouiſionis vim efficacem.

SVMMARIVM.

1 *Papa voluntas per verba pinguia demonſtratur.*

DECISIO XI. aliàs 357.

Dubium fuit in cauſa Mutinen hoſpitalis 9.Iun. 1543. R.P.

R. P. D. Proſpero ponente cauſam, an habens regreſſum ad hoſpitale prædictum, & quòd poſſet ſuccedere tàm ex primo titulo, quàm vigore regreſſus teneatur docere de primo titulo & verificare primum titulum, vt poſſit habere illud virtute regreſſus. Fuit ſuper hoc tentum per omnes Dominos, quòd in literis regreſſus dicitur, quòd habens regreſſum regredi poſſit, tàm vigore [a] prioris tituli, quàm vigore literarum regreſſus, quas Papa vult habere vim efficacis prouiſionis, vt fit in omnibus regreſſibus, & ita in hoc regreſſu continetur, & licèt regreſſus contineat, q̃ poſſit regredi, & retinere ſicut prius, & hac ratione videretur, quòd deberet docere de priori titulo ſaltē ad retinendū, Fuit tamen deciſum

1 contrarium: quia † ſatis conſtat de voluntate Papæ per verba pinguia regreſſus, quòd omnino iſte habet regreſſum, vt poſſit obtinere & ingredi poſſeſſionem, & conſequenter retinere, tàm vigore prioris tituli, quàm vigore præſentium literarum, quas vult habere vim efficacis, & validæ prouiſionis.

ADDITIO.

a Habens regreſſum ex cauſa ceſſionis iuris non tenetur docere de ſuo iu., ſed ſufficit conſtare quod ceſſionarius habuerit notam ceſſionem, Rot. deciſ. 781. n. 1. p. 3. lib. 3. Diuerſ. Regrediens ad acceſſum habens duas ſententias an teneatur ſuum primæuum ius verificare, Put. deciſ. 19. in princ. lib. 1. liberat à iuſtificatione iuris ceſſi, Put. deciſ. 152. nū. 1. eod.

E P I T O M E.

Indultum Regis Scotię conferendi beneficia vacatura, exceptis generaliter reſeruatis, non comprehendit beneficia reſeruata per Reg. de octo menſibus etiā quod eſſet appoſita clauſula generalis, non obſt. &c.

DECISIO XII. alias 1.

1 FVit concl. per maiorem partem Dominorum in vna Barchinoneñ Vicariæ 20. Decemb. 1538. [a] Indultum Regis Scotię ad beneficia vacatura, exceptis generaliter reſeruatis, etiam generaliter conceſſum non extendi ad beneficia reſeruata vacantia in octo menſibus reſeruatis per reg. Cancell. Ratio, quæ mouit, hæc principalis fuit, tenor facultatis, Nam indultum Regis dedit facultatem prouidendi, non tamen de generaliter reſeruatis, Regula autem nil aliud egit niſi reſeruare, Adde etiam ſi in derogationibus poneretur hæc clauſula, Non obſtan. conſtitution. & derogation. ac ſpecialibus, & generalibus reſeruationibus hactenus factis, & faciendis.

ADDITIO.

a Indultum conceſſum Regi Scotiæ non cōprehendit beneficia vacantia in octo menſibus poſtea reſeruatis, etiam ſtante clauſula cum conditione ampliatiua, etiam in manibus ordinarij conceſſis, Rot. deciſ. 795. nu. 1. lib. 3. par. 3. Diuerſ.

EPI-

EPITOME.

Indultum de conferendis beneficijs vacaturis, exceptis generaliter reſeruatis, capit beneficia vacantia ante editionem regulæ reſeruatoriæ octo menſium, non poſt.

DECISIO XIII. aliàs 3.

ITem per eoſdē Dominos Fuit concl. in eadem Barchinonen̄. Vicariæ, quòd indultū Regis Scotię ad beneficia vacatura, exceptis generaliter reſeruatis, extenderetur tempore conceſſionis indulti ad omnes menſes Papæ, & Ordinariorum, ex eo quia Reg. reſer. octo menſium non erat tunc edita, ſi beneficium prouiſum virtute indulti Regis vacauit ante regulam octo menſium, ſecus ſi poſtquàm fuit prædicta regula condita, & ordinata.

ADDITIO.

De eadem materia cum præced. Indultum conceſſum per Innoc. & Leon. Regi Scotiæ de ſuperſeden̄ per octo mēſes ad cōferen̄ beneficia Regni Scotię nō comprehendit prioratum S. Auguſtini, Veral. deciſ. 84. n. 1. p. 1. Indultum conceſſum Imperatori, quòd in tali ducatu ſuæ iuriſdictionis beneficia non cōferantur, niſi perſonis oriū dis gratis, & acceptis eidem nō procedit in loco mixto, Creſc. deciſ. 14. hoc tit.

De Pœnis.

EPITOME.

Pœna Alexandrinæ non̄ applicatur parti.

SVMMARIA.

1 *Appellatione mortis, naturalis mors tantum: non ciuilis venire ſolet.*
2 *Conſtitutionis Alexandrinæ pœna non partis offenſæ: ſed reipublicæ concernit fauorem, & num. 4.*
3 *Pœna non debetur parti, quando eſt impoſita ad vindictam publicam, non partis.*
5 *Publicatis bonis antiquum feudum non confiſcatur: ſed proximis defertur agnatis.*
6 *l. Status Florus, §. Cornelio Fælici. ff. de iure fiſci declaratur.*
7 *Feudalia non veniunt in conſiſcatione bonorum.*

DECISIO I. aliàs 55.

IN cauſa Taruiſina Feudi. 4. Iunij 1540. coram R. P. D. Io. Paulo, Bonifacius habens feudum antiquum commiſit delictum, propter quod bona eius erant confiſcanda, Antonius eius frater petebat ſucceſſionem in feudo tanquam proximior agnatus, opponebatur, quòd illa ſucceſſio erat facienda poſt [a]
1 mortem naturalem † Bonifacij, nō poſt ciuilem per l. Statius Florus, §. Cornelio fœlici. ff. de iure fiſci, maximè ſtante cōſtitutione [b] Alexandri Papæ imponentis pœnam perditionis bonorum contra delinquentes applicandæ parti læſæ, & cum Bonifacius commiſerit delictum, fructus bonorum eius vita durante erant applicandi parti læſæ, fuit dubitatum per Dominos, an Antonius debeat ſuccedere

poſt mortem ciuilem Bonifacij fratris ſui, an poſt naturalem in partem feudi, quæ contigiſſet Bonifacio, ſi Bonifacius non incurriſſet in pœnam Alexandrinæ: fuit tandem per omnes Dominos reſolu-
2 tum in fauorem Antonij: quia † pœna iam poſita contra delinquentē per conſtitutionem Alexādri non eſt inducta in fauorem partis offenſæ: ſed in fauorem reipublicæ,
3 & ideo † pœna non acquiritur parti, Bart. in l. agraria. ff. de termi.
4 mo. nec pœna † impoſita per illam conſtitutionem fuit contemplatione partis impoſita, ad not. per Felyn. in rubr. de iudi. & ibi Dec. col. 8. verſ. tertia concluſio
5 Abbatis eſt, maximè, quia † agitur de feudo antiquo, in quo non ſuccedunt niſi agnati, & non confiſcatur publicatis bonis, c. 1. ſi
6 vaſal. feu. pri. Nec † §. Cornelio fælici. obſtat, quia non procedit in feudis, in quibus prohibita eſt alienatio alterius fauore, quàm delinquentis, & loquitur in fideicommiſſario, & non habet locum, quando iura non poſſunt tranſire in extraneum hæredem, & ideò
7 † bona feudalia non cenſentur venire in bonorum confiſcationem, ad not. in l. Gallus, §. & quid ſi tantum, ff. de liber. & poſthu.

ADDITIO.

a Quādo mors ciuilis, & mors naturalis veniat mortis appellatione, Medic. in tract. mors oīa ſol. p. 1. præmiſ. 4. n. 32

b Alexādrina habet locum in eo, qui verbeuerauit procuratorem litis reuertētem ad curiā occaſione litis eo reuertente, & recedente, Put. deciſ. 104. in princ. lib. 1. & maximè ſi probat cauſa litis eſſe illatum vulnus, Rot. deciſ. 868. n. 1. lib. 3. par. 3. Diuerſ. Quid ſit dixi ad deciſ. 6. ſup. de fęud.

De ſententia excommunicationis.

EPITOME.

Terminus poteſt coarctari iuxta literarum executorialium formam à die intimationis, non ſolum in negotio principali, verum etiam ad excommunicationis legitimæ declaratoriam: quamuis de ſtylo aliud dicatur obſeruari.

SVMMARIA.

1 Diſtinctè intelligere de prima vice.
2 Conſuetudo vel ſtylus obſeruandus eſt.
3 Mutanda non ſunt illa, quæ certam interpretationem ſemper habuerũt.

DECISIO I. aliàs 147.

PRæeminentiarũ cauſa Archidiaconat. de Carion Palentin. diœceſ. pendebat corã R.P.D. Io. Paulo Tolo. inter Archidiac. eiuſdem Eccleſiæ, & alias dignitates: ſentētia fuit promulgata in fauorem Didaci de Caſtillo Archidiaconi Palentini, & contra Archidiaconũ de Carion. & alias dignitates, & decretæ fuerunt executoriales in forma, quæ fuerunt intimatæ perſonaliter Gaſpari de Fuentes Archi-

chidiacono de Carion. 5. Menſis
Decembris 1539. & obſeruatis
a quatuor terminis ad docendum
ſe paruiſſe executorialibus, die
23. & poſtea infra 28. dies à die
intimationis executorialium, Idē
Gaſpar Archidiaconus fuit decla
ratus. Poſtea fuit poſitum in Ro-
ta dubium R. P. D. Marco Anto-
nio cauſam proponente, an ſenten
tia declaratoria fuerit nulla, & etiã
proceſſus inde factus. Et 23. Ia-
nuarij. 1540. Fuit dictum per Do-
minos, quòd obſeruatio termino-
rum potuit ſaluari per Innocẽtia-
nam, & quòd non erat mala obſer
uatio terminorum etiam in decla-
ratoria: & hoc dicebant aliqui Do
mini, attentó quòd ſumus poſt fa-
ctum, hoc tamen dicebant non
debere fieri paſſim, quia Innocen-
tiana in rigore ſecundum eos licèt
indiſtinctè loquatur, deberet for-
1 ſan † intelligi de prima vice iuxta
regul. l. boues, §. hoc ſermone. ff.
de verb. ſignif. & ſic in negotio
principali tantum non autem ne-
gotio declarationis, & licet hoc eſ-
ſet ſecurius, maior pars tenuit, ꝙ
talis obſeruatio terminorũ ſit bo-
na etiam in rigore, quia bulla In-
nocentiana loquitur indiſtinctè.
Item tenuerunt omnes, quòd ſen-
tentia lata infra terminum trigin-
ta dierum fuerit bona propter for
mam traditam in executorialibus,
ex qua apparet, quòd ad dimitten
dam poſſeſſionem, vel non aſſigna
tur terminus ſex dierũ, & alij tri-
ginta dies dantur ad ſoluendum
expenſas & fructus. Ratio fuit, ꝙ
ſicut infra ſex dies poteſt procedi
ad declarationem, quia non dimit
tit poſſeſſionem, ita lapſis triginta
diebus reſpectu fructuũ & expen-
ſarum poteſt procedi ad declara-
tionem. Nec obſtitit, quòd dictum
fuit ex parte declarati, quòd de
conſuetudine curiæ non conſueue
runt ſic declarari, niſi lapſis trigin
2 ta diebus, quæ † conſuetudo erat
obſeruanda, ſeu ſtylus ad c. ex li-
teris, de conſti. & c. quàm ſit gra-
3 ue, de crim. fal. & minimè † erant
mutanda ad l. minimè. ff. de legi.
quia fuit reſponſum, quòd hoc nõ
erat ſtylus, ſed quòd partes non
conſueuerunt petere declaratoriã
ante triginta dies, ſed ſi petijſſent
ob non dimiſſam poſſeſſionem ſer-
uatis terminis oporteret declara-
ri, & quòd tunc eſſet ſtylus, quan-
do pars hoc petijſſet, & Rota non
conceſſiſſet infra 30. dies, quòd Ro
ta nunquam negauit, licet nun-
quam feciſſet declarationem ante
30. dies, & ſic Fuit concluſum.

ADDITIO.

a Termini ſeruati ad doceñ ſe paruiſſe lite-
ris impediunt excommunicationem, ſed
non petitionem pẽſionis, Rot. deciſ. 791.
n. 1. lib. 3. p. 3. Diuerſ. vbi ſub n. 2. quod
ſunt de ſtylo Curiæ Termini ſolutionis
ſummæ ſatis honeſtę tripartito diuidi per
curſum triennij ſolent à Rota deciſ. 614.
n. 2. eod. Termini Tribunales poſſunt mi
nui, ſed non omitti, deciſ. 1278. n. 1. eod.
qui dicantur termini ſubſtãtiales, & plu-

ra de materia terminorum. Pract. Rot. de term. vſu, & qualit. per tot. De obſeruatione terminorum Sacri Palatij in qualis cauſa, Veſtr. prax. Rom. Cur. lib. 5. c. 2. de obſeruatione termin. in cauſa beneficiali in qualibet eius inſtantia c. 3. In cauſa profana,& eius inſtantia c.4.in cau ſa nullitatis cap.5. in articulo grauaminis c. 6. vbi vſque ad c. 12. ſemper materiam obſeru. termin. pertractat copioſè, & rectè de more.

EPITOME.

Abſolutio non præſumitur, niſi probata ſit eius petitio.

SVMMARIA.

1 *Moniales ſuſpenſæ non poſſunt recipere profeſſionem.*
2 *Qui vult abſolui, debet petere abſolutionem, alioqui non dicitur abſolutus.*
4 *Teſtes deponentes per verbum credo non probant.*
5 *Ratio, quòd ſic eſt ſolitum fieri, non probat.*
6 *Probatio per poſſibile non concludit, quia debet concludere per neceſſe concludens.*

DECISIO II. aliàs 193.

IN eadem cauſa, ex parte monialium dicebatur, quòd licet profeſſio expreſſa eſſet inualida, prædicta tamen D. Beatrix tacitè fecerat profeſſionem per perſeuerantiam in monaſterio per decennium: ex parte autem altera con-
1 tra moniales dicebatur, ꝙ † erant ſuſpenſæ,& non poterant recipere profeſſionem,per dict.cap. non ſolum de Regular. in 6. per eaſdem tamen fuit dictum,quòd erant abſolutæ,& probatum extitit per teſtes,videlicet per fratres confeſſores,& prouinciales deponentes de diuerſis actibus eaſdem abſoluiſſe: & alij teſtes dicebant,quòd credebant eſſe abſolutas,quia communiter erat ſolitum abſolui in feſtis ſolennibus de omnibus cenſuris. Fuit dubium 23. Martij. 1541. R. P. D. Io.Paulo cauſam proponente, præſuppoſito, quòd aliqui teſtes dicant, ſe abſoluiſſe moniales, de quibus agitur, ſed de tempore non recordantur, & alij dicant ipſas eſſe abſolutas: quia conſuetum eſt illas in feſtis ſolemnibus abſolui, an probetur moniales, de quibus agitur, abſolutas fuiſſe, fuit tentum per omnes Dominos, quòd teſtes non probent, quia primi ſunt ſingulares, & alij loquuntur per verbum credo, & reddunt rationem à ſolitis, & non
2 conſtat, quòd ipſæ [a] petierint † abſolutionem, quod requiritur, vt eſt Gloſ.& ibi Abb. in c.ab excommunicato, de reſcript. col. penult. nec minus conſtat, quòd abſoluẽs in abſolutione voluerit abſoluere ab iſta ſuſpenſione, imò moniales nunquam ſe habuerunt pro ſuſpẽſis, nec putarunt ſe ſuſpẽſas, quod conſtat,quia ipſæ ſemper negarũt, ſe eſſe de ordine mendicantium,& ſic non intellexerunt ſe eſſe ſuſpenſas, cum ſolum mendicantes incurrant hanc ſuſpenſionem, de qua agitur.

agitur. Vnde cum nunquam repu tauerint ſe ſuſpenſas, non potuerunt petere abſolutionem, & nec ipſæ, nec abſoluentes de hoc cogi-
3 tarunt: ratio etiam eſt, quia † oporteret probare abſolutionem, & tẽpus, & non concludunt ad glo. in cle. fin. de reſcript. glo. in c. venerabilis in gloſ. penul. de ſent. excom. lib. 6. Bar. Alex. & alij in l. non ſolum. §. ſed vt probari. de
4 nou. oper. nun. Nec † probant teſtes deponentes per verbum credo, ad not. in c. quoties. de teſti. & in l. teſtium. C. eod. nec ratio
5 † quòd ſic eſt ſolitum fieri, concludit, ad nòt. per Bart. in l. non
6 hoc. C. vnde cogn. quia † probatio per poſſibile non concludit, ſed debet concludere per neceſſe, Bal. in l. cum proponas, C. de tranſactionibus.

ADDITIO.

a Abſolutio à cenſuris ob contumaciam latis ſemper peti poteſt c. ex literis vbi Abbas, nu. 10. Fel. n. 34. & cęteri de conſt. c. cum contingat de off. deleg. c. fin. de pęn. gl. in c. ad reprimeñ verbo ſuſpendatur de off. ord. vbi Abb. n. 6. & in c. conſanguinei nu. 9. de re iud. Et illam debet petere excõmunicatus c. ſignificaſti, verſic. ſi petierit, & ibi gloſ. & Abb. n. 7. de eo qui dux. in matr. c. cum aliquis ibi veniam poſtulat 11. q. 3. c. per tres de ſent. excom. cap. fin. eod. & c. ſolet eod. in 6. Abſolutio excom. etiam in foro Contentioſo ad effectum validitatis gratię probatur per ſolum pęnitentiarium, Creſc. deciſ. 14. de probat. An poſſit fieri abſolutio in foro pœnitentiali à ſuſpenſione, itaut proſit in foro fori, Rot. deciſ. 1113. n. 1. lib. 3. p. 3. Diuerſ.

EPITOME.

Ignorantia iuris nõ excuſat moniales, ne incurrant excommunicationem admittendo ad profeſsionem intra annum approbationis.

SVMMARIA.

1 *Ignorantia iuris non excuſat etiam mulieres, quando ſunt in loco, in quo conſulere poterant peritiores.*
2 *Regula obſeruantiæ mendicantium prohibet quempiam ad profeſſionem admitti, probationis anno nondum elapſo.*
3 *Notorium nõ licet ignorare, & n. 14.*
4 *Moniales admitten. intra annum approbationis peccant mortaliter.*
5 *Cauſa qualibet à dolo, & pœna corporis afflictiua excuſat lim. vt n. 6.*
7 *Cenſurari quis poteſt propter culpã.*
8 *Moniales fratrum prædicatorum non ſunt mendicantes, & poſſunt infra annum probationis recipi ad profeſſionem.*
9 *Magiſtri opinio excuſat Iudicem à pœna ſequen. eius opinionem.*
10 *Obligatus ad aliquid faciendum ſub certa pœna, non incurrit in illa propter ſcientiam, niſi illi ſit facta intimatio.*
11 *C. fin. qui matr. accuſ. poſſ. & Bar. in l. is poteſt, ff. de acquir. hæred. declarantur.*
12 *Clem. vnic. de conceſ. preben. declaratur.*
13 *Bart. in l. 1. ff. de recep. & in l. omnes la 2. C. de agric. & cenſit. lib. 12. declaratur.*
14 *Notoria quæ ſunt, ignorare non licet.*

D E-

DECISIO III. aliàs 196.

IN eadem cauſa Valentin. nullitatis profeſſionis, dicebatur ex parte monialium, nullam incurriſſe ſuſpenſionem, quia mulieres [a] iuris ignorantia excuſat, & non habuerunt animum doloſum: ex parte autem contraria dicebatur eas omnimodo incurriſſe ſuſpenſionem. Fuit dubium 4. Aprilis 1541. R. P. D. Io. Paulo cauſam proponente, an moniales habuerint legitimam cauſam excuſationis, etiam quòd admiſerint Beatricem ad profeſſionem infra annum probationis, & incurrerint ſuſpenſionem, de qua in cap. non ſolum. Fuit tentum & concluſum per omnes, quòd non poſſint excuſari moniales, quin incurrerint ſuſpenſionem, quia debuerunt conſulere [b] peritiores, & Canoniſtas, cum eſſent in loco, vbi erat magna copia iuris peritorum, & ratio, quia ignorantia non excuſat, quando
1 adſunt † peritiores, qui conſulant imperitis, ad not. in l. leges ſacratiſſimæ, C. de legib. & in c. 1. de conſtit. & in reg. ignorantia, de reg. iur. in 6. Et cum omnes doct. in d. c. non ſolum teneant, quòd tex. ille in d. c. ignorantia extendatur ad moniales, ſi talis excuſatio admitteretur, vtique reg. d. c. ignorantia, redderetur eluſoria: quia ſemper allegaretur ignorantia, & Canonis ſi quis ſuadente pœna minus ligarentur, quod eſt contra not. per doct. in c. mulieres de ſentent. excommunicationis, Nec in eis potuit eſſe ignorantia,
2 cum ſit † notorium in reg. obſeruantiæ mendicantium nullum eſſe admittendum ad profeſſionem ante annum probationis, & hoc
3 tanquam notoriũ non potuit ignorari, ad not. per DD. & Abb. in c. 1. de poſtul. prælat. & ſcrib. in c. cum in tua, qui matr. accuſ. poſ.
4 Hoc † autem fuit ignorãtia, & negligentia, quæ inducit mortale, de gl. in c. ea quæ, de offic. Archid. Anchar. in c. 1. de offic. cuſto. Et
5 licèt † quęlibet cauſa excuſet à dolo, & à pœna corporis afflictiua, vt vulgariter dicitur, l. ſi ex plagijs C. ad l. Iul. de plag. cum alijs, ſe-
6 cus tamen † eſt à culpa, Bart. in l. iuſtè poſſidet, ff. de acquir. poſſ. &
7 propter † culpam poteſt cenſurari c. nemo c. nullus 10. q. 31. nec excuſare potuit opin. Petri de Pal. 4. diſt. 33. q. 2. c. 2. & Silueſtrin. in verbo Religio, §. 3. verſic. Tertiò
8 † quęritur, vbi dicunt, quòd moniales fratrum prædicatorum nõ ſunt mendicantes, & poſſunt infra annum probationis recipi ad profeſſionem, quod idem tenet Archiepiſcopus Florentinus in ſua Summa, quia potius eſſent conſulendi Canoniſtæ, quã Theologi, vt not. Ancharan. in diſput. incip. antiq. & modern. temporis, & vltra in d. c. non poteſt, quod idem procedat in monialibus bene Lap. alleg. 4. & 45. gloſ. & doct. in clem. 1. de

9 de regular. Et licèt † opin. magiſtri excuſet iudicẽ à pœna ſequendo eius opinionem, vt dicit Ang. in l. terminato, C. de fruct. & lit. expenſ. Abb. in c. 1. de poſtulat. prælat. & ideo ſic videretur poſſe excuſari moniales ſequendo opin. doctoris ſui ordinis: tamen fuit dictum, quod in hoc caſu Canoniſtæ debebant dici magiſtri, qui ſunt periti, & doctores, non autem Theólogi, & ſic tollitur id, quod dicitur,
10 quòd † quando quis tenetur ad aliquid faciendum ſub certa pœna, ſola notitia non ſufficit, ſed requiritur [c] intimatio ei facta, vt Bart. in l. denunciaſſe, ff. de Adulter. & deciſ. 21. in antiq. nec mi-
11 nus † obſt. c. fin. qui matr. accuſ. poſſ. & Bart. in l. is poteſt, ff. de acquir. hæred. Quia loquuntur in alio caſu diſtincto, & vbi agitur de priuatione, in qua eſt neceſſaria vera probatio, & non per coniectu-
12 ras, & præſumptiones. nec † obſt. clem. vnic. de conceſſ. præb. quia procedit, vbi agitur de amiſſione gratiæ, ſecus vbi ageretur de amiſſione iuris, vt Card. ibi in 3. quæſt.
13 cum trib. ſequentibus. Nec † minus obſt. quòd not. Bart. in l. j. ff. de receptat. & in l. omnes la ſeconda. C. de agric. & cenſit. lib. 12. vbi receptans Bannitum licèt alleget ignorantiam banni, non excuſatur, ſi in loco erat notorium, quia loquitur in notorio, non autem in fama, vt in alio caſu: & hæc eſt ratio, quia [d] notorium nõ licet igno-
14 rare. † nec ob. cap. 1. de poſtulat. prælat. & c. illud, de cleric. excommunicat. miniſtr. & c. cum deſideres de ſent. excom. quia imò intelliguntur in tangentibus periculum animæ. ita tenet Abb. in d. c. cum deſideres. num. 6.

ADDITIO.

a Ignorantia iuris regulariter neminem excuſat, lim. 6. mod. Ian. Reg. 121. etiã ſi ignorantia ſit iuris poſitiui. c. quòd licitis. 16. diſtinct. c. cum illorum de ſent. excom. Nec in his, quæ ſunt iuris naturalis, c. ſi curſus 16. q. 1. lim. 5. mod. Damaſ. Reg. 1. ſi procedat ex lata culpa non excuſat delinquentem, & æquiparatur dolo, Fal. in 2. caſibus ſecundum Felin. in c. cognoſcentes, nu. 3. extra de conſt. ſi procedat ex culpa leui, vel leuiſſima excuſat à pœna criminali ſolum obligat ad reſarcien. damnum, Cyn. in l. data opera. C. qui accuſ. non poſſ. per tex. in l. qui ædes, ff. de incend. ruin. & naufr. Fal. vt per Ian. Reg. 125.

b Ignorantia mulierum, ruſticorum, & ſimilium in his, quæ ſunt pro forma, non excuſat præcipuè cum potuerunt adhibere peritiores: ſed communiter in c. ignorantia, de reg. iur. in 6. Medic. Reg. 7. Aſin. prax. iud. § 3. c. 49. nu. 1.

c Hoc idem deciſ. 1. n. 1. de probat. ſup.

d Ignorantia licet in dubio præſumatur, l. verius cum ibi not. de appel. tamen non habet locum, quando adeſt fama, opinio, vel notorietas, Soc. Reg. 221. limitatione prima.

LAVS DEO.

INDEX LOCVPLETISSIMVS RERVM OMNIVM,
Sententiarumq; inſignium, quæ in hiſce R. P. D. Io. *Mohedani Deciſ. & earum Additionibus continentur.*

A

Abbas non dicitur cõſtitutus in quaſi poſſeſſione conferendi beneficium ex eo, quod conſtat per 30. annos ante illius Vicarium, de cuius Vicariatu nõ conſtat prouidiſſe. fol. 261. Dec. 21. limita niſi appareret beneficium habere dependentiam ab Abbatis Monaſterio, vt quia ſpectat ad illud, vel eſt intra illud. ibid. amplia dictum cum limitatione vt extendatur quod poſsit prouideri etiam per obitum. fol. 42. Dec. 21. & ibi Addit. B.

Abbatis literis ſigillo munitis an credatur. ibid.

Abbreuiatores tanquàm periti in expeditionibus literarum Apoſtolicarum ſolent conſuli à Rota. fol. 255. Dec. 17.

Abſens de honeſtate & de more, non de neceſſitate ad ſingulos actus eſt de nouo citandus. fol. 81. Dec. 6. & ibi Addit. C.

Abſentem à quocũque defendi publicè intereſt. ibid.

Abſenti ius nouum ſuperueniens eſt intimandum. ibid.

Abſoluẽdi moniales facultas data fratribus mẽdicantibus intelligitur in vtroq; foro. fol. 412. dec. 9.

Abſolutio à cenſuris ob contumaciã latis ſemper peti poteſt. fol. 421. Dec. 2. & ibi Addit. A.

Abſolutio à iuramento ad effectum agendi & excipiendi non tollit effectum exequutiuum obligationis in forma Cameræ. fol. 204. Dec. 6. & id eſt ex ſtylo. ibid.

Abſolutio à iuramento ad effectum docendi de enormi læſione operatur vt non obſtante iuramento poſſit agi ad nullitatem, ſeu reſciſionem contractus. fol. 307. Dec. 4.

Abſolutio à iuramento non aufert vim iuramẽti: ſed tantum ſuſpendit eius effectum. fol. 307. Dec. 4.

Abſolutio à iuramento operatur vt ſine ſcrupulo periurij, quis agere poſsit. fol. 307. Dec. 4.

Abſolutio à iuramento requirit citationem partis. fol. 199. Dec. 2. & ibi Addit. A, & B, & ſi quis iurauit ſe non impetraturũ abſolutionem à iuramento, an ſit abſolutus ſi impetrauerit. ibid.

Abſolutio à ſuſpenſione facta in foro poli an proſit in foro fori. fol. 421. Dec. 1. & ibi Addit. A.

Abſolutio excommunicationis etiam in foro contentioſo ad effectum validitatis gratiæ probatur per ſolũ pœnitentiarium. fol. 421. Dec. 2. & ibi Addit. A.

Abſolutum ſe dicens debet probare de abſolutione & de tempore, quo abſolutus fuit. fol. 421. Dec. 2.

Abſolutus quod quis ſit debet cõſtare, quod petierit abſolutionem. fol. 420. Dec. 2.

Abulen. parochialis S. Io. coram R. P. D. Nicol. de Aragonia in fauorem Petri Lupi de Auila prouiſi per Papam ſede vacante cõtra Petrum de Varrioneuo expectantem allegat. fol. 273. Dec. 29.

Acceptandi beneficia modos habes. fol. 270. Deciſ. 26. & ibi Addit. B.

Acceptans prouiſionem cenſetur eam acceptaſſe cum ſuis qualitatibus. fol. 276. Dec. 31.

Acceptanti beneficium & dicenti non cadere ſub gratia incumbit onus probandi. fol. 178. Dec. 9.

Acceptantis ius poſt acceptationem non pẽdet à conditione, ſi acceptatio publicabitur. fol. 278. Dec. 33.

Acceptatio alternatiuæ nõ requiritur vbi adeſt impetratio de mandato eius, de cuius intereſſe agitur. fol. 256. Dec. 18.

Acceptatio beneficij ex quibus coniecturis, & adminiculis probetur. fol. 327. Dec. 14. & ibi Addit. A.

Acceptatio beneficij in expectatiua dicitur adimplementum conditionis ipſius expectatiuæ. fol. 260. Dec. 21.

Acceptatio beneficij valida non poteſt tolli, & in priſtinum deduci expectatiua. fol. 242. Dec. 7. & ibi Addit. B.

Acceptatio beneficiorum vacantium ex conſuetudine Curiæ ſolet fieri in genere, non expreſſis, nec diœceſi, nec nominibus beneficiorũ, quæ poſtmodum etiam poſt decurſum decẽ annorum deduci poteſt ad ſpeciem, & notarij dant etiam inſtrumentum in ſpecie. fol. 272. Dec. 28. & ibi Addit. B.

Acceptatio etiam nulla conſumit gratiam. fol.

fol. 179. Dec. 9. & ibi addit. a.
Acceptatio expectantis de beneficio vacante in menſe alternatiuo Epiſcopi, licèt de illo infra. 6. menſes Epiſcopus non diſponat propter decretum irritans ſolitum poni in alternatiuis: & propter idem decretum licèt Papa prouideat, expectans non poteſt acceptare. fol. 273. Dec. 29.
Acceptatio ex quibus coniecturis & adminiculis poſsit probari. fol. 275. Dec. 30. & ibi addit. B.
Acceptatio facta eodem tempore per diuerſos procuratores nomine vnius de diuerſis beneficijs ſortiri debet effectum in meliori beneficio. fol. 284. Dec. 3. & ibi addit. a.
Acceptatio facta in partibus per procuratorem etiam exiſtente principali in eodem loco tenet. fol. 284. Dec. 3.
Acceptatio facta in præſentia notarij Archiuiſtæ licèt fiat ex conſuetudine, non tamen tollit omnem latentis fraudis ſuſpitionem. fol. 272. Dec. 28. & ibi addit. a.
Acceptatio generalis in genere nihil operatur. fol. 303. Dec. 16.
Acceptatio generalis nullum habet effectum, neq; vllius eſt conſiderationis. fol. 303. Dec. 16.
Acceptatio generalis poteſt deduci ad ſpeciẽ. fol. 303. Dec. 16. limita niſi ſit illi renunciatum. ibid.
Acceptatio in genere ante mutationem facta non poteſt poſt mutationem trahi ad ſpeciẽ. fol. 272. Dec. 28.
Acceptatio in genere, & in ſpecie ſimul an coram eodem notario & teſtibus de vacantijs eod. die fieri poſsint. fol. 272. Dec. 28. & ibi addit. a.
Acceptatio in genere eſt incerta. fol. 303. Dec. 16.
Acceptatio in genere ſuperueniẽtem mutationem non facit ſubreptitiam. ibid.
Acceptatio in ſecreto facta, & de qua non potuit haberi notitia non valet. fol. 270. Dec. 26. limita non procedere, quando non apparet alia ſecunda acceptatio. ibid.
Acceptatio licèt ſit in genere facta, prouiſio tamen inde ſequuta non erit valida, quoties extractio ab Archiuio eſt nullius momenti, quia facta poſt gratiam conſumptam, propter plenariam aſſequutionem alterius beneficij. fol. 269. Dec. 26.
Acceptatione generali non obſtante expectatis poteſt variare. fol. 303. Dec. 16.
ex Acceptatione generali nullum commodum prouenit acceptanti niſi in ſpe, quod potuit dimittere. fol. 303. Dec. 16.
poſt Acceptationem & prouiſionem eſt ius purum quæſitum acceptanti. fol. 278. Dec. 33.
per Acceptationem generalem mutatio collationis poſtea facta ſine mẽtione dictæ acceptationis; imò cum expreſsione, quod ex ea non habuit, nec reportare ſperat vllum cõmodum non eſt ſubreptitia gratia. fol. 303. Dec. 16.
Acceptatione prima valida videtur conſumpta gratia expectatiua. fol. 300. Dec. 18. & ibi addit. a.
Acceptatione ſecunda ſtante cum acquiſitione beneficij ſecundi, acceptatio prima prǣſumitur facta in fraudem, vt ſcilicet ſi vacet aliud beneficiũ poſsit acceptari. fol. 270. Dec. 26.
Acceptationes & prouiſiones factæ per exequutores vigore gratiarum apoſtolicarum etiã ante notitiam vacationis valent. fol. 274. Dec. 30.
ex Acceptationibus generalibus non poſſunt fieri extractiones ſpeciales ſuper aliquo beneficio, ſi ante extractionem aliquod beneficium fuerit acceptatum, per quod gratia ſit conſumpta, vel non poſsit haberi cum primo. fol. 272. Dec. 28.
Acceptationi renunciatum videtur per mutationem collationis poſtea factæ. fol. 303. Dec. 16.
Acceptationis ius quæſitum per acceptationem pendente tempore publicandæ acceptationis non poteſt impetrari. fol. 278. Dec. 33.
Acceptationis ius quęſitum per acceptationem reſoluitur in euentum in quem; acceptatio non publicetur. fol. 278. Dec. 33.
Acceptatio præbendæ nullæ nõ impeditur quin poſsit alia acceptari. fol. 270. Dec. 26. & ibi addit. C.
Acceptatio præſumitur facta intra tempus debitum. fol. 275. Dec. 30. & ibi Addit. B, & ex cauſa magis vtili. ibid. & inducitur ex probatione notitiæ. ibid. quando præſumatur in tempore facta. ibid. contra reum poſſeſſorem præſumitur pro actore eſſe in tẽpore facta. ibid.
Acceptatio quando eſt inualida, licet expectãti variare, & ſic aliud beneficium acceptare.

fol. 241. Dec. 7.
Acceptatio quando eſt regiſtrata apud Notariũ Archiuij oĩbus patet, & publica eſt, illiusq; copia petentibus datur, modo aliquod intereſſe prætendant. fol. 272. Dec. 28. & ibi addit. a.
Acceptatio ſecunda quando non eſt bona quis redire poteſt ad primam. fol. 270. Dec. 26. & ibi addit. C.
Acceptatio ſola coram amicis an ſit ſufficiens conſumere gratiam. fol. 179. Dec. 9. & ibi addit. a.
Acceptatio ſola non dat ius. fol. 269. Dec. 26.
Acceptatio tacita ſufficit in expectatiua ad obtinendum beneficium. fol. 300. Dec. 14. & ibi addit. B. & eſt declaratio voluntatis, & tendit ad exequutionem gratiæ iam factæ. ibid.
Acceptatio tunc demum gratiam cõſumit, quãdo à principio validè potuit ſortiri effectũ. fol. 300. Dec. 14.
Acceſſoria corruunt deſtructo principali. fol. 114. Dec. 17.
Actio & paſsio in eodem ſubiecto ſimul ſtare non poſſunt. fol. 230. Dec. 8.
Actiones in rem ſcriptæ tranſeunt in ſingularẽ ſucceſſorem. fol. 117. Dec. 3.
Act o omnis præſcribitur ſpatio 30. annorum. fol. 207. Dec. 7.
Actor debet concludenter probare non autem æquiuocè. fol. 380. Dec. 3.
Actori alleganti gratiam expectatiuæ rei ſuper certo beneficio fuiſſe conſumptam non ſufficit probare acceptationem illius factam per reum, ſi reus negat beneficium illud cadere ſub gratia, ſed debet probare ꝙ cadebat ſuper gratia rei. fol. 177. Dec. 9. ſi verò reus dicit actori gratia tua eſt conſumpta, & probat per ſolam acceptationem ſufficit. ibid.
Actor impugnans collationem ex eo, quod dicit beneficium excedere 24. duc. & propterea cum iuxta indultum datum collatori ſuper eo non fuiſſent infra 6. menſes expeditæ literæ apoſtolicæ gratia eſſet nulla, tenetur probare plenè exceſſum. fol. 257. Dec. 20
Actor, qui habuit rem iudicatam & exequutoriales ſi intret cum ipſis in poſſeſsionem contradicente poſſeſſore attentat. fol. 148. Dec. 3.
Actor, qui obtinuit rem iudicatam contra intruſum in beneficio, poteſt proſequi poſſeſſorium ſuſpenſo petitorio. fol. 155. Dec. 5.
Actor, qui vult vincere, & expellere poſſeſſorẽ debet probare intentionem ſuam per probationes concludentes. fol. 178. Dec. 9.
Actor tenetur ſequi forum rei. fol. 328. Deciſ. 15. & ibi addit. A. B. amplia & limita, vt ibi.
Acta faciunt rem notoriam. fol. 80. Dec. 5.
in aliquibus Actibus quædam ſunt de forma, quædam præter formam, quædam quæ ſequuntur formam. fol. 34. Dec. 14. & ibi addit. a.
ex Actis apparet animus & quis ſit actor, & qui reus. fol. 89. Dec. 5.
per Actum nullum poteſt declarari voluntas. fol. 69. Dec. 2.
Actus agentium non operatur vltra eorum intẽtionem. fol. 83. Dec. 8.
Actus factus ab aliquo in vim alicuius facultatis vt valeat, neceſſe eſt, quod gerens actum tempore illius habeat notitiam facultatis. fol. 80. Dec. 5.
Actus factus contra abſentem non citatum eſt inualidus. fol. 81. Dec. 6.
Actus geritur vt valeat. fol. 23. Dec. 8.
Actus geſtus à Procuratore, qui eo tempore nõ habuit notitiam mandati licèt poſtea habuerit: ſed habuit notitiam ſubſtitutionis factæ ab eo, qui dicebatur procurator: ſed de mãdato non conſtabat, eſt nullus. fol. 80. Dec. 5.
Actus geſtus noĩe vnius ſi implicatiue contineat vtilitatem alterius, & ad vtrumque pertineat vtriuſque noĩe geſtus videtur fol. 23. dec. 8.
Actus materiarum ſeparatarum non dicuntur correſpectiui, quod ſint ſimoniaci, etiãſi eod. die, & coram eod. notario, & teſtibus fuerint facti. fol. 392. Dec. 3.
Actus nomine ipſius ſi non poteſt ſuſtineri, quin valeat actus alterius, cuius nomine geſtus non eſt, vterq; valebit. fol. 23. Dec. 8.
Actus potius licitus, quàm illicitus debet præſumi. fol. 391. Dec. 3.
Actus, qui canonicè potuerunt fieri, ſi vnus non habet relationem ad alium, præſumendũ eſt diuerſis temporibus facti, vt ad inuicem relationem non habeant. fol. 391. Dec. 3.
Actus reciproci in beneficialibus ſymoniam inducunt. fol. 392. Dec. 3. & ibi addit. B.
Actus ſemper magis eſt interpretandus, vt valeat, quàm quod pereat. fol. 354. Dec. 5. & ibi addit. a. amplia generaliter in omni

caſu

cauſa niſi mens teſtatoris repugnet. ibid.
pro Actus validitate in dubio præſumitur. fol. 276. Dec. 31. & ibi etiam addit. C.
in Adoptione, vel in Arrogatione ad eius validitatem conſideratur cauſa non publica: ſed priuata, & cauſa honeſta, quæ pupillo expedit. fol. 386. Dec. 4.
Ægidiana etiam in cauſis eccleſiaſticis non ſe extendit extra ſtatum Eccleſiaſticum. fol. 4. Dec. 5.
Ægidiana habet locum cõtra fiſcum. fol. 4. Dec. 5. & ibi addit. a.
Ægidiana habet locũ in Ciuitate, & Statu Auenionenſi. fol. 4. Dec. 5. & ibi addit. a.
Ægidiana habet locum in fæudis, nec requiritur alia probatio tituli, dummodo agens ſit habilis ad fæudum. fol. 4. Dec. 5. & ibi add. a.
Ægidiana non ſe extendit ad loca mediatè ſubiecta Romanę Eccleſiæ. fol. 4. Dec. 5. & ibi addit. a. Nec procedit in ſecunda inſtantia. ibid. nec vbi non eſt promulgata ibid. nec vbi conſtat de non iure agentis. ibid. & vbi ſententia eſt nulla vel notoriè iniuſta. ibid. nec vbi adſunt ſtatuta particularia. ibid.
Ægidiana tollit obſtaculũ iuris canonici, & reuiuiſcit ius ciuile. fol. 4. Dec. 5. & ibi addit. a.
Ægidius Dec. 12. de pact. declaratur fol. 392. Dec. 3.
Ægid. Dec. 48. approbatur fol. 228. Dec. 6.
Ægid. Dec. 207. interpretatur, loqui in appellatione ab interloquutoria fol. 228. Dec. 6.
Ægid. Dec. 258. approbatur fol. 178. Dec. 9.
Ægid. Dec. 283. approbatur fol. 79. Dec. 4.
Ægid. Dec. 301. declaratur, quod loquatur, quod quando quis eſt ſubrogatus in omni iure & ad omne ius non cenſeatur ſubrogatus, quo ad poſſeſſionem niſi de ea fiat ſpetialis mentio fol. 96. Dec. 2.
Ægid. Dec. 447. approbatur fol. 258. Dec. 10.
Ægid. Dec. 456. & 462. amplexæ fol. 106. Dec. 12. & fol. 143. Dec. 1.
Ægid. Dec. 456. & 462. loquunt in diuerſis terminis à Dec. 402. de dolo & contum. in nou. fol. 142. Dec. 1.
Ægid. Deciſ. 583. approbata fol. 7. Dec. 4.
Ægid. Dec. 636. declaratur fol. 285. Dec. 3.
Ægid. Dec. 683. interpretatur procedere in materia, quæ de iure præſumitur, puta in probatione valoris expreſſi in gratia, qui de iure præſumitur niſi probetur exceſſus fol. 182. Dec. 3.
Ægidij tẽpore tenebatur vnum circa diſpoſita in Deciſ. 456. & 462. & aliud tempore nouarum Deciſionum circa diſpoſita in Deci. 402. de dolo & contum. in nou. fol. 143. Dec. 1.
Æneas de Falco in tract. de reſeruat. conciliat Socc. conſ. 32. dicentem quod expectans poteſt habere beneficium commendatum ceſſante commenda loquatur in commẽda perpetua. Cum Gaſpare de Peruſ. in. tract. reſeruat. dicente contrarium quod loquatur in commenda temporali, non approbatur fol. 144. Dec. 9.
Ætas ad effectum gratiæ probatur ex coniecturis fol. 12. Dec. 8. & ibi addit. a.
Ætas eſt multiplicis gradus fol. 12. Dec. 8. & ibi addit.
Ætas per aſpectum an probetur fol. 289. Dec. 7. & ibi addit. D.
Ætatem in reſignatione quis teneatur probatæ reſignans, vel reſignatarius fol. 11. Dec. 8. & ibi addit. a.
Ætas ſi non iuſtificatur gratia eſt nulla fol. 12. Dec. 8. & ibi addit. a.
Ætas quid ſit fol. 12. Dec. 8. & ibi addit. a.
Ætas quomodo probari poſſit fol. 289. Dec. 7. & ibi addit. D.
Ætatis defectum patiens an poſſit acceptare beneficium Eccleſiaſticum, vel præbendam ſacerdotalem fol. 289. dec. 7. & ibi addit. D. maximè ſi tempore acceptationis non ſit legitimæ ætatis ibid.
Ætatis falſa expreſſio, vide expreſſio.
Afflict. deciſ. 240. in eo quod in fæudo antiquo hæreditario in præiudicium agnatorum detur alienatio ſeù fideicommiſſum reprobatur fol. 334. dec. 4.
Afflict. deciſ. 358. reprobatur fol. 217. dec. 7.
Allegans aliquid ad ſui fauorem debet illud ve fundamentum ſuę intentionis etiam ſi ſit reus probare fol. 178. dec. 9.
Allegans literas diſcordare à ſupplicatione tenetur producere ſupplicationẽ integrã, ideſt reformantem, & præinſertam fol. 175. dec. 6.
Allegans turpitudinem ſuam non eſt audiendu. fol. 390. dec. 2.
Allegatio Lapi de decẽnali poſſeſſione eſt exorbitans fol. 39. dec. 19.
Allegatio Lapi de decẽnali poſſeſſione fuit per Regulam Cancellariæ extenſa ad triennalem poſſeſſionem in retroceſſione fol. 39. dec. 19.
Allegatio Lapi de decennali poſſeſſione extenſa per

ſa per Rotam ad triennalem poſſeſsionem in retroceſsione extenditur etiam ad ceſsionem fol. 39. dec. 19.

Allegatio Lapi eſt ſcripta in perſonam, non in rem, ideo ſuffi cit quod perſona poſſederit pacificè fol. 97. Dec. 3.

Allegatio Lapi & Reg. de trien. requirunt pro principali extremo poſſeſsionẽ pacificè poſſeſſam fol. 152. dec. 4.

Allegatio Lapi iuuat non poſſeſſorem, ſed ſucceſſorem triennalis poſſeſſoris fol. 110. dec. 15. & poteſt allegari per primum & vlteriorem ſucceſſorem ibid. & facit præſumi, quod poſſeſſor habuerit quodcunque ius, quod eſſet melius de mundo ibid. & per eam iuſtificatur ius, & poſſeſsio poſſeſſoris, & per deceſſum in poſſeſsione triennali præſumitur purgatum vitium tituli, & quæſitum bonum ius ibid.

Allegatio Lapi loquitur de pacifico poſſeſſore, conſiderando perſonam poſsidentis, non realitatem beneficij fol. 97. dec. 3.

Alleg. Lapi præſumit titulum poſsidentis per triennium ratione viſitationis ordinariè ſingulis annis faciendæ fol. 111. dec. 15.

in Allegatione Lapi præſumptio tituli cauſatur ex poſſeſsione decennali pacifica propter illius potentiam fol. 39. dec. 19.

Alleg. Lapi ſuffragatur illi, qui ius habuit ab illo, qui per triennium pacificè poſſedit, non obſtante quod prædeceſſor ſui auctoris fuerit, vel ante, vel poſt ius ceſſum ſuo auctori in lite cum alio ſuper eod. beneficio fol. 150. dec. 4. limita 1. niſi illæ ſucceſsiſſet in beneficio cum vitio inuaſionis, vel violentiæ, puta ſpoliando alium, vel ſuccedendo in ſpoliatoris poſſeſsione ibid. 2. limita niſi ipſius auctor habuiſſet poſſeſsionem ab eius prædeceſſore qui erat in lite, ſed habuerit tanquam vacantem, 3. limita niſi in inſtrumento captæ poſſeſsionis ab eius auctore fuiſſet facta mentio de eius prædeceſſore, qui erat in lite, ſed quod fuit capta poſſeſsio virtute literarum prouiſionis ſui auctoris ibid. 4. limita niſi inter litigantem, & tertium interceſsiſſet aliqua fraus ibid.

Alleg. Lapi ſuffragatur prouiſo de beneficio litigioſo per ordinarium non obſtante lite inter alios habita fol. 151. & 152. dec. 4.

inter Allegationem Lapi, & Reg. de triẽnali eſt magna differentia, quia hæc defendit ſolùm poſſeſſorem, illa vero iuuat non poſſeſſorem ſed ſucceſſorem triennalis poſſeſsionis fol. 111. dec. 15.

Alex. conſ. 5. vol. 2. reprobatur fol. 217. dec. 7.

Alex. conſ. 29. vol. 1. quod fæudum francum nõ iudicatur ex eo, quod nullum præſtatur ſeruitium contra Bald. approbatur fol. 335. dec. 5.

Alex. conſ. 60. col. 5. vol. 5. dum dicit, quod ſtatibus filijs legitimis & naturalibus nõ poteſt Princeps ex poteſtate ordinaria legitimare reprobatur fol. 386. dec. 4.

Alex. vj. conſtitutio diſponens, quod conſenſus transferentis penſionem poteſt præſtari poſt mortem intelligitur cedente in ead. voluntate permanente fol. 52. dec. 28.

Alexandrina habet locum in eo, qui verberauit procuratorem litis reuertentem ad curiam occaſione litis fol. 418. dec. 1. & ibi Addit. B. maximè ſi probatur litis cauſa eſſe illatum vulnus ibid.

Alexandrina imponit priuationẽ bonorum ipſo facto tam in proprietate, quam in poſſeſsione fol. 135. dec. 16.

ad Alienata in tertium non ſolet extendi gratia ſi non eſt facta ad effectum pacis componendæ fol. 121. dec. 5.

Alienatio facta per Prælatum, vide in verbo locatio.

Alienatio fæudi antiqui etiam ſi hæreditarij nõ nocet agnatis fol. 334. dec. 4.

in Alienatione bonorum eſt neceſſaria nominatio omnium Capitularium, ideſt eorum, qui ſunt de Capitulo fol. 304. dec. 1.

Alienationis bonorum Eccleſiaſticorum materia vbi tractetur fol. 1. dec. 1. & ibi Addit. B.

Alimenta præterita debentur ſi actum fuit iure actionis, ſecus ſi officio Iudicis fol. 128. dec. 8.

Alternatiuam acceptare poteſt Epiſcopus in præiudicium menſium tributorum ordinarijs collatoribus etiam Capitulo inſtituto, fol. 283. dec. 1. & ibi addit. B.

Alternatiuæ acceptatio, & vſus non requiritur, vbi adeſt impetratio de mandato eius, de cuius intereſſe agitur fol. 256. dec. 18.

Alternatiuæ conceſsio eſt priuilegium fol. 282. dec. 1.

Alternatiuæ conceſsio reducit & confirmat ius commune fol. 281. dec. 1.

Alternatiua Epiſcopi ad quem pertinet inſtitutio

tio quomodo intelligenda fol. 283. dec. 1. & ibi addit. B.
Alternatiua eſt fauorabilis fol. 281. dec. 1.
in Alternatiuæ derogatione eſt facienda de illa ſpecialis mentio fol. 283. dec. 1. & ibi addit. B.
Alternatiuæ Epiſcoporum per quæ verba cenſeatur derogatum fol. 283. dec. 1. & ibi addit. B.
in Alternatiua nedum tolluntur impedimenta, ſed etiam conceditur aliquid, quod de iure communi non competebat fol. 282.
per Alternatiuam Papç facultas coarctatur fol. 282. dec. 1.
Alternatiua præſumitur impetrata de mandato illius, de cuius intereſſe agitur ſi expenſa ſit notabilis fol. 156. dec. 18.
per Alternatiuæ Regulam datur Epiſcopis duo ex menſibus Papæ fol. 7. dec. 3.
Alternatiuæ Regula nō eſt ſimplex ſublatio obſtaculorum fol. 7. dec. 3.
Alternatiuæ Regula non poteſt vti Epiſcopus Literis non expeditis fol. 6. dec. 3.
Alternatiua quid operetur fol. 283. dec. 1. & ibi addit. B.
Alternatiua reddit rem ad priſtinum ſtatum fol. 281. dec. 1.
Alternatiuis Epiſcoporum quando Papa vult derogare tam in regulis Cancellariæ, quàm in alijs diſpoſitionibus facit de illis ſpecificā mentionem fol. 282. dec. 1.
Anch. conſ. 5. eſt canonizatum à Rota fol. 208. dec. 3.
Anch. conſ. 297. reprobatur fol. 45. dec. 23.
Ang. conſ. 29. dum dixit quod filij per ſubſequens matrimonium in terris Imperij ſi non interuenerunt inſtrumenta dotalia non legitimantur reprobatur fol. 384. dec. 3.
Animus cuiuſq; ex actis colligitur fol. 89. dec. 5
de Annata quibus ſoluenda, & qua ratione vide fol. 177. dec. 8. & ibi addit. a.
in Annuis præſtationibus ſeu penſionibus de iure canonico non datur præſcriptio fol. 209. dec. 4. & ibi addit. B.
in Antiquis dicitur quādo teſtes ſunt antiquitus examinati, quo caſu nedum non poſſunt examinari, quia mortui: ſed etiam propter antiquitatem per alios veriſimiliter probari non poteſt fol. 184. dec. 5.
in Antiquis omnia præſumuntur eſſe legitimè acta. fol. 15. dec. 4.
in Antiquis ſemiplena probatio, & fama facit plenam & integram probationem fol. 184. dec. 5.
quod ſit infra 10. dies ad Appellandum vel poſt appellationem reuocatur, vti attentatum fol. 247. dec. 11. limita pluribus modis vt ibid. in addit. A.
Appellans à ſententia cōtra ſe lata tenetur prorogare fatalia, non obſtante quod eius colligans deceſsiſſet infra biennium nullo alio gratioſè ſubrogato, vel ad litem admiſſo fol. 230. dec. 8. amplia etiam ſi appellans fuerit ſubrogatus in omne ius colligantis defuncti ibid. & citare debet per contradictas intereſſe prætendentes ibid.
Appellans ſi non appellat à reiectione appellationis ſententia tranſit in iudicatum fol. 228. dec. 3. & ibi addit. a.
Appellare non poteſt ille, qui erat infirmus quādo fuit citatus, ſed comparuit per procuratorem, & ſententia fecit tranſitum in iudicatum fol. 223. dec. 2.
Appellari non poteſt à Vicario Generali Epiſcopi, ſeù Archiepiſcopi ad eundem Epiſcopum vel Archiepiſcopum fol. 226. dec. 5.
Appellari poteſt à Vicario ad certam diœceſim partem conſtituto ad Epiſcopum fol. 226. dec. 5.
Appellatio deſeritur per Lapſum fatalium poſt concluſionem in cauſa fol. 214. dec. 3. & ibi addit. a.
Appellatio extraiudicialis habet vim citationis fol. 100. dec. 7. & ibi addit. a. & deuoluit. ibid.
Appellatio extraiudicialis legitimè intimata ſubſequuta commiſsione cauſæ impedit beneficium regu. de triennali fol. 100. dec. 7. amplia etiam ſi poſtea appellatio deſeratur ibid.
Appellatio interpoſita à Vicario Metropolitani reſidente in Ciuitate ſuffraganei, & conſtituto ad futuras appellationes nonnullorum ſuffraganeorum ad ipſum Metropolitanum valet, ſtante quaſi poſſeſsione ſaltem decennali probata Metropolitani conſtituendi Vicarium prædictum in diœceſi ſuffraganei fol. 226. Dec. 5.
Appellatio licèt ſit deſerta poteſt iudex confirmare ſententiam, vel appellationem pronuntiare deſertam fol. 214. dec. 3. & ibi addit. a.
Appellatione deſerta iudex appellationis non poteſt

poteſt ſententiam reuocare, confirmare bene poteſt fol. 231. dec. 9. poteſt etiam pronuntiare appellationem deſertam ibid.

Appellatione deſerta pro non interpoſita habetur fol. 232. dec. 9. & ibi addit. B. & manet firmum, quod fuit per ſententiam diffinitum ibid. nec eſt neceſſe quod pronuncietur appellatio deſerta ibid. & Iudex à quo poteſt abſque alia iudicis ad quem pronuntiatione ſententiam exequi ibid. & iudex poteſt abſque alia commiſsione exequi ibid. intellige verum quando nunquam fuerit aditus iudex ad quem, quia ſi fuerit aditus ad ipſum ſpectabit ibid. in addit. C.

Appellationi per alium interpoſitæ non poteſt adhærere qui non fuit cõſors eiuſd. litis cum alio, vel cauſa erat diſtincta, vel negotium erat diuerſum fol. 222. dec. 1.

Appellationi per ſe interpoſitæ renuntians procurator non præiudicat Domino fol. 224. dec. 3. & ibi addit. b.

in Appellationis approbatione requiritur ſpeciale mandatum fol. 225. dec. 3. & ibi addit. b.

per Appellationis delationem factam per Iudicem ſubdelegatum etiam ab interloquutoria eſt abdicata tota iuriſdictio à delegato & remiſſa ad Superiorem fol. 233. dec. 10.

Appellationis deſertione ſtãte finita eſt iuriſdictio fol. 231. dec. 9. & amplius non poteſt adiri tanquam iudex appellationis ibid. declara tamẽ quod poteſt confirmare ſententiam, ibid. vel pronuntiare appellationem deſertam ibid.

Appellationis deſertionis articulus eſt diuerſus ab articulo principali fol. 214. dec. 3.

Appellationis iudex poteſt omiſſo negotio appellationis pronuntiare in negocio principali prout in prima, ſi in commiſsione aderat clauſula, & totius negotij principalis fol. 228. dec. 6.

Appellationis proſequutio non eſt de apendicibus primæ inſtantiæ fol. 81. dec. 6.

Appellationis renuntiatio requirit ſpeciale mãdatum fol. 224. dec. 3. etiam in eo procuratore qui appellauit ibid.

Appellatio quot modis dicatur, vel efficiatur deſerta fol. 214. dec. 3. & ibi addit. a.

Appellatus poteſt proſequi appellationem appellantis fol. 101. dec. 8.

Appellatus poteſt renuntiare præfixioni fatalium fol. 101. dec. 8.

Apoſtolicus prouiſus ſi ſit actor, & prouiſus ab ordinario ſit in poſſeſsione, iſte tenetur plenè probare beneficium in menſe apoſtolico vacaſſe ſic vt de neceſsitate concludat fol. 243. dec. 7. & ibi addit. a.

Apoſtolis reuerentialibus datis cauſa eſt committenda infra decem dies fol. 232. dec. 9. & ibi addit. a.

Approbatio mandati ex quibus præſumatur vide in verbo Mandati.

Approbatio quid ſit fol. 234. dec. 7. & ibi addit. a.

Arbitramentum eſt contractus, & omnia capitula cenſentur eſſe correſpectiua, vt vna pars intelligatur conſenſiſſe & emologaſſe facientia contra ſe, vt altera etiam emologaret facientia in ipſius fauorem fol. 220. dec. 10.

Arbitramentum, vide in verbo ſententia arbitraria.

Archidiaconus dicitur habere iuriſdictionem fol. 65. dec. 3. & ibi addit. a.

Archidiaconus habet iuriſdictionem, vel ſaltem præheminentiã in Eccleſia fol. 92. dec. 1.

Archidiaconus in c. 2. §. ſanè de decim. in 6. dũ tenet decimas non poſſe locari laicis ad vitam reprobatur fol. 329. dec. 17.

Archidiaconus in Cathedrali poteſt vti iuriſdictione & præheminentijs, de quibus in tit. de offic. Archidiaconi fol. 266. dec. 24.

Archidiaconus non habet iuriſdictionem ratione conſuetudinis, & ratione nominis ſonat in dignitatẽ, eſt immediatus Prælatus poſt Epiſcopum in Cathedrali, dicitur oculus Epiſcopi de iure communi gerit curam, ius inſtituẽdi poteſt illi competere de conſuetudine, habet curam animarum in foro contentioſo, & circa ſacramenta fol. 93. dec. 1. & ibi add. d.

Archidiaconus non poteſt appellare pro Eccleſia niſi ob negligentiam Epiſcopi, vel Capituli, & niſi ſua interſit, & tunc ſolus proſequitur niſi quis adhæſerit infra decem dies fol. 65. dec. 3. & ibi addit. a.

Archidiaconus non poteſt vniones facere fol. 65. dec. 3.

Archiepiſcopus Florentinus in ſumma dum dicit quod Moniales Fratrum Prædicatorum non ſunt Mendicantes, & poſſunt infra annũ probationis recipi ad profeſsionem reprobatur fol. 422. dec. 3.

Archiepiſcopus non poteſt in diœceſi ſuffraganei

nei retinere Vicarium, quod iudicet fol. 117. dec. 5. limita niſi ſit præſcriptum ſpacio 80. annorum ibid. declara non procedere primũ dictum quando ageretur inter tertios, quia nullus eorum poteſt hoc opponere, & ſufficit, quo ad eos quaſi poſſeſsio, & bona fides Archiepiſcopi ibid.

Ardua cauſa quæ dicatur fol. 304. dec. 1. & ibi addit. a.

in Arduis eſt neceſſaria nominatio omnium Capitularium ideſt eorum, qui ſunt de Capitulo fol. 304. dec. 1.

Arduum negotium dicitur trãſlatio iuriſdictionis de Capitulo in Epiſcopum fol. 304. dec. 1. limita niſi talis tranſlatio eſſet modico tempore duratum ibid.

Arduum negotium quod dicatur fol. 304. dec. 1. & ibi addit. a.

Arrendamenta non probant poſſeſsionem fol. 15. dec. 4.

Arrendamentum eſt per ſe licitum, & fit inter Eccleſiaſticos fol 392. dec. 3.

Arrendamentum verum excuſat à pœna Regulæ de valore fol. 15. dec. 4. & ibi addit. a. & tuetur malam expreſsionem valoris beneficii in ſupplicatione factam ibid.

Arrendatio quando mutetur in poſſeſsionem fol. 15. dec. 4. & ibi addit. a.

Argui non poteſt de prouiſo poſt expectatiuam reuocatam in vim regulæ, ad prouiſum poſt tempus expreſſum in mandato de prouidendo fol. 133. dec. 13.

Argumentum à ratione expreſſa valet etiam in materia pœnali fol. 115. dec. 19.

Argumentum à reſignatione beneficij ſub conditione ad caſſationem penſionis etiam ſub conditione non videbatur procedi fol. 310. dec. 2. & tamen procedit ibid.

Argumentum de alienatione ad præſcriptionem valet fol. 334. dec. 4.

Articuli proprietatem concernentes etiam ad impediendam reſtitutionem in ſpolio ſunt ad mittendi fol. 139. dec. 19. declara procedere quo ad tertium non ſpoliantem ibid.

Aſſerenti bullam reſeruationis beneficiorum Cubiculariorum non eſſe in vſu incumbit onus probandi fol. 171. dec. 2.

Aſſertioni bullæ continentis alios fuiſſe cubicularios vltra numerum non ſtatur, quia ſunt verba partis fol. 171. dec. 2.

Aſsimilatio de filio ad patrem venit ex imaginatione mulieris tempore conceptionis fol. 381. dec. 1. limita niſi concurrat veritas acceſſus fol. 382. dec. 2.

Attentare non dicitur is, qui non eſt in lite, ſi pendente inter alios capiat poſſeſsionem vacantem fol. 161. dec. 10.

Attentata dicuntur geſta poſt inhibitionem fol. 145. dec. 1. & ibi addit. a.

Attentata facta appellatione pendente regulariter reuocantur fol. 147. dec. 11. & ibi addit. a. limita 1. non procedere quando appellatio non fuit legitima ibid. 2. limita, quando appellatio eſt deſerta ibid. & alijs modis limita vt ibid.

Attentata non poſſunt reuocari niſi parte citata fol. 147. dec. 11. & ibi addit. a.

Attentata non ſunt ſi quis Principis, qui eſt ſupra ius, auctoritate lite pendente ſubrogatus fuerit in poſſeſsione fol. 119. dec. 4.

Attentata ſi non reuocantur per viam attentatorum, tamen via ordinaria reuocantur fol. 147. dec. 11. & ibi addit. a. immo etiam iudicis officio ibid.

in Attentatis principaliter attenditur, vt nihil interſit collitigantium, nec in aliquo alteri eorum præiudicetur ad effectum, vt quod agitur non ſit attentatum fol. 161. dec. 10.

Attentatorum cauſa dicitur emergens fol. 87. dec. 4. amplia etiam ſi ſuper attentatis eſſet commiſsio, quia commiſsio ſuper eis facta dicitur dependens ibid.

Attentatorum remedium eſt adeo priuilegiatũ, quod contra agentem ex eo non poteſt opponi excommunicationis exceptio fol. 147. deciſ. 11. & ibi addit. a. nec exceptio proprietatis ibid. nec ſpolij ibid.

Attentatum dicitur ſi actor, qui habuit rem iudicatam & exequutoriales, intret cum ipſis in poſſeſsionem contradicente poſſeſſore fol. 148. dec. 3.

Attentatum factum per actorem vel reum lite pendente poteſt tanquam emergens vigore clauſulæ cum omnibus incidentibus, &c. in prima commiſsione appoſitæ abſque noua citatione partis principalis attentantis citato tamen illius procuratore reuocari fol. 87. deciſ. 4.

Attentatus non eſt proceſſus factus poſt inhibitionem emanatam in vim commiſsionis habentis clauſulam, quatenus cauſa non ſit inſtructa, ſi tempore exequutionis inhibitionis

cauſa reperiebatur inſtructa fol. 145. dec. 1.

Auditores Rotæ ſunt Iudices ordinarij in procedendo fol. 187. dec. 7. non poteſt tamen vnus Coauditor ſinè neceſsitate data præſentia, & commoditate Coauditoris Iudicis exercere in illius cauſa iuriſdictionem ibid. poſſet tamen examinare, & examinari facere teſtes abſuturos ibid. & delegati in iudicando ibid.

Auditoris Cameræ priuilegium circa obligationem Cameralem habet in ſpecie, quod non obſtante quacunque iuramenti relaxatione fiat exequutio fol. 198. dec. 2. & fol. 200. dec. 3.

Auditor Rotæ poteſt exequutoriales decretas exequutioni demandare non obſtante, quod à tali decreto fuiſſet appellatum & alteri commiſſa cauſa, ſi tamen appellatio deſerta fuit fol. 213. dec. 3.

B

BAld. in c. cum dilectus col. 3. de fid. inſtr. quod ſæudum eſt francum ſi de eo eſt facta mentio in inueſtitura approbatur fol. 335. dec. 5.

Bal. conſ. 268. incip. factum tale eſt vol. 1. eſt approbatum à Rota fol. 183. dec. 4.

Bal. in l. fin. C. ſent. reſcind. non poſſ. approbatur reſpectu ſententię, reſpectu autem dominij reprobatur fol. 215. dec. 5.

Bal. in l. per hanc C. de temp. appell. dum tenet quod exceptio dolo facis non poſsit opponi in tertia inſtantia, reprobatur fol. 204. dec. 5.

Bal. in l. quoties col. 1. C. de ſuis & legit. quod ſæudum ſit francum ex eo quod nullum ſeruitium præſtatur, reprobatur fol. 335. dec. 5.

Bannitum receptans licèt alleget ignorantiam banni, non excuſatur, ſi in loco erat notorium fol. 423. dec. 3. limita non procedere in fama ibid.

Baren. Archipresbyteratus coram R.P.D. Epiſcopo Rauellen. citatur in dec. 24. fol. 272.

Bar. in l. creditoris col. 7. & 8. C. de pign. approbatur fol. 212. dec. 1.

Bar. in l. de quib. ff. de ll. tenens quod Doctori atteſtanti de conſuetudine credatur reprobatur fol. 13. dec. 2.

Bar. in l. is poteſt ff. de acqu. hæred. declaratus fol. 423. dec. 3.

Bar. in l. ſi reus paratus ff. de procurat. dum dicit debitorem in loco deſtinatæ ſolutionis teneri deponere pecuniam debitam, intelligitur ad cautelam, non tamen de neceſsitate fol. 328. dec. 15.

Bellum inſolitum nunquam venit niſi ſpecificè dicatur fol. 325. dec. 5.

Benedicti Centurionis cauſa allegatur fol. 401. dec. 3.

Beneficia commendata comprehenduntur ſub reg. de triennali fol. 112. dec. 26.

Beneficia commendata dicuntur affecta quod inferior non poteſt ſe intromittere in eis fol. 244. dec. 9. & id per appoſitionem manus Papæ ibid. & ibid. etiam addit.

Beneficia diſsimilia non ſunt incompatibilia licet in ead. Eccleſia & ſub eod. tecto exiſtant fol. 252. dec. 15.

Beneficia manualia dicuntur, quæ ſunt ad nutum amouibilia, vt pręceptoriæ ordinis S. Io. Hieroſolymitan. fol. 104. dec. 10.

Beneficia iuriſpatronatus non veniunt in generali reſeruatione fol. 299. dec. 13.

Beneficia ordinis S. Io. Hieroſolymitan. vide præceptoriæ.

Beneficia ordinis S. Benedicti ſunt exempta ab ordinarijs, & non pertinent ad collationem Epiſcoporum fol. 261. dec. 22.

Beneficia plura incompatibilia poſsidens non familiaris ſed execrabilis dicitur fol. 252. deciſ. 15. & ibi addit. 2.

Beneficia plura retinere quis non poteſt fol. 131. dec. 11.

in Beneficialibus cauſis ſummariè proceditur, quando videlicet controuerſia eſt ſuper poſſeſsione, aut titulo beneficij, ſecus ſi ſuper proprietate v. g. quod ordinarius prætendit aliquam Eccleſiam ſibi ſubiectam fol. 10. deciſ. 6. & ibi addit. c. d.

in Beneficialibus ius non patitur dari vitioſum ingreſſum fol. 162. dec. 11.

iu Beneficialibus per mortem vnius non extinguitur lis, immo durat fol. 230. dec. 8.

in beneficialibus vbi nulla auctoritas, vel confirmatio Apoſtolica interuenit licitè quis poteſt retrocedere, & pœnitere fol. 99. dec. 6.

Beneficiatus non poteſt locare niſi ius quod habet ad eius vitam, non autem in præiudicium ſucceſſoris fol. 324. dec. 12.

Beneficiati titulus præſumitur bonus, vide Titulus.

per Beneficij collationem datur ius ad rem fol. fol. 22. dec. 7.
Beneficij curati collatio facta minori 25. annorum non valet fol. 68. dec. 2.
Beneficij vacatio probatur per teſtes deponentes de fama obitus illud poſſidentis fol. 170. dec. 1.
in Beneficijs reſeruatis tam generaliter, quàm ſpecialiter motu proprio non cadit optio fol. 271. dec. 27.
Beneficiorum appellatione non venit operaria, elemoſinaria, & fabrica fol. 63. dec. 1.
Beneficiorum collatio eſt de fructibus Epiſcopatus fol. 273. dec. 29.
in Beneficiorum collatione iure proprio ſpectan. ad Epiſcopum concurrunt Legatus Papæ, & Epiſcopus fol. 71. dec. 3. & ibi addit. b. & inter illos habet locum præuentio. ibid.
Beneficium alteri ceſſum dicitur affectum, & non poteſt vti liberum alteri conferri, donec præfixo termino acceptauerit, vel reſutauerit ceſsionarius fol. 256. dec. 18.
Beneficium collatū abſenti vſquequo non fuerit acceptatum ſtat in pendenti, nihil tamē interim circa illud eſt innouandum fol. 165. deciſ. 14.
Beneficium commendatum an ſit, vel in titulum datum quomodo cognoſcatur fol. 238. dec. 3. & ibi addit. b.
Beneficium commendatum dicitur affectum per appoſitionem manus Papæ, vt inferior nihil in eo poſsit attentare donec Papa per collationem plenè prouiderit fol. 245. dec. 9. & ibi etiam addit. b.
Beneficium commendatum Epiſcopo, & per eū tenendum donec dixerit illud conferendum alicui alteri, ſubiacebit regulæ de infirmis fol. 245. dec. 9. & ibi addit. b. ratio eſt quia commenda ēſt perpetua non tēporalis ibid.
Beneficium commendatum ſi vacat in Curia nō tamen dicitur reſeruatum, cum non dicatur vacaſſe apud ſedem, ſed eo modo, quo prius vacauerat fol. 238. dec. 4.
Beneficium commendatum ſi vacat, vacat ead. vacatione, qua prius vacauerat, antequam commendaretur fol. 112. dec. 16.
Beneficium commendatum vacans in Curia nō comprehenditur ſub reſeruatione cap. 2. de præben. in 6. fol. 112. dec. 16.
Beneficium dicitur de illa diœceſi in qua eſt ſitum, licèt collator ſit alterius fol. 289. deciſ. 7. & ibi addit. d.
Beneficium exiſtens extra Regnum Franciæ, ſi locus, cui eſt ſubiectum beneficium eſt in Francia, comprehenditur ſub concordatis Franciæ fol. 237. dec. 3.
Beneficium litigioſum ex quibus dicatur fol. 159. dec. 8. & ibi addit. a.
Beneficium litigioſum ſolus Papa conferre poteſt fol. 159. dec. 8. & ibi addit. a.
Beneficium litigioſum dicitur, quoad ordinarium, ita vt non poſsit de illo, vti litigioſo prouidere, non autem quo ad tertium, vt nō poſsit ſe iuuare Reg. de trien. & alleg. Lapi, qui non fuit in lite, etiam ſi lis fuerit inter alios, & illa nondum fuerit extincta fol. 150. dec. 4.
Beneficium litigioſum dicitur, vide in verbo litigioſum.
Beneficium litigioſum non dicitur ſi omnes collitigantes mortui ſint fol. 163. dec. 12. & ibi addit. a.
Beneficium non dicitur eſſe in loco, vbi ſitum eſt, ſed in eo in quo eſt locus, cui illud ſubiectum eſt fol. 237. dec. 7.
Beneficium poſsidens tenetur ad omnia ſuper beneficio impoſita fol. 54. dec. 30.
Beneficium præſentatiuum non præſumitur ex fundatione, vel dotatione, ſi in impetratione fuit expreſſum per verbum aſſertum, quod erat iuriſpatronatus laicorum fol. 362. deciſ. 2.
Beneficium primum vacat per aſſequutionem ſecundi fol. 251. dec. 14.
Beneficium quo ad Reg. de Annali dicitur litigioſum etiam ſi lis non fuerit cum poſſeſſore, ſed cum eius anteceſſore; ſi tamen nec per ſententiam, nec per mortem vtriuſque, nec per Papam fuerit extincta fol. 109. dec. 14.
Beneficium reſeruatum an dicatur ſi Papa conferens tollat litigium fol. 245. dec. 9. & ibi addit b.
Beneficium reſeruatum differt ab affecto, quia in reſeruato expreſſa diſpoſitio Papæ reſeruat, quod non eſt in affecto fol. 244. dec. 9. & ibid. etiam addit. 8.
Beneficium reſeruatum, non cenſetur à Papa collatum niſi de eo fiat expreſſa mentio in collatione fol. 245. dec. 9.
Beneficium ſtatim violato ſequeſtro poteſt conferri fol 167. dec. 2.
Beneficium vacans per violationem ſequeſtri

poteſt imperari per quemcunque fol. 167. dec. 2. & comprehenditur ſub clauſulis generalibus ibid.

Beneficium vacare tunc dicitur, etiam quod poſtea vacabit donec fuerit acceptatum fol. 286. dec. 5.

Bona fides ſufficit ad validationem actorum inter tertios fol. 227. dec. 5.

Bona ſubiecta fideicommiſſo non poſſunt in non comprehenſos alienari, nec de illis diſponi fol. 128. dec. 8.

Bona vendibilia propter debita de iure ſunt vendenda fol. 340. dec. 1.

Breuiarium & alij libri, quibus vtitur Eccleſia in cæremonijs & ordine ſacramentorum, & diuinorum officiorum ſunt auctentici, & approbati per communem vſum, & auctoritatem tacitè datam per Papam, & alios Prælatos, qui eis vtuntur fol. 192. dec. 5. & ex generali conſuetudine obligant ibid. liber extractus ex archiuio publico Romanæ Eccleſiæ & copiatus facit idem fol. 192. dec. 5.

Bulla antiquiſſima quare habeatur, pro valida, & quomodo fol. 47. dec. 25. & ibi addit. b.

Bullæ expeditio, vide in verbo literarum.

Bulla Iulij II. in fauorem Archiuij non habet locum in teſtamentis tempore peſtis per notarios in dicto archiuio non deſcriptos rogatis fol. 350. dec.

Bulla Iulij II. in fauorem Archiuij habet locum in teſtamentis, etiam ad pias cauſas fol. 349. dec. 2.

Bulla non corrigitur niſi quando diſcrepat à ſupplicatione fol. 47. dec. 25. & ibi addit. b.

Bulla vt in Iudicio probet integrè illius verba ſunt referenda fol. 61. dec. 35. & ibi add. c.

Bulla vide in verbo literæ Apoſtolicæ.

Burgen. Eccleſiæ Decanus & Capitulum ex priuilegio Apoſtolico, & ex conſuetudine immemorabili eſt in quaſi poſſeſſione percipiendi fructus omnium beneficiorum vacantium in Ciuitate & Diœceſi fol. 287. dec. 6.

C

CAld. conſ. 4. declaratur fol. 203. dec. 4.

Cambia, & recambia dicuntur intereſſe fol. 398. dec. 1.

Cambia & recambia realia quæ dicantur, & vtea quis conſequi poſſit, quæ requirantur fol. 339. dec. 2. & ibi addit. a.

Cambia & recambia non dicuntur vſuræ vſurarum, ſed intereſſe ſortis principalis fol. 398. dec. 1.

Cambia realia & licita, ficca & illicita quæ dicantur fol. 399. dec. 2. & ibi addit. a.

Cambia tempore Romani dabantur tantum Florentiæ fol. 398. dec. 1.

Cambia vt debeantur, à debitore, qui ſtatuto tempore non ſoluit debitum, non ſolum eſt neceſſe probare creditorem tempore debiti non ſoluti accepiſſe pecunias ad cambium, ſed in indiuiduo ob non ſolutum debitum captas fuiſſe pecunias ad cambium fol. 399. dec. 2.

Cambia vt debeantur non ſufficit ſolum probare ſe ſemper tenuiſſe omnes ſuas pecunias ad cambium: ſed quod occurrerint perſonæ volentes capere pecunias ad cambium, & quia non fuerant ſolutæ pecuniæ debitæ, propterea non potuit dare ad cambium fol. 400. dec. 3.

Cambij nomine in dubio non præſumitur ſolutum, ſed pro ſorte principali fol. 399. dec. 2. & ibi addit. a.

Cambij literæ per debitores factæ, & à mandatario acceptatæ, cum res integra non ſit, reuocari non poſſunt fol. 399. deciſ. 2. & ibi addit. a.

Cambij literæ ſi commiſſio, & partita adſit ſtatim à debito liberant, & delegationem inducunt fol. 399. dec. 2. & ibi addit. a.

Cambij literæ vnde probentur factæ fol. 399. dec. 2. & ibi addit. a.

in Cambiorum materia ſi verba ſunt dubia an conſulendi ſint periti mercatores fol. 399. dec. 2. & ibi addit. a.

in Cambijs non eſt neceſſaria interpellatio fol. 398. dec. 1.

ad Cambium poſſunt eſſe captæ pecuniæ vtiliter pro manutentione banchi in lucro & non in damno fol. 399. dec. 2.

ad Cambium poſſunt eſſe captæ pecuniæ à mercatore pro manutentione banchi, & pro illis ſoluerit tot pro centenario, & mercator non fuerit in damno fol. 399. dec. 2.

Cambium proprijs pecunijs ſoluen. an ad ſoluentem, an vero ad committentem, damnum fallimenti ſpectet fol. 399. dec. 2. & ibi add. a.

Camerarij ſunt aliqui extra muros qui portant veſtem rubeam, & non ſunt Cubicularij fol. 271. dec. 2.

diſſe-

differentia eſt inter Camerarios, & Cubicularios fol. 171. dec. 2.

Cancellaria Apoſtolica, & Campus Floræ dicuntur loca magis publica, quàm Eccleſia Sancti Petri, & Palatium Apoſtolicum fol. 94. dec. 1.

Cancellariæ officiales ſolent conſuli à Rota in his, quæ concernunt expeditionem literarum fol. 255. dec. 17. & ibi addit. a. & eorum relationi ſtatur ibid.

Cancellatio in vna parte facta in altera vero nõ, ſi eſt facta propter ſuperfluitatem nihil operatur fol. 264. dec. 23. dicas tamen quod declarat mentem delentis ibid.

Cancellationes non ſolent fieri poſtquam gratiæ vel conceſsiones fecerunt ſuum exequutionis curſum fol. 265. dec. 23.

Cancellatio oſtendit non eſſe conceſſum, ſed negatum, quod in cancellatura continetur fol. 263. dec. 23.

Canonicatus Collegiatæ Eccleſię inferioris Cathedrali collatio, ſeu electio ſpectat ad Capitulum, & ſola inſtitutio ad Epiſcopum fol. 271. dec. 27.

Canoniſtæ potius, quàm Theologi conſulendi ſunt in materia an aliquis ordo ſit de mendicantibus, vel non, & an intra annum probationis poſsit emitti Profeſsio fol. 422. dec. 3.

Capitularis delinquens, & illius conſanguineus non debent interuenire, quando conſulitur Capitulum ab Epiſcopo fol. 93. dec. 2.

Capitularium, ideſt eorum, qui ſunt de capitulo non eſt neceſſaria nominatio niſi in alienatione bonorum, & in arduis fol. 304. dec. 1.

Capitulis correſpectiuis in diſpoſitione exiſtentibus labes vnius totam diſpoſitionem inficit fol. 388. dec. 1.

Cap. cum deſideres de ſent. excom. intellectus fol. 423. dec. 3.

Cap. cum ſit Romana, de appell. intelligitur de præfixione termini facta appellanti habenti legitimam perſonam ad proſequendum appellationem fol. 81. dec. 6.

Cap. fin. de dolo & contum. intellectus fol. 195. dec. 8.

Cap. cum quidam rigor non leuatur in Curia fol. 395. dec. 4.

Capitulum dicitur non locus, ſed perſonæ capitulares congregatæ pro Capitulo fol. 92. dec. 1.

Capitulum eſt conſulendum ab Epiſcopo in cauſis grauibus fol. 92. dec. 1.

Capitulum eſt conſulendum ab Epiſcopo in delicto commiſſo ab vno ex capitularibus fol. 93. dec. 2. Amplia vt ibid.

Cap. fin. qui matr. accuſ. poſſ. intellectus fol. 473. dec. 3.

Cap. fin. de dilat. intellectus fol. 195. dec. 8.

Cap. ignorantia de reg. iur. in 6. extenditur ad Moniales fol. 422. dec. 3.

Cap. illud de cler. excom. miniſtr. intellectus fol. 423. dec. 3.

Cap. literas de conceſ. præb. reſtringitur ad canonicatus fol. 252. dec. 15.

Cap. non ſolum de regul. & tranſeunt. ad relig. loquitur tantum de mendicantibus fol. 174 dec. 5.

Cap. Odoardus de ſolut. remedium non datur contra exequutoriales in ſpolio fol. 342. deciſ. 1.

Cap. peruenit de fideiuſ. remedium non habet locum in clerico, qui habet bona vendibilia fol. 340. dec. 1.

Cap. peruenit de fideiuſ. remedium non datur contra exequutoriales in ſpolio fol. 382. deciſ. 1.

Cap. 1. de eo qui mit. in poſſeſ. rei rem. cauſa intellectus fol. 278. dec. 32.

Cap. 1. de poſtul. prælat. intellectus fol. 423. dec. 3.

Cap. quicunque 16. q. 7. intellectus, non dat ordinem in ſoluendis decimis, ſed mandat quod non fiat diminutio in decima ſoluenda vini, vel tritici fol. 356. dec. 1.

Cap. ſi vero de iu. patr. intelligitur de vero patrono, qui habuit ſententiam & rem iudicatam, qui vno actu acquirit quaſi poſſeſsionem præſentandi fol. 368. dec. 7.

Cappella exiſtens Florentiæ ſubiecta Epiſcopo Feſulano, non dicitur eſſe Florentiæ nec eſt diœceſis Florentinæ fol. 238. dec. [illegible]

Captatoria inſtitutio, & captatoria voluntas idem fol. 356. dec. 6. & ibi addit. a.

Captatoria inſtitutio, quæ dicatur vide fol. 356. dec. 6. & ibi addit. a.

Captatoria non cadit in donatione, prout in teſtamento fol. 356. dec. 6. & ibi addit. a. limita quod cadit in donatione cauſa mortis ibid.

Captatoria voluntas an permittatur in cauſa pia fol. 356. dec. 6. & ibi addit. a. & an poſsit conſuetudine, vel ſtatuto permitti ibid.

Captatoria voluntas dicitur ex eo quod eſt deceptoria fol. 356. dec. 6. & vbi addit. a.
Captatoria voluntas non dicitur ex eo quod teſtator inſtituerit heredem vnum eligendum à nominato ab eo fol. 335. dec. 6.
Captatoria volontas tunc dicitur quando ſubſtantia inſtitutionis committitur alienæ voluntati fol. 355. dec. 6. non autem quando perſona inſtituta eligenda ponitur in voluntate alterius ibid.
Cardinales comprehenduntur ſub regula de publicandis reſignationibus fol. 44. dec. 23. & ibi addit. a.
Cardinales comprehenduntur ſub regulis editis in prima æditione, non autem poſt primam æditionem fol. 44. dec. 23. & ibi addit. a.
Cardinales in derogatione generali comprehenduntur fol. 414. dec. 10. amplia etiam in materia eis præiudiciali ibid.
Cardinales non comprehenduntur ſub Regulis Cancellariæ propter eorum eminentiam fol. 271. dec. 27.
Cardinales, qui nunquam fuerunt in Curia non gaudēt quibuſdam indultis eis conceſsis fol. 249. dec. 12. & ibi addit. a.
Cardinales quomodo poſsint abeſſe à Curia fol. 249. dec. 12. & ibi addit. a.
Cardinales ſuccedunt loco ordinariorum in collatione beneficiorum patrimonialium fol. 249. dec. 12. & ibi addit. a.
Cardinales vt comprehenduntur ſub aliqua diſpoſitione regulariter eſt de illis facienda ſpecialis mentio fol. 45. dec. 23. & ibi addit. a.
Cardinales vt vtantur indultis ſibi conceſsis propter acceſſum ad Curiam, tenentur in ea reſidere fol. 249. dec. 12. & ibi addit. a. limita niſi abſint à Curia de licentia Papæ ibid. vel niſi reſideant in Eccleſijs ſuis ibid.
Cardinalis de Ferraria erat Archiepiſcopus Mediolan. fol. 271. dec. 27.
Cardinalis Sanctorum Quatuor ſenior, fuit maximus Curialis, & practicus fol. 254. dec. 27. eius recollecta allegantur ibid.
Cardinalium priuilegia, vide fol. 6. dec. 2. & ibi addit. b. & fol. 249. dec. 12. & ibi add. a.
Caſſad. dec. 1. de appel. in fin. vbi dicit, quod appellatio extraiudicialis non facit litem, debet intelligi ante commiſsionem cauſæ talis appellationis fol. 100. dec. 7.
Caſſad. dec. 1. & 2. de conceſ. præben. approbatur fol. 297. dec. 9.
Caſſad. dec. 5. de reſtit. ſpol. dum loquitur in ſpoliato, vt poſsit proſequi poſt quodcunque tempus contra quoſcunque extenditur etiam ad ſubrogatum in ius alterius etiam quo ad exequutoriales obtentas contra intruſum à defuncto fol. 155. dec. 5.
Caſſad. dec. 7. de reſtit. ſpol. quod actio ſpolij tranſeat in ſingularem ſucceſſorem approbatur fol. 117. dec. 3.
Caſſad. dec. 10. de præb. & dec. 28. & 29. circa legitimationem reprobatur fol. 386. deciſ. 4.
Caſſatio penſionis non poteſt fieri ſinè conſenſu caſſantis fol. 310. dec. 2.
Caſſatio penſionis ſinè Papa fieri poteſt fol. 310. dec. 2.
Caſſatio verborum in gratia arguunt denegationem gratiæ in ea parte fol. 59. dec. 35.
Caſſatura denegationem inducit fol. 265. dec. 23. & ibi addit. d.
Caſſatura gratiæ, ſeù indulti præſupponit ſignaturam factam à Papa fol. 265. dec. 23. & ibi addit. g.
Caſſatura vnius partitæ in libro mercatorum præſumitur reaptata fol. 265. dec. 23. & ibi addit. d.
Caſtr. conſ. 12. col. 2. vol. 1. dum tenet, quod mandatum procuræ poſt quatuor annos præſumitur reuocatum, reprobatur fol. 54. deciſ. 31.
de Caſu fortuito, vide fortuito.
Caſus fortuiti non præſtantur in bonæ fidei iudicijs fol. 316. dec. 5. & ibi addit. b.
Caſus fortuitus dicitur ille, qui communi opera nunquam fuit viſas fol. 316. dec. 5. & ibi addit. b.
Caſus fortuitus non comprehenditur ſub generali diſpoſitione, niſi de illis fiat mentio ſpecialis fol. 315. dec. 5. & ibi addit. b.
Caſus fortuitus non continetur appellatione periculi fol. 315. dec. 5. & ibi addit. b.
Caſus fortuitus non dicitur inſolitus fol. 315. dec. 5. & ibi addit. b.
Caſus fortuitus qualiter conſideretur fol. 316. dec. 5. & ibi addit. b.
Caſus fortuitus, qui potuit præuideri, & non fuit præuiſus culpæ aſcribitur fol. 315. dec. 5. & ibi addit. b.
Caſus fortuitus quomodo probetur fol. 316. dec. 5. & ibi addit. b.
Caſus inſolitus dicitur contingere præter omnē

cogita-

cogitationem, & veriſimilitudinem fol. 315. dec. 5. & ibi addit. a.

Caſus per partes veriſimiliter non cogitatus, non venit per quaſcunque clauſulas fol. 315. dec. 5.

Cauſa auocata dicitur ſtatim, quod Papa cœpit de ea cognoſcere fol. 222. dec. 12. & ibi addit. a. & an operetur nullitatem poſtea geſtorum per Iudicem ipſius auocationis inſcium ibid.

Cauſa commiſſa contra intruſos, ac omnes & ſingulos ſua intereſſe putan. & citatione decreta, ac cauſa inſtructa, ſi alius in vim commiſsionis ab eo impetratæ cum clauſula quã, & quas obtinuerit ſe admitti ad cauſam pro ſuo intereſſe in ſtatu, & terminis in quibus reperitur, ac primum mouentem cauſam citari fecerit iuxta formam ſuæ commiſsionis, primus dicitur actor, & ſecundus reus fol. 88. dec. 5.

Cauſa deuoluta ad Curiam non poteſt extrahi de Curia niſi de certa ſcientia Papæ fol. 221. dec. 12. & ibi etiam addit. a.

Cauſa fatua & iniuſta nunquam in delinquẽtem præſumitur, niſi vehementibus coniecturis, & præſumptionibus probetur fol. 76. dec. 3. & ibi addit. b.

Cauſæ graues dicuntur matrimoniales ſpirituales, & corporales fol. 173. dec. 5.

Cauſa inſtructa quando dicatur fol. 145. dec. 1. & ibi addit. b.

Cauſa mediata dicitur potius occaſio, quàm cauſa fol. 242. dec. 7.

Cauſa quæ dependet à voluntate Principis, dicitur impoſsibilis de facto fol. 351. dec. 3.

Cauſa ſemel deuoluta ad Curiam ibi ſemper remanet tractanda fol. 222. dec. 12. & ibi addit. a.

in Cauſis beneficialibus ſuper beneficijs capitularibus de ſtylo, & communi practica Rotæ condemnationes non fiunt niſi cum fructibus perceptis fol. 240. dec. 6.

Cautio l. is à quo ff. de rei vendic. non eſt interponenda, quando adeſt præiudicium irreparabile, vel eſt periculum inhoneſtæ mulieris fol. 139. dec. 19.

Cedere liti & iuribus, quis non tenetur ſi non eſt in ſententia condemnatus fol. 219. dec. 9.

Cedere, nec de diſcedendo à moleſtationibus promittere non tenetur is contra quẽ vti prætendens ius in beneficio fuit lata ſententia, quæ ob non appellationem fecit tranſitum in iudicatum, ac decretæ, & intimatæ exequutoriales; ſed ſufficit quod pareat rei iudicatę fol. 219. dec. 9.

Cedens beneficium abdicat à ſe poſſeſsionem ciuilem & naturalem, licèt ipſæ remanere poſsit in detentatione fol. 140. dec. 10.

Cedens bonis Romæ aſcendit Leonem marmoreum in ſchalis Capitolij poſitum, & nates percutiens, dicit cedo bonis fol. 344. dec. 2. & ibi addit. c.

Cedens bonis ſi ad pinguiorem fortunam reuertatur conuenitur tantum in id, quod poteſt facere pro eo, in quo debitor poſt ceſsionem remanſit fol. 344. dec. 2. & ibi addit. c. limita niſi ceſſerit vituperoſæ, vt puta in loco publico nudus vadat, vel poſteriora ter ad lapidem, vel columnam percutiat, nam tunc eſt prorſus liberatus à debito ibid. & tunc ſit infamis, alias ſecus ibid.

Cedens liti & cauſæ poſt decretam citationem, ante illius exequutionem videtur tacitè reuocare procuratorem, qui citationem exequi curauit fol. 164. dec. 14.

Cedens liti, & cauſæ quo ad ſe egit actum purum & perfectum, licèt reuocabilem in euentum, quod ceſsionarius nollet acceptare fol. 164. dec. 14.

Cedens non eſt integer teſtis ad probandum acceptationem, & prouiſionem ſibi factam fol. 181. dec. 3.

Cedens omni viri, quod habebat ad fauorem vnius, non eſt idoneus teſtis pro illo contra collitigantem cedentis fol. 180. dec. 3.

Cedens quando non poſsit litem ſuſcitare fol. 165. dec. 14. & ibi addit. a.

Cedens quando poſsit præiudicare ceſsionario poſt ceſsionem fol. 165. deciſ. 14. & ibi addit. a.

Cedentes in omnibus caſibus, in quibus admittuntur ad ceſsionem bonorum non poſſunt amplius moleſtari ſuper debitis fol. 344. deciſ. 2.

Cedenti aſſerenti rem ceſſam ad ſe ſpectaſſe nõ eſt credendum fol. 181. dec. 3.

Cedentis & Ceſsionarij iuris conſolidatio tunc procedit, quando dubitatur an ceſsionarius poſsit agere propter debilitatem iuris ſui tituli fol. 98. dec. 4. ſecus ſi quis excludatur non propter defectum iuris, ſed propter negligentiam ibid.

Cedentis & ceſsionarij ius dicitur confuſum, & facta vna eſſentia inſeparabilis, & ideo ceſſionarius poteſt ratione vtriuſque iuris agere fol. 98. dec. 3.
Cedentis ius inefficax in ſua perſona eſt etiam inefficax in perſona ceſsionarij fol. 94. deciſ. 3.
Cedentis ius poſtquam ceſsit eſt in ſua perſona inefficax fol. 97. dec. 4.
Cenſurari quis poteſt propter culpam fol. 422. dec. 3.
in Cenſuras, vt quis incurrat requiritur intimatio ſpecialis fol. 157. dec. 7. & ita practicatur ibid.
de Cenſuris incurrendis non agitur ex eo, quod lapſo termino exequutorialium intimatarum per aliquem ſtatim intruſus tanquam contumax incidat in cenſuras in eis contentas fol. 158. dec. 2.
Certus amplius certificari non debet fol. 180. dec. 1.
Ceſsio bonorum quando non ſit admittenda fol. 345. Dec. 2. & ibi addit. c.
Ceſsio facta in fauorem alterius vſquequo ceſſionarius illam acceptet dicitur eſſe in pendenti, & nihil operatur fol. 164. dec. 14. interim tamen nihil debet innouari ibid.
Ceſsio iuris & litis metu facta eſt nulla fol. 17. dec. 3.
Ceſsio iuris, litis, & cauſæ cum clauſula, ſiuè præmiſſo, ſiuè alio quouis modo, aut ex alterius cuiuſcunque perſona facta de beneficio ab vno ex colligantibus alteri colliganti capit beneficium prædictum ſi vacauerit per obitum poſsidentis, non obſtante collatione de eo facta alteri per Papam fol. 239. dec. 5.
Ceſsio licèt ſtet in pendenti vſque quo fuerit acceptata à ceſsionario, tamen declarat animum cedentis fol. 165. dec. 14.
Ceſsio litis & cauſæ extinguit litem etiam ſi ſit facta ſinè admiſsione iudicis, & parte abſente fol. 34. dec. 14. & ibi addit. b.
Ceſsio litis & cauſæ obſtat volenti agere ad beneficium, non tamen ad fructus fol. 165. dec. 14. & ibi addit. a.
Ceſsionarius in beneficio ante acceptationem ceſsionis ab alio factæ dicitur habere intereſſe fol. 256. dec. 18.
Ceſsionarius ſi compareat, & proteſtetur nihil fieri niſi ipſo citato non videtur acceptaſſe prætenſum ius ceſſum fol. 255. dec. 18.
Ceſsionarius, qui iure ceſſo agit ex perſona ſua agit fol. 97. dec. 4.
ex Ceſsione vnius non præſumitur, quod Papa voluerit dare duos canonicatus in eadem Eccleſia fol. 256. dec. 19.
poſt Ceſsionem facta ſunt nulla fol. 164. dec. 14.
Ceſsionis bonorum triplex eſt effectus fol. 345. dec. 2. & ibi addit. c.
ex Ceſsione litis, & cauſæ declaratur animus cedentis quod non vult litigare fol. 164. deciſ. 18.
Ceſsionis rei, vel plurium rerum ſimpliciter factæ, vel factarum appellatione non venit ceſſio litis cauſæ & iurium, & id ratione mixturæ, vt euitetur litium procelatio, & quarumcunque fraudum, quæ circa reſignationes poſſunt adhiberi fol. 34. deciſ. 14. & ibi addit. b.
Ceſsio non extinguit litem niſi ſequuta poſſeſſione etiam ad impediendum curſum triennalis fol. 165. dec. 14. & ibi addit. a.
Ceſsio præſumitur ſimulata, ſi non conſtat quo titulo ſit facta fol. 34. dec. 14. & ibi addit. b.
Chorus dicitur locus, in quo canonici & alij de Eccleſia ſunt ad diuina peragenda fol. 92. deciſ. 1.
Chorus non dicitur locus in quo Canonici, & alij de Eccleſia ſolent eſſe, ſi illi non adſint, ſed dicitur locus chori fol. 92. dec. 1.
Citatio debet fieri per diem ante, alias non tenet fol. 107. dec. 12. & ibi addit. a.
Citatio debet nominatim & ſpecificè fieri quando pars, quæ lædi poteſt eſt certa fol. 195. deciſ. 8.
Citatio domi non eſt facienda cum diligentia de perquirendo, ſi non eſt prima pro introductione cauſæ, ſed alia fol. 144. dec. 2.
Citatio ex cauſa tolli poteſt fol. 126. dec. 1. & ibi addit. a.
Citatio facta domi contra procuratorem, qui primo fuit citatus perſonaliter, vel qui comparuerat perſonaliter in iudicio, valet fol. 144. dec. 2.
Citatio generalis facta diligentia de perquirendo, quando iudicium eſt introductum, & pars ſe abſentauit, vel quando reus ſubeſt illi iudici ratione domicilij, qui citationem fecit, ſufficit fol. 195. dec. 8. ſecus autem quando iudicium non eſt inchoatum, nec pars eſt citata, & non habet domicilium vbi iudex cognoſcit;

gnoſcit, quia tunc citatio debet decerni ad locum domicilij, vel habitationis; & tunc ſi non fuerit repertus citandus, debet fieri citatio ad domum, vel in eccleſia Cathedrali, vel in loco, vbi beneficium, de quo agitur eſt ſitum ibid.

Citatio inualida nihil operatur fol. 165. deciſ. 14. & ibi addit. b. declarat procedere quando citatus non comparuit ſecus è contra, quia tunc efficitur valida ibid. 2. limita niſi ad notitiam citati peruenerit ibid.

Citatio nulla nihil operatur fol. 164. dec. 14.

Citatio nulla non afficit citatum, vt teneatur comparere ad allegandum priuilegium fol. 165. dec. 14. & ibi addit. b.

Citatio operatur litis exordium, fol. 95. dec. 1.

Citatio per contradictas eſt generalis, & non valet, quando eſt certa perſona cuius intereſt folio 90. dec. 7.

Citatio per edictum non valet, quando perſona eſt certa, vel ſciri poteſt fol. 195. dec. 8.

Citatio perſonalis requiritur ad introducēdam litem fol. 146. dec. 2.

Citatio principalis requiritur ad litem introducendam fol. 75. dec. 3. Amplia vt etiam procedat in eam, quæ per tranſactionem fuerat ſequuta, & ea non obſtante renouata ibid.

Citatio pro ſingulis diebus, & horis eſt nulla tanquam incerta, & vaga fol. 183. dec. 4. & ibi etiam addit. c.

Citatio ſi eſt facien. in audientia contradictarū, & in Baſilica Sancti Petri, & Palatio Apoſtolico; & ob vacantias fuerit exequuta præter audientiam contradictarum in Cancellaria Apoſtolica, & in Campo Floræ dicitur bene exequuta fol. 94. dec. 1.

Citatio vaga, & nimis generalis, & incerta non valet, nec arctat citatum fol. 89. dec. 6.

Citatio valet, licet totus tenor illius non fuerit perlectus, ſed tantum ſubſtantialia fol. 89. dec. 6.

ſine Citatione qui ſententiam ferre poſsint, vide fol. 220. dec. 10. & ibi addit. b.

ſine Citatione ſufficit præſentia, qui citari debebat fol. 165. dec. 14. & ibi addit. b.

Citationis defectus eſt potentior cæteris defectibus fol. 143. dec. 1. & ibi addit. a. & non poteſt ſuppleri per Principem ibid.

Citationis exequutio facta ad valuas Eccleſiæ tempore diuinorum non valet, niſi ſit expreſſum, quod eo tempore multi intrabant & exibant fol. 94. dec. 1. & ibi addit. c.

Citationis notitia quomodo probetur perueniſſe ad notitiam citati fol. 165. dec. 14. & ibi addit. b.

Citationis perſonalis diligentia ſufficit ſemel adimpleta in introductione cauſæ fol. 144. dec. 2.

Citationis ſubſtantialia quæ ſint fol. 89. dec. 6. & ibi etiam addit. a.

Citatus impeditus debet allegare impedimentum, alias ſententia contra eum lata mero iure tenet fol. 223. dec. 2.

Citatus vigore commiſsionis tenetur mittere, vel conſtituere procuratorem inſtructum in cauſa etiam ad omnia, quæ poſſunt prouenire, & impetrari contra ipſum lite pendente fol. 87. dec. 4.

Claudicij in ſpec. fæud. fol. vlt. col. fin. verſic. dubium eſt an locatio ad vitam, opinio, quod in locationibus ad vitam habeat locum Conſil. generale, de quo in c. 2. §. ſane de decim. in 6. reprobatur fol. 317. dec. 7.

Clauſula addita in fine ſupplicationis, erectionis dignitatis in Cathedrali (ſinè præiudicio præſentium dignitates obtinentium) ſi in reformatione eiuſd. ſupplicationis fuerit addita clauſula (ſinè præiudicio) ſimpliciter, non reſtringitur per dictam vltimam clauſulam fol. 8. dec. 5.

Clauſula (ad perpetuam rei memoriam) poteſt poni in literis, licèt non ſit in ſupplicatione fol. 8. dec. 5. declaratur procedere in materijs perpetuis ibid.

Clauſula (amoto quomodolibet detentore) non operatur niſi iuris ordine ſeruato fol. 126. dec. 7.

Clauſula (amoto quouis illicito detentore) quando habeat locum fol. 127. dec. 7. & ibi addit. e.

Clauſulæ annullantes omnes prouiſiones factas & faciendas intelligi debent de prouiſionibus inualidis fol. 191. dec. 4.

Clauſula (attento quod vtraque pars ſupplicat) intelligitur diſtributiuè, nō autem copulatiuè, videlicet ſufficit quod vnuſquiſque ſupplicet pro his, quæ ad ipſum ſpectant, licet non ſupplicet pro ſpectantibus ad aliam partem fol. 36. dec. 16.

Clauſula (cum facultate prorogandi) intelligitur de ſecunda prorogatione ſi prima non eſt ſortita effectum fol. 229. dec. 7.

Clau-

Digitized by Google

Clauſula (cum poteſtate citandi) in commiſſione poſita intelligitur, quod citatio & diligentia debeat fieri in loco domicilij, & non reperta parte edictum poni in Eccleſia fol. 195. dec. 8.

Clauſula de ſtylo apponi ſolita ſi fuerit pretermiſſa cenſetur appoſita fol. 322. dec. 11.

Clauſula (detur deuolutio diſpoſitiuè) appoſita in fine ſupplicationis, in qua prouidetur de beneficio vti vacan. certo modo, ſiuè per obitum, ſiuè per execrabilitatem, ſiuè per deuolutionem, ſiuè alio quouis modo importat, quod collatio non valet ſi non probetur deuolutio fol. 254. dec. 17. amplia etiam ſi in literis non adſit dicta clauſula ibid. declara tamẽ limitationem ſi in literis in narratiua ſit inſertum, qualiter beneficium vacauit certo modo, vel per execrabilitatem, &c. & tanto tempore vacauerit, &c. & ſic narretur deuolutio copulatiuè ibid. amplia etiam ſi in literis Papa diſpoſitiuè dicat prouidere etiã per execrabilitatem, in qua inducitur reſeruatio, & ceſſat deuolutio ibid. vbi etiam addit. a.

Clauſula (dummodo) conditionalem diſpoſitionem inducit fol. 323. dec. 11. & ibi addit. b.

Clauſula (dum tamen beneficia generali reſeruatione reſeruata non ſint) in alternatiua Epiſcoporũ apponi ſolita; non intelligitur de reſeruatione Reg. ſed de alia fol. 289. dec. 13.

Clauſulæ, & decreta poſita in gratia expectatiua ſunt acceſſoria ad gratiam fol. 293. dec. 10. & ideo limitanda, quando gratia haberet effectum, videlicet poſt acceptationem ibid.

Clauſula (& non aliàs aliter nec alio modo) importat conditionem ſuſpenſiuam, & facit vt nihil videatur actum fol. 78. dec. 3. & ibi addit. a. & eſt limitatiua, ac præſeruatiua actus ibid. & generaliter quid operetur ibid.

Clauſula (etiam coram Notario & teſtibus) poſita in prouiſione beneficij facta à Papa vti de beneficio vacan. per reſignationem importat, quod admittit reſignationem factam coram quocunque non habente poteſtatem fol. 43. dec. 22.

Clauſula (ex certa ſcientia) non operatur, vt quis poſsit iure ſuo priuari, niſi exprimatur fol. 126. Dec. 7.

Clauſula (ex nunc prout ex tunc) quando ſit vtilis, & quid operetur fol. 259. dec. 21.

Clauſula (ex nunc prout ex tunc) retrotrahit gratiam & actus fol. 259. dec. 21.

Clauſulæ generales contentæ in Reg. Pauli III. reuocatoria facultatum conceſſarum, &c. cũ non faciant mentionem iuriſpatronatus ad illud ſe non extendunt fol. 376. dec. 11.

Clauſula generalis in fine poſita poſt omnia ſpecificata comprehendit omnes caſus requirentes ſpecialem mentionem fol. 9. dec. 5. & ibi addit ſecunda.

Clauſula generalis (necnon oĩa & ſingula beneficia cum cura, & ſine cura etiam ex diſpenſationibus quæcunque & quotcunque) in impetrationibus apponi ſolita, ſufficit vt impetrans non teneatur facere aliam mentionem beneficiorum, quæ obtinet fol. 251. dec. 14.

Clauſula generalis non comprehendit ſpecialia fol. 21. dec. 6.

Clauſula generalis non refertur ad ſpecificata fol. 250. dec. 13.

Clauſula illa (ſint caſſa & annullata omnia, quę ex tali priuatione prouenerunt) in aliqua diſpoſitione poſita, iuri quæſito non præiudicant fol. 121. dec. 5.

Clauſula in commiſsione poſita (quod procedatur, prout in beneficialibus) importat vt procedatur ſũmariè fol. 9. dec. 6. amplia primo, & ſi cauſa non eſſet prorſus in beneficialis ibid. amplia ſecũdo, & ſic cauſa eſſet prorſus profana ibid.

Clauſulæ inſectiuæ multum operantur fol. 124. dec. 6.

Clauſula in fine poſita refertur ad omnia præcedentia fol. 9. dec. 5. & ibi addit. 2. fallit quãdo eſt perfecta determinatio ibid. item fallit quando militat diuerſa ratio ibid.

Clauſula in fine ſupplicationis poſita reſtringit totam gratiam fol. 254. dec. 17.

Clauſula (in omnibus, & per omnia) appoſita in mandato operatur, vt comprehendat ea, quæ aliàs non comprehenderentur fol. 27. dec. 11. & ibi addit. b.

Clauſula (latiſsimè extenden.) in ſupplicatione poſita operatur, quod licet in ſupplicatione petitum, & conceſſum fuerit, vt per breue expediatur, vt poſsit expediri per bullam fol. 5. dec. 1.

Clauſula prædicta derogat omnibus impedimẽtis, & ſe extendit ad litigioſa fol. 5. dec. 1.

Clauſula (litis conſortis) quando non proſit fol. 222. dec. 1. & ibi addit. a.

Digitized by Google

Clauſula motu proprio cum decreto irritanti appoſita in collatione Papæ inficit titulum, & poſſeſsionem collationis ordinarij fol. 243 dec. 7. & ibi addit. b.
Clauſula (motu proprio) in literis Apoſtolicis de capienda poſſeſsione appoſita non poteſt operari, quod quis iuris ordine non ſeruato à poſſeſsione eijciatur fol. 126. dec. 7.
Clauſula (motu proprio) non firmat priuilegium contra ius alterius fol. 177. dec. 7. & ibi addit. d. nec operatur in eius præiudiciũ, ſicut nec in diſpenſatione, vt nõ dicatur odioſa ibid. reddit diſpoſitionem fauorabilem etiã ſi cum eo concurrat cauſa publicam vtilitatem reſpiciens ibid. tollit impetrationem, & omnes eius effectus ibid. facit ceſſare oppoſitionem de nullitate ibid.
Clauſula (motu proprio) non prodeſt niſi illis qui ſunt in ea nominati fol. 127. dec. 7. & ibi addit. c. & tollit ius concurrentis ibid.
Clauſula (motu proprio) tollit omnem obreptionem fol. 427. dec. 4.
Clauſula (non obſtante) æquiparatur clauſulæ ex certa ſcientia fol. 126. dec. 7.
Clauſula (non obſtante collatione alteri facta) in gratia appoſita intelligitur de collatione inualida fol. 126. dec. 7.
Clauſulæ (non obſtante & motu proprio) non præiudicant tertio, niſi expreſsè dicatur non obſtante conceſsione facta tali, fol. 26. dec. 7.
Clauſula (non obſtante) qñ veniat neceſſariò ponenda in literis fol. 283. dec. 1. & ibi add. d.
Clauſula (non obſtante) quid operetur fol. 283 dec. 1. & ibi addit. d.
Clauſulę (non obſtante) virtutem vide fol. 283 dec. 1. & ibi addit. d.
Clauſula (non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis) quid operetur fol. 283. dec. 1. & ibi addit. d.
Clauſula (quam & quas) in commiſsione poſita comprehendit poſſeſſorium, & petitorium fol. 9. dec. 6. & comprehendit æquè negotium principale ibid. in addit. b. & operatur vt iudex poſsit procedere ẽt non conſtito de appellatione, dummodo appellatio ſit à grauamine ibid. addit. & quid in ſpolio ſimplici, & quando non operetur ibid. in addit.
Clauſula (quam & quas) in commiſsione poſita non mutat iudicium cœptum fol. 89. dec. 5. & quod competit ibid.
Clauſula (quomodocunque, & qualitercunque) quid operetur, & quando intelligatur conceſſa à Papa fol. 70. dec. 2. & ibi addit. c.
Clauſula (quoquomodo & qualitercunque, & ſimiles in acceptatione beneficij vacantis per obitum) tunc demum in commodum acceptantis operatur, cum vacat beneficium non in menſibus reſeruatis, ſed ordinarij fol. 70. dec. 2. & ibi addit. c.
Clauſula prædicta non poteſt ſuſtinere actum in quo verba ſunt clara pro nullitate fol. 70. deciſ. 2. & ibi addit. d. oſtenditque claram mẽtem diſponentis, quod ſaltim in genere cogitauit de validitate actus ibid. & quando eſt adiecta clauſula (& aliàs) ſtat ampliatiuè ibid. & ſi eſt appoſita in contractu donationis nihil operatur in alio modo recedente ab expreſſo ibid.
Clauſula (quorum tenores) comprehẽdit prouiſiones habentes clauſulas derogatorias fol. 5. dec. 1.
Clauſula (quouis modo) an extendatur ad beneficia vacantia in curia per obitũ non facta mẽtione eiuſd. in ſpecie contra regulã generalem reſeruationum fol. 70. dec. 2. & ibi add. b.
Clauſula (quouis modo) in prouiſione beneficij poſita non ſe extendit ad vacationem ex alterius perſona fol. 69. dec. 2. fallit quando clauſulæ additum eſt verbum vacet ibid.
Clauſula (ſaluo beneplacito Sedis Apoſtolicæ) in renuntiatione, ſeu permutatione beneficiorum, quæ erat ob pacta ante appoſita nulla, ſi illud ſequutum non fuerit illam non validat fol. 384. dec. 1.
Clauſula (ſaluo iure alterius) intelligitur ſemper in conceſsione Principis fol. 9. dec. 5. & ibi addit. a.
Clauſula (ſi & inquantum) appoſita in comparitione non operatur declinatoriam fori, niſi aliud appareat fol. 224. dec. 3.
Clauſula (ſi & in quantum) quid operetur fol. 224. dec. 3. & ibi addit. a. refertur ad iuris diſpoſitionem ibid. in appellatione operatur, quod ſi eſt admittenda cenſeatur admiſſa, aliàs non, ibid. & per eam iudices à ſe abdicãt iuriſdictionem ibid.
Clauſula (ſiuè præiudicio) eſt præſeruatiua fol. 9. dec. 5. & ibi addit. a.
Clauſula pdicta requirit cauſæ cognitionẽ ibid.
Clauſula prædicta dicitur conditionalis ibid.
Clauſula prædicta ſubintelligitur in reſcriptis Principis ibidem, fallit niſi de contrario appa-

appareat ibidem.

Clauſula (ſinè præiudicio) in fine poſita, an ſit ad omnia trahenda fol. 9. dec. 5. & ibi add. 2.

Clauſula (ſine præiudicio iuris tertij) intelligitur in qualibet gratia Principis fol. 127. dec. 7. & ibi addit. d.

Clauſula (ſine præiudicio regreſſus) quomodo intelligenda fol. 9. dec. 5. & ibi addit. a.

Clauſula (ſine præiudicio ſimiles gratias haben.) quomodo intelligenda fol. 9. dec. 5. & ibi addit. a.

Clauſula (ſine retardatione ſolutionis penſionis) quam vim habeat, & quos effectus producat fol. 103. dec. 9. & ibi addit. c. & quid operetur in literis, ex quibus oritur exceptio nullitatis ibid.

Clauſula (ſiuè præmiſſo ſiuè alio quouis modo) aut ex alterius cuiuſcunq; perſona &c.) comprehendit vacationem per obitum fol. 239. dec. 5. eſt interpretanda in præiudicium concedentis ibid. in addit. a. & quid operetur ibid.

Clauſula (ſummariè) importat quod valet ſententia etiamſi non ſit in totum conformis libello fol. 10. dec. 6. & ibi addit. d. & contineat aliquid extra petita ibid. & omnes ſolemnitates iuris ciuilis omitti poſſunt præter citationem, & neceſſarias probationes ibid. & propter huiuſmodi clauſulam cenſetur iudex delegatus ibid. & de alijs effectibus dictę clauſulæ ibid.

Clauſula (toties quoties) in pœnalibus appoſita intelligitur vt pœna pluries committatur, & peti poſſit fol. 229. dec. 7. & ibi addit. a.

Clauſula (totius negotij principalis) in commiſſione cauſæ appellationis à diffinitiua operatur, quod iudex poteſt omiſſo negotio appellationis pronuntiare in negocio principali prout in prima fol. 224. dec. 6.

de Clauſulis vide in verbo verba.

Clem. ad compeſcendum de ſequeſtr. poſſeſſ. & fruct. quo ad illius pœnam circa violationem ſequeſtri habet locum quando ſequeſtrum fuit poſitum poſt ſententiam diffinitiuam in poſſeſſorio, vel petitorio latam, ſecus ſi ſuper attentatis fol. 166. dec. 1. amplia etiamſi in ſententia ſuper attentatis fuerit dictum, quod diffinitiuè pronuntiatur ibid. & cum ſit pœnalis non debet extendi de vno caſu ad alium ibid.

Clem. 1. de probat. loquens in Papa, quod ſibi aſſerenti de inueſtitura facta ſit credendum, procedit in Imperatore fol. 333. dec. 3.

Clem. 1. de renunc. declaratio. fol. 48. dec. 36. fol. 49. dec. 27.

Clem. 1. de renunt. quo ad intimationem facien. in reſignationibus beneficiorum eſt vſu recepta fol. 77. dec. 2.

Clem. vnica de renunciat. intellectus fol. 37. dec. 17.

Clem. vnica de conceſ. præben. procedit vbi agitur de amiſſione gratiæ, non autem de amiſſione iuris fol. 423. dec. 3.

Clericatus illegitimi probantur per famam, aliquibus coniecturis coadiuuatam fol. 43. dec. 22. & ibi addit. b. amplia idem eſſe ex fama, & communi reputatione fol. 43. dec. 21. & ibi addit. b.

Clericatus probatur ex poſſeſſione fol. 42. dec. 21. & ibi addit. b.

Clericatus promotio probatur per vnum teſtem fol. 42. dec. 21.

Clericus ab alieno Epiſcopo in publica audientia ordinatus præſumitur de licentia proprij Epiſcopi fol. 42. dec. 21. & ibi addit. a.

Clericus conuentus in foro ſeculari ſi non opponit declinatoriam & ſuccumbat, & poſtea opponat de clericatu tenetur actori ad expenſas litis fol. 3. dec. 4. & ibi addit. a.

Clericus habens bona vendibilia non admittitur ad beneficium cap. peruenit de fideiuſ. fol. 340. dec. 1.

Clericus quod aliquis ſit ſufficit communis reputatio fol. 42. dec. 21.

Clericus reputatur ex habitu, & tonſura fol. 42. dec. 21. & ibi addit. b. & maximè ſi diù ſtetit in poſſeſſioue ibid. amplia etiam idem in quaſi poſſeſſione ibid.

Coadiutoria beneficiorum non poteſt propriè dici reſignatio, licèt formam reſignationis habeat fol. 415. dec. 10. & ibi addit. a.

Coadiutoriæ cenſentur exceptuatæ in gratijs præuentiuis fol. 414. dec. 10.

Coadiutoria concedenda alicui ſi continet futuram ſucceſsionem per indultum, an poſsit admittere derogationem indulti fol. 415. dec. 10. & ibi addit. a.

Coadiutoria cum conſenſu futuræ ſucceſsionis non venit appellatione gratiarum expectatiuarum, & materiarum præuentiuarum fol. 413. dec. 10.

Coadiutoria cum futura ſucceſsione comprehenditur inter materias præuentiuas fol. 414. dec. 10.
Coadiutoria cum futura ſucceſsione exorbitat à iure fol. 415. dec. 10.
Coadiutoria cum futura ſucceſsione non eſt materia præuentiua fol. 413. dec. 10.
in Coadiutoria cum futura ſucceſsione requiritur derogatio indulti Cardinalis fol. 414. deciſ. 10.
Coadiutoria datur propter infirmitatem folio 415. dec. 10. & ibi addit. a.
Coadiutoria datur propter ingraueſcentem ætatem, quæ verificatur in 60. annis fol. 415. dec. 10. & ibi addit. a.
Coadiutoria datur propter ſenium, quod verificatur in 70. annis fol. 415. dec. 10. & ibi addit. a.
Coadiutoria eſt exorbitans, & odioſa in ſecunda parte, quando eſt de futuro fol. 415. deciſ. 10.
Coadiutoria non poteſt exerceri, & non habet effectum niſi coadiutore ingrediente poſſeſſionem fol. 415. dec. 10. & ibi addit. a.
Coadiutoria propter ingraueſcentem ætatem iunctis infirmitatibus verificatur in 55. annis fol. 415. dec. 10. & ibi addit. a.
in Coadiutoria quæ & qualis ætas requiratur, & cui incumbat onus probandi ætatem fol. 415. dec. 10. & ibi addit. a.
Coadiutoria ſtante conſenſu poſſeſſoris habet vim reſignationis fol. 413. dec. 10. declara vt ibi fol. 414. ead. dec.
Coadiutoria ſubſiſtit de præſenti ante ingreſſum coadiutoris in poſſeſsionem, cum ſpes ſuperſit eum in futurum adipiſci poſſe folio 415. dec. 10. & ibi addit. a.
Coadiutoria ſuper Archidiaconatu poteſt concedi ſimplici clerico, dummodo maiori 25. annis fol. 415. dec. 10. & ibi addit. a.
Coadiutoriæ cenſentur exceptuatæ in derogationibus fol. 414. dec. 10.
Coadiutoriæ hodiernæ in vtraque parte ſunt odioſæ fol. 415. dec. 10.
Coadiutoriæ ſolent ſemper præſeruari de conſenſu in gratijs fol. 414. dec. 10. declara procedere in gratijs ad vacatura ibid.
Coadiutoriæ ſubiacent indultis Cardinalium fol. 414. dec. 10.
Coadiutores poſſunt deputari ad exercendum curā animarum fol. 415. dec. 10. & ibi add. a.
Coadiutori datur congrua ſuſtentatio fol. 415. dec. 10.
Coadiutori quę qualitates requirantur fol. 415. dec. 10. & ibi addit. a.
Coadiutor debet de iure dari ei, qui verè indiget coadiutore ad tempus impedimenti fol. 415. dec. 10.
Coadiutor habet adminiſtrationem in temporalibus, & ſpiritualibus fol. 415. dec. 10. & ibi addit. a.
Coadiutor non debet admitti ad coadiutoriā litigioſam niſi primo viſis eius iuribus productis: an ſint releuantia ſtante ſuſpitione calumniæ fol. 415. dec. 10. & ibi addit. a.
Cognitio cauſarum inter partes facta à iudice eſt actus quaſi poſſeſsionis fol. 227. dec. 5.
Collatio beneficij non docto de tempore vacationis præſumitur facta poſt vacationem fol. 275. dec. 30.
Collatio beneficiorum eſt de fructibus Epiſcopatus fol. 273. dec. 29.
Collatio beneficiorum vacantium ante illorum notitiam non eſt de iure prohibita, nec eſt peccatum fol. 274. dec. 30.
Collatio facta ab ordinario exiſtente in quaſi poſſeſsione liberè conferendi præfertur pręſentationi patroni non exiſten. in quaſi poſſeſsione præſentan. fol. 331. dec. 8. & ibi addit. c. ſecus ſi è contra ibid.
Collatio facta à Papa de beneficio ſacerdotali non habenti ætatem legitimam eſt nulla fol. 288. dec. 7.
Collatio facta de beneficio vti vacante, & prætendebatur vacare per priuationem, & re vera non vacabat, vt quia ſententia non fecerat tranſitum in iudicatum, ſi non ſe referat ad acta Iudicis, ſed ſimpliciter dicat vacare, valet fol. 247. dec. 11.
Collatio facta de beneficio vti vacan. per priuatione intra terminum ad appellandum eſt nulla, etiam quod poſtea non fuerit appellatum fol. 247. dec. 11. & ibi addit. a.
Collatio facta de beneficio vide impetratio.
Collatio Papæ facta de beneficio requirente, quod prouiſus ſit clericus valet, ſi is ead. die in partibus hora ſecunda noctis factus fuerit clericus fol. 229. dec. 7. & ibi addit. d.
Collationis beneficij actus non dicitur præiudicialis fol. 247. dec. 11.
Collationes beneficiorum competunt Cardinalibus, aut iure proprio, vti ordinarijs, aut in

vim indultorum à Sede Apoſtolica conceſſorum fol. 249. dec. 12. & ibi addit. a.
Collator non poteſt alterare formam collationis à principio fundatam, & ſi aliter confertur eſt nulla collatio fol. 289. dec. 7.
Collator ordinarius non poteſt fundationis terminos amouere fol. 289. dec. 7. & ibi add. d.
Collatori quando incipiat currere tempus ad conferendum fol. 289. dec. 7. & ibi addit. d.
Collecta dicitur onus extraordinarium fol. 314. dec. 4. & ibi addit. a.
Collecta regulariter imponitur pro rebus fol. 314. dec. 4. & ibi addit. d. & ratione fructuum ibid.
Collectarum exactio fit ſummariè, & paratam habet exequutionem fol. 314. dec. 4. & ibi addit. d.
Collectas imponere poteſt Vniuerſitas fol. 314. dec. 4. & ibi addit. d.
Collectas ſoluere tenetur poſsidens etiam pro tempore ſui prædeceſſoris fol. 357. dec. 2. & ibi addit. b.
Collectæ, gabellæ, & ſalarium ſunt onera extraordinaria fol. 314. dec. 4.
Collegiatæ Eccleſię inferioris Cathedrali canonicatus collatio ſeu electio ſpectat ad capitulum, & ſola inſtitutio ad Epiſcopum fol. 271. dec. 27.
Collitigans non dicitur qui conſtituit procuratorem apud acta ad cauſam pendentem, ſi de eius citatione, & admiſſione ad cauſam non conſtat fol. 162. dec. 12.
Collitigantes non debeat dari poſſeſſoribus fol. 149. dec. 3.
Collitigantia inducitur per citationis exequutionem, & per comparitionem fol. 163. dec. 12. & ibi addit. a.
Collitigantia quoad alios inducitur per citationis exequutionem fol. 222. dec. 1. & ibi addit. b. & etiam per comparitionem inducitur ibid.
Collitigantibus omnibus mortuis lis extinguitur fol. 163. dec. 12. & ibi addit. a.
Coloni clericorum non ſunt immunes à collectis fol. 314. dec. 4. & ibi addit. a. ſed hoc eſt de iure falſum, vide latè per Surdum conſ. 1. lib. 3.
Coloni clericorum ſi coguntur per Superiores laicos ad ſoluendum gabellam proportione dominica, poſſunt ſe conſeruare indemnes per retentionem, licèt de facto compellantur fol. 313. dec. 4.
Cómenda ad vitam, & vnio ad vitam ſunt eiuſd. qualitatis fol. 236. dec. 2.
ex Commenda affectio non eſt in generali reſeruatione fol. 244. dec. 9.
Commenda an currat ad annum à die habitæ pacificæ poſſeſsionis fol. 278. dec. 32. & ibi addit. b.
Commenda ceſſans in curia non comprehenditur ſub reſeruatione c. 2. de præben. in 6.
Commenda ceſſante ceſſat affectio fol. 238. dec. 3. & ibi addit. a.
Commenda differt à titulo fol. 113. dec. 16. & ibi addit. a.
Commenda durante durat antiqua vacatio fol. 245. dec. 9.
Commenda in odioſis nihil inducit, vt dicitur, quod non cauſet execrabilitatem, ſecundùm practicam Rotæ fol. 244. dec. 9.
per Commendam non dicitur Papa prouidere, fol. 245. dec. 9.
Commenda non tribuit titulum fol. 113. dec. 16. & ibi addit. a.
Commendæ comprehenduntur ſub regula de triennali fol. 112. dec. 16.
Commendæ vel ſunt temporales, vel perpetuæ fol. 113. dec. 16. & ibi addit. a. & quomodo differant ibid.
Commendæ videntur manualia beneficia folio 113. dec. 16. & ibi addit. a.
Commendatarium alicuius religionis, qui confeſſus eſt ſe eſſe, & ſic nominatus fuit extraiudicialiter, non probat eſſe talem fol. 196. dec. 1. cum hoc dependeat à competentia tituli, ſeu iuris ibid.
Commendatarius, nec poſsidet, nec dicitur habere titulum, fol. 113. dec. 16. & ibi addit. a.
Commendatarius non capiens poſſeſsionem commendæ intra annum tanquam negligens non amittit ius ſuum fol. 278. dec. 32. & ibi addit. b. limita niſi fuerit ſibi præfixum tempus ibid.
Commendatio Papæ de manuali non alterat, imò præſumitur Papam contuliſſe ſecundùm naturam & ſtatum, in quibus erat prius fol. 113. dec. 16. & ibi addit. a.
Commendatum beneficium dicitur vacare, vt prius fol. 238. dec. 4.
Commendatum beneficium ſi Prælatus conceſſerit præſumitur ceſſiſſe commendam ſibi de eo fa-

eo factam fol. 245. dec. 9. & ibi addit. b.

Commiſsio cauſæ non facit beneficium litigioſum reſpectu illius, contra quem committitur fol. 177. dec. 8. & ibi addit. a.

Commiſsio dans facultatem prorogandi ſi prima prorogatio non habet effectum cenſetur concedere facultatem prorogandi etiam pro ſecunda vice fol. 229. dec. 7.

Commiſsio data ad examinan. teſtes intelligitur tam de inductis & nominatis, quàm de inducendis & nominandis fol. 186. dec. 6.

Commiſsio iactationis, & moleſtationis comprehendit poſſeſſorium tantum fol. 9. dec. 6. fallit primo niſi dictum ſit, ita quod orator à nemine moleſtari poſsit ibid. ſecundo fallit, quando in commiſsione adeſt clauſula, quam & quas ibid.

Commiſsio obtenta ab aſſerto procuratore aduerſarij non conualidatur ex eo, quod alter aduerſarius ea vſus fuerit fol. 7. dec. 4.

Commiſsio quando propriè dicatur perſonalis, & quando tranſeat ad ſucceſſores fol. 1. dec. 4. & ibi addit. b.

Commiſsio recipiendi teſtes, & inſtrumenta nõ extenditur ad recipiendum confeſsionem fol. 188. dec. 7. & ibi addit. a.

Commiſsio ſuper iactationibus, & moleſtationibus quomodo formetur fol. 10. dec. 6. & ibi addit. a.

Commiſsio vide reſcriptum.

Commiſsionem reformantem producens tenetur producere etiam præinſertam fol. 175. dec. 6.

Commiſsiones poſt impetrationem ſunt communes fol. 87. dec. 4.

Commiſsionis data eſt attendenda, non quando exequitur fol. 189. dec. 2. ſed non ſemper addit. c. ibid.

Commiſsionis impetratio facit, quoad ſe beneficium litigioſum fol. 95. dec. 1.

Commiſsionis reformatio eſt finis, præinſerta verò eſt principium fol. 175. dec. 6. & non ſufficit producere vnam ſine alia ibid.

Committens cauſam vti actor non poteſt in eademmet cauſa petere declarari ſe reum fol. 88. dec. 5.

Comites Palatini dicuntur publicæ perſonæ, folio 387. deciſ. 4.

Communis reputatio, quid operetur fol. 211. dec. 6. & ibi addit. a. eſt ſufficiens ad probandum clericatum ibid. & ad obtinen. beneficia ibid. & facit ius ibid.

Communitas non poteſt condemnari vbi non apparet de aliquo actu geſto per eam communicato conſilio fol. 296. dec. 1.

Communitas tenetur pro rebus ad eam etiam non communicato conſilio peruentis, ſi potuit reſiſtere & non reſtitit fol. 396. dec. 1.

Communitas tenetur pro rebus ad eam peruentis etiam non communicato conſilio ſi eſt facta ditior fol. 396. dec. 1.

Communitas tenetur pro rebus in actu ſucceſſiuo, in quo durat effectus, vt puta guerra, vel rebellio, ad eam etiam non communicato conſilio peruentis fol. 396. dec. 1.

Communitas tenetur pro robaria facta ab ea etiam non communicato conſilio fol. 396. dec. 1.

Compenſandi animus & voluntas ex quibus ſignis cognoſcatur fol. 208. dec. 3. & ibi addit. a.

Compenſatio impedit initium, & curſum præſcriptionis fol. 208. dec. 3.

Compenſatio non fit de non liquido ad liquidum fol. 234. dec. 1. & è contra ibid. in addit. b.

Compenſatio non fit ipſo iure, ſed ope exceptionis fol. 234. dec. 1.

Compenſatio quid ſit, quotuplex, & qualiter fiat fol. 208. dec. 3. & ibi addit. a.

ad Compenſationem excludendam non currit præſcriptio etiamſi non fuerit oppoſita fol. 208. dec. 3.

ad Compenſationem non prodeſt obligatio præſcripta fol. 208. dec. 3. & ibi addit. a.

Compromiſso durante fatalia non currunt in cauſa appellationis fol. 230. dec. 8.

Compromiſſum ſi ſemel & inualidè fuerit factum, iterum eſt faciendum, ſtante ſtatuto, quod inter conſanguineos debeat de eorum differentiis fieri compromiſſum fol. 229. dec. 7. & ibi addit. b.

Compulſatio iurium quomodo ſit facienda fol. 8. dec. 4. & ibi addit. a. & quando iudicata bona ibid.

Compulſatio iurium vigore commiſsionis obtentæ ab aſſerto procuratore aduerſarij antequam aduerſarius commiſsionem approbaueris non valet fol. 7. dec. 4.

Compulſoriales vt ſigent, quid agendum fol. 189. dec. 2. & ibi addit. a.

Compulſorialium duæ ſunt ſpecies, generalis & ſpe-

& ſpecialis fol. 189. dec. 2. & ibi addit. a.
Conceſsio facta per Principem ad tertii præiudicium expreſſa intelligitur de modico, non de graui fol. 127. dec. 7. & ibi addit. d.
Concilium Lateranen. ſub Leo X. loquen. in diſpenſationibus non extenditur ad vniones fol. 236. dec. 2.
Concordare idem eſt quod conuenire, ideſt vnius cordis fieri fol. 75. dec. 3. & ibi add. b.
Concordata capiunt coadiutorum cum futura ſucceſsione fol. 414. dec. 10.
Concordata cenſentur ſemper excepta in generalibus diſpoſitionibus fol. 265. dec. 23. & ibi addit. c.
Concordata comprehendunt coadiutorias fol. 265. dec. 23. & ibi addit. c.
Concordata comprehendunt indulta fol. 265. dec. 23. & ibi addit. c.
Concordata, & indulta æquiparantur fol. 414. dec. 10.
Concordata Franciæ capiunt beneficium exiſtens extra illud Regnum, ſi beneficium eſt ſubiectum loco exiſtenti in Regno fol. 237. dec. 3.
Concordata Germaniæ habent locum in beneficijs iuriſpatronatus fol. 265. dec. 23. & ibi addit. c.
Concordata non comprehendunt reſeruationes fol. 265. dec. 23. & ibi addit. c.
Concordata vt ſunt fauorabilia latè ſunt interpretanda fol. 265. dec. 23. & ibi addit. c.
in Concordatis adeſt pactum, quod tolli non poteſt fol. 265. dec. 23.
Concordatis non ſolent Pontifices derogare fol. 265. dec. 23.
Concordatis per verba generalia non cenſetur derogatum fol. 265. dec. 23. & ibi addit. c.
Concordatis poteſt Papa per viam extentionis derogare fol. 265. dec. 23. & ibi addit. c.
Concordia aliquando accipitur pro diffinitione iudicij fol. 75. dec. 3. & ibi addit. b.
Concordia dicitur à coniunctione cordis fol. 75 dec. 3. & ibi addit. b.
Concordiæ ſeù tranſactionis exceptio debet opponi ad proceſſum fol. 75. dec. 3.
Concordia facta ſub beneplacito Sedis Apoſtolicæ operatur, vt denegata ab vno Pontifice ab alio poſsint concedi fol. 65. dec. 35. & ibi addit. d.
Concordiam fuiſſe de facto factam ſufficit pro verificatione narationis eius fol. 60. dec. 35. declara vt ibi.
de Concordia vbi fit mentio intelligitur de vera fol. 60. dec. 35.
Condemnatus ad fructus, & expenſas tenetur vendere bona, quæ habet, etiamſi pro eius ſuſtentatione non ſufficiant, & de pretio ſoluere fol. 345. dec. 3.
Condemnatus per tres ſententias poteſt dicere de nullitate earum, etiamſi intrauenit in poſſeſsionem lite pendente fol. 160. dec. 9.
Conditio appoſita à patre inſtitutioni filij, vel fideicommiſſo, quod in euentum, quod non poſsit obtinere diſpenſationem à ſubdiaconatu, reſtituat vel totam vel partem hereditatis, non valet fol. 351. dec. 3.
Conditio appoſita in gratia erectionis dignitatis in Eccleſia, videlicet quod cedentibus, vel decedentibus, ſeù quomodocunque dimittentibus tunc poſsidentibus quaſdam dignitates in eadem Eccleſia ſecundùm locum teneret dicta noua dignitas, dicitur verificata etiamſi omnes vel aliquæ ex dictis dignitatibus vacauerint in curia fol. 264. dec. 25.
Conditio eſt vel poteſtatiua, vel caſualis, vel mixta fol. 352. dec. 3. & ibi addit. a.
Conditio in literis Apoſtolicis appoſita eſt verificanda ante illarum exequutionem fol. 60. dec. 35.
Conditio de nubendo an intelligatur de matrimonio ſpirituali fol. 352. deciſ. 3. & ibi addit. c.
Conditio de nubendo habet locum ſi intret religionem fol. 13. dec. 2. & ibi addit. b.
Conditio impoſsibilis dicitur altero de tribus modis, natura, iure, facto fol. 351. dec. 3. & ibi addit. a.
Conditio impoſsibilis, quàm poſsibilem credidit teſtator, vitiat diſpoſitionem fol. 351. deciſ. 3. & ibi addit. a. aliàs non vitiat, ſed vitiatur ibid.
Conditio nihil ponit ineſſe fol. 322. dec. 11.
Conditio turpis, quam turpem non credidit teſtator, vitiat diſpoſitionem fol. 351. dec. 3. & ibi addit. a. aliàs non vitiat, ſed vitiatur ibidem.
Conditio vt ſi in ordine ſubdiaconatus exiſtens non procurauerit diſpenſationem, & habilitetur ad matrimonium contrahendum eſt impoſsibilis de iure fol. 351. dec. 3.
Conditiones indiuiduæ debent adimpleri fol. 307. dec. 2.

Con-

Conditionis impletæ tempus hoc eſt acceptatio inſpicitur in expectatiua fol. 260. dec. 21.
Conditionis impoſsibilis de iure appoſita, ſiue inſtitutioni, ſiuè reſtitutioni vitiatur, id eſt, reijcitur, & non vitiatur, quia ea non obſtante valet diſpoſitio fol. 351. dec. 3.
Conductor cadit à commodo locationis ſi iurauerit ſoluere certis terminis, & non ſoluerit fol. 308. dec. 1.
Conductor domus requiſitus à Domino an vellit emere domum, ſi reſpondit quod non, & vendat cui vult, declarauit non ſolum, quod, tunc non vult emere, ſed nec etiam in futurum fol. 329. dec. 16.
Conductor ſi ob impedimentum ſibi per locatorem præſtitum paſſus eſt damnum, vt quia acceperit pecunias ad cambium, poteſt petere refici ſibi damnum emergens fol. 402. dec. 4.
Confeſsio debet eſſe clara, vt probet contra confitentem fol. 117. dec. 2. & ibi addit. a. aliàs ad eius fauorem interpretatur ibid.
Confeſsio debiti habet exequutionem paratam fol. 199. dec. 2.
Confeſsio facta à Prælato in eius præiudicium eius vita durante valet fol. 320. dec. 9.
Confeſsio facta in commiſsione porrecta Papæ per procuratorem alicuius, etiam ſi fuerit ſignata per Papam, vti erronea poteſt reuocari fol. 134. dec. 15.
Confeſsio generaliter debet eſſe certa fol. 117. dec. 2. & ibi addit. a.
Confeſsio mariti conſtante matrimonio de certa pecuniarum ſumma ab vxore vltra dotem recepta concurrentibus coniecturis valet etiam in præiudicium mariti, eiuſque heredum & creditorum fol. 169. deciſ. 2. limita niſi ipſi probarẽt hanc negatiuam non numeratæ pecuniæ ibid. ſed ſi coniecturæ non concurrant præſumitur ſimulata ibid.
Confeſsio Prælati adminiculata nocet Eccleſiæ fol. 168. dec. 1. & ibi addit. a. & habens aſſiſtentiam, ſiuè præſumptionem iuris communis pro ſe præiudicat Eccleſiæ, & ſucceſſori ibid.
Confeſſio Prælati de receptione pecuniarum expreſſa illarum quantitate eſt bona perfecta & abſoluta, licèt in cõfeſsione dicatur, prout in contractu fit mentio fol. 167. dec. 1. & non dicitur relatiua ad aliud ibid.
Confeſsio Prælati dubia interpretatur pro Eccleſia fol. 168. dec. 1. & ibi addit. a.
Confeſsio tituli, vel iuris competentis, vel non competentis non confert, nec tollit titulum fol. 196. dec. 1.
in Confidentiam recipiens beneficia fit incapax in futurum ad obtinenda alia beneficia fol. 394. dec. 4. & ibi addit. a.
Confirmatio duplex vinculum habet fol. 394. dec. 1. & ibi addit. a.
Confirmatio generalis, & in forma communi duas habet limitationes fol. 234. dec. 1. & ibi addit. a.
Confirmatio generalis non porrigitur ad illud quod ſpecialiter caſſatum eſt fol. 264. dec. 23.
Confirmatio Papæ, ſi in euidentem, ſupponit vtilitatem Eccleſiæ fol. 324. dec. 12. declara dummodo locatio ſuper qua adeſt confirmatio, fuerit facta nomine Eccleſiæ, ſecus ſi nomine beneficiati ibid.
in Confirmatione facta per Papam de locatione ſeu alienatione bonorum Eccleſiaſticorum motus Papæ ſolet eſſe vtilitas Eccleſiæ fol. 324. dec. 12. declara procedere quando alienatio fuit facta nomine Eccleſiæ, ſecus ſi nomine beneficiati ibid.
Confirmatio quid ſit fol. 234. dec. 1. & ibi addit. a.
Confuſio iurium actoris, & rei inducta dicitur, ſi vnus ex collitigantibus fuit ſubrogatus ad omne ius alterius collitigantis in beneficio fol. 230. dec. 8.
Conſenſus an poſsit præſtari ante datam ſupplicationis fol. 35. dec. 15. & ibi addit. b.
Conſenſus Epiſcopi in erectione alicuius dignitatis à Sede Apoſtolica facta præſumitur ex eo quod ipſe nunquam contradixerit fol. 267. dec. 24.
Conſenſus eſt ſolemnitas fol. 73. dec. 2.
Conſenſus ex quibus ad actum eliciatur fol. 267. dec. 24. & ibi addit. a.
Conſenſus ex quibus eliciatur fol. 74. dec. 2. & ibi addit. a.
Conſenſus in curia aliquando procedit, aliquando ſequitur ſupplicationem ſignatam fol. 36. dec. 16. & ibi addit. b. fallit extra curiam ibid.
Cõſenſus formalis inducitur per porrectionem ſupplicationis factam per Dominum, vel procuratorem, & dat valorem gratiæ fol. 19. dec. 5. amplia etiamſi gratia, ſuper qua eſt præſtitus eſſet nulla ibid. amplia 2. quod

ad expeditionem literarum non eſt opus alio conſenſu ibid.

Conſenſus formalis non poteſt per modum tacitum impleri, & donec ſit extenſus in libris Cameræ licita eſt pœnitentia fol. 20. dec. 5. & ibi addit. a.

Conſenſus formalis nunquam ſufficit, quando de præiudicio agitur fol. 20. dec. 5. & ibi addit. a.

Conſenſus præſtatur quandocunque etiam poſt expeditionem, & regiſtrationem, & trahitur retro ad datam Bullæ fol. 35. dec. 15.

Conſenſus præſtitus in prima ſupplicatione declarat ſecundam ſupplicationem non fuiſſe approbatam, cum deſuper eam requireretur & præſtitus non eſſet fol. 36. dec. 16.

Conſenſus præſtitus in vna ſupplicatione poteſt referri ad aliam fol. 31. dec. 13.

Conſenſus præſtitus per reſignantem beneficiũ cum reſeruatione fructuum & regreſſus per ceſſum vel deceſſum eſt inualidus, ſi præceſſerat alia reſeruatio regreſſus etiam per deceſſum tantum, etiamſi primus reſeruatarius reſignationem ratam habuerit, ac illam poſtmodum Papa per ſupplicationem porrectam confirmauerit fol. 29. dec. 12. declara niſi in prædicta reſignatione fuiſſet facta mentio primi regreſſus ibid. in contrarium eſt dec. 9. fol. 24.

Conſenſus præſtitus ſuper regreſſu, qui à principio fuit nullus ob non interuentum illius, non validat illum fol. 36. dec. 16. & ibi addit. b.

Conſenſus præſtitus tranſlationi penſionis per procuratorem poſt obitum principalis, & poſt quattuor annos à die mandati ſignata ſupplicatione viuente principali valet folio 54. dec. 31.

Conſenſus reſignantis beneficium poteſt retrotrahi ad diem datæ ſupplicationis fol. 393. dec. 4.

Conſenſus quandocunque interueniat ſufficit fol. 19. dec. 5.

Conſenſus ſuper tranſlatione penſionis poteſt præſtari poſt obitum transferentis ſi ſupplicatio fuit porrecta, ſignata, & redempta ante eius mortem fol. 51. dec. 28. declara dummodo transferens non mutauerit voluntatem ibid.

Conſenſus tacitus, vel expreſſus in quibus caſibus requiratur fol. 74. dec. 2. & ibi addit. a.

Conſentiens beneficium ſuum alicui conferri videtur cedere fol. 413. dec. 10.

Conſentiens ceſſioni iuris & litis & cauſæ cenſetur etiam conſentire reſeruationi in ſupplicatione contentæ fol. 35. dec. 15. & ibi addit. a.

Conſtitutio loquens de Papa extenditur ad Imperatorem fol. 190. dec. 3.

Conſuetudinis ſubſtantia, quæ ſit fol. 15. dec. 4. & ibi addit. b.

in Conſuetudine iuri contraria non fit extentio de vno loco ad alium fol. 358. dec. 3.

ad Conſuetudinem aliorum locorum recurritur quando ius commune nihil diſponit fol. 358. dec. 3.

Conſuetudo aliorum locorum eſt ſequenda niſi ſit contra ius fol. 358. dec. 3.

Conſuetudo contra ius vt valeat debet eſſe immemorabilis fol. 13. dec. 2. amplia etiam ſi ſit contra communem opinionem doctorum ibidem.

Conſuetudo eſt variabilis, & quod tunc fuit poteſt non eſſe hodie fol. 14. dec. 3.

Conſuetudo inducit legem, & obligationem fol. 195. dec. 5. limita tribus modis vt ibi in addit. b.

Conſuetudo non notoria eſt alleganda & probanda in termino fol. 1. dec. 1. & ibi add. c.

Conſuetudo non poteſt eſſe ſine quaſi poſſeſſione fol. 227. dec. 5.

Conſuetudo optandi non cenſetur inducta ſi occurrente vacatione præbendæ non fuit optatum fol. 15. dec. 4.

Conſuetudo optandi præbendas inducitur ſpatio decem annorum fol. 12. dec. 1. limita vt ibi in addit. a.

Conſuetudo optandi præbendas non eſt contra ius fol. 12. dec. 1.

Conſuetudo optandi præbendas tollitur per clauſulas derogatorias in litteris appoſitas fol. 12. dec. 1. & ibi addit. a.

Conſuetudo per contrarium vſum poteſt tolli fol. 15. dec. 4.

Conſuetudo quomodo probetur fol. 15. dec. 4. & ibi addit. b.

Conſuetudo quod quis pluries optet præbendas valet fol. 17. dec. 1. & ibi addit. a.

Conſuetudo vel ſtatutum optandi tollitur per mandatum de prouidendo Motuproprio conceſſum cum clauſula non obſtante fol. 12. dec. 1. & ibi addit.

Conti-

Continente expreſſo includit ipſum continens, & in eo contentum fol. 408. dec. 5.
in Contractibus conditionalibus præſtationis annuæ illud idem ſtatutum eſt quoad præſcriptionem, quòd eſt ſtatutum in legatis annuis præſcribendis fol. 209. dec. 4.
in Contractibus correſpectiuis, vide correſpectiuis.
Contractus in dubio ſemper præſumitur licitus arguendo in vſum fol. 392. dec. 3.
Contractus verbis ſtandum eſt niſi fraus probetur fol. 169. dec. 2.
Contrahentium veriſimilis mens eſt attendenda fol. 149. dec. 13. non verba ibid.
Conuentio de ſoluendo expenſas & fructus pro ceſſione iuris eſt illicita fol. 395. dec. 5. & ibi addit. a.
Conuentio dicitur potius inualida, quàm ſimoniaca, vt ad priuationem non ſufficiat folio 395. dec. 5. & ibi addit. a.
Conuentio quando eſt indiuidua totum, & quaIibet res, quæ datur ex vna parte, intelligitur dari pro toto, quòd ex altera parte datur fol. 394. dec. 5.
Conuentio ſiuè concordia e partibus in cauſa beneficiali inita, & roborata clauſula beneplacito Sedis Apoſtolicæ, legitima eſt, nec vllo modo de ſimoniaco contractu argui poteſt fol. 389. dec. 1. & ibi addit. a.
Copia copiæ an faciat fidem quando eſt confecta à pluribus notarijs fol. 188. dec. 1. & ibi addit. b.
Copiæ eſt ſtandum quando originale eſt penes aduerſarium recuſantem oſtendere, vel non permittentem exhibi formaliter fol. 188. dec. 1. & ibi addit. b.
Correſpectiui actus, qui redduntur ſimoniaci, ſunt quando materia vnius eſt proportionata, & coniuncta alteri fol. 392. dec. 3.
Correſpectiui contractus dicuntur ſi coram eodem Notario, & teſtibus fuerint celebrati fol. 391. dec. 3.
Correſpectiui contractus idem operantur, ac ſi ſimul & coniunctim ſint facti fol. 390. dec. 3.
in Correſpectiuis contractibus mutua cadit obligatio fol. 72. dec. 1. & ibi addit. b. & ideo vterque tenetur pro ſua parte, & non adimplens moroſus cenſetur ibid.
Correſpectiuum pactum annullatur principali contractu annullato fol. 389. dec. 1. & ibi addit. a.
Coppulatiuæ natura eſt, quòd vtraque pars ſit vera fol. 255. dec. 17.
Credendum nemini eſt ſine iuramento fol. 14. dec. 3.
Creditor ex facultate debitoris poteſt ingredi in poſſeſſionem rei pignoratæ ſine vitio, etiã ſi alius ſit in poſſeſſione plena fol. 353. dec. 4. limita niſi poſſidens & reſiſtat ibid.
Creditor non poteſt propria auctoritate capere debitorem etiam ſuſpectum de fuga fol. 304. dec. 4. & ibi addit. b. amplia & limita vt ibi.
Creditor non poteſt propria auctoritate occupare bona debitoris fol. 354. dec. 4. & ibi addit. d. amplia etiam quod ſint ceſſa ibid.
Creditor tenetur in loco deſtinato ſolutionis proteſtari ſe eſſe paratum ad recipiendum debitum, aliàs debitor non incurrit pœnam fol. 328. dec. 15.
Cremonen. coram bon. mem. R. P. D. Chriſtophoro Panigarola de anno 1529. allegatur fol. 328. dec. 15.
Cubicularij alij ſunt veri, alij ficto, qui dicuntur extra muros fol. 171. dec. 2.
Cubicularij non dicuntur ad effectum reg. de reſeruatione beneficiorum cubiculariorum, etiamſi ſint deſcripti in rotulo, & teſtes deponant, quòd faciebant guardiam, ſeù cuſtodiam, portabant veſtem rubeam, & caputium, ſi tamen deponant, quod non erant continui comenſales fol. 171. dec. 2.
differentia eſt inter Cubicularios, & camerarios fol. 171. dec. 2.
propter Culpam cenſurari quis poteſt fol. 422. dec. 3.
à Culpa non excuſat quælibet cauſa fol. 822. dec. 3.
in Cultus diuini augumentum diſpoſita non comprehenduntur ſub generali reuocatione fol. 410. dec. 7.
in Curia quando dicatur vacare beneficium fol. 99. dec. 5. & ibi addit. d.
Curt. in tract. fæud. verſ. 15. in 2. part. princ. dùm tenet, quòd Imperator non poteſt facere inueſtituram fæudorum contentorum ſub alio fæudo ab eo facto, reprobatur fol. 333. dec. 3.

D

Damna & intereſſe etiamſi non ſint promiſſa ſi eſt probatum, quòd Mercator eſt paſ-

ſus damnum debentur fol. 397. dec. 1.
Damna & intereſſe vt debeantur Mercatori debent legitimè probari fol. 397. dec. 1.
Debitor conſtituitur in mora ex loco, & die à contrahentibus appoſitis fol. 328. dec. 15. & ibi addit. c. amplia & limita vt ibi.
Debitor conſtituitur in mora per interpellationem extraiudicialem fol. 328. dec. 15. & ibi addit. c.
Debitor non poteſt conueniri in loco deſtinato ſolutionis niſi ibi reperiatur fol. 328. dec. 15. & ibi addit. b. amplia & limita vt ibi.
Debitor qui ad certum diem, ſicut tenebatur, non ſoluit, tenetur ad vſuras quas creditor alteri ſoluit fol. 398. dec. 1.
Debitor tenetur in loco deſtinatæ ſolutionis depoſitum facere vt non incurrat pœnas fol. 328. deciſ. 15. intellige procedere vbi ius hoc requirit, vt puta ad impediendum curſum vſurarum ibid.
Debitorem velle ſoluere ius præſumit fol. 324. dec. 15.
Debitores vt teneantur ad damna, debent creditores probare, quòd tantùm ſub vſuris acceperunt, quantum debitores debebant fol. 399. dec. 2.
Debitoris mora non nocet ſi non ſit qui recipiat, ſiuè acceſſerit debitor ad locum deſtinatum, ſiuè non; ſiuè ſit paratus ſoluere, ſiuè non fol. 328. dec. 15.
Debitum iuratum non cenſetur comprehenſum in dilatione data à Principe fol. 210. dec. 5.
De decanatu Eccleſiæ Cathedralis ad Archidiaconatus forenſes non eſt par ratio fol. 266. dec. 24.
Decanus habet iuriſdictionem, vel ſaltem præeminentiam in Eccleſia fol. 92. dec. 1.
Decima an ſit ſoluenda in fructibus, vel pecunia numerata fol. 318. dec. 7. & ibi addit. a.
Decima cannarum ſeù arundinum zuccari eſt danda ex cannis, & non ex zuccaro ex ipſis cannis, poſtea confecto fol. 356. dec. 1. amplia idem eſſe in Decima de oliuis, & de vua limita niſi aliud de conſuetudine ſeruatur ibidem.
Decima de fructu apium ſoluitur in cera, & melle fol. 357. dec. 2.
Decima dicitur de decem partibus vna fol. 318. dec. 7. & ibi addit. a.
Decima eſt onus reale, & tributis comparatur in cauſa ſolut[illegible] fol. 356. dec. 1. & ibi add. a.
Decima eſt ſoluenda de tota re abſque diminutione non obſtante in contrarium conſuetudine aliorum locorum non ſolum viciniorum ſed etiam ſub eod. Dominio exiſtentium fol. 358. dec. 3.
Decima eſt ſoluenda ſtatim collectis fructibus fol. 357. dec. 2.
Decima petitur condictione ex lege, ſeù & canone fol. 356. dec. 1. & ibi addit. a.
Decima quæ debeatur Epiſcopo fol. 360. dec. 5. & ibi addit. a.
Decima quando dicatur integra fol. 318. dec. 7. & ibi addit. a.
Decimarum prædiorum fructus mutari non poſſunt vigore alicuius conſuetudinis in fructus priuilegiatos in præiudicium Eccleſiæ folio 358. dec. 3. & ibi addit. a.
Decimarum præteritarum fructus nunquid poſſint vendi fol. 356. dec. 1. & ibi addit. a.
Decimarum ſolutio declaratur ex obſeruantia ſubſequuta fol. 358. dec. 3.
ex Decimarum ſolutione an oriatur cauſa ſpiritualis, vel temporalis fol. 356. dec. 1. & ibi addit. a.
Decimarum ſunt incapaces laici fol. 320. deciſ. 9.
Decimarum ſunt plures ſpecies, & differentiæ fol. 318. dec. 7. & ibi addit. a.
Decima ſi eſſet danda pro cannis zuccari, zuccarum; ſi pro oliuis oleum, ſi pro vua vinum, eſſet detrahenda prius expenſa fol. 356. dec. 1. limita niſi aliter de conſuetudine ſeruaretur ibid.
Decimæ an denegari poſſint rectori Eccleſiæ ſi recuſat prouidere Parochianis de ſpiritualibus fol. 360. dec. 5. & ibi addit. a.
Decimæ an debeantur parochiali Eccleſiæ fol. 360. dec. 5. & ibi addit. a.
Decimæ an poſſint conſuetudine tolli, vel diminui fol. 356. dec. 1.
Decimæ debentur Eccleſiæ, ſeù Monaſterio cui eſt facta vnio beneficij pro quo ſoluuntur, non autem Vicario perpetuo dicti beneficij vniti; cui tantùm debetur decimarum congrua portio. fol. 359. dec. 5.
Decimæ debentur Rectori non Epiſcopo folio 360. dec. 5. & ibi addit. a.
Decimæ de iure communi regulariter debentur Rectori fol. 360. dec. 5. & ibi addit. a.
Decimæ non augentur neque diminuantur per augumentum, vel diminutionem fructuum, fol.

fol. 357. dec. 2. & ibi addit. b.

Decimæ non ius decimandi poſſunt à laico præſcribi fol. 318. dec. 7. & ibi addit. a.

Decimæ poſſunt locari laicis ad vitam fol. 329. dec. 17.

Decimæ qua actione, & coram quo Iudice petantur fol. 356. dec. 1. & ibi addit. a.

Decimæ quo iure debeantur fol. 356. dec. 1. & ibi addit. a.

Decimæ ſunt portandæ vſque in horreum Eccleſiæ per debitorem non interpellatum fol. 357. dec. 2. & ibi addit. a.

Decimæ ſunt ſoluendæ in eo ſtatu, in quo res ſolent eſſe in communi vſu hominum, prout de grano, oleo, vino, fol. 357. dec. 2.

Decimæ ſunt ſpirituales, & fructus ipſarum ſunt dependentia, quæ cadere poſſunt in laicum, & præſcribi fol. 318. dec. 7. & ibi addit. a.

Decimæ veteri & nouo teſtamento debentur, fol. 356. dec. 1. & ibi addit. a.

Decimæ zuccarorum eſt ſoluenda ex zuccaro iam facto fol. 357. dec. 2.

in Decimis ſoluendis quando ſit attendenda conſuetudo aliorum locorum fol. 358. dec. 3. & ibi addit. b.

de Decimis vtrum fiat tranſactio fol. 318. dec. 7. & ibi addit. a.

Dec. 1. de appell. in nou. declaratur procedere quo ad reuocationem attentatorum, ſecus quo ad impediendum curſum pacificum fol. 100. dec. 7.

Dec. 1. de conceſ. præben. in intelligitur, quod agatur ibi de amittendo iure quærendo fol. 173. dec. 4.

Dec. 1. de renunc. in nou. declaratur quod loquatur in renunciante, qui incubuit poſſeſſioni per ſe, vel per alium, vel de facto poſſidet fol. 116. dec. 1.

Dec. 3. de conceſ. præben. in nou. dùm dicit, quod qui acceptauit præſumitur, quod in tempore acceptauerit, limita non procedere, quando per viam obiectus datur de conſumptione gratiæ, quod acceptauerit fol. 178. dec. 9.

Dec. 10. de probat. in nou. declaratur fol. 258. dec. 20.

Dec. 10. vt lit. penden. in nou. dùm dicit, quod per ſolam ſententiam finitur lis, intelligitur per ſententiam exequutioni demandatam fol. 149. dec. 3.

Dec. 11. aliàs 3. de reſtit. ſpol. in antiq. diſponens, quòd poſſeſſorium non poteſt ſeparari à petitorio, quando agitur ſpolio ſuper recuperanda poſſeſsione, qua quis eſt ſpoliatus, non procedit in ſpoliato exactione penſionis fol. 141. dec. 22.

Dec. 13. de conceſſ. præben. in antiq. dùm dicit quòd qui acceptauit præſumitur, quod in tempore acceptauerit, limita non procedere quando per viam obiectus datur de conſumptione gratiæ, quod acceptauerit fol. 178. dec. 9.

Dec. 19. de proc. in nou. aliàs 248. intelligitur, quando procurator nullum produxit mandatum; quo caſu non poteſt dari reſtrictio ad aliquod inſufficiens, ſi erat vtrumque & ſufficiens, & inſufficiens in rerum natura fol. 82. dec. 7.

Dec. 61. de appell. in antiq. eſt reprobata fol. 7. dec. 4.

Dec. 69. de appell. in antiq. vbi dicitur, quod appellatio extraiudicialis non facit litem, debet intelligi ante commiſsionem cauſæ talis appellationis fol. 100. dec. 7.

Dec. 83. aliàs 2. ſub tit. de locato Mohedani eſt notabilis fol. 309. dec. 2.

Dec. 158. in nou. incip. licet reus, & poſſeſſor declaratur fol. 203. dec. 4.

Dec. 274. in nou. declaratur fol. 285. dec. 3.

Dec. 342. aliàs 5. de off. Vic. in antiq. dum dicit, quod Vicarius perpetuus habet fundatam intentionem ſuper decimis, eſt intelligenda ſuper decimis aſsignatis ad congruam eius ſuſtentationem, ſecus autem ſuper decimis alijs, vel Parochialis, quia in his verus rector fundat eius intentionem fol. 360. deciſ. 5.

Dec. 383. aliàs 16. vel 20. de off. deleg. declaratur fol. 233. dec. 10.

Dec. 402. in nou. declaratur fol. 106. dec. 12.

Dec. 402. de dolo & contum. in nou. ſeruatur abſque diſtinctione illa, de qua in fine deciſ. fol. 142. dec. 1.

Dec. 428. in nou. dùm dicit, quod quando quis retinet beneficium virtute ſuæ expectatiuæ conſumit gratiam, intelligitur, quando illud retinet ex eo ſolo ſibi debitum, & ſibi imputatur ſi illud retinet ſecus quando non habuit nec retinuit beneficium virtute ſuæ expectatiuæ, quod capi non poterat, vt quia erat reſignatum fol. 241. dec. 7. & ſic conſe-

quenter reputauit commodum ex expectatiua ibid.

in Deciſionibus cauſarum non eſt arguendum de vno caſu ad alium etiam ſimilem, & etiam vbi eſt identitas rationis ſol. 133. dec. 13.

Dec. in ſermone, quem fecit de Concilio allegatur ſol. 176. dec. 7.

Dec. conſ. 32. quòd fæudum ſit francum ex eo, quod nullum ſeruitium præſtatur reprobatur ſol. 335. dec. 5.

Dec. conſ. 149. col. 4. dùm tenet quaſi poſſeſſionem præſentandi ad beneficium vacans per reſignationem non extendi ad beneficium vacans per obitum, reprobatur ſol. 374. dec. 10.

Dec. conſ. 495. dùm dicit, quòd opinio Io. And. in addit. ad Spec. in tit. de teſtibus §. in primis verſ. item ſi duobus in addit. incip. filium naturalem tenentis per diuiſionem bonorum in fideicommiſſo comprehenſorum eſſe renũtiatum, non eſt communis reprobatur ſolio 46. dec. 24.

Dec. in auth. qui rem Col. 8. C. de Sacroſanct. Eccleſ. dùm dicit quòd locata per decem annos, non dicitur ſolita locari reprobatur ſol. 319. dec. 8.

Declarans nihil de nouo agit ſol. 158. dec. 7.

Declaratio facta alicui conceſsioni poſtquàm eſt ius quæſitum illi, cui eſt facta gratia, non poteſt illi nocere ſol. 265. dec. 23.

Declaratoria an relaxari poſsit ob non paritionem exequutorialium vide ſol. 219. dec. 9. & ibi addit. b.

Declaratoria excommunicationis ob non dimiſſam poſſeſsionem ſi poſt ſeruatos terminos infra 30. dies petitur eſt danda ſol. 419. dec. 1.

Declaratoria lata intra terminum 30. dierum à die intimationis exequutorialium eſt bona ſol. 419. dec. 1.

Declaratoria, quàm petit ſubrogatus in litem contra intruſum de incurſu cenſurarum ob non paritionem rei iudicatæ, & exequutorialium procuratori dicti intruſi per defunctum Prædeceſſorem ſubrogati intimatarum, nihil noui continet ſol. 158. dec. 7.

Decreta nihil operantur niſi ſequuta acceptatione ſol. 297. dec. 11.

Decretorum liber per Gratianum compilatus obligat ſol. 193. dec. 5. & ibi addit. a.

Decretum de prouidendo non habet gratiam factam, ſed ita cum prouidebitur, cum reſpiciat tempus ſuturum ſol. 300. dec. 14. & ibi addit. b.

Decretum in ſauorem inquilinorum, quod domus non poſsit vendi non requiſito inquilino intelligitur, quod ſi requiſitio fuit verbalis ſufficiant ſol. 329. dec. 16.

Decretum inualidum ratione omiſſæ citationis non excuſat intrantem poſſeſsionem à pœna l. meminerint C. vnde vi ſol. 120. dec. 4.

Decretum irritans appoſitum à Papa in prouiſione ligat etiam ignorantes, ſecus ſi à legato etiam de latere, quia tunc tantùm ſcientes ſol. 249. dec. 12. & ibi addit. c.

Decretum irritans appoſitum in gratia expectatiua non ligat niſi ſequuta acceptatione ſol. 260. dec. 21.

Decretum irritans appoſitum in gratia vnius diſcolorat gratiam alterius ſol. 243. dec. 7. & ibi addit. b.

Decretum irritans appoſitum in indulto conceſſo Card. irritat collationes Papæ ſol. 248. dec. 12.

Decretum irritans appoſitum in Reg. Canc. quæ dat quatuor menſes ordinarijs, inficit & annullat, quicquid contra eam factum fuerit ſol. 273. dec. 29.

Decretum irritans appoſitum in regreſſu quando non operetur ſol. 243. dec. 7. & ibi addit. b.

Decretum irritans appoſitum ſuper certo beneficio, & in reſeruatione in corpore iuris clauſa inficit taliter poſſeſsionem, quod non eſt reſtituibilis ſol. 133. dec. 13.

Decretum irritans ex ſalſa cauſa emanatum non afficit beneficium ſol. 260. deciſ. 21. & ibi addit. a.

Decretum irritans geſta, & gerenda per Papam & Sedem Apoſtolicam ligat manus Papæ ſol. 259. dec. 21.

Decretum irritans inducit formam ſol. 285. deciſ. 4.

Decretum irritans inficit titulum, & poſſeſsionem ſol. 249. dec. 12. & ibi addit. c.

Decretum irritans qualiter officiat beneficiato, qui non paruit conditionibus in gratia inſertis ſol. 295. dec. 10. & ibi addit. b.

Decretum irritans regulatum an ſit ſimile diſpoſitioni cap. 2. de præben. in 6. ſol. 243. dec. 7. & ibi addit. b.

Decretum irritans ſi non eſt poſitum in prouiſione gratiæ, ſed in inhibitione tantùm, gra-

tia

tia non augetur fol. 293. dec. 10.
Decretum nihil operatur niſi ſequuta prouiſione fol. 296. dec. 11.
Decretum quodcunque habet in ſe tacitam conditionem, ſi ille, in cuius fauorem inductum eſt, vti voluerit fol. 260. dec. 21. & ibi addit. a.
Delegati iuriſdictio cenſetur ab eo abdicata, & remiſſa ad ſuperiorem ſi ſubdelegatus detulit appellationi etiam ab interloquutoria interpoſitæ fol. 233. dec. 10.
Delegato vno ex pluribus deferrente an cauſa ſit deuoluta fol. 233. dec. 10. & ibi addit. a.
Deleta non veniunt poſtea ſub generalibus verbis fol. 264. dec. 23.
Delictorum qualificatorum cognitio ſpectat ad Epiſcopum fol. 91. dec. 1.
Delictum dicitur notorium ſi ſit commiſſum coram multitudine fol. 91. dec. 1.
Delictum graue aut atrox dicitur ratione circumſtantiæ fol. 91. dec. 1.
Delictum graue dicitur ſi ſit commiſſum in capitulo fol. 92. dec. 1. & quod dicatur capitulum vide in verbo capitulum.
Delictum graue, vel atrox dicitur ſi ſit commiſſum coram perſonis grauibus fol. 91. dec. 1. quæ autem ſint perſonæ graues, vide in verbo perſonæ, vel ſi coram multitudine, & quot homines requirantur, vt dicatur multitudo, vide in verbo multitudo, vel ſi ab inferiore in ſuperiorem ibid.
Delictum in dubio in materia, quæ de ſe non habet delictum, non præſumitur fol. 31. deciſ. 13.
Delictum ſui natura leue ſi ſit qualificatum efficitur graue fol. 91. dec. 1.
Denominatio non eſt attendenda ſed veritas folio 227. dec. 5.
Depoſitum pecuniarum habetur loco ſolutionis fol. 204. dec. 6. & id de ſtylo Auditoris Cameræ qui eſt approbatus in Rota ibid.
Derogatio priuilegiorum habentium clauſulas derogatorias ſi eſt cum clauſula quorum tenores comprehendit ſimilia priuilegia fol. 5. dec. 1.
Detentatio eſt quid facti, & multum differt à poſſeſſione fol. 40. dec. 20.
Deuolutio cauſæ ſit pluribus modis fol. 233. dec. 10. & ibi addit. a.
de Deuolutione beneficiorum, vide fol. 255. dec. 17. & ibi addit. a.
Deuoluitur cauſa per ſolam citationẽ fol. 222. dec. 12. & ibi addit. a. amplia etiamſi citatio non fuerit legitima ibid. declara dummodo appareat, quod fuerit conſtitutus procurator ad proſequendum cauſam ibid.
Dictio (etiam) implicat fol. 282. dec. 1.
Dictio (huiuſmodi) diſpoſitionem ad præcedentia cum ſuis qualitatibus declarat folio 312. dec. 3.
Difficultas quando excuſet à mora, & à pœna fol. 328. dec. 15. & ibi addit. c.
ſi Dignitas aliqua erigitur in aliqua Eccleſia de ſtylo ſignaturæ eſt quod non detur locus dignitati nouæ niſi poſt dignitates iam antea erectas fol. 267. dec. 24.
Dignitates in genere exprimere ſatis eſt in erectione alterius dignitatis in ead. Eccleſia, vt gratia non dicatur ſubreptitia fol. 267. deciſ. 24.
Dignitatis in Eccleſia erectio dicitur in augumentum cultus diuini & decoris, & auctoritatis Eccleſiæ, & etiam illius ſeruitij fol. 266. dec. 24.
Delatio conceſſa à Principe debitori non extenditur ad debitum iuratum fol. 210. dec. 5.
Dilationis præiudicium non eſt conſiderabile, fol. 291. dec. 9.
Diſpenſatio dicitur ſubreptitia, vide expreſsio falſa.
Diſpenſatio conceſſa vni vti filio hæretici non eſt ſubreptitia etiamſi ſit filius accuſati de hæreſi fol. 11. dec. 7.
in Diſpenſatione narratiua eſt verificanda fol. 237. dec. 2. & ibi addit. c.
in Diſpenſatione non valet argumentum à pari, vel maiori ratione fol. 237. dec. 2. & ibi addit. c.
in Diſpenſatione retinendi beneficium incompatibile non eſt neceſſarium facere mentionẽ vnionis ad vitam fol. 235. dec. 2.
Diſpenſationes non trahuntur in conſequentiam fol. 237. dec. 2. & ibi addit. c.
in Diſpenſationibus non eſt neceſſaria mentio commendæ ad vitam fol. 236. dec. 2.
Diſpenſationis materia eſt odioſa fol. 257. dec. 2. & ibi addit. c. & dicitur prouiſio contra regulas iuris ibid.
Diſpenſatus ad retinenda plura beneficia incompatibilia ſi impetrat nouam diſpenſationem ad haben. alia beneficia incompatibilia tenetur in ſecunda diſpenſatione facere mentionem

nem de prima, aliàs eſt ſubreptitia fol. 235. dec. 2. & ibi etiam addit. a.

Diſpoſitio generalis non faciens mentionem iurispatronatus non comprehendit beneficia iurispatronatus fol. 376.

Diſpoſitio in dubio intelligitur de primo actu fol. 110. dec. 15.

in Diſpoſitione generali reuocatoria non eſt credendum, quod diſponens voluerit comprehendere ea, quæ concernunt augumentum cultus diuini fol. 410. dec. 7.

Diſpoſitio omnis in dubio debet interpretari, vt ſit conformis iuri communi fol. 115. dec. 18.

Diſpoſitio ſi poteſt verificari in caſu vero non eſt extendenda ad caſum fictum fol. 171. deciſ. 2.

Diſtributiones quotidianæ an dicatur ſi nihil dietim ſoluitur, ſed poſt longum tempus fol. 240. dec. 6. & ibi addit. b.

Diſtributiones quotidianæ comprehenduntur ſub fructibus fol. 240. dec. 6.

Diſtributiones quotidianæ dantur canonicis reſidentibus fol. 240. dec. 7.

Diſtributiones quotidianæ dantur ratione certi miniſterij perſonalis, & intereſſentiæ fol. 240 dec. 6. & ibi addit. b.

Diſtributiones quotidianæ non dicuntur fructus, qui percipiuntur ab exiſtentibus in Ciuitate, licèt non exiſtant in choro fol. 253. dec. 16.

Diſtributiones quotidianæ non computantur in fructibus fol. 240. dec. 6. & ibi addit. b.

Diſtributiones quotidianæ non computantur in valore fructuum in impetratione beneficiorum fol. 240 dec. 6.

Diſtributiones quotidianæ quando contineantur ſub aſsignata penſione fol. 240. dec. 6. & ibi addit. b.

Diſtributiones quotidianæ veniunt in ſententia appellatione fructuum fol. 240. dec. 6.

Diuerſitas nominis arguit diuerſitatem rei fol. 236. dec. 2.

Diues non tantùm patrimonio, quàm fide & bonis moribus æſtimatur fol. 346. dec. 3. & ibi addit. a.

Diuturnum tempus intelligitur de immemorabili fol. 73. dec. 2.

Doctor eſt nobilis fol. 404. dec. 2.

Doctori atteſtanti de communi opinione an credatur fol. 13. dec. 2. & ibi addit. a.

Doctoribus atteſtantibus de conſuetudine non eſt credendum fol. 13. dec. 2. amplia etiamſi concurrat cum atteſtatione probata conſuetudo, quæ ſit de recenti, & requiratur antiquior conſuetudo ibid. vide addit. a. & fol. 14. dec. 3.

Doctori non eſt data facultas aſſerendi ea, quæ ſunt facti, ſed interpretandi iura fol. 14. deciſ. 3.

à Dolo excuſat quælibet cauſa fol. 422. dec. 3.

Dolum allegans tenetur probare fol. 12. dec. 8. & ibi addit. b.

Dolus non infertur ſcienti fol. 36. dec. 16.

Dolus præſumitur in gratioſis, & in facto proprio, & vitiat gratiam fol. 11. dec. 8.

Dolus regulariter non præſumitur fol. 12. dec. 8. addit. b.

Dominium prouenit de iure naturali gentium fol. 215. dec. 5.

Dominium vtile à directo ſeparatum non fuit cognitum de iure gentium fol. 333. dec. 3.

Domum communem habitans non tenetur ſocio penſionem ſoluere, quia iure proprio vtitur fol. 325. dec. 13.

Domus accipitur in iure pluribus modis folio 326. dec. 13. & ibi addit. b.

Domus ſolita locari non dicitur, ad effectum vt in ea habitās teneatur ſoluere penſionem, ſi quis prius conduxerit, & poſtea medietatem emerit fol. 325. dec. 13.

Domus ſolita locari poteſt inuito ſocio locari fol. 326. dec. 13. & ibi addit. b.

Donatio facta abſenti niſi cum ratificatione non valet fol. 347. dec. 1.

Donatio facta à milite noſtri temporis in militia non reſidente eius concubinæ ſubſequuta ratificatione quatenus abſenti facta valet fol. 347. dec. 1.

Donatio facta à milite noſtri temporis in militia non reſidente filio ſpurio, & concubinæ inſolidum etiam cum iuramento, quo ad filium vltra ſummam pro alimentis debitam non valet, quo verò ad concubinam iure accreſcendi valet in totum, ſequuta tamen ratificatione illius, quantum abſenti fuiſſet facta fol. 347. dec. 1.

Donatio facta à patre filio ſpurio etiam iuramento firmata vltra ſummam pro alimentis debitam non valet fol. 346. dec. 1.

Donatio facta concubinæ ad effectum nubendi valet fol. 347. dec. 1. & ibi addit. b.

Donatio facta concubinario non valet ſi concubina

bina per fraudem inducta fuit fol. 347. dec. 1. & ibi addit. b. amplia etiamſi iuramento firmata fuerit ibid.

Donatio propter nuptias an poſsit peti dote nõ ſoluta fol. 340. dec. 1. & ibi addit. c.

Donatio propter nuptias etiamſi effectuanda ſit poſt mortem mariti valet à principio, & retrotrahitur vt obligationes, & hypothecæ creditorum interim factæ illi non præiudicent fol. 339. dec. 1.

Donatio, quæ fit in continenti tempore ingreſſus ad canonicatum non inducit probationem ſimoniæ fol. 392. dec. 3.

Donatio ſtipulata à Notario nomine abſentis debet per eum acceptari ad effectum acquiſitionis dominij, vel poſſeſsionis fol. 347. dec. 1. & ibi addit. d. & interim non poteſt reuocari, ſiuè donatarius, ſiuè notarius moriatur ibid.

Dos promiſſa gaudet priuilegio dotis fol. 340. dec. 1. & ibi addit. b.

Dos promiſſa habet omnes qualitates, quæ legitima, & patitur imputationem eorum, quæ legitima patitur fol. 340. dec. 1. & ibi addit. b.

Dotis augumentum debetur pro rata dotis ſolutæ fol. 340. dec. 1. & ibi addit. a.

Dotis augumẽtum dicitur dos, & gaudet priuilegio dotis fol. 340. dec. 1. & ibi addit. a.

Dotis augumentum mortuo marito redit ad hæredes mariti fol. 340. dec. 1. & ibi addit. a.

Dotis augumentum non poteſt eſſe ſine dote fol. 340. dec. 1. & ibi addit. a.

Dotis & augumenti inæqualitas quandoq; toleratur fol. 340. dec. 1. & ibi addit. a.

Dotis perceptæ confeſsio præſumitur facta ſpe futuræ numerationis fol. 169. dec. 2. & ibi addit. c. & competit exceptio dotis non numeratæ ibid. amplia etiamſi iuramento ſit firmata ibid.

Dotis promiſsio habet in ſe tacitam conditionem ſi nuptiæ ſequantur fol. 340. dec. 1. & ibi addit. b. amplia & limita vt ibi.

Dotis promiſsio in primis tantùm nuptijs intelligitur, nec durat obligatio ſi ſecundo nubat fol. 340. dec. 1. & ibi addit. b.

E

Eccleſiæ vtilitas magis eſt conſideranda, quàm intereſſe ſucceſſoris in beneficio fol. 324. dec. 12. declara dummodo locatio, ſeu alienatio confirmata à Papa fuerit facta nomine Eccleſiæ, ſecus ſi nomine beneficiati ibidem.

Eccleſia non debet eſſe dupplici onere grauata fol. 322. dec. 11.

Eccleſiarum appellatione non venit operaria, elemoſynaria, & fabrica fol. 63. dec. 1.

Effectum quem operatur mandatum à principio factum, operatur ratificatio ſuperueniens fol. 83. dec. 8.

Elemoſynaria non venit appellatione Eccleſiæ, vel beneficij fol. 63. dec. 1.

Electa vna via etiam nulla & inualida non poteſt eligi alia etiam valida fol. 80. dec. 5.

Electio alternatiua non eſt in electione impetrantis, ſed in prima vacatione fol. 259. deciſ. 21.

Electio eſt ſimoniaca ſi in ea interuenit vox vnius, qui eam dedit per ſimoniam, etiam ſi illa vox non fuiſſet neceſſaria fol. 364. dec. 4.

Eligens male poteſt iterum eligere fol. 141. deciſ. 7.

Emphiteoticam rem poſsidens tenetur ad ſolutionem penſionis etiam pro tempore ſui prædeceſſoris non ſolutæ fol. 357. dec. 2. & ibi addit. b

Emphiteoſis Eccleſiaſtica non tranſit ad extraneos fol. 127. dec. 8. & ibi etiam addit. a.

Emptio certorum bonorum cum pacto de retrouendendo, dummodo retrouenditio non fiat intra triennium non ſapit vſurariam prauitatem fol. 306. dec. 3. limita niſi adſit alia præſumptio, quod emptor ſit ſolitus fœnerari ibid.

Epiſcopi literis regulariter non creditur, etiam ſi eſſet Legatus, etiam ſi eſſent in eis nominati teſtes, etiam ſi adeſſet ipſius ſigillum, etiam ſi eis ſe ſubſcripſiſſet eius Secretarius, niſi eſſet Notarius, vel teſtes non eſſent ſubſcripti fol. 42. dec. 21. & ibi addit. b.

Epiſcopi literis ſigillo munitis in fauorem non ſubditi creditur fol. 42. dec. 21.

Epiſcopi literis ſuo ſigillo munitis abſque Notarij, & teſtium ſubſcriptione, in his, quæ ad ſuum officium ſpectant creditur fol. 42. dec. 21. & ibi addit. b. fallit contra Apoſtolicos impetrantes ibid.

Epiſcopo an competat poteſtas exequendi vltimas voluntates poſt annum fol. 361. dec. 1. & ibi addit. a. & quid ſi adſit prohibitio te-

ſtatoris

Digitized by Google

ctoris, quod Epiſcopus non poſsit ſe intromittere ibid.

Epiſcopus debet eſſe prȩditus literis,& ſcientia fol. 66. dec. 4.

Epiſcopus debet habere conſenſum capituli ad cognoſcendum, & condemnandum vnum de capitulo fol. 93. dec. 2. amplia vt ibi.

Epiſcopus de neceſsitate non tenetur habere Vicarium fol. 66. dec. 4. & ibid. etiam addit. a.

Epiſcopus eſt exequutor actuum piorum tam mortuorum, quàm viuorum fol. 361. dec. 1. & ibi addit. a.

Epiſcopus, & eius Vicarius poſſunt in Legatis factis in piam cauſam alterare voluntatem teſtatoris non plenè adimpletam in cauſam neceſſariam, vel vtilem fol. 361. dec. 1.

Epiſcopus & eius Vicarius poſſunt ſe intromittere de legatis pijs, de alijs non fol. 361. deciſ. 1.

Epiſcopus habet iuriſdictionem de iure communi tam in ciuilibus, quàm in criminalibus contra Abbates, & correctionem in Regulares fol. 92. dec. 1. & ibi add. c. exercenda contra quoſcunque etiam inuitos ibid. ſed cauſas criminales non poteſt ſine capitulo ibidem.

Epiſcopus in collationibus beneficiorum habet fundatam intentionem de iure communi fol. 129. dec. 9.

Epiſcopus non dicitur ſpoliatus iure viſitandi, ſi probatur prandium ei viſitanti datum, & eius Vicario viſitanti pecuniam fol. 134. deciſ. 15.

Epiſcopus non habet fundatam intentionem niſi ſuper quarta decimarum funeralium,& legatorum fol. 360. dec. 5. & ibi addit. a.

Epiſcopus non poteſt procedere contra perſonam capitularem abſque conſenſu capituli, etiam ſi ius puniendi capitulares perſonas ad eum deuolutum ſit ob negligentiam capituli, cui ex conſuetudine ius huiuſmodi in totum competebat fol. 93. dec. 2.

Epiſcopus poteſt conſtituere Vicarium, vel Officialem fol. 66. dec. 4. & ibi addit. a.

Epiſcopus poteſt eius Vicario tribuere facultatem amplam, vel coarctatam fol. 66. dec. 4. & ibi addit. a.

Epiſcopus poteſt habere ex priuilegio,vel conſuetudine vocem in capitulo tanquam canonicus fol. 403. dec. 1.

Epiſcopus qui vti Cardinalis habet indultum circa collationem beneficiorum, ſi habet vocem in capitulo vti canonicus, non poteſt conferre, quia vnam tantùm habet vocem fol. 403. dec. 1. limita niſi Epiſcopus haberet dimidiam vocem cum capitulo, quia capitulum non poſſet prouidere ſine Epiſcopo, & Epiſcopus poſſet cogere capitulum ad prouiſionem faciendam ibid.

Epiſcopus viſitans inquirit titulos beneficiatorum fol. 111. dec. 15.

in Erectione Eccleſiȩ collegiatȩ pſumitur prȩceſsiſſe ſupreſsionem, & vnionem beneficiorum ei factam fol. 268. dec. 24. & ibi add. c.

ob Errorem communem, & publicam vtilitatem multa facta tenent, quȩ aliàs non tenerent fol. 52. dec. 29.

Euentus primi habentur in conſideratione fol. 40. dec. 20. & ibi addit. b.

Examen teſtium, vide in verbo teſtium.

Examinator pro teſtibus examinandis electus non poteſt alteri delegare fol. 188. dec. 7. & ibi addit. a.

Exceptio de triennali dicitur perſonalis,& ideo perſonam ſequitur, & extinguitur cum ea fol. 96. dec. 2.

Exceptio dolo facis poteſt opponi in ſecunda & tertia inſtantia fol. 203. dec. 5. & quando locum habent, & quibus obſtet ibid. fol. fol. 204. in addit. a.

Exceptio etiam nullitatis requirens altiorem indaginem, & prolixiorem non impedit exequutionem iudicati fol. 205. deciſ. 6. & ibi addit. e. limita vt ibi.

Exceptio firmat regulam in contrarium fol. 412. dec. 9.

Exceptio firmat regulam in non exceptuatis folio 99. dec. 5. & fol. 246. dec. 10.

Exceptio iuramenti dicitur litis finitȩ fol. 76. dec. 3. & ibi addit. d. & impedit litis ingreſſum ibid.

Exceptio non eſt admittenda contra inſtrumenta guarentigiata habentia ex forma ſtatutorum vim rei iudicatȩ fol. 205. dec. 6.

Exceptio non numeratȩ pecuniȩ non admittitur aduerſus confeſsionem cum renuntiatione iurata fol. 204. dec. 6.

Exceptio non numeratȩ pecuniȩ non admittitur, vbi adeſt obligatio cameralis, non obſtante abſolutione à iuramento obtenta, & quòd in commiſsione cauſȩ diceretur, quod

actor probaret numerationem fol. 198. dec. 1.
Exceptio non numeratæ pecuniæ oppoſita ad inſtrumentum obligatione camerali valatum non cenſetur oppoſita contra non ſolutioné, ſed contra veritatem, quia in eo confitentur omnia eſſe vera fol. 198. dec. 1.
Exceptio non numeratæ pecuniæ, quo caſu ſit opponenda fol. 205. dec. 6. & ibi addit. c.
Exceptio nullitatis impedit exequutionem ſententiæ fol. 75. dec. 3. & ibi addit. c. vide in verbo nullitatis.
Exceptio quæcunque per ſtatutum tolli poteſt fol. 204. dec. 6. amplia etiam procedere, vt de ſtylo poſsit introduci idem ibid.
Exceptio rei iudicatæ dicitur litis finitæ fol. 76. dec. 3. & ibi addit. d. & impedit litis ingreſſum ibid.
Exceptio rei iudicatæ in poſſeſſorio retinendæ non obſtat agenti poſſeſſorio recuperandæ, fol. 105. dec. 11.
Exceptio rei iudicatæ, non obſtat quando agitur variato iudicio fol. 105. dec. 11.
Exceptio tranſactionis dicitur litis finitæ fol. 76. dec. 3. & ibi addit. d. & impedit litis ingreſſum ibid.
Excipiens debet probare ſuam exceptionem folio 106. dec. 7. & ibi addit. a. declara ſiue ſit actor, ſiue reus ibid.
Excipiens eſt actor in ſua exceptione fol. 380. dec. 3.
Excipienti contra eum, qui habet fundatam ſuã intentionem, incumbit onus probandi ſuam exceptionem fol. 205. dec. 7.
Excipienti incumbit onus probandi ſuam exceptionem fol. 198. dec. 1.
Excommunicatus debet petere abſolutionem fol. 421. dec. 2. & ibi addit. a.
Excommunicatus eſt qui falsò dicit ſe eſſe familiarem alicuius vt reportet gratioſam expeditionem fol. 6. dec. 2.
Execrabilitas inducit reſeruationem, & facit ceſſare deuolutionem fol. 255. dec. 17.
Execrabilitas per confeſsionem probata impedit reſtitutionem in ſpolio fol. 103. dec. 9.
Exequutio facta contra formam iuris, quia non primo mobilia, deinde immobilia bona, poſtea nomina debitorum vendita ſunt, non eſt nulla, ſed bene tantùm iniuſta fol. 217. dec. 7. & hæc eſt communis opinio, & ab ea non eſt recedendum ibid. nec eſt facienda differentia, ſiue peruerſio proueniat à Iudice, ſeù à Nuntio ibidem.
Exequutio ſi petitur ſuper rebus adiudicatis poſſeſsis per condemnatum non impeditur dando cautionem de qua in l. is à quo ff. de rei vendic. fol. 201. deciſ. 4. limita procedere ſi tertius comparuit in cauſa ante rem iudicatam, quia ſi comparet poſt, res iudicata mandanda eſt exequutioni nulla præſtita cautione ibidem.
Exequutio vt primo fiat in mobilibus deinde in immobilibus non eſt forma, nec conditio, ſed ordo concernens vtilitatem partis folio 217. dec. 7.
Exequutor datus in literis vnà cum alijs nominatis non poteſt ſe intromittere ſi alius præuenit fulminando proceſſum fol. 224. dec. 3.
Exequutoriales decretæ, ſeù brachium ſeculare obtentum contra prædeceſſorem poſſunt exequi contra ſucceſſorem mediatum, vel immediatum in eadem re fol. 212. dec. 1.
Exequutoriales intimatæ per defunctum procuratori collitigantis intruſi non ſunt iterum intimandæ ſpecialiter ipſi collitiganti per ſubrogatum in ius defuncti ad beneficium cum clauſula in eodem ſtatu, & terminis, ſed ſufficit quod fiat intimatio procuratori, fol. 156. dec. 7. Declara procedere dummodo protogatio fuerit intimata procuratori intruſi ibid.
Exequutoriales intimatæ per Prædeceſſorem ſuffragantur ſucceſſori etiam mediatè quo ad illas ſubrogato ad effectum obtinen. declaratoriam cenſurarum fol. 213. dec. 2.
Exequutoriales relaxantur, quando conſtat in actis nihil fuiſſe productum ad defenſionem rei fol. 75. dec. 3. & ibi addit. a. & ſunt intimandæ iuxta formam iuris, vt poſsit ad declaratoriam perueniri ibid.
Exequutoriales ſunt intimandæ iuxta formam iuris, vt ad declarationem poſsit deueniri fol. 79. dec. 6. & ibi addit. a.
Exequutorialibus ad inſtantiam defuncti intimatis poteſt ad ſubrogati inſtantiam deueniri ad declaratoriã fol. 213. dec 2. & ibi add. a.
Exequutorialibus à Rota decretis, & condemnatione intimata declaratio ab Auditore Cameræ ferri non poteſt, niſi præcedat monitorium, quod coram eo compareat ad viden. ſe declarari excommunicatum fol. 213. dec. 2. & ibi addit. a.
Exequutorialium intimatio eſt neceſſaria ad declaratio-

claratio-

clarationem incurſus cenſurarum fol. 188. dec. 1.

Exequutorialium intimatio facta domi latitantis, ne citetur, valet ac ſi perſonaliter facta eſſet fol. 213. dec. 2. & ibi addit. a.

Exercens aliquem actum virtute facultatis ſibi competentis debet eſſe certus tempore actus de ſua facultate, aliàs actus non valet folio 80. dec. 5.

Exhæredatio valet etiamſi exhæredans exprimat plures cauſas, quarum vna eſt vera altera falſa fol. 387. dec. 4.

Expectans non capit generaliter reſeruata fol. 285. dec. 9.

Expectans non poteſt capere beneficium affectum per commendam ceſſante commenda fol. 244. dec. 9.

Expectans, qui retinuit beneficium virtute primæ gratiæ, & propter primam vacationem, licèt nullum ius habuerit virtute expectatiuæ, tamen dicitur conſumpſiſſe gratiam expectatiuæ fol. 242. dec. 7.

Expectantes acceptare non poſſunt in quatuor menſibus datis ordinarijs ſi eorum ſedes vacat fol. 273. dec. 29.

inter plures Expectantes beneficia in ead. dioceſi ordinario non contradicente veniendum eſt ad prærogatiuas, & qualitates circa acceptationem fol. 292. dec. 9.

Expectatiua ad vnum curatum, & ad vnum ſimplex, quando dicatur conſumpta fol. 242. dec. 7. & ibi addit. a.

in Expectatiua attenditur tempus acceptationis beneficij fol. 260. dec. 1.

Expectatiua capit beneficium vacans per reſignationem in manibus ordinarij in menſe Apoſtolico factam fol. 245. dec. 10.

Expectatiua capit omnem modum vacationis exceptis caſibus in ea contentis fol. 246. deciſ. 10.

Expectatiua conceſſa Motu proprio, in qua ex nunc prout ex tunc mãdatur conferri, & prouideri cum decreto decernentes irritum, & inane quicquid ſecus in præmiſſis omnibus etiam per nos, & Sedem Apoſtolicam ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari tollit omnes gratias, & prouiſiones fol. 258. deciſ. 21.

Expectatiua cum clauſulis ſolitis, & inſolitis ad effectum, vt illa ſortiretur effectum conceſſa à Clem. vij. dum in Arce Sancti Angeli ab exercitu Cæſareo detinebatur cenſetur reuocata per eiuſdem Conſtitutionem Viterbij Kalend. Ianuarij Pont. ſui Anno 5. æditam fol. 408. dec. 5.

Expectatiua dans beneficium vacans per vacationem ſimpliciter comprehendit omnem modum vacandi fol. 246. dec. 10.

Expectatiua dicitur conſumpta ſi expectans ex cauſa illius habuerit recompenſam, licèt nullum ius habuerit ad eam conſequendam fol. 241. dec. 7. Declara procedere quando quis retinet beneficium virtute ſuæ expectatiuæ, & ex eo ſolo ſibi debitum ibidem.

Expectatiuam habens ad duo vel tria beneficia in vna diœceſi poteſt illa ordinario non contradicente etiam alijs expectantibus contradicentibus acceptare fol. 291. deciſ. 9.

Expectatiuam habens ad duas collationes, ſi primo vacans beneficium acceptatum reſignet, non poteſt ſecundo vacans eiuſdem expectatiuæ vigore in eadem Eccleſia acceptare etiam non contradicente ordinario folio 292. dec. 9. & ibi addit. a.

Expectatiua non capit beneficia per ceſſionem commendæ vacantia fol. 246. dec. 10. & ibi addit. a.

Expectatiua non capit beneficia reſeruata fol. 285. dec. 9. & ibi addit. b.

Expectatiua non capit beneficia exempta folio 246. dec. 10. & ibi addit. a.

Expectatiua non extinguitur ex eo, quòd quis fuerit ſubrogatus ad beneficium, quod prius in genere acceptauerat, & poſtea ſuper eo commiſerat cauſam, & pro verificatione iuris ſui produxerit expectatiuam cum acceptatione; ſi poſtea virtute ſuæ expectatiuæ aliud beneficium acceptet fol. 241. deciſ. 7.

Expectatiua reuocata dat titulum coloratum fol. 133. dec. 13.

Expectatiua ſeu mandatum de prouidendo etiã cum ampliſſimis clauſulis dicitur conditionalis fol. 293. dec. 10. & non poteſt ſortiri effectum niſi poſt acceptationem ibid. & ſi ante acceptationem fuerit alteri facta prouiſio de dicto beneficio vacanti valet ibid.

Expectatiuam ſeu mandatum de prouidendo habens ad quæcunque beneficia cum decreto irritanti ex nunc prout ex tunc & ècontra om-

nes

nes prouiſiones factas ſeù faciendas etiam per ipſum Pont. ante acceptationem; & cum clauſula ex nunc tibi in dictis beneficiis plenum ius quæſitum eſſe, & etiam quaſcunque acceptationes, collationes, prouiſiones, cuicunque alteri perſonæ, quàm tibi etiam per nos & Sedem Apoſtolicam nullius prorſus valoris, vel momenti ſore & eſſe; ſi non acceptauerit beneficium vacans, de quo alius fuit prouiſus, etiam abſque vlla mentione dictæ expectatiuæ ſeu mandati, non poteſt aſſequi beneficium prædictum vigore prædictæ expectatiuæ ſeù mandati ſol. 293. dec. 10.

in Expectatiuarum ſeu mandatorum de prouidendo decretis, & inhibitionibus habetur relatio ad beneficia acceptanda ſol. 295. deciſ. 10.

Expectatiuæ generales capiunt etiam beneficium vacans per reſignationem in manibus ordinarij in menſe Apoſtolico factam ſolio 242. dec. 7. & ibi addit. a.

Expectatiuæ gratiæ & materiæ præuentiuæ differunt ſol. 413. dec. 10.

Expectatiuæ non capiunt beneficia affecta, vel reſeruata ſol. 242. dec. 7. & ibi addit. a.

Expectatiuæ ſunt ſauorabiles ſol. 244. dec. 9.

Expectatiuæ reuocatio eſt inducta per regulam ſol. 133. dec. 13.

in Expectatiuis acceptatio in genere ante mutationem ſacta, non poteſt poſt mutationem deduci ad ſpeciem ſol. 272. dec. 28.

in Expectatiuis aliorum expectantium gratiæ ſunt efficaces ad alia beneficia, quæ contigerit vacare poſt acceptationem prioris expectantis ſol. 291. dec. 9. & ſic diſertur effectus gratiarum aliorum expectantium ibid.

in Expectatiuis aliorum expectantium præiudicium non eſt conſiderabile ſol. 291. dec. 9.

in Expectatiuis collationem mutans ſtatim dicitur renuntiare gratiæ ſol. 272. dec. 28.

in Expectatiuis ex earum verbis nullum eſt impedimentum quominus quis non poſsit in ead. diœceſi plura beneficia acceptare ſol. 292. dec. 9.

in Expectatiuis extractio ab Archiuio eſt nullius momenti, ſi eſt facta poſt gratiam conſumptam ſol. 269. dec. 26.

in Expectatiuis gratia dicitur conſumpta propter plenariam aſſequutionem alterius beneficij ſol. 269. dec. 26.

Expectatiuis impletis & conſumptis ceſſat reſeruatio menſis, & decretum regulæ, & ordinario remanet libera prouiſio, quæ ſibi de iure communi competit ſol. 291. dec. 9.

in Expectatiuis non eſt veriſimile Papam nollente prouiſo acceptare & vti gratia velle ſine aliquo commodo annullare omnes prouiſiones ſol. 294. dec. 10.

in Expectatiuis omnes clauſulæ, & omnia decreta habent expreſſam, & tacitam conditionem, vt operentur ſi gratiatus acceptauerit ſol. 294. dec. 10.

in Expectatiuis ordinarij, qui grauatur præiudicium tantum attenditur ſol. 291. dec. 9.

in Expectatiuis prouiſio non eſt valida poſt acceptationem factam in genere, ſi extractio eſt nullius momenti, vt quia facta poſt gratiam conſumptam per aſſequutionem plenariam alterius beneficij ſol. 269. dec. 26.

in Expectatiuis ſemper intereſt ordinario contradicere ſol. 291. dec. 9. & ibid. ponitur ratio.

in Expectatiuis ſeu mādatis de prouidendo ſemper apponitur clauſula, quòd duxerit acceptandum ſol. 295. dec. 10.

Expeditio præſumitur ſacta nomine illius, cuius fuit ſacta expenſa ſol. 265. dec. 18. & ibi addit. 2.

Expreſsio ſalſa ætatis licèt non eſſet neceſſaria, & non ſit ſundata gratia in ea, & Princeps etiam conceſsiſſet vitiat gratiam ſol. 11. deciſ. 8.

Expreſsio falſa non doloſa Principem ad concedendum non inducens non vitiat gratiam ſol. 12. dec. 8. & ibi addit. b.

Expreſsio in genere de pluribus dignitatibus exiſtentibus in aliqua Eccleſia ſufficit vt gratia erectionis alterius dignitatis non dicatur ſubreptitia ſol. 267. dec. 24.

Expreſsio vel omiſsio tacendæ vel exprimendæ qualitatis vel circumſtantiæ in impetrationibus præſumitur doloſè fieri ſol. 12. dec. 8. & ibi addit. b.

Exprimenda non ſunt omnia, quæ difficiliorem redderent Principem: ſed quæ in iure expreſſum eſt, quod exprimi debeant ſol. 11. dec. 7.

Exprimenda ſunt ea, quæ poſſunt reddere Principem difficiliorem ad conceden. gratiam ſolio 247. dec. 11.

Expulſio propria auctoritate conceditur qua vis infertur ſol. 11,9. dec. 4.

Extenſio de caſu ad caſum non debet fieri in

exorbitantibus ſol. 274. dec. 30.
Extinctum ſemel amplius non reuiuiſcit ſolio 309. dec. 2.
Extractio acceptationis ex archiuio, vt prouiſio reducatur ad effectum, non poteſt fieri in præiudicium alterius, quando gratia iam eſt conſumpta ſol. 270. dec. 26.
Extractio ex archiuio vti antecedens ſi non valuit, vt quia gratia erat conſumpta, nec conſequens videlicet acceptatio & prouiſio ſol. 269. dec. 26.
Extractio iurium, vide in verbo Compulſatio.
Extractio iurium in vim compulſorialium facta non valet, ſi ille, de cuius intereſſe agitur, non fuit perſonaliter, vel ad locum domicilij citatus ſol. 194. dec. 8.
ad Extractionem iurium in vim compulſorialium requiritur ſpecialis citatio ſol. 195. dec. 8.
Extrahendi facultati poteſt renuntiari deducendo prius alium beneficium inducens conſumptionem gratiæ ſol. 270. dec. 26.
Extrauag. ad regimen comprehendit tantùm beneficia familiarium Papę, qui in familiaritate deceſſerunt, non autem eorum qui deſierant eſſe familiares ſol. 263. dec. 23. ſic fuit interpretata ante declarationem factam à Paulo III.
Extrauag. ad regimen reſeruat beneficia Abbreuiatorum de minori ſol. 265. dec. 23. & ibi addit. a.
Extrauag. ambitioſæ Pauli II. in tit. de rebus Eccl. non alien. allegans debet probare eſſe vſu receptam ſol. 1. dec. 1.
Extrauag. prædicta facit ius commune ſol. 1. dec. 1. & ibi addit. a.
Extrauag. prædicta præſumitur in viridi obſeruantia ibid.
Extrauag. prædictæ quando non ſit locus ibid.
Extrauag. habens decretum irritans ſi non ſit notoria an afficiat ignorantes ſol. 1. dec. 1. & ibi addit. c.
Extrauag. ignotæ eſt probabilis ignorantia ſol. 1. dec. 1. & ibi addit. c.
Extrauagans non notoria eſt alleganda & probanda in termino ſol. 1. dec. 1. & ibi addit. c.
Extrauagans Pauli II. de rebus Eccleſiæ non alienan. non eſt vbique locorum recepta ſol. 73. dec. 1.
Extrauagãtes Põtificias niſi fuerint vſu receptæ non tenetur quis ea ſeruare ſol. 1. dec. 1. & ibi addit. c. amplia & limita vt ibid.
Extrauag. ſi eſt notoria non eſt producenda ſol. 1. dec. 1. & ibi addit. c.

F

Fabrica non venit appellatione Eccleſiæ, vel beneficij ſol. 63. dec. 1.
in Facto proprio in gratioſis præſumitur dolus, vide dolus.
Factum legitimè non irritatur, licèt caſus poſtea eueniat, à quo non potuit inchoari ſol. 393. dec. 8.
Factum non præſumitur, quòd non durat ſol. 62. dec. 36.
Factum validum non retractatur licèt ſuperueniat caſus, à quo incipere non potuit ſol. 303. dec. 16.
Facultates conceſſæ Imperatori, & Regibus circa beneficia Eccleſiaſtica dicuntur preces primariæ ſol. 263. dec. 23. & habent vim concordatorum ibid.
Fama ex quibus, & quot teſtibus probetur ſol. 206. dec. 1. & ibi addit. a. & quotuplex ſit, quid ſit, quos pariat effectus, & quot homines, & qui illam faciant ibid.
Fama probatur per teſtes ſol. 206. dec. 1.
Fama publica ſufficit ad probandum bonam fidem in præſentante ſol. 375. dec. 10. & ibi addit. a.
Fama regulariter facit ſemiplenam probationem ſol. 185. dec. 5. in antiquis verò facit plenam ibid. declara hoc verum quando fama probatur per teſtes examinatos citata parte ibid. & ibi etiam addit. b.
Fama ſola in antiquiſsimis non probat ſtante præſumptione vſurpationis in contrarium, & longiſsima poſſeſsione ſol. 375. dec. 10. & ibi addit. b.
ſi Fama ſola eſt in antiquis non probat iuſpatronatus niſi concurrat longiſsima poſſeſsio ſol. 375. dec. 10. & ibi addit. a.
Fama ſola, quando in antiquis probet ſol. 375. dec. 10.
Familiarem ſe eſſe alicuius falſo aſſerens, vt gratioſam reportet expeditionem eſt excommunicatus ſol. 6. dec. 2. & ibi addit. a.
Familiares Papæ poſſunt expedire literas in Cancellaria gratis ſol. 6. deciſ. 2. & ibi addit. a.
Familiares qui dicantur ad effectum vt comprehendantur

hendantur

hendantur ſub regulis loquentibus de familiaribus Papæ, & Cardinalium fol. 5. dec. 2. & ibi addit. a.

Familiaris Auditoris Rotæ, vel cuiuſuis alterius perſonæ euntis cum Cardinali Legato non dicitur familiaris Cardinalis licèt comedat cum eius familia fol. 6. dec. 2. & ibi addit. a.

Familiaris dicitur, qui ad ſui beneplacitum comedere poterat in Tinello, etiamſi nunquam comedit fol. 6. dec. 2. & ibi addit. a.

Familiaris intelligitur verus non autem fictus, vt per priuilegium fol. 6. dec. 2. & ibi addit. a.

Familiaritas non probatur legitimè per ſchedulam manu Cardinalis cuius dicitur familiaris ſcriptam vel ſubſcriptam, in præiudicium tertij fol. 5. dec. 2.

Familiaritas Papę narrata in literis expeditis taxatis eſt probanda, ſecus in literis gratioſis fol. 6. dec. 2. & ibi addit. a.

Familiaritas probatur ex pluribus præſumptionibus fol. 6. dec. 2. & ibi addit. a.

Familiaritas quomodo probetur fol. 6. dec. 2. & ibi addit. a.

Familiaritatis ſufficit ſemiplena probatio ad effectum validitatis gratiæ, ſecus ad probandum reſeruationem beneficij vacantis per obitum familiaris fol. 6. dec. 2. & ibi add. a.

Falſitatis vitio non ſubiacent actus plures continuatæ nullo die intermiſſo, ſcripti vna manu non tamen Notarij rogati, & eiſdem teſtibus præſentibus etiamſi ſpatio ſex menſium folio 193. dec. 6. declara procedere in Ro. Cu. & ſi teſtes ſunt ſocij officij.

Fatalia currunt in cauſis beneficialibus etiamſi collitigans mortuus ſit, & alius ſibi in iure, & lite ſubrogatus non fuerit fol. 230. dec. 8. amplia etiamſi is, qui reportauit ſententiam contra ſe, fuerit ſubrogatus in omne ius defuncti ibid. & citandi ſunt per contradictas intereſſe prætendentes ibid.

Fatalia licèt extinguantur per mortem, tamen non procedit in beneficialibus fol. 230. decis. 8.

Fatalia non currunt durante compromiſſo, vel quando ex facto iudicis non poteſt procedi fol. 230. dec. 8.

Fatalia non currunt in cauſa nullitatis ex defectu mandati fol. 101. dec. 8. & ibi addit. b.

Fatalia non currunt ob impedimentum facto Principis, vel partis fol. 102. dec. 8. & ibi addit. b.

Fatalia non currunt ob impedimentum non expeditæ remiſſoriæ, quod prouenit ex facto mixto, & ex facto appellati fol. 102. dec. 8. & ibi addit. b.

Fatalia non currunt, quando effluxerunt cauſa appellati fol. 101. dec. 8. & ibi addit. b.

Fatalia non currunt, quando non poteſt procedi ex facto Principis fol. 231. dec. 8. & ibi add. a. vel facto appellati ibid.

Fatalium præfinitio eſt in odium appellantis, & in fauorem appellati fol. 171. dec. 8.

Fauor ſpecialis non debet obeſſe & prodeſſe fol. 242. dec. 7.

Fel. in c. cum in iure periti col. 2. verſ. ſecundo limita de off. ord. vbi loquitur, quòd Cardinales non comprehendantur ſub regulis Cancellariæ reprobatur fol. 45. dec. 23.

Fel. in c. cum ſuper col. 3. de re iud. declaratur fol. 139. dec. 19.

Fel. in c. inter monaſterium de re iud. in 1. & 8. limitat. declaratur, quod Iudex appellationis appellatione deſerta poſsit pronuntiare in cauſa, quòd non poſsit tanquam iudex appellationis, ſed alia via apta, ſi poſſet eſſe cognitor fol. 232. dec. 9.

Fel. in c. ſicut col. 18. verſ. bene facit de re iud. dicens, quod ex diuturnitate temporis non præſumitur interueniſſe auctoritatem & con ſenſum reprobatur fol. 74. dec. 2. & ſecundum Rotam intelligitur, quod loquatur de tempore 10. annorum ibid.

Fel. in c. veniens de teſti. reprobatur fol. 203. dec. 4.

Fœminæ non ſuccedunt in feudo ligio. vide in verbo feudo.

Feudalia bona non cenſentur venire in bonorum confiſcatione fol. 418. dec. 1.

in Feudalibus bonis an poſsit fieri fideicommiſſum fol. 338. dec. 8. & ibi addit. a.

Feudi alienatio in præiudicium agnatorũ, quando valeat fol. 334. dec. 4. & ibi addit. c.

in Feudi antiqui etiam hęreditarij ſucceſsione ſufficit agnatis adeſſe illam qualitatem, quæ inerat vltimo vaſſallo, videlicet ius agnationis, quæ fuit cauſa acquiſitionis feudi folio 337. dec. 7.

in Feudi antiqui etiam hęreditarij ſucceſsione ſufficit eſſe hęredem primi acquirentis licèt non vltimi fol. 337. dec. 7.

Digitized by Google

Feudi franc. natura eſt vt in eo nullum præſtetur iuramentum fol. 335. dec. 5.
Feudi ligij natura, quæ ſit, fol. 14. dec. 3. & ibi addit. a.
in Feudis per inueſtituram transfertur ſolùm dominium vtile fol. 333. dec. 3. non autem directum ibid. declara vt ibi in addit. b.
in Feudis regulariter ſuccedunt filij, & nepotes, licèt teſtator aliud mandet fol. 127. dec. 8. de quibus non poteſt teſtari ibid. nec aliqua poteſt ſuper illis ſeruitus imponi ibid.
in Feudo antiquo confiſcato ob delictum in Alexandrina conuentum non ſuccedit, neque pars offenſa, neque fiſcus: ſed agnati fol. 418. dec. 1.
in Feudo antiquo etiam hereditario agnati ſuccedūt gradatim ordine ſucceſsiuo, vnus poſt alium, tanquam vocati à primo acquiſitore ex prima inueſtitura fol. 337. dec. 7.
in Feudo antiquo etiam hereditario non cadit præſcriptio, neque alienatio in præiudicium agnatorum fol. 334. dec. 4.
in Feudo antiquo non ſuccedunt niſi agnati fol. 418. dec. 1.
in Feudo conceſſo pro ſe, & hæredibus, & ſucceſſoribus ille, qui vult admitti, ſufficit, quòd fuerit hæres primi inueſtiti fol. 332. dec. 2. & ibi addit. c.
in Feudo conceſſo pro ſe, & hæredibus non ſuccedunt fœminæ fol. 335. dec. 5. limita niſi dictum fuiſſet pro hæredibus vtriuſque ſexus ibid.
in Feudo franco ſuccedunt fœminæ fol. 335. dec. 5.
in Feudo hæreditario poſſunt ſuccedere fœminæ fol. 335. dec. 5. Declara procedere, quando fuit dictum, pro hæredibus vtriuſque ſexus: ſecus ſi pro accipiente, & hæredibus ſuis ſimpliciter ibid.
in Feudo ligio non ſuccedunt fœminæ fol. 14. dec. 3.
in Feudo non poteſt fieri præiudicium agnatis niſi illis conſentientibus fol. 334. dec. 4. & ibi addit. c.
Feudo priuatus propter feloniam intelligitur, ſi Dominus voluerit fol. 40. dec. 20.
in Feudo pro ſe, ſuiſque hæredibus, & ſucceſſoribus conceſſo ſuccedunt agnati, etiamſi non ſint hæredes vltimi iam mortui, ſi tamen fuerunt hæredes primi inueſtiti, excluſis fœminibus hæredibus inſtitutis, & ex eis deſcendentibus fol. 331. deciſ. 2.
Feudorum fœminæ regulariter ſunt incapaces fol. 335. dec. 5. & ibi addit. b. limita vt ibi.
Feudum antiquum dicitur ex eo, quod inueſtituræ ſunt factæ prout per genitores fol. 336. dec. 6.
Feudum antiquum etiam hereditarium ſi alienetur poſſunt agnati vendicare fol. 334. dec. 4. & ibi addit. a.
Feudum antiquum etiam hæreditarium ſi non defertur ex perſona agnati tranſuerſalis: ſed ex perſona primi acquiſitoris, ſufficit eſſe hæredem primi acquiſitoris, & ſi non vltimi fol. 337. dec. 7.
Feudum antiquum non confiſcatur publicatis bonis fol. 418. dec. 1.
Feudum antiquum ſi renouetur vaſſallo non deſinit eſſe antiquum fol. 336. dec. 6. & ibi addit. b.
Feudum francum à Doctoribus ſumitur varijs modis fol. 335. dec. 5. & ibi addit. a.
Feudum hæreditarium, quando dicatur ex forma inueſtituræ fol. 332. dec. 2. & ibi add. b.
Feudum hæreditarium quotuplex ſit, & qui ad illud admittantur fol. 332. dec. 2. & ibi addit. b.
Feudum in dubio præſumitur hęreditarium fol. 332. dec. 2. & ibi addit. b.
Feudum iure proprio pertinet ad agnatos folio 334. dec. 4. & ibi addit. c.
Feudum ligium dicitur, quando inueſtitus eximitur à iuriſdictione omnium perſonarum, ita quod ſoli inueſtienti reſeruatur, & promittitur fidelitas fol. 336. dec. 6.
Feudum non dicitur nouum ſi in inueſtitura fiat mentio antiquarum inueſtiturarum fol. 336. dec. 6.
Feudum non poteſt alienari niſi quatuor qualitatibus concurrentibus, de quibus vide fol. 338. dec. 4. & ibi addit. b.
Feudum poſsidens tenetur ad præſtandum ſeruitium, ad quod eius Prædeceſſor tenebatur fol. 357. dec. 2. & ibi addit. b.
Feudum, quòd pecunia acquiritur dicitur ligium fol. 14. dec. 3.
Feudum vnum, & non plura, quando debeant dici etiamſi inueſtitura ſit multarum vallium vide in verbo inueſtitura.
Feudum vt ſit ligium non eſt neceſſarium, vt dicatur in inueſtitura fol. 336. dec. 6.
Fideicommiſſo videtur renuntiatum, quando eſt

facta

facta diuiſio de bonis in fideicommiſſo comprehenſis, & de eo diuidentes habuerunt ſcientiam fol. 45. dec. 24. eo maximè ſi in diuiſione adſint clauſulæ prægnantes, & ibi addit. a.

Fideiuſſor promittens ſoluere alicui penſionem quandiù N. obtineret beneficium ſuper quo illa eſt impoſita, tenetur ad eam etiamſi N. reſignauerit beneficium, & poſſeſſionem à ſe abdicaſſet; ſi tamen non probaretur N. non fuiſſe in detentatione illius fol. 316. deciſ. 6.

Fideiuſſor, qui ſe obligauit vti principalis principaliter, & inſolidum pro minore, etiamſi minoris obligatio non teneat, ipſe tenetur fol. 341. dec. 2.

Fideiuſſor ſi accedit obligationi iuramento vallatæ, ſi non valet obligatio vt agitur, valet vt melius valere poteſt fol. 341. dec. 2.

Fideiuſſorum beneficium eſt vt non conueniantur ante principalis debitoris diſcuſſionem, fol. 341. dec. 2. & ibi addit. a. limita vt ibi.

Fideiuſſorum beneficium eſt vt quilibet pro rata tantum teneatur fol. 341. dec. 2. & ibi addit. a. limita vt ibi.

Filia ingrediens Religionem non debet conſequi minorem dotem, quam ſi nuberet fol. 13. dec. 2. & ibi addit. b.

Filiatio ex quibus tractatibus dicatur probata fol. 383. dec. 2. & ibi addit. b.

Filiatiò ex ſola nominatione parentum, & ex ſolo tractatu de aliquo tanquam filio, quando probetur fol. 383. dec. 2. & ibi addit. b.

Filiatio fœminina ex quibus verbis teſtatoris dicatur probata fol. 383. dec. 2. & ibi add. b.

Filiationis quaſi poſſeſſio conſtituta, & quæſita eſſe dicitur ex præcedente tractatu filiationis probato fol. 383. dec. 2. & ibi addit. b. & iſta quaſi poſſeſſio an habeat locum contra matrem ibid.

Filij legitimãtur per ſubſequens matrimonium etiam ſine inſtrumentis dotalibus non extantibus legitimis: & quamuis de iure canonico non requirãtur dotalia inſtrumenta etiam in terris Imperij, tamen quo ad ſucceſſionem ſeruatur ius ciuile fol. 384. dec. 3. & ibi addit. a.

Filij nati ante matrimonium per ſubſequens matrimonium legitimantur ſinè inſtrumentis dotalibus etiam, quo ad ſucceſſionẽ, ſiuè in terris Eccleſiæ, ſiue in terris Imperij f. 384. dec. 3

Filij naturales vt per ſubſequens matrimonium legitimentur, de iure ciuili requiruntur dotalia inſtrumenta fol. 384. dec. 3. & ibi addit. a.

Filiorum appellatione veniunt naturales non adoptiui fol. 171. dec. 2. & ibi addit. a.

Filius natus ex muliere coniugata eſt illegitimus concurrentibus reputatione illegitimitatis, educatione extra domum mulieris adulteræ, & tractatione ac fama vicinorum, & confeſſione parentum, quod erat illegitimus & quod aſſimiletur adultero fol. 381. dec. 1. & fol. 382. dec. 2.

Filius præſumitur mariti fol. 383. dec. 2. & ibi addit. a. amplia & limita vt ibi.

Filius præſumitur natus ex matrimonio niſi ex coniecturis aliter appareat fol. 381. dec. 1. & fol. 382. dec. 2.

Filius primogeniti ſubintrat in locum patris in maioratu tàm feudali, quàm alodiali excluſo patruo fol. 330. dec. 1.

Fœminæ & deſcendentes ab eis, quando non poſſint ſuccedere in feudis fol. 332. dec. 2. & ibi addit. a.

Fœminæ ſtantibus agnatis maſculis, etiam quod ipſi non ſint hæredes vltimi defuncti, non ſuccedunt etiam quod ſint hæredes vltimi defuncti in feudo conceſſo pro ſe, & ſuis hæredibus, & ſucceſſoribus fol. 331. deciſ. 2. Declara dummodo prædicti agnati fuerint hæredes primi inueſtiti ibid.

Forma data eſt ſeruanda fol. 193. dec. 5.

Forma obſeruari debet fol. 285. dec. 4.

Forma ſubſtantialis eſt omnino obſeruanda fol. 113. dec. 17. & ea omiſſa etiam in qualibet minima parte vitiat actum ibid. & ibi etiam addit. a.

de Fortuito caſu vbi quis tenetur intelligitur de ſolito, non de inſolito, & non veriſimili caſu fol. 315. dec. 5. cætera vide in verbo caſus fortuitus.

Francum non dicitur feudum ex eo, quod ſeruitium non præſtatur: ſed ex eo, quod appellatur in inueſtitura francum fol. 335. dec. 5.

Fraudes ſunt euitandæ fol. 270. dec. 26. & ibi addit. a. & prohibitæ dicuntur de iure naturali ibid.

Fraudibus non eſt aperienda via fol. 270. deciſ. 26.

Fraus arguitur ex mendatijs, & vero ſimilitudinibus fol. 270. dec. 26. & ibi addit. a.

Fraus

Digitized by Google

Fraus eſt plenè probanda fol. 270. dec. 26. & ibi addit. a.
Fraus in quibus caſibus præſumatur fol. 270. dec. 26. & ibi addit. a.
Fraus non præſumitur in facto notorio fol. 270. dec. 26. & ibi addit. a.
Fructus beneficiorum, quando debeant vendi folio 340. dec. 1. & ibi addit. a.
Fructus beneficiorum ſunt æſtimabiles fol. 47. dec. 25.
Fructus induſtriales ſunt illi, qui potius ex induſtria percipiuntur, quàm ex ipſa natura ſola fol. 359. dec. 4. & ibi addit. a.
Fructus intelliguntur deductis oneribus perpetuis fol. 54. dec. 30. & ibi addit. b. non temporalibus ibid. & iuxta mercedem laboris in eis colligendis, & alijs expenſis neceſſarijs ibid.
Fructus liberi ex beneficio non dicuntur qui requirunt reſidentiam ſaltem in Ciuitate, nec in abſentia acquiruntur fol. 253. dec. 26.
Fructus naturales dicuntur illi, in quibus producendis, & percipiendis magis operatur ipſa natura, quàm hominis induſtria, veluti pratorum herba, glandes, caſtanea, & ſimilia fol. 359. dec. 4. & ibi addit. a.
Fructus non debentur niſi à tempore motæ litis fol. 394. dec. 5.
Fructus percipiens, locans prædia & ſimiles actus poſſeſſorios exercens in beneficio parochiali non dicitur probaſſe veram poſſeſſionem, quæ potius ex actibus continuatis, quales ſunt exercitium curæ, probari ſolet, fol. 312. dec. 3. & ibi addit. a.
Fructus propriè dicuntur, qui in portatis, & liberè & in abſentia percipiuntur fol. 253. deciſ. 16.
Fructus qui naturales, vel induſtriales magis ſint relinquitur arbitrio Iudicis fol. 359. dec. 4. & ibi addit. a.
Fructus ſedis vacantis debent reſeruari ſucceſſori fol. 273. dec. 29.
Fructus ſegetum & arborum reſpectu Dei cenſentur naturales, licet reſpectu hominum habeantur pro induſtrialibus fol. 359. deciſ. 4.
Fructus ſpirituales ſunt, qui conſiſtunt in adminiſtratione dignitatis fol. 359. dec. 4. & ibi addit. a.
Fructus temporales ſunt, qui conſiſtunt in annuorum redditum perceptione folio 359. deciſio. 4. & ibi additio. a.
Fructuum appellatione veniunt diſtributiones quotidianæ in ſententia fol. 240. dec. 6.
Fructuum perceptionem impedire non dicitur, qui ex lege conductionis ad diem conſtitutam penſionem non ſoluit fol. 57. deciſ. 33. & 34.
Fructuum perceptioni non poteſt eſſe locus, niſi corpora bonorum, ex quibus percipiuntur ſint certa fol. 312. dec. 3. & ibi addit. a.
Fructuum perceptio regulariter probat poſſeſſionem fol. 312. dec. 3. & ibi addit. a. fallit ſi conſtet re ipſa, quod alter poſſidet ibid.
Furtiuæ rei vitium tranſit in quemcunque poſſeſſorem fol. 154. dec. 5.

G

Gabellam quis imponere poſſit fol. 314. dec. 4. & ibi addit. e.
Gem. conſ. 53. col. 4. ad fin. dùm dicit Papæ aſſerenti aliquid in præiudicium alterius in criminalibus non eſſe credendum, reprobatur fol. 120. dec. 4.
Gem. conſ. 79. dùm tenet, quod ius, quod quæritur per acceptationem, & prouiſionem ſit conditionale reprobatur fol. 278. dec. 33.
Geminata confeſsio plurimum operatur folio 378. dec. 1.
Generalitas non reſteſtringenda fol. 412. deciſ. 9.
Generalitas quando poteſt reduci ad ſpecialitatem amittit vim & nomen generalitatis, & aſſumit vim & nomen ſpecialitatis fol. 298. dec. 12.
Generalitas reducitur ad ſpecialitatem, quando in vno tantum verificatur fol. 298. deciſ. 12.
Generalitas reſtringitur ad euitandam abſurdam contrarietatem fol. 250. dec. 12. limita ſecundùm ſubiectam materiam ibid. in addit. c.
Generales & ſpeciales literæ priuationis iurium alicuius ſi reperiantur, & poſtea fiat reuocatio prædictarum literarum generalium cum earum inſertione, & deinde ſubiungatur vox quaſcunque etiam ſpeciales cenſentur reuocatæ fol. 122. dec. 5.
ſub Generali diſpoſitione facilius comprehenditur particularis caſus, quam vniuerſalis diſpoſitio in contrarium fol. 282. dec. 1.

in

in Generali ſermone non comprehenduntur caſus veriſimiliter non præuiſi fol. 483. dec. 1. & ibi addit. e.
in Generali ſermone non comprehenduntur ea, quæ quis veriſimiliter non eſſet conceſſurus, fol. 282. dec. 1.
in Generali ſermone nõ cõprehenditur factum ad piam cauſam fol. 410. dec. 7.
in Generali ſermone non comprehenditur impoſsibile fol. 283. dec. 1. & ibi addit. e.
in Generali ſermone non comprehenditur perſona ad quam verba diriguntur fol. 283. dec. 1. & ibi addit. c.
in Generali ſermone non comprehenditur perſona loquentis fol. 283. dec. 1. & ibi add. c.
in Generali ſermone non comprehenduntur, quæ veriſimiliter non cogitauit loquens fol. 283. dec. 1. & ibi addit. c.
in Generali ſermone non comprehenditur turpe fol. 283. dec. 1. & ibi addit. c. amplia etiam ſi ſit adiectum iuramentum ibid.
Generi per ſpeciem derogatur fol. 298. dec. 12. & ibi addit. a.
Gerunden. beneficij de Sc eria coram R.P.D. Rauellen. 26. Februarij 1536. allegatur fol. 370. dec. 8.
Gratia ad beneficia vacatura comprehendit beneficium, quod vacauit ante datam gratiæ, ſi tunc temporis vacabat fol. 286. dec. 5.
Gratia ad beneficia vacatura intelligitur de vacatione tàm in menſibus reſeruatis contingente, quàm in ſpectantibus ad ordinariorum collationem fol. 286. dec. 5. & ibi add. a.
Gratia ad beneficia vacatura non expirat per mortem Papæ, licèt ſucceſſor gratias per Prędeceſſores ad vacaturas conceſſas in genere reuocauerit fol. 286. dec. 5. & ibi add. a.
Gratia ad primum beneficium vacaturum, capit beneficium, quod primo non vacauerat liberè, quia reſignatio fuerat facta in fauorem certæ perſonæ, quæ illud conſequuta fuerat, ſi poſtea liberè, vel per obitum aut liberam ceſsionem vacauerit fol. 21. dec. 7.
Gratia ad vacatura an nulla vacantia comprehendat fol. 287. dec. 5. & ibi addit. a.
Gratia ad vacatura eſt odioſa, & exorbitans fol. 286. dec. 5. & ibi addit. a.
in Gratia an ſit facienda mentio de gratia ſi neutri fol. 251. dec. 14. & ibi addit. b.
in Gratia an ſit facienda mentio de prima gratia nulla, vel elidibili, & an de iure quæſito in ſpe fol. 251. dec. 14. & ibi addit. b.
in Gratia an ſit facienda mentio de priuilegio, etiam limitato fol. 251. dec. 14. & ibi addit. b.
in Gratia certa de beneficio eſt ius quæſitum folio 298. dec. 10.
Gratia conceſſa ad duo beneficia in duobus diœceſibus poſſunt acceptari ambo in ead. diœceſi fol. 301. dec. 15.
de Gratia conditionali habente aliquam ſpem de præterito, vel de præſenti, an ſit facienda mentio fol. 251. dec. 14. & ibi addit. b.
Gratia conditionalis habens aliquam ſpem vel reſpectum de præterito, vel præſenti inducit quoddam ius ad rem fol. 295. dec. 10. & ibi addit. b. & quare ibid. & an de illo ſit facienda mentio ibid.
Gratia conditionalis non ligat ante purificatam conditionem fol. 294. dec. 10.
Gratia continens abſolutionem, vel habilitationem ſi ſit reuocata, cenſetur reuocata in totum fol. 2. dec. 3. amplia etiam ſi ex tali abſolutione, & habilitatione non ſequeretur præiudicium tertio ibid. fallit in foro pœnitentiali ibid.
Gratia de beneficio primo vacaturo ad collationem, ſeu aliam prouiſionem certi Abbatis, an extendatur ad illum, qui vnicum beneficium habet conferre, vel vnum præſentare fol. 286. dec. 5. & ibi addit. a.
Gratia de beneficio vacaturo per contractum matrimonij non expreſſo alio modo, ſi illud ante acceptationem in manibus Vicecancellarij, vel alterius poteſtatem habentis fuerit reſignatum valet fol. 286. deciſ. 5. & ibi addit. a.
Gratia de beneficio vacaturo, vſque ad certam ſummam non requiritur optio, nec acceptatio fol. 298. dec. 12.
in Gratia decreta, & clauſulæ ſunt acceſſoria fol. 296. dec. 11.
Gratia dicitur generalis ſi eſt ad beneficia vacatura fol. 297. dec. 12. imò dicitur ſpecialis cum intelligatur de primo vacaturo ibid.
Gratia duplex ſuper vno & eod. beneficio eod. temporis tractu cadere non poteſt ad effectũ, vt vtraque valeat, ſed præualet illa, quæ eſt magis valida fol. 257. dec. 19. & ibi add.
Gratia duplex ſuper eodem beneficio ſi vna eſt pinguior an illa attendenda fol. 257. dec. 19. & ibi addit. a.

in Gratia eſt facienda mentio de iure conſiderabili ad rem fol. 251. dec. 14. & ibi addit. b.
Gratia eſt fauor, quæ eſt contra, vel extra ius commune fol. 282. dec. 1.
Gratia eſt pura, vel conditionalis fol. 295. dec. 10. & ibi addit. b.
Gratia expectatiua ante acceptationem, dicitur conditionalis fol. 259. dec. 21.
Gratia expectatiua cenſetur conſumpta per acceptationem alterius beneficij cadentis, ſub gratia fol. 178. dec. 9. & ibi addit. a.
Gratia expectatiua conſumitur per ſolam acceptationem abſque prouiſione, niſi plenioris alterius gratiæ priuilegio impediatur folio 300. dec. 14.
in Gratia exprimenda ſunt ea, quæ difficiliorem redderent Principem ad concedendum folio 230. dec. 2.
Gratia facta à Papa, valet ſtatim, quod illam concesſit, etiam ſine ſcriptura fol. 160. decif. 9.
Gratia facta de beneficio, vide Impetratio.
Gratia facta de beneficio cum clauſula, quouis modo vacet, ſi neutri, ſi nulli capit omnem vacationem etiam per priuationem fol. 167. dec. 2.
Gratia facta per Principem ad tertij præiudiciũ expreſſa intelligitur de modico, non de graui fol. 127. dec. 7. & ibi addit. d.
de Gratia generali, & decretis appoſitis non eſt facienda mentio in alia poſteriori: ſed particulari gratia ſuper beneficio vacanti fol. 294. dec. 10.
Gratia generalis, dicitur quando comprehendit plures ſpecies beneficiorum, fol. 297. decif. 12.
Gratia generalis, & incerta, quando dicatur fol. 298. dec. 12. & ibi addit. a.
in Gratia incerta de beneficio nullum ius competit fol. 294. dec. 10.
in Gratia intelligitur clauſula, ſi ita eſt fol. 59. dec. 25.
Gratia licèt dicatur perfecta ſine expeditione literarum, non tamen poteſt ſine literis in exercitium deduci fol. 7. dec. 3.
Gratia literis non expeditis etiam ſi ſignata ſupplicatione eſt informis fol. 52. dec. 28.
Gratia motu proprio parit ſuos effectus fol. 407 dec. 4. & ibi addit. b.
Gratia non eſt retorquenda in odium, fol. 282. dec. 1.
Gratia non facta mentione præcedentis gratiæ ſpecialis eſt nulla fol. 297. dec. 11. limita ſecus ſi generalis ibid.
Gratia per prouiſionem beneficij eſt perfecta, fol. 288. dec. 2.
Gratia per ſubreptionem, vel obreptionem obtenta eſt ipſo iure nulla fol. 11. dec. 7. & ibi addit. a.
Gratia poteſt eſſe ſpecialis, licèt verba ſint generalia fol. 298. dec. 12.
Gratia poteſt pro parte valere, & pro parte non fol. 31. dec. 13.
Gratia præcedens afficit beneficium, quando decretum eſt ſuper certo beneficio, ſecus quando gratia eſt generalis, & incerta in beneficio acceprando fol. 294. dec. 10.
Gratia præſtimitur ad inſtantiam ſupplicantis expedita fol. 267. dec. 24. & ibi addit. a. limita primo niſi eſſet modica impenſa ſecundo limita, niſi ageretur de odio ibid.
Gratia prima ſi eſt ſpecialis, & ſecunda generalis requiritur in ſecunda mentio de prima, ſecus è contra fol. 298. dec. 12. & ibi add. a.
in Gratia Principis mens eſt attendenda fol. 33. dec. 14.
Gratia propter negligentiam extinguitur folio 39. dec. 19.
Gratia, quæ habet clauſulas inſolitas, cenſetur reuocata per conſtitutionem poſtea æditam, qua reuocantur gratiæ per eundem Principẽ conceſſæ per importunam perſonarum ambitionem inductum, ſeu verius coactum fol. 408. dec. 5. amplia vt in totum non in parte clauſularum inſolitarum reuocata cenſeatur ibid. amplia ſecundo, vt nedum quoad inſolita, & exorbitantia cenſeatur reuocata: ſed in omnibus, & per omnia ibid.
Gratia, quæ non habet clauſulam acceptandi, dicitur ſpecialis fol. 298. dec. 12.
Gratia ſecunda non præiudicat primæ, quando prima non tollitur fol. 126. dec. 7.
Gratia ſecunda obtenta non facta mentione de prima, an ſit ſubreptitia fol. 257. dec. 19. & ibi addit. a.
Gratia, ſi neutri, an ſit conditionalis, & quid importet fol. 279. dec. 33. & ibi addit. a.
Gratia, ſi neutri capit beneficium vacans ex perſona impetrantis fol. 279. dec. 33. & ibi addit. a. & quomodo ibid.
Gratia, ſi neutri continet impropriam conditionem fol. 279. dec. 33. & ibi addit. a.

Gratia

Gratia, ſi neutri dicitur conditionalis, & nihil ponit in eſſe fol. 295. dec. 10. & ibi addit. b.

Gratia, ſi neutri dicitur gratia nona fol. 299. dec. 33. & ibi addit. a.

Gratia, ſi neutri eſt materia ordinaria fol. 279. dec. 33. & ibi addit. a.

Gratia, ſi neutri ex ſui natura reſpicit futura, fol. 279 dec. 33. & ibi addit. a.

Gratia, ſi neutri habet duplicem conditionem, ſi beneficium vacet, & neutri ius competat fol. 279. dec. 33. & ibi addit. a.

Gratia, ſi neutri impetrata ab vno ex collitigantibus per alium non eſt fraudolenta, nec ambitioſa fol. 279. dec. 33. & ibi addit. a.

Gratia, ſi neutri non capit beneficium acceptatum per expectantem, ſi poſtea acceptans incidat in regu. de publican. acceptationibus, fol. 278. dec. 33.

Gratia, ſi neutri non capit beneficium vacans tempore datæ gratiæ fol. 279. dec. 33. & ibi addit. a.

Gratia, ſi neutri non capit beneficium vacaturũ, ſed vacans fol. 279. dec. 33.

Gratia, ſi neutri non dat titulum coloratum fol. 279. dec. 33. & ibi addit. a. & quare ibid.

Gratia, ſi neutri non eſt ſubreptitia, ſi de aliquo titulo aduerſarij non doceat impetrans: ſed ſuffragatur producenti fol. 279. dec. 33. & ibi addit. a.

Gratia, ſi neutri non præſupponit titulum præcedentem; ſed tantùm per eam committitur Auditori in euentum in quem fol. 279. deciſ. 33. & ibi addit. a.

Gratia, ſi neutri non præſupponit, & tempore vitæ impetrari poteſt fol. 279. dec. 33. & ibi addit. a.

Gratia, ſi neutri non verificatur, quando fundatur in præbenda, in qua non eſt lis: ſed tantùm lite exiſtente fol. 279. dec. 33. & ibi addit. a.

Gratia, ſi neutri operatur, quod materia obiectiua; quæ aliàs eſſet repellenda, admittatur fol. 279. dec. 33. & ibi addit. a.

Gratia, ſi neutri operatur, quod omnes gratiæ concurrunt, & vna non tollit aliam, & prima verificata obtinebit fol. 279. deciſ. 33. & ibi addit. a.

Gratia, ſi neutri, quando intret, & habeat locum fol. 279. dec. 33. & ibi addit. a.

Gratia, ſi neutri, quando non dicatur ſubreptitia fol. 279. dec. 33. & ibi addit. a.

Gratia, ſi neutri purificatur, quando conſtat neutri litigantium ius competere fol. 279. dec. 33. & ibi addit. a.

Gratia, ſi requirit factum eo non ſequuto nihil operatur fol. 296. dec. 11.

Gratia, ſi requirit prouiſionem ea non ſequuta eſt inefficax fol. 297. dec. 11.

Gratia ſpeciali concurrens cum communi, quæ ſit præferenda fol. 298. dec. 12. & ibi add. a.

Gratia ſpecialis, dicitur cum datur ad certum corpus beneficij fol. 298. dec. 12. & ibi addit. a.

Gratia ſubreptitia dicitur, ſi in mutatione collationis expectatiuæ de vna diœceſi ad aliam dixerit ſe in omiſſa nullum commodum reportaſſe, ſi tamen virtute gratiæ de diœceſi omiſſa habuit in alia diœceſi beneficium fol. 301. dec. 15.

Gratia ſubreptitia dicitur in qua falſo quis aſſerit ſe eſſe familiarem alicuius fol. 6. dec. 2. & ibi addit. a.

Gratia ſubreptitia non eſt per acceptationem generalem, ſi mutatio collationis poſtea facta fuerit ſine mentione dictæ acceptationis; Imò cum expreſſione, quòd ex ea non habuit, nec reportare ſperat vllum commodum fol. 303. dec. 16.

Gratia tollitur per clauſulas generales derogantes indultis, & priuilegijs fol. 282. dec. 1.

Gratia vitiatur ſi taceantur quæ ius mandat exprimi fol. 11. dec. 7.

Gratia vitiatur ob falſam expreſsionem ætatis, vide expreſsio.

Gratia vt ſuſtineatur, Rota ſemper æquitatem amplectitur fol. 242. dec. 7. & ibi addit. b.

Gratiam dicens eſſe reſolutam debet probare, fol. 258. dec. 20.

Gratiam ex certa ſcientia non præſumitur auferri ius tertij niſi exprimatur fol. 126. dec. 7.

Gratiam non vitiant omnia, quæ tacita fuere: ſed ea tantum, de quibus reperitur expreſſum, vel in iure eſt cautum, quòd eis expreſſis gratiam Princeps nullatenus conceſsiſſet, fol. 299. dec. 13.

Gratias duas habens, ſi vſus eſt ſecunda, & ſuccumbat, poteſt vti prima fol. 237. dec. 19.

Gratias multum pingues non præſumitur concedere Papa fol. 257. dec. 19. & ibi addit. a.

Gratiæ ad vacatura ſunt odioſæ fol. 414. deciſ. 10.

Gratiæ duæ conditionales factæ cum clauſula,

& de conſenſu Conſeruatorum, de beneficio in Vrbe, quomodo, & an requirant conſenſum, & operentur fol. 295. deciſ. 10. & ibi addit. b.
Gratiæ duæ in libello, vna mutationis, alia extenſionis, non per hoc dicitur vtraque gratia mixta: ſed ſimplex fol. 257. deciſ. 19. & ibi addit. a. Amplia idem eſſe in pluribus gratijs in ead. ſupplicatione obtentis ibid.
Gratiæ duæ indicantur ex eo, quod ſunt ſub diuerſis datis, licet quoad effectum ſit vna tantùm, ſi ſunt ad duo canonicatus in ead. Eccleſia fol. 256. dec. 19.
Gratiæ expectatiuæ conſumptio quomodo fiat, fol. 17. dec. 9. & ibi addit. a.
Gratiæ generales, & ſpeciales ſi concurrant, ſpeciales derogant generalibus fol. 258. dec. 12. & ibi addit. a.
Gratiæ in dubio reuocari non debent fol. 407. dec. 4.
Gratiæ reuocationis cauſa ſi exprimatur eſt attendenda fol. 408. dec. 5.
Gratiæ, ſiuè ſpecialis, ſiuè generalis, quando ſit neceſſe mentionem facere fol. 298. dec. 12. & ibi addit. a.
Gratijs diuerſis poteſt quis vti pro adipiſcenda poſſeſsione beneficij fol. 256. dec. 19.
in Gratijs Principum verba ſunt interpretanda, vt aliquid operentur fol. 407. dec. 3.
Gratioſa promiſſio, & mandatum de prouidendo differunt fol. 295. dec. 10. & ibi addit. a.
in Gratioſis præſumitur dolus, vide dolus.
in Grauibus cauſis Capitulum eſt conſulendum ab Epiſcopo fol. 91. dec. 1.

H

HAbilitas in eo, qui vigore tranſlationis poſſeſſionem poſſidet, præſumitur fol. 103. deciſ. 9. limita niſi ex eius confeſsione contrarium appareat ibid.
Habilitas perſonæ reſpicit petitorium, non poſſeſſorium fol. 103. dec. 9.
Habitans domum communem cum alio non tenetur pro portione ſocij illi ſoluere penſionem, etiam ſi antequam habitans eſſet dominus medietatis totam domum conduxiſſet, & etiam ſi domus non pateretur commodam diuiſionem: dummodo non fuerit inter eos aliter conuentum fol. 325. dec. 13.
Habitum non geſtare, vel coopertum paria ſunt fol. 196. dec. 1. & ibi addit. b.
Habitus geſtatio non probat profeſsionem, dùm is, qui geſtat, ſit extra Monaſterium fol. 196. dec. 1. & ibi addit. b.
in Hæredem tranſeunt omnes actiones actiuæ, & paſsiuæ fol. 225. dec. 4.
Hæres adiens hæreditatem quaſi contrahit cum creditoribus, & legatarijs fol. 225. dec. 4.
Hæres antequam legatarius præſcribat ſpatio 30. annorum, & legatarius accipiat legatum, excluditur fol. 207. dec. 2.
Hæres, qui facit aliquid vt hæres, debet ſibi conſtare ius adeundæ hæreditatis ſibi competere, & delatam ſibi eſſe hæreditatem fol. 10. dec. 5.
Hæreditate iacente, nec tempora, nec inſtantiæ currunt, donec detur ſibi curator, nec poteſt eſſe iudicium, nec proceſſus fol. 230. deciſ. 8.
Hæreſis in dubio præſumitur fol. 395. dec. 5. & ibi addit. a.
Horæ appoſitio in inſtrumento poſſeſsionis probat anterioritatem melius, quàm aliud, in quo deeſt fol. 132. dec. 12.
Hoſpitale an ſit laicale, vel Eccleſiaſticum, ex quibus ſignis cognoſcatur fol. 115. dec. 18. & ibi addit. a.
Hoſpitale non dicitur beneficium, etiam ſi habeat Eccleſiam, campanam, & ibi celebretur Miſſa fol. 115. dec. 14.
Hoſpitale, qui dicit eſſe beneficium tenetur probare fol. 115. dec. 18.
Hoſpitalia gaudent priuilegijs Eccleſijs conceſſis fol. 115. dec. 18. & ibi addit. a.
Hoſpitalia non ſunt beneficia Eccleſiaſtica: ſed Religioſa, & Pia fol. 115. dec. 18. & ibi addit. a. Fallit niſi eſſent iuncta Eccleſiæ ibid.

I

IAſ. conſ. 56. vol. 5. approbatur in eo, quod in feudo antiquo etiam hæreditario in præiudicium agnatorum non datur alienatio, ſeu fideicommiſſum fol. 334. dec. 4.
Ignorantia ceſſat, vbi conſtat de notitia fol. 180. dec. 1.
Ignorantia, & negligentia inducit mortale fol. 411. dec. 1.
Ignorantia iuris excuſat mulieres fol. 411. dec. 3. Limita niſi potuerint conſulere peritiores, ibid. Declara procedere, quando ſunt in loco

co

co, vbi eſt copia iuriſperitorum ibid.

Ignorantia iuris regulariter neminem excuſat, fol. 423. dec. 3. & ibi addit. a. Limita vt ibi. Amplia primo etiam ſi ignorantia ſit iuris poſitiui. Amplia ſecundo, etiam in his, quæ ſunt iuris naturalis ibid.

Ignorantia licèt in dubio præſumatur, tamen non habet locum, quando adeſt fama, opinio, vel notorietas fol. 423. dec. 3.

Ignorantia mulierum, ruſticorum, & ſimilium in his, quæ ſunt pro forma, non excuſat fol. 423. dec. 3. & ibi addit. b. præcipuè cum potuerunt adhibere peritiores ibid.

Ignorantia non excuſat, quando adſunt peritiores, qui conſulant imperitis fol. 422. deciſ. 3.

Ignorantia præſumitur niſi ſcientia probetur, fol. 20. dec. 5.

Ignorantia probabilis reſtitutione impedit præſcriptionem, vide in verbo reſtitutio.

Ignorantia ſi procedat ex lata culpa non excuſat delinquentem fol. 423. dec. 3. & ibi addit. a. & æquiperatur dolo ibid. Limita vt ibi.

Ignorantia ſi procedit ex leui culpa, vel leuiſſima excuſat à pœna criminali fol. 423. dec. 3. & ibi addit. a. Et obligat ſolum ad reſarciendum damnum ibid.

Illegitimitate per confeſſionem probata impeditur reſtitutio legitimitatis fol. 103. dec. 9.

Illegitimitatis præſumptio excluditur per matrimonium fol. 384. dec. 3. & ibi addit. a.

Illegitimum quenquam eſſe cui incumbat onus probandi fol. 382. dec. 1. & ibi addit. a.

Illegitimus eſt capax legati etiam exiſtentibus legitimis, dummodo ſit ex meretricio non ex damnato coitu fol. 382. dec. 1. & ibi add. a.

Illegitimus eſt incapax bonorum, & dignitatum fol. 381. dec. 1. & ibi addit. a.

Illegitimus eſt incapax ſacrorum ordinum fol. 381. dec. 1. & ibi addit. a.

Illegitimus non poteſt quis iudicari ex fama cum vno teſte fol. 381. dec. 1. & ibi addit. a.

Illerden. prioratus allegatur fol. 391. dec. 3.

Immemorabile habet vim priuilegij: ſed non eſt verum priuilegium fol. 363. dec. 3. & ibi addit. a.

Immemorabile non probant teſtes quinquaginta annorum: ſed requiritur maior ætas folio 377. dec. 12.

ad Immemorabile tempus probandum plura requiruntur fol. 363. dec. 3.

Immemorabile tempus probatur per teſtes cum alijs circumſtantijs fol. 363. dec. 3.

Immemorabilis an præſumatur in Magnate, ex vſurpatione fol. 363. dec. 3. & ibi addit. a.

Immemorabilis poſſeſſio probatur ex pluribus præſentationibus, licèt non habuerint effectũ fol. 363. dec. 3. & ibi addit. a.

Immemorabilis poſſeſſio vt probetur per teſtes de viſu, & auditu debent deponere de tempore 60. annorum fol. 363. dec. 3. & ibi addit. a.

Immemorabilis præſcriptio requiritur ad id præſcribendum, cui ius reſiſtit fol. 363. dec. 3. & ibi addit. a.

Immemorabilis quaſi poſſeſſio percipiendi decimas non ſuffragatur laico fol. 363. dec. 3. & ibi addit. a.

Immunitas Eccleſiaſtica differt à libertate Eccleſiaſtica, nam illa reſpicit bona, hæc vero perſonas fol. 3. dec. 4. & ibi addit. b.

Imperatori, quando infeudauit Ducatum Mediolani, remanſit maior poteſtas, quàm contulerit Duci fol. 333. dec. 3.

Imperatori eſt credendum fol. 190. dec. 3. amplia etiam in præiudicium tertij ibid.

Imperatori, & Regi Romanorũ fuit à Paulo ii j. cōceſſum, vt poſsint in eorum Regnis præſentare vnum in qualibet Eccleſia ſuorũ Regnorum ad primum beneficium vacans, etiam ſi talia beneficia eſſent reſeruata, dummodo nō caderent ſub reſeruatione extrauag. ad regimen fol. 263. dec. 43.

Imperator leges omnes in priuilegium Eccleſiæ factas reuocans, priuilegium in vim contractus initum non ſubuertit fol. 409. dec. 6.

Imperator poteſt infeudare res contentas, ſub feudo alteri facto fol. 333. deciſ. 3. Maximè ſi in inueſtitura reſeruauit ſibi iura Imperialia ibid. Et maximè ſi in feudo alteri facto non continebatur res infeudata ibid. Et maximè ſi erat anterior poſſeſſio inueſtiti de parte ibid.

Imperator poteſt liberè diſponere etiam in alterius graue præiudicium in his, in quibus ipſe fuit cauſa acquiſitionis alteri factæ folio 333. dec. 3.

Imperator ſi in inueſtitura feudi reſeruauit ſibi iura imperialia, non tenetur ſtare contractui per ipſum facto fol. 333. dec. 3. multo minus eius ſucceſſores ibid.

Impetrans beneficium in ea Eccleſia, in qua aliud

aliud habet, ſi vult retentionem primi, debet de eo facere mentionem fol. 251. dec. 14.

Impetrans beneficium reſeruatum, vel affectum tenetur facere mentionem de reſeruatione, ſeu affectione fol. 244. dec. 9.

Impetrans debet exprimere omnes qualitates, quæ redderent Papam difficiliorem ad concedendum fol. 251. dec. 14. Declara de qualitatibus adherentibus de facto, non de iure, ibid.

Impetrans debet facere mentionem de iure aduerſarij, vel tertij fol. 251. dec. 14. & ibi addit. a.

Impetrans debet pro parte ſua prius adimplere, fol. 251. dec. 14. & ibi addit. a.

Impetrans gratiam tenetur facere mentionem de vacatione, & de modo vacandi, fol. 279. dec. 33.

Impetrans mendax impetrationis commodo carere debet fol. 114. dec. 17. Intellige quoad impetrata, non quoad impetranda ibid.

Impetrans monitorium ad fauorem poſsidentis contra alium non dicitur eius poſſeſsionem approbaſſe, quin poſsit contra eundem poſſidentem vti exequutorialibus pro auocanda poſſeſsione fol. 99. dec. 6. Declara procedere, quando non interuenit auctoritas, vel confirmatio Sedis Apoſtolicæ, quia tunc ſecus ibid.

Impetrans tenetur exprimere certas qualitates beneficiorum fol. 251. dec. 14. & ibi addit. a. & quæ illæ ſint ibid.

Impetrans tenetur exprimere menſem, & annū vacationis, ſi vacat in Curia beneficium fol. 251. dec. 14. & ibi addit. a.

Impetrans tenetur facere mentionem beneficiorum, quæ obtinet fol. 251. dec. 14. Declara quod ſufficit mentio generalis ibid.

Impetrans tenetur verificare narratiuam gratiæ fol. 251. dec. 14. & ibi addit. a.

per Impetrantem omnia narrata debent verificari fol. 60. dec. 35.

Impetratio beneficij vti vacantis per priuationem ſententiæ facta infra decem dies datos ad appellandum non valet fol. 114. dec. 17.

Impetratio facta de beneficio vacan. certo modo, ſiuè per obitum, ſiuè per execrabilitatem, ſiuè per deuolutionem, ſiuè alio quouis modo, ſi in fine ſupplicationis adſit clauſula, detur deuolutio diſpoſitiuè, non valet, niſi probetur beneficium eſſe deuolutum fol. 254. dec. 17. Amplia etiam ſi in literis non adſit dicta clauſula ibid. & hoc declara, vt ibi, vbi etiam addit. a.

de Impetratione beneficiorum fol. 367. dec. 5. & ibi addit. b.

in Impetrationibus fiendis de beneficio, ad quod aliquis vigore, vel conſuetudinis, vel Conſtitutionis ſe oppoſuit, non eſt facienda mentio de tali iure oppoſitionis fol. 279. dec. 34.

Impetratio non dicitur ſubreptitia, & valet etiam ſi in ea non ſit facta mentio, quod impetrans habebat aliud ſimile beneficium in eadem Eccleſia, & ſub eodem tecto fol. 251. dec. 14.

Incertitudo actus vitiat actum fol. 77. dec. 2.

Incompatibilia non dicuntur Canonicatus, & præbenda, ac dimidia portio in eadem Eccleſia, & ſub eodem tecto exiſtentia fol. 252. dec. 15.

Incompatibilitas debet concludenter probari, fol. 252. dec. 15. & ibi addit. a.

Incompatibilitas eſt triplex fol. 252. dec. 15. & ibi addit. a.

Incompatibilitas non datur niſi in iure expreſſa reperiatur fol. 252. dec. 15.

Incompatibilitas non inducitur per acceptationem beneficij incompatibilis, quando quis habet diſpenſationem ad vnum fol. 252. dec. 15. & ibi addit. a.

Inducta ad augumentum non debent operari diminutionem fol. 242. dec. 7.

Indulta Cardinalium capiunt etiam beneficia patrimonialia fol. 404. dec. 1. & ibi addit. a.

Indulta Cardinalium cum derogent gratijs præuentiuis ſunt intelligenda ſimpliciter, & non debent reſtringi per ſubauditos intellectus, fol. 414. dec. 10.

Indulta Cardinalium non obſtant regreſsibus, fol. 413. dec. 10.

Indulta Cardinalium ſunt fauorabilia fol. 414. dec. 10.

Indulta, & concordata æquiperantur fol. 414. dec. 10.

Indulta iure proprio habentes ſeruare debent omnia, quæ ordinarij fol. 149. dec. 12. & ibi addit. a.

Indulta non ſunt minus fauorabilia, quàm concordata fol. 414. dec. 10.

Indulta, quæ iure proprio competunt, per Reg. reuocatoriam indultorum adempta ſunt fol. 149. dec. 12. & ibi addit. a.

Indulta

Indulta, vt ſunt fauorabilia, ſunt latè interpretanda fol. 265. dec. 23. & ibi addit. c.
Indulto Cardinalis quando ſit derogandum, vt prouiſio Papæ non ſit nulla fol. 404. dec. 1. & ibi addit. a.
Indulto Cardinalis quomodo cenſeatur derogatum fol. 249. dec. 12. & ibi addit. a.
in Indultis Cardinalium excipiuntur ſolum beneficia vacantia per reſignationem fol. 415. dec. 10.
Indultum Cardinalis annullat prouiſionem Apoſtolicam de patrimoniali beneficio factam fol. 249. dec. 12. & ibi addit. b.
Indultum Cardinalis de conferen. beneficia, vbique certæ Eccleſiæ operatur, etiam quod Cardinalis ſit abſens, dummodo de licentia Papæ fol. 404. dec. 1. & ibi addit. a.
Indultum Cardinalis obſtat nouę prouiſioni Papæ ob decretum irritans fol. 404. deciſ. 1. & ibi addit. a.
Indultum Cardinalis, quando non obſtet prouiſioni Papæ conferrenti beneficium in indulto Cardinali conceſſum fol. 249. dec. 12. & ibi addit. a.
Indultum conceſſum Cardinali ordinario alicuius diœceſis, quoad collationem beneficiorum patrimonialium non auget: ſed tantùm prçſeruat iuriſdictionem ordinariam fol. 248 dec. 12.
Indultum conceſſum Cardinali, vti Epiſcopo circa collationem beneficiorum capit etiam coadiutoriam cum futura ſucceſsione, folio 413. dec. 10.
Indultum conceſſum Cardinali, vti Epiſcopo conferendi beneficia, ſi Epiſcopus habet vocem, vti Canonicus, non præſeruat ſibi vocem illam fol. 403. dec. 1. Secus ſi Epiſcopus haberet dimidiam vocem cũ Capitulo, quia tunc præſeruaret illam dimidiam ibid. & ratio etiam, quia Capitulum non poſſet prouidere ſine Epiſcopo, & Epiſcopus poſſet cogere ad prouiſionem faciendam ibid.
Indultum conceſſum Cardinali, vti Epiſcopo operatur, quod ſibi præſeruatur illud tantum, quod haberet remotis reſeruationibus, fol. 403. dec. 1.
Indultum conceſſum Cardinali, vti Epiſcopo prouidendi omnia beneficia ſpectantia ad collationem ſui Capituli communiter, vel diuiſim non procedit in beneficio ſpectante ad Epiſcopum, tanquam ad Canonicum, & Capitulum folio 403. deciſ. 1.
Indultum conceſſum Epiſcopo conferendi beneficia ſuæ diœceſis nihil de nouo dat: ſed tollit tantùm obſtaculum fol. 411. dec. 8.
Indultum conceſſum Epiſcopo conferendi beneficia ſuæ diœceſis non comprehendit beneficium, in cuius collationis poſſeſsione ipſe Epiſcopus non exiſtit, ſed alius fol. 411. deciſ. 8.
Indultum conceſſum Imperatori, quod in tali Ducatu ſuæ iuriſdictionis beneficia non conferantur niſi perſonis oriundis, gratis, & acceptis eid. non procedit in loco mixto fol. 417 dec. 13. & ibi addit. a.
Indultum conceſſum per Inn. viij. & Leo x. Regi Scotiæ de ſuperſeden. per octo menſes ad conferendum beneficia Regni Scotiæ non cõprehendit Prioratum S. Auguſtini fol. 417. dec. 13. & ibi addit. a.
Indultum conceſſum Regi Scotiæ non comprehendit beneficia vacantia in octo menſibus poſtea reſeruatis, etiam ſtante clauſula cum conditione ampliatiua, etiam in manibus ordinarij conceſsis fol. 416. dec. 12. & ibi addit. a.
Indultum Regis Scotiæ ad beneficia vacatura, exceptis generaliter reſeruatis, etiam generaliter conceſſum non extenditur ad beneficia vacantia in octo menſibus reſeruatis per Reg. Cancellariæ fol. 416. dec. 12.
Indultum Regis Scotiæ ad beneficia vacatura, exceptis generaliter reſeruatis, extenditur tempore conceſsionis indulti ad omnes menſes Papæ & ordinariorum fol. 417. dec. 13.
Infamatus non poteſt teſtificari fol. 181. dec. 3.
Infamis an admittatur ad teſtificandum fol. 181. dec. 3. & ibi addit. b. & quis dicatur infamis ibid. & quot modis dicatur infamis ibid. & nunquid canones in totum repellant ibid.
Infamis ſi pro tali non habetur non repellitur à teſtimonio fol. 182. dec. 3. & ibi addit. b.
Infeudatio non eſt de iure gentium: ſed ciuili, fol. 333. dec. 3.
Infirmitas facit recedere à iure communi folio 223. dec. 2. & ibi addit. a.
pro Infirmo citato cautelam habes fol. 223. deciſ. 2. & ibi addit. b.
Inhibitio non auget gratiam fol. 294. dec. 10.
Inhibitiones, quæ emanant ad fauorem expectantium non ſolent eſſe in gratia: ſed ab inferioribus emanant, & ideò parum, aut nihil

Digitized by Google

hil operantur, fol. 194. deciſ. 10.

Inhibitio, ſiuè iuſta, ſiuè non, timenda eſt fol. 165 dec. 1. & ibi addit. c.

Iniuria facta contra Clericum eſt contra ius publicum fol. 91. dec. 1.

Iniuria non infertur ſcienti fol. 36. dec. 16.

Innocentiana in rigore licèt indiſtinctè loquatur debet intelligi de prima vice circa obſeruationem 4. terminorum fol. 419. dec. 1. videlicet, quòd in negotio principali tantum, non autem in negotio declarationis ibid.

Innoc. in c. quia de iudic. dum dicit, quod inſtantia cœpta per prædeceſſorem non tranſit in ſingularem ſucceſſorem reprobatur fol. 85 dec. 1.

Inn. in c. ſuper hoc de renunt. declaratur folio 203. dec. 4.

Innoc. in c. ſuper literis de reſcript. dum dicit, quod legitimatio valet, etiam ſi cauſæ in legitimatione per legitimantem expreſſæ non probatæ narrantur, approbatur à Rota folio 386. dec. 4.

Inn. in c. veniens il 2. de teſti. declaratur folio 202. dec. 4.

Inquilinus domus requiſitus, an vellit emere domum, ſi reſpondit quod non, & vendat cui vult, declarauit non ſolum, quod tunc non vult emere: ſed nec etiam in futurum folio 329. dec. 16.

Inquilinus domus requiſitus verbaliter, an vellit emere domum, ſi reſpondit nolle, non debet amplius requiri fol. 329. dec. 16.

Inſolita ad effectum ſupprimendi relinquuntur arbitrio iudicis fol. 315. dec. 5. & ibi addit. a.

Inſtantia finitur, lata ſententia fol. 81. dec. 6. & ibi addit. a.

Inſtantia incœpta per prædeceſſore tranſit in ſingularem ſucceſſorem fol. 85. dec. 1.

Inſtantia quando tranſit contra ſingularem ſucceſſorem, tunc debent repeti acta fol. 85. deciſ. 1.

Inſtantia currit, vide fatalia.

Inſtitutio facta in genere de vno nominando ab aliquo non dicitur captatoria, quia non eſt collata, aut poſita in voluntatem tertij; imò eſt abſolutè facta fol. 355. dec. 6. & poteſt ille cogi ad nominandum ibid.

Inſtitutus in re certa, an & quando habeatur loco hæredis, vel legatarij fol. 354. dec. 4. & ibi addit. a. & non dicitur neque hæres vniuerſalis, nec legatarius: ſed tertia ſpecies de vtriuſque natura participans ibid. & quandoque fit hæres vniuerſalis nullo hærede vniuerſali exiſtente ibid. & ſi eſt ſcriptus aliquis vniuerſalis hæres, tunc requiritur, vt repudiet ibid.

Inſtitutus in re certa etiam ſi dicatur ſpoliaſſe cohęredes, dicitur ſine vitio ſpolij poſsidere fol. 354. dec. 4. & ibi addit. a.

Inſtitutus in re certa poteſt ex voluntate teſtatoris propria auctoritate ſine vitio ſpolij capere poſſeſsionem, etiam ſi virtute legis particularis poſt mortem poſsidentis poſſeſsio continuetur ſine aliqua apprehenſione in hæredes vniuerſales fol. 353. dec. 4. amplia imò etiam ſi hæres vniuerſalis actualiter, & corporaliter poſſeſsionem apprehendiſſet, ibid. Limita niſi poſsidens reſtitiſſet ibid.

Inſtrumenta extracta in partibus etiam in vim compulſorialium decretarum per alium notarium, quàm per principaliter rogatum parte non vocata, non faciunt fidem fol. 195. dec. 8. & ibi addit. a. ſecus ſi extracta in vim compulſorialium decretarum parte citata, quia tunc faciunt fidem in iudicio ibid. & primum dictum limita niſi pars citata ad dicen. contra nihil oppoſuerit ibid. & quid ſi producat illa in quantum faciant pro ſe, an proſint ibid.

in Inſtrumento guarentigiæ habente paratam exequutionem poteſt opponi exceptio non numeratæ pecuniæ infra biennium fol. 200. dec. 3. & ibid. etiam addit. a.

Inſtrumento ſublato cenſetur etiam ſublatum iuramentum in eo appoſitum fol. 210. dec. 5.

Inſtrumentum ſi diſcordat à prothocollo, ſeu originali non probat fol. 194. dec. 7. & ibi addit. a.

Intereſſe damni emergentis eſt licitum fol. 402. dec. 4.

Intereſſe damni emergentis non eſt ſoluendum pro tempore, quo creditor non eſt paſſus damnum fol. 402. dec. 4.

in Intereſſe damni emergentis ſoluendo æquitas ex parte debitoris præponderat fol. 402. dec. 4.

Intereſſe dupliciter dicitur fol. 398. dec. 1. & ibi addit. b.

Intereſſe effectus qui ſint fol. 398. dec. 1. & ibi addit. a.

Intereſſe & damnum emergens, quando poſſit fieri ab eo, qui promiſit fieri aliquid intra

Digitized by Google

certum tempus, & poſtea non fecit fol. 398. dec. 1. & ibi addit. b.

Intereſſe lucri ceſſantis ſat eſt probare mercatorem eſſe ſolitum lucrari fol. 401. dec. 3. ſed hoc reprobatur ibid.

Intereſſe propter pactum pacti ſeu conuentionis debetur liquidan. iuxta aliqua requiſita, fol. 398. dec. 1. & ibi addit. b. quæ ſi non concurrant non debetur ibid.

Intereſſe pro tempore futuro certum ab initio taxari non poteſt; & ſi eſt taxatum in capite anni, vt efficiatur capitale, eſt prohibitum fol. 398. dec. 1. & ibi addit. b.

Intereſſe quando peti poſsit fol. 398. dec. 1. & ibi addit. b.

Intereſſe quid ſit fol. 398. dec. 1. & ibi add. b.

Intereſſe quotuplex fol. 398. deciſ. 1. & ibi addit. b.

Intereſſe ſeu lucrum ceſſans vt debeatur, tria ſunt probanda, primum, quòd mercator ſit ſolitus negotiari, ſecundo, quod debitor ſit in mora, tertio, quod creditor habuerit præ manibus merces, & quia non habuit pecuniam ſibi debitam non potuit negotiari fol. 400. dec. 3.

Intereſſe taxatum non ratione fructuum, ſed precij vſura dicitur fol. 398. dec. 1. & ibi addit. b.

Interloquutoria dicitur pronuntiatio ſuper deſertione appellationis fol. 101. dec. 8.

Interloquutoria poteſt reuocari per eundem Iudicem fol. 101. dec. 8.

Interpretatio illa eſt capienda, quæ excuſat delictum fol. 353. dec. 4.

Interpretatio legitima, & licita in dubio eſt facienda fol. 391. dec. 3.

Intimatio literarum apoſtolicarum non eſt facienda illi, ad cuius notitiam illæ peruenerũt fol. 180. dec. 1. amplia primo, etiam ſi in illis mandaretur, quod intimarentur ibid. ſecundo amplia, etiam ad incurrendam pęnam in illis appoſitam ibid.

Intimatio requiritur, quod ſit facta ei, qui tenetur ad aliquid faciendum ſub cęrta pęna, nec ſola notitia ſufficit fol. 423. dec. 4.

Intimatio ſolemnis requiritur, vt quis incurrat in pœnam in aliqua diſpoſitione contentam; nec ſufficit quod aliter peruenerit ad illius notitiam fol. 144. dec. 3.

Intimatio ſpecialis requiritur, vbi agitur de incurſu pœnarum, & cenſurarum fol. 157. deciſ. 7. & ita practicatur ibidem.

Intimationis exequutorialium copia in actis reperta, iuncta notarij atteſtatione de amiſsione regeſtri, eſt ſufficiens probatio ad declarandas cenſuras fol. 188. dec. 1.

Intruſionis ſcientia in Papa non præſumitur ex eo, quod fuerit ſibi narratum reſignantem beneficij vti illius poſſeſſorem diſpoſuiſſe de bonis beneficij fol. 311. dec. 1.

Intruſio & poſſeſsio longe differunt fol. 301. dec. 3.

contra Intruſos lite pẽdente proceditur ex forma exequutorialium ad declarationem cenſurarum fol. 189. dec. 2. vbi habes rationem de hoc.

Intruſus di[illegible]ur quis ſex modis fol. 312. dec. 3. & ibi addit. d.

Intruſus eſt condemnandus in fructibus à die intruſionis fol. 312. deciſ. 3. & ibi addit. d. & nedum ad perceptos: ſed & ad percipiendos, & qui percipi potuerunt fol. 312. deciſ. 3. & ibi addit. d.

Intruſus non poteſt alienare fol. 312. dec. 3.

Intruſus tùm propter malam fidem, quia caret titulo omnis adminiſtrationis eſt incapax fol. 311. dec. 3.

Inueſtitura facta à Domino in aliam perſonam pendente approbatione inter eum & vaſſallum dicitur attentata fol. 197. dec. 2. & ibi addit. a.

Inueſtitura facta de aliqua re alicui per hęc verba, concedimus ſecundùm modum, & formam, qua tui anteceſſores habuerunt, & contigerit eos nihil habuiſſe non valebit fol. 338. dec. 8. & ibi addit. a. limita niſi debita forma fuerit adhibita ibid. & an aſſumat naturam feudi antiqui ibid.

Inueſtitura inſerta in alia, ſi ſit Principis, qui contenta in prima inueſtitura concedere poterat, probat fol. 190. deciſ. 3. Declara ſaltem ad transferrendum onus in aduerſarium ibid.

Inueſtituræ probatio quomodo alijs innumeris probationibus præualeat, & quoad probationem poſſeſsionis fol. 338. dec. 8. & ibi add. a.

Inueſtitura quando recipiat interpretationem paſsiuam à iure communi fol. 197. dec. 2. & ibi addit. a. & fol. 338. dec. 8. & ibi add. a.

Inueſtitura, quæ habet, prorogamus, extendimus & ſimilia, an & quando dicatur noua conceſsio fol. 338. dec. 8. & ibi addit. a.

Inueſtitura vnica de feudo multarum vallium

Digitized by Google

præſumitur ex vnica conceſsione apparente, licèt illa ſe referat ad alias inueſtituras per hæc verba, prout progenitores noſtri conceſſerunt fol. 196. dec. 2. Declara primo procedere quando non apparet de alijs inueſtituris, ſecundo quando eſt facta ab eo, qui potuit facere de nouo ibid.

Inueſtitura vnica de feudo plurium bonorum præſumitur, ſi vnica conceſsione apparent vltimo loco conceſſa, etiamſi inueſtitura ſe referat ad alias inueſtituras per hæc verba, prout progenitores noſtri conceſſerunt fol. 338. dec. 8. Declara id maximè procedere, quando de alijs inueſtituris non apparet ibid. & inueſtitura fuit facta ab eo, qui potuit facere de nouo abſque oſtenſione aliarum ibid.

Iudex à cuius interloquutoria appellatum eſt adhuc remanet iudex fol. 228. dec. 6. amplia etiamſi Princeps commiſerit alteri cauſam ibid. amplia ſecundo etiamſi in commiſsione adfuerit clauſula, etiam negotij principalis ibid. quia non præſumitur Princeps velle ab eo auocare cauſam ibid.

Iudex appellationis datus per commiſsionem, ſine alia commiſsione cognoſcit, an appellatio ſit deſerta, quia iſtud eſt emergens fol. 87. dec. 4.

Iudex à quo poteſt exequutioni demandare ſuā ſententiam, quando lapſa ſunt fatalia, abſque eo quod iudex ad quem pronunciet ſuper deſertione, vel confirmet primam ſententiam, fol. 214. dec. 3. Declara hoc verum tam in ordinario, quàm in delegato ibid.

Iudex mittens aliquem in poſſeſsionem rei priuat alium ibi exiſtentem naturali, & ciuili poſſeſsione fol. 118. dec. 4. & ingrediens vtramque acquirit ibid.

Iudex ordinarius non poteſt ſe intromittere in cauſa pendente coram alio iudice ordinario, fol. 188. dec. 7.

Iudex poteſt facere, quod ſine facto & actu corporali acquiratur poſſeſsio cui eſt acquirenda fol. 124. dec. 6.

Iudex, qui communiter reputatur pro competenti, ſufficit ad validationem actorum, folio 227. dec. 5.

Iudex Remiſſoriæ approbatus à procuratore in Curia exiſtente, & cauſas ſuſpicionis in iudicem in partibus exiſten. concurrentes ignorante, poteſt allegari ſuſpectus fol. 67. dec. 1. Amplia vt idem ſit, ſi cauſa ſuſpicionis de nouo ſuperueniret ibidem.

de Iudicis recuſatione propter ſuſpicionem vide fol. 68. dec. 1. & ibi addit. b.

Iudicij ordinarij electio an operetur renuntiationem ſummarij, & èconttra fol. 10. dec. 6. & ibi addit. d.

Iudicium incoactum non dicitur, niſi realiter quis per ſe, vel per procuratorem acceptantem fuerit citatus fol. 106. dec. 12. Declara quod ſufficit quæcunque exequutio citationis nulla de facto; ſed facta iuxta clem. cauſam, de elect. ibid.

Iudicium ſi ordinariè fuerit cęptum de partium conſenſu, cū ſummariè potuiſſet tractari, non poteſt per alteram partium reduci ad ſummarium fol. 10. dec. 6. & ibi addit. d. ſecus ſi non de partium conſenſu ibid.

Iura extracta in vim literarum compulſorialium non probant contra eum, qui tempore datæ earum non erat in lite, licèt tempore extractionis eſſet fol. 189. dec. 2. amplia procedere etiam ſi per illa iura appareret, quod ille erat intruſus lite pendente ibid.

Iura loquentia de acquiſitione penſionis, vt detur nouus & vltimus locus, non habent locum in retentione fol. 27. dec. 11.

Iuramenti relaxatio obtenta à pœnitentiaria, cum derogatione priuilegij conceſsi Auditori Cameræ, quod quidem priuilegium habet in ſpecie, quod non obſtante quacunque iuramenti relaxatione fiat exequutio, non impedit quin obligatio Cameralis habeat exequutionem paratam fol. 198. dec. 2. & ibi etiam addit. a.

Iuramētum appoſitum in aliquo actu habet vim litis conteſtationis fol. 210. dec. 5.

Iuramentum calumniæ eſt credulitatis, non veritatis fol. 94. dec. 1. & ibi addit. a. & quando non ſit præſtandum ibid.

Iuramentum cenſetur ſublatum quando eſt ſublatum inſtrumentum, in quo illud eſt appoſitum fol. 210. dec. 5.

Iuramentum confirmat contractum fol. 341. deciſ. 2.

Iuramentum non debet eſſe vinculum iniquitatis fol. 308. dec. 4.

Iuramentum non obſtat ſimulationi contractus fol. 308. dec. 4.

Iuramentum operatur, vt eo ſtante, quis non poſsit venire contra contractum fol. 307. deciſ. 4.

Iuramentum operatur, vt non poſsit opponi de ſimulatione contractus fol. 307. dec. 4.
Iuramentum, quid operetur in contractu ſimulato fol. 308. dec. 4. & ibi addit. b.
Iuramentum ſuper contractu reprobato ratione publicæ vtilitatis, quid operetur fol. 308. deciſ. 4. & ibi addit. b.
Iuramentum validat contractum initum ab eo, qui eſt prohibitus contrahere fol. 341. dec. 2. & ibi addit. c. amplia & limita vt ibi.
de Iure ad rem eſt facienda mentio, quomodocunque ſit illud quæſitum fol. 22. deciſ. 7. & fol. 25. dec. 10.
in Iure indiuiſibili vbi concurrit cauſa, quæ nocet, & alia quæ prodeſt, quæ prodeſt eſt attendenda fol. 98. dec. 4.
in Iurepatronatus ad acquirendam quaſi poſſeſſionem ex vno actu requiritur bona fides fol. 373. dec. 10.
à Iurepatronatus in dubio Eccleſia præſumitur libera fol. 373. dec. 10.
in Iurepatronatus probando forma moderna viginti annorum dicens eſſe de iurepatronatus N. purgat malam fidem præſumptam ex vnico tantùm actu præſentandi fol. 373. dec. 10.
in Iurepatronatus ſucceſſor præſumitur eſſe in bona fide fol. 373. dec. 10.
Iure ſuo non poteſt quis priuari etiam à Principe vigore literæ Motu proprio, & de plenitudine poteſtatis fol. 126. dec. 7.
Iuri & liti qui cedere tenetur, ſufficit quod cedat quantum in eo fuit fol. 33. dec. 14.
Iuriſdictio delegati cenſetur ab eo abdicata, & remiſſa ad ſuperiorem, ſi ſubdelegatus detulit appellationi etiam ab interloquutoria interpoſitæ fol. 233. dec. 10.
Iuriſdictionis defectu omnia geſta ſunt nulla, fol. 190. dec. 2. & ibi addit. b.
Iuriſdictionis translatio de capitulo in Epiſcopum dicitur negotium arduum fol. 304. dec. 1. limita niſi talis translatio eſſet modico tempore duratura ibid.
Iuriſdictio prorogari non poteſt per procuratorem, ſi ex ea reſultat tacita renuntiatio appellationis, vel oppoſitionis litis pendentis, vel præuentionis fol. 224. dec. 3.
Iuris & litis mentio facta intelligitur de iure & lite quomodocunque fol. 33. dec. 14.
Iuriſpatronatui merè laico ſemper pro medietate derogat Papa fol. 372. dec. 9. & ibi add. a.
Iuriſpatronatus beneficia non veniunt in generali reſeruatione fol. 299. dec. 13.
Iuriſpatronatus beneficij reſignatio valet ſine conſenſu patroni fol. 367. dec. 6.
Iuriſpatronatus beneficium ſi fuerit reſignatum & ex reſignatione non fuerit ius acquiſitũ reſignatario, ſi poſtea per obitum reſignantis vacat, non poteſt impetrari niſi de conſenſu patroni fol. 369. dec. 8.
Iuriſpatronatus collatio accedente conſenſu patroni eſt valida fol. 370. dec. 8 & ibi add. c.
Iuriſpatronatus collatio facta ab ordinario, vel eius Vicario infra tempus ad præſentandum ſuſtinetur, ſi patronus intra tempus non contradixerit fol. 370. dec. 8. & ibi addit. c.
Iuriſpatronatus collatio facta à Papa valet, ſi patronus non eſt in quaſi poſſeſsione præſentandi fol. 370. dec. 8. & ibi addit. c.
Iuriſpatronatus ex priuilegio competentis non eſt facienda mentio, vbi requiritur ſimpliciter, quod fiat mentio iuriſpatronatus fol. 375 dec. 11. limita niſi priuilegium eſſet conceſſum ex cauſa oneroſa, vel meritorum, vel ſeruitij ibid.
Iuriſpatronatus impetratio ſeu prouiſio ſine cõſenſu patroni eſt nulla fol. 366. deciſ. 5. & 367. dec. 6.
Iuriſpatronatus in quaſi poſſeſsione præſentandi ſi ſit laicus, qui dicit eſſe fundatum de bonis Eccleſiæ, debet probare fol. 371. dec. 9.
Iuriſpatronatus laici ſimplex confeſsio omnem comprehendit patronatum, fol. 372. dec. 9. & ibi addit. a.
Iuriſpatronatus quaſi poſſeſsio ſi ſit penes vniuerſitatem in Italia præſumitur acquiſitum ex vſurpatione.
Iuriſpatronatus reſignatio ſine conſenſu patroni eſt nulla fol. 370. dec. 8
Ius ad aliquid faciendum, puta eligendum, prouidendum, præſentandum, perditur negligentia fol. 37. dec. 18.
Ius ad rem conſiderabile non acquiritur illi, qui ſe oppoſuit ad canonicatum doctoralem, & per receptionem factam de eo à capitulo fol. 235. dec. 1.
Ius ad rem non acquiritur patrono laico plures præſentanti fol. 235. dec. 1.
Ius alteri quæſitum ex priuatione alterius non tollitur ex eo, quod ſint caſſata & annullata omnia, quæ ex tali priuatione prouenerunt, fol. 121. dec. 5.
Ius alteri quæſitum regulariter non tollitur etiam

 iam

tiam ex literis Principis prægnantiſsimus, fol. 121. dec. 5.

Ius commune quando eſt violatum, ſi per priuilegium reuertitur ad ius commune, ſublatio impedimenti dicitur ius commune fol. 282. dec. 1.

vbi Ius commune reſiſtit ibi eſt neceſſaria concludens probatio fol. 129. dec. 9.

Ius in re dicitur quæſitum in beneficio per prouiſionem apoſtolicam fol. 260. dec. 21.

Ius in reſignante ſuper quo quis ſe fundat, quando non valet, quis tenetur docere, vt de iure tertij fol. 62. dec. 36. & ibi addit. a.

Ius non dicitur reſiſtere Metropolitano retinen di Vicarium in certa parte diœceſis, vel ad certos Epiſcopatus ſuffraganeorum fol. 228. bene prohibet ſedem Metropolitanam eſſe in Epiſcopatu ſuffraganei, & ſic Vicarium Generalem ad totam diœceſim ibid.

Iuſpatronatus Clerico competens ex fundatione, & dotatione, an ſit laicale, vel Eccleſiaſticum fol. 372. dec. 9. & ibi addit. a.

Iuſpatronatus conceditur laicis, vt inuitentur laici ad conſtruendas, & dotandas Eccleſias fol. 372. dec. 9. & ibi addit. a.

Iuſpatronatus Confraternitatibus relictum dicitur laicale, etiam quod ſit ſub nominatione alicuius ſancti fol. 372. dec. 9. & ibi addit. a. niſi ſit fundatum de bonis Eccleſiaſticis ibid. Amplia etiam ſi in Confraternitate ſint aliquæ perſonæ Eccleſiaſticæ ibid. dummodo non ſit contemplata eorum perſona ibid.

a1 Iuſpatronatus conſtituen. eſt neceſſaria immemorabilis poſſeſsio fol. 363. dec. 3. & ibi addit. a.

Iuſpatronatus eſſe ex fundatione, vel dotatione incumbit onus probandi fol. 378. dec. 10.

Iuſpatronatus familiæ potentis, an probetur per famam eſſe ex fundatione, & dotatione fol. 362. dec. 2. & ibi addit.

Iuſpatronatus familiæ potentis eſt proban. iuxta formam Concilij Tridentini ſeſſ. 25. de refor. c. 9. fol. 363. dec. 2. & ibi addit. b.

Iuſpatronatus fundatum à clerico, an ſit laicale, vel Eccleſiaſticum fol. 372. dec. 9. & ibi addit. a.

Iuſpatronatus fundatum à clerico in dubio præſumitur ex bonis Eccleſiæ fol. 371. dec. 9.

Iuſpatronatus in beneficio conuentuali præter fundationem & dotationem requiritur priuilegium apoſtolicum fol. 374. dec. 10.

Iuſpatronatus in dubio præſumitur ex fundatione & dotatione fol. 362. dec. 2. & ibi addit. a.

Iuſpatronatus laicorum dicitur, licèt ſit fundatum à clerico de bonis à ſe de proprijs pecunijs emptis, ſi laicus eſt in poſſeſsione præſentandi fol. 371. dec. 9. ſecus vero ſi clericus eſſet in poſſeſsione præſentandi, quia tunc diceretur clericorum ibid.

Iuſpatronatus licèt prohibeatur vendi, acceſſoriè tamen tranſit in venditione fol. 305. deciſ. 2.

Iuſpatronatus Magnatum præſumitur ex vſurpatione fol. 362. dec. 2. & ibi addit. b.

Iuſpatronatus mixtum non admittitur, nec pro parte clerici eſt neceſſaria derogatio Papæ, fol. 372. dec. 9. & ibi addit. a.

Iuſpatronatus non dicitur probatum ex quaſi poſſeſsione præſentandi per tempus 80. annorum, ita quod poſsit dici probatum per tempus immemorabile, ſi probatio fuit per inſtrumenta fol. 363. dec. 3.

Iuſpatronatus non probatur ex publica voce & fama, quando non ſumus in antiquis fol. 367. dec. 2. & ibi addit. a.

Iuſpatronatus non probatur ex ſola fama in antiquis, niſi concurrat longiſsima poſſeſsio fol. 375. dec. 10. & ibi addit. a.

Iuſpatronatus non probatur per teſtes quinquaginta annorum deponentium, quod ita audierunt ab eorum maioribus fol. 377. deciſ. 12.

Iuſpatronatus præſumitur potius ex vſurpatione, quam ex dotatione & ædificatione folio 373. dec. 10.

Iuſpatronatus priuatæ perſonæ non præſumitur ex vſurpatione, fol. 362. deciſ. 2. & ibi addit. b.

Iuſpatronatus poteſt probari alio modo, quam per quaſi poſſeſsionem præſentandi, videlicet, quod patronus in Eccleſia honoratur, & datur ei primus locus, vti patronus fol. 375. dec. 10.

Iuſpatronatus probatur per famam fol. 377. deciſ. 12. limita verum in Iurepatronatus antiquo ibid.

Iuſpatronatus, quod ex vſurpatione præſumitur, debet plenè probari, ſecus quando eſt ex fundatione & dotatione fol. 362. dec. 2. & ibi addit. b.

Iuſpatronatus quomodo probetur, & ex quibus

teſtibus

teſtibus fol. 377. dec. 12. & ibi addit. a.
Iuſpatronatus ſi quaſi poſsideatur à laicis dicitur laicorum, ſi vero quaſi poſsideat clericus dicitur clericorum fol. 372. dec. 9.
Iuſpatronatus tale præſumitur qualis eſt perſona, quæ ad illud præſentat fol. 371. dec. 9.
Iuſpatronatus vniuerſitatis præſumitur ex vſurpatione fol. 362. dec. 2. & ibi addit. b.
Ius per negligentiam non perditur, niſi interueniat monitio fol. 37. dec. 18.
Ius petendi ſupplementum legitimæ præſcribitur ſpatio triginta annorum fol. 207. dec. 2.
Ius præſentandi, quando & ex quibus probatum eſſe dicatur fol. 362. dec. 2. & ibi addit. b.
Ius proueniens ex ſententia venit de iure ciuili fol. 215. dec. 5.
Ius quæſitum capitulo ſeu fabricæ Eccleſiæ de percipiendis fructibus Eccleſiarum vacantium tollitur per prouiſionem Papæ factam de beneficio, cum clauſula, quod à tempore vacationis prouiſus perciperet fructus, abſq; eo quod Eccleſia ſeu fabrica defalcaret, cum derogatione ſtatutorum, priuilegiorum, & conſuetudinum fol. 287. dec. 6.
Ius quæſitum difficilius tollitur, quam ius quærendum fol. 288. dec. 6. & ibi addit. a.
Ius quæſitum non dicitur tollere Papa reuocando clauſulas iniuſtas, quas antea conceſſerat fol. 287. dec. 6. & ibi addit. a.
Ius quæſitum non dicitur tolli per ſupplicationem ſeu reſignationem regiſtratam fol. 387. dec. 6. & ibi addit. a.
Ius quæſitum, quando ſit reuocabile cum non eſt radicatum fol. 287. dec. 6. & ibi add. a.
Ius quæſitum per Regulas Cancellariæ tolli ſolet, & caſſatur fol. 56. dec. 32.
Ius quæſitum ſemper intelligitur cum ſua cauſa fol. 287. dec. 6. & ibi addit. a.
Ius quæſitum, quod dicatur fol. 287. dec. 6. & ibi addit. a.
Ius quæſitum, vbi eſt merè ſpeciale, non habet locum Reg. de non tollen. iu. quæſ. fol. 287. dec. 6. & ibi addit. a.
Ius quæſitum via ordinaria, & ciuili facilè tolli poteſt fol. 287. dec. 6. & ibi addit. a.
Ius, quod conceditur per inueſtituram feudi dicitur eſſe de regalibus Principis fol. 333. decis. 3.
Ius regreſſus non amittitur per ſolam negligentiam fol. 37. dec. 18.
Ius regreſſus præſumitur acquiſitum à poſſeſſore beneficij; ſi habens regreſſum viuit, & tacuit per triennium eueniſſe caſum regreſſui, nec curauit illud adipiſci fol. 38. dec. 19.
Ius ſi plenè fuit tranſlatum in vnum non poteſt transferri in alium fol. 108. dec. 13.

L

LÆſio enormis eſt cauſa reſtitutionis non obſtante iuramento fol. 321. deciſ. 10. & ibi addit. a.
Læſio enormis vel magna, maxima, ſiuè enormiſſima, modica vel minima, quæ dicatur folio 321. dec. 10. & ibi addit. a.
Læſio modica ſeu minima, an ſit cauſa reſtitutionis fol. 321. dec. 10. & ibi addit. a.
de Læſione enormi, & enormiſsima, vide folio 321. dec. 10. & ibi addit. a.
Laici ſunt incapaces decimarum fol. 320. dec. 9.
de Laudi iniquitate obijciens docere debet folio 220. dec. 10. & ibi addit. a.
Laudo ſtare non tenetur ſucceſſor, ſi eſt latum in præiudicium Eccleſiæ, & beneficiatorum fol. 220. dec. 10. & ibi addit. a.
Laudum non habet paratam exequutionem fol. 220. dec. 10. & ibi addit. a.
Laudum non valet, vbi vnus ex arbitris condẽnat pluſquam alter fol. 220. deciſ. 10. & ibi addit. a.
Laudum, vide in verbo ſententia arbitraria, & in verbo arbitramentum.
Legati & alij priuilegiati poſſunt prouiſiones facere de beneficijs [illegible] teſtibus fol. 69. deciſ. 2.
in Legatis annuis à principio eſt nata obligatio pro omnibus præſtationibus in futurum, & pro illis poteſt agi fol. 209. dec. 4. Declara tamen, quod non poteſt fieri exactio niſi pro primo anno ibid.
in Legatis annuis plures præſcriptiones requiruntur fol. 209. quia non poteſt agi niſi pro primo anno ibid.
in Legatis annuis præſcribendis, vt ſint neceſſariæ plures præſcriptiones, illud idem procedit in contractibus conditionalibus præſtationis annuæ fol. 209. dec. 4.
Legatum factum filiabus per parentes cum nupſerint, an ſit conditionale fol. 352. dec. 3. & ibi addit. c.
Legatum factum mulieri de 200. ſi nupſerit, & de 100. ſi ingrediatur monaſterium, ſi ingreſſa fuerit

fuerit monaſterium debet habere 200. quia reijcitur conditio fol. 351. dec. 3.

Legatum factum per teſtatorem, quod tot Miſſæ dicerentur per Capellanos, poteſt alterari per Epiſcopum & eius Vicarium fol. 361. dec. 1.

per Legatum in publico Cōciſtorio reuocatum geſta poſt reuocationem antequam de ea certioratus fuerit valent, & tenent fol. 53. dec. 29.

Legatum ſpeciale dicitur etiā ſi legetur ſeruus vnus in genere, ſi non poteſt verificari niſi in vno fol. 298. dec. 12.

Legatus eſt maior ordinario in prouincia ſibi decreta fol. 72. dec. 3. & ibi addit. b.

Legatus non concurrit cum Metropolitano, ſi legatio non comprehendit prouinciam Metropolitani fol. 70. dec. 3.

Legatus poteſt conferre beneficia deuoluta: ſed non reſeruata fol. 70. dec. 2. & ibi addit. a. & in illis concurrit cum Papa ibid.

Legatus poteſt conferre tanquam ordinarius, & concurrit cum ordinario fol. 70. deciſ. 3. & ibi etiam addit. b.

Legatus poteſt prouidere de beneficio deuoluto ad Papam ob negligētiam Metropolitani fol. 71. dec. 3. quia prouidet auctoritate apoſtolica ibid.

Legatus poteſt reſeruare certum beneficium in præiudicium ordinarij fol. 71. dec. 3. & ibi addit. b.

Legens principium ſine fine, & finem ſine principio non ſatisfacit fol. 175. dec. 6.

Legis diſpoſitio non debet reddi eluſoria folio 422. dec. 3.

Legitima filij ſemper habetur pro relicta, cum lex ſuppleat fol. 348. dec. 1.

Legitima non poteſt prohiberi à ſtatuto ne petatur fol. 207. dec. 2. & ibi addit. a.

Legitimæ ſupplementum antequam filij agnoſcant, quia poſſunt non agnoſcere & recuſare, eſt ius quærendum non quæſitum fol. 207. dec. 2.

Legitimæ ſupplementum petendi ius præſcribitur ſpatio 30. annorum fol. 207. dec. 2.

Legitimæ ſupplementi petitione prohibita, an legitimatus, grauatus ex fideicommiſſo capiat legitimam, & trebellianicam fol. 207. dec. 2. & ibi addit. a.

Legitimæ ſupplementum quo tempore, & quo valore debeatur fol. 207. deciſ. 2. & ibi addit. a.

Legitimæ ſuppletio fit ipſo iure à lege fol. 348. dec. 1.

Legitimans quando in legitimatione plures cauſas expreſsit, & quælibet earum eſt per ſe ſufficiens ad legitimationem, & vna probetur, altera verò non probetur, valet legitimatio fol. 386. dec. 4.

Legitimari an quis poſsit in Vrbe de conſenſu patris ſtante bullâ archiuij per alium, quam per Papam, & Archiuiſtas fol. 387. dec. 4. & ibi addit. e.

ſi in Legitimantis facultate non adeſt clauſula citatis & non citatis illis, de quorum præiudicio agitur, eſt intelligendum, quod vtenda eſt citatio fol. 384. dec. 4.

Legitimanti vti perſonæ publicæ eſt credendum quo ad contenta in legitimatione fol. 186. dec. 4.

Legitimatio facta à patre de filio ſpurio ſtantibus filijs legitimis, & naturalibus non valet, niſi legitimans habeat ſpecialem facultatem, & tunc eſt neceſſaria citatio filiorum legitimorum fol. 385. dec. 4.

Legitimatio facta poſt mortem teſtatoris aufert ius quæſitum venientibus ab inteſtato hæreditate nondum per eos adita fol. 287. dec. 6.

Legitimatio facta præcedente conſenſu patris differt à legitimatione facta poſt eius obitum nullo præcedente conſenſu fol. 387. dec. 4. & ibi addit. e.

Legitimatio, in qua vulneratur ius priuatum patris, & filiorum requirit neceſsitatem, & vtilitatem priuatam fol. 387. deciſ. 4. & ibi addit. e.

ad Legitimationem à Principe, vel habente vicem Principis faciendam ſufficit voluntas, & conſenſus patris fol. 386. dec. 4.

in Legitimatione non eſt neceſſaria cauſa publica: ſed ſufficit cauſa particularis, & honeſta fol. 286. dec. 4.

Legitimationis cauſa ſufficiens eſt ſtantibus filijs legitimis, & naturalibus, ſi conſtet legitimatum eſſe iuuenem bonæ conditionis, & famæ, morigeratum, & non diſsipatorem bonorum fol. 386. dec. 4.

Legitimatio non facta mentione de agnatis non valet fol. 387. dec. 4. & ibi addit. e.

Legitimatio non valet, ſi cauſæ in legitimatione per patrem, vel legitimatum expreſſæ non verificantur fol. 386. dec. 4.

Legitimatio, quando alicui non eſt præiudicialis

lis dicitur donum Principis in corpore iuris clauſum, & fauorabile fol. 387. dec. 4. & ibi addit. b.
Legitimatio quando fit de conſenſu patris non requirit citationem fol. 387. dec. 4. & ibi addit. b.
Legitimatio quare requirat tantùm conſenſum patris fol. 387. & ibi addit. e.
Legitimatio quot modis fiat fol. 387. dec. 4. & ibi addit. a.
Legitimatio ſola dicitur eſſe ſufficiens probatio filiationis fol. 387. dec. 4. & ibi addit. a.
Legitimatio tollit omnem maculam, & omne obſtaculum iuris, & facti fol. 387. dec. 4. & ibi addit. a.
Legitimatio valet, etiam ſi legitimans in legitimatione plures cauſas expreſsit, & quælibet earum eſt per ſe ſufficiēs ad legitimationem, & vna probetur, altera vero non fol. 387. decif. 4.
Legitimatio valet, ſi cauſæ narratæ non probatæ narrantur per legitimantem fol. 386. dec. 4.
Legitimatus à ſupremo Principe ex certa ſcientia, & de plenitudine poteſtatis ſuccedit in omnibus bonis vndecunque, & qualitercunque venientibus fol. 387. dec. 4. & ibi add. d.
Legitimatus, quando habeatur pro verè legitimo fol. 387. dec. 4. & ibi addit. a.
L. Barbarius Philippus de offic. prę t. non habet locum quando ius reſiſtit fol. 227. dec. 5.
L. cum hic ſtatus §. ſi maritus ff. de don. int. vir. & vxo. intelligitur de donatione inter virum & vxorem, quæ à principio non valuit, & ideo obligatio & hyppotheca non retrotrahitur in præiudicium creditorum fol. 339. decif. 1.
Lex generalis non includit iuſpatronatus niſi fuerit expreſſum fol. 376. dec. 11.
L. hac ædictali verſ. ita tamen, & §. ſanè C. de ſecun. nupt. intellectus fol. 348. dec. 1.
L. is à quo ff. de rei vend. intellectus, & limitatio fol. 139. dec. 19.
L. miles §. defuncto ff. de adul. limitatur folio 381. dec. 1. & fol. 382. dec. 2.
L. 1. C. de ceſ. bon. intellectus fol. 344. dec. 2.
L. ſi maritus C. de don. int. vi. & vxo. intelligitur de donatione inter virum & vxorem, quæ à principio non valuit, & ideo obligatio, & hypotheca non retrotrahitur in præiudicium creditorum fol. 339. dec. 1.
L. ſtatius florus §. Cornelio Fœlici ff. de iu. fiſci non procedit in fæudis, in quibus eſt prohibita alienatio fauore alterius, quàm delinquentis fol. 418. dec. 1. Item loquitur in fidei commiſſario ibid. item non habet locum quando iura non poſſunt tranſire in extraneum hæredem ibid.
Liber Æſtiui quàm probationem faciat fol. 397. dec. 1. & ibi Addit. a.
Libri Annatarum & perceptionum fructuum beneficiorum controuerſi narrantes in quantitate quomodo probent valorem beneficij, fol. 396. dec. 1. & ibi addit. a.
Liber Canonicorum an probet fol. 396. dec. 1. & ibi addit. a.
Liber Communitatis an probet fol. 366. decif. 1. & ibi addit. a.
Liber Copiſtæ memoriæ cauſa iuuandę conſcriptus in iudicio non facit fidem, cum non ſit ad ſcribendum authentice, & effectualiter deputatus fol. 396. dec. 1. & ibi addit. a.
Liber Epiſcopatus an probet fol. 396. dec. 1. & ibi addit. a.
ſi Liber eſt non deputati ad ſcribendum, & memoriæ cauſa iuuandæ ſaltem in iudicio comparatus fidem nullatenus facit fol. 396. dec. 1. & ibi addit. a.
Liber loci pij an probet fol. 397. dec. 1. & ibi addit. a.
Libris mercatorum ratione partitarum extractarum, quod adhibeatur fides qualiter ſit intelligendum fol. 396. dec. 1. & ibi addit. a.
Liber Monaſterij an probet fol. 396. dec. 1. & ibi addit. a.
Liber Notarij etſi ſcriptus à diuerſis, tamē apud eum aſſeruatus, vtrum aliqua contra eum ex diuerſitate manuum dicatur falſitatis ſuſpicio fol. 396. dec. 1. & ibi addit. a.
Liber perſonarum publicarum quam probationem faciat fol. 397. dec. 1. & ibi addit. a.
Liber priuatus in Archiuio publico repertus quomodo probet fol. 396. decif. 1. & ibi addit. a.
Liber rationum non probat in parte contra ſcribentes, & in parte poſsit derogare probationi: ſed aut omnino probat, aut improbat in totum fol. 396. dec. 1. & ibi addit. a.
Liber Rectoris an probet fol. 396. dec. 1. & ibi addit. a.
Liber Theſaurarij contra Communitatem, & Eccleſiam quomodo probet fol. 396. dec. 1. & ibi addit. a.

Liber

Digitized by Google

Liber Tutoris & Adminiſtratoris, vel illius Factoris non ſolemnis, nec legalis facit fidem contra ſcribentem fol. 396. dec. 1. & ibi addit. a.
Libertas Eccleſiaſtica differt ab immunitate Eccleſiaſtica, nam illa reſpicit perſonas, hæc autem bona fol. 3. dec. 4. & ibi addit. b.
Licentia, quæ potuit interuenire tempore actus, præſumitur interueniſſe fol. 42. dec. 21.
Ligium fæudum dicitur, quod pecunia acquiritur, vide in verbo fæudum.
Limitata cauſa limitatum producit effectum, fol. 36. dec. 16. & fol. 281. dec. 1.
Lis dicitur bona etiam ſi literis non expeditis ſuper contentis in ſupplicatione fuerit commiſſa cauſa, dummodo non fuerit datum de regula literis non expeditis fol. 33. dec. 14.
Lis dicitur durare etiam mortuo eo, qui habuit exequutoriales ante effectum earum, & antequam ſit facta exequutio in poſſeſsionem beneficij fol. 153. dec. 5. limita niſi res iudicata eſſet in fauorem poſſeſſoris, quia tunc verè dicitur lis. limita ibid.
Lis dicitur durare, etiam quod ſententia lata ad fauorem actoris tranſitum fecerit in iudicatum fol. 148. dec. 3. amplia etiam poſt habitas exequutoriales exequutioni nondum demandatas ibid. idem, ſi eſt relaxatum brachium ſeculare & nondum exequutum ibid. in addit. b. declara primum dictum, niſi in beneficio res iudicata habuerit effectū ſuum per adeptionem poſſeſsionis ibid.
Lis dicitur extincta per ſententiam tranſactam in rem iudicatam ad fauorem vnius ex colligantibus poſt mortem alterius colligantis citatis per audientiam contradictarum ſua intereſſe putantibus latam, non obſtāte quod in ius alterius colligātis ſucceſſerit tertius, qui non expediuit literas; ſed ceſsit alteri ius ſuum, qui expediuit literas in forma gratioſæ ſubrogationis tertij, quæ ſubrogatio gratioſa fuit per Iudicem in vim Commiſsionis reiecta, ex quo literæ ſubrogationis fuerunt expeditæ poſt reſignationem ſubrogati, fol. 155. dec. 6.
Lis dicitur finita mortuo actore fol. 230. dec. 8. & ibi add. b. limita niſi ius proſequatur ibid.
Lis dicitur finita per rem iudicatam latam in fauorem rei poſſeſſoris, non ſolum quando eſt ſimplex abſolutoria; ſed etiam quando eſſet abſolutoria & adiudicatoria, quia nihil remanet exequen. niſi expenſæ, quæ non ſuſtinent litem reſpectu beneficij fol. 146. dec. . ſecus tamen eſſet, ſi ſententia fuiſſet lata in fauorem actoris, cum reſtet aliquid exequendum ibid.
Lis dicitur introducta per primam citationem cauſæ deuolutiuam fol. 87. dec. 4. amplia vt nedum cauſa principalis: ſed etiam attentatorum, quæ poſtea emerſit, dicatur deuoluta ibid.
Lis inter duos colligātes tam ſuper petitorio, quàm poſſeſſorio facit, etiam quoad alios non pacificam poſſeſsionem fol. 152. dec. 4.
Lis mortua reputatur mortuo vno ex colligantibus ſuper beneficio vſque quo non eſt alius ſubrogatus in iure & lite fol. 230. dec. 8.
Lis non dicitur, etiamſi ſit commiſſa cauſa, ſi tamen ante illius commiſsionem literæ apoſtolicæ nōn fuerunt ſuper beneficio, de quo agitur, expeditæ fol. 177. dec. 8.
Lis non dicitur finita donec non eſt deuentum ad exequutionem, & ad brachium ſeculare, fol. 146. dec. 2.
Lis non dicitur finita niſi per ſententiam exequutioni traditam, quando actor obtinuit fol. 149. decif. 3. & ita Rota antiquitus eſt interpretata.
Lis non dicitur finita per hæc verba, nolo vlterius litem proſequi fol. 155. dec. 5. & ibi addit. a.
Lis non dicitur pendere per extraiudicialem appellationem, ſi cauſa non eſt commiſſa, ſecus ſi eſt commiſſa fol. 100. dec. 7. & fol. 101. dec. 8.
Lis non dicitur, ſi reus non eſt citatus, nec lis conteſtata fol. 95. dec. 1.
Lis non extinguitur etiam poſt rem iudicatam, & poſt exequutoriales, niſi poſt exequutionem fol. 108. dec. 13.
Lis non finitur in beneficialibus per obitum vnius ex colligantibus fol. 236. dec. 8.
Lis non finitur niſi per rem iudicatam fol. 101. dec. 8.
ſi Lis nulla eſt, vt quia finita, ad eam non poteſt fieri ſubrogatio, & ſi fiat, nulla eſt, & Iudex nullam habet iuriſdictionem fol. 147. dec. 2.
Lis quando dicatur etiam literis non expeditis fol. 177. dec. 8. & ibi addit. a.
Lis quo ad litigantes non dicitur finita niſi per ſententiam, quo verò ad ordinarium dicitur finita ſi non proſequatur fol. 159. dec. 8.

Litis

in Lite non exiſtens non attentat fol. 147. deciſ. 11.

Lite pendente ſi quis vellit expedire gratiam aliquam ſubrogationis, vel ſi neutri, vel perinde valere, & velit expedire gratis, eo quod non poſsidet pacificè parum ſibi prodeſſet fol. 190. dec. 8.

Lite pendente ſi per actorem, vel reum fuerit aliquid attentatum, poteſt tale attentatum tanquam emergens virtute clauſulæ, cum omnibus incidentibus, in prima commiſsione appoſitæ abſque noua citatione partis principalis, quæ attentauit reuocari citato tamen procuratore attentantis fol. 37. dec. 4.

Literæ apoſtolicæ exequi debent, ſi aliunde, quàm ex ventre earum allegaretur, vel impediretur exequutio fol. 60. dec. 35.

Literæ apoſtolicæ habent paratam exequutionem propter earum auctoritatem fol. 163. deciſ. 13. limita quando venit alius concurrens ſimilem gratiam habens, quia tunc non habent exequutionem paratam ibid.

Literæ apoſtolicæ ſæpè declarantur, & intelliguntur per ſupplicationem fol. 255. dec. 17.

Literæ apoſtolicæ ſi diſcordant à ſupplicatione ſunt corrigendæ fol. 175. dec. 6. & ibi add. a.

Literæ limitatæ tranſmiſſæ procuratori ad conſentiendum renuntiationi beneficiorum an ſufficiant pro extentione conſenſus fol. 267. dec. 14. & ibi addit. b.

Literæ miſsiuæ Cardinalis nepotis Papæ ſuper intendentis loquentes de omnibus beneficijs extenduntur ad canonicatus in collegiata exiſten. fol. 164. dec. 13. & ibi addit. a. & quando derogetur per eas breui Papæ ibid. & cenſeatur ſcriptæ ex Pontificis mandato viuę vocis oraculo ei facto ibid.

Literæ miſsiuæ procuratori à ſuo principali, an poſsint eſſe tales, vt ex illis poſsit ellici mandatum ad petendam remiſſoriam fol. 267. deciſ. 14. & ibi addit. b. & ſi atteſtentur aliquid eſſe factum cum conſenſu alterius probant mandatum, & licentiam ibid.

Literarum apoſtolicarum auctoritas quando diminuta dicatur diminuta per literas nepotis Papæ ſuper intendentis fol. 164. dec. 13. & ibi addit. a.

Literarum apoſtolicarum expeditionem fuiſſe factam ante terminum ad articulandum iuxta formam commiſsionis cauſæ probatur ex appoſitione menſis in margine earum, cum recognitione manuum officialium, ac partita libri ſummiſtæ cum recognitione manus officialis tenentis plumbum, & eiuſdem ſummiſtæ, ſaltem vt transferatur onus probandi in aduerſarium fol. 172. dec. 3.

Literarum apoſtolicarum expeditio non probatur ex obligatione Camerali facta de ſoluendo annatam, non obſtante quod Notarij Cameræ tanquam teſtes depoſuerint, quod communiter, quando ſit obligatio pro annata iam ſunt literæ expeditæ fol. 172. dec. 8.

Literarum expeditio non requiritur, quo ad poſſeſsionem ſupplicatoriam fol. 7. deciſ. 3. & ibi addit. b.

Literas apoſtolicas eſſe rectè expeditas, ſolent fidem facere ſummiſtæ fol. 172. dec. 3. & ibi addit. a.

Literis apoſtolicis, & illarum expeditionibus fides adhibetur, niſi contrarium probetur fol. 172. dec. 3. & ibi addit. a.

Liti & iuri qui cedere tenetur ſufficit, quod cedat quantum in eo fuit fol. 33. dec. 14.

Litigans cedens ius ſuum in tertium, non dicitur attentare, etiam ſi tertius capiat poſſeſsionem vigore ſuæ prouiſionis fol. 151. deciſ. 4. limita procedere, quando tertius cœpit poſſeſsionem vacantem, ſecus ſi habuit à litigante ibid. ſecundo limita procedere, quando in inſtrumento poſſeſsionis non fuit facta mentio de litigante ibid. limita tertio quando inter litigantem, & tertium interceſsiſſet aliqua fraus ibid.

Litigioſi vitium an duret perempta inſtantia folio 159. dec. 8.

Litigioſi vitium eſt perſonale fol. 212. deciſ. 1. Declara procedere in tertio non habente aliquam cauſam à colligantibus ibid.

Litigioſi vitium non afficit niſi partem fol. 213. deciſ. 1. & ibi addit. a. qualiter contrahatur ibid. an duret perempta inſtantia ibid.

Litigioſi vitium non afficit niſi partes litigantes fol. 97. dec. 3.

Litigioſi vitium non obſtat tertio, qui nunquam fuit in lite fol. 154. dec. 5.

Litigioſi vitium qualiter contrahatur fol. 159. dec. 8. & ibi addit. a.

Litigioſum dicitur beneficium quo ad alios, quando apparet de poſſeſsione alicuius ex colligantibus, & tunc per obitum alterius eorum non poterit de eo per ordinarium prouideri, nec per expectantem acceptari; ſecus

M ui ſi nullus

ſi nullus eorum fuerit poſſeſſor; ſed tertius fol. 158. dec. 8.
Litigioſum dicitur beneficiū, vide beneficium.
Litigioſum, vel pacificum dicitur beneficium, ad effectum Reg. de trien. vel alleg. Lapi reſpectu poſſeſsionis tantum, non iuris fol. 151. dec. 4.
Litis ceſsio ſemper intelligitur de valida fol. 33. dec. 14.
Litis conſors non eſt ille, qui venit ex diuerſo iure fol. 222. dec. 1.
Litis duratio in beneficialibus non debet redundare in odium actoris, vel ordinarij, ita quod in dubio ſit facienda interpretatio litem durare fol. 149. dec. 3. vt ſi actor cedat beneficium in manibus ordinarij, ordinarius non poſsit admittere reſignationem & prouiſionem facere ibid.
Litis duratio, vt dentur ſurrogationes ad lites in beneficijs, fuit introducta in odium rei volentis rem reſtituere fol. 149. dec. 3.
Litis & iuris mentio facta intelligitur de lite, & iure quomodocunque fol. 33. dec. 14.
Litis pendentiæ renuntiatio requirit ſpeciale mandatum fol. 224 dec. 3.
Litis reliquiæ durant vſquequo ſententia non eſt exequutioni demandata fol. 148. dec. 3.
Litis verbum à lege prolatum intelligitur de lite vera per litis conteſtationem fol. 95. dec. 1.
Locari ſolita poſſunt alienari ad vitam fol. 319. dec. 8.
Locata per decem annos dicitur ſolita locari, fol. 319. dec. 8.
Locatio ad decennium an videatur alienatio, ex qua debentur laudemia fol. 319. deciſ. 8. & ibi addit. c.
Locatio alia perpetua alia temporalis fol. 318. dec. 7. & ibi addit. b.
Locatio annullari poteſt quando pacta non obſeruantur fol. 308. dec. 1. & ibi addit. a.
Locatio bonorum Eccleſiaſticorū facta de triennio in triennium, & de quinquennio in quinquennium, & de nouennio in nouennium non valet fol. 319. dec. 8. & ibi addit. b. Declara ſi ſit facta ſine cauſa, & euidenti vtilitate Eccleſiæ, & ſolemnitatibus ibid. nec etiam valet pro primo triennio ibid.
Locatio excedens decem annos dicitur alienatio fol. 324. dec. 12.
Locatio facta ad vitam, an habeat naturā perpetuæ locationis fol. 320. dec. 9. & ibi add. a.
Locatio facta de rebus Eccleſiæ per intruſum in beneficio etiam ſi ſit vti in euidentem Eccleſiæ vtilitatem à commiſſarijs à Sede apoſtolica deputatis approbata non valet, fol. 311. dec. 3.
Locatio facta in perpetuum cum pacto de renouati. de 29. in 29. annis, an dicatur vna locatio, vel plures fol. 318. dec. 7. & ibi add. b.
Locatio facta per Prælatum ad modicum tempus per mortem ſtatim extinguitur; & ſucceſſor in beneficio non tenetur ſtare locationi, & poteſt propria auctoritate conductorem expellere, quomodo, & quando, & quid ſi conductor nollet perſeuerare, & ſucceſſor vellet fol. 320. dec. 9. & ibi add. a.
Locatio facta per Prælatum ad vitam vnius, ſiuè ſit iurata, ſiuè non, ſiuè ſit de rebus ſeperabilibus puta Prælati, ſeu inſeperabilibus puta Prælati, & Eccleſiæ ſimul, vel Capituli, non obſtante iuramento per Prælatos præſtari ſolito de non alienando, valet in vita ipſius Prælati fol. 320. dec. 9.
Locatio facta per Prælatum nomine ſuo, etiam ſi fuerit confirmata à Papa, ſi tamen in confirmatione non fuit facta mentio, quod alius habebat regreſſum ad beneficium, cuius bona fuerunt locata, non valet in præiudicium ſucceſſoris habentis regreſſum fol. 323. deciſ. 12.
Locatio in perpetuum fieri poteſt pro minori penſione ſextæ partis veræ poſſeſsionis locationis ad tempus non tamen rerum Eccleſiaſticarum fol. 318. dec. 7. & ibi add. b.
in Locatione rerum Eccleſiaſticarum non requiruntur ſolemnitates, quando ſunt ſolitæ locari fol. 324. dec. 12. & ibi addit. a.
Locationes perpetuas non autem ad vitam improbat Conc. generale, de quo in c. 2. §. ſanè de decimis fol. 317. dec. 7.
in Locationibus perpetuis de bonis Eccleſiaſticis neceſſe eſt derogare Concilio generali, de quo in c. 2. §. ſanè de decim. 6. fol. 317. deciſ. 7.
Locationis de rebus Eccleſiæ confirmatio facta à Papa ad inſtantiam Prelati valet, etiam ſi nō fuerit facta mentio in confirmatione de mala fructuum in maxima ſumma per conductorē perceptione fol. 321. dec. 10. Declara, ſi tamen Papa ſciuit conductorem poſſediſſe bona conducta, & fructus ſpectarent ad Prælatum ibid.

Loca-

Locationis læſio eſt probanda per clericum, qui eam impugnare vult fol. 318. dec. 8.
Locatio perpetua dicitur ſi per 30. annos ſingulis annis conductores ſoluerint penſionem fol. 318. dec. 7. & ibi addit. b.
Locatio rerum Eccleſiaſticarum in vtilitatem Prælati non obligat ſucceſſorem fol. 324. deciſ. 12. ſecus ſi in vtilitatem Eccleſiæ ſit facta ſeruata debita iuris ſolemnitate ibid.
Locator non tenetur ſtare locationi, quando cõductor non ſoluit temporibus debitis fol. 308 dec. 1. & ibi addit. a.
Locus in Capitulo, & choro competit canonico ratione poſſeſsionis fol. 27. dec. 11.
Locus in quo Capitulum congregatur non dicitur Capitulum; ſed locus capitularis fol. 92. dec. 1.
in Lombardia non eſt ſolitum in feudis exigi ali quod ſeruitium à Dominis fol. 335. dec. 5.
Lucri ceſſantis, & intereſſe eſt difficilis probatio fol. 402. dec. 3. & ibi addit. a.
Lucri ceſſantis ratio quando habeatur in eo, qui eſt ſolitis negotiari fol. 402. dec. 3. & ibi addit. a.
Lucrum ceſſans, & lucrum amittere differunt, fol. 402. dec. 3. & ibi addit. a.
Lucrum ceſſans ex Mercatorum ſtylo in actionibus ſtricti iuris, non autem bonæ fidei debetur fol. 402. dec. 3. & ibi addit. a.
Lucrum ceſſans, ſeu intereſſe non eſt neceſſe, ad hoc vt debeatur vt ſit certũ, ſed ſufficit, quod ſit veriſimile fol. 402. dec. 3. & ibi addit. a.
Lucrum ceſſans, vt debeatur, vide in verbo intereſſe.
Ludouicus Gomez Epiſcopus Sarnen. habuit lite in Rota, & poſt eius obitum fuit lata ſententia fol. 301. deciſ. 15. ex qua colligitur, quod ipſe obierit de anno 1543.
Lunen. & Sarzanen. coram R. P. D. Panigarola de menſe Nouembris 1529. allegatur fol. 281 dec. 1. & ibi etiam declaratur.

M

MAgiſtri opinio excuſat iudicẽ à pęna ſi quis eius opinionem ſequatur fol. 423. dec. 3.
Malachitana allegatur fol. 410. dec. 67.
Mandata de prouidendo ſi expedita fuerunt ante vacationem beneficiorum, quorum controuerſia eſt, verum transferant onus probandi in aduerſariũ fol. 295. dec. 10. & ibi add. a.
Mandata duo ad cedendum, & retrocedendum facta ead. die & coram eiſd. Notario & teſtibus, etiam ſi potuerint fieri vnum de mane alterum de ſero, & ſine relatione mutua, propter ſimultaneitatem ſunt correſpectiua, & ſic ſimoniaca fol. 392. dec. 3.
Mandata duo de prouidendo inter ſe paria ſi reperiantur ratione mandati, qui adhibuit maiorem diligentiam præfertur fol. 295. dec. 10 & ibi addit. a.
ſi Mandata duo eod. anno, menſe, die, loco, teſtibus, & Notario, vnum ad permutandum cũ reſeruatione penſionis, & regreſſus, alterum vero ad reſignandum ſimpliciter, & reſignatio facta exiſtant, neutrum nec reſignatio valet fol. 77. dec. 2.
ſi Mandata duo reperiuntur eod. anno, menſe, die, loco, teſtibus, & Notario, ad vnum actum cum diuerſis facultatibus facta, quod eſt minus nociuum conſtituenti valet fol. 77. dec. 2.
de Mandati defectu ſemper poteſt opponi, fol. 263. dec. 22. & ibi addit. d.
Mandati forma ad certum finem conſtituta poteſt per æquipollens adimpleri fol. 33. deciſ. 14. & ibi addit. a. limita non procedere in forma à iure data ibid. ſublimita niſi adeſſet aliqua publica vtilitas, vel neceſsitas ibid. & dicitur indiuidua ibid.
Mandati forma & conditio ſunt obſeruandę fol. 24. dec. 9.
per Mandati particularem formam datam videtur receſſum à generali forma à lege tradita, fol. 34. dec. 14. & ibi addit. a.
ſi de Mandati productione conſtat, & pars non contradixit, & fiunt acta, præſumitur approbatio mandati, nec amplius de defectu poteſt opponi fol. 76. dec. 1.
Mandati reuocatio in reſignatione ſimplici non ſufficit, ſi ſit notificata principali; ſed eſt intimanda procuratori fol. 37. dec. 17. & vide in verbo permutarint.
Mandati verba ſunt capienda cum effectu, fol. 370. dec. 8.
Mandatis duobus exiſtentibus, quando per ſecundum cẽſeatur reuocatum primum fol. 78. dec. 2. & ibi addit. a.
Mandato de prouidendo cõceſſo, an beneficium acceptari poſsit literis non expeditis fol. 295. dec. 10. & ibi addit. a.
Mandatum ad conſentiendum reſeruationi penſionis quomodo intelligẽdum fol 47. dec. 25.

Digitized by Google

Mandatum cum libera & ſpeciale æquiperantur, fol. 64. deciſ. 2. fallit in prohibitus fieri ibidem, in additio. b.

Mandatum datum in aliqua Eccleſia, vel Diœceſi alicui de aliquo beneficio non vitiatur, licèt non ſit facta mentio de alio antecedenti mandato fol. 22. dec. 7.

Mandatum de manutenendo datur reſignanti cũ reſeruatione fructuum fol. 25. dec. 9. & ibi addit. a.

Mandatum de prouidendo ad certum tempus conceſſum, poſt temporis effluxum non præſtat titulum coloratum fol. 295. deciſ. 10. & ibi addit. a.

Mandatum de prouidendo cum clauſula, prout nos ex tunc &ècontra conferimus, & decreto irritanti, omnes aliàs collationes factas, & faciem, præfertur ſecundę gratię factę ante exequutionem, & collationem cum ſuſpenſione omnium aliarum gratiarum ſpecialium, & generalium, & non facta mentione primarum literarum fol. 295. dec. 10. & ibi addit. a.

Mandatum de prouidendo directum Epiſcopo, & capitulo in collatione ſpectante ad eos cõmuniter, vel diuiſim, procedit etiam quãdo Epiſcopus habet vocem in Capitulo tanquam Canonicus fol. 403. dec. 1.

Mandatum de prouidendo eſt pinguius expectatiua fol. 295. dec. 10. & ibi addit. a.

Mandatum de prouidendo, etiam cum clauſula ex nunc, prout ex tunc, ſiuè bene, ſiuè male omnino exequendum fol. 295. dec. 10. & ibi addit. a.

Mandatum de prouidendo, & gratioſa prouiſio differunt fol. 295. dec. 10. & ibi add. a.

Mandatum de prouidẽdo, etiam motu proprio, ex certa ſcientia, cum clauſulis ampliſsimis, quod beneficia vacantia ex nunc, prout ex tunc, & ècontra de iure ad expectanié ſpectarẽt & pertinerent, & ille plenum ius verè penitus, & omnino acquiſitum haberet, & ſolũ perceptionem fructuum, & actualem poſſeſſionem expectaret, cum derogationibus, & decreto irritanti ampliſsimis; ſi poſt vacationem beneficij per exequutores Apoſtolicos nihil fuit actum ad fauorem habentis mandatum non prohibet, quin prouiſio deinde per obitum obtinentis beneficium facta nõ ſubſiſtat fol. 295. dec. 11.

Mandatum de prouidendo factum alicui de aliquo beneficio in certa Eccleſia nõ extenditur ad vniendum beneficium exiſtens in dicta Eccleſia fol. 295. dec. 10. & ibi add. a.

Mandatum de prouidendo non ligat manus habentis poteſtatem conferendi fol. 295. dec. 10 & ibi addit. a.

Mandatum de prouidendo non tollitur per clauſulas generales fol. 295. deciſ. 10. & ibi addit. a.

Mandatum de prouidendo ſine clauſula acceptandi, cum clauſula, quod Papa ex nunc, prout ex tunc, & ècõtra à die vacationis prouidet, impedit quod alteri conferri non poſsit fol. 295. dec. 10. & ibi addit. a.

Mandatum eſt ſtrictè interpretandum, fol. 63. dec. 1.

Mandatum non reſtringitur, quando in eo adeſt aliquod verbum aptum comprehendere id, de quo agitur fol. 63. dec. 1. & ibi add. b. nec ob cauſam impulſiuam ibid. neque in dependentibus, & pertinentijs ibid.

Mandatum præſumitur concurrentibus aliquibus coniecturis, fol. 77. deciſ. 1. & ibi addit. a.

Mandatum præſumitur præceſsiſſe ſubſtitutioni fol. 76. dec. 1.

Mandatum procuræ longitudine temporis etiã per ſpatium 21. annorum non expirat: ſed præſumitur durare vſque ad extremum vitæ ſpiritum fol. 55. dec. 31. & ibi addit. a. & b. fallit ſi procurator obtinuit ſententiam, quæ tranſierit in iudicatum ibid. vel ſi principalis renuntiet poſſeſsioni aſſequutæ per procuratorem, de qua controuertebatur ibid.

Mandatum procuratoris ad reſignandum beneficium præſumitur interueniſſe ſpatio 30. annorum fol. 262. dec. 21.

Mãdatum procuratoris dicitur probatum, licèt non appareat, nec inueniatur, ſi conſtat de productione coram Notario, & de ſubſtitutione, & de proceſſu Iudicis, & partis fol. 76. dec. 1.

Mandatum procuratoris, quando reuocatur, & quando finiatur fol. 55. dec. 31. & ibi addit. b.

Mandatum ſpatio 30. annorum non præſumitur niſi enuntietur fol. 262. dec. 21. & ibi add. d. amplia, vt nec etiam per ſpatium 100. annorũ ibid. item amplia, vt nec etiam eius conditio, ſub qua committitur ibid. & quando præſumatur ibid. & ex quibus ibid.

Mandatum ſpeciale requiritur in pluribus caſibus

bus fol. 130. dec. 10. & ibi addit. a.
Mandatum quando præſumitur intelligitur quo ad contrahentes, non autem quo ad præiudicium tertij non interuenientis in illo actu fol. 263. dec. 22. & ibi addit. d.
Mandatum rei eſt latè interpretandum fol. 63. dec. 1. & ibi addit. b.
Mandatum ſi non appareat in actis, ſi tamen aliunde conſtet, ſufficit ad cauſæ tractationem, & quæ fiunt ratificari poſſunt, fol. 77. dec. 1. & ibi addit. a.
Mandatum Vicarij ad conferendum beneficium præſumitur interueniſſe ſpatio 30. annorum fol. 262. dec. 22.
Mart. Laud. in c. 1. de nat. fæu. dum tenet quod Imperator non poteſt facere inueſtituram fæudorum contentorum ſub alio fæudo ab eo facto, reprobatur fol. 333. dec. 3.
Matrimonium non probatur per nominationes, & confeſsiones coniugum fol. 384. Declara procedere quando eſſet concurſus alterius matrimonij, vel ſi ageretur de matrimonio inter coniuges contracto, ſecus reſpectu legitimitatis filiorum: quia tunc præſumitur probatum matrimonium ibid.
Matrimonium per actum canonizationis, vel publicationis non probatur tunc; ſed antea contractum fol. 384. dec. 3.
Matrimonium potius, quàm concubinatus præſumitur fol. 384. dec. 3. & ibi add. b.
Matrimonium præſumptum inducitur ſpatio 10 annorum fol. 384. dec. 3. & ibi add. b.
Matrimonium probatur per receptionem literarum viri, & mulieris conſenſum, in quibus vir ſcribit, quod nunquam dimittet eam, & quod erit ipſius, & mulieris honor fol. 384. dec. 3. & ibi addit. b.
Matrimonium, quando eſt approbatũ à lege canonica, non poteſt excludi per legem ciuilem fol. 384. dec. 3.
in Mediolani Ducatus conceſsione in fæudum ſemper fuit reſeruatum ius ſuperioritatis Imperatori fol. 190. dec. 3.
Mediolani Duci poteſtas data fuit cumulatiua, non priuatiua fol. 333. dec. 3.
Mediolani Dux poteſt agere ea omnia, quæ ſupremus Princeps fol. 216. dec. 6. & id ſtante communi reputatione, & quia erat in quaſi poſſeſsione illa faciendi, non obſtante quod notoriè conſtet illum recognoſcere Imperatorem, & habere ab eo inueſtituram ibid.
Mediolani Dux poteſt omnia, quæ Imperator fol. 216. dec. 6. & ibi addit. a.
Mediator illiciti contractus repellitur fol. 390. dec. 2.
Mendicantes an poſsint eſſe arbitri, & arbitratores fol. 412. dec. 9. & ibi addit. a.
Mendicãtes an poſsint eſſe exequutores fol. 412. dec. 9. & ibi addit. a.
Mendicantes qui dicantur fol. 412. dec. 9. & ibi addit. a.
Mendicantium facultas abſoluendi ſuos à ſuſpēſionis interdicti, vel excommunicationis ſententijs à iure, vel ab homine latis, & ab omnibus exceſsibus (hæreticis, ſchiſmaticis, & literas apoſtolicas ſalſantibus exceptis,) & diſpenſandi cum patientibus defectum natalium, & cum irregularibus, habet locum non ſolum in foro pœnitentiali; ſed etiam in contentioſo fol. 412. dec. 9.
Mens contrahentium eſt attendenda, fol. 249. dec. 13. non verba ibid.
Menſis acceptationis quot dies contineat, folio 286. dec. 4. & ibi addit. a.
Menſis appoſitio in expectatiuis, vel reſeruationibus operatur, vt interim factæ prouiſiones non teneant fol. 286. dec. 4. & ibi add. a.
Menſis expreſsio ad quid ſit inuenta fol. 285. deciſ. 4. & ibi addit. a.
Menſis exprimi debet, tam in vacatione iuris, quàm facti fol. 286. dec. 4. & ibi add. a.
Menſis in noua prouiſione per reſignationem eſt exprimendus fol. 286. dec. 4. & ibi add. a.
Menſis mentio ſi fiat ſimpliciter, & abſolutè, intelligitur de 30. diebus fol. 286. dec. 4. & ibi addit. a.
Menſis non debet exprimi in beneficijs reſeruatis fol. 286. dec. 4. & ibi addit. a.
Menſis ordinarij an ſit exprimendus coram Papa fol. 286. dec. 4. & ibi addit. a.
Menſis, qui datur ad petendam ſubrogationem, quando incipiat, fol. 286. deciſ. 4. & ibi addit. a.
Mercator de iure poteſt petere damnum, & intereſſe lucri ceſſantis, & damni emergentis, fol. 397. dec. 1.
Meritorum aſſertio in genere in perſonis priuatis non probat, ſecus in priuatis, fol. 387. dec. 4.
Meſſanen. parochialis allegatur, fol. 275. deciſ. 30.
Metropolitanus per ſe, vel alium exercens iuriſdi-

riſdictionem in diœceſi ſuffraganei ante impletam præſcriptionem 40. annorum poteſt expelli fol. 227. dec. 5.

Milites in militia non reſidentes non gaudent priuilegijs militum fol. 347. dec. 1.

Milites in militia non reſidentes poſſunt eorum concubinis donare fol. 347. dec. 1.

in Militibus noſtri temporis, vt diſpoſita in militibus antiquorum habeant locum, quæ requirantur fol. 347. dec. 1.

Militum antiquorum materia non habet locum in militibus noſtri temporis fol. 377. dec. 1.

in Minore proximo pubertati cadit dolus, & delictum fol. 342. dec. 1.

Mixtus caſus non comprehenditur in ſimplici, quando ſumus in regula exorbitanti, & odioſa fol. 253. dec. 16. & ibi addit. a.

Monaſterium exemptum ex eo, quia erat monialium, licèt efficeretur monachorum, vel canonicorum ſecularium, vel regularium nō deſinet eſſe exemptum fol. 380. dec. 2. & ibi addit. a.

Monaſterium, maximè monialiũ, ne in honeſtate, vel alijs prauis moribus deformetur, ſummopere curandum eſt fol. 133. dec. 19.

Moniales admittentes aliquam ad profeſſionem intra annum probationis incurrunt ſuſpenſionem fol. 174. dec. 5.

Moniales admittentes ad profeſſionem ante annum probationis, an & quando excuſent ſe à ſuſpenſione fol. 380. dec. 2. & ibi addit. a.

Moniales commiſſæ gubernationi fratrum minorum virtute indulti apoſtolici non propterea dicuntur eſſe illius ordinis fol. 379. dec. 2. ſed vt gaudeant priuilegijs cōceſsis, & concedendis ordini prædicto ibid.

aliud eſt Moniales eſſe commiſſas gubernationi, aliud curæ, & regimini alicuius ordinis folio 379. dec. 2.

Moniales ordinis mendicantiũ admittentes aliquam ad profeſsionem intra annum probationis non excuſantur à ſuſpenſione ex eo, quod vti mulieres fuerint ignaræ iuris, folio 422. dec. 3. Declara procedere ſi erant in loco, vbi ſit copia iuriſperitorum ibid.

Moniales quando excuſentur ſe admittendo intra annum probationis ad profeſsionem, fol. 174. dec. 5. & ibi addit. a.

Moniales ſuſpenſæ, & abſolutæ: ſed nondum rehabilitatæ, an poſsint admittere moniales ad tacitam profeſsionem, folio 380. decif. 2. & ibi additio. a.

Moniales tertij ordinis Sancti Franciſci habent regulam, & modum quendam viuendi per ſedem apoſtolicam approbatum fol. 380. dec. 2. & ibi addit. a.

Monialis, quæ fecit profeſsionem ante annum, contraxit inhabilitatem, & ſic in eod. ordine ingredi non potuit fol. 144. dec. 5.

à Mora an excuſet difficultas fol. 328. dec. 15. & ibi addit. c.

Mora debet concludenter probari, & vt quis ſit conſtitutus in ea plura requiruntur, fol. 72. dec. 1. & ibi addit. a.

Moræ purgatio, an admittatur quando pœna eſt commiſſa fol. 309. dec. 1. & ibi add. c.

Moræ purgatio, etiam quod adſit dolus, admittitur celeri ſatisfactione de iure canonico fol. 309. dec. 1. & ibi addit. c.

de Moræ purgatione in Iudicijs, vide fol. 309. dec. 1. & ibi addit. c.

Morę purgatio non admittitur in conditionibus fol. 309. dec. 1. & ibi addit. c. limita in duobus caſibus ibid.

Moræ purgatio non admittitur in contractu locationis facto & iurato ſub conditione, quod ſi ſolueret conductor non moleſtaretur, fol. 308. dec. 1.

Moræ purgatio non admittitur in terminis l. ſi quis maior fol. 309. dec. 1. & ibi add. b. limita in tribus caſibus vt ibi.

Moræ purgatio non datur, vbi eſt interpoſitum iuramentum fol. 309. dec. 1. & ibi addit. c. limita in quatuor ibid.

Moræ purgatio, quando admittatur, fol. 309. dec. 1. & ibi addit. b.

Moræ purgatio, vbi in promiſsione dies & pœna certa eſt expreſſa, admittitur in contractibus bonæ fidei, ſecus ſtricti iuris fol. 308. dec. 1. & ibi addit. b.

Mora quando poſsit purgari fol. 328. dec. 15. & ibi addit. c.

Mora ſi eſt geminata non poteſt purgari fol. 309 dec. 1. & ibi addit. c.

Mors poſsidentis beneficium dicitur legitimæ probata, ſi duo teſtes deponēt de menſe, & nō de anno, & duo deponant de anno, & non de menſe fol. 170. dec. 1. & ibi addit. a.

Mors poſsidentis beneficium tam reſpectu colligantis, quàm ratione impetrationis poteſt probari per teſtes deponentes de fama, folio 170. dec. 1.

Mortale inducit ignorantia, & negligentia fol. 422. dec. 3.

Mortis appellatione de naturali, non de ficta intelligitur fol. 171. dec. 2. & ibi add. a.

Mortis appellatione in materia ſucceſsionis intelligitur de naturali, non de ciuili fol. 417. dec. 1.

Mortis appellatione, quomodo veniat mors naturalis, & quomodo ciuilis fol. 418. dec. 1. & ibi add. a.

Motu proprio (clauſula) non tollit ea, quæ reddunt gratiam nullam fol. 407. dec. 4. & ibi addit. b.

Motu proprio (clauſula) non tollit ſubreptionem quæ competit re ipſa fol. 407. decil. 4. & ibi add. b.

Multa facta tenent &c. fol. 419. dec. 1.

Multitudo dicitur, quando ſunt decem homines inſimul fol. 91. dec. 1.

Mutāda non ſunt, quæ certam interpretationem habent fol. 115. dec. 19.

Mutanda nō ſunt, quæ certam interpretationem habuerunt fol. 419 dec. 1.

Mutatio collationis beneficij in expectatiua eſt ſtrictè intelligenda fol. 301. dec. 15. & ideo non poteſt egredi terminos, vt quis poſsit capere beneficium in alia diœceſi ibid.

Mutatione collationis facta, precedens acceptatio generalis non poteſt deduci ad ſpeciem in collatione mutata fol. 301. dec. 15. & ibi addit. a.

ad Mutationem voluntatis requiruntur contenta in clem. 1. de renunc. fol. 18. dec. 4.

Mutatio non dicitur: ſed alteratio voluntatis teſtatoris diſponentis tot miſſas dici debere per capellanos poſitos per patronos, ſi iuſta & rationabili cauſa exiſtente fuerit ab Epiſcopo, vel eius Vicario inſtitutus Vicarius, qui dicat miſſas fol. 361. dec. 1.

Mutatio ſi fiat ſimul, & ſemel in ead. ſupplicatione cum extentione, vtrum ſit locus Reg. de fraudibus obuiandis fol. 301. dec. 15. & ibi addit. a.

Mutatio voluntatis in reſignante debet intimari, aliàs conſenſus præſtitus poſt mortem reſignantis tenet fol. 301. decif. 15. & ibi addit. a.

in Mutuo de iure ciuili poteſt opponi exceptio non numeratæ pecuniæ, ſecus de iure canonico fol. 169. dec. 2. & ibi addit. b.

N

NArrata in bulla reſeruationis penſionis ſunt per reſeruatarium verificanda, aliàs reſeruatio eſt nulla fol. 59. dec. 35.

Narrata in gratia habent vim cōditionis, & ſunt verificanda fol. 59. dec. 35.

Narrata in gratia, ſiuè per vim conditionis, ſiuè per vim modi, ſunt verificanda fol. 59. decif. 35.

Narrata in literis gratioſis ſunt per obtinentem verificanda fol. 102. dec. 9.

Narrata ſunt probanda, quia ſunt pars gratiæ, fol. 61. dec. 35. & ibi addit. b. maximè quando copulatiuè ſunt narrata ibid. & præcipuè in gratioſis ibid. & ſi Princeps ex tali narratione motus fuit ad conceden. omnia ſunt probanda ibid.

Narratis non verificatis deficit conditio, & per eas diſpoſitio fol. 59. dec. 35.

Narratiua doloſè facta vitiat totam gratiam folio 61. dec. 35. & ibi addit. b.

Narratiua facti, in qua Papa ſe fundat, non eſt probanda per impetrantem in poſſeſſorio fol. 103. dec. 9.

Narratiua gratiæ, in qua aſſeritur erectionem dignitatis in aliqua Eccleſia fuiſſe factam ad inſtantiam alicuius Principis, vel Prælati, & illa non verificatur, non nocet, ſi gratia habuit effectum ſuum quo ad ſedem, ſtallum & locum fol. 267. dec. 24.

Narratiua in noua prouiſione ſatis eſt, vt verificetur de facto ad eam obtinendam, fol. 103. dec. 9. & ibi addit. b.

Narratiuæ Papæ eſt credendum & ſtandum fol. 267. dec. 24.

Narratiuæ Papæ motu proprio de facto alieno ſtatur, donec contrarium probetur, fol. 267. dec. 24. & ibi addit. c.

Narratiuæ quando ſit ſtandum, & quando probandum fol. 268. dec. 24. & ibi add. c.

Narratiua, ſi non fuerit verificata, gratia non eſt canonizanda fol. 103. dec. 9. & ibi add. b.

Negatiua eſt probanda ab eo, qui in ea ſe fundat fol. 171. dec. 2. & ibi addit. a. limita niſi eſſet directa, & contra intentionem agentis, ibid.

Negatiua probata transfert onus probandi contrarium in aduerſarium fol. 102. dec. 9.

Negligens in faciendo, niſi ei præfigatur terminus à iure, vel ab homine ad illud faciendum

non incurrit pœnam priuationis fol. 177. deciſ. 32.
Negligẽtia amittitur ius ad aliquid faciendum, puta eligendum, prouidendum, præſentandum fol. 37. dec. 18.
Negligentia inducit mortale fol. 422. dec. 3.
Negligentia in quibus noceat, & in quibus non, fol. 38. dec. 18. & ibi addit. a.
Negligentia non amittitur ius, niſi interueniat mouitio fol. 37. dec. 18.
Negligentia non perditur ius regreſſus, fol. 37. dec. 18.
Negligentia notabilis, quæ ſit, eſt arbitrarium Iudicis fol. 38. dec. 18. & ibi add. a.
non omnis Negligentia punitur; ſed ita demum ſi ſit culpabilis, & natura contractus priuat, fol. 38. dec. 18. & ibi addit. a.
Negligentia ſua cuique nocet fol. 37. deciſ. 18. & ibi addit. a.
Nepos de iure communi ſuccedit in maioratu, tam fæudali, quàm alodiali excluſo patruo, fol. 310. dec. 1.
Nicolaus Aragonia erat in Rota de anno 1538. fol. 200. dec. 3.
Nobiles dicuntur in dignitate conſtituti, folio 405. dec. 2. & ibi addit. a.
Nobilis agreſſus non tenetur fugere fol. 405. deciſ. 2. & ibi add. b.
Nobilis à Principe erectus gaudet priuilegijs nobilitati conceſsis fol. 405. dec. 2. & ibi addit. c.
Nobilis non eſt puniendus pœna ignominioſa ſicut plebeus fol. 405. dec. 2. & ibi add. a.
Nobilis ſcientia præferendus eſt cæteris nobilibus fol. 405. dec. 2. & ibi add. c.
Nobilis ſi pœna corporali eſt punien. mitius, quàm ignobilis punitur, fol. 405. dec. 2. & ibi add. a.
Nobilis ſi pœna pecuniaria eſt punien. grauius punitur, quàm ignobilis fol. 405. dec. 2. & ibi addit. a.
Nobilitas ad effectum regulæ præferentis nobiles quomodo probetur, fol. 405. dec. 2. & ibi addit. a.
Nobilitas de maiori genere, quæ datur militi per Papam, eſt ex priuilegio fol. 405. dec. 2. & ibi addit. b.
Nobilitas dicitur dignitas fol. 405. dec. 2. & ibi addit. a.
Nobilitas eſt triplex, ſtirpe, virtute, & diuitijs, fol. 405. dec. 2. & ibi addit. c.
Nobilitas ex Principis priuilegio inducta ſufficit, etiam ſi ex ſtatuto requiratur, quod ſit verè ex vtroque parente natus nobilis, folio 404. dec. 2.
Nobilitatem per ſe ipſum aſſumens qua pœna ſit plectendus fol. 405. dec. 2. & ibi add. a.
Nobilitas perſonæ, & familiaritas Cardinalis exprimitur in gratijs Pontificijs, vt expeditio fiat gratis fol. 404. dec. 2. & ibi add. a.
Nobilitas probatur ex fama, ſiuè communi hominum æſtimatione fol. 405. dec. 2. & ibi addit. a.
Nobilitas probatur ex officijs, quæ quis exercuit, ſi non dantur niſi nobilibus, vel niſi per nobiles exerceri poſsint fol. 405. deciſ. 2. & ibi addit. a.
Nobilitas, quid ſit fol. 404. deciſ. 2. & ibi addit. a.
Nobilitate priuatus, & poſtea reſtitutus an in omnibus ſit reſtitutus fol. 405. dec. 2. & ibi addit. b.
Nobilitatis priuilegio in quibus caſibus nobilis priuetur fol. 405. dec. 2. & ibi addit. b.
Nobilitatis priuilegium poteſt tolli, fol. 405. dec. 2. & ibi addit. b.
Nobilitatis probatio arbitraria eſt fol. 405. dec. 2. & ibi addit. a.
Nobilitatis priuilegium quanto tempore amittatur fol. 405. dec. 2. & ibi addit. b.
Nominatio facta ad beneficium ſimoniace ſi fuit cauſa immediata ad mandatum de prouidendo, & ſine qua mandatum habitum non fuiſſet, acceptatio & nominatio ſunt etiam ſimoniace, licèt nominatio fuerit nulla, fol. 364. dec. 4. amplia etiam ſi non virtute mandati: ſed Breuis Papæ, quis allegaret ſe habere ius ibid.
ex Nominatione acquiritur ius nominato, folio 365. dec. 4. & ibi addit. a. Declara in habitu, & in actu per confirmationem ibid.
Nominatione reprobata cenſetur, etiam reprobatum id, per quod ad illud peruenitur, fol. 364. dec. 4.
de Nominationibus, quæ fiunt ad beneficia vacatura, quæ ſunt duplicis generis, & quod nam ius acquiratur per eas, vide fol. 365. dec. 4. & ibi addit. a.
Nominatio, quæ fit ante ſcrutinium de aliquo eligendo, videlicet quando aliqui proponuntur in Collegio tanquam boni viri, vt de eis fiat electio non tribuit ius nominato, cum nomi-

I N D E X.

nominatores poſsint alium nominare fol. 365 dec. 4. & ibi add. a.

Nominatio ſi fuerit facta reſpectu priuilegij tenetur nominatus verificare priuilegium folio 376. deciſ. 11. & ibi addit. a. & ei incumbit onus probandi collatorem habuiſſe facultatem nominandi, & ius conferendi ibid.

Nominatio ſi fuit cauſa breuis, caſſata nominatione cenſetur etiam caſſatum breue ab ea cauſatum fol. 364. dec. 4.

Nominatio ſolemnis æquipollet poſtulationi, quæ fit quando duo vel plures nominatur Papæ, vt de vno illorum prouideatur Eccleſiæ, fol. 365. dec. 4. & ibi addit. a. ex tali nominatione nõ acquiritur ius nominato; ſed quodammodo ibid. & Nominans non poteſt variare ibid. vbi etiam ratio, quia nominatum præſentauit ſuperiori.

Nominatio ſub conditione poſita, ſi talis noluerit, eo nolente eſt reſoluta, ac ſi non fuiſſet appoſita fol. 59. dec. 35.

Nominatio ſumitur pro electione fol. 365. dec. 4. & ibi addit. a.

Notario aſſerenti conſenſum eſſe præſtitum iuxta formam ſupplicationis, & reformationis eſt ſtandum, etiam ſi ex literis appareret aliter fol. 34. dec. 15.

Notariorum relationes partibus abſentibus factæ non probant fol. 15. dec. 4.

Notarius conficiens inſtrumenta illicita, maximè à iure reprobata, eſt infamis fol. 389. dec. 2. item eſt periurus ibid.

Notarius conficiens inſtrumenta illicita, qua pœna ſit plectendus fol. 390. deciſ. 2. & ibi addit. b.

Notarius de iure ciuili eſt habilis, vt poſsit recipere, id eſt examinare teſtes cõſentiẽtibus, vel non contradicentibus partibus fol. 183. dec. 4. Declara hoc procedere ex cauſa, videlicet vrgente negotiorum multitudine ibid.

Notarius principalis poteſt ſignare inſtrumentum, etiam quod vnus ex ſuis ſubſtitutis fuerit rogatus fol. 193. dec. 6. Declara procedere in Cu. Ro. ibid.

Notarius quando creatur iurat ſe non confecturum inſtrumenta à iure improbata, fol. 389. dec. 2.

Notarius rogatus de inſtrumento ſimoniaco nõ poteſt eo ſe iuuare fol. 389. dec. 2.

Notarius rogatus de inſtrumento ſimoniaco non poteſt opponere de ſimonia fol. 390. deciſ. 2. & ibi additio. a.

Notitia literarum apoſtolicarum, in quibus continetur pœna contrafacientibus inſerrenda, præſumitur, ſi teſtes deponant ad eos perueniſſe illarum publicationem fol. 179. dec. 1.

Notitia non ſufficit, quãdo quis tenetur aliquid facere ſub certa pęna; ſed requiritur intimatio fol. 173. dec. 4.

Notitia non ſufficit, vt quis incurrat pœnam in aliqua diſpoſitione contentam, niſi fuerit ſibi ſolemniter dicta diſpoſitio intimata fol. 144. dec. 3.

Notorium dicitur conſtare ex actis fol. 80. deciſ. 5.

Notorium dicitur factum coram multitudine, fol. 91. dec. 1.

Notorium eſt in Regula Mendicantium nullum eſſe admittendum ad profeſsionem ante annũ probationis fol. 422. dec. 3.

Notorium non licèt ignorare fol. 423. dec. 3.

Notorium non poteſt ignorari fol. 422. dec. 3.

Noua prouiſio facta eod. menſe valet non verificata ſimplici narrata acceptatione fol. 269. dec. 26.

Nouæ prouiſioni poteſt renuntiari deducendo prius aliud beneficium inducentem conſumptionem gratiæ fol. 270. dec. 26.

Nouatio prioris obligationis præſumitur facta per tranſactionem fol. 73. deciſ. 1. & ibi addit. a.

Nullitas non poteſt ſuſtineri etiam ex nouiter deductis fol. 76. dec. 3. & ibi addit. d.

Nullitatis exceptio impedit exequutionem ſententiæ fol. 75. dec. 3. & ibi addit. c. & ante omnia eſt decidenda ibid. & procedit quando nullitas ſententiæ poteſt in continenti probari, & non requirit altiorem indaginem ibid. & eſt probanda habito termino antequã ad vlteriorem exequutionem procedatur in cauſa ibid.

quòd Nullum eſt à principio non poteſt dici ſtare in pendenti fol. 22. dec. 7.

quòd Nullum eſt non reuiuiſcit fol. 22. dec. 7.

Nuntij prouiſio non dat titulum coloratum in ſpolio, quando non conſtat de facultatibus illius, in cuius manibus poteſt fieri reſignatio ſimpliciter beneficij fol. 277. dec. 31. & ibi addit. b.

Nuntio reuocato sũt reuocatę facultates ei conceſſæ fol. 53. dec. 29. & ibi addit. b.

Nuntius Apoſtolicus non poteſt conferre canonicatum

N n

nicatum in Cathedrali vacãtem per obitum, licèt poſsit per reſignationem fol. 277. dec. 31. & ibi addit. b.
ſi Nuntius habet facultatem conferendi beneficia ad certum valorem, tenetur prouiſus probare collationem eſſe intra illum valorem folio 277. dec. 31. & ibi addit. b.
Nuntius Venetiarum habet facultate legati de latere fol. 277. dec. 31. & ibi addit. b.

O

OBiectus debent clare probari, non per præſumptiones fol. 178. dec. 9. & ibi add. b.
Obiectus debent loca, menſem, & annum, non autem diem, & horam expreſſos habere fol. 179. dec. 9. & ibi addit. b. limita niſi eſſent de ſubſtantia materiæ in articulis deductæ, ibid.
Obiectus in criminalibus debent eſſe luce meridiana clariores fol. 179. dec. 9. & ibi add. b.
Obiectus ſunt magis odioſi, quàm actio iniuriarum ciuiliter intentata fol. 179. dec. 9. & ibi addit. a.
Obijciens delictum illud debet probare fol. 392. dec. 3. & ibi addit. a.
Obitus vide in verbo Mors.
Obligatio Cameralis habet exequutionem paratam fol. 201. dec. 2. & ibi addit. b. & an mereatur proceſſum exequutiuum ibid.
Obligatio Cameralis, quando non mereatur proceſſum exequutiuum fol. 83. dec. 8. & ibi addit. b.
Obligatio cohæret perſonæ, & oſsibus obligati fol. 83. dec. 8.
Obligatio eſt conditionalis, ſi debitor fuerit in mora ſoluendi ſortem, vel dotem, fol. 209. dec. 4. & tunc non eſt commiſſa ſtipulatio, nec nata obligatio, niſi pro anno, quo fuit in mora ibid.
Obligatio in forma Cameræ de ſoluendo annatam non probat expeditas fuiſſe literas, non obſtante quod Notarij Cameræ tanquam teſtes depoſuerint, quod communiter quando ſit talis obligatio, quod literæ ſunt expeditæ fol. 177. dec. 8.
Obligatio in forma Cameræ fundatur principaliter in iuramento fol. 200. dec. 3.
Obligatio in forma Cameræ habet duplex iuramentum fol. 83. dec. 8. & ibi add. b.
Obligatio in forma Cameræ iuramento ad effectum agendi ſublato ſeu relaxato de iure cõmuni non habet exequutionem paratam fol. 200. dec. 3. imò poteſt opponi exceptio non numeratæ pecuniæ, & ſimulationis ibid. fallit virtute priuilegij Auditoris Cameræ ibid.
in Obligatione Camerali non admittitur exceptio non numeratæ pecuniæ, non obſtante abſolutione à iuramento obtenta, & quod in cõmiſsione cauſæ diceretur, quod actor probaret numerationem fol. 198. dec. 1.
in Obligatione Camerali ſi tolleretur exequutio, tolleretur effectus ipſius obligationis, & conuentionis Curialium fol. 199. dec. 2.
Obligationis Cameralis exequutio poteſt per tertios ex bono, & claro iure impediri, fol. 205. dec. 6. & ibi addit. b.
Obligationis Cameralis vigore non poteſt procedi niſi pro his, quæ ſunt expreſſa in inſtrumento fol. 83. dec. 8. & ibi add. b.
Obligatio non tranſit de perſona ad perſonam, fol. 83. dec. 8.
Obligatio quando eſt præſcripta non prodeſt ad compenſationem fol. 208. dec. 3.
in Obreptione conſideratur ſolum, quod potuiſſet mouere Principem fol. 324. dec. 12.
Obreptio quid ſit fol. 11. dec. 7. & ibi add. a.
Obſeruatio terminorum etiam in declaratoria non eſt mala, & poteſt ſaluari per Innocentianam fol. 419. dec. 1.
Obtinere verbum ſignificat plenè, & cum poſſeſsione fol. 317. dec. 6. & ibi add. b. ſignificat etiam retinere ibid.
Occaſio dicitur etiam cauſa mediata, fol. 242. dec. 7.
Oldr. conſ. 94. dùm tenet nepotem in ſucceſsione maioratus tam fæudalis, quàm alodialis non excludere patruum reprobatur fol. 330. dec. 1.
Onera extraordinaria dicuntur ea quæ & ſi ſem per ab annis 50. citra impoſita fuerint, tamen à non habente poteſtatem, & contra prohibitionem ſunt impoſita fol. 314. dec. 4.
Onera impoſita à non habentibus poteſtatem imponendi dicitur extraordinaria, fol. 314. dec. 4. maximè ſi ſunt contra ius ibid.
Onus reſpiciens fructus quemcumque poſſeſſorem & fructuũ poſſeſſorem ſequitur fol. 357. dec. 2. & ibi addit. b.
Operaria nõ poteſt in titulum obtineri, niſi obtinens ſit canonicus regularis fol. 63. dec. 1. & ibi addit. a.

Opera-

Operaria non venit appellatione Eccleſiæ, vel beneficij fol. 63. dec. 1.
Operarius effectus canonicus titularis non dicitur habere duplicatam portionem fol. 63. deciſ. 1. & ibi addit. a.
Opponens debet probare, quod opponit fol. 258 dec. 20.
Opponens de his, quæ non ſunt de iure ſuo; ſed ſunt de his, quæ ſunt agenda in fauorem alterius, tenetur probare fol. 206. dec. 7.
Opponens de mala expreſsione valoris beneficij debet plenè probare exceſſum fol. 258. deciſ. 20. & ibi addit. b.
Oppoſitio ad canonicatum Doctoralem, & receptio facta de eo à capitulo non tribuit ius conſiderabile ad rem fol. 235. dec. 1.
Optandi præbendas conſuetudo inducitur ſpatio 10. annorum, vide conſuetudo, & quomodo tollatur ibid.
Optio debet fieri infra 20. dies fol. 271. dec. 27. & ibi addit. b. & tempus incipit currere à die ſcientię ibid.
Optio non cadit in beneficijs reſeruatis tam generaliter, quàm ſpecialiter Motu proprio fol. 271. dec. 27.
Optio non habet locum in beneficijs reſeruatis Motu proprio fol. 12. dec. 1. & ibi addit. a.
in Optione præbendarum non extinguitur antiquus titulus, nec nouus acquiritur, fol. 12. dec. 1.
Ordinarij habent poteſtatem in vtroq; foro fol. 412. dec. 9.
Ordinarius quādo facit prouiſionem virtute alternatiuè potius facit iure ordinario, quia nihil ſibi fuit conceſſum; ſed ſublatum obſtaculum, & impedimentum fol. 281. deciſ. 1. Declara tamen vt ibi, quod nihilominus eſt gratia.
Ordinarius viſitans inquirit titulos beneficiatorum fol. 111. dec. 15.
in vno Ordine mendicantium ſtatutum non extenditur ad alium ordinem etiam mendicantium, niſi exprimatur fol. 379. dec. 2.
Ordinem mendicantium quis ſeruare teneatur fol. 380. dec. 2. & ibi addit. b.
Ordinis illius dicuntur eſſe moniales, ſub cuius conſtitutionibus viuunt fol. 378. dec. 1.
Ordinis illius præſumuntur eſſe moniales, ſub cuius cura, & adminiſtratione ſunt fol. 378. dec. 1.
Ordinis peruerſio in procedendo non cauſat nullitatem; ſed grauat partem, ideo appellādum fol. 217. dec. 7. & ibi addit. a.
Ordinum inſtituta diſtingunt ordines fol. 379. dec. 2.
an Ordo aliquis ſit de Mendicantibus, vel non ſunt conſulendi magis Canoniſtæ, quā Theologi fol. 422. dec. 3.
Ordo datus in exequutione, vt primo in mobilibus, deinde in immobilibus, nō eſt ordo ſubſtantialis ad proceſſum; ſed eſt pro vtilitate partis fol. 217. dec. 7.
Ordo diuerſificatur per ſtatuta fol. 378. dec. 1.
Ordo requiritur in proceſſu, qui non præſumitur fol. 218. dec. 7. & ibi addit. a.
Oſcen. Parochialis S. Vincentij allegatur, folio 374. dec. 10.
Oxomen. Vnionis Parochialis S. Andreæ Prioratus de Logron de anno 1533. coram R. P. D. Epiſcopo Rauellen. allegatur fol. 410. dec. 7.

P

PAcificum vel litigioſum dicitur beneficium ad effectum Reg. de trien. vel allegat. Lapi reſpectu poſſeſsionis tantum, non iuris, folio 151. dec. 4.
quo ad Pacificum poſſeſſorem eſt differentia inter Reg. de annali, & reg. de triennali, magis enim ſtrictè capitur in prima, quàm in ſecunda fol. 109. dec. 14.
Pacificus demonſtratur ex ſolo curſu temporis fol. 290. dec. 8. & ibi addit. a.
Pacificus poſſeſſor dicitur ille, qui non expreſsit verum valorem, etiamſi in euentum nullitatis penſionis eſſet reſeruatus alteri regreſſus; & etiam ſi dictus poſſeſſor non percepiſſet fructus, quia alteri erant reſeruati, fol. 98. dec. 5.
Pacificus poſſeſſor dicitur reſignatarius, etiam ſi tempore reſignationis reſignās commiſerit cauſam contra tertium ſuper poſſeſſorio, ſi tamen ipſe pacificam adeptus eſt poſſeſsionem, & nunquam ad cauſam venerat fol. 96. dec. 3.
Pacificus poſſeſſor in vim Reg. de triennali non poteſt moleſtari ab eo, contra quem obſtabat prædicta exceptio, etiam ſi fuerit ſibi ceſſum ius ab alio, contra quem non obſtabat prædicta exceptio, & iure cedentis, & ſuo vellit inſimul vti fol. 97. dec. 4.
Pacificus poſſeſſor non eſt ille, qui non vult pa-

rere fol. 291. dec. 8. & ibi addit. a.

Pacificus poſſeſſor non poteſt dici ille, qui commiſit cauſam contra vnum tanquam intruſum, qui non erat; licèt errauerit in nominatione perſonæ fol. 291. dec. 8. & ibi addit. a.

Pacificus poſſeſſor, vide poſſeſſor.

Pacta illicita in permutatione beneficiorum, vel ante appoſita, etiam ſi nõ ſortiantur effectum, reddunt permutationem nullam fol. 388. deciſ. 1. amplia etiam ſi ſub beneplacito Sedis Apoſtolicæ fuerint appoſita, ſi tamen beneplacitum non ſit ſequutum ibid.

Pacta illicita ſi interuenerunt ante renuntiationem beneficij, & illa eſſent perfecta & conſumata, reddunt permutationem illicitam, & nullam fol. 388. dec. 1. amplia etiam ſi ſub beneplacito Sedis Apoſtolicę fuerint firmata; ſi tamē beneplacitum non eſt ſequutum ibid.

Pacta in inſtrumento appoſita vtrum ſint illicita ex eo, quod appoſita fuerit clauſula, ſaluo beneplacito Sedis Apoſtolicæ, cum illud non interuenerit fol. 389. dec. 1. & ibi add. a.

Pacta perfecta faciunt homines ſimoniacos fol. 388. dec. 1.

Pacta, quæ præcedunt per mutationem beneficiorum, præſumuntur correſpectiua fol. 388. dec. 1.

Pactum de retrouendendo eod. pretio non facit contractum illicitum ex augumento, vel diminutione rei venditæ fol. 356. dec. 3. & ibi addit. a.

Pactum de retrouendendo infra certum tempus appoſitum eo elapſo remanet ſine effectu fol. 306. dec. 3. & ibi addit. a.

Pactum de retrouendendo nunquid ſine præfinitione fieri poſſit fol. 307. dec. 3. & ibi add. a.

Pactum de retrouendendo operatur, vt ſimpliciter deponens non dicatur liberatus fol. 306 dec. 3. & ibi addit. a.

Pactum de retrouendendo poſt certum tempus trahit ſecum præſumptionem emptorem voluiſſe lucrari fructus fol. 306. Declara tamen quod hæc præſumptio non eſt ſufficiens, niſi concurrat, quod emptor eſt ſolitus fœnerari ibid.

Pactum de retrouēdendo quomodo fiat fol. 307. dec. 3. & ibi addit. a.

Pactum de retrouendendo, ſeu ius offerendi, ex quibus impræſcriptibile reddatur fol. 306. dec. 3. & ibi addit. a.

Pactum factum in permutatione beneficiorum coram Vicario facta, quod vnus ex illis percipiat fructus vſque ad certum tempus, eſt illicitum, & reddit permutationem nullam fol. 388. dec. 1. amplia ſi tale pactum non fuerit in reſignatione; ſed ante appoſitum ibid. Amplia & ſecundo etiam ſi ſub beneplacito Sedis Apoſtolicæ fuerit appoſitum, ſi tamen beneplacitum non ſit ſequutum ibid.

Papa apponens manus ſuper beneficio demonſtrat, quod ipſe vult prouidere fol. 245. dec. 9.

Papa contrahens vti priuatus tenetur obſeruare contractum, & obligatur de iure naturali fol. 409. dec. 6. amplia vt neque de plenitudine poteſtatis poſſit reuocari ibid. addit. a.

Papæ aſſerenti aliquid in criminalibus in alicuius præiudiciū non creditur, niſi aliunde conſtet fol. 119. dec. 4.

Papæ aſſerenti aliquid in facto proprio, etiam in criminalibus, & in præiudicium tertij eſt credendum fol. 119. dec. 4.

Papæ aſſerenti de delicto commiſſo per aliquem non creditur fol. 135. dec. 16. amplia etiam ſi Motu proprio hoc aſſereret fol. 36. ead. dec. Limita niſi per teſtes de viſu probaretur delictum ibid. vel per teſtes de auditu & fama de conſiſcatione bonorum ibid.

Papæ aſſertio de gratia ab eo quaſi coacto facta infringit nedum inſolita; ſed etiam totam gratiam fol. 408. dec. 5.

Papæ aſſertioni aliquem commiſiſſe delictum, etiam ſi fundet intentionem in dicta aſſertione, non creditur fol. 176. dec. 7. limita procedere, quādo Papa loquitur de facto alieno, non Motu proprio ibid.

Papæ aſſertioni non ſtatur, quando agitur de alterius graui præiudicio fol. 176. dec. 7. limita procedere, quando Papa loquitur de facto alieno, non Motu proprio ibid.

Papæ atteſtanti ſe feciſſe gratiam ad partis inſtantiam eſt credendum vti.

Papæ auctoritas tollit vitium ſpolij, fol. 160. dec. 9.

Papa eſt ordinarius totius mundi habens poteſtatem conferendi omnia beneficia, fol. 282. dec. 1.

Papa facilius concedit beneficium, quod impetratur per deuolutionem, quàm quòd impetratur vti vacan. certo modo, ſiuè per obitū, ſiuè per execrabilitatem fol. 254. dec. 17.

Papa in beneficialibus eſt dominus abſolutus, fol. 118. dec. 4. & poteſt quemcunque de iure ſuo

re ſuo

re ſuo beneficio etiã ſine cauſa priuare ibid. Declara quãdo id facit ex certa ſcientia ibid. & maximè quando de plenitudine poteſtatis, ibid. limita non procedere, quando priuatus non fuit citatus ibid.

cum Papa incœpit cognoſcere de cauſa alius nõ poteſt ſe intromittere fol. 221. dec. 12.

Papæ intentio non eſt, quod non poſsidens beneficium expediat literas fol. 290. dec. 8.

Papæ narratiuis eſt credendum & ſtandum, fol. 267. dec. 24.

Papa non cenſetur velle derogare exemptioni, quæ in contractum tranſiuit fol. 410. dec. 5. & ibi addit. b.

Papa non cenſetur velle derogare priuilegijs in vim contractus, etiam iurati conceſſis, vtcunq; derogatio fuerit amplisſima fol. 410. dec. 5. & ibi addit. b.

Papa non diſpẽſat contra ius ſine cauſa fol. 301. dec. 3.

Papa non ignorat ius fol. 234. dec. 1.

Papa non intendit lædere ius tertij, etiam per clauſulam Motu proprio fol. 126. dec. 7.

Papa non præſumitur per generalem reuocationem vnionum, etiam perpetuarum, reuocare vnionem factam ad cultum diuinum fol. 410. dec. 7.

Papa nunquam intẽdit tollere ius tertij fol. 324. dec. 12.

Papa poteſt ante acceptationẽ beneficij vacan., pro quo erat datum mandatum de prouidendo, ſeu expectatiua, etiam Motu proprio, ea non obſtante alteri conferre fol. 259. dec. 21. amplia ẽt ſi in expectatiua adeſſet decretum irritans cum clauſula ex nunc, prout ex tunc ibid. limita niſi in dicto decreto adeſſent hæc verba, etiam per nos, & Sedem Apoſtolicam ibid.

Papa poteſt facere, quod factum habeatur pro non facto fol. 123. dec. 6.

Papa poteſt facere, vt res habeãtur pro infectis, etiam quo ad effectus præteritos fol. 195. decif. 6. & ibi addit. c.

Papa ſi concedit alicui rem ad alium pertinentem de plenitudine poteſtatis transfert in accipientem poſſeſsionem talem, quod poteſt præſcribere fol. 119. dec. 4.

Paraphrenarij habentes gratias ad acceptan. ſi Papa abeſt, non tenẽtur acceptare intra certos dies fol. 407. dec. 4. & ibi add. a.

Paraphrenarij nõ tenẽtur ad diligentias fol. 407. decif. 4. & ibi addit. a. maximè ſi Papa longè abſuturus eſt ibid.

Paria ſunt dicere, quod petitur noua prouiſio ob firmiorem firmitatem gratiæ, vel quod dubitatur de viribus prouiſionis ordinarii, ſeu alterius fol. 276. dec. 31.

Paria ſunt non habere pacificam poſſeſsionem, vel quòd alius ſit in cauſa, quo minus eam habeat fol. 290. dec. 8. & ibi addit. a.

Paria ſunt ſcire, & ſcire debere, vel poſſe, fol. 206. dec. 1. & ibi addit. b.

Paria ſunt, vel quòd quis ſpoliauerit, vel quod ſucceſſerit in ſpolium fol. 154. dec. 5.

Patrimonialia beneficia dicuntur illa, quæ præcedente examine & oppoſitione debent concedi oriundis fol. 248. dec. 12.

Patroni plures ſi inter ſe concordent circa præſentationem, licèt in turno vnus debeat præſentare, non dicitur ille priuatus quaſi poſſeſsione; ſed tantùm impeditus, & finito tempore pacti, ille poterit vti ſua quaſi poſſeſsione iure retentionis fol. 27. dec. 11.

Patronus laicus plures præſentans non acquirit ius ad rem fol. 235. dec. 1.

Patronus, qui eſt in quaſi poſſeſſione præſentandi, in ea debet conſeruari fol. 216. dec. 6.

Patronus tenetur defendere ne Monaſterium dilapidetur, vel perſona inhoneſta nè Monaſterio præſit fol. 139. dec. 19.

Patruus quando præferatur nepoti in iure primo genituræ fol. 331. dec. 1. & ibi add. a.

Patruus ſemel excluſus à primogeniti filio non poteſt ſuperſtitibus primogeniti reliquiis redire ad ius ſucceſsionis fol. 330. dec. 1. & ibi add. a.

Paulinus in tract. de off. & pot. cap. ſede vacante 1. par. q. 10. vel 19. col. 7. dicens expectantes poſſe acceptare in mẽſibus ordinariorum, reprobatur fol. 273. dec. 29. & in hoc eſt ſibi contrarius in eod. tract. q. 8. col. 8. ibid.

Paulina an inducat ſpecialem modum confirmationis locationis ſtante euidenti vtilitate Eccleſiæ fol. 324. dec. 12. & ibi addit. a.

Paulina prohibet locationem vltra triennium, fol. 324. dec. 12.

Paulina, quæ prohibet locationes perpetuas, eſt probanda eſſe in regione illa in qua eſt facta locatio in obſeruantia fol. 318. dec. 8.

Paulus Capizuchius erat in Rota de anno 1538. fol. 260. dec. 3.

Paul. de Caſtr. conſ. 159. col. fin. aſſerens clem. 1.

de proba.non habere locum in Papa reprobatur fol. 333. dec. 3.
Paul. de Caſtr. in l. Gallus §. quid ſi tantum de lib. & poſth. dùm dicit,quod quando ad ſunt filii legitimi & naturales,non poteſt Princeps ex poteſtate ordinaria legitimare,reprobatur fol. 386. dec. 4.
Paul. de Caſtr. Doc. in l. 3. §. fin. ff. de eo quod certo loco, in materia lucri ceſſantis,quando debeatur,eſt exemplaris, æqua, & rationabilis deciſio digna Tribunali Rotæ, & communis, & in vna & ead. cauſa ter à Rota amplexa fol. 401. dec. 3.
Pauper dicitur ille moribus & fidelitate,carens, licèt diuitiis abundans fol. 346. dec. 3. & ibi addit. a.
Pauper dicitur, qui non habet 50. aureos in bonis fol. 345. dec. 3. & ibi addit. a.
Pauper non dicitur, qui habet bona etiam ſi non ſufficientia ad ſuſtentationem,ad effectum,vt non teneatur ſoluere fructus & expenſas, in quibus fuit condemnatus fol. 345. dec. 3.
Pauperum priuilegia vide fol. 345. dec. 3. & ibi addit. a.
Paupertas non indiget probatione fol. 355. dec. 3. & ibi addit. a.
de Paupertate vide fol. 345. deciſ. 3. & ibi addit. a.
à Pœna corporis afflictiua quælibet cauſa excuſat fol. 422. dec. 3.
à Pœna excuſat opinio Magiſtri Iudicem, qui eam ſequitur fol. 423. dec. 3.
Pœna impoſita per Alexandrinam non eſt in dicta in fauorem partis offenſæ; ſed Reipubl. fol. 418. dec. 1.
Pœnalis diſpoſitio non debet extendi de vno caſu ad alium fol. 166. dec. 1. & ibi add. b.
ad Pœnam excuſandam quælibet cauſa etiam beſtialis ſufficit fol. 76. dec. 4.
ad Pœnam in breui contentam incurrendam requiritur intimatio ſolemnis breuis, nec ſufficit, quod aliter peruenerit ad notitiam comprehenſorum in eo fol. 144. dec. 3.
ad Pœnam in literis apoſtolicis contentam incurrendam ſufficit notitia literarum fol. 180. dec. 1. amplia etiam ſi in literis prædictis diceretur, quod intimarentur ibid.
à Pœna quando excuſet difficultas fol. 328. dec. 15. & ibi add. c.
ſi ſub certa Pœna quis tenetur ad aliquid faciendum,non ſufficit ſola notitia; ſed requiritur, quod ſit facta ei intimatio fol. 423. dec. 3.
Pœna regulariter non acquiritur parti fol. 418. dec. 1.
in Pœnas vt quis incurrat requiritur intimatio ſpecialis fol. 157. deciſ. 7. & ita practicatur ibid.
Penſionem recipere non poteſt is,qui ſine dimiſſoriis ſui Epiſcopi eſt ordinatus fol. 42. dec. 21. & ibi addit. a.
Penſionis tranſlatio dicitur odioſiſſima fol. 103. dec. 9. & ibi add. a.
Penſionem ſi quis per plures annos ſoluerit cenſetur approbaſſe penſionarium fol. 103. dec. 9.
Penſio an ſit ſoluenda, ſi illius fructus erant in totum,vel pro parte percepti, hæredibus pẽſionarii defuncti ante tempus deſtinatæ ſolutionis, ſaltem pro rata fructuum perceptorum fol. 280. dec. 35. & ibi addit. a.
Penſio aſsignata ex cauſa iuris ceſsi eſt valida, etiam non verificato iure ceſſo, & ex non iure cedentis non poteſt impugnari, fol. 280. dec. 35.
Penſio debet ſolui ab eo, qui poſſeſsionem rei, vel beneficii habet fol. 327. dec. 14. & ibi addit. b.
Penſio debetur pro rata temporis, ſi fructus lucrantur quotidie, licèt ſolutio fiat certis diebus anni fol. 317. deciſ. 6. ſecus ſi lucrantur certis diebus, quia tunc qui illos lucraretur deberet penſionem ſoluere ibid.
Penſio domus ſolitæ locari ſoluenda eſt per inhabilitatem eam, etiam ſi non fuerit facta expreſſa locatio fol. 325. dec. 13.
Penſionem poſsidens per plures annos vigore tranſlationis non tenetur probare narratiua literarum tranſlationis, etiam ſi in illis adſit clauſula,& aliàs prout in literis; ſed ſufficit, quod oſtendat literas expeditas, & trãſlationem, & quaſi poſſeſsionem percipiendi, nec tenetur ad probationem habilitatum, ſi tamẽ de contrario ex eius cõfeſsione non appareat fol. 102. dec. 9.
Penſionem qui certo loco ſoluere tenetur, non incurrit pœnam priuationis, ſi penſionarius non fuit in loco deſtinatæ ſolutionis, nec ibi habuit procuratorem ad recipiendum, nec tenetur ad aliquod depoſitum facien. nec ad proteſtandum fol. 327. dec. 15.
Penſio eſt nulla,ſi in ea non ſit facta mẽtio de antecedenti penſione fol. 22. dec. 7.
Penſio eſt ſoluenda à reſignatario,ſi ſit in poſſeſ-

ſione

ſione, & percipiat fructus, etiam ſi reſignatio ſit nulla fol. 53. dec. 30.

Penſio eſt ſoluenda priuſquam ſuper ea cognoſcatur, etiam ſi dominus non ſit in quaſi poſſeſſione exigendi, dummodo literæ ſint expeditæ, etiam quod oriatur exceptio nullitatis ex ventre literarum fol. 280. dec. 35. & ibi addit. a.

Penſio impoſita ſub conditione, quòd non debeatur niſi poſt mortem conſentientis, non videtur grauare Eccleſiam, cum poſſit eſſe, quod efficiatur caduca, etiam quod penſionarius prius moriatur conſentiente fol. 322. dec. 11.

Penſionarius dicitur vſufructuarius, fol. 314. dec. 4.

Penſionarius, & vſufructuarius æquiperantur, fol. 314. dec. 4. & ibi addit. a.

ſi Penſionarius non ſoluit partem penſionis non caſſatę, an detur locus regreſſui fol. 310. dec. 2. & ibi addit. c.

Penſionarius non tenetur contribuere ad impręſtita ſeu mutua, quæ Dominium Venetorum ſolet percipere ex fructibus Eccleſiaſticis, ſi illa ſolent reſtitui, ſecus ſi non reſtituantur, fol. 313. dec. 4.

Penſionarius nunquid pro rata ſuæ penſionis ad ad impræſtita contribuere teneatur fol. 314. dec. 4. & ibi addit. b.

Penſionarius, qui habet penſionem liberam, an teneatur contribuere ad onera de facto impoſita fol. 314. dec. 4. & ibi addit. c.

Penſionarius regulariter non tenetur contribuere ad onera fol. 314. dec. 4. & ibi add. c. maximè quando penſio eſt libera ab omni onere ibid.

Penſionarius tenetur ad onera extraordinaria ſuper fructibus impoſita fol. 313. dec. 4.

Penſionarius tenetur ad onera impoſita, vel imponenda ſuper fructibus fol. 313. dec. 4.

Penſionarius tenetur contribuere pro collectis, quæ fuerunt impoſitæ à Dominio Veneto pro ſalario Arcis Brixiæ, & alijs oneribus antiquis ab annis 50. citra impoſitis fo. 313. dec. 4

Penſione caſſata, & alia in recompenſam ſuper alio beneficio, ſuper quo tertius habebat regreſſum, aſſignata, cum conditione, quod regreſſum habens conſentiret, ſi regreſſum habens non vult conſentire, non cenſetur caſſata penſio; ſed ad eam reſignanti datur regreſſus fol. 319. dec. 2.

in Penſione caſſata ſub conditione, an ius eſſet abdicatum à caſſante, non erat reſolutum in Rota vſque ad annum 1540. fol. 310. dec. 2.

Penſione extincta vel annullata, an pars, quæ recepit ſolutionem, teneatur ad reſtitutionem illius fol. 310. dec. 2. & ibi addit. a.

in Penſionibus & annuis præſtationibus de iure canonico non datur præſcriptio fol. 209. deciſ. 4. & ibi addit. b.

in Pēſionibus fit diſtinctio inter poſſeſſorium & petitorium, quia ſpoliatus perceptione penſionis poteſt agere ſpolio, etiam ſi nihil probet de proprietate fol. 141. dec. 22.

Penſionis caſſatio non valet, niſi caſſationis conditio adimpleatur fol. 309. dec. 2.

Penſionis caſſatio, vide in verbo caſſatio.

Penſionis primæ mentio cenſetur facta per clauſulam, præſens, & alijs fol. 323. deciſ. 11. & ibi addit. a.

Penſionis priuationi non eſt locus ob illius non ſolutionem, ſi propter bellum fructus beneficij percipi non potuere: non obſtan. quod in literis reſeruationis fuiſſet dictum, quod beneficiatus teneretur ſoluere, etiam ſtantibus damnis & impedimentis, etiam ratione bellorum, depopulationis agrorum, & cuius licèt alterius naturalis, aut accidentalis ſterilitatis; & non obſtante quod eſſet exempta à decimis, & oneribus ordinarijs & extraordinarijs, iuſtis vel iniuſtis, à quocūque, vel ex quacunque quantumuis vrgentiſsima cauſa impoſitis fol. 315. dec. 5.

Penſio non eſt bene tranſlata, etiam ſi ſupplicatio fuerit porrecta, ſignata & redempta ante mortem, ſi conſenſus fuit præſtitus poſt mortem transferentis, quando idem transferens, etiam in actu nullo mutauit voluntatem, vt quia prius eandem penſionem literis iuriſdictionis non exhibitis in alium tranſtulerat, fol. 51. dec. 28.

Pēſio noua dicitur nulliter reſeruata, ſi non fuit facta mentio de prima fol. 323. deciſ. 11. & ibi addit. a. limita dummodo prima ſit valida aliàs ſecus ibid.

Penſio, quæ conſtituitur loco alterius caſſatæ, valet, quamuis in ea non ſint expreſſa ea, quę in prima conſtitutione expreſſa ſunt fol. 310. dec. 2. & ibi addit. c.

Penſio reſeruata ad fauorem vnius cum facultate, vt poſſit nominare vnam, vel plures perſonas ad eam ſaluo beneplacito Sedis apoſtolicæ,

Digitized by Google

licæ, ſi fuerit nominata perſona ad dictā penſionem de conſenſu procuratoris reſignantis, ſi poſtmodū prædicta penſio de conſenſu perſonæ nominatæ fuerit caſſata, & alteri reſignata, cum derogatione regulæ de præſtandis cōſenſibus, ſi non interuenerit beneplacitum prædictum Sedis Apoſtolicæ non debetur fol. 58. dec. 35.

Penſio ſecunda eſt nulla non facta mentione de prima, quæ erat ſoluenda tantùm poſt mortē poſſeſſoris fol. 322. dec. 11. amplia etiam ſi ambæ non excedant medietatem fructuū ibid.

Penſio ſecunda quando ſit valida fol. 323. dec. 11. & ibi addit. a.

Penſio ſi ex mente reſignantis non ſit ritè reſeruata, an ſit nulla, vel annullan. fol. 310. dec. 2. & ibi addit. a.

in Penſionum impoſitionibus ſolet apponi clauſula, dummodo non excedat medietatem fructuum fol. 322. dec. 11.

Penſionum primarum quando intelligatur facta mentio fol. 323. dec. 11. & ibi add. a.

Periculi appellatione non continetur caſus fortuitus fol. 315. dec. 5. & ibi addit. b. amplia & limita, vt ibi.

Periurus non habilitatur ad beneficia quærenda fol. 389. dec. 2.

Permutatio beneficiorum in manibus Epiſcopi fieri poteſt fol. 49. dec. 26. & fol. 49. dec. 27.

Permutatio facta de re Eccleſiaſtica coram Vicario Epiſcopi cum pactis illicitis, etiam ſi fuerit reſeruatum beneplacitum ſedis apoſtolicæ, ſi tamen illud non eſt ſequutum, eſt illicita & nulla fol. 388. dec. 1.

in Permutatione facienda ſufficit, quod reuocatio mandati ſit intimata compermutanti, nec requiritur, quod fiat procuratori vel ſuperiori fol. 48. dec. 36. & fol. 49. dec. 27.

Permutatione nulla exiſtente ex defectu vnius ex permutantibus, vel amborum, is non poteſt habere regreſſum ad beneficium, quod dimiſit, & quare fol. 289. dec. 7. & ibi add. a.

in Permutatione ſufficit, quod reuocatio mandati procuratoris ſit intimata compermutanti fol. 37. dec. 17.

Permutatio ſimoniaca dicitur in totum ob labem vnius capituli, quod eſt correſpectiuum ad aliud, ſi eſt facta coram Epiſcopo, vel Vicario fol. 388. dec. 1. amplia etiam ſi fuerit facta ſub beneplacito ſedis apoſtolicæ, ſi tamen illud ſequutum non eſt ibid.

de Perſonæ defectu ſemper opponi poteſt, folio 263. dec. 22. & ibi addit. d.

Perſonæ graues dicuntur illæ, quæ habent iuriſdictionem Eccleſiaſticam, vel temporalem de iure, vel conſuetudine fol. 91. dec. 1.

Petitorij ſuſpenſio non admittitur, ſi eſt calumnioſa fol. 134. dec. 14.

Petitorium abſorbet poſſeſſorium fol. 153. dec. 5.

Petitorium ad ſe trahit poſſeſſorium, non è contra fol. 155. dec. 5. & ibi addit. d.

Petr. de Pal. 4. diſt. 33. q. 2. c. 2. dùm dicit, quod Moniales Fratrum Prædicatorum non ſunt Mendicantes, & poſſunt infra annum probationis recipi ad profeſsionem reprobatur fol. 422. dec. 3.

ad Piam cauſam factum non comprehenditur in generali ſermone fol. 410. dec. 7.

Pontificalis liber eſt authenticus & approbatus per communem vſum, & auctoritatem tacitè datam per Papam, & alios Prælatos, qui eo vtuntur fol. 192. dec. 5. & obligat ex conſuetudine generali ibid.

Pontifices non ſolent derogare concordatis, nec primis precibus fol. 265. dec. 23.

Poſitionibus concernentibus factum propriū eſt reſpondendum cum iuramento affirmatiuè, vel negatiuè ſecundum veritatem, in concernentibus verò factum alienum iuxta ſcientiā, vel conſcientiam ſuam fol. 94. dec. 1.

Poſſeſsio an transferatur, ſi fiat contractus intra rem propriam fol. 140. dec. 20. & ibi add. c.

Poſſeſsio bonorum, de quibus controuertitur, ſolet ſequeſtrari apud Rotam, quando materia eſt difficilis fol. 262. dec. 4.

Poſſeſsio capta ex ceſsione intruſi alicuius in beneficio dicitur attentata fol. 312. deciſ. 3. & ibi addit. b.

Poſſeſsio capta ſine titulo non valet fol. 62. deciſ. 36.

Poſſeſsio ciuilis cauſat præſcriptionem fol. 119 dec. 4.

Poſſeſsio ciuilis & naturalis amittitur per reſignationem fol. 202. dec. 4. limita non procedere, quo ad poſſeſsionem facti, & quo ad detentionem ibid. intellige hoc, vltimum in reſignante poſsidente per alios ibid. & ſecundùm dictum amplia procedere, etiam in ceſſione libera & non coacta ibid.

Poſſeſsio ciuilis quos effectus pariat, vide fol. 140. dec. 20. & ibi addit. b.

Poſſeſsio ciuilis ſtat in animo poſsidētis fol. 118. dec. 4.

dec. 4. animus poſsidẽtis non poteſt tolli per Papam ibid. Declara, quod cum retinere in animo poſſeſsionem ciuilem ſit ex diſpoſitione, & artificio iuris ciuilis, hoc poteſt tollere Papa ibid. contrarium dicitur ſol. 124. deciſ. 6.

Poſſeſsio continua quomodo probetur ſol. 312. dec. 3. & ibi addit. a.

Poſſeſsio continuata non probatur per inſtrumentum ſol. 132. dec. 12. & ibi addit. a.

Poſſeſsio continuata operatur iuris effectum, etiam quo ad interdictum recuperandę, quod ex priuatione poſſeſsionis reſultat ſol. 352. dec. 4.

Poſſeſsio continuata qualiter probetur ſol. 132. dec. 12. & ibi addit. a.

Poſſeſsio defuncti non tranſit in hæredem, ſol. 162. dec. 11. limita niſi ex decreto Iudicis, ſeu ex ſtatuto aliter diſponatur ſol. 162. deciſ. 11.

Poſſeſsio de iure præſumitur iuſta & legitima, & non vitioſa ſol. 312. dec. 2. & ibi addit. c.

Poſſeſsio dicitur vacans per ſolam renuntiationem ſol. 203. dec. 4. amplia procedere nedũ reſpectu poſſeſsionis ciuilis: ſed etiam naturalis ibid. limita niſi poſt renuntiationem longo tempore, vel per triennium renuntians remanſerit in poſſeſsione ibid.

Poſſeſsio eſt de iure diuino, & naturali ſol. 126. dec. 7.

Poſſeſsio ex decreto irritanti promanans, an ſit reſtituibilis ſol. 243. dec. 7. & ibi addit. b.

Poſſeſsio illa in concurſu eſt præferenda, quæ melius fuit probata & continuata, licèt alia videretur eſſe anterior ſol. 131. dec. 12.

Poſſeſsio intruſa dicitur quando alter reperitur poſsidere ſol. 312. dec. 3. & ibi addit. d.

Poſſeſsio iure Familiaritatis ceſſat ſtante titulo inſtitutionis ſol. 353. dec. 4.

Poſſeſsio iure familiaritatis quæ dici poſsit ſol. 353. dec. 4.

Poſſeſsio licèt probetur ex actibus poſſeſſorijs, non tamen ſequitur, quod ſit probatum quo nomine capta aut habita ſit poſſeſsio ſol. 262 dec. 2. & ibi addit. a.

Poſſeſsio naturalis amiſſa ſine nouo facto non poteſt acquiri ſol. 123. dec. 6. Declara tribus modis ſol. 124. ead. dec.

Poſſeſsione capta vigore breuis, vbi alius non reperitur poſsidere eſt manutenẽdus ſol. 243 dec. 8. & ibi addit. a. Declara dummodo ſit iudicialiter probata poſſeſsio ibid. amplia etiam quod poſſeſsio eſſet anterior per horã ante vel in puncto ibid. & ſecunda poſſeſsio eſt clandeſtina ibid.

vbi de Poſſeſsione fit mentio ſemper intelligitur de pacifica ſol. 290. dec. 8.

ad Poſſeſsionem capiendam eſt neceſſarium factum ſol. 141. dec. 21.

Poſſeſsionem ciuilem retinẽs vi illius recuperat naturalem ſublato impedimento, ſi quod impediebat illius recuperationem ſol. 123. dec. 6. & ſol. 124. ead. dec.

Poſſeſsionem de vno in alterum poteſt transferre Princeps, ſtatutum, & Iudex ſol. 162. deciſ. 11.

Poſſeſsionem etiam quo ad alios facit eſſe non pacificam lis inter duos collitigantes tàm in poſſeſſorio, quàm in petitorio ſol. 152. dec. 4.

ad Poſſeſsionem non cenſetur reſtitutus reuerſus iure poſt liminij, qui reſtituitur in priſtinum ſtatum, ac ſi nihil amiſiſſet ſol. 121. deciſ. 5.

per Poſſeſsionem vnius actus acquiritur quaſi poſſeſsio aliorum actuum iuriſdictionis, ſol. 261. dec. 22. Declara niſi ius commune reſiſteret poſsidenti ibid. item limita niſi quaſi poſſeſsio vnius actus iuriſdictionis eſſet acquiſita per præſcriptionem, tunc non extenditur ibid.

E Poſſeſsione non poteſt quis eijci iuris ordine non ſeruato etiam in vim literarum apoſtolicarum haben. clauſulam Motu proprio ſol. 126. dec. 7.

ex Poſſeſsione pacifica inſufficienter probata infertur ad fructuum perceptionem, ſol. 290. dec. 8. & ibi addit. a.

pro Poſſeſsione ſola ſupplicatio iuris proprij, vel tertij valet ad obtinendam abſolutionem ſol. 160. dec. 9.

Poſſeſsione ſua nemo debet priuari niſi prius audiatur ſol. 131. dec. 11.

Poſſeſsione ſua non priuatur dominus non citatus, ſi colono ratione rei, quàm detinet, conuento & damnato, in exequutionem rei iudicatæ actor mittatur in poſſeſsionem ſol. 120. dec. 4.

Poſſeſsione ſuperioris authoritate ſpoliatus nõ poteſt propria authoritate illam recuperare ſol. 119. dec. 4.

Poſſeſsionis actus ex vna re extenditur ad aliam ſol. 261. dec. 22.

Poſſeſsionis actus vnus ſufficit ad acquirendum poſſeſsionem quo ad alia fol. 262. dec. 22. & ibi addit. a.
pro Poſſeſsionis colore anthoritas ſuperioris mandantis diſpenſari ſufficit, abſque eo quod probentur narrata fol. 131. dec. 11.
Poſſeſsionis commodum conſiſtit in perceptione fructuum fol. 234. dec. 1.
Poſſeſsionis continuatio præſumitur non conſtito de poſſeſsione alterius fol. 132. dec. 12.
Poſſeſsionis continuatio tollitur per tituli recognitionem fol. 132. dec. 12.
Poſſeſsionis prioritas arguit prioritatem tituli, & prouiſionis fol. 243. dec. 8.
Poſſeſsionis ſignum verum eſt perceptio fructuum fol. 311. dec. 3.
Poſſeſsionis vacatio, vt teneat ad impediendam exequutionem tertio opponente non conſideratur tempus prouiſionis & acceptationis; ſed tempus quo exequutio petitur, fol. 202. dec. 4.
Poſſeſsio pacifica impeditur per ſolam moleſtiã facti & prætenſionem fol. 290. dec. 8. & ibi addit. a.
Poſſeſsio pacifica in dubio tanquàm ſignificata intelligitur fol. 290. dec. 8. & ibi add. a.
Poſſeſsio plena non poteſt tolli etiam à Principe fol. 126. dec. 7.
Poſſeſsio præſens prẹſumitur ex poſſeſsione prẹterita fol. 312. dec. 3. & ibi addit. c.
Poſſeſsio præſumitur continuata niſi probetur aliquis actus intermedius continens priuationem poſſeſsionis fol. 354. dec. 4. & ibi add. b. vel non conſtare de poſſeſsione alterius ibid.
Poſſeſsio probatur ex ſeminatione fol. 312. dec. 3. & ibi addit. b.
Poſſeſsio probatur per teſtes deponẽtes de perceptione vini, vel olei fol. 354. dec. 4. & ibi addit. b.
Poſſeſsio quibus medijs probetur, adipiſcatur, & ſequeſtretur fol. 132. dec. 12. & ibi add. a.
Poſſeſsio ſemel attentata per tertium eſt reſtituenda propter vitium ſpoliationis afficientis poſſeſsionem fol. 151. dec. 4.
Poſſeſsio ſi continuatur de perſona defuncti in hæredem in vim alicuius legi particularis cõpetit hæredi interdictum vnde vi contra occupantem illius poſſeſsionem fol. 352. dec. 4.
Poſſeſsio ſine titulo in iuriſdictionalibus non operatur maximè in volentibus præſcribere in aliena diœceſi, fol. 262. deciſ. 22. & ibi addit. d. quia ius reſiſtit.
Poſſeſsio transfertur de hærede in hæredem fol. 162. dec. 11. & ibi addit. b.
Poſſeſsio triennalis interrumpitur, vide in verbo triennalis.
Poſſeſsio triennalis pacifica eſt tantæ potentiæ iuxta allegat. Lapi & Reg. Canc. quod inducit titulum, & ius præſumptum, & tollit ſucceſſori neceſsitatem iuſtificandi titulum prædeceſſoris fol. 38. dec. 19.
Poſſeſsio vera eſt fructuum perceptio, fol. 227. dec. 5.
Poſſeſsio vno & eod. tempore non poteſt eſſe apud duos fol. 139. dec. 20.
Poſſeſſor annalis pacificus, dicitur qui nunquam fuit citatus, licèt eo poſsidente lis fuerit inter alios fol. 109. dec. 14.
Poſſeſſor beneficij non põt ab eo amoueri abſq; citatione fol. 247. dec. 11.
Poſſeſſor dicitur ad effectum Reg. de trien. qui poſsidet Eccleſiam & plures actus poſſeſsionis fecerit, licèt fructus non perceperit fol. 98 dec. 5.
pro Poſſeſſore habetur ille, quando per aliquem ſiat quominus poſſeſsionem habeat fol. 228. dec. 31.
pro Poſſeſſore habetur, qui dolo deſijt *poſsidere* fol. 47. dec. 25.
pro Poſſeſſore magna eſt præſumptio, fol. 311. dec. 3.
pro Poſſeſſore non habetur qui non poſsidet fol. 290. dec. 8.
Poſſeſſoribus non debent dari collitigantes, fol. 149. dec. 3.
Poſſeſſorij actus facti à parte non præiudicant parti aduerſæ itaut priuent eam ſua poſſeſsione fol. 262. dec. 22. & ibi addit. a.
Poſſeſſor pacificus demonſtratur ex ſolo curſu temporis fol. 111. dec. 15. & ibi add. a.
Poſſeſſor pacificus dicitur collitigans ſi à collitigante fuit in ſui fauorem ceſsum iuri liti & cauſæ, non obſtante quod ante ceſsionem fuiſset obtenta citatio, illaq; poſt ceſsionem per procuratorem cedentis eo inſcio exequuta fol. 164. dec. 14.
Poſſeſſor pacificus non eſt ille, qui non vult parere fol. 111. dec. 15. & ibi addit. a. Neq; ille, qui commiſit cauſam tanquam contra intruſum, licèt errauerit ibid.
Poſſeſſor pacificus, vide pacificus.
Poſſeſſor poteſt locare fol. 311. dec. 3.

Poſſeſſor triennalis dicitur, etiam ſi quis commiſit cauſam, & obtinuit decretum citationis; ſed illam non eſt exequutus fol. 95. dec. 1.
Poſſeſſor triennalis pacificus dicitur, ſi poſt deſertionem appellationis litis ſibi motæ manſerit per triennium in poſſeſſione, fol. 101. dec. 8.
in Poſſeſſorio adipiſcendæ exceptio Dominij non admittitur, niſi incontinēti probetur, fol. 105. dec. 11. & ibi addit. a. tale remedium competit filio in bonis per patrem detentis in eius vita ibid.
ſi in Poſſeſſorio iudicio acquirendæ poſſeſſionis fœmina agat, non poteſt excludi ex eo, quod bona ſint feudalia, quia id tangit petitorium fol. 128. dec. 8. amplia etiam ſi iura fuerint producta, quæ clare probent eſse feudalia; quia dicitur non conſtare ibid. intellige tamē quando ſuſpenſum eſt petitoriū ibid.
ſi in Poſſeſſorio iudicio producantur iura reſpicientia petitorium ſuſpenſum non probant, quicquam in eo fol. 128. deciſ. 8. Declara vt ibi in addit. c.
in Poſſeſſorio non ſunt diſcutienda, quæ requirunt altiorem indaginem fol. 103. dec. 9.
Poſſeſſorio retinendæ, & recuperandæ ſimul & ſucceſſiuè agi poteſt, nec diceretur repugnare deductis diuerſis poſſeſſionibus, ciuili in interdicto retinendæ, & naturali, vel vtraque in interdicto recuperandæ fol. 105. dec. 11.
Poſſeſſoris pacifici nomen ſibi inficit, qui commiſsionem ſuper ſpolio impetrauit, fol. 95. dec. 1.
Poſſeſſorium abhorret diſcuſsionem eorum, quæ requirunt apicem iuris & altiorem indaginem fol. 192. dec. 4.
Poſſeſſorium recuperandæ poteſt intentari cum petitorio fol. 105. dec. 11. & ibi addit. a. & datur pro qualibet poſſeſſione, quàm obtinet ille, in cuius locum quis ſubrogatur, etiam ſi fuiſset detentatio ibid. regulariter iiſdem rebus, quibus poſſeſſorium retinendæ ibid.
Poſſeſſorium ſeperatur à petitorio, quando agitur ſpolio ſuper recuperāda poſſeſsione exactionis penſionis fol. 141. dec. 22. quia etiam ſi nihil probetur de proprietate, quis eſt reſtituendus ad poſſeſsionem percipiendæ penſionis ibid.
Poſſeſſorius actus 30. annorum eſt ſufficiens ad iuſtificationem mandati de manutenendo, fol. 262. dec. 22. & ibi addit. a.
Poſsidens beneficia ſi fuerit expulſus à prouiſo Apoſtolico habente authoritatem capiendi illorum poſſeſsionem propria auctoritate in vim literarum apoſtolicarum haben. clauſulas Motu proprio, & ex certa ſcientia, ac ſine vitio ſpolij, & ſi illa poſsidens occuparet, eū eijciendi, quia fuit rebellis ſedi apoſtolicæ, & tanquam talis à Papa priuatus, etiā ſi prędictus poſsidens poſtea propria authoritate realem dictorum beneficiorum recuperauerit poſſeſsionem, dixeritq; ſe habuiſse animū poſsidendi, & poſſeſsionem ciuilem ſemper tenuiſſe, & aſſeruerit ſe imò poſsidere, quia Papa non potuit illum ſine citatione priuare, & propterea prouiſum apoſtolicum non eſſe reſtituendum, nō eſt manutenendus; ſed prouiſus apoſtolicus eſt reſtituendus, fol. 119. dec. 4. limita niſi poſtmodum literæ prædictę fuiſſent reuocatæ & annullatæ, & reſtitutus prędictus poſsidens ad omne ius, quo erat priuatus, etiam quo ad poſſeſsionem, & literæ prædictæ habitę pro caſsis, irritis, nullis & infectis, & quicquid illarū vigore fuerat factum fol. 121. dec. 5. & fol. 123. dec. 6.
Poſsidens pacificè per triennium beneficium, quod ſibi fuit collatum ab ordinario, poteſt vti Reg. de trien. & alleg. Lapi, etiam ſi ſuper eo tempore collationis eſſet lis inter alios fol. 151. & 152. dec. 4.
Poſsidens præſumitur bona fide poſsidere, fol. 312. dec. 3. & ibi addit. c. limita niſi mala probetur ibid.
Poſsidens rem bona fide, etiam ſi verè non poſſideat; ſed detineat, non poteſt ab aduerſario propria auctoritate expelli fol. 119. dec. 4.
Poſsidens rem emphyteoticam, vel feudalem tenetur ad ſolutionem penſionis, etiam pro tempore ſui prædeceſſoris non ſolutę fol. 357 dec. 2. & ibi addit. b.
Poſsidere non dicitur, qui pacificè non poſsidet fol. 290. dec. 8.
Præambulum ſi ſit maius expreſſo tunc non cenſetur conceſſum per expreſsi conceſsionem, fol. 183. dec. 4.
Practica & ſtylus inducit iuris diſpenſationem, fol. 236. dec. 2.
Præbendæ canonicatuum ſunt inter ſe diſtinctæ & non annexæ canonicatibus fol. 12. dec. 1.
Præcedentia declarant ſequentia fol. 406. dec. 3.
Præcedentia influunt in ſequentia fol. 406. dec. 3. & ibi addit. a. Declara vt ibi.

Præcedentia reſtringunt, & declarant ſequentia fol. 406. dec. 3. & ibi addit. a. Declara vt ibi.
Præceptoriæ ordinũ S. Io. Hieroſolymitan. non ſunt beneficia electiua, nec curata; ſed regularia fol. 104. dec. 10. & ibi addit. b. non comprehenduntur ſub generali reſeruatione ibid.
Præceptoriæ ordinis S. Io. Hieroſolymitan. ſunt beneficia manualia, ideſt amouibilia ad nutum Magni Magiſtri fol. 104. dec. 10.
Preces primariæ, quæ ſint, vide in verbo facultates.
Prædicatorum ordo eſt mendicans, fol. 377. deciſ. 1.
Præfixio termini ad committendum cauſam, & proſequendum appellationem dicitur actus ſecundæ inſtantiæ fol. 81. dec. 6.
Præfixio termini facta per Iudicẽ à quo ad committendum & proſequendum appellationem procuratori conſtituto ad primam inſtantiam tantùm non arctauit taliter, quòd non commiſſa cauſa, nec illa proſequuta tranſierit in iudicatum fol. 81. dec. 6.
Præiudicium futurum in remiſsione bonorum ſtabilium pupilli eſt conſiderabile, fol. 292. dec. 9. & ibi addit. b.
Præiudicium leue & magnum, quod dicatur, fol. 292. dec. 9. & ibi addit. b. quoſque pariat effectus ibid.
Præiudicium magnum, vel paruum quod dicatur, & quos pariat effectus fol. 170. dec. 1. & ibi addit. b.
Præiudicium non conſiderabile, quod dicatur, fol. 170. dec. 1. & ibi addit. b.
Præiudicium tertij indiſtinctè annullat gratiam, fol. 292. dec. 9. & ibi addit. b.
Præiuditium tertij intelligitur, quando ab eo aufertur lucrum debitum, vel quaſi fol. 292. dec. 9. & ibi addit. b.
Præiuditium tertij reſpectu iuris quæſiti non eſt conſiderabile fol. 292. dec. 9. & ibi add. b.
Prælatorum verbo comprehenduntur etiam Archiepiſcopi fol. 193. dec. 5.
Prælatus an poſsit tranſigere ſuper rebus Eccleſiæ fol. 320. dec. 9. & ibi addit. d.
Prælatus iurans non alienare res Eccleſiæ, ſi illas locat ad longum tempus, non incurrit pęnam periurij fol. 320. dec. 9. & ibi add. b.
Prelatus non poteſt venire contra factum ſuum, fol. 320. dec. 9.
Prælatus quando poſsit ſolus præiudicare Eccleſiæ, vt non habeat locum Paulina fol. 320. dec. 9. & ibi addit. c.
Prælatus ſolus poteſt hæreditatem, & legatum repudiare, & Eccleſiæ præiudicare fol. 168. dec. 1. & ibi addit. a.
ad Pręſcribendum ius petendi ſupplementum legitimę non cõſideratur bona vel mala fides, niſi poſtquam declarauit ille, cui competebat actio, ſe velle agere fol. 207. dec. 2.
Præſcriptio cauſatur à ciuili poſſeſsione fol. 119 dec. 4.
Præſcriptio dicitur alienatio fol. 334. dec. 4.
Præſcriptio fit reſiſtente iure communi fol. 212. dec. 7.
Præſcriptio iuriſdictionis non extenditur in caſu, qui ſit contra ius commune fol. 211. dec. 7. ſecus in præſcriptione poſſeſsionis ibid.
Præſcriptio longiſsimi temporis perfecta excludit allegationem malæ fidei, fol. 206. dec. 1. & ibi addit. b.
in Præſcriptione fit extenſio de vno caſu ad aliũ nullo exiſtente in poſſeſsione fol. 212. dec. 7. & non eſt intelligendum hoc dictum, dùm tamen ius commune non reſiſtat ibid. quia præſcriptio ſit ſemper reſiſtente iu. communi ibid.
in Præſcriptione iuris quærendi non conſideratur mala fides, etiam de iu. canonico fol. 207. dec. 2.
circa Præſcriptionem in annua præſtatione, an requirantur tot anni, quot præſtationes, vel vna ſufficiat, eſt magna cõtentio inter vltramontanos & citramontanos fol. 209. dec. 4. & Rota ſequuta eſt opinionem citramontanorum, quod ſufficiat vna præſcriptio ibid.
ad Præſcriptionem impediendam mala fides poteſt probari per famam fol. 206. dec. 1.
in Præſciptione non fit extenſio de vno caſu ad alium, etiam eiuſd. ſpeciei, & etiam nullo alio poſsidente vbi reſiſtit ius commune fol. 211. dec. 7.
Præſcriptio non cadit in fæudo antiquo, etiam ſi hæreditario in præiudicium Agnatorum fol. 334. dec. 4.
Præſcriptio non currit ad excludendam compenſationem, etiam ſi non fuerit oppoſita, fol. 208. dec. 3.
in Præſcriptione tantùm præſcriptum, quantùm probatum fol. 374. dec. 10.
Præſcriptiones tot requiruntur, quot ſunt anni, quan-

quando obligatio ſoluẽdi fructus ob moram commiſſam in ſoluenda ſorte, vel dote fuit conditionalis fol. 209. dec. 4.

Præſcriptione 30. annorum tollitur omnis actio fol. 207. dec. 7.

Præſcriptio ſtatutaria requirit bonam fidem folio 209. dec. 4. & ibi addit. a. non currit contra filiumfam. ibid. neque contra impeditum vel minorem ibid. requirit iuramentum ibid. quando dicatur obſtare agenti virtute inſtrumenti ibid. facilius interrumpitur, quàm præſcriptio iuris cõmunis ibid. ſemel interrupta non reuiuiſcit ibid. contra creditores extenditur etiam ad eos, qui habent ius hypothecæ ibid.

Præſcriptio ſtatutaria non dicitur ſubrogata in locum præſcriptionis 30. annorum, niſi id expreſsè à ſtatuto ſit cautum fol. 210. dec. 5. & ibi addit. a.

Præſcriptio vnica, an ſufficiat in annuis præſtationibus fol. 209. dec. 4. & ibi addit. b.

tantùm Præſcriptum, quantùm poſſeſſum, fol. 262. dec. 22.

quaſi poſſeſsio Præſentandi ad beneficium vacans per reſignationem extenditur ad beneficium vacans per obitum fol. 374. dec. 10.

per quaſi poſſeſsionem Præſentandi ad beneficium vacans per reſignationẽ probatur, quaſi poſſeſsio præſentandi ad beneficium vacans per obitum fol. 375. dec. 10.

ad Præſentandum credulitas tituli & fama viciniæ ſufficit fol. 373. dec. 10.

Præſentare aliquando accipitur pro conferre, fol. 368. dec. 7. & ibi addit. a.

Præſentare an poſsit mulier fol. 368. dec. 7. & ibi addit. a.

Præſentare poteſt pupillus fol. 368. decis. 7. & ibi addit. a.

Præſentatio ab electione in quo differat fol. 368 dec. 7. & ibi addit. a.

Præſentatio à collatione & inſtitutione, in quo differat fol. 368. dec. 7. & ibi add. a.

Præſentatio dat ius ad rem, licèt modicum fol. 368. dec. 7. & ibi addit. a.

Præſentatio eſt facienda ſenſibus corporis, fol. 368. dec. 7. & ibi addit. a.

Præſentatio facta ab eo, qui eſt in quaſi poſſeſſione præſentandi, licèt nõ à vero patrono, valet fol. 227. dec. 5. limita procedere, quando non agitur contra verum patronem, ſecus ſi contra eum ibid.

Præſentatio facta ab vno ex pluribus compatronis, etiam quod effectum ſortita ſit, non priuat alios compatronos quaſi poſſeſsione præſentandi fol. 235. dec. 1. & ibi addit. a.

Præſentatio facta de beneficio, vti de iure patronatus, & ſi inſtitutio & poſſeſsionis adeptio ſubſequuta fuerit, ſi fuerit per ordinarium contradicta ex eo, quod ab eo fuit alius prouiſus vt de beneficio libero, non facit ſtatum, vel quaſi poſſeſsionem præſentandi fol. 368. dec. 7.

Præſentatio facta per duos ex tribus patronis, ſtante fundatione, quod omnes de familia præſentent, quando valeat, fol. 235. dec. 1. & ibi addit. a.

Præſentatio plurium per patronum laicum facta nullum ius tribuit, etiam ad rem illi fol. 235. dec. 1.

Præſentatio ſi eſt ſimoniaca præſentatus priuatur beneficio per eum obtento fol. 364. dec. 4.

Præſentatio ſi ſit facta duabus vicibus in beneficio vacante an tribuat ius fol. 235. dec. 1. & regulariter modicum ius tribuit ibid. & ibi addit. a.

Præſentatus à pupillo præfertur præſentato à tutore fol. 368. dec. 7. & ibi addit. a.

ex Præſenti præſumitur in præteritum, fol. 196. dec. 2.

Præſumitur durare ead. voluntas, fol. 256. decis. 18.

Præſumptio iuris & de iure, quod filius ſit natus ex viro, tollitur per coniecturas, nominationes, tractationes, educationes, & vicinorum famam fol. 381. dec. 1. & fol. 382. decis. 2.

Prætendens de intereſſe ſuo, licèt non ſit nominatus in commiſsione, dicitur eſſe in lite fol. 139. dec. 19. & ibi addit. a.

Præuentionis renuntiatio requirit ſpeciale mandatum fol. 224. dec. 3.

Primariæ preces, quæ ſint, vide in verbo facultates.

in Primarijs precibus adeſt pactum, quod tolli non poteſt fol. 265. dec. 23.

Primarijs precibus non ſolent Pontifices derogare fol. 265. dec. 23.

Primogenituræ ius, quid ſit fol. 330. dec. 1. & ibi addit. a.

Princeps an poſsit præiudicare tertio vide folio 124. dec. 6. & ibi addit. a.

Princeps etiam in his, quæ ſunt facti poteſt præiudicare

iudicare tertio, fol. 124. deciſ. 6.

Princeps non cenſetur vſum fuiſſe plenitudine poteſtatis, ſi inferatur per actum preiudicium tertio, quotieſcunque actus poteſt alio modo ſuſtineri fol. 124. dec. 6. & ibi addit. a.

Princeps non recognoſcens ſuperiorem non poteſt etiam de plenitudine poteſtatis tollere ius quæſitum ex contractu fol. 215. dec. 4. & ibi addit. a.

Princeps non recognoſcens ſuperiorem poteſt tollere ſententiam, imo & rem iudicatam ad fauorem alterius latam; ſed non dominium, fol. 215. dec. 5. intellige primum dictum de rigore, non de æquitate ibid. add. a. & ſecundum niſi ſubſiſtente cauſa ibid.

Princeps non poteſt poſſeſsione alteri quæſitum etiam ex ſua gratia abſque citatione tollere, fol. 126. dec. 7.

Princeps poſſeſsionem non vacantem non poteſt ſine maxima cauſa mutare fol. 126. dec. 7.

Princeps poteſt facere, quod etiam ſine facto, & actu corporali acquiratur poſſeſsio, cui eſt acquirenda fol. 124. dec. 6.

Princeps poteſt poſſeſsionem alias legitimam per ſuum decretum inficere fol. 125. dec. 6. & ibi addit. c.

Princeps poteſt vitium ſpolij purgare, etiam quod perpetratum ſit, quando ex certa ſcientia id facit fol. 120. dec. 4. multo magis poteſt facere, quod non eſt factum, ſi fiat, non ſit ſpolium ibid.

Princeps, qui eſt ſupra ius, poteſt lite pendente ſubrogare in poſſeſsione ſine vitio attentatorum fol. 119. dec. 4.

Princeps regulariter non præſumitur velle præiudicare tertio, præcipuè in iure quæſito fol. 195. dec. 6. & ibi addit. b.

Princeps ſi priuat aliquem ſua poſſeſsione tenetur ad recambium fol. 126. dec. 7.

Princeps ſolus poteſt ius quæſitum ex ſententia per ſuum reſcriptum auferre fol. 216. dec. 6. & ibi addit. b.

Princeps, ſub cuius iuriſdictione eſt caſtrum, ſuper quo inter alios litigabatur, poteſt pro ſui intereſſe opponere de nullitate rei iudicatæ ad fauoré alterius ex collitigantibus emanatæ fol. 215. dec. 4.

Principali deſtructo acceſſoria corruunt fol. 114 dec. 17.

quo Principaliter agitur inſpiciendum eſt fol. 236. dec. 2.

Principi quando ſit credendum fol. 191. dec. 3. & ibi addit. a.

Principis animus colligitur ex verbis ſuæ gratię fol. 294. dec. 10.

Principis beneficium eſt latè interpretandum fol. 412. dec. 9.

Principis priuilegium etiam parte non citata conceſſum idem operatur, quod Iudicis citatio, maximè in beneficialibus fol. 119. deciſ. 4.

Prioritas poſſeſsionis arguit prioritatem tituli, & prouiſionis fol. 243. dec. 8.

vbi de Priuatione agitur eſt neceſſaria vera probatio fol. 423. dec. 3. & non per coniecturas, & præſumptiones ibid.

in Priuationis cauſa requiritur citatio, fol. 76. dec. 4. & ibi addit. a.

Priuationis pœna appoſita in euentum non ſolutionis certę pecuniarum quantitatis non ex eo incurritur, quod non integrè pecunia ſoluta eſt, quia poteſt agi ad ſupplementum, fol. 76. dec. 4.

Priuationis pœna non habet locum, niſi ſpecifice exprimatur fol. 144. dec. 3. & ibi addit. a. & niſi in caſibus à iure expreſsis ibid. & quando de iure non reperiatur impoſita ibid.

Priuatio non præſumitur; ſed debet probari fol. 120. dec. 4. & ibi addit. b. etiam declarando aliquod dubium ibid.

Priuilegia Motu proprio conceſſa ſunt latè interpretanda fol. 412. dec. 9.

Priuilegijs conceſsis à Sixto IIII. Eccleſijs Hiſpaniarum in vim priuilegiorum cenſetur derogatum per regulas generales fol. 5. dec. 1.

Priuilegij verba ita ſunt interpretanda, vt priuilegiato non noceant fol. 250. dec. 13.

Priuilegiorum derogatio venit ad ius commune, non autem ius commune confirmat, fol. 281. dec. 1.

Priuilegium à Clem. VII. conceſſum paraſfrenarijs, & à Paulo III. confirmatum reſtituit gratias antea conceſſas, & poſt Reg. reuocatoriam gratiarum &c. etiam emanatas, fol. 407. dec. 4.

Priuilegium à Leo X. & Clem. VII. conceſſum, vt beneficia, quæ Cantores prædeceſſorum, vel Clementis obtinēt, vel in poſterum obtinebunt ad præſentationem Magiſtri Cappellæ conferantur, non capit beneficia ante priuilegium iam vacantia, fol. 405. deciſ. 3.

Priui.

Priuilegium per non vſum præſumitur amiſſum fol. 374. dec. 10.
Priuilegium ſi habet in ſe clauſulam (Motu proprio) tollit Reg. Cancellariæ, cui niſi per legem ſpecificam derogari poteſt fol. 407. deciſ. 4.
Priuilegium ſi reſtituit gratias & de nouo concedit, non eſt neceſſe, quod deroget Reg. reuocatoriæ gratiarum &c. antea emanatæ fol. 407. dec. 4.
Probatio acceptationis & prouiſionis facta per vnum teſtem, etiam cum alio reprobato ad euitandam ſubreptionem, non ſufficit fol. 182 dec. 3.
Probatio acceptationis gratiæ non eſt concludens ad probandum gratiam fuiſſe conſumptam fol. 178. dec. 9.
Probatio debet de neceſsitate concludere, folio 399. dec. 2.
Probatio dubia non releuat probantem fol. 171. deciſ. 2. & ibi etiam addit. c. & eſt interpretanda contra probantem ibid.
Probationes ad probandum delictum debent de neceſsitate concludere fol. 391. dec. 3.
Probatio legitima non eſt, quæ alio modo, quàm quo probatum eſt, probari debet, fol. 177. dec. 8.
Probatio per poſsibile non concludit; ſed debet concludere per neceſſe fol. 421. dec. 2.
Probatio per teſtes deponentes de fama obitus poſsidentis beneficium tàm reſpectu colligantis cum defuncto, quàm ratione impetrationis benefici), dicitur eſſe parui præiuditij, fol. 70. dec. 1.
Probatio vera requiritur, vbi agitur de priuatione iuris quæſiti fol. 173. dec. 4. ſecus vbi agitur de amittendo iure quærendo ibid.
ex Procedendi modo cognoſcitur, an quis ſit arbiter, vel arbitrator fol. 89. dec. 5.
pro Proceſſu eſt præſumendum fol. 220. dec. 11.
de Proceſſu fulminatorio, vide fol. 141. dec. 21. & ibi addit. a.
Proceſſus factus vigore commiſsionis ab aſſerto procuratore aduerſarij obtentæ non valet, niſi commiſsio fuerit ab aduerſario approbata fol. 7. dec. 4.
Procurator acceptans eſt citandus, ſi actor habuit notitiam eius conſtitutionis, fol. 90. deciſ. 7.
Procurator ante acceptum mandatum non poteſt ſubſtituere fol. 77. dec. 1. & ibi add. b.
Procurator citatus in principio cauſæ, ſi acceptauit cauſam, ſufficit de ſtylo Curiæ, nec requiritur alia citatio principalis, fol. 75. deciſ. 3.
Procurator conſtitutus ad acceptan. beneficium cum gratia, & capien. poſſeſsionem, ſi commiſerit ſpolium non nocet Domino, niſi ille ratificauerit, vel non contradixerit ſciens, nec eſt ſufficiens contradictio, ſeu reuocatio verbalis; ſed requiritur realis fol. 284. dec. 3. & ibi add. a.
Procurator conſtitutus ad acceptan. beneficia vigore expectatiuarum, & capiendum poſſeſsionem eorundem, non poteſt capere poſſeſsionem niſi beneficiorum comprehenſorum ſub dicta expectatiua fol. 284. dec. 3. & ibi addit. a.
Procurator conſtitutus ad cauſam eſt conſtitutus ad emergentia fol. 87. dec. 4.
Procurator conſtitutus ad reſignandum cum reſeruatione fructuum, & regreſſus in fauorem alicuius, cum clauſula non aliàs, aliter, nec alio modo, non cenſetur, nec tacitè, nec expreſsè reuocatus, licèt conſtituens dubitans non valere reſignationem, quia alter regreſſus erat impoſitus, monitorium obtinuerat contra reſignatarium ad dimittendum poſſeſſionem, quàm vigore reſignationis bullis expeditis adeptus fuerat fol. 78. dec. 3.
Procurator datus ad litem tantùm non poteſt recipere ſolutionem, fol. 81. deciſ. 6. & ibi addit. b.
Procurator datus ad primam inſtãtiam tantùm, lata ſententia definit eſſe procurator fol. 81. dec. 6.
Procurator datus ad primam inſtãtiam tantùm, licèt appellet, & ei præfigatur terminus ad proſequendam appellationẽ, non præiudicat Domino, nec ſententia facit tranſitum iniudicatum, licèt cauſam non fuerit proſequutus fol. 81. dec. 6.
Procurator dicitur Dominus litis effectus, ideſt inſtantiæ, non cauſæ fol. 79. dec. 4. & ibi addit. a.
Procurator effectus Dominus litis, an contra eum agi poſsit fol. 79. dec. 4. & ibi addit. a.
Procurator effectus Dominus litis non poteſt, etiam eo volente, reuocari alio procuratore non coſtituto, abſque conſenſu partis aduerſæ, fol. 78. deciſ. 4. amplia etiam ſi poſt tres ſententias conformes fuerit reuocatus, quia

non cenſetur reuocatus in cauſa reſtitutionis in integrum ibid. & ibi etiam addit. a.

Procuratoris conſtitutio, etiam poſt commiſſam cauſam ab aduerſario, & ad illa cauſam facta, etiam ſi prædicta fuerit poſt decretam citationem, non deuoluit cauſam fol. 106. decis. 12. ſed requiritur citatio, vide in verbo Iudicium inchoatum.

Procurator non cenſetur reuocatus per comparitionem Domini in iudicio neceſſario fol. 78 dec. 3. & ibi add. b.

Procurator non poteſt renuntiare appellationi, nec etiam oppoſitioni litis pedentiæ, nec præuentioni, niſi cum ſpeciali mandato, fol. 224. dec. 3. amplia etiam, ſi procurator, qui renuntiauit appellauit ibid.

Procurator poteſt facere conditionem Domini meliorem fol. 31. dec. 13.

Procurator poteſt procedere ad reſignandum reuocatione ſibi non intimata fol. 49. dec. 26. & ibi addit. a.

Procurator non poteſt prorogare iuriſdictionē, ſi ex ea reſultat tacita renuntiatio appellationis, vel oppoſitionis litis pendentiæ, vel præuentionis fol. 224. dec. 3. etiam ſi idem procurator, qui prorogat, appellaſſet ibid.

Procurator, qui geſſit actum ad fauorem Domini, ſi tempore actus non habuerit notitiam mandati, licèt habuerit poſtea, non facit actum validum; ſed nullum, fol. 80. deciſ. 5. amplia etiam ſi eſſet ſubſtitutus ab eo, qui dicebatur procurator; ſed de eius mandato non conſtabât ibid.

Procurator, qui ſubſtituit alium, ſi reaſumpſit cauſam, an videatur ſubſtitutum reuocare fol. 77. dec. 1. & ibi addit. b.

Procurator repreſentat perſonam Domini, fol. 90. dec. 7.

Procuratoris reuocatio valet, etiam ſi quis ſit conſtitutus cum iuramento de non reuocando fol. 51. dec. 28.

Procuratoris reuocatio, vide mandati, & permutatione.

Producens inſtrumentum videtur fateri omnia contra ſe in eo contenta fol. 378. dec. 1. & ibi etiam add. b.

Profeſsio emiſſa an poſsit probari per teſtes de auditu de publica voce & fama fol. 378. deciſ. 1. & ibi addit. b.

Profeſsio emiſſa infra annū in ordine mendicantium eſt ipſo iure nulla fol. 377. dec. 1.

in Profeſsione an requiratur conſilium Capituli fol. 378. dec. 1. & ibi addit. b.

Profeſsionem admittentes infra annum in ordine mendicantium, ſiuè ſint maſculi, ſiuè fœmine ſunt ſuſpenſi, & ſuſpenſæ fol. 377. deciſ. 1.

Profeſsionem emiſſam inualidare volens tenetur probare inualiditatem, fol. 380. deciſ. 3. amplia etiam ſi opponat per modum exceptionis ibid.

Profeſsionem emittens infra annum in ordine mendicantium eſt incapax, vt in eod. monaſterio poſsit profiteri fol. 377. dec. 1.

in materia an in aliquo ordine intra annum probationis poſsit emitti Profeſsio, vel non, conſulendi ſunt magis Canoniſtæ, quàm Theologi fol. 422. dec. 3.

Profeſsionem eſſe certi ordinis, quis teneatur probare fol. 378. dec. 1. & ibi add. b.

Profeſsionem quando quis facere cenſeatur fol. 378. dec. 1. & ibi add. b.

ſi de Profeſsione non conſtar, an præſumatur, ad transferendum onus probandi contrarium in negante profeſsionem eſſe factam, fol. 381. dec. 3. & ibi addit. a.

de Profeſsione, vide fol. 381. dec. 3. & ibi addit. a.

in Profeſsionis materia conſulendi ſunt magis Canoniſtæ, quàm Theologi fol. 422. dec. 3.

Profeſsionis modi ſunt quinque fol. 174. dec. 5. & ibi addit. a.

Profeſsio non legitimo modo facta non poteſt dici, nec tacita, nec expreſſa fol. 378. dec. 1. & ibi addit. b.

Profeſsio quando dicatur nulla fol. 196. dec. 1. & ibi addit. b. & fol. 378. dec. 1. & ibi addit. b.

Profeſsio quomodo probetur fol. 196. dec. 1. & ibi addit. b.

Profeſsio Religionis non inducitur per delationem habitus extra Monaſterium, etiam cum nominatione fol. 195. dec. 1. amplia etiam ſi quis confeſſus fuerit extraiudicialiter ſe eſſe Religioſum ibid.

Profeſſum ſe non eſſe allegans debet probare folio 381. dec. 3. & ibi addit. a.

Prohibitio facta ordinario videtur facta, nè virtute priuilegiorum prouiſionem faciat, non tamen nè poteſtate eius ordinaria, fol. 281. dec. 1.

Promiſsio immediatè facta poſt collationem beneficij

beneficij arguit ſimoniam fol. 392. dec. 3.
Promiſsio pecuniæ ſingulis annis ſoluendæ ratione permutationis beneficij coram Vicario factæ eſt illicita, & reddit permutationem nullam fol. 388. deciſ. 1. amplia etiam ſi ſub beneplacito ſedis apoſtolicæ fuerit facta, & illud ſequutum non fuerit ibid.
Promittens ſe facturum ratificare aliquem infra octo dies, poſtquam alter contrahēs ratificauerit, nō incurrit pęnam, niſi poſtquam elapſi fuerint octo dies à die ratificationis alterius, fol. 72. dec. 1.
ad Promotionem clericatus probandam ſufficit vnus teſtis fol. 42. dec. 21.
Pronunciatio ſuper deſertione appellationis dicitur interloquutoria fol. 101. dec. 8.
Proprietatis defectus notorius in beneficialibus operatur, quòd ſpoliatus non ſit reſtituendus, fol. 133. dec. 13.
Prorogatio poteſt ſecūda vice fieri, ſi prima prorogatio non habuit effectum, ſi adſit facultas prorogandi fol. 229. dec. 7.
Proteſtatio, nihil fieri niſi ipſo citato, facta à procuratore in productione mandati, quid operetur fol. 256. dec. 18. & ibi addit. b.
Proteſtatio non inducit acceptationem, ſi poteſt interpretari, quod animo deliberandi fuerit facta fol. 256. dec. 18.
Proteſtatio, quod metu ſit facta ceſsio, vel renuntiatio, & quiuis alius actus, debet præcedere & ſubſequi actum fol. 17. dec. 3.
Proteſtatio requiritur in quomodolibet actu iudiciali, licèt in extraiudiciali ſufficiat ſemel proteſtari fol. 85. dec. 2. fallit in proteſtatione facta ex cauſa, quia ea durante ſemper durat, & repetita cenſetur ibid. in add. a. ſublimita niſi fuerit factus actus contrarius proteſtationi, quia illi cenſetur renunciaſſe, & quod illa eſſet generalis, vel ſpecialis, tacita vel expreſſa ibid.
Proteſtatio repetens proteſtationes quid operetur fol. 17. dec. 3. & ibi addit. a.
Proteſtatio vis vel metus, quando non ſit neceſſario fol. 17. dec. 3. & ibi addit. a.
Prothocollum debet corrigi, ſi legitimè conſtat de errore, etiam in expreſsione diœceſis, in gratia expectatiua, etiam poſt vacationem beneficij, ſtantibus alijs gratijs fol. 194. dec. 7.
Prothocollum in correctione inſtrumenti extenſi, in quo non ſupponuntur extenſæ generales clauſulæ, an ſufficiat adducere, folio 194. deciſ. 7. & ibi addit. a.
Prothocollum redditur ſuſpectum propter diuerſitatem manuum fol. 194. deciſ. 5. & ibi addit. a.
Prothocollum, vel originale quando eſt cancellatum, ſumptum ab eo non facit fidem, fol. 194. dec. 7. & ibi addit. a.
Prouiſio apoſtolica non valet, ſtāte indulto conceſſo Cardinali illiusq; collatione, non obſtante Reg. Canc. reſeruante omnia beneficia ad quorumcumque collationem ſeu præſentationem pertinentia, & licèt teneatur Card. prouidere patrimonialibus filijs præcedente examine & collatione, & id in vim ordinariæ iuriſdictionis fol. 248. dec. 12.
Prouiſio Apoſtolica poſterior præualet gratiæ prouiſionis de vacaturo ex defectu acceptationis illius, non obſtan. clauſula ex nunc, prout ex tunc fol. 260. dec. 21.
Prouiſio beneficij cum clauſula (quouis modo) non capit beneficium vacans ex alterius perſona fol. 69. deciſ. 2. fallit quando clauſulæ additum eſt verbum, vacet, ibid.
Prouiſio beneficij facta à Papa de beneficio vti vacante per reſignationem, etiam ſi reſignatio fuerit facta coram non habente auctoritatem recipien. reſignationem, non dicitur ſubreptitia ex eo, quod non fecerit mentionem de iure remanente pœnes reſignantem, ſi reſignans non mutauit voluntatem, & in prouiſione adſuerit clauſula, etiam coram notario & teſtibus fol. 43. dec. 22.
Prouiſio beneficij iuriſpatronatus non eſt vera impetratio; ſed prouiſio de conſenſu patroni fol. 366. dec. 5.
Prouiſio de beneficio, noua dicitur, etiam ſi non ex ea; ſed aliundè conſtet de alia prouiſione antecedenti inualida fol. 276. dec. 31.
Prouiſio de beneficio vacante non facta mentione expectatiuæ, ſeu mandati de prouidendo in fauorem alterius, eſt nulla fol. 294. dec. 10. limita vt ibi.
Prouiſio de beneficio vacante valet, etiam ſi prouidens non ſit certus de vacatione tempore prouiſionis fol. 274. dec. 30.
Prouiſio facta ab ordinario habente alternatiuam de beneficio vacante in menſe ſuo eſt nulla, ſtāte prouiſione apoſtolica anteriori facta, cum inhibitione ordinario ne conferat, etiam ſub prætextu quorumcumq; literarum, facultatum, priuilegiorum, indultorum, ſub

quibuſcunque ten. quæ impedirent effectum gratię huiuſmodi fol. 281. dec. 1.
Prouiſio facta à Papa de beneficio, in qua narrat eſſe de iurepatronatus, non valet fol. 367. deciſ. 6.
Prouiſio facta de beneficio contra ſtatutum requirens ætatem legitimam, eſt nulla fol. 288. dec. 7. amplia primo, vt habeat locum etiam in permutatione ibid. amplia ſecundo, vt habeat locum, etiam ſi collatio fuerit facta à Papa ibid.
Prouiſio facta de beneficio tanquam vacãte per priuationem, ſi ſententia non fecit tranſitum in iudicatum, eſt nulla, etiamſi poſt collationem ſententia tranſierit in iudicatum fol. 246 dec. 11.
Prouiſio facta de beneficio vti vacante per obitum vnius, cum vacaret per reſignationem nullam, valet ſi adſit clauſula, quouis modo vacet fol. 66. dec. 2. amplia primo, etiam ſi in ſecunda prouiſione non ad fuerit verbum, vacet; ſed tantùm in prima, quæ quia non habebat teſtes non valuit, & ſecunda fuit ſub ead. data primæ, & cum teſtibus ibid. amplia ſecundo, etiam ſi prouiſio prædicta ſit facta à legato, vel alio priuilegiato, & cum ea concurrat prouiſio apoſtolica cum poſteriori data ibid.
Prouiſio facta de beneficio, vide impetratio.
Prouiſio illa præfertur, ſi non conſtat de prioritate tituli, & prouiſionis, quæ habet anteriorem poſſeſsionem fol. 243. dec. 8. amplia etiam ſi prouiſus apoſtolicus concurrat cum prouiſo ordinarij ibid.
Prouiſio legati facta de beneficio deuoluto ad Papam, etiam data negligẽtia ipſius legati in conferendo, non obſtante prouiſione apoſtolica valet fol. 70. dec. 3.
in Prouiſione an ſit neceſſaria mẽſis expreſsio, ſi per obitum ordinarij vacauerit beneficium in menſe reſeruato fol. 285. dec. 4. & ibi addit. a.
per Prouiſionem beneficij gratia eſt perfecta, fol. 284. dec. 2.
Prouiſionem producens tenetur probare, quod beneficium ſit intra taxam, quando probatio taxę eſt pars gratiæ, vt in exemplo poſito fol. 258. dec. 20.
in Prouiſione noua eſt facienda mentio de menſe, quo vacauit beneficium fol. 285. dec. 4.
Prouiſiones nouæ paſsim dantur de beneficijs reſeruatis, fol. 285. deciſ. 4.
Prouiſionis nouæ clauſulæ prægnantes, quæ ſint fol. 276. dec. 31. & ibi addit. a.
ex Prouiſionis nouæ clauſulis, quando poſsint omnia extendi fol. 276. dec. 31. & ibi add. a.
Prouiſio noua æquipollet publicationi, eiuſque defectum ſupplet fol. 276. dec. 31. & ibi addit. a.
Prouiſio noua facta de beneficio non eſt ſubreptitia ex eo, quod non ſit facta mentio, quod in priori gratia inſtitutionis beneficij de iurepatronatus ædictum omiſſum fuerat, fol. 299. dec. 13.
Prouiſio noua habens datam poſteriorem non nocet antea prouiſo fol. 276. dec. 31. & ibi addit. a.
Prouiſio noua nemini denegatur fol. 285. dec. 4.
Prouiſio noua operatur in futurum, non in prçteritum fol. 276. dec. 31. & ibi addit. a.
in Prouiſione noua per reſignationem eſt facienda mentio, quod reſignans infra 20. dies obijt fol. 285. dec. 4. & ibi addit. a.
Prouiſio noua prodeſt, & conualidatur ex conceſsione Papæ, vbi vergit tertij præiuditium fol. 276. dec. 31. & ibi addit. a.
Prouiſio noua ſufficit ad titulum coloratum, & licèt impetrata ſit etiam poſteaquam prouiſus ab ordinario amiſit poſſeſsionem fol. 276. dec. 31. & ibi addit. a.
Prouiſio noua ſuperueniens poſt ſpolium, affert titulum coloratum ad obtinen. reſtitutionem fol. 276. dec. 31. & ibi addit. a.
Prouiſio noua ſupplet diligentijs requiſitis per reg. in acceptationibus vigore gratiarum expectatiuarum fol. 276. dec. 31. & ibi add. a.
Prouiſio noua ſupplet omnes diligentias, quo ad omnes partes Reg. poſt acceptationem & prouiſionem fol. 276. dec. 31. & ibi add. a.
Prouiſio noua, vel gratia dicitur, quando eſt aliquid additum, vel mutatum in loco ſubſtantiali fol. 286. dec. 4. & ibi addit. a.
Prouiſio noua vtrum gratiam conſumat facta antea acceptatione de beneficio ceſſo in alterius fauorem fol. 276. dec. 31. & ibi add. a.
de Prouiſione Papæ & ordinarij, quæ præferantur & qualiter fol. 243. dec. 7. & ibi addit. a.
de Prouiſione Papæ & Legati, quæ præferatur, fol. 243. dec. 7. & ibi addit. a.
Prouiſio Nuntij de beneficio 24. duc. eſt valida fol. 277. dec. 31. & ibi addit. b.
Prouiſio Papæ ad præſentationem patroni, ſeu

de

de conſenſu patroni ſubiacet Reg. de Annali fol. 366. dec. 5.
Prouiſio particularis ſuper certo beneficio vacante valet, nō obſtante anteriori prouiſione de eod. beneficio facta, ſi eſt generalis & incerta in beneficio acceptando, fol. 294. deciſ. 10.
Prouiſio quid ſit fol. 289. dec. 7. & ibi add. b.
Prouiſio ſub conditione, ſi vacat, valet fol. 274. dec. 30.
Prouiſio vt ſit, debet eſſe valida cum effectu fol. 370. dec. 8.
Prouiſus ab ordinario ſi ſit poſſeſſor, & expectās apoſtolicus ſi ſit actor, tenetur plenè probare beneficium in menſe apoſtolico vacaſſe ſic, vt de neceſsitate concludat fol. 243. dec. 8. & ibi addit. a.
Prouiſus de beneficio, de quo infra 6. menſes à die habitæ poſſeſsionis tenetur literas expedire, & iura debita Cameræ ſoluere, alioquin lapſo ſemeſtri beneficium vacare cenſeatur, cum decreto irritanti, ſi non poſſedit pacificè intra dictos 6. mēſes, & propterea non expediuerit literas, nec iura Cameræ ſoluerit non cadit à iure ſuo fol. 290. dec. 8.
Publica præſumuntur ſciri fol. 206. dec. 1.
ob Publicam vtilitatem & errorem communem multa facta tenent, quæ aliàs non tenerent, fol. 52. dec. 29.
Publicatio, cum ſit notabile factum, facit præſumi ſcientia fol. 180. dec. 1. & ibi add. a.
Publicatio eſt facti fol. 180. dec. 1. & ibi add. a.
Publicatio literarum facta in loco, in quo quis degebat, arguit illum de illis habuiſſe notitiam fol. 180. dec. 1.
Publicatio quare fuerit inuenta fol. 180. dec. 1. & ibi addit. a.
Publicè facta præſumuntur cognita fol. 180. deciſ. 1. & ibi addit. a.
Puteus non erat Rotæ Auditor. 16. Iunij 1539. fol. 401. dec. 3.
Puteus habuit litem in Rota, dùm erat Auditor Rotæ, videlicèt de anno 1542. fol. 286. dec. 5. & erat ſuper beneficio Maioricen. ibid. ex quo loco, vt audiui, erat oriundus.

Q

Qualitas adiecta, verbo intelligitur ſecundùm tempus verbi, fol. 263. deciſ. 23.
Quaſi poſſeſsio ad validationem actorum inter tertios ſufficit fol. 277. dec. 5.
Quaſi poſſeſsio exigendi cenſus quomodo probetur fol. 262. dec. 22. & ibi addit. b.
Quaſi poſſeſsio exigen. penſionem, an probetur ex pactitis librorum mercatorum, fol. 262. dec. 22. & ibi addit. b.
Quaſi poſſeſsio exigen. penſionem ſufficit ad obtinen. fol. 262. dec. 22. & ibi addit. b.
Quaſi poſſeſsio iuriſpatronatus quomodo probetur fol. 262. dec. 22. & ibi aedit. a.
Quaſi poſſeſsio Metropolitani habendi iudices in diœceſi ſuffraganei ſufficit, quo ad alios, vt proceſſus facti ſuſtineant fol. 227. dec. 5.
Quaſi poſſeſsio non ſufficit in his, quæ fiunt per viam contractus, & extraiudicialiter fol. 312. dec. 3.
Quaſi poſſeſsio prouidendi de beneficio per reſignationem quando extendatur ad quaſi poſſeſsionem prouidendi per obitum, fol. 261. dec. 22.
Quaſi poſſeſsio quando habita ſit pro titulo fol. 262. dec. 22. & ibi addit. b.
Quaſi poſſeſsio vnius actus inducit quaſi poſſeſſionem quo ad alios ſub ead. ſpecie comprehenſos fol. 262. dec. 22. & ibi addit. b. limita non prodeſſe illi, cui reſiſtit ius commune ibid. nam requiritur titulus ibid.
Quod ago ſi non valet vt ago, neque valet vt valere poteſt fol. 63. dec. 1. & ibi add. b.
Quod potui nolui, quod volui adimplere nequiui fol. 63. dec. 1.

R

Ratificans geſta nomine ſuo per alium, ſi ille ſe obligauit in forma Cameræ, cenſetur ſe eod. modo obligaſſe fol. 83. dec. 8.
Ratificari poteſt per eum id cuius nomine actū eſt fol. 83. dec. 8.
Ratificatio actus cenſetur à Domino perſonaliter cum omnibus qualitatibus facta fol. 198. dec. 3. & ibi addit. a.
Ratificatio commendæ parochialis facta Epiſcopo præſumitur ex eo, quod commenda erat plurium beneficiorum magni valoris, quæ Papa non conſueuit concedere ſine precibus & inſtantijs, & quia impetrans erat in loco vbi Papa, & quia etiam erat acceptiſsimus Papæ; & quia etiam in commendam fol. 197. dec. 3.

Ratificatio impetratorum non præſumitur, ſi in ſupplicatione interuenit modica expenſa fol. 197. dec. 3. limita vt ibi.

Ratificatio inducitur ex ſola ſcientia, quod quis gerat actum nomine alterius, & ille non contradicat fol. 262. dec. 22.

Ratificatio poteſt quandocumque, vbi nulli eſt ius quæſitum irreuocabile, fieri, fol. 347. deciſ. 1.

Ratificatio præſumitur facta per lapſum temporis fol. 262. dec. 22.

Ratificatio tacita ex quibus coniecturis colligatur fol. 197. dec. 3. & ibi addit. a. & colligi poteſt ex veriſimilibus, & communiter accidentibus ibid.

Ratihabitio quandocumque accedat ſufficit fol. 31. dec. 13.

Ratio conceſsionis vbi militat, ibi etiam militat diſpoſitio fol. 412. dec. 9.

à Ratione expreſſa valet argumentum, etiam in materia pœnali fol. 115. dec. 19.

ex Rationis identitate arguitur de vno caſu ad alium fol. 48. dec. 26. & fol. 49. dec. 27.

Ratio, ſic eſt ſolitum fieri, non concludit folio 421. dec. 2.

Ratio vbi eſt ead. idem ius ſeruari debet, folio 115. dec. 19.

Rebellio non probatur per narratiuam Papæ, etiam ſi fundet intentionem ſuam in aſſeueratione fol. 175. dec. 7. limita procedere, quando Papa loquitur de facto alieno, non tamen Motu proprio ibid.

Recedens ab inſtantia cauſæ etiam appellationis ſecundi Iudicis mutationem iudicij inducenti, tenetur refundere expenſas, fol. 219. dec. 9. & ibi addit. a.

Receptus primo loco debet præferri ſecundo loco recepto fol. 268. dec. 25.

Rector Eccleſiæ poteſt agere nomine ſuæ Eccleſiæ fol. 84. dec. 2. maximè ceſſante calumnia ibid.

Recuperandæ interdictum cum petitorio intentari non poteſt fol. 354. dec. 4. & ibi add. c.

Recuperandæ remedio an noceat ſententia lata in interdicto vti poſsidetis fol. 354. dec. 4. & ibi addit. c.

in Reformatione debet inſeri tenor primæ ſupplicationis fol. 32. dec. 13.

Reformationis natura eſt, quod diuerſæ ſint datæ primæ & ſecundæ ſupplicationis, fol. 32. dec. 13.

Regalia ſemper intelliguntur reſeruato ſupremo Domino inueſtienti aliquem de feudo, fol. 333. dec. 3.

Regrediens ad acceſſum habens duas ſententias an teneatur ſuum primeuum ius verificare, fol. 416. dec. 11. & ibi addit. a.

Regreſsibus non obſtant indulta Cardinalium, fol. 413. dec. 10.

Regreſſui non eſt locus, ſi reſeruatarius, cui fructuum reſeruatorum fuerat à reſignante facta locatio ad certam diem ſoluendorum, fuit moroſus in ſolutione, quando in reſeruatione fuit dictum, quod eſſet locus regreſſui, quando reſeruatarius impediret quominus reſeruans perciperet fructus fol. 56. dec. 33. & 34.

Regreſſui quando ſit locus in caſu regulæ de infirmis reſignan. fol. 25. dec. 9. & ibi add. b.

Regreſſum habens ad canonicatum cum reſeruatione iuris & omnium fructuum diſtributionum in omnibus & per omnia, ac ſi non reſignaſſet, mortuo reſignatario recuperabit eundem locum in choro & capitulo, quem habebat ante reſignationem, nó obſtan. quod in gratia regreſſus non fuerit reſeruatus locus niſi de conſenſu Capituli, & Capitulum nó permiſerit; ſed quod tantùm reſignatarius reſideret, & ita etiam reſignans conſenſerit, fol. 26. dec. 11.

Regreſſum habens ex cauſa ceſsionis iurium nó tenetur docere de ſuo titulo; ſed ſufficit conſtare quod ceſsionarius habuerit notam ceſsionem fol. 416. dec. 11. & ibi addit. a.

Regreſſum habens ex pluribus capitulis poteſt ex illis eligere quod voluiſſet fol. 40. deciſ. 20.

Regreſſum habens, vt poſsit obtinere & ingredi poſſeſsionem, & cóſequenter retinere, tam vigore prioris tituli, quàm vigore præſentium literarum, quas vult habere vim efficacis, & validæ prouiſionis non tenetur docere de primo titulo fol. 416. dec. 11.

Regreſſum impugnans tenetur optimè probare ſuam intentionem fol. 62. dec. 36. & ibi add. a

per Regreſſum non datur recuperatio poſſeſsionis, quæ conſiſtit in facto fol. 27. dec. 11.

Regreſſus cenſentur exceptuati in gratijs ad vacatura fol. 414. dec. 10.

Regreſſus datur ad ius, quo quis egreſſus eſt, fol. 27. dec. 11.

Regreſſus dicitur indulgentia fol. 31. dec. 13.

Regreſſus eſt conſumptus in prima vacatione, fol. 41. dec. 20.
Regreſſus eſt nullus, ſi ſuper eo à principio non fuit præſtitus conſenſus, etiam ſi poſtea tacitè, vel expreſsè fuerit præſtitus fol. 35. dec. 16.
Regreſſus eſt reſtitutio ad primum ius fol. 15. dec. 13.
Regreſſus eſt validus, etiam ſi in literis dicatur, quod præſtitus fuit conſenſus, & id conſtabat eſſe ante reformationem, in qua erat alteri reſeruata penſio; ſi tamen per inſtrumentum apparebat conſenſum præſtitum fuiſſe iuxta formam ſupplicationis & reformationis, fol. 34. dec. 15. amplia etiam ſi in reformatione diceretur, attento quod eſt res integra ibid.
Regreſſus eſt validus, licèt ſuper eo fuerit præſtitus conſenſus per procuratorem habentem mandatum ad cedendum iuri & liti, & cedēs ius & litem haberet taliter qualiter, fol. 33. dec. 14.
Regreſſus ex cauſa onerosa non dicitur, fol. 62. dec. 36. & ibi addit. a.
Regreſſus gratia poteſt acquiri abſenti, fol. 31. dec. 13.
Regreſſus impoſitus per ceſſum alicuius non habet effectum in reſignatione facta coram Papa in fauorem certæ perſonæ, etiam ſi reſignatarius acceperit poſſeſsionem de voluntate reſignantis fol. 61. dec. 36. amplia etiam ſi in reſignatione nō adſuerit clauſula, & non aliàs aliter, nec alio modo ibid.
Regreſſus non ſuſtinetur non dato aliquo titulo bono vel malo, fol. 62. dec. 36. & ibi add. a.
Regreſſus pēdet à futuro euentu, ideſt ſi habens regreſſum voluerit fol. 62. dec. 36.
in Regreſſu per clauſulam (quod vim habeat validæ & efficacis collationis abſque alia prouiſione) datur ius ad rem fol. 22. dec. 7.
Regreſſus per ceſſum debet fieri purè, & non in fauorem alterius in manibus Papæ, fol. 25. dec. 9. & ibi addit. b.
Regreſſus per ceſſum vel deceſſum eſt nullus, ſi præceſſerat alius regreſſus fol. 21. dec. 7. & fol. 25. dec. 10. amplia etiam ſi ſecundus regreſſus eſſet per deceſſum tantùm ibid. limita niſi primus regreſſus fuiſſet ſuſpenſus, vel niſi habens primum regreſſum conſenſerit ſecundo ibid.
Regreſſus per ceſſum vel deceſſum, ſeu quamuis aliam dimiſsionem vel amiſsionem verificatus in vno euentu non poteſt eo dimiſſo acceptari in alio fol. 40. dec. 20.
Regreſſus per ceſſum, vt valeat requiritur, quod fiat in manibus ordinarij, vel ſi coram Papa, quod fiat ſimpliciter, non in fauorem certæ perſonæ fol. 62. dec. 36.
Regreſſus primus ſi non fuit caſſatus, alius impo ni non poteſt fol. 19. dec. 5.
Regreſſus quando fit uullus fol. 25. deciſ. 9. & ibi addit. b.
Regreſſus reſeruatus, & cauſa reſignationis, & eſſet facta reſeruatio omnium, tam poſſeſsionis, quàm iuris, operatur quod reſignans recuperet primum locum, quem per regreſſum ſolùm non haberet fol. 27. dec. 11.
Regreſſus ſecundus eſt nullus, ſtante primo de defectu intentionis Papæ fol. 22. dec. 7. & ibi addit. a.
Regreſſus ſecundus non datur de ſtylo Curiæ, fol. 22. dec. 7. fallit niſi fuerit ſuſpenſus primus regreſſus, vel niſi conſenſerit primus, qui habet regreſſum ibid.
ad Regreſſus validitatem, neque de iure, neque per Regulas Cancellariæ, neque de ſtylo requiritur conſenſus ceſsionarij, fol. 31. deciſ. 13.
Regulares extra monaſteria degentes indiſtinctè ſubijciuntur ordinario fol. 196. dec. 1. & ibi addit. a.
Regularia regularibus, & ſecularia ſecularibus fol. 196. dec. 1. & ibi addit. a.
Reg. Cancellariæ derogatio ſi fiat, neceſſe eſt vt ad ſpeciem & in indiuiduo producatur fol. 299. dec. 13. & ibi addit. a.
Reg. Canc. in ſpecie eſt derogandum, niſi ſpecialis derogatio præceſſerit fol. 299. dec. 13. & ibi addit. a.
Regulæ Cancellariæ tantùm diſponunt, quod expectans non acceptet beneficium reſeruatum, vel affectum ex generali reſeruatione, fol. 144. dec. 9.
Reg. Clem. 7. reuocatoria expectatiuarum, conceſsionum, priuilegiorum & indultorum apoſtolicorum non comprehendit alternatiuas Epiſcopis quo ad 6. menſes conceſſas fol. 281 dec. 1.
Reg. de annali circa expreſsionem temporis poſſeſsionis dat formam ſubſtantialem, folio 113. dec. 17.
Reg. de annali de vocando ad iudicium poſſeſſore infra 6. menſes non eſt ſatisfactum per

ſolam productionem mandati per procuratorem poſſeſſoris, etiam ſi fuerit conſtitutus ſpecialiter ad eam cauſam, etiam poſtquam illa ſuerat commiſſa, & etiam ſi productio fuerit poſt decretam citationem; ſecus ſi aliqua citationis, etiam illegitima exequutio præceſſerit fol. 106. dec. 12.

Reg. de annali eſt facta in odium illorum, qui moleſtant annales poſſeſſores fol. 104. deciſ. 10. & ibi addit. a. præcipuè in odium impetrantium ibid. conſeruat poſſeſſorem cum titulo præcedente ibid. non habet locum in beneficijs iuriſpatronatus, ſi accedat conſenſus patronorum ibid. annullat geſta, etiam ſi non feratur ſententia, quando illa non eſt ſeruata ibid. illius tempus non currit, quando quis eſt impeditus agere facto aduerſarij ibid. habet ſymbolum cum ea de impetran. certo modo ibid. an extinguat litem, & quid requirat ibid.

Reg. de annali eſt odioſa fol. 366. dec. 5.

Reg. de annali habet locum in impetratione etiam ſubrogationis fol. 115. dec. 19.

Reg. de annali habet locum in prouiſione facta per Papam ad præſentationem patroni, ſiuè præcedat præſentatio, ſiuè ſubſequatur prouiſionem fol. 366. dec. 5.

Reg. de annali non habet locum in prouiſione certo modo à legato, vel ordinario impetrata fol. 367. dec. 5. & ibi addit. a.

Reg. de annali non ſuffragatur annali poſſeſſori, qui nunquam fuit citatus, dummodo beneficium fuerit litigioſum, quando ipſe fuit ingreſſus poſſeſsionem, vt puta quia antea fuerat litigioſum cum prædeceſſore, vel erat lis, quæ nec per ſententiã, vel mortem vtriuſque, nec per Papam fuit extincta, quia cum ſemper lis duret, beneficium dicitur inſectum, ad quemcunque vadat.

Reg. de annali non eſt ſatisfactum in expreſsione poſſeſſoris per æquipollens, fol. 113. deciſ. 17.

Reg. de conſenſu præſtando in expeditione literarum ſuper reſeruatione pẽſionis operatur, quod niſi fuerit præſtitus conſenſus non dicitur plenè reſeruata penſio, quia quo ad ſucceſſores requiritur expeditio literarum, fol. 49. dec. 26.

Reg. de conſenſibus pręſtandis in tranſlatione pẽſionis eſt exorbitans à iure cõi, & non procedit in caſu mixto fol. 61. dec. 35. & ibi add. a.

Reg. prædicta intendit denegare extenſionem conſenſus poſt 15. dies à die miſſæ ſupplicationis ad regiſtrum fol. 61. dec. 35. & ibi addit. a.

Reg. de extenden. conſenſibus infra 15. dies poſt datam ſupplicationis intelligitur de conſenſu præſtando in Cancellaria, vel Camera pro expeditione literarum, non de conſenſu perficiente reſignationem fol. 20. dec. 5.

Reg. de extenden. conſenſibus vult, quod in conſenſibus apponatur dies, quo ſupplicatio ad regiſtrum mittitur fol. 20. dec. 5. & ibi add. b.

Reg. de fraudibus obuiandis vtrum ſit locus, ſi fiat mutatio ſimul & ſemel in ead. ſupplicatione cum extenſione fol. 301. dec. 15. & ibi addit. a.

Reg. de infirmis habet locum etiam in beneficijs regularibus fol. 245. dec. 9. & ibi addit. b.

Reg. de menſibus ordinariorum remonet tantùm reſeruationes, & expectatiuas aliorum ordinariorum diſpoſitionem impedientes fol. 274 dec 29. & ibi addit. a.

Reg. de non iudicando iuxta formam ſupplicationis; ſed ſecundùm literarum expeditionem, non habet locum circa probationem literarum; ſed circa gratiæ canonizationem, fol. 299. dec. 13. & ibi addit. a.

Reg. de publicandis reſignationibus comprehẽdit Cardinales fol. 44. dec. 23. & ibi add. a.

Reg. de publican. eſt inuenta ad tollendas fraudes fol. 45. dec. 23. & ibi addit. b. & quomodo ſit intelligen. ibid. & qui ſit illius ſcopus ibid.

Reg. de publicandis non habet locum in permutatione fol. 45. dec. 23. & ibi addit. b.

Regulam de publicandis reſignationibus obijciens tenetur probare mortuum fuiſſe reſignantem in poſſeſsione beneficij fol. 45. dec. 23. & ibi addit. b. præſertim cum alter ſe aſſequutum poſſeſsionem oſtenderit ibid.

Reg. de publican. quando dicatur ſatisfactum, fol. 45. dec. 23. & ibi addit. b. & quando ſit illi locus ibid.

Reg. de reſeruatione beneficiorum cubiculariorum eſt intelligenda de cubicularijs veris, nõ de fictis, qui dicuntur extra muros, fol. 171.

Reg. prædicta modificat tantùm indultum Cardinalium propter inferiores collatores, & propter patronos, quibus non vult præiudicare per indultum fol. 248. dec. 12.

Reg. de reſeruatione omnium beneficiorum ad

quorum-

quorumcumque collationem, ſeù præſentationem pertinentium non ſe extendit ad indulta Cardinalium fol. 148. dec. 12. ſed ad beneficia, quæ in Diœceſibus Cardinalium ad collationem ſeu præſentationem inferiorum ſpectarent ibid.

Reg. reſeruationis beneficiorum eſt odioſa, fol. 171. dec. 2.

Reg. de ſubrogan. reſpicit etiam effectum æquipollentem ſubrogationi, & etiam effectum, & conatum fol. 149. dec. 3. & ibi addit. b. & eſt fauorabilis ibid. procedit in impetrationibus beneficiorum per priuationem ex quibuſuis nominibus & exceſſibus ibid. non intendit punire collitigantiam; ſed impetrationem beneficij viuentis ibid. comprehendit et caſũ mixtum ibid. habet decretũ irritans ibid. habet locum in gratia ſi neutri non ſolum obtenta cum gratia ſubrogationis; ſed etiam principaliter & de per ſe ibid. & quando non procedat ibid.

Reg. de triennali beneficium impeditur per appellationem extraiudicialem legitime intimatam ſubſequuta commiſsione cauſæ, folio 100. dec. 7. amplia etiam ſi appell. poſtea deſeratur ibid.

Reg. de triennali beneficium non impeditur ex controuerſia fructuum fol. 99. dec. 5. & ibi addit. b.

Reg. de triennali defendit pacificum poſſeſſorem contra Concilium Lateranen. fol. 239. dec. 2.

Reg. de triennali eſt ſcripta in perſonam, non in rem, ideo ſufficit quod perſona poſſederit pacificè fol. 97. dec. 3.

inter Reg. de triennali, & alleg. Lapi eſt magna differentia, vide in verbo alleg. Lapi.

Regu. de trienn. & alleg. Lapi requirunt pro principali extremo poſſeſsionem pacificè poſſeſſam fol. 152. dec. 4.

Reg. de triennali excipiens aliquos caſus habet locum in caſibus non exceptuatis fol. 99. dec. 5. & ibi addit. c.

Reg. de triennali excludit tantùm ſimoniace ingreſſum de beneficio in Curia vacante prouiſum fol. 99. dec. 5.

Reg. de triennali extenditur etiam ad male fidei poſſeſſorem fol. 99. dec. 5. & ibi addit. a. ſed cum titulo, & ſi titulo quis careat, non poteſt ea ſe iuuare ibid.

Reg. de triennali loquitur de pacifico poſſeſſore, conſiderando perſonam poſsidentis, non realitatem beneficij fol. 97. dec. 3.

Reg. de triennali non diſponit, quod poſſeſſor ſit pacificus; ſed quod poſſeſſor pacificè poſſedit, quaſi quod, & ſi fuerit lis inter alios, ſi tamen poſſeſſor nõ fuerit in lite, dicatur pacificè poſſidere fol. 107. dec. 13. & fol. 109. dec. 14.

Reg. de annali non eſt ſatisfactum, ſi tempus poſſeſsionis non eſt explicitè; ſed implicitè expreſſum fol. 113. dec. 17.

Reg. de triennali non extenditur ad alium, quàm ad primum poſſeſſorem fol. 111. dec. 15.

Reg. de triennali habet locum contra eum, qui iure ceſſo, contra quod non obſtabat dicta Reg. vti vult, imò etiam ſi vna cum iure ceſſo vult vti in confuſo etiam iure proprio, contra quod obſtabat reg. prædicta fol. 97. dec. 4.

Reg. de triennali habet locum in beneficijs commendatis fol. 112. dec. 16.

Reg. de triennali non habet locum in beneficio vacante in Curia fol. 99. dec. 5. & ibi add. b.

Reg. de triennali non habet locum in Hoſpitali fol. 115. dec. 18.

Reg. de triennali non habet locum in poſſeſsione ſpoliantis contra agentem ſpolio fol. 108. dec. 13. nec prodeſt prouiſo de beneficio litigioſo cum anteceſſore ibid.

Reg. de triennali non habet locum, quando agitur ſpolio fol. 108. dec. 13. nec habet locum durante litigio ibid.

de Reg. de triennali poteſt dare appellatus poſſeſſor, qui per triennium à die deſertionis appellationis manſit in pacifica poſſeſsione, fol. 101. dec. 8.

Reg. de triennali non poteſt vti qui non eſt pacificus poſſeſſor fol. 107. dec. 13.

Reg. de triennali quando ſit locus fol. 99. dec. 5. & ibi addit. b.

Reg. de triennali ſuffragatur illi, qui ius habuit ab illo, qui per triennium poſſedit, vide in verbo alleg. Lapi.

Reg. de triennali ſuffragatur prouiſo de beneficio litigioſo per ordinarium, non obſtante lite inter alios habita fol. 151. & 152. dec. 4.

Reg. de triennali tuetur illum poſſeſſorem, qui non expreſsit verùm valorem, etiam ſi in euentum nullitatis penſionis eſſet reſeruatus alteri regreſſus, & etiam ſi dictus poſſeſſor nõ perceptiſſet fructus, quia alteri erant reſeruati fol. 98. dec. 5.

Reg. de valore eſt contra ius, ſecundùm quod valor non exprimitur fol. 253. dec. 16.

Digitized by Google

I N D E X.

Reg. de valore eſt exorbitans, pœnalis, & odioſa, & ideo reſtringenda ad terminos, de quibus loquitur, ideſt ad fructus, qui propriè dicuntur fructus fol. 253. dec. 16.

Reg. de valore inuenta eſt propter annatas, fol. 253. dec. 16. & ibi addit. a.

Reg. de valore loquitur in beneficijs Eccleſiaſticis, non in cappellanijs fol. 253. dec. 16. & ibi addit. a.

Reg. de valore non habet locum in fructibus, qui dantur exiſtentibus neceſſariò in Ciuitate per decem menſes anni, etiam ſi nunquam intrent Eccleſiam; ſed tantùm in his, quæ in portatis libere habentur fol. 252. dec. 16.

Reg. de valore vti odioſa non eſt extendenda ad gratias Motu proprio fol. 253. dec. 16.

Reg. de veriſimili notitia an habeat locum in gratia ſubrogationis cum gratia ſi neutri impetrata fol. 275. dec. 30. & ibi addit. a.

Reg. de veriſimili notitia an procedat in ordinario, & in præſentatione fol. 275. dec. 30. & ibi addit. a.

Reg. de veriſimili notitia eſt exorbitans à iure, fol. 274. dec. 30.

Reg. de veriſimili notitia habet locum in ordinarijs fol. 274. dec. 30.

Reg. de veriſimili notitia loquitur in impetrationibus, & gratijs fol. 274. dec. 30. & ideo non debet extendi ad præſentationes ibid.

Reg. de veriſimili notitia non eſt extendenda ad caſum ignotum, aut non expreſſum fol. 275. dec. 30. & ibi addit. a.

Reg. de veriſimilimi notitia non habet locum in acceptationibus & prouiſionibus factis per exequutores vigore gratiarum apoſtolicarum, etiam ante notitiam vacationis fol. 275. dec. 30.

Reg. de veriſimili notitia non habet locum in præſentatione fol. 274. dec. 30.

Reg. de veriſimili notitia principalis cauſa eſt euitatio peccati fol. 274. dec. 30.

Reg. de veriſimili notitia quare inuenta ſit fol. 275. dec. 30. & ibi addit. a.

Reg. de veriſimili notitia quæ fuerit ratio finalis non eſt certum fol. 274. dec. 30.

Reg. de 24. qnibus caſibus non procedit fol. 299 dec. 13. & ibi addit. a.

Reg. expectatiuarum & eius decretum ſolùm faciunt & operantur ad vtilitatem expectantium fol. 292. dec. 9.

Reg. imputari, de reg. iuris in ſexto intellectus, fol. 278. deciſ. 32.

Reg. innouatoria extrauag. ad regimen, an habeat tale decretum, ita vt inficiet titulum & poſſeſsionem fol. 265. dec. 23. & ibi add. a.

Reg. irritans omnes expeditiones ſub titulo familiaritatis, intelligitur de ficta, non de vera familiaritate fol. 6. dec. 2.

Reg. modificatoria indultorum Cardinalium quid operetur fol. 271. dec. 27. & ibi add. c.

Reg. modificatoria indultorum Cardinalium, quomodo ſit intelligenda quoad Cardinales, qui per 6. menſes fuerunt abſentes à Curia fol. 271. dec. 27. & ibi addit. c.

Reg. modificatoria indultorum Cardinalium, quomodo ſit intelligenda quo ad præſentationem collatorum fol. 271. dec. 27. & ibi add. c.

Reg. modificatoria indultorum Cardinalium, videlicèt, quod ſub eorum indultis non comprehendantur beneficia, quæ ſpectant ad ſolum eorum inſtitutionem, quomodo intelligatur fol. 271. dec. 27.

quo ad Regulam paria ſunt aliquid caſſari per viam decreti, vel per viam declarationis fol. 56. dec. 32.

Reg. non allegata allegabo, & non probata probabo procedit, tàm in ſecunda, quàm in tertia inſtantia fol. 203. dec. 5.

Reg. Pauli iij. declaratoria reg. de publican. non habet locum in reſignatione, in qua præſtatur conſenſus poſt obitum reſignantis fol. 45. deciſ. 23. & ibi addit. b.

Reg. Pauli iij. de menſibus reſeruatis, qua cauetur, quod in conceſsionibus, quæ fiunt de beneficij vacantibus etiam Motu proprio, fiat mentio menſis, quo vacauit beneficium, habet locum etiam in noua prouiſione fol. 285. dec. 4.

Reg. Pauli iij. reuocans omnes facultates conceſſas, etiam ius nominandi, & præſentandi ad beneficia quibuſcunque perſonis etiam cuiuſcunque dignitatis, aut conditionis, non comprehendit gratiam per eius anteceſſorem factam de nominando & præſentando ad beneficia vacantia, in quibus conceditur iuſpatronatus, ac ſi eſſet ex fundatione & dotatione fol. 375. dec. 11.

Reg. Pauli iij. reuocatoria facultatum conceſſarum &c. eſt facta per viam legis, & ideo continet non includenda, fol. 376. dec. 11. Declara tamen, quod non includit iuſpatronatus ibid.

Reg.

Reg. Pauli iij. reuocatoria omnium gratiarum non comprehendit beneficia vacantia ante illius æditionem,ſeù promulgationem fol. 283 dec. 2. maximè ſi de eis iam erat prouiſum ibid.

Reg. quæ dat quatuor menſes ordinarijs,eſt realis, non perſonalis fol. 273. dec. 29.

Reg. quod prouiſio Motu proprio, vel per fiat præferatur prouiſioni ad inſtantiam, procedit quando vtraq; eſt in ſpecie, ſecus quando prima eſt generalis,altera in ſpecie, fol. 20. deciſ. 6.

Reg. reſeruationis octo menſium an habeat locū contra Papale priuilegium de præſentando in vim patronatus fol. 250. dec. 13. & ibi addit. a. & fol. 271. dec. 27. & ibi addit. a.

Reg. reſeruationis octo menſium obſtat optioni fol. 271. dec. 27.

Reg. reſeruatiua octo menſium an habeat locum tempore expectatiuarum, vbi nulli fuere expectantes fol. 250. dec. 13. & ibi addit. a. & fol. 271. dec. 27. & ibi addit. a.

Reg. reſeruatiua octo menſium. tollitur per reg. expectatiuam, ſtante eo, quod ſint fulminati proceſſus fol. 250. dec. 13. & ibi add.a.

Reg. reſeruatoria octo menſium ad quem finem in expectatiuis ſit facta, fol. 250. dec. 13. & ibi addit. a.

Reg. reſeruatoria octo menſium expirat mortuo Papa fol. 250. dec. 13. & ibi addit. a.

Reg. reuocatoria eſt odioſa fol. 281. dec. 1.

Reg. reuocatoria facultatis expreſsè inſicit factas collationes fol. 284. dec. 2. & ibi add. a.

Reg. reuocatoria facultatum ad quod inuenta fol. 299. dec. 13. & ibi addit. b.

Reg. reuocatoria facultatum, & priuilegiorum cōceſſorum de diſponen. de beneficijs vacan. in octo menſibus, eſt quoddam impedimētum contra ius commune, quod tollitur per indultum ſeù alternatiuam fol. 299. dec. 13. & ibi addit. a.

Reg. reuocatoria facultatum, & priuilegiorum conceſſorum de diſponen. de beneficijs vacantibus in octo menſibus non comprehendit facultates conferendi beneficia de iurepatronatus laicorum fol. 299. dec. 13.

Reg. reuocatoria facultatum nominandi, an quoque reuocet ius preſentandi ex priuilegio conceſſum fol. 299. dec. 13. & ibi add. b.

Reg. reuocatoria facultatum Nuntijs Apoſtolicis conceſſarum habens verba generalia quid operetur fol. 299. dec. 13. & ibi add.b.

Reg. reuocatoria facultatum, ſi ſit generalis,cōprehendit Cardinales fol. 2. dec. 2. & ibi addit. a. amplia vt comprehendat reualidationem, & facultates à Prædeceſſoribus conceſſas ibid. & annullat totam gratiam ibid. & ad quid ſit inuenta ibid.

ſub Reg. reuocatoria indultorum ordinarijs cōceſſorum non comprehenduntur alternatiuæ Epiſcopis datæ fol. 283. dec. 1. & ibi add.b.

Reg. reuocatoria indultorum ordinarijs conceſſorum triplici membro diſtinguitur, limitat & coarctat facultates ordinariorum etiam Cardinalium fol. 283. dec. 1. & ibi add.a.

Reg. reuocatoria vnionum habet locum in Canonicatibus & præbendis ad nutum amouibilibus fol. 1. dec. 2. limita vt ibid. in add. a.

Reg. prædicta etiam ſi non ſit expreſſa, quando habeatur pro expreſſa fol. 2. dec. 2. & ibi addit. a.

Reg. prædicta non comprehendit erectionem certæ Eccleſiæ in collegiatam, fol. 2. dec. 2. & ibi addit. a.

Reg. prædicta ſi habet clauſulam (exceptis his, quæ per ordinarios fieri poſſunt) non reuocat vnionem factam dignitatis in illius erectione fol. 2. dec. 2. & ibi addit. a.

Religioſi Ordinis S. Io. Hieroſolymitan. emittunt & profitentur tria vota, & ſunt veri Religioſi, & ſe, ſuaq; dedicant Deo fol. 104. dec. 20. & tenentur ſtare obedientiæ & diſpoſitioni Superioris ibid. non poſſunt tenere propriū ibid. poſſunt amoueri à Præceptorijs ad nutum Magni Magiſtri ibid. nec poteſt ſibi quidquam concedi in perpetuum ibid. non habent velle, nec nolle, quia totum dependet à voluntate Magni Magiſtri ibid. non ſunt fæudi capaces ibid. & nihil habere poſſunt ibid.

Remedium Canonis reintegranda eſt perpetuū, & impræſcriptibile fol. 137. dec. 18.

Remedium Canonis reintegrandę competit ſingulari ſucceſſori fol. 117. dec. 3.

Remedium cap. Odoardus de ſolut. & cap. peruenit de fideiuſ. non datur contra exequutoriales in ſpolio fol. 342. dec. 1.

Remedium cap. Odoardus de ſolut. & cap. peruenit de fideiuſ. non datur illi, qui tot vijs & ſubterfugijs negauit debitum fol. 342. dec. 1.

Remedium. cap. peruenit de fideiuſſoribus non habet locum in clerico, qui habet bona vendibilia fol. 340. dec. 1.

Remiſſoria debet dari ad probandum cedentem bonis habere bona fol. 344. dec. 2.

Remiſſoria in prima inſtantia ſolet dari in cauſis matrimonialibus, ſpiritualibus, & corporalibus fol. 173. dec. 5.

Remiſſoria non datur in prima inſtantia cum retardatione expeditionis cauſæ, vbi ſummaria probatio requiritur fol. 174. dec. 5. & ibi addit. a.

Remiſſoria nõ datur quando materia ſuper qua petitur non eſt releuans fol. 174. dec. 5. & ibi etiam addit. c.

Remiſſoria non denegatur reſignatario, qui fuit condemnatus ad reſtitutionem beneficij reſignanti, ſi vult probare beneficium fuiſſe ab eo reſignatum, ita vt non teneatur illud reſtituere; ſecus vt non teneatur ad reſtitutionẽ fructuum, ſi ſunt pęnes ipſum, vel ad illorum intereſſe, ſi ſunt pęnes ſecundùm reſignatarium, quia tunc denegetur fol. 47. dec. 25.

de Remiſſoria vide fol. 47. dec. 25. & ibi addit. d. & fol. 67. dec. 1. & ibi addit. a. & fol. 71. dec. 3. & ibi addit. a.

Renuntiatio eſt iuris proprij ſpontanea refutatio fol. 27. dec. 11.

Renuntiatio metu facta eſt nulla fol. 17. dec. 3.

Renuntiatio metu facta tenet; ſed officio Iudicis venit reſcindenda fol. 17. dec. 3. & ibi addit. b. amplia etiam in metu reuerentiali, etiã paterno, etiam in ingreſſu Religionis & illius profeſsione: niſi purgetur diutina manſione in Monaſterio ibid.

Repugnantia eod. tempore per agentem induci poſſet, ſucceſsiuè tamen ceſſat fol. 105. deciſ. 11.

Reputatio communis multum operatur fol. 216. dec. 6.

Requiſitio vnica non trina inter partes ſufficit, fol. 329. dec. 15. & ibi addit. a. limita niſi in caſibus expreſsis ibid.

Rei iudicatæ quis renũtiare videtur, ſi poſt eam, de eius cõſenſu etiam tacito nulla ſtante proteſtatione teſtes examinati, vel alij actus facti in præiudicium prædictæ rei iudicatæ fuerint fol. 214. dec. 4.

poſt Rem iudicatam nulla exceptio eſt proponenda fol. 75. dec. 3. limita, vt procedat quãdo illa caret vitio nullitatis: ſecus ſi ſit nulla ibid. & maximè quando exceptio concordiæ orta eſt ex lite, quia tunc poteſt opponi ibid. limita niſi orta eſſet ante rem iudicatam ibid.

Reſcripti forma eſt obſeruanda fol. 177. dec. 7.

Reſcriptum ex non vſu per annum perditur fol. 39. dec. 19. & ibi addit. a.

Reſeruatio alia generalis alia ſpecialis, & quando æquiperatæ ſint fol. 250. dec. 13. & ibi addit. b. & fol. 245. dec. 9. & ibi addit. b.

Reſeruatio beneficii tollit poſſeſsionem, & detentionem, vt non poſsit agi ſuper ſpolio fol. 110. dec. 15.

Reſeruatio eſt odioſa & reſtringibilis, fol. 28. dec. 11. & ibi addit. a. & fol. 244. dec. 9.

Reſeruatio generalis beneficiorum, quæ ſolent excipi in alternatiuis Epiſcoporum, non intelligitur de reſeruatione generali regulæ: ſed de alia fol. 249. dec. 13.

Reſeruatio generalis habet vim conſtitutionis, & legis fol. 245. dec. 9. & ibi addit. b.

Reſeruatio generalis non comprehendit beneficia iuriſpatronatus laicorum ex fundatione fol. 28. dec. 11. & ibi addit. a. ſecus ſi ex priuilegio ibid.

Reſeruatio generalis non tollit ſpecialia priuilegia fol. 250. dec. 13. & ibi addit. b.

Reſeruatio generalis produci poteſt in poſſeſſorio ſuſpenſo petitorio in cauſa beneficiali cõtra ordinarium fol. 245. dec. 9. & ibi add. b.

Reſeruatio intelligitur ad tempus octo mẽſium à reſeruatione inductum, fol. 28. dec. 11. & ibi addit. a.

Reſeruatio ius competens conſeruat, non autem ampliat, vel de nouo dat fol. 28. dec. 11. & ibi addit. a.

Reſeruatio ligat poteſtatem inferiorum circa beneficia reſeruata fol. 28. dec. 11. & ibi addit. a.

pro Reſeruatione regreſſus, & fructuum ſoluitur in Dataria medietas fructuum fol. 25. dec. 9. & ibi addit. b.

Reſeruationes in corpore iuris clauſæ quot ſint fol. 245. dec. 9. & ibi addit. b.

in materia Reſeruationis beneficiorum, quod aliquis fuerit cubicularius ex nominatione, & reputatione coniuncta cum quaſi poſſeſsione non probatur fol. 171. dec. 2.

Reſeruatoria clauſula firmat ius in aliis fol. 28. dec. 11. & ibi add. a.

Reſignans abdicat à ſe tam poſseſsionem ciuilẽ, quàm naturalem, non autem detentationem, niſi ſit abſens à loco beneficii fol. 15. dec. 1.

Reſignans amittit omne ius, etiam quod non reſignaret ſecundùm formam aliàs requiſitam, quan-

quando omnino tenetur reſignare fol. 16. dec. 1. & ibi addit. a.
Reſignans an amittat ius beneficij non ſequutis, illis conditionibus, quibus reſignauit fol. 16. dec. 2. & ibi addit. a.
Reſignans ante præſtitum conſenſum poteſt retrocedere fol. 393. dec. 4.
Reſignans beneficium abdicat à ſe ciuilem & naturalem poſſeſsionem fol. 316. dec. 6. non tamen detentationem ibid.
Reſignans beneficium, quod eſt de iurepatronatus laicorum, in fauorem certæ perſonæ ſine conſenſu patronorum, & ſine legitima derogatione iuriſpatronatus, non abdicat ius à ſe fol. 61. dec. 36. quia reſignatio non tenuit, ibid.
Reſignans beneficium ſi poſt præſtitum hinc inde conſenſum tam ſuper reſignatione, quàm ſuper reſeruatione fructuum, & regreſſus inuenerit reſeruationem nullam, ex eo quod antea alteri erat facta reſeruatio regreſſus, ſi poſtea mediante eius procuratore commiſerit cauſam contra reſignatarium petens mitti in poſſeſsionem beneficij, monitoriumq; fuerit contra reſignatarium exequutum, licèt ab eo fuerit appellatum, & commiſſa cauſa appellationis: & licèt reſignatio prædicta fuiſſet reualidata, quia primus reſeruatarius illi cōſenſerat, dicitur mutaſſe voluntatem, ita quod nolit amplius reſignare fol. 18. dec. 4.
Reſignans beneficium, ſuper quo eſt conſtituta pēſio, tenetur ad illius ſolutionem vſque probauerit reſignatarium acceptaſſe reſignationem fol. 326. dec. 14.
Reſignans canonicatum, ſi illi canonicatui competeret iuſpatronatus, vel ius eligendi, poſſet ratione poſſeſsionis ſibi reſeruatæ actus huiuſmodi exercere fol. 27. dec. 11.
Reſignans in fauorem certæ perſonæ hoc agit, quod quæratur beneficium reſignatario, & aliter non intendit ius à ſe abdicare, fol. 61. dec. 36. amplia etiam ſi non reſignauerit cum clauſula, & non aliàs aliter, nec alio modo, ibid.
Reſignans in manibus ordinarij omne ius amittit fol. 16. dec. 1. & ibi addit. a.
Reſignans licèt non reſideat, attamen poſsidet, quo ad alios effectus poſſeſsionis, puta circa poſſeſsionem fructuum, & alios effectus fol. 27. dec. 11.
Reſignans non abdicat à ſe ius quando reſignatarius reſignationem non acceptauit fol. 16. dec. 2. & ibi add. a.
Reſignans non eſt obligatus ad penſionem fol. 15 dec. 1.
Reſignans non tenetur ad ſolutionem penſionis, ſi reſignatarius poſsidet, & percipit fructus, etiam quod reſignatio ſit nulla, fol. 53. deciſ. 30.
Reſignans tenetur ſoluere penſionem quouſque reſignatarius acceptauerit reſignationem fol. 16. dec. 2.
Reſignantem beneficium negans viuere tempore reſignationis non transfert onus probandi in reſignatarium fol. 41. dec. 21.
à Reſignante quando ius ſit abdicatum, vide fol. 370. dec. 8. & ibi add. a.
in Reſignante ſimoniaco ius beneficij reſignati remanet fol. 393. dec. 4.
in Reſignantis vita ſe fundans illam probare tenetur fol. 41. dec. 21.
Reſignatarius dicitur pacificus poſſeſſor, etiam ſi tempore reſignationis reſignans commiſerit cauſam contra tertium ſuper poſſeſſorio, ſi tamen ipſe pacificam adeptus eſt poſſeſsionem & nunquam ad cauſam venerat, fol. 96. deciſ. 3.
Reſignatarius moroſus circa legem conductionis non facit locum regreſſui fol. 57. dec. 33. & 34.
Reſignatarius non impleta conditione habetur pro intruſo fol. 16. dec. 2. & ibi add. a.
Reſignatarius, qui ante litem motam à reſignante contra alium ſuper beneficio reſignato habuit ius vigore reſignationis, poteſt capere poſſeſsionem etiam inuito reſignante, in vim ſuæ prouiſionis, & geſta per reſignantem in lite non impediunt apprehenſionem poſſeſsionis fol. 151. dec. 4.
Reſignatarius ſi ead. die, qua ſit facta ſibi reſignatio eod. loco, & loco loci, coram eiſd. Notario & teſtibus conſtituat procuratorem ad conſentiendum recuſationem regreſſus & penſionis facit mandatum correſpectiuum, fol. 394. dec. 4. & ibi addit. a.
Reſignatio beneficij acceptati, etiam quod non ſit publicata poſſeſsio valet, & aufert ius à reſignante fol. 327. dec. 14. & ibi add. a.
Reſignatio beneficium cum reſeruatione fructuum, & regreſſus per ceſſum vel deceſſum valet, & ſi adfuiſſet antea alius regreſſus ad fauorem alterius per deceſſum tantum, cui

reſignans antea præſtiterat conſenſum; non obſtante, quod idem reſignans poſtea procurauerit caſſationem dictæ reſignationis cum reſeruatione fol. 24. dec. 7. in contrarium eſt dec. 12. fol. 28.

Reſignatio beneficij cum reſeruatione regreſſus & fructuum, etiam inualida ſtante anteriori reſeruatione regreſſus, ſi fuerit etiam ad inſtantiam reſignantis ſpecialiter confirmata præfertur alteri reſeruationi etiam priori, & Motu proprio generaliter tranſlatæ, fol. 20. dec. 6.

Reſignatio beneficij eſt ſimoniaca, ſi poſt reſignationem pro præſtatione conſenſus, ſiuè ante ſiuè poſt aliquid datur vel promittitur, fol. 393. dec. 4.

Reſignatio beneficij facta cum reſeruatione penſionis liberę & exemptæ, licèt in mãdato procuratoris ad reſignandum non adeſſent illa verba liberæ & exemptæ, valet fol. 46. dec. 25. & ſi reſignatarius curauit corrigi bullam quo ad verba prædicta, poteſt reſignans contra eum agere ſpolio pro recuperatione beneficij, ex quo poſtea reſignatio non tenet, quia reſignans non reſignaſſet, niſi penſio eſſet libera ibid. & ſi reſignatarius reſignauerit illud, non tenetur ad illius reſtitutionem: tenebitur bene ad fructus, ſi ſint pęnes ipſum, ſi verò pęnes ſecundùm reſignatarium tenebitur ad intereſſe ibid.

Reſignatio beneficii iuriſpatronatus ſine conſenſu patroni valet fol. 367. dec. 6.

Reſignatio beneficii non abdicat ius à reſignante quouſque reſignatio non ſit admiſſa fol. 43. dec. 22.

Reſignatio beneficii ſine Papa fieri non poteſt, fol. 310. dec. 2.

Reſignatio beneficiorum cum reſeruatione penſionis coram Epiſcopo fieri non poteſt, folio 49. dec. 26.

Reſignatio conditionalis dicitur, quando non fuit à reſignatario ratificata fol. 16. dec. 2.

Reſignatio conditionalis iure proprio reſignantem non priuat fol. 16. dec. 2.

Reſignatio etiam ſi à principio teneat, & quæratur etiam ius reſignatario, cum tamen veniat reſoluenda, & non debeat durare, habetur ac ſi ius non eſſet quæſitum, fol. 61. dec. 36. quia non eſt ſatisfactũ voluntati reſignantis, qui hoc egit, vt perpetuò quæratur beneficium reſignatario ibid.

Reſignatio & reſeruatio ſunt inualidę ſtante altero regreſſu fol. 78. dec. 3.

Reſignatio & retroceſsio cum pactis intercedentibus eod. die, & loco factis, an arguant ſimoniacum contractum fol. 398. dec. 8. & ibi addit. a.

Reſignatio facta ad fauorem alicuius cum clauſula, & non aliàs, aliter, nec alio modo, etiam ſi nomine reſignatarii, abſque tamen illius iuſſu, & mandato fuerit capta poſſeſsio non abdicat à reſignante poſſeſsionem, fol. 16. decíſ. 2.

Reſignatio facta à procuratore, qui habebat duo mandata eod. anno, menſe, die, loco, teſtibus, & Notario, vnum ad permutandum cum reſeruatione penſionis & regreſſus, alterum verò ad reſignandum ſimpliciter, non valet, ſicuti neutrum dictorum mandatorum valet, fol. 77. dec. 2.

Reſignatio facta in manibus Vicarii Generalis Epiſcopi, ipſo Epiſcopo mutuo per 16. dies ante reſignationem, valet, non conſtito quod obitus Epiſcopi peruenerit ad Vicarii notitiam, licèt ad eius notitiam peruenire potuerit fol. 52. dec. 29.

Reſignatio facta in vim mandatorum correſpectiuorum ead. die factorum dicitur ſimoniaca fol. 392. dec. 3. & ibi add. b.

Reſignatio facta patrono ſpreto eſt nulla, etiam ſi infra quadrimeſtre ab eo non contradicatur fol. 371. dec. 8. & ibi add. b.

Reſignatio facta videtur per conſenſum poſſeſſoris conſentientis coadiutorię fol. 414. dec. 10. declara procedere quando conſenſus eſt, quod prouideatur alteri de beneficio ſtatim, ſimpliciter perfectè, & irreuocabiliter ibid. ſecus ſi conſenſus futurę ſucceſsioni, vt in coadiutoria, quia conſentit poſt mortem ipſius, non autem eo viuente, quia tunc non poteſt inducere reſignationem ibid.

Reſignatio in confidentia & conualeſcentia, ſub ſpecie pactorum arguat ſimoniam fol. 394. dec. 4. & ibi add. a.

Reſignatio in fauorem certæ perſonæ eſt conditionalis, idest dùm tamen reſignatario ius irreuocabiliter, & cum effectu acquiratur fol. 369. dec. 8.

Reſignatio in fauorem certæ perſonę habet in ſe conditionem tacitam, quæ requirit, quod purificetur fol. 61. dec. 36.

Reſignatio in fauorem certæ perſonę non autem ſimpli-

ſimpliciter videtur ſimoniaca fol. 370. dec. 8. & ibi addit. b.
Reſignatio in fauorem certæ perſonæ ſi fiat, nunquam intrat regreſſus propter ceſſum fol. 370 dec. 8. & ibi addit. a.
Reſignatio licèt ſit nulla, ſi tamen reſignatarius poſſidet, & percipit fructus, reſignans excuſatur à ſolutione penſionis fol. 53. dec. 3.
in Reſignatione beneficij debet præcedere ſententia priuatoria iuris ordine ſeruato fol. 43. dec. 22. fallit quando reſignans non mutauit voluntatem, & prouiſio fuit facta à Papa ibid.
in Reſignatione beneficij non abdicatur ius à reſignante niſi adimpleta conditione, fol. 310. dec. 2.
in Reſignatione beneficij requiritur intimatio iuxta Clem. 1. de renunr. fol. 77. dec. 2.
ſicut in Reſignatione beneficij ſub conditione non abdicatur à reſignante beneficium niſi impleta conditione, ita in caſſante penſione ſub conditione non abdicatur à caſſante penſio niſi adimpleta conditione fol. 310. dec. 2.
Reſignationem admittere quis poſſit fol. 44. deciſ. 22. & ibi add. b. & fol. 367. dec. 6. & ibi addit. b.
per Reſignationem amittitur ciuilis & naturalis poſſeſsio, fol. 202. dec. 4. limita non procedere quo ad poſſeſsionem facti, & quo ad detentionem ibid. intellige hoc vltimum in reſignante poſsidente per alios ibid. & ſecundùm dictum amplia procedere, etiam in ceſſione libera non coacta ibid.
Reſignationes & permutationes non valere ſine conſenſu patroni intelligitur illis reclamantibus fol. 371. dec. 8. & ibi add. d.
Reſignationes factæ vigore facultatum, quæ poſtea caſſatæ fuerunt, cenſentur pariter irritæ, & caſſatæ fol. 55. dec. 32. ſi fuerit dictum, quod caſſantur omnia prætextu earum hactenus geſta, & in re ſequuta quæcunque ibid.
Reſignationes lex poteſt facere nullas, ac ſi minimè factæ fuiſſent fol. 56. dec. 32.
Reſignatio non eſt ſimoniaca, ſi eadem die, qua fuit reſignatum beneficium, apparet védicum aliquid fuiſſe reſignanti à reſignatario, folio 392. dec. 3.
in Reſignationibus iiſdem regulis proceditur, quibus reſignatio beneficij cum reſeruatione fol. 265. dec. 25. & ibi addit. d.
Reſignationis conſenſus ſi non fuerit in tempore extenſus, ipſe & reſignatio ſunt nullius momenti fol. 393. dec. 4.
Reſignatio nuda ſine acceptatione reſignatarij, vel acceptatione poſſeſsionis, non abdicat ius à reſignante fol. 327. dec. 14. & ibi add. a.
Reſignatio nulla vel non bona non abdicat ius à reſignante fol. 370. dec. 8. & ibi addit. a. amplia primo, etiam ſi ſit ſubreptitia ibid. amplia ſecundo, etiam ſi ſit ſimoniaca ibid.
Reſignatio quando dicatur facta in fauorem certæ perſonæ, fol. 370. dec. 8. & ibi add. b.
Reſignatio quando naturaliter & ciuiliter in reſignatarium tranſeat, fol. 44. dec. 22. & ibi addit. a.
Reſignatio quomodo dicatur valida fol. 367. deciſ. 6. & ibi addit. a.
Reſignatio ſi ſit facta longo ante tempore, quàm fiat reſeruatio, non præſupponit pacta, quæ ſimoniam inducant fol. 394. dec. 4. & ibi addit. a.
Reſignatio vt non videatur ſimoniaca, debet fieri liberè in manibus ordinarij, vel eius Vicarij fol. 370. dec. 8. & ibi add. b.
Res inter alios acta tertio non præiudicat, folio 218. dec. 8.
Res litigioſa non poteſt alienari abſque nouo iudicio fol. 212. dec. 1. ſi ad tertium poſſeſſorem peruenerit, poteſt pro ea exequi ſententia lata contra prædeceſſorem illius ibid.
Reſtitutio ad opponendum in ſecunda & tertia inſtantia exceptionem (dolo facis) eſt danda, etiam maiori fol. 204. dec. 5.
Reſtitutio datur aduerſus ſententiam etiam in rem iudicatam, ſi apparet procuratorem per dolum omiſiſſe cauſam defendere & appellare, fol. 223. dec. 2. aliàs parendum eſt rei iudicatæ, ibid.
Reſtitutio datur ex capite ignorantiæ aduerſus præſcriptionem, etiam contra Eccleſiam fol. 84. dec. 1. amplia etiam in hęrede poſt 40. annos ibid. in add. a. amplia etiam poſt centum annos in Eccleſia probata ignorantia plenè ibid. in add. a.
Reſtitutio facta cum verbis prægnantibus extendicur ad alienata fol. 124. dec. 6.
Reſtitutio in integrum impedit exequutionem, quando ceſſat præſumptio calumniæ, fol. 84. dec. 2.
Reſtitutio in ſpolio impeditur ex defectu tituli colorati, vel poſſeſsionis infectæ, fol. 133. dec. 13.

in Reſtitutione ad primum ius non eſt neceſſarius nuncius, vel procurator fol. 15. dec. 13.
de Reſtitutione in integrum competente infirmo vide fol. 223. dec. 2. & ibi add. b.
Reſtitutionem poſſeſsionis petens debet habere titulum ſuæ poſſeſsionis, alias non poteſt dici poſſeſsio fol. 140. dec. 20. Declara quod ſatis eſt, quod quando alius intrat poſſeſsionem, poſsideat etiam ſine titulo fol. 140. decıſ. 20.
Reſtitutio nunquam extenditur ad ea, quæ ſunt facti fol. 121. dec. 5. puta ad poſſeſsionem, niſi alius actus poſſeſsionis ſequatur ibid.
Reſtitutio Principis comprehēdit caſum, etiam quando per priuationem præcedentem tertio eſſet prouiſum, & talis prouiſus poſſeſsionem cœperit fol. 124. dec. 6.
Reſtitutio, quæ fit ob bonū publicum, & pacis, extenditur ad alienata in tertium fol. 124. deciſ. 6.
Reſtitutio ſpolij debet fieri ad ſtatum, in quo ſpoliatus erat tempore ſpolij fol. 128. dec. 8. & ibi etiam addit. b.
Retrotractio non fit niſi adſit æquitas, fol. 260. dec. 21. & ibi add. c. & maximè æquitas in qua fundatur ibid.
Retrotractio non fit niſi per tranſlationem, folio 260. dec. 21. & ibi add. c.
Retrotractio non habet locum in vltimis voluntatibus fol. 260. dec. 21. & ibi addit. c.
Retrotractio non poteſt fieri in beneficio in præiudicium iuris medio tempore alteri quæſiti, fol. 260. dec. 11. & ibi addit. c.
Retrotractio non poteſt fieri obſtāte muro, ideſt actu aliquo in contrarium fol. 260. dec. 21.
Reuerſus iure poſt liminij reſtituitur in priſtinum ſtatum, ac ſi nihil amiſiſſet, ad poſſeſsionem tamen non cenſetur reſtitutus, fol. 121. dec. 5.
Reuocatio dicitur facta in totum, ſi habet verba generalia fol. 408. dec. 5.
Reuocatio facta per viam legis cum clauſula derogatoria non tollit præcedentes diſpoſitiones habentes clauſulas derogatorias, niſi adſit clauſula, etiam ſi de illis eſſet facien. expreſſa mentio, vel clauſula quorum tenores, fol. 284. dec. 2. & ibi add. a.
Reuocatio generalis gratiarum facta per Papam non cenſetur ab eo ignorata, fol. 407. deciſ. 4.
Reuocatio generalis procuratorum tacita non extenditur niſi ad ſpecies expreſsi ſimiles fol. 37. dec. 17. & ibi addit. a.
Reuocatio mandati ad reſignandum in fauorem certæ perſonæ, vel cum reſeruatione penſionis, vel ſimpliciter, ſufficit quod fuerit intimata reſignatario, nec requiritur quod intimetur procuratori, vel in Cancellaria, aut in Camera, fol. 48. dec. 36. & fol. 49. dec. 37.
Reuocatio mandati quomodo ſit intimanda pro curatori fol. 37. dec. 17. & ibi addit. a.
Reuocatio procuratoris valet, etiam ſi quis ſit conſtitutus cum iuramento de non reuocando fol. 51. dec. 38.
Reuocatio procuratoris, vide mandati, & permutatione.
Reus in ſua exceptione eſt actor, fol. 178. deciſ. 9.
Reus non citatus; ſed veniens ad cauſam vigore commiſsionis actoris haben. clauſulam contra omnes ſua intereſſe putantes, ſi per audientiam contradictarum obtinuit ſentētiam contra actorem, rectè & ritè egit, & ſententia ſuſtinetur fol. 141. dec. 1.
Reus quando eſt diuerſi fori non tenetur ire ad domum creditoris, fol. 328. deciſ. 15. & ibi add. b.
Romana emphiteoſis, de anno 1535. allegatur fol. 328. dec. 15.
Rom. conſ. 361. verſ. præterea, vbi dicit, quod ad materiam collationis attenditur locus, vbi ſitum eſt beneficium, non locus, vbi eſt perſona, ad quam ſpectat collatio, reprobatur fol. 238. dec. 3.
Rom. conſ. 367. col. pen. quod feudum ſit francum ex eo, quod nullum ſeruitium præſtatur, reprobatur fol. 335. dec. 5.
Rom. conſ. 433. dùm tenet, quod ius, quod quæritur per acceptationem, & prouiſionem ſit conditionale, reprobatur fol. 278. deciſ. 33.
Rom. conſ. 465. approbatur fol. 366. dec. 5.
Rom. conſ. 498. reprobatur fol. 45. dec. 23.
Rota æquitatem ſequitur fol. 402. dec. 4.
Rota conſueuit prouiſum à Vicario ſpoliatum reſtituere, etiam non docto de poteſtate conferendi fol. 65. dec. 3.
Rota diſſenſit à Parco Abbreuiatorum fol. 191. dec. 4.
Rotæ mos eſt, quod quando inclinat, quod ſi teſtes examinabuntur, nullam fidem faciunt, & mandat

mandat examinari, & poni ad partem, folio 180. dec. 2.
Rota non conſueuit ſtare prouiſionibus Legatorum, & aliorum priuilegiatorum factis ſine teſtibus in concurſu prouiſi Apoſtolici, fol. 69. dec. 2.
Rota non ſtat ſententijs extra Rotam latis non viſis proceſsibus fol. 181. dec. 3. niſi ſunt iuſtificata omnia in proceſſu Ciuili ibid. add. a.
Rota nunquam conſueuit exequi non viſis proceſsibus fol. 221. dec. 11. ratio eſt, quia eſſet quædam indirecta exequutio ibid. & ibi etiam addit. b.
in Rota Romana lis non finitur niſi per ſententiam fol. 150. dec. 7.
Rotulus non probat, qui ſint verè familiares Papæ fol. 171.

S

Salamantin. contra Antonium de Palenkuela allegatur Deciſio fol. 254. dec. 17.
Salarium debetur officio Iudicis fol. 66. dec. 4.
Salarium non conuentum debetur ab Epiſcopo eius Vicario ex æquitate, & officio Iudicis, fol. 66. dec. 4. amplia vt debeatur, etiam ſi ſeruiuerit ſuo prædeceſſori ibid. declara in immediato, ſecus in mediato ibid.
Salarium non conuentum non debetur, etiam ſi eius, cui præſtita ſunt ſeruitia, prædeceſſores eſſent ſoliti ſoluere, fol. 66. dec. 4. & ibi addit. b.
Salarium non conuentum de iure communi non debetur fol. 66. dec. 4. & ibi addit. b.
Sarnen. in Reg. de Annali q. 27. approbatur, fol. 366. dec. 5.
Sarnen. in q. 38. circa fin. Reg. de Annali reprobatur in eo, quod ſufficiat exprimere tempus indefinitè fol. 118. dec. 17.
Sarn. in reg. de ſubrog. q. 14. reprehenditur fol. 149. dec. 3.
Sarn. in reg. de trien. q. 5. nu. 2. ad fin. declaratur fol. 112. dec. 16.
Sarnen. in reg. de trien. q. 10. approbatur fol. 236. dec. 2.
Sarnen. Epiſcopus tempore Mohedani erat Regens Pœnitentiariæ, & Auditore Rotæ, fol. 199. dec. 2.
Scientiæ probatio quando agitur de iure quæſito amittendo debet eſſe plena, & non ſufficiunt coniecturæ, aut fama, fol. 13. dec. 4.
ſecus vbi agitur de iure quærendo ibid.
Scienti non infertur dolus, fraus, vel iniuria, fol. 36. dec. 16.
Scire, & ſcire debere, vel poſſe paria ſunt, fol. 206. dec. 1. & ibi add. c.
Sciri præſumuntur, quæ publica ſunt fol. 206. dec. 1.
Scriptura priuata in Archiuio publico reperta, quomodo probet, fol. 396. dec. 1. & ibi addit. a.
ex Secunda prouiſione valida declaratur voluntas in prima prouiſione fol. 69. dec. 2.
Sententia arbitraria æquiperatur tranſactioni, & debet regulari vt tranſactio fol. 220. deciſ. 10.
Sententia arbitraria non debet exequi pro parte faciente in fauorem vnius ex compromittentibus; ſed pro vtraque parte fol. 219. dec. 10. & vide in verbo arbitramentum.
Sententia de partibus contra duas conformes ſententias latas in Rota non valet, fol. 221. dec. 12. declara procedere ſi ſententia de partibus fuit lata abſque commiſsione cauſæ à Papa ibid.
Sententia de partibus, etiam præſente procuratore partis, cōtra quam eſt lata, non probat in Rota ſine proceſſu fol. 220. dec. 11. ſecus in partibus ibid.
pro non deſertione Sententiæ eſt ſemper præſumendum fol. 221. dec. 11. & ibi add. a.
Sententia eſt exequutioni demandanda niſi tertius contradicat fol. 202. dec. 4. limita procedere, quando res eſt vacans: ſecus ſi peteretur res ab alio poſſeſſa, quia non obſtante contradictione tertij ſit exequutio ibid.
Sententia eſt indiuiſibilis fol. 32. dec. 13. & ibi addit. a. limita niſi contineret diuerſa capitula ibid. & ideo non poteſt pro parte valere, & pro parte non, ibid.
pro Sententia eſt præſumendum, fol. 220. dec. 11. maximè ſi partibus præſentibus ſit lata ibid.
Sententia iniuſta, ſed non notoriè, tranſit in iudicatum fol. 186. dec. 6. & ibi add. b.
Sententia iniuſta venit reuocanda fol. 186. dec. 6. & ibi addit. b. amplia etiam ſi eſſet notoriè iniuſta ibid.
Sententia inter alios lata non facit ius, niſi ſit intruſus lite pendente fol. 218. deciſ. 8. & ibi addit. a. & niſi ſit lata ſuper legitimatione, ibid.

Senten-

Sententia lata ad fauorem rei etiam non citati, qui veniens ad cauſam vigore commiſsionis actoris haben. clauſulam, contra omnes ſua intereſſe putan. per audientiam contradictarum obtinuit eam contra actorem, valet & tenet fol. 142. dec. 1.
Sententia lata contra infirmum mero iure tenet; ſed datur reſtitutio in integrum fol.213. deciſ. 2. & ibi addit. b. declara procedere, quando eſt lata à Iudice ignorante infirmitatem, aliàs eſſet ipſo iure nulla ibid.
Sententia lata non poteſt reuocari in vim attentatorum, etiam ſi lata fuerit poſt exequutam inhibitionem emanatam in vim commiſsionis auocatoriæ, habentis clauſulam, quatenus cauſa non ſit inſtructa, & tempore exequutionis inhibitionis cauſa erat inſtructa fol. 145. dec. 1.
Sententia lata per audientiam contradictarum, quando ſit exequutioni demandanda fol. 147. dec. 2. & ibi addit. a.
Sententia lata per contradictas eſt nulla, ſi non fuit citatus procurator, qui acceptauerat, & cuius conſtitutio erat nota aduerſario fol.90. dec. 7.
Sententia lata ſuper ſtatu facit fidem in quocũq; Iudicio fol. 218. dec. 8. limita verum ſuper ingenuitate, ſecus in declaratione ſeruitutis ibid.
Sententiam ſine ſcriptis qui proferre poſsint, vide fol. 220. dec. 10. & ibi addit. b. & qui ſine citatione ibid.
Sententia non dicitur feciſſe tranſitum in iudicatum, ſi fuit præfixus terminus procuratori conſtituto ad primam inſtantiam tantùm ad committendum cauſam, & illam proſequen. ſi in termino præfixo non fuerit commiſſa, & proſequuta cauſa fol. 81. dec. 6.
Sententia non poteſt ferri à Iudice ſubrogato contraria illi, quæ fuit antea lata ab eo, in cuius locum eſt ſubrogatus fol. 147. dec. 2.
Sententia non ſuſtinetur, ſi is, qui illa obtinuit produxerat mandatum inſufficiens, & ad illud ſe reſtrinxerit, licèt haberet aliud ſufficiens, quod poſt ſententiam produxit fol.82. dec. 7. fallit ſi non appareret, quod ad inſufficiens ſe reſtrinxerit ibid.
Sententia notoriè iniuſta nunquam tranſit in iudicatũ fol. 186.dec.6.& ibi add.b. neq; lapſus quadriennij illi iuuat ibid. amplia etiam ſi in cõmiſsione adeſſet,appellatione remota ibid.
Sententia nulla non indiget reuocatione fol.186 dec. 6. & ibi addit. b.
Sententiæ obtemperat, qui non appellat, & permittit ſententiam tranſire in iudicatum fol. 219. dec. 9. Declara procedere, quando non eſt in poſſeſsione, aliàs non diceretur obtemperare, ſi illam non dimitteret ibid.
Sententia redditur nulla ex defectu citationis, iuriſdictionis & mandati fol. 143. dec. 1. & ibi add. a.
Sententia ſi habet relationem ad probationes factas per modum cauſæ, probationibus deficientibus ſententia eſt nulla fol. 186. dec. 6.
Sententia ſi non refert ſe ad probationes in actis nulliter factas dicitur iniuſta, & non nulla fol. 186. dec. 6.
Sententia ſuper ſtatu, vt faciat ius quo ad alios, requirit, quod fuerit citatus is, cuius principaliter intereſt fol. 218. dec.8. limita niſi habuiſſet ſcientiam litis, quæ inter alios agitabatur ibid.
in Sententijs in Curia latis non ſunt attendenda verba, quia procuratores eas ordinant; ſed res & veritas fol. 166. dec. 1.
Sequeſtri nullius valoris violatio eſt punibilis fol. 166. dec. 1. & add. a. & hoc propter contemptum Iudicis ibid.
Sequeſtri violatio non eſt introducta in fauorem litigantis; ſed Iudicis ponentis ſequeſtrum, vt eius mandatum ſeruetur fol. 167. dec. 2.
Sequeſtrum lite pendente poſitum, ex officio Iudicis dicitur poſitum fol. 166. dec.1. & ſi violetur non habet locum diſpoſitio Clem. ad compeſcendam de ſequeſtr. poſſeſs. & fruct. ibid.
Sequeſtrum non cauſat ſpolium fol. 134. deciſ. 14.
Sequeſtrum non dicitur violatum quo ad pœnam Clem. ad compeſcendum de ſequeſtr. poſſeſſ. & fruct. quando illud fuit poſitum ante ſententiam diffinitiuam in poſſeſſorio, vel petitorio proferendã, etiam ſi poſt latam ſententiam ſuper attentatis, fol. 166. dec. 1. amplia etiam ſi in ſententia ſuper attentatis fuerit dictum, quod diffinitiuè pronuntiatur ibid.
Sequeſtrum non interrumpit poſſeſsionem, fol. 134. dec. 14.
Sermo ſimpliciter prolatus intelligitur de primo fol. 66. dec. 4.
Seruitium eſt pars gratiæ fol. 205. dec. 7. maximè

Digitized by Google

mè quando petitur confirmatio canonizatoria ibid.
Seruitium non eſt conditio, ſed modus fol. 205. dec. 7.
in Seruitute acquirenda ad probandam bonam fidem ſufficit fama fol. 373. dec. 10.
Sigillum Epiſcopi nõ facit fidem inter non ſubditos fol. 42. dec. 21.
Signatura Motu proprio prefertur Signature ad inſtantiam fol. 20. dec. 6. fallit niſi illa ſit generalis, hæc verò ſpecialis ibid.
Signaturæ ſtylum non omnes ſciunt fol. 267. deciſ. 24.
Syluefter Darius Rotæ Auditor fuit Nuncius Apoſtolicus in Regno Scotiæ fol. 275. deciſ. 31.
Syluestr. in ſumma in verbo Religio §. 3. verſ. 3. dũm dicit, quod Moniales Fratrum Prædicatorum non ſunt Mendicantes, & poſſunt infra annum probationis recipi ad profeſſionem, reprobatur fol. 422. dec. 3.
Sirmoneta Cardinalis fuit Auditor, & magnus practicus fol. 178. dec. 9.
Simoniaca eſt concordia, qua permutantur beneficia, ſed vnus promittit alteri pro fructibus & expenſis, quæ factæ non fuerant, aliquid temporale fol. 394. dec. 5.
Simoniaca interpretatio in dubio non eſt facienda fol. 391. dec. 3.
Simoniaca non dicitur Coadiutoria, ſi poſt mandatum ad illi conſentiendum, ead. die coram eod. Notario, & Teſtibus fuit factum arrendamentum ad certum tempus pro certa ſumma non exceden. valorem fructuum eid. coadiutori de eod. beneficio fol. 390. dec. 3.
Simoniaci actus præſumuntur propter eorum ſimultaneitatem, & ſi alias ſecundum diſtinctionem temporum poſſit ſaluari & excuſari ſimonia fol. 391. dec. 3.
Simoniacum quando dicatur mandatum reſignationis & regreſſus fol. 367. dec. 6. & ibi add. b.
Simonia eſt, quando non poteſt colligi alia coniectura niſi Simoniæ actus fol. 392. dec. 3.
Simonia in dubio præſumitur fol. 395. dec. 5. & ibi add. a.
Simoniam inducit pactum factum in ipſa reſignatione, vel poſt breue tempus fol. 393. deciſ. 4.
Simonia inducitur propter mandata correſpectiua eadem die facta de retroceſſione, & regreſſu fol. 388. dec. 1. & ibi add. 2.
Simoniam inducunt actus reciproci in ſpiritualibus fol. 392. dec. 3. & ibi add. b.
per Simoniam ſoluta an repeti poſſint, & cui ſint applicanda, fol. 395. dec. 5. & ibi addit. a.
Simonia non probatur ex correſpectiuitate, vt inducat priuationem ipſo iure fol. 389. dec. 1. & ibi add. a.
Simonia quando committatur, & quomodo in re ſpirituali fol. 392. dec. 3. & ibi add. b.
Simonia quomodo probetur ratione inſtrumentorum correſpectiuorum fol. 389. dec. 1. & ibi add. a.
à Simonia ſimplicitas non excuſat fol. 395. dec. 5. & ibi add. a.
de ſimulata venditione vide fol. 308. dec. 4. & ibi add. a.
Simulationis contractus exceptio opponi non poteſt in contractu iurato fol. 307. dec. 4.
Simulatus contractus ex quibus præſumatur, fol. 308. dec. 4. & ibi add. a.
Soccin. conſ. 32. reprobatur, fol. 244. dec. 9. vbi dicit quod expectans poteſt habere beneficium commendatum ceſſante commenda.
Soc. conſ. 153. lib. 2. col. 2. approbatur à Rota fol. 211. dec. 6.
Soccin. conſ. 158. approbatur, fol. 217. deciſ. 7.
Soccin. conſ. 166. col. 12. dũm dicitur, quòd aſſertioni Papæ aliquem commiſsione delictum creditur, reprobatur fol. 176. deciſ. 7.
ſi Socij diſcordant in indiuiſibili, quid agendum fol. 326. dec. 13. & ibi add. a.
ſi Socij plures habeant domum communem, & vellint habitare, vnuſquiſq; debet habere claues fol. 326. dec. 13. & ibi add. a.
Socius poteſt habitare totam domum communem abſque ſolutione penſionis, ſi tamen locationis debetur penſio alteri fratri, vel ſocio fol. 326. dec. 13. & ibi add. a.
Solemnitas ex tempore præſumitur interueniſſe fol. 73. dec. 2.
Solemnitas leuis, ſi eſt data pro forma ſubſtantiali, eſt omninò ſeruanda, fol. 113. deciſ. 17.
Solemnitates extrinſecæ regulariter non præſumuntur: ſed debent probari, fol. 74. dec. 2. & ibi add. b.

Solemnitates intrinſecæ regulariter præſumuntur fol. 74. dec. 2. & ibi addit. b. & propterea transfertur onus probandi in negantem, ibid.

Solemnitates ſunt intrinſecæ vel extrinſecæ fol. 74. dec. 2. & ibi add. b.

Solita locari dicitur, quæ per decem annos ſuit locata fol. 319. dec. 8.

Solita locari poſſunt alienari ad vitam, & in eis ceſſant omnes ſolemnitates de iure quæſitæ, fol. 319. dec. 8.

Solitum ſic fieri non eſt ratio concludens fol. 421 dec. 2.

in Spiritualibus per ſolam verbalem collationem ius acquiritur ſine traditione, fol. 160. dec. 9.

Spolians condemnatus ad reſtitutionem ſpolij, ſi paruit iudicato, & pro fructibus non liquidatis depoſuit aliquid etiam minimum, & obtulit ſe paratum facta liquidatione ſoluere, debet audiri in petitorio fol. 136. dec. 17.

Spolians excludit ſpoliatum ex defectu notoriæ proprietatis in beneficio, fol. 191. decif. 4.

Spolians non excludit ſpoliatum prætextu defectus notoriæ proprietatis in beneficio, ſi non ſint expeditæ literæ Apoſtolicæ ſuper ſupplicatione talem defectum continente, fol. 191. dec. 4. amplia etiam ſi eſſet præſentata minuta ſupplicationis cum ſubſcriptione Abbreuiatorum dicentium literas poſſe expediri cum clauſulis in ea appoſitis, & ſine clauſula, dummodo ius alteri non ſit quæſitum ibid.

Spoliator allegans ſpoliatum non poſſediſſe tempore allegati ſpolij, ſed alium fuiſſe in poſſeſsione tenetur probare, fol. 140. dec. 20.

Spoliator condemnatus in ſpolio, etiam ſi eſſet minor infante tempore ſpolij, & ſic omninò careret dolo, & etiam ſi habuiſſet primam ſententiam pro ſe, ob quam excuſaretur à ſolutione fructuum, & expen. vſque ad illam, non poteſt admitti ad beneficium cap. Odoardus, vel peruenit, vt interim agat petitorio, fol. 341. dec. 1.

Spoliator debet admitti ad ceſsionem bonorum, vt poſsit agere petitorio fol. 344. decif. 2.

Spoliator niſi ſatisfacto ſpolio non auditur, fol. 341. decif. 1. Amplia, etiam vſque ad vltimum quadrantem, ibid.

Spoliator ſuper petitorio, quomodo ſit audiendus fol. 342. dec. 1. & ibi add. b.

Spoliator tunc demum priuatur beneficijs cap. Odoardus de ſolut. & cap. peruenit de fideiuſſ. ſi ſpolium commiſſum fuit cum dolo fol. 343. dec. 2.

Spoliatus beneficio, de quo fuerat prouiſus poſt tempus appoſitum in mandato de prouidendo, non reſtituitur fol. 132. dec. 13.

Spoliatus beneficio, etiam ſi in prouiſione de eo fateatur, quod patiebatur defectum natalium, ſed aſſerebat in ea ſecum diſpenſatum, etiam ſi non doceat de diſpenſatione, dummodo docuerit de mandato de diſpenſando, eſt reſtituendus fol. 130. dec. 11.

Spoliatus beneficio ſibi collato ab eo, pro cuius tituli colore fuit per teſtes taliter qualiter probatum collatorem eſſe in poſſeſsione conferendi, eſt reſtituendus, etiam ſi ius commune reſiſteret iuri collatoris, fol. 129. decif. 9.

Spoliatus beneficio ſibi per reſignationem legitimè factam collato eſt reſtituendus, etiam ſi ius reſignantis, ac ſui prædeceſſoris pateretur defectum fol. 129. dec. 10.

Spoliatus, beneficio, ſi nullum ſaltem coloratum habet titulum, non eſt reſtituendus, fol. 130. dec. 10.

Spoliatus, cui fuerant relicta alimenta ex bonis teſtatoris, ſi erat in poſſe illa percipien. ex bonis, quæ prætenduntur feudalia, emphiteotica Eccleſiaſtica, & fideicommiſſo ſubiecta, de quibus teſtator non potuiſſet diſponere, reſtituitur ad ea fol. 127. dec. 8.

Spoliatus eſt reſtituendus, non obſtante quod ei ſit oppoſitum de confiſcatione bonorum, ſi tamen tempore ſpolij nulla emanauerat declaratoria, vel ſi emanauit, non apparet tamen de delicto, quàm per aſſertionem Papæ, fol. 135. dec. 16. Amplia etiam ſi Motu proprio Papa atteſtetur de facto alieno, etiam Motu proprio fol. 136. ead. dec. Limita niſi probaretur de rebellione per teſtes de viſu, & de confiſcatione per teſtes de auditu & de fama ibid.

Spoliatus, etiam illegitimus eſt reſtituendus, fol. 139. dec. 19. Declara procedere quo ad ſpoliantem, non quo ad tertium non ſpoliantem ibid.

Spoliatus in beneficialibus non eſt reſtituendus quan-

quando adeſt notorius defectus proprietatis, ſeù tituli colorati fol. 133. dec. 13.

Spoliatus in vim literarum Apoſtolicarum dicitur ille, qui exiſtens in poſſeſsione fuit eiectus ab alio in vim earum Motuproprio, cum clauſula, vt propria auctoritate poſsit capere poſſeſsionem, amoto exinde quocunque alio poſſeſſore, & non obſtan. conſtitutionibus, & quacunque alia conceſsione fol. 125. dec. 7.

Spoliatus non dicitur, qui continuat ſuam poſſeſsionem fol. 116. dec. 1. & ibi add. a.

Spoliatus non dicitur is, qui lite pendente poſt reſignationem beneficij ſibi factam fuit à Papa ſubrogatus, etiam quo ad poſſeſsionem reſignantis, ſi non accepit poſſeſsionem, quam alius poſtea adeptus eſt, fol. 140. dec. 21.

Spoliatus non eſt reſtituendus, etiam ſi habeat pro ſe tres conformes, quando tertius pro ſuo intereſſe opponit de ſcandalo ex reſtitutione ſequuturo, vel de præiudicio irreparabili, vel de crimine ſpoliati fol. 138. dec. 19.

Spoliatus non eſt reſtituendus, quando ei obſtat defectus notorius proprietatis, fol. 130. deciſ. 11.

Spoliatus non eſt reſtituendus, ſi lite pendente, & ſic poſt ſpolium, etiam quod præceſſerit declaratio, quis commiſerit delictum, quod inciderit in Alexandrinam, fol. 135. dec. 16. Declara quod talis declaratio poteſt fieri in ſententia abſolutoria ſpolij, videlicèt talem incidiſſe in pœnam Alexandrinæ ibid.

Spoliatus non eſt reſtituendus, ſi ſibi fuerit oppoſitum de incapacitate ad duo beneficia, non docuerit de diſpenſatione, fol. 131. deciſ. 11.

Vt Spoliatus non poſsit proſequi ſuum ſpolium contra ſpoliatorem, nec tempus, nec multitudo plurimorum ſucceſſorum, nec allegatio Lapi, nec Reg. de trienn. nec negligentia dat legitimam exceptionem, fol. 154. deciſ. 5.

Spoliatus poſſeſsione beneficij, quàm alius per ceſsionem illius à ſe abdicauerat, licèt cedens remanſerit in detentatione, quod tamen ſpoliator non probauerat, eſt reſtituendus, fol. 139. dec. 20.

Spoliatus poteſt agere contra omnes capientes poſſeſsionem ante purgationem ſpolij fol. 108 dec. 13.

Spolij actio eſt in rem ſcripta fol. 117. dec. 3.

Spolij actio eſt perpetua, & impræſcriptibilis, fol. 137. dec. 18.

Spolij actio tranſit in ſingularem ſucceſſorem fol. 117. dec. 3.

Spolij purgatio facta ab vno ex ſocijs prodeſt alijs fol. 342. dec. 1. & ibi add. a.

Spolij reſtitutionem non impedit exceptio criminis oppoſita, fol. 139. dec. 19. Declara vt procedat quando ſpoliator opponit, ſecus ſi tertius ibid.

Spolij vitium tranſit in quemcunque ſucceſſorem fol. 154. dec. 5.

in Spolio ad colorandum poſſeſsionem ſufficit mandatum de diſpenſando, & habet vim diſpenſationis fol. 131. dec. 11.

Spolio agere volens neceſſe eſt probare primum extremum, videlicèt ſe poſſediſſe, fol. 141. dec. 21.

in Spolio de iure canonico datur appellatio, etiam in cauſis Eccleſiaſticis fol. 4. dec. 5.

in Spolio non eſt danda dilatio fol. 192. dec. 4. vbi eſt notabilis caſus.

in Spolio, quæ requirunt apicem iuris & altiorem indaginem, non impediunt reſtitutionem fol. 192. dec. 4.

Spolium dicitur quando eſt capta poſſeſsio iuris ordine non ſeruato fol. 125. dec. 7.

Spolium non probatur ex eo, quod ſpoliator in commiſsione aſſerit ſpoliatum eſſe pacificum poſſeſſorem fol. 116. dec. 2.

Spolium vt verè purgatum dicatur, quid agendum fol. 342. dec. 1. & ibi add. a.

Spurius an poſsit ſuccedere matri fol. 347. dec. 1. & ibi add. a.

Spurius eſt capax cuiuſcunque ſucceſsionis præterquam paternæ, fol. 347. dec. 1. & ibi addit. a.

Spurius quis dicatur, fol. 347. dec. 1. & ibi addit. a.

Staphil. de lit. grat. & iuſt. fol. 152. verſ. nam ſi quis ſubrogatus, dùm dicit, quod in proſequutione declarationis excommunicationis eſt neceſſaria vera intimatio perſonalis; loquitur in iure noniter impetrato, quod debet intimari parti, ſi non eſt procurator, nec præponit literas exequutoriales fuiſſe intimatas ad inſtantiam alicuius, nec quod ſubrogatus poſsit proſequi literas exequutoriales, ac ſi pro eo decretæ fuiſſent fol. 158. deciſ. 7.

Stare per aliquem non dicitur, niſi quando fuit monitus fol. 278. dec. 32.

Stallum in Choro quando quis dicatur habere, fol. 268. dec. 25. & ibi add. a.

Statuæ in domo poſitæ non poſſunt vendi, ſed debent remanere in domo, & cadunt ſub prohibitione venditionis ex S. C. fol. 305. dec. 2. Declara procedere in ſtatuis affixis ad ornatum, & decorem Ciuitatis, & quæ non poſſunt auferri ſine deformatione domus, ibid.

Statuæ parietibus affixæ, etiam ſi ad decorem ſint poſitæ, ſi tamen commodè ſine deſtructione & deformatione domus alio transferri poſſunt, non veniunt in venditione domus, folio 305. dec. 2.

Statuæ perpetuæ poſitæ non ad vſum, ſed gratia ornatus, non veniunt in venditione domus, fol. 305. dec. 2.

Statuæ poſitæ ad voluptatem non veniunt in venditione domus fol. 306. dec. 2.

Statuta laicorum comprehendẽtia clericos non valent fol. 3 dec. 4. & ibi add. a. limita in ordinatorijs ibid. item niſi ſit confirmata à ſede Apoſtolica ibid.

Statutorum laicorum materiam vide fol. 3. dec. 4. & ibi add. a.

Statutum dans formam actus, an debeat præcisè obſeruari fol. 289. dec. 7. & ibi add. c.

Statutum diſponens, quòd nemo faciat ſe inueſtire de rebus emphiteoticis, quoquomodo deuolutis, ſi ſit à ſede Apoſtolica approbatũ, comprehendit bona Eccleſiaſtica, fol. 3. deciſ. 4. Amplia vt etiam clerici eo vti poſsint, ibid.

Statutum requirens certam ætatem ad obtinendum beneficium extenditur ad permutationem fol. 289. dec. 7. & ibi add. a.

Statutum ſi diſponit, quod inſtrumentum non probet, capit etiam inſtrumentum iuratum, fol. 210. dec. 5. quia dicetur non conſtare, nec de inſtrumento, nec de iuramento, ibid.

Statutum ſi prohibeat aliquem contrahere, ſi eius contractui addatur iuramentum, valet, fol. 341. dec. 2. & ibi add. c. Amplia & limita vt ibi.

Statutum tollens exceptiones intelligitur non ſolùm de friuolis, ſed etiam de legitimis fol. 205. dec. 6. & ibi add. d.

Statutum Vrbis de non petendo debitum, ſi fuerint elapſi 16. anni poſt diem moræ, habet locum in inſtrumento iurato, fol. 210. deciſ. 5.

Statutum Vrbis excludens creditorem negligentem per 16. annos exigere creditum, quo ad fructus, & intereſſe dotis non ſolutæ eſt intelligendum de pluribus præſcriptionibus, & vna non ſufficit fol. 209. dec. 4.

de Stylo ſupplicatione porrecta, & redempta per principalem poteſt ipſemet principalis mutare voluntatem fol. 51. dec. 28.

per Stylum poteſt introduci, vt quæcunque exceptio tollatur fol. 205. dec. 6.

Stylus comprehendit mentem concedentis, fol. 413. dec. 10.

Stylus Curiæ eſt obſeruandus, fol. 419. deciſ. 1.

Stylus eſt quando quis petijſſet & Rota denegaſſet fol. 419. dec. 1.

Stylus habetur pro lege fol. 51. dec. 28.

Stylus & practica inducit iuris diſpenſationem, fol. 236. dec. 2.

Stylus eſt habendus in conſideratione, fol. 413. dec. 10.

Stylus non poteſt dici, ſi quid petitum non fuit, licèt euenerit caſus, & Rota declarationem non facit fol. 419. dec. 1.

Stipulationes plures dicuntur, vbi interuenit in contractu, vel quaſi, diſtributio temporis fol. 209. dec. 4.

Subreptio eſt, ſi fuerit narratum, quem eſſe poſſeſſorem, cum ſit intruſus, fol. 311. deciſ. 3.

Subreptio non eſt ſi in impetratione beneficiorũ non ſit facta mentio, quod impetrans habebat aliud ſimile beneficium in ead. Eccleſia & ſub eod. tecto fol. 251. dec. 14.

Subreptio non inducitur ex taciturnitate rei, quàm quis non eſt obligatus ſcire, fol. 267. dec. 24.

Subreptio quod ſit, fol. 11. dec. 7. & ibi addit. a.

Subreptitia dicitur diſpenſatio, & quælibet gratia, vide expreſsio falſa.

Subreptitia dicitur gratia, etiam ſi ſine falſa expreſsione Princeps conceſsiſſet, fol. 12. dec. 7. & ibi add. a. etiam quod non teneretur aliquo modo exprimere ibid. & dummodo falſis delationibus, vel informationibus ſit facta gratia ibid.

Subreptitia dicitur gratia, in qua quis falsò aſ-

ſerit

ſerit ſe eſſe familiarem alicuius fol. 6. dec. 2. & ibi add. a.
Subreptitia non dicitur confirmatio facta à Papa, etiam aliquo tacito, quod tamen præſumitur ſciuiſſe, & ſi expreſſum fuiſſet, conceſſum fuiſſet fol. 234. dec. 1.
Subreptitia non dicitur erectio Archidiaconatus in Cathedrali, in qua exiſtit Decanatus, qui in dicta erectione debet præferri Archidiaconatui, & exiſtunt etiam quatuor alij Archidiaconatus, qui habent viſitationem & ius viſitationis in diſtrictu, de quibus in dicta erectione nulla fuit mentio facta, ex eo quod ſi de illis fuiſſet facta mentio prælati fuiſſent Archidiaconatui nouiter erecto, fol. 266. dec. 24.
Subreptitia non dicitur erectio dignitatis, ex eo quod in gratia dicitur id tendere in augumentum cultus diuini, cum illa erecta fuerit ex fructibus vnius Canonici, qui reſidebat fol. 266. dec. 24.
Subreptitia non dicitur erectio dignitatis in Cathedrali, ex eo quod in gratia fuerat dictum, quod in dicta Eccleſia erãt 4. dignitates & 15 Canonici, & non fuit expreſſum, quod erant 24. Portionarij, & 40. Cappellani cum quibus ſatis bene cultus diuinus eſt, & erat augumentatus, & honoratus, fol. 266. deciſ. 24.
Subreptitia non dicitur gratia erectionis alicuius dignitatis in aliqua Eccleſia, etiam cum prærogatiua quo ad alias dignitates in ea exiſtentes, ex eo quod non fuerit dictum, quod de ſtylo ſignaturæ eſt, quod quando erigitur aliqua dignitas, non datur locus dignitati nouæ, niſi poſt dignitates iam antea erectas, fol. 267. dec. 24.
Subreptitia non dicitur gratia erectionis alicuius dignitatis in aliqua Eccleſia, etiam ſi non ſpecialiter, ſed tantùm generaliter ſit facta mentio de alijs dignitatibus in ea exiſtentibus fol. 267. dec. 24.
Subreptitia non dicitur prouiſio, licèt in ea non ſit facta mentio defectus edicti in prouiſione ordinarij, ob quem defectum fuit facta noua prouiſio, ſi tamen conſtet, etiam ſi non ex dicta noua prouiſione, ſed aliundè, quod ob firmiorem firmitatem gratiæ petebatur dicta noua prouiſio fol. 276. dec. 31.
Subreptitia non eſt gratia, ſi in ea non eſt facta mentio de iure, quod quis habet in beneficio per oppoſitionem ſe ad illud, iuxta conſuetudinem, vel conſtitutiones fol. 279. dec. 34.
contra mandatum de Subrogando poteſt opponi de ſubreptione fol. 162. dec. 11.
contra Subrogandum poſſunt opponi plures exceptiones fol. 161. dec. 10. maximè exceptio defectus iuris ibid.
Subrogatio eſt duplex fol. 149. dec. 3. & ibi addit. c.
Subrogatio eſt intimanda, quando interuenit mutatio perſonæ fol. 157. dec. 7. amplia etiã ſi quis eſſet ſubrogatus ad proſequutionem exequutorialium, & per conſequens ad intimationem ibid.
Subrogatio facta ad fauorem vnius ex collitigãtibus ad omne ius alterius collitigantis defuncti in beneficio inducit vtriuſque iuris confuſionem fol. 230. dec. 8.
Subrogatio facta in fauorem tertij, qui non fuit in lite, non dicitur propriè ſubrogatio, nec cadit ſub reg. de ſubrogan. fol. 148. deciſ. 3.
Subrogatio facta in lite & iure, ſi ſit expreſſa falſa cauſa in lite, valebit in iure fol. 31. deciſ. 13.
Subrogatio facta tertio, qui non fuit in lite, etiam quod non duret lis, ſi Papa intellexit ſtatum cauſæ, valet, quia eſt prouiſio merè gratioſa cum facultate proſequendi rem iudicatam fol. 149. dec. 3.
Subrogatio gratioſa ad litem ſuſtinet litem fol. 146. dec. 2.
Subrogatio gratioſa ſuſtinet litem, fol. 156. deciſ. 6.
Subrogatio in ius, & ad litem beneficij eſt gratia ſeparata, & omnino diuerſa à gratia expectatiua fol. 282. dec. 7.
Subrogatio in litem non poteſt fieri, ſi lis eſt finita fol. 146. dec. 2.
inter Subrogationem rigoroſam, & mandatum de ſubrogando datum Iudici, vt ſubrogari faciat, & quo ad poſſeſſionem, & ſubrogationẽ datã in forma gratioſa eſt differentia fol. 161. dec. 11. nam in prima non eſt danda poſſeſſio, niſi prius diſcuſſo iure auctoris, in quo quis eſt ſubrogatus: in ſecunda verò non, quia ſubrogatus poteſt propria auctoritate, etiam lite pendente, ſine vitio attentatorum intrare poſſeſſionem, fol. 161. deciſ. 11.

Subro-

Subrogatio non gratioſa, ſed in vim commiſſionis, non ſuſtinet litem fol. 146. dec. 2.

Subrogatio quid ſit, & quotuplex fol. 162. dec. 11. & ibi addit. b.

Subrogatio quo ad proſequutionem exequutorialium eſt quoddam acceſſorium ad ſubrogationem in ius fol. 154. dec. 5.

Subrogatio quo ad ſpoliũ eſt acceſſoria ad ſubrogationem in ius, nec concederetur ſubrogatio ad ſpolium ſine ſubrogatione ad ius fol. 153. dec. 5.

Subrogati æque in ius defuncti ad beneficium, ad quod defunctus contra intruſum habuit rem iudicatam ſuper petitorio & poſſeſſorio, debent inter ſe agere in petitorio tantùm, per quod poſſeſſorium eſt iam per rem iudicatam ad fauorem defuncti abſorptum fol. 153. dec. 5. & non exequutiuè, ſed ordinariè per tres conformes ibid. amplia etiam ſi alter eorum non poſſideret, ſed quilibet ageret adipiſcendæ fol. 154. dec. 5.

Subrogato non datur effectus exequutorialium, niſi prius canonizetur eius titulus, fol. 153. dec. 5. & id eſt de ſtylo ſignaturæ ibid.

Inter duo æquè Subrogatos ad ius in beneficio, & ad proſequutionem exequutorialium relaxatarum contra intruſum ad fauorem defuncti, in cuius locum ipſi ſubrogati ſunt, eſt videndum de ſubrogatione iuris, & eius proprietate, & potioritate primo & principaliter, & ordinariè procedendum eſt, omiſſo iudicio poſſeſſorio fol. 153. dec. 5.

Subrogatus ad beneficium ſibi reſignatum, etiam quo ad poſſeſſionem ſui auctoris, ſi non cœpit poſſeſſionem actu, nõ poteſt agere ſpolio, ſed tantùm interdicto adipiſcendę fol. 141. dec. 21.

Subrogatus ad ius alterius vnius in beneficio, etiam ad poſſeſſionem, nõ poteſt exequutiuè procedere, etiam in remedio adipiſcendæ cõtra alium æquè ſubrogatum in eod. beneficio etiam ad poſſeſſionem, non obſtante commiſſione, quod procederetur in poſſeſſorio, prout de iure fol. 163. dec. 13.

Subrogatus in beneficio in locum defuncti litigantis cum alio, etiam quo ad poſſeſſionem, ſi gratioſè eſt ſubrogatus, poteſt ſola ſupplicatione ingredi poſſeſſionem, & in ea debet manuteneri fol. 159. dec. 9.

Subrogatus in iure alterius, etiam ſi ſit ſubrogatus quo ad litem, actus & merita cauſæ, in quibus erat datum per anteceſſorem de triennali, niſi expreſsè ſit ſubrogatus, etiam ad exceptionem de triennali, ad eam non cenſetur ſubrogatus fol. 96. dec. 2.

Subrogatus in ius alterius, ad quod æquè eſt ſubrogatus alter, non debet eſſe melioris conditionis alterius ſubrogati fol. 153. dec. 5. & ideò ſummariè debet cognoſci de iure vtriuſque ibid.

Subrogatus in ius alterius in beneficio poteſt eligere, vel viam ſubrogationis gratioſæ, vel viam mandati de ſubrogando, fol. 156. deciſ. 6.

Subrogatus in ius defuncti ad beneficium, etiam ad proſequutionem exequutorialium pro defuncto relaxatarum contra intruſum, & exequutioni eo viuente non demandatarum, poteſt agere, ſi vult virtute ſuæ ſubrogationis in ius ad petitorium ordinariè, vel poterit proſequi ſpolium, ad quod etiam eſt ſubrogatus, & hoc exequutiuè, etiam contra tertium, qui nunquam fuit in lite, & qui fuit ſubrogatus, etiam in ius defuncti ad idem beneficiũ, illudq; per triennium, & vltra pacificè poſſedit, non obſtan. reg. de trien. & alleg. Lapi fol. 152. dec. 5.

Subrogatus in ius defuncti poteſt proſequi litem cum procuratore, & danda eſt dilatio ad conſulendum principalem, fol. 157. dec. 7. Declara procedere in proſequutione negotij principalis, ſecus in proſequutione declarationis excommunicationis, quia eſt neceſſaria vera intimatio generalis fol. 157. decis. 7.

Subrogatus non poteſt vti iure competenti illi, in cuius locum eſt ſubrogatus, ſi in eo deficit qualitas, quæ erat in eo, in cuius locum fuit ſubrogatus fol. 96. dec. 2.

Subrogatus ſapit naturam ſubrogati cum omnibus ſuis qualitatibus fol. 412. dec. 9.

Succeſſor in beneficijs tenetur ſoluere debita prædeceſſoris fol. 66. dec. 4. Declara immediati, non mediati ibid.

Succeſſor in beneficio non tenetur iuſtificare titulum ſui prædeceſſoris defuncti fol. 39. dec. 19.

Succeſſor in beneficio non tenetur ſtare transactioni factæ per prædeceſſorem fol. 324. dec. 19.

Succeſſor in beneficio, ſiuè ſuccedat per regreſſum, ſiuè per obitum quo ad intereſſe ſuum, vt te-

Digitized by Google

ve teneatur, vel non ſtare, locationi nihil refert fol. 324. dec. 12.
Succeſſor non poteſt declarare voluntatem prædeceſſoris fol. 156. dec. 6.
Succeſſor ſingularis vario modo capitur fol. 117 dec. 3. & ibi addit. b. poteſt allegare continuationem poſſeſsionis defuncti, vel auctoris ſui vſque ad obitum ibid.
Succeſſor ſubrogati in beneficio non poteſt eligere, vel viam ſubrogationis gratioſæ, vel viam mandati de ſubrogando, quas poterat ſubrogatus eligere fol. 156. dec. 6.
Superioritatis iuris reſeruatio in ſæudalibus operatur, vt is, cui eſt facta reſeruatio, poſsit concedere fæuda alijs, etiam in præiudicium Domini de toto fæudo inueſtiti, fol. 195. decis. 3.
Supplementum legitimæ per ſtatutum prohiberi non poteſt nè petatur fol. 349. dec. 1. & ibi add. b.
Suppleri dicitur quando illud, quod deeſt, additur fol. 349. dec. 1. & ibi add. b.
Suppletio legitimæ fit à lege ipſo iure, fol. 348. dec. 1.
contra Supplicantem eſt facienda relatio fol. 23 dec. 8.
Supplicare lite pendente regulariter non eſt licitum fol. 32. dec. 13. & ibi add. b.
Supplicatio & libellus differunt fol. 32. dec. 13. & ibi add. b.
Supplicatio debet eſſe inſerta in Monitorio, vt poſſeſsio eius nomine capta ſit valida fol. 32. dec. 13. & ibi add. b.
inter Supplicationem, & appellationem ſunt multæ differentiæ, fol. 24. dec. 8. & ibi addit. a.
Supplicationem porrigens poteſt cogi ad cedendum beneficium fol. 51. dec. 28. contrarium ſeruatur de ſtylo in Curia ibid.
ſi Supplicationes duæ ſub ead. data, altera reſeruationis regreſſus in caſu non ſolutionis penſionis, cui acceſſerat conſenſus ceſsionarij, altera reſeruationis regreſſus per ceſſum vel deceſſum, cui non acceſſerat conſenſus ceſsionarij, reperiantur, non poteſt cedēs poſt mortem ceſsionarij vti ſupplicatione per ceſſum vel deceſſum, cum fuerit ſubreptitia fol. 30. dec. 13.
Supplicatione ſignata, ſuper qua fit præſtitus conſenſus, ſi adeſt aliquis defectus, propter quem actus eſt ipſo iure nullus, fit reformatio ad ſupplicationem ſignatam, vel noua prouiſio tollens defectum; & pro expeditione ſufficit primus conſenſus fol. 20. dec. 5.
per Supplicationis porrectionem factā per Dominum, vel procuratorem inducitur conſenſus formalis dans valorem gratiæ fol. 19. decis. 5.
Supplicatio perficitur cum expeditione literarum fol. 192. dec. 4. & ibi add. b.
Supplicatio præſumitur expedita, nomine comprehenſi in eā, quando pro illius expeditione requiritur non leuis expenſa fol. 23. dec. 7. & ibi addit. a. & nomine illius, cuius fauorem reſpicit ibid. & quando præſumatur de mandato Principis expedita ibid.
Supplicatio præſumitur porrecta nomine, & reſignantis cum reſeruatione fructuum, & regreſſus, & reſignatarij, licèt in ea pro oratore fuerit nominatus tantùm reſignatarius, ſi porrigens illam erat procurator amborum, & negotium tangebat ambos fol. 23. dec. 8.
Supplicatio regiſtrata facit fidem contra reſcriptum, in quo non continentur illa, quæ fuerunt in ſupplicatione expreſſa fol. 32. dec. 13. & ibi addit. b.
Supplicatio ſæpè declarat literas, quæ intelliguntur iuxta eam fol. 255. dec. 17.
Supplicatio ſola extra Curiam nullius eſt effectus, niſi addatur, quod ſola ſupplicatio ſufficiat fol. 7. dec. 3.
Supplicatio ſola non probat concluſiuè gratiam formalem, & in mundum redactam fol. 192. dec. 4. & ibi add. a. limita niſi ſignata & expedita ſupplicatione ibid. & ſola tamen ſignatura dicitur gratia perfecta ibid.
Supplicatio ſola ſufficit ab oſtendendum nullum ius habere aduerſarium, fol. 7. decis. 3.
Supplicatio ſola ſufficit ad petendam abſolutoriam fol. 7. dec. 3.
Supplicatio ſola ſufficit, vbi non agitur de canonizanda gratia fol. 404. dec. 2.
ad Supplicatoriam poſſeſsionem non requiritur expeditio literarum fol. 7. dec. 3. & ibi addit. a.
Suſpenſi non poſſunt recipere profeſsionem fol. 420. dec. 2.
à Suſpenſione abſolutionem non eſt præſumendum quem petiſſe, ſi is nunquam reputauit ſe ſuſpenſum fol. 421. dec. 2.

à Suſpen-

Suſpenſione, vt quis ſit abſolutus, debet conſtare, quod abſoluens in abſolutione voluerit abſoluere à dicta ſuſpenſione fol. 140. decif. 2.

T

Taciturnitas in impetratione beneficiorum, quod habeat impetrans alius ſimile beneficium in ead. Eccleſia, & ſub eod. tecto, non inducit ſubreptionem, neque annullat impetrationem fol. 151. dec. 14.

Taciturnitas rei, quæ ignoratur, quam quis non eſt obligatus ſcire, non inducit ſubreptionem fol. 167. dec. 24.

Taxa beneficiorum debet probari per veras, & legitimas probationes, fol. 158. decif. 20. nec ſufficit probatio ex publica voce & fama ibid.

Taxa eſt inducta cauſa diminutionis, non augumenti fol. 158. dec. 20. & ibi add. a.

Taxa expreſſa in impetratione beneficij poteſt probari per famam, & communem reputationem fol. 158. dec. 20. & ibi add. a.

Taxa illa attenditur, quæ erat tempore vacationis, non tempore datæ, fol. 158. dec. 20. & ibi add. a.

Taxa non eſt pars prouiſionis, quando collatum eſt beneficium ab eo, qui habet auctoritatem conferrendi, ſed ſi excedit beneficium ſummam 24.duc. debent expedire literę Apoſtolicæ fol. 154. dec. 20.

Tempus commendæ ad annum à die pacificæ poſſeſsionis non currit, neque ipſo iure inducitur vacatio, ſtante tertio poſſeſſore, licèt commendatarius contra poſſeſſorem nullam diligentiam fecerit, ſi ad diligentiam faciendam nullus fuit ſibi præfixus terminus, fol. 177. dec. 32.

Tempus diuturnum intelligitur de immemorabili fol. 73. dec. 2.

Termini ſeruati ad docen. ſe paruiſſe literis impediunt excommunicationem fol. 419. dec. 1. & ibi add. a.

Termini ſolutionis ſummæ ſatis honeſtæ tripartito diuidi per curſum triennij ſolent à Rota, fol. 419. dec. 1. & ibi add. a.

Termini ſubſtantiales qui dicantur fol. 419. decif. 1. & ibi add. a.

Termini Tribunalis poſſunt minui, ſed nõ omitti in totum fol. 419. dec. 1. & ibi add. a.

quatuor Terminorum ad docen. ſeparuiſſe exequutorialibus obſeruatio non eſt mala, & poteſt ſaluari per Innocentianam, fol. 419. dec. 1.

de Terminorum obſeruatione vide fol. 420. dec. 1. & ibi addit. a.

Tertio poteſt præiudicare Princeps in re ab eo conceſſa ex ſuprema illius poteſtate, ſi in gratia ſua adſit clauſula, non obſtante fol. 126 dec. 7.

Tertius comparens in petitorio admittitur in lite agitata inter alios in poſſeſſorio, fol. 139. dec. 19.

Tertius habens cauſam ab aliquo ex collitigantibus dicitur attentare fol. 151. dec. 4. Declara procedere, quando litigans ingeſsit ſe cum tertio attentando ibid.

Tertius non impedit exequutionẽ, quando poſſeſsio tempore petitæ exequutionis non erat vacua fol. 203. dec. 4. & ibi add. a.

Tertius opponens ſe, ne fiat exequutio in poſſeſſione vacante, debet impedire ratione ſui intereſſe, ne ſibi durior aduerſarius conſtituatur fol. 203. dec. 4.

Tertius, qui non eſt in lite, attentans ſuper poſſeſsione, licèt illa ſit reſtituenda propter vitium ſpoliationis afficientis poſſeſsionem, poteſt eſſe pacificus poſſeſſor, fol. 151. decif. 4.

Tertius, qui non eſt in lite, capiens poſſeſsionem beneficij vacantem non attentat fol. 150. dec. 4.

Tertius, qui non eſt in lite, capiens poſſeſsionem vacantem etiam pendente lite inter alios, non attentat fol. 161. dec. 10.

Tertius, qui non eſt in lite, quæ eſt, vel fuit inter alios, ſi ſuccedit in beneficio cum vitio inuaſionis, vel violentiæ, puta ſpoliando alium, vel ſuccedendo in ſpoliatoris poſſeſsione, licèt non obſtet ſibi vitium litigioſi, obſtat tamen vitium ſpolij fol. 150. dec. 4.

Tertius, qui non eſt in lite, ſi vna cum exiſtente in lite innouat dicitur attentare fol. 151. decif. 4.

Tertius veniens ad cauſam non citatus, & petens abſolutionem, reus voluntarius dicitur, fol. 139. dec. 19. & ibi add. c.

Tertius veniens ad cauſam nõ impedit exequutionem, quando poſſeſsio non erat vacans tempore, quo petita fuit exequutio, ſed poſtea poſſeſſor metu exequutorialium, & parendo

rendo rei iudicatæ ceſsit poſſeſsioni, quaſi quod illa ceſsio facta fuerit tantùm in fauorem habentis rem iudicatam, fol. 202. deciſ. 4.

Tertius veniens ad cauſam pro ſuo intereſſe eſt admittendus ad eam in eo ſtatu, in quo eſt cauſa fol. 88. dec. 5.

Tertius veniens ad cauſam pro ſuo intereſſe, etiam ſi in vim commiſsionis ab eo impetratæ, cum clauſula quam & quas, etiam ſi ſine commiſsione venire potuiſſet, habetur, ac ſi ſine commiſsione veniſſet fol. 88. dec. 5.

Tertius veniens ad cauſam pro ſuo intereſſe, etiam in vim commiſsionis ab eo impetratæ cum clauſula quam & quas, etiam citato primo mouente, dicitur ſe defendendo facere, quæ facit fol. 88. dec. 5.

Teſtamentum ad pias cauſas in Vrbe, vel eius diſtrictu, per Notarium in Archiuio non deſcriptum ſtante Bulla Iulij ij. in fauorem Archiuij, non valet fol. 349. dec. 1. fallit ſi tempore peſtis ibid.

Teſtamentum ad pias cauſas nutu factum valet, fol. 350. deciſ. 2. & ibi addit. a. & ſufficit, quod de eo conſtet quibuſcunque indicijs, ibid.

Teſtamentum ad pias cauſas per notas inuſitatas deſcriptum an valeat, fol. 350. dec. 2. & ibi add. a.

Teſtamentum ad pias cauſas, ſi ſit ſcriptum manu teſtatoris nullis interuenientibus teſtibus an valeat fol. 350. deciſ. 2. & ibi addit. a.

Teſtamentum habet exequutionem paratam, fol. 163. deciſ. 13. Limita non procedere, quando alius concurreret ex eod. teſtamento, quia tunc ordinariè procedendum eſſet, ibid.

Teſtamentum ſtipulatum coram Notario publico fideli, & legali eſt validum non obſtante Bullæ Iulij ij. in fauorem Archiuij fol. 354 dec. 5.

Teſtamentum tempore peſtis poteſt cum minore numero ſeptem teſtium confici, fol. 350. deciſ. 2. & quomodo eo tempore valeat, ibid.

Teſtator non poteſt apponere conditionem, quæ ſit contra ius fol. 351. dec. 3.

Teſtator non poteſt derogare ſtatuto, cui ſubeſt fol. 353. dec. 4.

Teſtator non poteſt facere quod ſtatutum, cui ſubeſt, non habeat locum in ſuo teſtamento, fol. 353. dec. 4.

Teſtator præſumitur ſe conformare cum diſpoſitione ſtatuti fol. 353. dec. 4.

Teſtes de auditu etiam in delicto ſimoniæ non probant fol. 391. dec. 3. Declara dummodo ſint ſingulares ibid. amplia vt nec etiam fama probata poſsit coadiuuare ibid.

Teſtes deponentes per verbum, credo, non probant fol. 421. dec. 2.

Teſtes deponentes ſe abſoluiſſe Moniales: ſed de tempore non recordantur, & alij dicentes ipſas eſſe abſolutas, quia conſuetum eſt illas in feſtis ſolemnibus abſolui, non probant fol. 420. dec. 2.

Teſtes in antiquis inter alios examinati, ſi facerent plenam probationem, ſequeretur plura ſpecialia fol. 185. dec. 5.

Teſtes in antiquis inter alias perſonas examinati faciunt tantum ſemiplenam probationem, fol. 184. deciſ. 5. Declara tribus modis, vt ibi.

Teſtes legaliſsimi admittuntur ad probandum, etiam ſi ſtatutum prohibeat probationes per teſtes fol. 182. dec. 3. & ibi add. c.

Teſtes non probant, quando neceſſario ita eſſe, & non alias aliter, nec alio modo, deponunt fol. 177. dec. 8.

Teſtes nulliter examinati de conſenſu partium probant fol. 188. dec. 7. & ibi add. a.

Teſtes recipiendi commiſsio in cauſa principali non operatur, vt recipi poſsint ad reprobationem aliorum, fol. 188. dec. 7. & ibi addit. a.

Teſtes tenentur deponere cum iuramento, fol. 183. dec. 4. & ibi addit. a. & ſi non appareat de iuramento præſtito præſumitur illud præceſsiſſe ibid. & tactis ſcripturis debent iurare ibid.

Teſtis dictum referens ſe ad ſcripturam Notarij non probat tenorem ſcripturæ, fol. 349. dec. 2.

Teſtis, qui ceſsit, nulla fidem facit in fauorem ceſsionarij fol. 180. dec. 2.

Teſtis vnus legalis ſupplet inhabilitatem alterius fol. 181. dec. 3.

Teſtium examen an poſsit per Iudicem delegari fol. 188. dec. 7. & ibi add. a.

Teſtium examen poteſt fieri & mandari poni ad partes, quando apparet, quod illi nullam fidē faciunt, & ita eſt mos Rotæ fol. 180. dec. 2.

Sſ   & tale

& tale examen nullum præiudicium parabit aduerſario ibid.

Teſtium examen virtute Commiſsionis ad inſtantiam actoris emanatæ pro examinandis teſtibus per eum productis ad inſtantiam rei factum non valet, & ècontra fol. 187. dec. 7. limita primo procedere nulla exiſtente neceſsitate, videlicèt data præſentia Iudicis, & illius commoditate. ſecundo limita non procedere in teſtibus ab futuris ibid. Declara tamen quod ſi aliqui ex illis non poſſunt iterum examinari, vt quia mortui, vel in longinquo abſentes, ex quadam æquitate tenet, ibid.

Teſtium examinatorum parte non citata probatio in antiquis non eſt tanti momenti, ſicut alia parte citata facta, fol. 185. dec. 5. nam illa non facit inditium ibid. in addit. c. limita vt ibi.

Teſtium examine commiſſo videtur etiam data poteſtas ſuper dependentibus fol. 183. dec. 4. & ibi add. a.

Teſtium examine Notario commiſſo, cenſetur etiam eid. commiſſa eorumdem teſtium iuramentorum receptio fol. 182. dec. 4.

Teſtium iuramentorum receptio eſt præambulum ad examen eorum fol. 182. dec. 4.

Teſtium receptionis commiſsio in dubio præſumitur facta ex cauſa fol. 183. dec. 4.

Thanis non erat Rotæ Auditor 16. Iunij 1539. fol. 401. dec. 3.

Tiraſonen. Archiepiſcopatus Deciſio allegatur in dec. 21. fol. 260. in fin.

Tituli beneficiati præſentatio in capienda poſſeſsione eſt tanti effectus, ſicut communis reputatio, & ſicut viſitatio ordinarij fol. 111. dec. 15.

Titulum quis oſtendere non tenetur, quando eiuſdem tituli canonizatio non petitur, fol. 219. dec. 9. & ibi addit. a. & ſi petit canonizari alium titulum tenetur refundere expenſas ibid.

Titulus beneficiati præſumitur bonus ex eo, quod cum Epiſcopus viſitans permiſerit illum in poſſeſsione, quod viderit titulum eſſe bonum fol. 111. dec. 15.

Titulus beneficiati præſumitur bonus ſtante cõmuni reputatione fol. 111. dec. 15,

Titulus coloratus dicitur prouiſio facta de beneficio poſt expectatiuam reuocatam per regulam fol. 133. dec. 13.

Titulus coloratus non dicitur prouiſio facta dè beneficio poſt tempus appoſitum in mandato de prouidendo fol. 133. dec. 13.

Titulus & poſſeſsio in collatione factam ab ordinario inficiantur, ſi in collatione Papæ adſit clauſula Motu proprio cum decreto itritante fol. 243. dec. 7. & ibi add. b.

Titulus non poteſt dici coloratus, ſi habetur ab eo, qui non habet auctoritatem illum dandi, fol. 130. dec. 10.

Tranſactio eſt contractus vltro vtroque obligatorius fol. 220. dec. 10.

Tranſactio eſt valida, licèt cauſa, ſuper qua eſt f ct ;, non ſit deducta ad Iudicium, ſi tamen habebat materiam dubiam, vel ſpetabatur deduci fol. 73. dec. 1.

Tranſactio facta à Prælato, etiam in ſui præiudicium, eius vita durante valet, fol. 320. deciſ. 9.

Tranſactio facta per Clericum ſuper locatione decimarum ad plures vitas, cum reductione illius ad vnam tantum, valet fol. 318. deciſ. 8.

Tranſactio facta per Prælatum, vide in verbo Locatio.

Tranſactio generalis tollit omnes obligationes in iudicio non deductas fol. 73. dec. 1. & ibi addit. a.

in Tranſactione ex tempore diuturno præſumitur interueniſſe omnis auctoritas, & conſenſus fol. 73. dec. 1. amplia primo, vt procedat etiam in beneficialibus, ſecundo amplia etiam ſi ſuperueniſſet decretum Principis irritans omnes tranſactiones, & contractus abſq; conſenſu ibid. eo maximè quando erat in obſeruantia ibid.

Tranſactione lis, proceſſus, & omnia acta cenſentur extincta, & res iudicata poſtea ſequuta citato tantùm procuratore, non autem principali, etiam ſi non fuerit de tranſactione oppoſitum, dicitur nulla, & poteſt de tranſactione etiam poſt dictam rem iudicatam opponi fol. 74. dec. 3.

per Tranſactionem præſumitur facta nouatio prioris obligationis fol. 73. dec. 1. & ibi addit. a.

Tranſactionis ſeu concordiæ exceptio debet opponi ad proceſſum fol. 75. dec. 3.

Tranſactio non poteſt eſſe ſuper re clara fol. 321 dec. 10.

Tranſactio non poteſt pro vna parte valere, & pro

& pro alia non, fol. 220. deciſ. 10.
Tranſactio pendente lite facta perimit inſtrumenta, iura, actus iudiciales, & probationes, & omnia ipſo iure, etiam actionem & inſtantiam fol. 74. dec. 3. & propterea omnia exinde ſequuta ſunt nulla ibid.
Tranſactio quando ſit nulla fol. 319. dec. 8. & ibi addit. a.
Tranſactio ſumitur duobus modis fol. 73. dec. 1. & ibi addit. a.
Tranſactio ſuper re iam in lite deducta & dubia valet fol. 318. dec. 8.
Tranſlatio iuris ſi ſit facta plene in vnum non poteſt fieri in alium fol. 108. dec. 13.
in Tranſlatione generali veniunt omnia ignorata fol. 103. dec. 9. & ibi add. a.
de Tranſlatione penſionis vide in verbo conſenſus, & in verbo penſio.
Tranſlatio penſionis poteſt fieri per Milites Sancti Petri coram Notario ſine oſtenſione priuilegij fol. 103. dec. 9. & ibi add. a.
Tranſlatio pēſionis requirit ſpecialem notitiam fol. 103. dec. 9. & ibi add. a.
Tranſlatus de vno beneficio ad aliud non poteſt agere ſpolio ad beneficium, à quo fuit tranſlatus fol. 116. dec. 1. niſi probet, quod vel per ſe, vel per alium retinuerit poſſeſsionem incumbendo beneficio, vel percipiendo fructus ibid. & ibi etiam addit. a.
Triennalis poſſeſsio interrumpitur per extraiudicialem appellationem, ſi ſequatur commiſſio cauſæ fol. 10c. dec. 7. amplia etiam ſi poſtea deſeratur appellatio ibid.
Tutelæ adminiſtratio non probatur ex communi reputatione & publica voce & fama, quod talis adminiſtrauerit fol. 211. dec. 6. ſed vel requiritur productio tutelæ, vel alia adminicula, de quibus per Socc. conſ. 153. lib. 2. col. 2. ibid.

V

VAcare verbum poſitum in c. 2. de præben. in 6. intelligitur de vacatione iuris, non facti fol. 112. dec. 15.
Vacatio in Curia conſideratur reſpectu prouiſionis, non autem eorum, quæ ſequuntur poſt prouiſionem, pura in ſtallo in Choro, & in loco in Capitulo fol. 268. dec. 25. quia hæc non ſunt neceſſaria ad prouiſionem, quæ fit in Curia; ſed remanent in diſpoſitione iuris communis, ibidem.
Vacatio in Curia inducitur, ſi beneficium vacat per ſententiam priuationis latam in Curia contra præſentem, ſecus ſi contra abſentem, & non verum contumacem fol. 269. dec. 25. & ibi addit. b.
Vacationis per ceſſum vel deceſſum verba generalia non intelliguntur de vacatione apud ſedem fol. 268. dec. 25.
Vacatio probatur per famam fol. 269. dec. 25. & ibi add. b.
Vacatio quando cenſeatur eſſe extra Curiam, fol. 269. dec. 25. & ibi add. b.
Valor expreſſus in gratia de iure præſumitur verus, niſi probetur exceſſus, fol. 182. deciſ. 3.
Valor fructuum beneficiorum de iure in gratijs non eſt exprimendus fol. 253. dec. 16.
Vaſſallus committens feloniam non eſt priuatus feudo ipſo iure: ſed requiritur ſententia fol. 49. dec. 20. & ibi addit. a. excipiuntur nonnulli caſus ibid.
Variare licitum eſt, quando prima electio fuit nulla fol. 303. dec. 16. & ibi addit. a. limita niſi quis ab initio ſciuerit nullitatem ibid.
Variare non poteſt ille, qui ſemel vtiliter elegit fol. 303. dec. 16. & ibi add. a.
Variatio eſt licita, quando non eſt reſtricta petitio in proſequutione litis fol. 303. dec. 16. & ibi add. a.
Venetum Dominium à 50. annis citra impoſuit collectas Clericis pro ſalario Arcis Brixiæ, & alia onera antiqua, quæ fuerunt ſoluta ab Epiſcopo Vicentino tunc Cardinali Rodulpho exiſten. fol. 313. dec. 4. vbi dicitur quod indebitè, imò Tyranice imponuntur, & contra Bullam in Cœnam Domini, & quod non præſumitur Papam id ſciuiſſe, quia prouidiſſet ibid.
Venetum Dominium ſolet ob vrgentes neceſſitates à Clericis & Beneficiatis exiſtentibus ſub eorum Dominio recipere pecunias mutuo, quod impræſtita vocant, & pro illis ſoluere quinque vel ſex pro centenario, donec ſors principalis fuerit reſtituta, fol. 313. deciſ. 4.
Veniens ad cauſam pro intereſſe ſuo videtur approbare & velle communicari ſibi omnia contenta in actis, tàm iura, quàm teſtes, & ideo acta geſta inter alios, & teſtes examinati, etiam inter alios in ead. cauſa, ſi erant in actis

actis, quando ille venit ad cauſam, ſibi præiudicant fol. 86. dec. 3.
Venire ad cauſam non dicitur, qui conſtituit procuratorem, apud acta ad cauſam pendentem, ſi de eius citatione & admiſsione ad cauſam non conſtat fol. 162. dec. 12.
Verba enunciatiua probant contra producentem fol. 378. dec. 1. & fol. 381. dec. 3. maximè ſi producens ſit actor ibid. vel ſaltem præſumptionem inducunt ibid.
Verba generalia omnia comprehendunt fol. 115 dec. 19. & fol. 122. dec. 5.
Verba in dubio in potiori ſignificata ſunt accipienda fol. 290. dec. 8.
Verba in gratijs Principum ſunt taliter interpretanda, vt aliquid operentur fol. 407. decis. 4.
Verba (in omnibus & per omnia) pleniſsimam reſtitutionem inducunt fol. 27. dec. 11.
Verba illa (importuna perſonarum ambitione inducti, ſeù veriùs coacti) in conſtitutione reuocatoria poſita, indicant gratiam clauſulas inſolitas habentem eſſe per inductionem factam fol. 408. dec. 5.
Verba illa in collatione beneficiorum in expectatiua poſita videlicèt (in duabus Diœceſibus) ſtant collectiuè fol. 301. dec. 15. videlicèt vnum in qualibet, vel duo in eadem, ibid.
Verba illa in mutatione collationis beneficiorum in expectatiuis de vna Diœceſi in aliam non ſtant collectiuè, quia datur tantùm mutatio ad vnum beneficium in Diœceſi, ad quam ſit mutatio fol. 301. dec. 15.
Verba illa (occurrentibus vacationibus beneficiorum) poſita in Reg. Pauli iij. reuocatoria gratiarum, reſpiciunt beneficia poſt illius æditionem vacatura fol. 283. dec. 2.
Verba iſta (ſub titulo) important fictionem, non veritatem fol. 6. dec. 2.
Verba (prout per genitores) ſtant cauſatiuè & diſpoſitiuè fol. 336. dec. 6. & 338. dec. 8.
Verba (prout progenitores noſtri conceſſerunt) ſtant diſpoſitiuè fol. 197. dec. 2.
Verba (quocunque modo & qualitercumque) poſita in prouiſione beneficij capiunt vacationem ex reſignatione nulla, licèt expreſſum fuit de vacatione per obitum, fol. 67. decis. 2.
Verba ſemper verè, & non fictè ſunt intelligenda fol. 171. dec. 2.
Verba (vacantia, & in antea vacatura) declaratur per verba præcedentia (obtinent & obtinebunt) fol. 406. dec. 3.
Verbum habens duas ſignificationes propriam, & minus propriam, ſi ſimpliciter proferatur, intelligitur de propria fol. 95. dec. 1.
Verbum (huiuſmodi) diſpoſitionem ad præcedentia cum ſuis qualitatibus declarat fol. 312 dec. 3.
Verbum (obtinere) verificatur in detentatione fol. 316. dec. 6.
Verbum, quod nō poteſt referri ad plures actus, refertur ad primum, quando primus actus cōſumit effectum, aliàs ſecundùm intentionem loquentis intelligitur, etiam de vlteriori fol. 229. dec. 7.
de Verbis vide in verbo clauſula.
quæ quis Veriſimiliter non eſſet cōceſſurus non comprehenduntur ſub generali ſermone fol. 282. dec. 1.
Vicarij & Epiſcopi idem eſt Conciſtorium, & Tribunal. fol. 226. dec. 5. & ibi add. b.
Vicarij officium poſt obitum Epiſcopi expirat, fol. 53. dec. 29. amplia vt non ſit neceſſaria certificatio mortis ibid.
Vicarij prouiſio facta poſt mortem Epiſcopi, de qua non fuit certioratus, valet fol. 53. dec. 29. & ibi add. b. & c.
Vicarius dicitur ſeruire Epiſcopo magis in illius vtilitatem, quàm in vtilitatem Eccleſiæ, & dignitatis fol. 66. dec. 4.
Vicarius Epiſcopi, cui eſt data facultas conferendi quæcunque beneficia vacantia & vacatura cum omnimoda poteſtate, ſtante probatione per teſtes facta, tàm per ipſum, quàm per eius Prædeceſſorem, quod poſsit recipere reſignationes, poteſt illas recipere, & de beneficijs ſic vacantibus prouidere, fol. 64. dec. 2.
Vicarius Epiſcopi dicitur habere delegatam iuriſdictionem, ſiuè ſit deputatus ad vnam cauſam, ſiuè ad diuerſas fol. 65. decis. 3. & ibi add. 2.
Vicarius Epiſcopi eſt maior Archidiacono, & illi præfertur fol. 65. dec. 3. & ibi add. 2.
Vicarius Epiſcopi exercet etiam iuriſdictionem voluntariam fol. 65. dec. 3.
Vicarius Epiſcopi non poteſt ab eo petere ſalarium pro ſeruitio præſtito Eccleſiæ & dignitati Pontificali, ſeù mediati Prædeceſſoris fol. 66. dec. 4. ſecus immediati ibid.

Vicarius Epiſcopi poteſt de iure vniones facere fol. 65. dec. 3.

Vicarius Epiſcopi poteſt facere omnia, quæ de iure non ſunt ſibi prohibita fol. 65. dec. 3.

Vicarius Epiſcopi ſi non habet ſpeciale mandatum ad recipiendum reſignationem, & conferendum beneficium, non poteſt illum recipere & illud conferre fol. 130. dec. 10. & ibi addit. a.

Vicarius generalis Epiſcopi poteſt ſine ſpeciali facultate vnire Eccleſiam, & Eccleſia, cui facta fuit vnio, ſi ſpolietur Eccleſia vnita poteſt agere ſpolio fol. 65. dec. 3.

Vicarius habens auctoritatem conferrendi beneficia poteſt etiam conferre dignitates folio 64. dec. 2. & ibi add. a.

Vicarius habet iuriſdictionem ordinariam in his, quæ veniunt ex generali conceſsione fol. 228. dec. 5. & ibi add. b. & an de Epiſcopi licentia præſumatur facere ibid. & quando ordinaria, vel delegata auctoritate facere cenſeatur ibid.

Vicarius foraneus non facit vnum & idem Conciſtorium cum Epiſcopo, fol. 227. dec. 5. limita in his, in quibus habet mandatum, non procedere ibid. in add. b.

Vicarius foraneus quicquid agit præſumitur eius ſuperiorem ſcire, fol. 228. dec. 5. & ibi add. a.

Vicarius perpetuus alicuius Eccleſiæ non debet habere omnes fructus decimales; ſed ſolùm congruam portionem fol. 360. dec. 5.

Vicarius perpetuus an poſsit petere decimas & primitias, & in his ſit fundata eius intentio de iure communi, fol. 360. dec. 5. & ibi addit. a.

Vicarius poteſt admittere reſignationem tanquã præparatoriam ad collationem fol. 64. dec. 2. & ibi add. a.

Violentię vitium tranſit in quemcunque ſucceſſorem fol. 154. dec. 5.

Viſitatio beneficiorum dependet à iuriſdictione ordinaria fol. 111. dec. 15. & ibi add. c.

Vita contemplatiua non poteſt impediri à teſtatore fol. 351. dec. 3.

Vitium litigioſi non obſtat tertio, qui nunquam fuit in lite fol. 154. dec. 5.

Vitium ſpolij tranſit in quemcunque ſucceſſorem fol. 154. dec. 5.

Vitium rei furtiuæ tranſit in quemcunque poſſeſſorem fol. 154. dec. 5.

Vitium violentiæ tranſit in quemcunque poſſeſſorem fol. 154. dec. 5.

Vnio ad vitam dicitur perpetua reſpectu obtinentis fol. 236. dec. 2.

Vnio ad vitam, & cõmenda ad vitam ſunt eiuſd. qualitatis fol. 236. dec. 2.

Vnio ad vitam facta à Papa inducit reſeruationem, ita quod ea diſſoluta ordinarius conferre non poteſt fol. 411. dec. 7. & ibi add. a.

Vnio ad vitam non poteſt fieri fol. 315. dec. 3.

Vnio ad vitam reſpectu illius, qui eam obtinuit, dicitur perpetua, fol. 411. dec. 7. & ibi addit. a.

Vnio facta de portionibus Capitulo, ſi non eſt ſubſequuta poſſeſsio, præſumitur reuocata per Reg. reuocatoriam vnionum, etiam ſi vnionis gratia in vim contractus diceretur facta fol. 409. dec. 6.

Vnio facta in augumentum cultus diuini non cenſetur reuocata per Reg. reuocatoriam vnionum fol. 410. dec. 7.

in Vnione perpetua non ſit mentio beneficij affecti fol. 411. dec. 7. & ibi add. a.

Vniones ad vitam fieri non poſſunt, fol. 63. decil. 1.

Vniones ad vitam, & commendæ habentur pro palliatis diſpenſationibus fol. 236. dec. 2.

Vniones facere pertinet ad iuriſdictionem contentioſam fol. 65. dec. 3.

Vniones regulariter reuocantur per Reg. reuocatoriam vnionum fol. 410. dec. 7. & ibi addit. a.

Vnionis gratia eſt ſimplex, & perfecta, licèt reſolubilis in euentum conditionis fol. 205. decis. 7.

Vnionum materiam vide fol. 2. dec. 2. & ibi addit. a.

Vnio operariæ facta ad vitam vnius à Vicario Epiſcopi habente auctoritatem vniendi quaſcũq; Eccleſias de iure, vel conſuetudine fieri ſolitas, non valet fol. 63. dec. 1. nec etiam in vim deputationis ibid.

Vnio perpetua ſit ad vtilitatem Eccleſiæ fol. 411 dec. 7. & ibi addit. a.

Vnio quomodo probetur fol. 811. dec. 7. & ibi add. a.

Vnio temporalis ſit ad vtilitatem perſonæ, fol. 411. dec. 7. & ibi add. a.

Vniuerſitas non poteſt conueniri pro rebus, quæ peruenerunt ad manus etiam omnium hominum Poteſtatis & Maſſariorum dictæ Vniuer-

ſitatis

ſitatis fol. 395. dec. 1. Declara niſi communicato conſilio peruenerint ibid.
Voluntas conſtituentis tunc mutata præſumitur in procuratore conſtituto, quando procurator eſt effectus improbus fol. 55. dec. 31.
Voluntas declaratur, etiam per actu uullum fol. 69. dec. 2.
Voluntas ead. præſumitur durare fol. 256. dec. 18.
Voluntas ex actu nullo demonſtratur & declaratur fol. 52. dec. 28. & ibi add. a.
Voluntas facto declaratur fol. 52. dec. 28.
Voluntas præſumitur ſemper durare fol. 55. deciſ. 31. niſi contrarium appateat ibid.
Voluntas quando dicatur mutata, vt conſenſus poſt obitum principalis non poſſit mutari, fol. 55. dec. 31. & ibi add. b.
Voluntas ſecunda tacita non ſufficit ad reuocationem primæ fol. 52. dec. 28. & ibi add. a.
Voluntatis mutatio colligitur, etiam ex actu nullo fol. 52. dec. 28.
Voluntatis mutatio non præſumitur fol. 51. deciſ. 28. niſi probetur contrarium ibid.
Vſufructuarius omnium bonorum an concurrat in vſufructu earum rerum, quæ alijs legatæ ſunt fol. 225. dec. 4. & ibi add. a.
Vſufructuarius omnium bonorum teſtatoris non poteſt conueniri à Creditoribus & Legatarijs vt illis ſatisfaciat fol. 225. dec. 4. Declara quod poteſt conueniri, vt teneatur pati, q̃ de facultatibus hæreditarijs illis ſatisfiat, ibid.
Vſufructuarius tenetur ad collectas, fol. 314. dec. 4.
de Vſura circa mutuum vide fol. 398. dec. 1. & ibi add. a.
Vſura in contractu mutui an peti poſſit fol. 403. dec. 4. & ibi add. a.
Vſura in dubio præſumitur, fol. 395. dec. 5. & ibi addit. a.
Vſura legitima, quæ dicatur fol. 403. dec. 4. & ibi addit. a.
Vſura non cadit niſi in mutuo verò vel palliato, fol. 403. dec. 4. & ibi add. a.
Vſura quid ſit fol. 403. dec. 4. & ibi add. a.
Vſura quo iure ſit prohibita fol. 403. dec. 4. & ibi addit. a.
Vſuræ taxatę & compenſatiuæ fructuum, etiam in foro conſcientiæ debentur fol. 403. dec. 4. & ibi add. a.
Vſurariorum pœna, quæ ſit fol. 403. dec. 4. & ibi addit. a.
Vſurarius contractus ex quibus dicatur fol. 398 dec. 1. & ibi add. a.
Vxor ſecundi matrimonij poteſt habere ex legato ſibi à marito facto quantum importat legitima vnius filij ex primo matrimonio, nec plus, nec minus fol. 348. dec. 1. & hoc verum, ſiuè filius egerit ad ſupplementum, ſiuè non ibid.

Z

Zvccarus, qui ex cannis fabricatur, quo ad Decimas dicitur fructus naturalis, non induſtrialis fol. 359. dec. 4.

LAVS DEO.

Series chartarum.

✠ABCDEFGHIKLMNOPQRSTVXYZ.

Aa Bb Cc Dd Ee Ff Gg Hh Ii Kk Ll Mm Nn Oo Pp Qq Rr Sſ.

Omnes ſunt Quaterniones, præter ✠ Dd Ee Ff Gg Hh Ii Kk Ll Mm Nn Oo Pp Qq Rr Sſ, quæ ſunt Duerniones.

ROMAE, *Ex Typographia Cameræ Apoſtolicæ.* M. DCIV.
DE SVPERIORVM LICENTIA.

ANT 1.316.578

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

XV. 2

7069

C 112

Digitized by Google